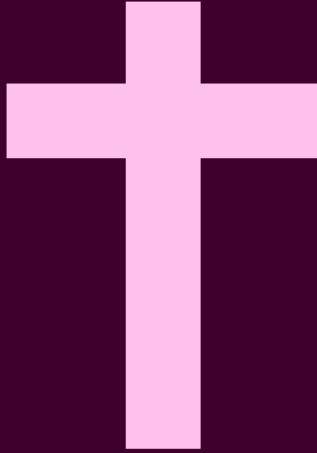

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi

xua Jesucristo yabara tinatsi

New Testament in Guambiano

Nacom Pejume Diwesi po diwesi pena jume diwesi xua Jesucristo yabara tinatsi New Testament in Guambiano

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guambiano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Guambiano

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
7e6b2dfc-632e-5b6e-aeb4-3ed6877d71c9

Contents

GÉNESIS	1
San Mateo	72
San Marcos	124
San Lucas	156
San Juan	211
Los Hechos	252
Romanos	302
1 Corintios	326
2 Corintios	347
Gálatas	361
Efesios	369
Filipenses	377
Colosenses	382
1 Tesalonicenses	387
2 Tesalonicenses	392
1 Timoteo	395
2 Timoteo	402
Tito	407
Filemón	410
Hebreos	412
Santiago	429
1 San Pedro	435
2 San Pedro	441
1 San Juan	445
2 San Juan	451
3 San Juan	452
San Judas	453
El Apocalipsis	455

Génesis

Srøsrø Pølbasing

- 1 Ke srøtø chigucha chigaaben, Tiusbe srømbalameranba, pirøwanba marig køn.
- 2 Pirøbe mumay kuinguen asamgaig chiguchagaig pasrøben, pimerabe purø trømbø løstigi pinøgasaig pasrabig køn. Inchen Tiuswei Espiritube pi palawan llirabig køn.
- 3 Tiusbe trenchibig køn: "Tør kønrrain" cha. Inchen tørbe misrøbig køn.
- 4 Incha Tiusbe tørwane tab kui asha, tørwane løstøyugurri nuingui mendamarøbig køn.
- 5 Tiusbe tørwane "kwaløm" cha wamappe, løstigiwane "yem" cha wamabig køn. Inchen maabenba løtsøba købig køn, tru srøsrø kwaløm.
- 6 Katø Tiusbe trenchibig køn: "Larrø lendiig chiguchagaig kønrrain cha, tru pimeran nuingui, nuingui tarømartrabig tøbøtag pasrønrrai."
- 7 Incha Tiusbe tru larrø lendiig chiguchagaigwan marøbig køn, tru pimeran tarømarøbigwan. Tru pimera pala købelanba, umbu købelanba nuingui tarømarig kørrømisrtai.
- 8 Incha Tiusbe tru larrø lendiig chiguchagaigwane "srømbala" cha wamabig køn. Inchen maabenba, løtsøba køben, pa kwaløm købig køn.
- 9 Katø Tiusbe trenchibig køn: "Srømbalamerai umbu pimera købeløbe kanbalatø misrtain cha, pur kenamisrtai." Inchen treeg kuig køn.
- 10 Incha purwane Tiusbe "pirø" cha wamappe, pimera kanbalatø misrigwane "marmera" cha wamig køn. Incha Tiusbe tabig kui asig køn.
- 11 Incha Tiusbe trenchibig køn: "Pirøbe misringarubash cha, pilli puzheelø chi kaumera køppe, treeg yellzheelø tøgær, mamig nigab tusrmera, chi tusr køppe, treeg yell truyu tøgær pirau treeg kønrrai. Inchen treeg kuig køn.
- 12 Inchen pirøbe pilli puzheelø chi kaumera køppe, treeg yellzhig nigar, mamig nigab tusrmera yellzheelø truyu nigar misrøbig køn, nø chi tusr køppe, treekke. Inchen Tiusbe tabig kui asig køn.
- 13 Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, pøn kwaløm købig køn.
- 14 Tiusbe katø trenchibig køn: "Tru srømbala larrø lendiig chiguchagaigube pilabelø kønrrain cha, kwalømwamba, yemwanba tarømartrabelø, iiløbe chi utømera køben amrrubelan ashib kømig kønrrai, kwalømmerawan, pilamerawan."
- 15 Incha truiløbe srømbalasrø larrø lendiig chiguchagaigu pilabelø kønrrain cha, pirøwan pilønrrabelø." Inchen treeg kuig køn.
- 16 Tiusbe pagatø pilabelø nørreelan marig køn: tru pilabig larrø tørribe kwaløm piløben, pilabig tre tør kømibe yem piløben inchai, katø nøbe kønchabiimeragucha marig køn.
- 17 Tiusbe tru srømbalamera larrø lendiig chiguchagaigu iilan pønsrøppe, pirøwan pilønrrai pønsraig køn.
- 18 Kwalømwana lata, yemwana lata pilamburab pilabeløbe nøm pønrrønrrai marig køn, tørwanba, løstigiwanba tarømartrabelø. Incha Tiusbe tabig kui asig køn.
- 19 Inchen maaben misra, løtsøgualmaben pib kwaløm købig køn.
- 20 Incha Tiusbe trenchibig køn: "Pimerabe chigurrimbunø øsiguelø tøgagøbash cha, katø illimera tru pirøbalawan llirabeløgucha kønrrain cha, tru larrø lendiig chiguchagaigu srømbalamerawan amøñibelø."
- 21 Incha Tiusbe piyu ushamera kwaaramdø nørreelø marig køn. Chigurrimbunø øsiguelø kønab purrønrrabelanba, chitøgucha nøm chimera køppe, treelø kønrrai pimerabe treeg misringaruig køn, katø chigurrimbunø kwaldzariimera tøgargucha nøm chi køppe, treeløtøwein kønrrai. Incha Tiusbe tabig kui asig køn.
- 22 Incha Tiusbe truilane mayanguen tabig kønrrai marabe, trenchibig køn: "Larrø nørø tøgagøb, larrø nørø larrøbitchigay cha, marmarayyu netsab, katø illimeragucha larrø nørø larrøbitchigay" cha.
- 23 Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, truike trattø kwaløm købig køn.
- 24 Incha Tiusbe trenchibig køn: "Pirøbe øsiguelø misringarubash cha, kusreeg ushamera køben, namig ushamera køben, srala ambubelø køben, nøm chimera køppe, treelø kønrraugue." Inchen treeg kuig køn.
- 25 Tiusbe namig ushamera nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøb, katø kusreeg ushamera nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøb, maya ushamera pirau sralig ambubelø nøm chimera køppe, treelø kønrrai marøbig køn. Incha Tiusbe tabig kui asig køn.
- 26 Incha Tiusbe trenchibig køn: "Møg misag margun cha, nam mailø køben ke tre lataitøwein køb, katø nam lataitøwei isub, marøbelø kønrrai. Incha maryu piyaumeran, srømbala amøñib illimeran, kusreeg ushameran, namig ushameran, pirau sralig ambub ushameran, truilø nun chinchangaiig, nø ashib tøgær pasrønrrain" cha.

²⁷ Incha Tiusbe mowan marøppe nø maig køben ke tre lataitøwein kønrrai marig køn. Pøsnøbe tre lataitøwein kønrrai marig køn. Møg misag, ishug misag treeg marig køn.

²⁸ Incha Tiusbe mayanguen tabig nebuilø kønrrigay chib, trenchibig køn: “Srøig larrøbitchabig yellmera tøgagøb, srøitø srøitø larrø nørrø nemistrigay cha. Ñimbe pirøwan netsøgana, pirøwane ñim ashib tøgga pønrramisra, chinchaingaig ñim ashib karunrrigay cha, maryu piyaumeran, pala amøñib illimeran, katø maya ushamera pirau srala ambubelan købengue.”

²⁹ Incha Tiusbe trenchibig køn: “Asay cha, nabe ñimune pirau mamig nigab kauzheelø yellmera tøgartø kønrrai tranar cha. Katø maya tusrmera mamig nigabelø, yell tøgarmera tranar cha, iibe kerriguba ñim mab kømig kønrrai.”

³⁰ Inchen pirau namig ushameranba, pala amøñib illimeranba, katø maya ushamera pirau srala ambubelanba, truilane pilli puzhigwan mab kømig tranar cha. Inchen treeg kuig køn.

³¹ Incha kerrigu Tius nø mariilan ashabe, truba truba tabig kui ashibig køn. Inchen maaben misra, løtsøgualmaben, trattrø y kan kwaløm købig køn.

2

¹ Inchen srømbalameranba, pirøwanba truyu kerriguh chi købelanba chab marig kørrømisrig køn.

² Incha Tiusbe kerrigu nui maramigwan yandø patsøga, trattrø y pa kwalømyube isrig køn nø kerrigu chi marigwan.

³ Incha Tiusbe tru trattrø y pa kwaløm kønrrabyuigwane mayanguen tabig kønrrai mara, nuyasig kønrrai tarømara pasrøbig køn, kaguende nø chigurrimbunø mara pønsra tru kwalømbe nø isrig kua.

⁴ Srømbalawan køben, pirøwan køben mara pønrsailan øyeeg købig køn cha wamindig iig køn.

Møg Misag Ellmarin Tulyu Inchen Jehová Pirøwanba Srømbalameranba Marmøwatøbe

⁵ piraube ka nøtø kal-lab tusrmera chigucha kawei, chigucha kaumera kal-laig kawein købig køn, kaguende Jehová Tiusbe piraumay srewan pungarumø srø køben. Inchagucha kwallchabig mu møg mugawein køben.

⁶ Pibe piragurri webarrub, pirø palawan kerrigu sømarøbig køn.

⁷ Inchen Jehová Tiusbe pirøyu usrøtøga møg misag mara, trugurrimbe øsiguig kønrrai kimyu urrøben, møøbe øsiguig misrig køn.

⁸ Incha Jehová Tiusbe Eden taisrø kan ellmarin tul mara pasrøbig køn, tru pørr neeshibgatømayrsø. Incha tru nø mari mowan truyu kørrømarøbig køn.

⁹ Incha Jehová Tiusbe chi tusrkurrimbunø chull asamdø tab tusrmera pirau kal-langarubig køn, chull mamdø mamiimera nigabelø. Inchen tru tul tøbøtabe tru kwamø øsig køm tusrwanba, katø tru tabigwanba, kaigwanba nebua asam tusrwanba kal-langarubig køn.

¹⁰ Inchen tru Edenyugurrimbe pi webarrubig køn tru tulwan sømarøb lulrrabig. Incha truyugurrimbe katø pippaløh pirisha webibig køn.

¹¹ Tru srøsrø pibe Pisón munchi købig køn, truipe tru Havila pirø muba kuimburab pøtøgatanwan pureb ibig køben, trusrømbe oro tøgaike.

¹² (Incha pirø muba kuimburab tru pirau orobe larrø tabig købig køn, katø truyube mayzhig irrabig bedelio køben, ónice køben tøgaike.)

¹³ Inchen tru wendau pibe Kihón taig, truipe tru Cus pirø muba kuimburab pureb ibig køn.

¹⁴ Inchen tru pøn kønrrabyu pibe Tigris taig køn, Asiria pirau pørr neeshibgatøwansrø pureb ibig. Inchen tru pib kønrrabyu pibe Eufates køn.

¹⁵ Incha Jehová Tiusbe mowan pera arrua, tru Edén ellmarin tulyu kørrømarøbig køn, pirøwan kwallib ashib tsunrrai.

¹⁶ Incha Jehová Tiusbe tru mowane trencha karua pasrøbig køn:

–Tru tulyu chi tusryu mamiimerandøgucha ka manrrig cha.

¹⁷ Inchendø tru tabigwanba, kaigwanba nebua asamburab asam tusryu mamigwane manrrab kømø cha, kaguende tru tusryuigwan ñi mab kwalømbe isa kømø, ñibe kwanrrabguen– cha.

¹⁸ Incha trugurrimbe Jehová Tiusbe trenchibig køn:

–Møg nøtø unamiibe chi tab kømøn cha, nun purugunrrabig nø maig palain køben, treegwan martrab– cha.

¹⁹ Incha Jehová Tiusbe maya ushameranba, illimeranba pirøwandøwei mara pønsra, møwei merrab pønrsøbig køn, chi munchi pønramigwan nø asha pønrsønrrai. Inchen møg tru øsiguelan treeg munchi pønrsra wamiiløbe tru munchin tøggar kørrømisrig køn.

²⁰ Inchen mōøbe maya ushamera namiguelan, pala amōñibelø maya illimeran, katø tru kusreeg ushamerai mayamba munchi pōnsrøbig kōn. Inchen kōben mōwan nō maig palain kōben, treegwan purugunrrabiibe mugaabig kōn.

²¹ Inchen Jehová Tiusbe mōwan purø mur kingarua, nō kib tsumnebe kan tømbul tsutsigwan wesrawa, tru tsutsig wesrub kurigwane katøle treetøweih kasrøbig kōn.

²² Inchen Jehová Tiusbe tru tømbul tsutsig wesraigwane ishug misag mara, mōweimay pera arrubig kōn.

²³ Inchen mōøbe trenchibig kōn:

—Iibe sí, nain tsutsigugurrin tsutsig kōb, katø nai asryugurri asr kōb indan cha. “Ishug misag” cha wamig kōnrrun chibig kōn, kaguende nōbe mōweinukkurri wesraig kōn— cha.

²⁴ Treekkurri mōøbe mōskawan, usran tarømisra, sraimba kandø misra, kan asrtø kōnrrun.

²⁵ Mōøba, ishuubabe pailøba kōsaateelø kōbig kōn. Inchendø chi kōrig kui inchimeeløgue.

3

Adanba Evaba Mōrmuig

¹ Inchen tru ulbe maya ushamera lataguen kōmø, chigøben maramigwane purø may isua marøbig kōbig kōn, Jehová Tius nō mariiløyu. Incha tru ulbe ishuwane trenchibig kōn:

—¿Kabe Tiusbe ñimungan tru ellmarin tulyuigwan ni mō tusryuigwanguen kerriguwan mamønrrain taig kuitarru?— cha.

² Inchen ishuube ulwane trenchibig kōn:

—“Tulyu pōnrrab tusryu mamiimerane ka manrrigay” taig kōn cha.

³ Inchendø tru ellmarin tul tøbøtag pasrab tusryu mamigwane Tiusbe øyeeg taig kōn cha: “Mamønrrigay cha, ni katøramøwei inchigay taig kōn cha, kwamig kōmønrrai”.—

⁴ Inchene ulbe ishuwane trenchibig kōn: —Ñimbe kwamønrrabguen cha.

⁵ Tiusbe asha kōn cha, ñim tru tusryuigwan mab kwalømbe, ¡katø! chinetø nebua asamigwan ñimui isubig kuren, ñimbe Tius lataitøwein kōnrrabguen cha, kaigwanba, tabigwanba nebua ashibelø.—

⁶ Inchen ishuube tru tusryuigwan larrø chull mamdiig kui ashib, trurriigu tru tusryu mamiibe larrø mayzhig kōnraptiig kui ashib, katø chiwandøgucha larrø kusrebig kuinrrabna isumig purø chull kōnrraptø tusr kui ashib inchibig kōn. Incha tru tusryu mamigwan nemørøb, maptinchibig kōn. Inchabe kewangucha srørren, truikkucha mabig kōn.

⁷ Inchen mōimbe tru pailanba, ¡katø! chinetø nebua asamigwan nōmui isubiibe kurøptinchen, nōmbe kōsaateelø kōbrain kui wetøgorra, nōmbe higuera ishiimeran tsusha, sötøgasrailø marøbelø kōn.

⁸ Inchen yandø mawab misrøb pishi isig ichibig webarruben, tru ellmarin tulyu Jehová Tiusbe llirab arri mōra, mōøbe nui sraimba tusr utumerawansrø trubabelø kōn Tius nō pasrainukkurri.

⁹ Treendingucha Jehová Tiusbe mōwan wamabe, payibig kōn:

—¿Ñibe chu pasrøgu?— cha

¹⁰ Inchene mōøbe trenchibig kōn:

—Tru ellmarin tulyu ñi llirab arri nabe mørøptindinaben, nane truba kōrig kōtan cha, kaguende nabe kōsaatiig kōbrain kōbtinchen, treekkurri nabe trubar— cha.

¹¹ Inchene Tiusbe trencha payibig kōn:

—¿Ñune kōsaatiig kōn chabe, mu eshkata? cha. ¿Na mamønrrain taig tusryu mamigwan ñibe mappeendi?— cha.

¹² Inchen mōøbe trenchibig kōn:

—Tru ñi nan lincha pera uñchai trani ishug tru tusryu mamigwan nan srørren, nabe mar— cha.

¹³ Inchene Jehová Tiusbe ishuwane trenchibig kōn:

—¿Øyeebe chi margu?— cha

Inchene Ishuube

—Tru ul nan purø may wamincha isøben, nabe mar cha— trenchibig kōn.

¹⁴ Inchen Jehová Tiusbe tru ulwane trenchibig kōn:

—Ñi øyeeg marikkurrindø maya ushamerai utu ñibe larrø trømbøig nebuig kōnrrig cha, kusreeg ushamerai utu lata, namig ushamerai utu lata. Patsøtøgatø sraløb uña, ñi chugatig øsig tuingatiibe pirøyu usrøwan manrrig cha.

¹⁵ Incha ishuuba ñibabe larrø ashig kōmuindiyabelø kōnrrai maramønrrun cha, ñuinukkurri amrrubeløba, katø ishuweinukkurri amrrubeløba. Incha tru ishug misagweinukkurri srøig srøig kurrab arrubiguig ñune turwan pusøbumøben, ñibe nune talunyu tsatchun— cha.

¹⁶ Incha ishuwane trenchibig kòn:

—Ñune unø tøgamisrøbyu pusrkwabigwan masken trømbøig pusrkwannrai nemaramønrrun cha. Purø trømbøig pusrkwai incha, ñui ureemeran tøgamisrøbyu cha. Inchen ñi ureg tøgagukkøb chull isuibe ñui kewein køben, ñui keebe ñune nø karub nø ashchabig kòn— cha.

¹⁷ Incha mōwane trenchibig kòn:

—Ñi ñui srawei wamwan manchitanmaptø mōrøb pasrōwa, na mamønrrig tain tusryu mamigwan ñibe main kòn cha. Ñigurrindø pirøbe larrø trømbøig nebuig pasrønrrun cha. Ñi chugatig øsig tsumnegatiibe ñibe įkatø! isua mōra marøb megawabe, truyugurri manrrabguen cha.

¹⁸ Inchen pirøbe tsøshambah, kaldusrmerabatø misren, mappe, kau umbu tusrmerandø manrrigay cha.

¹⁹ Ñibe pōsra, pōsra mara mamig tøgagønrrig cha, ñi katøle pirøtøwei misramnegatikke, kaguendø ñibe pirøtøga mara pasrig kòn cha. Ñibe pirø usrø kuig kōppe, katø ñibe usrøtøwei misrtrabig kòn— cha.

²⁰ Inchen Adánbe nui srawane Eva munchi pasrøbig kòn, kaguende Evabe maya misagwei usrin kōnrrabig kuimba.

²¹ Jehová Tiusbe mōweimba, nui sraweimba kemelø ushamerai kalusmeran mara, kennøbig kòn.

²² Incha Jehová Tiusbe trenchibig kòn: “Mōøbe mōimbe kan mōig køben nam lataitøwei misra pasramisrin kòn cha, tabigwanba, kaigwanba nebua ashibig. Pøs, nui tasigwan larrøbitchain kōmøn, chibig kòn, tru øsig kōm tusryu mamigwangucha nemōra, truigwan ma, managatig øsig kōnrrab.”

²³ Incha Jehovábe tru Edén tulyugurri nōmun webusrøbig kòn. Incha pirøwan kwallchain pasrig kòn, tru nun mara pasrin pirøwan.

²⁴ Incha mōwan wambig wegucha, Edén tru tulyu pōrr kal labgatømay querubinmera pōnsra, katø kan espada naarabig amburab, iburab llirabig pasrøbig kòn, managatig tru øsig kōm tusryumay amban maywan pumōnrrai martrab.

4

Cainba Abelba

¹ Adanbe nui srai Evaba unø tøgagōnrrab pailø waramisrøbelø kòn. Incha Evabe kwanrriig kōrrōmisra, Cain kal labene, trenchibig kòn: “Na unø tøgagōmig Jehová treeg kōnrrain køben, kan mōg-unø tøgaguinatan” cha.

² Incha katø wendøbe Cainwei nuneg Abelwan tøgamisrig kòn. Abelbe ubisha ashibig køben, Cainbe pirøwan kwallibig kuig kòn.

³ Inchen kan maya yana kōsrøn puraiben, Cainbe Jehováwan ketamig nui kwaliløiyugurri srua arrubig kòn.

⁴ Inchen Abelgucha nui ubishamera ke srøsrø lluilan srua arrubig kòn, sebowanba. Inchen Jehovábe Abelwanba tru nui kettrab srua arrigwanba truba tab kui ashibig kòn.

⁵ Trune Cainwane tab kui ashmuig kòn, tru nø keta tranigwan chigucha. Inchen Cainbe truba trømbøig namuben, nui maløbe ke minchiptinchibig kòn.

⁶ Trenchene, Cainwane Jehovábe trenchibig kòn:

—¿Chindimbarre namøgu? cha. ¿Chindimbarre ñui maløbe ke peg misrøptinna? cha.

⁷ Ñi sōlwan isua marig kuimbe, ñibe utsøbasrmø kurraasha pasrabsruinrrun cha. Inchendø ñi sōlwan isua marmuikkurrimbeh, kaigwan matrai inchabiibe ñun megambunrrab įkatø! muniitø pasran cha. Inchen køben ñibe tru kaig marmumigwane ñi kananrrabguen— cha.

⁸ Cainbe nui nuneg Abelwane trenchibig kòn:

—Chugøben lliranrrab amun— cha. Indig yandø tru llirab amōnaisrømbe Cainbe nui nuneg Abelwan namappe, kweechibig kòn.

⁹ Inchene Jehovábe Cainwane trencha payibig kòn:

—¿Ñui nuneg Abelbe chu unah?— cha. Inchen nøbe trencha lōtabig kòn:

—Chindindøbeh cha. ¿Nagan nai nunewan ke tru ashib wendautø pasrøbig kuitarru?— cha.

¹⁰ Inchene Jehovábe trenchibig kòn:

—¿Chi margu? cha. Ñui nunewei animbe piraugurri trashib nan wamōtan cha.

¹¹ Ñibe larrø trømbøig nebuinanrrabig kōrrōmisrøb, tru ñui nuneg Abelwan ñi kweechen ani lusigwan muchib piraugurri ñune webya inrrai wegutsig kōrrōmisrøb inchabguen cha.

¹² Pirøwan kwallib megaingucha, yandø mamig misrmønrrabig køn cha. Inchen ñibe piraube punø panrrø, punø panrrø ka lliraitø, lliraitø chuguen tsub tsumibe chigaig kønrrabguen— cha.

¹³ Inchene Cainbe Jehovahāwan trenchibig køn:

—Nan øyeeg mōra pasrønrrai mariibe purø nuig køtan cha, pasramguengaike.

¹⁴ Møi na tsuinukkurri yandø nan weguchen; ñui merrabgurrimbe mōimbe trubatø unamønrrun cha, pirø muba kuimburab lliraitø, lliraitø chuguen tsub tsumig chigaikke. Inchen mugøben nan ashibiibe nane kwetchautan— cha.

¹⁵ Inchene Jehovahābe trenchibig køn:

—Møikkøben Cainwan kweechibiibe siete pijisken purab trømbøig nebuin pasrønrrun— cha. Incha Jehovahābe Cainwane kan sifal asamdiig tōgaig kønrrai marøbig køn, mugøben ashagucha, nune kweechimønrrai.

¹⁶ Incha Cainbe Jehovahāwei merrabgurri yandø tarømisra ya, Nod tain pirau Edén pørr kalabgatømaysrø tsubig køn.

Cainweinukkurri Amrrub Misaamera

¹⁷ Cainbe nui sraimba unø tōgagønrrab pailøba waramisrøbelø køn. Inchen sraimbe kwanriig kørrømisra, unø tōgamisrig køn, tru Enocwan. Incha Cainbe kan ciuda mara pasrabe, truigwane tru nui nusrkai Enocwei munchin pasrøbig køn.

¹⁸ Incha Enocbe kan nusrkai Irad taig tōgaguig køn. Inchen tru Iradbe Mehujaelwei mōskain køben, Mehujaelbe Metusaelwei mōskain køben, Metusaelbe Lamecwei mōskain kuig køn.

¹⁹ Incha Lamecbe nuyasig pagatø ishumburmera tōgaguig køn. Kan ishuwei munchibe Ada købene, katøgan ishuwei munchibe Zila købig køn.

²⁰ Adabe kan unø tōgamisrig køn, tru Jabalwan. Tru merrabsrø kølli misag Jabalweinukkurri pølbasa amrrub mendig kuig køn, carpa lasrua pønsraiøyu warab, katø nømbe ushamera karrøgøb inchibelø.

²¹ Jabalbe kan nuneg Jubal taig tōgaig køben, tru merrabsrø kølli misag Jubalweinukkurri pølbasa amrrub mendig kuig køn, mayeelø arpa kønabeløba, lus urrabeløba.

²² Inchen Zilagucha Tubal-Cainwan tōgaguig køn. Truibe chigurrimbunø bronce tsandzøntøgaba, hierro tsandzøntøgaba larrø tabelø marøbig kuig køn. Katø Tubal-Cainwei nuchaabe Naama købig køn.

²³ Kan piji Lamecbe nui sralan trenchibig køn:

—Adaba, Zilaba, nai wamwan mørtray cha. Lamecwei sralø, nai wamwan tab mørtray cha. Nan kørriinchen, nabe kan mōwan kweechib, nan mur kebachen, nabe kan matsinan kweechar cha.

²⁴ Cainwanma siete pijisken purab trømbøig nebuinrrai pasrig kuibe, Lamecbe sietebatø setenta pijisken treetø treetø purab trømbøig nebuin pasrønrrun” cha.

²⁵ Adånbe nui sraimba unø tōgagønrrab pailøba waramisrøbelø køn.

Incha Evabe kan nusrkai tōgagua, trunune Set munchi pasrig køn. “Tiusbe nane katøgan nusrkai trandan cha, Cain Abelwan kweetsig købene truburø tōgagønrrai.”

²⁶ Incha Setgucha kan nusrkai tōgagua, truigwane Enós munchi pasrig køn.

Indig truyugurrimbunø yandø mōgueløbe Jehovahāwei munchiwan wamab miabelø køn.

5

Adanweinukkurri Amrrub Ureemera

¹ Iig køn tru Adånweinukkurri amrrub misaameran munchin merrarrailø, Tius mōwan nø mara pasrøb kwalømbe, mōwane Tius lataitøwein kønrrai marig køn.

² Incha mōøba ishuuba kønrrai Tiusbe treeg mara pønsra, katø mayanguen tabig nebuilø kønrrai mara, tru nø mara pønsrøb kwaløm “Adan” cha wamig køn.

³ Adånbe pilamera ciento treinta tōgagua kan nusrkai tōgaguig køn chiyutøgucha nø lataitøwei, treeg unø. Incha truigwane Set munchi pasrig køn.

⁴ Adånbe Setwan tōgaguinukkurrimbunø pilamera ochocientos tōgaig kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tōgaguig køn.

⁵ Inchawei Adånbe pilamera novecientos treinta tōgagua, yandø kwaig køn.

⁶ Setbe pilamera ciento cinco tōgagua, nusrkai Enóswan tōgaguig køn.

⁷ Setbe Enóswan tōgaguinukkurrimbunø pilamera ochocientos siete tōgaig kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tōgaguig køn.

⁸ Inchawei Set kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos doce kuig køn. Inchen yandø kwaig køn.

⁹ Enósbe pilamera noventa tōgaig kua, kan nusrkai tōgaguig køn, Cainán taig.

¹⁰ Enósbe Cainánwan tógaguikkurribunø pilamera ochocientos quince tógag kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tógaguig køn.

¹¹ Inchawei kerrigu Enós øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos cinco køben, yandø kwaig køn.

¹² Cainánbe pilamera setenta tógag kua, nusrkai Mahalaleelwan tógaguig køn.

¹³ Cainánbe Mahalaleelwan tógaguikkurribunø pilamera ochocientos cuarenta tógag tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tógaguig køn.

¹⁴ Inchawei Cainán kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos diez køben, yandø kwaig køn.

¹⁵ Mahalaleelbe pilamera setenta y cinco tógag kua, nusrkai Jaredwan tógaguig køn.

¹⁶ Incha Mahalaleelbe Jaredwan tógaguikkurribunø pilamera ochocientos treinta tógag kua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tógaguig køn.

¹⁷ Inchawei Mahalaleelbe kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera ochocientos noventa y cinco køben, yandø kwaig køn.

¹⁸ Jaredbe pilamera ciento sesenta y dos tógag kua, nusrkai Enócwan tógaguig køn.

¹⁹ Jared Enocwan tógaguinukkurribunø pilamera ochocientos tógag tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tógaguig køn.

²⁰ Inchawei Jared kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos sesenta y dos køben, yandø kwaig køn.

²¹ Enoche pilamera sesenta y cinco tógag kua, nusrkai Matusalénwan tógaguig køn.

²² Matusalénwan tógaguinukkurribunø Enoche Tiusba maig unamig køben, treeg uñibig kuig køn, pilamera trescientos tógag. Incha nusrkalø køben, nimbasrmera køben tógaguig køn.

²³ Inchawei Enoc kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera trescientos sesenta y cinco tógaguig køn.

²⁴ Enoche Tiusba maig unamigwan unig køn. Incha chindinguen asiimig pinaptindig kuig køn, kaguende Tius nune øsiibatø pera iben.

²⁵ Matusalénbe pilamera ciento ochenta y siete øsig tsua, nusrkai Lamecwan tógaguig køn.

²⁶ Incha Matusalénbe nusrkai Lamecwan tógaguinukkurribunø pilamera setecientos ochenta y dos tógag tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tógaguig køn.

²⁷ Inchawei Matusalén kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera novecientos sesenta y nueve køben, yandø kwaig køn.

²⁸ Lameche pilamera ciento ochenta y dos øsig tsua, kan nusrkai tógaguig køn.

²⁹ Incha truigwane Noé cha wamig køn, kaguende nõbe trenchibig køn: "Jhová pirøwan larrø trømbøig neburrai mara pasrim pirau, nam chi mariiløyu purø trømbøig murig pui melaigugurri namun i unøbe chairannrun" chib.

³⁰ Incha Lameche nusrkai Noéwan tógaguinukkurribunø pilamera quinientos noventa y cinco tógag tsua, nusrkalø køben, nimbasrmera køben tógaguig køn.

³¹ Inchawei Lamec kerrigu øsig tsuin kwalømmerabe pilamera setecientos setenta y siete køben, yandø kwaig køn.

³² Noébe pilamera quinientos tógag kua, pøngatø nusrkalø tógaguig køn: Semwanba, Camwanba, Jafetwanba.

6

Misaamera Larrø Kaig Marøb

¹ Inchen yandø møguelø pirau truøø larrøbichib menda, nõmbe nimbasrmera tógagøb mendig køn.

² Inchen Tiuswei nusrkaløbe, tru Tiuswan ashmø misaamerai nimbasrmerabe truba truba tabzheelø kua asha, tru utu mas tab ishumburmeran lawa, nõmuyasig sralø marøbelø køn.

³ Inchene Jhovábe trenchibig køn: "Nai Espiritube misag øsig kønrai nuinuube managatikkuha pasrønrraamøn cha, kaguende møøbe patsønrrabig ka treetø køn cha. Inchawei nõbe øsig tsumibe pilamera ciento veintebe tógagønrun" cha.

⁴ Tru kwalømmerawane purø norrø møguelø warabig køn, larrø nõrreelø. Inchen katø tru Tiuswei nusrkaløbe tru møguelai nimbasrmeraba kasharawa, ureg tógaguig køn. Inchen tru i møgueløbe chish møguelø chiyugucha kørmeelø købig køn, truiløbe merrabsrøngurri numera kuilan nebua asi misaamera.

⁵ Inchen Jhovábe ashibig køn pirau misaamera larrø trømbøig marøb amruibe chi lamøtiig kømø, purø nuig kui, nõmui manrraube chu uragucha kerrigu chi isuiløbe kaigwandø, kaigwandø isubelø kuikkurri.

⁶ Inchen Jehovábe yeekkucha kuitamab isubig køn, pirau misagwan tsunrrai marigwan. Nui manrraube purø kørø isub pusrkwabig køn.

⁷ Incha Jehovábe trenchibig køn: “Misagwan mara pønsrailan chigucha kaanrrai patsøgønrrab cha, misagwan lata, ushameran lata, srala amøñibelan lata, pala amøñib illimeran lata. Karrenguitamab isur cha, øsig kønrrai na mariilan.”

⁸ Inchen køben Noébe Jehováwein kabyu nøbe tabig kui asig kuig køn.

Noé Arcan Marøb

⁹ Iig køn, Noéwan maig pureb arrigwan waminchibig:

Noébe sølgandø maig maramigwan marøb, nøbagnetø nørørawarmerai utu nøbe sølgandø maig maramigwan marøb, katø Noébe Tiusba maig unamig køben treeg uñibig købig køn.

¹⁰ Noébe pøngatø nusrkalø tøgaguig køn: Semwanba, Camwanba, Jafetwanba.

¹¹ Inchen piraube larrø trømbøig minchib, katø melambuyab kalø marig truitø netsain pasrabig køn Tiuswei merrab.

¹² Tiusbe pirøwan ashene, truyube larrø trømbøig mincha pasrabig køn, kaguende maya misaamerabe larrø trømbøig mincha pasrøben tru nømui amønainug.

¹³ Inchen Tiusbe Noéwane trenchibig køn:

—Maya misagwan øyandø kønrrai nabe treeg isur cha. Kaguende nømgurrindø pirøbe larrø trømbøitø netsaim pasran cha. Incha nømune pirøwanbañau pinishinrrab cha.

¹⁴ Incha ñibe gofer tsiitøga kan arca mar chibig køn. Incha truyube cuartomera mara, umbuwan lata, wambigwan lata, pi larraimønrrai brea srølrrig cha.

¹⁵ Incha marøppe, øyeeg martrig chibig køn: Yammaybe ciento cuarenta metrosig, lendømaybe veintitrés metros tøgagig køben, palamaybe catorce metros tøgagikke.

¹⁶ Incha arcane pøn itøniisraig mara, pala patsabsrøngurri pinag cincuenta centimetrosyuh pendannarrab pasrtrig cha. Incha mumay malømay køben kan yaskab pasrtrig cha.

¹⁷ Kaguende nabe pirau pi pulab arrubig ørtrab kur cha, tru srømbala umbuwan chigurrimbunø øsig warabelan pinishinrrai. Inchawei pirau chigurrimbunø købiibe chishtø pinønrrun cha.

¹⁸ Inchendø nabe ñune øyamay pasramønrrun cha, ñibe ñui sraimba, ñui nørskaløba ñui nusrkalai sraløba tru arcayu kebamrrigay cha.

¹⁹ Incha chigurrimbunø øsig købigwan trumørig truilan parchig, parchig kebambingarunrrig cha, chi ushamerandøgucha, kan ishuuba, kan møøba, ñiba øsig kønrrai.

²⁰ Chi illimerandøgucha, chi ushamerandøgucha, sraløb amøñibelangucha trumørig parbatø øsig kønrrab ñiba kebamrrun cha.

²¹ Incha nøm chi mabelø køben, chi mamikkurrimbunø ñi tulisha, esegau cha, truilaimba, ñuimba mab kømig kønrrai.

²² Inchen Noébe Tius maig karuigwan kerriguh treeg marøbig køn.

7

Pirau Pi Pulab Netsab Arrubig

¹ Incha Jehovábe Noéwan trenchibig køn: —Ñiba ñui yaeløba arcayu kebinrø cha, kaguendø nai merrab ñundøwei sølgandø tabigwan marøbig kui ashar cha, møi misaamerai utu.

² Inchen chi ushameratøgucha tabig chishelane trattrø y pagatøbatø møg ushameraba, trattrø y pagatøbatø ishug ushameraba kertrig cha møøba ishuuba, møøba ishuuba. Inchen chi ushameratøgucha chishig kømee lane, kan møøba, kan ishuuba, pagatø, pagatø kertrig cha.

³ Katø treetøwei pala illimerangucha, trattrø y pagatøbatø kertrig cha, møøba, ishuuba, pirau tru illimeran piniimíg tøgagønrrab.

⁴ Kaguendø trattrø y pa kwalømyube yu pirau kwalømmerra cuarenta, yemmera cuarenta purayamne sre pungarumønrrun cha. Na mariilø chigurrimbunø øsig købigwane kerrigu chish paluuncha pinisamønrrun cha.

⁵ Inchen Noébe Jehová maig karuigwan kerriguh treeg marøbig køn.

⁶ Tru uras Noébe pilamera seiscientos tøgagig købig køn, tru pi pulab arrubig pirøwan chishtø kasrøb arrub uras.

⁷ Inchen Noébe nui srain køben, nusrkalø køben, yernamera køben arcayu kebibig køn, tru pi pulab arrubigugurri kwamø, øsig webinrrab.

⁸ Inchen chi ushameratøgucha tabig chishelø lata, chishig kømee lø lata, pala amøñib illimera lata, katø pirau srala amøñibelø lata

⁹ Noéba arcayu kebambubelø køn, parbatø, parbatø, møøba ishuuba, møøba ishuuba, Noéwan Tius mandø karuig, treekke.

¹⁰ Indig tru trattrø y pa kwalømyu tru pi pulab arrubiibe pirau chishtø kasrøb netsab arrub mendabig køn.

¹¹ Inchen Noéwei øsig tsuin pilamera seiscientos køben, tru pila kebyaig pa pølyu diecisiete kwalømh, tru marmera mas purø nørreelø umbusrøngurri chab wesurrøben, tru srømbalasrø pimeran katab pørrabelan truilangucha kuren,

¹² piraube yemmera cuarenta, kwalømmera cuarenta purayamne sre arrubig køn.

¹³ Inchen tru kwalømh arcayu kebambig køn Noé køben, nui nusrkalø Sem køben, Cam køben, Jafet køben, Noéwei srain køben, nusrkalai pøngatø sralø købengue.

¹⁴ Incha nømba kebambubelø køn, tru kau umbu namig usahamera trumørig, kusreeg ushamera trumørig, pirau srala ambub ushamera trumørig, katø illimera trumørikke, katø kwaldzariibarmera købendø pala ammeelø købengue.

¹⁵ Øyeeg kebambig køn arcayu Noéba, chigurrimbunø øsig købeløbe parbatø, parbatøgue.

¹⁶ Inchen tru kebambubeløbe trumørig ishuuba, møøba kebambig køn, Tius maig karuig, treekke. Inchen Jehovábe yaskabwan yandø kasrøbig køn.

¹⁷ Inchen pirau tru pi pulab arrubiibe kwalømmera cuarenta nemisramnegatig pulab iben; pimera pulab menda, tru pimerabe arcane piraugurri pala kusruig køn.

¹⁸ Inchen pimerabe pirau nurabig nurab arruben, arcabe pi palawan uñibig køn.

¹⁹ Inchen pimerabe piraube truba truba pulab nebib iben, maya srømbalamerai umbu tunmera purø paleelø pørrabeløguen chishtøh pinøgasraig kørrømisrøbelø køn.

²⁰ Inchen tru purø pala tunmerawan pimera chab pinøgasrainukkurri katøgucha pimerabe palabunø siete metros purab neguchib pulabig køn.

²¹ Inchen chigurrimbunø pirau øsig warabeløbe kerriguh chab kwabig køn, illimera lata, ushamera kusreeg ushamera lata, namig ushamera patsøtøga srala ambubelø lata, trugurri maya misamera lata.

²² Inchen chitøgucha kimrrabmay israbig øsiguelø pirau warabeløbe mayambah chishtø kwaig køn.

²³ Øyamaya chimeratøgucha pirau øsiguig warabeløbe chab pinisailø kuig køn. Misag lata, ushamera lata, patsøtøga srala ambubelø lata, katø pala amøñib illimera lata pinisaig kørrømisrig køn. Øsig kørrømisrøppe, Noébah tru arcayu tru nøba kebambubeløtøwei øsig kørrømisrig køn.

²⁴ Inchen pimerabe tru pirø palawan kwalømmera ciento cincuenta nemisramnegatig pi netsaig kørrømisrig køn.

8

¹ Tiusbe Noéwanba, truyu kusreeg ushameranba, namig ushameranba kerriguba tru arcayu Noéba purrabelan isubig køn. Incha Tiusbe pirau kan isig ichibig arringaruben, pimerabe kørreb mendabig køn.

² Pimera pirø umbusrøngurri wesurrabeløbe kasrøben, tru srømbalasrø pimeran katab pørrabelan kuriiløgucha kasrøben, srømbalasrøngurri sre arrubiibe yandø mas pumøben inçhibig køn.

³ Inchen pimerabe pirau lamøh, lamø kørreb ib mendøben, kwalømmera ciento cincuenta puraiben pimerabe chab lamørabig køn.

⁴ Inchen trattrø y pa pøl misren, diecisiete kwalømh arcabe Ararat tunmerasrø pasramisrøbig køn.

⁵ Inchen pimerabe pa trattrø pølgatig kørrebig kørreb arruben, tru pa trattrø pøl ke srøsrø kwalømyuh tru nørre tunmerain pala yuumerabe kenamisrøbig køn.

⁶ Indig truyugurrimbunø kwalømmera cuarenta misren, Noébe tru nø mari arcayu pendanawan kura,

⁷ kan yalø illiwan øren, truiibe yaitø, arriitø inçhib uñibig køn pimera pirau kølamnegatig.

⁸ Incha katø kan palomangucha inrrai ørøbig køn pirau pimera køliitashchab ashchab.

⁹ Inchen palomabe arcayumay katø arrubig køn, kaguende ni chugucha punamig chi kaaben. Pimerabe katøgucha pirø palawan kasraig srø køben. Inchen Noébe nui kwalwan yuula, paloman kemøra, katø umbu kesrubig køn.

¹⁰ Incha kan trune muniirawa, paloman arcayugurri katø inrrai ørøbig køn.

¹¹ Indig tru palomabe maaben misrø køben arruppe, kan olivo ishiizhig kimtsigu mutaig arruptinchen, Noébe pimera pirau yandø chab kølin kui wetøbeñibig køn.

¹² Incha trugurrimbunø katøgan trune muniirawa, katø paloman øriibe, yandø katøle truiibe nuimay arrumøtø, pinab pinabig køn.

¹³ Noé øsig tsuin pilamerabe seiscientosba kan pilaba køben, tru srøsrø pølyu ke pølbasrøb kwalømyuh pimerabe pirau chishtø chab kølabig køn. Inchen Noébe tru arcayu pala kasraigwan kusrua ashene, møimbe pirøbe yandø pur køptinçhibig køn.

¹⁴Inchen katø tru wendø pølyu tru veintisiete kwalømyube pirøbe yandø kerrigu pur købig køn.

¹⁵Inchen Tiusbe Noéwane trenchibig køn:

¹⁶—Arcayugurri ñiba, ñui sraimba, ñui nusrkaløba ñui nusrkalai sraløba webambay cha.

¹⁷Incha ushamera tru ñiba purrabelangucha mayamba chishtøh wer chibig køn; maya illimeran køben, ushameran køben, katø pirau srala amøñibelan køben, pirau ørøba truørø amrrain cha; pirau yellmera purø nørø misrøb purø nu larrøbichib amrrain— cha.

¹⁸Inchen Noébe nui nusrkaløba, nui sraimba, nusrkalai sraløba webarrubig køn.

¹⁹Inchen kerrigu ushamera køben, srala amøñib ushamera køben, illimera køben, pirau chimera køben øsig købeløbe trumørig, trumørig arcayugurri webambubelø køn.

²⁰Incha trugurrimbe Noébe Jehováweyasig kan altar mara, tabig chish ushameran møigwanguen palab kømø, kerriguba, katø chish illimeran møigwanguen palab kømø, kerriguba, altarbala chishtø parrøb Jehováwan keta tranøbig køn.

²¹Inchen larrø mayzhig irrabig nuinug puben, Jehovábe trenchibig køn: “Misakkur-rindø pirøwane managen katølebe larrø trømbøig nebuim pasrønrrai marmumønrrun cha, kaguende møwei manrrøbe shushkurrimbunø kaigwandø, kaigwandø martrab isubelø køn cha. Katø chigurrimbunø øsig købigwane katølebe kerriguba pinishimumønrrun cha, møi lataibe.

²²Pirøbe ka pasraingatiibe ellmariilø køb, ellmariilan tulisamelø køb, chu urastøgucha pachig købig køb, pishin købig køb inchun cha. Chu urastøgucha sre pølmera køb, kwarø pølmera køb, katø yemmera køb, kwalømmera køb inchun” cha, trenchibig køn.

9

Tiusbe Noéba Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørømisrig

¹Tiusbe Noéwanba nui nusrkalanba mayanguen tabig nebuilø kønrrai trana, nømune trenchibig køn:

—Ureemera nørø tøgagøb pirøwan netsøganrrigay cha.

²Pirau chi ushameratøgucha ñimune larrø kørig kuinchib kwartrun cha. Pala illimeran lata, pirau chigurrimbunø øsig warabelan lata, maryu piyaumeran lata, ñim ashib tøgagønrrai nabe ñimui tasku pønrrar cha.

³Chigurrimbunø kønabig øsiguelø købiiba, katø mamig tusrcheeløbabe ñim mab kømig kønrrun cha. Iigwan kerrigu na ñimun tranar chibig køn.

⁴Inchendø yau animbaigwan aniwan lusøskaimigwane mamønrrigay cha, kaguende øsig kømibe aniyuweim pasran cha.

⁵Inchawei nabe tru ñimui øsig kui aniwane nabe ulø payamønrrun chibig køn. Ushamera pinisaig kui lata, kabe møguelai tasku pinisaig kui lata truigwane ulø payamønrrun cha. Nui mendaigwei øsig kuigwan pinishibigwane mu mowandøgucha ulø payamønrrun chibig køn.

⁶Inchawei møikkøben misag aniwan lushibigwane nui aniwogucha katøgan møg lusig kønrrain køn cha, kaguende møøbe Tius maig køppe, treetøwein kønrrai marig kuig kua.

⁷Trune ñimbe ureg nørø tøgagøb, larrø nørø larrøbitsay chibig køn, pirau purø nørø misag karrab, pirau netsøganøb.—

⁸Incha Tiusbe Noéwanba nui nusrkalanba katø treekkucha taig køn:

⁹—Nabe ñimba, katø ñuikkurri amrrub misaameraba øyamay kønrrai martrab cha kørømaramønrrun cha,

¹⁰katø tru chigurrimbunø øsig købelø ñimba pønrrabelø, kerrigu tru arcayugurri werubelø: tru illimeraba, kusreeg ushameraba, namig ushameraba, pirau maya ushameraba.

¹¹Nabe ñimba øyamay kønrrai martrab cha pasramønrrun cha, nabe kerrigu øsig warabelan pi pulab arrubiitøgabe katølebe chishtø pinishinrrab kømur cha. Ni katø pirøwan pinishinrrab pi pulab attrabig katølebe chigaanrrabig køn— cha.

¹²Incha katø trenchibig køn:

—Tru ñimba, katø trugurri tru chigurrimbunø chi øsig købeløba tru managatig na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isunanøb eshkab pasrønrrabiibe iig køn cha:

¹³Nai køshømbøtøn nabe wañiyu pasrar cha, iibe pirøba na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan treeg kuitamab ashilø kømig kønrrai pasrønrrabig.

¹⁴Inchawei wañiwan na pirau pibøndøzhiibaig arringarubene, tru køshømbøtøbe wañiyu kenamisrtrun cha.

¹⁵Inchen nabe ñimba katø chigurrimbunø øsig købeløba tru na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isumønrrun cha. Chigøben øsig købelan pinishinrrabig pi pulab arrubiibe katølebe kaanrrun cha.

¹⁶ Inchawei kòshòmbòtò wafñiyu kenamisrimørig maya misaameraba, katø i pirau kerrigu øsig købeløba tru na managatig øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan isumønrrun— chibig køn.

¹⁷ Incha Noéwan trendaig køn:

—Maya misaameraba, pirau chigøben øsig købeløba tru na øyamay kønrrai martrab cha pasrigwan treeg kuitamab asamiibe, iig køn— cha.

Noéwei Nusrkalø

¹⁸ Noéwei nusrkalø arcaayugurri webambubeløbe Semba, Camba, Jafetba køn. Inchen Cambe Canaánwei møkain kuig køn.

¹⁹ I tru pøngatøbe Noéwei nusrkalø kuig køn. I tru pønelainukkurri amrrub misaamerayugurri pirau muba kuimburab misag netsaig køn.

²⁰ Incha Noébe pirau kwallib menda kan uvas ellguain tra marøbig køn.

²¹ Indiibe kan piji Noébe vino mucha mutsiirawa, tru nui carpa yau kebya, peña tsumisrøppe, køsaatiig tsuben,

²² tru Canaánwei møkai Cambe, møkai køsaatiig tsui ashabe, nui pa nunelan wambiisrø eshkanrrab webyain købig køn.

²³ Inchen Semba, Jafetbabe kan itøtsinsramig pamisra, nømui kildunyu pinøgucha, wendømaytø amba, møkai køsaatiig tsuben, trutøga kasra trarrøbelø køn. Incha ashmønrrab wendømaytø amba, treeg køsaatiig tsuben nui asr køsagwan ashmuig køn.

²⁴ Incha Noébe tru mutsiguig kib tsua kiagasra, tru mas unø nusrkai treeg indigwan wammørabe,

²⁵ trenchibig køn:

Canaánbe larrø trømbøig nebuinanrrabig kønrrun cha. “Nunelø ka karuindiig megabig mas chigucha kømiig købash” cha.

²⁶ Incha katø trenchibig køn: “Jehová, Semwei Tiuswane maya nuguen tab indig kønrrain cha. Inchen Canaánbe Sem manchiben, ka karuindiig megabig kønrrain cha.

²⁷ Inchen Jafetwane purø nuig kønrrai Tius kusrua pasrig kønrrain cha. Incha Jafetbe Semwei carpa yamerayu tsubig kønrrain cha. Inchen Canaánbe Jafet manchiben, ka karuindiig megabig købash” cha.

²⁸ Indig Noébe tru pirau pi pulab arrubig arrinukkurrimbunø pilamera trescientos cincuentagatig tsuig købig køn.

²⁹ Inchen Noé kerrigu øsig tsum pilamerabe novecientos cincuenta kuig køn. Inchen yandø kwaig køn.

10

Noéweinukkurri Amrrub Misaamera

¹ Iiløbe tru Noéwei nusrkalø Semweimba, Camweimba, Jafetweimba truulø nøm tøgagui nusrkalø køn, tru pirau pimera pulabig arrua puraiben tøgaguilø.

² Jafetwei nusrkaløbe iilø køn: Gomer køben, Magog køben, Maday køben, Javan køben, Tubal køben, Mesec køben, Tiras købengue.

³ Inchen tru Gomerwei nusrkaløbe iilø køn: Askenaz køben, Rifat køben, Togarma købengue.

⁴ Inchen Javanwei nusrkaløbe: Elisa køben, Tarsis køben, Kitim køben, Rodanim købengue.

⁵ Inchen truulainukkurri amrrub misaamerabe mar puluwan pirømerawansrø warabelø kuig køn. Truiløbe misag nørø sötømeramørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tøgartø købig køn, katø nømbe trumørig nømuin trigwan waminchibeløgue.

⁶ Inchen Camwei nusrkaløbe iilø køn: Cus køben, Mizraim køben, Fut køben, Canaán købengue.

⁷ Inchen Cuswei nusrkaløbe: Seba køben, Havila køben, Sabta køben, Raama køben, Sabteca købengue. Inchen tru Raamawei nusrkaløbe: Sebaba, Dedánba kuig køn.

⁸ Inchen Cusbe Nimrodwei møkain kuig køn. Tru Nimrodbe pirau mugucha chinchaingaig ke nø karub pølbasrig køn, yu pirau ke srøsrøzhiitø.

⁹ Truibe Jehováwei merrab kaambu ushameran pasraarøb kemøramibe ke piaig lataig købig køn. Inchawei misaabe treeg taig tøggar købig køn: “Jehováwei merrab kaambu ushameran pasraarøb kemøramigwan larrø may kemørammaybe, Nimrod lataig køn” cha.

¹⁰ Inchen nø karub tøgagui ciudadamera mas nørreeløbe iilø køn: Babel køben, Erec køben, Acad køben, Calne købengue, tru Sinar pirau.

¹¹ Incha Sinargurrimbe Nimrodbe Asursrømay webya, tryube Ninive ciudadameran mara pønsrøbig køn, tru Rehobot ciudadawanba, Cala ciudadawanba.

¹² Trugurrimbe tru Niniveba tru Calaba tru i pa ciudamerai tøbøtag pasrabig tru Resen purø nu ciudawan mara pasrig køn.

¹³ Inchen Mizraimweinukkurrimbe ludeos misaamera køben, anameos køben, lehabitas-mera køben, naftuhitasmera køben,

¹⁴ patruseosmera køben, casluitas misaamera køben, caftoritasmera køben købig køn. Tru i caftoritasmerai misaamerayugurri tru filisteos misaamera amrruig købig køn.

¹⁵ Inchen Canaánbe tru nui mayur nusrkai Sidonweimba, Hetweimba møskain købig køn.

¹⁶ Inchen tru i Canaánweinukkurri amrrub misaamerabe jebuseosmera køben, amorreos-mera køben, gergeseosmera køben,

¹⁷ heveosmera køben, araceosmera køben, sineosmera køben,

¹⁸ arvadeosmera køben, zemareosmera køben, hamateosmera køben købig køn.

¹⁹ Inchen tru Canaánweinukkurri amrrub misaamerabe chu pirausrøn køben tru ørø, tru ørø chab ambubelø køn. Inchawei tru Canaán pirø muba kuimburab luløbiibe Sidongurri Gazasrøngatig larrøbichib luløbig køn, tru Gerarguebsrø. Incha trugurrimbe Lesasrøngatig luløbig køn, tru Sodomaba, Gomorraba, Admaba, Zeboimba truguebsrø.

²⁰ Iilø kuig køn, tru Camweinukkurri amrrub misaamera, truiløbe misag nørrø sötømeramørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tøgartø, katø nømbe trumørig nømuin trigwane waminchibeløgue.

²¹ Inchen tru Sem Jafetwei mayur nuneg truikkucha nusrkalø tøgaguig køn. Semweinukkurri amrrub misaamera kuig køn tru Heberwei maya nusrkaløbe.

²² Semwei nusrkaløbe iilø køn: Elam køben, Asur køben, Arfaxad køben, Lud køben, Aram købengue.

²³ Inchen Aramwei nusrkaløbe: Uz køben, Hul køben, Geter køben, Mash køben kuig køn.

²⁴ Inchen Arfaxadbe Selajwei møskain køben, Selajbe Eberwei møskain kuig køn.

²⁵ Indig katø wendø Eberbe pagatø nusrkalø tøgaguig køn: tru srøsrøibe Peleg munchi købig køn, kaguende nø tsuin kwalømmerawan pirøwan pirisaig købig kua. Inchen kan nuneebe Joctán taig købig køn.

²⁶ Inchen Joctánbe Almodadwan køben, Shelefwan køben, Hazarmavetwan køben, Jeran køben,

²⁷ Hadoramwan køben, Uzalwan køben, Diklan køben,

²⁸ Obalwan køben, Abimaelwan køben, Sheban køben,

²⁹ Ofirwan køben, Havilan køben, Jobabwan køben tøgaguig købig køn. Iiløbe kerriguba tru Joctánwei nusrkalø kuig køn.

³⁰ Inchen tru nøm waraig pirømerabe Mesagurri ibiibe, Sefarburabsrø puraya, trugurrimbe tru nørrø tunnera tøga pirømera tru pørr neeshibgatøwansrøngatig ibig køn,

³¹ Iilø kuig køn, tru Semweinukkurri amrrub misaamera, truiløbe misag nørrø sötømeramørig, katø mu møskalø køben, yau misaamera trumørig nømuin kui, nømuin kui pirømera waramig tøgartø, katø nømbe trumørig nømuin trigwan waminchibelø.

³² Iilø køn tru Noéwei nusrkalainukkurri mu møskalø køben, yau misaamera numeratø købig kuig, katø møigweinukkurri amrrub misaamera købig kuig, misag nørrø sötømera møyuelø købig kuig, treekke. Inchawei tru pi pulabig chab pinisha puraiben, truiløbe ambuurab, iburab larrøbichib amba, yu pirø muba kuimburab misaamera nørrø sötø misrig købig køn.

11

Babel Pirau Purø Pala Ya Marøb

¹ Tru urassrømbe misaamerabe pirø muba kuimburab kan wamdø waminchibelø købig køn.

² Incha tru pørr neeshibgatøsrøngurri webamba ambub kuabe, tru Sinar pirausrømbe kan purø tab chag pirø wetørrawa, yandø nømbe truyu waramisrøbelø køn.

³ Incha kan kwaløm nømbe kangurri, kangurri trenchibelø køn: "Naarillusmera margun cha. Incha nagu partrab" cha. Incha øyamay sruumeratøga marøbgunriibe naarillutøga marig køben, chilliitøga marøbgunriibe asfaltotøga maramig købig køn.

⁴ Incha trugurrimbe trenchibelø køn: "Kan ciuda margun cha, kan purø palaig marig tøgais, truipe pala patsabsrømbe srømbalsrøngatig kachibikke. Treekkurrimbe mugui nebua asilø nørreelø misra, pirø muba kuimburab ke tru ørøtø amba waramig kaanrrun" cha.

⁵ Inchen Jehovábe kørøarrubig køn, tru ciudawanba tru torrenba tru møguelai nusrkalø marigwanba ashchab.

⁶ Incha Jehovábe trenchibig kòn: “I misaamerabe kandø køb, wamgucha kandø waminchib, katø tru maramigwangucha yandø martrab pølbasra kòn cha, trurriugu nòm martrab indigwane muguin katiassamørra cha.

⁷ Inchawei kørraamun chibig kòn, nòmui wamindi wamwan ni chiwan wamindi møramgaig misrtrai martrab cha, møikkurrindøgucha nòmasiitø ni chi tainguen mørtrab kaimanrrai.”

⁸ Incha øyamay Jehovábe pirø muba kuimburab tru ørø larrøbichib amrrai maren, yandø tru ciudawan marmøtø, yandø lalachibelø kòn.

⁹ Incha treekkurri Babel cha wamig kòn, kaguende pirau muba kuimburab wamindi wamwan Jehová truyuh nòm mandø kuinguen mørmonrrai marig købig kua. Incha trusrøngurri nòmune pirau muba kuimburab tru ørø amba warønrrai marig kòn.

Semweinukkurri Amrrub Misaamera

¹⁰ Iilø kòn tru Semweinukkurri amrrub misaamera: Sembe pilamera cien tøgag kua, Arfaxadwan tøgagug kòn, tru pirau pi pulab arrubig purayaig pa pila køben.

¹¹ Incha Sembe tru Arfaxadwan tøgaguikkurrimbunø pilamera quinientos øsig tsua, nus- rkalø køben, nimbasrmera køben tøgagug kòn.

¹² Arfaxadbe pilamera treinta y cinco tøgagua, Salan tøgagug kòn.

¹³ Arfaxadbe Salan tøgaguikkurrimbunø pilamera cuatrocientos treskatig øsig tsua, nus- rkalø køben nimbasrmera køben tøgagug kòn.

¹⁴ Salabe pilamera treinta tøgagua, Eberwan tøgagug kòn.

¹⁵ Incha Salabe Eberwan tøgaguinukurrimbunø, pilamera cuatrocientos tres øsig tsua, nus- rkalø køben, nimbasrmera køben tøgagug kòn.

¹⁶ Eberbe pilamera treinta y cuatro tøgagua, Pelegwan tøgagug kòn.

¹⁷ Incha Eberbe Pelegwan tøgaguinukurrimbunø pilamera cuatrocientos treinta tøgag kua, nus- rkalø køben, nimbasrmera køben tøgagug kòn.

¹⁸ Inchen Pelegbe pilamera treinta tøgagua, Reuwan tøgagug kòn.

¹⁹ Incha Pelegbe Reuwan tøgaguinukurrimbunø, pilamera doscientos nueve øsig tøgag kua, nus- rkalø køben, nimbasrmera køben tøgagug kòn.

²⁰ Reube pilamera treinta y dos tøgagua, Serugwan tøgagug kòn.

²¹ Inchen Reube Serugwan tøgaguinukurrimbunø pilamera doscientos siete øsig tsua, nus- rkalø køben, nimbasrmera køben tøgagug kòn.

²² Serugbe pilamera treinta tøgag kua, Nacorwan tøgagug kòn.

²³ Incha Serugbe Nacorwan tøgaguinukurrimbunø pilamera doscientos tøgag kua, nus- rkalø køben, nimbasrmera køben tøgagug kòn.

²⁴ Nacorbe pilamera veintinueve tøgagua Térájan tøgagug kòn.

²⁵ Nacorbe Térájan tøgaguinukurrimbunø pilamera ciento diecinueve tøgagua nus- rkalø køben, nimbasrmera køben, tøgagug kòn.

²⁶ Téráje pilamera setenta tøgagua, Abramwan køben, Nacorwan køben, Haranwan køben tøgagug kòn.

Térájeinukkurri Amrrub Misaamera

²⁷ Iilø kòn tru Térájeinukkurri amrrub misaamera: Téráje Abramwan køben, Nacorwan køben, Haránwan køben tøgagug kòn. Inchen Haránbe tru Lotwan tøgagug kòn.

²⁸ Inchen nui møskai Téráje kwamøwatø, tru Haránbe Caldeosmeraim pirausrø, tru nø kal- laim pirau kwaig købig kòn.

²⁹ Inchen Abramba, Nacorbabe nòmuyasig sralø laig kòn. Tru Abramwei sraimbe Sarai købene, Nacorwei sraimbe Milca taig købig kòn, tru Haránwei nimbas. Tru Haránbe Milcaimba, Iscaimba møskain kuig kòn.

³⁰ Inchen Saraiibe chi ureg tøgagønrrabig kømig kua, chi urekkaig købig kòn.

³¹ Inchen tru Tarébe tru nui nusrkai Abramwanba, katø Haránwei nusrkai nui awelu Lotwanba, nui yerna tru Abramwei srai Saraiwanba, pera webibig kòn, caldeosmerai pirau Ur tainukkurri tru Canaán pirausrømay inrrab. Inchendø tru Harán taig pirausrø puabe, truyu kørømisrøbelø kòn.

³² Inchen tru Téráje øsig tsuin kwalømmerebe pilamera doscientos cinco kuig kòn. Incha Téráje Harán pirausrø kwaig købig kòn.

12

Abramwan Wamig

¹ Jehovábe Abramwane trenchibig kòn:

—Ñuim piraugurrimba, ñui yau misaamerainukkurrimba, trugurri ñui møskawei yaugur- rimba inrrø cha, na ñun eshkam pirausrømay.

² Nabe ñigurri purø nørro misag sötømera kørnrai marøb, katø mayanguen tabig nebuig kørnrai mara, ñui munchiwane mayeelø nebua asig kørnrai maramønrrun cha, ñibe katøganelayasig maya nuguen tabig kørnrai, ñibe treeg kørnrrabguen cha.

³ Nabe ñun mayanguen tabig nebuig kørnrai marøbelane, nømungucha mayanguen tabig nebuilø kørnrai maramønrrun cha. Ñun trømbøig nebunrrai marøbelane, nømungucha trømbøig nebuilø kørnrai maramønrrun cha. Incha pirau chi misamera køben pirø muba kuimbura warabeløbe ñuinug mayanguen tabig nebuilø kørnrai mariilø kørnrun— chibig køn.

⁴ Inchen Abrambe Jehová maig chiben ibig køn. Inchen nøbabe Lotgucha ibig køn. Tru Harán piraugurri Abram webib urasbe nøbe pilamera setenta y cinco tøgag kuig køn.

⁵ Incha Abrambe nui srai Saraiwan køben, nui nunewei nusrkai Lotwan køben pera ibig køn, katø chigurrimbunø nø chi tøgaguilan køben, katø tru Harán pirau nui karuig mendig melab misaameran købengue. Nøbe Canaan pirausrø truiløba pubig køn.

⁶ Incha Abrambe Canaanørø puabe, tru pirau kerrigu pureb ya, tru Siquénørø pubig køn, tru Moré Tusr taig pasramnug. Inchen tru urassrø tru cananeo misaamerabe Canaan pirau warabelø købig køn.

⁷ Inchen Jehovábe Abramwan kenamisrabe trenchibig køn:

—Ñuinukkurri amrrub misaameran nabe truilan i pirøwan trananmønrrun— cha. Inchen Abrambe kan altar kusrabig køn tru Jehová nun kenamisrøbigweyasig.

⁸ Incha trugurrimbe tunmeragøba tōga pirømerasrømay ibig køn, tru Betel pørr neeshibgatømayørø. Incha tru nui carpa yawan truyuh lasrua pasrøbig køn. Inchen Betelbe pørr pinebgatømay kørømisrene, Haibe pørr neeshibgatømayørø kørømisrøbig køn. Incha nøbe Jehováweyasig kan altar kusrua, nui munchiwan isub wamabig køn.

⁹ Incha Abrambe truyugurri webya, ibig køn, kørømisrøb, kørømisrøb tru Neguev pirausrøngatig.

Abram Egipto Pirausrø

¹⁰ Tru Neguev pirausrøbme parø arrum mendøben, Abrambe Egipto pirausrømay kørøarrubig køn truyu tsunrrab, kaguendø tru Neguev piraube purø trømbøig parø pasrøben.

¹¹ Incha Abrambe ke Egiptørø chab pub ib pasrøwabe, nui srai Saraiwane trenchibig køn:

—Na ashen ñibe purø tab ishug køn cha.

¹² Egipto misamera ñun ashippe, trenchinrrun cha: “Ñui srain køn” cha. Incha nane kweecha kuchippe, ñune øsig kørnrai ka uñbashchun cha.

¹³ Inchawei tiusmanda ñibe naimbe nuchag kur chinrrig cha, ñigurri nan chigucha kømø, tab kørnraimba, katø nan kweechimønrraimba.—

¹⁴ Indiibe yandø Abram Egiptørø kebibene, tru egipcieriabe tru ishuube larrø tabzhig kui ashibelø køn.

¹⁵ Inchen tru Faraonwei merrab nørreelø pønrrabelø ashabe, truiløgucha Faraónwei merrab purø tab waminchib køben, tru ishuwane Faraón nø waig yaumay pera ambubelø køn.

¹⁶ Incha tru Saraigurri tru Faraónbe Abramwan larrø tab inchib, ubishamera køben, waaramera køben, burrumera køben, karuindiig mendig melabelø møguelø køben ishumburera køben, camellomera køben keta, tranøbig køn.

¹⁷ Inchendø tru Abramwei srai Saraigurri Jehovábe tru Faraónwanba nui yau misaameranba murba kebatig køn, purø trømbø kwanrrømeratōga.

¹⁸ Inchen Faraónbe Abramwan wama, trenchibig køn:

—¿Nan øyeebe chi margu? cha. ¿Chindimbarre ñui srain køn cha eshkamugu? cha.

¹⁹ Chindimba trenchigu cha: “Nai nuchag køn” chabe. Nai srain kørnrai na treeg marig kuimasr cha. Mømbe ñui sraimbe yu pasran cha. ¿Pereptsu!— chibig køn.

²⁰ Incha Faraónbe nui karuig pønrrab møguelan ørøbig køn ¡katø! webambi ashib pønrrønrraingue, Abramwanba nui srawanba nui chigurrimbunø købigwanbañau sruaamrrai.

13

Abramba Lotba Mendamisrøb

¹ Incha Abrambe Egiptogurri nui sraimba katø nui chine tøgaguiløbañau Neguev pirausrømay katø arruben, nui kuchiuøn Lotgucha nøba arrubig køn.

² Abrambe ushamera tōga kuiløyu lata, an tøgaguiyu lata, oro tøgaguiyu lata purø pua møg købig køn.

³ Incha Abrambe Neguevsrøngurri katøle arruppe kørørmisrøb, kørørmisrøb arrub tsubig køn tru Betel misag sötømera waraisrøngatig, tru merrabwansrø nø tru carpa yawan lasrua tsuig købiisrø, tru Betelba, Haiiba misaamera warabnug tru tøbøtag.

⁴ Truyu kuig køn tru merrabsrø nø kan altar mara kusruinug. Incha truyu Abrambe Jehováwei munchiwan isub wamabig køn.

⁵ Lot tru Abramba lincha ibikkucha ubishamera køben, waaramera køben, carpa yamera køben tøgagig købig køn.

⁶ Incha pirøbe kanbalatø lincha waramibe truburab tre lendø kømíig køn, kaguende nøm tøgaguiløbe purø nørø kua, trubalatøbe waramgaig købig køn.

⁷ Indiibe kan kwaløm Abramwei ushameran ashibeløba, Lotwei ushameran ashibeløba aleguiab kurrabelø køn. Inchagucha tru urasbe cananeosmeraba ferezeosmeraba truiløgucha truyu warabelø købig køn.

⁸ Inchen Abrambe Lotwane trenchibig køn:

–Nam pailainug lata, katø nai ubisha ashibeløba, ñui ubishameran ashibeløba truiløgucha chi kwayab kømig chi kaanrain cha, kaguende nambe nunelø ker cha.

⁹ ¿Pirøbe asimburab kerriguba ñui merrab pasrømitarru? cha. Tiusmanda nainukkurri tarømisra cha, ñi atsimay ibene, nabe kursmay yamønrrun cha, ñi kursmay ibene, nabe atsimay inrrur– cha.

¹⁰ Inchen Lotbe ashib pasrøwabe, tru Jordan chaabe kerriguba Zoarsrøngatig pizheelo purø tōga pirømera kui ashibig køn. Jehováwei ellmarin tul lata tabzhikke; kabe tru Egipto pirømera lataikke. Tru Jordanbe treeg kuig køn, Jehová Sodoma ciudawanba Gomorra ciudawanba pinishimøwatøbe.

¹¹ Incha Lotbe kerrigu Jordan chagwan nø merrarrawa, Lotbe tru pørr neeshibgubwansrø ibig køn. Incha øyamay Abramba, Lotba nørø misrig køn.

¹² Abrambe Canaán pirau kørømisra tsuben, trune Lotbe tru Jordan chag pirø ciudamerasrø tsunrrab ibig køn. Incha tru nui carpa yamerane Sodomasrøngatig lasrua pønrsøb ibig køn.

¹³ Inchen tru Sodoma warab misaamerabe larrø kailø kua, larrø trømbøgølig marøbelø købig køn, Jehováwan kalø marøb.

¹⁴ Inchen yandø Lotbe Abramwan tarømisringuen køben, Jehovábe Abramwane trenchibig køn:

–Abram, kurrasha cha, ñi pasrainukkurri tab ash cha, waguebwansrø, walligebwansrø, pørr neeshibgatøwansrø, pørr pinebgatøwansrø,

¹⁵ pirøwan muba kuimburab mayamba ñi nebua asigwan ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba managatigweyasig na ñun tranamønrrun cha.

¹⁶ Ñuinukkurri amrrub misaamerabe nørø køptø kan pirau usrøtui lataig kønrai maramønrrun cha. Usrøwanma muguen mundamgaig kuig køppe, ñuinukkurri amrrub misaameragucha mundamgaig kønrrun cha.

¹⁷ Kurra, tru pirø yammay maya yab kuigwanba, lendømay mayan kuigwanba llirab inrrø chibig køn, kaguende nabe ñun tranamig køn– cha.

¹⁸ Incha Abrambe tru nui carpa yameran picha kusrua, Manre tainug nørø parøndzig encinas tusrmera pønrrabnug tsunrrab ibig køn, tru Hebrónsrø. Incha truyube Jehováweyasig kan altar kusrubig køn.

14

Lotwan Wesrawa Srua Amben Abram Kerrab

¹ Tru kwalømmerawan tru Amrafelbe Sinarsrø rey køben, Arioche Eleasarsrø rey køben, Quedorlaomerbe Elamsrø rey køben, Tidalbe Goyimsrø rey købig køn.

² Incha truiløbe kwayabrren købig køn, Sodomasrø rey Beraba køben, Gomorrasrø rey Birsaba køben, Admasrø rey Sinabpa køben, Zeboimsrø rey Semeberba køben, katø tru Belasrø reyba købengue, truibe Zoargucha taig.

³ Incha tru i trattrøgatø reymerabe nømui suldaumeraba tru Sidim chagu kanbalatø misrig køn kwayanrrab, tru Mar Trebi taisrø.

⁴ Tru rey Quedorlaomerbe nømune pa trattrø y pa pila nø karub tøgagøben, pa trattrø y pøn pilayube tru trattrøgatø reymerabe tru Quedorlaomerwan mas karuig mørøb melømønrrab mur pønrramisrøbelø køn.

⁵ Incha tru pa tratrø y pib pilayube Quedorlaomerbe tru reymera nuingatø pønrrabeløba Astarot Karnaim pirausrømay amba, truyube refaitasmeran kanawa kørømarøppe, Ham taisrømbe zuzitasmeran, Save Quiriataimsrømbe emitasmeran,

⁶ Seir tunmerawansrømbe horeosmeran kanawa kørømara, tru Paran chaamerasrøngatig ambubelø køn, tru misag waraimig chi misrmø pirø puluwansrø.

⁷ Incha truiløbe katøle amrruabe, tru Gadesrø Enmispat taisrø pua, amalecitasmerai pirømerasømbe kerriguh chi købigwan chishtø pinisha, katø tru Hazon Tamar pirau amorreosmera warabelan treetøweih mara kørrømarøbelø køn.

⁸ Inchen Sodoma rey køben, Gomorra rey køben, Adma rey køben, Zeboim rey køben, Bela rey køben, Zoarsrø rey køben werrua, Sidim chaasrø tru reymeraba kwayab mendabelø køn.

⁹ Tru Quedorlaomer Elamsrø reyba, Tidal Goyimsrø reyba, Amrafel Sinarsrø reyba, Arioc Eleasarsrø reyba truilø nøm pib reymera tru trattrogatø reymeraba kwayabelø køn.

¹⁰ Inchen tru Sidim chaasrømbe asfaltos pisumera truba, truba tøgānug kuig køppe, tru Sodoma reyba Gomorra reyba tru kwayabygurri nui suldaumeraba wegørra lulen, mōiløbe truyu chab kegørrøben, kan reymerabe tunmerasrømay trubab chab luløbelø køn.

¹¹ Inchen tru pib reymera kanabeløbe Sodomaba, Gomorraba ciudadu chigurrimbunø købigwan, mamiimeran nømui mara wesrawabe, yandø truygurri ambubelø køn.

¹² Inchen tru Abramwei nunewei nusrkai Lotgucha sodomasrø tsubig kuig køppe, nungucha merrarrawa, tōga srua ambuptinchibelø køn, nui chi tōgamisrigwanbañaungue.

¹³ Inchen mōikkøsrøn truygurri welula arrubiibe, tru hebreo Abramwan igwan kerriguh eshkabig køn. Inchen Abrambe amorreo tru Mamre taigwei tru nørørr parøndzig encinas tusrmera pønrab puluwan tsubig kuig køn. Tru Mamrebe Escolweimba, Anerweimba nuneg køben, truiløbe Abramwanweingatø pønrabelø treelø købig køn.

¹⁴ Incha Abrambe tru nui yautøwei kal-lawarmeran trescientos dieciocho tru kwayamigweyasig kusrenani mōgueløba tulaamba, truiløba webya, tru pibgatø reymeran wetøgønrab Dansrøngatig pasra ibig køn.

¹⁵ Incha yandø yem køben, Abrambe tru kwayamig kusrenni mōgueløba, pesan københ kwayanrrab kegørra, Hoba taisrøngatig pasra ambubelø køn, Damasco tru waguebgatømay pasrab ciudadrø.

¹⁶ Treencha chigurrimbunø wesra srua ambiilan katøle chab kerrab, katø nui kasugunø Lotwan nui chigurrimbunø tōgamisriilanbañau kerriguh chab kerrabig køn, katø ishum-burmeranba, katøganelanba.

Melquisedec Abramwan Mayanguen Tabig Nebuig Kønrrun Chib

¹⁷ Abrambe Quedorlaomerwanba truigweingatø pønrab reymeranba kanawa arruben, Sodoma reybe, tru Save taig chaasrø katønrab webibig køn, truipe tru Reywein Chagu.

¹⁸ Inchen tru Salemsrø rey Melquisedecbe, Tius Mayeelain Pala Pasrabigwei sacerdotebe pirrimba, vinoba wesrua,

¹⁹ Abramwan mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbig køn, øyeeg wammeratōga: “Tius Mayeelain Pala Pasrabig Srømbalameranba, Pirøwanba Marøbig

²⁰ Tius Mayeelain Pala Pasrabig Purø Nuigwan maya nugen tabig wamindig kønrrain cha, tru ñun ashig kømui inçhibelan ñui tasku tranøbigwan. Inchen Abrambe chigurrimbunø katøle wetørrawa srua arrigwan cienyugurri diezwane wesrawa, Melquisedecwan tranøbig køn.

²¹ Inçhene tru Sodomasrø reybe Abramwane trenchibig køn: —Misaamerane nan tranrra cha, chigurrimbunø købigwane ñi tōga kørrømistrig— cha.

²² Inçhene Abrambe tru Sodomasrø reywane trencha løtabig køn:

—Tius Mayeelain Pala Pasrabig Srømbalameranba Pirøwanba Marøbig Jehovāwan ¡katø! nabe treebe marmumønrrun cha, nabe trendaig kuig køn cha.

²³ Ni kan train pititōguen—, kabe nai alpargatis tsi-unøtōguen nabe ñuiwane chiwangucha nai marmumønrrun chibig køn, ñi managuen øyeeg chimønrrai: “Abrambe nagurrinrre pua misrig køn” cha.

²⁴ Tru na pera pasraig mōguelø mab mutsigwandø srørrri maig kørrømistrain cha. Inchen tru naba amrrub mōguelø Anerba, Escolba, Mamreba truiløbe si, nømuiburappe ka utønrrun— chibig køn.

15

Tius Abramwan Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørrømisrøb

¹ Inchen øyeelø chab puraiben, kan piab lataigu Jehovāweinukkurri wam Abramwan trenchibig køn:

—Abram, chi kørig kui inçhimøta cha. Nabe ñun chi kømønrrai ashib tōga pasrabig truig kur cha. Ñun tranamibe purø nuig kønrrabig køn— cha.

² Inçhendø Abrambe trenchibig køn:

—Jhovā Tius ¿Ñi nan keta traniibe chi puruguimøriasamørra cha, na chi urekkaigwane? Inchen tru na çhine tōgamisriilan merranrrabiibe tru Damascosrø Eliezer kømuitarru?— cha.

³ Incha katø Abrambe trenchibig køn:

–Ñi nan kan nusrkai tranmuig købene, kan nai yautøwei kal-lawei nai kan karuindiig mendig megabig, truig nai chi tøgaguilan ketig utønrrabig køn– cha.

⁴ Inchen katø Jehovaheinukkurri wam trenchibig køn:

–Ñui chi købigwane truig ashchabig kømøtø, truilane ñui nusrkai utønrrabig køn– cha.

⁵ Incha wambiisrø pera yabe, trenchibig køn:

–jAu! srømbalaneb nesh cha, kønchabiimeran mundamdø køtamørtrig– cha. Incha katø trenchibig køn:

–Ñuinukkurri katøburø ureemerabe øyeetøwein kønrrun– cha.

⁶ Inchen Abrambe Jehovahāwan køreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig marmíig lataig, tabig treeg asha pasrig køn.

⁷ Inchene nøbe trenchibig køn:

–Nabe Jehovahá kur cha, caldeosmeraim pirau tru Ur taisrøngurri wesrabig i Canáan pirøwan na ñun keta tranrrab.–

⁸ Inchendø Abrambe trenchibig køn:

–Jehová Tius, ¿tru na truigwan nain kønrraitamappe nabe mandø incha asamerah?– cha.

⁹ Inchene Jehovahábe trenchibig køn:

–Kan ishug waara-unøzhig pøn pilaiba, kan cabra pøn pilaiba, kan carnero pøn pilaiba, katø kan palomaba, kan paloma-unøzhiiba srua amø– cha.

¹⁰ Inchen Abrambe tru ushameran kerriguh srua arrua, truilan sølgørrab tab tøbøtag para, tru pariilan tru pinrrøgue, tru pinrrøgue warøbig køn. Inchendø tru illimerane tøbøtag parmuig køn.

¹¹ Inchen yau mab illimerabe tru usha kweetsiilø warabelaimbalawan kørørrub amrruben, Abrambe kwaarøsrøbig køn.

¹² Inchen yandø chab pilliraben, Abrambe truba mur kib tsubenba jmøimbe ke yalø løstøgølig nun itøgasrøptinchen! nøbe truba kørig kui inchibig køn.

¹³ Inchene Jehovahábe trenchibig køn:

–Isa kømøtø, ñuinukkurri amrrub misaamerabe, ka peguelaim pirautø warønrrabelø køn cha, nømbe truilø karub sruaguindeelø meløwa, pilamera cuatrocientos nebumne larrø kaig indinab melønrrabelø køn cha.

¹⁴ Inchendø tru nu søtø misaamera pasrabig nømun ka karuptø srua kønrrabelangucha numune møra melønrrai maramønrrun cha. Inchen trugurrimbunø tru ñuinukkurri amrrub misaamerabe yandø treeg melainukkurri wegørra ambuppe, purø tøga misaamera webamba amrrun chibig køn.

¹⁵ Trune ñibe ñui møskaløba pishindø tab israb tsumisrtrabguen cha, larrø køllizhig misra kwaben, sørøben.

¹⁶ Inchen tru pimmaygatig srøig srøig misag kurrab amrrubeløbe katøle i pirautøweih amrrunrrab køn cha, kaguende truilø pumuatøbe tru amorreosmera larrø kaig marøb amrruibe ke awentamgaikkatiibe pumø srø kønrrun cha.

¹⁷ Inchen yandø pørr pinaiben, chab pilliraben, kan horno naguish kuchibiiba kan nag tulun pilabiiba kenamisrøbig køn. Incha truiløbe tru ushameran kweecha tab tøbøtag pirisha ambumay, imay wari utøwan puraambubelø køn.

¹⁸ Tru kwaløm Jehovahábe Abramba øyamay kønrrai martrab cha kørømarabe, trenchibig køn:

–Ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirøwan na tranamig køn cha, Egipto pirau piyugurrimbunø, Eufrates tru nu pisrøngatikke:

¹⁹ ceneosmeraim pirømeran køben, cenezosmeraim pirømeran køben, cadmo-neosmeraim pirømeran køben,

²⁰ heteosmeraim pirømeran køben, ferezosmeraim pirømeran køben, refaitasmeraim pirømeran køben,

²¹ amorreosmeraim pirømeran køben, cananeosmeraim pirømeran køben, gergeseosmeraim pirømeran køben, jebuseosmeraim pirømeran købengue.

16

Agarba Ismaelba

¹ Abramwei srai Saraibe ureg tøgagønrrab kaimabig kuig køn. Inchende kan nui karuindiig megabig egipcia ishug Agar taig tøgaig kua,

² Saraibe Abramwane trenchibig køn:

–Nane Jehovahábe ureg chigaig kønrrai treeg martan cha. Inchendø tiusmanda tru namui karuindiig megabig tru Agarwan pera, ki chibig køn. Inchippa truiukkurri na ureg tøgaguinabgun– cha.

Inchen Abrambe Sarai taigwan mørøbig kòn.

³Inchen Saraibe tru karuindiig megabig Egiptosrø Agarwan pera arrua, Abramwan srai lataig kònrrai tranøbig kòn. Abram Canaán pirau pa trattro pila tsuben, øyeeg purayaig kòn.

⁴Inchen Abrambe tru Agarba kib waramisren, tru ishuube kwanrriig misra, yandø unø tøgamisrarmab isua, nun karub pera købig Saraiwane namig ashib kebibig kòn.

⁵Incha Saraibe Abramwane trenchibig kòn:

—Ñigurrindø kòn cha, nan mandøguen kømui isui uñchai marøbiibe. Ñune ñui srai lataig kònrrai nai karuindiig megabigwan na tranig kòn cha. Incha mõiibe nøbe unø tøga kònrrab køppe, nane namig ashib kebitan cha. Incha Jehová nø ashchun chibig kòn, na kalø marig kuin kui, ñi kalø marig kuin kui.—

⁶Inchen Abrambe Saraiwane trenchibig kòn:

—Ñui ka karuindiig megabiibe ñuin tasku kòn cha. Ñun maig marøg køben, treeg mar—chibig kòn. Inchen Saraibe kaig inchib mendøben, Agarbe welula yam nebuig kòn.

⁷Indig Jehováwei ángelbe tru mu misag waraimø pirømerasrø kan pigab menda Agarwane wetørrabig kòn, Shursrømay ambi maywansrø.

⁸Inchabe payibig kòn:

—Agar, Saraiwei ka karuindiig megabig, ¿Chugurri arrugu? cha. ¿Chumay inrrab inchigu?— cha. Inchene nøbe trenchibig kòn:

—Nan karub pera købig Saraiwan nabe trubab welula arrur— cha.

⁹Inchen ángelbe trenchibig kòn:

—Ñui karub pera købigweimay katøle llirawa ya, tammay mur kurrashmø, nø maig chiben nui tasku treeg mørøb megau— cha.

¹⁰Incha katø ángelbe trenchibig kòn:

—Ñuinukkurri amrrub misaameran purø norrø kònrrai maramønrrun cha, purø norrø køptø mundamguengaikke.—

¹¹Incha ángelbe katø trenchibig kòn:

—Ñibe kwanrriig kòn cha. Ñibe kan nusrkai tøgagønrrun cha. Incha Ismael munchi pasrtrig chibig kòn, kaguendø ñi larrø isui miaben, Jehovábe mørig kòn cha.

¹²Nøbe muguen kemalamgaig kònrrabig kòn cha, kan kaambu mula-unø lataig. Incha nøbe mayeelan kwayam lanrrabig køben, katø nungurringucha mayeelø kwayam lanrrun chibig kòn. Inchen nøbe nunelan, ka kwayam laptø, kwayam laptø tsunrrun— cha.

¹³Incha Agarbe Jehovába wamindig køppe, nøbe nune trencha wamabig kòn:

—Ñibe tru nan ashib wab Tius kòn— cha. Kaguen Agarbe trenchibig kòn: “Øsig Wab, katø Nan Ashibigwan nabe ashar” cha.

¹⁴Incha tru pisuwane treeg wamig købig kòn: “Øsig Wab, Nan Ashib Inchibigwein Pisu” cha. Inchen tru i pisube Gadesba, Beredba tøbøtagu kørømisrøbig kòn.

¹⁵Indig Agarbe Abramwei kan møg-unø tammisren, Abrambe Ismael munchi pasrøbig kòn, tru unan.

¹⁶Inchen tru Agar Ismaelwan tammisrøb uras Abrambe pilamera ochenta y seis tøgaguig købig kòn.

17

Tru Srøig Øyamay Kønrrai Martrab Cha Kørømarigwanba Circuncion Marigwanba Caminchibig

¹Abram pilamera noventa y nueve tøgagøben Jehovábe kenamisra trenchibig kòn:

—Nabe Maramburab Marøbig Purø Nuig tru Tius kur cha. Ñibe nai merrab sølgandø, mu mandamgaig uñ cha.

²Nabe ñiba øyamay kònrrai martrab cha kørømarøb, katø ñui misaamera larrø norrø larrøbitchai marøb indamønrrun— cha.

³Inchen Abrambe maløwan pirau kebatamne utsøbasren, Tiusbe nune trenchibig kòn:

⁴—Iig kòn cha, tru na ñiba øyeeg maramønrrun cha kørømariibe, ñibe tru purø norrø chi misag sötømeraindøgucha ñi møkain kònrrai.

⁵Ñibe mas Abram munchi kømøtø, ñibe Abraham cha wamig kønrrun cha. Kaguende nabe ñune tru purø norrø chi misag sötømeraindøgucha ñibe nømui møkain kònrrai pasrar cha.

⁶Ñuinukkurrimbe purø norrø misag nemisrtrai maramønrrun cha. Ñuinukkurrimbe misag sötømera norrø køb, ñuinukkurri katø reymera køb inchen cha.

⁷Katø nabe, ñiba ñuinukkurri amrrub misaameraba øyeeg martrab cha kørømaramønrrun cha, katøle srøig, srøig misag kurrab amrruimørig katø øyeeg martrab cha mara pasramønrrun chibig kòn, managatig pasrønrrabig, nabe ñuimba, ñuinukkurri amrrub misaamerimba nabe pasrabig pasrøwa, managatig nømuyasig Tius kømønrrun cha.

⁸ Ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba tru ñi ka arruatiig tsuin pirowan tranamørrun cha, Canaán pirowan muba kuimburab managatig tøgagørrai. Inchen nabe pasrabig pasrøwa, managatig nømuyasig Tius kømørrun— chibig køn.

⁹ Incha katø Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Tru na ñun øyeeg martrab cha kørømarigwane ñibe, maramig køn cha, ñiba, ñuinukkurri katøle srøig, srøig kurrab amrrub misaameraba.

¹⁰ Iig køn cha, tru na ñiba øyeeg martrab cha kørømarig, katø ñiba tru wendø ñuinukkurri amrrub misaameraba. Inchen trunun maramig køben, ñimui utube mu møøtøgucha circuncidaig kørrun chibig køn.

¹¹ Ñimbe circuncidanrrigay cha, naba, ñimba tru øyeeg martrab cha kørømarigwan treeg marigu asamig pasrørrai.

¹² Trune kwalømyube mu møguelandøgucha circuncidanrrigay cha, katøle katøle ureemera kurrab amrruimørig, ñui yau kal-laweig kui lata, kabe amrrub misaameran peniilø kui lata.

¹³ Inchawei ñui yau kal-laweig kui lata, kabe kan anwei penig kui lata nømbe circuncidaig kørrabelø køn cha. Inchen, tru asru siñalbe tru treeg martrab cha kørømarigwan managatigwein køn cha eshkabig køn.

¹⁴ Inchen tru circuncidamüigwane ñimui misag utugurrimbe wegutsig kørrun chibig køn, kaguende na øyeeg martrab cha kørømarigwan itøbunikkurri.—

¹⁵ Incha katø Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui sraimbe Sarai cha wamig kømøtø, yandø Sara cha wamig kørrun cha.

¹⁶ Nabe nune mayanguen tabig nebuig kørrai maren, nøbe ñui kan nusrkai tøgagørrun cha. Nabe mayanguen tabig nebuig kørrai maren, nøbe nørø søtø misaamerai usrin kørrabig køben, katø nuinukkurrimbe misag søtømerai reymera werrunrun— chibig køn.

¹⁷ Inchen Abrahambe nui maløwan pirau kebatamne utsøbasrabe, nui manrrø umbutø intsab trenchibig køn: “¿Kan møg pilamera cien tøgag kua, unø tøga kørrautah? cha. ¿Katø Saragucha pilamera noventa tøgag kua, unø tøgagømdø kørrautah?” cha.

¹⁸ Inchene Abrahambe Tiuswan trenchibig køn: —Ñi treeg martrab cha kørømisrigu Ismael truigwane nø tøga pasrørrai tranø— cha.

¹⁹ Inchene Tiusbe trenchibig køn:

—Isa kømø, Sara ñui sraimbe kan nusrkai tøgagørrab køn cha, truigwane Isaac munchi pasrrig cha. Nabe tru øyeeg martrab cha kørømarigwan Isaacweinukkucha katøle treetøwei marig kørømisrrai indamørrun cha. Inchawei na treeg marigwane wendø nuinukkurri amrrub misaameraba managatig tøga pasramørrun chibig køn.

²⁰ Inchen Ismaelweimburabgucha nabe ñun mørar cha, nungucha mayanguen tabig nebuig kørrai maramørrun chibig køn. Nøgucha ureemera larrø nørø tøgagørrai marøb, purø nørø misag søtø larrøbitchai marøb indamørrun chibig køn. Ismaelbe karub ashib pørrørrabelø doce nørreelai møskain kørrun cha.

²¹ Inchendø na tru øyeeg martrab cha kørømarigwane Isaacba kørrai mara pasramørrun cha, tru Sara katø pila øyan kwalømmerran tru tøgagørrab kui unøyu.—

²² Incha Tiusbe Abrahamba chab waminchabe, nuinukkurri tarømisra ibig køn.

²³ Inchen Abrahambe nui nusrkai Ismaelwan køben, tru nui karuig mendig melabelø nui yau kal-lawarmeran køben, anwei pena tøgaguilan køben, Abrahamwei yau mu møguelø purrabelane kerriguba wama, tru kwalømdøwei circuncidabig køn, Tius maig karuig køben, treekke.

²⁴ Abraham tru circuncidab urasbe pilamera noventa y nueve tøgag købig køn.

²⁵ Inchen nusrkai Ismaelbe tru circuncidab urasbe pilamera pa trattro y pøn pilaig købig køn.

²⁶ Inchawei tru kwalømdø Abraham køben, nui nusrkai Ismael køben,

²⁷ mayeelø tru nui yau purrab møguelø køben, katø nui yau kal-lawar kui lata, katø amrrub misaameran peniilø kui lata, mayeeløbah circuncidaig kuig køn.

18

Isaac Kal-lanrrun Cha Kørømisrig Købig

¹ Incha Jehovahé Abrahamwan kenamisrøbig køn tru Mamre tainug nørø parøndzig encinas tusrmera pørrab pulu, tru nui carpa yau yaskabu waben kwaløm tru mas purø mur pørr asentab pasrøben.

² Incha mømbe nø kurraashene, pøngatø møguelø nuin pinrrøgue pørrapinchen, nøbe tru møguelan amrruy chinrrab yaskabugurri luløb ya, maløwan pirau kebatamne utsøbasrabe trenchibig køn:

³ —Nai kasuku, na ñui karui megabigwan ñi nan tab indamdiig kui asønaig købene, trube, ib imøtø, lincha kørømisrra cha.

⁴ Nabe pi srua amrrungarumønrnun cha, ñimui katsiimeran kwalamig. Trugurrimbe tusr umbu isrønrriyag cha.

⁵ Na ñi maig chiben purugunrraptøwei wabigwei yaburab puramrrab amrruig købene, nabe lamø mamig manrrai sruaarumønrnun chibig køn, ñimui ambamigwan chishtø ambamdø kønrrai.— Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Ñi maig taigwan mar— cha.

⁶ Inchen Abrahambe tru Sara waig carpa yausrømay kørinatø lulabe, trenchibig køn:

—Petøzhiitø purø tab harinawan arroba y media menrra, nemøra, harinawan masawa, trutøga pirrimera naarrøsrøy kar— cha.

⁷ Incha Abrahambe tru waara purrabsrømay luløb ya, kan truba tab waara-unøzhigwanh merrarrawa, nui karuig mendig megabigwan tranen, truike mamigweyasig ¡katø! petøzhiitø tamarøbig køn.

⁸ Incha queso køben, pitsø køben, tru waara kweecha tamarigwan køben, nømun manrrai pønsrøbig køn. Incha Abrahambe nøm mab kømne tru tusr umbu ashib pasrøben,

⁹ truiløbe payibelø køn:

—¿Ñui srai Sarabe chu wah?— cha.

Inchen Abrahambe:

—Yu carpa yau wainrrun— chiben,

¹⁰ kan møig køsrønbe trenchibig køn:

Nabe katø pila katø øyan kwalømmerawandøwei arrumønrnun cha. ¡Aul! Tru urasbe Sara ñui sraimbe kan nusrkai tøgagønrnun— chibig køn.

Inchen Sarabe, nømui wendau, tru carpa yau kebambi yaskabu tru wamindigwan mørøb pasrabig køn.

¹¹ Inchen Abrahambe Sarababe yandø mur køllireelø, Sarabe yandø pabøguen pinig købig køn.

¹² Inchen Sarabe intsaptinchibig køn, nui umbutø treeg isub: “¡Paare! kan na yan kølliibe, ke trengatikucha kønrrai indamdiig kønrraitarru cha katø nai kekkuha yan kølligwein køben.”

¹³ Inchene Jehovahé Abrahamwane trenchibig køn:

—Sarabe trenchib intsan cha, ¿Kan isa kømø, treeg kønrrab kø chinder? chib. ‘Na yan køllig købendø, kan unø tøgagømig.’

¹⁴ ¿Kabe Jehovahéingan kaimamdiig chi købig kuitarru? cha. Inchawei katø pila arrubigu tru chu ura treeg kønrrun taiguh, na katø ashchab arrubene, tru urasbe Sarabe kan nusrkai tøgaguen wanrrun— chibig køn.

¹⁵ Inchen Sarabe kwaarøppa, trenchib isabig køn:

—Nabe intsømuig køn— cha.

Inchene Jehovahé trenchibig køn:

—Ñibe intsabwei indig køn— cha.

Abraham Sodomayasig Purøwaminchib

¹⁶ Incha tru møgueløbe kurra, Sodomaguebsrø ashabe yandø truguebsrø ambub mendøben, Abrahambe ungua chinrrab nømbe lincha ibig køn.

¹⁷ Inchen Jehovahé nuinøtø treeg isubig køn:

“¿Na chi martrab indigwan nagan Abrahamwan eshkamø maramuitarru? cha.

¹⁸ Nøbe purø nørrø misag sötømera, trurriyu mu chindamgaig murig, katø nøgurri chi misaameratøgucha pirø muba kuimburab warabeløbe mayanguen tabig nebuilø treeg kønrrab køben.

¹⁹ Nabe nui ureemeranba nuinukkurri amrrub misaameranba kusrenrrai wesrawa pasrar cha, tru nø martrai karua pønsraillan møra marøppe, tru tabig sølgandø mariguba, nø tabig kui asamig mariguba kønrrain cha, tru øyeeg mariiløgurri Abrahamwan Jehowa maig martrab cha kørrømaribi kerrigu treeg nebunrrai”.

²⁰ Incha Jehovahé Abrahamwan trenchibig køn:

—Sodomaimburappa, Gomorraimburappa, truyu misamera yeeg kaig martan chib trashib eshkab melaibe masken, masken køben, nømui kaig mariiløgucha masken, masken nuraben, purø trømbøig mindin køn cha.

²¹ Møimbe na kørraarumønrnun cha, tru nøm øyeeg, øyeeg køtan chib trashib melaig nainug pubig isa kømøtø, treeg købwei indiitashchab. Treeg kuin kuisruandøbe, trube, na asamønrnun— cha.

²² Inchen tru pailø møgueløbe nøørø misra, Sodomaguebsrø amben, trune Abrahambe Jehovaha pasrabig køn.

²³ Inchen Abrahambe Jehovahan kemallabe, trencha payibig køn:

—¿Sølgandø tabig marøbigwanba, kaig marøbigwanba tøgatø pinishinrrapteh?— cha.

²⁴ Inchippa tru ciudayu sɔlgandø tabigwan marøbelø cincuenta købene, ¿tru ciudawan ka pinishinrrapteh? cha, tru ciudayu sɔlgandø tabigwan marøbelø tru cincuentaeløgurri ciudawan pinishimø, ¿ka købasamdiig kømuitarru? cha.

²⁵ Treekkatig maramibe chigaaguinrrun cha, tabigwanba, kaigwanba kanbalatø kwanrrai indamig, kan pailøba treetø kalø marig kui lataig. ¡Ñibe mana treeg martrab kø! cha. Pirau muba kuimburab kerriguba maig kønrrabigwan ñi asha marøbig køppe, ¿ñibe maig maramigwan sɔlgandø tab asha marmønrraitirru?— cha

²⁶ Inchene Jehovábe trencha løtabig køn:

—Sodoma ciudayu cincuenta sɔlgandø tabigwan marøbelø wetørrappe, truilan isua, truyube chinchimø, kagøbasamønrrun— cha.

²⁷ Inchene Abrahambe trenchibig køn:

—Nabe nai Señorwan ke menrra inçhib lata indinatan cha, nabe ka usrø tuindø kuinabendø.

²⁸ Inchen cuarenta y cincotø købene, trube cincuenta kømuikkurrindø ciudawan kerrigu pinishinrrapteh?— cha.

Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—Pinishimumønrrun cha, truyu na cuarenta y cinco sɔlgandø tabigwan marøbelø wetørrappe.—

²⁹ Inchen Abrahambe katøgucha:

—¿Inchippa cuarenta wetørrappe?— chiben, Jehovábe trenchibig køn:

—Tru cuarenteelan isua, chinchimumønrrun— cha.

³⁰ Inchen Abrahambe katøgucha payibig køn:

—Nai Señor, na øyeeg chiben namømmørrunrrig cha. ¿Inchippa truyu treinta wetørrabeneh?— cha.

—Tru treinteelan isua, kagøbasamønrrun— chibig køn Jehovábe.

³¹ Inchen Abrahambe katøgucha:

—Nabe nai Señorwan ke menrra indinatan cha, ¿truyu veinte wetørraimbe maig købsruerah?— chiben,

—Veinteelan isua, nabe pinishimumønrrun— chibig køn.

³² Incha katøle Abrahambe trenchibig køn:

—¡Nai Señor, nan namømmørrunrrig cha, i piejindøh na ñun katølø trenchibashibsrumuguh cha: ¿Inchippa truyu pa trattrø wetørraimbeh?— cha.

Inchene Jehovábe trenchibig køn:

—Tru pa trattrøn isuptø, pinishimumønrrun— cha.

³³ Incha Jehovábe Abrahamba øyeegwan chab waminchabe, yandø truyugurri iben, Abrahambe nui carpa yaumay katø arrubig køn.

19

Sodomanba Gomorranba Pinishib

¹ Incha tru pagatø angelesmerabe tru Sodomasrømbe nøsig pineb iben, pubene, Lotbe tru Sodoma ciudayu kebambi yaskabsrø wabig køn. Incha Lotbe truilan ashippe, amrruy chinrrab pasramisrøptincha, maløwan pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbig køn.

² Inchabe trenchibig køn:

—Nai kasukumera, na ñui karui megabigwei yausrø kørrømisrtrab amrrurray cha. Incha ñimui katsuimeran kwallchigay cha. Incha srønabe løtsø kurra ñimui ambamigwan amrrigay— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Kah cha, møi yembe nambe yu umbu puinuutø, ka kørrømisrtrab ker— cha.

³ Inchen Lotbe truba truba inchen, nømbe nøba amba, nui yau kebamben, nøbe tab mamiimera tamarøb, pirri chi levaduragailø karøb inchen, nømbe mabelø køn.

⁴ Inchen nømbe kinrrabguen waramisrmøwatø, tru ciudayu møgueløbe yawan kerrigu chab tulsrubelø køn, maya misag matsøreløgurrimbunø kølleeløgatikke.

⁵ Incha Lotwane trenchib trashibelø køn:

—Tru ñui yau kinrrab amrrub møgueløbe chu purra? chib. ¡Wambig webetay! chib. Nambe nømba ishumburmeraba lataitøwei marøg kuin pønrrer— chib.

⁶ Inchen Lotbe wambig webya, yaskabwan kasrøb trenchibig køn:

⁷ —Nai misaamera, tiusmanda øyeekkatig trømbøgøliibe martrab inçhimøtay cha.

⁸ Nabe pagatø nimbasrmera tøgag kur cha, managuen kan mu møøba kimeelø. Nabe truilane wertrur chibig køn, ñim truilan maig marøg køben martrigay cha. I møguelane chigucha treebe marmørrunrrigay chibig køn. Kaguende truiløbe nai yaambu møgøben kaig martrab inçhib kønrrain kømøtø, na ashib tøgaguilø purran— cha.

⁹ Inchene nømbe trenchib lötabelø køn:

—jYugurrimbe mendatsu!— cha. Inchabe treekkucha chibelø køn:

—Ya peesriig namui utu ka tsunrrab arruatiig købendø, jpaare! ¿namune maig maramigwan ke ñi asha karunrrab indirru? cha. Møimbe truilan lataguen kømø, ñune purø trømbøikken martrunøn— chibelø køn. Inchabe Lotwan melambua, yaskabsrø kemalla, yaskabwan wesra kutchab inchibelø køn.

¹⁰ Inchen tru pailø møgueløbe yaambugurri taska kemørøppa Lotwane yaambumay kesrub, trugurrimbe yaskabwan kasrøptinchibelø køn.

¹¹ Incha tru møgueløbe tru yau yaskabu melambub amrrubelane kammeran ashmeelø misrtrai marøptinchibelø køn, mas unøtiigwangurrimbunø kølliwangatikke. Inchen nømbe yaskab lab ke mandøguen kømui inchib købig køn.

¹² Incha tru møguelø kørrømisrøbeløbe Lotwan trenchibelø køn:

—¿Ñigan ñui yaelø mas tøgagøtirru? cha. Ñui yernomeran køben, ñui nusrkalan køben, ñui nimbasrmeran køben, yugurri wesru chibig køn.

¹³ Kaguende nambe i ciudadwan Kerrigu pinisamig køn cha. Tru katøgan misaamera yeeg kaig martan chib trashib eshkaib melaiibe Jehová nø waisrø puin køn cha. Inchagurri Jehovábe namune ciudadwan pinishinrai ørig køn— cha.

¹⁴ Inchen Lotbe tru nui yerno kønrrabeløba waminchab webibig køn, tru nui nimbasrmeran kasharanrrab misrmeraba købeløba. Incha trenchibig køn:

—jMallatø webambay! cha, kaguen Jehovábe i ciudadwan pinishinrrab køn— cha. Trune nui yerno kønrrabeløbe ka intsab trendaitamaptøh isubelø køn.

¹⁵ Inchen yandø tør— rrab arruben, ángelesmerabe Lotwan mallatø indingarub, trenchibelø køn:

—jMallatø inchi chiben! cha. Ñui srawanba, ñui pagatø nimbasrmeranba yu purrabelan pera inrrø chibig køn, ciudadu trømbøig nebunrrai marigu ñim pinømønrrappe.—

¹⁶ Inchen Lotbe ke peguen inchimuben, tru pagatø møgueløbe nunba, nui srawanba, nui pagatø nimbasrmeranba tasku kemøra, nømune ciudadugurri wambiisrø wesrubelø køn, Jehováwei lastima asiitøga.

¹⁷ Incha yandø ciudadugurri wambiisrø wesrawa pasrabe, kane trenchibig køn:

—jÑui øsig kuigwan ñi tøgønrrappe, welula inrrø! cha, wendømay keshmøwei, i chagu chu pasramisrømøweingue. Ñui øsig kuigwan tøgagønrrab tunsrømay lul cha, pinømønrrappe.—

¹⁸ Inchene Lotbe trenchibig køn:

—Kah, cha nai kasuku na ñim maig taigwan megabig tiusmanda, treebe kaimamønrrun cha.

¹⁹ Nabe ñimuin kabyu tab kui asig kuinaig købene, nai øsig kuigwan na tøgagømig kønrrai ñimbe nane purø nu lastima asig køn cha. Inchendø nabe tunsrømaybe lulrrab kaimamønrrun chibig køn, inchippa na trusrø pumuatø kaig attrabig nan wetøgøben, kwamig kømønrrai.

²⁰ Yu puluwandø kan lamø ciudadøllig køn cha, trusrømaybe lulamønrrun chibig køn nabe. Trusrømay ibashcha cha, pø, trube lamø ciudadøllig kømuitarru cha— truyu na øsig kømigwan ka tøgagømig kønrrai.—

²¹ Inchen trenchibig køn:

—Ñi øyeeg miaigwangucha nabe mørar cha. Tru ñi wamindi ciudadwane nabe pinishimømønrrun chibig køn.

²² Trube, øsig kug købene, mallatø trusrømay lul chibig køn. Kaguende ñi trusrø pumuatøbe, nabe chigucha martrab kaimamønrrun— cha. (Inchagurri tru ciudadwane Zoar cha wamig kuig køn.)

²³ Inchen Lotbe Zoarsrø pubene, yandø pørrbe neeshib arrubig køn.

²⁴ Inchen yandø Jehovábe srømbalærøngurri azufreba, naaba sre pubig ørøbig køn Sodomaimbalaba, Gomorraimbalaba.

²⁵ Incha tru ciudadameranba, katø truyu warab misaameranba, tru chaameranba, katø tru pirau chi kal-lawa pønrrabelanbañau chishtøh pinisaig købig køn.

²⁶ Inchen Lotwei sraimbe mømibe wendømay keeshenba, nøbe maig kuimaytiig tre srug misra pasrambuig køn.

²⁷ Katø kwaløm Abrahambe løtsø kurra Jehovába tru nø waminchib pasraisrømay ya,

²⁸ Sodomaba, Gomorraba katø trusrø muba chag kuimburab truguebsrø ashene, naguishbe kan nu tra pachib lataig piraugurrimbe kurrab pasrøptinchibig køn.

²⁹ Øyamay tru muba chag kuimburab ciudadameran Tiusbe pinisaig køn. Inchendø Tiusbe Abrahamwane isua tøga pasrøwa, tru Lot tsuig ciudadameran purø trømbøig pinishib arrubigurri Lotwane wesraig køn.

Lotba Nui Pagatø Nimbasrmeraba

³⁰ Inchen Lotwane Zoarsrø kørromisra tsumibe korig køben, nui pagatø nimbasrmeraba tunmera tōga pirōmerasrø tsunrrab ya, nømbe pōnelōba kan peña trab pasrabyu warōnrrab kørromisrōbelō køn.

³¹ Indiibe kan kwalōm køli nimbasrbe tru wendø numōsrawane trenchibig køn:

–Namui mōskaimbe yandø kōlliizhig køben, yu nam warainuube namba kasharanrrabelø muguen mōguelōbe kaagōn cha, yu piraube mutōgucha trendø treeg kasharamig købig købene.

³² Namui mōskawan vino mutsōsra mutsiirana, nōba kigun cha, trumay namui mōskaweinukkurri amrrub misaamera tōgagōmig kōnrrain– cha.

³³ Incha tru yem mōskawan mutsiirana, køli nimbasrbe kebya, mōskaimba kibig køn. Inchen mōskaimbe nune kinrrab tsumisren, mōrmōwei, ni katø kurra iben mōrmōwei indin købig køn.

³⁴ Incha katø kwalōmbe tru køli numōsraimbe wendø numōsrawane trenchibig køn:

–Nabe marig yem nai mōskaimba kiaig køn cha, katø mōi yemgucha mutsiirana, mōimbe ñi kebya kinrrig cha, trumay nam namui mōskaweinukkurri amrrub misaamera tōgagōmig kōnrrain– cha.

³⁵ Incha tru yem katø mōskawan vino mutsōsra mutsiirana, wendiibe kurra, katø mōskaimba kibig køn. Inchen mōskaimbe chu uras nōba kinrrab tsumisri mōrmōwei, ni chu uras kurra, yai mōrmōwei inchibig køn.

³⁶ Incha Lotwei pa nimbasrmerabe pailōba mōskawei kwanrreelø kørromisra,

³⁷ køli nimbasrbe kan nusrkai tōgamisra, truigwane Moab munchi pasrig køn. Treekkurri trube mōi ya moabitasmerai mōskain køn.

³⁸ Inchen wendiikkucha kan nusrkai tōgamisra, truigwane Ben-ammi munchi pasrōbig køn. Inchen trube tru mōi ya amonitasmerai mōskain køn.

20

¹ Incha Abrahambe tru nō tsuinukkurri Neguev pirausrōmay ya, trube Gadesba tru Shur ciudameraba pōnrrabnug tru utu kørromisrōbig køn. Incha tru Gerarsrōmbe ka purainrrab arrubig lataitø tsuabe,

² trusrōmbe tru nui srai Sarane, “naimbe nōbe nuchag køn” chibig køn. Inchen Abimélec tru Gerarsrø reybe Sarane wamōnrrab øra, nui srain kōnrrai isua kørromarōbig køn.

³ Inchen tru yem Abimélecbe kan piaig tōgaguiyu Tiusbe arrua, nune trenchibig køn:

–Ñibe kwanrrabguen cha, kaguende ñi ñui srain kōnrrai ñi kørromari ishuube kasharaweig køn– cha.

⁴ Inchendø tru Abimélecbe tru ishuwane pera kib chi marmuig kua, nōbe trenchibig køn: –Señor, ¿chi kalø marmúgwangucha ñigan kwetchab indirru? cha.

⁵ Yamba Abraham nōtōwei ¿ōyah chimuig kuitarru? cha: “Naimbe nōbe nuchag køn” cha. Inchen katø ishug misakkucha: “Naimbe nuchagwein køn” cha trendaig køn cha. Nabe nai manrrø umbugurri chi kaig isua kōmōtø, nai tasiimeran chishig tōga pasrab, iigwan øyeeq marig køn– cha.

⁶ Inchen Tiusbe piaigu trenchibig køn:

–Nagucha asha pasrar cha, ñui manrrø umbugurri tabig isua marigwan. Incha nabe ñi nan kalø marmōnrrai na ñun kebachibashmuig køn cha.

⁷ Inchawei ñi katøle nui keeba inrrai ibashmuisruandōbe ñibe isa kōmō, kwanrrabguen cha, ñui yau mutø purrabelø køben truilōbañau. Kaguendø nōbe Tius maig karuigwan eshkabig køn cha. Incha ñi øsig kōnrrai ñuimburø purōwaminchun cha–

⁸ Indig katø lōtsōbe Abimélecbe lōtsø kurra, nui tru karub peraguilan wama, truilan mayeelan nun chi purayigwan kerriguh eshkabig køn. Inchen tru mōguelōbe purø kørro korig kui inchibelø køn.

⁹ Inchen Abimélecbe Abrahamwan wama, trenchibig køn:

–¿Ñibe namune chi mara pasrōgu? cha. ¿Pōs, nabe ñune chiyu kalø marta? cha. Ñibe naimbalaba, na misagwan karub tōga waimbalaba purø trōmbōig kalø maringarubsrutan cha. Ñibe nane chi maraamúg mara pasrtan cha.–

¹⁰ Incha katø Abimélecbe Abrahamwane trenchibig køn:

–¿Chi isuarre ñibe øyeeq marig kō?– cha.

¹¹ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

–Nabe nainetø treeg isuig køn cha: “Yusrōmbe Tiuswan korig tōgar muguen kaagua, nai srawan nōmui mara kørromarōkkōptø nane kwetchaitamab”.

¹² Inchendø chiwei isamø chibig køn: “nōbe naimbe nuchagwein køn” cha. Nai mōskaweimbe nōbe nimbasrwein køn cha, usrimbe katōgan usrin kuindōgucha. Inchagurri nabe nune nai srain kōnrrai marig køn cha.

¹³ Nai mōskawei yaugurri nan Tius ka truørotø, truørotø uñchai nan webingarub uras nabe Sarane trendaig køn cha: Na ñui keg kuitamab isua ñi tōga pasrøwabe trube, øyeeg chirrunrrig cha. Nam chu pub ambiisrøndøgucha ñibe øyah chirrunrrig cha, 'ñibe nai nuchag kur'— cha.

¹⁴ Inchen Abimeleche Abrahamwane ubishamera køben, waaramera køben, katø nui karuig mendig melab mōguelan køben, ishumburmeran køben tranøbig køn. Incha katøle nui srai Sarangucha tranøbig køn.

¹⁵ Incha Abimeleche trenchibig køn:

—Nai pirømerabe kerriguba ñui merrab pasran cha, ñun katøguchi tab tsumdønug, truyu kørørrømisra tsu— cha.

¹⁶ Incha Sarane trenchibig køn:

—Nabe ñui nuchawane tsantsøn anmera mil tranar cha, tru anbe øyeeg purayaigwan truburø trani an køn cha, truipe ñi chi kalø marmig kuin kui ashchai maya misagwei malau kenamarig kønrrain cha. Trumaybe ñune mugucha kaig waminchippe kønrraamøn— cha.

¹⁷ Inchen Abrahambe Tiusba waminchen, Tiusbe Abimelecwanba, nui srawanba trugurri nui karuig mendig melab ishumburmeranba ureg tōgagønrrai tamarøbig køn.

¹⁸ Kaguende Jehovahbe Abrahamwei srai tru Saran øyeeg puraiben Abimelecwei yauelane ureg chigaanrrai mayelai matrizwan kasraig kua.

21

Isaac Kal-laig

¹ Nø maig taig købigwan trumay martrab Jehovahbe Saran ashchab arrua, nune tru maig tranrrab kørørrømisrigan treeg marig købig køn.

² Inchen Sarabe kwanrrig kørørrømisra, Abraham kølli misagwei kan nusrkai tōgaguig køn. Tius tru mana tōgagønrrun taig tru uraske.

³ Inchen tru Sara tōgaguig unø tru mōg-unø kal-labigwane Abrahambe Isaac munchi pasrig køn.

⁴ Incha Abrahambe tru nui nusrkai Isaacwan trattø y pøn kwalømyu circuncidaig køn, Tius maig karuig køben, treekke.

⁵ Nui nusrkai Isaac kal-laben, Abrahambe pilamera cien tōgaig købig køn.

⁶ Incha Sarabe trenchibig køn: "Tiusbe nane ka intsøg kønrrai marig køn cha. Møikkøben na unø tōgaguin kui wammøreløbe naba ketøtø intsønrrun cha.

⁷ ¿Abrahamwane mugui trenchinrrautah cha, Sara ureg mütøsrønrrun? chabe. Inchen køben, Abraham ya køllig køben nabe kan nusrkai tranar" chibig køn.

Agarwanba Ismaelwanba Abrahamwei Yaugurri Webusrilø

⁸ Inchen Isaacbe nurab iben, yandø pitsø kuchen, tru pitsø kuchib kwalømbe Abrahambe larrø tab mamimera tamarøbig køn.

⁹ Inchen Sara ashene, mømibe tru Egiptosø Agarwei nusrkai tru Abrahamba tōgaguig unø Ismaelbe, nui nusrkai Isaacwane ke ka intsatø ashen,

¹⁰ Sarabe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui tru karuindiig megab ishuwane nui nusrkawanba yugurri weguchi cha, kaguende tru ka karuindiig megab ishuwei nusrkaimbe nai nusrkai Isaacbabe chi tōgaguigwan keta tranamigube tōgatø ashchabig kømøn— cha.

¹¹ Inchen øyeeg wammerabe Abrahamwane purø murig pubig køn, kaguen nui trag unan øyeeg nebuben.

¹² Treeg kuindøgucha Tiusbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Ñui karuindiig megab ishuweimburab lata unaimburab lata chi isumøta cha. Sara nø maig taigwan kerriguba ka møra, trunun treeg ka mar cha, kaguende ñuinukkurri amrrunrrab misaamerabe Isaackurri kønrrun cha.

¹³ Inchen tru ñui karuindiig megabigwei nusrkaweinukurringucha truba truba nørrø sötø misaamera kønrrai nabe treeg maramønrrun cha, kaguende ñuinukkurri arrubig kuimba.—

¹⁴ Indig katø kwalømbe Abrahambe løtsøzhig kurra, Agarwane pirrin køben, pi niguin kalusyu pi køben trana, kildunyu mutøsrø, Ismaelwane yandø ñi ashchig cha nun tranabe, ka amrrigay chibig køn. Inchen nøbe webya ya, Beerseba tru mu misag warab waraimøsrø chu pumikkaig llirab uñibig køn.

¹⁵ Inchen tru kalusyu niguin pibe patsapinchen, unane kan lamø tusr umbusø wanna,

¹⁶ usrimbe truyugurri kan maya yabgøsrøn ashib wanrrab tarømisrøbig køn. Kaguende nøbe treeg isubig køn: "Nai unan kwai ashig kømøtan" cha. Inchen usri wamisren, unøbe trashib kishibig køn.

¹⁷ Inchen Tiusbe unø trashib kisigwan møren, Tiuswei ángelbe Agarwan srømbalarøngurri wama trenchibig køn:

—¿Agar, chinnda? cha. Chi kørig isumøta cha. Kaguende unø nø wainukkurri kisigwan Tiusbe møren køn cha.

¹⁸ Kurra ya, unan tasku kemøra, srua pasramisr cha, kaguende nabe nuinukkurri misaamera purø nørø sətø kønrrai maramønrrun— cha.

¹⁹ Inchen tru uras Tiusbe Agarwan kammeran kurøptinchen, nøbe kan pisu waig ashipt-inchibig køn. Inchen Agarbe tru pi niguin kalusyu pi netsøgana, unan pizhig srørrøbig køn.

²⁰ Inchen Tiusbe unan lincha pasrøben, unøbe nurab ya, mu misag warab waraimøsrø tsua, nøbe arcotøga səl øramibe kan piaig lataig købig køn.

²¹ Incha nøbe Paran tru mu misag warab waraimø pirausrø tsubig kuig køn. Inchen usrimbe nune kan Egipto pirausrø ishuuba kasharanig køn.

Abrahamba Abimelecha Øyamay Kønrrai martrab cha Kørrømarig

²² Tru kwalømmerawandøwei Abimelecha katø tru nui suldaumeran nø asha karubig Ficolba Abrahamwan trenchibelø køn:

—Ni chi marøb arrigutøgucha Tiusbe ñiba pasran cha.

²³ Incha møi yutøwei ñibe Tiusken ashen jkatø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun taitøga kalø marmørrumøn chirra chibelø køn, tru nan lata, nai nusrkawan lata, nainukkurri amrrub misaameran lata. Incha jkatø! treeg maramønrrun chirra chibig køn nanba, møi ñi yu tsuim pirau misaameranba tru purainrrab arruatiigwan utabelan tab inchib tøgagørrunrrig cha, tru ñun mandø tab indig køben tru tab indiitøga treetøwei tab inchib.—

²⁴ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—jKatø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun— cha.

²⁵ Inchendø Abrahambe Abimelecwane 'ñibe nane øyeege kalø marig køn' cha trunun wesrabig køn, tru Abimelecwei karuig mendig melabelø Abraham tru pirø umbugurri pi wesraizhig købigwan nun kerraigwan.

²⁶ Inchen Abimelecbe trenchibig køn:

—Nabe øyeegwane murreendi mørmur cha. Katø ñigucha nan wammøsrøsrømwøwei inchene, nabe møinguen wammøsrøb pasrar— cha.

²⁷ Inchen Abrahambe ubishamera køben waaramera køben srua arrua, Abimelecwan tranøbig køn. Incha ambugurri, igurri øyamay kønrrab cha wamincha kørrømisrøbelø køn.

²⁸ Inchen Abrahambe nui ubisha sətømerayugurri ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par, nuingui tarømarøbig køn.

²⁹ Inchene Abimelecbe trencha payibig køn:

—Iig tru ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par tru ñi nuingui tarømariiløbe ¿maig punrra-bigwan eshkabig køh?— cha.

³⁰ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Tru iig ishug ubisha-ureezheelø trattrø y par iilan na ñun tranen, ñi utiibe tru pirø umbugurri pizhigwane na lalla wesraig købigwan trunun eshkar pasrønrrabig køn— cha.

³¹ Incha treekkurri trusrømbe Beerseba cha wamig køn, kaguende tru pa møguelø truyu ambugurri, igurri øyamay kønrrab cha wamincha kørrømisrig kua.

³² Incha øyamay kønrrab cha kørrømisrøbelø køn tru Beersebasrø. Incha Abimelecha katø tru suldaumeran nø asha karubig Ficolba katø filisteosmerai pirøsrømay katø ambubelø køn.

³³ Incha Abrahambe tru Beersebasrø kan tamarisco tusr ellguawa pasrabe, Jehová, tru Managurri Managatig Wabigwei munchiwan isub wamabig køn.

³⁴ Incha Abrahambe filisteosmeraim pirausrø purø yana tsuig køn.

22

Tiusweyasig Isaacwan Kwetchai Abrahamwan Tius Karub

¹ Inchen kan maya yanagøsrøn puraiben, Tiusbe Abrahamwane nui isubigwan Tiusweinug tøga pasraibe maig kətashchab ashchab marøbig køn. Incha Abrahamwan trenchibig køn:

—Abraham— cha.

Inchen nøbe:

—Yu pasrar— chiben,

² Tiusbe trenchibig køn:

—Møimbe ñui kandø nusrkai ñi truba undaaraigwan pera, Moriah pirausrømay ya, truyu kweecha, nan keta trannrra chibig køn. Kan tunyu maramigwan na eshkarrumøn— cha.

³ Inchen Abrahambe katø kwalømbe løtsøzhig kurra, nui burrun tsølig pasra, trugurrimbe tru kweecha parramigweyasig trar para, nui karuig mendig melabelø pailanba nui nusrkai Isaacwanba pera, Tius chumay inrrain taisrømay ibig køn.

⁴ Incha pøn kwalømyube Abrahambe kurraashabe yabgurrindø trusrø nebua ashibig køn.

⁵ Inchabe tru nui karub pera kuilane trenchibig køn:

—Ñimbe yutø burrun srua muniiranrrigay cha. Nabe unøbatø trusrøngatig amba, Tiuswan tabig waminchib kua, katøle ñimuiamay amrrumønrrun— cha.

⁶ Incha Abrahambe tru kweetsigwan kerrigu parram trarwan tamara, nui nusrkai Isaacwan niisra, nøbe nagwanba, kuchillunba nemøra srua, pailøba ambub mendabelø køn.

⁷ Inchabe Isaacbe nui møskai Abrahamwane:

—Papá— chiben, møskaimbe:

—Nai nusrkai ¿chi chinrrab inchigu?— chiben, Isaache trenchibig køn:

—Nambe nagwanba, trarwanbabe tøgaguer cha. Inchendø tru kweecha keta tranam ubisha unøbe ¿chu pasrah?— cha.

⁸ Inchene Abrahambe trenchibig køn:

—Nai nusrkainzhig, tru keta tranam ubisha unane Tius nø ashchab kuinrrun— cha. Incha pailøba ambub købelø køn.

⁹ Incha Tius tru chu taisrø puabe, Abrahambe kan altar kusrua, tru pala trarwan tamara wara, nui nusrkawan lusra, tru pala trarrøbig køn.

¹⁰ Incha Abrahambe nui nusrkawan kwetchab kuchillun srua kwalwan kusrubene,

¹¹ mømimbe Jehováwei kan ángel srømbalasarøngurri wamaptinchibig køn:

—¡Abraham! ¡Abraham!— chib.

Inchen nøbe:

—Yu pasrar— chiben,

¹² ángelbe trenchibig køn:

—Ñui tasigwan ñui nusrkaweimbala kusramøta cha. Chigucha marmøta cha. Ñibe Tiuswane kørig tøgagig maig købash inchimig kui ashar cha, kaguende ñui nusrkai kandingwan treebe marøg kømøtan chimøn— cha.

¹³ Incha Abraham ashene, nui wendaube kan carnero srar kwaliimerayu iløsrka megaptinchibig køn. Inchen Abrahambe tru carneron kemøra nui nusrkawaimburø, kweecha, kerrigu parrøb Tiuswan keta tranøbig køn.

¹⁴ Incha Abrahambe truyube “Jehová Chi Palabigwane Nø Ashibig Køn” cha munchi pasra wamig køn. Incha møin kwalømgatig trenchibelø køn: “Tru tunyube chi palabigwane Tius nø ashchun” cha.

¹⁵ Incha Jehováwei ángel srømbalasarøngurri Abrahamwan katøle wama,

¹⁶ trenchibig køn:

—Na Jehovábe mui katøganwei merrab kømø, nabe naasiitø marig kørrømisrtrai maramønrrun chib pasrar cha. Kaguende ñibe øyeeg maran cha, ñui kandø nusrkawan øyebe marøkkømøtan chib, nan trenchib pasrømøtø.

¹⁷ Inchawei nabe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai tranamønrrun cha. Ñuinukkurri amrrub misaamerane purø nørro kønrrai maramønrrun cha, srømbalasarø kønchabiimera pønrrabig lataig, mar menda pisrum lataig kønrrai nørro køptø. Ñuinukkurri amrrub misaamerabe nøm mun ashig kømui inchibelai ciudadameran nøm merrarrowa tøga pønrramisrtrun cha.

¹⁸ Ñui yellyu misaameragurri chu pirausrøn køben misaamera nørro søtø warabeløbe mayanguen tabig nebuig kønrrun chibig køn, nai wamwan ñi mørikkurri.—

¹⁹ Incha Abrahambe tru pailø nui karui melabelø munig kørrømisrøbelaisrømay katø ibig køn. Incha trugurrimbe ketøtø lincha Beersebasrømay ambubelø køn. Incha Abrahambe yandø trusrø tsumisrig købig køn.

²⁰ Indig wendøsrø Abrahamwane treeg wam pubig køn: “Tru nui nuneg Nacorwei srai Milcabe nusrkalø tøgagøn cha.

²¹ Ke srøsrø tøgagui nusrkaimbe Uz køben, tru wendaube Buz køben, trugurrimbe Kemuel køben købig køn.

²² Tru wendau kal-labeløbe Hazo køben, Pildas køben, Jidlaf køben, Betuel købengue.

²³ Inchen tru Betuelbe Rebecai møskain købig køn. Iilø køn Abrahamwei nuneg tru Nacorwei srai Milca tøgagug nusrkalø trattrø y pøngatøba.

²⁴ Katø Nacorbe nui linchaig Reumába nusrkalø tøgagug købig køn. Truiløbe Teba taig køben, Gaham taig køben, Tahas taig køben, Maaca taig køben kuig køn.

23

Sara Kwaben Sorig

¹ Sarabe pilamera cientoveintisiete tōgaig tsua,

² Canaan pirau Hebrón ciudayu Quiriat Arbasrø kwaig købig køn. Incha nōbe Sara kwaben kisha, truba isuin kōrrømisrøbig køn.

³ Incha Abrahambe tru kwabig tsunukkurri webya ya, truyu hititasmeran trenchib waminchibig køn:

⁴ —Nabe ñimui utube ka peesrøngurri arruatiig kuinaindøgucha, nai srawan sōramigweyasig yanrra— chib.

⁵ Inchen hititasmerabe trenchibelø køn:

⁶ —Tiusmanda namui kølli misag namun mōrtra cha: Ñibe namui utube chi maramigwan ñi asha karubig kønrrai Tius wesra pasrig mōg køn cha. Ñui srawane namuyasig purø tabig tamarig pōnrrabigu sōrø chibelø køn. Namui utube mōikkucha ñui srawan tru sōra tramigwane ka chimōnrrun— cha

⁷ Inchen Abrahambe kurra pasramisra, hititasmerai merrab utsøbasrøptinchabe trenchibig køn:

⁸ —Nai kwabigwan na yu sōrōnrrai ñimun tabig asōnabene, Zoharwei nusrkai Efrónwan tiusmanda naimburø wamincha kettray cha,

⁹ tru Macpela tain pirau linderomerayu sōramig srug trab lalig pasrabigwan nan yanrrai. Mayaweyig kønrraptiig køben treezhigwan ñim mayeelø ashen anwan na wartrab tan chirrunrigay cha, trumay nai yau misaameran sōramig tōggagōnrrab— cha.

¹⁰ Inchen tru Efrón hititabe nui misag utu wawabe, truilø mōrøb, katø tru nui ciudayu yaskabwan mayeelø kebambubelø mōrøb inchai Abrahamwane trenchibig køn:

¹¹ —Nai kølli misag, tiusmanda, pirōwane ka kettrumøn cha, katø tru sōramig srug trab lalig tru pirau pasrabigwanba. Nai misaamerabe nōmbe asha kōrrømisran cha. Na pirōwane ñiune ketig køben, ñui srawane ka sōrø— chibig køn.

¹² Inchen Abrahambe tru pirau maya misagwei merrab utsøbasra,

¹³ truyu warab misaamerai merrab tru Efronwan Abrahambe trenchibig køn:

—Ñi pirōwan nan yanrrab isuppe, tiusmanda mōrtra cha. Tru pirø mayaweyig køn, chiben, nabe treegwan anwan wartrumøn cha. Trumay kōrrømisra cha, treebe si, nai srawan na truyu sōramōnrrun— cha.

¹⁴ Inchene Efrónbe Abrahamwane trenchibig køn:

—Nai kølli—misag tiusmanda mōrtra cha.

¹⁵ Pirøbe tsandzøn an cuatrocientosweyig køn cha. Inchendø anwan isumøtø tru kwabigwan ka sōrø— chibig køn.

¹⁶ Inchen Abrahambe tru Efrón trendaigwan trumay kōrrømisra, Efrón mayaweyig køn cha eshkaigwan tru hititasmerai merrab Abrahambe cuatrocientos tsantsøn anwan mōi, mōi unaashibig køn, tru penab, yanøb inchibelø maig marøbelø køben treetøweingue.

¹⁷ Inchawei tru Efrónweim pirø tru Mamre taisrø pōrr neeshibgatømay Macpela taisrø pasrab pirøbe, tru sōramig tru srug trab lalig lata, tru pirau pōnrrab tusrmera lata,

¹⁸ yanø Abrahamwei kōrrømisrig køn, tru hititasmeraba, katø tru ciudayu yaskabwan kebambubeløba ashen.

¹⁹ Incha trugurri Abrahambe nui srai Saran tru Mamre pōrr neeshibgatømay Macpela tain pirau sōramig tru srug trab lalig pasrabigu sōrabig køn, tru Hebron Canaán pirausrø.

²⁰ Inchawei tru pirøba tru sorig srug trab laliibabe yanø Abrahamweyasig yanø mu køngamgaig kōrrømisrig køn, truibte tru hititasmera Abrahamwan yanig sōrab tōggagōnrrai.

24

Abraham Isaacwei Srain Kōnrrabigwan Lab

¹ Yandø Abrahambe kølliizhig pilameragucha tsabøtø tōgaig, chiyutøgucha Jehová mayanguen tabig nebuig kønrrai tranigwan tōgaig købig køn.

² Incha kan piji Abrahambe tru nui karuig mendig megabig ke managurri peraguig nui chi købigwan nø asha marøb pasrabigwan wamabe, trenchibig køn:

—Ñui tasigwan nai srøptsim umbu estsartra cha.

³ Incha tru srømbalameranba, pirōwanba nø ashib pasrab Tiuswei merrab ¡katø! treegwan marmø kømø, nabe maramōnrrun chirra chibig køn. Yu Canaán pirau na tsuinug ishuwan nai nusrkaweyasig srain kønrrai lab pasramig kømōnrrain cha.

⁴ Treeg kømøtø, naim pirausrømay nai yau misaameraimay irrunrig cha, nai nusrkai Isaácweyasig srain kønrrabigwan lanrrab.—

⁵ Inchen tru karub peraguibe trenchibig køn:

—¿Inchippa ishug unø i pirausrømay naba arrumønrrab misrene, trube, maig punrrerrah? cha. ¿Trube, ñui nusrkawan tru ñi webarrua arri pirausrømay nabe pera yam punrrautah?— cha.

⁶ Inchen Abrahambe trenchibig køn:

—Nai nusrkawane chiweinguen trusrømaybe pera imørrunrrig cha,

⁷ Jehovah srømbalamerai nø Tius, nai møskawei yaugurrimba, nai yau misaamerai pirau-gurrimba nan wesrabiibe, ¡katø! treegwan marmø kømø, nabe maramønrrun taitøga nan øyah chib wamindig køn cha: “Ñuinukkurri amrrub misaameran i pirøwan tranrrumøn” cha. Inchawei nøbe nui ángelwan ñui merrab ørtrun cha, nai nusrkaweyasig srain kønrrabigwan trusrøngurri ñi pera attrai.

⁸ Inchene ishug-unø yandø arrumubene, trube, tru ¡katø! nabe treegwan maramønrrun cha, ñi kørømisriibe ñuimburappe yandø ñibe chi isumikkaig kørømisrabguen chibig køn. Inchendø nai nusrkawanesi trusrømayguimbe pera imørrunrrig— cha.

⁹ Inchen tru nui karub pera kuibe tru nui karubig Abrahamwei srøptsim umbu nui tasigwan estsarøbig køn, tru chi martrab taigwan ¡katø! nabe treeg maramønrrun chib.

¹⁰ Incha nøbe tru nun karub pera købig Abrahamwei pa trattrø camellosmeran nemøra, tru nui karub pera købigwei purø tabelan chine ketamig srua, Nacorwei ciudadsrømay ibig køn, tru Mesopotamiasrømay.

¹¹ Incha ciudayu kømøtø, wambiisrø camellosmeran kan pisu pulu tømønrsrøngarubig køn isrønrrai, yandø maaben køben, tru srusralmera pi kalrrab werrum uras.

¹² Inchabe trenchib Tiusba waminchibig køn:

—Nan karub peragøbig Abrahamwei Tius, møin kwaløm na purø tab purayamig kønrrai martra cha. Nan karub peragøbig Abrahamwan ñi purø tab indigwan nun kenamar cha.

¹³ Nabe yu pisu pulu pasrar cha, tru i ciudayu srusralmera pi wesranrrab amrrumne.

¹⁴ Incha na tru srusran øyah taig truig kønrrain cha: “Na lamø pi mutsamig kønrrai tiusmanda ñui køtsøn pinøsrui” chiben, nøbe løtappe: “Muchi cha. Katø ñui camellosmeran chigucha na pi mutsøsrømønrrun” cha trenchibig, truig kønrrain cha, tru ñi lawa wesruig, ñui karuig megabig Isaacweyasig. Øyamay nabe wetøbenamønrrun cha, ñi nan karub peragøbigwan purø tab indigwan.—

¹⁵ Inchen nø Tiusba chab waminchimøwatø, møimbe kan srusrø nui køtsøn kildunyu mutaig arruptinchibig køn, trube Rebeca, Betuelwei nimbasr. Tru Betuelbe Milcaimba, Nacorweimba nusrkain købig køn, Abrahamwei nunewei.

¹⁶ Inchen tru srusrøbe truba tab ishug købig køn, mu møøbagucha kia kømíig købig køn. Tru srusrøbe pisuyu kørøarrub, nui køtsøn pi netsøganøb katø inrrab iben,

¹⁷ tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe truigweimay lulabe, trenchibig køn:

—Ñui køtsøyu piwan kuchi srørrøbsrumuguh— cha.

¹⁸ Inchene nøbe:

—Nai kasuku, muchi— chibig køn.

Incha mallatø køtsøn pinøsrub, køtsøn tasku muta pasramisra srørrøbig køn.

¹⁹ Incha:

—Ñui camellosmeraingucha pi wesranrrab chibig køn, mutsamburab mutchai.—

²⁰ Incha mallazhiitø tru køtsøyu piwan tru pi kwarainug kwara treetø, treetø yambiji pi wesrawa, mam camellos kuimba mutsamne kwarøbig køn.

²¹ Inchen tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe chigucha chimøtø, asig pasrabig køn, kaguene nøbe ke tab wetøbeñchab inchib pasraig kua, tru nø arriibe ka kauløtø kømø arrig kønrrai Jehovah nun puruguig køtashig køb.

²² Inchen tru camellosmera piwan chab muchen, tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe kan oro surtigas seis gramos tøgagwan kimyu mesrønrrai tranøb, katø kwalmer-ay pagatø orotøga marilian treetøwei pønrsøb inchibig køn, kwatsiimaybe cien gramos menrraikke. Inchabe trencha payibig køn:

²³ —¿Ñibe mui nimbasr kugu? cha. Tiusmanda eshkarra cha. Katø ¿ñui møskawei yaube naba, nan lincha amrrub møgueløba chu kørømisramdiig kø chinderah?— cha.

²⁴ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Nabe Betelwei nimbasr kur cha, tru Milcaimba, Nacorweimba nusrkawei.—

²⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Namui yaube ñim kørømisra kiamiitø kømø, katø camellosmerai pu køben, para kebus-riilø menrraguen tøgaguer cha, katø ñimuyasig chigucha.—

²⁶ Inchen tru møøbe tømønrsra utsøbasrabe, Tiuswan trenchib tabig waminchibig køn:

²⁷ “Jehovábe maya nugucha, tabig køn cha, nan karub peragøbig Abrahamwei Tius. Nøbe nan karub peragøbigwan, purø nu tab indigwanba managuen elachimumigwanba

kenamarøb pasrain køn cha. Incha nan karub peragøbigwei nõmmisaamerai yausrø punrrai mariitan” cha.

²⁸ Inchen tru srusrøbe luløbig køn, tru chi purayaigwan nui yauelan eshkanrrab.

²⁹ Inchen tru Rebeca kan nuchag Laban taig tøgaguibe, trube tru mowan lanrrab pisusrøngatig luløbig køn,

³⁰ kaguende Labanbe nuchawei tru surtigaswan køben, katø tru kwalyu põnsraigwan køben ashib, katø ‘tru møg øyah, øyah chitan’ chib eshkaigwan mørøb indig kua. Incha Labanbe tru Abrahamwei karuig mendig megabigwein pulusrø kemallibig køn, trube nui camellosmeraba pisu pulusrø srø pasramne.

³¹ Incha Labanbe trusrø pua:

—Jehová maya nuguen tabig nebuig kønrrai indi møg, amø chibig køn. ¿Ñibe wambiitøbe chinchib pasrønrragu? cha. Nabe yawane ñuyasig chab tamarar cha, katø ñui camellosmerain chigucha.—

³² Inchen tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe yamay arruben, nõmbe camellosmeran niusrailan chab picha warabe, manrrai põnsrøbig køn. Incha trugurrimbe pi srua arrubig køn, tru Abrahamwei karuig mendig megabiiba, tru nui lincha amrrubeløba nõmui srømmeran kwallchai.

³³ Incha manrrai mamiimera põnsrøben, Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nabe na chi wamindamigwan wammørøsrømwatøbe uta manrrab kaimamønrrun — cha.

Inchen Labanbe:

—Trube, wammørøsrørra— chibene,

³⁴ Tru Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig køn:

—Nabe tru Abrahamwei mendig megab møg kur cha.

³⁵ Nan karub peragøbig Abrahamwane Jehovábe mayanguen tabig nebuig kønrrai marig køn cha. Nøbe larrø pua møg køn cha. Nune ubishamera køben, waaramera køben, an køben, oro køben, karuindiig melab møguelø køben, ishumburmera køben, camellosmera køben, burrusmera køben tranig, treeg tøgagøon cha.

³⁶ Inchen, nan karub pera købigwei srai Sarabe, køllimbala nui kan nusrkai tøgamisrig køn cha. Inchen nan karub peragøbiibe nui chi tøgaguilan kerriguba nui nusrkaweyasig kørrømaran cha.

³⁷ Nane nan karub peragøbiibe, ¡katø! nane øyeeqwan marmø kømø, maramønrrun tingaru tan cha, øyah chib: “Nai nusrkaweimbe yu Canaán pirau tru na tsuinug ishumburmerai utu ishuan srai lanrrain kømøn” cha.

³⁸ “Treeg kømøtø, nai møskawei yau misaameraimay ya, nai misagugurri amrrub ishumburmerai utu ishuan nai nusrkawei srain kønrrai larrunrrig” cha.

³⁹ Inchene nabe nun trenchibig kur cha: “¿Inchippa ishug-unø nai mendig arrumønrrab incheneh?” cha.

⁴⁰ Inchen nøbe nane trenchibig køn cha: “Jehova maig chiben nabe trumay uninabig køben, truig ñune nui ángelwan ñiba inrrai ørtrun cha, ñi webya yaibe mayanguen tab punrrai, tru nai yau misaamerai yau ishug-unan nai nusrkawei srain kønrrai lanrrai, tru nai møskawei yauelainug.

⁴¹ Inchen nai yauelø ishug unan tranøg kømuincheneguede ñi nan ¡katø! nabe treeg marmø kømø, maramønrrun taigwane trube, yandø ñibe chi isumikkaig kørrømisrabguen chibig køn.” cha.

⁴² Inchen na mõi pisuyu puabe, nabe Jehováwan øyah chib miaig køn cha: “Nan karub pera tøgagøbig Abrahamwei ñi Tius, ñi na arrigwan nan tab webyamig kønrrain kuabe trube,

⁴³ na mõi pisu pulu pasrøben, øyeeq purainrrain cha, tru pi wesrawa srua inrrab arrub srusran: “Tiusmanda, ñui køtsøyu piwan nan kuchi srørøbsrumugu’ chiben,

⁴⁴ nan øyah cha løtabig truig kønrrain cha: nan ‘muchi’ cha srørørb, ‘katø ñui camellosmeraingucha pi wesrunrrur’ chibig, truig kønrrain cha, tru nan karub peragøbigwei nusrkawei srain kønrrai Jehová lawa wesruig ishug unø.”

⁴⁵ Inchen nabe nai umbutø Tiusba chab waminchimøwatø, mømibe Rebecabe pi mutin køtsøn kildunyu mutaig, arruptindi ashibig kur cha. Incha pisuyu pi wesranrrab kørraiben, nabe trenchibig kur cha: “Tiusmanda, nan pi srøttra” cha.

⁴⁶ Inchen nøbe tru urastø køtsøn pinøsrub, nan “muchi” cha srørørb, “katø ñui camellosmerangucha pi mutsøsrønrrur” chiptinchibig køn cha. Na muchib pasramne nøbe camellosmeran pi mutsøsrøbig køn cha.

⁴⁷ Inchen nabe “¿Ñibe mui nimbasr kugu?” cha payene, nõbe nane trenchibig kòn: “Nabe Betuelwei nimbasr kur cha, tru Nacorweimba Milcainba nusrkawei.” Inchen nabe nune kan surtigas kimyu mesrøb, kualmerayu pønraigwan pønrsøb inchibig kur.

⁴⁸ Incha nabe Jehovahwan tabig waminchab tõmbønrsøb kur. Jehovahwan mayanguen, tabig kòn chib, nan karub tõga pasrabig Abrahamwei Tiuswan, nan tru muba arrum maywan pera arrimbur; tru nõ nan karub peragøb big Abrahamwei nusrkawan nui trag yau misagwan srain kònrrai tranen.

⁴⁹ Inchawei nai karub tõga pasrabigwan ñim yauelø kermab pesannameelø køb, larrø tammayelø køb treelø kuabe, nan eshkarray cha. Inchen treeg kònrrab kømubene, trube, trunungucha eshkarray cha. Trumaybe na mandø indamigwan na isumig kònrrautan—cha.

⁵⁰ Inchene Labánba, Betuelbabe trenchibelø kòn:

—Pøs, øyeebe chiguen kømøtø, Jehovahweinkurri arriinrrun cha. Nambe sөл kòn cha lötamig kømøwei, kabe kalø kòn cha lötamig kømøwein kotan cha.

⁵¹ Rebecabe yu wan cha. Ñun karub peragøb igwei nusrkawei srain kònrrai trube pera inrrø chibig kòn, Jehovah nõ maig kònrrai isui, trumay.—

⁵² Inchen Abrahamwei karuig mendig megabiibe øyee taigwan mørøppe, Jehovahwei merrab tõmbønra pirausrøngatig utsøbasrøbig kòn.

⁵³ Incha tabzheelø orotøga mariilø køben, andøga mariilø køben, kemelø køben, wesrawa Rebecan ketøbig kòn, Incha nuchawanba usranba truilangucha, chigøben ketøbig kòn.

⁵⁴ Incha tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe tru nui lincha pera yailøba uta mab, uta muchib incha, truyu kørromisra kibelø kòn. Incha katø løtsø kurrabe, tru Abrahamwei karuig mendig megabiibe trenchibig kòn:

—Nan karub peragøb big Abrahamwei yausrømay ambashchay— cha.

⁵⁵ Treeg kuingucha Rebecai nuchaaba, usrimbabe trenchibelø kòn:

—Ishug unøbe kan pa tratrø kwalømdøguen namba ka kørromisrtrain cha. Trugurrimbe-guendø ka ibwei inchun— cha.

⁵⁶ Inchen tru Abrahamwei mendig megabiibe trenchibig kòn:

—Nan kørromisrtrai inchumørrunrigay cha, na arrigwan Tiusbe yangucha tab punrrai marig købene, trube, tru nan karub pera købigwei yamay katø ibashchunrigay— cha.

⁵⁷ Inchen nõmbe trenchibelø kòn:

—Trube, ishug unan wamønrrab cha, nõ manchitashchab— cha.

⁵⁸ Incha nõmbe Rebecan wama, payibelø kòn:

—¿I møøba inrraguh?— cha. Inchene nõbe:

—Øø, na lincha inrrur— chibig kòn.

⁵⁹ Inchen nõmbe nuchag Rebecan ibashibelø kòn, katø Rebecan lamíkkurri ashib tõgagøb ishuanba. Abraham karub peraguiba, katø tru nõ lincha pera arriiløba inrrai.

⁶⁰ Incha Rebecane mayanguen tabig nebuig kònrrai nõmbe øyee chibelø kòn:

—Ñi, namui nuchag, misamera purø nõrrø katøyug katøyug amrrubelai usrin kònrrai isuer cha. Tru ñuinukkurri amrrub misamerabe nõmun ashig kømuintchibelai ciudameran nõm merrarrawa tõga pønrramisrtrun— cha.

⁶¹ Incha Rebecabe tru nui karub tõgagui srusalmeraba, yandø camellosmeran itøguana, tru Abrahamwei mendig megabigwei tru mendig ambubelø kòn. Øyamay tru Abrahamwei mendig megabiibe Rebecan pera ibig kòn, truyugurri.

⁶² Inchen Isaacbe tru “Øsig Wab, katø Nan Ashibig” cha wamim pisuyugurri katø arrin købig kòn, kaguende nõbe Néguev pirau tsubig kua.

⁶³ Isaacbe kan maaben wambigwansrø lliranrrab webarrin købig kòn. Incha mømibe kurraashene, camellosmera pulu loutaurab amrruptinchibelø kòn.

⁶⁴ Inchen Rebecagucha kurraasha, Isaacwan ashabe, camelloyugurri pinaarrua,

⁶⁵ tru Abrahamwei mendig megabigwan payibig kòn:

—¿Mugøh? cha, ø møg namun katønrrab øsrø arrubiibe.—

Inchene nõbe:

—Øibe nan karub pera købig truig kòn— chiben, Rebecabe tru malø kasraitøga pinab kasrøptinchibig kòn.

⁶⁶ Inchen tru karuig mendig megabiibe nõ maitø marigwan kerriguh Isaacwan waminchibig kòn.

⁶⁷ Incha Isaacbe tru nui usri Sara tsui carpa ya købiisrømay Rebecan pera arrua, Rebecane nui srain kònrrai marøbig kòn. Isaacbe Rebecane truba truba undaarawa, øyamay Isaacbe nui usrin kwabigwan truba pesrøgui uniibe yandø tabgui

- ¹ Abrahambe katøgan srai tøgaguig købig køn, truigwei munchibe Cetura taig.
² Truibe Zimramwan køben, Jocsánwan køben, Medánwan køben, Madiánwan køben, Isbacwan køben, Súajwan køben tøgaguig køn.
³ Inchen Jocsanbe Sebanba, Dedánwanba tøgaguig køn. Inchen tru Dedánweinukkurri amrrub misaamerabe: asureosmera køben, letuseosmera køben, leomeusmera køben kuig køn.
⁴ Inchen tru Madiánwei nusrkaløbe: Efa køben, Efer køben, Janoc køben, Abida køben, Elda køben kuig køn, truiløbe mayamba Ceturainukkurri amrrub misaamera.
⁵ Abrahambe nø kerrigu chi tøgaguilane Isaacwan chishtøh korrømarig køn.
⁶ Inchen nui linchatø ishumburmeraba tøgagui ureemerane chigøben ketiilø trana, incha nø øsig wappatø nusrkai Isaacweinukkurri tarømara, truilane pørr neeshibatømay pirømerasø warønrrai ørig køn.

Abraham Kwaigwanba, Sørigwanba Waminchib

- ⁷ Abraham øsig tsuibe pilamera ciento setenta y cinco kuig køn.
⁸ Larrø kølliizhig misra, kwaig købig køn, larrø yam pilamera øsig tsua. Incha nui kølli misaameraba tsunrrab yaig købig køn.
⁹ Inchen nui nusrkalø Isaacba, Ismaelba misra kusra sørabelø køn, tru Macpela tainug, søramig peñayu trab lalig pasrabigu tru Mamre taig pinrrøguewansø, tru Zohar hititai nusrkai Efrønweim pirau.
¹⁰ Iibe tru Abraham hititasmeran penin pirø købig kuig køn. Truyu Abrahamwan sørig købig køn, Sara sraweim pulutøwei.
¹¹ Inchen yandø Abraham kwaben, Tiusbe Isaac nui nusrkawane mayanguen tabig nebuig kønrrai inchen, Isaacbe tru 'Øsig Wab, katø Nan Ashibig' taisrø pisu puluwan korrømisra, tsubig køn.

Ismaelweinukkurri Amrrub Misaamera

- ¹² Abrahamwei nusrkai Ismaelweinukkurri amrrub misaamerabe iilø køn, tru Sarai karuindiig megab ishug egipcia tru Agar Abrahamba tøgagui unai.
¹³ Iilø køn tru Ismaelwei nusrkalai munchimera, tru kerrigu mayur kal-labigwei wendautø trumørig kal-lawa amrrubelai. Ismaelwei kerrigu mayur nusrkaimbe Nebayot køben, trugurrimbe Cedar køben, trugurrimbe Adbel køben, Mihsan køben,
¹⁴ Hadarimbe Misma køben, Duma køben, Masa køben,
¹⁵ Hadar køben, Tema køben, Jetur køben, Nafis køben, Cedema køben kuig køn.
¹⁶ Iilø køn tru Ismaelwei doce nusrkalø, tru nømui nørø misag søtømørig ashib pønrrabelai munchimera. Nømui pirømeraba nøm chu korrømisra warailøbabe tru munchimeratøgatøwei pønsra wamiilø.
¹⁷ Inchen Ismaelwei øsig kuin pilamerabe ciento treinta y siete kuig køn. Inchen nui israbig luchen, yandø kwaig køn. Incha nui kølli misaameraba tsunrrab yaig køn.
¹⁸ Incha ismaelitasmerabe Havilasrøngurri Shur taisrøngatig waraig købig køn, Egipto pinrrøguewansø, tru Asiriamay ambi maywansø. Inchen nøbe nunelan, ka kwayam laptø, kwayam laptø tsubig køn cha.

Jacobpa Esauba Kal-laig

- ¹⁹ Iig køn tru Isaacweimburab chi pureb arrigwan wamindig, tru Abrahamwei nusrkawan.
²⁰ Isaacbe Rebecaba kasharab uras pilamera cuarenta tøgag kuig køn, tru Rebecabe Betuelwei nimbasr Labanwei nuchag købig køn. Inchen Betuelba Labanbabe arameosmera Padan-aramsø warabelø kuig køn.
²¹ Rebecabe trendø ureg chigagønrrabig køben, Isaacbe nui sraweyasig Jehováwan miabig køn. Inchen Jehovábe nø miaigwan møren, Rebecabe kwanrriig korrømisrig køn.
²² Inchen tru pa ureemerabe nui patsautø kwayab purrøben, Rebecabe treeg isubig køn: "Øyeeg købene, ¿chiwein kui øsig uñibig unamøtah?" cha. Incha Jehováwan payrrab ibene,
²³ Jehovábe trenchibig køn:
 –Nui patsaube misaamera purø nørørbatø pa søtø køn cha. Misagwan ashib karub pønrrønrrabelø pailø nørreelø ñui patsau purraisrøngurri nørøømisrøbguen purran cha. Kane katøgan latagen kømø, mu chindamgaig kønrrabig køn cha.
 Inchen mayur kal-labiibe wendiig nø karuig meganrrabig køn— cha.
²⁴ Indig yandø kal-lamig ura pubene, nui patsaube møg ureezheelø par kuin køptinchibig køn.
²⁵ Inchen tru srøsrø kal-labzhiibe ke pigø isig nabzhig købig køn, trurrigu asr ørøba isikuzhikke. Treekkurri Esau munchi pasrig køn.

²⁶ Inchen tru wendau nuneebe Esauwei talunwan merrarroweig kal-laben, treekkurri Jacob munchi pasrig kòn. Inchen Isaacbe tru parcheelø kal-labene, pilamera sesenta tøgagig kuig kòn. Nø Mayur Kal-laig Nusrkain Kuimburø Nø Uta Tøgagømigwan Yanøb

²⁷ Inchen ureemerabe nørørab amba, Esaube ushameran pasraara kemøramiibe ke kan kaisab lataig inchibig købik kòn, kaambumerawansrø unamig chull møg kua. Trune Jacobpe treeg maramigwane chi isumø ka nuimburab uñibig kòn, carpa yau kørømisra chigøben maramigwan chullig.

²⁸ Incha Isaacbe Esaúwan mas undaarabig kòn, kaguen nø chi kemøra srua arriilan srørrig mabig kua. Trune Rebecabe Jacobwanrre mas undaarabig kòn.

²⁹ Indiibe kan kwaløm Jacobpe pigø mamig may tamariizhig nenøb wabene, Esaube wabigwansrø llibar uña, larrø muraaraig puabe,

³⁰ Jacobwane trenchibig kòn:

—Ø pigø mamig may tamara ñi neniizhigwan tiusmanda srøttra cha, kaguende nabe larrø muraaraig war— cha. (Inchagurri Edom cha wamig kuig kòn.)

³¹ Inchene Jacobpe trencha løtaptinchibig kòn:

—Ñi mayur nusrkain kuimburø uta tøgagømigwan møin kwaløm, trube, yunømariyagun— cha.

³² Inchen Esaube:

—Pøs, nane parøgwabiitø ke kwamdø køtan cha. ¿Na mayur nusrkain kuimburø uta tøgaguatøbe chigui indamøtah?— chiben,

³³ Jacobpe trenchiptinchibig kòn:

—Møin kwaløm jkatø! treegwan marmø kømø, maramønrrun chirra— cha.

Inchen nøbe: —jkatø! treegwan maramønrrun— cha kørømisra, nø mayur nusrkain kuimburø uta tøgaguigwan Jacobpa yunømariyabelø kòn.

³⁴ Inchen Jacobpe nuimburappe, pirrin køben, tru lentejas tamari mamiizhigwan køben tranen; truigwan uta mab muchib inchabe, tuyugurri kurrab ibig kòn. Øyeege mara, Esaube nø mayur nusrkain kuimburø uta tøgagømigwan chiguen tabig kømui lataig indig købik kòn.

26

Isaacbe Gerarsrø

¹ Tru kwalømmerawan tru pirau parø purø trømbøig arrubig kòn, tru Abraham tsub urassrø parø arrub lataitøwei. Inchen Isaacbe Gerarsrømay ibig kòn, tru filisteosmerai rey Abimelec tsuisrømay.

² Incha truyu Jehovábe Isaacwan kenamisra, trenchibig kòn:

—Egiptosrømaybe imøta cha. Na chu tsunrrain chiben tru pirau kørømisra cha.

³ I pirautø ka tsu cha, ka petø purainrrab arruatiig lataitøweingue. Nabe ñiba pasramønrrun cha. Incha nabe ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai maramønrrun cha; kaguen ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirømeran kerriguh tranamønrrun cha. Øyamay ñui mōskai Abrahamwan jkatø! nabe tru treegwan marmø kømø, martrab taigwane maramønrrun cha.

⁴ Ñuinukkurri amrrub misaamerane kan srømbalasrø kønchabiimera lataig nørø kønrrai mara, i pirømeran kerriguh tranamønrrun. Incha chu pirausrøn køben misaamera nørø sötø warabeløbe mayanguen tabig nebuig kønrrai marig kønrrun cha tru ñui misaamera amrrubeløyugurri.

⁵ Kaguende Abrahambe tru na maig taig wamwan nan mōra, treeg kørømisrøtra marig kòn cha, tru øyeege kømig kòn cha na wamindigwanba, martrai na karua pønrsailanba, mandø kømigwan eshkawa pønrsailanba, katø mu chindamgaig martrai karua pønrsailanba.—

⁶ Incha Isaacbe Gerar pirau kørømisra tsuig købik kòn.

⁷ Inchen trusrø warab mōguelø nui sraweimburab payene, nøbe trenchibig kòn:

—Naimbe nuchag kòn— cha, kaguende nøbe kørig kui inchibig kòn 'nai srain kòn' tamiibe. Nui srai Rebecan nømui marøg køptø trusrø mōgueløbe nun kwetchaitamab isubig kòn, kaguende nøbe purø tab ishug køben.

⁸ Incha kan maya yana kōsrøn Isaacbe trusrø tsuben, tru Abimelec filisteosmerai reybe kan pendanayu ashib pasrøbene, mømimbe Isaacbe nui srai Rebecane truba tabzhig undaarab pasrai ashiptinchabe.

⁹ Abimelecbe Isaacwan wamabe, trenchibig kòn:

—Chima øibe ñui srain kuirreh cha. Inchendø nane ¿chindimbarre, “naimbe nuchag kòn” chigu?— cha.

Inchene Isaacbe trenchibig kòn:

—Kaguende nun nømui marøg køptø nabe pinisaig kømuitamab isua trendaig kòn— cha.

¹⁰ Inchene Abimelecebe trenchibig kòn:

–Ñibe namune ¿chindimbarre øyeeq margu? cha. Katøguchimbe namui misagu møig køben, ñui sraimba kaig marøb waramisrig kuimasrto cha. Incha treeg kaig mariitøga kangurrindø ñibe namune mayeelan kegørrøsrka pønsrøbsrutan— cha!

¹¹ Incha Abimelecebe maya misagwan trencha karua pasrøbig kòn:

–Møikkøben i mowan kui, kabe nui srawan kui chigøben inchib kalø marøbiibe kwamig kønrrain— cha.

¹² Indiibe Isaac tru pirau ellmara, tru pilawan kan yellzhikkurrindø cien menrrabatø purø nørrø tulishibig kòn, kaguende Jehovah nun mayanguen tabig nebuig kønrrai inchen.

¹³ Incha nøbe maskken maskken pua misrøb, larrø nui misrøb ya, muguen treeg tøgagømuinrrunig puaig misrig kòn.

¹⁴ Incha Isaacbe ubisha sötømera køben, waara sötømera køben, nun mara tranøbelø trurrigu nørrø tøgagøben filisteosmerabe pusrkwai ashib mendabelø kòn.

¹⁵ Incha nui mōskai Abraham øsig wab urassrø, Abrahamwei karuig mendig melabeløbe aljibesmera lalla, pi wesruilan, truilan filisteosmerabe pirøtøga netsø kasra pønsrøbelø kòn.

¹⁶ Inchen Abimelecebe Isaacwane trenchibig kòn:

–Ñibe namuinukkurrimbe tarømisra, inrrø cha, kaguende ñibe nam lataguen kømø mu chindamga nuig misrin kòn— cha.

¹⁷ Inchen Isaacbe truyugurri ya, Gerar chag pirømerasrø tsumisrig kòn.

¹⁸ Mōskai øsig wab urassrø pisumera lalla, wesruilø købigwan, katøle kura wesrubig kòn; mōskai kwaimbala tru filisteosmera kasra pønsraig købelan. Incha tru pisumerane mōskai chi munchi pønsraig købelan tru munchimeratøgatøwein pønsra wamabig kòn.

¹⁹ Indig kan kwaløm Isaacwei karuig mendig melabeløbe tru chaasrø lallib kuabe, luløb pizheelø wetørrabelø kòn.

²⁰ Inchen tru Gerar pirau ubisha ashib warabeløbe Isaacwei ubisha ashibeløba ‘i pibe namuin kòn’ chib larrø mur aleguyabelø kòn. Incha treekkurri Isaacbe tru pisuwane ‘Esek’, (‘Aleguiyaim Pi’) cha munchi pasrig kòn, kaguendø nømbe tru pigurri aleguyaiq kua.

²¹ Inchen katøgan pisu lalla wesruben, katø truiukurri treetøwei mur aleguyabelø kòn. Incha truigwane ‘Sitna’ (‘Ashig Kømui Indiyab Kørrømisrin Pi’) cha munchi pasrig kòn.

²² Inchen Isaacbe truyugurri nøøømisra ya, katøgan pisu lalla wesruben, yandø tru pisuwane ‘Rehobot’ cha munchi pasrig kòn (‘Pishindø Tab Waramdiig Køn’ chib). “Møimbe chigømø llirab waramig kønrrai Jehovahbe trandan cha nam i pirau merraptø webambamig kønrrai”

²³ Inchen Isaacbe truyugurri Beersebamay ibig kòn.

²⁴ Inchen tru yem Jehovahbe Isaacwan kenamisra, trenchibig kòn:

–Nabe ñui mōskai Abrahamwei Tius kur cha. Chi kørig kui inchimøta cha. Nabe ñiba pasrar cha. Nai karuigwan marøb megabig Abrahamwan undag køptø nabe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai marøb, ñuinukkurri amrrub misaamerane purø nørrø kønrrai marøb indamønrrun— cha.

²⁵ Inchen Isaacbe truyu kan altar kusrua, Jehovahwei munchiwan wamab tabig waminchibig kòn. Incha tru nui tsumig carpa yawan truyu tamara, pasrøbig kòn. Inchen Isaacwei karuig mendig melabeløbe katø truyu lalla, pi wesrubelø kòn.

²⁶ Inchen Abimelecebe Gerarsrøngurri Isaac tsuisrømay arrubig kòn. Inchen tru Ajuzat tru nun trag linchib wam purugubiiba, tru nui suldaumeran nø karub pera pasrabig Ficolba lincha amrrubelø kòn.

²⁷ Inchen Isaacbe trenchibig kòn:

–¿Ñimbe naimaybe chinchab amrrugue? cha. Ñimbe nane tsalø køptø, ñimui piraugur-ringuen nan wegucha pønrrøbendøbe?—

²⁸ Inchene nømbe trenchibelø kòn:

–Nambe asha ker cha, Jehovahbe ñiba pasrain kui. Pøs nambe treeg isuer cha: “Ñiba namba øyamay martrab kandø isua kørrømisram kønrrab kui. Inchen treeg isuiigwane ¡katø! marmø kømø nabe øyamay maramønrrun taitøga maramig kønrrain cha. Inchen tru øyamay kønrrai martrab cha kørrømariibe mømbe øyeeq kønrrun cha”

²⁹ Pøs ñibe namun chigucha kaig marmumig kønrrain cha. Pøs namma ñune chigucha chi kaig incha ashmøtø, nambe ñune tab tøgagua, ñune chigucha kømø tab webya inrrai marig kuig kòn cha. Pøs mømibe ¡Jehová mayanguen tabig nebuig kønrrai indiibe ñi kòn!— cha

³⁰ Inchen Isaacbe truilyasig truba truba tab mamiimera tamaren, nømbe mab, muchib inchibelø kòn.

³¹ Incha katø kwalømbe løtsøzhig kurra møingurrimbunøbe ambugurri igurri kwayab kømønrrab cha nømbe treeg kørrømisrøbelø kòn, Inchen Isaacbe yandø ungua chiben, nømbe chi isumø, tab webamba ambubelø kòn.

³² Inchen tru kwalømdøwei Isaacwei mendig melabeløbe tru nøm pi wesranrrab lallib kuigwan:

—jNambe pi wetørrer!— chib eshkab amrruptinchibelø kòn.

³³ Inchen Isaacbe i pisuwane “Seba” cha munchi pasrig kòn trenchippe: jKatø marmøgømmø maramønrrun tain pisu cha. Inchawei tru ciudawane møin kwalømgatig “Beerseba” cha wamig kòn.

³⁴ Inchen Esaube pilamera cuarenta tøgagua, Judit taigwan nui srai marig kòn, tru hitita Beeri taigwei nimbasrwan. Katø trugurri tru Basematwan srai marig kòn, tru hitita Elónwei nimbasrwan.

³⁵ Inchen Isaacweimba, Rebecaimbabe tru i pagatø ishumburmerabe larrø trømbøig isuindø, isuindø melønrrai marøbelø kòbig kòn.

27

Møskai Isaac Mayanguen Tabig Nebuig Kønrrai Tranigwan Jacob Utab

¹ Indig Isaac yandø larrø kølliizhig misren, nui kammerabe yandø pilømben, yandø ashchab kaimabig kòbig kòn. Kan kwalømm nui mayur nusrkai Esauwan wamabe, trenchibig kòn:

—Nai nusrkain— cha. Inchen nøbe:

—Nabe yu war— chiben,

² Isaacbe trenchibig kòn:

—Nabe yandø kellig kur cha. Nabe chi kwalømm kwam kui mørmur cha.

³ Pøs, ñibe tru ñui usha kemørøb srua uniilan: tru ñui arconba ñui flechaswanba nemøra srua, wambigwansrø kan usha ørtrab inrrø chibig kòn.

⁴ Trugurrimbe, na maig chullig kuaasha, kan mamig larrø mayzhig tamara, srua attra chibig kòn, na manrrur cha. Trugurrimbe na kwamøwatø mayanguen tabig nebuig kønrrai ñuyasig na Tiuswan mianrrab— cha.

⁵ Inchen Rebecabe Isaac tru nui nusrkai Esaúwan waminchen, mørøb wabig kòn. Inchen Esaúbe wambigwansrø ibig kòn, møskaweyasig kan ushawan pasraara, kweecha, sruatrab.

⁶ Inchen Rebecabe nui nusrkai Jacobwane trenchiptinchibig kòn:

—jAu! nabe ñui mōskai Isaacbe ñui nuneg Esaúba: “Kan usha kemøra larrø may mamiizhig tamara, srua attrig” chib øyeeeg waminchen trunun mørar cha.

⁷ “Incha nø mamigwan ma, Jehovahwei merrab mayanguen tabig nebuig kønrrai ñuyasig na Tiuswan mianrrab chitan cha, nø kwamøwatø.”

⁸ Inchawei nai nusrkai na mandø cha karuben, trunun tab mørtra chibig kòn.

⁹ Møimbe ubishameraba cabrameraba purrabsrømay ya, pagatø purø tab cabro uremeran sruattra cha. Pøs, nabe ñui mōskai maig mabig kui asha truilan larrø may mamiizhig tamaramønrrun cha.

¹⁰ Inchen ñibe nø manrrai srua inrrig cha, nø kwamøwatø, mayanguen tabig nebuig kønrrabigwan Tiuswan nuyasig miaben, trunun ñi utønrrig— cha.

¹¹ Inchen Jacobpe usri Rebecane trenchibig kòn:

—Nai nuneg Esaúbe ya isiitø møg køben, nabe ya chigucha isikkaiibe cha.

¹² Inchippa nai mōskaimbe nan katørawa, nan mugui mørabe, nane isa purø may kebenørkøptiig kui martrautan cha. Trubeguende nane mayanguen tabig nebuig kønrrai nayasig Tiuswan miai urasbe nane masken larrø kaig nebuig pasramigwanguen miawa pasrtrautan— cha.

¹³ Inchene usrimbe trenchiptinchibig kòn:

—Nai nusrkai, ñun trømbøig neburnrabiibe nan neburnrain cha. Na maig taigwan mørøptø møra, srua amø— chibig kòn.

¹⁴ Inchen nøbe ya srua arrua, usran tranen, usrimbe mōskai maig chullig kuaasha, treeg tamarøbig kòn.

¹⁵ Incha trugurrimbe usrimbe mayur nusrkai Esaú kewa uniilø purø tabig yau purrabelan Jacob wendø nusrkawan kenanøbig kòn.

¹⁶ Incha trugurrimbe tru usrimbe Jacobwane tasiguba, katø nukaburab chi isikkayube tru cabro ureezhelai kalusmeratøga pinøbula,

¹⁷ trugurrimbe tru may mamiizhig tamarigwanba, tru pirrin tamarigwanba Jacobwan tranøbig kòn.

¹⁸ Inchen Jacobpe mōskaweimbulu puabe, trenchibig kòn:

—jNai Papá!— cha.

Inchene Isaacbe trenchibig kòn:

—Nabe yu war cha, nai nusrkai. ¿Ñibe mō nusrkain kugu?— cha.

¹⁹ Inchene Jacobpe trenchiptinchibig kòn:

—Nabe Esaú, ñui mayur nusrkain kur cha. Nabe ñi maig taigwan marar cha. Kurra, wamisra na kemøra srua arrigwan ma chibig køn. Tru mayanguen tabig nebuig kømigwan nayasig Tiuswan miaben na utørrrab— cha.

²⁰ Inchen Isaacbe nui nusrkawan trenchibig køn:

—Nai nusrkai, ¿Mandø incharre malla wetørragu?— cha.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Jehová ñui Tiusbe nan petø wetørramig purugutan— cha.

²¹ Inchen Isaacbe Jacobwan trenchibig køn:

—Nai nusrkai møimbe kemall cha, na katøranrrumøn cha, isa kømø, nai nusrkai Esaú køtamørtrab cha kabe peg kuin kui.—

²² Inchen møkai Isaacwan Jacobpe kemallen, nøbe katørawabe, trenchibig køn: —Wambe Jacobwein købendø, tasiimerabe Esaúwein købwain inndan— cha.

²³ Pøs nøbe møig kui mørtrab kaimabig køn, kaguende tasiimerabe Esaúwei tasiimera lataig isiiteelø køben. Incha mayanguen tabig nebuig kømigwan yandø ke trantrab inchabe,

²⁴ Isaacbe katøle payibig køn: —¿Ñigan isa kømø, nai nusrkai Esaú køtirru?— cha.

Inchen Jacobpe:

—Nabe truwein kur— chiben,

²⁵ Isaacbe trenchibig køn:

—Ñi kemøra srua arrigwan na manrrab srua attra cha, na ñun mayanguen tabig nebuig kømigwan tranrrumøn— cha. Inchen Jacobpe mamigwan srua kemallen, Isaacbe mabig køn. Incha katø vinogucha srua arruben, trunungucha muchibig køn.

²⁶ Inchen Isaacbe nusrkawan trenchibig køn:

—Nai nusrkai, møimbe kemalla, nan mucharra— cha.

²⁷ Inchen Jacobpe kemalla, muchaben, Isaacbe tru nui nusrkai kewa pasrailan irrømrøbe, mayanguen tabig nebuig kømigwan tranøb trenchibig køn:

—Nai nusrkaimbe wambigwansrø chi købigwan Jehová mayanguen tabig kønrrai mari lataig irrabig køtan cha.

²⁸ Tiusbe tru ellmariiløyu srømbalårøngurri serenu peñibzhigwan tranrrun cha. Inchen pirøbe misrampurab misren, tirigumera misrøb, vinomeragucha nørø weguchib inchun cha.

²⁹ Tru misag sətømera nørø pønrrabeløbe ñun utsøbasrtrun cha. Inchen ñibe ñui nunelane ñi karubig kønrrig cha. Inchen truiløbe ñui merrab utsøbasrtrun cha. Ñun 'trømbøig neburrain' chib pønrrabeløbe, nøm trømbøig nebuilø kønrrun cha. Inchen ñun 'tabig neburrain' chib pønrrabeløbe, nøm tabig nebuilø kønrrun— chib.

³⁰ Inchen Isaac tru mayanguen tabig nebuig kømigwan Jacobwan chab tranen, Jacobpe møkaweinnukkurri webiben latatø, nuneg Esaúbe wambigwansrø usha kemørøb uña puptinchibig køn.

³¹ Incha nøgucha kan mamig mayzhig tamara, nui møkaweimay srua arruabe, trenchibig køn:

—Nai papá, wamisr cha. Na ñui nusrkai kemøra srua arrigwan manrrig cha, ñi nan mayanguen tabig nebuig kømigwan nayasig Tius nan tranrrai miarrunrrig— cha.

³² Inchene Isaac møkaimbe trenchiptinchibig køn:

—¿Trube, ñibe mugugu?— cha.

Inchen nøbe:

—Nabe tru Esaú ñui mayur nusrkain kur— chiben,

³³ Isaacbe itønab menda, purø kørø kwaarig, trenchibig køn:

—¡Paarel! ¿Trube muguig køh? cha, tru usha kemøra srua arrubiibe. Pøs, ñi arrumøwatø, srua arruben, nabe kerrigu chab maig køn cha. Incha nabe mayanguen tabig nebuig kømigwan nun chab tranig køn cha. Pøs, tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranigwane nøbe tøga kørømisrtrun— cha.

³⁴ Inchen Esaúbe møkai trendaig wamwan mørabe, truba mur wamab trashib, purø kørø isui inchib ¡karren kønrrab! chib kishibig køn, trenchib:

—Nai møkai, tiusmanda nangucha tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranrra— cha.

³⁵ Inchen Isaacbe trenchibig køn:

—Ñui nuneebe arrua, nane purø may isa, tru mayanguen tabig nebuig kømig ñuin kønrrabigwan nø uta, tøga, yan— cha.

³⁶ Inchene Esaube trenchiptinchibig køn:

—Nune Jacob cha wamappe, trendambuawei trendaig kuin køn cha. Pamayguen køn cha, nan øyeeg isa kebenørkøb arrig, srøtøbe na mayur nusrkain kuimburo na uta

tøgagømigwan nø kerraig køn cha. Møimbe tru mayanguen tabig nebuig kømig naiwan katø nøtøwei uta tōga yain køn— cha.

Inchabe katø trenchibig køn:

—¿Nayasikkan tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranamig maitøguen tōgagømøtirru? — cha.

³⁷ Inchen Isaacbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñune Jacob karub tōgagønrrai Tiuswan miar cha. Incha katø nui misaamerabe Jacob manchiben marøb melabelø kønrrai miar cha. Trurrigu nøbe tirigumera nørø tōgagøb, vinomera tōgagøb inchai miar cha. Nai nusrkai, ¡Møimbe yandø ñuyasiibe chi maramig kaatan!— cha.

³⁸ Inchen Esaúbe mōskawan trenchibig køn:

—Nai mōskai, tru mayanguen tabig nebuig kømigwan tranamiibe kabe ke kanzhiitø kuig kuitarru cha. Nai mōskai, nangucha tru tabig nebuig kømigwan tranrra— cha. Incha srawa, srawaa kishibig køn.

³⁹ Inchene Isaacbe trenchibig køn:

—Ñibe misrøb pirømerasrøngurri purø yabsrø tsunrrabguen cha, katø srømbalásrøngurri serenu peñibig nebumøsrø.

⁴⁰ Ñibe ñui espadatōga kwayawatøwei øsig tsunrrabguen cha. Incha ñibe ñui nuneg karuindiig megamig nebunrrun cha.

Inchendø ñun megamgaig misrøb arruben, ñibe truyugurri welulrrabguen— cha.

Jacob Esauwan Kørab Lulamig Nebub

⁴¹ Indig truyugurrimbunø Esaúbe Jacobwan purø trømbøig ashig kømui inçhibig køn, nui mōskai tru mayanguen tabig nebuig kømigwan nun tranikkurri. Incha nōasiitøwei trenchibig køn: “Maya yanayutø namui mōskai pinøben, larrø isuin pønrram kwalømmeragucha attrun cha. Yandø trugurrimbe si, pinisamønrrun cha, nai nuneg Jacobwan.”

⁴² Inchen Rebecabe tru Esaú øyeeg martrab isub unigwan wammørabe, Jacobwan wamønrrab øra, trenchibig køn:

—Ñui nuneg Esaúbe ñun nōgucha lata martrab ñune kwetchab tan cha.

⁴³ Inchawei nai nusrkai na maig taigwan mōra mar cha. Nai nuchag Laban Haran pirau tsuisrømay trubab inrrø chibig køn.

⁴⁴ Trusrø kan maya yana køsrøn tsunrrig cha, ñui nunewan namig købig purayamne.

⁴⁵ Ñui nunewei namig købig yandø patsab, tru ñi nun chi mariilan nø pesannabene, ñibe katøle attrai, trube, eshkawa øramønrrun chibig køn. Nai pagatø nusrkalan ke kan kwalømyutø parba pini asha wag kømøtan— cha.

⁴⁶ Incha Rebecabe Isaacwan trenchibig køn:

—Nabe nai øsig pirau larrø trømbøig kui uñar cha, tru hititas ishumburmeragurrindø. Jacob yu Canaán pirau hititasmeraba kasharabene, chinchib øsig tsumuinguen kønrrautan — chibig køn.

28

¹ Isaacbe Jacobwan wama, mayanguen tabig nebuig kønrrai tranabe, trencha karubig køn:

—Nui srain kønrrai yu Canaán pirau ishumburmeran lanrrab kømø cha.

² Kurra, Padan-Aram pirausrømay inrrø cha, tru Betuel ñui usrai mōskai waisrømay. Incha ñui kuchimōskai Labanwei kan nimbasrwan ñui srain kønrrai lanrrig cha.

³ Inchen Maramburab Marøb Tiusbe ñune mayanguen tabig nebuig kønrrai mara, ñune ureg larrø nørø tōgagønrrai tranøb, ñuinukkurri purø nørø misag sötømera nemisramnegatig martrun cha.

⁴ Katø Abrahamwan tru mayanguen tabig nebuig kønrrai tranrrab misrig købigwan ñunba, ñuinukkurri amrrub misaameranba ñun tranrrain cha. Tru møyia ñi peesrøngurri ka arruatø lataig tsuin pirøwan ñimui mara waramig kønrrai, tru pirøwan Abrahamwein kønrrai Tius nun keta tranrrabmisra kørømisrig købigwan.—

⁵ Øyamay Isaacbe Jacobwan Padan-Aramsømay inrrai ørig købig køn, tru Betuel arame-øwei nusrkai tru Labanwei yausrømay. Truibe Rebecaimbe nuchag købig køn, Jacobweimba Esaúweimbabe usrin køben.

⁶ Inchen Esaúbe wammørøbig køn, mōskai Isaacbe tru mayanguen tabig nebuig kønrrai tranøb, sraingucha lappe, Padan-aramsrø lanrrai chiben. Incha tru mayanguen tabig nebuig kømigwan mōskai tranabe, øyeeg karua pasri ashibig køn: “Yu Canaán ishumburmeran ñui srain kønrrai marøb pasrønrrab kømø” cha.

⁷ Inchen Jacobbe mōskawanba usranba mōra, Padan-Aramsømay yai ashibig køn Esaúbe.

⁸ Incha treekkurri nui mōskai Isaacbe tru Canaánsrø ishumburmerane chigucha tab kōmui ashibig kuin kui wetōbeña,

⁹ Esaúbe Abrahamwei nusrkai Ismael tsuisrōmay ya, tru katōgan sralø kōmnetø, trusrø Mahalatwan nui srain kōnrrai marøbig kōn, tru Abrahamwei nusrkai Ismaelwei nimbastwan, tru Nebaiotwei nuchawan.

Tius Jacobwan Betelsrø Kenamisrøb

¹⁰ Inchen Jacobpe Beersebagurri webya, Haran pirausrōmay ibig kōn.

¹¹ Inchen yandø kanbalø puabe, pørr pinaiben, truyu yem kōrrømisrøbig kōn. Incha truyu kan srug tsubigwan kuña mara trarra, truyu kinrrab tsumisrøbig kōn.

¹² Inchen truyu nun piappe treeg piabig kōn: Kan escalera, srømbalásrøngurri pirausrø punōsrkain pasrappe, tru kappe srømbalásrø kebacha pasrøben, mōimbe truwane angellesmera nebambamba, kōrrørrumba inchib kōben,

¹³ Jehovahé palasrø pasrøwabe, trenchibashib:

–Nabe Jehovahá kur cha, Abraham ñui aweluwei Tius, Isaac ñui mōskawei Tius, ñi uyu kib tsuig pirøwane ñumba, ñuinukkurri amrrub misaameranba tranamønrrun chib.

¹⁴ Ñuinukkurri amrrub misaamerabe purø nōrrø kōptø, pirau kan usrø tui lataig kōnrrun cha, pørr pinebgatømaywansrø, pørr neeshibgatømaywansrø, walliguebawansrø, waguebwansrø, misag larrøbicha warønrrun cha. Ñui yellygurri pirau muba kuimburab maya misaabe, ñiigurri mayanguen tabig nebuilø kōnrrun cha.

¹⁵ Nabe ñiba pasrar cha. Ñi chu yaingøgucha nabe ñun chi kōmønrrai ashib tōga pasrøwa, katøle i piraumay nabe ñune pera arrumønrrun cha. Na ñun maig martrab taigwan na trunun maramnægatig nabe ñune elachimumønrrun— taig kōn tru piabyube.

¹⁶ Inchen Jacob tru piab tsuigugurri kiagasrabe, trenchibig kōn: “Isa kōmø, Jehovahé yu pasrøben, nabe treeg kuitamappe isumubrain kōn” cha.

¹⁷ Incha truba kōrig kui inchabe, trenchibig kōn: “Yube si, purø kōrig kōmdiig kōtan cha. Chi peg kōmøtø, Tiuswei yaba, srømbalásrø yaskappa kōn” cha.

¹⁸ Inchen Jacobpe lōtsøzhig kurrabe, tru nø kuña mari srugwan kusrua, kan pilar lataig øineb pasra, truyu øyeeg puigwan aschai trubala aceite itølushibig kōn.

¹⁹ Incha truyube Betel cha wamabig kōn, merrabsrømbe tru ciudawane Luz cha wamig kōbig kuindøgucha.

²⁰ Incha Jacobpe nuinetø øyeeg martrab cha kōrrømisrøbig kōn: “Tius naba lincha pasrab, na mōi øyeeg inrrab yaigu nan chigucha kōmønrrai ashib, nan mamig, mutsamig tranøb, pula pasramig tranøb,

²¹ katø na nai mōskawei yausrø chigucha kōmø, katøle pishindø tab ka puinabene, Jehovahé nai Tius kōnrrun cha.

²² Inchen i srugwan kan pilar lataig ølgandø na kusrua pasriibe, Tiuswei ya kōnrrun cha. Inchen Tius nan chigurrimbunø tranigugurri nabe cienyu diezbatø, diezbatø nun tranamønrrun” chibig kōn, Jacobpe.

29

Jacob Haran Pirausrø Puig

¹ Jacobpe nø chu yamsrōmay ib ya, pørr kal-labgatømaywan misaamerain pirausrø pubig kōn.

² Incha trusrø pua ashene, tru wambigwansrømbe kan pisu wabig kōn. Inchen tru pisu pulube ubishamera pøn sötø israb warabelø kōn, kaguen truiløbe tru piwan muchibelø kua. Inchen tru pisube larrø nu sruutøga kasraig pasrabig kōn.

³ Inchen tru ubisha sötømera truyu mayamba tuluntsunøbene, ubishameran pi mutsøsrønrrab tru srugwan malsra, katø chab muchene, srugwan katøle kemalsra pisuwan kasrøbelø kōn.

⁴ Inchen Jacobpe tru ubisha ashibelan:

–¡Nai nunelø! ¿Ñimbe chuelø kōgue?— cha payene:

–Nambe Haransreelø ker— chiben,

⁵ Jacobpe katøle trencha payibig kōn:

–¿Nacorwei awelu Labanwan ñimbe ashibelø kōmøgueh?— cha.

Inchen nømbe:

–Truigwane nambe ashibeløwein ker— chibelø kōn.

⁶ Inchen Jacobpe:

–¿Kwanrrø kōmø, tab ka tsubig kuitarru?— cha katøyug payibig kōn.

Inchen tru ubisha ashibeløbe trenchibelø kōn:

—Nøbe tab ka tsubig køn cha. Au, ñiguen ash cha, møskawei ubishameran merrana nimbasr Raquelbe uyu arrun— cha.

⁷ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Kwalømdø srø køn cha. Ubishameran kanbalatø mara keramibe menrra tørbatø køn cha. Pi mutsøsrø, pu manrrai katø merranamdiig kømuita— cha.

⁸ Inchen truiløbe trenchibelø køn:

—Treg maramgaig køn cha, maya ubisha sötømera kerrigu kanbalatø misramne, tru ubisha ashibelø, tru pisu pala srug trarrig tsubigwan malsramne. Malsrøbendøwei ubishameran nambe pi mutsøsrømig køn— cha.

⁹ Inchen Jacob truiløba waminchib pasramne, Raquelbe møskawei ubishameran merrana, arruptinchibig køn, kaguende ubishameran nø ashibig kua.

¹⁰ Inchen Jacobpe tru nui usraimbe nuchag Labanwei nimbasr Raquelwanba, katø tru Labanwei ubishameraba arri ashabe, kemalla, tru pisuyu srug kasraig tsubigwan malsra, nui kuchimøskai Labanwei ubishameran pi mutsøsrøbig køn.

¹¹ Incha trugurrimbe Raquelwan muchawabe, truba truba kishibig køn.

¹² Incha nøbe:

—Rebecai nusrkain kur' cha. Labanweimbe kuchiunø kur— chib waminchen,

Raquelbe nui møskawan eshkanrrab luløbig køn.

¹³ Inchen Labanbe tru nui nuchawei nusrkai Jacobweimburab wamindi mörøppe, katønrrab luløb ya, ira, muchawa, nui yamay pera ibig køn. Inchen Jacobpe nun chitø purayaigwan kerriguh eshkabig køn.

¹⁴ Inchen Labanbe trenchibig køn:

—Ñibeguende nai anindøwein køn— cha.

Jacob Leaimba Raquelweimba Marøb Megaig

Inchen Jacobpe yandø Labanba põlguen tsuben,

¹⁵ Labanbe nune trenchibig køn:

—Ñi nai yauig kuimburøø chi pagaramíig ka mara tranøptø megamig kømøn cha. ¿Mayanzhig pagaramø?— cha.

¹⁶ Inchen tru Labanbe nimbasrmera pagatø tøgaig købig køn, mayurbe Lea købene, wendiibe Raquel.

¹⁷ Leabe kammara larrø tabzhig ashibig købene, trune Raquelbe larrø tab malø pasraig, larrø tab ishuzzhig købig køn.

¹⁸ Incha Jacobpe Raquelwan purø chull asha, nui kuchimøskawane trenchibig køn:

—Ñui wendø nimbasr Raquelwan nai srain kønrrai ñi tranamwei trattrø y pa pila ñuyasig mara tranøb megarrumøn— cha.

¹⁹ Inchene Labanbe trenchiptinchibig køn:

—Asiimíigwan tranøbgunrriibe ñi yauigwan tranrumøn cha. Trube, naba kørrømisr— cha.

²⁰ Øyamay Jacobpe trattrø y pabila Raquelwan tranamwei mara tranøb megabig køn. Nøbe Raquelwane purø chull asha, megaig køppe, nune ni kan maya yanaguen kømub lata inchibig køn.

²¹ Yandø Jacobpe pilamera trattrø y par nemisrene, Labanwane trenchibig køn:

—Maya yana mara tranøb meganrrain taigwan yandø nemaran cha. Møimbe nai srail kønrrai tranrra— cha.

²² Inchene Labanbe truyu maya misaameran tulamrrai wama larrø tab fiesta marøbig køn.

²³ Indiibe yandø yem misren Labanbe nui nimbasr Lean pera arrua, Jacobwane truigwan tranøptinchen, Jacobpe pera kibig køn.

²⁴ Inchagucha Labanbe kan karuig mendig megabig Zilpa taigwane Lean purugub meganrrai tranøbig køn.

²⁵ Indiibe løtsøbe, Jacoppe Leaba kib tsuptinchibrain kui ashibig køn. Incha Jacobpe Labanwane trenchibig køn:

—¿Øyeebe nane ñibe chi margu? cha. ¿Yamba Raquelwan tranamwei nabe ñuyasig marøb megaig kømuitarru? cha. ¿Nane chindimbarre øyeege isa kebenøsrkugu?— cha.

²⁶ Inchene Labanbe trenchibig køn:

—Nam waraim piraube kasharanrrai wendiigwanmerrig tranamig kømøn cha, mayur-guen ka tsumnetøbe.

²⁷ Leaba tru kasharabyu tabig mab kasrag waramigwan trune neigwan patsøgø chibig køn Labanbe. Trugurrimbe Raquelwangucha tranrumøn cha, trattrø y pa pila ñi nayasig katøle srøig marøb meganrrab købene.—

²⁸ Inchen Jacobpe treeg marøbig kòn. Incha tru Leaba tru kasharabyu tabig mab kasrag waramigwan tru trune neig maramigwan chab nemarene, Labanbe Raquel nui nimbasrwan srain kònrrai tranøbig kòn.

²⁹ Inchen Labanbe kan karuig mendig megabig Bilha taigwangucha Raquelwan purugub meganrrai tranøbig kòn.

³⁰ Inchen Jacobpe Raquelbagucha kibig kòn. Incha truigwane Lean lataguen kømø, masken undaarabig kòn. Incha Labanweyasig katøgucha srøig trattrø y pa pila mara tranøb megaig købig kòn.

Jacobwei Nusrkalø

³¹ Jehovahé Leane Jacobpe ke palabinø indi ashabe, truigwane ureg tøgagønrrai tranøbig kòn. Trune Raquelbe urekkaig kònrrabig købig kòn.

³² Incha Leabe kwanrriig kørømisra, kan nusrkai tøgagua, truigwane Rubén munchi pasrøbig kòn, kaguende nøbe trenchibig kòn: “Na yeekkucha isui megaben, Jehovahá nan isua ashtan cha. Møimbeguende nai keebe nan undaaranrrautan” cha.

³³ Incha katøle kwanrriig kørømisra, katø kan møg unø tøgaguig kòn. Inchabe trenchibig kòn: “Jehovábe mörin kòn cha, nan øyeeq undaaramuinab megaigwan. Inchagurri i nusrkawangucha nan trandan” cha. Treekkurri truigwane Simeón munchi pasrig kòn.

³⁴ Incha katøle kwanrriig kørømisra, katø kan nusrkai tøgagua trenchibig kòn: “Møimbe nai keebe naba mas trakkandø linchautan cha, kaguen nabe nune chabguen pøn nusrkaløguen tranar” cha. Inchagurri truigwane Leví munchi pasrøbig kòn.

³⁵ Incha Leabe katø kwanrriig kørømisra, katø kan nusrkai tøgaguig kòn. Inchabe trenchibig kòn: “Møi iyube Jehovaháwan mayanguen tabig wamindamønrrun” cha. Inchagurri truigwane Judá munchi pasrøbig kòn. Incha trugurrimbe yandø kan maya yana kørørn mas ureg chigaa guig kòn.

30

¹ Raquelbe Jacobwei ureg tøgagønrrab kaimappe, numøsrwane truba pusrkwai asha, Jacobwane trenchibig kòn:

—Ureg tøgagønrrab tranrra cha, tren kømuisruandø nabe kwamønrrun— cha.

² Inchen Jacobpe truba nama, trenchibig kòn:

—¿Nagan Tius kuitarru cha, ñun chi ureg chigaig kònrrai marøbiibe?—

³ Inchene nøbe trenchibig kòn:

—Bilha, nai karuig mendig megabigwan na ñun tranar cha. Truiba ki, chibig kòn. Inchen truig ureg tøgamisren kal-laben, nai srøbchagu mutikkurrimbe na tōga misri lataitweih køben, nabe nōgurri ureg tōgaig kømønrrun— cha.

⁴ Øyamay Raquelbe tru nui karui megabig Bilhan Jacobwan srailataig kònrrai tranøbig kòn. Inchen Jacobpe tru Bilhaba kibig kòn.

⁵ Inchen Bilhabe kwanrriig kørømisra, Jacobwei kan nusrkai tøgaguig kòn.

⁶ Incha Raquelbe trenchibig kòn: “Tiusbe naimburab maig maramigwan sølgandø martan cha. Incha nai miaigwan mōra, kan nusrkai trandan cha. Treekkurri Incha Raquelbe tru unane Dan munchi pasrig kòn.

⁷ Tru Bilha Raquel karui mōrøb megabiibe, katø kwanrriig kørømisra, Jacobwei katøgan nusrkai tøgamisrig kòn.

⁸ Incha Raquelbe trenchibig kòn: “Tius namun øyeeq kònrrain kuikkurri nabe nai numøsramba purø murtø melambuyab megawa, na kanar” cha. Treekkurri Raquelbe tru unane Neftalí munchi pasrig kòn.

⁹ Inchen Leagucha yandø mas ureg tøgagønrrab kaimappe, nui karuig mendig megabig Zilpan pera arrua, Jacobwan tranøbig kòn, nui srain kònrrai.

¹⁰ Inchen tru Zilpa Leai karuig megab ishuube, Jacobwei kan unø tøgamisrøbig kòn.

¹¹ Inchen Leabe trenchibig kòn: “Yangucha tabig pub attrabigwan tøgaguinatan” cha. Incha treekkurri Gad munchi pasrøbig kòn.

¹² Inchen Leai karuig mendig megabig tru Zilpabe Jacobwei katøgan nusrkai tøgaguig kòn.

¹³ Incha katø Leabi trenchibig kòn: “Nane larrø kasrag kōtan cha. Ishumburmerabe: jkan yangucha tabgui unamigwan tōgaguital!” chinrrautan cha. Treekkurri tru unane Aser munchi pasrig kòn.

¹⁴ Tirigu parøb kwalømmerawan Rubenbe wambigwansrø llirab yabe, mamig trulmera mandrágoras tailø wetørrawa usri Leayasig lurra, srua arrubig kòn. Inchen Raquelbe Leane trenchibig kòn:

—Tiusmanda, ñui nusrkai tru mandrágoras tailø srua arriilan srøttra— cha.

¹⁵ Inchene Leabe trencha lōtabig kòn:

—¿Ñibe nai kewan yeeg kerrawa pasraptøga ñungan chigucha kømui lataig mørøraitarru? cha. ¿Møimbe nai nusrkai mandrágoras srua arriilangucha nan kerranrrab indirru?— cha. Inchene Raquelbe trenchiptinchibig køn:

—Tru ñui nusrkai mandrágoras srua arriilan na merrarranrrur cha, truburø mõi yem Jacobpa ñi ki pøs— cha.

¹⁶ Inchen yandø maaben køben, Jacob wambigwansrø uña katø arruben, Leabe katønrrab webyabe, trenchibig køn:

—Mõi yembe ñibe naba kiamig kønrrab køn cha, kaguen nai nusrkai mandrágoras srua arriitøga nabe Raquelwan pagarawa, truburø mõi yembe nabe ñiba kiamig køn— cha. Inchen tru yembe Jacobpe Leaba kibig køn.

¹⁷ Inchen tru Lea miab megaigwan Tius møren, Leabe kwanrriig kørømisra, trattrøgatø kønrrabyu nusrkawan Jacobwei tøgaguig køn.

¹⁸ Incha Leabe trenchibig køn: “Tiusbe tru na pagaraikkurri nan keta trandan cha, kaguende nabe nai karuig mendig megabigwan nai kewan tranig kua” Incha treekkurri unane Isacar munchi pasrig køn.

¹⁹ Incha Leabe katø kwanrriig kørømisra, Jacobwei katøgan nusrkai tøgaguig køn, truike tru trattrø y kanba kønrrabyu nusrkawan.

²⁰ Incha Leabe trenchibig køn:

“Tiusbe nane purø tabigwan keta trandan cha. Møimbe nai keebe naba kørømisra uñchun cha, kaguende nabe trattrø y kanba Jacobwan nusrkalo tranar” cha. Incha tru nusrkawane Zabolón munchi pasrig køn.

²¹ Incha trugurrimbe Leabe kan nimbasr tøgagua, truigwane Dina munchi pasrig køn.

²² Inchendø Tiusbe Raquelwan isub tøga wawa, nø miab megaigwan møra, ureg kønrrai tranig køn.

²³ Incha nøbe kwanrriig kørømisra, tru srøsrø nusrkawan tøgamisrabe trenchibig køn: “Na chi urekkaig tsaløbala indinab unig købigwan trunun møimbe kerratan” cha.

²⁴ Incha treekkurri trunune José munchi pasrabe, trenchibig køn: “Jehová nan katøgan nusrkai tranrra chimubraita” cha.

Jacob Puamisrøb

²⁵ Yandø Raquel Joséwan tøgamisren, Jacobpe Labanwan trenchibig køn:

—Na tsuig købig tru pirausrømay inrrab, ibashcha cha.

²⁶ Nai sralan tranrra cha, na truilaimburab mara tranøb megailan, nai nusrkalanba, nan yandø ibashcha chibig køn, kaguende nabe ñuyasig yeeg marøb megaigwan ñibe asha køn— cha.

²⁷ Inchen Labanbe trenchibig køn:

—Ñuin kabyu na tabig asønainabene tiusmanda naba ka kørømisr cha. Pøs Jehová nan øyegg tabig nebub attrai mariibe ñigurri øyegg kuin kui nabe tørgandø wetøbeña pasar cha.

²⁸ Incha eshkarra chibig køn: ñi maya pagar utønrrab isuigwan, nabe treegwan pagaramønrrun— cha.

²⁹ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Ñibe ashibig køn cha, nabe ñuyasig yeeg marøb megaigwan. Incha ñui ushameran nabe yeeg tab ashib tøgaguigwan.

³⁰ Kaguendø na yu marøb meganrrab arrumøwatøbe ñibe trengatig nørø tøga kømui købig, møimbe yeeg nørø nemisran cha, na yu puikkurri Jehovábe ñune mayanguen tabiitø nebuig kønrrai maran cha. ¿Inchendø nai ureemeraimbe nabe mana marøb pølbasmø?— cha.

³¹ Inchene Labanbe trencha payibig køn:

—¿Ñun chi tranamø?— cha.

Inchen Jacobpe trenchibig køn:

—Chigucha tranmørørrur cha. Na ñun øyegg martra taigwan ñi tregwan martrab misrene si, nabe ñui ubishameran ashibig asamønrrun cha.

³² Nan mõi ñui maya ubisha sətø utuwan pureb arruben, tsurø ubishameranba, rayas tøga ubishameranba, yalø ubisha— ureemeranba, katø maya cabra— ureezheelø tsureelanba rayas tøgarmaranba, ñi tarømarømarøb inrrig cha, Nai pagarbe truilø kønrrun cha.

³³ Pøs Srøna trumarsø tru na kanab megaigwan ñi ashchab arruben, tab marigwan kenamartrabibe truig kønrrun cha. Kabe kan ubisha kui, kabe kan cabra-unø kui rayas tøgar kømøwei, tsureelø kømøwei, kabe kan ubisha-unø yalig kømøwei, tru utu ñi treelø wetørrappe, trube, nabe ñuyelan nilab megaig kønrrun— cha.

³⁴ Inchene Labanbe trenchibig køn:

—Ñi trendaig tab køn— cha. Labanbe treeg kørømisrøbig køn.

³⁵ Inchen Labanbe tru kwalømdøwei møg cabramera sinda tøgarmenanba, tsureelanba, ishug cabramera sinda tøgarmenanba, tsureelanba, katø pullig tøgarmenanba chishtø, katø yalø ubisha-ureemeran kerriguba tarømara, nusrkalai tasku ashchai pønsrøbig køn.

³⁶ Incha tru ubisha sötømerane Jacob tsuisrøngurri pøn kwaløm ambiisrø srua ambubelø køn, nøm waraisrø. Trune Jacobpe nuimburappe Labanwei katøgan ubisha sötømeran ashib tsubig køn.

³⁷ Incha Jacobpe alamo srarmeranba, almendro srarmeranba, palanda tusrwanba para, trugurrimbe kaluswan karrøbig køn, pulø sindazhig kena kønrrai.

³⁸ Inchabe tru tsig karrilane tru ubishamera pi muchig kemalinug pønsrøbig køn. Incha ubishamera wambiimisar tru pi mutsinug pubene,

³⁹ tru carneromerabe ubishameran truyu nesraløbelø købig køn. Incha tru tsig karra pønsrainug nesralig kuig kōppe, ubishamera lluiløbe rayas tøgarmena køben, tsureelø køben, pulig tøgær køben, llubelø køn.

⁴⁰ Incha Jacobpe tru ubisha-ureemerane nørømara, Labanwei ubishamerayu rayas tøgarmenanba yaleelanba Jacobpe nui ubisha sötømerayu keerøb ibig køn. Incha yandø nuyasig ubisha sötømera kønrrai marøb ibig køn. Labanweimba kanbalatø kōmøtø.

⁴¹ Incha tru mas werus asr tōga ubishamera wambiimisra pønrraimørig, Jacobpe tru tsig karrilane ubishamera pi muchib kemalinug pønsrøbig køn, tru ushamerain pinrøgue. Tru tsig karrig pønsrailan ashib nesraliilø kønrrai.

⁴² Inchen tru tre asrka ushamera wambiimisra amrrubene, tru tsiimeran pønsrømføg køn. Inchagurri tru Labanweimbe tre asrkazheelø køben, tru mas werus asr tøgarmena larrø chisheløbe Jacobwein købig køn.

⁴³ Incha Jacobpe larrø puag misrig køn, ubisha sötømera lata, karuig mendig melab mōguelø lata, ishumburmera lata, camellosmera lata, burrusmera lata purø nørø tōgaikke

31

¹ Jacobpe Labanwei nusrkalo øyeeg chib amønaigwan wam mørøbig køn: “Jacobpe namui mōskaweiwan kerriguba nø tøgamisrøb kebya, truitøga mōimbe larrø puag misrin køn” chib kui.

² Inchagucha Jacob Labanwei maløwan ashene, maløbe ke mindiitø uñibig køn, merrabwan lataig kōmøtøgue.

³ Inchene Jehovåbe Jacobwane trenchiptinchibig køn: —Merrabsrø ñui kōlli misamerai pirausrømay katø inrrø cha. Ñui nammisaamera waraisrømay, nabe ñiba pasramønrrun—cha.

⁴ Inchen Jacobpe Raquelwanba, Leanba wamabig køn, tru nø ubishameran ashib tsuisrømay amrrunrrai.

⁵ Inchabe nømune trenchibig køn:

—Ñui mōskaimbe nan merrabwan lataig kōmøtø, maløbe ke mindindø, mindindø uni ashar cha. Inchendø nai mōskawei Tiusbe naba pasraig køn chibig køn.

⁶ Ñimbe ashibelø køn cha, nabe ñimui mōskawan na maya chish kuimburab chish kuitøga nabe mara tranøb megaig køn cha.

⁷ Inchen køben ñui mōskaimbe, treeg martrab chib treeg martrab chib marmuig køn cha nai pagarwan ke pa tratrø piejes yunømarøb. Inchen køben Tiusbe na chi tøgaguigwan Laban kaig marmønrrai nan sötø pasraig køn cha.

⁸ Nøbe, “Ñui pagarbe tsurø ubishamera kønrrun” chibeneh, trube, ubishamera lata, cabramera lata mayamba tsurø ureezheelø llubelø køn cha. Inchen: “Ñui pagarbe sindaba ubishamera kønrrun” chibeneh, trube, ubishamera lata, cabramera lata truiløgucha mayamba sindaba ureezheelø llubelø køn cha.

⁹ Øyamay Tiusbe ñimui mōskawei ubishameran lata cabrameran lata nørø kerrawa, nan tranig køn cha.

¹⁰ Indiibe kan pijibe ubishamera lata cabramera lata wambiimisra pønrrøben, nan piappe, treeg piatan cha: tru møg cabrazheelø cabrameran nesraløbeløbe sindabar køben, tsureelø køben kagømønrraindø tsurøzheelø køben treelø kōbashib.

¹¹ Inchen tru piabyube Tiuswei ångelbe nane trenchitan cha: “Jacob” cha. Inchen nabe trendainatan cha: “Nabe yu war” cha.

¹² Inchen nøbe nane trenchitan cha: “Ñiguen tab ash cha, tru møg cabrazheelø cabrameran nesraløbeløbe, sindabar køben tsureelø køben, kagømønrraindø tsurøzheelø køben, treelø køn cha. Nabe ashibig kur cha, Labanbe ñune maitø marøb arrigwan.

¹³ Nabe ñi tru srugwan aceite itølusha katø ñi ñuinetø øyeeg martrab cha kørømisrinug tru Betelsrø kenamisrøb Tius kur cha. Mōimbe kurra, i piraugurrimbe webya, ñi kal-lain pirausrømay katø inrrø” cha, nane trenchitan—cha.

14 Inchene Raquelba, Leababe trencha lõtabelø køn:

—Nambe yandø namui mōskaweinuube chi ketig utamibe chiga ker cha.

15 ¿Pøs, namune ka mendailø kui lataig indig kōmuitarru? cha. ¿Namune nõbe yana, truburø mara tranøb megaigwane nõ chishtø maig kōmuitarru? cha.

16 Inchawei nõ purø nõrrø tøgaguilan Tius namui mōskawan kerrawa fiun traniløbe, ker-riguba namuimba, namui nusrkalaimba kuig købene, mōimbeTius nõ maig mar taigwane ñibe kerrigu treeg mar— chibelø køn.

Jacob Padan-Aramsromay Ib

17 Inchen Jacobpe tamarøb menda, nui nusrkalanba, nui sralanba camellosmerayu itøguanøsrø,

18 nui ushameran kerrigu merranøbig køn, katø tru nõ Padan Aramsrø chigurrimbunø tøgamisriilanbañau. Incha Canaán pirausrømay ibig køn, katøle nui mōskai Isaac tsui pirausrømay.

19 Inchen tru Labanbe nõørsrø ubisha isig partrab yaig mugaabenbatø Raquelbe tru yau yau tøgagui tiusmeran sora wesrain købig køn.

20 Øyamay Jacobpe tru Laban arameowane tru webya yamigwane chigucha mōrø waminchimøtø, nilø purø may welula ibig køn.

21 Incha Jacobpe nõ kerrigu chi tøgaguilan srua, ashmøwatø welula ya, Eufrates nu piyu chab larrayabe, trugurrimbe Galaad tun ureemeragøba pirømerawansrø inrrab ibig køn.

22 Indiibe põn kwalømyube Labanwane eshkaptinchibelø køn: “Jacobpe welula, yain køn” cha.

23 Indig Labanbe nui nammisaameran lincha pera, Jacobwan wetøgønrrab pasreb mend-abig køn. Indigbe trattrø y pa kwaløm puraiben tru Gaalad pirau tunmerasrø chab wetøgøb ibig køn.

24 Inchen tru yem tru Laban arameowane Tiusbe kan piabyu kenamisra, trenchibig køn: “Isuptø mar cha. Chigøben martrumøn chib tsag, tsag waminchab kōmø.”

25 Indig Labanbe Galaad tunmerasrø wetøgøbig køn, tru Jacob nui yaueløba kōrrømisriisrø. Incha Labangucha trusrøndøwei nui nam misaameraba kōrrømisrabe,

26 Jacobwane trenchibig køn:

—¿Chi mara pasrøgu? cha. ¿Nane chindimbarre øyeeq may kebenøsrkøgu? cha. Kan ñigui nai nimbasrmerane kwayabyu kemøri ishumburmeran kui lataig srua yaitan cha.

27 ¿Chindimbarre nane øyeeq kebenøsrkøb, trubatø nilø welula igu? cha. Nane chigucha eshkamøtøbe. Nan eshkaig kuimbeh, tab amrrigay cha, kantab, palø ichib, arpa kønab kasraatø ñimun treeg ungua cha ørøbsrubraig kuinrrun cha.

28 Ñibe nai awelu ureemeran nai nimbasrmeran ungua cha muchanrrainguengaiq maritan cha. Ñibe mōimbe ni kan chuguinquen mōrmíig lataig marin køn cha.

29 Pøs nabe ñun chi marøg køben maramigwan tōga pasrar cha. Inchendø ñui mōskawei Tiusbe mira yem øyah chitan cha: “Jacobwane isuptø mar cha. Chigøben martrumøn chib tsag, tsag waminchab kōmø”.

30 Ñui mōskawei yauwan truba isub pesrøgøben inrrab yabe, trube, ¿nai tiusmerane chinchab nila sruaigu?— chibig køn.

31 Inchene Jacobpe Labanwane trenchibig køn:

—Kaguen nane kōrig kuig køn cha, inchippa ñi ñui nimbasrmeran nan namiimay kebya kerraptinchaitamab.

32 Pøs tru ñui tiusmeran mōig køben yu tōga wabiibe kwanrrain chibig køn. Nai yauelø testigos kōnrrai cha nai chi tøgaguigu, chitø ñuyelø kōtashchab ñiashib lau,— chibig køn.

Inchendø Jacobpe Raquel nemøra srua arritamappe chiguen isumuig køn.

33 Inchen Labanbe Jacobwei carpa yasrø kebya, trugurrimbe Leain carpa yasrø, katø tru pailø karui mōrøb melab ishumburmeraisrø lab kebya, kalawa, tru Leai carpayugurri webarruabe, yandø Raquel waisrø lab kebig køn.

34 Inchen Raquelbe tru tiusmeran nemøra kan camelloi tsølig umbu warøppa, trubala wamisrøppa wabig køn. Inchen Labanbe tru carpa yau kerriguh lawa, kalaben,

35 Raquelbe mōskawane trenchibig køn:

—Nai mōskai, na ñui merrab kurrømubene, ñi nan namømrørunrrig cha, kaguen nabe chillig misraig war cha. Inchen Labanbe tru taska marig tiusmeran wetørranrrab kaima lab uñen,

36 Jacobpe truba nama, øyeeq chib namab mendabig køn:

—¿Nabe ñune chi kalø marta? cha. ¿Naimbe chi kalø mari pasra? cha, ñi nan ke chinchimmørø inchib nan wendaütø pasra attraimbe.

³⁷ Ñibe nai chi kòbeløyu chishtø lawa, ¿ñui yau pønrrabelan chi wetørragu? cha. Inchawei ñi chi wetørrawabe, yu nai yauelai merrappa, ñui yauelai merrappa pønrsø chibig kòn, nam pailainug møig søl pasrai kui nòm ashchái.

³⁸ Na mõi ya pib tratrø pilamera na ñuyasig marøb megaben, mana ñui ubishamera, ñui cabramera lutø llumuig kòn cha. Katø nabe ni managuen ñui ubisha søtømerayugurri carnero kandøguen ma kømøwein kur cha.

³⁹ Nabe managuen kan kaambu namig usha kwabasilanguen ñune srua arrumig kur cha. Treeg kømøtø, truburøbe nagueen ñun pagaramig kòbig kòn cha. Kan trutø kønrrab kuindø ¿kwaløm niligwan lata, yem niligwan lata ñibe nan, nan ulø payibig kømøtirru? cha.

⁴⁰ Kwalømbe nabe pachig kòbiitø kwamdiig kui megab, yemmerawane kørrag kòbiitø kwamdø kui megainaben, kiguen pumig kòn cha.

⁴¹ Pilamera pib tratrøh nabe ñui yau megaig kòn cha. Ñui pa nimbasmeran nan tranamweimbe pilamera pa tratrø y pib pilaba mara tranøb megaig kòn cha. Inchen tratrø y kanbabe ñui ushameraimburø megaig kòbig kòn cha. Inchen nan pagaramigwane katø, katø peemayh, peemayh ñibe yunømærbig kòn cha, pa tratrø piejes yunømarig kòn cha.

⁴² Nai møkai Abrahamwei Tius, nai møkai Isaac truba kørig tøga pasrai Tius naba pasrømuig kuimbeh isa kømøtø, ñibe nane chigucha chigaig inrrai ørøbsruig kuitan cha. Inchen ñi nan yeeg kaig inchen isui megaig kòbigwanba, na mandø mara tranøb megaiwan kòbigwanba, Tiusbe trunun ashib wawa, ñune mira yem øyebe kalø marmøta chib mur wamindiinrrun— cha.

Jacob Labanba Øyamay Kønrrain Cha Kørrømarig

⁴³ Inchen Labanbe Jacobwan trenchibig kòn:

—I ishumburmerabe nai nimbasmera kòben, nòm tøgaguig ureemerabe nai awelumera kòben, ubishamerabe nai ubishamera kòben, cabramerabe, nain cabramera kòben chigurrimbunø yu kena kòbiibe nayelø kòn cha. Treeg kuindøgucha nabe nai nimbasmeranba, katø nòm tøgagui nusrkalanbabe nabe katøle nayelø kønrraimbe yandø chi maramgaig kòtan chibig kòn.

⁴⁴ Incha mømibe amø chibig kòn, naba ñiba øyamay kønrrai mara kørrømartrab cha. Tru treeg mariibe nainuuba, ñuinuuba øyah kørrømarigwan isunanøb pasrønrrain— cha.

⁴⁵ Inchabe Jacobpe kan nu srugwan malsra, ølneb kusrua pasrabe,

⁴⁶ tru nui yau misaamerane trenchibig kòn:

—Sruumera tulisay— cha.

Inchen truiløbe sruumera tulisha, tun pasrabe, tru tun pasrim puluh kanbalatø purramisra mabelø kòn.

⁴⁷ Inchen Labanbe truyu nuin triimaybe ‘Jegar Sahaduta’ cha wamøbene, Jacobpe nui triimaybe ‘Galaad’ cha wamig kòn.

⁴⁸ Inchene Labanbe trenchibig kòn:

—I srug tun pasriibe mõi naimba, ñuimba treeg kørrømisrigwan eshkað pasrønrrabig kørrømisran— cha. Inchagurri truyube Galaad taig kòbig kòn.

⁴⁹ Incha katø Mizpagucha taig kòbig kòn, kagueen Labanbe trendaig kòbig kòn:

—Nam ñiba kanikkurri, kanikkurri yandø katøbe asiyamig nebumuben, nam maig inçibelø kòtashchab Jehová nø ashib pasrønrrain cha.

⁵⁰ Inçippa nai nimbasmeran ñi kaig inçhib, maig kòbash inçhib, kabe nai nimbasmera kømnetø ñi katøgan ishumburmeran pera arrin kui inchen, namune mu katøgan ashib pasrømuingucha, ñuimba, naimba øyah marig kòn chib, Tius nø eshkað pasrønrrun— chibig kòn.

⁵¹ Incha katøgucha Labanbe Jacobwan trenchibig kòn:

—Ash cha, i tru srug tun pasrigwanba, katø tru srug ølneb pasrigwanba, na tru naimba, ñuimba tøbøtag pasrigwan.

⁵² Iig tru srug tunbasriiba, srugwan ølneb kusrua pasriibabe øyah marig kòn chib isunanøb pønrrørrabelø kòn cha, nagurri ñuimay purøbunamig kømønwei, katø ñigurri naimay purøbunamig kømøwei kønrrai.

⁵³ Inchen ñui awelu Abrahamwei Tiusba, katø ñui awelu Nacorwei Tiusba maig maramigwan namun nø asha martrain— chibig kòn.

Inchen Jacobpe tru nui møkai Isaac kørig tøga pasraig Tiuswei merrab: “¡Katø! marmø kømø, nabe treeg maramønrrun” chibig kòn.

⁵⁴ Incha Jacobpe tru tunbalasrø Tiuswan keta, tranrrai ushamera kweecha, tru nui yau misaameran mamiimeraba manrrab amrrunrrai wamabig kòn. Inchen truyu mayeeløba ma, tru tunyu kibelø kòn.

⁵⁵ Incha katø løtsø Labanbe kia kurra, nui awelu ureemeran, nui nimbasmrmeran muchawa, trugurrimbe mayanguen tabig nebuilø kōnrrigay cha. Yandø nui pirausrømay katøle inrrab ibig kōn.

32

Jacob Esaúwan Katōnrrab Inrrab Tamørøb

¹ Inchen Jacobpe nui yamigwan legucha iben, nune Tiuswei kan angelesmera katōnrrab werruben,

² Jacobpe truilan ashabe, trenchibig kōn: “Yube Tius nui angeles sətømeraba kōrrømisra pasrainug kōn” cha. Incha treekkurri truyube Mahanaim cha wamabig kōn.

³ Incha Jacobpe tru EDOM piraui tru Seirsrømay wan sruar merrab amrrai ørøbig kōn, Esaúwan katōnrrabelø tru nabe punrrab arrumōnrrun cha, nui nuneg eshkanrrabelø.

⁴ Incha øyeeg chinrrai karua ørøbig kōn:

—“Ñi nai mayur nuneg Esaúwan Jacob na ñi maig chiben megabiibe, trendan cha: ‘Nabe mõi øyangatig Labanba kōrrømisra tsua,

⁵ mõiibe waaramera kōben, burrumera kōben, ubishamera kōben, cabramera kōben, karuig melabelø møguelø kōben ishumburmera kōben, tøgag kur’ tan chinrrai. Pøs ñi nai mayur nunewan nabe ñun øyeeg eshkawa ørar cha, ñi nan truba tabig utig pasramig kōnrrai.”—

⁶ Inchen tru wam srua ambubeløbe Jacobweimay katøle amrrua, trenchibelø kōn:

—Ñui nuneg Esaú waisrø ashchab amber cha. Nøgucha ñun katōnrrab arrun cha, møguelø cuatrocientos lincha peraiç.—

⁷ Inchen Jacob øyeeg taigwan mørabe, truba korig kui inchib, truba isuin kōrrømisra, nøbe tru nui misag lincha perayailan pa sətø pirishibig kōn, tru ubishameran, cabramera kōben, waarameran, camellomeran chigucha.

⁸ Pøs nøbe treeg isubig kōn: “Inchippa Esaú kan sətøwan kwayanrrab megambuingucha, katøgan sətøbe lulrrain” cha.

⁹ Incha Jacobpe Tiuswan trenchib miabig kōn:

—Nai mōskai Abrahamwei Tius, nai mōskai Isaacwei Tius: “Tru nai pirausrømay, nai yau misaamersrømay katøle nan inrrø cha. Ñune truba truba tøgag misrøb inrrai maramōnrrun” cha, ñi nan trendaig kuig kōn cha.

¹⁰ Na ñi karuigwan marøb megabiibe ñi larrø tab indigwanba, ñi trendø treeg tabig kōppe treeg mariilanba na truigwan utab pasramibe nabe trengatig truburab kōmuinatan cha. Pøs, nabe i Jordan nu piyu larreb urasbe i pøtømain tsiižihiø srua pasraig kōben, trune mõiibe nuingui, nuingui pa sətø tarømara pasramig tōga pasrar cha.

¹¹ Nai nuneg Esaúwei taskugurri chi kōmōnrrai marøbsrumuguh cha. Nane korig kōtan cha, inchippa nanba, usralmeranba, ureemeranba kweecha petōnrraitamab.

¹² Ñitøwei nane trendaig kōn cha: “Nane maya nuguen tabig nebuig kōnrrai mara, nainukkurri amrrub misaamerabe purø norrø kōptø, mar menda kan pisrum lataig kōnrrun cha, mundamguengaikke.”—

¹³ Incha tru yembe Jacobpe truyu kia, nø truyu chi tøgaguigwan nui nuneg Esaúwan ketamig lawa wesrabig kōn.

¹⁴ Cabramera doscientas, pib trattrø turmøg cabramera, ubishamera doscientas, turmøg ubishamera pib trattrø,

¹⁵ Camellasma ureg perarcheelø treinta, waaramera cuarenta, toro-ureemera pa trattrø, asnasmera pib trattrø, pa trattrø burrusmera.

¹⁶ Incha tru nui karuig mendig melabelai tasku tru ushameran nuingui kan sətø, kan sətø pønsra, tru nui mendig melabelane trenchibig kōn:

—Nai merrab ambay cha. Incha tru tarømarig sətømerane kanguetøtø kōmøtø, yabsrø, yabsrø merranrrigay— cha.

¹⁷ Incha Jacobpe tru ke srøsrø merrana ibigwane trencha karua ørøbig kōn:

—Nai nuneg Esaú ñun kata: “¿Ñibe muinukkurriig kugu chib, chumay inrrab arrugu? chib. ¿Ñi merrana yaig ushamerabe muielø kō?” chib payene,

¹⁸ Ñibe øyah chib lötōnrrig cha: “Ñun ketamig ñi nai ashib karubig ñi Esaúwein kōn cha, iilane ñi maig chiben marøb megabig, tru Jacob, keta trana øran cha, nui ushamerayugurri. Inchagucha nøbe namui wendau arrun” chinrrig— chibig kōn.

¹⁹ Incha tru srøsrøigwei wendau ibigwan lata, pøn kōnrrabyu ibigwan lata, tru wendau ambubelan møilandøgucha treetø, treetø chinrrai karua pasrig kōn. Esaúwan katabe, øyeetøh chinrrigay cha.

²⁰ Incha katø trenchinrigay cha: “Ñui karuig megabig Jacobpe namui wendau arrun” cha. Kaguen Jacobpe treeg isubig køn: ‘Tru na keta trana øriilanmerrig nun pungaruabe, tru nø namig kørrømisrig købig yandø kuchi tammisren, trugurrimbe nui maløwan asamønrrun’ cha.

²¹ Inchen tru keta tranameløbe merrab chab amben, Jacobpe tru nui misaameraba, nui ushamerabañau kørrømisra tsuinug kinrrab kørrømisrøbig køn.

Jacob Angelba Melambub Kemøriyab

²² Incha tru yemdøwei Jacobpe kurra, nui pagatø sralanba, nui pagatø linchatø melab ishumburmeranba, pa trattrø y kan tru nui nusrkalanba, Jaboc taig nu piyu larraambubelø køn.

²³ Incha yandø truilan chab larrøørabe, katø chine købigwan kerrigu larrøørøbig køn.

²⁴ Incha Jacobpe tru misaameraba, nui ushameraba kørrømisra tsuinug nøtø kørrømisra, kan møøba tør-rramnegatig kwayab tranrriyabelø køn.

²⁵ Inchen tru møøbe Jacobwane chinchaguen kullaaranamgaig kui ashabe, srøptsim merrarrab srølwane kebachen safabig køn, tru kemøriyab tranrriyabyu.

²⁶ Inchen tru møøbe trenchibig køn:

–Yandø chab tør-rrab køn cha. ¡Elatcha!– cha.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

–Ñi nan maya nuguen tabig nebunrrabigwan tranmubene, nabe lelachimømønrrun– cha.

²⁷ Inchene tru møøbe:

–¿Ñibe chi munchi kugu?– cha payen,

Nøbe:

–Jacob munchi kur– chibig køn.

²⁸ Inchene tru møøbe trenchibig køn:

–Ñibe yandø Jacob cha wamig kønrrabig kømøtø, Israel cha wamig kønrrabig køn cha. Kaguende ñibe Tiusba, møgueløba truba melambuyab tranrriyau, ñibe kullaaramøn– cha.

²⁹ Inchene Jacobpe trencha payibig køn:

–¿Ñibe chi munchi kugu?– cha.

Inchene tru møøbe trenchibig køn:

–¿Nai munchiwane nane chinchab paygu?– cha.

Inchen tru møøbe truyutøwei tru mayanguen tabig nebuig kønrrabigwan nune tranøbig køn.

³⁰ Incha Jacobpe truyube Peniel cha wamabig køn; kaguen nøbe trendaig køn: “Nabe Tiuswan malaugue ashendø, katøgucha ka øsig pasrainatan” cha.

³¹ Inchen Jacob Penielsøngurri puraihen, pørrbe neeshib arrubig køn. Inchen nui pøytañig safaig pusrkwabene, Jacobpe kebefiøptø, kebefiøb arrubig køn.

³² Incha treekkurri Israelweinukkurri amrrub misaamerabe møingatig tru ushamerayu pøytañig kemøøb srølwane mameelø køn, kaguen Jacobwane tru srølyu kebatig kuig kua.

33

Jacobpa Esaúba Katøle Chi Kømui Lataig Tab Kørrømisrøb

¹ Møimbe Jacob kurraashene, Esaúbe arruptinchibig køn, tru cuatrocientos møguelan pera. Inchen Jacobpe nui ureezheelan kanelane Leai merrab, kanelane Raquelwei merrab, kanelane pagatø nui tru karuig mendig melab ishumburmerai merrab øyamay pirisha merranøbig køn.

² Incha tru nui pagatø karub tøgagui ishumburmeran tru nømui ureemeran ke merrabsrø pønsra, tru wendaube Lean tru nui ureemeranba, tru wendaube Raquelwan tru nui Joséwanba pønsrøbig køn.

³ Incha Jacobpe kerrigu mayeelai merrabsrø puraya, piraursøngatig trattrø y pagatøgatig utsøbasrøbig køn, nuneg waisrø pumnegatig.

⁴ Trune Esaúbe nunewan katønrrab luløb ya, naashiburab ira, muchabig køn. Incha pailløba kishibelø køn.

⁵ Incha møimbe Esaú kurraashabe ishumburmeranba, ureezheelanba ashabe, trenchibig køn:

–Iilø ñiba pønrrabeløbe ¿mumeragøh?– cha.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

–Na, ñi maig chibene marø megabigwan, iiløbe Tius nan trani ureezheelø køn– cha.

⁶ Inchen tru pagatø karuig melab ishumburmera nømui ureezheeløba amrrua, utsøbasrøbelø køn.

⁷ Trugurrimbe Lea nui ureezheeløba utsøbasren, tru wendaube Raquel nui Joséba arrua, utsøbasrøbig køn.

⁸ Inchen Esaúbe trencha payibig køn:

—¿Tru na katab arrigu øyeeg nørrø sötø, merrana amrruiløtøgabe nan chi chinrrab treenchigu?— cha.

Inchen Jacobpe trenchibig køn:

—Ñi nane kan chigucha inchimø, ñuin kabyu tab kui asig kønrrab øyeeg marar— cha.

⁹ Inchene Esaúbe trenchibig køn:

—Nai nuneg, nabe tsabøtø tøgag kur cha. Ñuimbe ñuin kønrrain— cha.

¹⁰ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Ñuin kabyu na tab kui asig kuinabene, tiusmanda na kettrab srua arrigwan utørra chibig køn. Na ñui maløwan asiibe Tiuswan asi lataig køtan cha. Ñibe nane kan yangucha tabig utøtan cha.

¹¹ Na ñun ketamig srua arrigwan ka utørra cha. Tiusbe nane øyeeg nørrø tøgag kønrrai maren, nabe menrrazhikken tøgagur— cha.

Incha Jacobpe utønrrai truba inchen, Esaúbe tru ketiilan ka utabig køn.

¹² Incha Esaúbe trenchibig køn:

—Ambamigwan amun cha. Trube, naba lincha amun— cha.

¹³ Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Nai nuneg, ñibe asiinrrabguen cha, nai ureemerabe kullaguelø srø køn cha. Katø ubishamera køben, waaramera køben, ureezheelø perartø køn cha. Na menrra trømbøig malla merranene, nai ubishamerabe kan kwalømyutø kerriguba chab kwanrrun cha.

¹⁴ Ñi, nai ashib karubiibe, ñi karuigwan marøb megabigwei merrabmisra ka ashirrunraguh cha. Nabe nai ubishameran køben, cabrameran køben, waarameran køben, merraniilø maig amben, nabe tsøndatø treeg arrumønrrun cha. Katø ureezheeløgucha nøm maig ambub meløben, tsøndatø treetø arrumønrrun cha, Seirsrø ñun wetøgamsrøngatig.—

¹⁵ Inchen Esaúbe trenchibig køn:

—Trube, treeg ka amrrab cha. Inchendø tru naba lincha amrrub møguelan møilan køsrøn ñiba lincha amrrunrrai kørrømartrab— chibig køn.

Inchene Jacobpe trenchibig køn:

—Truburappe chi isumøta cha. Ñuin kabyu na tab kui asig kuinaig købene, truig mas purø nuig køtan— cha.

¹⁶ Incha tru kwaløm Esaúbe Seirsrømay inrrab ibig køn.

¹⁷ Inchen Jacobpe Sucotsrømay ya, trusrømbe nuyasig kan ya marøb, nui ushamerai ranchu-ureemera marøb inchibig køn. Incha treekkurri trusrømbe Sucot cha wamig kuig køn.

¹⁸ Jacobpe Padan-Aramsøngurri chigucha kømø, katø tab ka pubig køn, Canaán pirau Siquén ciudadsrø. Incha tru ciuda pinrrøguesrø kørrømisra warøwa,

¹⁹ kan tul penabig køn, tru Hamorwei nusrkalan. Incha truiibe Siquénwei møskawan, tsantsøn andøga mari monedasmara sulu cien pagaraig køn. Incha truyu nui carpa yawan lasrua tsumisra,

²⁰ truyube kan altar mara, truigwane El Elohe Israel cha wamig køn.

34

Dinan Kan Møg Kemøra, Kaig Marøb

¹ Jacob Leaba kan nimbasr Dina taig tøgaguibe tru pirau ishumburmeran ashib pub inrrab webya ibig køn.

² Inchen tru heveo truyu ashib karubig Hamorwei nusrkai Siquém ashabe, Dinane kemøra, kaig mara mindisha kørrømarøbig køn.

³ Incha nøbe Dinan purø chull ashipptø, tabzhib waminchibig køn, Dina undaaraig kønrrab.

⁴ Incha Siquémbe nui møskai Hamorwan trenchibig køn:

—I srusran nai srain kønrrai møskaløba waminchay— cha.

⁵ Inchen Jacobpe tru nui nimbasr Dinan Siquémbe kemøra, kaig mara mindisha kørrømarin kui wammørøbig køn. Inchen nui nusrkaløbe tru purugubeløba trausrø ushamera ashib warøben, tru nusrkalø katøle punne chigucha waminchimig køn.

⁶ Incha pumøwatø, tru Siquémwei møskai Hamorbe nui nusrkai pa misrtrab isuigwan Jacobpa waminchab arrubig køn.

⁷ Inchen tru Jacobwei nusrkaløbe traugurri chab pua, tru treeg purayaigwan wammørabbe, karre øyeeg maritamab isub, larrø namig kuig mørbøbelø køn, kaguende

Siquénbe Israelwei yau misagwan purø trømbøig mara pasren tru Jacobwei nimbsrwan kemøra, øyeeg mindishib. Pøs øyeebe ni managuen maramig kømígwán.

⁸ Inchen Hamorbe tru møskawanba nusrkalanba trenchib waminchib køn:

—Nai nusrkai Siquémbe ñui nimbasrwan purø chull asan cha, ishug-unø nøba kasharan-rai treegwan isubsrumøgue chinrrab inchar cha.

⁹ Yau misaamera misrkun chibig køn, ñimbe namui nimbasrmeran sralø maren, namuieløbe ñimui nimbasrmeran sralø martrain cha.

¹⁰ Trumaybe ñimbe namui utu warøben, yu nam waraig pirøbe ñim chu warag køben waramig pasrønrrun cha. Ñimbe truyu warab, penab, yanøb, katø pirømera penab inchi-gay— cha.

¹¹ Inchen Siquémbe nuimburappe tru Dinai møskawanba, nuchalanba trenchibig køn:

—Na ñimuin kabyu tab asønainabene, ñim maig miabendø, nabe tranamønrrun cha.

¹² Tru srusran srain kønrai tranamwei maya nu kuindøgucha, ñim maya miamigwan eshkab, maya ketig tranamelan eshkab inchay chibig køn. Inchendø tru srusrane naba ka kasharabashchunrrigay— cha.

¹³ Inchen Jacobwei nusrkaløbe tru møskai Hamorwanba Siquémwanba purø may kegørrørkønrrab isua løtabelø køn, kaguen nømui nuchag Dinan kaig kui lataig purø trømbøig marøb mindisha kørømarikkurri.

¹⁴ Incha nømbe trenchibelø køn:

—Nambe namui nuchawane kan møg circuncidamígwane tranrrab kaimamønrrun cha. Kaguen namuiwan purø trømbøig mindishib kørig marinab pønrramig køn cha.

¹⁵ Pøs, nambe treeg punrrai martrab cha ñim øyamay martrab kørømisrene, ñimui utu maya møgueløba circuncidawabe kønrrun cha, nam latailøwein kønrrab.

¹⁶ Trumaybe si namui nimbasrmerabe ñimba kasharab, ñimui nimbasrmerabe namba kasharab, nambe ñimui utu warab, kan sètø misaameratø kønrrab cha.

¹⁷ Inchen tru circuncidamigwan ‘ka’ taingatiibe nambe namui nuchawane perøb, yu ñimui piraugurri ambuptindamønrrun— cha.

¹⁸ Inchene Hamorwanba Siquémwanba tru øyeeg margun taigwane truba tabig mørørai inchibelø køn.

¹⁹ Inchen tru matsinube mallatø circuncidabig køn, kaguen nøbe Jacobwei nimbasrwane purø chull asha kuig kua. Inchagucha Siquembe nui yaube mas nuig kuig asig møg købig køn.

²⁰ Incha Hamorba Siquémba nømui ciudayu kebambi yaskabumay amba, truyu warab misaameran trenchibelø køn:

²¹ —Tru møgueløbe kwa tammayelø køn cha, nømbe yu namuim pirau warønrrab amrrua warab, namuim pirau penab, yanøb inchib kønrrain cha, kaguen pirømerabe nøm kørømisra waramig tsabøtø lendø køn cha. Nambe nømui nimbasrmeran sralø maren, nømbe namui nimbasrmeran sralø martrun cha.

²² Inchendø namui utu nøm kørømisra, kan misag sètøtø misra waramibe nam øyamay kønrrab købendøwein kønrrun cha, namui utu møgueløbe mayeeløba circuncidawar kønrai, nøm mailø køben, nam treeløtøweingue.

²³ Inchawei nøm maig tallan ka lötøgun chibig køn, nøm namui utu warønrrab kørømisrtrain cha, kaguende nøm chi tøgaguiløba, nømui ushamerababe, namuim kønrrun — cha.

²⁴ Inchen tru chi maramigwan nøm ashibelø maya møguelø tru ciudayu kebambi yaskabu tuluntsunabeløbe tru Hamorba, tru nusrkai Siquémba treegwan martrab pønrramisrøbelø køn. Incha tru maya møgueløbe circuncidailø kørømisrig køn.

²⁵ Indiibe pøn kwalømyu tru circuncidailøbe pusrkwailø purrøbenh, Jacobwei pagatø nusrkalø tru Dinai nuchaløbe Simeónba, Levíba nømbe espadan srua ambubelø køn, tru ciudayumay, truiløbe ni chigucha chi isumø køben, maya møguelan chishtø kweecha petabelø køn.

²⁶ Incha Hamorwanba nui nusrkai Siquémwanba espadatøga kweecha peta, Dinane Siquémwei yaugurri wesrawa, pera ambubelø køn.

²⁷ Incha tru Jacobwei katøgan nusrkaløbe amrrua, kwabelaim palawan itøbunab pu-raamba, ciudayu kegørra chi købigwan chishtø wesrabelø køn, tru nui nuchawan øyeeg trømbøig mara mindisha kørømarigwan trunun ulø payib.

²⁸ Incha ubishameran køben, cabrameran køben, waarameran køben, burruimeran køben, srua ambubelø køn, ciudayuigwan lata, wambigwan chi købigwan lata.

²⁹ Incha yaambumerayu chi købelane chishtø wesrawa, katø chigurrimbunø chi tøgaguilan køben, møg-uregwan køben, ishumburmeran køben merrarrawa, srua ambubelø køn.

³⁰ Inchen Jacobpe Simeónwanba, Levíwanba trenchibig køn:

—Ñimbe nane purø nuigu mumayguen kømíig megranrai martan cha, cananeomeraba, ferezeomeraba i pirau misaamera namun larrø tsalø asiilø pørramig kørrai ñimbe treeg marøb. Nabe ya mamdø møguelø tøgagøben, nømbe kanbalatø lincha, namune kwayanrrab melambua, nanba nai yau misaameranba pinisha petønrrautan— cha.

³¹ Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—¿Nø isuppe, kabe namui nuchawane trømbøig martrab nui asrwan anwei yanø ishug kui lataig mara kutchain kuitarru?— cha.

35

Tius Jacobwan Betelsø Maya Nuguen Tabig Nebuig Kørrai Marøb

¹ Tiusbe Jacobwane trenchibig køn:

—Kurrab, Betelsø tsunrrab inrrø cha. Trusrømbe, tru ñui nuneg Esaúwan ñi trubab arruben kenamisrøb Tiuswan kan altar kusrunrrig— cha.

² Inchen Jacobpe tru nui yaambuelanba, nun lincha amrrubelanba trenchibig køn:

—Tru katøgan peg tiusmera ñim tøgaguilan ñimbe chishtø webetab, ñimui kalø mariilan chish misrøb, ñimui kewaguilan yunømarøb inday cha.

³ Betelsømay amun cha, tru nan chine kaig nebuinab arrubengurri purugub Tiusweyasig trusrø kan altar kusrunrrab cha, tru na chu unindøgucha nan lincha pasrabigwan.—

⁴ Inchen nømbe tru taska marig peg tiusmera nøm tøgaguilan kerriguba Jacobwan tranøbelø køn, katø kaluyu kandunga melsraguilan chigucha. Inchen Jacobpe kan encina tusr keta truilan sørabig køn, tru Siquém pulu.

⁵ Inchen nøm truyugurri webamba ambene, tru puluwan warab misaamerabe mayeeløba purø trømbøig kørig kui inchai Tiusbe treeg marøbig køn. Inchagurri Jacobwei misaamerane nømbe chi kaig martrab inchimeelø køn.

⁶ Incha Jacobpe maya misaameraba Luz cha wamiisrø pubig køn, tru Betelsø Canaán pirau.

⁷ Incha nøbe trusrø kan altar kusrua, El Betel cha wamig køn truyube, kaguende Tius trusrø kenamisrig kuig kua, tru nui nunewan trubab welula ib uras.

⁸ Inchen katø truyuh kwaig købig køn, Debora tru Rebeca lamíig køben asam purugubig købig. Truigwane kan encina tusr katsiizhigu sørig køn, Betel pulu. Incha Jacobpe truyube Elon Bacut cha wamig køn.

⁹ Incha Jacob Padan Aramsøngurri katøle arrubene, Tiusbe nune katøle kenamisra, maya nuguen tabig nebuig kørrai tranrrab misrøbig køn.

¹⁰ Incha Tiusbe trenchibig køn:

—Ñibe Jacob munchi køn cha. Inchendø mømibe Jacob cha wamig kømøtø, ñui munchibe Israel cha wamig kørrabig køn— cha. Incha Israel cha wamig køn.

¹¹ Incha katø Tiusbe trenchibig køn:

—Nabe tru Maramburab Marøb Tius kur cha. Misag purø nørrø karrab, larrø nørrø larrøbichig cha. Ñuinug kan larrø nu misag sötømera kal-lawa, ñuinukkurri misag larrø nørrø sötømerabatø kurrab amrrunrrun cha. Incha ñuinukkurri amrrub misaamerayugurrimbe reymera kurrønrrun cha.

¹² Incha Abrahamwanba, Isaacwanba tranin pirøwane ñun tranamønrrun cha. Incha ñuinukkurri amrrub misaameran tranamønrrun— chibig køn.

¹³ Incha Tiusbe nuimbulugurri ibig køn, tru nøba waminchib pasrainukkurri.

¹⁴ Inchen Jacobpe kan srug nemøra, øneb pasrøbig køn. Tius tru nun wamindinug. Incha trubalabe pi lusha, aceitetøga itølushibig køn Tiuswan keta tranøb.

¹⁵ Incha Tius tru nun wamindinuube Betel cha wamabig køn.

Raquel Kwaig

¹⁶ Incha Betelgurri amba, katøgucha Efratasø pumibe yab paløben, mømibe Raquelbe unøzhigwan ke tammisrtrab kaimabsrua tammisrig køn.

¹⁷ Inchen ke purø lastimazhig pusrkwai inchib megaben, tru patsø kørøøøbiibe trenchibig køn:

—Chi kørig isumøta cha, ñibe katø møg-unøzhig tøgagønrrab køn— cha.

¹⁸ Inchen nøbe yandø ke kwanrrab inchib ke sraibe israb megawa, unøzhigwane Ben-Oni cha wamabig køn. Inchendø møkai Jacobpe Benjamin munchi pasrig køn.

¹⁹ Incha Raquelbe øyeeg kwamig nebuig kwaben, Efratamay amrrab ambi maysrø sørig køn, tru Belén.

²⁰ Tru kwabigwan sörimbalabe kan srug nemøra øneb pasrig køn. Incha tru treeg tamara kusrua pasrig købiibe tru Raquelwan sørig købig kui ashchai pasran møingatic.

²¹ Incha Israelbe tru nõ yamigwane ibig ya, Migdal Edargurri mas yab yaisrø nui carpa yawan lasrua kõrrømisrøbig køn.

²² Indiibe Israelbe tru pirausrø kõrrømisra tsubene, Rubénbe ya, Bilhaba kiain købig køn, tru nui mõskawan lincha tsub ishuuba. Inchen Israelbe øyeeg marigwan wammørøbig køn.

Jacobwei Nusrkalo

Israelwei nusrkalo be pa trattro y par købig køn.

²³ Leai nusrkalo be iilø køn: Jacobwei mayur nusrkai Ruben, Simeón, Leví, Judá, Isacar, Zabulón.

²⁴ Raquelwei nusrkalo be: Joséba, Benjaminba.

²⁵ Inchen Raquelwei tru karuig mendig megabig Bilhai nusrkalo be iilø køn: Danba, Neftaliba.

²⁶ Inchen Leai tru karuig mendig megabig Zilpai nusrkalo be: Gadba, Azerba. Iilø køn tru Jacobwei nusrkalo Padan Aramsrø kal-lawar.

Isaac Kwaig

²⁷ Incha Jacobpe Isaac nui mõskawei yausrømay ibig køn, Mamre taisrømay Kiriati Arba pulusrø, tru Hebrón cha wamiisrømay, Abrahamba, Isaacha tsuig købiisrømay.

²⁸ Isaache tru nõ kwab uras pilamera ciento ochenta tøgag købig køn.

²⁹ Inchen Isaache yandø larrø kõlliizhig, larrø yana øsig tsua, yandø nui israbig luchen, nui nusrkalo Esaúba Jacobpa misra kusra sørøben, nui kõlli misaameraba isrønrrab tsumisrøbig køn.

36

Esaúweinukkurri Amrrub Misaamera

¹ Iilø køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, tru Edomwei.

² Esaúbe Canaán ishumburmeraba kasharaig køn. Tru Elon hititai nimbasr tru Adaba katø Aholibamababe Anai nimbasr køben, trui be Zibeón heveowe awela kuig køn.

³ Katø Basematwangucha nui srain kõnrrai marig køn, trui be Ismaelwei nimbasr Nebaiotwei nuchawan

⁴ Esaúbe i ureemeran tøgaguig køn: Adababe Elifazwan Basematbabe Reuelwan;

⁵ Aholibamababe Jeúswan køben, Jalánwan køben, Coréwan køben tøgaguig køn. Iilø kuig køn tru Esaú Canaán pirau tsub uras tøgagui ureemera.

⁶ Incha Esaúbe nui sralan køben, nusrkalan køben, nui nimbasrmeran køben katø tru nõba lincha warab misaameran køben pera, tru Jacob nui nuneeba tarømisrtrab katøgan paløsrømay ibig køn. Incha ushameran kerriguba katø Canaán pirau nõ chi tøgamisriilane chishtøh srua ibig køn.

⁷ Jacobpa Esaúbabe purø nõrrø tøgamisrøptø, pailøba kanbalatøbe waramgaig købig køn. Inchagucha tru nõm waraig pirøbe ushameran mannamig truburab tranmúig køn.

⁸ Treekkurri Esaú tru Edom taibe Seir pirau tunmeragøba tøgasrø tsunrrab yaig køn.

⁹ Iilø køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera: edomitasmerai mõskai tru Seir tunmeragøba tøgä pirømerasrø warab misaamera.

¹⁰ Inchen tru nui nusrkalai munchimerabe iilø køn:

Esaúwei srai Adai nusrkai Elifaz køben Esaúwei srai Basematwei nusrkai Reuel købengue.

¹¹ Inchen Elifazwei nusrkalo be Temán køben, Omar køben, Zefo køben, Gatan køben, Kenaz køben købig køn.

¹² Inchen Timná ka linchatø ishug tru Esaúwei nusrkai Elifazwei kan nusrkai tøgaguig køn, tru Amalecwan. Iiløbe kerriguba Esaúwei srai Adai awelumera kuin køn.

¹³ Inchen Reuelwei nusrkalo be iilø kuig køn: Najat køben, Zera køben, Sama køben, Mizá købengue, truiløbe tru Esaúwei srai Basematwei awelumera købig køn.

¹⁴ Inchen tru Esaúwei katøgan srai Anai nimbasr tru Sibeónweimbe awela tru Aholibamai nusrkalo be iilø kuig køn: Jeú køben, Jalán køben, Coré købengue tru Esaúwei nusrkalo.

¹⁵ Iilø kuig køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, nõrreelø nõm asha karubelø, tru Esaúwei mayur nusrkai Elifazwei nusrkalo: Temán køben, Omar køben, Zefo køben, Kenaz køben,

¹⁶ Coré køben, Gatán køben, Amalec købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau Elifazweinukkurri amrrub misaamera nõrreelø nõm asha karubelø, truiløbe kerriguba Adai awelumera.

¹⁷ Inchen Esaúwei nusrkai tru Reuelwei nusrkalo yu nõrreelø nõm asha karubelø be iilø kuig køn: Najat køben, Zera køben, Sama køben, Mizá købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau Reuelweinukkurri amrrub misaamera nõrreelø nõm asha karubelø truiløbe kerriguba, Esaúwei srawei Basematwei awelumera.

¹⁸ Inchen tru Anai nimbasm tru Esaúwei srai Aholibamai nusrrkalø nørreelø nøm asha karubeløbe iilø kuig køn: Jeús køben, Jalán køben, Coré købengue.

¹⁹ Iilø kuig køn tru Esaúweinukkurri amrrub misaamera, katø nune Edomgucha taigwei. Trumørig nømui nørreelø misag sötømera købelan nøm asha karubelø.

²⁰ Inchen tru horeo Seirweinukkurri amrrub misaamera tru pirausø warabeløbe iilø kuig køn: Lotán køben, Sobal køben, Zibeón køben, Aná køben,

²¹ Disón køben, Ezer køben, Disán købengue. Iig tru Seirweinukkurri amrrub misaamera, Edom pirau horeosmeran nøm asha karubelø nørreelø købig køn.

²² Inchen Lotánwei nusrrkaløbe iilø kuig køn: Horiba, Hománba. Inchen Timnabe Lotánwei nuchag købig køn.

²³ Inchen Sobalwei nusrrkaløbe Alván køben, Manajat køben, Ebal køben, Sefó køben, Onam køben kuig køn.

²⁴ Inchen Zibeónwei nusrrkaløbe iilø køn: Ayába, Anába. Tru Aná kuig køn, tru misag warab waraimø pirømerasø kuaalab pigammeran wetørrabig nui mōskai Zibeónwei burrueran ashib uña.

²⁵ Inchen Anábe kan nusrrkai Disón taig tōgaig købig køn, katø kan nimbasm Aholibama taikkucha.

²⁶ Inchen Disónwei nusrrkaløbe iilø kuig køn: Hemdán køben, Esbán køben, Itrán køben, Kerán købengue.

²⁷ Inchen Ezerwei nusrrkaløbe iilø køn: Bilán køben, Zaván køben, Acán købengue

²⁸ Inchen Disánwei nusrrkaløbe iilø kuig køn: Uzba, Aránba.

²⁹ Inchen horeosmeran nøm asha karubeløbe iilø køn: Lotán køben, Sobal køben, Zibeón køben, Aná køben,

³⁰ Disón køben, Ezer køben, Disán købengue. Truiløbe nøm mōitōgucha nømui nørreelø sötø misaameran nøm ashib karubelø treelø købig køn.

Edomsø Reymera

³¹ Israelitasmara rey tōgagōmōwatø, tru Edom pirau reymera nebamba karub purrabeløbe iilø kuig køn:

³² Beorwei nusrrkai Belabe Edomsø rey kuig køn, nøbe tru Dinába taig ciudayugurri arrubig.

³³ Inchen Bela kwabene, tru nuimburøbe Zerai nusrrkai Jobab karunrrab nebyaig køn, Bosra pirausriig.

³⁴ Inchen Jobab kwabene, tru nuimburøbe Jusán karunrrab nebyaig køn, Temán pirausriig.

³⁵ Inchen Jusán kwabene, tru nuimburøbe Bedadwei nusrrkai Hadad karub wanrrab nebyaig køn, truiøbe tru Moab pirau madianitasmeran kanawa kōrrømarøbig. Tru nō tsuig ciudabe Avit taig kuig køn.

³⁶ Inchen Hadad kwabene, tru nuimburøbe Masreca misag sötømera waraisriig Samla karub wanrrab nebyaig køn.

³⁷ Inchen Samla kwabene, tru nuimburøbe Rejobotsø Saúl karunrrab nebyaig køn, tru Eufrates pi menda.

³⁸ Inchen Saúl kwabene, tru nuimburøbe Acoborwei nusrrkai Baal-Janán karunrrab nebyaig køn.

³⁹ Inchen Achorwei nusrrkai Baal-Janán kwabene, tru nuimburøbe nusrrkai Hadad karunrrab nebyaig køn, tru nō tsuig ciudabe Pau taig køben. Inchen tru Hadadwei sraimbe Mehitabel taig købig køn, Matredwei nimbasm, Mezabweimbe awela.

⁴⁰ Iilø køn tru Esaúwei karub pōnrrab mōguelai munchimera, mu mōskalø køben, trumørig truilainukkurri amrrubelø, nøm waraigwan nømui munchitōgatøwei wamiilø: Timná køben, Alvá køben, Jetet køben,

⁴¹ Aholibama køben, Elá køben, Pinón køben,

⁴² Kenaz køben, Temán køben, Mibzar køben,

⁴³ Magdiel køben, Iram købengue. Iilø kuig køn tru Edom pirau nørreelø nøm asha karubelø, nøm chu waraig pirømerayu, nømui pōnrrabigu.

Edombe Esaútøwein køn, tru edomitasmerai mōskai.

37

Joséwei Pailø

¹ Jacobpe nui mōskai kōrrømisra tsui pirau truyu kōrrømisra tsuig købig køn, tru Canaán pirau.

² Iibe Jacobwanba nui yaambu misaameranba maig pureb arrigwan waminchibig trug køn:

Josébe pilamera diecisiete tōgaig kua, ubishameranba, cabrameranba nui nunelōba ashīb tōgagōbig kōn, tru mōskawei ishumburmera Bilhaimba Zilpaimba truilōbe nusrkalo kōben. Incha Josébe tru nunelōbe sōl kōmōtiig marōbelō kōn chīb mōskawane eshkabig kōn.

³ Incha kerrigu maya nusrkalan lataguen kōmōtō, tru Israel Jacob taig kōbiibe Joséwane truba undaguig kōbig kōn, kaguende nō kōllimbala tōgagui unō kuimba. Inchagurri pala itō kemig larrō tab tsurōzhig maringarubig kōn.

⁴ Inchen nōmbe nōm kerriguelan lataguen kōmō, Joséwane mas undaarai ashabe, yandō tsalō ashīb menda ni kan wamzhikken tammaybe wamōmeelō kōn.

⁵ Indiibe Josébe kan piji kan piaig tōgagua, nunelan waminchen, trugurrimbe nunelōbe masken tsalō ashībēlō kōn;

⁶ kaguen nōbe trenchib eshkabig kōn:

—Nan piaigwan ñimun eshkanrrab inchar cha, mōrtray cha:

⁷ Mōimbe nam trausrō warōwa, tirigu lusrōmera lusrōb kōbene, mōimbe nai tirigu lusrōbe pasramisrōppe, ke ōlgandōzhig pasramisrōptindan cha. Inchen ñimui tirigu lusrōmerabe tru nai tirigu lusrō pōtōgatan pōnrramisrōppa, purō tab inchib ke nai tirigu lusrōmaygōba utsōbasrōptinchimōh— cha.

⁸ Inchene nunelōbe trencha kusrua lōtabelō kōn:

—¿Treekkan namui rey misra, namune ke ñi karub tōga pasrōnrrab inchib pasrōtirru?— cha. Incha masken ashig kōmui inchibelō kōn, tru piailan, nō waminchen.

⁹ Incha Josébe katōgan piaig tōgagua nunelan katō treeg eshkabig kōn:

—Mōimbe katō nan piappe, pōrrba, pōlba pa tratrō y kan kōnchabiimeraba nan tab inchib utsōbasrōb piatan— cha.

¹⁰ Incha mōskawanba, nunelanba treeg eshkabene, mōskaimbe ōyeebe chisun waminchab arrugu trenchiptinchibig kōn:

—¿Tru ñi ōyeege piaig tōgaguitōgabe namune manchibrre inchigu? cha. ¿Ñui usrimba, ñui nunelōba, naba, kabe ñun piraugatig utsōbasrōtrain kōnrrab kō chindah?— cha.

¹¹ Inchen nunelōbe larrō pusrkwai inchibelō kōn. Trune mōskaimbe ōyeege piaibe chiguer-mab wetōbeñimmōrō chu uragucha isub sulu uñibig kōn.

Joséwan Nunelō Yanig

¹² Indiibe yandō treeg purayai wendō Siquémsrō nui nunelōbe mōskawei ubishameranba, cabrameranba pu lawa manrrab amben,

¹³ Israelbe Joséwane trenchibig kōn:

—Ñui nunelōbe Siquémsrō ubisha ashīb waran cha. Amō cha, trusrōmay inrrig— cha.

Inchen Josébe:

—Ōō, inrrur— chibig kōn.

¹⁴ Inchen Israelbe trenchibig kōn:

—Ashchab ya, tru ubishameraba cabrameraba, ñui nunelōba maig warai ashabe, wam srua atrunrrig— cha. Incha Hebrón chaasrōngurri inrrai ōrōbig kōn.

Inchen Josébe ya, Siquémsrō pubig kōn.

¹⁵ Indiibe Josébe trusrō pua, truba lab llirab uña, pella pasrōbene, kan mōg katabe, payibig kōn:

—¿Chi lagu?— cha.

¹⁶ Inchene Josébe:

—Nabe nai nunelan lab uñar cha. Chu ubisha ashīb warai ñibe tiusmanda eshkabsrumuguh— chiben,

¹⁷ tru mōōbe trenchibig kōn:

—Yugurrimbe chab ambubguen indig kōn cha. Inchendō: “Dotánsrōmay amrrab” taig nabe mōrig kōn— cha.

Inchen Josébe nunelan lab ya, Dotán tru misag sōtōmera warainug kōmōtō, wambig nōōrōsrō wetōrrabig kōn.

¹⁸ Inchen nōmbe yabsrō arri ashabe, nōmuimbulu pumōwatō, nōmbe kwetchab waminchibelō kōn.

¹⁹ Incha kangurri kangurri trenchibelō kōn:

—Ñimguen asay cha, tru piainabiibe ōsrō arrun cha.

²⁰ Mōimbe amrrui chibelō kōn, kweecha, kan aljibe laligu kegutchab cha. Incha: “kan namig usha kweecha, main kōn chinrrab” cha. Er nui piailōbe maig indashchab— chibelō kōn.

²¹ Inchen Ruben iigwan mōrabe, nōmui taskabe chi marmōnrrai isua:

—Kweechimugun chibig kōn.

²² Ñimbe ani lushmøtø, mu misag warab waraimønug aljibe lalig pasrabnug kegutsay chibig køn. Inchendø ñimui taskabe chi marmøtay— cha. Rubénbe øyeeg chippe, Joséwane katøle wesrawa, møskaweisrø pegutchab isuig køn.

²³ Inchen José nunelaimbulusrø pubene, nømbe Joséwane tru nø pala itøguewa pasraig tab tsurøzhigwane kerrawa,

²⁴ nune kemøra, tru pi wesramig trab lalig pasrabigu keguchibelø køn. Inchendø tru trab laliibe chi pigaig pur pasrabig køn.

²⁵ Inchabe yandø nømbe manrrab purramisrøbelø køn. Inchen nøm ashene, Galaad-srøngurri kan søtø ismaelitasmera amrruptinchibelø køn, camellosmerayu niisrar larrø may irrabzheelø, balsamo køben, mirra køben tru Egiptosrømay.

²⁶ Inchen Judábe nui nunelan trenchibig køn:

—Namui nunewan kweechabe, chi mariasamø cha, kweecha tre marigwan søratø tøgaguabe.

²⁷ Trembe ismaelitasmeran yangun chibelø køn. Namui taskabe chi kaig marmønrrab cha, kaguendø nøbe nui yaundøwei namui nuneg køn— cha. Inchen nuneløbe trumay kørrømisrøbelø køn.

²⁸ Inchen tru madianitasmera chine penab, yanøb inchibelø amrruben, Joséwei nuneløbe tru aljibe trab lalig pasrabigugurri wesrawa, pib tratrø an pitiswei yanøbelø køn. Øyamay Joséwane Egiptosrømay srua ambig købig køn.

²⁹ Indig yanayu Rubénbe tru aljibe trabsrømay arrubene, møimbe Josébe yandø mugaagøptinchen, nøbe isuptø nui kewa pasraigwan kølsrøptinchibig køn.

³⁰ Incha nunelan trenchinrrab ibig køn:

—Yandø matsinube mugaagøn cha. ¿Nabe møimbe chindamer?— cha.

³¹ Incha nømbe kan cabro unø kweecha, José pala itøguewa unigwane tru aniyu kebisha,

³² tru Joséwei kewaguig tab tsurøzhigwane møskaweimay trana ørøppe, øyeeg cha ørøbelø køn:

—Nambe øyeeg wetørrer cha, ñui nusrkawein kui, ñui nusrkawein kømui muingøtashchab tab ashchig— cha.

³³ Inchen Jacobpe trunun nebua ashippe:

—Nuiwein køn chibig køn. Kan namig usha webarrua kemøra, pitis mara, mainrrun— cha.

³⁴ Incha Jacobpe nui kewa kuigwan kølsra, trøsrkølig kewa, nui unø pinigwan purø yanasrøngatig isub kørrømisrig købig køn.

³⁵ Inchen nusrkaløba, nimbasmeraba isumønrrai maya, maya inchib melaingucha, nøbe trunune mørøg kømui inchibig køn. Incha nusrkawan isub, kishib trenchibig køn:

—Kwabelø israb waraisrø na nøba tsunrrab yamnegatig nai nusrkawane isub tøga kømønrrun— cha.

³⁶ Inchen Egiptosrømbe tru madianitasmerabe tru Joséwane Potifarwan yanøbelø køn, tru Faraon lutø tranigwan marøb pasrabig, tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karub pasrabigwan.

38

Judaba Tamarba

¹ Tru urassrø Judábe nui nunelan mendamisra, kan Adulamsrø møwei yausrø tsunrrab ibig køn, Hira taigweisrø.

² Incha trusrømbe kan cananeo Súa taigwei nimbasrwan srain kønrrai kabgucha, truigwan nui srain mara, pailø kibelø køn.

³ Inchen tru ishuube kwanrriig kørrømisra, truigwei kan nusrkai tøgagua, truigwane Er cha wamig køn.

⁴ Incha katø wendø kwanrriig kørrømisra, katøgan nusrkai tøgamisra, truigwane Onán cha wamig køn.

⁵ Incha katø maya yanayu køsrøn katøgan nusrkai tøgamisra, truigwane Sela cha wamig køn. Truibe tru unan tøgagøb urasbe Kezibsrø tsuig kuig køn.

⁶ Indiibe Judábe tru nui mayur nusrkai Erweimbe srai labig køn, tru Tamar taigwan.

⁷ Inchendø tru Er Judáwei mayur nusrkaimbe Jehováwein kabyu larrø kaig kuig køn. Inchen Jehovábe nui øsig unigwan kerraptindig køn.

⁸ Inchene Judábe tru Onánwane trenchibig køn:

—Ñui nuneg kwabigwei srawan kasharamø kømø, kasharau cha, ñui nuneg kwabig ñigurri ureg tøgagig kønrrain— cha.

⁹ Inchen Onánbe tru ureg kal-labeløbe nuin kuentailø kømønrrab kui asha kua, nui nuneg kwabigwei sraimba kib waramisri morig, kwanrriig kørromismørnrai pirautø, pirautø lushibig køn, nuneg kwabigweyasig chi ureg kaanrrai.

¹⁰ Inchen Jehováwane treebe chigucha tabig asønamuben, truigwangucha øsig kuigwan kerraptindig køn.

¹¹ Inchen Judábe tru nui yerna Tamarwane trenchibig køn:

—Ñui mōskawei yau kasharamø, ka tsunrrig cha, nai nusrkai Sela kølig misramne.— Inchendø Judabe treeg isubig køn: ‘Inchippa Selagucha nuneg kwabelø lataitøwei kwanrraitamab.’ Incha treekkurri Tamarbe nui mōskawei yausrø tsunrrab ibig køn.

¹² Indig yandø yana puraiben, tru Súai nimbær tru Judáwei sraimbe kwabig køn. Inchen nøbe yandø tru isubig puraiben, Timnat pueblosrømay ibig køn, tru nui ubisha isig parøbelø waraisrømay. Inchen tru adulamita Hira taig tru nun linchibiibe nune lincha ibig køn.

¹³ Inchen Tamarbe tru nui sueeru Timnatsrø nui ubishameran isig partrab yan taig wammørabe,

¹⁴ tru piuda kørromisra pala keegwan wesrawa, incha muguinquen ashmønrrai maløwan pinøgasraitøga nøbe pinøgasra, Enaim kebambi yaskabu wamisrøbig køn, tru Timnatsrømay amrrab ambi mayuhke. Inchen nøbe øyeege marøppe, tru Selabe yandø kølig kui asha, treeg marig køn, inchen køben, nune tru Judábe nune tru nusrkaimba kasharanmuben.

¹⁵ Inchen Judá truigwan ashabe, nøbe kaig maramig asrwan anwei yanøb ishug kuitamab isubig køn, kaguen nøbe maløwan pinab kasraig waben.

¹⁶ Inchen nøbe tru nui yerna kuitamab isumøtø, may menda waben kemallabe, trenchibig køn:

—Ñiba kigun— cha. Inchen nøbe:

—Ñiba, naba treeg maramig, na, øn tamibe ¿chi tranrrunrragu?— chibig køn.

Inchene nøbe trenchibig køn:

¹⁷ —Nai ubisha søtømerayugurri kan cabro-unøzhig trana øramønrrun— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kan chigøsrøn ñuiwan kørromartra cha, ñi tru tranrrab misrigwan na utamnægati.—

¹⁸ Inchene Judábe trencha payibig køn:

—¿Chi kørromaramø?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ñui sellon tru ilin tsiwanbañau, tru pøtønain tsig ñui tasku srúa pasraigwanba kørromartra— cha.

Inchen Judábe truilan tranabe, tru Tamarba kib waramisra treeg maren, nøbe kwanrriig kørromisrig køn.

¹⁹ Incha nøbe kurra, truyugurri yabe, tru malø kasraigwane pinøsrúa, tru keg kaig kørromisra kewa unigwan katø kebig køn.

²⁰ Incha mas wendø tru Judábe tru nui tab linchibig adulamitan tru cabro unan trana ørøbig køn, tru ishüwan tru nuyelan trana kørromariilan katøle utønrrai. Inchen nøbe tru ishüwane wetørranrrab kaimaptinchibig køn.

²¹ Inchen nøbe truyu warab misaameran trencha payibig køn:

—¿Peg møgueløba kaig marøb ishug tru Enaim may menda wabiibe chu wah?— cha

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Peg møgueløba kaig marøb ishüuma yube mumaganug køn— cha.

²² Inchen tru møøbe katøle Judá waisrømay yabe, trenchibig køn:

—Nabe truigwane wetørranrrab kaimar cha. Inchagucha truyu warab møgueløbe nane trenchitan cha: “Yube peg møgueløba kaig marøb ishüube mugaaguig køppeh”— cha.

²³ Inchen Judábe trenchibig køn:

—Kerriguba ka tøga kørromisrbashshu cha, namun ke chineto chib indza asiinab pønrramig kømønrraimbe. Inchendø tør kønrrain cha, nabe cabro unane tru ishüwan trana øren, tru ishüwane ñibe wetørramüigwan— cha.

²⁴ Indiibe yandø pøn pøl puraibene, Judáwane trencha eshkaptinchibelø køn:

—Tamar ñui yernabe kaig marøb uña, treeg marøb unigu kwanrriig misrin køn cha, nui asrwan anwei yanøbig lataig misra waikkurrindø.—

Inchene Judábe trenchiptinchibig køn:

—Nune wesrawa, parray— cha.

²⁵ Inchen yandø tru møgueløbe nun patrab wesranrrab amben, nøbe nui sueerune trencha ørøbig køn:

“Nabe kwanrriig misra pasrappe, tru na i srúa pasrailan nan tranøbigwei kwanrriig misra pasrar” cha. Inchabe katø trenchibig køn: “I sellon tru ilintsiwanbañau, i tsigwanba, muin køtashchab ash” cha.

²⁶ Inchene Judábe nuin kui ashabe, trenchibig køn:

—Nøbe sølgandø tabigwan maren, nagen kalø marøbrain køn cha, nai nusrkai Selaba nabe nun kasharanmub.— Incha nøbe tru ishuuba katøløbe kimuig købig køn.

²⁷ Indiibe yandø Tamarwan unø tøgamisramig puben, møimbe parchig tøgäig købrain kui wetøbeñibig køn.

²⁸ Inchen tru yandø kal-lanrrab inchen tru parcheeløyu kane tasiizhiimerrig kal-laptinchen, patsø kørrøøøbiibe unai tasiizhigu pigø tsizhig lichiptinchibig køn trenchib: 'Iimerrig webarrig køn' chib.

²⁹ Inchen unøbe tasiizhigwan katø kesruben, kanzhiimerrig kal-laptinchibig køn. Inchen tru patsø kørrøøøøbiibe trenchibig køn: '¡Mandø incharre puraarruh!' cha. Inchagurri unane Fares cha wamig køn.

³⁰ Inchen trugurrimbe tru nui nuneg tru tasiizhigu pigø tsi litsig kal-labig køn. Incha truigwane Zera cha wamig køn.

39

Joséba Potifarwei Sraimba

¹ Joséwane Egiptosrømay srua amben, kan egipcio Potifar taig ismaelitasmeran Joséwane penabig køn, trusrømay truilø srua amruin køben. Inchen Potifarbe tru Faraon lutø tranigwan marøb pasrabig nuig, tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karub pasrabig køn.

² Jehovahé Joséwane tarømisrmø nøba pasrøben, chi mariiløtøgucha tabiitø, tabiitø pub iben, nøbe tru egipcio tru nun penabigwei yau wabig køn.

³ Incha tru nun karub pera pasrabiibe Jehovahá Joséwane chi mariiløyutøgucha merraptø webinrrai mari ashibig køn.

⁴ Øyamay tru Potifarbe Joséwane chi isumgaig larrø tabikkui asha, Putifar nø chi palai waben trunun ashib pasrønrraimba, katø nui yau chigurrimbunø tøgaguilan nø ashib pasrønrraimba treeg kørrømarø pasra, nø chigurrimbunø tøgaguilan kerriguba nø asha martrai kørrømarøbig køn.

⁵ Inchen yawanba nø chigurrimbunø tøgaguilanba Joséwan ashchai pasrikkurrimbunø, Jehovahé tru egipcione Joségurri mayanguen tab inchen, Jehovahéwei maya nuguen tabiitø nebunrrai indiibe tru egipcio kerrigu chi tøgaguimbala pasrabig køn, yau lata, wambigwan-srø chi købigu lata.

⁶ Inchagurri Potifarbe kerriguba Joséwei tasku ashchaim pasra, nune chi isumig chigaabig køn. Isumig køppe, nø mab mutsamigwan trunundøh isumig købig køn.

Inchen Josébe larrø tab asr tøgäig trurrigu larrø tab møg købig køn.

⁷ Indiibe kan maya yanayu køsrøn, tru nun pena karub tøgagøbig tru Potifarwei sraimbe Joséwane chull ashib menda, trenchibig køn:

—Naba waramiskun— cha.

⁸ Inchen nøbe treegwane marmøtø, tru nun karub tøgagøbigwei srawane trenchibig køn:

—Pøs, nai karubiibe yu yau chi købigwane nababe chi isumikkaig pasrøwa, treekkurri chi købigwan kerriguba nai tasku ashchai pønsraig køn cha.

⁹ Iyaube natøwei mas nuig kur cha, chiwanguen ashmønrrai nane meriibe chigaagøn cha, ñundøh na chi asamig kømønrrai nøøø køn taig køn cha, kaguende ñibe nui srain kuimba. ¿Nabe nune øyeeg kaig marøb mandø pasramø cha, Tiuswan purø trømbøig marøb?—

¹⁰ Inchen ishuube kwalømmørig, kwalømmørig Joséwane 'naba waramiskun' chib, nuimbulu lincha wanrrai inchib maya, maya treendingucha, Josébe treegwane kandø, kandø ka chib, webib, webig ibig køn.

¹¹ Indiibe José kan kwaløm tru nui chi maramigwan martrab kebibenba, tryube mugucha kaaben,

¹² ishuube nui kewa pasraigu kemøøppa trenchiptinchibig køn:

—Naba waramiskun— cha.

Inchene Josébe tru nui kewa pasraigwane nui tasku srua pasrønrraindø yaugurri weluløppa iptinchibig køn.

¹³ Inchen Josébe tru nui kewa pasraigwane nui tasku kørrømisrtraindø welula yai ashippe,

¹⁴ yau tru karuig mendig melabelan wamabe, trenchibig køn:

—Au, ñimguen asay cha, tru nai keg kan hebreo pera arriibe namune ke kan chigucha kømeelø kui lataig mara kørrømartrab ka treetø arrin køn cha. Nainug kebarrua, nan kemøtrab inndan cha. Inchen nabe truba truba mur trashiben,

¹⁵ na truba mur trasai ashippe, nui kewaguigwan naimbulu tsumnetø, løløptindan— cha.

¹⁶ Incha tru ishuube tru José kewaguigwane nui keg yau pumnegatig trarra wawa,

¹⁷ kewangucha treetøweih chib eshkabig køn:

—Tru hebreo ñi karub tøgagømig pera arriibe nane kan larrø kaig kui lataig kemøra ka kaig martraptø arrin køn chib.

¹⁸ Inchen nabe truba mur trashiben, nui kewaguigwan naimbulu tsumnetø weluløptindan— cha.

¹⁹ Tru “ñi karub tøgagømig peniibe nan øyeeg martan” chib, sraimbe Potifarwan øyeeg chib eshkaben, nøbe truba trømbøig namabig køn.

²⁰ Inchen tru Joséwan penabiibe reyweimburab kalø marøbelan kemøra keeriilø purramnug, Joséwan truyu keera wannøbig køn.

Inchendø Tru Kailan Keeri Yaugucha

²¹ Jehovahé Joséba pasrøwa, nui lastima asigwane kenamarøbig kenamara, tru keerin pønrrabelan ashib pasrabikken nune chi isumgaig larrø tabikkui ashchai, Jehovahé treeg marøbig køn.

²² Inchen tru keeri pønrrabelan nø karubiibe, tru mayeelø keeriilø pønrrabelan José nø ashchai pasren, katø truyu chi asha maramelane kerriguba José nø asha marøbig køn.

²³ Inchen tru keerin pønrrabelan nø karubiibe chi isua asamikken palømig køn, José nø asha marøb pasraigwane. Kaguende Jehovahé Joséba pasrøwa, nø chi mariilane merraptø, merraptø webinrrai marøbig køn.

40

Piailløbe Øyeeg Chib Køn Cha José Tørmarøb

¹ Indig øyeeg chab purayaig yandø yana køben, reywan mutchai srørrøb pasrabiiba, reywei pirri marøbiiba, nømui karubig Egipcio reywane namishibelø køn.

² Inchen Faraønbe tru i pagatø nørreelan nø lutø tranigwan marøb pønrrabelan namabig køn, tru vino srørrøb pønrrabelan nø asha karubigwanba, tru pirri marøbelan nø asha karubigwanba.

³ Incha tru suldaumera reywan chigøben kømønrrai ashib pønrrabelan nø asha karubigwei yau nømmune keera purrønnoøbig køn, tru Joséwan keera wanninuutøwei.

⁴ Inchen Faraónwan chigøben kømønrrai ashib suldaumerai nø karubiibe tru pagatø nørreelan keerilane José nø asha purugub pasrøbig køn.

Inchen truiløbe kan maya yanagøsrøn truyu keeriilø purrøwabe,

⁵ tru pailø nørreelø tru lutø tranigwan marøb, katø tru reywan vino srørrøb pasrabiiba, tru pirri mara srørrøbiiba tru keerin purrabeløbe kan yem nøm kan kan piaig tøgagøbelø køn, tru piailløbe møitøgucha peg, peg eshkabig.

⁶ Inchen Josébe løtsø nømun ashchab ibene, nømbe truba truba isuilø purraptinchen,

⁷ nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe møimbe chindimbarre ke peg misriilø purrøgue?— cha.

⁸ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nambe pailøba piaillø tøgagøbendø, muguen kan øyeeg køn cha eshkanrabiibe mu-gaagøn— cha.

Inchene Josébe trenchibig køn:

—¿Piailan ‘øyeeg køn’ chinrabiibe Tius nø kømuitarru? cha. Er eshkarra pøs— chibig køn.

⁹ Inchen copamerayu srørrøbelan nø asha karubiibe trenchib eshkabig køn:

—Møimbe nane piappe, kan uvas tusr naim pinrøgue pasrabiibe,

¹⁰ srarmera pøn kwalimera tøgag pasraptindan cha.

¹¹ Incha trube ishiizheelø wegucha, uzheelø niga tru lusrømerayube uvasmera srønvan cha. Inchen nabe Faraónwei copan nai tasku muta, tru uvasmerane tru copayu sunna, trugurrimbe natøwei Faraónwei tasku tranøb piatan— cha.

¹² Inchene Josébe trenchibig køn:

—Tru pøngatø srarmerabe pøn kwaløm køben,

¹³ pøn kwalømyube Faraønbe ñi chi kalø marigwan ulø paymøtø, katøle ñune ñui lutøytøwei pasren, ñibe Faraónwan katøle vinon srøttrabguen cha, maramigwan maig marøbig købig kuig treetøwei.

¹⁴ Inchen ñun treeg tab kørrømarene, trube, nan isurrunrrig chibig køn. Tiusmanda nan lastima tøgagua, Faraónwan waminchunrrig cha, nan yugurri wesranrrai.

¹⁵ Kaguende nane hebreosmerai pirausrøngurri nane namimay merrarrawa, srua amruig køn cha. Nabe yu Egipto pirau chigøben kalø mara kømur cha, na yu merrarrawa keering wamig.—

¹⁶ Inchen tru pirri marøbelan asha karub pasrabiibe tru piaigwan ke chi isumgaig tabig øya kønrrun chib eshkain kui ashabe, trenchibig køn:

—Naimburappe nane treeg piatan cha: Nai turbalabe pøngatø tasin-ureemera chi pirrimera køben tøgær pønrrøbashib.

17 Inchen ke pala srabesø pasrab tasinyube, Faraónweyasig chine larrø may pirrimera sulu tøgais pasrøbendø, illimera tru nai turbala tasin pasrabiguigwan mabashib.—

18 Inchene Josébe trenchiptinchibig køn:

—Iibe øyeeg cha eshkabig køn cha: Pøngatø tasin ureemerabe pøn kwaløm køn cha.

19 Inchen pøn kwalømyube Faraónbe ñui turwan paringarua, kan tusryu mesringaruben, ñui asrwane illimera amrrua, ñune manrrun— cha.

20 Indiibe pøn kwalømyu Faraónbe nui tru kal-lain kwalømgurri mam pila nemisrigwan trunun isunrab marøbig køn. Incha nø lutø tranigwan marøb pønrrabelayasig truba truba kasrag waramig mara, truilai merrab tru copasyu vino srørrøb pønrrabelan nø karub pasrabigwanba, tru pirri marøbelan nø karub pasrabigwanba tru keera purrønminukkurri wesrangarubig køn.

21 Inchen tru copayu srørrøb pønrrabelan asha karub pasrabigwane katøle nui lutøwan tøgä pasrønrai tranen, nøbe srøsrø maig marøbig kuig katø treetøwei copan Faraónwan mutchai yuuløb pasrabig køn.

22 Inchen tru pirri marøbelan asha karub pasrabigwane José maig purainrrun taimbala naashigu tsibasra mesrøngaruig køn.

23 Inchen køben, tru copayu srørrøb pønrrabelan ashibiibe Joséwane isumø, kerrigu pesan-naptindig køn.

41

Faraónwan Maig Piaigwan José Tørrarøb Eshkab

1 Indig yandø katøle srørrøb pønrrønrai pønrai pa ila puraiben, Faraónbe kan piaig tøgagøbig køn: Nune Nilo nu pi menda papsrøbashib.

2 Møimbe tru piugurrimbe trattrø y parba larrø tabelø, tsal waamera werruptincha, junco utuwan pu mab mendabelø køn.

3 Inchen møimbe katø tru wendaube trattrø y par treetøwei waamera larrø trømbøilø, kalargøleelø piugurri werruabe, Nilo pi menda tru srøsrø werrub waameraim pulu pønrramisrøptincha,

4 tru larrø trømbøilø, kalar waamerabe katø tru trattrø y par larrø tab waamera tsalelane mabashibgue. Inchen tru treeg piab tsuppa, Faraónbe kasraptindinabig køn.

5 Incha nøbe katø kibene, katøgan piaig mørøbig køn: Møimbe tirigu turmera larrø tabelø, larrø may nigar, kan tsutsiizhigutø trattrø y par weguchar, treeg nørrørailø pønrrøbashibgue.

6 Inchen tru wendaube tru tsutsigutøwei katøgan trattrø y par weguchibelø køn, larrø pøndøzhig, tru kurag isig arrubig tustam itsiilø.

7 Inchen tru trattrø y par larrø pøndøzheeløbe tru trattrø y par larrø may nigazheelø, larrø tabelan piñiptinchibelø køn. Inchen Faraónbe kia kasraptindinaben, nøbe piabre tsubrain kui wetøbeñibig køn.

8 Inchen nøbe løtsø kia kasrappe, larrø isuig kia kurra, tru Egiptosrø mayeelø magia kusrebelø mu mana mariimigwan marøbelanba, larrø kusrebelanba amrrunrai wamabe nui piagwan eshkabig køn. Inchendø truiløbe tru piaigwane ni møikken 'øyeeg køn' cha Faraonwane eshkanrab kaimabelø køn.

9 Inchen tru copayu vino srørrøb pønrrabelan nø karub pasrabiibe Faraonwane trenchibig køn:

—Møimbe si, na chigøsrøn eshkamig tøgaguigwan eshakamubrain kuin isuptinndan cha.

10 Pøs yanaguen køn cha nam ñui karui melabelan ñi namun nama, nanba tru pirri marøbelan ashib karub pasrabigwanba, tru suldaumeran nø karub ashibigwei yau, nø ashib tøgaguilø purrønrai namune keeringaruig købig køn cha.

11 Indiibe wendø kan piaig tøgaguig køn cha, truigwanba nanba tru yemdøwei. Inchen tru piaibe kane peg peg eshkabig kuig køn cha.

12 Inchen truyube kan hebreo matsinan merrarawa keerig namba waig købig køn cha, tru suldaumeran nø karub tøgä pasrabigwei karuig megabig. Inchen nambe namui piailan nun eshkabene, nøbe namui piailan øyeeg kønrrabig køn cha eshkabig køn mø piatigucha maig kønrrabigwan.

13 Incha nø maig kønrrun cha eshkaig købiibe trubalawei purayaig købig køn cha: nabe nai lutøyu katøle puinabene, kanune naashigu tsibasra mesraig kuig køn— cha.

14 Inchen Faraónbe Josewan attrai wamønrrab øren, tru urastø Joséwane kalø marøbelan merrarawa keeriinukkurri wesraben, Josébe milisigwan mullib, kewaguilan yunømarøb, Faraónweimay arrubig køn.

15 Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Nabe kan piaig tøgagøbendø, ‘øyeeg køn’ cha kelarrab eshkanrrabiibe muguen kaagøn cha. Inchendø nabe wammørar cha, ñibe piaigwan wamindi mørabe, ‘øyeeg kønrrab’ køn cha eshkabig kuin kui.—

¹⁶ Inchene Josébe Faraónwane trenchibig køn:

—Tru treeg maramibe nainug pasrømøn cha. Faraón chi isumø pishindø tab wanrrai wam tranøb løtønrrabiibe Tius nø køn cha.—

¹⁷ Inchen Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Nan piappe, nabe Nilo nu pi menda pasrøbene,

¹⁸ tru piugurrimbe waaramera trattrø y par larrø tabelø, tsalelø werruptincha, tru juncos utu pu mab køben,

¹⁹ mømibe katø tru wendaube trattrø y par treetøwei waaramera larrø trømbøgøleelø, ke tsutsiiba, kalusbateelø, jkatø! itapteelø piugurri werrubelø køn cha. Kan managuen Egipto pirau nabe øyeeg kalargølig trømbøgøleeløbe ashmuig køn cha.

²⁰ Inchen tru waaramera larrø trømbøgøleelø kalargøleeløbe tru srøtø trattrø y par tsal waaramera pønrrabelan maptinchibelø køn cha.

²¹ Inchendø truilan mappē, mabendø, kan chigucha mamøwa lataitøweih pønrrabelø køn cha. Kaguende maig købeløbe treeg trømbøig kalargøleetøweih pønrrabelø køn. Inchen nabe kasraptindinabig køn cha.

²² Inchen nan katø piappe: Mømibe tirigu turmera larrø tabelø, larrø may nigar, kan tsutsiizhigutø trattrø y par weguchar, treeg nørøwar pønrrøbashib piabig køn cha.

²³ Inchen tru wendaube tru tsutsigutøwei katøgan trattrø y par weguchibelø køn, larrø pøndøzhig, tru kurag isig arrubig tustam itsiilø.

²⁴ Inchen tru larrø pøndø tirigubelø tru larrø tab tirigu turmeran kebinab, kebinab piñbashib piabig køn cha. Inchen nabe tru magia kusrebelø mu mana mariimigwan marøbelan payen, muguen truiløbe tru piaibe øyeeg chibig køn chabe eshkamøtan— chibig køn.

²⁵ Inchen Josébe Faraónwane trenchibig køn:

—Faraónwei tru pagatø piailøbe parba trunundøwei eshkabig køn cha. Tiusbe nø maig martrab pasraigwan tru piabyu kenamarin køn cha.

²⁶ Tru truba tab waaramera trattrø y par, katø tru larrø tab tirigu turmera tru trattrø y parbabe pilamera trattrø y parwan eshkan cha. Tru piaibe trutøwei kandø eshkabig køn cha.

²⁷ Inchen tru waaramera larrø trømbøgøleelø kalargøleelø tru tab waaramerai wendau nerrubeløba, katø tru tirigu turmera larrø pøndøzhig tru kurag isig arrubig tustam itsiiløba, truiløbe pilamera trattrø y par køn cha. Inchendø truipe pilamera trattrø y par larrø trømbøig parø attrabigwan eshkabig køn cha.

²⁸ Nabe ñi Faraónwan øyeeg eshkar cha, Tiusbe nø maig maramigwan ñune kenamarøb pasran cha.

²⁹ Pilamera trattrø y par Egipto pirau muba kuimburab mamig purø misrøb pilamera kønrrab køn cha.

³⁰ Inchen katø tru wendaube pilamera trattrø y par purø trømbøig parø attrabig køn cha, truba truba mamiimera misrig købelanguen chi misrmuig kui lataig pesannawa kømgue, kaguende tru parø arrubiibe tru Egipto pirøwane purø lastimaig mara kørømartrun cha.

³¹ Inchawei parø purø trømbøig arruptø, tru merrabwan truba truba mamiimera misrig købeløbe ni kan kenaguen kønrraamøn cha, purø trømbøig køptø.

³² Pøš, ñi Faraónbe pamay treetø, treetø piaig mørig køn cha, kaguen Tiusbe iigwan ñi asha kønrrai jkatø! martrab pasran cha, trurrigu chi srarømmøtø.

³³ Incha treekkurri ñi Faraónbe kan larrø kusreb møg, chigui asha tab marøb møg lanrrain cha, Egipto pirau kerrigu chi maramigwan nø karub ashib tøgā pasaramisrrai.

³⁴ Incha nabe trendamønrrun cha, ñi faraónbe Egipto muba kuimburab tru ellmarig tulisailan ashib amrrabelø wesrawa pønrsø cha, Egipto pirau ellmarig tulisailan cien cargasyu veintene eseganrraingue tru trattrøba parba truba truba misrøb pilamerawan.

³⁵ Tru mamig misrøbig larrø tab pilamera amrruben, tru Faraón maig chiben trumay tru ellmarig misrigwan ashibelø mamigwan kanbalatø tulisha, ciudadmørig esegamig kønrrun, misaamerayasig mamig kønrrai.

³⁶ Inchawei tru i esegawa pønrsrai mamiimerabe, tru Egipto pirau pilamera trattrø y par larrø trømbøig parø arrubigu purugunrrun cha, trumay misamera parøgwab kwamønrrain — cha.

José Egipto Pirau Kubenadur

³⁷ Inchen tru øyeebe Faraónwanba tru nø karuigwan marøbelanbabe truba tabig mørøraben,

³⁸ Faraónbe tru nui karuilane trenchibig køn:

—¿Tiuswe espíritu nuinug arrua pasrainabig, katøgan øyeeg møg wetørranrrautah?— cha.

³⁹ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Ñi lataig kusrebig chigui asha tab martrabiibe mugucha katøgane kaagøn cha. Kaguende Tiusbe ñune kerrigu iigwan nebua asingaruin køn cha.

⁴⁰ Ñi kønrrabig køn cha, nai purø tab yau na mubørapto nebua karub tøgaguigwan ashib karub wanrrabiibe, nai maya misaamerabe ñi maig chiben møramig kønrrun cha; ñuimbalabe natøh mas nuig kømønrrun cha, kaguende nabe rey kuikkurri.—

⁴¹ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

—Nabe ñune Egipto pirau kerriguba ñi asha karub wanrrai neera wannar cha, naimburø ashib wanrrai.—

⁴² Incha Faraónbe surtigas sellobañauigwan nui taskugurri wesrawa, Joséwan pasrøbig køn. Incha trugurrimbe keilø linotøga marig purø tabig kenanøb, katø kan oro naashigu iløsrøb inçhibig køn.

⁴³ Incha trugurrimbe tru Faraónwei wendau katøgan tru ashib karub wabig unin karyuy Joséwane nebingarua misagwan øyah chib trashinrrai karubig køn: “¡Tømbønrray! ¡Tømbønrray!” chib. Øyamay Josébe Egipto pirau kerriguwan nø karub wanrrab nebyaig køn.

⁴⁴ Incha Faraónbe Josewane trenchibig køn:

—Nabe Faraón kur cha. Inçhendø kerriguba Egipto piraube chi maramigwan ñi treeg martrig chimuingatiibe, mugucha kønønrraamøn— cha.

⁴⁵ Incha Faraónbe Joséwane munchin yunømara Zafenat Panea cha wamababig køn. Incha Asenatwan nui srain kønrrai tranøbig køn, truiibe On chudasrø sacerdote lataig Potifera taigwei nimbarua. Øyamay Josébe Egipto pirøwan ashchab pasramisrig køn.

⁴⁶ Josébe pilamera treinta tøgaiig købig køn, Egipto rey Faraónwei merrab pera ambub uras. Incha Josebe rey Faraonwei merrabgurri webya, tru Egipto pirau pirø muba kuimburab ashib llirabig køn.

⁴⁷ Tru trattø y par misrøb pilamerawane pirøbe truba truba misren,

⁴⁸ tru trattø y pa pilamerawan Egipto pirau truba truba misriilan Josébe tulisingarua, ciudaderasø kan mayangøsrøn esegawa pønrsøbig køn, tru ciudadmørig tru pøtøgatanwan tirlgu trameran tulisailan truyu truyu esegab.

⁴⁹ Josébe tirigumera nørrø køptø kan maryu pisrum lataig nørrø tulishibig køn. Tirigu purø nørrø køptø yandø mayan køn tamgaig køben, ka kørrømarøbig køn, nørrø køptø øyan køn chib eshkab tøgagømgaiig kuikkurri.

⁵⁰ Tru parø attrab pila ke srøsrø pila pølbasmøwatø Josébe nui srai Asenat, tru Onsrø sacerdote Potiferai nimbarba, pagatø ureezheelø tøgaguig køn.

⁵¹ Incha mayur nusrkawane Manasés munchi pasrig køn, kaguende nøbe trenchibig køn: “Nai møkawei yaugurri webya iben, chine chine nebuinab unig købigwan Tiusbe trunun isubguengaig pishindø unamig kønrrai martan” cha.

⁵² Incha tru wendau katøgan unane Efrain munchi pasrig køn; kaguendø i munchibe: “Na yeeg isuiig tsuim pirausrø Tiusbe nane ureg tøgagønrrai marig køn” chibikkurri.

⁵³ Inchen tru Egipto pirau mamig larrø misrøb pilamera trattø y par chab puraiben,

⁵⁴ José maig eshkaimbala tru purø trømbøbig parø attrabig tru trattø y pa pilamerabe yandø kebibig køn. Inchen chu pirausrøndøgucha parø arrub mendøben, trune Egipto piraube muba kuimburab mamig købig køn.

⁵⁵ Inchen Egipto pirau kerrigu misaabe parø arrub mendi mørabe, misaamerabe Faraónwan mamig kaatan cha, miab mendaptinchen, Faraónbe maya egipciosmeran trenchibig køn:

—Joséweimay amba, nø maig taigwan maray— cha.

⁵⁶ Inchen parøbe tru pirau muba kuimburab puim pasrøben, Josébe tirigu esegaig pønrrabelømørig kura, egipciosmeran yanøbig køn. Kaguende mamig kaagøb arrubiibe chu pirausrøndøgucha, masken, maskenig trømbøbig misrøb arruben.

⁵⁷ Inchen chu pirausrø misaameratøgucha Joséwan tirlgu penønrrab amrrubelø køn, kaguen tru parø arrubiibe yandø munaørøba arrub pasrøben.

42

Joséwei Nunelø Egiptosrø Mamig Lanrrab Ambub

¹ Inchen Jacobpe Egiptosrømbe mamimera køn tai wammørabe, nui nusrkalane trenchibig køn:

—Mailø køh cha, kangurri kangurri asiyab purrønrrappe.

² Egiptosrømbe mamig køn tai wammørar cha. Trusrømay kørraamba, namuyasig mamig penay cha, kwamø, øsig waramig kønrraimbe.—

³ Inchen tru Joséwei nunelø tru pa trattøreløbe Egiptosø mamig penønrrab kørreambubelø køn.

⁴ Inchendø Jacobpe tru Joséwei nuneg Benjaminwane ørmíg køn, tru nui nuneløba: “Inchippa mayu chigøbendø nebugun” cha.

⁵ Inchen Israelwei nusrkaløbe mamig penønrrab ambubelø køn, tru katøganelø penønrrab ambubeløba, kaguende Canaán piraube parø purø trømbøig pasrøben.

⁶ Inchen Josébe tru pirau nø ashib karubig købig køn, katø chu pirausreelan køben maya misaameran tirigu yanøbig. Inchen Joséwei nunelø trusø puabe, nømui kappalømeran pirausrøngatig kebachib utsøbasrøbelø køn.

⁷ Inchen Josébe tru urastø nø mune nui nunelø kui møi møi nebua ashibig køn. Inchendøgucha ashmíg misrøppa, nø mune purø tsag waminchib trencha payibig køn:

–¿Ñimbe chugurri amrrugue?– cha.

Inchen nømbe:

–Canaán pirausrøngurri tirigu penønrrab amrruer– chibelø køn.

⁸ Inchen Josébe nui nunelø kui ashen, nømgurrimbe ashmeelø køn.

⁹ Inchen Josébe nun tru nømuimburab piaig købigwan isuptinchibig køn. Inchabe trenchibig køn:

–Ñimbe i pirau kwayanrrab mubørab mas may kegørramdiig køtashib ka larønrraptørre amrrun– cha.

¹⁰ Inchen nømbe trenchibelø køn:

–Ñi, namui karubig, chi treeg kømøn cha, nam ñui karuig melabeløbe tirigu penønrrab amrruig køn cha.

¹¹ Nambe mayeeløba kan møskaweindø nusrkalø ker cha, nambe chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera, nam ñi karuig melabeløbe maisrøn køtashib kalø martrab larab amøñimø misaamera ker– cha.

¹² Inchene Josébe trenchibig køn:

–Kah cha, ñimbe i pirau kwayanrrab mubørab mas may kegørramdiig køtashib trunun ashchaptøwei amrruin køn– cha.

¹³ Inchen nømbe trenchibelø køn:

–Nam ñi maig chiben pønrrabelø pa trattø y par købelø kuig køn cha, nambe søteeløba kan møskaweindø nusrkalø Canaán pirau tsubigwei. Inchen mas unøbe namui møskaimba kørørmisren, kane yandø pinig mugaagø– cha.

¹⁴ Inchen Josébe katøle trenchibig køn:

–Na maig taig ñimbe maisrøn køtashchab nilø ka larønrraptørre amrrun cha.

¹⁵ Incha isa kømø, ñimui wamindig cierto kuitashchab Faraónwei merrab, ¡katø! nabe øyeeg maramønrrun cha, trendamønrrun chibig køn, ñimui wendø nuneg-unan yumay pera amrrumuingatiibe ñimbe yugurrimbe webamrraamøn cha.

¹⁶ Ñim møigwan køben øray chibig køn, tru ñimui wendø nunewan pera attrai. Inchen katøganelane keera purrønñilø purrønrrain cha, trumaybe asamdiig kønrrun cha ñim sølwan waminchibelø kuin kui.

Inchen ka isatø indin kuisruandøbe, ñimbe maisrøngøtashchab ka larønrraptørre amrruar køn cha, nabe Faraónwei munchiyu trendamønrrun– cha.

¹⁷ Incha tru nøm pa trattreelane Josébe pøn kwalø m ørøba keerig purrønrrai marøbig køn.

¹⁸ Inchabe pøn kwalø m puraibene, trenchibig køn:

–Nabe Tiuswane larrø kəriibala pasrabig kur cha. Øyamay maray chibig køn, ñim øsig webamrrappe:

¹⁹ Ñim isa kømø, chigøben kalø marøb pønrrømø misaamera kuabe, møikkøben ñimui kan nunewan keera awannig kørørmisra wanrrain cha. Inchen kaneløbe ñim ñimui yau misaameran parø purørmønrrab mamiimera srua ambay cha.

²⁰ Incha ñimui wendø nuneg-unan pera amrrurrinrigay cha. Trumaybe isa kømø ñimbe sølwan waminchibelø kui asha, ñimbe kwamig kømønrrun– cha.

Inchen nømbe treegwan martrab kørørmisrøbelø køn.

²¹ Inchabe kangurri kangurri trenchibelø køn:

–Isa kømø, nambe namui nuneweimburab larrø trømbøig kalø marig køn cha. Pøs øyeekkatiibe marmørrinrigay chib nø namun truba truba trenchib megaben, nambe trendaigwane ni mørøkkuinguen kømuin pønrraig købig køn cha, yeeg lastima isui indi ashatøgucha. Truburø møimbe øyeeg isuin pønrramig namuimbala itøarrin pønrrer– cha.

²² Inchene Rubénbe trenchibig køn:

–Unane chi kaig marmøtay chiben, ñimwei nan mørmuig køn cha. Møimbeguende namune nui animbe ulø payinab pønrramig kønrrab køn– cha.

²³ Inchen Josébe nõ wamindi wamwan nui nunelan katøburø lliska waminchabig katøgan pera pasrabig kõn. Inchagurri nuneløbe nõm chi chib põnr railane Josébe mørøb pasraitamappe isumeelø kõn.

²⁴ Inchen Jøsebe nõmuim pulugurri tarømisra ya, truba kishababe, trugurri katøle nõmuimay arrua, nõmba wamincha, Simeónwane nõørø mara, nõm ashib põnrramme lusringarubig kõn.

²⁵ Incha trugurrimbe Josébe nõmui kustalmerayu tirigu netsøganingarua, katøle tru nõmui tiriguburø pagarai anmerane kanun, kanun tru nõmui tirigu kustalyu pusingarub, katø mayuwei ishin tamara traningarub inchibig kõn. Inchen treeg marig kõn.

²⁶ Inchen nõmbe nõmui tirigumeran burrumerayu niisra truyugurri ambubelø kõn.

²⁷ Incha nõmbe tru kõrrømisra kiamsrø puabe, møikkøsrøn nui burrun tirigu manrrab kustalwan pichene, møimbe nui anbe kustalrrigu ka wai ashtiptinchibig kõn.

²⁸ Inchen nõbe nui nunelan trenchibig kõn:

—Nai anwane nane katøle pusrin kõmøh cha. Yu nai kustalyu ka purran— cha.

Inchene nõmbe larrø kõrrø kwarilø, nõmui manrrøbe ke webørsrab lata inchen, kangurri, kangurri trendiyabelø kõn:

—¿Namun øyeege nebuinab põnrramig kõnrrai kabe Tius treeg mara chinderah?— cha.

²⁹ Inchen nõmbe Canaan pirausrø mōskai Jacob waisrø chab puabe, nõmun kerrigu chi purayaigwan eshchab trenchibelø kõn:

³⁰ —Tru pirausrø karub wab møøbe namune purø tsag wamincha, nui pirøwan maig kōtashib namune larab amrruig treeg kemesrøtan cha.

³¹ Inchen: “Nambe chigøben kalø marøb põnrrø mō misaamera, managuen maig kōtashib larab amøñimeelø ker cha, nambe trender cha.

³² Incha katø nambe nune trenchibelø ker cha: “Nambe pa tratrø y pa nunelø, katø sōteeløba kan mōskaweindø nusrkalø, kane yandø pinig mugaaben, srabeibe ñiba Canaansrø kõrrømisra” cha.

³³ Inchene tru pirausrø karub wab møøbe namune trenchitan cha: “Nabe ñimune øyamay marigu asamønrrun cha, ñim chigøben kalø marøb põnrrø mō misaamera kuitashchab ashchab, møigwan kōben, ñimui nunewan yu naba kõrrømaray cha, kaneløbe nõmui yauelan parø purammønrrai tirigu niisra amrrai.

³⁴ Inchendø katø amrruppe, wendø nunewan pera amrrunrrigay chitan cha. Trumaybe ñim isa kõmø chigøben kalø marøb põnrrø mō misaamera, ka maig kōtashchab ashib ka larønrraptø amrrumuin kui asamønrrun cha. Trugurrimbe ñui katøgan nunewan elachen, ñimbe i pirau mu chi taimíig yanøb, penab amønnamig kõnrrun” chitan— cha.

³⁵ Inchen tru Joséwei nunelø tru kustalmeran kwarøb mendøbene, nõmui kustalmørig kan talegu-unøzhigu nõmui tru tiriguburø pagarai anbe ka purraptinchen, nõm lata, nui mōskai lata tru an pusri talegu-unøzhigwan kura ashabe, purø korig isubelø kõn.

³⁶ Inchene mōskai Jacobpe nõmune trenchibig kõn:

—Ñimbe nane yandø chi nusrkaløgaig kõrrømarøb amrrutan cha. Josébe yandø pinig mugaaben, Simeóngucha mugaaben, møimbe Benjaminwan pera amrrab indan cha. Iibe kerriguba naimbalatø pureb attan— cha.

³⁷ Inchen Rubénbe mōskawan trenchibig kõn:

—Benjaminwane na ashchur cha. Na Benjaminwan ñuimay katøle pera pumubene, nai pagatø nusrkalan kwetchig— cha.

³⁸ Inchene Jacobpe trenchibig kõn:

—Nai nusrkaimbe ñimba inrraamøn cha. José nunebe yandø kwaig mugaaben, møimbe nõtøwein kõrrømisra Megan cha. Mayu chigøben kaig nebubene, chi marraque cha, trube, ñimgurrindø kõnrrun cha, kōllig waacha isubigutø kuabene.—

43

Benjaminwan Pera Joséwei Nuneløbe Egiptomay Katø Ambub

¹ Inchen tru piraube parøbe masken trømbøig misrøb arruben,

² tru Egiptogurri srua amrruin tirigube yandø chab patsøbene, mōskaimbe trenchibig kõn:

² —Egiptomay katøle amba, namuyasig tirigu nubah penønrrigay— cha.

³ Inchene Judábe trenchibig kõn:

—Tru møøbe namune ¡katø! ke kandø cha pasrig kuig kõn cha: “Tru ñimui wendø nunewan ñim pera amrrumingatiibe trube, nan kuimbe kenamismørrunrrigay” cha.

⁴ Ñi namui nunewan ka pera ambasheneh, trube, nambe ñuyasig mamig penønrrab kõrraambamønrrun cha.

⁵ Inchen ñi namun nun pera ambashmubene, trube, nambe ambamig kòmønrrun cha. Kaguende tru mōøbe namune trendaig kuig kōn cha: “Ñimui nunewan ñim pera amrru-muingatiibe trube, kenamismørønrrigay”— cha.

⁶ Inchene Israelbe trenchibig kōn:

—Ñingui nane purø trømbøig kalø mariitan cha. ζTru mōwane katōgan nuneg tōgaguer chabe, chinchabrre eshkainguaasamōrra?— cha.

⁷ Inchene nōmbe trenchibelø kōn:

—Kaguende tru mōøbe namuimburappa, namui yauelaimburappa ke chine tab, tab payibig kōn cha. Inchabe trenchibig kōn cha: “ζÑimui mōskaimbe ka øsig wabig kōh? cha ζÑimbe katōgan nuneg tōgagøgueh?” cha. Pøs nambe, nō mancha payiilan ka lōtamiiitøwein kuig kōn cha. “Ñimui nunewan pera amrrunrrigay” chinrraitamappe, ζkan nambe mu isua pønrraig kōtah?— cha.

⁸ Inchene Judábe mōskai Israelwane trenchibig kōn:

—Matsinane na asamønrrun cha. Matsinane naba ka ingaru cha, nambe yandø ambamønrrun cha, ñi lata, nam lata, namui ureemera lata kwamønrrappe.

⁹ Chi kòmønrrai nune na asamønrrun cha. Na yumay nun katøle pera arrumuinabene, trube, nagurrindø kōnrrun cha, na chu uraskatig nai øsig tsuigu.

¹⁰ Inchawei namun øya srarrøbashmuig kuinguen, katøguen amba pubsruinrrun— cha.

¹¹ Inchen mōskai Israelbe trenchibig kōn:

—Pøs mumay katōgan peemay maramdiig chigaaguig kōbene, trube øyamay ka maray cha: Ñimui kustalmerayu tru mōwei ketamelø i pirau chigøben tabig misriilan srua ambay cha, kan lamø bálsamo kōben, lamø miel kōben, mayzhig irrabelø kōben, mirra kōben, nuces kōben, almendras kōbengue.

¹² Angucha srua ambuppe, maya srua ambig kōmnetø katø treetøweih srua ambay cha. Ñimui tirigu kustalyu tru anmeran katøle pusrig kōbigwane tranrrab katøle srua ambay cha. Inchippa pella treenchib kuin kōbgun cha.

¹³ Incha ñimui wendø nunewan pera, tru Egipto pirau nō karub wabigweimay katø ambay chibig kōn.

¹⁴ Maramburab Marøb Tiusbe tru mōg ñimun lastima tōgagønrrai martrain cha. Inchen ñimui katōgan nunewan lelachen, Benjamíngucha katø ñimba attrain cha. Inchen nan nai nusrkalan trubisamig nebubene, chinchibig kui ¡ka treeg nebunrraita!— cha.

¹⁵ Inchen nōmbe tru ketamelanba, katø angucha maya srua ambig kōmnetø katø treetøweih srua, Benjamínwan pera, Egiptosrømay kōrraamba, Joséwei merrab pubelø kōn.

¹⁶ Inchen Josébe Benjamín nōmba arrin kui ashabe, tru nui yau ashibigwane trenchibig kōn:

—I mōguelan nai yamay pera ya, kan waara kweecha tamaray cha, kaguen i mōgueløbe kwaløm tøbøtaabe naba manrrab kōn— cha.

¹⁷ Inchen tru mōøbe José maig taigwan mara, Joséwei yamay nōmune pera ibig kōn.

¹⁸ Inchen nōmbe Joséwei yausrømay pera ambi mōrabe, kōrø kōrimata trenchibelø kōn:

—Marig merrabwan namui kustalmerayu tru anwan katøle pusrikkurri namune pera ambiinrrun cha. Mōimbe namune merrarawa, chigøben maramba, namune øyeeg, øyeeg mara pønrran tamba, katø namune nōmui karua srua kuilø kōnrrai maramba inchautan cha, namui burrumeranbañau.—

¹⁹ Incha yandø kebambi yaskabu puabe, tru Joséwei yawan ashibigwan nōmbe waminchab kemallabe,

²⁰ trenchibelø kōn:

—Tiusmanda, namui karubig, nambe tru srøtø kōrrørruppe tirigu penønrraptø kōrrørruig kōn cha.

²¹ Indiibe tru nam werrua amrrua, tru yem kōrrømisramsrø puabe, namui kustalmeran kura ashene, mōimbe tru tirigu kustalmerayube mōilaindøgucha namui anmerabe ker-riguba ka purraptindin kōn cha, maya unaasiibe, treekke. Mōimbe nambe tru anwan tranrrab katøle srua amrruer cha.

²² Incha tirigu penamig abe katø srøig suamrruer cha. Inchendø nambe tru srøsrø srua amrrui anwane kustalmerayu mu kebusri mōrmer— cha.

²³ Inchen tru Josewei yau chi kōbigwan nō ashibiibe trenchiptinchibig kōn:

—Chi isumøtay cha. Chi kōrig isumøtay cha. Ñimui Tius, katø ñimui mōskawei Tius nōbe ñimui kustalmerayu tru anwan pusriinrrun cha. Nabe ñim pagarai anwane utig kuig kōn— cha. Incha tru Joséwei yau chitø tōgaguilan ashibiibe Simeónwan wesrawa, nōm purraisrømay pera arrua,

²⁴ trugurrimbe José waisrømay pera ya, nōmui srømmeran kwalamig pi tranøb, bur-rumeran mannamig pønrsøb inchibig kōn.

²⁵ Inchen nõmbe ketamelan tamara, José israyu pumnegatig muniirabelø køn, kaguen mamiibe truyu kønrrabig kui nõmbe wammøra purrøwa.

²⁶ Inchen yandø José yau pubene, nõmbe tru ketamelø srua amrruulan keta, nõmbe Joséwei merrab pirausrøngatig maløwan trarrøb utsøbasrøbelø køn.

²⁷ Inchen Josébe payibig køn:

—¿Maig meløgue? cha, ¿Tru ñim wamindig ñimui møkai kølli misaazhikkan katøgucha ka øsig wabig kuitarru?— cha.

²⁸ Inchene nõmbe trenchibelø køn:

—Tru namui møkai, ñi maig chiben martrabiibe, chigucha kømø, tab ka wan cha. Ka øsig wabig køn— chabe, nune tab indig kønrrai utsøbasrøbelø køn.

²⁹ Inchen Josébe nuin pøtøgatan ashabe, tru kan møkaindø, kan usrindø kuikkurri nuimbe trag nuneg Benjamín pasrai ashabe, trenchibig køn:

—¿I tru ñimui wendø nuneg kuitarru cha, tru ñim nan wamindig?—

Inchabe trenchibig køn:

—Tius maya nuguen ñun tab indig kønrrain cha, nai nusrkai.—

³⁰ Inchen nui nunewan ashene, kishig købiibe yandø pasramgaig køben, Josébe mallatø webya, nui kwartuyu kebya, kisamburab kishibig køn.

³¹ Incha yandø awentawa, nui maløwan kwalla, webarruabe, trenchibig køn:

—Mamiimera nõm manrrai pønsray— cha.

³² Inchen José mab wamisramibe nõrø køben, katø nunelane nõrøø tamara purrønana, egipciosmera tru Joséba mabelane katø nõrøø mab purramig tamarøbelø køn, kaguende egipciosmerabe nõm kørewa tøgaguigube hebreosmerababe trubalatø purramisra mamig kømíg kua, kaguen nõmuimbe treebe larrø trømbøig købig køben.

³³ Joséwei nuneløbe nui merrab purrabelø køn, José maig purramisringaruben, treekke. Kerrigu mayurmerrig, trugurrimbe tru wendauig treetø, treetø nõm maya yanailø køben, trumay treeg purrønøbig køn. Inchen nõmbe truba kwaariilø purrabelø køn, nõmbe ¡katø! kangurri, kangurri asiyab.

³⁴ Incha Josébe tru nui mishatsigu chi mamiimera pønsraigwan tru mamiimeran nõmun pirishibig køn. Inchen Benjamínweyasiibe trattreelaimburabigwan nuyasiitø pasrøbig køn, kanelan lataitøguen kømø. Incha nõmbe Joséba kanbalatø mab, muchib truba truba kasraarabelø køn.

44

Josewei Copa

¹ Incha mas yanayu Josébe nui yawan ashibigwan trencha karubig køn:

—Tru møguelai kustalmerayu maya kemnegatig tirigun netsøganay cha. Incha nõmui pagarai anmeran tirigu kustalmerayu trumørig pusrrig cha.

² Incha tru wendø nunewei tirigu kustal trigube nai copa andøga marigwan wayrrig cha tru tiriguburø nõ an pagaraigwanba kanbalatø.—

Inchen tru yau ashib wabiibe José maig karuigwan marøbig køn.

³ Inchen yandø ke chab tør-rrabendø tru møguelane Josebe ambasingarubig køn, nõmui burrueranba.

⁴ Inchen tru møgueløbe tru ciudayugurrimbe ke tre yab ammø, srø køben, Josébe nui yau ashib wab møwane trenchiptinchibig køn:

—Tru møguelan wetøgønrrab møi møi malla inrrø cha. Incha wetøgabe, trenchinrrig cha: “Namgurrimbe yeeg tab inchen, ñimbe chindimbarre kaig mara amgue? cha. ¿Andøga marin copan chindimbarre nila srua amgue? cha.

⁵ Nan karub pera pasrabig truyu muchib, chi purainrrabigwan truyu nebua ashib indin copan. Ñimgui purø kalø marin køn”— cha.

⁶ Inchen tru yau ashib wab møøbe wetøgabe, José maig taigwan treetøweih chibig køn.

⁷ Inchene nõmbe trencha løtabelø køn:

—¿Tru namun ashib karubiibe namune chindimbarre øyeeg chinetø tah? cha. ¡Kan! nambe managuen treekkøliibe mara kømer cha.

⁸ Yamba nambe Canaán pirausrønguringuen tru namui tirigu kustalmerayu an wetørrailanguen katøle tranrrab srua amrruig køn cha. Ñui karubigwei yaugurrimbe mas mandø incha tru oro køben, an køben, nila srua amrunrraitamah? cha.

⁹ Inchen nam ñui karuig melabelainug møigweinug køben, tru copan wetørrainabiibe, truike kwamig kønrrain cha. Inchen namguen ñui karuindiig melabelø kønrrab kørrømisramønrrun— chibelø køn.

¹⁰ Inchen tru yau chiwan køben nõ ashib wabiibe trenchibig køn:

—Ñim maig taig treeg kørnrain cha. Tru copan wetørrainabiitøh na karub tøgagømig meganrrab kørømisrtrun cha. Inchen ñim kaneløbe chi kalø mara pønrran tamiibe chigar kørømisrtrun— cha.

¹¹ Inchen nømbe mallazhiitø niisraigwan chab pinøsrúa, møitøgucha kustalmeran pirau pønsra tsusaigwan pichibelø køn.

¹² Inchen tru ya ashibiibe tru mayur nunewei kustalygurri lab pølbasa, tru srabe nuneg Benjamínweisrøngatig lam mendøbene, mømibe tru copane truigwein kustalyuh wetørraptinchibig køn.

¹³ Inchen nuneløbe nømui kewa pønrraigwan larrø isuin pønrrai ashchai kenamartrab kølsrøptinchibelø køn. Incha nøm møitøgucha nømui burrumeran katø niisra, ciudasmømay katøle chab llirabelø køn.

¹⁴ Inchen Judábe nui nuneløba Joséwei yausrø pubig køn, nøbe yau srø wamnetø. Inchen nømbe nui merrab maløwan pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbelø køn.

¹⁵ Inchene Josébe trenchibig køn:

—¿Ñimbe øyeebe mumay marøb pønrrøngue? cha. Kan møg chi chippe treegwan kørnrai inchibig na lataibe ñim chi kalø martrab indigwan kabe wetøbeñimønrraitamagueh— cha.

¹⁶ Inchene Judábe trenchibig køn:

—Namui karubigwan, ñune ni chitamguen kømøtan cha. Mumaygucha kan treeg marmuig køn chib pønrramibe kaatan cha. Nam ñui karuig melabelainug trømbøig kalø marigwan Tiusbe kenamaran cha. Mømibe nambe namui karubigwei karuindiig melabelø misramønrrun cha, katø tru copan wetørrainabig chigucha.—

¹⁷ Inchene Josébe trenchibig køn:

—Kan nabe treebe mana marøb pasramø cha. Tru copan nuinug wetørrainabiitøh nai karuindiig meganrrab kørømisrtrun cha. Ñimbe chi isumø, ñimui møskaweisrømay ka ambay— chibig køn.

Judá Benjamínwan Purøwaminchib

¹⁸ Inchen Judábe Joséweimay kemallabe, trenchibig køn:

—Nai karubig, nan namumørrunrig cha. Ñundø na kan chigøsrøn chinrrab, nan tiusmanda utø ketøbsrumugh cha, kaguende ñibe Faraón køb lataitøwei chi maramigwane martrain karubig køn cha.

¹⁹ Ñi namui karubiibe namune øyeeb chib payig købig køn cha: “¿Ñimbe katøgucha møskawan ka wannar køgueh, kabe katøgan nuneg kui tøgær køgueh?” chib.

²⁰ Inchen nambe ñi namui karubigwane øyeeb cha løtab pønrraig kuig køn cha: “Nambe namui møskai kølli misazhiiba, kan matsinø nuneg-unøba tøgær ker cha, truibe namui møskai kølli misag køben kal-lawaig. Inchagurri tru i srabeigwane møskaimbe purø undaguig køn” cha; kaguendø kan usraindø nusrkain kuikkurri kan nunebe yandø kwain kaaben, nøtø kørømisra pasran cha.

²¹ Inchene ñi maig chiben nam treeg pønrrabelane ñibe trendaig kømøh cha: “Na ashchab tru wendø nunewane pera amrrunrigay” cha.

²² Inchen nambe namui karubigwan yamba trendaig køppeh cha: “Matsinøbe møskawane chinha elatchaamøn cha, kaguende nø elachene, møskaimbe kwanrrun” cha.

²³ Inchene nam ñui karuig melabelane ñibe trendaig køn cha: “Ñimui wendø nuneg ñimba arrumungatiibe, trube, kenamismørrunrigay” cha.

²⁴ Incha nambe namui møskai tru ñi maig chiben marøbigwei yausrø puabe, ñi namui karubig ñi maig taigwan nambe kerrigu eshkabelø ker cha.

²⁵ Inchene namui møskaimbe namune trenchibig køn: “Katøle amba, namuyasig tirigu nubah penønrrigay” cha.

²⁶ Inchen nambe namui møskawane trendaig køn cha: “Namui wendø nuneg arrumuingiibe nambe chinha ambamgaig køn cha. Namun nø linchimubene, tru karubigwane asamig kaagøn” cha.

²⁷ Inchen nai møskai ñui karuig megabiibe trendaig køn cha: “Ñimbe ashibelø køn cha, nai sraimbe pagatø nai nusrkalo tōga misrigwan.

²⁸ Indig kane nainukkurri ya yandø pinøben, katøbe managuen ashmur cha. Namig ushamera pitis marig kuitamab isur tan cha.

²⁹ Katø iigwangucha pera amben, katø chigøben køptinchene, na køllig waachawan isubiitøgatø kwamig kørnrai marøbeløbe ñim kørnraguen” cha, nane trendaig køn cha.

³⁰ Nai møskaimbe matsinø-unøbabe purø trag pønrrabelø kuig køppe, nambe katøle amben, matsinø-unø namba arrumubene,

³¹ namui møskaimbe nun ashmuppe, kwanrrun cha. Inchen nam kømønrrun cha, namui møskai kølli misagwan isubiitøgatø kwamig kørnrai marøbeløbe.

³² Incha na ñui karuig megabiibe matsinan na purøbasramisrøb na ashchab misrig køn cha, nai møskawei merrab. Incha nabe nai møskawane trendaig køn cha: “Na katøle ñuimay pera arrumuinabene, trube, nagurrindø kønrrun cha, na chu uraskatig nai øsig tsuigu” cha.

³³ Inchawei tiusmanda, nabe ñun treeg marøbsrumu chinrrab cha, matsinaimburø na purøbasramisrtrur cha, na ñui karuindiig meganrrab, matsinø-unøbe nui nuneløba katø inrrai.

³⁴ ¿Nabe mandø yamø cha, matsinø-unø naba arrumubene? Trube, nane nai møskawane larrø lastimazhig isui indi ashig kømøtan— chibig køn.

45

José Nui Nunelan Nø Muguigwan Eshkab

¹ Inchen Josébe nuim pøtøgatan pønrrabelai merrab yandø mas awentanrrab kaima, mur wamabig køn:

— ¡Mayeelanba yu nai merrabgurri webangingaruy!— chib. José nui nunelan øbe ñimui nuneg kur cha eshkabene, nuim pulube ni mugucha mugaaguig køn.

² Incha øbe trasha, trasha kishen, egipciosmerabe wammøren, katø Faraónwei yau misaameragucha wammøren inchibelø køn.

³ Incha Josébe nui nunelane trenchiptinchibig køn:

— Nabe José kur cha. ¿Nai møskaingan tab ka wabig kuitarru?— cha.

Inchen nuneløbe larrø kørøø kwaara, ni chigucha løtønrrab kaimaptinchibelø køn, nømbe nui merrab ni mumayguen kømuilø pønrrøwa.

⁴ Inchen Josébe:

— Naimay kemalay— chiben, nømbe kemallen, øbe trenchiptinchibig køn:

— Nabe tru ñimui nuneg José kur cha, tru ñim nan Egiptosrømay yana ørig købig.

⁵ Inchendø ñimbe chi kullaarab isui inchimøtay cha. Ñim nan yusrømay yanig købigwan karregucha øyeeg marøbraitamab isumøtay cha. Nane Tius ørig køn cha, manawei nanmerig inrrai, misaameran kwamø ka øsig puramrrai martrab.

⁶ Kaguende pirau pa pilaguen parø arrub pasrøben, katøgucha trattrø pila palan cha, tru pilamerawane ellmartrab aramelø kønrrab kømøwei, ellmarig tulisamig kønrrab kømøwein kønrrabig køn cha.

⁷ Incha Tiusbe manawei nanmerig ørig købig køn cha, ñim pirau ka øsig warøwa, larrø tab webamba pønrramig puben, trumay misaamera larrøbichibig larrøbichib kønrrai.

⁸ Inchawei nane yusrømay ørøppe, Tius nø ørig køn cha, ñim kømøtø. Tru Faraónwan chi maramigu na isum purugubig kønrraimba, nui yau kerriguwan na ashib tøgä wanrraimba, katø kerrigu Egipto pirau na karub wamig kønrraimba nø pasrig køn cha.

⁹ Inchawei ñimbe mallatø incha, nai møskawei yamay amba, trenchinrrigay cha: “Ñui nusrkai Josébe øyah tan cha: ‘Tiusbe nane Egipto pirau kerriguba na karub wanrrai wandan’ cha. Incha ‘nan ashchab ‘pebatø’ amø’ tan chinrrigay cha.

¹⁰ ‘Ñibe nai puluwandø Gosén pirau tsunrrig tan cha, ñui nusrkaløba, ñui awelu ure-emeraba, katø ñui ubishamera køben, cabrasmera køben, ñui waaramera køben, katø ñui chigurrimbunø tøgäguiløbañau.

¹¹ Nabe ñun truyu ashib tøgägørrumøn cha, kaguen katøgucha trattrø pila ørøba tru parøbe arrubig attrab køn cha. Trengømmuisruandøbe ñiba, ñui ureemeraba, ñui kerrigu chi tøgäguiløbañau larrø lastimailø misra kørøømisrtrabguen’ cha.

¹² Inchagucha ñim lata, nai nuneg Benjamin lata, ñimashib asha pønrran’ cha, waminchippe na waminchib pasrai.

¹³ Nai papáwan eshkanrrigay cha Egipto pirau kerriguwan ashib na karub waigube chigurrimbunø køn cha katø ñim kerrigu chi asiilanba. ¡Ñimbe mallatø amba!, yusrømay nai papáwan pera amrrunrrigay— chibig køn.

¹⁴ Incha Josébe nui nuneg Benjaminwan ira pasramisra, kishen, katø Benjaminucha treetøwei nuneg Joséwan ira pasramisra, kishibig køn.

¹⁵ Incha Josébe nunelan muchawa, truba truba kishib irabig køn. Inchen nunelane wamindamig wam larraibig køn.

¹⁶ Inchen Faraón nø waig yausrømbe wam pubig køn: “Josewei nunelø chab puin køn” tan chib. Inchen Faraónba tru nui maramigwan marøb purrabelø nørreeløbabe kasraarabelø køn.

¹⁷ Incha Faraónbe Joséwane trenchibig køn:

— Ñui nunelan Canaán pirausrømay nømui ushamerayu niisra amrrai karu cha.

¹⁸ Incha ñui møskawanba ñui yau misaameranba naimay pera amrrunrrai. Nabe yu Egipto purø tab pirøwan tranamønrrun cha. Inchen nømbe i pirau purø tab mamiimera misriilan manrrun cha.

¹⁹ Katø ñibe nòmune treeg karunrrig cha: “Yu Egipto pirau carretillas nõrreelø weytøga sruilan srua ambingaru cha, nòmui sralan køben, ureemeran køben ñui mōskawan køben pera amrrumig.

²⁰ Incha nòmui chi tøgaguilan lelacha, amrrumig chi isumønrray cha, kaguende yu Egipto pirau purø tabiibe nòmuiin kønrrun— cha.

²¹ Incha Israelwei nusrkaløbe treeg marøbelø køn. Pøs Faraón maig karuben Josébe carretillas nõrreelø weytøga sruilan pønsrøb, mayuwei ishiimera tranøb inçhibig køn.

²² Incha nòmun kanun, kanun kemelø srøizhig kan, kan keta trana, Benjaminwane tsantsøn anmera trescientosba, katø yunømarøb kemelø trattrøgatøba keta tranøbig køn.

²³ Incha nui mōskaweyasiibe iilan trana ørøbig køn: Egipto pirau purø tabelø tøgaguilan pa trattrø burrusmerayu niisra øriiløba, katø pa trattrø cargas burramerayu tirigu niisra øriiløba, katø pirrimera køben, mamiiimera køben niisra ørøbig køn, mōskai maywan mab arrumig.

²⁴ Incha yandø amrrai ørøbig køn. Incha yandø webamba ambene, Josébe trenchibig køn: —Mayube chineto, chineto tiyab, kwayab amrrab kømø— cha.

²⁵ Inchen nømbe Egipto piraugurri nebambub amba, Canaán pirausrø pubelø køn, nòmui mōskai Jacob waisrø.

²⁶ Incha trusrø puabe, trenchiptinchibelø køn:

—Josébe ka øsig wan cha. Egipto pirau muba kuimburab nõ karub ashib wabig kuin kømøh— cha.

Inchen Jacobwei manrrøbe pasram kwarøptinchibig køn, kaguen nõbe køremuig kua.

²⁷ Inchen nømbe José mandø tailan, mandø tailan chishtøh eshkaben, katø nòmun pera ambamig carretillas nõrreelø weytøga sruilan trana øriilan ashib inçhene, nune asrchiiibe katøle chish misrøbig køn.

²⁸ Incha Israelbe trenchibig køn:

—Nai nusrkai José katøgucha øsig wabig kuin kui yandø tsabø ashar cha. Na kwamøwatø nabe ashchab yamønrrun— chibig køn.

46

Jacob Nui Ureemeraba Egipto Pirausrø

¹ Incha Jacobpe mayeelø nõba warabeløba nui chi tøgaguiløbañau webya, yandø Beersebasrø puabe, truyu Jacobpe ushamera kweecha Isaac nui mōskawei Tiuswan tranøbig køn.

² Inchen Tiusbe yem kan piab lataigu Israelwane trenchib waminchibig køn:

—Jacob, Jacob— cha

—Inçhene nõbe:

—Yu pasrar— chiben,

³ Tiusbe trenchibig køn:

—Nabe Tius kur cha, tru ñui mōskawei. Tius. Egipto pirausrømay kørørayamig chi korig isumøta cha. Nabe ñune ñigurri purø nõrrø misag sötømera kønrrai maramønrrun cha trusrø.

⁴ Nabe ñiba Egiptosrømay kørøaarua, katø natøwei Egiptogurri werrunrrai maramønrrun cha. Incha ñi kwabene, Josebe nõashib nui taska ñui kammeran kasrønrrun— chibig køn.

⁵ Incha yandø Jacob Beersebagurri webibene, Israelwei nusrkaløbe nòmui mōskai Jacobwan køben, nòmui ureemeran køben, nòmui sralan køben, tru Faraón amrrunrrai carretillas nõrreelø weytøga sruilø trana øriiløyu amrrab nebamingarubelø køn.

⁶ Incha katø Canaán pirau tøgamisriilø nòmui ushameran køben, chine købelan køben, tōga srua ambig købig køn. Øyamay Jacob kerrigu nui yaueløba Egipto pirausrømay yaig køn.

⁷ Nui nusrkalø køben, nui nimbasmøba køben, nui awelu ureemera køben, nui awela ureemera køben mayeelø nuinukkurri amrrub misaamera nõba ambig køn.

⁸ Tru israelitasmera Egipto pirau kebambubelai munchimerabe iilø køn, tru Jacob nuinukkurri amrrub misameraba:

Rubén Jacobwei mayur nusrkai.

⁹ Katø trugurri Rubenwei nusrkaløbe iilø køn: Hanoc køben, Falu køben, Hezrón køben, Carmi købengue.

¹⁰ Inchen Simeónwei nusrkaløbe Jemuel køben, Jamin køben, Ohad køben, Jaquin køben, Zohar køben, katø kan Canaánsrø ishuwei nusrkai Saúl købengue.

¹¹ Inchen Leviwei nusrkaløbe iilø køn: Gersón køben, Coat køben, Merari købengue.

¹² Inchen Judáwei nusrkaløbe iilø køn: Er køben, Onán køben, Sela køben, Fares køben, Zera købengue. (Inchendø Erbaba Onánbabe Canaán pirausrøndø kwaig købig køn). Inchen Fareswei nusrkaløbe Ezrónba Hamulba kuig køn.

¹³ Inchen Isacarwei nusrkaløbe iilø kuig køn: Tola køben Fúva køben Job køben, Simrón købengue.

¹⁴ Inchen Zabolónwei nusrrkaløbe iilø køn: Sered køben, Elón køben, Jahleel købengue.

¹⁵ Truilø kuig køn tru Padan-aramsrø warab uras Lea Jacobwei tøgagui nusrrkalø, katø tru Dina nui nimbarsba. Inchawei truyugurri amrrub misaamera mōguelan køben, ishumburmeran køben munchene kerrigube treinta y tres kuig køn.

¹⁶ Inchen Gadwei nusrrkaløbe iilø køn: Zifiñ køben, Hagui køben, Ezbón køben, Suni køben, Eri køben, Arodi køben, Areli købengue.

¹⁷ Inchen Aserwei nusrrkaløbe iilø køn: Imna køben, Isva køben, Isvi køben, Beria køben, katø nōmui nuchag Sera taikkuchague. Inchen tru Beriai nusrrkaløbe iilø køn: Heber køben, Malquiel købengue.

¹⁸ Iilø kuig køn tru Zilpa Jacobwei tøgagui nusrrkalø. Tru Zilpabe karuindiig mendig megabig kuig køn, tru Laban nui nimbarr Lean keta trani ishug. Tru Zilpainukkurri amrrub ureemerabe kerrigube dieciséis kuig køn.

¹⁹ Inchen Jacobwei srai Raquelwei nusrrkaløbe iilø køn: Joséba, Benjamínba.

²⁰ Inchen Joséwei nusrrkalø Azenatba tøgagui ureemerabe iilø køn: Manasésba, Efrainba Egipto pirau kal-lawar. Tru Azenatbe Onsrø sacerdote Potiferai nimbarr kuig køn.

²¹ Inchen Benjamínwei nusrrkaløbe iilø køn: Bela køben, Bequer køben, Asbel køben, Gera køben, Naamán køben, Ehi køben, Ros køben, Mupim køben, Hupim køben, Ard købengue.

²² Iilø køn tru Jacobweimba Raquelweinukkurrimba amrrub ureemera kerrigube catorcegue.

²³ Inchen Danwei nusrrkaimbe Husin taig køn.

²⁴ Inchen Neftaliwei nusrrkaløbe iilø køn: Jahzeel køben, Guni køben, Jezer køben, Silem købengue.

²⁵ Iilø køn tru Bilha Jacobpa tøgagui ureemera. Tru Bilhabe karuindiig mendig megabig kuig køn, tru Laban nui nimbarr Raquelwan keta trani ishug. Inchen tru Bilhainukkurri amrrub ureemerabe kerrigube trattro y par kuig køn.

²⁶ Inchen mayeelø Jacobpa Egipto pirau nuikkurri amrrub misaamerabe pubeløbe sesenta y seis kuig køn, nui aniyugurri ureemera nusrrkalai sralan munchimuben.

²⁷ Inchen Joséwei ureemerabe pagatø kuig køn, Egipto pirau kal-lawar. Inchawei Jacobwei yau misaamerabe Egiptosrømbe setenta puig købig køn.

²⁸ Incha Jacobpe Judámerrig Joséweisrø merrab punrrai ørøbig køn, Joséwan eshkaben Gosénsrø nun katørrab attrai. Incha Gosén pirausrø chab pubelø køn.

²⁹ Inchen Josébe nui mōskawan utørrab yamig niga luløb kaullimera sruigwan tamara, Israel nui mōskawan Gosénsrø utørrab webibig køn. Incha mōskawan ashippe, naashiburab ira, pasramisra, truba truba yana kishibig køn.

³⁰ Inchen Israelbe Joséwane trenchibig køn:

—Mōimbe ñun na ashib ashā, ñi øsig ka wabig kuin kui wetørrawabe, nabe chi isumø, ka kwamønrrun— cha.

³¹ Incha Josébe nui nunelanba nui mōskawei yau misaameranba trenchibig køn:

—Na Faraónwan ashchab inrrab inchar cha, nun wammøøsrkørrab: “Nai nuneløba, nai mōskawei yau misaameraba Canaán pirausrø warabeløbe naba kørøomisra warørrab amrrun chinrrab”.

³² Pøs nømbe ubisha ashibelø waara karrøgøbelø treelø køn chinrrab. Incha nōmui ubishameran køben, waarameran køben chigurrimbunø nøm tøgaguilan køben srua amrrun” cha.

³³ Inchawei Faraón ñimun wama: “¿Ñimbe chi marøbelø køgue?” cha payene,

³⁴ ñimbe øya lötørrigay chibig køn: “Nam ñui karuiløbe matsøreg ureemera kurri mōingatig nam lata, namui kølli misaamera lata waara karrøgøbelø ker” cha. Trumaybe ñimbe Gosén pirau warørrabguen chibig køn. kaguende egipcimerabe ubisha ashibelane purø trømbøig kui inchibelø køn cha.

47

¹ Inchen Josébe Faraónwan wammøøsrkørrab yabe, trenchibig køn:

—Nai mōskaimba, nai nuneløba Canaán pirausrøngurri amrruin køn cha, nōmui ubishameran køben, cabrasmera køben, nōmui waaramera køben, nōmui chi tøgaguilø kerriguba. Incha yandø Gosén pirausrøn chab puaguen køn— cha.

² Incha Goséngurri attraptø trattrogatø nui nunelan lawa wesrua, Faraónwei merrab pera arrubig køn, ‘nai nunelø køn’ cha eshkanrrab.

³ Inchen Faraónbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe chi marøbelø køgue?— cha.

Inchen nømbe Faraónwan trenchibelø køn:

—Nam ñui karuig melabeløbe ubishamera køben cabrasmera køben karrøgøbelø treelø ker cha, namui merrabsrø mōskalø lataitøwei.—

⁴ Incha katø trenchibelø køn:

—Nambe i pirau kan maya yanatø warønrrab amrruer cha, kaguende nam ñui karuig melabelai ubishameraimbe Canaán pirau nam waraisrømbe chi pu kaagøn cha. Trusrømbe parøbe ni chindamguchagaig pasran cha. Inchagurri nam ñui karuig melabelan tiusmanda Gosén pirau namun warøbashibsrømøgue chinrrab inder— cha.

⁵ Inchene Faraónbe Joséwan trenchibig køn:

—Ñui mōskaimba, ñui nuneløba ñiba warønrrab amrruin køn cha.

⁶ Egipto pirøbe ñi asha maramig ñuin tasku pasran cha. Mas purø tab pirau warønrrai war chibig køn, tru Gosén pirau. Egipto pirau truike purø tab pirø køn cha. Truyu warønrrab kørømisrtrain cha. Truilai utu purø tab asha martraptø mōguelø købene, truilan nai ushameran nøm ashib tøgagønrrai nømun pønrsø— chibig køn.

⁷ Trugurri Josébe nui mōskai Jacobwangucha pera ya, Faraónwan, ‘iibe nai mōskain køn’ cha eshkabig køn. Inchen Jacobpe Faraónwan ‘mayanguen tabig nebuig kønrrig’ chibig køn.

⁸ Inchen Faraónbe Jacobwan trencha payibig køn:

—¿Mam pila tōgaig kugu?— cha.

⁹ Inchen Jacobpe Faraónwan trenchibig køn:

—Na amburab, iburab llirab uniibe pilamera ciento treinta køn cha. Na øsig uniibe menrra yam pilamera kōmøwei, katø murig kuig køn cha. Tru nai kølli misaamera nøm llirab amønain pilamerababe trugatig nebumum køtan. —cha.

¹⁰ Incha Jacobpe Faraónwan mayanguen tabig nebuig kønrrig chib, truyugurri ungua cha ibig køn.

¹¹ Inchen Josébe Egipto pirau purø tab pirømeran tranøbig køn, truyu warønrrai, Faraón maig karuig, treekke. Treekkurri nui mōskaimba nui nuneløba Ramesés pirau, pirømera tōgaguig købig køn.

¹² Incha katø Josébe nui mōskawanba, nui nunelanba, nui mōskawei yau misaameranba nui karuig peraguilanba mamiimera mab kōmig pønrsøbig køn, nømun kanun, kanun maig paløben, treekke.

José Mandø Asha Maramig Køben Trumay Marøb

¹³ Yandø muba pirø kuimburab chigucha mamig chigaaben, trune parøbe chindamdiig køben, Egipto pirau lata, Canaán pirau lata parø arrubigu yandø misaamerabe kwamitø palabig køn.

¹⁴ Inchen Josébe tru Egipto pirau misaameraba, Canaánsreeløba tirigu penab pagarai anmeran kerrigu tulisha, tru anwane Faraónwei tab yau esegabig køn.

¹⁵ Inchen yandø Egipto pirau lata, Canaán pirau lata chigucha anga patsøben, maya egipcioemerabe Joséweimay amrrua trenchibelø køn:

—Namun ñi mamiimera pønrsørra cha. ¿Namgan ñui merrab kwamig kuitarru? cha, namun kerrigu an patsinukkurrindø.

¹⁶ Inchen Josébe trenchibig køn:

—Ñimun an chab patsøbene, ñimui ushameran tranay cha. Nabe tru ushameraba yunømarøb ñimune tirigu tranamønrrun cha.

¹⁷ Inchen egipciosmerabe nømui ushameran srua amrrubelø køn; kaullimera køben, ubishamera køben, cabrasmera køben, burrumera køben, waramera køben. Incha tru ushameraba yunømara, tru pilawan mamiimera tranøbig køn.

¹⁸ Inchen tru pila puraiben, wendø pilayu nømbe amrruabe, trenchibelø køn:

—Namune an patsøben, namune ni chinchaguen sōramgaatan cha, kørømisrmøtø, an patsøtan cha, ñun eshkaig køn cha. Yandø namui ushameragucha ñuindø misren, nambe chigøben tranamibe chigar misrer cha, namui pirømerabah, katø nambe ka pønrraiteelø pønrrer cha.

¹⁹ Namui pirømerabañau ¿ñigan nam kwanrrai kønrraindeh? cha. Ñi namunba, namui pirømeranba penørray cha, mamiiba yunømarilø kønrrai. Trumaybe nambe namui pirømerabañau nambe Faraónwei misra karuindeelø melamønrrun cha. Inchendø yellmera nam mamig køben, ellguamelø køben, tranrra cha, nam øsig waramig kønrraimbe, katø pirømeragucha lelatsiilø pønrrømønrrai.—

²⁰ Inchen Josébe Egipto pirømeran kerrigu Faraónweyasig penabig køn, kaguende egipcioemerabe tru parø arrubikkurri nømui pirømeran yanen. Inchagurri pirømerabe kerriguba Faraónwei tasku purayaig købig køn.

²¹ Incha egipciosmerabe Egipto pirau muba kuimburab nømbe ka karuindeelø melønrrab melamisrig købig køn.

²² Inchen pirømera peniimeelø kørømisrøppe, sacerdotemeraindøh peniimeelø, ka kørømisrig køn, kaguende nømbe Faraónweinukkurri mamig tranilø utabelø kuig kua.

Inchagurri nømbe nømui pirømeran yanmuig købig køn, nømbe Faraón pønraigwan mabelø kua.

²³ Incha Josébe misaameran trenchibig køn:

—Mømbe ñimba ñimui pirømerababe Faraónweyelø køn cha, nabe nuyasig penig køn cha. Ñimbe yu yellmera tøgagøn cha, pirømeran ellmaray chibig køn.

²⁴ Incha yandø ellmarig tulisamig pubene, tru cienyugurri veinte tarømarøb tuli-saigwane Faraónwan tranrrigay cha. Inchen truyugurri kørrømisrøbigwane tramerayu tsuramiba, katø ñimba, ñimui ureemeraba, ñimui yau misaameraba, katø mayeelø ñimba warabeløba mab kømig kønrrain— cha.

²⁵ Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Ñibe nam øsig warønrrai martan cha. Nø yangucha tab indigwan nambe uta tøgga pønrrer cha. Nambe Faraón karuindø melabelø kømønrrun— chibelø køn.

²⁶ Incha Josebe øyeeg marøb kømig wesrawa pasrig køn, ellmarigu misriilan tru cien cargasyugurri veintebatø wesruigwane Faráonwein kønrrai treeg marig køn, tru moi kwalømgatig. Inchen Sacerdotesmerai pirømeratøh Faraónwei kørrømisrøbigwane købig køn.

²⁷ Øyamay israelitasmerabe Egipto pirau warønrrab kørrømisrig kuig køn, Gosén pirau. Incha nømbe truyu pirømera merrarrawa waramisra, nømbe truyube wereng nørro tøgagua, larrø nu misrig køn.

²⁸ Incha Jacobpe Egipto pirau pilamera diecisiete tsuig køn. Inchen kerrigu Jacob nø øsig tsuin kwalømmerabe pilamera ciento cuarenta y siete kuig køn.

²⁹ Israel øsig tsum kwalømmera yandø patsønrrab køben, nui nusrkai Joséwan wamønrrab ørabe, trenchibig køn:

—Na ñuin kabyu tabig asønnaig kuinabene, tiusmanda ñui tasigwan nai srøptsim umbu estsar cha. Treeg marøppe na maig miaigwane trunune martrunrrig cha undaatøga. Incha nan purø nu lastima ashib, martrab kørrømisrigwane martrunrrig chibig køn. Tiusmanda nane Egiptosrømbe sørømørnunrrig chibig køn.

³⁰ Incha na nai møskaløba israb tsumisrene, Egiptogurrimbe srua ya, nømun esegawa wariinuutøwei wairunrrig— chibig køn.

Inchen Josébe trenchibig køn:

—Ñi maig taigwan nabe treeg maramønrrun— cha.

³¹ Inchen Israelbe trenchibig køn:

—‘jKatø! Marmø kømø, maramønrrun’ chirra— cha.

Inchen Josébe:

—jKatø! Marmø kømø, maramønrrun— chibig køn.

Inchen Israelbe nui pøtønnaig tsig pala utsøbasrøptinchibig køn.

48

Manaseswanba Efrainwanba Jacob Mayanguen Tabig Kønrrai Tranøb

¹ Indig kan maya yanayugøsrøn Joséwane trenchibelø køn:

—Ñui møskaimbe kwanrrø tsun— cha.

Inchen Josébe nui møskawan ashchab ippe, nui pagatø nuskalø Manaseswanba, Efrainwanba pera ibig køn.

² Inchen Jacobwane eshkabelø køn:

—Ñui nusrkai José ñun ashchab pun— cha. Inchen nøbe ke kaimatøzhig købendø, truba tranrra, camayu kurra, wamisra,

³ Joséwan trenchibig køn:

—Maramburab Marøb Tiusbe Canaan pirau Luz ciudayu kenamisra, nane mayanguen tabigwan trana,

⁴ øyeeg cha kørrømisrig køn cha: “Nabe ñune ureg purø nørro tøgagønrrai marøb, misag sötømera purø nørro kønrrai maramønrrun cha. Incha nabe ñuinukkurri amrrub misaamerane i pirøwan tranen, managatig i pirøbe nømmin kønrrun” taig køn cha.

⁵ Na ñiba tsunrrab arrumøwatø, ñui pagatø nusrkalø yu Egipto pirau kal-lawa ureemera tru Efrainba, Manasesbabe nai ureemera misran cha, Rubénba, Simeónba naielø køb lataitøwei.

⁶ Inchen ñi tru wendau ureemera tøgagui nusrkaløbe ñuielø kønrrun cha. Incha nømbe Efrainweimba, Manasesweimba nunelø kuig køppe, truilai munchiyu pirø ketig utønrrun cha

⁷ Nabe Padan Aramgurri katøle arrub megaben, ñui usri Raquelbe kwaig købig køn cha, Efrata ciudayu pumig ke lamøtø paløben. Inchen nabe Efrata may menda sørig køn cha. Truibe tru Belén kuinrre.—

⁸ Incha Israelbe Joséwei nusrkalan ashiptinchabe, payibig køn:

—jiløbe mumera køh?— cha.

⁹ Inchene Josebe trenchibig kòn:

–Iiløbe nai nusrkalo kòn cha, nan yu Egipto pirau Tius keta traniiø.–

Inchen Israelbe trenchibig kòn:

–Naimay kemalingaru cha, na purø tab indigwan trannrrab– cha.

¹⁰ Israelbe yandø purø kølliizhig kuig kua, yandø nui kabzheeløbe tør pilømuben, tab ashchab kaimabig købig kòn. Inchen Josebe nui ureemeran nui mōskaweim pulu kemal-srøben, nøbe muchab, irab inchibig kòn.

¹¹ Inchabe Israelbe Joséwan trenchibig kòn:

–Nabe ñun asamuitamappe isumui g kòn cha. Inchendø Tiusbe nane ñui ureemeran-baguen asamig kònrrai martan– cha.

¹² Inchen Josébe uregwan nui mōskawei srøb utøyugurri tarømarøppa, kappaløwan pirausrø kebatamnegatig utsøbasrøbig kòn

¹³ Incha Josébe nui pa nusrkalan Efraínwane nui kusrmay tasiitøga, Manaseswane nui at-sitøga kemøra mōskawei pulu pønsrøbig kòn. Tru øyamay Efraínbe Israelwei atsimaygatømay pasramisren, Manasesbe kusrmaygatømay pasramisrøbig kòn.

¹⁴ Treeg pønsraindøgucha Israelbe nui kwalmeran ambumay imay yunømarøppa nui kusrmay tasigwane Efraínwei turbala estsarøbig kòn, wendø nusrkain kuindøgucha. Nui at-simay tasigwane Manaseswei turbala estsarøbig kòn, truike mayur nusrkain kuindøgucha.

¹⁵ Incha Joséwane i wammeratøga maya nuguen tabiitø, tabiitø nebuig kònrrai øyegg chib tranøbig kòn:

–Nai mōskalø Abrahamba, Isaacba nui merrab amønai Tius, tru nan kal-lainukkurri mōingatic nan chi kømønrrai ashib tøga pasrab, katø na muba yamigwan eshka b pasrab Tius,

¹⁶ tru nan chine kaig pubigugurri wesrub Ángel i pagatø matsøreg-ureemeran maya nuguen tabiitø nebuig kònrrai martrunrrig chib. Incha iiløgurri nai munchiba, nai mōskalø Abrahamweimba Isaacweimba munchimerabe pønrrabig pønrrønrrun cha. Nømbe pirau nørø karrab purø nørø larrøbitchai.

¹⁷ Inchen Josebe nui mōskaimbe nui kusrmay tasigwan Efraínwei turbala estsari ashabe, tab kømui inchibig kòn. Incha mōskawei tasigwan Efraínwei turbalagurrimba Manaseswei turbalagurrimba yunømara, estsartrai inchibig kòn.

¹⁸ Incha Josébe mōskawane trenchibig kòn:

–Øyan kømøtø cha, iig kòn cha, mayurbe iigweimbala ñui kusrmay tasigwan estsar– cha.

¹⁹ Inchen mōskaimbe treeg marmønrrab trenchibig kòn:

–Ashar cha, nai nusrkai, ashar cha. Manaseskucha misag nørø larrøbitchabitøwein kòn cha, katø nøgucha larrø nuitøwein kønrrabig kua. Inchendø wendø nunebe nø lataikken sötømera kønrrun– cha.

²⁰ Incha tru kwalø m Jacobpe mayanguen tabiitø nebuig kømigwan øyah chib tranøbig kòn:

–Israel misaamera mayanguen tabig nebuig kømigwan nøm tranøppe, ñimui munchiwan wamab tøga pønrrønrrun cha: “Efraínwanba, Manaseswanba lataitøwei, Tius ñimun treeg martrain”– chib. Incha Manaseswan wendau pasra, Efraínwan merrab pasrig kòn.

²¹ Incha trugurri Israelbe Joséwan trenchibig kòn:

–Nabe yandø kwanrrainchar cha. Inchendø Tiusbe ñimba pasrøwa, nøbe ñimune ñimui mōskalai pirømerasrømay katøle amrrai martrun chibig kòn.

²² Incha nabe ñui nunelan lataguen kømø, ñibe purab nuig kuikkurri Siquén pirøwan, amorreosmeraba na truba truba nai espadatøgaba, nai arcotøgaba kwayawa tøgaguim pirøwan tranar– cha.

49

Jacob Nurskaleimburab Wendøsrø Maig Pub Attrabigw An Waminchib

¹ Jacobpe nui nusrkalan wama trenchibig kòn:

–Tulaambay cha. Nabe wendø kwalømmerawansrø ñimun maig purainrrabigwan eshkanrrab inchar cha.

² Kemalay cha, mørtrab, Jacobwei nusrkalo. Møray cha, ñimui mōskai Israel wamindig-wan.

³ Ñi, Ruben, nai mayur nusrkai, na unøtø misag larrø chishig kua ke srøtø tøgaguig unø, tabig kui asig kømiguba, katø chi maramig nuig kømiguba ñimerrig kòn cha.

⁴ Ñibe kan pimera kørandiig latøgushib amrrubig lataig, mømbe yandø ñi mayurbe maskucha nuibe kømønrrabguen cha. Kaguende nai kamayu nai sraimba trømbøig mara, ñui trag mōskawei kamawan, kaig kuig lataig mara kørømarig kòn cha.

⁵ Simeónba Levibabe nunelø køben, nømui espadamerabe ka kwayab misag kweechib tøgagømiitø kòn cha.

⁶ Nòm chigøben kaig martrab waminchib kuigu na truyu pasrønrrab kòmøwei, nòm nørø tuliambinug na lynchab kòmøwein kur, nai isubigwan na chishig tøgaguigwan mindisaig kòmønrrab. Kaguende nømbe larrø namikkøleelø pønrrøwa, misagwan kweecha petab, mørøkkømubiitø ke kagatø, toromerai chambesrømeran para petig køn.

⁷ Larrø tsag inchib namig kurriiba, nømui namikkøbigu lastimagaig trømbøig mariibabe larrø trømbøig nebuig købash cha. Nabe Jacobwei piraugurimbe ke nuinguindø misrtrai mara, Israel pirau ke trørø amba warønrrai maramønrrun.

⁸ Ñi Judábe ñui nunelø chi tamgaig, katø tabig wamindig kønrrabguen. Ñui ashig kømui inchibelane ñi kanawa tøgagønrrun. Inchen ñui trag nuneløguen ñui merrappe utsøbasrtrun.

⁹ Inchen ñi, nai nusrkai Judábe, kan matsinø leon lataig, nø kemørigwan chab mabe, kan køli leon lataig pirau purø møg ashib tsumisrøptinchibig lataig køn. ¿Nune mugui kebacha ashchautah?

¹⁰ Judáwane nui karub srua wain Pørøtsigwane kerraig kønrramøn, katø nui karub tøgaguin pørøtsigwan lata tru nui srøb utøyugurri, tru cierton rey arrumnegatig. Truiwane yu pirau pirø muba kuimburab maya misaaba nune mørig kønrrabig køn.

¹¹ Judabe nui burru uvas tusryu lichippe, llug lamø burru unøzhigwane purø tab tusr srølyu licha pasran. Nui kewa kuigwane vinotøga tsarøppe, nui pala itø kewa kuigwane uvas anim piyu tsaran.

¹² Nui kammerabe vino lataguen kømø, mas yaløbigøzheelø køn. Inchen nui trugulmerabe pitsø lataguen kømø, mas puløzheelø køn.

¹³ Inchen Zabulønweinukkurri amrrub misaamerabe mar mendawan warønrrabelø køben, truyube barcosmera chi isumgaig pub lliramig kønrrabig køn. Inchen nui linderosmerabe Sidonsrøngatig lulrrabelø køn.

¹⁴ Isacarbe kan burru larrø murig lataig køn, kan muba webya yamga tul— unøyu keerig pigaya tsub lataig.

¹⁵ Tru muba webya yamga tul-unøbe larrø tabig, pirøbe larrø chull asamdø pirø køb, katø pishindø tab tsumdiig køb køben, nøbe karga niga inrrab lligwan kegucha, ka karuindø megabig misrig køn.

¹⁶ Inchen Danbe nui misaameran maig kønrrabigwan asha martrabig køn. Israelwei tru doce nusrkalai misag sötømerayu kan møikkøsrøn lataitøwei.

¹⁷ Danbe kan may menda tsub ul lataig køn, tsachippe kwetchab tsachib ul may menda tsubig lataig, kaullin chiñimerayu tsacha, itøguana wabigwan wendømay palasig kebinab kutsingarubig.”

¹⁸ “Jehová, ñi kaiyugurri wesraig kømigwan muniirar!”

¹⁹ Gadwane kaig marøb misag sötømera amrrua melambub kwayaindøgucha, nøbe wendautø pasraørøb ya, kwayanrrun.

²⁰ “Aserbe larrø may mamiimera mabig kønrrun. Incha nøbe reywei mamiimera lataig manrrai pønrrønrrun.

²¹ Neftalibe kan ishug panzhig chi iløsrkaimíig uñibig lataig køn, larrø tab pan-ureezheelø peraig.

²² “Inchen Josébe kan larrø may utiguitsin tusr lataig køn, may utiguichib pi menda pasrab lataig. Tsiurøzheelø nebib ibiibe tru pirøbanrrimerasrø nebib ib lataig.

²³ Nune arcostøga kwayabeløbe, lastimaguengaig flechasmeratøga søl ørøb, kwayam laben,

²⁴ nø srua pasrai arcone chigucha kullaaramø srua pasraig køn, tru Jacobwei maramburab marøb kwalmeragurri. ¡Mayanguen ungua ungua tru Jacobwei Mugucha Chindamga Tiuswan. Truikkurrin køn, tru Ubisha Ashibig, tru Israelwei kan peña lataig.

²⁵ ¡Mayanguen ungua ungua ñui møkawei Tius ñun purugubigwan! ¡Mayanguen ungua ungua Maramburab Marøb Tius ñun mayanguen tabig nebuig kønrrai marøbigwan! ¡Mayanguen tabig nebuig kønrrai Srømbalasarøngurri arrubiitøgal! ¡Mayanguen tabig nebuig kønrrai maryu purø umbusrøngurri arrubiitøgal! Pitsø mutsøsrøb tøgagøb katø usrai patsau tøgagøb indingurri mayanguen tabig nebuig kønrrai arrubiitøgaba.

²⁶ Nui møkaimbe tru maya nuguen tabig nebuig kømigwan ñun tranøppe, nai møkalo tru maya nuguen tabig nebuig kømigwan nan trani lataitøguen kømø tranig køn; managatig tru pønrrab tunmerasrøngatig. Tru iig mayanguen tabig nebuig kønrrai traniløbe, Joséwei turbala kønrrain køn, nui nunelai utugurri tru lawa wesruigweinug.

²⁷ Inchen Benjamínbe kan larrø namig lobo lataig køn, løtsøbe nui kemøra mamigwan ma, maabene unchibelan pirishibig.”

²⁸ ¡ilø køn tru Jacobwei doce nusrkaløgurri misag nørø sötø amrrubelø, tru nømunba, katø nuikkurri amrrub misaameranba wendøsrø nømun kanun kanun maig pub attrabigwan eshkawa pasraig kuig køn.

Jacob Kwaig

²⁹ Incha katø Jacobpe øya eshkawa pasrøbig køn:

—Nabe nai misaameraba tsunrrab yamig yandø lutau køtan cha, nai kølli misaameraimbulu sørørrunrig chibig cha, tru heteo Efronwein pirau peña trab pasrabigu,

³⁰ tru Mamre pinrøguesø Macpela pirau peña trab lalig pasrabigu Canaán pirausrø, Abraham tru Efron hititan peninug nui yau misaameran kwaben, sørab kømig nømui pasrønrrai.

³¹ Truyube Abrahamwanba, nui srai Saranba sørab, katø Isaacwanba nui srai Rebecanba sørab indig køn. Katø nagucha Lean truyu sorig kuig køn.

³² Pøs tru pirøwanba tru peña trab lalig pasrabigwanbabe, Hititasmeran penig kuig køn.—

³³ Incha Jacob mandø marøb kømigwan chab waminchabe, katøle kamayu tsumisra, neesrappe, kwaptinchibig køn. Incha merrabsrø nømui møskaløba isrønrrab t sumisrig køn.

50

¹ Inchen Josébe nui møskawei asrwan ira, kishib muchabig køn.

² Incha Josébe tru mø marøbelø nun purugub pønrrabelan nui møskawei asrwan minchib irrøramønrrai mø marøb tamarøngarubig køn. Inchen tru mø marøbeløbe treeg marøbelø køn.

³ Tru treeg tamarøb kømibe kwalømmerra cuarenta nemisramne købig køn. Inchen egipciosmerabe kwalømmerra setenta nemisramne isub kishibelø køn.

⁴ Inchen yandø tru isub kisam kwalømmerra patsøben, Josébe Faraon karub wainug purrab misaameran trenchibig køn:

—Ñim truyu purrabelai merrab ñim nan tab indamdiig kuinabene, tiusmanda Faráonwan trenchirrunrigay cha:

⁵ “Nai møskaimbe nø kwamøwatø, øyeegwan marmø kømø, jkatø! nane maramønrrun tingaruig køn cha: ‘Canaan pirausrø sørørrunrig nø ashib tamarig pasrabigu, nun trusrø sørørrunrig kønrrai.’ Inchawei nai møskawan trusrø sørønrrab ibashcha” tan chinrrigay cha, nabe katø arrumønrrun— cha.

⁶ Inchene Faraónbe trenchibig køn:

—Ñui møskai øyeegwan marmø kømø, jkatø! Martrunrrunrig cha trendaigwan ñi treeg martrab misrig købene, trube, sørønrrab inrrø— cha.

⁷ Inchen Josébe møskawan sørønrrab nebiben, Faraonwan tru nø karub waigu purugub purabelø nørørrø kølli misaameraba, katø Egipto pirau nørørrø kølli misaameraba, nune linchibelø køn.

⁸ Katø Joséwei yau misaamera mayamba, katø nui nunelø køben, møskawei yau misaamera køben, nebambubelø køn. Gosén piraube nømui ureemeranbah, ubishameranbah, cabrameranba, waarameranbahtø kørømara.

⁹ Incha nøbabe kaulli sruin karretillamerayu suldaamera køben, suldaamera kaulli palar køben tsimayø lincha nebambubelø køn, misag purø nørørrø.

¹⁰ Incha Atat taigwei tirigu itsiisrø, tru Jordan pi pulusrø puabe, tsusrømbe mayangucha nu isub kishib treeg marøbelø køn. Trusrømbe Josébe møskainzhig yandø muga misren, trattrø y pa kwaløm isuin inchib kishibig køn.

¹¹ Inchen truigwan tru Canaán pirau warab misaamera ashabe, tru Atadwei tirigu chish marin tulyu truba truba isuig kishib kui ashabe, trenchibelø køn:

—Egipciosmera øyeekkatig kishib kuibe purø nuig kørren— cha. Inchagurri tru Jordan pi ambøgatø maysrømbe Abel Mizraim cha wamig køn. (Trenchippe: “Egipciosmera purø isui inchib puraambinug køn” chib.)

¹² Inchen Jacobwei nusrraløbe nømun maig martrai nø miaigwan treeg marøbelø køn.

¹³ Nui nusrraløbe Canaán pirausrømay srua amba, Macpela pirau peñayu trab lalig pasrabigu sørabelø køn, tru Efron hititan Abraham pirøwanbañau peninug, nui yau misaameran sørab tøgagømig, tru Mamre pulusrø.

¹⁴ Yandø møskawan chab sørabe, Josébe Egiptomay katø nebarrubig køn, nui nuneløba, katø maya misamera sørønrrab lincha amrrubeløba.

¹⁵ Inchen Joséwei nuneløbe møskai kwaig yandø mugaabene, trunun isub mendabe, trenchibelø køn:

—¿Josébe namune katøgucha namig isub srø unin kønrrab kø chinderah cha, nam nun øyeeg kalø marigwan trunun isua?—

¹⁶ Inchabe José waisrømay trencha karua ørøbelø køn:

“Ñui møskaimbe nø kwamøwatø, namune trencha karua pasrig køn cha:

¹⁷ ‘Ñimbe Joséwan øyeeg chinrrigay cha: Ñui nunelø yeeg kaig marøb, ñun kalø marigwan Tiusmanda ulø paymø pesannarrunrig cha’ Inchawei møimbe tiusmanda, nam

ñui mōskawei Tius karuigwan marøb melabeløtøwein kuinaig købene tru trømbøig kalø mariilane pesannarrunrig” cha. Inchen øyeeg wamindigwan mørabe, Josébe kishibig køn.

¹⁸ Inchen nuneløgucha Joséwei merrab chab pua, utsøbasrabe, trenchibelø køn:

—Nambe ñi ka karuindiig melabelø kønrrer— cha.

¹⁹ Inchene Josébe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. ¿Nagan Tius nø marigwan na pasramisra marøb pasramuitarru? cha.

²⁰ Ñimbe nane kaig martrab isua maren, trune Tiusbe tru kaig marigwane tabig punrrai yunømaran cha, tru mõi nam ashib pønrraigwan martrab, misag nørø pasrabigwan øsig tøgagønrrab.

²¹ Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay cha, nabe ñimunba, ñimui ureemeranba ashib tøgagømønrrun — cha. Øyamay nui manrraugurri undaatøga, chi isui inchimønrrai waminchibig køn.

José Kwaig

²² Josébe nui mōskawei yau misaameraba Egipto pirau tsuig købig køn. Nøbe pilamera ciento diezkatig øsig tsuig købig køn.

²³ Incha Josébe Efrainwei katøburø awelu ureemeranguen nebua ashib, katø Manaséswei nusrkai tru Maquirwei ureemeranguen nai ureemeratøwein misran chib, srøbchagu mutab indig kuig køn.

²⁴ Incha Josébe wendøsrø nui nunelan trenchibig køn:

—Nane yandø kwamig lutau køtan cha. Inchendø Tiusbe ñimune ashchab arrua, purugunrrun cha, Abrahamwanba, Isaacwanba Jacobwanba, ¡Katø! nabe tranmø kømø, tranamønrrun cha kørrømisrin pirausrømay ñimune i piraugurri pera inrrab køn cha.—

²⁵ Incha Josébe Israelwei nusrkalan, ‘¡Katø! nambe treeg maramønrrun’ tingarubig køn. Incha Josébe nømun trenchibig køn:

—Isa kømø, Tiusbe ñimun ashchab arrua, purugunrrun cha. Treeg pubene, ñimbe nai tsutsiimerane yugurri srua ambamig køn— cha.

²⁶ Incha Josébe kwaig køn pilamera ciento diez nemisren. Inchen nui asrwane minchib irrømønrrai mø marøb tamara, kan taulyu wayig køn Egipto pirau.

Fin

San Mateo

Jesucristoi merrab misaamera

(Lc 3.23-38)

¹ Iibe Jesucristoi merrabsrø misaamerai munchimera køn, tru Davidweinukkurrimba, Abrahamweinukkurrimba amrrub misag.

² Abrahambe Isaacwei møskain køben;

Isaacbe Jacobwei møskain køben;

Jacobpe Judába, nui nunelaimba møskain købig køn.

³ Judábe Faresweimba, Zaraimba møskain køben, tru uregwei usrimbe Tamar købig køn.

Faresbe Esromwei møskain køben;

Esrombe Aramwei møskain købig køn.

⁴ Arambe Aminadabwei møskain køben;

Aminadabpe Naasónwei møskain købig køn.

Inchen Naasónbe Salmónwei møskaingue.

⁵ Salmónbe Boozwei møskain køben, nui usrimbe Rahab købig køn.

Boozbe Obedwei møskain køben, nui usrimbe Rut købig køn.

Obedbe Isaíwei møskain køben;

⁶ Isaíbe Davidwei møskain købig køn.

Inchen rey Davidba, Uríaswei srain købiibabe Salomónwei møskalø købig køn.

⁷ Salomónbe Roboamwei møskain køben;

Roboambe Abíaswei møskain køben;

Abíasbe Asaiwei møskain købig køn.

⁸ Inchen Asabe Josafatwei møskain køben;

Josafatbe Joramwei møskain køben;

Jorambe Uzíaswei møskain købig køn.

⁹ Uzíasbe Jotamwei møskain køben;

Jotambe Acazwei møskain køben;

Acazbe Ezequíaswei møskain købig køn.

¹⁰ Ezequíasbe Manaséswei møskain køben;

Manasésbe Amonwei møskain køben;

Amonbe Josíaswei møskain købig køn.

¹¹ Inchen Josíasbe Jeconíasweimba, nunelaimba møskain købig køn, tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrowa srúa ambub uras.

¹² Øyeech chab srúa amben, Jeconíasbe Salatielwei møskain køben;

Salatielbe Zorobabelwei møskain køben;

¹³ Zorobabelbe Abiudwei møskain køben;

Abiudbe Eliaquimwei møskain køben;

Eliaquimbe Azorwei møskain købig køn.

¹⁴ Azorbe Sadocewei møskain køben;

Sadoce Aquimwei møskain købig køn.

Inchen Aquimbe Eliudwei møskaingue.

¹⁵ Inchen Eliudbe Eleazarwei møskain køben;

Eleazarbe Matánwei møskain køben;

Matánbe Jacobwei møskain køben;

¹⁶ Jacobpe Joséwei møskain købig køn. Inchen tru Josébe Maríaí keg køben, tru María gurri Jesús kal-laig købig køn, tru Cristo taig.

¹⁷ Inchawei Abraham køb uraskurri merrabsrø kølli misaamerai ureemera katøle srøig, srøig kurrab arrubig David køb uraskatiibe catorce købig køn. Inchen David køb uraskurri tru israelitasmeran Babiloniamay merrarrowa srúa ambub uraskatig katøgan catorce treetøwei katøle srøig, srøig misaamera kurrab arrig købig køn. Incha tru israelitasmeran Babiloniamay srúa ambub uraskurri tru Cristo kal-lamnegatiibe misaamera katøgan catorce treetøwei kurrab arrig køn.

Jesucristo kal-laig

(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristo kal-laibe øyeeq kuig kòn: María nui usrimbe Joséba kasharanrrab misra uñen, Josébe kasharanrrab permøwatø Mariabe Espíritu Santogurri kwanrriig kenamisrøptinchibig kòn.

¹⁹ Inchen José tru nui keg kørnraibiibe sølgandø tabig kua, Maríane maya misagwei malau 'øyeeg kuin kòn' chib kenamarmønrrab, nuinetø niløtø tarømisrøptinchab isubig kòn.

²⁰ Nøbe treeg martrab chab isubguen inchen, Señorwei kan ángel piabyu kenamisrabe trenchibig kòn:

—José, ñi Davidwei misagurri arrubig, Marían ñui srain kørnrai utamigwan korig kui inchimøta cha. Kaguende tru unø tøgagømiibe Espíritu Santoin kòn cha.

²¹ Nøbe kan møg-unø tøgagøben, truigwane Jesús munchi pasrtrig chibig kòn. Nøbe øyeeq wamig kørnrun chibig kòn, kaguende nui misagwan kaig mariiløygurri wesranrrabig kuimba.—

²² Kerrigu øyeeq pureppe, Tius maig karuigwan eshkabigwan Señor truigwan øyah taig nebunrrai treeg kuig kòn:

²³ “Kan srusrø mu møøbagucha kimíig kwanrriig kørømisra, kan unø tøgagørrun taig. Truibe Emanuel cha wamig kørnrun” cha, trenchibig kòn.

(Tru Emanuel munchibe “Tiusbe namba pasran” taig.)

²⁴ Incha José tru piabyugurri kiagasrabe, Señorwei ángel maig karuig køben treeg mara, Maríane nui srain kørnrai kørømarøbig kòn.

²⁵ Incha Josébe Marían nui nusrkawan tøgagømnegatig keeba, sraimba lataig nømui asrtøga chi marmuig kòn. Incha Josébe unane Jesús munchi pasrøbig kòn.

2

Pørr kal-labgatøsrøelø tru estrellameran ashib kusrebelø Jesúswan ashchab amrrub

¹ Jesúsbe Judea pirau Belén puebloyu kal-labig kòn, Herodes tru pirau rey køb uras. Inchen tru uras pørr kal-labgatøsrø kusreb møguelø tru estrellameran ashib kusrebelø Jerusalén puabe,

² trenchib payibelø kòn:

—¿Judíosmerai tru rey kal-labiibe chu tsuh? cha. Kaguende nambe nui estrellan webarri asha, kørribala nune tabig waminchab amrruer— cha.

³ Inchen rey Herodesbe trendaigwan mørabe, ni mumaygucha kømui inchibig kòn. Inchen katø Jerusalén misaamerangucha treetøweim pubig kòn.

⁴ Inchen reybe sacerdotemeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba wama, payibig kòn:

—¿Cristobe chu kal-lanrrabig kø?— cha.

⁵ Inchen nømbe trenchibelø kòn:

—Judea pirau Belén cha. Kaguende Tius maig karuigwan eshkabig øyah pørig kòn cha:

⁶ Judea pirau, ñi Belén pueblo-unøbe,
tru pirau purø wamindig ciudadmerai utu
ñibe chigucha kømøzhig lataig kørnrrab kømø,
purø nuig kòn cha.

Kaguende ñuinukkurrime misagwan ashib karunrrabig kan webattrun cha,
nai Israel misagwan nø pera marøb ashib pasrørrabig.—

⁷ Inchen Herodesbe tru srømbalasrø estrellameran ashib kusrebelan mu ashmøwatø wama, estrellabe tappe chu uras kenamisrigwan payibig kòn.

⁸ Incha nømmune Belénmay ørabe, trenchibig kòn:

—Trusrømay amba, tru unaimburab tab payrrigay cha. Incha wetørrawabe, eshkarrunrigay cha, nagucha kørribala tabig waminchab inrrab— cha.

⁹ Tru kusrebeløbe rey øyeeq eshkailø ambubelø kòn. Inchen estrella tru pørr kal-labgatøsrø asiibe nømui merraptø ya, yandø tru unø tsumi pala pasramisren,

¹⁰ tru kusreb møguelø estrellan ashabe, truba truba kasraarabelø kòn.

¹¹ Incha yau kebambabe, unamba, usri Maríanba ashabe, tømønnsra, kørribala tabig wamincha, nømui ketamelan kura, oro køben, incienso køben, mirra køben ketøbelø kòn.

¹² Incha yandø nømmune piabyu Herodesweimburab ammønrrain cha, eshkailø kua, nømui pirausrømaybe peg maywan ambubelø kòn.

Egiptosrømay trubab ambub

¹³ Yandø tru kusreb møguelø chab amben, Señorwei kan ángel Joséwan piabyu kenamisrabe, trenchibig kòn:

—Kurra, unan usranba perøb Egiptosrømay trubab inrrø cha. Incha trusrø na eshkamnegatig kørømisrtrig cha. Kaguende Herodesbe unan kwetchab lanrrab kòn— cha.

¹⁴ Inchen Josébe kurra, unan usranba pera, yem Egiptosrømay webya, ya,

¹⁵ trusrø tru Herodes kwamnegatig waraig købig køn. Øyeeq nebupe, Tius maig karuigwan eshkabikkurri øyah taig, truig nebunrrain kuig køn: “Nai Nusrkawan Egiptogurri wamar” taig.

Herodes uregwan kwetchai karub

¹⁶ Inchen Herodes nun tru kusreb møguelø isin kui mørabe, truba truba nama, tru kusreb møguelø tru ureg chu uras kal-laigwan eshkaigwan, trunun cuenta mara kal-laingurrimbunø pa pilagatiguelø Belén pøtøgatan warabelan kerriguba kwetchain karubig køn.

¹⁷ Øyamay nebuig køn Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah pørig:

¹⁸ Ramá pueblorø kan wam mørig køn cha.

Truibe kan truba truba isuig wamab kishib, tru Raquel nui uregweimburab isua, kishibig køn.

Incha ‘kishmø, ka awentau’ taingucha, awentanrrab kaimabig køn cha, kaguende yandø uremera chab kwaikken køben.

Egiptogurri katø amrruig

¹⁹ Inchen yandø Herodes kwaben, Señorwei kan ángel Joséwan Egiptosrø piabyu kenamisra, trenchibig køn:

²⁰ –Kurra, unamba usranba pera, Israel pirausrømay katø inrrø cha. Kaguende unan kwetchab inchibeløbe yandø chab kwan— cha.

²¹ Inchen Josébe kurra, unamba usranba Israel pirausrømay pera, ibig køn.

²² Inchen Herodeswein cuentabe nui nusrkai Arquelau Judea pirau truig karub wan taig mørøppe, Josébe trusrømay yamig køriimatøben, Tius piabyu Judeasrømay imønrrai eshkaben, Galileasrømay ambig køn.

²³ Incha Josébe trusrø puabe, Nazaret pueblorø tsunrrab ibig køn. Iig øyeeq nebupe, Tius maig karuigwan eshkab møguelø øyah taig nebunrrain kuig køn: “Jesúsbe nazaretsriig cha wamig kønrrun” taig.

3

Juan Bautista mu misaq warab waraimønug eshkab kusrenanøb

(Mc 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Tru kwalømmerawan Juan Bautista Judea pirau mu misaq warab waraimønug

² trenchib eshkab kusrenanøb arrubig køn:

–Kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chib. Kaguende srømbalarø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran— cha.

³ Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah pørig Juanbe truig kuig køn:

Kan wam mu misaq warab waraimønug trenchib trasan, taig: “Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday,” chib.

⁴ Juan kewagüibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen nui pørønaike kaluswan marig køben, nui mamibe nørø chapullba kaambu mielba købig køn.

⁵ Jerusalén misaameraba, mayeelø Judea pirau misaameraba, Jordán pi puluwaneløba nun mørtrab werrubelø køn.

⁶ Incha nømui kaig mariilan ‘kaig marig køn’ chib eshkaben, Juanbe truilan Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.

⁷ Inchen Juanbe fariseosmera køben, saduceosmera køben, truba nørø nø piu umbu ulsrailø kønrrab amrrui ashabe, trenchibig køn:

–jÑimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kømdiig ñimuium pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe?

⁸ Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawar kuy, chibig køn, tørgandø asamdiig kønrrain cha.

⁹ Incha ñimbe ñimasiitø øyeeq chib mendømøtay cha: “Nambe Abrahamwei misaamera ker” chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kønrrai marøg købene, martrun cha.

¹⁰ Katø walømbe tusrmeran srølba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimigwane para, nagu kegutsan cha.

¹¹ Nabe ñimune ciertonwei pi pinøbulrrai piu umbu ulsra cha, kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamdiig kønrrai. Trune nai wendau arrubiibe si, Espíritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibe si, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømfig kua, nui alpargatiswanguen srua inrrabgaig kur cha.

¹² Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kala kutsamig tsig utigwan sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tirigu esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu pattrun— chibig køn Juanbe.

*Jesúswan piu umbu ulsrøb
(Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)*

¹³ Jesúsbe Galileasrøngurri Jordán piyumay arrubig køn, tru Juan uninuumay nun piu umbu ulsrønrrai.

¹⁴ Srøtøbe Juanbe nune piu umbu ulsrøg kømui incha, trenchibig køn:

—Nane ñiguen treeg marig kømdiig købendø, ¿ñiguen nan attirru?— cha.

¹⁵ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Møimbatøbe øyamay ka mar cha. Tius tru sølgandø tabig maramigwane nambe kutøgue øyamay maramig køn— cha.

Inchen Juanbe ka treeg marøbig køn.

¹⁶ Incha Juanbe Jesúswan piu umbu ulsrøben, piyugurri webibig køn. Inchen møimbe srømbalabe kurøptinchen, Jesúsbe Tiuswei Espiritu nuim pala kan paloma lataig kørraarri ashibig køn.

¹⁷ Inchen srømbalasarøngurri kan wam trenchib waminchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war— cha.

4

*Satanás Jesúswan chinchibig køtashchab inchib
(Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)*

¹ Inchen Espiritu Santobe mu misag warab waraimøsrømay Jesúswan pera yaig køn, nugwaimandzig nun kebenøsrkønrabb inchai.

² Inchen cuarenta días yem kwaløm chigucha mamøwa, yandø parøgwai mørøbig køn.

³ Inchen tru kebenøsrkønrabb inchibiibe Jesúswan kemallabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, i sruumeran pirri misringaru— cha.

⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Møøbe pirrindøgatø øsig tsumøtø, kerrigu Tiuswei wamdøgagucha tsumig køn”— cha.

⁵ Incha nugwaimandziibe Jesúswan Jerusalén tru Tiusweindø tarømari ciudadsrømay srua ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe,

⁶ trenchibig køn:

—Isa kømø, tru ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, pirausrø pørsrau cha. Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:

Tiusbe nui ángelesmeran ñun ashchái ørtrun chibig.

Incha ñui srøbwan sruugu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñun kusranrrun— chibig.

⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Katø Tiuswei wamwan pørigube treekkucha chibig køn cha: “Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn”— cha.

⁸ Katøbe nugwaimandziibe kan truba pala tunsrømay srua yabe, yu pirau chutøgucha nørreelø tru nøm ashib karub purrailanba, katø nømui chigurrimbunø tabig tørig tøgagúigwanba kenamarabe,

⁹ trenchibig køn:

—Iigwan nabe kerriguba tranrrumøn cha, ñi nan srala, køriibala tabig waminchene.—

¹⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Satanás, møi møi iptsu! cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Señor ñui Tiuswandø køriibala tabig waminchib, nuyasiitø marøb megamig køn”— cha.

¹¹ Inchen nugwaimandziibe nuinukkurri tarømisren, ángelesmera amrrua, purugubelø køn Jesúswan.

*Jesús tru nui maramigwan Galilea pølbasrøb
(Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)*

¹² Juan Bautistan kailan keeri yau keerin køn taig Jesús wammørabe, Galileamay ibig køn.

¹³ Incha Nazaret puebloyugurri webyabe, Capernaum pueblosrø pisu menda, Zabulønwei misag warainuuba, Neftaliwei misag warainuuba tru pirau tsunrrab ibig køn.

¹⁴ Øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaías øyah taig nebunrrain kuig køn:

¹⁵ Zabulønwei misag warainuuba, Neftaliwei misag warainuuba tru pirau, Jordán pi ambøgatø tru nu pisugatømaysrø, Galilea tru judío kømeelø warainug,

¹⁶ misaamera lóstøyu warabeløbe
kan truba torig asan chib.

Kwamig nōmuim pala itōgasraig lataig warabelø kōbelane
kan torig kebilin kōn, chib porig.

¹⁷ Trugurrimbunø Jesúsbe eshkaab kusrenanøb trenchibig kōn:

–Kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliray cha. Srōmbalasrø Tius nō ashib karub waibe lutau pasran– cha.

Jesús pibgatø peskabelan wamab

(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, pa nunelan ashibig kōn, kane Simón, truigwane katø Pedrogucha taig, kane Andrés taig. Truiløbe peskabelø kua, nōmui atarayameran piyu keguchib warøben,

¹⁹ Jesúsbe trenchiptinchibig kōn:

–Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kōnrrai maramønrrun– cha.

²⁰ Inchen tru urastø nōmbe nōmui atarrayasmeran warøb, nōba ambuptinchibelø kōn.

²¹ Incha Jesúsbe katøguchi mas ambuurø yabe, katøgan pa nunelø warai ashibig kōn, truiløbe Zebedeowei nusrkalø, Santiagoba, Juanba. Nōmbe nui mōskaimba barcoyu atarayamera kōlsrailan tamarøb purrøbene, Jesúsbe tru nusrkalan wamabig kōn.

²² Inchen nōmbe tru urastø barconba, nōmui mōskawanba kōrrømarøppa, Jesúswei mendig ambuptinchibelø kōn.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb

(Lc 6.17-19)

²³ Jesúsbe Galilea pirau ørøba llirab ibig kōn, judíosmera tulundzuni yamørig Tius nō ashib karub pasrainuguig tabig srø wamwan eshkaab kusrenanøb. Incha misaameran chi kwanrreelan kōben, chi pusrkwaitan kōben tamarøbig kōn.

²⁴ Jesúswane Siria pirausrø kerrigu wammøra kua, mayan kwanrreelan srua amrrubelø kōn. Tru chi kwanrø kōben tōgarmeran, katø ni mumayguen tab kōmui mōrøb inchibelan, tru kwaimandziimera tōgarmeran kōben, itōnab pesannabig tōgarmeran kōben, kōnønrrab kaimabelan kōben srua amrrubelø kōn. Inchen Jesúsbe tamarøbig kōn.

²⁵ Inchen misaamera galileasreelø kōben, decápolisreelø kōben, jerusalénsreelø kōben, judeasreelø kōben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøreelø kōben Jesúswei mendig truba nu ambubelø kōn.

5

Jesús nu tunyu wamisra kusrenanøb wamindig

¹ Incha Jesúsbe misag truba truba nuwan ashabe, kan tun pala nebya wamisren, nui kusrenanøb pera unilø kemallen,

² nōbe øyeeg chib kusrenanøb mendabig kōn:

³ –Mayanguen tab kuilø kōn cha, tru Tiusweimburabigwan ke kagømønrraindøzhig tøgaguermab isua palai mōrøbelaimbe.

Kaguende srōmbalasrø Tius nō ashib karub waibe nōmuiwein kōn cha.

⁴ Mayanguen tab kuilø kōn cha, tru truba isuig kishibelaimbe.

Kaguende Tiusbe nōmun chi isui inchimønrrai tab kōbigwan tranrrun cha.

⁵ Mayanguen tab kuilø kōn cha, tru larrø tammayelø lata lata inchimeelaimbe.

Kaguende nōmbe tru pirøwan Tius tranrrab misrigwan ketig utønrrun cha.

⁶ Mayanguen tab kuilø kōn cha, tru sølgandø tabigwan kan parøgwaig mōrøb lataig, pi mulgwaig mōrøb lataig inchibelaimbe.

Kaguende maig isua palai melaigwan Tiusbe nōmun nōrrø tranilø kōnrrun cha.

⁷ Mayanguen tab kuilø kōn cha, katøgelan lastima ashibelaimbe.

Kaguende nōmungucha Tiusbe treetøwei lastima ashib tøgagønrrun cha.

⁸ Mayanguen tab kuilø kōn cha, chi kaig isumø manrrømera chishig tōgarweimbe.

Kaguende nōmbe Tiuswan ashchun cha.

⁹ Mayanguen tab kuilø kōn cha, tru ambugurri igurri tab kōmigwan lab marøbelaimbe.

Kaguende truilane Tiusbe 'nai ureg kōn' chinrrun cha.

¹⁰ Mayanguen tab kuilø kōn cha, tru Tius mandø martraí miaigwan marikkurri kaig martraindinab kaig nebui melabelaimbe.

Kaguende srōmbalasrø Tius nō ashib karub waibe nōmuin kōn cha.

¹¹ Ñimbe mayanguen tab kuilø kōn cha, nagurrindø misaamera tsalø waminab, kaig marinab, katø ñimun chine, chine isa wamindinab melabelaimbe.

¹² Pøs truba kasraarab tab kui mōray cha. Kaguende srōmbalasrōmbe truba truba nuig ketig utamig tōgagōnrrun cha. Nimguen kōmōwatōsrōwei tru Tius maig karuigwan eshkabelan ōyeetōwei kaig marig kōbig kōn cha, trenchibig kōn Jesūsbe.

Tiuswei ureebe yu pirau treba, tōrba lataig kōn
(Mc 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Nīmbe yu pirau tre latailō kōn. Inchendō yandō tre larrmīg misrabe, ζkatōbe chincha kui larrōbig misriasamō? Yandō mas chiweingucha larrmīg misrene, wambig petōben, misaamerabe itōbunan, chibig kōn.

¹⁴ Nīmbe yu pirauelayasig tōr latailō kōn. Kan ciudadama tun palasrō pasrabiibe trubōnrrab kaiman cha.

¹⁵ Katō kan aceite lāmparan chigucha pilōgōppe, kōtsō umbu pasrtrab pilōgōmōn cha. Treeg kōmōtō, masken pala pasrene, mayeelan yau purrabelan pilan chibig kōn.

¹⁶ Ōyeetōwei nimgucha misaamerai merrab nīmui tōr pilōnrrai inday chibig kōn, nīmui tabig mariilan asha, nōmbe nīmui Mōskai srōmbalasrō wabigwan truba tabig waminchain cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pōrigwan Jesūs kusrenanōb

¹⁷ Nabe arruppe, maig maramigwan martrai Moisés pōrigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelō kusrenaniilanba na patsōgōnrrab arritamab isumōtay chibig kōn. Nabe treeg kōmōtō, arruppe, tru Moisés pōrigu maig chibig kōben, trunun newan mara kōrrōmartrab arrig kōn.

¹⁸ Pøs nabe nīmun cierton trendamōnrrun: Srōmbalaba, pirōba pōnrrōbenbatōbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pōrigu maya lamōzhig pōrig pōnrrabelōguen pinappe, purainrraamōn cha, Kerrigu tru pōrigu maig taig nebunnegatig.

¹⁹ Inchawei mōikkōben tru maig maramigwan martrai Moisés pōriilōyu karua pōnsrailan mōigu kōben maya lamōzhigwandōguen kalō marōb, katō misagwan treetōwei kalō martrai kusrenanōbiibe srōmbalasrō Tius nō ashīb karub waisrōmbe truipe purō lamīg kui asig kōn taig kōnrrun. Trune mōikkōben martrai karua pōnsrailan marōb, katō treetōwei martrai kusrenanōbiibe, truipe si, srōmbalasrō Tius nō ashīb karub waisrōmbe nuig kui asig kōnrrun cha.

²⁰ Inchawei nabe nīmune eshkar: Nīmui sōlgandō marigwan tru Moisés pōrigwan kusrenanōbelōba, fariseosmeraba marōb pōnrrai lataitōguen kōmō, katōguchi tabig marmuisruandōbe, srōmbalasrō Tius nō ashīb karub waisrōmbe managuen kebamrraamōn cha.

Trōmbōig namiguēlō kōmumigwan Jesūs kusrenanōb
(Lc 12.57-59)

²¹ Nīmbe mōrōbelō kuinrrun nīmui merrabsreelane trendaigwan: “Kweechimōta cha. Mōikkōben kweechibiibe kaigyu pasrōnrrai pasrig kōnrrun” cha.

²² Trune nabe trendamōnrrun: Mōikkōben nui nunewan namig kōrrōmisrōbiibe kaigyu pasrōnrrai pasrig kōnrrun cha. Nunewan tsalō wamabigwane tru Setenteelō maig maramigwan asha marōbelō asha marig kōnrrun cha. Inchen mōikkōben nunewan trōmbōig inčib: “Larrō kaig chugūi mōrmīg kōn” chib wamabiibe, tru kwamō nagu mōra melamnug kegutsig kōmigwan lab pasran cha.

²³ Inchawei nī Tiuswei tranamigwan altaryumay srua arrua, nūi nunewan nī chigōben kaig mara tōgagūigwan nī isuptinchabe,

²⁴ tru nī Tiuswan tranamigwan altaryu pasrōppa, nūi nuneeba tab kōrrōmisramigwanmerrig lanrrab yamig kōn. Trugurrimbe si, altaryumay arrua, nūi tranamigwan tranō.

²⁵ Mōikkōben nūn kejawa, juezweimay merranene, tru kejabiiba mayu ib pasrap-patō, tammay kōrrōmisrkun cha, petō wamindam lau, tru juezwei tasku tranmōnrraimbe. Inchippa juezbe policiameran tranen, truilōbe nūn kailan keeri yau kegutsinamōnrrappe.

²⁶ Pøs nabe nīmun cierton trendamōnrrun: Truyugurri webinrrappe, maig pagaramigwan chishtō pagarawatōwei webinrrabguen cha.

Kasharawaig itōlulumigwan Jesūs waminchib

²⁷ Merrabsrō ōyah taigwan nīmbe mōrōbelō kuinrrun: “Mōikkōben kasharawaig kōbendō, peg ishuuba itōlulamig kōmōn”, taigwan.

²⁸ Trune nabe trendamōnrrun: Mōikkōben kan ishuwan trōmbōig martrab isub chull ashibiibe nui manrraube yandō chabguen itōlulig lataig kōrrōmisran cha.

²⁹ Inchawei treekkurri nūi kusrmay kab kaig maringarua, kaigu nūn kebenōsrkōbene, wesrua, kuchi chibig kōn. Trembe nūi asru kanbalōtō palab misrikken chi kōmōnrrun cha, tru mōra melamnug asr ōrōba kegutsig kōbgunriibe.

³⁰ Ñui kusrmay tasig kaig maringarua, kaigu ñun kebenørskøbene, tasigwane para, kuchi, chibig køn. Trembe ñui asru kanbaløtø palabikken chi kømønrrun cha, tru møra melamnug asr ørøba kegutsig købgunriibe.

*Kasharawar petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)*

³¹ 'Katø merrabsrømbe trendaig købig køn: "Møikkøben nui srawan kucha, tarømisrtrappe, kan kilga tarømisrtrab chibig mara, nun purøøramig køn" cha.

³² Trune nabe trendamønrrun: Mu møøtøgucha nui srai, itølumubendø, srawan kucha, tarømisrøbiibe, nui srawane itøluløb uñchai maran cha. Inchen mu møøtøgucha kan tarømisra ishuuba kasharabiibe nøgucha treetøwei itølulan cha.

Isa waminchimumigwan Jesús kusrenanøb

³³ 'Katø ñimbe mōriinrrun ñimui merrabsreelan øyah tailan 'Señorwei merrab, jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' cha kōrrømisrigwane wamindiitø kømø, maramig køn taigwan.

³⁴ Inchendø nabe ñimun trendamønrrun: 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chib mumaygucha ke treeg chimøtay cha. Srømbalawei merrab pasramisra 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende srømbalabe Tius nø wamisra waig køn cha.

³⁵ Katø ñimbe pirøwei merrab pasramisra, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay cha. Kaguende pirøbe Tius itøbuna waig køn cha. Ni katø Jerusalénwei merrab chigucha treeg maramig kømøn. Kaguende trube Tius, tru purø nu Reywei ciuda køn.

³⁶ Ni katø ñimui turwan 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chimøtay chibig køn. Kaguende ñimbe pusrugwan ni kandøguen puliig martrab kaimabwei, ni kandøguen yalliig martrab kaimabwei inchun cha.

³⁷ Inchen ñimbe martrappe: "Øø" tamig køn. Inchen marmønrrappe: "Ka" tamig køn. Pøs yandø i trendaigugurri mas nemarøb, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taibe nugwaimandzigweinukkurri arrubig køn.

*Kaig inchen lata marmumigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 6.29-30)*

³⁸ 'Katø ñimbe merrabsrø trendaigwan mōrøbelø kuinrrun: "Katøganui kabwan mindishibigwane nuin kabwangucha mindisamig køn", taigwan. "Katøganui trugulwan lanchibigwane nuin trugulwangucha landamig køn", taigwan.

³⁹ Trune nabe trendamønrrun: Møikkøben ñun kaig marene, lata inchimøta cha. Treeg kømøtø, møikkøben ñun kusrmay maløbøtø pashene, kandarømayigwangucha yul cha.

⁴⁰ Møikkøben kejawa kewagúigwan kerranrrab inchene, turiwangucha srua ibasingaru cha.

⁴¹ Møikkøben ñun nama, kan kilómetro chigøben ninguingarubene, trube, pa kilómetro nig cha.

⁴² Inchen møikkøben ñun chi miabigwane tranø cha. Møikkøben 'pebrra' cha, miabene, 'ka' chimø, peb cha.

*Ashig kømui inchibelan undaaramigwan Jesús waminchib
(Lc 6.27-28, 32-36)*

⁴³ 'Ñimbe katø merrabsrø trendaigwan mōrig kuinrrun: "Ñui tab linchibigwane isua, undaaramig køn chippe. Ñun tsaliigwane ashig kømui indamig køn", taigwan.

⁴⁴ Trune nabe ñimun trendamønrrun: Ñimun ashig kømui inchibelane undaaray cha. Inchen ñimun kaig martrabgøba inchibelaimbe nōmuyasig Tiusba wamindamig køn cha.

⁴⁵ Treeg marabe, ñimbe Møskai srømbalasarø wabigwei ureg kønrraguen. Kaguende nōma nui nōsigwan kailaim pala lata, tabelaim pala lata pørr patingarub, katø sølgandø tabig marøbelaim pala lata, chi sølgandø tabig marmeealaim pala lata sre punrai ørøb inchibig køn cha.

⁴⁶ Kaguende ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿truburøbe chigúii utønrrague? ¿Romas-reelayasig an utabeløguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru?

⁴⁷ Inchen ñimui nunelandø tab wamabiibe, ¿chigúii srøig peg marig kønrrautah? Kaguende ¿Tiuswan ashmeelø tru judíos kømø misaameraguen treetøweimbe marøbelø kømuitarru?

⁴⁸ Ñimbe sølgandø newan tabelø kuy, ñimui Møskai srømbalasarø wabig newan tabig køb lataitøweingue.

6

Tabig maramigwan Jesús kusrenanøb

¹ Ñimui tabig mariilan misaamerai malau marmøtay, misaamera ka ashchaidø lataig. Ñim treeg marene, ñimui Møskai srømbalasø wabiibe chigucha truburøbe tranrraamøn.

² Inchawei palai inchibelan ñi puruguppe, mayeelø wammøtraï waminchib kenamarmøta. Tru palatø tab inchibelø latawei judíosmera tulundzuni yamerayu, callesmerayu misaamera nømun tabig waminchai marøbelø lataig marmøta. Kaguende nabe ñimun cierton trendamørrun: Yandø treeg marøbeløbe nømui truburø ketig utamigwane utabguen indan cha.

³ Inchen palai inchibelan ñi puruguppe, ñui kusrmay tasig marigwane atsimay tasig asha kønrrai marmøta.

⁴ Inchen ñi mun kenamarmøtø mariilan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan ketrun.

*Tiusba mandø wamindamigwan Jesús kusrenanøb
(Lc 11.2-4)*

⁵ Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, tru palatø tab inchibelø lataig kømøtay. Truiløma judíosmera tulundzuni yamerayu køben, plazayu ya tsøbmerasrøn køben pønrramisra, Tiusba wamindamig chullelø køn, misaamera ashchai. Nabe ñimun cierton trendamørrun: Nømun misaamera tabig wamindiibe, trube truburø ketig chabguen utabguen indan cha.

⁶ Trune ñibe Tiusba waminchappe, ñui kwartuyu kebya, yaskabwan kasra, ñui Møskai Tiusba waminchi cha, mu asiimig truyu ñibatø pasrabigwan. Inchen ñi mun kenamarmøtø marigwan Tius ñui Møskai ashibiibe ñun truburø ketamigwan ketrun.

⁷ Tiusba waminchib pasrappe, trunundø katøle, katøle ka yandø wama mørmøta, judíos kømeelelø latawei. Kaguende truiløbe truba truba waminchene, Tiusbe katøguchinguen mørraitamab isubelø køn.

⁸ Ñimbe nøm latailøwein kømøtay. Kaguende ñimui Møskai Tiusbe ñim miamøwatø ñimui chi palai indigwane chab ashaguen wan.

⁹ Ñimbe Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrigay: Namui Møskai srømbalasø wabig, ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønrrun.

¹⁰ Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø, srømbalasø latawei yu piraugucha,

ñi maig maramdiig køben, treegwei marig kønrrai.

¹¹ Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan møi tranøb,

¹² namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrig chib, nam namun kaig marøbelan ulø paymø, pesannawa kørørmisrøb lataitøwei.

¹³ Chigøben namun kegørrøsrkønrraptig pønrrøbene, truwane namun ambashmørrunrig. Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra. Kaguende, tru ashib karub waiba, maramburab mariiba, purø nuig, purø tabiibabe managatig ñuin køn chib.

¹⁴ Kaguende katøganelø ñimun kaig maren, truilan ñim ulø paymø, ñim pesannabene, ñimui Møskai srømbalasø wabikkucha ñimun ulø payamigwan paymønrrun cha.

¹⁵ Inchen katøganelan ñim pesannamø, ulø payene, ñimui Møskai srømbalasø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigwan Jesús kusrenanøb

¹⁶ Ñim ayunappe, malømera kwa isuig lataig misrmøtay. Tru palatø tab inchibeløma malømerabe kwa isuig latailø kenamarøbelø køn, misaamera nømbe ayunab kui ashchai. Treeløwein kønrrab kømø. Pøs nabe ñimun cierton trendamørrun: Yandø nømun misaamera tabig wamindiibe, trube truburø keti lataig chabguen utabguen indan cha.

¹⁷ Inchen ñibe ayunappe, maløwan kwalla, pusrugwan tabig tamar cha,

¹⁸ misaamerabe ñun ayunab wain kønmab ashmønrrai. Ñuinetø marigwan ñui Møskai ashib pasrabiibe trunun asha, nøbe ñune truburø tranamigwan tranrrun chibig køn.

*Srømbalasø chigurrimbunø pønrrabig
(Lc 12.33-34)*

¹⁹ Yu pirau chine, chine tulishimøtay, pullillamera mab, trerawa pinab, nileelø kebamba nilab indinug.

²⁰ Trembe srømbalasøwei tøgamisrøb tulisay, pullilla mamøwei, trerawa pinømøwei, nileelø nilønrrab kebammøwei indinug.

²¹ Kaguende ñimui chi tøgagüilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

*Kabmerabe asrwei lámpara køn
(Lc 11.34-36)*

²² 'Asru kappe kan lámpara kòn cha. Inchawei ñui kab tabig kòbene, ñui asrube kerriguba tørsulu kòrrun.

²³ Inchen ñui kab kaig kòbene, ñui asrube kerriguba lóstiig kòrrun. Inchawei tru tór ñuinus pasrabikken lóstiig kòbene, tru lóstiibe mas maig lóstógolig kerah chibig kòn Jesúsbe.

Møigwanmerrig mas isua tógagømig

(Lc 16.13)

²⁴ 'Nun karunrrabelø muguen pagatøbe tógagørrab kaimanrrun. Kaguende kanune tsalø ashippe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mørøb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marøb pasrørrab isumba, anweimburabigu marøb pasrørrab isumba inchibiibe martrab kaimanrrun cha, pabaløbabe.

Tiusbe nui uregwan ashibig kòn

(Lc 12.22-31)

²⁵ 'Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Øsig amønamig, ñim mamigwanba, mutsamigwanba, asru chi kemernab isumigwanba menrra isumøtay cha. Øsig amønamikkann kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha.

²⁶ Pala amøñibelø illimeran asay chibig kòn. Ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, ellmarig tulisaiawan esegainug esegamøwei inchibelanguen, truilanma ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe manrrai mannøbig kòn cha. ¿Ñimbe illimera lataguen kømø, maselø kømøtirru? chibig kòn.

²⁷ ¿Ñim møiløgøben maya, maya incha katøgan tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha.

²⁸ ¿Chindimbarre ñimbe asru keegwan truba truba isubelø køgue? cha. Wambig umeranna asay chibig kòn. Kwallmøwei, kumøwei inchibelø kòbendø, tabig nørørran cha.

²⁹ Inchendø nabe trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig tøgagua, umera lata tabzhiibe kemuig kòn cha.

³⁰ Wambig kaamera, møi ka pønrrøwa, srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim ya ñimui isubigwan Tiusweinug pasra ke kagømønrraindøzhig tøgarwan.

³¹ Inchawei øyeeg chib chi isumøtay chibig kòn: "¿Chi mamer?" chib; "¿Chi mutsamer?" chib; "¿Chi kemer?" chib.

³² Kaguende tru Tiuswan ashmeelø judíos kømø misaamerabe iigwandø isub labelø kòn. Inchen ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe ñimui chi palabelan ashaguen wabig kòn.

³³ Inchawei Tius nø ashib karub wainuguigwanba, katø tru sølgandø tabigwanba, truilanmerrig lab maramig kòn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe nemarig kerrigu utønrrun.

³⁴ Inchawei srøna kwalømweyigwane chi isumøtay. Kaguende srøna kwalømweyigwane srøna isumig nørø kòn. Kaguende kwalømmørig chi pub arrubiitø tsabø kòn isumibe.

7

Katøganelan 'øyeelø, øyeelø kòn' chimøtay

(Lc 6.37-38, 41-42)

¹ 'Ñimbe katøganelan 'øyeeg, øyeeg marøbelø kòn' chib waminchimøtay, ñimungucha 'øyeelø kòn' tainamønrrappe.

² 'Ñim katøganelan 'øyeelø, øyeelø kòn' chib wamindiibe, ñimungucha treetøwei martrun. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrrun.

³ ¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe?

⁴ Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chincha øyeeg chinrragu: "Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?" cha.

⁵ 'Ni, palatø tabig, ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig kòn. Treenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

⁶ 'Chigøben Tiusweindø tarømarigwane werameran tranmøtay. Katø ñimui perlasmerane kuchimeran kebusrmøtay, inchipa truilan itølula, llirawa, amrrua, kurmillustøga kwanaguchib ñimun pitis marinamønrrappe.

Tiuswan miab, nun lab, katø yaskabu wamab inday

(Lc 11.9-13; 6.31)

⁷ 'Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun. Lawabe, wetørranrrun. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun.

⁸ Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabu wamabigwane kurtrun.

⁹ Kabe ñimma mōikkōben ñui nusrkai pirri miabene, kabe, ¿kan pillisrugwan tranōbsruguh?

¹⁰ Kabe kan peskau miabene, ¿kan ulwan tranōbsruguh?

¹¹ Pōs ñimma ya kailō kōbenguen ñimui uregwane tabig keta tranōbelō kōben, kan mas ñimui Mōskai srōmbalāsō wabiibe nun miabelane, maig tabig tranōrrer chibig kōn.

¹² Inchawei ñimma katōganelō ñimuyasig tabig maramig palai inchibelōbe, ñimgucha katōganelan treetōwei maray chibig kōn. Kaguende maig maramigwan martrai Moisés pōrigu lata, Tius maig karuigwan eshkabelō pōriilōyu lata iigwanwei martrai karubig kōn.

Trag yaskappa, lendō yaskappa

(Lc 13.24)

¹³ Trag yaskabwan kebambay chibig kōn. Kaguende tru kan lendō yaskappa, tru lendō maybabe managuen werrumikkaig kegōrra pōnrramsrōmay pera ibig kōben, truwane si, mōilōgōben truba nu kebamban cha.

¹⁴ Inchen tru trag yaskappa, trag mayba managuen patsōmō ōsig purramsrōmay pera ibiibe, truilōbe traguelō, trurrigu murelō kōben, trunun wetōrrabelōbe mamdō kōn chibig kōn.

Tusrbe mamikkurri asamdiig kōn

(Lc 6.43-44)

¹⁵ Tab asha kuy, chibig kōn, ‘Tius maig karuigwan eshkabelō ker’ chibelō isa waminchibelan, ñimui may kan ubisha lataig amrrubendō, nōmui umbube kan namig lobosmera latailō kōn cha.

¹⁶ Trune ñimbe nōmui maig mariilōyutōguen tsabō ashchun, tusryu mamig niguigwan latawei. Kaguende kal tusryugurrima uvas lurrmōwei, katō kaldō misrōb tusryugurri yashig lurrmōwei indan.

¹⁷ Inchawei kan tab tusrbe tab mamig niguen. Trune kan kaig tusrbe kaig mamitōwei nigan cha.

¹⁸ Inchawei kan tab tusrbe kaig mamig niirrab kaimabwei, katō kan kaig tusrbe tab mamig niirrab kaimabwei indan cha.

¹⁹ Inchawei chi tusrwandōgucha tab mamig niimigwane para, nagu kegutsan.

²⁰ Inchawei nōmui mariilōyu ñimbe ashchabguen chibig kōn.

Tius nō ashib karub waisrōmbe mayeelōba kōmōtō kebamrrun

(Lc 13.25-27)

²¹ ‘Nan: “Señor, Señor” chibelō srōmbalāsō Tius nō ashib karub waisrōmbe mayeelōba kōmōtō kebamrrun. Treeg kōmōtō, nai Mōskai srōmbalāsō wabig maig maringaruben, trunun marōbelōtōwei kebamrrun.

²² Tru srabe kwalōmbe nane mōilōgōben truba nu trenchinrrun: “Señor, Señor, yamba nambe ñui munchiyu ñi maig karuigwan eshkab, ñui munchiyu kwaimandziimeran webetab, ñui munchiyu maramburab mariilan marig kōbig kōn” cha.

²³ Inchene nabe trendamōnrrun: “Managuen nabe ñimune ashmīg kur cha. Ñim larrō kaig marōbelōbe, nainukkurri tarōmisray” cha.

Pailō ya marōbelan kemesra wamindig

(Mc 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ Mōikkōben na wamindigwan mōrōb, na maig taigwan mōra marōbigwane kan mōg tab isua marōbig lataig kōn chinrrab. Nui yawan srug pala marōbig lataikke.

²⁵ Sre pub, pimera nurab, yawan isig megambub itsingucha, yabe peñmōn cha, kaguen srug pala marig pasrōwa.

²⁶ Inchen nan mōrōppe, mōrendō, na maig taigwan marmīgwane, kan mōg tab isua marmīg lataig kōn tamōnrrun cha, nui yawan pisrum palatō marōbig lataikke.

²⁷ Sre puben, pimera nuraben, yawan isig megambub ichen, yabe peña, purō isumdiig mindisaig kōrrōmisran— cha, trenchibig kōn Jesúsbe.

²⁸ Inchen Jesús iilan kerrigu chab waminchen, maya misaaba kwaara asha kōrrōmisrōbelō kōn ōyeeg kusrenaniilan.

²⁹ Kaguende nōbe kusrenanōppe, nuinukkurrindōwei mu mandamgaig kusrenanōbig kōn, tru Moisés pōrigwan nōmui kusrenanōbelō lata kōmō.

8

Asr trerab kwanrō tōgaigwan Jesús tamarōb

(Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Yandō Jesús tun palasrōngurri kōrraarruben, misag truba nu mendig amrrubelō kōn.

² Inchene kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgagig kemallippa, Jesúswei merrab tømboŋsrabe trenchibig køn:

–Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.

³ Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

–Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørrømisren,

⁴ Jesúsbe trenchibig køn:

–Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, katø Tiusweyasig tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

Suldau sötøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

⁵ Yandø Jesús Capernaumsrø kebibene, romanosmerai suldau cienelan ashibig, kan centuriòn taig, nuimay arruabe, nun purugurra chib,

⁶ trenchibig køn:

–Señor, nai mendig megabiibe yau kwanrrø tsun cha, truba truba pusrkwai inchib, kerrigu kønørrrab kaimaig.—

⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

–Nabe arrua, tamaramønrrun— cha.

⁸ Inchen tru centuriònbe trenchibig køn:

–Señor, ñi nai yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuinatan cha. Tammisr cha, treetø chirra cha. Nai karuindiig megabiibe tammisrtrun cha.

⁹ Kaguende nagucha mas nørreelø karuig kur cha. Katø treeg køben na karub tøgagüilø suldaumera tøgagur cha. Truilanma na møigwan køben: “Inrrø” chibene, ib; katø na møigwan køben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan chigøben: “Mar” chibene, marøb inchibig køn— cha.

¹⁰ Jesús iigwan møra, kwaara asha kørrømisrabe, nui mendig amrrubelan trenchibig køn:

–Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Israelsrø møigweinukken isubigwan nainug pasra tøgagüig øyangatig nuig wetørramur cha, i møwei lataig.

¹¹ Incha nabe ñimune trendamønrrun chibig køn: Pørr kal-labgatøsrøngurrin køben, pørr kebiggatøsrøngurrin køben truba nu amrrua, Abrahamba, Isaacha, Jacobpa manrrab purramisrtrun cha, srømbalasrø Tius nø ashib karub waisrø.

¹² Trune Tius nø ashib karub waisrø purrønrrab ureemerabe wambig purø trømbø løstøyu webusrilø kønrrun cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun— cha.

¹³ Incha Jesúsbe tru centuriònwan trenchibig køn:

–Yamay inrrø cha. Ñi maig køreig treeg kønrrun— cha.

Inchen tru urastø tru mendig megabiibe tammisrig køn.

Jesús Pedroi sueeran tamarøb
(Mc 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Jesús Pedroi yamay arrua, keyyabe, Pedroi sueerabe camayu pachiiba tsui ashibig køn.

¹⁵ Incha Jesúsbe tru ishuwei tasigwan katørabene, pachiibe weetaptingchen, nøbe kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

Kwanrreelø truba nørrøwan Jesús tamarøb
(Mc 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Yandø yem misren Jesúsweimay truba yamelan kwaimandzig tøgarwan misaabe srua amrruben, kan wamitøgatø tru kwaimandziimeran webetab, katø chi kwanrrø køben tøgarwan mayeelan tamarøb big køn.

¹⁷ Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig Isaiás øyah taig nebunrrain kuig køn:

Nøtøwei namui pusrkwabelanba,

namui kwanrrømeranba kerran, taig.

Jesucristoi mendig ambamibe murig køn
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Jesúsbe nuin pøtøgatan misaamera truba nu tulsrua kui ashabe, nui kusrenanøb pera unilane pisu ambøgatø maysrø larramrrai karubig køn.

¹⁹ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøb big kemallabe trenchibig køn:

–Kusrennøbig, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.

²⁰ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Zorramerabe waramig trab tøgagøben, katø pala amøñib illimeragucha nømui lemera tøgær køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrramikken chigaig kur— cha.

²¹ Inchen katøgæn møikkøsrøn, Jesúsuan mendig uñibiibe, trenchibig køn:

—Señor, nai møskawan sørønrrabmerrig ibashcha— cha.

²² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nai wendau amø cha. Tiusweimburabigu kwaig lataløbe nømui kwailan sørøbash — cha.

*Jesús isig ichibigwanba, pi latøgushibigwanba kønøbashmub
(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)*

²³ Jesús yandø barcoyu nebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun lincha ambubelø køn.

²⁴ Inchene mømbe maryube truba trømbøig mur isig ichib kurra, pi welarmera barcoyu mas, mas negutsingucha, Jesúsbe kib tsubig køn.

²⁵ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kasrønannrab amba, trenchibelø køn:

—¡Señor, namun wesurra chib, chab asentab meler!— cha.

²⁶ Inchen nøbe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kørig køta? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrraindøzhig pasra tøgær— cha.

Incha kurrabe, isigwanba, marwanba kønømønrrai kandø wamuben, ¡katø! yandø kerrigu wasrønzhig kørømisrøbig køn.

²⁷ Inchen nømbe kwaara asha kørømisra, trenchibelø køn:

—¿Øyeebe chi møg kerah? cha. ¡isig ichibig lata, mar lata, iiløguen nun mørtrappel!—

*Jesús Gadarasrø pailø kwaimandzig tøgærmeran tamarøb
(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)*

²⁸ Jesús pisu ambøgatø Gadara pirausrø larrabene, pailø kwaimandzig tøgærmera sørin trabmeraygurri martrab attirru cha, Jesúsuan kemallibelø køn. Truiløbe truba namiguelø køptø, tru maywane mugucha puramrrab kaimabelø køn.

²⁹ Inchabe trenchib trashibelø køn:

—Tiuswei Nusrkai, ¿namune chi martrab inchigu? cha. ¿Namun ¡katø! purø trømbøig møra melønrrai martrab attirru cha, tru treeg maramig pumøwatøbe?—

³⁰ Truyugurri maya yab køsrøn kuchimera truba nu lawa mab amøñibelø køn.

³¹ Inchen tru kwaimandziimerabe Jesúsuan trenchib rugabelø køn:

—Namun webetappe, trube, tru kuchimerayu kebamingarurrnrrig— cha.

³² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ambay pøs— cha.

Inchen tru kwaimandziimerabe møguelainukkurri webamba, kuchimerayu kebamben, tru urastø kuchimerabe luløb mendappe, truba trømbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.

³³ Inchen tru kuchi ashibeløbe chab lula, puebløsrø puabe, tru kwaimandzig tøgær købelan maig purayaigwan kerriguh waminchib mendabelø køn.

³⁴ Inchen puebloyu maya misaabe Jesúsuan katønrrab webamba, nun ashabe, tru pirau-gurri 'irra' cha, truba rugabelø køn.

9

*Jesús kan kønønrrab kaimabigwan tamarøb
(Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)*

¹ Inchen Jesúsbe kan barcoyu nebya, pisu ambøgatøsrø larraya, nui puebloyu pubig køn.

² Inchen tuyube kan møg kønønrrab kaimabigwan kan tsigalyu muta amrruben, Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:

—Nai nusrkai, kullaaramøta cha. Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig kørømisran— cha.

³ Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe treeg isubelø køn: “Nøbe Tiusweimburab purø trømbøig waman” chib.

⁴ Inchen Jesúsbe nøm chi isub kuilan ashabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeeb kaig isub køgue? cha.

⁵ ¿Møigwan mas kørømø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørømisran”, ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrø”, ¿tamiteh? cha.

⁶ Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui mømbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn.

Inchabe tru kønønrrab kaimabigwane trenchiptinchibig køn:

—jKurrø! cha. jÑui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø!— cha.

⁷ Inchen kwanrriibe kurra, nui yamay ibig køn.

⁸ Inchen misaamera iigwan ashabe, truba kørig kui inchibelø køn, Tiusbe møguelan øyeeg mu mandamgaig maramig tranitamab isua. Incha øyeeg marikkurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

Jesús Mateowan wamab

(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Jesús truyugurri yabe, kan Mateo taig møwan romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.

¹⁰ Indiibe Jesúsbe tru Mateowei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben puabe, Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniløba mishatsigu trubalatø purrøben, ¹¹ møiløgøsrøn fariseosmera trunun ashabe, nui kusrenanøb pera uniløba trencha payibelø køn:

—¿Ñimui kusrennøbiibe an utabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.

¹² Inchene Jesús trunun mørabe, trenchibig køn:

—Tabelø kwanrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha.

¹³ Amba, i pørigu chi chibig kuigwan kusrey cha, tru Tiuswei wamyu øyah chibigwan: “Animal kweecha, nan tranøb kømøtø, ñimbe lastima ashibelø kønrrai inchar” taigwan. Kaguende nabe sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn— chibig køn Jesúsbe.

Ayunamigweimburab Jesúswan payib

(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Juan Bautistai mendig amøñibelø Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—Namba, fariseosmerababe ayunamigwan katø katø marer cha. ¿Inchen ñui kusrenanøb pera uniløbe chindimbarre trunun marmeelø køh?— cha.

¹⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Kan novios yaumay lynchai eshkailanma novio nømba wabengan isuin purrørraitaru? cha. Inchendø yandø novion srua ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen ayunabwei inchun cha.

¹⁶ *Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srø llensu søtiimigwan waya, tsushimøn cha. Kaguende tru srø llensube kesruppa, kølli llensune kølsrøben, mas trømbøikken kølsraig kørrømisrtrun cha.

¹⁷ Katø srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei inchibelø køn cha. Kaguende treeg marene, kalusmerabe srurrøben, vinobe lushen, yandø kalusmerabe ka pinørrun cha. Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn cha. Trumaybe møigwandøgucha chi mindisaig kømønrrun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús kan ishuwan kwanrøwan tamarøb

(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Jesús waminchib pasramne, judíosmeran chi maramigwan kan karubig puabe, nui merrab tømboñsra, trenchibig køn:

—Nai nimbasr ke møindø kwan cha. Øyeeg kuindøgucha, ñi arrua, tasigwan nuim pala estsarene, katø øsiiranrrun— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe kurra iben, nui kusrenanøb pera unilø nun lincha amben, nøbe tru møøba ibig køn.

²⁰ Indiibe kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrø tøgag chiguen tab kømui megawa, Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesús nø kewagüig urøzhigwandø katørabig køn.

²¹ Kaguende nøbe treeg isubig køn: “Nui kewagüigwan ka katøraitø tammisrig kørrømisramønrrun” cha.

²² Inchen Jesúsbe keesha asha, tru ishuwan ashabe, trenchibig køn:

—Chi isumøta cha. Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagüikkurri tamarig kørrømisran— cha.

Indiibe tru uraskurri yandø tammisrig kørrømisrig køn.

Kan ishug-unan Jesús øsiiranøb

²³ Incha Jesús tru judíosmeran karubigwei yau pubene, lus urrabelø køben, katø misaamera truba trashib kishib kui ashibig køn.

²⁴ Inchabe trenchibig køn:

—Yugurri webambay cha. Ishug-unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn.

²⁵ Incha nømun webambingaruben, Jesúsbe kebya, ishug-unan tasigu kemørene, unøbe kurraptinchibig køn.

²⁶ Inchen tru piraube muba kuimburab treeg purayaigwan wammørig kørømisrøbig køn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb

²⁷ Jesús tuyugurri webya ibene, pailø kabgailø trenchib trashib wendautø amrrubelø køn:

—¡Namun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—

²⁸ Inchen Jesúsbe yau kebiben, tru kabgailø kemallene, nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe na øyeeqwan martraitamab køregueh?— cha.

Inchen nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

²⁹ Inchene Jesúsbe nømui kabmeran katørawabe, trenchibig køn:

—Ñim ñimui isubigwan nainug maig tøgagúig treeg kørñrain— cha.

³⁰ Inchen nømui kabmerabe ashibelø misren, Jesúsbe trenchib karubig køn:

—Mun køben eshkab kørñrab kømø cha, i marigwan.—

³¹ Trendaingucha nømbe webambuptø, Jesús nø chi marigwan tru pirau mayeeelan waminchibelø køn.

Kwaimandzig tøgagig waminchab kaimabigwan Jesús tamarøb

³² Inchen tru kabgailø købeløbe webambub kømnetø, møiløgøsrøn Jesúsweimay kan wangagig kwaimandzig tøgagigwan srua amrrubelø køn.

³³ Inchen Jesús tru kwaimandzigwan weguchen latatø, tru wangaike waminchipt-inchen, misaabe kwaara asha kørømisra, trenchibelø køn:

—¡Managuen nam Israel misaamerai utube øyeekkatiibe ashmer!— cha.

³⁴ Inchen fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kwaimandziimeran ke nøasha karub pasrabikkurri kwaimandziimeran nøbe webusrøbig køn cha.—

Jesús misagwan yeekkucha nebuig melaitamab lastima ashib

³⁵ Jesús maya pueblomerasrø, yamera tsitsø pønrrabsrø, judiosmera tulundzuni yamørig kusrenanøb, tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkab waminchib, chi kwanrømeragurrimbunø tøgarwan pusrkwabelan tamarøb lllirab ibig køn.

³⁶ Incha truba nu sørø misagwan ashabe, lastima isui inchibig køn. Kaguende nømbe truba isuilø, chinchabguen kaimar, kan ubishamera mu ashchabig chigar latalø køben.

³⁷ Incha nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Ellmarig tulisamibe truba nørø køben, trune tulishinrrabeløbe mamdø køn cha.

³⁸ Inchawei tru ellmarig puagig Tiuswan miay chibig køn, nui ellmarigwan tulishinrrabelø ørtrai.—

10

Jesús nøashib karua øramelø doce lawa wesrub

(Mc 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wamabe, mu mandamgaig maramig tøgagønrrai tranøbig køn, trømbøig maringarub kwaimandziimeran webusrøb, katø chine kwanrømeranba, pusrkwabelanba tamartrai.

² Iilø køn tru doce nøashib karua øriilai munchimera: Srøsrøibe Simón truigwane katø Pedrogucha taig, nui nuneg Andrésba, Zebedeowei nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba,

³ Felipe køben, Bartolomé køben, Tomás køben, Mateo tru romasreelayasig an utabig køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Tadeo køben,

⁴ Simón tru Cananistameraingatiig køben, Judas Iscariote tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø misra tranøbig købengue.

Jesús tru doceelan kusrenanrrai ørøb

(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jesús i doceelan øyah martrigay chib karua ørøbig køn:

—Judios kømeeleø waraisrø ammøwei, samaritanosmerai pueblomerasrø kebammøwei inchigay cha.

⁶ Trembe tru Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latalaimaytø amrrigay cha.

⁷ Trusrø ambabe, srømbalaserø Tius nø ashib karub waibe lutau pasran chib eshkab kusrenanrrigay cha.

⁸ Kwanrreelane tamarøb, kwailan øsiiranøb, asr trerab kwanrrø tøgarwan tamarøb, kwaimandziimeran webetab inchigay cha ñimbe. Ñimun øyegg martrai tranigwan ñimma ka ketig utig køn cha, ñimgucha katø treegwei marøppe, anwei marmøtay cha.

⁹ 'Oro køben, an køben, cobre køben ñimui pørønailøyu pusra ammøwei,

¹⁰ katø mayuwei murril ila ammøwei, turingucha yunømaramiba kømøtø, kandø tøgä; alpargatiskucha keeta kømøwei; ni pøtønain tsikkucha srua ammøwei inday cha. Kaguende chigøben marøbiibe nui marimburbø mu chi chinrainga mamigwane utamig køn cha.

¹¹ 'Ñim kan puebloyu kui, ya tsitsø pønrrabyu kui puabe, kan misag chi isumgaig tabigwan lawa, truigwei yau kørørrømisrtrigay ñim truyugurri ambamnegatig.

¹² Yau kebambuppe, 'ñimun chi isumgaig tab køn' chib wamønrrigay.

¹³ Tru yau misaamera truburab tabelø købene, tru ñimui tab købiibe nømum pala treeg kønrrun. Inchen trengatig kønrrabgailø købene, ñimui tab købiibe ñimuinuutøwein kønrrun.

¹⁴ Inchen ñimun wamømøwei, ñim wamindigwan mørømøwei inchene, nømui yaugurrin kui, nømui puebloygurrin kui webambuppe, srøbyu usrøwan chishtø kørøroga webamrrigay chibig køn.

¹⁵ Inchawei nabe ñimun cierton trendamønrrun: Srabe kwalømbe tru puebloimbe Sodomaimba, Gomorraimba pirau lataitøguen kømø, Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe mas purø trømbøig kønrrun cha.

Wendøsrø kaig indinab melamig attrabig

¹⁶ 'Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ørar. Chiyugøben kegørrømmønrrab ñimbe ul latailø kuy. Inchen chi kaig inchimeelømaybe palomamera latailø kømig køn.

¹⁷ Ashiptø kønrrigay misaameran. Kaguende nømbe ñimune karubelai tasku tranøb, katø judíosmera tulundzuni yameray ñimune ichabetab inchun.

¹⁸ Katø karubelø nørreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø srua amrrun, trumay ñimbe nømunba, judío kømeelanba naimburabigwan wamindamig kønrrai.

¹⁹ Inchen tru karubelan ñimun tranene, ñimbe mandø løtamigwan chi isumøwei, mandamerab chi isumøwei inchigay. Kaguende tru wamindamig pubene, wamindamig tøgagønrrai Tius tranrrun, chibig køn.

²⁰ Kaguende ñim waminchain kømøtø, Tius ñimui Møskawei Espiritu ñimgurri waminchun.

²¹ Inchen nunebe nømui nunewandøwei kwetchai tranen, møskaimbe nusrkawan tranen, uremerabe møskalan namig kurra, kwetchai tranrrun cha.

²² Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha. Inchen srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømig kaigyugurri wesraig kønrrun chibig køn.

²³ Ñimun kan ciudayu chigøben kaig martrab inchene, katøgansrømay wegørra ambay. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Møg Misra Arrubiibe Israel pirau ciudamerayu ñim kerrigu naimburab eshkað liramøwatø attrun cha.

²⁴ 'Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigan purab nuig kømøn. Katø kan karuindiig megabiibe nui ya puaigwan purab nuig kømøn.

²⁵ Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigan lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Inchen tru karuindiig megabiibe tru ya puaig lataitøwei misrabe, trutø tsabø kui møramig køn. Yau møskai ashib wabigwanguen kwaimandzig Beelzebú cha wamibe, mas nui yau purrabelane chitø tai asamø chibig køn.

Mun kørig tøgagømig

(Lc 12.2-7)

²⁶ 'Inchawei misaameran kørig kui inchimøtay. Pøs chitøgucha sørriibe sørriitø kørørrømmønrrab, kenamisrtrun. Katø kan søratø tøgagúibe søratø kørørrømarig kømø, wammørig kørørrømisrtrun.

²⁷ Na ñimun løstøyu wamindigwane ñimbe kwaløm tøryu waminday. Katø na ñimun nilø wamindigwane ñimbe yabalasrøngurri trasay.

²⁸ Asrwanð kweechibelane kørig kui inchimøtay. Kaguende ñui møsigwane kwetchab kaimanrrun. Treeg kømøtø, asrwanba, møsigwanba managatig tru møra melamnug pinish-inrrabigwan, tru Tiuswane si, kørig tøgaguy, chibig køn.

²⁹ '¿Pagatø illinzheelan kan centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? Treweindøzhigwanguen ñimui Møskai pirau kørørrøbashmubene, ni kanzhikken kørørrømmøn.

³⁰ Pøs, ñimuiburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan mundziizheelø køn.

³¹ Inchawei ñimbe chi kørig kui inchimøtay. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn.

³² 'Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatig kur' chibigwane nagucha nai Møskai srømbalasarø wabigwei merrab treetøwei truigwane 'ningatig kur' tamønrrun.

³³Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kòmur' chibigwane nagucha nune nai Mòskai sròmbalasarò wabigwei merrab 'nuingatiig kòmur' cha, trendamònrnun chibig kòn, Jesúsbe.

*Jesúskurri misaamera nòòròtò misròb
(Lc 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴Nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab kòbigwan srúa arritamab isumòtay. Nabe truigwan srúa arrumòtò, kwayab kòmigwan srúa arrur cha.

³⁵Nabe arruppe, mòòbe mòskaimba namig kurròben, nimbasrbe usrimba namig kurròben, yernabe sueeraba namig kurrònrri martrab arrur.

³⁶Inchawei mòigwandògucha ashig kòmui inchibelòbe yauelòtòwein kònrnun.

³⁷Mòikkòben mòskawan kui, kabe usran kui, nan lataguen kòmò, mas undaarabiibe truburab chinchá nain kònrabgaig kòn. Nui nusrkawan, kabe nui nimbasrwan, nan lataguen kòmò, mas undaarabiibe truburab chinchá nain kònrabgaig kòn.

³⁸Inchen mòikkòben kuruswan mutab nai mendig arrumíbe truburab chinchá nain kònrabgaig kòn.

³⁹Inchen mòikkòben òsig kòmigwan wetòrrabiibe yandò pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindò kwabiibe managatiig òsig kòmigwan wetòrrawa tògagònrnun cha.

*Ketigwan utab
(Mc 9.41)*

⁴⁰'Mòikkòben ñimun tab wamab utabiibe nan utan. Inchen nan utabiibe nan karua ròbigwan utan.

⁴¹Inchen mòikkòben Tius maig karuigwan eshkaibig kui ashiptò nun tab wamab utabiibe, tru Tius maig karuigwan eshkaibigwan ketigwandòwei nòbe Tius tranig utònrnun chibig kòn. Katò mòikkòben kan sòlgandò tabig maròbigwan, sòlgandò tabig maròbig kuimburò utabiibe, sòlgandò tabig marò mòwan ketigwandòwei Tius tranig utònrnun cha.

⁴²Inchen mòikkòben nai mendig amòñibelò kui ashiptò trengatiig kòmòzheelan kan pi pishi pasuzhiitòguen sròròbiibe, truburò nui ketig utamigwane utòmò kòmò, utònrnun cha, ñimun trendamònrnun.—

11

¹Jesús yandò nui doce kusrenanòb pera uniilan òyeeg, òyeeg maròb amòñinrigay cha, chab kusrenanabe, truyugurri ibig kòn, tru pirau katògan pueblomerasrò nui srò wam tabigwan kusrenanòb katò eshkaib waminchib inchab.

*Juan Bautistai kusrenanòb pera uniilò
(Lc 7.18-35)*

²Juan Bautista kailan keeri yau keerig pasròwa, Cristo chi maròb uniilan wammòròbig kòn. Inchabe mòilan kòsròn nui mendig amòñibelan Jesúswan trencha payrrai ròròbig kòn:

³—¿Tru Cristo attrabig kòbiibe ñi kuin kui, kabe nambe katòganun muniiramòh? chinrrai.—

⁴Inchene Jesúsbe nòmun lòtappe trenchibig kòn:

—Amba, ñim chi mòrigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha.

⁵Kabgailòbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrò tògarmerane nòmui kwanròwan tamara chishmariilò kòben, kalu mòrmeelòbe mòròbelò misren, kwailòbe òsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srò wamwan eshkaib kusrenaniilò kòn cha.

⁶Mayanguen tab kuig kòn chibig kòn, nan peg kuitamab isumòtò, na kuitamab isubigweimbe.—

⁷Inchen yandò nòm amben, Jesúsbe Juanweimburab misagwan trenchib waminchib pòlbasròbig kòn:

—¿Mu misag warab waraimòsròmbe ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay imay ka isig srúa yainaptigwande? cha.

⁸Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. Kabe, ¿kan mòg truba tabig keweigwande? cha. Ñimbe ashibelò kòn, truba tabig kebelòbe reymerai yau purrabelò kui.

⁹Trube, treeg kòbene, ¿chi ashchab webambig kò? Kabe, ¿Tius maig karuigwan kan eshkaibigwande? Òò, nabe ñimun trendamònrnun cha: Treegwanwei ashchab webambig kòn cha, katò treetòguen kòmò, trurrigu Tius maig karuigwan eshkaibigwan lataguen kòmò, mas purò nuigwan.

¹⁰Juanbe tru Tiuswei wamwan pòrigu òyah taig truig kòn:

Au, nabe nai wam srúa inrrabigwan ñui merrab òrar cha, trube ñui maywan tamartraí ñui merrab.

¹¹ 'Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Maya mōguelø kal-laelai utu Juan Bautista lata nuibe nuguen kurrømuig køn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, srømbalasø Tius nø ashib karub wainuube chigucha kømfikken mas nuig køn cha, Juan lataguen kømø.

¹² Juan Bautista marøb pølbarsøb uraskurri mōingatig srømbalasø Tius nø ashib karub waibe truba kaig indinab pasran. Inchen tru treeg kaig marøbeløbe treeg mara, trunun nøm kanammøø indan.

¹³ Mayeelø Tius maig karuigwan eshkabeløba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibabe Juan arrumnegatig Tius maig karuigwan eshkaig købig køn.

¹⁴ Ñim iigwan kørewa utønrrape; Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig Elías attrabig købig, truigwein køn.

¹⁵ ¡Møramig kalu pønsraibe mør!

¹⁶ ¿Møin kwaløm misaamerane chi latailø køn chinrrab køh? chibig køn. Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, nømui linchibelan øyah chib trashib purrabelø latailø køn cha:

¹⁷ Nambe ñimuyasig luswan uringucha,
ñimbe pailamuig køn chib.

Cantailø isumdeelø cantaben,

ñimbe miirab kishmuig køn, chib.

¹⁸ Pøs Juan mamøwei, muchimøwei inchibig arrubene, nømbe: “Kwaimandzig tøgäig køn” chibelø køn cha.

¹⁹ Inchen Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, nømbe: “Menrra maptiig køn”, tamba: “Menrra muchiptiig køn”, tamba: “Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig køn”, tamba inchibelø køn nømbe. Inchendø mu møkken nebua isumgaig Tius marøb pasraibe nui mariiløtøga treeg kuitamab ashchai tørgandø kenamaran—chibig køn.

Isua mørmø misaameran isumdiig nebunrrabig

(Lc 10.13-15)

²⁰ Incha Jesúsbe maramburab mariilan nø truba mari pueblomerasø namig waminchibig køn, kaguende tru pueblomerayu warab misaamerabe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lllramuikkurri. Incha Jesúsbe trenchibig køn:

²¹ —¡Ay, ñi Corazín pueblo waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo waacha! Kaguende Tiroso Sidónso tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitøwei marig kuimbe, manawei truiløbe nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lllrabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmønrrab yandø isua mører chib kenamartrab, trøsrkøleelø keb, nagurøwan itøbusrøb inchibsruiinrrun cha.

²² Pøs nabe trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø trømbøigwan utønrrun cha.

²³ ¡Inchen ñi Capernaum pueblogan, purø tab incha srømbalasøngatig kusruig kønrrurmab isutirru? Treeg kømøtø, tru møra melamnug kegutsig kønrrabguen ñibe. Kaguende ñimui utu maramburab mariilan Sodomasø na marig købig kuimbe, mōingatig tru ciudabe pinømubsruiinrrun cha.

²⁴ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwaløm attrabiibe tru Sodoma pirausrø misaamerai lataitøguen kømø, ñimui mas purø trømbøig kønrrun—cha.

Naimay amrrua isray

(Lc 10.21-22)

²⁵ Tru uras Jesús trenchibig køn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúi mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeelø kusremeelan kenamarikkurri.

²⁶ Treegwein køn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab kuig kua.

²⁷ Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan. Mugucha na Nusrkawane mu ashmuben, Møskaindøwei asan. Mugucha Møskawane mu ashmuben, na Nusrkaimbah, møiløgøben na kenamariilø truiløbatø asan.

²⁸ Ñim mayeeløba ñimui amønailøyu chine chine nebuig truba muraarailø, trurriugu kwatsig nigarbe naimay amrruy, nabe ñimun isramig tranrrumøn.

²⁹ Arau merrarrabig tru nai nukabala trarrigwan kashmø, uta, naba latatø srua amun chibig køn. Incha na maig køben nan treeg asha kusrey cha. Nama purø tammayig, manrraugurri newan tabig chish inchimig, nabe treeg kur cha. Øyamaybe ñimui mõiimerayasig isramig wetørranrrun cha.

³⁰ Kaguende nuka pala trarrig arau merrarrab tsig naimbe kwatsiguig kòmø, ka niga ambamdiig kòn— chibig kòn Jesúsbe.

12

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb
(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Inchen tru uras kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe parøgwaben, tirigu turwan lurra, trulwan mab mendabelø kòn.

² Inchen fariseosmerabe asha, Jesúswan trenchibelø kòn:

—Au, ñui kusrenanøb pera uniiløbe isrin kwaløm chigøben marmønrrai merigwan marøb kòn— cha.

³ Inchene nøbe trencha løtabig kòn:

—¿Ñimgan lemeelø kòtirru cha, mana kòsrøn Davidwanba nui linchibelanba parøgwaben mandø indigwan?

⁴ Pøs truiama Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, nøba nui linchibeløba Tiusweyasiitø tarømarig pirrimeran maig købig kòn tan cha, ni nun lata, nui linchibelan lata mamønrrai merigwan, tru sacerdotemeratø mamigwan.

⁵ ¿Kabe ñimgan tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu lemeelø kòtirru cha, isrin kwaløm kuindøgucha sacerdotemera Tiuswei yau marøb purrappe, isrin kwaløm kòmui lataig, isrømø, marøb purrøben, truigwanma Tiusbe kalø kui asig kuitarru? cha.

⁶ Inchen køben nabe ñimune trenchar: Tiuswei ya lataitøguen kòmøtø, mas purø nuikken kur cha, na yu pasrabiibe.

⁷ Ñimbe ni chi tainguen mormuin kòn: “Animal kweecha, Tiuswan tranøb kòmøtø, ñimbe lastima ashibelø kònrrai inchar” taigwan. Tru trendaigwan ñim mandø kui mørig kuimbe, kaig mara kømeeelane ‘øyeeg kaig marøbelø kòn’ chimubsruiinrun cha.

⁸ Inchawei na, Møg Misra Arrubiibe isrin kwaløm nan nø karunrrain kòmøtø, maramdi-gwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— chibig kòn, Jesúsbe.

Kan møg tasig mul-laig
(Mc 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Incha Jesúsbe truyugurri ya, judíosmera tulundzuni yau kebibene,

¹⁰ truyube kan møg tasig mul-laig wabig kòn. Inchen kaguen møiløgòsrøn Jesúswan chigøben chi køptø, Jesúswane trencha payibelø kòn:

—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan ka tamartrain kò chindah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Ñimma møikkøben kan ubisha tøgagua, isrin kwaløm trabyu kebeñene, ya, kemøra, wesramønrraguh? cha.

¹² Pøs kan møøbe kan ubisha lataitøguen kòmø, purab nuikken kòn cha. Inchawei treeg købene, isrin kwalømmerawangucha tabig maramigwane merømø, ka marbasamig kòn — chibig kòn.

¹³ Incha tru møwane trenchibig kòn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen nøbe larrøbichene, kandarø kwal latawei tabig kòrrømisrøptinchibig kòn.

¹⁴ Inchen fariseosmerabe webamba, Jesúswan namig kurra, mandø incha pinisamigwan waminchib mendabelø kòn.

Jesúsweimburab maig nebunrrabigwan wamindig

¹⁵ Inchen Jesús iigwan wammørabe, truyugurri iben, misag truba nu mendig ambubelø kòn. Inchen Jesúsbe mayan kwanrreelan tamarøbig kòn.

¹⁶ Incha nune mu kòn cha, mun køben misaameran møø waminchimønrrain karubig kòn.

¹⁷ Iibe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaskurri øyeeg taig nebunrrain kuig kòn:

¹⁸ Iibe tru nai karuig marøb megabig kòn cha, tru na lawa wesruig, na undaaraig, truigweimburappe nabe truba tab kui mørøb kasrag war taig.

Nabe nai Espiritun nuim pala pasren,

chu pirausreelø køben maya misaameran tru sølgandø tabigwan nø eshkab kusrenan-run taig.

¹⁹ Nøbe kwayam lamøwei, trashimøwei, callesmerayu nui wamwan wamindi mormøwei indig kònrun taig.

²⁰ Kan caña kegurisaigwan nøbe kebinab lanchimøwei, katø mecha ke chab kwab pilab pasrabigwan kweechimøwei inchen taig, tru sølgandø tabigwan kerrigu kanawa wesrawa pasramnegatig.

²¹ Inchen judíos kòmø misaamerabe nui munchiyutø isua muniirab kònrun, taig.

*Jesús*wan kwaimandzigwei maramburab mariitōga maran chib

(Mc 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Inchen Jesúsweimay kan mōg kabgaig, wamgaig kwaimandzig tōgaigwan srua amben, nōbe nun tamarene, tru wamgaibe waminchib, ashib inchibig kōn.

²³ Inchene mayeelōba kwaara ashib trenchib payiyabelō kōn:

—ǂlibe tru merrabsrō Davidwei Nusrkain kōppeendi?— cha.

²⁴ Inchen fariseosmera iigwan mōrabe, trenchibelō kōn:

—Nugwaimandzig, Beelzebú, tru kwaimandziimeran ke nōasha karubig treeg martrai tranig kua, truikkurri kwaimandziimeran weeran— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe nōm chi isub pōnrraigwan ashabe, trenchibig kōn:

—Kan rey karub tōgaweim pirauma misag nōmasiitō nōōrōtō misrōb kurrabe, pinōnrrun cha. Katō kan ciuda lata, katō kan yaelō lata nōmasiitō nōōrōtō misrōb kurrabe, warōnrrab kaimanrrun cha.

²⁶ Ōyeetōwei Satanáskucha Satanáswandōwei weguchabe, nōasiitō nōōrōtō misran cha. Inchen nō ashib karub waibe, trube, ǂchinha pasrabig pasrōnrrab kō? cha.

²⁷ Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig kōbene, trube, ǂñimui mendig amōñibelōbe kwaimandziimerane mu webetingaruitōgarre webetah? cha. Inchawei, treeg kōbene, maig kuigwan ñimun uyube nōm kusrenrrun chibig kōn.

²⁸ Trune na Tiuswei Espiritutōga kwaimandziimeran webetōbene, Tius nō ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.

²⁹ Kabe kan mōikkōben kan mur mōwei yauma kebya, tru mur mōwan lusrōbmerrig lusrmōwatōbe, ǂnui chi tōgagúigwan chinha kerranrrab kō? cha. Lusra trarratōwei nui chi tōgagúilan kerranrrun chibig kōn.

³⁰ Naingatō pasrōmíbe, nan tsaleelaingatō maran. Inchen naba tulishimíbe truōrōtō wiitan.

³¹ Inchawei nabe ñimun trendamōnrrun: Misaamera kaig mariilan lata, chigōben Tiuswan purō trōmbōig wamab wamindiilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa ulō paymōnrrun cha. Trune Espiritu Santon purō trōmbōig wamab wamindiilane si, Tiusbe pesannamō, ulō payrrun chibig kōn.

³² Mōikkōben na, Mōg Misra Arrubigwan chigōben kaig waminchibigwane Tiusbe ulō paymōnrrab pesannanrrun. Trune mōikkōben Espiritu Santon kaig waminchibigwaneguende ni mōi yu lata, ni kansrō lata pesannamō, ulō payrrun cha.

Tusrwane mamikkurri asan

(Lc 6.43-45)

³³ Pōs kan tab tusrbe, tab mamitōwei niirrun. Inchen kan kaig tusrbe kaig mamitōwei niirrun. Kaguende kan tusrwane mamig niguinug asan.

³⁴ ǂul lataig inchib misaamera! ǂÑim chinha tabig waminchague, trendō kailōbe? Kaguende nui manrrau chine isua tōgagúilō pinōguchen, nui triibe treeg wamindan.

³⁵ Kan mōg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan mōg kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan.

³⁶ Inchawei nabe trendamōnrrun: Chigōben wamindamgailan misag ke ka wamincha mōriilan Tiuswei tru maig kōnrrabigwan asha maram kwalōm mayeelōba tru urasbe kerriguh maig kuigwan eshkamig kōnrrun cha.

³⁷ Pōs ñui wamindiitōgatōwei 'tabig kōn' tain kui, kabe 'kaig kōn' tain kui Tius treeg marig kōrrōmistrabguen.—

*Jesús*wan mu kōremgaig mana asiimúg martrai miab

(Mc 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Inchen mōilōgōsrōn Moisés pōrigwan kusrenanōbelōba, fariseosmeraba Jesúswan trenchibelō kōn:

—Kusrennōbig, Tius ñiba pasrain kui nam asha kōnrrab mar— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Mōin kwalōm kaig misaamera, kan kasharawar peebe itōlulūpteeō lōtaitōwei Tiusbatō pōnrrōmō misaamera kailō, Tius naba pasrain kui ashchab maramig miatan cha. Inchendō asha kōnrrai katōgan chigōben peg kenamara tranmōtō, Tius maig karuigwan eshkabig Jonásweiwandō eshkamōnrrun cha.

⁴⁰ Tru Jonás truba nu peskau umbu pōn kwalōm, pōn yem wab lōtaitōwei Mōg Misra Arrubikkucha pōn kwalōm, pōn yem pirō umbu wanrrab kōn cha.

⁴¹ Tru Nínive ciudasrō misaamerabe Tiuswei tru maig kōnrrabigwan asha maram kwalōmbe kenamistrun cha, tru mōin kwalōm misaameran kaiyu pōnsrōnrrab. Kaguende

nínivesreeløbe Jonás eshkaigwan mōra, nōmui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliraig kōn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitō kōmō, mas nuig kur cha.

⁴² "Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kōnrrabigwan asha maram kwalōmbe kurrōnrrun cha. Incha nōbe tru mōin kwalōm misaamera ñimun mōra melōnrrai maringarunrrun. Kaguende nōma purø yabsrōngurringuen pirau arrig kōbig kōn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mōrtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitō kōmō, mas nuikken kur chibig kōn.

*Kwaimandzig mōweinumay katøle arrub
(Lc 11.24-26)*

⁴³ 'Kan trōmbøig maringarub kwaimandzig mōweinukkurri webippe, chugōben purmerasrø isramig lab uña, yandø wetōrranrrab kaimappe, treeg isun:

⁴⁴ "Katø nai yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arrinumaytōwei". Incha katø arruabe, tru mōwane kan yawan chiguchagaig chishtø paluuncha tamara pasrig lataig wetōrranrrun cha.

⁴⁵ Incha ippe, katōgan kwaimandziimera, nō lataguen kōmō, mas larrø trōmbøig marōbelan sieteba tulundzuna, sōteeløba trubalatø tru mōweinug purrōnrrab kebamrrun cha. Inchen tru mōøbe yandø srabebe mas purø kaikken kōrrōmisrtrun cha, tru srōsrø lataitōguen kōmō. Inchawei i mōin kwalōm misaameran kailan treetōwei purainrrun—chibig kōn Jesúsbe.

*Jesúswei usrimba, nui nuneløba
(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)*

⁴⁶ Jesús misaameran waminchib srø pasramne nui usrimba, nui nuneløba pua, nōba waminchig kui wambiitø pōnrrabelø kōn.

⁴⁷ Inchen mōikkōsrōn Jesúswan eshkabig kōn:

—Ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pōnrran cha, ñiba waminchab ñun payib.—

⁴⁸ Inchene Jesúsbe tru eshkabigwane trenchibig kōn:

—¿Nai usri, nai nuneløbe mumerā kōh?— cha.

⁴⁹ Inchabe nui kusrenanøb pera uniilan kwaneshkab trenchibig kōn:

—Nai usri, nai nuneløbe iilø kōn cha.

⁵⁰ Kaguende mōikkōben nai Mōskai srōmbalasrø wabig maig martrai karuben, treeg marøbig, truike si, nai nuneig, nai nuchag, nai usrin kōn— cha.

13

*Kan ellmarøb kwallibigwan 'øyeeg lataitøwein kōn' cha, kemesra wamindig
(Mc 4.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Tru kwalōmdøwei Jesús yaugurri webya, nu pisu menda wamisrøbig kōn.

² Inchen misag truba nu tulundzunikkurri. Jesúsbe kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø pōnrrabelø kōn.

³ Inchen nōbe waminchib pōlbasrøbig kōn 'øyeeg lataitøwein kōn' chib wamindiiløtōga chineh kemesra kusrenanøb.

Incha trenchibig kōn:

—Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha.

⁴ Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kōrrøben, illimera amrrua, man cha.

⁵ Katōganbaløbe sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kōrra, pirø palatiikkurri tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø,

⁶ pōrr webarruabe, mergurangaruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha.

⁷ Katōganbalø yellbe kal shau utu kōrrøben, kalmera nōrrørab mendappe, chab kasrøb tsibisan cha.

⁸ Inchen katōganbalø tab pirau kōrrabiibe si, tabig ellmarig misra, mōiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien niguen, mōiløbe sesenta niguen, katōganeløbe kan trulzhikkurrindø treinta nigan cha.

⁹ ¡Kalu pōnsraibe, mōr!— chibig kōn.

*Mandøgurri 'iilan øyeeg lataig kōn' cha Jesús wamindig
(Mc 4.10-12; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemalla, trenchib payibelø kōn:

—'Øyeeg lataitøwein kōn' chib, ¿misaamerane chindimba øyamay waminchigu?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Srōmbalasrø Tiusbe nō ashib karub wainug mu asiimíg tōgagūilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katōganelane treeg kōmōn cha.

¹² Kaguende tøgagwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun cha.

¹³ Inchawei nabe 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga chineh kemesra waminchar chibig køn. Kaguende:

nømbe ashendø, ashmøn cha,

mørendø mørmøwei, ni katø chigúinguen mørmøwei indan cha.

¹⁴ Inchawei nømune øyeeg køben, Tius maig karuigwan eshkabig Isaiás øyah wamindig ciertonwei nebun cha:

Maya, maya mørendø, ni chi tainguen mørmønrrun cha.

Ashippe, ashendø, chigúi ashmønrrun cha.

¹⁵ Kaguende i misaamerai manrøbe larrø tranreelø srug lataig misrin køn cha.

Kalumera, kabmera kasrailø tøgar køn cha,

ashmøwei, mørmøwei,

ni chi tainguen mørmøwei,

nui may amrrumøwei inchai,

katø na tamarilø kømøwein kønrrain taig.

¹⁶ Trune ñimbe mayanguen tab kulø køn, kaguende ñimui kabmera Tiusweimburabigwan ashib, kalumera nuimburabigwan chigúi mørøb inchibelø tøgarbe.

¹⁷ Inchawei nabe ñimun cierton trenchar: Tius maig karuigwan eshkabelø køben, sølgandø tabig marøb misaamera køben, truilø truba nu, i ñim asigwan asinrrabna kui inchendø, ashmuig køn cha. I ñim mørigwan mørinrrabna kui inchendø, mørmuig køn cha, trenchibig køn.

*'Øyeeg lataig køn' cha, kemesra wamindigwan Jesús tab eshkab
(Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)*

¹⁸ 'Au, ñim møyay, tru kwallibigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamincha pasrigwan na eshkanrrab.

¹⁹ Tiuswei tru srø wam srømbalasø karub waisriigwan mørendø, chigúinguen mørmeelane tru nugwaimandziibe arrua, tru manrrau ellgwaigwane kerran cha. Inchen truiløbe tru yell mayu kørrabelø latailø køn.

²⁰ Inchen tru sruurrøldø pirau pirø tre chiganug kørrab yellbe tru misag Tiuswei wamwan tru urastøbe truba tab kui mørøb utabelan trunun eshkabig køn.

²¹ Inchendø srø tre umbu keetiimig kua, maya yanaguen amøñimøn. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, møi møin kørran.

²² Inchen tsuren, tru kal shau utu kørrab yellbe øyeeg misagwan eshkabig køn: Tiuswei wamwan mørøppe, mørendø, i pirau chine købigwan menrra isubiibah, nømui chine palømo tøgagúilø purø tabig lataig asønaikkurrimbatø, tru Tiuswei wamwan mørigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe ellmarig misrmøn cha.

²³ Inchen tru yell tab pirau tsuriiløbe tru misag Tiuswei wamwan møra, katø tab chigúi møra, truike sí, tab ellmarig misrigwan eshkabig køn. Truiløbe tru kan yellgurrindø mamig trulzheelø cien, kaneløbe sesenta, kaneløbe treinta nigabelø latailø køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Tirigu utu arrucillu kal-labigwan kemesra wamindig

²⁴ Incha Jesús katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha eshkawa pasrøb trenchibig køn:

—Srømbalasø Tius nø ashib karub waibe kan møg nui trau tab yellwan tsuri lataig køn cha.

²⁵ Inchen søteeløba kib waramne nun kan ashig kømui inchibig arrua, tirigu tsuri utu kaig yellwan wiitappa, yan cha.

²⁶ Inchen tirigu nørrørawa, urø weetøbene, tru kaig kau arrucillugucha kenamisrøptindan cha.

²⁷ Inchen tru tra puaiwei marøb melabeløbe nune trenchinrrab ambubelø køn: "Señor, ñi trau tru tsurig yellbe tabig købendøbe, ¿tru kaig kaube chugurrin kal-lah?" cha.

²⁸ Inchene tru ellmarig puaike trenchibig køn: "Mutø tsaliig øyeeg mariinrrun" cha. Inchen truyu marøb melabeløbe trencha payibelø køn: "¿Kabe tru kaig kauwan nam kitønrrab ambamøh?" cha.

²⁹ Inchene nøbe trenchibig køn: "Kagøbasay cha. Inchippa kaig kauwan kitønrrab incha, tirigungucha tøga kitabgun cha.

³⁰ Trembe paramnegatig trubalatø ka nørrørabasay chibig køn. Tru uras tru tulishinrrabelan øra, tru kaig kauwanmerrig tulisha, lusrø mara, pattrai karumønrrun cha. Incha tirigune nai tirigu esegainug keeringarumønrrun", tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

*Murtasa yellwan kemesra wamindig**(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)*

³¹ Jesús katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn:
 –Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan murtasa yell lataig køn cha, kan møg nui trau tsurig.

³² Maya yellmerai utu purø lamø yellzhig købendø, nurappe, tru ellmarig shush tusrmerai utu mas nuibe murtasa køn cha. Yandø kan tusrburabig misren, nuig køptø, illimera pala amøñibeløguen amrrua, tru srarmerayu le marøbelø køn– chibig køn.

*Levaduran 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig**(Lc 13.20-21)*

³³ Katø Jesúsbe katøgan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn:
 –Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe levadura lataig køn cha, kan ishuuma pa arruba harina sømara, levaduran pusren, maya sømarigwan trunun ørøba pulingarub lataig køn– cha.

*Mandøgurri 'iilan øyeeg latailø køn' chib Jesús kemesra wamindig**(Mc 4.33-34)*

³⁴ Jesúsbe misaamera nørrø pasrabigwan kerrigu iigwan kusrenanøppe, 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiitøga eshkabsulu waminchibig køn. 'Øyeeg lataitøwein køn' cha, eshkawa pønsra kømuppe, waminchimíg køn.

³⁵ Øyeeg nebuppe, tru Tius maig karuigwan eshkabig maig taig nebunrrain kuig køn, tru øyah taig:

Waminchib kusrenanøppe, 'øyeeg lataitøwein køn' chibgøba eshkab wamindamønrrun cha.
 Tius pirøwan marøb uraskurri sørig pønrrabelan tørgandø eshkab wamindamønrrun cha.

Tirigu utu arrucillu kauwan kemesra wamindigwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, Jesús tab eshkab

³⁶ Incha Jesús tru nu søtø misagwan ungwa cha, yau kebibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe trenchibelø køn:

–Tru ellmarinug kaig kauwan 'øyeeg lataitøwein køn' cha, namun eshkab wamindigwan tab eshkarra– cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

–Tru tab yellwan ellmarøbiibe Møg Misra Arrubigwan eshkabig køn cha.

³⁸ Inchen tru ellmarig trabe yu pirau maya misagwan eshkabig køben, tru tab yellbe Tius nø ashib karub waigwei uremeran eshkabig køn cha. Inchen tru kaig kaube nugwaimandzigwei ureg køn cha, eshkabig køn.

³⁹ Inchen tru ashig kømui inchib tsaliig tru kaig kauwan ellguawa pasrøbiibe nugwaimandzigwan eshkabig køn cha. Inchen tru ellmarig srønøbe srabe kwaløm patsønrrabigwan eshkabig køben, tru ellmarigwan tulishibeløbe ångelesmeran eshkabig køn cha.

⁴⁰ Tru kaig kauwan tulisha, nagu pattraï kebetab lataitøwei srabe kwaløm patsab uraskucha øyeeg punrrun chibig køn.

⁴¹ Tru Møg Misra Arrubiibe tru katøganelan kaig maringarub pønrrabelanba, ke kaigwandø marøb pønrrabelanba nø ashib karub wainukkurri truilane mayamba nui ångelesmeran tulishinrrai ørtrun cha.

⁴² Inchen nu nag naarabigu kebusren, truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun cha.

⁴³ Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe nømui Møskai ashib karub waisrømbe kan nøsig pilab latailø pilønrrun cha. ¡Kalu pønsraibe, mør! chibig køn.

Purø tabig søra tøgagúigwan kemesra wamindig

⁴⁴ 'Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan chigøben truba tabzhigwan pirø umbu søra pasrig lataig køn. Kan møg tru tabig sørig pasrabigwan wetørrawa, katøle truyutøwei søra pasran. Incha truba kasrag ya, nui chi tøgagúilan kerrigu yanabe, tru pirøwan penaptindan.

Tørguebilab sruuzheelø truba nuweyig lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁵ 'Katø tru srømbalasrø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan tørbilab sruuzheelan lawa, penab, yanøb inchibig lataig køn cha.

⁴⁶ Incha kan tørbilab sruuzhig truba truba tabzhig nuweyig wetørrappe, ya, nui chi tøgagúigwan kerriguh yana, tru purø tab sruuzhigwan penan, chibig køn.

Atarraya lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

⁴⁷ Katø tru srømbalasø Tius nø ashib karub wainuguiibe kan atarrayan maryu keguchen, chi peskaugurrimbunø kemørøb lataig køn cha.

⁴⁸ Incha atarrayayu peskau netsabene, tru peskabeløbe pi menda wesrua, peskaumeran lawa tarømartrab purramisran cha, tabelane tasinyu pusrøppe, kailane petaptø petan cha.

⁴⁹ Srabe kwaløm patsab uraskucha øyeetøweih purainrrun, chibig køn. Inchen ångelesmera webamrrun cha, kailanba, sølgandø tabig marøbelanba nørø tarømartrab.

⁵⁰ Incha kailane nu nag naarabigu kebetønrrun cha, truyube kishib, trugulmeran tsat-samig kønrrun— cha.

Kusrenaniilø kølliiba, srøiløba

⁵¹ Incha Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe iilan kerriguba chigúi mørgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor, øø— cha, løtabelø køn.

⁵² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Mutøgucha Moisés pørigwan kan kusrenanøbig srømbalasø Tius nø ashib karub wainuguiweimburab kusrebig misrabe, kan ya puai g mōskai latawei nui tabzheelø esegaig tøgaguinukkurri srøilø køben, kølleelø køben wesrub lataitøwei maran— cha.

Jesús Nazaretsø

(Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Yandø Jesús tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib iilan eshkab chab waminchabe, truyugurri webya ibig køn.

⁵⁴ Incha nuim pirausrøndøwei puabe, tru judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøbene, misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿I møøbe øyeeløbe churre øyeeg kusreh? cha. ¿Katø tru maramburab mariilan chincharre marerah? cha.

⁵⁵ ¿Iibe tru tsimeratøga chine marøbigwei nusrkai, katø nui usrimbe María taig kømuitarru? cha. ¿Santiagoin køben, Joséwein køben, Simónwein køben, Judaswein køben nuneg kømuitarru? cha.

⁵⁶ ¿Yamba nui nuchaløgucha kerriguba namui ututøwei warabelø kømuitarru? cha. ¿Trube, kerrigu iigwane i møøbe chugurrinre øyeelø tøgaguerah?— cha.

⁵⁷ Treeg isua nune kaashibelø køn. Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha Tius maig karuigwan kan eshkabigwane tab indan cha. Inchendø nui piraeløba, nui yaeløba, truiløbe chi tab inchimøn— cha.

⁵⁸ Incha truyube maramburab mariilø tre marmíig køn, kaguende truyu misaamerabe nømui isubigwan nuinug pasrmuikkurri.

14

Juan Bautista kwaig

(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Tru kwalømmerawan Galilea pirau karubig Herodesbe Jesúsweimburabgøba wamindi mørabe,

² nui karuindiig melabelane trenchibig køn:

—Truibe tru Juan Bautista kuinrrun cha, kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre øyeeg maramburab maramig tøgagiuinrrun— chibig køn.

³ Kaguende Herodesbe tru Juanwan kemøringarua, lusra, kailan keeri yaumay kertrai srua ambingarui g købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodiaskurrindø.

⁴ Kaguende Juan Bautistabe Herodeswane trendaig købig køn:

—Tru Herodiaswan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha,

⁵ Herodesbe Juanwan kwetchab inchendø, misagwan køriimatabig køn, kaguende mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig kui kørewa køben.

⁶ Inchen tru Herodeswei kal-lain kwalømwan isub kasrag waram kwaløm, tru Herodiaswei nimbasrbe tru linchai eshkailø mayeelø purrabelai merrab pailaben, Herodeswane truba tabig asønaptø, tru susrane:

⁷ —¡Katø, tranmø kømø! chi miabendø tranrrumøn— chibig køn.

⁸ Inchen tru susrøbe usri øyeeg chinrrig cha eshkaig køppe, Herodeswane trenchipt-inchibig køn:

—Juan Bautistai turwan kan platilloyu tranrra— cha.

⁹ Inchen reybe truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau, treeg tranrrumøn cha, tranrrab misrig køppe, traningarubig køn.

¹⁰ Incha Juanbe kailan keeri yau waben, Herodesbe turwan paringarubig køn.

¹¹ Inchen tunwan para, kan platilloyu srua ya, srusran tranen, nõbe usran tranøbig køn.

¹² Inchen Juanwei mendig amøñibeløbe amrrua, Juanwei asrwan srua amba, sørabelø køn. Incha Jesúswan trunun eshkanrrab ambubelø køn.

*Tratrø mil misagwan Jesús manrrai tranøb
(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)*

¹³ Inchen Jesús Juanwan kweetsin kui wammørabe, truyugurri nõtø kan barcoyu nõørø nu misag warab waraimøsrømay ibig køn. Inchen misaamerabe truba nu wammørøppe, pueblomerayugurri webamba, nuimay katsikkatø ambub mendabelø køn.

¹⁴ Inchen Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, nõmun lastima køben, nõmui utu kwanrreelan tamarøbig køn.

¹⁵ Inchen yandø mawabrab købene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe, trenchibelø køn:

—Yube mu misakkanug køn cha. Inchagucha yandø maabenwein køn cha, misagwan amrrai ‘ungwa’ chi cha, yamera pønrrabsrø amba, nõmuyasig mamig pena manrrain— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Chi ambamibe palømøn cha. Manrrai ñim mannay— cha.

¹⁷ Inchene nõmbe trenchibelø køn:

—Nambe tratrøgatø pirrimbah, pagatø peskaubatø tøgaguer— cha.

¹⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Yu srua amrrurray— cha.

¹⁹ Incha tru nu misagwan pubilayu purramisingarua, tru tratrøgatø pirrimera, pagatø peskaumeranba, tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chibig køn. Incha pirrimera pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nõmbe misagwan pirishibelø køn.

²⁰ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn.

²¹ Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø tratrø mil købig køn.

*Jesús pi palawan arrub
(Mc 6.45-52; Jn 6.16-21)*

²² Incha yandø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan pisu ambøgatøsrømay merrab amrrai barcoyu nebamingarubig køn, tru nu misagwan ‘ungwa’ chib pasrappatø.

²³ Incha yandø misagwan chab ‘ungwa’ chabe, nõbe nõtø kan tunbalasrø Tiusba waminchab ya, yem køben nõtø trusrø wabig køn.

²⁴ Trune yandø barcobe pisuyu yabsrønguen iben, pi welarmerabe barcongøba megambubig køn, kaguende isiibe nõmui malaugøba megambub ichen.

²⁵ Inchen løtsøzhig yemdø Jesús pi palawan katsikka nõmuimay kemallib ibene,

²⁶ nui kusrenanøb pera uniilø pi palawan arri ashippe, truba kwaarøb kørig købiitø trenchib trashibelø køn:

—Kan møsig køn— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe mõi mõi nõmune waminchib trenchibig køn:

—¡Kørmø, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kørig kui inchimøtay— cha.

²⁸ Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—Señor, trube, ñi kuabe, nan ñuimay pi palawan: “Amø” chirra— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Amø pøs— cha.

Inchen Pedrobe barcoyugurri pinaya, pi palawan Jesúsweimay ib mendabig køn.

³⁰ Incha tru mur isig ichibigwan tab ashippe, køriimatpintinchibig køn. Inchen nune asentab mendaptinchen trashibig køn:

—¡Señor, wesrurra!— chib.

³¹ Inchene Jesúsbe mõi mõi tasigu kemørabe, trenchibig køn:

—Ñi kui ñui isubigwane nainug ke ka kømønrraiindiitø pasra tøgag cha. ¿Chindimbarre kaimamuitamab isugu?— cha.

³² Incha barcoyu nebamben latatø, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen,

³³ barcoyu purrabeløbe nune køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñibe Tiuswei Nusrkain køn— cha.

*Jesús Genesaretsrø kwanrreelan truba nu tamarøb
(Mc 6.53-56)*

³⁴ Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pubene,

³⁵ misaamera Jesús kui nebua ashabe, wammørøsrøngarubelø køn tru pirau ørøba. Inchen nuimay maya kwanreelan srua amrrua:

³⁶ —Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwan namun katørabashcha— chib, rugabelø køn. Incha mayeeløba katørabeløbe tabig kørrømisrøbelø køn.

15

Møwan trømbøig kaig marøbiibe ¿chi kerah?

(Mc 7.1-23)

¹ Møiløgøsrøn Jerusalénsrøngurri amrrubelø fariseosmeraba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

² —¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsreelø trendø treeg marøb tøgagúigwane chindimbarre itøbunabelø køh? cha; pøs mappe, nømbe tasigwan kinømø mabelø køn— cha.

³ Inchene Jesúsbe trencha payibig køn:

—Trube, ¿ñimgucha Tius maig maramigwan martrai pønrsrailane chindimbarre marmeelø køgue cha, ñim ñimuimburab trendø treeg marigwan marøg købiitø?

⁴ Kaguende Tiusbe trendaig køn: “Ñui møskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn” cha. Katø: “Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun” cha.

⁵ Trune ñimbe trenchibelø køn: “Kan møøbe møskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: ‘Na ñimun purugumig tøgagúigwan Tiuswan tranar cha. Ñimune purugunrrab kaimamønrrun’ chinrrun cha.

⁶ Incha møikkøben øyeg taikkurrimbe, yandø møskawan, usrane lastima ashib purugumibe chi palømøn” cha, ñimbe trenchibelø køn cha. Øyeg marøppe, ñimbe Tius martrai karua pasrigwane chigucha kømíig kui lataig mara srua køn cha, ñimui trendø treeg marøb tøgagúilan marøg køptø.

⁷ ¡Palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabig Isaías ñimuimburab sølwein tain køn øyah chippe:

⁸ I misaamerabe nan ka triitøgatø tab inndan cha.

Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab pønrran cha.

⁹ Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha, møguelø martrai karua pønrsrailan øyeg maramig køn chib kusrenanøb.—

¹⁰ Incha Jesús misagwan nuimay wama trenchibig køn:

—Kalutøga mørøb, katø chigúii mørøb inday cha.

¹¹ Møwan trigu kebibiibe nune chi kaig trømbøig marmøn cha. Treeg kømøtø, møwan kaig trømbøig marøbiibe trigugurri webibig, truiibe si, nune trømbøig maran— chibig køn.

¹² Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan kemallabe trenchibelø køn:

—¿Ñi øyeg tailan fariseosmera mørabe, namig mørigwan ashtirru?— cha.

¹³ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Chi tusr køben nai Møskai srømbalasrø wabig ellgwaimíigwane srølbañau kitig kønrrun cha.

¹⁴ Nømune kagøbasay cha. Kaguene nømbe kabgailø katøgan kabgailandøwei srua ambubelø køn cha. Kan kabgaima katøgan kabgaigwan srua yabe, trabyu pailøba kegørrønrrun — cha.

¹⁵ Inchene Pedrobe Jesúswan trenchibig køn:

—Tru ‘øyeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwan namun tab eshkarra— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru cha?

¹⁷ ¿Chitøgucha trigu kebibiibe patsau kørraibig kui ashmeelø køtirru? cha, katø asrugurri webinrrab.

¹⁸ Trune trigugurri webarrubiibe si, møwei manrraugurri arrubig kua, truiibe nune trømbøig marøb mindisan cha.

¹⁹ Kaguende møwei manrrø umbugurrimbe kaig isuilø køben, kweetsamelø køben, kasharawarmera itølulamig køben, kasharameelø købendø ishumburba, møgueløba trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, isa wamindiilø køben, tsalø wamiilø køben, øyeelø kerriguh werrun cha.

²⁰ Iiløbe si, møwan kaig trømbøig maran cha. Inchen manrraptø tasigwan kinømuitøbe møwane chi trømbøig marøb mindishimøn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Kan ishug peg pirausrüig Jesúswan køreig

(Mc 7.24-30)

²¹ Incha Jesúsbe truyugurri tarømisra, Tiroba, Sidónba tru ciudadamera pønrrab piraumay ibig køn.

²² Inchen kan ishug canaansriig tru pirau tsubiibe arrua, Jesúswan trenchib wamab kemallibig køn:

—Señor, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha chib. Nai nimbasrbe kan kwaimandzig ni mumayguen tab uñchaingaug indinab megan— cha.

²³ Inchen Jesúsbe chigucha lètømuben, nui kusrenanøb pera uniiløbe kemallabe, trenchibelø køn:

—Tiusmanda, ishuwane ‘inrrø’ chi cha, namui wendautø trashib arrun— cha.

²⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nane Israel misaamerai utu tru ubisha trubiilø latalaimaytø ørig køn— cha.

²⁵ Inchene tru ishuube nui merrab arrua, tømønrsrøb trenchibig køn:

—¡Señor, purugurra!— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Pirriwan uregwan kerrawa, wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.

²⁷ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Øø, Señor, treebe treegwein købendø, wera-ureezheeløguen nømui puarwei mishat-sigugurri kørrabzhigwan man— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Ishug, ñui isubigwan nainug pasra tøgagúibe purø nuig køn! cha. Ñi maig palain pasraig, treeg kønrrun— cha.

Inchen tru uraskurri nui nimbasrbe tabig kørrømisrig køn.

Kwanrreelø truba nørøwan Jesús tamarøb

²⁹ Jesús truyugurri webya, Galilea pisu puluwan purayabe, kan tunbalasrø nebya, truyu wamirsøbig køn.

³⁰ Misag truba truba nørø nø wainug tulundzuna, cojosmera køben, kabgailø køben, asru chiyu køben kesruilø køben, waminchab kaimabelø køben, katøgan chi kwanrrø køben tøgamerera truba nu treelan køben Jesúswei merrab srua amrrua, pønrsrøben, nøbe tamarøb big køn.

³¹ Treekkurri tru nu misaabe ashippe, ke kwaara asha kørrømisrøbelø køn, waminchab kaimabeløbe wamindamba, asru chiyu køben kesruiløbe tabig kørrømisramba, cojosmerabe ambamba, kabgailøbe asamba indi ashabe, nømbe Israel misaamerai Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

Jesús pib mil misagwan manrrai tranøb

(Mc 8.1-10)

³² Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig køn:

—Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn kwalømguen naba warøwa, yandø chi mamig chigar køn cha. Nømui yamay chi mameeløbe ambashig kømøtan cha. Kaguende mayutø pesannabgun— cha.

³³ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Ya nu misagweimbe ¿nambe chincha mamig wetørrayasamø? cha, ya yu mu misag warab warømøsrømbe.—

³⁴ Inchene Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe pirri mam tøgagøgue?— cha. Inchene nømbe:

—Pirri sietebah, katø mamdø peskau-ureebatø tøgaguer— chibelø køn.

³⁵ Inchen nøbe misagwan pirau purramisingarua,

³⁶ nui tasigu tru pirri sietenba, peskaumeranba muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn.

³⁷ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, katøgucha tru pirsaiø undailan tasinmerayu siete netsøbateelø tulishibelø køn.

³⁸ Inchen tru mabeløbe ishumburwan, uregwan munchimuben, møgueløtø pib mil købig køn.

³⁹ Incha Jesúsbe yandø misagwan chab ungwa chabe, barcoyu kebya, Magadan pirausrømay ibig køn.

16

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kan mana asiimig martrai miab

(Mc 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Fariseosmera køben, saduceosmera køben Jesúswan ashchab ambabe, nun chiyugøben kebenørkøg køptø, mana asiimig miabelø køn Tius nøba pasrain kui ashchab.

² Inchene Jesúsbe trencha lõtábig kòn:

—Yandø maaben misrene, ñimbe øyah chibelø kòn cha: “Tab kwaløm kònrrab asønán cha. Kaguende srømbalabe ke pigøzhig pasran” cha.

³ Inchene løtsøbe ñimbe trenchibelø kòn cha: “Møimbe kaig kwaløm kònrrab asønán cha. Kaguende srømbalabe ke wañiindø kasrain pasran” cha. Pøs pala wañi maig pasrai asha, ñim ‘øyeeg kònrrun’ chib, ‘øyeeg kònrrun’ chib waminchibeløbe, jMøin kwaløm chi pureb arrubigwane, trube, ‘øyeeg kònrrun’ chinrrab wetøgørrørrab kaimabeløbe mailø køguel cha.

⁴ Møin kwaløm kaig misaamera, kan kasharawar peebe itøluløpteelø lataitøwei Tiusbatø pønrrømø misaamera kailø, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendø asha kònrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, tru Jonásweiwandø eshkamønrrun—cha.

Incha nømune pønrramnetø, iptinchibig kòn.

Fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenanigwan ashiptø kuy

(Mc 8.14-21)

⁵ Nui kusrenanøbe pera uniilø pisu ambøgatøsrø chab larraambabe, pirri srua amrrumigwan pesan amrrubrain kui isuptinchibelø kòn.

⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.

⁷ Inchene nui kusrenanøbe pera uniiløbe kangurrin kangurri trenchibelø kòn:

—Nam pirriwan srua amrrumuimbarre trenda chindah— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe trenchibig kòn:

—¿Chindimbarre kangurrin kangurri ‘pírringar ker’ chib purrøgue? cha. Ñim kui ñimui isubigwan nainug ke kagømønrraindøzhig pasra tøgá cha.

⁹ ¿Katøgucha ni chigúinguen mørmeeelø kø chindah? cha. ¿Tru na trattrøgatø pirriwan trattrø mil møguelan pirishiben, undailø mam tasin tulisaiigwan ni trunundøguen ke isumeelø kø chindah? cha.

¹⁰ Katø tru sietø pirriwan tru pib milwan pirishiben, ¿tru unchibigwan mam tasin tulisaiigwan isumeelø kø chindah? cha.

¹¹ ¿Ñimbe mandeelø køh cha, chigúinguen mørmønrrappe, na pirriwan waminchib wamubendøbe, nabe tru levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy cha, nabe trunun waminche?—

¹² Inchen nømune ‘tru pirriyu pusri levadura ashiptø kønrrigay’ chimøtø, ‘tru fariseosmeraba, saduceosmeraba kusrenaniilan ashiptø kønrrigay’ tain kui yandø wetøgørrabelø køn nømbe.

Pedrobe Jesúswan: “Cristo kòn” chib

(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Jesús Filipino pirau Cesareasø puabe, nui kusrenanøbe pera uniilan payibig kòn:

—¿Misaamerabe Møg Misra Arrubigwane mu kòn tah?— cha.

¹⁴ Inchene nømbe trencha lõtabelø kòn:

—Møiløbe ‘Juan Bautista kòn’ chiben; møiløbe ‘Elías kòn’ chiben; møiløbe ‘Jeremías kuinrrun’ tan cha, kabe møikkøben ‘Tius maig karuigwan eshkabig kui’.—

¹⁵ Inchene nøbe trencha payibig kòn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

¹⁶ Inchen Simón Pedrobe trencha lõtábig kòn:

—Ñibe tru Cristo, Øsig wab Tiuswei Nusrkain køn— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñibe mayanguen tab kuig køn cha, Simón Jonáswei nusrkai. Kaguende ñune iigwane yaumbaig, animbaig, ka møg kenamarøbe eshkamøtø, nai Møskai srømbalasø wabig eshkan cha.

¹⁸ Inchen nagucha ñune, ñibe Pedro køn char cha. Nai iglesian i srug pala mara pasramønrrun cha. Inchen kwamig kònrrai marøbe pasrabigwei maramburab marøbikken tru iglesiane ni chinchaguen kananrrab kaimanrrun cha.

¹⁹ Srømbalasø Tius nø ashib karub wainug llavimeran ñun tranamønrrun cha. Ñi yu pirau lusøbe lataig marene, srømbalasøngucha lusøbe lataitøwei martrun cha. Ñi yu pirau pichib lataig marene, srømbalasøngucha pichib lataitøwei martrun— cha.

²⁰ Incha Jesúsbe nui kusrenanøbe pera uniilan mungøben eshkan kønrrain kømø karua pasrøbig kòn, nøbe tru Cristo kui.

Jesús nø kwamigwan eshkan

(Mc 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Incha tru uraskurrimbunø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan ‘øyeeg kønrrabig køn’ cha, eshkab mendabig køn. Nune Jerusalénsrømay yamig nebuben, misagwan karubelø kølli misaamera, sacerdotemeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, truba truba kaig indinab megawa, kweetsig kømig nebunrrun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiiranrrun chibig køn.

²² Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib mendabig køn:

—Tius ashib wawa, Señor, ñun øyeeg puraimuimbe— cha.

²³ Inchen Jesúsbe keeshabe Pedrone trenchibig køn:

—Satanás, nainukkurri tarømisr cha. Ñibe nane peñchai ke ka srrengwanganub attan cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.

²⁴ Inchabe Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kusruwan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha.

²⁵ Inchen møikkøben øsig kømigwangøba isubiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan wetørrawa, tøgagønrnun cha.

²⁶ ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiwein kui tabig kønrrab kø? cha. Kabe ¿kan møøbe kwamønrnappe, chi tranøsrueh? cha.

²⁷ Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe Møskawei purø nuig tørguegwalmabigu nui ánglesmeraba arrua, møilandøgucha nøm maig marig køben treeg tranrrun cha.

²⁸ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrnun: Møiløgøben yu purrabelø tru Møg Misra Arrubig nø ashib karunrrab attrab kenamisren, trunun nebua ashmøwatøbe, kwanrraamøn— cha.

17

Jesús ke peemayig misrøb

(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, nui nuneg Juanwanba nøørø kan pala tunsrømay pera ibig køn.

² Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn. Inchen nui maløbe nøsig lataig tørbilabig misren, nui kewagüiløbe puløzhig pilabig lataig misrøbig køn.

³ Inchene møyimbe Moisésba, Elíasba, Jesúsba waminchib pønrrai ashiptinchibelø køn.

⁴ Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—Señor, nam yu pønrramibe purø tab køtan cha. Ñi martrain købene, pøngatø ya-ureg na maramøh cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

⁵ Inchen Pedro waminchib pasramnetø, kan wañi tørbilabig nømun pinøbulen, wañi umbugurri kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaraig køn cha. Nabe nuimburab truba tab kui war cha. Nune møyay— chibig køn.

⁶ Inchen iigwan møyøppe, nui kusrenanøb pera uniiløbe truba truba kørig kuilø, maløwan pirau kebatamnægatig utsøbasøbelø køn.

⁷ Inchen Jesúsbe nømun kemalla katørab trenchibig køn:

—Chi køriimatømtø, kurray— cha.

⁸ Inchen nøm kurraashene, mugucha kenamuben, Jesúswane nøtø pasrai ashibelø køn.

⁹ Incha tru tunsrøngurri kørrørrub amrruabe, Jesúsbe trenchib karubig køn:

—Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru asigwan, tru Møg Misra Arrubig kwailai utugurri øsiirawa katø kurramnægatig.—

¹⁰ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan payibelø køn:

—Trube, treeg købene, Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerriig arrumig køn tah?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Elíasbe arrubwei inchun cha. Incha nøbe kerrigu katøyug tamara pønrrønrnun cha.

¹² Inchendø nabe trendamønrnun: Elíasbe arrubguen inchen, nune mu kui nebua ashmøtø, nømun maig marøg købendø, marig køn cha. Møg Misra Arrubikkucha treetøwei nømui tasku kaig marinab megarrrun— cha.

¹³ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsbe tru Juan Bautistan wamindin kui wetøgørrabelø køn.

Kwaimandzig tøgá unan Jesús tamarøb

(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹⁴ Misag truba nu pasrainug nøm chab pubene, kan møg pua, nui merrab tømønrrabe, trenchibig køn:

¹⁵ —Au, nai nusrkawan lastima ashcha cha. Kaguende pesannabig tōgaig kua, truba trōmbōig nebuinab megabig kōn cha. Katō katō nagu kebeñib, piyu kebeñib inçhibig kōn cha.

¹⁶ Na ñui kusrenanōb pera uniilamay pera arrubendō, tamartrab kaiman— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—;Kan ñim mōi misaamera kōrenrrab inçhimeelō larrō kailō! cha, ¿nabe managatig ñimba unamig kōrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptō managatig ñimba unamerah? cha. Unan yusrō naimay srua amrruy— chibig kōn.

¹⁸ Inchen Jesúsbe tru kwaimandzigwan nama, unainukkurri wambig weguchen latatō, unōbe tabig kōrrōmisrōbig kōn.

¹⁹ Inchen nui kusrenanōb pera uniilōbe nōmdō nōrōrō Jesúswan kemalla, trencha payibelō kōn:

—¿Nabe kwaimandzigwan wambig weguchappe, chindimba kaimah?— cha.

²⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—Kaguende ñimbe ñimui isubigwan nainug ke ka kōmōnrraindiig pasra tōgar kōn cha. Pōs nabe ñimun cierton trendamōnrrun: Ñim kan murtasa yellburaptiitōguen ñimui isubigwan nainug pasra tōgar kuimbe, ñim i tunwan: “Yugurri mendamisra, katōgansrō purainrrō” chibene, tru tunbe purainrrun cha. Pōs ñimuimbe chitōgucha kaimamdiibe chi kaagōn cha.

²¹ Kaguende øyeeg kwaimandziibe Tiuswan purugurra chib miaitōgaba, ayunab inditōgaba treeg marendōwei webibig kōn— cha.

Jesús katōle nui kwamigwan eshkab

(Mc 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Galilea pirausrō ketōtō amōñippatō Jesúsbe trenchibig kōn:

—Tru Mōg Misra Arrubigwane mōguelai tasku tranig kōnrrun cha.

²³ Inchen kweechen, pōn kwalōmyube katō øsiirawa kurrōnrrun— cha.

Igwan wammōrabe, nōmbe truba isui inçhibelō kōn.

Tiuswei yawan tōgagūimburō an pagaramigwan Jesús pagarangarub

²⁴ Jesúsba nui kusrenanōb pera uniilōba Capernaumsrō pubene, Tiuswei yaburō trendō an pagaranrrain taigwan an utabelō Pedroimay ambabe trenchibelō kōn:

—¿Ñimui kusrennōbikkan Tiuswei yaburō trendō truburō an pagarab kōmigwan pagaramiig kuitarru?— cha.

²⁵ Inchen Pedrobe:

—Øō, pagarabwei inçhibig kōn— cha lōtabig kōn.

Incha Pedro yau kebibene, Jesúsbe øyeemerrig trenchib waminçhibig kōn:

—¿Simón, ñibe maig isuguh? cha. ¿Yu pirau reymerabe trendō pagaramigwan pagaraig utappe, numeran utah? cha: ¿Nōmui misaamerandōweindeh? Kabe: ¿Peesrōngurri amrrub misaamerandeh?— cha.

²⁶ Inchene Pedrobe trenchibig kōn:

—Peesrōngurri amrrub misaameran utabelō kōn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—Trube, treeg kōbene, tru pirau misaameratōweimbe chi pagaramikken palōmuinrrun cha.

²⁷ Treeg kuingucha, nabe mungucha namishimōnrrab, nu pisuyumay ya, anzuelun ke keguchendō, megamisrōb peskauwan wesrunrrig, chibig kōn. Incha peskauwei trigwan kurabe, kan an wetōrranrrabguen cha, maya tranamigwan neikke. Incha naimburōba, ñuimburōba srua ya, pagarau— chibig kōn.

18

¿Tiuswei merrab mas nuibe mu kerah?

(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Inchen tru urastōwei nui kusrenanōb pera uniilō Jesúswan kemallabe, trencha payibelō kōn:

—¿Srōmbalasarō Tius nō ashib karub waisrōmbe mas nuibe mu kōh?— cha.

² Inchene Jesúsbe kan unan wama, nōmuin tōbōtag pasrabe,

³ trenchibig kōn:

—Pōs nabe ñimun cierton trendamōnrrun cha: Ñim peemayelō misrōb, ureg lataig misr-muisruandōbe, srōmbalasarō Tius nō ashib karub wainuube managuen kebamrraamōn cha.

⁴ Nōasiitō ‘nuig kurmab’ isumiig, i unō lataig misrōbiibe, srōmbalasarō Tius nō ashib karub waigu mas nuig kōn cha.

⁵ Inchen mōikkōben kan i unō lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan chibig kōn.

Kaig mara kebenamibe korig køndiig køn
(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Møigwan køben i shushmera latailan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe, trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu mesra, mar umbusrø kegucha, pi keesra kwangaruinguen søl købsruinrunn cha.

⁷ Yu nam waraig pirøwaimburappe kan yeekkucha kuita, chine pønrrabelø misagwan kaig martra i inçhib pønrrøben, trune kaigwan nø pera mara kebenøsrkøb mowaimbe çmaig kønrrerah?

⁸ Inchawei ñui tasig kui, ñui srøb kui kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, para, kuchi. Managatig øsig wamsrø tasig palabig kui, cojo kui kebyamikken søl kønrunn, pa tasig tøgag, pa srøb tøgag tru managuen kwamø nagu kegutsig købgunrriibe.

⁹ Inchen ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, wesrua, kuchi chibig køn, managatig øsig wamsrø kan kaptø tøgag kebyamikken søl kønrunn cha, pa kab pusraig mōra melamnug kwamø nagu kegutsig købgunrriibe.

Kan ubisha trubigwan kemesra wamindig
(Lc 15.3-7)

¹⁰ 'Au, i shushmeran mõilandøgucha kashmøtay. Kaguende srømbalasrø nømui ångesmerabe nai Møskai srømbalasrø wabigwei maløwan chu urastøgucha ashib pønrran char nabe.

¹¹ Kaguende Møg Misra Arrubiibe tru trubig købigwan kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha.

¹² çÑimune maig asønata? chibig køn. Kan møg cien ubishamera tøgagua, kan pella ya, trubøbenma, noventa y nueven tunbalawan waramnetø, tru pella trubabigwan kabe çchugøben lanrrab imønrraitarru? cha.

¹³ Incha nabe ñimun cierton trendamønrunn: Wetørrappe, tru trubabigweimburab mas purø kasraaranrunn cha, tru noventa y nueve ka amøñibelaimburab lataguen kømø.

¹⁴ Øyeetøwei ñimui Møskai srømbalasrø wabiibe i shushmeran ni kanguen trubømuimbemab indan chibig køn.

Ñui nuneg ñun kalø maren, ulø paymø mandø pesannamig
(Lc 17.3)

¹⁵ Inchawei ñui nuneg ñun chigøben kaig marene, ya, ñibe nundø mara, waminchi. Incha nui kalø marigwan kalø marig kui ashchai nebua isungaru. Inchen ñun mōrene, ñibe ñui nunewane tab kørrømisrrai kusrawa pasran.

¹⁶ Inchen ñundø mōrøg kømui inçhene, trube, kandø kui, pagatø kui wamø, chi pub arrubigwandøgucha pailø kui, pønelø kui maig kuigwan nøm wamindigu treeg kørrømarig kønrrai.

¹⁷ Inchen truilangucha mōrøg kømui inçhene, trube, iglesiayuelan eshkau chibig køn. Inchen katø iglesiayuelan mōrøg kømui inçhene, trubeguende, yandø Tiuswan ashmīg judío kømīg lataig, kabe kan romasreelayasig an utaptø wabig lataig mara kørrømaray cha.

¹⁸ 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrunn: Ñim yu pirau lusrøb lataig marene, srømbalasrøngucha lusrøb lataitøwei martrun cha. Inchen ñim yu pirau pichib lataig marene, srømbalasrøngucha pichib lataitøwei martrun cha.

¹⁹ 'Nabe katø ñimun trendamønrunn: Ñim mõikkøben pailø yu pirau chigøben Tiuswan mianrrab lata kandø isua purramisra, miabene, nai Møskai srømbalasrø wabiibe ñim miaigwan tranrunn cha.

²⁰ Kaguende pailø kui, pønelø kui nai munchiyu tulundzuna purrainuube nabe nømui utu pasrar— cha.

²¹ Inchen Pedrobe Jesúswan kemalla, trencha payibig køn:

—Señor, nai nuneg nan chigøben kaig marøbig marene, nabe çmam piejegatig pesannab ulø paymumig kønrrab kø? cha. çKabe sietegatiitøteh?— cha.

²² Inçhene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe siete nebumnegatiitø chimur cha. Treeg kømøtø, sietebatø setenta piejeskatig char— chibig køn.

Karuig megabig larrø kaigwan kemesra wamindig

²³ —Srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe kan rey nui karuindiig melabelø nømui ulø misriilan mayambatø ulø køtashchab ashchab wamisrøb lataig køn.

²⁴ Incha truigwan ashib mendøbene, kan truba truba nu an ulø misraigwan pera amrrubelø køn.

²⁵ Inchen tru i mōobe katōburō anwan ungwa chinrrab kaimaptinchene, nui reybe nunba, nui srawanba, nui uregwanba nui chi tōgagūigwanbañau yanrrai karubig kōn, tru ulōmisri anwan wartrai.

²⁶ Inchen nui karuindiig megabiibe reywei merrab tōmbōnsra trenchibig kōn: “Au, nai rey, tiusmanda, nan ōyeeg nebui megaben lastima ashibsrumugu cha, kerrigu nai ulōwan wartrumōn” cha.

²⁷ Inchene reybe waachawan yeeg nebutamab isua, nui ulō misrigwan paymōnrrab kaabasha, ka inrrai, ka elachibig kōn.

²⁸ Inchen tru karuindiig megabiibe webya ya, katōgan nōba lincha karuindiig megabig nun lamōtiig ulō misraigwan katappe, naashigu merrarrawa, ke chab isrōmbulōsrkōb trenchibig kōn: “Nai ulōwan tranrra” chib.

²⁹ Inchene tru nōba lincha karuindiig megabiibe nui merrab tōmbasra trenchibig kōn: “Tiusmanda, nan lastima ashcha chib. Ulōwan tranrumōn” cha.

³⁰ Inchen kane kagōbashig kōmuptō, kailan keeri yau keeringarubig kōn nui ulōwan tranamnegatikke.

³¹ Inchen katōganelō tru karuindiig lincha melabelōbe ōyeeg inchen trunun asha, nōmune truba pusrkwabēn, chi purayaigwan kerriguh reywan eshkanrrab ambubelō kōn.

³² Inchen reybe tru kagōbashmō ulō payiptiigwan wamōnrrab ōra trenchibig kōn: “jKaruiindiig megabig, larrō kaig! cha. Ñi nan ulō kuigwan nagurrima ñun ulō paymō, pesannar cha, ñi kaabashcha chib truba truba rugaben.

³³ Pōs ñigucha tru karuindiig ñui lincha megabigwane maindi lastima asambala chibig kōn, na ñun lastima ashib lataitōwei.”

³⁴ Incha reybe truba namaptō, maya ulō kuigwan kerrigu anwan waramnegatig kaigyu mōra meganrrai marōbelan tranōbig kōn cha.

³⁵ Inchabe Jesúsbe trenchibig kōn:

‘Nai Mōskai srōmbalasō wabikkucha ñimune ōyeetōwei martrun cha, ñim mōitōgucha ñimui nunewan manrraugurri kerrigu newan pesannab, kagōbashmuisruandōbe.—

19

Sraimba, keeba petiyamumigwan kusrenanōb

(Mc 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesús ōyeelan chab waminchabe, Galileasrōngurri ya, Judea pirausrō pubig kōn, Jordán pi ambōgatō pōrr kal-labgatōsrō.

² Inchen misag truba nu mendig amben, truyu kwanrreelan tamarōbig kōn.

³ Inchen fariseosmera Jesúsban kemallabe, chinchā kōben kebenōsrkōnrrab isua, trencha payibelō kōn:

—¿Ka chigurrin kōben srawan kutsamig chi merōmīg kō chindah?— cha.

⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pōrigu lemeelō kōtirru cha, tru srōsrō marōb uras marōbig Tiusbe: “Mōwanba, ishuwanba ellmarigwan?”

⁵ Incha Tiusbe trendaig kōn: “Ōyeekkurri mōobe mōskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandō kōnrrab. Incha tru pailōbe kan asrtō kōnrrun” cha.

⁶ Inchawei yandō pailō kōmō, kan asrtō kōn. Inchawei treeg kōbene, Tius kandō mara lindisaigwane mōobe tarōmaramig kōmōn— chibig kōn.

⁷ Inchene nōmbe trencha payibelō kōn:

—¿Trube treeg kōbene, Moisésbe chindimba kilga mara, purōrtrain karuig kōh? cha, srawan tarōmisrtrab— cha eshkabig.

⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Ñimui manrrōmera isumīg larrō murelōgurri Moisésbe ñimui sralan ka treeg marbasig kōn cha. Inchendō srōsrōbe ōyeeg kōmuig kōbig kōn cha.

⁹ Trune nabe trendamōnrrun: Kan mōg, nui sraimbe katōgan mōōba trōmbōig marōb itōlulmubendō, nui srawan kucha, katōgan ishuuba kasharabiibe, itōlulan— cha.

¹⁰ Inchen nui kusrenanōb pera unilōbe trenchibelō kōn:

—Srawanba, kewanba ōyeeg pubig kōbene, trembe kasharamuinguen— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—Kasharamōnrrab tamibe mayeelain kōmōn cha. Tius truburab kōnrrai tranilaindōwein kōn cha.

¹² Mōguelane kasharamumig chigurrin kōben ōyeeg katabelō lataig pōnrran cha. Kan utuelōbe kasharamigwane chi palai mōrtrabgailō usrai patsaugurri treeg kal-lawar kōn cha. Inchen kan utuelane sralō palai mōrmōnrrai kapawa kōrrōmariilō kōben, kan utuelōbe srōmbalasō Tius nō ashib karubweimburabikkurri ka trendō nōmuinetō tre latailōtōwei

misran cha. Møikkøben Tiusweimburabeløyu marøb uñchab treeg kørromisramdiig kui mørabe, treeg kørromisr— chibig køn.

*Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mc 10.13-16; Lc 18.15-17)*

¹³ Inchen Jesúsweimay uremeran srúa amrrubelø køn, nømuim pala tasigwan estsara, nømuimburab Tiuswan mianrrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe tru srúa amrrubel-namaptinchibelø køn.

¹⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Uregwane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende srømbalasrø Tius nø ashib karub waibe nøm latalaiwein køn— cha.

¹⁵ Incha tasigwan uregweim pala estsarabe, nøbe truyugurri ibig køn.

*Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mc 10.17-31; Lc 18.18-30)*

¹⁶ Kan møg Jesúsban ashchab yabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig, managatig øsig kømigwan na tøgagønrapppe, ¿chigøben tabiibe chi maramø? — cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Ñibe nane tru tabigweimburappe chindimba paygu? cha. Mugucha tabiibe kaaben, Tiustøwein køn cha, tabiibe. Inchawei managatig øsig kømigwan tøga pasrønrrappe, Tius maig maramigwan martrai pønrraigwan møra, mar— chibig køn.

¹⁸ Inchen matsinøbe:

—¿Møilø køh?— chibene,

Jesúsbe trenchibig køn:

—Kweechimøwei, itølulmøwei, nilømøwei, katøganuimburab isa waminchimøwei,

¹⁹ usri møskawan maig købash inchimø, tab inchib, katø ñima ñiasitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaarab inchi— chibig køn.

²⁰ Inchene matsinøbe trenchibig køn:

—Nabe iilane kerriguh marøbig kur cha. Masbe ¿chitø palerah?— chiben,

²¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Chigucha palømig newan tabig kønrrappe, ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagønrabbguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

²² Inchen tru matsinøbe iigwan mørøppe, truba isui ibig køn, kaguende truba puaig kua.

Chi tøgagúigwangøba isubigweimbe køramdiig køn

²³ Incha Jesúsbe trenchibig køn nui kusrenanøb pera uniilan:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Srømbalasrø Tius nø ashib karub wainug kan puaig kebyamibe truba murig køn cha.

²⁴ Kan camelloquen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig køben, kan puaiibe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁵ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe iigwan mørabe, truba kwaarøb trenchibelø køn:

—Treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrrautah?— cha.

²⁶ Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Møgueløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe si, chitøgucha maramdiitø køn— cha.

²⁷ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Au, nabe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn cha. ¿Nabe, trube, chi utamig kønrrerah?— cha.

²⁸ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Katøyug chi købigwan srøig tamarøb uras tru Møg Misra Arrubig nø wamisrig tørguegwalmabigu nø wamisrøb uras, ñim nai mendig amøñibeløbe tru purramisra karub purraig doce pønrrabeløyu purramisra, tru doce nusrkalø Israelwainukkurri karrab misaameran ñim ashib karub purramisrtrun cha.

²⁹ Inchen mayeeløba yameran, nunelan, nuchalan, usri møskawan, uregwan, pirømeran nai munchigurrindø elachibeløbe cien piejes menrraguen utab, katø managatig øsig kømigwangucha Tius tranig utønrrun cha.

³⁰ Inchen møiløgøben møi ya yu pirau nømmerrig pønrrabeløbe trusrømbe srabe melønrrun cha. Inchen yu pirau srabe melabeløbe, trusrømbe nømmerrig pønrrønrrun — chibig køn Jesúsbe.

20

Uvas trau kwallibelan kemesra wamindig

¹—Srømbalasarø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn, kan pirø puaiğ truba løtsøzhig nui uvas ellguailøyu kwallchabelø lanrrab webibig lataikke.

² Incha tru piunmeran mawawan mayan pagaramig køben treeg pagaranrrab misra, incha nui uvas ellgwainug kwallchay øran cha.

³ Incha tru løtsø las nueve katøyug webarruabe, katøganelø plazayu chi maramikkar purrai ashabe,

⁴ trenchibig køn cha: “Ñimgucha nai uvas ellgwainug kwallchab ambay cha, maig pagaramigwan treeg pagarrumøn” cha. Inchen nømbe ambubelø køn.

⁵ Incha puaiðe katøyug kwaløm tøbøtag webya, katø maaben las treskucha webya, treetøwei marøbig køn.

⁶ Incha maaben las cinco køsrøn katøyug plazayumay yabe, katø møiløgøsrøn chigucha maramikkar purrai ashabe, trencha payibig køn: “¿Ñimbe mawa ørøba chi marmøbe yube chinchib purrøgøue?” cha.

⁷ Inchene nømbe trencha løtabelø køn: “Namune muguen chi maramig tranmøtan” cha. Inchen nøbe trenchibig køn: “Ñimgucha ambay cha, nai uvas ellgwainug kwallchab.”

⁸ Inchen yandø yem misren, tru ellmarig puaiðe nui kwallibelan ashibigwane trenchibig køn: “Kwallib melabelan wama, pagarau cha. Tru srabe kerrubelanmerrig pølbasa, srøsrø kerrubelane srabe pagaranrrig” cha.

⁹ Tru maaben las cinco lutau køben kebambubelømerrig kemalla, møitøgucha mawa ørøba marøb meløwa lataitøwei neig utabelø køn.

¹⁰ Inchen yandø merrab kebambubeløbe mas utamuitamab isua meløbenba, nøm møitøgucha mawa ørøba marøb melaigwandøwei utabelø køn.

¹¹ Incha tru marøb melaimburø anwan utabe, tru ellmarig puaiğwane nømdø truba namig waminchib mendabe,

¹² tru puaiğwane trenchibelø køn: “I tru srabe kerrubelø kan urazhiitø marendø, ñibe truilangucha nam pørryu mawa mawa marøb melabelan lataitøwei lata pagaran” cha.

¹³ Inchen tru tra puaiðe nømun møigwan køsrøn trenchibig køn: “Kasuku, nabe ñune chigucha chi kalø marmur cha. ¿Yamba mawa marigwan ñune øyah pagarrumøn chiben, ñibe treeg kørrømisrømmørgøppeh? cha.

¹⁴ Nui ana kanaigwan cha, chibig køn. Møimbe inrrø cha. I srabe martrab kebarrubigwan ñun lataitøwei pagarag køben treeg pagaran cha.

¹⁵ ¿Nan maig maramdiig køben, naiwane nabe na asha maramig kømuitarru? cha. ¿Kabe na merøgømig menrra tabig kui ashiptø ñibe pusrkwai ashkuh?” cha.

¹⁶ Inchwaiwe møi ya srabe melabeløbe nømmerrig pønrrøben, møi ya nømmerrig pønrrabeløbe srabe melønrrun— cha.

Jesús nui kwamigwan pønmayguen eshka

(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Jesús yandø Jerusalénsrømay nebib yabe, nui doce kusrenanø pera uniilan nøøø wama, trenchibig køn:

¹⁸—Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe Møg Misra Arrubigwane sacerdotesmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrrai pasrtrun cha.

¹⁹ Incha nømbe nun indzatø ashib, kurraguchib, kurusyu mesrøb inchai judíos kømeelan tranrrun cha. Inchen pøn kwalømyube katø øsirawa kurrørrun— chibig køn.

Santiagonba, Juanwanba pinrrø menda purrønøbsrumugu cha, Señorwan usri treeg miab

(Mc 10.35-45)

²⁰ Zebedeøwei nusrkalai usrimbe nui nusrkaløba Jesúswei merrab chigøsrøn mianrrab, nøbe tømbasrøbig køn.

²¹ Inchene Jesúsbe payibig køn:

—¿Chi paløta?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Ñi ashib karub wainug nai nusrkalan, kanun kusrmay, kanun ñui atsimay purramisingarurra— cha.

²² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe chi miab pønrrermabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan, kabe ñim muchibsrugueh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Øø, mutsamønrrun— cha.

²³ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Na mutsim piwane si, ñimbe muchibwei inchun cha. Inchendø tru kusrmayba, atsimayba purrønnamigwane na tranamig kømøn cha. Tru purramibe nai Møskai tru purrønrrelayasisig tamarilaindøwein kòn— cha.

²⁴ Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeløbe trunun mørabe, tru pa nunelane namabelø kòn.

²⁵ Inchen Jesúsbe nømun wamabe trenchibig kòn:

—Ñimguen ashen, judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagüilane maig købash inchib ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm karub purrabeløbe mungucha manchinraingaig karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha.

²⁶ Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig kòn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuikkug købene, katøganelø karuindiig megamig kòn cha.

²⁷ Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, katøganelø karuindiig megamig kòn cha.

²⁸ Kaguende øyeetøwei tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasisig marøb melønrrai arrunøtø, nøguen katøganelayasisig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrrappa arrig kòn— chibig kòn.

Pailø kabgailan Jesús tamarøb

(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Nøm Jericógurri webamba ambene, misaamerabe truba nu wendautø ambubelø kòn.

³⁰ Inchen pailø kabgailø may menda purrøwabe, Jesús purayai mørøppe, trenchib trashibelø kòn:

—jNamun lastima ashcha chib, merrabsrø Davidwei Nusrkai!—

³¹ Inchen misaamerabe niløtø purrønrrai namingucha, nømbe mas mur trashib trenchibelø kòn:

—jSeñor, namun lastima ashcha chib, Davidwei Nusrkai!—

³² Inchen Jesúsbe pasramisra, kabgailan wamabe, trencha payibig kòn:

—¿Ñimuyasisig na chi maramig paløta?— cha.

³³ Inchene nømbe trenchibelø kòn:

—Señor, namune namui kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nømun lastima asha, nømui kabmeran katørabene, tru urastø kabgailøbe ashibelø misra, Jesúswei mendig ambubelø kòn.

21

Jesús Jerusalénsrø kebib

(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagé pueblo tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan

² trenchib karua ørøbig kòn:

—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan burra, burro-unøzhig peraig, litsig wetørranrrun cha. Incha picha, srua amrrunrrigay cha naimay. ³ Inchippa møikkøben chigøben chibene, øyah chinrrigay chibig kòn: “Señor palai indan” cha. Inchen truipe pebrrun— cha.

⁴ Øyeeg pureppe, Tius maig karuigwan eshkabig maig taig treeg nebunrrain kuig kòn, tru øyah chib pørig:

⁵ Sion ciudayuelan øyah chib eshkau cha:

“Asay chib, ñimui Rey ñimuiamay arruppe, chigucha chi nuig kømíig lataig kan burroyu,

burro-unøyu itøguana arrun taig, kan carga nigab animal llug unøyu.”

⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan treeg mara,

⁷ burran unanbafau srua amrrua, nømbe nømui kewagüilan burranba, unanba kayen, Jesúsbe itøguanabig kòn.

⁸ Inchen misag truba nu pasrabiibe møiløbe nømui kewagüilandøwei maywan kayen, møiløbe kullag srarcheelø lutiicha kayibelø kòn.

⁹ Inchen merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata, øyah chib trashib amrrubelø kòn:

“jRey Davidwei Nusrkai Hosanna! chib.

jSeñor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig kòn! chib.

jSrømbalásrømbe Hosanna!” chib.

¹⁰ Jesús Jerusalénsrø kebibene, maya misaamera ke chi indi asamgaig inchib, møiløgøben trenchib payibelø køn:

—¿Iibe mu køh?— chib.

¹¹ Inchen tru nu misag sətøbe trenchibelø køn:

—Iibe Tius maig karuigwan eshkabig Jesús Galilea pirau nazaretsriig køn— cha.

Jesús Tiuswei yawan chish marøb

(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Jesús Tiuswei yau kebya, truyu mayeelø yanøb, penab inchib warabelan sətøba wambig webetabig køn. Katø misagwan an yunømarøbelai mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab inchibig køn.

¹³ Incha trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Nai tab yabe Tiuswan wamindi ya køn cha, trencha wamig kønrrun” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

¹⁴ Inchen tru Tiuswei yau kabgailø køben, cojosmera køben Jesúswan kemallen, nøbe tamarøbig køn.

¹⁵ Inchen sacerdotesperan karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba Jesúswei tru purø nørreelø mariilan ashib katø Tiuswei yau shush ureemera: “¡Rey Davidwei Nusrkai Hossanna!” chib trasai mørabe, truba namabelø køn.

¹⁶ Incha Jesúswan trenchibelø køn:

—¿Iilø øyeeg chib køben mørtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Øø, mørar cha. ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iig øyeeg chibigwan managuen lemeelø køtirru? cha:

Pitsø muchið shush ureemeran køben, katø nørre ureemeran køben

ñun newan tabzhig waminchai, ñi Tius treeg marin køn taigwan.—

¹⁷ Incha nømun pønrramnetø, ciudayugurri webya, Betaniasrømay yabe, trusrø kørrømisrøbig køn.

Higuera tusr mamig ñimúigwan Jesús kaig nebunrrai wamab

(Mc 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Incha løtsø katø ciudayumay arruabe, Jesúsbe parøgwei mørøbig køn.

¹⁹ Incha kan higuera tusr may pulu pasrai asha, kemallabe, tru higuera tusrbe ka ishiitø tøgagig kui ashabe, Jesúsbe tru higerane trenchibig køn:

—¡Møingurrimbe yandø managucha mas mamig ñimubash!— cha.

Inchen tru urastø higerabe mul-laptinchibig køn.

²⁰ Inchen tru chi purayaigwan nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, truba kwaarøb, Jesúswan trenchib payibelø køn:

—Higuerabe møi møi mul-lanrrappe ¿mandø indah?— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim ñimui isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagua treeg kømuptinchaitamab isumubene, na higeran øyeeg mari lataitøguen kømøtø, ñim i tunwanma: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” chibene, treeg purainrrun cha.

²² Inchawei ñim Tiusba waminchib miappe, chiwandøgucha nø martraitamab kørewa, miawabe, ñimbe utønrrun— chibig køn.

Jesúswei karumburab karuig mu mandamgaig

(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Jesús Tiuswei yau kebya, kusrenanøb wamnetø, sacerdotesperan karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba Jesúswan kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Ñi marillane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeg maramigwane mu karua pasrta?— cha.

²⁴ Inchen Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:

—Nagucha ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Ñim iigwan løtøbene, trube, nagucha eshkarrumøn chibig køn, ilan mu karuitøga marar cha.

²⁵ ¿Misagwan Juan piu umbu ulsraibe chugurri arrig køh? cha: ¿Srømbalásrøngurrin kønrrab køh? Kabe: ¿Møgueløgurriin kønrrab kø chindah?— cha.

Inchen kangurrin kangurri payiyab mendabelø køn: “ ‘Srømbalásrøngurrin kuig køn’ chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: Trube, ‘¿chindimba nune køremøgue?’ cha.

²⁶ Katø: ‘Møgueløgurriin kuig køn’, tamgawein køn cha. Kaguende misagwan namune kørig køtan cha. Kaguene ya mayeeløba Juanbe Tius maig karuigwan eshkabig købig kui asha tøgag køn” cha.

²⁷ Treekkurri Jesúswane trencha løtabelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Pagatø nusrkalø lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

²⁸ Jesúsbe payibig køn:

—¿Ñimbe iigwan maig isugue? cha. Kan møg pagatø nusrkalø tøgagua, kanunmerrig trendan cha: “Nai nusrkai, nai uvas ellgwain trau mõi kwallchab inrrø” cha.

²⁹ Inchene nøbe trencha løtabig køn cha: “Ig kømøtan” cha. Inchendø nøbe yanayube treeg marmønrrumab isua møra, ka yan cha.

³⁰ Inchen møskaimbe katøgan nusrkaweimay yabe, katø treetøwein chiben, nusrkaimbe: “Øø, Papa, na inrrur” chibendø, imøn cha.

³¹ Trube, tru i pa nusrkaløyu møskai maig maringaruigwan ¿møig marerah?— chiben, nømbe:

—Tru srøsrø karuinab nusrkai— chibelø køn.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Romasreelayasig an utabeløba, ishumburmera asrwan anwei yanøbeløba Tius nø ashib karub waisrømbe nømmerikken kebamrrun cha, ñimguen kebammøwatø.

³² Kaguende Juan Bautistabe sølgandø tabig mandø amønarnigwan kusrenanrrab arruben, ñimbe køremuig køn cha. Trune tru an utabeløba, tru ishumbur an pagarwei trømbøig marøptø warabeløba, truiløguen køreig køn cha. Trune ñimbe iilan kerrigu ashendø, kørenrrab isua mørmuig køn chibig køn.

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig

(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ ‘Incha møray, chibig køn, katøgan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra wamindigwan. Kan møg pirø puaig uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan chu wesrumigwan truyu tamara pasra, incha tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran chibig køn. Incha nui pirøwan katøganalan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha.

³⁴ ‘Incha yandø tru mamig misrigwan lurrarnig luturaaben, møilan køsrøn nui karuindiig melabelan tru nuimburabigwan tru kwallchab utabelan mianrrab øriibe,

³⁵ tru kwallibeløbe karua øriilan merrarrawa, kanune kurraguchib, kanune kweechib, kanune sruutøga petab inchibelø køn cha.

³⁶ Inchen tru pirø puaibe srøsrø lataguen kømø, katøbe karuindiig melabelan mas yam øren, tru kwallibeløbe søtealanba treetøweih maran cha.

³⁷ ‘Incha yandø trugurrimbe nui trag nusrkawan ørøbig køn cha, treeg isub: “Nai nusrkawane chinchimønrrun” cha.

³⁸ Treendingucha tru kwallibeløbe nusrkawan ashippe, nømdø trenchibelø køn: “Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Kwetchab amun chibelø køn, nuimburab nø utarnigwan nam tøga kørrømisrtrab” cha.

³⁹ Incha merrarrawa, uvas traugurri wegucha, nune kweechibelø køn cha.

⁴⁰ Møimbe, trube, ¿tru uvas tra puaig arruabe, tru kwallibelane chi martreerah?— chibig køn.

⁴¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Tru larrø kailane treetøwei kaig mara kwetchun cha. Incha tru uvas trawane katøgan mendailan tranrrun cha, lurrimørig nuimburabigwan tranrrai.—

⁴² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørig øyeeg chibigwan managuen lemeelø køtirru? cha: Ya marøbelø kaasig sruube

katsiisrø pølbasa wayarnig mas purø tab srukken misrin køn taigwan.

Señor Tius øyeeg marene,

namuin kabyube truba tabig asønatan cha.

⁴³ Inchawei nabe ñimune trenchar: Tius nø ashib karub waigwane ñimune kerrawa, katøgan peg misaameran Tius tranrrun cha, ellmarig maig misrtrabig køben, treeg ellmarig misrtrabelan.

⁴⁴ Inchen møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.

⁴⁵ Inchen tru sacerdotesperan karubeløba, fariseosmeraba tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib Jesús eshkaib wamindailan mørabe, nømun kemesra wamindin kui wetøgørrabelø køn.

⁴⁶ Incha Jesúswan merranrrab inchendø, misag søtøwan køriimabelø køn, kaguende misaamerabe Jesúswane Tius maig karuigwan eshkaibig kui treeg tøgagøben.

22

Kasharab yaumay lynchab amrrunrrai eshkai lataitøwein køn cha, kemesra wamindig (Lc 14.15-24)

¹ Katø Jesúsbe nòmun 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra kusrenaniilan waminchib mendappe trenchibig køn:

² –Srømbalærø Tius nø ashib karub waibe øyeeg lataig køn cha. Kan rey nui nusrkai kasharaben fiesta marøbig lataikke.

³ Incha nui karuindiig melabelan novios yaumay lynchunrrigay cha eshkailan wamønrab øriibe, tru lynchab amrrunrrai eshkailøbe amrrug kømui indin køn cha.

⁴ Inchen nui karuindiig melabelan katøganelan katøyug trencha karua ørøbig køn: “Nai tsal-lanin toromeran kweetsingarua mamigwane yandø chab tamaraguen war cha, mømbe si yandø kerrigu ke chab tamarikken pønrran cha, novios yaumay lynchubash tan” chinrrai.

⁵ Trune tru lynchab eshkailøbe cuentaguen marmø, møikkørønbe nui trausømay iben, katøgane penab, yanøb inchab ibig køn cha.

⁶ Inchen katøganeløbe tru reywei karua øriilan merrarrowa, truba kaig marøb kurrabetab køptø kweechibelø køn cha.

⁷ Inchen reybe truba namaptø, tru kweechibelane nui suldaumeran truilane kweetsingarua, nømui pueblone parringarun cha.

⁸ Incha nui karuindiig melabelane trendan cha: “Isa kømø, tru noviosmerai fiesta maramibe chab tamarig pønrrøben, tru lynchab amrrunrrai eshkailøbe treegube lynchab-gailø kuig kua, amrrumuig køn cha.

⁹ Incha mas nørø callesmerawan amba, mun wetørrabashtø novios yaumay lynchab amrrunrrai eshkanrrigay” tan cha.

¹⁰ Inchen tru karuindiig melabeløbe callesmerawan webamba, mun wetørrabashtø tulundzunabelø køn, tabelan køben, kailan købengue. Inchen kasharabelø purrai salayube jkatø! misaatø netsaptinchibig køn.

¹¹ Inchen reybe tru lynchab amrrunrrai eshkailan ashchab kebyabe, kan møg noviosyu lynchab keegwan keweig pasrømui ashabe, trenchiptinchibig køn:

¹² “Au, kasuku, kasharabyu keegwan keweig kømubendøbe, ñibe ¿chinha kebarrugu?” cha. Inchen nøbe ke wanguen pinim pasramisrøbig køn cha.

¹³ Inchen reybe tru mishatsigu ashib pønrrabelane trenchiptindan cha: “Srøbwanba, tasi-imeranba lusra, wambig purø trømbø løstøyu wegutsay cha. Truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kønrrun” cha.

¹⁴ Kaguende wamiiløbe truba nu køben, lawa wesruiløbe mamdø køn— chibig køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe, Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb (Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Øyeelø chab puraiiben, fariseosmerabe nørø mendamisra, nømdø waminchibelø køn, Jesúswan chigøben payen, kalø løtøbene, kebenøsrkønrrab cha.

¹⁶ Inchabe møyilan køsrøn nømui mendig amøñibelanba, Herodesweingateelanba øyah chinrrai ørøbelø køn:

–Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg, Tius maig amøñinrrai karuigwan, isa kømø, trunun treeg kusrenanøb, katø misag maig chitanmaptø mørøb pasrømig kui ashibelø ker cha. Kaguende ñibe mundøgucha nømun mailø køtasha kandarøtø imøwei inchibig køn cha.

¹⁷ ¿Ñune maig købsruerah? cha, namun eshkarra chibelø køn. ¿Tru Romasrø maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— chinrrai.

¹⁸ Inchen Jesúsbe nømun ka kaig martraptø isua inchib pønrrain kui ashabe, trenchibig køn:

–Ñim palatø tabelø, ¿ñane chindimbarre kebenøsrkønrrab inchigue? cha.

¹⁹ Tru pagaram anwan eshkarra— chibig køn.

Inchen nømbe kan an srúa amrruben,

²⁰ Jesúsbe trencha payibig køn:

–¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.

²¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:

–Tru Césarwein køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

–Inchawei Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

²² Inchen iigwan mørabe, kwaara asha kørromisra, nømbe nune pasramnetø, ambupt-inchibelø køn.

*Kwawa katø øsiiramigwan payib
(Mc 12.18-27; Lc 20.27-40)*

²³ Tru kwalømdøwei kan møiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab ambubelø køn, truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:

²⁴ —Kusrennøbig, Moisésbe trendaig køn cha: “Møikkøben kan møg urekkaig kwabene, nunebe tru piudan kasharam nebunrrun cha, tru nuneg kwabigweimburab ureg kørromartrab.”

²⁵ Pøs yu namui utuma sieteelø nunelø købig køn cha. Indiibe srøsrøibe kasharawa, urekkaig kwawa, srawane nunewan kørromaran cha.

²⁶ Katø tru wendø nunewan treetøweim puraiben, katø tru wendau nunewan treetøweim puraiben, sieteeelanba treetø treetø puraibig køn cha.

²⁷ Yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha.

²⁸ ¿Pøs treeg købene, tru kwabelø katø øsiirabene, tru maya nunelø tru ishuwan kasharaig kuig køppe, nøbe sieteeelai utu møigwei srain kørnrerah?— chibelø køn.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nimbe mandø kuinguen mørømøwa, pella pønrran cha, kaguende Tiuswei wamwan pørigwan lata, Tiuswei maramburab marøbigwan lata nebua ashmeelø kua.

³⁰ Kaguende kwailø katøyg øsiirappe, kasharamøwei, kasharamrøbig kømøwein kønrrun cha. Treeg kømøtø, srømbalarø ángelesmera latailøtøwein kønrrun chibig køn.

³¹ Inchen tru kwailø øsiiranrrun taigweimburappe, ¿ñimgan lemeelø kőtirru? cha, Tius nøtøwei øyah taigwan:

³² “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur” cha, trendaigwan. Inchawei Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn— chibig køn.

³³ Inchen misag truba nu pasrabiibe iigwan mørabe, Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha kørromisrøbelø køn.

*Martrai karua pasrig mas nuig
(Mc 12.28-34)*

³⁴ Fariseosmera tru saduceosmeran Jesús niløtø pønrram wamindin kui wammørabe, tulundzuna,

³⁵ kan møikkøsrøn tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbiibe Jesús kalø løtøbene kebenøsrkønrrab isua, trencha payibig køn:

³⁶ —Kusrennøbig, ¿maig maramigwan martrai Moisés pørigu karua pønrsrailø, mas nuibe møig køh?— cha.

³⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaritøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig køn, chibig køn” cha.

³⁸ Tru maig maramigwan martrai pønrsrailøyu, iimerrig køn cha, trurrigu mas nuibe.

³⁹ Inchen tru wendauikkucha treeg lataitøwei chibig køn: “Ñima ñiasitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn” cha.

⁴⁰ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kerrigu pønrrabig lata, Tius maig karuigwan eshkabelø kerrigu kusrenaniilø lata i pagatø maig maramigwan martrai pønrsrailøyugurri pølbasa amrrubig køn— cha, trenchibig køn.

*¿Cristobe mui misagugurri arrubig kerah?
(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)*

⁴¹ Inchen fariseosmera tulaamba srø purramnetø,

⁴² Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Cristoimburab maig isugue? cha. ¿Mui misagugurri arritamague?— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—Davidwei misagugurri arrub nusrkain køn— cha.

⁴³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Trube, treeg købene, Davidbe Cristone chindimba Señor tah? cha, nun Espiritu trendin-garuben. Kaguende Davidbe trendaig køn:

⁴⁴ Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha, ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønrsramnegatig.”

⁴⁵ Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeg wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chiben,

⁴⁶ muguen mancha kusrua lətənrab kaimabelə kən. Incha tru kwaləmgurri mugucha chigəben mas payrrab inchimeelə kən.

23

*Fariseosmeranba, Moisés pərigwan kusrenanəbelanba Jesús 'əyeelə kən' chib
(Mc 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

¹ Əyeelə chab puraiaben, Jesúsbe misaameranba, nui kusrenanəb pera uniilanba trenchibig kən:

²—Moisés pərigwan kusrenanəbeləba, fariseosmerababe tru Moisés pərigwan əyeeg chibig kən cha eshkab nəmui marəb purramibe truig kən cha.

³Inchawe nəm nımun chi maringaruben, kerrigu mərə marəb esegay cha. Inchendə nəm maig marigwane, trunun asha marmənrriigay chibig kən. Kaguende nəmbe chigəben tabig martrappe chibendə, peemaytə marəbelə kən cha.

⁴Incha nəmbe tru pərigu mas nemarəb, mutamguenga kwatsiguelə latalə mara, katəganelane kildunyu muta ambulə lataləwei inchai marendə, nəmgurrimbe ni tasig-unətəgaguen kebachig kəmui inchibelə kən cha.

⁵Chiwandəgucha marəppe, misaamera ka ashchində marəbelə kən, cha. Tiuswei wamwan pərigwan kappaləyu kəben, kwalmerayu kəben nərriig kena melsra amənamig tab kui inchibelə kən cha, katə u tulturmera yab srəlmera melsra amənamiba.

⁶Lincha tabig mabyugucha nərreelə purrainug purə tabigu purrag kui indamba, judiəsməra tulundzuni yamerayube purə tab purramdənug purrag kui indamba inchibelə kən cha.

⁷Incha misaamerabe penab yanəb indinug nəmune purə tabzhig wamənrrii inchibelə kən cha, trurriig nəmune “Kusrennəbig” cha, wamənrriigəue.

⁸Trune nımbe “Kusrennəbig” cha, wamənrrii inchimug kən. Kaguende nımbe sətəeləba nūnelə latalə kən. Incha nımbe kusrennəbiibe kandə təgar kən cha.

⁹Katə nımbe yu piraube mungucha, “Məskain” chimətay. Kaguende nımbe Məskaimbe kandə təgar kən, trube srəmbaləsə wabig.

¹⁰Katə nımune “Kusrennəbig” cha, wamənrrii kəməwein kui, kaguende nımuimbe ashibig mas nuibe Cristo, nətə kən.

¹¹Nımui utu mas nuibe katəganelə karuindiig megamig kən.

¹²Kaguende nəsiitə ‘nuig kurbab’ isubigwane, ka kərig martrun cha. Inchen chigucha kəmıg ‘nuig kurbab’ isumıgwane ‘i məəbe si, nuig kən’ taig kənrən, chibig kən.

¹³‘Ay, nım waachamera Moisés pərigwan kusrenanəbeləba, fariseosmeraba, palatə tabelə! Srəmbaləsə Tius nə ashib karub wainug kebambam yaskabwan katəganelə kebammənrrii kasrəb, ni nımdəweinguen kebamməwei, ni katəganelə kebambug kui inchen kebambəhməwei inchibelə kən cha nımbe.

¹⁴‘Ay, nım waachamera Moisés pərigwan kusrenanəbeləba, fariseosmeraba, palatə tabelə! Pəs nımbe piudasmeran nəmui yameran kerrawabe, tabelə misrəb ke ka yandə truba yana Tiuswan waminchibelə kən cha. Əyeekkurri nımbe mərə melamig mas nuigwan utanrən chibig kən.

¹⁵‘Ay, nım waachamera Moisés pərigwan kusrenanəbeləba, fariseosmeraba, palatə tabelə! Pirau lata, maryu lata munabatsə ambulə kən cha, kandəguen nımuıngatə purəsrənab. Incha yandə nımuıngatə purəsrəube, nım latalətguen kəmə, purab tabelə chibelə kənrrii mara, truıgwane tru manəguen kwamə nagu kegutsam unə kənrrii marəbelə kən cha.

¹⁶‘Ay, nım waachamera chigınguen ashmeelə kəbendə, katəganelanə pera ambulə! “Məıkkəben Tiuswei yawei merrab pasramisra, ‘ıkatə! marmə kəmə, nabe maramənrrii’ taıgwan treg marmuıngucha, nımbe chigucha kəmən chibelə kən. Inchendə tru Tiuswei yau oro pasrabıgwei merrab pasramisra, ‘ıkatə! marmə kəmə, nabe maramənrrii’ taıgwan trenchibig, trube, martrab taıgwane nune maramıg nebunrrii” cha, trenchibelə kən, nımbe.

¹⁷‘Tontos, chigınguen ashmeelə! ƏMəımerrig mas nuig kerah? cha. ƏOrəteh? Kabe ətru oron Tiusweyasig tabig kənrrii nəəəə tarəmarəbig, Tiuswei yateh?

¹⁸‘Katə nımbe trenchibelə kən: “Məıkkəben, chigəben martrab cha altarwei merrab pasramisra, ‘ıkatə! marmə kəmə, nabe maramənrrii’ taıgwan, marmuıngucha, chıgənrrii cha. Inchendə tru altar pala Tiusweyasig trana pasrıgwan truıgwei merrab pasramisra, ‘ıkatə! marmə kəmə, nabe maramənrrii’ taıgwane, nune maramıtəwei nebunrrii” cha, trenchibelə kən.

¹⁹‘Chıgınguen ashmeelə! ƏMas nuibe chıgə? ƏTiuswan traniiteh? Kabe ətru Tiusweyasig tranıgwan tabig kənrrii nəəəə tarəmarəbig, tru altarteh?

²⁰ Altar merrab pasramisra, 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chibiibe, altarwandø ke treeg maramønrrun chimøtø, tru pala chi pønrrabigwangucha kerriguba treeg maramønrrun cha, tøga trendan cha.

²¹ Tiuswei yawei munchiyu 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chibiibe, tru yawandø kømøtø, Tius truyu pasrabigwangucha tøga trenchib pasran cha.

²² Inchen srømbalawi munchiyu 'jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chibiibe, purø tabzhig Tius wamisra waigwanba, katø tru tabzhigu wamisra wabigwanba tøga trencha pasran chibig køn.

²³ 'jAy, ñim waachamera, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Ñimbe erbabunanba, aniswanba, cominoswanba, truilane Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa tranøbelø køn cha. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kusrennøbig mas nørreelø pønrrabigwane marmø, pinab amban cha, tru sølgandø tabig maramigwanba, lastima ashibelø kømigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tøgagømigwanba. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan kan wesrawa Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb.

²⁴ jÑim chigúinguen ashmeelø købendø, katøganelan pera ambubelø! Pøløm-unøzhigwane tøga muchimønrrab larruusra muchendø, camellone kebinab pinan cha.

²⁵ 'jAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøsrø kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha.

²⁶ jFariseo chigúinguen ashmíg! Pasun umbumaymerrig chish mar cha, wambiimaygucha chishig kørømisra.

²⁷ 'jAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Kwaig sørin trabmera wambiimaybe puløzhig pisis latailø tabzhig latailø købendø, umbumaybe kwabelain tsuusiimerabah, chigøben køsøngønrraptibatø netsailø, ñimbe tre latailø køn cha.

²⁸ Ñimbe øyeeg latailø køn: Misaamerai merrappe sølgandø tabelø lataig asønabendø, wambiimay maig køben treegwein kømøtø, umbumaybe isatø tabig lataig indiiløbah, larrø kaibatø netsailø køn cha ñimbe.

²⁹ 'jAy, ñim waachamera Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba, palatø tabelø! Tius maig karuigwan eshkabelai søriiløyu ñimbe tamara pønsrcøb, sølgandø tabig amøñibelan sørim pala tabzhig tamarøb inchibelø køn cha.

³⁰ Inchabe ñimbe trenchibelø køn: "Namui merrabsreelø warab uras nam warabelø kuig kuimbe, Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib ani lushib nømbe tøgatø marøb pønrrømubsubrainrrun" cha.

³¹ Pøs øyeeg taikkurri ñimbe Tius maig karuigwan eshkabelan kweechibelainukkurri amrrub misamera ker cha ñimðweinguen wamindan cha.

³² Inchawei ñimui merrabsreelø pølbásra marig købigwane, trube, ñimbe patsøga pasray chibig køn.

³³ jUlmera latailø, ñim namig ulmera latailainukkurri karrab misamera! Inchawei ñimbe tru møra melamnug kebusriilø kømønrrab ¿chinchu wegørrønrrague? cha.

³⁴ Inchawei asay chibig køn. Nabe Tius maig karuigwan eshkabelø køben, nørø kusrebelø køben, Moisés pørigwan kusrennøbelø køben ñimuiimay øren, møilan køben ñimbe truilane kweechib, kurusyø melsrøb inchn cha. Katø judiømera tulundzuni yamerayø maig købash marøb ichabetab, pueblosmørig chu amben, chu amben, ñimbe pasraørøb wendautø amrrun cha.

³⁵ Øyeekkurri tru sølgandø tabig amøñibelan kweetsiilai ani mayamba pirau lusiibe ñimuiim pala kønrrun cha, tru Abel sølgandø tabigwei ani lusikkurrimbunø, Berequíaswei nusrkai Zacarías tru altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben, ñim kweecha, truigwei ani lusigwangatig.

³⁶ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Kerrigu øyeeg marikkurri Tiusbe møi ya misagwan ulø payrrun cha.

*Jesús Jerusalénwan isua kishib
(Lc 13.34-35)*

³⁷ jJerusalén! jJerusalén! jTius maig karuigwan eshkabelan kweechibig, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sruutøga petabig! jNabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunønrrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha.

³⁸ Au, ñim waraig yamerabe elatsig muguchagaig kørømisrrun cha.

³⁹ Kaguende nabe trendamønrrun chibig køn: Nane katøbe mas ashchaamøn cha, øya tamnegatig: “¡Señorwei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn!” cha.—

24

Jesús Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib
(Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesús Tiuswei yaugurri webya iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kemallibelø køn, tru Tiuswei yau yameran eshkanrrab.

² Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—¿Jilan kerrigu ashke? cha. Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Yube ni kan srukken katøgan srug palabbe kørrømisrmønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— cha.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb
(Mc 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Incha Jesús Olivos Tunsrø wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø nøørø trencha payrrab kemallabe trenchibelø køn:

—Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. Katø ñi katøle arrumigwanba, yandø srabe kwaløm punrrabigwanba asamibe ¿chitø kenamistrerah?— cha.

⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkønrrain kømø.

⁵ Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe Cristo kur” chib. Trumay misaameran isa wamincha, truba nu peløsrkønrrun cha.

⁶ Incha ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn’ chib, katø ‘purø trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab køn’ chib ñim wamindi mørabe, mandøguen kømui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kønrrun chibig køn.

⁷ Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune parø arruben, chusrøn køben pirø trømbøig kønønrrun cha.

⁸ Inchendø kerrigu øyeege pureb arrubiibe kan ishuwan unø tammisrtrab pusrkwab pølbasi lataitø kønrrun cha.

⁹ ‘Inchen ñimune maig købash inchib kaig marøb srua kønrrai tranen, ñimune kwetchun. Katø chu pirauelø køben maya misaamerabe nagurrindø ñimun tsalø asiilø kønrrun cha.

¹⁰ Inchen tru kwalømmerawane møiløgøben truba nu nan tarømisra, kangurrin kangurri tsalø inchibelai tasku pønrsøb, kangurrin kangurri ashig kømui indiyab inchun chibig køn.

¹¹ ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chib isatø eshkabelø truba truba kurra, isatø misagwan truba nu misagkønrrun cha.

¹² Kaipe purø trømbøig larrøbichib arruptø, misaamerabe kerrigu lutau kangurrin kangurri katøganelan isua undaaramigwane yandø isumønrrun cha.

¹³ Inchen srabe kwalømgatig chigüingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømíig kaigyugurri wesraig kønrrun cha.

¹⁴ Tius nø ashib karub waigwei tabig srø wambe yu pirau pirø muba kuimburab chi misaamerandøgucha eshka kusrenanig kønrrun, chigüi nebua ashchai misaamera. Inchen yandø srabe kwaløm punrrun chibig køn

¹⁵ ‘Inchawei Tius maig karuigwan eshkaibig Daniel wamindig tru pinishinrrabig trømbøig køsøngønrraptig Tiusweyasiitø marinug marøb pasramisrin kui ashabe, (lebiibe iigwan tab chigüi mør),

¹⁶ yandø treeg pubene, Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay.

¹⁷ Katø nui ya pala wambig wabiibe kørraarua chigucha wesranrrab kebumumig køn.

¹⁸ Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøtsinigwan tranrrab arrumumig køn.

¹⁹ ¡Ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tøgarmairambe maig kønrrer! chibig køn.

²⁰ Ñimbe Tiuswan miay cha, pishin kwalømmerawan wegørra lulamig nebumøwei, katø isrin kwaløm nebumøwei inchain cha.

²¹ Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun. Pirøwan pølbasa marøb uraskurri møingatig øyeebe kaagüig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun chibig køn.

²² Tius tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kønrrun cha. Inchendø tru nuyasiitø tarømariiløgurri landøranrrun cha.

Ka isatø ‘Cristo ker’ chibeløba, ‘Tius maig karuigwan eshkabelø ker’ chibeløba

²³ 'Incha mōikkōben ñimun: "Au, Cristo yu pasran" chib, kabe: "Au, Cristo uyu pasran", taingucha, kōremōtay.

²⁴ Kaguende mōilōgōben 'Cristo ker' chib isatō inchibelōba, katō, 'Tius maig karuig-wan eshkabelō ker' chib isatō inchibelōba amrrunrun cha. Incha nōmui maramburab mariilō truba nōrreelō asha kōmig kenamariilōba, kwaara asha kōnrrai nōrreelō mariilōba martrun cha, misagwan treeg incha pelōsrkōnrrab. Incha Tius nuyasiitō tarōmariilanguen kegōrrōsrkamdiig kuimbe, kegōrrōsrkōnrrab inchun.

²⁵ Au, nabe ñimune ōyeelō puraimōwatō chab eshkar.

²⁶ Inchawei ñimun mōikkōben: "Au, ōsrō mu misag warab waraimōnug pasran" chibene, ashchab webammōtay cha. Kabe: "Yu yaambusrō wan", taingucha, kōremōtay cha.

²⁷ Kaguende kan palaig pilabig wagurri walli umbusrō kebilab lataitōwei, tru Mōg Misra Arrubig arruppe, treeg atrun chibig kōn.

²⁸ Kwaig chu tsubene, truyube kallinasumera tulundzunōnrrun cha.

Mōg Misra Arrubig mandō arrumigwan waminchib

(Mc 13.24-37; Lc 17.26-30, 34-36; 21.25-33)

²⁹ Inchen tru treeg isumdō kwalōmmera chab puraiben latatō,

nōsiibe yandō kwaben,

pōlbe yandō pilōmuben,

estrellamerabe srōmbalasrōngurri kōrrōben,

katō srōmbalasrō purō nōrreelō pōnrrabelane kōnōgōb sruagutsiilō kōnrrun chibig kōn.

³⁰ 'Inchen Mōg Misra Arrubig tru arrumigwan eshkabig srōmbalasrō kenamisren, chu pirausrōn kōben misag nōrrō pōnrrabelō truba truba isub kishchun cha. Inchen Mōg Misra Arrubiibe maramburab maramig tōgaig srōmbalasrōngurri purō nuig tōrguegwalmabig wañiyu arruben ashchab kōn, chibig kōn.

³¹ Inchen trompetan truba mur urrōben, nōbe nui ānglesmeran amrrai ōrtrun chibig kōn, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri, srōmbalasrō kandarōmaysrōngurri katōgandarōmaysrōngatig nui lawa wesruilan kanbalatō tulishinrrai.

³² 'Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui srramera uturcheelō misrōb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalōmmera arrumig yandō lutau kui ashibelō kōn cha.

³³ Ōyeetōwei ñim kerrigu iilan ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig kōn.

³⁴ Pōs nabe ñimun cierton trendamōnrrun: Mōin kwalōm misaamera pinōmōwatō, ōyeelōbe kerrigu purainrrun cha.

³⁵ Srōmbalaba, pirōbabe patsōben, na wamindiibe ka wamindiitōbe purainrraamōn cha.

³⁶ 'Inchen tru treeg punrrab kwalōmwanba, uranbabe mugucha ashmōn cha. Srōmbalasrō ānglesmeraguen ashmōwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmōwei indan cha. Trun ashippe, Mōskaindōwei asan chibig kōn.

³⁷ Noé tsub kwalōmmerawan maig purayaiibe tru Mōg Misra Arrubig katō arrum kwalōmgucha treetōwei purainrrun cha.

³⁸ Kaguende tru kwalōmmerawan sre puben pi pulabig attrab srō kōbenbatō, tru urasma misaamerabe mab, muchib, kasharab, kasharanōb waraig kōbig kōn cha, Noé nui truba nu barcoyu kebyam kwalōmgatikke.

³⁹ Incha treeg pumnegatig ōyeeg kōnrraitamab isumō warōbenba tru pi pulab arrubiibe maya misagwan patsō srua yaig kōbig kōn cha. Ōyeetōwei purainrrun chibig kōn, tru Mōg Misra Arrubikkucha katōle arruben.

⁴⁰ Incha tru uras pailō mōguelō trau warōben, kanune srua iben, kanune kōrrōmarig kōnrrun cha.

⁴¹ Pailō ishumburmera kitsōsrugu kichib kōben, kanune srua iben, kanune kōrrōmarig kōnrrun chibig kōn.

⁴² 'Ñimbe pesannamō, isua, ashiptō kuy. Kaguende ñimui Señor chi kwalōm attrab kui ashmōwa kōn.

⁴³ Trube, treeg kōbene, iigwan isua kuy, kan ya puaima niliig yem chu uras attrab kui mōrimbe, ashib megawa, yau nilōnrrab kebibashmubsruinrrun cha.

⁴⁴ Inchawei ñimgucha tamara melay chibig kōn. Kaguende tru Mōg Misra Arrubiibe chi isumō kōbenba arruptinchun cha.

Mendig megabig maig taigwan marōbigwanba, maig taigwan marmūigwanba kemesra wamindig

(Lc 12.41-48)

⁴⁵ 'Kan karuindiig megabig maig taigwan mōra marōb, katō chi maramelan nōtō tsabō asha marōbigwan, ya puaiig nui yau warabelan mannann ura puin kuindō nōmui mamigwan srōttrab muniitō wabig kōnrrai ashai wanninabiibe ḷmōig kerah? cha.

⁴⁶ Truiibe mayanguen tab kuig kòn nun karua pasrigwan marøb megabenh ya puai puaptindinabigweimbe.

⁴⁷ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puai nui chi tøgagúigwan kerrigu nõ asha marøb pasrønrrai tranrrun cha.

⁴⁸ Inchen karuindiig megabig larrø kaibe nuinetø treeg isubig kòn: “Nai ashib karubiibe peguen attraamøn” cha.

⁴⁹ Katøgan karuindiig melabelan kurrabetab menda, katø mutsigueløba mab, muchib, tsubenba,

⁵⁰ nui ya puai nui ni attraitamab isuinguen kømø kwaløm, ni ø uras punrraitamab isumø tsubenba, puptincha,

⁵¹ purø trømbøig ichagucha, palatø tabelø pønrrainug kertrun cha. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun chibig kòn Jesúsbe.

25

Diez srusralmera novian lynchab webambubelø latakøwein kòn cha, kemesra wamindig

¹ ‘Srømbalasrø Tius nõ ashib karub waibe øyeeg lataig kønrrun: Diez srusralmera mu møøba kimeelø aceite lãmparameran piløga muta, tru keg misrtrabigwan lynchab katønrrab webambubelø latakke.

² Truulø tru tratrøgatøbe ni chiguen tre isumeelø køben, katøgan tratrøgatøbe tamara isuatø muniitø melabeløge.

³ Tru tratrøgatø chi tre isumeeløbe lãmparamerane srua ambendø, aceitebe srua ammuin købig kòn, tru patsøben katø usramig.

⁴ Trune tru isuptø melabeløbe lãmparamerayu usriilø kømnetø, katø usramig nõøøø køtsø-ureezhigu srua ambubelø kòn.

⁵ Inchen tru keg misrtrabig peguen arrumubene, nõmune søteelanba yandø ki kanaben, søteeløba kiptindin købig kòn.

⁶ Inchen yem tøbøtasrømbø trenchib trasay møran: “¡Keg misrtrabiibe yu arrun cha. Katønrrab amrrab werruy!” chib.

⁷ Inchen søteeløba tru srusralmerabe kurra, nõmui lãmparameran tamarøb mendabelø kòn.

⁸ Inchen tru tratrøgatø tre isumeeløbe, tru tratrøgatø isuatø melabelane trenchibelø kòn cha: “Ñimui aceiten kuchi namun ketøbsrumugu cha, namui lãmparamerabe ke chab kwab amrrun” cha.

⁹ Inchen tru srusralmera tamara isuatø melabeløbe trencha løtabelø kòn: “Kaimaysruandøbe cha. Kaguende ñimui lata namui lata nebunrraamøn cha. Trembe yanøbelaisrø penønrrab ambay chibelø kòn, ñimuyasiitøwei.”

¹⁰ Inchen tru tratrøgatø srusralmera aceiten penønrrab ambamnetø tru keg misrtrabiibe puptinchen, tru tratrøgatø isuatø melabeløbe keg misrtrabiiba kasharab fiestayumay kebamben, yandø yaskabwan kasrøbig kòn.

¹¹ Inchen yana wendau tru kan srusralmeragucha trenchib pubelø kòn: “¡Señor, Señor, namun yaskabwan kurtra!” chib.

¹² Inchen nõbe trencha løtabig kòn: “Pøs nabe isa kømø, ñimune mumera kui ashmíg kur” cha.

¹³ Inchawe ñimbe pesannamø, ashiptø melay chibig kòn Jesúsbe. Kaguende tru Møg Misra Arrubig arrumigwane ñimbe chi kwaløm attrab kui mørmøwei, ni chu uras attrab kui mørmøwei indan cha.

Anwan uta øyeeg marøbig lataig kòn cha, kemesra wamindig
(Lc 19.11-27)

¹⁴ ‘Tius nõ ashib karub waibe øyeeg lataig kòn cha: Kan møg yabsrømay inrrab, nui karuindiig melabelan wama, nui chi tøgagúilan asha marøb kønrrai trana ib latakke.

¹⁵ Kan møigwan køsrønbe an tratrø mil tranøppe, møigwan køsrønbe pa mil, møigwan køsrønbe milgue, møigwandøgucha nõm maig martrapteelø køben treeg trana, yandø inrrab yan cha.

¹⁶ Tru karuindiig megabig an tratrø mil utabiibe trutøga penab, yanøb incha, katøgan tratrø mil nemaran cha.

¹⁷ Inchen katø tru pa milwan utabikkucha katøgan pa mil nemaran cha.

¹⁸ Inchen tru milwan utabiibe pirau kan trab lalla, tru an tranøbigwei anwane truyu søraptindan cha.

¹⁹ Indiibe yandø truba yana misrøb iben, tru karuindiig melabelan treeg marøb melønrrai karua pasrøbiibe katø arrua, nõm chitø maritashchab wamisra ashib mendan cha.

²⁰ Inchen tru an trattrø mil utabig puabe, trendan cha: “Nai ashib karubig, ñibe nan trattrø mil tranig kòmøh cha. Møimbe tru kòmnetø nabe katøgan trattrø mil nemara, yu srua arrur” tan cha.

²¹ Inchen truiibe trendan cha: “Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasrtrumøn tan chibig køn. Incha kebarrua, naba truba kasraarau” tan cha.

²² Inchen tru karuindiig megabig pa mil utabiibe trendan cha: “Nai ashib karubig, ñi nan pa mil tranig kòmøh cha. Møimbe katøgan pa mil nemara, yu tøgagur” tan cha.

²³ Inchen tru an tranøiibe trendan cha: “Øyambesin cha, ñi nai karuindiig megabig tabig, chi isumgaig maig maramigwan marøbig. Ñi lamøtiigwanma chi isumgaig øya søl mariibe, mas nuwan martrai pasramønrrun cha, trendan cha. Kebarrua, incha naba truba kasraarau” tan chibig køn.

²⁴ Inchen tru mendig megabig tru milwan utabiibe trendan cha: “Nai ashib karubig, ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, ñiashib tsurig kømubendø, parøb, katø ñibe chiwandøgucha chi chippe, ke kandø chibig kui nabe ashibig kuabe, treekkurri nane kørig køben,

²⁵ ñui anwan srua ya, pirau sørig køn cha. Inchendø ñui anwan utørra” tan chibig køn.

²⁶ Inchene nui ashib karubiibe trendan cha: “Karuiindiig megabig larrø kaig, trurrig pøig køn cha. Pøs naashib ellgwainug kømubendø, ellmarigwan tulishib, naashib tsurinug kømubendø, parøb inchibig kui ashabe,

²⁷ trube, maindi nai anwan bancoyu an utabelan pastrai tranamdiigwan tan chibig køn, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau utamig kønrrain cha.

²⁸ Inchawei, nai anwan kerrawa, tru an diez mil tøgagigwan tranay tan.

²⁹ Kaguende tøgagigwane masken tranen, uñchaguen tøgagønrrun cha. Inchen chigaigwane nui lamøtiig tøgagüigwanguen kerranrrun cha.

³⁰ Incha i karuindiig megabig chigucha chi marmigwane wambig purø trømbø løstøyu wegutsay tan chibig køn. Truyube kishib, trugulwan tsatsamig kønrrun” cha.

Chu pirausrø misaamerandøgucha Tius maig kønrrabigwan asha marøb

³¹ Møg Misra Arrubig nui tørguegwalmabigu tru maya ángesmeraba arrua, wamisra nui ashib karub waig tørguegwalmabigu wamisrtrun.

³² Inchen yu pirau chi misaameratøgucha nui merrab tulundzunøben, nøbe nøøø, nøøøø tarømartrun cha, kan ubisha ashibig ubishameranba, kabrameranba nøøø, nøøøø tarømarøb lataitøweingue.

³³ Incha ubishamerane kusrmay pønrsøppe, kabramerane atsimay pønrsønrrun.

³⁴ Incha Reybe tru kusrmay pønrrabelane trenchinrrun: “Nai Møskai ñimun mayanguen tab indiløbe naimay amrruy cha. Incha Tius pirøwan marøb uraskurri ñimuyasig tamarig pasrabig tru ashib karub wainuguigwan ñimuyasig utay chinrrun cha.

³⁵ Kaguende na parøgwai uñen, ñimbe na manrrai nan srørrig køn cha. Na pi mulgwai inchen, ñimbe pi mutchai srørrig køn cha. Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, ñimbe tab wamab, ya pebøb indig køn cha.

³⁶ Asru chi kemig chigaig uñen, ñimbe nan tranig køn cha. Na kwanrrø tsuben, nan ñimbe ashchab amrruig køn cha. Kailan keeri yau na pasrøben, nan ñimbe neshchab amrruig køn” chinrrun cha.

³⁷ Inchen tru sølgandø tabig marøbeløbe trenchib løtab pønrrønrrun cha: “Señor, ¿ñi parøgwai uñen, nambe mana mamig srørrøb, katø ñi pi mulgwai indi ashabe, nambe pi mutchai mana srørrig køh? cha.

³⁸ ¿Arruatiig chugucha pumikkaig uñen, nambe ñune tab wamab mana ya pebig køh? cha. ¿Asru kemig palai uñene, nambe mana tranig køh? cha.

³⁹ Kabe ¿kwanrrø tsuben kui, kailan keeri yau keerig pasrøben kui, nambe mana neshchab amrrubrah?” chinrrun cha.

⁴⁰ Inchen Reybe trencha løtønrrun cha: “Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan mariibe, nan marig køn” cha.

⁴¹ Incha katø atsimay pønrrabelangucha Reybe trenchinrrun cha: “Ñimbe nainukkurri tarømisray cha; kaigyu pønrrønrrai pønrrailøbe, nugwaimandzigweimba, nui ángesweimba tru managuen kwamø nag tamarig pasrabigumay ambay cha.

⁴² Na parøgwai uñen, ñimbe mamig srørrmuig køn cha. Pi mulgwai inchen, pi mutchai srørrmøwei indig køn cha.

⁴³ Na arruatiig chugucha pumikkaig uñen, tab wamab nan ya pebmuig køn cha. Asru chi kemikkaig uñen, ñimbe nan tranmuig køn cha. Na kwanrrø tsub, katø kailan keeri yau na pasrab inchen, ashchab amrrumuig køn” chinrrun cha.

⁴⁴ Inchen nømbe trenchib pønrrønrrun cha: “Señor, ñune parøgwai uni ashib, pi mulgwai uni ashib, kabe chugucha pumikkaig uni ashib, asru chi kemikkaig uni ashib, kabe kwanrrø tsui ashib, kailan keeri yau pasrai ashib inchendø, ¿namgan ñun purugumuig kuitarru?” chinrrun cha.

⁴⁵ Inchen Reybe trencha lètønrrun chibig køn: “Pøs, nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I nai nunelan chigucha kømøzheelø latailan ñim chigucha marmuibe, nan treeg marmuig køn cha.

⁴⁶ Iiløbe managatig purø trømbøig møra melamnuumay tarømisra amrrun cha. Inchen tru sølgandø tabeløbe managatig øsig purramsrømay amrrun” chinrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

26

Jesúswan kemøra kwetchab waminchib

(Mc 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jesús iilan kerrigu chab waminchabe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

² —Ñimguen ashen pa kwalømyube Pascua Fiestan martrab køn cha. Inchen tru Møg Misra Arrubiibe kurusyu mesraig kønrrai tranig kønrrun— cha.

³ Inchen tru urastøwei sacerdotemeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba Caifás, tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdoti palacioyu tulundzunabelø køn.

⁴ Incha Jesúswan chinchagøben tammaytø chi isa køben kemøra, kwetchab waminchendø,

⁵ trenchibelø køn:

—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

Betanasrø kan ishug may irrabigwan Jesúswan itølushib

(Mc 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Betanasrø tru Simón leproso taigwei yau Jesús wabene,

⁷ kan ishug alabastro limetayu truba may irrabig netsiig truba nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn.

⁸ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe ashabe, ishuwan trenchib namabelø køn:

—¿Ke ka yandøbe iigwane chinchabrre lushibig køh? cha.

⁹ Waachameran purugumig purø nuwei yanøbsruinrrun— cha.

¹⁰ Inchen Jesús wetøbeñabe, trenchibig køn:

—¿Ishuwane chi chibrran purrøgue? cha. Pøs iig nan mariibe truba tabig maran chibig køn.

¹¹ Kaguende waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagønrrun cha. Trune nane treeg kønrraamøn cha.

¹² Ishug tru may irrabigwan nan asru itølusiibe nan søramigweyasig tamaran cha.

¹³ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan eshka kusrenaniisrømbe tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesannamø, isuig kønrrain— chibig køn.

Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb

(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Judas, tru Iscariote taig, Jesús doce kusrenanøb pera uniilai utuig, sacerdotemeran karubelan ashchab yabe,

¹⁵ trenchibig køn:

—¿Jesúswan ñimui tasku tranene, nane chi tranrrunrrague?— cha.

Inchen nømbe an treinta tranøbelø køn.

¹⁶ Inchen tru uraskurri Judasbe Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei Pascua mamig

(Mc 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹⁷ Tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta pølbaserøb kwaløm Jesúswei kusrenanøb pera uniilø nun kemallabe, trencha payibelø køn:

—¿Pascua mamigwan ñuimbe nambe chu tamaramø?— cha.

¹⁸ Inchine nøbe trenchibig køn:

—Ciudayu kan møweimay ambabe trenchinrrigay cha: “Kusrennøbiibe trendan cha: ‘Nai urabe yandø puin køn’ cha. ‘Pascua maramigwan nai kusrenanøb pera uniiløba ñui yau martrab’ tan”— cha.

¹⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesús maig karuigwan mara, tru Pascuan tamarøbelø køn.

²⁰ Inchen yandø yem køben, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu wawa,

²¹ mab wappe, trenchibig køn:

—Pøs nabe ñimun trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrrab køn— cha.

²² Inchen nømbe truba truba isui incha, kan kan nun payib mendabelø køn:

—¿Señor, kabe na købra chinderah?— chib.

²³ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Kan møikkøsrøn pirriwan i nindagutøwei naba kebishibig, truig nan ashig kømui inchibelaingatø misra, tranrrrautan cha.

²⁴ Tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truwan pureb iben, trune jtru møg waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchibelan tranrrrabigweimburappe, yeekkucha kuita chibig køn, trembe truebe kal-lamui guinguen søl købsruinrrun— cha.

²⁵ Inchen tru Judas, tru ashig kømui inchibelaingatø misra tranrrrabiibe:

—¿Kusrennøbig, kabe na købra chinderah?— cha payene, Jesúsbe:

—Ñibe sølwein tan— chibig køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

²⁶ Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan trenchib srørrøbig køn:

—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.

²⁷ Incha katø copan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, nømun trenchib purøørøbig køn:

—Søteeløba i copayugwan mutsai cha.

²⁸ Kaguende iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig kaig mariilan ulø paymø pesannaig kønrrai lusig køn cha.

²⁹ Incha nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwaløngatig.—

Jesús Pedron, nan ‘ashmúig kur’ chinrrautan cha, kanmaytø eshkab

(Mc 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Incha yandø kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba,

³¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe mayeeløba nagurrindø mõi yembe nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig pørig pasran cha:

Ubisha ashibigwan na kweechen,

ubishamerabe nøørøtø chab lulrrun, chibig.

³² Inchendø nabe katøyug øsirappe, ñimguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun— chibig køn.

³³ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe managuen tarømisrumønrrun— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe nune trenchibig køn:

—Pøs nabe cierton ñun trendamønrrun cha: Mõi yemdøweinguen kallu wamømwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmúig kur’ chinrrautan— cha.

³⁵ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñiba nan kwamig nebuinguen, nabe managuen ñun ‘ashmúig kur’ chimumønrrun— cha. Inchen mayeeløba nui kusrenanøb pera uniiløgucha treetøwein chibelø køn.

Jesús Getsemanísrø Tiusba waminchib

(Mc 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba, kanbalø Getsemaní taisrømay ambabe, trenchibig køn:

—Yu purramisray cha, na øsrø nai Møskaimba waminchab yamne.—

³⁷ Incha Pedronba, Zebedeøwei nusrkalan pailanba pera yabe, truba isui, ni mu-mayguen tab kømui inchib menda,

³⁸ trenchibig køn:

—Nai manrraibe isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørrømisra, naba ñimgucha kimø, purray— chibig køn.

³⁹ Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, nui maløwan piraugatig kebachib sraløptinchabe, trenchib Tius Møskaimba waminchibig køn:

—Nai Møskai, i copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isui køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain— cha.

⁴⁰ Incha katø nui kusrenanøb pera uniilamay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig køn:

—¿Kan uratøguen kimø, naba kasrig purrønrrab kaimatirru? cha.

⁴¹ Kimø, Tiusba waminchib purray chibig køn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrappe. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig køn— cha.

⁴² Incha katøle Jesús Tius Møskaimba waminchab ya, trenchibig køn:

—Nai Møskai, i copan na muchimønrrai tarømaramgaig købene, trube, ñun maig maramdiig køben treeg martra— cha.

⁴³ Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøweim purrain kui wetørrabig køn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanain purrøwa.

⁴⁴ Incha nømun purramnetø katø pønmay kønrrabyu Tius Møskaimba waminchab ya, srøsrø mandø wamindig treetøwein chib waminchibig køn.

⁴⁵ Incha nui kusrenanøb pera uniilamay arruabe, trenchibig køn:

—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø ura pun cha, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku tranamig.

⁴⁶ ¡Kurray, chibig køn, amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbig nan tranrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig køn.

Jesúsuan kemøra srua ambub

(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Jesús waminchib pasramne, Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe truba truba nu misaaba arrubig køn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotsmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig køn.

⁴⁸ Tru Judas Jesúsuan ashig kømui inchibelaingatø pasramisrøbiibe nømune: “Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashig pønrrønrrigay cha, eshkain købig køn. Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Kemørrigay” cha.

⁴⁹ Incha Judasbe mõi mõi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, yandø yem køn!— cha.

Incha muchabene,

⁵⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai trendø lincha uñibig, chi martrab arruabe, mar— cha.

Inchen kaneløbe kemalla, Jesúsuan kemøra, sruamrrab merrarrabelø køn.

⁵¹ Inchen møikkøsrøn Jesúsba pasrabiibe espadan wesrub, maya sacerdotsmeran nø karub sacerdoti karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichtinchibig køn.

⁵² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñui espadane wayinug way cha. Kaguende mutøgucha espadatøga kwayabiibe, espadatøgatøwei kweetsig kønrrun cha.

⁵³ Ñi isubgan nai Møskawan miamønrraitamatirru cha. Na miabene, nøbe møindøweinguen ángelesmera muguen nebua mundzamgaig ørøbsruinrrun cha.

⁵⁴ Pøs treeg købene, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg purainrrun taibe, trube, ¿chincha purainrrab kø?— cha.

⁵⁵ Incha tru urastø Jesúsbe misaameran payibig køn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrugue cha, nan kemørrab, nabe kan niliig kui lata? Nabe kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen nane kemørmuig køn chibig køn.

⁵⁶ Inchendø iig kerrigu øyeeg nebuppe, Tius maig karuigwan eshkabelø Tiuswei wamwan pørigu maig taig treeg nebunrrain kuig køn— cha.

Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø elachippa, mayeeløba chab luløptinchibelø køn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Incha Jesúsuan merrarrabeløbe tru maya sacerdotsmeran nø karub sacerdoti Caifáswei yamay nune srua ambubelø køn, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba tulundzuna pasrainuumay.

⁵⁸ Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotsmeran nø karub sacerdoti ya wambiisrøngatig ya, umbu kebyabe, tru ashchay pønrraig pønrrabeløba wabig køn maig kørrømistashchab ashchab.

⁵⁹ Inchen sacerdotsmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø mayeeløbabe Jesúsuan kwanrrai pasrtrab møilan køben ‘Jesúsbe kaig maren, nambe ashbwei indig køn’ chib isa waminchabelø labendø,

⁶⁰ wetørranrab kaimabelø køn, mōiløgøben ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyeeg marøbig køn’ chib isa waminchibelø, truba werruppe werrubendø. Yandø truinchib køptø, pailø werrua,

⁶¹ trenchibelø køn:

—I mōøbe øyah taig køn cha: “Nabe Tiuswei yawan pøtiicha, pøn kwalømyutø katø mara pasramønrrun”— cha.

⁶² Inchen tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdote Caifásbe kurra, Jesúsuan payibig køn:

—¿Chigucha løtømønrrapteh? cha. ¿Ñune øyeebe chi kalø maran charre inchib køh?— cha.

⁶³ Inchen trendaingucha, Jesúsbe chigucha løtømuben, tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdotebe trenchibig køn:

—Øsig wab Tiuswei munchiyu nabe ñun, ñi Cristo Tiuswei Nusrkain kuabe, ‘truig kur’ cha, namun eshkau tamønrrun— cha.

⁶⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan cha. Katø nabe ñimune trendamønrrun cha: Møg Misra Ar-rubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katø srømbalásrøngurri wañiyu arruben ashib inchun— cha.

⁶⁵ Inchen tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdotebe nui kewagúigwandøwei kølsrøb, trenchibig køn:

—I mōøbe Tiuswane purø trømbøig waman cha. ¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palønrrab kø? cha. Ñimdøweinguen Tiuswan tru purø trømbøig wamab wamindigwan mōran chibig køn.

⁶⁶ Incha ¿ñimune maig asønata?— chiben, nømbe trencha løtabelø køn:

—Kaigwein køn cha. Kwabash— cha.

⁶⁷ Inchen nømbe malau illimbi itøtutamba, kurramba inchen, katøganeløbe pashaguchib

⁶⁸ trenchibelø køn:

—¡Cristo, mu kurragutsin kui, namun kelarrab eshkau pøs!— chib.

Pedro Jesúsuan ‘ashmíig kur’ cha isab

(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Inchen Pedrobe ya wambig wabene, kan mendig megabig srusrø kemallabe, trenchibig køn:

—Ñigucha galileasriig Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.

⁷⁰ Inchen Pedrobe mayeelai merrab ‘ashmíig kur’ chib trenchibig køn:

—Ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.

⁷¹ Incha yaskabyu Pedro webibene, katøgan srusrø nun ashabe, katøganelan trenchibig køn:

—Øikkucha Nazaretsrø Jesúsba uñibig kuig kømøh— cha.

⁷² Inchene Pedrobe katøyug:

—“Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur’ chib, trenchibig køn. Nabe tru mōwane ashmíig kur— cha.

⁷³ Inchen yanayu truyu purrabeløbe Pedron kemallabe, trenchibelø køn:

—Isa kømø, ñigucha truilai utuigwein køn cha. Waminchibytøguen mōramdiig waminchibig køn— cha.

⁷⁴ Inchen Pedrobe:

—‘Na isab pasraig købene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib, Tiusken ashen katø nabe isa waminchibgucha pasrømur chibig køn’. Tru mōwane nabe ashmíig kur— chib.

Inchen tru urastø kan kallu wamapinchen,

⁷⁵ Pedrobe Jesús øyah taig kømørramab isuptinchibig køn: “Kalluguen wamømøwatø, ñibe nan pønmayguen ashmíig kur chinrrun”, taigwan. Incha Pedrobe truyugurri webya, truba truba isuig kishibig køn.

27

Jesúsuan Pilaton tranøb

(Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Yandø tør-rraben, sacerdotemeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba mayeelø Jesúsuan kwetchab treeg martrab kandø isua pønrramisrøbelø køn.

² Inchen nun lusra, srua amba, kubenadur Pilaton tranøbelø køn.

Judas kwaig

³ Judas, tru Jesúsuan ashig kòmui inchibelaingatø pasramisrøbiibe, Jesúsuan kwanrrai pasrig kui ashabe, treeg marmumøtømab, truba truba isua, sacerdotesperan karubelanba, misagwan karubelø kølli misaameranba tru an treintan

⁴ trenchib katø kebusrøbig køn:

—Nabe kaig marar cha, chi kaig marmø møwan kwanrrai tranøb.—

Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—Øibe ñuimburab køn cha, namune trunune manguaasamø— cha.

⁵ Inchene Judasbe anwan Tiuswei yau kebetappa, truyugurri webya yabe, naashigu tsi pasra, megamisrøppa, kwaptinchibig køn.

⁶ Inchen tru sacerdotesperan karubeløbe tru anwan tulishabe, trenchibelø køn:

—I anbe yandø ani lushaig kaig an køn cha, Tiusweyasig an pusrinuube pusrmønrrai, merig køn— cha.

⁷ Incha nømbe tru andøga køtsø marøbigwei tulwan penønrrab cha, treeg martrab kandø isa kørømisrøbelø køn, tru peesrøngurri amrrub misaameran sørøramig tøgagønrrab cha.

⁸ Inchawei tru pirøbe møin kwalømgatig “Ani Lusra Tul” cha wamig køn.

⁹ Øyamay tru Tius maig karuigwan eshkabig Jeremías øyah taig treeg nebuig køn: “Tru an treinta, tru israelitasmera nune an øya pagaranrrab taig anwan nøm srua pønrramisra,

¹⁰ trutøgabe køtsø marøbigwei tulwan penan taig, Señor nan maig karuig køben treeg” taig.

Pilato Jesúsuan ‘¿øyebe maig kø?’ cha payib

(Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Incha Jesúsbe yandø kubenadurwei merrab pasrøben, nøbe trencha payibig køn:

—¿Ñigan judíosmerai rey køtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

¹² Inchen sacerdotesperan karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba ‘øyeeg køn’ chib, ‘øyeeg marøbig køn’ chib kømne, Jesúsbe chigucha løtømiig køn.

¹³ Inchene Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñun chigøben yeeg chib kømne mørømtirru?— cha.

¹⁴ Inchen Jesúsbe ni chi chib kuingucha manchagucha løtømuben, tru kubenadurbe ‘øyebe maig kermab’ ke kwaara asha kørømisrøbig køn.

Jesúsuan yandø kwanrrai pasrøb

(Mc 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Tru fiesta kwalømmerawane kubenadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig købig køn.

¹⁶ Inchen truy Barrabás taig mayeelø mu kui asig kailan keerig yau pasrabig køn.

¹⁷ Inchen tru nøm tulundzuna kømne, Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe møigwan na elatsamig palain køgue cha, Barrabáswandeh, kabe Jesús tru Cristo taigwandeh?— cha.

¹⁸ Kaguende Pilatobe Jesúsuwane uni ashig kømptø nun tranin kui ashibig køn.

¹⁹ Inchen Pilatobe nø wamisra karub waigu srø wamnetø, nui sraimbe trenchinrrai eshkawa ørøbig køn: “Ñibe ñuimburappe chigucha marmøta cha, ø møwan sølgandø tabigwane. Kaguende mira yem purø trømbøig nan piaig køn cha, ø møkurrindø.”

²⁰ Inchen sacerdotesperan karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misaamerane miamne indingarubelø køn, Barrabásuwane elatchai miappe, Jesúsuwane kweetsingarunrrai.

²¹ Incha kubenadurbe katøle payibig køn:

—¿Ñimbe i pailan møigwan elatsamig palain køgue?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—jBarrabáswan!— cha.

²² Inchen Pilatobe trencha payibig køn:

—¿Jesús, tru Cristo køn taigwane, nabe mandø indamø?— cha.

Inchene mayeeløba:

—jKurusyu mesraig kønrrain!— chiben,

²³ Pilatobe trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martreenchigue? cha. ¿Nøbe chi kalø marig kø?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø køn:

—jKurusyu mesraig kønrrain!— chib.

²⁴ Inchen Pilatobe mumaygucha yandø chi maramgaig kui asha, trune mas mas trømbøig inchen, pi tranrrab øra, mayeelai malau trenchib tasigwan kinabig køn:

—Nabe naimburappe i kwanrrabigweimburappe, chi marig kaagøn cha. Iibe ñimuiburab kørnrun— chib.

²⁵ Inchen maya misaabe trencha lõtabelø køn:

—Nø kwawa ani lusiibe namuiburappa, namui uregweimburappa kørnrun— cha.

²⁶ Inchen yandø Pilatobe Barrabáswan ka inrrai elacha, Jesúswane chab ichagutsingarube, kurusyu mesrønrrai tranøbig køn.

²⁷ Incha tru kubenadurwei suldaumerabe tru palacioyu Jesúswan mas umbusrø srua amba, maya suldau sötø nuim pøtøgatan tulundzunøben,

²⁸ Jesúswan nui kewagúigwan wesrua, kan keeg kørrabig piguiig kørrabig itøguenanøbelø køn.

²⁹ Incha kan kaldiiig corona mara, petsøsrø, kusrmay taskube kan caña tsig trana, nui merrab tømønrsrabe, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.

³⁰ Katø illimbi tutamba, tru cañatøga turbøtø itsamba inchibelø køn.

³¹ Nun øyeeg marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru kørrabig kenanigwan wesrua, nuiwan kenanabe, kurusyu mesrønrrab srua ambubelø køn.

Jesúswan kurusyu mesrøb

(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Incha truyugurri webamba amben, kan møg Simón taig cirenesriig arrub pasrain køben, tru mōwane Jesúswai kuruswan ke mutamne incha mutøsrøbelø køn.

³³ Incha kanbalø Gólgota tainug pubelø køn (tru trenchippe, “Calaverasrøn” tainug).

³⁴ Incha truyu Jesúswan vinoba, purø trømbø møb piba lindisaigwan mutchai yuuløbelø køn. Inchen Jesúsbe kaizhig muchamørabe, muchimuptinchibig køn.

³⁵ Incha yandø kurusyu chab mesrabe, suldaumerabe Jesúswai kewagúilan mu merraramig kətashchab suerte kuchibelø køn.

³⁶ Inchabe truyu chindashchab ashib purrabelø køn.

³⁷ Inchen nui tur palabe kan pørig mesrøbelø køn, chigurrin kwanrrai mesraig køn cha eshkabig. Trube trenchibig pørig købig køn:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY JESUS KØN

chibig.

³⁸ Katø pagatø nileelangucha nøba kurusyu melsrøbelø køn, kanun kusrmay, kanune atsimaygue.

³⁹ Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb,

⁴⁰ trenchibelø køn:

—¡Ñi tru Tiuswei yawan pøtiicha, katø pøn kwalømyutø kusranrrabiibe ñi kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Tiuswei Nusrkain kuabe, kurusyugurri pinaamø!— chib.

⁴¹ Incha sacerdotsmeran karubeløba, Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, ka indzatø ashib trenchibelø køn:

⁴² —Kanelane kaigyugurri wesrubendø, nøasiitøweimbe kaiman cha. Israel misagwei rey kuabe, mømimbe kurusyugurri kørraarrubash cha, treenchene, nambe nun køremønrrun chibelø køn.

⁴³ Nøbe ¡katø! Tiuswandø isun cha. Trube, Tius nun undaguig kuabe, mømimbe nun kwamønrrai marbash cha. Kaguende nøbe: “Tiuswei Nusrkain kur” taig køn— cha.

⁴⁴ Inchen nileelø nøba kurusyu melsraig melabeløguen treetøwei nun tøgø tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig

(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Inchen kwaløm tøbøtakkurri maaben las treskatig pirø ørø kerrigu løstiiig kørromisrøbig køn.

⁴⁶ Tre uras Jesúsbe truba mur trashib trenchibig køn:

—Elí, Elí ¿lama sabactani?— cha. (Trenchippe, “Nai Tius, nai Tius ¿chindimba nandø elachigu?” chib.)

⁴⁷ Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:

—Øibe Eliáswan wamøtan— cha.

⁴⁸ Inchen mõi mõi nømui utu møikkøsrøn kan ñab esponja lataigwan tranrrab lula, trunun køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, trunun mutchai trig pulusrøngatig nun yuuløbig køn.

⁴⁹ Inchene kaneløbe trenchibelø køn:

—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsrønrrab Eliás attachchab— cha.

⁵⁰ Inchen Jesús katøle mur trashabe, kwaptinchibig køn.

⁵¹ Inchen tru urastø Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab sətø mesraibe pabaliig misrøb palasrøngurri kørabb kòlsrøbig kòn. Inchen pirøbe mur kònøben, nørø sruumerabe pushen,

⁵² kwabelan sörin trabmerabe kuren inchibig kòn. Inchen Tiuswei tarø mari misaamera truba nørø kwabelai asrmeraguen øsiiraig kòbig kòn.

⁵³ Inchen Jesús kwawa, yandø katø øsiirabene, nømbe tru sörin trabmerayugurri we-bamba, tru Tiuswei tarø mari ciuda Jerusalénsrø kebambubelø kòn. Incha misaameran mamdeelandø kòmø, kenamisrøbelø kòn.

⁵⁴ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiiba, truyu Jesúsuan chindashchab ashib pønrrabelø katø ganeløba pirø kònabigwan kòben, chine purayaigwan kòben ashabe, jkatø kørig kòbiitø! ke chinchimmøø inchib trenchibelø kòn:

—Jsa kòmø, iibe Tiuswei Nusrkain kòbwei indin kòn!— cha.

⁵⁵ Inchen truyube ishumburmera truba nu yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø kòn. Tru- iløbe Galileasrøngurri Jesúswei mendig amrruar, katø nømbe nun purugub linchibelø kòbig kòn.

⁵⁶ Inchen tru ishumburwei utube María Magdalena kòben, katø Santiagoimba, Josèwimba usri María kòben, katø Zebedeoweie nusrkalai usrin kòben pønrrabelø kòn.

Jesúsuan sörig

(Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Yandø yem misren, kan truba pua møg Arimatea pirausriig José taig pubig kòn, truikkucha Jesúswei mendig uñibig kòbig.

⁵⁸ Truibe Pilatoimay yabe, Jesúswei asrwan miaben, Pilatobe truigwan traningarubig kòn.

⁵⁹ Inchen Josèbe asrwan srua ya, kan lino llensu chishchiitøga kirra,

⁶⁰ kan peñayu José tru nuyasig sörämig trab lalig srøig pasrabigu wayibig kòn. Incha tru trabyu truba nu srugwan merrana, kebambinug kasra pasrabe, yandø ibig kòn. ⁶¹ Inchen María Magdalenaba, katøgan Mariaba sörinug pinrrøgue purrabelø kòn.

Jesúsuan sörinug ashib pønrrønrrai pønrrailø

⁶² Inchen katø kwaløm tru isram kwalømweyasig tamarøb kuin kwaløm chab puraiben, katø kwaløm, tru sábadø isrin kwalømbe, tru sacerdotesperan karubeløba, fariseosmeraba kanbalatø misra Pilaton ashchab ambabe,

⁶³ trenchibelø kòn:

—Au, namui kubenadur, nambe isua ker cha; tru isa waminchiitøbe øsig uñippatø trendaig kòn cha: “Kwawa, pøn kwalømyube katø øsiiramønrrun” cha.

⁶⁴ Inchawei treeg kòbene, ñibe pøn kwalømgatig sörigwan tab ashib tøgagønrrai karu, chibelø kòn. Inchippa nui kusrenanøb pera uniilø yem amrrua, nui asrwan nilabgun cha. Incha misaameran ‘katø øsiirain kòn’ chimønrrai. Treeg purayaisruandøbe si, trube, srøsrø isa wamindi lataikken kòmø, katøbe purø trømbøig isa wamindig kønrrun— cha.

⁶⁵ Inchen Pilatobe trenchibig kòn:

—Suldaamera pønrrabelan pera ambay, cha. Ñim maig tamaramdiig kòben, treeg tamar-trigay— cha.

⁶⁶ Incha ambabe, tru sörin trabwan mu chinchimønrrai may tamarøbelø kòn. Tru kasrøb srugwane kan sello mesrøb, katø truyu suldaamera ashib pønrrønrrai pønrrøb, treeg inchibelø kòn.

28

Jesús kwawa katø øsiirab

(Mc 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Indiibe yandø isrin kwaløm puraiben, tru srø trune pølbaserø kwaløm ullarbatø, María Magdalenaba, katøgan Mariaba tru sörinug ashchab ambubelø kòn.

² Inchen mømbe pirø truba mur kònaptinchibig kòn, kaguende Señorwei ángel srømbalasrøngurri kørararuben. Inchabe sörin trabyu kemalla, tru srug truyu kasrøbigwan wemalsra, tru srug pala wamisrøbig kòn.

³ Tru ángelbe kan sre pilabig lataig tørbilabzhig kòbig kòn, nui kewagúibe puløzhig kan pulø wañi latazhikke.

⁴ Inchen suldaumerabe trunun ashabe, kørig kòbiitø itønab, ke kwailø latailø warambuben,

⁵ ángelbe tru ishumburmerane trenchibig kòn:

—Kørig kui inchimøtay cha. Ñimbe tru Jesús kurusyu mesraigwan lab kui, nabe ashar cha.

⁶ Yube mu kaagøn cha. Nøbe kwailai utugurri katø øsiirain køn cha, nø maig taig. Nun wayinug ashchab amrruy cha.

⁷ Incha mõimbe malla ambay chibig køn, nui kusrenanøb pera uniilan øyah chinrrab: “Jesúsbe øsiirawa, Galileasrømay ñimguen ammwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan” chinrrab. Nabe ñimune yandø chab eshkar— cha, ángelbe trenchibig køn.

Jesús ishumburmeran kenamisrøb

⁸ Inchen ishumburmerabe tru sørinukkurri truba kwaariilø webambuppe, webambendø, truba kasrag luløb ambubelø køn, nui kusrenanøb pera uniilan eshkanrrab.

⁹ Inchen trunetø Jesúsbe nømum kenamisra, wamaptinchibig køn. Inchen nømbe Jesúswan kemalla, nui srøbmeran ira, køriibala tabig waminchibelø køn.

¹⁰ Inchen nøbe trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøtay cha. Nai nunelan Galileasrømay amrrai eshkanrrab ambay chibig køn. Nømbe trusrø nan ashchun— cha.

Maig purayaigwan mõrø waminchimonrrai suldaumeran an nõrrø pagarab

¹¹ Incha ishumburmera ambub kømne, suldaumera mõiløgøsrøn tru ashib põnrrabelø ciu-dayumay ambabe, tru chi purayaigwan sacerdotemeran karubelan kerriguh eshka bene,

¹² truiløbe tru misagwan karubelø kølli misaameraba maig maramigwan wamincha kõrrømsrtrab tulundzunabe, suldaumerane an truba nõrrø pagarabelø køn.

¹³ Incha:

—Ñimbe øya chinrrigay chibelø køn: “Nam kib waramnetø, nui kusrenanøb pera uniilø amrrua, Jesúswei asrwane nilin køn” cha.

¹⁴ Inchippa kubenadur wammørøb chinchene, trube, trunune nam asamønrrun chibelø køn. Ñimun chi puraimønrrai.—

¹⁵ Inchen suldaumerabe anwan uta, maig karuben treeg marøbelø køn. Incha øyeeg purayaig køn chib wamindiibe judíosmerai utube mõin kwalømgatig wambe larrøbitsig pasrabig køn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan martrai purø nuig karua pasrig

(Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Inchen tru once kusrenanøb pera uniiløbe Galilea pirau tunsrø Jesús eshkainuumay ambubelø køn.

¹⁷ Incha Jesúswan ashippe, køriibala tabig waminchibelø køn, mõiløbe ‘¿truig køh? kabe, ¿peg køh? chindermab’ isuatøgucha.

¹⁸ Inchen Jesúsbe nømum kemallabe, trenchibig køn:

—Tiusbe srømbalasrø lata, pirau lata chiwandøgucha mu mandamgaig marøb karu-migwane nan tranig køn cha.

¹⁹ Treeg købene, yu pirau maya misaameran mundøgucha na kusrenanigwan marøb melabelø kønrrai martrab amrrigay cha, Møskaweimba, Nusrkaweimba, Espiritu Santoi munchiyuba misaameran piu umbu ulsrøb.

²⁰ Incha na ñimun maig karuigwan kerriguh trunun mõra martrai kusrenrrigay chibig køn. Inchen nabe naimburappe kwalømmørig srabe kwalømgatig ñimba pasramønrrun— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

San Marcos

Juan misagwan piu umbu ulsrøbig mu misag warab waraimønug eshka kusrenanøb
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Tiuswei Nusrkai Jesucristoimburab tru tabig srø wambe øyamay pølbasrig køn:

² Tru Isaías Tius maig karuigwan eshka maig pøribala:

Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar cha, truike ñui maywan tamartrai.

³ Mu misag warab waraimøsrø kan wam trenchib trasan chib:

“Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday” tan, chib.

⁴ Treekkurri Juan Bautistabe mu misag warab waraimønug kenamisra, misaameran mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kømab asamig piu umbu ulsrøbig kømigwan eshka kusrenanøb køn, kaig mariilan ulø payamig kømig pesannailø kønrrai.

⁵ Inchen maya misag Judea pirausreelø køben, Jerusalén ciudasreelø køben nuimay mørtrab amrruabe, nømui kaig mariilan ‘øyeeg marig køn’ chib eshka bene, truilan Juanbe Jordán piyu piu umbu ulsrøbig køn.

⁶ Juan kewagüibe camello isiitøga marig købig køn. Inchen nui pørønaibe kaluswan marig køben, nui mamibe nørø chapullba, kaambu mielba købig køn.

⁷ Incha misagwan eshka waminchibig køn:

—Nai wendaube katøgan na lataguen kømø, maramburab marøbig maskenig attrun cha. Trunune nabe nui alpargatisyu tsiwan utsøbasra, pichibguen pitchabgaig kur chibig køn.

⁸ Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsrar cha. Trune nøbe ñimun Espiritu Santotøga pinøbulrrun— chibig køn.

Jesús piu umbu ulsraig
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Inchen tru kwalømmerawan Galilea pirau, Nazaret puebloyugurri Jesús webiben, nune Jordán piyu Juan piu umbu ulsrøbig køn.

¹⁰ Inchen piu umbugurri webarrub latatø, Jesúsbe srømbala kuri ashib, Espiritu Santo nuim pala kan paloma lataig kørarra ashib inchen,

¹¹ Srømbalalsrøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:

—Ñibe nai Nusrkai undaarraig køn cha. Nabe ñuimburab truba tab kui war— cha.

Nugwaimandzig Jesús swan chindashchab inchib
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Inchen tru urastø Espiritu Santobe Jesús swan mu misag warab waraimøsrø mõi mõi ingarubig køn.

¹³ Inchen Jesúsbe truyu kwalømmera cuarenta nemisramne tsuben, Satanásbe kebenøsrkønrrab ke chineto maringarunrrab inchibig køn. Inchen ángelesmera purugubelø køn, Jesúsbe namig animalmerai utu tsuben.

Jesús Galilea pirau nui chi maramigwan pølbasrøb
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juanwan kailan keeri yau keeri wendø, Jesúsbe Tiusweimburab tabig srø wamwan Galilea pirausrø eshka kusrenanøb ya,

¹⁵ trenchibig køn:

—Yandø øyeeg kønrrabig puben, Tius nø ashib karub pasraibe lutau pasran cha. Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirab, tabig srø wamwan kørey— cha.

Jesús pigatø peskabelan nui mendig amrrunrrai wamab
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Jesús Galilea nu pisu mendawan ib pasrøwabe, Simónwanba, nuneg Andréswanba, truiløbe peskabelø kua, nømui atarrayameran pisuyu keguchib warai ashibig køn.

¹⁷ Inchabe Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai mendig amrruy cha. Nabe ñimune misaameran peskabelø kønrrai maramønrrun— cha.

¹⁸ Inchen nømbe mõi mõi nømui atarrayameran wamnetø Jesúswei mendig ambubelø køn.

¹⁹ Inchen Jesúsbe katøguchi ambuurø yabe, Zebedeowi nusrkalø Santiagonba, nuneg Juanwanba ashibig køn. Truiløbe kan barcoyu nømui atarrayameran tamara tsushib purrabelø køn.

²⁰ Inchabe tru urastø wamøben, nømbe nømui møkai Zebedeowanba, purugubelanba barcoyu purramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

*Kan mɔg kwaimandzig tɔgaigwan Jesús tamarɔb
(Lc 4.31-37)*

²¹ Incha Capernaum puebloyu pua, tru isrin kwalɔmbe Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya, kusrenanɔb mendɔben,

²² nɔ wamindiilan mɔra, misaamerabe kwaara ashibelɔ kɔn. Kaguende kusrenanɔppe, nuinukkurrindɔwei mu mandamgaig kusrenanɔbig kɔn, tru Moisés pɔrigwan kusrenanɔbelɔ lata kɔmɔ.

²³ Inchen tru puebloyu judíosmera tulundzuni yaube kan mɔg trɔmbɔig maringarub kwaimandzigwan tɔgaig wawa, trenchib trashibig kɔn:

²⁴ —¿Nambabe ñibe chi asamig tɔgagugu cha, Nazaretsrɔ Jesús? ¿Namun pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig kɔn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig kɔn— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig kɔn:

—¿Ñibe trashimɔtɔ, mɔweinukkurimbe webinrrɔ!— cha.

²⁶ Inchen trɔmbɔig marɔngarub kwaimandziibe mɔwan truba mur sruagucha, tru mɔweinukkurri mur trashib webibig kɔn.

²⁷ Inchen mayeelɔba kwaara asha, nɔmasiyaitɔ trenchib payiyabelɔ kɔn:

—¿Yeebe chi kerah? cha. ¡Kusrenanig iibe ke srɔig, trurrigu nɔ maig chippe ke treeg kɔnrrai maran! cha. I mɔɔbe trɔmbɔig maringarub kwaimandziimeranguen mu chin-damgaig wamɔben, nune mɔran— cha.

²⁸ Inchen petɔ Galilea pirau ɔrɔba misaamerabe Jesús nɔ chi marigwan wammɔrɔbelɔ kɔn.

*Jesús Simón Pedroi sueeran kwanrrɔwan tamarɔb
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)*

²⁹ Incha tru urastɔ judíosmera tulundzuni yaugurri webambabe, Jesúsbe Jacoboba, Juanba, Simónweimba, Andrésweimba yamay amben,

³⁰ Simónwei sueerabe camayu pachiiba tsuben: “Kwanrrɔ tsun” cha, tru urastɔ Jesúswan eshkaben,

³¹ Jesúsbe kemalla, tasigu kemɔrɔb kusrabene, pachiibe weetapinchen, nɔbe tru pube-layasig chi maramigwan marɔb mendabig kɔn.

*Jesús truba yam kwanrreelan tamarɔb
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)*

³² Yandɔ pɔrr pinaiben, chab pilliraben, Jesúsweimay mayeelɔ kwanrrɔ tɔgarmeranba, kwaimandziimera tɔgarwanba srua amrruben,

³³ puebloyu maya misaaba yaskabugɔba tulundzuna pasrɔben,

³⁴ Jesúsbe truba yamelɔ chi kwanrrɔ kɔben tɔgarmeran tamarɔb, katɔ truba yam kwaimandziimeran misaamerainukkurri webusrɔbig kɔn. Incha kwaimandziimerane waminchibashmíg kɔn, kaguende truilɔbe nune mu kui ashibelɔ kɔben.

*Jesús Galilea pirau truɔrɔ srɔ wam tabelan eshkab kusrenanɔb
(Lc 4.42-44)*

³⁵ Incha lɔtsɔzhig ullarbatɔ, Jesúsbe kurra, ciudayugurri wambig mu misakkasrɔ, trusrɔ Tius Mɔskaimba waminchib wabig kɔn.

³⁶ Inchen Simónba, nui linchibelɔba lanrrab webamba,

³⁷ wetɔrrawabe, trenchibelɔ kɔn:

—Mayeelɔba ñune lab kɔn— cha.

³⁸ Inchen nɔbe trencha lɔtabig kɔn:

—Misaamera puluwandɔ katɔganbalɔmera warabsrɔmay amrrab cha. Trusrɔngucha srɔ wam tabelan eshkab kusrenrrab, kaguende nabe truweiwei arrur— cha.

³⁹ Incha Jesúsbe Galilea pirau ɔrɔba judíosmera tulundzuni yamerayu chutɔgucha eshkab kusrenanɔb, katɔ kwaimandziimeran misaamerainukkurri webusrɔb inchibig kɔn.

*Asr trerab kwanrrɔ, lepra taig, tɔgaigwan Jesús tamarɔb
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)*

⁴⁰ Kan mɔg asr trerab kwanrrɔ, lepra taig, tɔgaig Jesúswan kemalla, tɔmbɔnsrabe trenchibig kɔn:

—Ñi nan tamaramdiig kɔbene, tamartra— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe lastima asha, tasigwan larrɔbicha estsarabe, trenchibig kɔn:

—Tamarɔg kɔtan cha. Tamarig kɔrrɔmisr— cha.

⁴² Inchen mɔi mɔi nui trerab kwanrrɔbe pinɔben, nɔbe chishig kɔrrɔmisren,

⁴³ Jesúsbe yandɔ ‘inrrɔ’ cha, nune kuchi murtɔ waminchib trenchibig kɔn:

⁴⁴—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdotendø kenamara, tru ñi yandø chishig kørørmisrimburø tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrøwan chishig kørørmisrin kui ashchain— cha.

⁴⁵ Trendaingu cha møøbe ya, chi purayaigwan mayeelan waminchib mendøben, treekkurri Jesúsbe chu puebloyutøgucha misag ashene, yandø kebinrrab kaima, mendawansrø misakkanug uñibig køn. Inchen chugurrielø køben nun ashchab amrrubelø køn.

2

Jesús nui maramburab mariitøga kaig marigwan ulø paymumig kønrrai marøbig kui ashchai kenamarøb

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Mam kwaløm wendau køsrøn, Jesús katø Capernaum puebloyu kebiben, nø yau wan taig wammørøppe,

² misaabe petø truba nu tulundzuna, ni yaskabuguen kemuben, nøbe Tiuswei srø wam tabelan waminchibig køn.

³ Inchen pibgatø møguelø kan møg kønønrab kaimabigwan muta, puben,

⁴ menrra misag køptø, Jesúsweim pulugatig kemallchab kaimappe, tru nø pasraim pala yawan picha, trugurrimbe tru trabyu kwanrriigwane kan tsigalyu kørøørbelø køn.

⁵ Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra pønrrai ashabe, Jesúsbe kwanrriigwane trenchibig køn:

—Nai nusrkai, ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig, pesannaig kørørmisran— cha.

⁶ Inchen mõiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe nømui manrrautø truba isub purrabelø køn:

⁷ “¿Nøbe øyeebe chi waminchib pasrarmah? cha. Øyeege chib pasrappe, Tiusweimburab purø trømbøbig wamab pasran cha. Kaig mariilane ulø payamig kømíig pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mariasamø? cha. Tiustøwei øyeege martrun” chib.

⁸ Inchen tru urastø Jesúsbe nømuinetø øyeege isub pønrrailan kelarrab ashabe, trencha payibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimbarre øyeege isugue? cha.

⁹ ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha, tru kønønrab kaimabigwan: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørørmisran” ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, ñui tsigalwan muta, inrrø” ¿tamiteh? cha.

¹⁰ Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrrai mu mandamgaig marøbig kui mõimbe ñim ashchai kenamaramønrrun— chibig køn. Inchabe tru kønønrab kaimabigwane trenchibig køn:

¹¹ —Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, yamay inrrø— cha.

¹² Inchen truike kurrappa, nui tsigalwan muta, mayeelø ashen, truyugurri webibig køn. Inchen trugurrimbe mayeeløba truba kwaara ashib, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—Managuen nambe kan øyeekkatiibe ashmuig køn— cha.

Jesús Levíwan wamab

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Incha katø Jesús nu pisu mendasrømay iben, maya misag nuim pulu kemallen, nøbe kusrenanøbig køn.

¹⁴ Incha pureb ya, Alfeowei nusrkai Leví, romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe kurrab, nui mendig ibig køn.

¹⁵ Indiibe Jesúsbe Levíwei yau mab wabene, truba yamelø romasreelayasig an utabelø køben, katøganelø kaig marøb misaamera køben Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba mishatsigu trubalatø purrøben, kaguende truba nu købig køn nui mendig amøñibeløbe.

¹⁶ Inchen fariseosmerai utu tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe Jesúswane mayeelø tru kaig marøbeløba, an utab purrabeløba mishatsigu mab wai ashabe, nui kusrenanøb pera uniilane trencha payibelø køn:

—¿Nøbe an utaptø purrabeløba, kaig marøbeløba mab, muchib wappe, øyeebe maig marøb wah?— cha.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trunun mørabe, nømun trenchibig køn:

—Tabelø, kwanrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanreeløbeguende palain køn cha. Nabe tru sølgandø amøñibelan wamønrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamønrrab arrig køn— cha.

*Ayunamigwan payib
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)*

¹⁸ Juanwei mendig amõñibelõba, fariseosmerai mendig amõñibelõbabe ayunab køben, mõiiløgõsrøn amrrua, Jesúswan payibelõ køn:

–Juanwei mendig amõñibelõba, fariseosmerai mendig amõñibelõbabe tru ayunamigwan katõ katõ maren, ¿ñui kusrenanõb pera uniilõbe chindimbarre trunune marmeelõ køh?– cha.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

–¿Kan novios yaumay línchai eshkailanma keg mistrabig nõmba wabengan, mamõ purrõnrraitarru? cha. Keg misrtrabig nõmba wabene, manrrun cha.

²⁰ Inchendõ keg misrtrabigwan srua ambam kwalõmmera punrrun cha. Tru kwalõmbeguende, trube, nõmbe ayunabwei inchun cha.

²¹ Muguen kan køllin camisanma kølsraigu srõ llensu sotiimigwan waya tsushimõn chibig køn. Treeg marene, srõ llensube kesruppa, kølli llensune kølsrõben, mas trõmbõikken kølsraig kørrõmisrtrun cha.

²² Katõ muguen srõ vinonma køllin kalusmerayu usrmõwei indan cha. Kaguende treeg marene, srõ vinobe køllin kalusmeran srurrõgõben, vinobe lushen, kalusmerabe ka kølsrõnrrun cha. Inchawei srõ vinone srõ kalusmeran marigu usrõbelõ køn– cha.

*Isrin kwalõm maramgaigwan maran cha, Jesúswan alegab
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)*

²³ Kan isrin kwalõm Jesús tirigu ellmari utuwan pureb ibene, nui kusrenanõb pera uniilõbe puraambub ambuppe, tirigu tur lurrõb mendõben,

²⁴ fariseosmerabe Jesúswan trenchibelõ køn:

–Au, ¿ñui kusrenanõb pera uniilõbe isrin kwalõmbe chigõben marmõnrrai merigwan chindimba õyeeg marõb køh?– cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

–¿Ñingan managuen lemeelõ køtirru cha, mana køsrõn Davidwanba, nui linchibelanba chindamgaig palabig arruben, parõgwaben, mandõ indigwan?

²⁶ Abiatar, tru maya sacerdotesteran nõ karub sacerdote køben, Davidbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, Tiusweyasiitõ tarõmarig pirrimera, tru sacerdotesteratõ maim pirrimeran mendaiibe mu mamõnrrai merigwan nõ mab, katõ nõba purrab misagwangucha srõrrõb indigwan.–

²⁷ Incha Jesúsbe katõ trenchibig køn:

–Isrin kwalõmwane mõweyasig marig køn cha, mõwan isrin kwalõmweyasig kømõtõ.

²⁸ Inchawei na, Mõg Misra Arrubiibe isrin kwalõm nan nõ karunrrain kømõtõ, maramdigwane marõb, maramgaigwane marmub, isrin kwalõmwanguen nabe na asha karubig kur– chibig køn.

3

*Tasig mul-laig mõwan Jesús tamarõb
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)*

¹ Jesús katõ judiosmera tulundzuni yau kebibene, truyu kan mõg tasig mul-laig tõgaig waben,

² Jesúswan larab købelõ køn, isrin kwalõm tamarõbig køtashchab, chigõben chi køptõ.

³ Inchen Jesúsbe tru tasig mul-laig tõga mõwane trenchibig køn:

–Kurra, yu tõbõtag pasramisr– cha.

⁴ Inchabe katõganelan trenchibig køn:

–¿Tru maig maramigwan martrai Moisés põiilõyube isrin kwalõmbe chiwan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh? cha. ¿Kwamõnrrai indamig køh, kabe kweetsamig kø, chindah?– cha.

Inchen nõmbe chigucha chimuben,

⁵ Jesúsbe nuingatan põnrrabelan namig ashib, truba isui inchibig køn, kaguende nõmui manrrõmerabe purõ murelõ kuimba. Incha tru mõwan trenchibig køn:

–Kwalwan larrõbichi– cha.

Inchen nõbe larrõbichene, nui kwalbe tabig kørrõmisrõbig køn.

⁶ Inchen fariseosmerabe webamba, tru urastõ Herodesweingateelõba Jesúswan namig kurra, mandõ incha pinisamigwan waminchib mendabelõ køn.

Nu pisu menda misag truba nuwan Jesús kusrenanõb

⁷ Inchen Jesúsbe nui kusrenanõb pera uniilõba tarõmisra, nu pisu mendasrõmay iben, misag truba nu Galilea pirausreelõ nui mendig ambubelõ køn.

⁸ Inchen nõ chinetø nõrreelø marigwan wammørabe, judeasreelø køben, jerusalénsreelø køben, idumeasreelø køben, Jordán pi tru pørr kal-labgatøsræelø køben, tirosreelø køben, sidónsreelø køben, truba nu ashchab amrrubelø køn.

⁹ Incha tru treeg nu misakkurri Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan kan barco ke tamara tøgagønrrai eshkabig køn, tru nu misag nun menrra trag marmønrrai.

¹⁰ Kaguende Jesúsbe kwanreelan truba truba tamarin køben, mayan kwanreeløba katøranrrab nuimaygøba kemallchab tranrrabelø køn.

¹¹ Inchen trømbøig maringarub kwaimandziimera nun ashippe, nui merrab tømbsnsra, trenchib trashibelø køn:

–Ñibe Tiuswei Nusrkain køn– chib.

¹² Inchen Jesúsbe nune mu køn cha, mun køben misaameran mørø waminchimønrrain karubig køn.

Jesús nõashib karua øramelan doce lawa pønsrøb

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Incha Jesúsbe kan tunsrø nebya, nõ wamønrrab asiilan wamøben, nõmbe nuimay amrrubelø køn.

¹⁴ Incha doce wesrawa pønsra treeg kørømara, iilane nõashib karua øriilø køn cha, wam-abig køn, nõba amøñibelø kønrraimba, katø eshka kusrenanrrab amrrai øramigweyasiiba,

¹⁵ katø kwaimandziimera webusramig mu chindamgaig marøbelø kønrraimba.

¹⁶ Tru doce wesrawa pønsrailøbe iilø køn: Simón, nundøwei katø Pedro cha, munchi pasrig køben,

¹⁷ Zebedøwei nusrkai Santiagoba, nui nuneg Juanba, truilane Boanerges cha, munchi pasriilø, tru treeg munchibe: “palaig trashibig taigwei nusrkalø”,

¹⁸ katø Andrés køben, Felipe køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Tomás køben, Alfeøwei nusrkai Santiago køben, Tadeo køben, Simón Cananistameraingatiig køben,

¹⁹ katø Judas Iscariote, tru wendø Jesúswan ashig kømui inçhibelaingatø pasramisra, tranrrabig købengue.

Møiløgøsrøn Jesúswan Beelzebúwei maramburab marigwan tøgaiig køn chib

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Inchen Jesús katø nui kusrenanøb pera uniiløba kan yau kebiben, katø misag menrra tinmarøb tulundzunaptø, manrrabguen kaima købig køn.

²¹ Inchen Jesúswei yaueløbe treeg inçhib køn taig wammørabe, nune merrarawa, sruam-runrrab ambubelø køn. Kaguende lukiain køn chib køben.

²² Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø Jerusalénsrøngurri amrrubeløgucha trenchi-belø køn:

–Nugwaimandzig, tru Beelzebúwan tøgaiig køn cha. Treekkurri, tru kwaimandziimera nøasha karubigwan tøgaiig kua, i møøbe kwaimandziimera weeran– cha.

²³ Inchen Jesúsbe nõmun wama, ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib, kemesra wamindiiløtøga trenchib waminçhibig køn:

–¿Satanásbe Satanáswandøweimbe chinha wegutçhaitamague? cha.

²⁴ Kan rey karub tøgaweim pirau misaama nõmasiitø nõørotø misrøb kurrabe, warabig warønrrab kaimanrrun cha.

²⁵ Katø kan yauelø nõmasiitø nõørotø misrøb kurrabe, chab pinønrrun cha.

²⁶ Inchawei Satanás nõasiitøwei nõøro, nõøro misrøb kurrabe, treegu yandø pasrønrrab kaimaben, truyu patsønrrun, chibig køn.

²⁷ Kabe kan mõikkøben kan mur mõwei yauma kebya, tru mur mõwan lusrøbmerriig lusrmøwatøbe, nui chi tøgagúigwan kerranrrab kaimanrrun cha. Lusra trarratøwei nui chi tøgagúilan kerranrrun chibig køn.

²⁸ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Misaamera chi kaig mariilan lata, chigøben Tiuswan purø trømbøig wamindiilan lata Tiusbe kerriguh pesannawa, ulø paymønrrun cha.

²⁹ Trune Espíritu Santon purø trømbøig wamab waminçhibigwane ulø payamigwane managuh pesannaimiig kønrrun cha. Treeg kømøtø, nui kaig marigwan managatiig tøg kørømisrtrun– chibig køn.

³⁰ Jesúsbe øyah chippe, kaguende nõmbe nun trømbøig marøngarub kwaimandzigwan tøgaiig køn chib køben, trendaig køn.

Jesúswei usrimba, nuneløba

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Inchen Jesúswei usrimba, nuneløba pua, wambiitø pønrramisra, wamønrrab øren,

³² Jesúsweim pøtøgatan truba nu purrabeløbe trenchibelø køn:

–Au, ñui usrimba, ñui nuneløba wambig pønrran cha, ñun payib.–

³³Inchen nõbe trencha lõtatabig kõn:

—¿Nai usri nai nuneløbe mumera kòh?— cha.

³⁴Incha nuim põtøgatan purrabelan ashabe, trenchibig kõn:

—Nai usri nai nuneløbe iilø kõn cha.

³⁵Kaguende mõikkøben Tius maig martrai karuben, treeg marøbig, truibe sí, nai nuneg, nai nuchag, nai usrin kõn— cha.

4

*Kan møg mandø kwaligwan trunun Jesús kemesra wamindig
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)*

¹Jesús katø nu pisu menda kusrenanøb mendøben, nõ wainug misag truba nu tulundzunøben, treekkurri Jesúsbe pisuyu kan barcoyu kebya wamisren, maya misaabe tru pisu mendatø kørømisrøbelø kõn.

²Inchen nõbe nõmun 'øyeeg lataitøwein kõn' chib wamindiiløtøga chineh kemesra, kusrenanøbig kõn.

³Inchabe nui kusrenanigube trenchibig kõn:

—Iigwan mõray cha. Kan kwallibiima tsurøb kwallchab webyan cha.

⁴Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørøben, illimera amrrua, man cha.

⁵Inchen katøganbaløbe srug trøldø pirau pirø tre chiganug kørøben, pirø palatiig kua, tru yellbe kal-lappe, petø kal-labendø,

⁶pørr webarrua, mergurangaruben, srøl tre chigaig kua, mul-laptindan cha.

⁷Katøganbalø yellbe kal shau utu kørøben, kalmera nõrrørab mendappe, chab kasrøb tsibishiben, truibe chigucha misrmøn cha.

⁸Inchen katøganbalø tab pirau kørøbiibe sí, kal-lawa, tabig nõrrørawa, truba nu nigan cha. Møiløbe kan yellgurrindø mamig trulzheelø treinta nigen, mõiløbe sesenta nigen, mõiløbe cien nigan— chibig kõn.

⁹Incha trenchibig kõn:

—¡Møramig kalu pønsraibe, mõr!— cha.

*Mandøgurri Jesús 'iigwan øyeeg lataig kõn' cha, kemesra wamindig
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

¹⁰Jesús yandø nõtø kørømisren, tru doce kusrenanøb pera uniløba kanbalatø Jesúsweim pulu pønrrabeløbe trenchibelø kõn:

—¿Tru 'øyeeg lataitøwein kõn' chib kemesra wamindiiløbe chi chibig kòh?— cha.

¹¹Inchen nõbe trenchibig kõn:

—Tiusbe nõ ashib karub wainug mu asiimig tøgagülan ñimune ashchai tranan cha. Inchendø misaamera nõøreelø truyuilø kõmeelane 'øyeeg lataitøwein kõn' chib kemesragøba wamindiiløtøga wamindig kõn cha,

¹²nømbe ashippe ashendø, ashmøwa lataig kørømisrøb;

møøppe mõrendø, chi tainguen mõrmøwa lataig kørømisrøb inchain cha.

Incha isua mõra Tiusweimay liramøwei, nõmui kaig mariilan Tius ulø payamigwan pesanamø,

ulø payamig kõnrrain kuig kõn— cha.

*Tru kwaliibe 'øyeeg lataig kõn' cha, kemesra wamindigwan Jesús øyeeg kõn cha eshka
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)*

¹³Incha katø trenchibig kõn:

—Ñimgan 'øyeeg lataitøwein kõn' cha, tru kemesra wamincha pasrigwane ¿chigüü wetøgørrøtirru? cha. Katøgan 'øyeeg lataitøwein kõn' cha, kemesra tru wamindiilangucha kerriguba ¿chinchu wetøgørrørrague? cha.

¹⁴Tiuswei wamwan waminchibiibe yellwan tsurøbig lataig kõn cha.

¹⁵Inchen tru mayu kørørab yellmerabe iilø latailø kõn cha. Nømbe Tiuswei wamwan mõren latatø, Satanásbe arrub, tru tab wamwan nõmuinug ellmarigwane kerran cha.

¹⁶Inchen tru srug trøldø pirau pirø tre chiganug tsuri yellmera latailøbe iilø kõn cha: Tiuswei wamwan mõra, tru urastøbe truba tab kui utøbendø,

¹⁷nømasiitø srøl tre umbu keetiimeelø kua, maya yanaguen amøñimøn cha. Incha tru Tiuswei wamgurrindø chigøben puben, katø chigøben kaig nebub arruben, nõmbe mõi mõin elachiptindan cha.

¹⁸Inchen katøganeløbe tsuren, tru kal shau utu kørørab yell latailø kõn cha.

¹⁹Tiuswei wamwan mõøppe mõrendø, i pirau chine købigwan menrra isubiibah, nõmui chine palømø tøgagüüø purø tabig lataig asønaikkurrimba, trugurri chine tøgagømmøøø chull

inchib isuiløbatø Tiuswei wamwan mørigwane kerrigu truitø kasrøben, chigucha nømbe ellmarig misrmøn cha.

²⁰ Inchen tru tab pirau tsuriiløbe tru Tiuswei wamwan møra, ellmarig misrøbelø, truilø køn: kan trulzhikkurrindø treinta, kabe sesenta, kabe kan trulzhikkurrindø cien nigabelø latailøgue.—

*Lámparan kemesra wamindig
(Lc 8.16-18)*

²¹ Katø Jesúsbe trenchibig køn:
—¿Kabe kan lámparanma køtsø umbu pasrtrab, kabe cama umbu pasrtrab srua kerrubelø kuitarru? cha. Treeg kømøtø, ¿tør kønrraimbe, pala pasramig kømuitarru? cha.

²² Chigøben sørig pasrabiibe søriitø pasrømøtø, kenamaramig kønrrun cha. Katø chinchaguen asamgaig kasra pasrigwane ashchai tøryu wesraig kønrrun cha.

²³ Møikkøben møramig kalu pønsraig kuabe, mør— cha.

²⁴ Incha katø trenchibig køn:

—Ñim chi mørigwane tab isua kuy cha. Ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha trana, ñimune nemariibaguen tranrrun cha.

²⁵ Kaguende tøgagwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun— cha.

Yell nurab lataitøwein køn cha, kemesra wamindig

²⁶ Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Tius nø ashib karub pasraibe kan møg pirau yellwan tsuri lataig køn cha.

²⁷ Incha kib tsui lata, kurra uni lata, yem kui lata, kwaløm kui lata, yellbe kal-lawa nuran cha, møøbe mandø indinguen ashmøwatø.

²⁸ Kaguende pirøbe nøasiitø mamig niguingarubig køn cha. Srøsrøbe ishiimerrig kal-laben, trugurrimbe urø weetøben, urøyube trulmera netsan cha.

²⁹ Inchen yandø trul srønøben latatø, usestøga paran cha, kaguende yandø param kwaløm puin køben.—

*Iibe murtasa yell lataitøwein køn cha, kemesra wamindig
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)*

³⁰ Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asøna cha, kabe chiwan kemesra, 'øyeeg lataitøwein køn' chinrrab køh? cha.

³¹ Kan murtasa yell lataig køn cha. Tsurøb uras truiibe yu pirau maya yellmerai utu purø lamøzhig købendø,
³² tsurinukkurrimbe shush mamig tusrmerai utu katøguchinguen palaig nu tusr-unø srarmerabaig nuraben, illimera pala amøñibeløguen truyu le martrun— cha.

*Jesús 'iibe øyeeg latailø køn' cha, kemesra wamindig
(Mt 13.34-35)*

³³ Jesúsbe Tiuswei wamwan øyamay kusrennøbig køn, 'øyeeg lataitøwein køn' chib, truba yambalø kemesra eshkab. Møi eshkaig latailø, nøm mayangatig chigúi nebua mørtrapteelø køben, treetøh marøbig køn.

³⁴ 'Øyeeg lataitøwein køn' chib kemesrømøbe, waminchímig køn. Inchendø nui kusrenanøb pera uniilane nømundø nøørø kerrigu tør marøb eshkabig køn.

Isig ichibigwanba, pi welar kurrabigwanba Jesús pasramisringarub

³⁵ Incha tru kwalømdøwei yandø pilliraben, nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:
—Pis ambøgatøsrømay larraamun— cha.

³⁶ Inchen nømbe misagwan 'ungwa' cha, Jesúswan tru nø waig barcoyutøwei pera amben, katøgan barcomeragucha lincha ambubelø køn.

³⁷ Inchen truba mur isig ichibig webarruben, pi welarmerabe barcoyu keguchen, yandø ke pitø netsab arruben,

³⁸ Jesúsbe wendau kan labzhigu ne kib waben, nømbe kasrønøanabe trenchibelø køn:

—¡Au, Kusrennøbig! ¿nam asentanrreenchib melamne, ñigan isubguengaig watirru?— cha,

³⁹ Inchen Jesúsbe kurra, isigwan kønømønrrai kandø wama, piwane trenchibig køn:

—¡Wanrrømø, møi møi wasrørau!— cha.

Inchene isiibe pasramisren, yandø kerrigu wasrønzhig kørørmisrøbig køn.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan:

—¿Chindimbarre kørig køta? chibig køn. ¿Ñimui isubigwan nainuutø pasra kømeelø kø chindah?— cha.

41 Inchen nømbe truba kwaariilø kørømisra, kangurrin kangurri trenchibelø køn:
—¿Iibe mu kerah cha, isig ichibig lata, mar lata, nun mørtrappe?—

5

Gerasasriig kwaimandzig tōga mōg

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Pisu ambōgatōmaysrø larraamba, Gerasa pirausrø puben,
2 Jesús barcoyugurri webiben latatø, kan mōg trōmbōig maringarub kwaimandzig tōgaig sōrin trabmerayugurri webarrua, Jesúswan kemallibig køn.

3 Tru mōøbe sōrin tulyutø tsubig, muguen lusrtrab kaimaig kōbig køn, ni cadenastōgaguen.
4 Kanmaybe srōbmeran tasiimeran cadenastōga kōben, katø chitōga kōben lusrendø, lusrimōrig pitischig marøb lurren, muguen kaimabelø køn.

5 Incha yem kwaløm chu uragucha tunmerasrø, sōrin tulmerasrø trashib, sruutōga nōasiitø kōrriinchib uñibig køn.

6 Incha Jesúswane yabgurrindø asha, lula, nui merrab tōmbønsra,

7 trenchib trashibig køn:

—¿Ñibe nane chi martrab inchigu? cha, Jesús, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkai. Purø trōmbōig mōra megamig kōmønrrai Tiuswei munchiyu ka kōbash cha, chib miarrumøn— cha.

8 Pøs øyeeg chippe, kaguende Jesúsbe:

—¿Ñi, trōmbōig maringarub kwaimandzig, i mōweinukkurri webinrrø!— chib pasrøben, trendaig køn.

9 Inchene Jesúsbe nun trencha payibig køn:

—¿Chi munchi kugu?— cha

Inchen nøbe:

—Legión munchi kur, chibig køn. Kaguende nambe purø nu ker— cha.

10 Inchabe tru piraugurri nōrø peesrømay ørmørrunrig chib, Jesúswan truba truba rugabig køn.

11 Inchen tru tun puluwan kuchimera lawa mab truba nu amøñibelø køn.

12 Inchen tru kwaimandziimerabe rugab trenchibelø køn:

—Kuchimeraimay ambingarurra cha, nam truilainug kebamrrab— cha.

13 Inchen Jesúsbe ka kebambashen, trōmbōig maringarub kwaimandziimerabe mōweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, truyu kuchimerabe pa milburab warabeløbe truba trōmbø lendeyu lula, chab pinøgørraptincha, larrø nu pisuyu kegørra, pi keesra, chab kwabelø køn.

14 Inchene kuchi ashibeløbe kwaariilø lula, puebloyu kōben, wambig nōrøwansrøn kōben eshkab ambubelø køn. Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab amrrubelø køn.

15 Incha Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tōgaig kōbiibe nōimbe kōsaatiig kōmø, keweig, tabig wai ashabe, truiløbe kōrig kui inchibelø køn.

16 Inchen tru kwaimandzig tōgaig kōbigwanba, kuchimeranba maig purayaigwan ashibeløbe nōmun eshkaben,

17 nømbe Jesúswan nōmuim piraugurri 'irra' chib truba rugabelø køn.

18 Inchen Jesús barcoyu kebibene, tru kwaimandzig tōgaig kōbiibe:

—¿Ñui mendig arruah?— cha, truba inchen,

19 Jesúsbe arrubashmøtø, trenchibig køn:

—Ñui yamay inrrø cha, ñui yau misaameraimay Señor ñun yeeg nōrriig mara, mandø lastima asigwan nōmun eshkanrrab.—

20 Inchen tru mōøbe ya, Decápolis pueblosrø Jesús nun yeeg nōrriig marigwan truba eshkab mendøbene, mayeeløba kwaara ashibelø køn.

Jesús kan ishuwan kwanrrøwan tamarøb

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Jesús barcoyu katø pisu ambōgatōmay larraibene, nuim pøtōgatan misag truba truba nu tulundzunøben, nøbe pisu mendatø kørømisrøbig køn.

22 Inchen judiosmera tulundzuni yau ashib karubig, Jairo taig, puabe, Jesúswan ashippe, nui srøb pulu tōmbønsra,

23 arrubsrumugu chib truba inchib, trenchibig køn:

—Nai nimbasr-unø kwanrrab inchib tsun cha. Kwanrrø tammisren, katø øsig uñchai ñui tasisigwan nuim pala estsartrab attra— cha.

24 Inchen Jesúsbe nøba iben, menrra misag mendig ambuptø nun trag maren,

25 tru misag utube kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrrø tōgaig kua,

²⁶ chu uraskucha purø trømbøig kui uña, mø marøbelai yam tasku pureb megawa, nui chi tøgagúigwan kerrigu patsøgøben, chiweingucha puraimø, kwanrrøbe masken inchib iben,

²⁷ Jesúsuan wamindi mørøppe, tru ishuube misag utu wendaugurri Jesúsweim pulu kemallippa, nø kewagúigwan katørabig køn.

²⁸ Kaguende nøbe treeg isubig køn: “Kewagúilandøguen katøraitø, tammsirig kørømisramønrrun” cha.

²⁹ Inchen tru ani ibiibe møi møi pasramisrøptinchen, asru nui kwanrrøbe yandø purayai møren,

³⁰ Jesúsbe nø mun køsrøn nui maramburab mariitøga tamarøbrain kui mørabe, nu misag sötøwan keeshabe, payibig køn:

—¿Na kewagúigwane mu katørah?— cha.

³¹ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Misag sötø yeeg trag mari ashato, ñibe: “¿Mu katørah?” taibe— cha.

³² Inchen Jesúsbe mu katøraitashchab ambumay, imay ashene,

³³ tru ishuube korig købiitø itønab, nun maig purayaigwan møra, ya, Jesúswei merrab tømønrsøb srala, isømø, kerriguwan eshkaben,

³⁴ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúikkurri tamarig kørømisran cha. Chi isumø, inrrø cha. Ñui kwanrrøbe yandø purayaig køn— cha.

Jesús Jairoi nimbasrwan øsirranøb

³⁵ Trune Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tulundzuni yau ashib karubigwei yaugurri møiløgøsrøn amrruppe, unai møskawane trenchibelø køn:

—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. ¿Kusrennøbigwan mas chinrrabrre øyeeg chigu?— cha.

³⁶ Inchen nøm trenchib kuingucha Jesúsbe trunun mørøb pasrømøtø, tru tulundzuni yau ashibigwane trenchibig køn:

—Chi korig kui inchimøtø, kørøptø kørøu— cha.

³⁷ Incha mas mungucha amrrubashmøwa, Pedronbah, Jacobonbah, Jacoboi nuneg Juanwanbatø amrrungarubig køn.

³⁸ Incha tru judíosmera tulundzuni yau ashibigwei yau puabe, ke chindi asamgaig misaabe kishib, miirab, trashib inchib kui ashabe,

³⁹ Jesúsbe kebya, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre øyeeg inchib, kishib køh? cha. Unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

⁴⁰ Inchen misaamerabe Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn. Inchen Jesúsbe mayeelan møi møi webambingarua, møskawanbah, usranbah, tru nøba ambubelanbatø pera ya, tru ishug-unø tšuinug kebya,

⁴¹ tasigu kemørabe, trenchibig køn:

—Talita, cumi— cha. (Trenchippe: “Ishug-unø, ñun kurrø char” chib.)

⁴² Inchene tru doce años tøga ishug-unøbe møi møi kurrappa, llibar mendøben, misaamerabe truba truba kwaara asha kørømisrøbelø køn.

⁴³ Inchen Jesúsbe mun køben eshkab kønrrab kømø cha, unan mamig srøttrai karubig køn.

6

Jesús Nazaret pueblorø

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jesúsbe truyugurri webya, katø nui pirausrømay iben, nui kusrenanøb pera uniiløbe nøba ambubelø køn.

² Incha isrin kwaløm pubene, Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kusrenanøb mendøben, møiløgøben mørøbeløbe truba kwaara asha, trenchibelø køn:

—¿I møøbe kerrigube churre øyeeg kusreh? cha. ¿Iig nui øyeeg truba truba kusreibe chiguerah? cha. ¡Kan i møg nui tasiimeratøga maramburab mariilø yeekkucha kuita! cha.

³ ¿Iibe tru tsiimeratøga chine marøbig kømuitarru? cha, tru Maríai nusrkai. Katø ¿Santiagoimba, Joséweimba, Judasweimba, Simónweimba nøbe nuneg kømuitarru? cha. ¿Yamba nui nuchaløgucha yu namui ututøwei warabelø kømuitarru?— cha.

Trekkurri nømbe nune chinetø cha mørøbelø køn.

⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Chutøgucha peesrømbe Tius maig karuigwan eshkabigwane tab indan cha. Trune nui piraueløba, nømmisaameraba, nui yaueløbabe chi tab inchimøn— cha.

⁵ Incha truyube maramburab marig chi martrab kaima, mamdø kwanreelan nui tasiitøga estsara, trutøh tamarøbig køn.

⁶ Inchen Jesúsbe yeekkucha køremø misaamera kønrrabmab ke kwaara ashibig køn.

*Jesús nui doce pera unilan kusrenanrai ørøb
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)*

Incha Jesúsbe tru puluwan yamera tsitsø pønrrabwan kusrenanøb uñibig køn.

⁷ Incha nøbe nui doce kusrenanøb pera unilan wama, pagatø, pagatø ørøb menda, trømbøig maringarub kwaimandziimeran mu chindamgaig marøb amrrai tranøbig køn.

⁸ Incha treeg karubig køn:

—Mayuweimbe chigucha sruammønrrain cha. Kan pøtønain tsiitø srua amrrain cha. Pirri srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pøønailøyu an pusra ammøwei inchain cha.

⁹ Alpagatistø keeta amrrain cha. Pala itøgueikkucha yunømaramiba kømøtø, kandø kewa amrrain— cha.

¹⁰ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Ñim kan yau kebambuppe, tru puebloyugurri ambamnegatig kørrømisrtrigay cha.

¹¹ Inchen ñimun wamømøwei, ñimun mørøg kømui indinuube, trube, tru puebloyugurri webamrrappe, ñimui srøbyu usrøwan chishtø kørrøgønrrigay cha. Treeg marøppe, trube: “Ñim kaasig købene, møimbe ñim kusrenrrigay” chib eshka.—

¹² Inchen nømbe webamba, misagwan:

—Ñim kaig mariilan isua mørøb, Tiusweimay lliray— chib eshka kusrenanøbelø køn.

¹³ Incha misagweinukkurri kwaimandziimeran truba yam webetab, truba yam kwanrreelan aceite srøla, tamarøb inchibelø køn.

*Juan Bautista kwaig
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)*

¹⁴ Rey Herodesbe Jesúsawan wamindi mørøbig køn, kaguende Jesúswei munchiwane misaamerabe nun, nun waminchib køben. Inchen møiløbe trenchibelø køn:

—Juan Bautista kwailai utugurri katø kurriinrrun cha. Incharre tru maramburab øyeeg maramig tøgag kuinrrun— cha.

¹⁵ Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—Tius maig karuigwan eshka big Elías kuinrrun— cha. Inchen kaneløbe:

—Nøbe Tius maig karuigwan eshka big kuinrrun, chibelø køn, tru møikkøben merrab-sreelø lataitøwei.—

¹⁶ Inchen Herodes trunun mørabe, trenchibig køn:

—Iibe Juan, na tru turwan paringarui kuinrrun cha. Møimbe kwailai utugurri katø kurriinrrun— cha.

¹⁷ Kaguende Herodesbe tru Juanwane kemøringarua, kailan keeri yau lusra waningaruig købig køn, tru nui nuneg Felipei srai Herodíascurrindø. Tru Herodíasbe Herodeswei nuneg Felipei srain købig køn. Inchen Herodesbe truigwane nui srai marin køben,

¹⁸ Juanbe Herodeswane trenchibig køn:

—Ñi ñui nunewei srawan ñui srai mara tøgagømibe merig pasran— cha.

¹⁹ Inchen tru ishug Herodíasbe Juanwan tsalø køptø kwetchab inchendø, kaimabig købig køn.

²⁰ Kaguende Herodesbe Juanwane sølgandø tabig, katø Tiusweindø tarø mari møg kwaasha, køriimata, trugurri nune mu chinchimønrrai ashib tøgagøbig køn. Incha Herodesbe Juan wamingigwane mandøguen kømui inchendø, tammay ka mørøbig køn.

²¹ Indiibe Herodíasbe Juanwan maig maramigwan yandø treeg maramdiig puin kui ashibig køn. Kaguende Herodesbe tru chiwangucha nøm asha karubelaimba, suldaumeran karubelø nørreelaimba, Galilea mas kusreb møguelaimba nui kal-lain kwalømwan isub kasrag waram kwaløm tabig maren,

²² Møimbe Herodíaswei nimbasrbe truyu kebya, pailaben, Herodeswanba, truyu mab purrabelanba tru pailaibe truba tabig asønaben, reybe tru srusrane trenchibig køn:

²³ —Ñun chi miag købendø, miarra cha. Na tranrrumøn cha. ¡Katø! ñune tranmø kømø, nabe trunun tranamønrrun chib. Ñi chi miaben, tranrrumøn cha. Na muburab ashib karub waigwan tøbøttakattiken tranrrumøn— chibig køn.

²⁴ Inchen nimbasrbe webya, usran:

—¿Chi miamø?— cha payen, usri Herodíasbe trenchibig køn:

—Juan Bautistai turwan miau— cha.

²⁵ Inchen tru srusrøbe tru urastø tru rey waisrø petøzhiitø kebyabe, trenchib miabig køn:

—Møindøwei Juan Bautistai turwan kan platilloyu tranrra— cha.

²⁶ Inchen reybe truba truba isui inchendø, tru mayeelø lincha purrabelai malau ‘treeg tranrrumøn’ cha, tranrrab misrig køppe, tru miaigwan ka chimø, ka tranøbig køn.

²⁷ Incha tru urastø reybe kan suldaowan Juanwei turwan para, srua arringaruben,

²⁸ trui be tru kailan keeri yaumay ya, Juanwei turwan para, kan platilloyu srua arruabe, srusran tranen, nõbe usran tranõbig kõn.

²⁹ Inchen Juanwei mendig amõñibelõ iigwan wammõrabe, amrrua, nui asrwan kusrua, srua amba sõrabelõ kõn.

Jesús tratrõ mil mõguelan manrrai tranõb

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Inchen Jesús nõashib karua õriilõ katõ amrrua, nõba tulundzuna, nõm chi marigwanba, kusrenanigwanba kerriguh eshkaben,

³¹ Jesúsbe trenchibig kõn:

–Nõõrõsrõ mu misakkasrõ kuchi isrõnrrab ñimbe amrruy– cha.

Kaguende menrra misag kõptõ amben, amrruben inchen, nõmune mab purramikken nebumiõg kõn.

³² Incha Jesúsba, nui nõashib karua õriilõba nõmdõ kan barcoyu mu misakkasrõmay ambubelõ kõn.

³³ Inchen mõilõgõben nõm amben asha, Jesúswan mu kui nebua asha, chu puebloyuelõ køben trusrõmay lula, nõmmerrig pubelõ kõn.

³⁴ Incha Jesús barcoyugurri pinaya, truba nu misag pasrai ashabe, lastima isui inchibig kõn, kaguende nõmbe ubishamera mu ashchabig chigar latalilõ køben. Incha chine truba kusrenanõb mendabig kõn.

³⁵ Inchen yandõ menrra maaben køben, nui kusrenanõb pera uniilõbe Jesúswan kemalabe, trenchibelõ kõn:

–Yube mu misakkanug kõn cha. Inchagucha yandõ kwa maaben kõn cha.

³⁶ Misagwan amrrai, ‘ungwa’ chi cha, chugõben nõõrõsrõn køben, puluwandõ yamera põnrrasrõn køben amba, nõmuyasig chigõben pena manrrain– cha.

³⁷ Inchen Jesús lõtappe trenchibig kõn:

–Manrrai ñim manray– cha.

Inchene nõmbe trenchibelõ kõn:

–¿Manrrai mannamig kan mõg doscientos días õrõba marõb megawa an pagaraig utiitõga pirrim penõnrrab ambam nebunrrautah?– cha.

³⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig kõn:

–¿Ñimbe mam pirrim tõgagõgue? cha. Ashchab ambay– cha.

Inchen nõmbe ashabe, trenchibelõ kõn:

–Tratrõgatõ pirrimbah, pagatõ peskaubatõ tõgaguer– cha.

³⁹ Inchen Jesúsbe misaameran kan sõtõ, kan sõtõ pillim pubilayu purramisingarubig kõn.

⁴⁰ Inchen kan sõtõmõrig cienbatõ, cienbatõ purramisren; kan sõtõmerabe cincuentabatõ, cincuentabatõ purramisrõbelõ kõn.

⁴¹ Inchen Jesúsbe tru tratrõgatõ pirriwanba, pagatõ peskaumeranba nui tasku muta, srõmbalaneb neesha, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirrimera pirisha, nui kusrenanõb pera unililan misagwan pirishinrrai trana, katõ tru pagatõ peskaumerangucha mayeelan pirishinrrai tranõbig kõn.

⁴² Inchen mayeelõba õska ma kõrrõmisren,

⁴³ tru pirrim pitis, peskau pitis pirisaig undailan tasinmerayu tulishiben, tasinmera doce netsabig kõn.

⁴⁴ Inchen tru pirriwan mabelõbe mõguelõtõ tratrõ mil kõbig kõn.

Jesús pi palawan arrub

(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

⁴⁵ Incha tru urastõ Jesúsbe nui kusrenanõb pera unililan pisu ambõgatõ Betsaidasrõmay merrab amrrai barcoyu nebangingarubig kõn, nõ tru nu sõtõ misagwan ‘ungwa’ chib pasrappatõ.

⁴⁶ Incha yandõ misagwan chab ‘ungwa’ chabe, tunsrõ Tius Mõskaimba waminchab ibig kõn.

⁴⁷ Incha yem køben, barcobe chabguen pisu tõbõtaasrõnguen iben, Jesúsbe nõtõ pirau kõrrõmisrõbig kõn.

⁴⁸ Inchen kaguen isiibe nõmui malaugõba megambub ichen, nõmbe barcoyu amrrab kaima, muraarag remab melai ashib pasrabig kõn Jesúsbe. Incha lõtõzhig yemdõ nõbe pi palawan katsikka nõmuimay kemallib ya, purab inrrab lataig inchen,

⁴⁹ pi palawan arri ashippe, nõmbe mõsig kõnmab isua, trashibelõ kõn.

⁵⁰ Kaguende mayeelõba ashagurri purõ trõmbõbig kõrig kui inchen, Jesúsbe mõi mõi nõmune waminchib trenchibig kõn:

–¡Kõrmõ, mur isua purray! cha. Na kur cha. Kõrig kui inchimõtay– cha.

⁵¹ Incha nò barcoyu nebibene, isiibe wasrøngandø pasramisrøptinchen, kan øyeebe chi maig kernab nømbe truba kwaarøbelø køn.

⁵² Kaguende tru pirriwan øyee marigwanma katøgucha nømbe tab chigúi mørmøwa kørørmisrin købig køn, larrø mur manrrømera tøgar srø kua.

Jesús Genesaretsrø kwanreelan tamarøb
(Mt 14.34-36)

⁵³ Incha yandø tru pisuyu chab larraamba, Genesaret pirausrø pua, truyu barcon pi menda licha pasrøbelø køn.

⁵⁴ Incha barcoyugurri nøm webamben latatø, misaamerabe Jesús kui nebua asha,

⁵⁵ nømbe tru pirau truørø lula, Jesús chu wan taig mørøppe, trusrømay kwanreelan tsigalyu muta, amrrub mendabelø køn.

⁵⁶ Inchen Jesúsbe yamera tsitsø pønrrabsrø, pueblomerasrø, wambig nøørøsrø chugøben kebibene, penab, yanøb indiisrø kwanreelan wara:

—Ñi pala itøguewa kuig urøzhigwandøguen namun katørabashcha— chib, Jesúswan rugabelø køn.

Incha mayeeløba katørabeløbe yandø tamariilø kørørmisrøbelø køn.

7

Fariseosmerai kusrenaniilø
(Mt 15.1-20)

¹ Inchen fariseosmeraba, Jerusaléngurri amrrubelø møiløgøsrøn tru Moisés ørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúsweim pulu kemallibelø køn.

² Incha truiløbe Jesúswei kusrenanøb pera uniilø møiløgøsrøn nømui tasigwan kinømø mai ashibelø køn, tru kaigwan chish misrøb chib, tasig kinigwan.

³ Kaguende fariseosmeraba, maya judiosmeraba merrabsreelø maig marøb, amrruilane ke tindøga pønrrabelø kua, maig taigwan tasigwanmerrig kinømuppe, mameelø køn.

⁴ Katø penab, yanøb indiisrøngurri amrrua chigucha, tru tasig kinørrrain taigwan kinømuppe, mameelø køn. Katø nømbe chigøben katøgan trendø treeg mariilan pesannamø marøb tøgagøbelø kuabe, mutsim pasumeran pillmab, katø kòtsømeran, tsandzøn nindaam-eran pillmab, manrrab purramisriilan chishmarøb inchibelø køn.

⁵ Incha fariseosmeraba, katø tru Moisés ørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúswan trencha payibelø køn:

—¿Ñui kusrenanøb pera uniiløbe namui merrabsrø kòlleeløgurribunø trendø treeg marøb amrruig købigwan treegwan marøb amøñimøtø, kaigwan chish misrøb tasigwan kinømø, maptø manrrappe, chindimba treelø køh?— cha.

⁶ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíasbe ñim palatø tabelaimburab maig kønrrabigwan kanmaytø trenchippe, sølwein tain køn cha, øyah chib ørøppe:

I misaamerabe nane ka triitøgatø tab inndan cha.

Inchendø nømui manrrøbe nainukkurrimbe yab ønrran cha.

⁷ Nan køriibala tabig waminchib taibe chiweingucha chi tabig marig kømøn cha, møguelø martrai karua ønsrailan øyee maramig køn chib kusrenanøb.

⁸ Kaguende ñimbe Tius maig maramigwan martrai ønsraigwan elacha, møguelø ka trendø treeg marøb tøgagúilangøba kebasrøbelø køn— cha.

⁹ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe ñim trendø treeg marøb kuilan tøgagøbig tøgagug køptø, Tius maig maramigwan martrai ønsraigwane elachippa, møguelø marøb amrruigwangøba marøbelø køn cha.

¹⁰ Kaguende Moisésbe trendaig køn: “Ñui møskai, ñui usrane maig købash inchimø, tab indamig køn” cha. Katø: “Møskawan kui, kabe usran kui trømbøig nebunrrai wamabigwane trunune kwanrrai pasrig kønrrun” cha.

¹¹ Trune ñimbe trenchibelø køn: “Kan møøbe møskawan kui, kabe usran kui trenchinrrun cha: ‘Na ñimun purugumig tøgagúibe *Korban* køn cha, (trenchippe, “Tiuswan keta, tranig køn” chib) ñimune purugunrrab kaymamønrrun” chinrrun” cha.

¹² Treeg chippe, yandø ñimbe usri møskawane isua ashib purugumibe chi palømøn tan cha.

¹³ Treekkurri Tius martrai karua ønsraigwane chigucha kømíg kui lataig mara srua køn cha, ñimui kusrenaniilø kanun kanun puraarrub arrubiitøga. Incha ñimbe katøgan øyeelø latailøtøwei truba marøbelø køn— cha.

¹⁴ Incha katø Jesúsbe misagwan nuimay wama, trenchibig køn:

—Ñim mayeeløba nan mørøb, katø chigúi mørøb inday cha.

¹⁵ Chitogucha mowan wambikkurri kebibiibe truigwane kaig trømbøig marøb mindishin-
raamøn cha. Møwei manrrøyugurri webarrubiibe sí, nun trømbøig marøb mindishibwei
indan cha.

¹⁶ ¡Møikkøben møramig kalu pønsraig kuabe, mør!— chibig køn.

¹⁷ Incha Jesús misagwan tarømisra, kan yau kebiben, nui kusrenanøb pera uniiløbe:

—¿Tru 'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra kusrenanigwan chi chibig køh?— cha payene,

¹⁸ nøbe trenchibig køn:

—¿Ñimgucha chigúinguen mørmøwa pønrrøtirru? cha. ¿Mowan chitogucha wambikkurri
kebibiibe kaig trømbøig marøb mindishimig kui ashmeelø køtirru? cha.

¹⁹ Kaguende manrrau kebimøtø, patsau kørraya, katø asrugurri webinrrun— cha.

Igwan øyah chippe, chi mamitogucha kaig marmig 'chishelø køn, chibig køn.

²⁰ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Møweinukkurri webarrubiibe sí, nune kaig trømbøig marøb mindishibwei indan cha.

²¹ Kaguende umbu manrraugurri webarrubiibe sí, kaig isuilø køben, ishumburba,
møgueløba trømbøig maramelø køben, nilamelø køben, kweetsamelø køben,
kasharawarmera peeaba itølulamelø køben,

²² katøganuiwan tøgagønrrab isumelø køben, trømbøig kaig maramelø køben, may wamin-
cha isamelø køben, chine kaig marøg købiitø srua yaig kømig køben, chigurin køben
pusrkwai asamelø køben, chi purayailan trømbøig wam kusramelø køben, ke purø nuig
kømmøø indamelø køben, chugúi mørmig lataig unamelø køben werrun cha.

²³ Iiløbe si, kerriguba umbugurri webarrubig kua, mowan kaig trømbøig marøb mindisha
kørrømaran— chibig køn.

*Judío kømø ishug nui isubigwan Jesúsweinuutø pasra tøgagøb
(Mt 15.21-28)*

²⁴ Incha Jesúsbe kurra, truyugurri Tiroba, Sidónba, tru ciudadamera pønrrab piraumayba
yabe, kan yau kebya, mugucha wammørmønrraimab isubig køn. Inchendø trubønrrab
kaimabig køn.

²⁵ Inchen trømbøig maringarub kwaimandzig kebyainab ishug-unai usri, tru urastø
wammørabbe, arrua, Jesúsweim pulu tømønøsrøbig køn.

²⁶ Tru ishuube griega Sirofenicia pirausriig købig køn. Truibe arrua, nui nimbasr-
weinukkurri kwaimandzigwan wegutcha chib, Jesúswan miab megaben,

²⁷ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nusrkalømerrig pirriwan mamne mabash cha. Kaguende pirriwan uregwan kerrawa,
wera-ureezheelan kebusramibe søl kømøn— cha.

Inchene ishuube trenchibig køn:

²⁸ —Øø, Señor, pøs treebe treegwein køn cha. Inchendø tru mishatsig umbu wera-
ureezheeløguen pitischigwan man cha, nusrkalø kørrøgaigwan.—

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ni ya may isua tab løtiitøgabe, møimbe inrrø cha. Tru kwaimandziibe ñui nimbasr-
weinukkurri webyainguen køn— cha.

³⁰ Inchen nøbe yau pubene, kwaimandziibe unainukkurri webyainguen køben, nui
nimbasr-unøbe camayu tsuin købig køn.

Kalu mørmøwei, waminchimøwei inchibigwan Jesús tamarøb

³¹ Jesús katø Tiro piraugurri webya, Sidónwansrø pureb ya, trugurrimbe Decápolis pirau
pueblomerawan puraarrub arrua, Galilea nu pisuyu pubig køn.

³² Inchen truyube kan møg kalu mørmøwei, tør waminchimøwei inchibigwan srua
amrrua, truba inchibelø køn:

—Ñui tasigwan nuim pala estsarøbsrumuguh— chib.

³³ Inchen Jesúsbe menda nøørsrø pera ya, tasig-uregwan kalumerayu keera, illimbi
tucha, niløwangucha katørawabe,

³⁴ srømbalaneb neesha, nu israbe, trenchibig køn:

—¡Efata!— cha, (trenchippe, "¡Kur!" chib).

³⁵ Inchene tru møtrab kaimabigwein kalumerabe møi møi kuren, nilø kemendikkucha
kønab tammisren, yandø tab waminchibig køn.

³⁶ Inchen Jesúsbe nømmune mungucha waminchimønrrain karua, maya eshkamønrrain
taingucha, nømbe masken wam larrøbichibelø køn.

³⁷ Incha misaamerabe truba kwaara ashib trenchibelø køn:

—Chiwandøgucha nøbe tab maran cha. Kalugarwanguen møringarub, waminchimee-
languen wamingingarub indan— cha.

8

Jesús misag pib milwan manrrai tranøb
(Mt 15.32-39)

¹ Tru kwalømmerawan misag truba nu tulundzuna pasrøben, mamibe chigucha kaaben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan nuimay wamabe, trenchibig køn:

² —Misaameran lastima køtan cha. Chabguen yu pøn kwalømguen naba warøwa, yandø chi mamig chigar køn cha.

³ Chi mameelan na nømui yamay ka ambashendøbe, mayu parøgwab chab pesannanrrun cha. Kaguende kan utueløbe yabsrøngurri amrruar køn— cha.

⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trencha løtabelø køn:

—¿Yu ya mu misag warømnøube pirri manrrai nømun chincha srøttrab?— cha.

⁵ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe mam pirrin tøgagøgue?— cha.

Inchen nømbe løtappe:

—Siete tøgaguer— chiben,

⁶ Jesúsbe misagwan pirau purramisringarua, nui tasku tru pirri sieten muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, pirisha, nui kusrenanøb pera uniilan tranen, nømbe misagwan pirishibelø køn.

⁷ Katø peskau-urekkucha mamdø tøgagøben, Jesúsbe trunun Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, katø trunungucha misagwan pirishinrrai karubig køn.

⁸ Inchen mayeeløba øska ma kørrømsren, katøgucha pitis undailan tasinmerayu netsøbateelø siete tulishibelø køn.

⁹ Inchen tru mabeløbe pib milburab købig køn. Incha Jesúsbe misagwan ‘ungwa’ chabe,

¹⁰ nui kusrenanøb pera uniiløba barcoyu kebya, Dalmanuta pirausrømay ibig køn.

Fariseosmera Jesúswan kan mana asimüg martrai miab
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Inchen fariseosmera amrruabe, Jesúswan ‘¿øyeebe maig køh?’ chib payib menda, nune srømbalarøngurriigwan asamig martrai miabelø køn, Tius nøba pasrain kui ashchab, ke chinchibig køtashchab ashig køptø.

¹² Inchen Jesúsbe truba isui inchib, nu israbe, trenchibig køn:

—¿Møin kwaløm misaamerabe Tius naba pasrain kui ashchab chindimba maramig miah? cha. Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaameran ashig kui indigwane chigucha marig kømønrrun— cha.

¹³ Incha nøbe nømun pønrramnetø, katø barcoyu kebya, pisu ambøgatøsrømay ibig køn.

Fariseosmerai levadura
(Mt 16.5-12)

¹⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe pirri srua amrrumigwan pesan amba, barcoyube pirri kandø tøgær purrabelø køn.

¹⁵ Inchen Jesúsbe nømune trenchib eshkabig køn:

—Au, ñimbe levadura fariseosmeraiwanba, saduceosmeraiwanba ashiptø kuy— cha.

¹⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe kangurriin kangurri trenchibelø køn:

—Kaguen nam pirrin chigar kuimba, nøbe trendan— cha.

¹⁷ Inchen Jesúsbe nøm trenchib purrai ashabe, trenchibig køn:

—¿Chindimbarre ñimasiyaitø ‘pírringar ker’ chib purrøgue? cha. ¿Katøgucha ni chigüinguen mørømøwei, chiwan wamindinguen mørømøwei inchigüeh? cha. ¿Katøgucha ñimui manrrømerane mur mara tøgær pønrrøtirru? cha.

¹⁸ ¿Ñimbe kabmera tøgær købendø ashmøwei, kalumera tøgær købendø mørømøwei inchigüeh? cha. ¿Yamba isumuitarru? cha.

¹⁹ Tru na tratrøgatø pirriwan tratrø mil møguelan pirishib urasma tasinyu netsøbatø ñimbe ¿mam tasin tulisaið køh?— cha.

Inchen nømbe løtappe:

—Doce— chibelø køn.

²⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tru na siete pirriwan pib mil misagwan pirishib uras chigucha netseelø mam tasin tulisaið køh?— cha payene:

—Siete— chibelø køn:

²¹ Inchen nømune Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Inchendø katøgucha chigüi mørømøwa køtirru?— cha.

Betsaidasriig kabgagwan Jesús tamarøb

²² Incha Betsaida pueblorø pubene, Jesúsweimay kan kab ashmígwán srúa amrrua, kabyu katørabsrumugu chib, meløben,

²³ nøbe nun tasku kemøra, puebløygurri wambiisrø srúa ya, kabyu illimbitøga srøla, nui tasigwan kabgaigweim pala estsarabe:

—¿Maytøguen ashkuh?— cha payibig køn.

²⁴ Inchen tru møøbe ashabe, trenchibig køn:

—Møguelan ashar cha. Tusrmera latailø købendø, amønan— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe katøygug nui tasiimeran kab pala estsarabe, nune asingaruben, yandø tabig ashibig kørrømisra, chiwandøgucha tørgandø nebua ashibig misrøbig køn.

²⁶ Inchen Jesúsbe nui yamay ørøppe, trencha ørøbig køn:

—Puebløyu kebmøwei, truyu mungucha eshkamøwei inchig— cha.

Pedro Jesúswan: “Cristo køn” chib

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Filipino pirau Cesareasrø yamera tsitsø pørrrabsrømay webamba ambabe, mayu nømun trencha payibig køn:

—¿Misaamerabe nane mu køn tah?— cha.

²⁸ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe Juan Bautista køn chiben; katøganeløbe Elías køn chiben; møiløbe møikkøben Tius maig karuigwan eshkabig kuinrrun tan— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe Cristo køn— cha.

³⁰ Inchen Jesúsbe nømun mungucha eshkamønrrain karubig køn.

Jesús nø kwamigwan eshkab

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Incha nø tru Møg Misra Arrubiibe truba truba kaig indinab megamig nebunrrun chib, kusrennøb mendabig køn. Misagwan karubelø kølli misaamera køben, sacerdotemeran karubelø køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben nune kaasig kømig nebunrrain køn chib. Nune kweechen, pøn kwalømyube øsiiranrrun chib.

³² Iigwane Jesúsbe nømun tørgandø eshkabig køn. Inchen Pedrobe nun nøørøsrø pera ya, murtø waminchib mendabig køn.

³³ Inchen Jesúsbe keesha asha, nui kusrenanøb pera uniilan ashabe, Pedrone trenchib namabig køn:

—Satanás, ñainukkurri tarømisrø! cha. Kaguende ñibe isuppe, Tius lataig isumøtø, møguelø isuimay isun— cha.

³⁴ Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilanba, misagwanba wama, trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, nui kuruswan mutab, nai mendig arrum nebunrrun cha.

³⁵ Inchen møikkøben øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrimba, Tiuswei tabig srø wangurrimba kwabiibe, managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha.

³⁶ ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nui øsig kømigwan trubisaibe, chiween kui tabig kønrrab kø? cha.

³⁷ ¿Kabe kan møøbe kwamønrrappe, chi tranøbsruerah? chibig køn.

³⁸ Inchawei møikkøben i møin kwaløm misaamera itøluløpteelø, kaig marøb misaamerai merrab naimburappa, na wamindilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nungucha kørig purørtrun, chibig køn, Møg Misra Arrubig tru nui Møskawei tørguegwalmabigu Tiusweindø tarømari ångelesmeraba arrua.—

9

¹ Incha Jesúsbe katø trendaig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub waig maramburab marøb arri ashmøwatøbe kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb

(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Øyeeg taig yandø trunewei kan kwalømdø paløben, Jesúsbe Pedronba, Santiagonba, Juanwanba nømundø kan pala tunsrømay pera ibig køn. Incha trusrø nømui merrab Jesúsbe ke peg lataig misrøbig køn.

³ Inchen nui kewagúiløbe pulø tørchig tør pilabig misrøbig køn, muguen i pirau kewagúigwan tsara, øyeeg puløzhig mariinrraamønikke.

⁴ Inchen Elíasba, Moisésba kenamisra, truuløbe Jesúsba waminchib pønrrai nømbe ashibelø køn. ⁵ Inchen Pedrobe Jesúswane trenchibig køn:

—jKusrennøbig, nam yu pønrramibe purø tab kòtan! cha. Pøngatø ya-ureg margun, chibig køn, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíasweingue.—

⁶ Kaguene nømbe kwariilø pønrrøwa, Pedrobe ni chi chib pasrarmabguen isumíg køn.

⁷ Inchene kan wañi nømun pinøbulen, wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nune møyay— cha.

⁸ Inchen nømibe nømuim pøtøgatan ashene, mu katøgan peebe nømbe kenamuptinchen, Jesúsø pasrai ashibelø køn.

⁹ Incha tru tunsrøngurri kørørrub amrruabe, Jesúsbe trencha karubig køn:

—Mungucha waminchib kønrrab kømø cha, tru ñim asigwane, Møg Misra Arrubig kwailai utugurri katøle øsiiramnegatig.—

¹⁰ Inchen nømbe truigwane nømuinetø isub esegabendø, tru kwailai utugurri øsiiramnegatig taigwane, treebe mandø cha trendermab nømdeø payiyabelø køn.

¹¹ Inchabe Jesúswane trencha payibelø køn:

—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe ¿chindimba Elíasmerriig arrumig køn tah?— cha.

¹² Inchen Jesúsbe nømun trencha løtabig køn:

—Elíasmerriig arrubwei inchun cha, kerrigu katøyug tamara kørørrmartrab. Katø Tiuswei wamwan pørigube tru Møg Misra Arrubiibe truba kaig indinab, kaasinab indig kønrrun chippe, ¿mandøgurrin trendah? cha.

¹³ Inchendø nabe ñimune trendamønrrun, chibig køn: Elíasbe manawei arrubguen inchen, nømbe maig marøg køabendø nun kerrigu treeg marig køn cha, Tiuswei wamyu Elíasweimburab maig taig treekke.—

Jesús kan unan kwaimandzig tøgagigwan tamarøb

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Incha nømbe katøle nui kusrenanøb pera uniilø purrainuumay amrrubene, nømun misag truba nu pøtøgatan tulundzuna kuin købig køn. Inchen tuyube katø møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløgucha Jesúswei kusrennøb pera unielane øyeebe maig kø chib kuin købig køn.

¹⁵ Incha Jesúswan ashippe, maya misaaba truba kwaara ashib 'manguen attirru' chinrrab luløbelø køn.

¹⁶ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Nømbabe chi køn chibren køgue?— cha.

¹⁷ Inchen møikkøsrøn tru nu misag utu pasrabiibe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, yu nai nusrkawan kan kwaimandzig waminchimíg marig srua arrur cha.

¹⁸ Chugøben pasrøben, kwaimandziibe kemøra, pirausrøn kuchen, nøbe triimay chall kuchib, trugulwan tsachib ¡katø! tinrranrrig misrøbig køn cha. Inchen nabe ñui kusrenanøb pera uniiilan kwaimandzigwan wegutcha chiben, nømbe kaiman— cha.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—jKan møi misaamera øyeebe mailø kwaasamø cha, chigucha køremeeløbe! ¿Nabe managatig ñimba unamig kønrrerah? cha. ¿Kan øyeeg ashiptø managatig ñimba unamerah? cha. Unan naimay srua amrruy— chibig køn.

²⁰ Inchen srua amrruben, kwaimandziibe Jesúswan ashippe, unan møi møi purø trømbøbig sruaguchen, unøbe pirau peña, latøgushib triimay chall kuchibig køn.

²¹ Inchen Jesúsbe møskawan trencha payibig køn:

—¿Øyeeg indiibe maya yana køh?— cha.

Inchen møskaimbe trenchibig køn:

—Unøgurri treeg kuig køn cha.

²² Katø katø kwaimandziibe kwetchab nagu kui, piyu kui keguchibig køn cha. Ñi chi maramdiig købene, namun øyeeg kui meløben lastima asha, purugurra— chiben,

²³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe: “Chi maramdiig købene, martra” taibe cha, pøs, ke treeg martraitamab kørebigweimbe chitøgucha maramdiitø køn— cha.

²⁴ Inchen tru urastø unai møskaimbe øyah chib trashibig køn:

—jTreeg martraitamab kører cha. Kørenrrab inchimíg kømønrrab purugurra!— chib.

²⁵ Inchen Jesúsbe misag ke kanbalatø tulundzunab amrrui ashabe, trømbøbig maringarub kwaimandzigwan trenchib namabig køn:

—Kwaimandzig wamgaig, kalugaig, na ñun i unainukkurri mõi mõi webinrrø tamønrrun cha. Katøbe yandø nuinug kebarrumønrrabgue.—

²⁶ Inchene kwaimandziibe trashib, unan purø trømbøig sruagucha, webiben, unøbe kwaig lataig kørørmisren, møiløgøben trenchibelø køn: “Kwain tsun” cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe kwalyu kemørøb kusrabene, unøbe pasramisrøptinchibig køn.

²⁸ Incha Jesúsbe yau kebibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø trencha payibelø køn: —Nambe kwaimandzigwan wambig weguchappe, ¿chindimba kaimah?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Øyeeg kwaimandzigwane Tiusba waminchib miawatøwei weeramig køn— cha.

Jesús nø kwamigwan katø eshka

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Incha truyugurri ambabe, Galileawan puraambub amba, Jesúsbe mugucha wammørønrrai inchibig køn.

³¹ Kaguende nui kusrenanøb pera uniilan trenchib kusrenanøb arrig køn:

—Tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranen, nømbe kwetchun cha. Inchendø kwaig pøn kwalømyube katø øsiiranrrun— chib.

³² Inchen nømun treeg wamindigwane nømbe chi tainguen mørøwa, payamibe kørøig kui inchibelø køn.

¿Mas nuibe mu kerah?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Incha Capernaumsrø pua, Jesúsbe yau kebyabe, nui kusrenanøb pera uniilan trencha payibig køn:

—¿Mayube chi charre payiyab amrrub kogue?— cha.

³⁴ Inchen nømbe chigucha løtømeelø køn, kaguende mayube nømui utube møig mas nuig kørørrerah charre payiyab kuig kua.

³⁵ Incha Jesúsbe wamisra, tru doceelan wamabe, trenchibig køn:

—Møikkøben nømerrig merrab pasrag købene, mayeelai wendau pasramisra, mayeelø karuindiig megamig køn— cha.

³⁶ Incha kan unan srúa ya, nømui tøbøtag pasra, nui kwalyu mutabe, trenchibig køn:

³⁷ —Møikkøben i unø lataigwan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan cha. Inchen nan utabiibe, nan utømø, nan karua ørøbigwan utan— cha.

Katøganelaingatiig kømíibe namuingatiig køn

(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸ Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser cha. Inchendø namba uñibig kømubene, nambe truigwane merer— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Merømøtay cha. Kaguende mugøben kan maramburab marig nai munchiyu mara, katøburøbe nan trømbøig waminchaamøn cha.

⁴⁰ Namun namig kurrømiibe namuingatiig køn cha.

⁴¹ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben ñimun Cristoielø kua asha, kan pi pasutøguen nai muchiyu ñimun srørrøbiibe, truburø nui ketigwane utømø kømø, utønrrun cha.

Katøganun kaig mariiøyu kebenøsrkamibe kørøig kømðiig køn

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² Møigwan køben i shushmera latalan nan kørebelan kaig mara kebenøsrkøbigweimbe trembe tru tirigu kitsig nu srugwan naashigu iløsrka, mar umbusrø kegutsig kuinguen søl købsruinrrun cha.

⁴³ Pøs ñui tasig kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, par, chibig køn. Trembe managatig øsig wamsrø kan tasiitø tøgøig kebyamikken søl kønrrun cha, pa tasig tøgøig tru møra melamnug tru managuen kwamø naasrø kebibgunrriibe;

⁴⁴ truyube nømui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag managuen kwamøwei inchibsrø.

⁴⁵ Katø ñui srøb kaig maringarua kaigu ñun kebenøsrkøbene, trunungucha par, chibig køn. Trembe managatig øsig wamsrø kandarø srøbgaig kebyamikken søl kønrrun cha, tru møra melamnug pa srøppaig kegutsig købgunrriibe,

⁴⁶ truyube nømui yau mab kushimera kwamøwei, katø nag managuen kwamøwei inchibsrø.

⁴⁷ Kabe ñui kab kaig maringarua kaigu ñun kebenørskøbene, trunun wesru, chibig køn. Trembe Tius nø ashib karub wainug kan kaptø tøgagig kebyamikken søl køn cha, pa kab pusraig tru mōra melamnug kegutsig købgunrriibe;

⁴⁸ nōmui yau mab kushimera kwamøwei, nag managuen kwamøwei inchibsrø.

⁴⁹ Kaguende mayeeløba tretøga larrørskøb lataitøwei naatøga larrørskailø kønrrun cha.

⁵⁰ Trebe tabig køn. Inchendø yandø tre larrmīg misrene, ¿katøbe ñimbe chinchā larrøbig martrague? Incha ñimbe ñimasiitø tre may larrig latailø kuy. Inchawei ñimbe ambugurri igurri lata tab waramig køn— cha, Jesúsbe trenchibig køn.

10

Keeba, sraimba petiyamumigwan Jesús waminchib
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesúsbe truygurri webya, Judea pirausrømayba, Jordán pi ambøgatø pørr kal-labgatøsrømayba iben, katø trusrøngucha misaamera tulundzunab mendøben, nøbe trendø treeg marøbig kua, katø nōmun kusrenanøb mendabig køn.

² Inchen mõiløgøsrøn fariseosmera Jesúsuan kemallabe, trencha payibelø køn, maig inchibig køtashchab:

—¿Keebe srawan kutsamig chi meriimīg kø, chindah?— cha.

³ Inchen nōmune trencha løtabig køn:

—¿Moisèsbe ñimune maig karuig køh?— cha.

⁴ Inchen nōmbe trenchibelø køn:

—Moisèsbe ka tarømisriyabasig køn cha. Srawan treeg martrab cha, eshkabig kilga marabe, ka tarømisramig køn taig køn— cha.

⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Moisès treeg marbashippe, ñimui manrrømera isumīg larrø mureløgurri ka treeg mar-trai ñimun pørig køn cha.

⁶ Inchendø srøsrø kwaløm chiwandøgucha marøb uras: “Tiusbe mõwanba, ishuwanba ellmarig køn cha.

⁷ Øyeekkurri mõøbe mõskawanba, usranba elatchun cha, nui sraimba kandø kønrrab.

⁸ Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha. Inchawei yandø pailø kømø, kan asrtø køn cha.

⁹ Inchawei treeg købene, Tius kandø mara lindisaigwane mõøbe tarømaramig kømøn— chibig køn.

¹⁰ Incha yausrø purrøwabe, nui kusrenanøb pera uniløbe trunun katøyug payen,

¹¹ Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møikkøben srawan kucha, tarømisra, katøganba kasharabiibe nune itølula kørrømaran cha.

¹² Kabe sraingurringucha kewan kucha, tarømisra, katøganba katø kasharawabe, treetøwei itølulan— cha.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kønrrain chib
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Inchen ureemeran Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nø estsartra. Inchen kusrenanøb pera uniløbe tru srua amrrubelane namaptinchen,

¹⁴ Jesúsbe trunun ashabe, nama, trenchibig køn:

—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguende Tius nø ashib karub waibe nōm latailaiwein køn cha.

¹⁵ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben Tius nø ashib karub wainuguigwan kan unø lataitøwei utaptinchimibe managuen truyube kebinrraamøn— cha.

¹⁶ Incha nui kwalyu muta, tasigwan uregweim pala estsarabe, ‘mayanguen tabelø kønrrigay’ chibig køn.

Kan pua møg Jesúsba waminchib
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesús nui maywan inrrab ibene, kan møg luløb arrua, nui merrab tømønrsrabe, trencha payibig køn:

—Kusrennøbig tabig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrappe nabe chi maram-erah?— cha.

¹⁸ Inchen Jesúsbe nune trencha løtabig køn:

—¿Chindimba nane: “tabig” cha wamøgu? cha. Tabiibe kandø køben, truipe Tiustø køn cha.

¹⁹ Ñibe Tius maig maramigwan martrai pønrsrailane yandø ashibig køn cha: “Kweechimøwei, itølulømøwei, nilømøwei, katøgelaimburab isa waminchimøwei, may

wamincha chiyugøben kebenørkømwøwei, ñui usri mōskawane maig købash inchimø, tab indamig køn” tailan.—

²⁰ Inchen tru mōøbe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— cha.

²¹ Inchen Jesúsbe tru matsinan tab ashabe, nun undag køptinchen, nøbe trenchibig køn:

—Kan chigøsrøndø palan cha. Ya, ñui chi tøgagúigwan yana, waachameran tranø cha. Treeg marabe, ñibe srømbalærømbe chigurrimbunø tøgagønrnun cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

²² Inchen tru mōøbe øyeeg taigwan mørøppe, nui maløbe minchiptinchibig køn. Incha truba isui ibig køn, kaguen truba puai g kua.

²³ Inchen Jesúsbe pøtøburab ashabe, nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub wainug puarmera kebambamibe truba murig kønrnun!— cha.

²⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniilø trunun mørabe, truba kwaaren, Jesúsbe katøyg nømun trenchibig køn:

—Ñim nai ureezheelø, Tius nø ashib karub wainug kebambamibe truba murig køn cha.

²⁵ Kan camelloquen tsusain kal trabyu illmø larrayandiig køben, kan puaiøbe Tius nø ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁶ Inchen iigwan mørabe, nømbe masken kwaara, nømasyaitø trenchib payiyabelø køn:

—Treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kønrtautah?— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Møgeløbe iigwan martrab kaimanrrun cha. Trune Tiusweimbe, chi treeg kømøn cha. Kaguen Tiusweimbe chitøgucha maramdiitø køn— cha.

²⁸ Inchen Pedrobe trenchib mendabig køn:

—Au, nambe chi tøgagúigwan kerrigu elacha, ñui mendig amrruig køn— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrnun cha: Møikkøben nui yawan, nunelan, nuchalan, kabe usri mōskawan, ureemeran, pirømeran nagurrimba, Tiuswei tabig srø wamgurrimba elachibiibe,

³⁰ mõi yu piraube cien piejes menrraguen yamera, nunelø, nuchalø, usral, nusrkalø, pirømera utønrnun cha, chigøbendø indinab melamig kuindøgucha. Inchen kansrømbe managatig øsig kømigwan utønrnun cha.

³¹ Inchen mõiløgøben mõi ya yu pirau nømmerig pønrreløbe trusrømbe srabe melønrnun cha. Inchen yu pirau srabe melabeløbe trusrømbe nømmerig pønrønrnun— chibig køn Jesúsbe.

Jesús katøyg nø kwamigwan eshka

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Katø Jerusalénmay nebabub amba, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilai merrab ib pasrøbene, nømbe truba kwaariilø ambub køben, kaneløbe wendau kørig kuilø ambubelø køn. Inchen Jesúsbe katø tru doceelan nøørø wama, nun chi purainrrabigwan eshka menda trenchibig køn:

³³ —Au, nambe Jerusalénmay nebabub amber cha. Trusrømbe tru Møg Misra Arrubigwane sacerdotesmeran karubelanba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelanba tranen, truiløbe nune kwanrrai pasra, judioš kømeeelan tranrrun cha.

³⁴ Inchen nune indzaashib, ilimbi tuchib, ichib srua kua, kweecheen, pøn kwalømyube katøle øsiiranrrun— chibig køn.

Jacoboba, Juanba kan chigøsrøn nømuyasig miab

(Mt 20.20-28)

³⁵ Inchen Zebedeøwei nusrkalø Santiagoba, Juanba, Jesúsban kemallabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, namuyasig nam kan chigøsrøn mianrrreender cha. Kan treeg marøbsrumuguh— cha.

³⁶ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñimuyasig chi maramig palain køgue?— cha.

³⁷ Inchen nømbe løtappe:

—Ñi wainug tørguegwalmabiisrø namun kanun ñui kusrmay, kanun atsimay purrønnøbsrumuguh— cha trenchibelø køn.

³⁸ Inchen Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe chi miab pønrørmabguen mørmøn cha. ¿Na tru copayu mutsam piwan kabe ñim muchib, katø nan treeg chine trømbøig nebul pinøbuløb arrubig na utamigwan ñim trunun utab inchague?— cha.

³⁹ Inchen nømbe lötappe:

—Øø, maramønrrundø— chibelø køn.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na mutsim piwane ñimbe muchibwei inchun cha. Katø tru nan purø trømbøig nebub pinøbuløø arrubig na utamigwangucha ñimbe utabwei inchun cha.

⁴⁰ Inchenðø tru kusrmayba, atsimayba purramigwane, na tranamig kømøen cha. Tru purramibe nøm purrønrrabelayasig tamariilainðø køn— cha.

⁴¹ Inchen tru nui kusrenanøb pera uniilø diezeloøbe trunun mørabe, Juanwanba, Jacobonba namab mendabelø køn.

⁴² Inchen Jesúsbe nømun wamabe, trenchibig køn:

—Ñimguen ashen judíos kømø misaameran karub purrabeløbe nøm karub tøgagüilane maig købash inchib, ke nøm karub purran cha. Inchen truyu møguelø nørreelø nøm karub purrabeløbe mungucha manchinraingaig karub purrabelø kui ashchai nømbe kenamaran cha.

⁴³ Trune ñimui utube ñimbe øyeelø kømumig køn cha. Treeg købgunrriibe, ñimui utu mas nuig kukkøbene, katøganelø karuindiig megamig køn cha.

⁴⁴ Inchen ñimui utu møikkøben ñimmerrig melag købene, mayeelø karuindiig megamig køn cha.

⁴⁵ Pøs tru Møg Misra Arrubikken katøganelø nuyasig marøb melønrrai arrumøtø, nøguen katøganelayasig marøb meganrrappa, nø kwaitøga truba nu misagwan purøbagarawa, kaigyugurri wesranrappa arrig køn— chibig køn.

Tru kabgaig Bartimeowan Jesús tamarøb

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Incha Jericósrø pua, Jesúsbe tru ciudayugurri nui kusrenanøb pera uniiløba misag truba nu peraig webya iben, kan kabgaig Bartimeo taig Timeowei nusrkai, ‘anzhig kettra’ chib, miab may menda wawabe,

⁴⁷ Jesús nazaretsriig kemallib arri mørøppe, trashib mendabig køn:

—jJesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁸ Inchen ke møiløgøben niløtø wanrrai namingucha, nøbe trenchib mas mur trashibig køn:

—jMerrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁹ Inchen Jesúsbe pasramisrabe:

—Wamay— chiben, nømbe kabgaigwane trenchibelø køn:

—jChi isumø, kurraptinchi! cha. Kaguende ñune wamab pasran— cha.

⁵⁰ Inchene nøbe nui tsina waigwan kuchib, pørtrappe, pasrambua, Jesúsweim pulusrø pubig køn.

⁵¹ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Ñuyasig na chi maramig paløta?— cha.

Inchen tru kabgaibe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nai kabmera ashibig misrimbe køtan— cha.

⁵² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Inrrø cha, ñui isubigwan nainug pasriitøgatø, tabig kørrømisran— cha.

Inchen tru urastø tru kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig ibig køn maywan.

11

Jesús Jerusalén kebib

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Yandø Jerusalénsrø chab pub amba, Betfagéba, Betaniaba pueblomerayu tru Olivos Tunsrø chab puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan trenchib karua ørøbig køn:

² —Ø pinrrøguesø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Trusrømbe pubyutø kan burro-unø muguen itøguaniimig litsig wetørranrøguen cha. Picha, srua amrrunrrigay cha.

³ Inchippa møikkøben: “¿Chinchainchigüe?” cha payene: “Señor palai indan cha. Katø petø pegutchun” chinrrigay— cha.

⁴ Inchen nømbe ambene, burrobe mayu kan yaskab pulu litsig pasrain købene, nømbe pichen,

⁵ møiløgøsrøn truyu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Burrone chinchab pichigüe?— cha.

⁶ Inchen nømbe Jesús maig taigwan treeg løtøben, truiløbe ka sruambashen,

⁷ nømbe Jesúsweimay burro-unane srua amba, nømum pala kewagüilan burron kayen, Jesúsbe itøguanabig køn.

⁸ Inchen truba yamelø nømui pala kewagúilan maywan kayen, kaneløbe chugøben nørørørø kullag srarcheelø lutiicha, maywan kayen,

⁹ merrab amrrubelø lata, wendau amrrubelø lata trenchib trashibelø køn:

—jHosanna! chib;

jSeñor Tiuswei munchiyu nø ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn! chib.

¹⁰ jNamui merrabsrø mōskai David nø ashib karub waig købig arrubiibe mayanguen tab indig køn! chib.

jSrømbalarømbe Hosanna!— chib, trashibelø køn.

¹¹ Inchen Jesúsbe Jerusalén pua, Tiuswei yau kebyabe, truyu chiwan køben ambumay imay tab ashabe, yandø maaben køben, Betaniasrømay nui doce kusrenanøb pera uniiløba ibig køn.

*Jesús mamig niimø higuera tusrwan kaig nebunrrain chib
(Mt 21.18-19)*

¹² Katø kwaløm Betaniagurri webamba, Jesúsbe parøgwai mōra,

¹³ yabgurri kan higuera tusr ishiibaig pasrai ashabe, mamig niga tusr kōtashchab ibene, tru higos nigam pølmera kōmuben, ka ishiitø tōgaig wetørrabig køn.

¹⁴ Incha Jesúsbe tru higerane trenchibig køn:

—Managuen ñuinukkurri mamig niguigwan muguen manrrab tamibe chi kaanrrun— cha. Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nø trendaigwan mørøbelø køn.

*Tiuswei yawan Jesús chish marøb
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)*

¹⁵ Incha nømbe Jerusalénsrø pua, Jesúsbe Tiuswei yau kebyabe, truyu yanøb, penab inchib warabelan wambig webetab mendapinchibig køn. Katø misagwan an yunømarøb purraig mishatsiimeran utsøbetab, palomamera yanøbelø purraigwan utsøbetab incha,

¹⁶ katø mungucha truyube chigøben srua puramrramamig køn.

¹⁷ Incha trenchib kusrenanøbig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig kōmuitarru cha:

“Nai tab yabe mayeelø chu pirausrø misaameraindøgucha

Tiuswan wamindi ya køn cha wamig kōnrrun” taig.

Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

¹⁸ Inchen sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba mørabe, mandø incha kweetsamdiig kōtashchab lab mendabelø køn, nun kōriimata, kaguende maya misaamera Jesús kusrenanigwan ke kwaara asha køben.

¹⁹ Inchen yandø yem køben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba ciudaygurri webya ibig køn.

*Higuera tusr mamig niimig yandø mul-laig
(Mt 21.20-22)*

²⁰ Incha katø lōtsø truwan puraamben, tru higerabe kutøgue srølbañau mul-lain kui ashabe,

²¹ Pedrobe Jesús trendaigwan isua, nune trenchibig køn:

—Au, Kusrennøbig, tru ñi kaig nebubash cha trendaig higerabe chab mul-labgwen indin køn— cha.

²² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui isubigwan ke Tiusweinuutø pasra pønrray cha.

²³ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben i tunwanma øyah taimbe: “Yugurri mendamisra, maryu kebeñ” cha. Incha nui manrrøyu treeg kōmuptinchaitamab isumøtø, maig taig ke treeg marig kōnrraitamab kōrebene, treeg marig kōnrrun cha.

²⁴ Inchawei nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Ñim chiwandøgucha Tiusba waminchib miappe, chabgwen trunun utabgwen indermab kōrewabe, ñimbe utønrrun cha.

²⁵ Incha ñim Tiusba waminchib pønrrappe, mōigwan køben namig isuig tōgaguabe, nø kaig marigwan ulø paymønrrab, pesannamig køn cha, srømbalarø wabig ñimui Mōskaingucha ñimui kaig mariilan treetøwei ulø paymø, pesannaig kōnrraimbe.

²⁶ Kaguende katøgan ñimun kaig maren, ñimma pesannamø, ulø payene, ñimui Mōskai srømbalarø wabikkucha pesannamø, ñimui kaig mariilan ulø payrrun— chibig køn.

*Jesúswei karumburab karuibe mu mandamgaig
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)*

²⁷ Incha katøle Jerusalénmay amrrua, Jesúsbe Tiuswei yau llirab uñene, sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kōlli misaameraba nun kemallabe, trencha payibelø køn:

²⁸ —¿Ñi mariilane mu karua pasriitogarre margu? cha. Kabe ¿øyeeg maramelane mu karua pasrta?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha lõtåbig køn:

—Na ñimun kan chigøsrøn payrrab inchar cha. Nan lõtøbene, øyeelan martraimbe nan i mu mandamgaig marig chugurriig kuig na ñimun eshkarrumøn cha.

³⁰ Juan misagwan piu umbu ulsrøb uniibe ¿srømbalårngurrin kuig kø chindah, kabe møgueløgurrin kuig kø chindah? cha. Løtørray— chibig køn.

³¹ Inchene nõmdø trenchib payiyab mendabelø køn:

—Trube, nam: “Srømbalårngurrin kuig køn” chibene, nõbe namune trenchinrrun cha: “¿Chindimba nune køremøgue?” cha.

³² Kabe: “Møgueløgurrin kuig køn chinrrab ashendø, ¿maig købsruerah?”— cha. Øyan chippe, kaguende nõmbe misagwan kørig isuarre inchibelø køn, kaguende mayeeløba Juanwane cierton Tius maig karuigwan eshkabig kui asha tøgagøbelø køben.

³³ Treekkurri Jesúswane trenchibelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

12

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig

(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Incha Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ chib kemesra wamindiiløtøga eshkab menda, trenchibig køn:

—Kan møg nuim pirau uvas tra mara, trugurrimbe panig pasra, uvas piwan wesrumikkucha pirau tamara pasra, katø tru ellmarigwan ashib laramig kan ya-unø palaig mara pasran cha. Incha nui pirøwan katøganelan misrigwan pirishinrraptø kwallchai tranabe, yabsrømay yan cha.

² Incha yandø lurråmig puben, nui kan karuindiig megåbigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan utønrrai karua øriibe,

³ nõmbe nun kemøra, kurrågucha, chiguchågaig ørøbelø køn cha.

⁴ Inchen tru puåibe katøgan karuindiig megåbigwan øren, truigwane turyu larrøgucha, nõmbe tsalø wamåbelø køn.

⁵ Inchen tru ellmarig puåibe katøgucha katøgan karua øren, truigwane kweetsin køben, katøbe mas yam øren, kanelane kurråbetab, kanelane kweechib inchibelø køn.

⁶ Inchen sråbe yandø katøgucha kandø kørrømisrøbig køn, truiibe nui trag nusrkai, undaaråig. Incha yandø sråbebe truigwan ørøbig køn, trenchib: “Nai nusrkawane chinchimønrrun” cha.

⁷ Treendingucha tru kwallibeløbe kangurrin kangurri nõmasiyaitø trenchibelø køn: “Pirøwan ketig utønrråibiibe iigwein køn cha. Kwetchab amun cha. Pirøbe namuin kørrømisrøtrun” cha.

⁸ Incha nusrkawane kemøra, kweecha, asrwane tru uvas traugurri weguchibelø køn— cha.

⁹ Incha Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tru uvas tra puåibe chi martrerah? cha. Arrua, tru kwallibelane kweecha, tru uvas trawane katøganelan tranrrun cha.

¹⁰ ¿Ñimgan Tiuswei wamwan pørigu iigwan mana lemeelø køtirru? cha:

Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbåsa wayåmig

mas purø tab srukken misrin køn taigwan.

¹¹ Señor Tius øyeeg marene, namuin kabyube truba tabig asønatan cha.—

¹² Inchen Jesúswan merråråwa sruamrrab kemøtrab inchibelø køn, kaguende tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha waminchippe, nõmun kemesra wamindi møra. Inchendø nõmbe misag truba nuwan køriimata, kågøbåsha, pasramnetø ambuptinchibelø køn.

Tiuswein kønrråbigwane Tiuswan tranøppe, Césårwein kønrråbigwane Césårwan tranøb

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Incha Jesúsweimay mø fariseosmeran køsrønba, Herodesweingateelanba ørøbelø køn, chigøben wamindingarua, nõ kalø lõtøbene, truyu kebenørkønrrab isua.

¹⁴ Inchen truiløbe amrrua, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe ciertonigwan waminchib møg kui aser cha. Katø misag maig chitanmårtø mørøb pasrømig køn cha. Kaguende ñibe mundøgucha nõmun mailø køtåsha

kandarøtø imøtø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cierton sølwan kusrenanøbig køn cha. Trube, ¿tru Roma maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merømuig køh? Kabe, ¿merig køh, chinderah? cha. ¿Tranrrautah? Kabe ¿tranmønrrautah?—chibelø køn.

¹⁵ Inchen Jesúsbe nømune ka isatø, palatø tab inchib chib pønrrai ashabe, trenchibig køn: —¿Nane chindimbarre kebenøsrkønrrab inchigue? cha. Kan pagaram anwan srua amrruy cha, na ashchab.—

¹⁶ Inchen srua amrruben, Jesúsbe trenchibig køn: —¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha. Inchen nømbe:

—Tru Césarwein køn— chiben,

¹⁷ Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Césarwein købene, trube, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

Inchen nune ke kwaara ashibelø køn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸ Inchen mø saduceosmera køsrøn Jesúswan ashchab ambubelø køn. Truiløbe tru kwabeløbe øsiiramønrrun chibelø kuabe, Jesúswane øyeeg payibelø køn:

¹⁹ —Kusrennøbig, Moisésbe namun treeg pøra kørrømarig køn cha: “Møigwei nuneg køben kwawa, srawan urekkaig kørrømarene, trube, tru nuneebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimburab ureg tøgagømig køn” chibig.

²⁰ Trube, sietenunelø købig køn cha. Indiibe srøsrøibe kasharawa, chi urekkaig kwaben,

²¹ tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben, katø tru pøn kønrrabyuigwangucha treetøwei nebuben,

²² yandø søteeløba tru ishuuba kasharawa, møikkucha ureg kørrøarmøen cha. Inchen yandø srabebe ishukkucha kwan cha.

²³ Trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kønrrerah? cha payibelø køn, tru sieteeløba nune srai mara tøgagømig købene.—

²⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe mandø kuinguen mørmøwa pella pønrrappe, ¿Tiuswei wamwan pørigwanba, katø Tiuswei maramburab marigwanba tab nebua ashmeelø kuarre pella pønrrømtøtirru? cha.

²⁵ Kaguende kwailø katøyug øsiirappe, kasharamøwei, kasharanmøwei inchun cha. Treeg kømøtø, srømbalasø ångelesmera latailøtøwein kønrrun cha.

²⁶ Inchen tru kwailø katø øsiiramigweimburappe ¿ñimgan Moisés pørigu lemeelø køtirru? cha, tru tusr-unø naarabigugurri Tius nun øyah taigwan: “Nabe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius kur” cha trendaigwan.

²⁷ Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn cha. Inchawei ñimbe purø nu pella pønrran— chibig køn.

Tius karua martrai pønrrailai utuig mas nuig

(Mt 22.34-40)

²⁸ Inchen tru Moisés pørigwan kan kusrenanøbig tru ‘maig køh’ cha, payiyab køben mørøb pasrabiibe, Jesúsbe søl løti møra, nun kemallabe, trencha payibig køn:

—¿Tius martrai karua pønrrailai utuig mas nuibe møig køh?— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Tru martrai karua pasrig mas nuibe iig køn cha: “Au, Israel misag, møray cha. Namui Señor Tiusbe, Señor nøtø køn cha.

³⁰ Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaritøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab chish kuitøgaba undaaramig køn” tan cha.

³¹ Inchen tru wendauibe iig køn cha: “Ñima ñiasiitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig køn” cha. Tru maig maramigwan martrai pønrrailø i pagatø lataig nørreeløbe katøgane chi kaagøn— cha, trenchibig køn.

³² Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbiibe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñibe sølwein tan cha. Tiusbe kandø køn chib, katøgane mu kaagøn chib,

³³ Tiuswan kerrigu ñui manrrøtøgaba, kerrigu ñui isumburab isuitøgaba, kerrigu ñui asru chish kømburab chish kuitøgaba undaarab, katø mendaigwangucha nøasiitø lataitøwei undaarab indamig køn cha trenchippe. Iilan mariibe Tiusweyasig traniiba, katø animalmeran kweecha Tiusweyasig parriløba lataitøguen kømøtø, mas nuig køn— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe trube ke tab isua løti ashabe, nune trenchibig køn:

—Tius nø ashib karub pasrainug pumibe ñibe ke tre yab pasrømøn— cha.

Inchen yandø katøbe Jesús wane mugucha chi payrrab inchimeelø køn.

¿Cristobe mui Nusrkain køh?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Jesús Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwabe, trencha payibig køn:

—¿Tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe chindimba tru Cristone Davidwei misagurri arrubig køn tah? cha.

³⁶ Kaguende Davidtøweinguen Espiritu Santo eshkaig trendaig køn cha:

Señor Tiusbe tru nai Señor wane trendan cha:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,

ñui ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi itøbunønrrai ñui srøb umbu na pønsramnegatig.”

³⁷ Pøs Cristone David nøtøweinguen: “Señor” cha wamøbene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chibig køn.

Inchen misaamera truba nu pasrabiibe truba chull møøbelø køn.

Moisés pørigwan kusrenanøbelan nøm mailø kuigwan Jesús waminchib

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Jesús kusrenanøb pasrøwabe trenchibig køn:

—Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelane ashiptø kuy cha. Truiløbe kørrabelø kewa llirab amønami chullelø køn cha, katø penab, yanøb indiisrø nømune maig købash kømø, truba tab wamønrrai inchib,

³⁹ katø judiosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba inchibelø køn cha.

⁴⁰ Incha katø piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiuswan waminchibelø køn cha. Truiløbe møra melami mas nuigwan utønrrun— chibig køn.

Waacha piudai an kegutsig

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Mana køsrøn Jesús Tiuswei yau Tiusweyasig an kebusrinug tru pinrrøgue wabene, truba nu misaabe truyu an kebusrøb køben, truba yamelø puarmerabe truba nørøweyig an kebusri ashibig køn.

⁴² Inchen truyu kan waacha piuda arruabe, truyu pagatø øskø andø purø lamøzhig kebusren,

⁴³ Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan wamabe, trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe cajayu pusrøbelø kanelø lataguen kømø, mas nu kebusran cha.

⁴⁴ Kaguen mayeeløba nømbe undaigwandø tranen, trune nøbe waacha køptø, nui kerrigu tøgagúigwan tranan cha, tru nui øsig tsumig kerrigu tøgagúigwan.—

13

Tiuswei yawan pinisaig kønrrun cha, Jesús eshkaib

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Jesús Tiuswei yaugurri webibene, møikkøsrøn nui kusrenanøb pera uniilai utuibe, trenchibig køn:

—¡Kusrennøbig, ñiguen ash cha, kan yeeg nørø sruumera, yeeg nørø yamera kuita!— cha.

² Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Yeeg nørø yamera mariilan ñigan ashkuh? cha. Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørrømisrønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— chibig køn.

Señor arrum lutau chigøben kønrrabig

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Incha Jesús Olivos Tunsrø Tiuswei ya pasrab pinrrøguesø wabene, Pedroba, Jacoboba, Juanba, Andrésbabe nundø nørø trencha payibelø køn:

⁴ —Øyeebe mana purainrrab kui namun eshkarra cha. ¿Tru kerrigu treeg nebunrrabig-wan asamibe chitø kenamisrtrerah?— cha.

⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ashiptø kuy cha, mugøben ñimun peløsrkønrrain kømø.

⁶ Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe truig kur” chib. Trumay misaameran isa wamincha truba nu peløsrkønrrun chibig køn.

⁷ Incha, ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn’ chib, katø, ‘purø trømbøig kørig kømdiig kwayanrrab køn’ chib ñim wamindi

mørabe, mandøguen kòmui inchib kwarmøtay cha. Kaguende øyeebe treedø treeg purainrra-bigwein kòn cha. Inchendø katøgucha patsamibe pumø srø kònrrun chibig kòn.

⁸ Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha. Trune chusrøn køben pirø trømbøig kònøben, parø arruben, iiløbe kan ishuwan unø tammisrtrab pusrkwab pølbasri lataitø kònrrun cha.

⁹ 'Inchawei ñimasiyaitø tab ashiptø kuy cha. Kaguende ñimune karubelai tasku tranen, katø judiosmera tulundzuni yamerayu ichabetab inchun cha. Katø ñimune karubelø nørreelai merrab, reymerai merrab nagurrindø pønrramig kònrrai martrun cha, trumay ñimbe naimburabigwan wamindamig kònrrain cha.

¹⁰ Srabe kwaløm pumøwatø Tiuswei tabig srø wamwan yu pirau maya misaameran eshkar kusrenanamig nebunrrun cha.

¹¹ Inchen ñimun merrarrawa, tru misagwan ashib karub purrabelaimay tranrrab srua ambene, chi tamernab merrabwei isumønrrigay cha. Tru uras wamincheenchen Tius maig waminchai tranen, treeg waminchigay cha. Kaguende ñim kømøtø, Espiritu Santo waminchun, chibig kòn.

¹² Inchen nuneebe nømui nunewandøwei kwetchai tranen, møskaimbe nusrkawan tranen, ureemerabe møskalan namig kurra, kwetchai tranrrun cha.

¹³ Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indillø kònrrabguen cha. Inchendø srabe kwalømgatig chigúingucha megabig megabiibe kebeñchabig kømig kaigyugurri wesraig kònrrun, chibig kòn.

¹⁴ 'Tru pinishinrrabig trømbøig køsøngønrraptiig truig nø pasramnug kømubendø, ñim truyu pasrai ashabe (lebiibe iigwan tab chigúi mør), trube, Judea pirau warabeløbe tun palasromay wegørra lulay cha.

¹⁵ Inchen tru kwaløm nui ya pala wambig wabiibe chigøben wesrunrrab kørraarua, umbu kelulumumig kòn cha.

¹⁶ Katø chugøben trausrø uñibiibe nui itøsinigwan tranrrab arrumumig kòn.

¹⁷ 'ishumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanreelø, kabe muchib ureg tøgarmerraimbe maig kònrrer! chibig kòn.

¹⁸ Inchawei ñimbe Tiusba waminchib miay cha, trømbøig pishin kwalømmerawan lulamig nebumønrrai.

¹⁹ Kaguende tru kwalømmerawane purø trømbøig nebuinab melamig attrun cha. Tius chigurrimbunø købigwan marøb uraskurri møingatig øyeebe kaagúig, katøbe managuen øyeebe kaanrrun cha.

²⁰ Señor tru kwalømmerawan landøranmuisruandøbe, mugucha øsig waramgaig kònrrun cha. Inchendø nuyasiitø kònrrai tarømariilø, tru nø lawa wesruiløgurri landøranin kòn cha.

²¹ 'Inchawei tru kwalømmerawan møikkøben ñimun: "Asay, yu Cristo pasran" chib, kabe: "Asay, yu pasran" taingucha, kørømøtay cha.

²² Kaguende møiløgøben 'Cristo ker' chib, isatø inchibeløba, katø 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isatø inchibeløba amrrunrrun cha. Incha nømui maramburab marøb mariilø, nørreelø asha kømig kenamariiløba, nørreelø kwaara asha kònrrai mariiløba martrun cha, misagwan treeg incha peløsrkønrrab. Incha Tius nuyasiitø tarømariilanguen kegørrørskamdiig kuimbe, kegørrørskønrrab inchun, chibig kòn.

²³ Inchawei ñimbe tab isua ashiptø kuy cha. Nabe ñimune iigwan kerriguba puraimøwatø chab eshkar cha.

*Møg Misra Arrubig mandø arrumigwan waminchib
(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)*

²⁴ Inchen tru kwalømmerawan, tru treeg isumdø kwalømmera chab puraibene,

nøsiibe yandø kwaben, pølbe yandø pilømuben,

²⁵ estrellamerabe srømbalasrøngurri kørab amrruben,

katø srømbalasrø purø nørreelø pønrrabelan kønøgøb sruagutsiilø kònrrun chibig kòn.

²⁶ Inchen tru Møg Misra Arrubiibe purø nuig maramburab maramig tøgag tøgwegwalmabig wañiyu arruben, misaamerabe ashchun chibig kòn.

²⁷ Incha nøbe nui ångelesmeran øra, ambugurri, igurri, walligurri, wagurri pirau maya yabsrøngurri kandarø srømbalasrøngatig nui lawa wesruilan kanbalatø tulishinrrun cha.

²⁸ 'Kan higuera tusrwanma asha kusrey. Nui srarmera uturcheelø misrøb, ishiimera weguchene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig yandø lutau kui ashibelø kòn cha.

²⁹ Øyeetøwei ñim iilan purayai ashabe, attrabiibe attrab yaskabuguen pasraitamab isua kuy, chibig kòn.

³⁰ Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, øyeeløbe kerrigu purainrrun cha.

³¹ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³² 'Inchendø tru treeg punrrab kwalømwanba, uranbabe mugucha ashmøn cha. Srømbalarø ángelesmeraguen ashmøwei, ni Tiuswei Nusrkai ashmøwei indan cha. Trunun ashippe, Møskaindøwei asan, chibig køn.

³³ 'Inchawei ñimbe pesannamø, tab ashiptø kuy cha, kaguende ñimbe øyeebe mana purainrrabig kui ashmøwabe.

³⁴ Kaguende iibe kan møg nui yangurri yabsrømay webya inrraptø, nui karuindiig melabelane nui yawan ashib kønrrai kørømara, kanun kanun nømui maramigwan marøb kønrrai karua pønsra, tru yaskabu ashib pasrabigwane chigøben kømønrrai ashib pasrønrrai karua pasra ibig lataitøwein køn cha.

³⁵ Inchawei ñimbe ashiptø kuy, chibig køn. Ya puag pilliraben kui, kabe yem tøbøtag kui, kabe kallu wamøben kui, kabe løtsø kui, mana attrab kui mørmøwabe.

³⁶ Inchippa møi møi arrua, kib warøben wetørrainrrab kømø cha.

³⁷ Inchawei na ñimun maig taibe, mayeelan katø treetøwein tamønrrun: ¡Munig, kasriitø kuy!— cha.

14

Jesúswan mandø incha kemøramigwan waminchib

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Pascua fiestan maramiba, tru Pirri Levaduragaig maig Fiestan maramiba yandø pa kwalømdø paløben, sacerdotsmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúswan kwetchab chigøben isa mandø incha kemøramdiig køtashchab inchib kuabe,

² trenchibelø køn:

—Fiesta utu marmønrrab cha, misaamera ke chindi asamgaig inchimønrrain— cha.

Kan ishug Jesúswan may irrabzhiitøga itø lushib

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Betaniasrø tru Simón Leproso taigwei yau Jesús wabene, kan ishug alabastro limetayu nardotøzhig chi undisaimiig, netsiig, truba may irrabig, purø nuweyigwan srua, kemalla, Jesús mishatsigu wamnetø, limetan pushippa, tru may irrabigwan tur pala itølushibig køn.

⁴ Inchen møiløgøsrøn truyu purrabeløbe nama, nømdø trenchibelø køn:

—¿Purø may irrabzhigwan ke ka yandøbe chinchabrre lusah? cha.

⁵ Waachameran purugumig kan trescientos denarios menrraweinguen yanøbsruinrrun— cha.

Nømbe tru ishuwane truba namig waminchib købelø køn.

⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Kagøbasay! cha. ¿Chinchabrre inchigue? cha. Nøbe nayasig truba tabzhig maran cha.

⁷ Waachamerane chu uragucha ñimui utu tøgagua, ñim nømun tabig maramdiig købene, tabig martrun cha. Trune nane yube chu uragucha tøgagønrraamøn cha.

⁸ I ishuube nun maig maramdiig nebuben treeg maran cha. Nai asrwan manawei kanmaytø may irrabzhigwan srølan cha, nan søramigweyasig.

⁹ Nabe ñimune cierton trendamønrrun chibig køn: Yu pirau chutøgucha Tiuswei tabig srø wam kaigyurri wesrabigwan eshkab kusrenaniisrømbe, tru nø marigwangucha tøga waminchun cha, nun pesannamø, isuig kønrrai.—

Judas Jesúswan ashig kømui inchibelan tranøb

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Inchen Judas Iscariote, tru doce Jesús kusrenanøb pera unilai utuig, sacerdotsmeran karubelan Jesúswan nømui tasku tranrrab waminchab ibene,

¹¹ nømbe trunun møøppe, truba kasraarawa, an tranrrab misrøbelø køn. Inchen Judasbe Jesúswan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei Pascua mamig

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹² Tru Pirri Levaduragaig maig Fiesta pøbasrøb kwaløm, tru Pascuayasig ubisha-unan kweechib kwaløm, Jesúswai kusrenanøb pera uniløbe nun trencha payibelø køn:

—¿Pascua mamigwan ñuimbe chu tamartrab ambamø?— cha.

¹³ Inchen nøbe nui kusrenanøb pera unilan pailan trencha karua ørøbig køn:

—Ciudayumay ambay cha. Truyube kan møg pigøtsø mutaig ñimun katøben, truigwei wendautø amrrigay cha.

¹⁴ Incha truig kebyainug kebambabe, ya puaiwane ñimbe trenchinrrigay cha: “Kusrennøbiibe ñun trendan cha: ‘¿Nai kusrenanøb pera uniiløba pascua mamigwan mab purram salabe chu køh?’ ” cha.

¹⁵ Inchene ya puaipe pala pusuø kan nu sala chiguen palømig yandø ke chab tamarikken ñimun eshkanrrun cha. Inchen ñimbe namuyasig truyu tamartrigay— chibig køn Jesúsbe.

¹⁶ Inchen nømbe amba, ciudayu puabe, Jesús nømun maig taig treeg wetørrawa, tru Pascuan tamarøbelø køn.

¹⁷ Inchen yandø yem køben Jesúsbe nui doce kusrenanøb pera uniiløba pua,

¹⁸ mishatsigu mab purrøwabe, Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn naba mab wabig nan ashig kømui inchielaingatø misra, nan tranrrab køn— cha.

¹⁹ Inchen nømbe truba isui inchiib menda, Jesúswan kan kan payibelø køn:

—¿Kabe na købra, chinderah?— chib.

²⁰ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñim doceelai utuig køn cha, naba i nindagutøwei pirriwan kebishibig.

²¹ Pøs, tru Møg Misra Arrubiibe Tiuswei wamwan pørigu maig pørig pasrøben, truwan pureb iben, trune jtru møg waacha! tru Møg Misra Arrubigwan ashig kømui inchi-belan tranrrabigweimburappe, yeekucha kuita, chibig køn. Trembe trube kal-lamuig kuinguen søl købsruinrrun— cha.

²² Incha mab purrappatø, Jesúsbe pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, nømun trenchib srørrøbig køn:

—Cha, may cha. Iibe nai asr køn— cha.

²³ Incha katø copan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, nømun purøøøbig køn. Inchen tru copayugwan søteeløba muchibelø køn. Inchen nøbe nømun trenchibig køn:

²⁴ —Iig, nai animbe, Tius tru misagweyasig srø acuerdon mari anin køn cha. Tru animbe truba nu misagweyasig lusig køn cha

²⁵ Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

Pedro nan ‘ashmíg kur’ chinrrautan cha, Jesús trenchib

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Incha kan himnon chab cantawabe, Olivos Tunsrømay amba,

²⁷ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe mayeeløba nainug isua pønrraigwan trubishinrrun cha. Kaguende Tiuswei wamwan pørigu øyah chibig pørig pasran cha:

“Ubisha ashibigwan na kweechen,

ubishamerabe nøørotø chab lulrrun” chibig.

²⁸ Inchendø nabe katøyug øsiirappe, ñimnguen ammøwatø, nabe Galileasrømay yamønrrun— cha.

²⁹ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Mayeeløba ñuinug isua pønrraigwan trubisaingucha, na kuimbe tarømisrumønrrun— cha.

Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

³⁰ —Nabe ñun cierton trendamønrrun cha: Møi yemdøweinguen kallu pamay wamømwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíg kur’ chinrrautan— cha.

³¹ Inchen Pedrobe truba inchiib trenchibig køn:

—Ñiba nan kwamig nebinguen, nabe managuen ñun ‘ashmíg kur’ chimumønrrun— cha. Inchen søteeløba treetøwein chibelø køn.

Jesús nui Møskaimba Getsemanisrø waminchib

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Incha nømbe kanbalø Getsemaní taisrø puabe, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Yu purramisray cha, nai Møskaimba na wamindamne.—

³³ Incha Pedronba, Jacobonba, Juanwanba pera yabe, truba truba isui, ni mumayguen tab kømui inchiib menda,

³⁴ trenchibig køn:

—Nai manraube isubiitø kwabguen ka kwamdiig køtan cha. Ñimbe yutø kørøømisra, kimø purray— chibig køn.

³⁵ Incha Jesúsbe katøguchi ambuurø ya, pirau sraløptincha, Møskaimba waminchib miabig køn:

—Tru purø trømbøig attrabig nan treeg punrrain kømubene, treeg pumugasam— chib.

³⁶ Katø Tiuswan trenchib miabig kòn:

—Abba, nai Møskain chib, ñuimbe chitøgucha kaimamø, maramdiitø kòn cha. I copan nan tarømartra cha. Inchendø na maig isuiig køben, treeg kønrrain kømøtø, ñun maig maramdiig køben, treeg kønrrain— chib.

³⁷ Incha nui kusrenanøb pera uniilaimay arrua, kib purrai wetørrawabe, Pedrone trenchibig kòn:

—Simón, ¿kib watirru? cha. ¿Kan uratøguen kimø, kasriibe wanrrab kaimatirru? cha.

³⁸ Kimø, Tiusba waminchib purray, chibig kòn, chiyugøben kaigyu kegørrømønrrape. Ñimbe tabigwan martrabwei isuingucha, ñimui asrbe kullaguig kòn— cha.

³⁹ Incha katøle Jesúsbe ya, treetøwein chib Møskaimba waminchibig kòn.

⁴⁰ Incha katø arruabe, katøguen nui kusrenanøb pera uniilane kiptøwei purrain kui wetørrabig kòn, kaguende nømui kabmerabe kigøbiitø ke kanaim purrøwa. Incha nømbe mancha løtønrrab kaimabelø kòn.

⁴¹ Inchen Jesúsbe pønmay kønrrabyu arruabe, trenchibig kòn:

—¿Katøgucha ñimgan israb, kib srø warøtirru? cha. Yandø tsabø kòn cha. Ura pun cha. Yandø tranan, chibig kòn, tru Møg Misra Arrubigwan kaig marøbelai tasku.

⁴² ¡Kurray, chibig kòn. Amrrab! cha. Nan ashig kømui inchibelaingatø pasramisøbig nan tranrrab arrubguen indan cha. ¡Asay!— chibig kòn.

Jesúswan merrarrawa srua ambu

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Incha Jesús waminchib pasramne, tru Judas, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuibe truba nu misaaba arrubig kòn, nømbe espadamera køben, tsiimera køben sruargue. Truiløbe sacerdotsmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba misra, karua øriilø købig kòn.

⁴⁴ Tru Judas Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisøbiibe nømune: “Merrarramig kuitamab ñim ashchai, na chi siñal køsrøn maren, ashib pønrrønrrigay” cha, eshkain købig kòn. “Tru na muchaig, truig kønrrun cha. Truigwan kemøra, suldaumeraba sruamrrigay” cha.

⁴⁵ Inchen Judas puabe, møi møi Jesúsweim pulu kemallib trenchibig kòn:

—¡Nai Kusrennøbig!— cha.

Inchabe muchabig kòn.

⁴⁶ Inchene nømbe Jesúswan kemøra, sruamrrab merrarrabelø kòn.

⁴⁷ Inchen møikkøsrøn truyu pasrabiibe nui espadan wesrub, maya sacerdotsmeran ø karub sacerdoti karuindiig megabigwan kaluwan kelarrab lutiichiptinchibig kòn.

⁴⁸ Inchen Jesúsbe misaameran trenchibig kòn:

—¿Chindimbarre ñimbe espadamera køben, tsiimera køben sruar werrugue cha, nan kemøtrab, nabe kan niliig kui lata?

⁴⁹ Nabe ñimba kwalømmørig Tiuswei yau kusrennøb waben, ñimbe managuen nane kemørmuig kòn cha. Inchendø Tiuswei wamwan pørigu maig taig treeg nebunrrain kuig kòn— chibig kòn.

⁵⁰ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe nundø pasramnetø, mayeeløba chab luløptinchibelø kòn.

⁵¹ Inchen kan matsinube køsaatiig llensutø tsinaig tru wendautø iben, nune kemøøptinchen,

⁵² nøbe llensun wesølønno, køsaatiig ¡katø! pinaptinchibig kòn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

(Mt 26.57-68; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵³ Incha Jesúswan tru maya sacerdotsmeran ø karub sacerdoti may srua ambubelø kòn. Inchen mayeelø sacerdotsmeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba kerriguh tulundzunabelø kòn.

⁵⁴ Inchen Pedrobe Jesúswei wendau yaptø, yaptø tru maya sacerdotsmeran ø karub sacerdoti ya wambiisrøngatig ya, tru ashchai pønsraig pønrrabeløba pachiirab naabulu wamisra wabig kòn.

⁵⁵ Inchen sacerdotsmeran karubeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø mayeeløba misra Jesúswan kwanrrai pasrtrab, møilan køben ‘Jesúsbe kaig maren, nambe ashibwei indig kòn’ chib, waminchabelø labendø, treeg waminchabelø wetørranrrab kaimabelø kòn.

⁵⁶ Inchen møiløgøben nuimburab chigøben isa waminchendø, nøm wamindiibe ka peetø, peetø webibig kòn.

⁵⁷ Inchen møiløgøben kurra, isatø Jesúswan trenchibelø kòn:

⁵⁸—Nabe nò trendai mōrig kōn cha: “Nabe i Tiuswei yawan mōguelø marigwan pinisha, pōn kwalōmyube Tiuswei ya katōgan, mōguelø marig kōmōtø, mara pasramōnrrun” tan—chib.

⁵⁹Inchen treendingucha, katōgucha nōmui wamindiibe peetø, peetø webiben,

⁶⁰tru maya sacerdotemeseran nò karub sacerdotebe mayeelai utu kurra pasramisra, Jesúswane payibig kōn:

—¿Chigucha lōtōmōnrrapteh? cha. ¿Ñine øyeebe chi kalø maran charre inchib kōh?— cha.

⁶¹Inchen Jesúsbe nilōtø pasrōwa, chigucha lōtōmuben, tru maya sacerdotemeseran nò karub sacerdotebe katōyug trencha payibig kōn:

—¿Ñigan tru Cristo kōtirru cha, tru Tius mayanguen Tab Indigwei Nusrkai?—

⁶²Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Nabe truigwein kur cha. Inchagucha tru Mōg Misra Arrubig tru maramburab marøb Tiuswei kusrmay waben ñim ashib, katø srømbalasøngurri wañiyu arruben ashib inchun—cha.

⁶³Inchen tru maya sacerdotemeseran nò karub sacerdotebe nò kewagúigwandøwei kōlsrøb, trenchibig kōn:

—¿Namun nuimburab waminchabelø mas chiwein kui palōnrrab kø? cha.

⁶⁴Ñimdøweinguen Tiuswan purø trømbøig wamab wamindigwan mōran cha. ¿Ñimune maig asōnata?— chibig kōn.

Inchen nōmbe mayeeløba treeg kaig kuin kui mara, kwanrrai kōrrømara pasrøbelø kōn.

⁶⁵Inchen mōiløgøben nun illimbi tuchib, maløwan kasra, nun kurraguchib mendabe trenchibelø kōn:

—¿Namun kelarrab eshkau pø, chib, mu kurragutsin kui!—

Inchen tru Tiuswei yau ashchay pønsraig pønrrabeløbe Jesúswan merrarra, pashaguchibelø kōn.

Pedro Jesúsban ‘ashmíg kur’ chib

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

⁶⁶Inchen Pedrobe pinaamay yawambig waben, trunetø tru maya sacerdotemeseran nò karub sacerdotei mendig megabig kan srusrø puabe,

⁶⁷Pedro nag pulu pachirab waben, nun tab ashabe, trenchibig kōn:

—Ñigucha tru nazaretsriig Jesúsba uñibig kuig kōmøh— cha.

⁶⁸Inchen Pedrobe trenchib isabig kōn:

—Ashmíg kur cha. Ni chi wamindinguen mōrmur— cha.

Incha wambig kerruisrø webibene, kan kallu wamabig kōn.

⁶⁹Inchen tru srusrøbe katøle Pedron ashabe, truyu purrabelan katø eshka mendappe:

—Ñibe truilai utuigwein kōn— chiben,

⁷⁰Pedrobe katøguen ‘ashmíg kur’ chib isabig kōn. Inchen truyu purrabeløbe yanayutø katøguen Pedrone trenchibelø kōn:

—Isa kōmø, ñigucha truilai utuigwein kōn cha; kaguende ñibe galileasriig kōn— cha.

⁷¹Inchen Pedrobe:

—Na isab pasraig kōbene, trube, nan chigøben nebunrrappe nebubash chib. Tiusken ashen, katø nabe isa waminchibgucha pasrømur, chibig kōn. Ñim waminchib kui mōwane ni ashibguen ashmíg kur— cha.

⁷²Inchen trenchiben latatø kallube katøganguen wamaptinchibig kōn. Inchene Pedrobe Jesús øyah taig kōmørramab isuptinchibig kōn: “Kallu pamayguen wamømøwatø, ñibe nan pønmayguen ‘ashmíg kur’ chinrrautan” taigwan. Incha trunun isuabe, truba truba isui kishibig kōn.

15

Jesús Pilatøi merrab

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹Inchen yandø chab tər-rrabendø sacerdotemeseran karubeløba, misagwan karubelø kōlli misaameraba, katø tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø kerrigueløba tulundzunabelø kōn. Incha nōmbe Jesúswane lusra, srua amba, Pilatøn tranøbelø kōn.

²Inchen Pilatøbe Jesúswan trenchibig kōn:

—¿Ñigan judiosmerai rey kōtirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

³Inchen sacerdotemeseran karubeløbe nune chine, chine ‘øyeeg marøbig kuig kōn’ chiben,

4 Pilatobe katøyug trenchibig kòn:

—¿Chigucha lètómønrrapteh? cha. Ñiguen ash cha, ñune chigøben yeeg waminchib kòn cha, nømbe.—

5 Inchen Jesúsbe treeg indingucha lètømuben, Pilatobe ‘kan øyeebe maig kermab’ isub kørømisrøbig kòn.

Jesúsuan kwanrrai pasrøb

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

6 Fiesta kwalømmerawane kubernadurbe kailan keeri yau pønrrabelan misag møigwan elatchai miaben, trendø treeg marøb elachibig kòn.

7 Inchen tru keeri yaube kan møg Barrabás taibe keerig pasrabig kòn, nøbe larrø kailøba sötømisra, ashib karubelan namig kurrabyu misag kweechaig.

8 Inchen misaamerabe amrrua:

—Ñi trendø treeg marøbiibe, treeg mar— chib, Pilatone miab mendøben,

9 Pilatobe trencha lètatabig kòn:

—¿Ñimbe judíosmerai reywan na elatsamig palain køgue?— cha.

10 Kaguende Pilatobe tru sacerdotemeran karubeløbe Jesúswane uni ashig kømuptø nun tranin kui ashibig kòn.

11 Inchen sacerdotemeran karubeløbe Jesúsuan kømøtø, nømbe Barrabáswane elatchai inchibelø kòn.

12 Inchen Pilatobe katøyug payippe, trenchibig kòn:

—Trube, ¿ñim tru judíosmerai rey kòn taigwane nabe mandø indamø?— cha.

13 Inchen nømbe katø trenchib trashib lètabelø kòn:

—¡Kurusyu mesrø!— chib.

14 Inchen Pilatobe trenchibig kòn:

—¿Nøbe chi kalø marindørre øyeege martrainchigue?— cha.

Inchen nømbe masken mur trashibelø kòn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

15 Inchen Pilatobe tru nu misagwan ka tab kønrrai inchig køptø Barrabásuan ka inrrai elacha, Jesúswane ichagutsingaruabe, kurusyu mesrønrrai tranøbig kòn.

Suldaumera Jesúsuan indzatø ashib

16 Inchen suldaumerabe palacioyu mas umbusrø srua amba, maya suldau sötøwan tulundzuningarua,

17 kan yalø piguiig itøguenana, kaldiiigwan corona mara, petsøsrøbelø kòn.

18 Incha trugurrimbe trenchib trashib mendabelø kòn:

—¡Judíosmerai Rey, viva!— chib.

19 Incha cañatøga turbøtø itsamba, illimbi tutamba, tab inchib chib, nui merrab tømønrsamba inchibelø kòn.

20 Incha øyeege marøb ka indzatø ashib srua køptø, tru yalø piguiig itøguenanigwan wesrawa, nuiwan katøle kenana, kurusyu mesrønrrab nune wesrubelø kòn.

Jesúsuan kurusyu mesraig

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 Kan møg cirenesriig Simón taig, Alejandroimba, Rufoimba møskai wambig nøøørøsrøngurri purainrrab arruben, nune Jesúswei kurusuan ke mutamne incha mutøsrøbelø kòn.

22 Incha kanbalø Gólgota taisrømay nune srua ambubelø kòn, (tru trenchippe, “Calaverasrø” tainug).

23 Jesúswane vinoba, mirraba lindisaig yuulingucha, Jesúsbe muchimíig kòn.

24 Inchen kurusyu mesra, suldaumerabe Jesúswei kewagúilan nu merrarramig nebutashchab suerte kuchibelø kòn.

25 Inchen løtsø las nuevetø købig kòn, tru Jesúsuan kurusyu mesrøben.

26 Incha kan pørig mesrøbelø kòn, chigurrin kwanrrai mesraig kòn cha eshkabig:

JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig.

27 Incha katø pagatø nileelangucha kanun kusrmay, kanun atsimay nunba kurusyu melsrøbelø kòn.

28 Inchen tru Tiuswei wamwan øyah chib pøriibe nebuig kòn: “Tru kailai utu nune tøga pasrig kønrrun” taig.

29 Inchen truwan puraambubeløbe tsalø wamab, turwandø kønøgøb trenchibelø kòn:

—¡Au, ñi Tiuswei yawan pøtiicha, katø tru pøn kwalømyutø kusranrabiibe,

30 kwamønrrab ñitøwei chigøben mar! cha. ¡Kurusyugurri pinaamø!— cha.

³¹ Inchen tru sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba treetøweih nun indzatø ashib kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kanelane kaigyugurri wesrabendø, nøasiitøweimbe kaiman cha.

³² Tru Cristo, Israel misagwei reybe, møi kurusyugurri pinaarrubash cha, nam asha, nø kuitamab kørenrrab— cha.

Inchen nøba kurusyu melsraig melabeløgucha Jesúswan tsalø wamabelø køn.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Yandø kwaløm tøbøtag misrene, maaben las treskatig pirau ørøba løstigi kørrømisren,

³⁴ tre uras Jesúsbe truba mur trashibig køn:

—jEloi, Eloi! ¿Lama sabactani?— cha. (Trenchippe: “jNai Tius, nai Tius! ¿Chindimba nandø elachigu?” chib.)

³⁵ Inchen møiløgøsrøn truyu pønrrabelø mørabe, trenchibelø køn:

—Møray cha. Elíaswan wamøtan— cha.

³⁶ Inchen møikkøsrøn lulabe, ñab esponjan køchiibiyu kebisha, kan caña tsigu pucha, mutchai pulusrø yuuløb trenchibig køn:

—Kagøbasay cha. Inchippa kwamønrrai pinøsrannrab Elías attachchab— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe mur trashippe, yandø isrømuptinchibig køn.

³⁸ Inchen Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab sötø mesraibe palasøngurri kørrab kølsra, yandø paig misrøbig køn.

³⁹ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe Jesúsweim pinrrøgue pasrøwa, øyeeg trasaigwan mørøb, mandø kwaigwan ashib inchabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, i møøbe Tiuswei Nusrkaiwein kuin køn— cha.

⁴⁰ Inchen ishumburmera møiløgøsrøn yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn. Tru utube María Magdalena køben, tru Wendig Santiagoimba, Joséweimba usri María køben, katø Salomé købengue.

⁴¹ Inchen tru ishumburmerabe Jesús Galileasrø uñen, nui mendig amøñib, purugub inchibelø købig køn. Inchen truyube truiløtø kømøtø, katøgan ishumburmera Jerusalénmay Jesúsba nebamba yam pasrabig køn.

Jesúswan sørig

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Inchen yandø yem misrøb køben, tru isram kwalømweyasig tamarøb kuin kwaløm købig køn, kaguende katø kwalømbe isram kwaløm kønrrab køben.

⁴³ Inchen José arimateasriig, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba nuig tabig kui asig møg, nøgucha Tius nø ashib karub wainuigwan muniirabig arrua, Pilato wainug kørmø kebinrrab isua, nøbe kebya, Jesúswei asrwan miabig køn.

⁴⁴ Inchen Pilatobe, trube, kwabguen inditamab isua, nøbe truba kwaara, kan suldau cienelan nø karubigwan wama, kwabguen inditarru cha, payibig køn.

⁴⁵ Inchen trube nun eshkaben, Pilatobe Jesúswei asrwan Joséwan pinøsrungarubig køn.

⁴⁶ Inchen Josébe kan lino llensutøga kirra, Jesúswei asrwan pinøsrua, truyu pulabe, kan peñayu søramig trab lalig pasrabigu waya, trugurrimbe kan nu srugwan merrana, kebambinug kasrøbig køn.

⁴⁷ Inchen María Magdalenaba, María Joséwei usrimbabe chu sørøben ashibelø køn.

16

Jesús øsiirag

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Inchen sábadø kwaløm puraiben, María Magdalenaba, katø Jacobwei usri Maríaba, Saloméba Jesúswei asrwan srøllrab ambamig may irrabzheelø penabelø køn.

² Incha tru srø trune pølbaserøb kwalømbe, ullarbatø ambubelø køn søriisrømay.

³ Inchendø nømbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—¿Sørin trabyu kebambamug srugwane namune mu tarømara traniasamø?— cha.

⁴ Incha møimbe ashene, tru sørinug truba nu srug kasraibe truyu kømøtø, manawei malsrainguen tsuptinchen,

⁵ umbu sørinug kebambabe, kan matsinø puliig kørrabig keweig truyu kusrmay wai ashiptinchibelø køn. Inchen nømbe kwaaren,

⁶ trube trenchibig køn:

—Kwarmøtay cha. Ñimbe Jesús nazaretsriig tru kurusyu mesraigwan lan cha. Øsiirain køn cha. Yube mu kaagøn cha. Ñimguen asay, chibig køn, yu nun wayinug.

⁷ Mõimbe ambay, chibig kòn, nui kusrenanøb pera uniilanba, katø Pedrongucha øyah chinrrab: “Galileasrømay ñimguen ammøwatø, nømerrig inrrun tan chinrrigay cha. Trusrø ñimbe nun ashchun tan cha, ñimun nø maig taig.”—

⁸ Inchene tru ishumburmerabe sörinukkurri wegørra ambuppe, kwaarøptø ke itønab chab luløbelø kòn. Incha mungucha chigucha eshkameelø kòn, kaguende kwaarilø kua.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb

(Jn 20.11-18)

⁹ Tru truaaløm ullarbatø Jesúsbe katøygug øsiirawabe, María Magdalena tru sietè kwaimandziimeran webusrinabigwanmerrig kenamisrøbig kòn.

¹⁰ Inchen nøbe ya, Jesúsba amøñibelan eshkabig kòn, truiløbe isuilø kishib køben.

¹¹ Inchen nømbe ‘Jesús øsiirain kòn’ taigwanba, katø María ‘nø ashar’ taigwanba mørabe, nømbe køremeelø kòn.

Jesús nui pagatø kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb

(Lc 24.13-35)

¹² Indiibe iilø chab puraiben, kusrenanøb pera uniilø pailø wambig nøørsrømay ambub pønrøbene, Jesúsbe, nø kømø, peg lataig kenamisrøbig kòn.

¹³ Inchen nømbe amba, katøganelan eshkaben, truiløgucha nømune køremeelø kòn.

Jesús nui pera uniilan nøashib karua ørøb

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Indiibe mas wendøbe tru once pera uniilø mishatsigu mab purramnetø Jesúsbe truyu nømun kenamisrabe, namabig kòn, tru ‘nø katøle øsiirawa uni aser’ cha eshkabelan nømui manrrømera murelø kuikkurrimbah, katø kørenrrab inchimeelø kuikkurrimbatø.

¹⁵ Inchabe trenchibig kòn:

—Ñimbe yu pirau truørø amba, Tiuswei tabig srø wamwan mu misagwandøgucha eshkab kusrenanrrigay cha.

¹⁶ Inchen mõikkøben køreb, katø piu umbu ulsraig køb inchibiibe kaigyugurri wesraig kønrrun cha. Inchen mõikkøben køremígwane kaigyu pasrønrrai pasrig kønrrun cha.

¹⁷ Inchen nan kørebelane, nabe nømbe pasrain kui asamig iig tru øyeeg asha kønrrai mariiløbe nømbe pønrøbig pønrønrrun cha: nai munchiyube kwaimandziimeran webusrøb, srøbig peg wammera waminchib,

¹⁸ nømui taska ulmeran kemørinaingucha, chinchimub, katø inchipa chigøben kwetchap-tiig tøgga mutsinaingucha, chi kømub, katø nømui tasiimeran kwanreelaim pala estsarene, truiløbe tabelø kørømisrøb inchun— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

Jesús srømbalasrømay nebib

(Lc 24.50-53)

¹⁹ Incha Señor Jesúsbe nømun chab waminchene, nune srømbalasrømay kusraben, Tiusweim pulu kusrmay wamisrøbig kòn.

²⁰ Inchen nømbe webamba, Jesucristoimburabelan chutøgucha truørø eshkab kusrenanøbelø kòn. Inchen Señorbe nømbe marøb pasrabig kòn, nøm wamindigwane nui wam kui asig kønrrai maramburab mariiløtøgga kenamarøb.

San Lucas

Maig kuigwan eshkab pølbærøbig

¹ Pøs møiløgøben maig purayaiwan eshkabig kan pørig tamara kørromartrab indig købig køn lutøgurri, namui utu isa kømøtø, cierton treeg purayeelean.

² Tru srøsrøgurri nømui kaptøga nømarshib ashibelø, katø Tiuswei wamwan nøm waminchib pønrrabelø namun maig eshkaig køben, treeg.

³ Inchen nagucha kerriguba chitø purayailø maig kuigwan srøsrøgurriigwan tab nebua ashene, nangucha tabig asønaben, lutøgurri tamara ñun pørtrab inchar, ñi nai purø tab Teófilon,

⁴ tru ñun maig kusrenanig købigwan, tru ciertonigwan ñi tab nebua asamig kønrrai.

Kan ángel Juan kal-lamigwan eshkab

⁵ Herodes Judea rey køben, judiosmerai kan sacerdote Zacarías taig merrabsrø Abíaswei sacerdotsmerai utuig tsubig køn. Sraimbe Aarønwei misagugurri arrubig købig køn, Elizabet taig.

⁶ Tiuswei merrab pailøba sølgandø amøñibelø kua, Señor chi martrain taigwanba, katø chi maramigwan martrai karua pønrrailanba muguen chi tamgaig marøbelø købig køn.

⁷ Inchendø chi urekkar købig køn, kaguende Elisabetbe trendø ureg chigaig, pailøba yandø kølleelø kua.

⁸ Indiibe kan kwaløm Zacaríaswei sacerdots sötøwan Tiuswei merrab Tiusweiwan maramig nømun nebuben,

⁹ sacerdotsmerai utu trendø treeg marøbelø kua, suerte kucha ashene, Zacaríaswan Tiuswei yau incienso patrab kebyamig nun nebubig køn.

¹⁰ Inchen incienso parrøb pasramne, maya misaabe wambig Tiusba waminchib købig køn.

¹¹ Inchen møyimbe incienso parri altar pulu kusrmaygatømay Señorwei ángel Zacaríaswan kenamisrøptinchen,

¹² Zacaríasbe ángelwan ashabe, ¡katø! mandøguen kømuptinchen, ke chinchimmørø inchib kørig kui inchibig køn.

¹³ Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Zacarías, kørig kui inchimøta cha. Kaguende Tiusbe ñi nun miaigwan møyig kua, ñui srai Elisabetbe kan nusrkai tøgagønrrun cha, truigwane ñibe Juan munchi pasrtrig chibig køn.

¹⁴ Inchen ñibe truba tab kui mørøb kasraaraben, nø kal-labene, katøganelø møiløgøben tab kui mørtrun cha.

¹⁵ Kaguende ñui nusrkaimbe Tiuswei merrab truba nuig kønrrun cha, managuen vino muchimøwei, mutsiiranrraptiig kørap pi muchimøwei inchabig. Incha usrai patsau wap-patøwei Espiritu Santotø netsaig kua,

¹⁶ møilan køben, Israelwei misaameran nømui Señor Tiusweimay truba nu llirangarunrrun cha.

¹⁷ Tru Juanbe Señorwei merrab ippe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig Elías maig isubig køben treetøwei isubig, katø truigwei maramburab marigwan tøgag inrrun cha. Møskaløbe nusrkaløba katøle tabig waramig kønrrai marøb, katø kailø mørmeeløbe sølgandø amøñibelø misaasun marigu amøñinrab lliranrrai inchun cha. Kan nu sötø misaamera Señorwan utønrrab ke muniitø melønrrabelø kønrrai tamarøb.—

¹⁸ Inchen Zacaríasbe ángelwan payippe:

—¿Ilgwane mandø incha treeg kønrraitamab isumø? cha, trencha payibig køn. Kaguende nabe yandø køllig køben, nai sraingucha treetøwein køn— cha.

¹⁹ Inchen ángelbe trencha løtabig køn:

—Na, Gabrielbe Tiuswei merrab pasrabig kur cha. Incha nane i tabig srøigwan ñun wammørøsrkønrrai ørtan cha.

²⁰ Incha møyimbe tru treeg nebum kwalømgatig ñibe wamgaig, chigucha waminchab kaimabig kørromisrøtrabguen cha, na maig taigwan køremikkurri. Tru na trendailøbe treeg pum kwaløm punrrun— cha.

²¹ Trune misaabe wambig munig kua, Zacarías Tiuswei yaugurri ke peguen webarrumuben, chindermab isub købene,

²² Zacarías webarruppe, waminchab kaimabig webarruptinchen, Tiuswei yau chitø kenamisren, asiitamab isubelø køn. Inchen nøbe wamgaig kørromisra, nømune ka señas maratø eshkabig køn.

²³ Inchen Zacaríasbe Tiuswei yau Tiusweiwan maram kwalømmera chab patsøben, nõbe nui yamay iben,

²⁴ tru kwalømmera puraiben, Elisabetbe kwanrriig kõrrømisra, nui yaugurri trattø pøl webimíig kõn, øyeeg isub:

²⁵ “Møi i kwalømmerawan Señor nayasig øyeeg tabig martan cha, misaamera kaasiinab megamig kõmønrrai martrab.”

Kan ángel Jesús kal-lamigwan eshka

²⁶ Indiibe tøbø pilayu ángel Gabrielwan Galilea, kan pueblo Nazaret tainuumay Tiusbe ørøbig kõn,

²⁷ kan managuen mu mõøba kimø srusrø, María taigwan ashchai. Truipe kan møg, José taig, merrabsrø rey Davidweinukkurrin karrab misaaba kasharanrrab misraig kõbig kõn.

²⁸ Inchen ángelbe María wainug kebyabe, trenchibig kõn:

—¡Ka watirru! cha. ¡Tius mayanguen tab indig! Señorbe ñiba pasran cha. Katøgan ishumburmeran lata kõmø, ñundø purø tab indig kõn— cha.

²⁹ Inchen Mariábe ángel wamindiilan mørabe, kan øyeeg chib tab wamibe maig kermab isubig kõn. Katø ángel øyeeg chib tab wamibe chi chibig kermab isubig kõn.

³⁰ Inchen ángelbe trenchibig kõn:

—María kõrig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Tiuswei merrab mayanguen tabig asønaig kõn cha.

³¹ Møimbe kwanrriig kõrrømisra, kan nusrkai kal-labene, Jesús munchi pasrtrig chibig kõn.

³² Nøbe purø nuig, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkain cha wamig kõnrrun cha. Inchen Señor Tiusbe tru mõskai David wamisra ashib karub waigwan tranrrun cha.

³³ Inchen nõbe Jacobwei misaameran managatig ashib karub wanrrun cha. Inchen tru nõ ashib karub wamibe managuen patsønrraamøn— chibig kõn.

³⁴ Inchene Mariábe:

—¿Na mu mõøbagucha kimíigwane øyeebe chinchá purainrrab kø?— cha, payene,

—ángelbe trenchibig kõn:

—Espíritu Santo ñuim pala kõrraaruben, Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei maramburab marøbig kan wañi lataig ñun pinøbulen, treekkurri tru newan tabig kal-lanrabiibe, Tiuswei Nusrkain cha wamig kõnrrun chibig kõn.

³⁶ Katø ñimui Elisabetgucha ya køllim palasø kan nusrkai tøgagønrrab kõn cha. Chi ureg tøgagønrrab kaimabig kõn taiknen seis mesesken kwanrriig kõn cha.

³⁷ Kaguende Tiusweimbe chitøgucha kaimamdiibe kaabig kõn— cha, trenchibig kõn.

³⁸ Inchene Mariábe trenchibig kõn:

—Nabe Señor maig karuigwan marøb megabig kur cha. Ñi nan maig taig treeg kõnrrain— chiben, yandø ángelbe truyugurri ibig kõn.

María Elisabetwan ashchab ib

³⁹ Tru kwalømmerawan Mariábe tamara, Judea pirau tunmeragøba tøga pirømerasø kan puebløyumay petø ya,

⁴⁰ Zacaríaswei yau kebyabe, Elisabetwan 'ka undirru' chibig kõn.

⁴¹ Inchen Elisabet María 'ka undirru' taigwan mørenne, unøbe patsø umbu kõnaptinchen, Elisabetbe Espiritu Santo netsaig kõrrømisra,

⁴² nõbe truba mur wamab trenchibig kõn:

—Tiusbe maya ishumburmerai utu ñune mayanguen tab kuig kõnrrai indig køben, katø ñui patsau tøgagúig unangucha mayanguen tab kuig kõnrrai indig kõn cha.

⁴³ ¿Nan øyeeg lastima asiibe chugurri arrerah? cha, ¿Nai Señorwei usri nan ashchab punrraimbe?

⁴⁴ Kaguende ñi nan 'ka undirru' cha wamigwan møren latatø, nai unøbe kasrag køptø nai patsø umbu kõnaptinndan cha.

⁴⁵ Kørebigweimbe mayanguen tab kõn cha. Kaguende Señor maig kõnrrun cha, chi taibe, nõbe treeg nebunrrai martrun— chibig kõn.

⁴⁶ Inchen Mariábe trenchibig kõn:

—Nai mõsiibe Señorwan maya nuguen tabig wamindan cha.

⁴⁷ Katø nai espíritube Tius nai Kaigyugurri Wesrabigweinug truba kasraaran cha.

⁴⁸ Kaguende Tiusbe na nõ karuigwan marøb megabig, na chigucha kõmø waachawan isua asin kõn cha. Pøs mõingurrimbunøbe misaamera srøig srøig kurrab amrrubeløbe nane mayanguen tab kuig kõn chinrrautan cha.

⁴⁹ Kaguende Tius maramburab marøbiibe nan purø nõrriig tabelø marin kõn cha, nui munchibe newan tabig køben.

50 Inchen nui lastima asiibe, nun kōriibala melabelaimbe, srōig srōig misag kurrab arrimōrig truilain kōnrrun cha.

51 Nui taska chigōben purō nōrreelō mara, tru nōrreelō truba mōg inchib, chigōben martrab isuilane chindinguen mōriimiig ka isuitō purainrrai kōrrōmarin kōn cha.

52 Karumburab karub purrabelane nōm purramisra karub purraigwan kerrawa, chigucha kōmeelan tabigu neerin kōn cha.

53 Parōgūilane tabig tōgagōnrrai unchaguen tranōppe, puarmerane chiguchagar ambasan cha.

54 Katō nō karuigwan marōb megabig Israelwan purugun cha, nō lastima asigwan isub,
55 tru merrabsrō namui kōlli misag Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba maig wamingdig managatig treeg kōnrrai.”

56 Incha Mariabe Elisabetba pōn pōlburab kōrrōmisra, nui yamay katō ibig kōn.

Juan kal-laigwan waminchibig

57 Yandō Elisabetwan unō kal-lam kwalōm puben, kan nusrkai tōgagōbig kōn.

58 Inchen nui ya puluelōba, nui yauelōba Señor nun truba lastima asin kui ashabe, nōmbe Elisabetba truba kasraarabelō kōn.

59 Indiibe ke trune kwalōmyube unan circuncidanrrab srua amba, unane munchi pasrōppe, mōskawei munchi Zacarías pasrtrab inchen,

60 usrimbe trenchibig kōn:

—Kah, treeg kōmōtō, unōbe Juan munchi kōnrrun— cha.

61 Inchen nōmbe trenchibelō kōn:

—Mugucha ñimui yauelōbe treeg munchi tōgarbe kaagōn— cha.

62 Incha mōskawan: “¿Chi munchi pasrtrab?” cha, señas maratō payene,

63 Mōskaimbe pōramig kan tabla-unō miawabe: “Nui munchibe Juan kōn” chib, pōrōbig kōn.

64 Inchen tru urastō Zacaríaswane nilō kemendikkucha kurrōben, wam larraiben, Tiuswan tabig waminchib mendabig kōn.

65 Treekkurri mayeelōba nui ya puluelōbe truba truba kwaarilō kōrrōmisren, tru Judea pirau tunmeragōba tōga pirōmerasō warab misaamerabe, oyeelō purayaigwangōba waminchib kōbelō kōn.

66 Inchen mayeelō wammōrōbelōbe nōmui manrrautō esegab trenchibelō kōn:

—¿I unōbe chi maig kōnrrabig kerah?— cha.

Kaguende Señorwei tasiibe nōba pasrōben.

Zacarías cantaig

67 Zacarías tru unai mōskawane Espiritu Santo netsaben, maig pub attrabigwan oyah chib waminchibig kōn:

68 “Israelwei Señor Tiusbe mayanguen tabig wamingdig kōnrrain cha. Kaguende namun ashchab arrua, nui misagwane katōle nuielō kōnrrai wesrun cha.

69 Maramburab Marōbig Kaigyugurri Wesranrrabig kusrain kōn cha, tru karuigwan marōb megabig Davidwei yaugurri.

70 Tru merrab manasrōngurri tru Tiusweindō tarōmariilō Tius maig karuigwan eshka-belōgurri nō maig taig:

71 Namun tru ashikken kōmui inchibelainukkurrimba, katō mayeelō namun tsalō inchibelainukkurrimbe wesranrrab cha trendaigwan.

72 Merrabsrō namui kōlli misaameran truba lastima asigwanba, katō Tius tru misaaba oyeeg martrab cha, tru newan tabig nuinukkurri nō lata kandō isua martrab pasrigwan isumig kōnrraimba,

73 tru namui kōlli misag Abrahamwan treeg marmō kōmō jkatō! treeg marig kōnrrun cha kōrrōmarig kōbigwan.

74 Tru namun ashig kōmui inchibelai taskugurri namun wesraikkurrimbe, chigucha chi kōrig kuin kōmō, nuiwan marōb,

75 katō nam amōnain kwalōmmerawan kwalōmmōrig chu urastōgucha nui merrab ker-rigu newan tabig, sōlgandō marōb kōmig kōnrrai.

76 Inchen ñi nai unōzhiibe, Tius maig karuigwan eshka big tru Mayeelaim Pala Pasrabig-weimburab waminchibig kōn taig kōnrrun cha. Kaguende ñibe Señorwei merrab inrrabig kōn cha, nui maymeran tamarōb,

77 katō kaigyugurri wesrailō kōmigwan misaameran nebua ashchai kenamarōb inchab, tru nōmui kaig mariilan ulō paymō pesannab indikkurri.

78 Namui Tius purō nu lastima asikkurri, kan srō kwalōm pōrr tōrguegwalmabig neeshibig lataig kal-lanrrun cha,

⁷⁹ purø løstøyu warabelanba, katø kwamitø itøgasraig warabelanba kebilønrrab. Incha ambumay imay tabig amønám maywan ambámig kønrrai martrab.”

⁸⁰ Inchen unøbe nurab ippe, Tiusweimburabeløyu treetøwei mur pasrabig nurab ya, Israel misaameran kenamisram kwalømgatig mu misag warab waraimøsrø tsubig køn.

2

Jesús kal-laigwan eshkab (Mt 1.18-25)

¹ Tru kwalømmerawan Roma maya misagwan ashib karub wabig César Augustobe treeg maramig kønrrai kan kilga treeg pøra weerig købig køn, chutøgucha misaamera maya nu køtashchab munchimeran tulisamig.

² Iig køn, tru srøsrøwan munchimeran tulisingaruig, Cirenio Siria pirausrø kubenadur køb uras.

³ Inchen mayeeløba tru trendø nømuim pirau pueblomerasrø munchiwan pøra kørømartrab ambámig nebubig køn.

⁴ Treekkurri Josébe Galilea pirau Nazaret puebloyugurri webya, Judea pirau Belén tru Davidweim pueblo tainuumay ibig køn, kaguende nøbe merrabsrø Davidwei misagugurri arrubig kua.

⁵ Incha Mariaba Belénsrø nømui munchiwan pøra kørømartrab ibig køn. Mariabe Joséba kasharanrrab misraig kwanrriig købig køn.

⁶ Indiibe Belén waramnetø, Mariáne unan tammisramig ura puben,

⁷ nui mayor nusrkawan tøgamisra, may pula, animal maig kan patiyau wayibig køn, kaguende nømuimbe ya pebøbelainuube chu kørømisramig kaaben.

Angelesmera ubisha ashibelan eshkab

⁸ Inchen tru pirau Belén pulu møiløgøsrøn ubisha ashibelø ubisha ashib yem warøbene,

⁹ møimbe Señorwei ángel nømun kenamisren, Señorwei tørguegwalmabig nømuim pøtøgatan kebiløben, nømbe truba truba kørig kui inchibelø køn.

¹⁰ Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtay cha. Kaguende ñimun wammøøsrkønrrab kan tabig srøig wam srua arrur cha, mayeelø kasraaramig kønrrai.

¹¹ Møi Davidwei puebloyu ñimuyasig kan Kaigyugurri Wesrabig kal-lain køn cha, Cristo tru Señor.

¹² Incha truíg kuitamab asamibe, unane pula, animal maig kan patiyau wayig wetørranrrabguen— cha, trenchibig køn ángelbe.

¹³ Inchen møimbe tru urastø ángelweim pulube katøgan ángelesmera srømbalasreelø kenamisra, Tiuswan tabig waminchib trenchibelø køn:

¹⁴ “;Srømbalasrømbe Tiusweimbe purø tabig køn chib kasraarab,

katø piraube misaamera Señor nø mayanguen tab kui wamig kønrrai, treeg pønrrabelaimbe ambumay imay mayanguen tab køn!” chib.

¹⁵ Inchen ángelesmera katø srømbalasrømay amben, ubisha ashibeløbe kangurriin kangurri trenchibelø køn:

—Chi purayaitashchab, Señor namun chi taitashchab, møindøwei Belénsrø ashchab amun— cha.

¹⁶ Incha malla amba, Mariánba, Joséwanba wetørrabelø køn, unane animal main patiyau wayig.

¹⁷ Incha ashabe, ángel tru unaimburab chi taigwan tru ubisha ashibeløbe eshkaben,

¹⁸ mayeeløba chi eshkaigwan mørabe, truba kwaarøbelø køn.

¹⁹ Inchen Mariabe chi tailane treebe maig kermab isub, nuinetø esegabig køn.

²⁰ Inchen ubisha ashibeløbe katøle ambuppe:

—Tiusbe maya nuguen tabig køn chib— truba tabig waminchib ambubelø køn, nøm chi mørigwan nøm chi asigwan, tru ángelesmera maig taig treeg purayaigwan asha.

Jesús-unan Tiuswei yaumay srua ambub

²¹ Inchen trune kwalømyube unan circuncidamig puben, treeg mara, Jesús munchi pasrøbelø køn. María kwanrriig kømøwatø ángel chi munchi pasringaruig, treeg pasrig købig køn.

²² Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibig køben, tru chilliguig kørømisrigwan chish maram kwalømmera puben, unan Jerusalén ciudayu Señorwan ‘nuin kønrrai tranrrumøn’ chinrrab srua ambubelø køn.

²³ Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig chibig køben treeg: “Mutøgucha srøsrø kal-lab nusrkawane Señorweindø tarømarig kønrrain” taigwan.

²⁴ Tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig chibig køben, pagatø nushin kui, kabe pagatø paloma-ureezheelø kui Tiusweyasig tranrrab ambubelø køn.

Simeón cantaig

²⁵ Inchen tru kwalømmerawan kan møg Jerusalén Simeón taig tsubig køn, sølgandø tabig, Tiuswan chu uragucha pesannamig, Israel misaamera tab kømui melaigugurri webambamigwan muniirabig. Inchen Espiritu Santobe Simeónba pasrabig køn.

²⁶ Incha nune Espiritu Santobe maig kønrrabigwan eshkain købig køn, Criston tru Señorwan ashmøwatøbe ñibe kwanrraamøn cha.

²⁷ Inchen tru møøbe Espiritu Santo inrrai inchen Tiuswei yaumay ya, tru Jesús-unai møskalø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibig køben, nuimburab martrab Tiuswei yaumay srua amrrubene,

²⁸ Simeónbe Jesús-unan nui kwalyu muta, Tiuswan tabig waminchib, trenchibig køn:

²⁹ “Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,

na ñi karuig megabigwan

chi isumø pishindø tabig kwabashcha chib,

ñi nan maig eshkaig købiibe yandø treeg nebui ashar cha.

³⁰ Kaguende nai kaptøga kaigyugurri ñi wesraig kømigwan ashar cha.

³¹ Truigwane maya misaamera ashen, ñi tamara pasrin køn cha.

³² Ñibe tru maya misag judíos kømeelaimbe ñun kenamaramig tør køben, katø ñui misag israelitasmeraimbe maya nuguen tabig køn” cha.

³³ Inchen Joséba, Jesúswei usrimba unaimburab tru Simeón maig taigwan mørabe, kan øyeebe maig kermab isub kwaara ashen,

³⁴ Simeónbe mayanguen tab kuulø kønrrain chabe, Jesúswei usri Maríane trenchibig køn:

—Au, i unøbe Israel misagwan truba nuwan møilane nørreelø kuigwan chigucha kømeelø kønrrai marøb, møilane nørreelø kønrrai marøb inchabig, treeg køn cha. Tiusweimburabigwan nø kenamaren, misaamera nun kashchab kui asamig, nøbe truig køn cha.

³⁵ Truba na møilaiwan køben, nømui manrrømerayu maig isubelø kuigwan kenamarig kønrrain cha. Inchen ñibe ñui manrrau isubigube kan espatatøga kelarrab kwani lataig isub pusrkwaig kørrømisramig kønrrun— chibig køn.

Ana maig kuigwan waminchibig

³⁶ Inchen truyu kan ishug, Tius maig karuigwan eshkabig, Fenuelwei nimbasr, Aserwei misagugurri arrubig, Ana taikkucha wabig køn. Truibe yandø truba køllig købig køn. Truba unø kasharawa, siete años keeba tsua,

³⁷ yandø keg kwaben nøtiig kørrømisra, yandø ochenta y cuatro años tøgagig købig køn. Tiuswei yaugurri managucha tarømisrmig købig køn, Tiuswan køriibala tabig waminchib, ayunab, katø Tiusba waminchib yem, kwaløm Tiusweyasig treeg marøb.

³⁸ Inchen Anabe tru urastøwei arrua, Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chibig køn. Incha nøbe tru unaimburab waminchib mendabig køn tru mayeelø Jerusalén misag Tiusweilø kønrrai kaigyugurri wesrailø kømigwan isub muniirabelane.

Nazaretmay katø ambu

³⁹ Incha tru maig maramigwan martrai Señor pasrigu maig karuilan kerrigu chab marabe, Galilea pirau Nazaretsrømay ambubelø køn, tru nømuim puebloyumay.

⁴⁰ Inchen unøbe nurab ippe, murig chishig, purø kusrebig misrøb iben, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe nuim pala pasrabig køn.

Jesús-unø kusrebeløba waminchib Tiuswei yau

⁴¹ Inchen nui møskaløbe Jerusalén pascua fiestayumay pilamørig ambubelø købig køn.

⁴² Incha Jesúsbe doce años tøgagig misren, fiestayumay ambubelø køn, trendø maig marøbølø køben, treeg martrab.

⁴³ Inchen fiesta chab patsøben, nømbe yamay katø amrruben, Jesús-unøbe Jerusalén kørrømisrin køben, møskaløbe ashmuin købig køn.

⁴⁴ Nømbe tru misag utu unøbe arritamab isua, mawa ambiisrø amba, nømui nømmisaamerai utuba, asiilai utuba lab menda,

⁴⁵ kalawabe, Jerusalénmay katø llirabelø køn, trusrø lanrrab.

⁴⁶ Incha pøn kwalømyube Tiuswei yau tru Moisés pørigwan kusrenanøbelai utu mørøb, nøgurri payib wabyu wetørrabelø køn.

⁴⁷ Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kusrebig kui ashib, katø nø maig løtilan mørøb inchabe, ke kwaara ashibelø køn.

⁴⁸ Inchen møskalø ashabe, ke kwaara asha, Jesúswei usrimbe trenchibig køn:

—¿Nai nusrkai, namun chindimbarre øyee margu? cha. Ñui møskaimba, nababe truba truba isuilø lab ker— cha.

49 Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Nane chinchabrre lague? cha. ¿Nabe nai Mòskawei chi maramelan na marøb wamigwan ñimgan ashmeelø kòtirru?— cha.

50 Inchen nømbe ni chi tainguen mørmeelø kòn.

51 Inchabe nui mòskaløba Nazaretsrømay katø mendig ya, maig karuben treeg mørøb megabig kòn. Inchen nui usrimbe kutøgue ñilan nui manrrautø isua esegabig kòn.

52 Inchen Jesúsbe trurrigu kusrebig misrøb, nurab ibig kòn, Tius lata, misaamera lata mayanguen tab indinab.

3

*Juan Bautista mu misag warab waraimønug waminchib
(Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Jn 1.19-28)*

1 Roma maya misagwan ashib karub wabig Tiberio chabguen quince años karub waben, Pilatobe Judea pirau kubenadur køben, Herodesbe Galilea pirau ashib karub wabig kòn. Inchen Herodeswei nuneg Felipebe Iturea pirøwanba, Traconite pirøwanba karub waben, Lisaniásbe Abilinia pirau ashib karub wabig kòn.

2 Inchen Anásba, Caifásbabe maya sacerdotesmeran tru uras nøm karubelø køben, Zacaríaswei nusrkai Juanwan Tius wamindig kòn, mu misag warab waraimønug tsuben.

3 Inchen Juanbe Jordán pi puluwan chuguen palømø pureb ippe, misaameran mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu ulsrailø kømigwan eshkab kusrenanøbig kòn, kaig mariilan ulø paymø pesannailø kønrrai.

4 Truibe merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabig Isaías pørigu maig taig øyeeg:
“Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trasan cha:

‘Señorwei maywan tamarøb, nuyasig maymerane ølmarøb inday tan chib.

5 Kullimera købeløbe netsøganiilø køben, nørrø tunmeraba, shush tunmerababe kangue-larrøtø chag mariilø køben,

andul maymerabe ølmariilø køben, mitør maymerabe min mariilø kønrrun chib.

6 Inchen maya misaabe Tius misagwan kaigyurri wesranrrai ørigwan ashchun’” taig kòn.

7 Inchen misaamera Juan piu umbu ulsrailø kønrrab webambene, trenchibig kòn:

—¿Ñimbe ul lataig inchib misaamera! ¿Ñimune mu eshkata cha, Tiuswei purø kørig kømdiig ñimuin pala attrabig pub pasrabigugurri wegørrønrraimbe?

8 Ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawar kuy tørgandø asamdiig kønrrai treelø kua, ñimbe ñimasiitø øyeeg chib mendømøtay cha: “Nambe, Abrahamwei misaamera ker” chib. Kaguende nabe trendamønrrun cha: Tiusbe i sruumeranguen Abrahamwei misaamera kønrrai marøb købene, martrun cha.

9 Katø walømbe tusrmeran srøba para øramig chabguen srølyu pasringuen pasran cha. Chi tusrwandøgucha tab mamig niimígwane para, nagu kegutsan— cha.

10 Inchene misaamerabe truba nu pasrabiibe trencha payibelø kòn:

—¿Nambe chi maramø?— cha.

11 Inchen Juanbe trencha løtabig kòn:

—Møikkøben pa turin tøgaipe chiguchagaigwan kan tranø cha. Inchen møikkøben mamig tøgaipe, chigaigwan pirishi— cha.

12 Inchen katø møiløgsrøn tru romasreelayasig an utabelø piu umbu ulsrailø kønrrab amrruabe, Juanwane trencha payibelø kòn:

—Kusrennøbig, ¿nambe chi maramø?— cha.

13 Inchen Juanbe trenchibig kòn:

—Anwan maya utønrrai karua pasrigwan menrra utønrrab kømø, maig utamigwandø utønrrigay— cha.

14 Inchen katø mø suldaumera køsrøn trencha payibelø kòn:

—¿Nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

Inchene nøbe trenchibig kòn:

—Mun køben ‘chigøben martrumøn’ cha kwaarøsa chigøben kerramøwei, katø mun køben ka isatø chigøben kemesra kebenørkømmøwei inday cha. Ñim chigøben marøb kuimburo ñimun maig pagaraitøgatø kasraaray— cha, trenchibig kòn.

15 Inchen misaamerabe ke nungøba isua ashib kuig køppe, Juanwane nømuinetøbe Cristo køppeendimab isub købelø kòn.

16 Inchen Juanbe mayeelan trenchibig kòn:

—Nabe ñimune pi pinøbulrrai piu umbu ulsraar cha. Trune nai wendau arrubiibe si, Espiritu Santotøgaba, naatøgaba pinøbulrrun cha. Truibeguende, na lataguen kømø, maramburab marøbig køben, nabe truburab kømíg kua, nui alpargatisyu tsiwanguen pitchabgaig kur chibig kòn.

¹⁷ Nøbe tirigun isig øra tarømartrab tru kalagutsamig tsig utigwane sruaguen pasran cha. Incha truyu tru tirigu chishmari yabaløwan kerrigu chab chishmarabe, tirigune tru esegainug esegappe, shauwane mana kwamø nagu patrab.—

¹⁸ Incha maig melamigwan treeg marøb melay chib, katøgan øyeelø lataløba misaameran waminchibig køn, Tiuswei tabig srø wamwan.

¹⁹ Inchen tru Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe nui nuneg Felipei srai Herodíaswan nø pera tsumba, katø chigurrimbunø kaig mariiløgurrimba Juanbe Herodeswane 'øyeebe kalø køn' chib namuben,

²⁰ Herodesbe møri urasbe, trubalatø mas kaig marøb, Juanwane merrarrowa, kailan keeri yau pasrøbig køn.

Jesúsuan piu umbu ulsraig
(Mt 3.13-17; Mc 1.9-11)

²¹ Inchen Juan maya misagwan piu umbu ulsrøb uñib uras, Jesúswangucha piu umbu ulsraig kuig køn. Inchen Jesús Tius Møskaimba waminchib pasramne, srømbalabe kuren,

²² Espiritu Santobe nuim pala kan paloma lataig kørøarruben, srømbalarøngurrimbe kan wam treeg mørø waminchib trenchibig køn:

–Ñibe nai Nusrkai undaaraig køn cha. Nabe ñuimburab truba tab kui war— cha.

Jesucristoi merrab misaamera
(Mt 1.1-17)

²³ Jesúsbe nui maramigwan pølbasrøppe chabguen treinta años køsrøn tøgäig købig køn.

Jesúsbe Joséwei nusrkain kuitamab isubelø køn.

²⁴ Joséwei møskaimbe Elí køben,

Eliwei møskaimbe Matat købig køn.

Matatwei møskaimbe Levi køben,

Leviwei møskaimbe Melqui køben,

Melquiwei møskaimbe Jana køben,

Janaí møskaimbe José købig køn.

²⁵ Joséwei møskaimbe Matatías køben,

Matatíaswei møskaimbe Amós køben,

Amóswei møskaimbe Nahum køben,

Nahumwei møskaimbe Esli køben,

Esliwei møskaimbe Nagai købig køn.

²⁶ Nagaiwei møskaimbe Maat køben,

Maatwei møskaimbe Matatías køben,

Matatíaswei møskaimbe Semei køben,

Semeiwei møskaimbe José køben,

Joséwei møskaimbe Judá købig køn.

²⁷ Judáwei møskaimbe Joanan køben,

Joananwei møskaimbe Resa køben,

Resai møskaimbe Zorobabel køben,

Zorobabelwei møskaimbe Salatiel køben,

Salatielwei møskaimbe Neri købig køn.

²⁸ Nerii møskaimbe Melqui køben,

Melquiwei møskaimbe Adi køben,

Adii møskaimbe Cosam køben,

Cosamwei møskaimbe Elmodam køben,

Elmodamwei møskaimbe Er købig køn.

²⁹ Erwei møskaimbe Josué køben,

Josuéwei møskaimbe Eliezer køben,

Eliezerwei møskaimbe Jorim køben,

Jorimwei møskaimbe Matat købig køn.

³⁰ Matatwei møskaimbe Levi køben,

Leviwei møskaimbe Simeón køben,

Simeónwei møskaimbe Judá køben,

Judáwei møskaimbe José køben,

Joséwei møskaimbe Jonám køben,

Jonámwei møskaimbe Eliaquim køben,

Eliaquimwei møskaimbe Melea købig køn.

³¹ Meleai møskaimbe Mena køben,

Menai møskaimbe Matata køben,

Matatai møskaimbe Natán købig køn.

³² Natánwei mǝskaimbe David kǝben,
Davidwei mǝskaimbe Isái kǝben,
Isaíwei mǝskaimbe Obed kǝben,
Obedwei mǝskaimbe Booz kǝben,
Boozwei mǝskaimbe Salomón kǝben,
Salomónwei mǝskaimbe Naasón kǝbig kǝn.

³³ Naasónwei mǝskaimbe Aminadab kǝben,
Aminadabwei mǝskaimbe Admin kǝben,
Adminwei mǝskaimbe Arni kǝben,
Arnii mǝskaimbe Esrom kǝben,
Esromwei mǝskaimbe Fares kǝben,
Fareswei mǝskaimbe Judá kǝbig kǝn.

³⁴ Judáwei mǝskaimbe Jacob kǝben,
Jacobwei mǝskaimbe Isaac kǝben,
Isaacwei mǝskaimbe Abraham kǝben,
Abrahamwei mǝskaimbe Taré kǝben,
Taréwei mǝskaimbe Nacor kǝben,
Nacorwei mǝskaimbe Serug kǝbig kǝn.

³⁵ Serugwei mǝskaimbe Ragau kǝben,
Ragauwei mǝskaimbe Peleg kǝben,
Pelegwei mǝskaimbe Heber kǝben,
Heberwei mǝskaimbe Sélaj kǝben,
Sélajwei mǝskaimbe Cainán kǝbig kǝn.

³⁶ Cainánwei mǝskaimbe Arfaxad kǝben,
Arfaxadwei mǝskaimbe Sem kǝben,
Semwei mǝskaimbe Noé kǝben,
Noéwei mǝskaimbe Lamec kǝbig kǝn.

³⁷ Lamecwei mǝskaimbe Matusalén kǝben,
Matusalénwei mǝskaimbe Enoc kǝben,
Enocwei mǝskaimbe Jared kǝben,
Jaredwei mǝskaimbe Mahalaleel kǝben,
Mahalaleelwei mǝskaimbe Cainán kǝbig kǝn.

³⁸ Cainánwei mǝskaimbe Enós kǝben
Enóswei mǝskaimbe Set kǝben,
Setwei mǝskaimbe Adán kǝben,
Adánwei Mǝskaimbe Tius kǝn.

4

*Nugwaimandzig Jesúswan chinchibig kǝtashchab marǝb
(Mt 4.1-11; Mc 1.12-13)*

¹ Jesús Espírítu Santotǝ netsaig Jordán piyugurri katǝ arrubben, Espírítu Santobe mu misag warab waraimǝsrǝmay pera íben,

² truyu kwalǝmmera cuarenta nemisramne tsuben, nugwaimandziibe ke kebenǝsrkǝnrrab marǝbig kǝn. Tru kwalǝmmerawan chigucha mamǝwa, yandǝ parǝgwai mǝren,

³ nugwaimandziibe:

—Ñi isa kǝmǝ, Tiuswei nusrkain kuabe, i srugwan ‘pirri misr’ cha, trenchi— chibig kǝn.

⁴ Inchene Jesúsbe trencha lǝtabig kǝn:

—Tiuswei wamwan pǝrigube trenchibig pǝrig pasran cha: “Mǝǝbe pirrindǝgatǝ ǝsig tsumig kǝmǝn” chibig.—

⁵ Inchen nugwaimandziibe kan tun palasrǝmay pera ya, yu pirau chutǝgucha nǝrreelǝ nǝm ashíb karub purrailan kerriguba ke pestǝ Jesúswan esh kab kenamarabe,

⁶ trenchibig kǝn:

—Nabe ñi karumburab karumigwan kerrigu ñun tranǝb, katǝ nǝmúi chigurrimbunǝ purǝ tabig tǝrigwan tranǝb inchumǝn cha. Kaguende nane iilan kerrigu tranig kǝn cha. Incha nabe mun tranǝg kǝben, tranamǝnrrun cha.

⁷ Inchawei ñi nan tǝmbasra, kǝriibala tabig waminchene, iibe kerriguba ñuin kǝnrrun— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe trencha lǝtabig kǝn:

—Trenchibig pǝrig pasran cha: “Señor ñui Tiuswandǝ kǝriibala tabig waminchib, nuyasi-itǝ marǝb megamig kǝn” chibig.—

⁹ Inchen trugurrimbe nugwaimandziibe Jerusalén ciudasrømay pera ya, tru Tiuswei yau purø palasrø pasrabe, trenchibig køn:

—Isa kømø, ñi Tiuswei Nusrkain kuabe, yugurri pirausrø pørsrau cha,

¹⁰ kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran cha:

“Tiusbe nui ångelesmeran ñun chinchimønrrai ashchai ørtrun chibig.

¹¹ Incha ñui srøbwan srugu srurrengwamønrrai nømui tasiimeratøga ñune kusranrrun” chibig.—

¹² Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Øyeeg chibig pasran cha: “Ñui Señor Tiuswane ke chinchibig køtashchab lataikkucha maramig kømøn” chibig.—

¹³ Inchen nugwaimandziibe øyeeg chiyutø kebenøsrkønrrab indamigwan kerrigu chab marabe, Jesúsweim pulugurri maya yana køsrøn tarømisrøbig køn, katøle treeg maramdiig punnegatig.

Jesús Galilea nui maramigwan pølbærøb
(Mt 4.12-17; Mc 1.14-15)

¹⁴ Jesús Espiritu Santoi maramburab maramigwan tøgaig Galileamay katø arruben, tru pirau tru pøtøgatanbe chutøgucha nungøba, nungøba waminchib købelø køn.

¹⁵ Inchen judíosmera tulundzuni yamørig nøbe kusrenanen, mayeeløba nun truba tabig waminchibelø køn.

Jesús Nazaretsrø
(Mt 13.53-58; Mc 6.1-6)

¹⁶ Incha Jesúsbe nø nurainuumay Nazaretsrømay ya, nø trendø treeg marøbig køppe, isrin kwalømbe judíosmera tulundzuni yau kebya, lenrrab pasramisren,

¹⁷ Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaswei pørigwan lenrrai tranen, larrøbicha kurøppe, øyeeg pørig pasrabigu kurøbig køn:

¹⁸ “Señor Tiuswei Espiritube naim pala pasran cha.

Kaguende nane waachameran tabig srøigwan eshkanrrai aceite itølusha tarømarig køn cha;

merrarraig pønrrabelan ‘Elatsiilø kønrrun’ chinrraimba,

katø kabgarwan ashibelø kønrrai martraimba,

katø kaig indinab melabelane, amrrai wesrab inchaimba,

¹⁹ katø Señorwei truba tab pila attrabigwangucha

eshkanrraimba nane ørig køn” chibigwan.

²⁰ Incha Jesúsbe tru pørig tøgaigwan judíosmera tulundzuni yau purugubigwan katøle kirra tranabe, wamisrøbig køn. Inchen mayeeløba judíosmera tulundzuni yau purrabeløbe ke nungøba ashib purrabelø køn.

²¹ Inchen nøbe trenchib eshka mendabig køn:

—Na leben ñim mørig, i Tiuswei wam pøriibe, ñimui merrab møi yandø treeg nebun— cha.

²² Inchen misaabe mayeeløba nuimbura tabig waminchib, katø nui trigugurri purø tabzhig wamindi wammeran ke kwaara ashib trenchibelø køn:

—¿Iibe Joséwei nusrkain kømmørgøppeh?— cha.

²³ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimbe nane indzabelø chibgunrrig øyeeg chinrrautan cha: “Ñi mø marøbiibe ñiasiitøwei mø mar” cha. Katø nane: “Ñi Capernaumsrø chine, chine mariilan nam tru wammørigwan, yu ñuim piraugucha treegwei mar”,— cha.

²⁴ Inchabe katø trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Tius maig karuigwan eshkabigwane møigwanguen nui piraueløtøweimbe chi tab indiimig køn cha.

²⁵ Isa kømø, Tius maig karuigwan eshkabig Elías uñib uras tru pøn pila y tøbø pila sre pumubenma, tru pirau ørøba truba truba parø pasrøben, Israel misaamerai utube piudamera truba yam waraingucha,

²⁶ Tiusbe Elíaswane Israel pirau warabelan purugunrrab ørmøtø, Sidón ciuda pulu Sareptasrø tsub piudan purugunrrab ørig købig køn cha.

²⁷ Katø Tius maig karuigwan eshkabig Eliseo uñib uras chigucha, Israel misaamerai utube lepra kwanrreelø truba nu kuig køn cha. Inchendø truiløbe ni kanguen kwanrrowan chishmariimeelø køben, Siria pirausrigi Naamánwane kwanrrowan chishmarig købig køn—cha.

²⁸ Inchen iigwan mørøppe, judíosmera tulundzuni yau purrabeløbe namig købiitø ke chinchimmøø incha,

²⁹kurra pønrramisra, puebloyugurri weera, tru nøm waramig ciuda marim pasrab tunyu pala trømbøsrømay pera ambubelø køn, trusrø pinørtrab.

³⁰Inchen Jesúsbe nømuin tøbøtagwan pureppa, iptinchibig køn.

*Kan møg kwaimandzig tøgagig
(Mc 1.21-28)*

³¹Incha Jesúsbe Galilea pirau Capernaum puebloyumay ya, isrin kwalømmerawan misagan kusrenanøbig køn.

³²Inchen nø kusrenanigwane kwaara ashibelø køn, kaguende nø wamindiiløbe mu mandamgaig wamindig køben.

³³Inchen judíosmera tulundzuni yau kan trømbøig maringarub kwaimandzig tøgagig wawabe, mur trashib trenchibig køn:

³⁴—¡Aul! ¿Nambabe ñibe chi asamig tøgagugu cha, Nazaretsrø Jesús? ¿Namun pinishinrrab attirru? cha. Nabe ñune mu kui ashar chibig køn. Ñibe tru Tiuswei Newan Tabig, truig køn— cha.

³⁵Inchen Jesúsbe kwaimandzigwan namab trenchibig køn:

—¡Ñibe trashimøtø, møweinukkurimbe webinrrø!— cha.

Inchen kwaimandziibe nøm mayelai merrab møwane pirau penøsrka, tru møweinukkurri webibig køn, chigucha chi kørriinchimøtø.

³⁶Inchen mayeeløba kwaara, kangurri kangurri:

—¿Kan øyeeg wamindi wammerabe chi køh? chibelø køn. ¡i møøbe mu mandamgaig karuitøgaba, maramburab mariitøgaba trømbøig maringarub kwaimandziimeranguen webingaruben, truilø webamrrappe!—

³⁷Inchen nune tru pirau ørøba chutøgucha nun, nun waminchibelø køn.

*Jesús Pedroi sueeran tamarøb
(Mt 8.14-15; Mc 1.29-31)*

³⁸Incha Jesús judíosmera tulundzuni yaugurri webya, Simónwei yau kebibene, Simónwei sueerabe mur pachiiaba kwanrrø tsuben, nømbe kwanriigweyasig Jesúswan:

—Purugurra— cha, rugaben,

³⁹Jesúsbe kwanriigweimbala utsøbasrabe, pachigwan webinrrai kandø wamøben, pachibe weetapinchen, nøbe tru urastø kurra, tru pubelayasig chi maramigwan marøb mendabig køn.

*Jesús truba yam kwanreelan tamarøb
(Mt 8.16-17; Mc 1.32-34)*

⁴⁰Yandø nøsig pinaiben mayeeløba chi kwanrrø køben tøgarmaran misaamerabe Jesúsweimay srua amrruben, kwanreelømørig nøbe nui tasiimeran nømum pala estsara, tamarøbig køn.

⁴¹Inchen katø truyu møilan køben truba yamelainukkurri kwaimandziimerabe trenchib trashib webambubelø køn:

—Ñibe Tiuswei Nusrkain køn— chib.

Inchen Jesúsbe kwaimandziimerane kandø wamab, waminchibashmíg køn, kaguende nømbe Cristo kui ashibelø køben.

*Jesús Galileasrø eshka kusrenanøb
(Mc 1.35-39)*

⁴²Yandø chab tør-raben Jesúsbe ciudayugurri webya, katøganbalø mu misakkasrø tarømisra iben, misaamerabe lab kua, nø waisrø puabe, ibashmønrrab inchen,

⁴³Jesúsbe trenchibig køn:

—Misag sötømera katøganbaløsrø warabelangucha nabe Tius nø ashib karub pasrain-uguigwei tabig srøigwan eshka kusrenanamig køn cha. Kaguende truweiwei ørig kur— cha.

⁴⁴Incha Judeasrø judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsbe eshka kusrenanøb uñibig køn Tiuswei wamwan.

5

*Mana øyeeg asiimíg peskaumera purø nørø wesrub
(Mt 4.18-22; Mc 1.16-20)*

¹Kan kwaløm Jesús Genesaret nu pisu menda pasrøbene, misaamerabe Tiuswei wamwan mørtrab nuingatan ke nømdø trawaguchib tulundzunøben,

²nøbe tru pisu mendabe pagatø barcomera mu misakkar pønrrai ashibig køn, kaguende peskabeløbe truyugurri webamba, nømui atarrayameran chishmarøb warøben.

³ Inchen Jesúsbe tru pagatø barcomera pønrabyu tru Simónwei barcoyu kebyabe, pi mendagurri katøguchi amburøsrø ørtra cha, nøbe tru barcoyu wamisra, truyugurri misagwan kusrenanøb mendabig køn.

⁴ Incha yandø chab waminchabe, Simónwane trenchibig køn:

—Barcon amburø mas umbu pisrø øra, peskanrrab ñimui atarrayameran kebetay— cha.

⁵ Inchen Simónbe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, nambe kwalma kwalma peskab meløbendø, kanguen wesranrrab kaymer cha. Inchendø ke ñi trendaig køptø, atarrayan kegutchab— cha.

⁶ Incha keguchene, peskaube nu kegørraptø atarrayabe kølsrøb mendøben,

⁷ nømbe nømui lincha amøñibelø katøgan barcoyu purrabelan, purugunrrab amrrunrrai keberen, nømbe amrrua, pa barcomeran peskautø netsøganen, barcomerabe piu ke asentanrraptiig inchibelø køn.

⁸ Inchen trunun ashabe, Simón Pedrobe Jesúswei srøb pulu tømønrsrøb trenchibig køn:

—Señor, naim pulugurri tarømisrtra cha. Kaguen nabe kaig marøb møg kur— cha.

⁹ Peskau treeg nørrø wesraikkurri Simónbe truyu mayeelø nøba pønrabeløba kwaarøbiitø ke chindamdiig kui inchibelø køn.

¹⁰ Katø tru Zebedeøwei nusrkalø Jacoboba, Juanba, tru Simónwei trendø lincha peskab amøñibeløgucha treetøwein kørig kui inchibelø køn. Inchene Jesúsbe Simónwan trenchibig køn:

—Chi kørig kui inchimøta cha, møingurrimbunøbe misaameran peskabig kønrrig— cha.

¹¹ Inchen nømbe barcomeran pisu mendasrø wesrawabe, kerrigu pønrramnetø, Jesúswei mendig ambuptinchibelø køn.

Jesús kan lepra kwanrrø tøgaign tamarøb

(Mt 8.1-4; Mc 1.40-45)

¹² Jesús mø pueblomerayu køsrøn tsubene, kan møg asr trerab kwanrrø, lepra taig, tøgaign pua, Jesúswan ashabe, tømønrsra, maløwanguen pirau kebatamnegatig utsøbasrabe, trenchib miabig køn:

—Señor, nan ñi tamaramdiig købene, tamartra— cha.

¹³ Inchen Jesúsbe tasigwan larrøbicha estsarabe, trenchibig køn:

—Tamarøg køtan cha. Tamarig kørrømisr— cha.

Inchen tru urastø nui trerab kwanrrøbe chishig kørrømisren,

¹⁴ Jesúsbe trencha karubig køn:

—Au, mungøben eshkawabesin cha. Inchendø ya, ñui asrwan sacerdentø kenamara, tru ñi yandø chishig kørrømisrimburø tru Moisés tranrrig taigwane srua ya, tranrrig cha, mayeeløba ñui kwanrrøwan chishig kørrømisrin kui ashchain— cha.

¹⁵ Treendingucha Jesúswane ke nun, nun waminchen, nune mas wammørig kørrømisren, misaamerabe truba nørrø nun mørtrappa, katø nømui kwanrrømeran tamarilø kønrrappa tulundzunabelø køn.

¹⁶ Inchendø Jesúsbe chugøben mu misakkasrø ya, truyu Tius Møskaimba waminchibig køn.

Jesús kønrrab kaimabigwan tamarøb

(Mt 9.1-8; Mc 2.1-12)

¹⁷ Kan kwaløm Jesús kusrenanøb wabene, møiløgøsrøn fariseosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbeløba truyu purrabelø køn. Truiløbe Galilea pirau maya puebløsrøngurrimba, Judea pirausrøngurrimba, Jerusaléngurrimba amrruar. Inchen Tiuswei maramburab maramibe Jesúsba pasrabig køn kwanrrreelan tamarøb.

¹⁸ Inchen mø møguelø køsrøn katøgan møg kønønrab kaimabigwan tsigalyu muta pua, yau keera, Jesúswei merrab pasrtrab inchendø,

¹⁹ mumayguen kebamig wetørranrrab kaimabelø køn. Kaguende menrra misag pasrøben, trugurri ya pala nebamba, tejameran picha, trab kura, kwanrriigwan tsigal-bañau misag utu Jesúswei merrab kørrøørbelø køn.

²⁰ Inchen Jesúsbe nømui isubigwan ke nuinuutø pasra ashabe, kwanrriigwane trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñui kaig mariilane yandø ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran— cha.

²¹ Inchene tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba fariseosmerababe treeg isub mendabelø køn: “I møg Tiusweimburab purø trømbøig wamab waminchibiibe, ¿mu køh? cha. Kaguende kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kønrraimbe ¿mu kuin treeg mari-asamø? cha, Tiustøweimbe treeg martrun” chib, isubelø køn.

²² Inchen Jesúsbe nøm chi isub pønrrailan kelarrab ashabe, trenchibig køn:

—¿Ñimbe ñimui manrraube chindimba øyeeg isugue? cha.

²³ ¿Møigwan mas kørmø trendamdiig købsruerah? cha. Kabe: “Ñui kaig mariilan ulø payamig kømíig pesannaig kørrømisran” ¿tamiteh? Kabe: “Kurrab, inrrø” ¿tamiteh? cha.

²⁴ Pøs, na, Møg Misra Arrubiibe yu pirau kaig mariilan ulø payamig kømig pesannaig kørnrai mu mandamgaig marøbig kui mømbe ñim ashchai kenamaramørnrun— chibig køn.

Inchabe tru kørnørnrrab kaimabigwane trenchibig køn:

—Nabe ñun trenchar cha: Kurrab, ñui tsigalwan mutab, ñui yamay inrrø— cha.

²⁵ Inchen tru urastø tru kwanrriibe nømui merrabgurri kurra, nø tsuig tsigalwan muta, Tiuswan truba tabig waminchib nui yamay ibig køn.

²⁶ Inchene mayeeløba kwaara asha kørømisra, Tiuswan truba tabig waminchib, truba kwaariilø:

—Møin kwaløm kan yeekkucha tabelø mari aser— cha trenchibelø køn.

Jesús Levíwan wamab

(Mt 9.9-13; Mc 2.13-17)

²⁷ Øyeeg purayaig wendø Jesús webyabe, kan møg Leví taig, romasreelayasig an utabelø purrainug wai ashabe, trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

²⁸ Inchen Levibe chi tøgagúigwan kerrigu kørømarabe, kurrappa, Jesúswei mendig ibig køn.

²⁹ Incha trugurrimbe Levibe Jesúsweyasig nui yau truba nu fiesta maren, tru romasreelayasig an utabelø truba yameløba, katøganeløba mishatsigu nømbe truba nu purrabelø køn.

³⁰ Inchen fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe nui kusrenanøb pera uniilane namig, Jesúsweimburab chinetø chib, trenchibelø køn:

—¿An utabeløba, kaig marøbeløba ñimbe truiløbabe chindimba lincha mab, muchigüe?— cha.

³¹ Inchene Jesúsbe nømune trencha løtabig køn:

—Tabelø, kwanrøgarbe mø marøbig palain kømøn cha. Kwanrreeløbeguende palain køn cha.

³² Nabe tru sølgandø amøñibelan wamørnrrab arrumøtø, kaig marøbelan wamørnrrab arrig køn cha, yandø nømui kaig mariilan isua mørøb, Tiusweimay liiranrai.—

Ayunamigwan Jesúswan payib

(Mt 9.14-17; Mc 2.18-22)

³³ Inchen kaneløbe Jesúswan trencha payibelø køn:

—Juanwei mendig amøñibeløbe katø katø truba ayunab, katø Tiusba waminchib indamigwan marøbelø køn cha. Katø fariseosmerai mendig amøñibelø treetøwei maren, trune ñuieløbe ka mab, ka muchib inchibelø køn— cha.

³⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Kan novios yaumay linchai eshkailanma keg mistrabig nømbe wabengan, mamø purrørnrai inchaitarru? cha.

³⁵ Inchendø yandø keg mistrabigwan srua ambam kwalømmera punrrun cha. Inchen tru kwalømmerawane ayunabwei inchun— cha.

³⁶ Katø kato Jesúsbe ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra trenchibig køn:

—Mugucha kan srø camisanma para wesrumøn cha, køllin camisayu waya tsushinrrab. Treeg marene, srø camisabe ka minchen, inchagucha srøigwan waya tsusaibe køllin camisayube chi tab punrraamøn chibig køn.

³⁷ Katø muguen srø vinonma køllin kalusmerayu usrmøwei indan cha. Kaguende treeg marene, srø vinobe kalusmeran srurrøgøben, vinobe lushen, kalusmerabe ka kølrsan cha.

³⁸ Inchawei srø vinone srø kalusmeran marigu usramig køn cha.

³⁹ Katø mugucha øl-laig vinon muchibiima srø vinone mugucha muchig kømui indan cha. Kaguende: “Øl-laibe mas mayig køn” chibelø køn— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

6

Jesúswei kusrenanøb pera uniilø isrin kwaløm tirigu tur lurrøb

(Mt 12.1-8; Mc 2.23-28)

¹ Kan isrin kwaløm Jesús tirigu ellmarig utuwan pureb ibene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tirigu turmeran lurrøb ambabe, tirigu turwan tasiitøga katsøsrø, mabene,

² mø fariseosmera kørørn nømune trenchibelø køn:

—Ya isrin kwaløm chigøben marmørnrai merigwan ¿ñimbe chindimba øyeeg margüe?— cha.

³ Inchene Jesús trencha løtabig køn:

—¿Ñimgan lemeelø køtirru cha, tru mana kørørn Davidwan parøgwab, nui linchibelan parøgwab inchen, nø mandø indigwan?

⁴ Nøbe Tiuswei carpa ya tabzhigu kebya, Tiusweyasiitø tarømarig pirrimera, tru sacerdotsmeratø maim pirrimera mendaibe mu mamønrrai meriilan nø mab, katø nøba purrab misagwangucha srørrøb indigwan.—

⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubiibe tru isrin kwaløm nan nø karunrrain kømøtø, maramdiigwane marøb, maramgaigwane marmub, nabe na asha karubig kur— cha.

Kan møg tasig mul-laig

(Mt 12.9-14; Mc 3.1-6)

⁶ Indiibe katøgan kwaløm isrin kwalømdøwei Jesúsbe judíosmera tulundzuni yau kebya, kusrenanøb pasrøbene, truyube kan møg nui kusrmay tasig mul-laig tøggaig waben,

⁷ tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe Jesúswan larab købelø køn, isrin kwaløm tamarøbig køtashchab, chigøben chi køptø.

⁸ Inchen nøbe chi isub pønrrailan asha, tru tasig mul-laig tøga mōwane:

—Kurra, uyu tøbøtag pasramisr— cha trenchibig køn.

Inchen tru mōøbe nōmuin tøbøtag kurra pasramisrøbig køn.

⁹ Inchen Jesúsbe katøgan elan trenchibig køn:

—Na ñimun payrrab inchar cha: ¿Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe isrin kwalømbe chiwan martrain taig køh cha, tabiiteh, kabe kaiteh cha; kwamønrrai indamig køh, kabe kweetsamig kø, chindah?— cha.

¹⁰ Incha Jesúsbe mayeelø nuim pøtøgatan pønrrabelan ashabe, tru mōwan trenchibig køn:

—Kwalwan larrøbichi— cha.

Inchen mōøbe treeg inchen, nui kwalbe tabig kørømisrøptinchibig køn.

¹¹ Inchen treekkurri kaneløbe truba nama, kangurrin kangurri Jesúswan chi kaig maramdiig køtashchab payib mendabelø køn.

Jesús nōashib karua øramelø doce lawa wesrub

(Mt 10.1-4; Mc 3.13-19)

¹² Tru kwalømmerawan Jesús kan tun palasrø Tius Mōskaimba waminchab ya, kwalma ørøba treeg marøb wawa,

¹³ tør-rabene, nui kusrenanøb pera uniilan wama, truilai utu doce lawa, wesrawa, truilane nōashib karua øriilø køn cha, wamabig køn.

¹⁴ Truiløbe iilø køn: Simón, nundøwei katø Pedro cha munchi pasrig køben, Simónwei nuneg Andrés køben, Santiago køben, Juan køben, Felipe køben, Bartolomé køben,

¹⁵ Mateo køben, Tomás køben, Alfeowei nusrkai Santiago køben, Simón Zelote cha wamig køben,

¹⁶ Judas Santiagoi nusrkain køben, Judas Iscariote, tru wendø Jesúswan ashig kømui inchibelaingatø pasramisra, tranrrrabig købengue.

Misag truba nuwan Jesús kusrenanøb

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Incha Jesús tun palasrøngurri nōmba kørøarraua, kan chagu pasramisrøbig køn. Inchen truyu nui mendig amøñibeløbe truba nu tulundzuna, pasrabig køn, Judea piraelø kerrigu, jerusalénsreelø køben, Tiroba, Sidónba tru mar pulusreelø køben,

¹⁸ truiløbe Jesúswan mørtrab amrruin købig køn, nōmui kwanrrømeran tamartraimba. Inchen tru kwanrreelø trømbøbig maringarub kwaimandziimera larrø trømbøbig kuig melønrrai marinabeløbe tamariilø køben,

¹⁹ maya misaabe nun katøranrrab inchibelø køn, kaguende Jesúswei maramburab marøbig nuinukkurri webarrua, mayeelanba tamaren.

Kasrag købiiba, chigucha tab kōmība

(Mt 5.1-12)

²⁰ Incha Jesús nui kusrenanøb pera uniilan ashabe trenchibig køn:

—Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim waachamerabe.

Kaguende Tius nō ashib karub waibe ñimuiwein køn cha.

²¹ Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim mōi ya parøgwailøbe.

Kaguende maig palai melaigwan Tiusbe nōmun unchaguen traniilø kønrrun cha.

Mayanguen tab kuilø køn cha, ñim mōi ya kishibeløbe.

Kaguende wendøbe indzønrrabguen cha.

²² Mayanguen tab kuilø køn cha,

ñimun misaamera tsalø ashib,

ñimune nøøø kønrrai tarømarøb,

ñimun tsalø waminab,

ñimui munchiwan ke kaigwan lataig indinab,

tru na, Møg Misra Arrubikkurrindø ñimun treeg marene.

²³ Treeg pureb kwalømbe ñimbe truba truba tab kui mørøb, truba kasraarab pørtray chibig kòn. Kaguende truburø ñimbe srømbalarømbe truba nuig ketig utamig tøgagønrrun cha. Kaguende merrabsrø nòmui kòlli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan øyeegei kaig marøbelø kuig kòn cha.

²⁴ ¡Ay, ñim waacha, puarmeraimbe!

Kaguende yandø tsabøtø utarguen kòn cha, kasrag købigwan.

²⁵ ¡Ay, ñim waacha, mõi ya chi palømø tøgärbel!

Parøgwai mørtrun cha.

¡Ay, ñim waacha, mõi ya indzabeløbel!

Ñimbe wamamøra isub kishchun cha.

²⁶ ¡Ay, ñim waacha, ñimun mayeelø tabig wamindinabelaimbe!

Kaguende ñimui merrabsrø kòlli misaamerama treetøwei tabig waminchibelø købig kòn cha, tru 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chib isabelan.

Ñimun ashig kòmui inchibelan tsalø ashmunig

(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷ Inchendø ñim nan mørøbelane nabe trendamønrrun: Ñimun ashig kòmui inchibelane undaarab, ñimun tsalø kui inchibelane tabig marøb inday cha.

²⁸ Ñimun 'trømbøig nebubash' chib wamabelaimbe ñimbe nòmune 'mayanguen tabig nebunrray' chib trenday cha. Ñimun kaig marøbelaimbe, nòmuyasig Tiusba wamindamig kòn cha.

²⁹ Møikkøben ñun kandarø maløbøtø pashene, kandariigwangucha yul cha. Møikkøben ñui turiwan kerrabene, ñui camisangucha ka srua ibasingaru cha.

³⁰ Ñun mu chi miabigwane tranøb, chiwan køben ñuiwan kerrabene, miamøta cha.

³¹ Ñingurrima katøganelø ñimuyasig tabig maramig palai inchibeløbe, ñingucha katøganelan treetøwei tab inday chibig kòn.

³² Ñim ñimun undaarabelandø undaarawabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløguen nòmun undaguelane nømgucha undaarabelø kòn cha.

³³ Ñim ñimun tab inchibelandøwei tab inchabe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløgucha treetøweimbe marøbelø kòn cha.

³⁴ Peba tranøppe, katø utamdeelandø pebøbeløbe, ¿ñimbe chigúin tabig martrague? cha. Kaguende kaig marøbeløgucha katøganelø kaig marøbelandøweimbe, katø kerriguwan treetøwei utønrrab pebøbelø kòn cha.

³⁵ Trune ñimbe ñimui ashig kòmui inchibelan undaarab, tabig marøb, pebøb indamig kòn, katøygut ünrrab isua kømøtø. Treeg marene, ñimui utamibe truba nuig køben, ñimbe Tius Mayeelaím Pala Pasrabigwei ureemera kørnrun chibig kòn. Kaguende nøma chiweinguen ungwaguengarwan, larrø kailan, tab inchibig kòn cha.

³⁶ Ñimui Tius Møskaima lastima ashibig købene, ñingucha treetøwei lastima ashibelø kuy cha.

Katøganelane 'kailø kòn' chib

(Mt 7.1-5)

³⁷ Ñimbe katøganelan 'øyeege kòn, øyeege marøbelø kòn' chib waminchimøtay, ñimungucha 'øyeelø, øyeelø kòn' chimønrraimbe. Katøganelan kaigyu pønrrønrrai pønrsrømøtay, ñimun treetøwei kaigyu pønrrønrrai pønrsrømønrraimbe. Ñimun kaig maren, ulø paymø pesannay, ñimungucha Tius ulø paymø pesannailø kønrrappe.

³⁸ Katøganelan tranay; ñimungucha tranrun, talegayu tab unaasig tingandø kørøguana, pinølusam netsøganig. Kaguende ñim kanelan maig unaasha traniibe, ñimungucha treetøwei unaasha tranrun— chibig kòn.

³⁹ Incha katø Jesúsbe 'øyeege lataitøwein kòn' cha, kemesra trenchibig kòn:

—¿Kan ashchab kaimabiima katøgan ashchab kaimabigwandøwei srua inrrautah? cha. ¿Pailøba treeløtøbe trabyu kegørrømonrraitarru? chibig kòn.

⁴⁰ Kan kusreb mendig megabiibe nui kusrenanøbigwan purab nuig kømøn. Inchendø chi kusremigwan ne kusrewabeguende, nun kusrenanøbig lataitøwein kønrrun.

⁴¹ ¿Chindimbarre ñui nunewan kabyu shauzhig wabigwangøba ashku cha, tru ñuin kabyu nu tsig wabigwanguen ashmubendøbe?

⁴² Inchawei ñitøweinguen ñuin kabyu nu tsigwan ashmubendøbe, ñui nunewane chincha øyeege chinragu: "Nai nuneg, ¿ñuin kabyu shauzhig wabigwan wesrarruah?" cha. ¡Ñi, palatø tabig! Ñuin kabyu nu tsig wabigwanmerrig wesru chibig kòn. Trenchabe si, ñui nunewein kabyu shauzhig wabigwan wesrumig tab ashchabguen cha.

Tusrbe mamikkurri asig kòn
(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Kan tab tusrbe kaig mamig niimíng kòben, katø kan kaig tusrbe tab mamig niimíng kòn cha.

⁴⁴ Kaguende tusrmørig chi mamig niguen tabig kui, kaig kui truyu asan cha. Kal tusrmeraygurri yashig lurrmøwei, kaldø misrøb tusryugurri uvas lurrmøwei inchibelø kòn cha.

⁴⁵ Inchawei kan møg tabiibe tabig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe tabig wesrub wamindan. Inchen kan møg kaibe kaig isuilan nui manrrau esegabig kua, truyugurrimbe kaig wesrub wamindan. Inchawei nui manrrau chine isua tøgagúilø pinøguchen, nui triibe treeg wamindan chibig kòn.

Pailø ya marøbelan kemesra wamindig
(Mt 7.24-27)

⁴⁶ Nímbe nane chindimba: “Señor, Señor” chib wamøgue cha, na maig karuigwane møra marmeelø kòbendøbe?

⁴⁷ Mugucha naimay arrua, nan møra, na maig taigwan marøbigwane, øyeeg møg lataig kòn tamønrrun cha:

⁴⁸ Triibe kan møg yawan martraptø pirøwanmerrig sruyu larrayamnegatig umbu lalla, trugurrimbe tru srug pala yawan niga pasrønrrabigwan marøbig lataig kòn cha. Inchen pibe nurawa, arrua, tru yawan purø trømbøig neguchib megambuagucha, kònøgønrrab kaiman cha, kaguende purø may mara pasrig kua.

⁴⁹ Inchen kan møg nan mørendø, na maig karuigwan marmíbe, nui yawan niga pasrønrrabig srug pusrmøtø, ka pirø palatø kusrubig lataig kòn cha. Pi nurawa arrubig, tru yawan mur megambub neguchene, tru yabe kebeñen, kerrigu pinisaig kørømisran— cha, trenchibig kòn.

7

Suldau sötøwan nø karub pera pasrabigwei mendig megabigwan Jesús tamarøb
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

¹ Yandø misagwan Jesúsbe chab waminchabe, Capernaumsrø kebibene,

² truyu kan romanosmerai suldau, cienelan ashibig, centuriòn taig, kan karuindiig megabig truba undaarraig tøgagúibe, triibe kwanrrøtøga yandø ke pinamdø palabig tsubig kòn.

³ Inchen tru cien suldaumeran ashibiibe, Jesúswan wamindi mørabe, judío misaameran karubelø kòlli misaameran karua ørøbig kòn, nui kwanrriigwan tamartrab attrai.

⁴ Inchen nømbe amba, Jesúsweim pulu kemallabe, ke tiusmanda chib truba inchib trenchibelø kòn:

—Tru møwane ñi treeg ka purugumdiig treeg møg kòn cha.

⁵ Kaguende yu nam warain pirau maya misagwan undaguig kua, nøashib nam judíosmera tulundzuni yawan maringaruig kòn— chib.

⁶ Inchen Jesúsbe nømbe iben, yandø yau pub lutau ambene, tru suldaumeran ashibiibe nui trendø linchibelan møilan kòsrøn trenchinrrai karua ørøbig kòn:

—Señor, øyangatiizhiitø attra tan chinrrai. Kaguende ñi nai yau kebattraimbe, nabe trengatig kømuintan cha.

⁷ Incha treekkurri ni naashibguen ñun lanrrab arrumur cha. Tammisrø cha, treetø chirra chibig kòn. Nai karuindiig megabig tammisrig kònrrai.

⁸ Kaguende nagucha mas nørreelø karua pasrig kur cha. Katø treeg kòben na karub tøgagúilø suldaumera tøgagig kur cha. Truilanma na møigwan kòben: “Inrrø” chibene, ib; katø na møigwan kòben: “Amø” chibene, arrub; katø nai karuindiig megabigwan: “Chigøben mar” chibene, marøb inchibig kòn cha. Nøbe trendan— chibelø kòn.

⁹ Inchen Jesús iigwan mørabe, tru møwan nøguen kwaara asha, nui mendig truba nu misag amñibelan keesha ashabe, trenchibig kòn:

—Nabe ñimun trendamønrrun cha: israelitasmerai utuguen isubigwan nainug pasrig øya nuig wetørramur cha, i møwei lataig.—

¹⁰ Indiibe tru karua øriilø katøle yau pubene, tru karuindiig megabiibe tabikken waptinchibig kòn.

Jesús kan piudai nusrkawan katø øsiirangarub

¹¹ Yandø øyeeg chab puraiiben, Jesúsbe kan pueblo Nain taisrømay iben, nui kusrenanøb pera uniløba, truba nu misaaba linchibelø kòn.

¹² Inchen tru puebløyu kebambam yaskab pulu pubene, kan kwaigwan sørønrrab muta, amrrubelø kòn, tru kwabiibe kandø nusrkain kòben, usrimbe piuda.

¹³ Inchen Señorbe tru ishuwan lastima ashabe, trenchibig kòn:

—Kishmøta— cha.

¹⁴ Incha Jesúsbe kemalla, taulwan katøraben, muta ambubeløbe pønrramisren, Jesúsbe kwaigwane trenchiptinchibig kòn:

—Matsinø, na ñun ¡kurrø! char— cha.

¹⁵ Inchen tru kwabiibe kurra, wamisra, waminchib mendøben, Jesúsbe usran tranøbig kòn, pera inrrai.

¹⁶ Inchen iigwan ashene, nømune mayeelanba korig købiitø ke chindamdiig køben, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø kòn:

—¡Tius maig karuigwan eshkabig purø nuig namui utu kurrin kòn! chib. ¡Tiusbe nui misagwan purugunrrab arrin kòn!— chib.

¹⁷ Inchen Judea pirau kerriguba, katø tru pirau tru pøtøgatanwan kerriguba Jesús chi marigwan wammørøbelø kòn.

Juan Bautistai kusrenanøb pera uniilø

(Mt 11.2-19)

¹⁸ Inchen Juanwei kusrenanøb pera uniiløbe øyeeq purayailan kerrigu nun eshkaben, Juanbe nui mendig amøñibelan pailan wama,

¹⁹ Jesúswan trencha payrrai ørøbig kòn: ¿Tru Cristo attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiram kuin kui?

²⁰ Inchen tru Juanwei kusrenanøb pera uniiløbe amrrua, Jesúswan kemallabe, trenchibelø kòn:

—Juan Bautistabe, ñun payrrai, namun karua ørtan cha. ¿Tru attrabig købiibe ñi kuin kui, kabe nambe katøganun muniiramig kuin chindi?—

²¹ Inchen tru uras, Jesúsbe kwanrreelø truba yamelan tamarøbig kòn, chigurrimbunø kaig kwanrrø tøgarmen køben, kwaimandzig tøgarmen købengue. Katø truba yam kabgailan ashchai tamarøb inchibig kòn.

²² Inchabe Jesúsbe Juan karua øriilan trenchibig kòn:

—Amba, ñim chi mørigwan, ñim chi asigwan Juanwan eshkanrrigay cha. Kabgailøbe ashen, cojosmerabe amben, asr trerab kwanrrø tøgarmen nømui kwanrrøwan tamara chishmariilø køben, kalu mørmeeløbe mørøbelø misren, kwailøbe øsiiraben, waachamerane Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenaniilø kòn cha.

²³ Mayanguen tab kuig kòn chibig kòn, nan peg kuitamab isumøtø, na kuitamab isubig-weimbe.—

Juan Bautistaimburab maig kuigwan Jesús waminchib

²⁴ Incha Juanwei kusrenanøb pera uniilø ambene, Jesúsbe Juanweimburab truba nu misagwan trenchib waminchib pølbasrøbig kòn:

—¿Misag warab waraimørømbene ñimbe chi ashchab webamgue? cha. ¿Kan caña ambumay, imay isig srua yainaptiigwande? cha.

²⁵ Trube, ¿chi ashchab webamgue? cha. ¿Kabe kan møg truba tabig keweigwande? cha. Ñimbe ashibelø kòn cha, truba tabig kebeløbe nømun maig marøg købendø marøb, reymerai yau purrabelø kui cha.

²⁶ ¿Trube, treeg købene, chi ashchab webambig kø? chibig kòn. ¿Kabe Tius maig karuigwan kan eshkabigwande? cha. Øø, nabe ñimun trendamønrrun cha: Treegwanwei ashchab webambig kòn cha, trurriq Tius maig karuigwan eshkabigwan lataitøguen kømø, mas nuigwan.

²⁷ Juanbe tru Tiuswei wamwan pørigu øyah taig truig kòn cha:

“Au, nabe nai wam srua inrrabigwan ñui merrab ørar taig, ñui maywan ñui merrab tamartrai.”

²⁸ Nabe ñimun trendamønrrun chibig kòn: Maya møguelø kal-labelai utu tru Juan lata nuibe muguen kaagüig kòn cha. Inchendø treeg kuindøgucha, Tius nø ashib karub wainuube kan møg chigucha kømikken mas nuig kòn cha, Juan lataguen kømø.—

²⁹ Inchen maya misaameraba, tru romasreelayasig an utabeløba Jesús wamindigwan mørabe, Tiusbe maig kønrrabigwan tabig sølgandø marøbig kuin kòn chibelø kòn, tru Juan piu umbu ulsrainabeløbe.

³⁰ Trune tru fariseosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan treeg maramig kòn chib kusrenanøbeløbabe nømuiimburab Tius maig martrab isua indigwan kaashibelø kòn, kaguende truiløbe Juan piu umbu ulsrimeelø kua.

³¹ Katø Señorbe trenchibig kòn:

—¿Møin kwaløm møguelane chi latailø kòn chinrrab køh? cha. ¿Chi lataig asønän chinrrab køh? cha.

³² Kan plazayu ureemera esheerrab purramisra, kangurrin kangurri øyeeg chib trashib purrabelø latalilø køn cha:

“Nambe ñimuyasig luswan urringucha,

ñimbe pailamøwei;

cantailø isumdeelø cantaben,

ñimbe miirab kishmøwei indan” chibelø latalilø.

³³ Pøs Juan Bautista pirri mamøwei, vino muchimøwei inchibig arrubene, ñimbe nune, kwaimandzig tøgagig køn, chibelø køn.

³⁴ Inchen tru Møg Misra Arrubig mab, muchib inchibig arrubene, trube, ñimbe menrra maptiig køn tamba, menrra muchiptiig køn tamba, romasreelayasig an utabeløba, kaig marøb misaameraba linchibig køn tamba inchibelø køn.

³⁵ Inchendø mu møkken nebua isumgaig tru Tius marøb pasraigwane nui ureemerainug ashchai kenamaran— chibig køn.

Jesús Simón fariseowei yau

³⁶ Kan møikkøsrøn fariseo Jesúswan nøba lincha manrrab attrai eshkaben, Jesúsbe truigwei yau kebyabe, mishatsigu wamisrøbig køn.

³⁷ Inchen tru puebloyutøwei kan kaig marøb ishug tsubig, tru fariseowei yau Jesús mab wan tai wammørøppe, kan alabastro limetayu truba may irrab aceite srua puabe,

³⁸ kishib Jesúswei wendau srøb pulu wamisra, nui kappinwan Jesúswei katsig tambal pala kørrøgøb sømara, trugurrimbe nui pusruutøga pinømøra, katsigu muchawa, yandø tru may irrab aceiten nui srøb pala itølushibig køn.

³⁹ Inchen tru fariseo Jesúswan manrrab attrai eshkabig ashabe, nuinetø treeg isubig køn: “I møg Tius maig karuigwan eshkabig kuumbe, nun katørabiibe mu ishug kui, kaig marøb ishug kui asin kømbala” cha.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe fariseowan trenchibig køn:

—Simón, ñun chigøsrøn tamig tøgga war— cha.

Inchen fariseobe:

—Kusrennøbig, eshkarra— chiben,

⁴¹ Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan an pebigwan pailø møguelø nun ulømisrar købig køn cha, kane quinientos denarios ulø købene, kane cincuenta ulø købig køn cha.

⁴² Indiibe truiløbe chugurringuen tranrrabgailø køben, tru an pebøbiibe pailanba paymønrrab kagøbashiitindig køn cha. Treeg købene, ¿i pailøbe tru an pebøbigwan møig mas undaarerah?— cha.

⁴³ Inchen Simónbe trenchibig køn:

—Tru mas nu anwan ulø paymø, kagøbasinabig, na møren truig kømmørgøtan— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Søl isua trendan— cha.

⁴⁴ Inchen Jesúsbe ishuwan keesha ashabe, Simónwane trenchibig køn:

—¿I ishuwan ashkuh? cha. Nabe ñui yau kebarruben, nai katsigwan kwalamig ñibe nan pi tranmuben, trune i ishuube nui kappinwan kørrøga sømara, nui pusruutøga pinømørtan cha.

⁴⁵ Ñibe nan muchamuben, trune nøbe na kebarrinukkurri nai srøbmeran muchab wan cha.

⁴⁶ Ñibe nai tur pala aceite srølmuben, nøbe may irrab aceiten nai srøb pala itø lushtan cha.

⁴⁷ Inchawei ñun trendamønrrun chibig køn: I ishuwei truba nørrø kalø mariilan nun ulø paymø pesannaikkurri nøbe truba truba undaaran cha. Inchen møikkøben tre nu kømfigwan ulø paymø pesannainabiibe, tru ulø paymø kagøbashiigwane tre undaaramøn— cha.

⁴⁸ Inchabe tru ishuwane trenchibig køn:

—Ñui kaig mariiløbe payamig kømfig, pesannaig kørrømisran— cha.

⁴⁹ Inchen truyu lincha mab nøba purrabeløbe, nømasiyaitø trenchib mendabelø køn:

—¿Chigøben kaig mariilanguen ulø paymø pesannamig kønrrai marøbiibe, iibe mu møg køh?— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe ishuwan trenchibig køn:

—Ñi ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagüikkurri, kaigyugurri wesraig kørrømisran cha, mømibe chi isumø, inrrø— cha.

8

Ishumburmera Jesúswan mendig amøñibelø

¹Yandø iig chab puraiben, Jesúsbe tru tabig srø wam Tius nø ashib karub wainuguigwan eshka kusrenanøb publomerasrø yamera tsitsø pønrrasrø uñibig køn, nui doce kusrenanøb pera uniiløba.

²Inchen katø mõ ishumburmera køsrøn nø kwaimandziimeran webusriløba, kwanrrømeran tamariiløba linchibelø køn. Inchen truilai utube tru siete kwaimandziimera webambinabig, María Magdalena køben,

³Herodeswei yau ya ashib tsubig Cuzai srai Joana køben, Susana køben, katøgan ishumburmera køben linchibelø køn. Iiløbe nømui chi tøgagüiløtøga Jesúswanba, nui kusrenanøb pera uniilanba purugubelø købig køn.

*Kan kwallibig mandø kwaligwan kemesra kusrenanøb
(Mt 13.1-9; Mc 4.1-9)*

⁴Misag truba nørø tulundzuna, chu puebloyuelø køben, Jesúswan itømaytø ashchab webamben, nøbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchib trenchibig køn:

⁵—Kan kwallibiibe nui yellwan tsurøb kwallchab webyan cha. Incha tsurøb ibene, kanbalø yellbe mayu kørrøben, itøbunøben, illimera amrrua, man cha.

⁶Inchen katøganbaløbe srug trølyu kørra, kal-lappe, kal-labendø, pirø søig kømøwagurri mul-lan cha.

⁷Kan utu yellmerabe kalshau utu kørra, kal-laben, kalbe kanbalatø nørørawa, chab tsibisan cha.

⁸Inchen kanbaløbe yell tab pirau kørra, nørørawa, tabig misra, kan yellgurrindø trulzheelø ciengatig nigan— cha.

Iigwan trenchabe, Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:

—jMøramig kalu pønraibe, mø!— cha.

*Mandøgurri 'iibe øyelø latailø køn' cha Jesús wamindig
(Mt 13.10-17; Mc 4.10-12)*

⁹Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe:

—¿Tru 'øyeeg lataitøwein køn' cha wamindiibe tappe, mandø køh?— cha payen,

¹⁰Jesúsbe trenchibig køn:

—Tiusbe nø ashib karub wainug mu asiimig tøgagüilan ñimun ashchai tranan cha. Trune katøganelane 'øyeeg lataitøwein køn' chib wamindiiløtøga eshka waminchar cha, "nømbe ashippe ashendø,

ashmøwa lataig kørrømisrøb;

mørøppe mørenðø,

chigüi mõrmøwa kørrømisrøb inchain" cha.

*'Iibe kan ellmarøbig lataitøwein køn' cha wamincha pasrigwan Jesús tab eshka
(Mt 13.18-23; Mc 4.13-20)*

¹¹'Tru 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindiibe øyeeg chibig køn cha: Tru yellbe Tiuswei wamwan eshkabig køben,

¹²tru may pulu kørrab yellmerabe, tru Tiuswei wamwan mørøbelan truilan eshkabig køn cha. Inchen nugwaimandziibe arruppa, nømui manrrau tru wam ellmarigwan kerran cha, nøm Tiuswan køreben, kaigyugurri wesrailø kømønrrai.

¹³Inchen srug trølyu kørrab yellbe tru Tiuswei wamwan møra, truba truba tab kui mørøb utabelan, truilan eshkabig køn cha. Inchendø truiløbe chi srølgar kua, maya yanagatiitø kørewa amøña, chigøben maig inchibelø køtashchab pubene, tarømisrøptinchibelø, truilø køn cha.

¹⁴Inchen tru kal shau utu kørrab yellbe tru wamindigwan mørøbelan eshkabig køn cha. Inchendø truiløbe nømui ambam maywan ambub køben, tru chine, chine menrra subiiibah, puamisrøg købiibah, chigurribunø marøb kasrag amøñinrrab treeg marøg købiibatø kasran cha. Incha tru ellmarigwane nørørabashmøn cha.

¹⁵Inchen tru tab pirau kørrabiibe tru nømui manrrau purø tabig isub, trurrigu sølwan isub, Tiuswei wamwan møra, truigwan elachimø, tøgagua, melabig meløwa, ellmarig misrøbelan eshkabig køn cha.

*'Aceite lámpara lataitøwein køn' cha, kemesra wamindig
(Mc 4.21-25)*

¹⁶'Mugucha kan aceite lámparan piløgøppe, chitøgagøben kasrømøwei, kabe cama umbu pasrtrab kømøweim piløgøbelø køn cha. Treeg kømøtø, kerrubelan tør kønrrai, pala pasrøbelø køn cha.

¹⁷Inchawei chitøgucha søriibe søriitø kørrømisrømø, kenamisrtrun cha. Katø chigøben ashmønrrai kasra pasriibe, nebua asiimig kørrømisrømøtø, tøryu webattrun cha.

¹⁸ Inchaweï ñim morigwane tab isua asha kuy cha. Kaguen tōgaigwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamōtiig tōgagurmab isuigwanguen kerraig kōnrrun – chibig kōn, Jesúsbe.

Jesúswei usrimba, nunelōba nun lab
(Mt 12.46-50; Mc 3.31-35)

¹⁹ Inchen Jesúswei usrimba, nunelōba nō wainug pubendō, menrra nu misag pasrōwa, nuim pulugatig kemallchab kaima kōben,

²⁰ mōikkōsrōn Jesúswan trencha eshkabig kōn:

–Ñui usrimba, ñui nunelōba wambig pōnrran cha, ñun ashchab isua amrrua.–

²¹ Inchene Jesúsbe lōtappe trenchibig kōn:

–Tiuswei wamwan mōra, trunun marōbelōbe, nai usri, nai nunelō kōn– cha.

Isig ichibigwanba, pi welarmeranba Jesús kōnōbashmub
(Mt 8.23-27; Mc 4.35-41)

²² Kan kwalōm Jesús nui kusrenanōb pera uniilōba barcoyu kebyabe, trenchibig kōn:

–Pisu ambōgatōsrōmay larraamun– cha.

Inchabe ambubelō kōn.

²³ Incha larraambub ambub kōbene, Jesúsbe barcoyu kiptinchen, mōimbe tru nu pisuyube isig ichibig purō trōmbōig namab webarruben, pibe barcoyu michab mendōben, yandō ke asentannraptiig inchibig kōn.

²⁴ Inchen Jesúswan kasrōnanabe trenchibelō kōn:

–¡Kusrennōbig! ¡Kusrennōbig! ¡Nambe piu ke chab asentab meler!– cha.

Inchen Jesúsbe kurra, isig ichibigwanba, pi welar trōmbōig latōgushib kurrabelanba pasrambunrrai kandō wamabig kōn. Inchen truilōbe pōnrrambuben, yandō kerrigu wasrōnzhibg kōrrōmisrōbig kōn.

²⁵ Inchen Jesúsbe nui kusrenanōb pera unilan trenchibig kōn:

–¿Ñimui isubigwan nainuutō pasra tōgagúigwane chinchigue?– cha.

Inchen nōmbe truba kwaariilō, kan oyebe mandō kermab isub kangurrin kangurri trenchibelō kōn:

–¿Iibe mu kerah cha, isig ichibig lata, pi latōgushib kurrabig lata, nō pasrambungarubene, iilōguen nun mōrtrappe?–

Kan gadarasriig kwaimandzig tōgaig
(Mt 8.28-34; Mc 5.1-20)

²⁶ Incha yandō gadarenosmeraim pirausrō larraambubelō kōn, tru Galilea nu pisu ambōgatōmaysrō.

²⁷ Incha Jesús barcoyugurri pirau pinaiben latatō, tru pueblouig kan mōg kwaimandziimera tōgaig katōnrrab webibig kōn, truike manasrōngurri chigucha kemōwei, yau tsumōwei inchibig, sōrin trabmerayutō tsubig.

²⁸ Incha Jesúswan ashippe, nui merrab mur trashib tōmbasrōb peñabe, trenchibig kōn:

–¿Ñibe nane chi martrab inchigu cha, Jesús, Mayeelaim Pala Pasrabigwei Nusrkai? ¡Ñi nan purō trōmbōig mōra megamig kōmōnrrai marmōrrunrrig!– chib.

²⁹ Kaguede Jesúsbe tru trōmbōig maringarub kwaimandzigwane: “Mōweinukkurri webinrrō” chibguen indin kōben nōbe trendaig kōn, kaguende truigwane kwaimandziibe katō katō nō merrarrawa sruaig kōbig kua. Inchen chu imōnrrai, misaamerabe tasiimeran srōbmeran cadenastōga lusra tōgagúingucha, nōbe cadenasmeran lurren, kwaimandziibe nu misag warab waraimōsrō ingarubig kōn.

³⁰ Inchen nune Jesúsbe payibig kōn:

–¿Chi munchi kugu?– cha.

Inchen nōbe lōtappe:

–Nabe: “Legiōn”, munchi kur– chibig kōn, kaguende tru mōweinuube kwaimandziimera purō nu kebamba kua.

³¹ Incha tru kwaimandziimerabe ‘tru purō trōmbō umbu trabyumay ommōrrunrrig’ chib truba rugabelō kōn, Jesúswane.

³² Inchen tru tunyube kuchimera truba nu sōtō mab llirab amōñiben, tru kwaimandziimerabe ‘tru kuchimerayu kebambingarurra’ chiben, Jesúsbe ka kebambashibig kōn.

³³ Inchen kwaimandziimerabe mōweinukkurri webamba, kuchimerayu kebambene, tru kuchi sōtōbe truba trōmbō lendeyu lula, chab pinōgōrraptincha, pisuyu kegōrra, pi keesra chab kwabelō kōn.

³⁴ Inchen tru kuchi ashibelō treeg purayaigwan ashabe, kwaariilō lula, pueblouy kōben, wambig nōōrōwansrōn kōben eshkab ambubelō kōn.

³⁵ Inchen misaamerabe chi purayaigwan ashchab werrua, Jesús waisrø pubene, tru kwaimandzig tøga møg købiibe Jesúswei srøb pulu, yandø asru keweig ke yandø tabig wai ashibelø køn. Inchabe truba kørig kui inchibelø køn.

³⁶ Inchen tru treeg purayaigwan ashibeløbe tru kwaimandzig tøga møwan Jesús mandø incha tamarigwan katøganelan eshkaben,

³⁷ tru Gadara pirau maya misaamerabe Jesúswan nømuinukkurri 'irra' chib truba rugabelø køn, kaguende nømbe truba truba kørig kuilø kua. Inchen Jesúsbe barcoyu kebya ibig køn.

³⁸ Inchen tru kwaimandziimera webambinab møøbe:

—¿Ñui mendig arruah?— chib truba inchen,

Jesúsbe trenchibig køn:

³⁹ —Ñui yamay katø inrrø cha, ñun Tius chigøben yeeg nørriig mariilan kerriguh eshkanrrab.—

Inchen tru møøbe, Jesús nun øyeeg nørreelø marigwan kerrigu eshkaib ibig køn tru pueblo ørøba.

Kan ishuwei kwanrøwan Jesús tamarøb

(Mt 9.18-26; Mc 5.21-43)

⁴⁰ Incha katø Jesús pisu ambøgatøsrømay larraibene, mayeeløba munig kuig køppe, misaabe nune truba kasrag utabelø køn.

⁴¹ Inchen kan møg judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashibig, Jairo taig, puabe, Jesúswei katsig pulu tømønrsra, nui yamay tiusmanda arrubsumugu chibig køn,

⁴² kaguende nui kandø nimbasr doce añosig tøgagüibe ke kwanrrab inchib tsuben.

Inchen Jesús ibene, nu misag sötøbe nui mendig trag marøb ambubelø køn.

⁴³ Inchen tru ututø kan ishug doce años ørøba ani ib kwanrø tøgagü kua, nui chi tøgagüigwan kerrigu patsøgøben, mugucha tamartrab kaimaig købig køn.

⁴⁴ Tru ishuube Jesúswan wendaugurri kemallippa, Jesús nø kewagüig urøzhigwandø katørabene, tru urastø tru ani ibiibe pasramisrøptinchibig køn.

⁴⁵ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Nane mu katørah?— cha.

Inchen mayeeløba: “Ñune mu katøramer” chiben, Pedrobe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, misag sötøbe ñun yeeg tinmarøb ambumay imay trawagutsan— cha.

⁴⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Møikkøben nan katørainrun cha. Kaguende nai maramburab marig nainukkurri webraïn kui mørar— cha.

⁴⁷ Inchen ishuube nø treeg marigwan chi søramgaig kuin kui ashabe, itønab arrua, Jesúswei merrab tømønrsøb srala, maya misagwei merrab chindimba katøraigwanba, katø tru urastø mandø tabig kørømmisrigwanba eshkabene,

⁴⁸ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nimbasr, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagüikkurri tamarig kørømmisran cha. Chi isumø, inrrø— cha.

Jairoi nimbasrwan Jesús øsiiranøb

⁴⁹ Inchen Jesús waminchib pasramnetø, tru judíosmera tulundzuni yau ashib karubigwei yaugurri møikkøsrøn puabe, unai møskawane trenchibig køn:

—Ñui nimbasrbe kwabguen indan cha. Kusrennøbigwan mas chi chimøta— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe mørabe trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøtø, køreptø køreu cha, ñui nimbasrbe tammisrtrun— cha.

⁵¹ Incha yau puabe, Jesúsbe mungucha kerrubashmøtø Pedronbah, Jacobonbah, Juanwanbah unai møskalanbatø kerrubashibig køn.

⁵² Inchen mayeeløba unan isub waminchib truba kishib køben, Jesúsbe trenchibig køn:

—Kishmøtay cha, unøbe kwaig kømøtø, ka kiptø tsun— cha.

⁵³ Inchen nømbe kwain tsui asha kua, Jesúswane ka indzatø mørøbelø køn.

⁵⁴ Inchen unan Jesúsbe tasigu kemøra, mur wamab trenchibig køn:

—Ishug-unø, jkurø!— cha.

⁵⁵ Inchen espíritu be katø nuinug puben, øsiirawa tru urastø kurraptinchen, Jesúsbe manrrai manningarubig køn.

⁵⁶ Inchen møskaløbe ke kwaara asha kørømmisren, Jesúsbe chi purayaigwan nømune mungucha eshkamørrain karubig køn.

9

Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan karua ørøb
(Mt 10.5-15; Mc 6.7-13)

¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera uniilan wama, tulundzunabe, mayan kwaimandzi-imeran wambig webusrøb, kwanrrømeran tamarøb inchai, maramburab maramigwanba, mu chindamgaig karumigwanba tranøbig køn.

² Incha Tius nø ashib karub wainuguigwan eshkaab kusrenanrraimba, kwanrreelan tamartraimba karua ørabe,

³ nømune trenchibig køn:

–Mayuweimbe chigøben srua ammønrrigay cha. Pøtønain tsiig srua ammøwei, wasr ila ammøwei, pirri srua ammøwei, an srua ammøwei, turingucha pagatø kømø, kandø kewa ambay cha.

⁴ Chugøben puebloyu yau puppe, webamba ambannegatig truyutø kørrømisrtrigay cha.

⁵ Inchen ñimun wamab utag kømui indinuube, trube, tru puebloiyugurri webamrrappe, ñimui srøbyu usrøwan chishtø kørrøgønrrigay cha. Treeg marøppe, trube ‘ñim kaasig købene, mømibe ñim kusrenrrigay’ chib eshkaab.–

⁶ Inchen nømbe webamba, pueblomørig puraambub ambuppe, Tiuswei tabig srø wamwan eshkaab kusrenanøb, chutøgucha kwanrreelan tamarøb ambubelø køn.

*Jesúsuan Herodes mu kuinguen mørmub
(Mt 14.1-12; Mc 6.14-29)*

⁷ Inchen Galilea pirau ashib karub wabig Herodesbe Jesúsweimburab wamindi mørøb nø chi mariilan kerrigu wammørabe, chi isum kuinguen mørmig køn, kaguen møilogøsrøn: “Juan Bautista kwaitai utugurri katø kurriinrun” chiben.

⁸ Inchen kan utueløbe: “Tius maig karuigwan eshkaabig Elías kenamisrin køn” chiben, kan utueløbe: “Tius maig karuigwan eshkaabig merrabsriig møikkøben katø øsiirain køn” chiben, inchibelø køn.

⁹ Inchen Herodesbe trenchibig køn:

–Juanwane natøwei turwan paringarug køn cha. ¿Trube, chigøben na yeeg wamindig wammøriiløbe mu kønrrab køh?– cha.

Incha Herodesbe Jesúsuan ashig kui inchibig køn.

*Tratrø mil møguelan Jesús mamig tranøb
(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Jn 6.1-14)*

¹⁰ Jesús nøashib karua øriilø katø amrruabe, nøm chi marigwan nun eshkaaben, nømune Jesúsbe Betsaida puebløsrømay nømundø nøøøø pera ibig køn.

¹¹ Inchendø tru nu misag sətøbe wammøøppe, wendautø amben, Jesúsbe tabig wamab uta, nømun Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, kwanrrøwan tamaramig palai melabelane tamarøb inchibig køn.

¹² Inchen yandø mawab misrøb arruben, nui doce kusrenanøb pera uniiløbe Jesúsuan kemallabe, trenchibelø køn:

–Misaameran yandø amrrai, ungua chi cha, puluwandø yamera pønrrabsrøn køben, chugøben nøøørsrøn køben, ya peba kørrømisrtrappa, mamig penønrrappa amrrain cha. Kaguende yube nambe muguca warømønug pønrrer– cha.

¹³ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

–Manrrai ñim manny– cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

–Nambetratrøgatø pirrimbah pagatø peskaubatø tøgaguer cha. Ya nu misagweimbe srøig penønrrab ambatøwein kønrrun– cha.

¹⁴ Kaguende møgueløtø tratrø milburab købig køn. Inchen Jesúsbe nui doce kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

–Kan sətø, cincuentabatø, cincuentabatø purramisingaruy– cha.

¹⁵ Inchen treeg maren, misaabe mayeeløba chab purramisrøbelø køn.

¹⁶ Inchen Jesúsbe tru tratrøgatø pirriwanba, pagatø peskaumeranba nui tasku muta, srømbalaneb neesha, Tiusuan ‘mayanguen pay’ cha, pirrimeran pirishabe, nui kusrenanøb pera uniilan misagwan pirishinrrai tranøbig køn.

¹⁷ Inchen mayeeløba øska ma kørrømisren, pitis undailan tasinmerayu netsøbatø doce tulishibelø køn.

*Pedrobe Jesúsuan: “Cristo køn” chib
(Mt 16.13-19; Mc 8.27-29)*

¹⁸ Kan kwaløm Jesús nøøørsø Tius Møskaimba waminchib wabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe nøba purrøben, Jesúsbe trencha payibig køn:

–¿Misaamerabe nane mu køn tah?– cha.

¹⁹ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Møiløbe: “Juan Bautista køn” chiben, møiløbe: “Elías køn” chiben, møiløbe: “Tius maig karuigwan kan eshkabig merrabsriig katø øsiirainrrun” chiben indan— cha.

²⁰ Inchen Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Trune ñimbe nane mu køn chinrrague?— cha.

Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:

—Ñibe Tiuswei tru Cristo køn— cha.

Jesús nø kwamigwan eshka

(Mt 16.20-28; Mc 8.30-9.1)

²¹ Inchen Jesúsbe iigwane mungøben eshkamønrrain karubig køn.

²² Inchabe trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubiibe chinetø kaig indinab megamig nebunrrun cha. Katø misagwan karubelø kølli misaamera køben, sacerdotemeran karubelø køben, Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben nane kaasig kømig kønrrab køn cha. Incha kweechen, pøn kwalømyube kusraig kønrrun— chibig køn.

²³ Incha mayeelan trenchibig køn:

—Møikkøben nai mendig uñig købene, nøasiitø nuimburabigwangøba isumøtø, kwalømmørig nui kuruswan muta, nai mendig arrum nebunrrun cha.

²⁴ Inchen møikkøben øsig kømigwangøba esegabiibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Inchen nagurrindø kwabiibe managatig øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha.

²⁵ ¿Kan møg yu pirau chine købigwan kerrigu nuindø maringucha, nøasiitø minchib, nøasiitø pinamigwei marøb indiibe, chiwein kui tabig kønrrab kø?

²⁶ Pøs møikkøben naimburappa, na wamindiilaimburappa kørig isub kørig kui inchibigwane, nune kørig purørtrun chibig køn, tru Møg Misra Arrubig tru nui tørguegwalmabiiba, nui Møskawei tørguegwalmabiiba, Tiusweindø tarømarø ångelesmerai tør pilabiiba arrua.

²⁷ Møg ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møiløgøben yu purrabelø Tius nø ashib karub pasraigwan ashmøwatøbe kwanrraamøn— cha.

Jesús ke peemayig misrøb

(Mt 17.1-8; Mc 9.2-8)

²⁸ Øyeeg taig trune wendau køsrøn Jesúsbe Pedronba, Juanwanba, Santiagonba pera, kan tun palasrø Tius Møskaimba waminchab nebibig køn.

²⁹ Inchen Jesúsbe Tiusba waminchib pasramnetø, nui maløbe ke peg lataig misrøptinchen, nui kewaguiløbe truba puløzhig tørgwalmabelø misrøbig køn.

³⁰ Inchen mømibe pailø møguelø nøba waminchib kenamisrøptinchibelø køn. Truiløbe Moisésba, Elíasba,

³¹ nømbe tørguegwalmabig pinøgasrailø, Jesús Jerusalénsrø mandø kaig indinab megawa, kwamigwan waminchib pønrrabelø køn.

³² Inchen Pedroba, nui linchibeløba kigøbiitø ke chindamdø kuim purrøwagucha, kimø kasrig ka purrøwa, Jesúswei tørguegwalmabigwanba, tru pagatø møguelø nøba pønrrabelanba ashibelø køn.

³³ Inchen tru møguelø yandø Jesúsweim pulugurri tarømisra ambene, Pedrobe nøtøwei chi chib pasrarmabguen mørmubendø, trenchibig køn:

—Kusrennøbig, ñnam yu pønrramibe purø tab køtan! cha. Pøngatø ya-ureg margun cha, kan ñui, kan Moiséswei, kan Elíaswei.—

³⁴ Inchen tru waminchib pasramnetø kan wañi arrua, nømun kasrøben, nømbe wañi umbu kørrømisra, Pedroba, Juanba, Santiagobabe truba truba kørig kui inchibelø køn.

³⁵ Inchen wañi umbugurrimbe kan wam trenchibig køn:

—Iibe nai Nusrkai, nai lawa wesruig køn cha. Nune møyay— cha.

³⁶ Tru wambe yandø mas mørø waminchimuptinchen, Jesúsbe katø nøtø pasrai ashibelø køn. Incha nømbe tru chi asigwane tru kwalømmerrawane mungucha maizhikken mørø waminchimeelø køn.

Jesús kan kwaimandzig tøga unan tamarøb

(Mt 17.14-21; Mc 9.14-29)

³⁷ Katø kwaløm tunbalasrøngurri kørrørubene, Jesúswan katønrrab truba nu misag wer-ruben,

³⁸ mømibe kan møg tru misaamerai utugurri truba mur wamab trenchibig køn:

—Au, Kusrennøbig, kabe tiusmanda nai nusrkawan ashibsruguh cha, nai kandø nusrkain køn cha.

³⁹ Nune kwaimandziibe merrarraben, nøbe møi møin trashibig køn cha. Inchen kwaimandziibe pirausrø kucha, itønangarub, triimay chall kutsingarub, purø trømbøbig lastimaig marøb, jkatø! elachimøsrøatø inchibig køn cha.

⁴⁰ Inchen ñui kusrenanøb pera uniilan kwaimandzigwan webustrai na rugaben, kaiman— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—;Kan ñim mõi misaamera kørenrrab inchimeelø larrø kailø! cha, ¿Nabe managatig ñimba unamig kønrrerah cha, ñimun øyeeg ashiptø? Ñui nusrkawan yu srúa amø— chibig køn.

⁴² Inchen unøbe kemallib iben, kwaimandziibe unan pirausrø kucha, sruaguchen, Jesúsbe trømbøig maringarub kwaimandzigwan nama, webingarua, unane tamara, møskawan tranøbig køn.

⁴³ Inchen Tiuswei purø nuig tabigwan mayeeløba kwaara ashibelø køn.

Jesús nø kwamigwan katø eshka

(Mt 17.22-23; Mc 9.30-32)

Inchen mayeeløba Jesús øyeeg marigwan kwaarøb kømne Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

⁴⁴ —Pesannanrrab kømø, iigwan tab møray cha, tru Møg Misra Arrubigwane møguelai tasku tranig kønrrabigwan.—

⁴⁵ Inchen nømun øyeeg taigwane nømbe chi tainguen mørmeelø køn, kaguende Tius chigúinguen mørmønrrai indiilø kua. Incha nø øyeeg taigwan chi chibig kø cha payamibe nømbe kørig kui inchibelø køn.

Mas nuibe mu kerah

(Mt 18.1-5; Mc 9.33-37)

⁴⁶ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømui utu nømbe møg mas nuig kønrraptiig kuin kui waminchib payiyab mendabelø køn.

⁴⁷ Inchen nøm chi isub purraigwan Jesúsbe wetøbeña, kan unan srúa ya, nuim pulu pasrabe,

⁴⁸ trenchibig køn:

—Møikkøben i unan nai munchiyu tab wamab utabiibe, nan utan cha. Inchen nan utabiibe, nan karua ørøbigwangucha utan cha. Inchawei ñimui utu mas chigucha kømíg lataig kui asiibe, truiibe si, mas nuig køn— chibig køn.

Namun maig købash inchimíbe namuingatø pasran

(Mc 9.38-40)

⁴⁹ Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Kusrennøbig, kan møikkøsrøn ñui munchiyu kwaimandziimeran webusri aser cha. Inchendø namba uñmíg købene, nambe truigwane merer— cha.

⁵⁰ Inchen Jesúsbe nun lötappe trenchibig køn:

—Merømøtay cha. Kaguende ñimun namig kurrømíbe ñimuingsatiig køn— cha.

Jesús Jacobonba, Juanwanba namab

⁵¹ Yandø Jesús srømbalsrø utig kømig lutau køben, Jerusalénmay ke punrrab isua ib menda,

⁵² eshkanrrabelø wam sruar merrab øren, nømbe Samaria pirau kan pueblosrø chigøben nuyasig tamartrab ambene,

⁵³ samaritanosmerabe Jesúswane utømeelø køn, kaguende nøbe Jerusalénsrømay inrrab arri asha.

⁵⁴ Inchen nui kusrenanøb pera uniilø Jacoboba, Juanba øyeeg indi ashabe, trenchibelø køn:

—¿Señor, nømun pinishinrrab srømbalsrøngurri nam nag kørraaringaruah cha, Tius maig karuigwan eshka møg Elías latawei?—

⁵⁵ Inchen Jesúsbe nømun keesha ashabe, namabig køn.

⁵⁶ Incha katøganbalø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambubelø køn.

Jesúswei mendig ambamibe murig køn

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Nøm maywan ambub købene, kan møg Jesúswan trenchibig køn:

—Señor, ñi chu ibendø, nabe mendig arrumønrrun— cha.

⁵⁸ Inchen Jesúsbe trencha lötabig køn:

—Zorramerabe waramig trabmera tøgær køben, katø pala amøñib illimeragucha nømui lemera tøgær køn cha. Trune na, Møg Misra Arrubiibe ni nai turwan chu nerrarramikken chigaig kur— cha.

⁵⁹ Incha Jesúsbe katøganun trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Inchen nøbe:

—Señor, nai mōskawan sōrōnrrabmerrig ibashcha— chiben,

⁶⁰ Jesúsbe trenchibig kōn:

—Ñibe nai wendautō amō cha. Tiusweimburabigu kwaig latailōbe nōmui kwailan sōrōbash cha. Inchen ñibe ya, Tius nō ashīb karub wainuguigwan katōganelan eshkab kusrenan— cha.

⁶¹ Inchen katōgangucha trenchibig kōn:

—Señor, ñui mendig arrug kōtan cha. Inchendō nai yauelanmerrig ungwa chinrrab ibashcha— cha.

⁶² Inchen Jesúsbe trencha lōtabig kōn:

—Mutōgucha arauwan kemōra arab pasrōbendō, wendōmaygōba keeshibiibe, Tius nō ashīb karub wainuguigwane chi tab martrabgaig kōn— cha.

10

Jesús setenteelan karua ōrōb

¹ Ōyeeg chab puraiben, Señor katō setenta lawa wesrua, pagatō pagatō pueblosmōrig katōganbalōmerasrō nō yamsrōmay nui merrab ōrōbig kōn.

² Incha nōmun trenchibig kōn:

—Ellmarig tulisamibe truba nōrrō kōben, trune tulishinrrabelōbe mamdō kōn cha. Inchawei tru ellmarig puaig Tiuswan miay chibig kōn, nui ellmarigwan tulishinrrabelō ōrtrai.

³ Ñimbe ambay cha. Au, nabe ñim ubishamera latailan lobosmerai utu ōrar cha.

⁴ An pusramig urasr ila ammōwei, wasr ila ammōwei, alpargatis katō nōrōrō srua ammōwei, ñim maywan ambuppe, mun kōben wamab waminchib pōnrrōmōwei inchigay cha.

⁵ Incha kan yau kebampuppe, ōyeemerrig chinrrigay cha: “I yaube chi isumgaig mayanguen tab kōnrrun” cha.

⁶ Inchen truyu chi isumgaig tab kōbigwan tōga mōg wabene, tru: “Chi isumgaig tab kōnrrun” cha ñim trendaibe nuning kōrrōmisrtrun chibig kōn. Inchen treeg mōg kaabene, tru ñim trendaibe ñimuinuutōwei kōrrōmisrtrun cha.

⁷ Inchen ñimbe tru yautōwei kōrrōmisra, nōm chi srōrrendō mab, mutchigay cha. Kaguēn chi marōbiibe nui marimburōbe mu chi chinrraingā, utamig kōn cha. Yamōrig, yamōrig ammōnrrigay cha.

⁸ Ñim kan pueblouy kebammen, ñimun wamab utōbene, chi srōrrendō manrrigay cha.

⁹ Incha truyu kwanreelan tamarōb, tru misaameran: “Tius nō ashīb karub wainuguiibe ñimuinuube lutaurab pasran” chinrrigay cha.

¹⁰ Inchen ñim kan pueblouy puben, ñimun wamōmubene, trube, callesmerayu webamba, misagwan ōyeeg chinrrigay cha:

¹¹ “Ñimui pueblouy usrō namui srōbmerayu mendigwan mōimbe trube, ñim kusrenrrigay chib pabōrrguer chib. Inchendō mōimbe yandō ñimbe isua kuy cha, Tius nō ashīb karub wainuguiibe ñimuinuube lutaurain kōn” chib.

¹² Inchawei nabe ñimun trendamōnrrun: Srabe kwalōmbe tru puebloimbe Sodomai lataitōguen kōmō, Tiuswei tru maig kōnrrabigwan asha maram kwalōm attrabiibe mas purō trōmbōig kōnrrun cha.

Isua mōrmō misaameran isumdiig nebunrrabig

(Mt 11.20-24)

¹³ ¡Ay, ñi Corazín pueblo, waacha! ¡Ay, ñi Betsaida pueblo, waacha! Kaguēnde Tirosrō, Sidónsrō tru maramburab mariilan na ñimui utu lataitōwei marig kumibe, manawei truilōbe nōmui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliabsruig kuinrrun cha. Incha kaig marmōnrrab yandō isua mōrer chib kenamartrab, trōsrkōleelō keb, nagusrōyu purramisrōb inchibruinrrun cha.

¹⁴ Pōs Tiuswei tru maig kōnrrabigwan asha maram kwalōmbe Tiroba, Sidónba misaamera lataitōguen kōmō, ñimbe mas purō trōmbōigwan utōnrrun cha.

¹⁵ Inchen ñi Capernaum pueblogan, ¿purō tab incha srōmbalāsōngatig kusruig kōnrrumab isutirru? cha. Treeg kōmōtō, ñibe tru mōra melamnug kegutsig kōnrrabguen— chibig kōn.

¹⁶ Incha nui pera uniilan trenchibig kōn:

—Ñimun mōrōbiibe, nan mōran cha. Inchen ñimun kaashibiibe, nan kaasan cha. Inchen tru nan kaashibiibe, nan karua ōrōbigwan kaasan— cha.

Karua ōrig setenteelō katō amrrub

¹⁷ Inchen tru setenteelōbe truba kasrag katō amrruabe, trenchibelō kōn:

—Señor, ñui munchiyube kwaimandziimeraguen namune mōrtan— cha.

¹⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—Satanásbe srømbalasrøngurri kan palaig peñib lataig peñen, nabe asig kòn cha.

¹⁹ Nabe mu mandamgaig maramburab maramigwan ñimun tranamønrrun cha, ulmeran, alacránmeran itøbunønrrai, katø tru ashig kømui inçhibig, Satanás, nø kanawa, chi martrab kaimanrraimba. Inchen ñimbe chi indiimeelø puramrrun cha.

²⁰ Inchen ñimbe, kwaimandziimera ñimun mørimba kasraaramøtø, ñimui munchimera srømbalasrø pørig pønrraimba kasraaray— chibig kòn.

Jesús nuielaiburab kasraarab

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Incha tru uras Jesúsbe Espíritu Santogurri truba kasraarawa, trenchibig kòn:

—Nai Møskai, srømbalawanba, pirøwanba ashib karubig, ñun tabig waminchar cha, kaguende ñibe kusrebelø chigúu mørøbelan ashmønrrai tru sørig pønrrabelane tru chigucha kømeeelø kusremeelan kenamarikkurri. Treewein kòn, nai Møskai, ñi treeg kønrrai maramig tab kuig kua.

²² Nai Møskaimbe chiwandøgucha nan trandan cha. Mugucha na Nusrkawane mu kui ashmuben, Møskaindøwei asan cha. Mugucha Møskawane nu kui ashmuben, na Nusrkaimba, møiløgøben na asingaruilø truiløbatø asan— chibig kòn.

²³ Incha nui kusrenanøb pera uniilan ashabe, nømundø trenchibig kòn:

—Tru ñimui kabmera nebua asigwan ñim ashibeløbe mayanguen tab kuilø kòn cha.

²⁴ Kaguende nabe ñimun trendamønrrun cha: Truba nørø Tius maig karuigwan eshka-belø køben, reymera køben, i ñim asigwan asinrrabna kui inçhendø, ashmuig kòn cha; i ñim mørigwan mørinrrabna kui inçhendø, mørmuig kòn— cha.

Kan tabig marøb samaritanon Jesús kemesra wamindig

²⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kan kusrenanøbig Jesúswan mandø inçhibig køtashchab nøba waminchab kurra yabe, trencha payibig kòn:

—Kusrennøbig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrappe, nabe chi maramerah?— cha.

²⁶ Inchen Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Maig maramigwan martrai Moisés pørigube ¿chi pørig pasrah? cha. ¿Ñibe truigwane mandø taitamab isugu?— cha.

²⁷ Inchen nøbe trenchibig kòn:

—“Señor ñui Tiuswane ñui manrraugurri kerrigu newan undaaritøgaba, kerrigu ñui øsig pasraitøgaba, katø kerrigu ñui asru chishkømburab chish kuitøgaba, kerrigu ñui turtøga isumburab isuitøgaba undaaramig kòn cha. Katø ñima ñiasitøwei maig undaguig køppe, ñui mendaigwangucha treetøwei undaaramig kòn” cha, trenchibig pørig pasran— cha.

²⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñibe sølwei løtan cha. Iigwan mar cha. Treeg marabe si, ñibe managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrrabguen— cha.

²⁹ Inchen tru møøbe nø payigwan tab webig køb, Jesúswane trencha payibig kòn:

—¿Naimbe mendaibe mu kerah?— cha.

³⁰ Inçhene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Kan møg Jerusalénmay ambi maywan Jericómay kørarrub arrubene, nileelø merrarawa, kerrigu nui kewagúigwanbañau nila, kurragucha, kwaig lataig mara trarra ambubelø kòn cha.

³¹ Inchen kan judíosmerai sacerdote tru maywandøwei chi isumø purainrrab arrub parøwa, tsui ashippe, yabwansrøndø purayan cha.

³² Katø treetøwei kan levitagucha truyu pubendø, ashabe, mendawansrøndø pureppa ib ibig kòn cha.

³³ Trune kan Samariasrø møg tru maywandøwei purainrrab arrua, nun ashabe, lastima isua,

³⁴ mowan kemallabe, nui pisrøwan aceiteba, vinoba srøla, llensutøga lusra, trugurrimbe nui burroyutøwei itøguanøsrø, kan ya pebøbelainuumay srua ya, truyu ashib tøgagúig kòn cha.

³⁵ Incha katø kwaløm samaritanobe inrrappe, tru ya puagigwan pagatø an wesrawa, trana: “I mowan ashchunrrig tan cha. Ñi mas kastain købene, katø arruabe, pagararrumøn” tan— cha.

³⁶ Incha Jesúsbe tru Moisés pørigwan kusrenanøbigwane trenchibig kòn:

—¿Tru nileelø kemørinab mowan, tru i pønelø nøasi lataitøwei isua ashibiibe, ñune møg truig kønrraptiig køta?— cha.

³⁷ Inchen nøbe løtappe trenchibig kòn:

—Tru mowan lastima ashibig, truig kømmergøtan— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Ñigucha ya, treetøwei mar— cha.

Jesús Martaba, Mariaba waminchib

³⁸ Incha Jesúsba, nui kusrenanøb pera uniiløba nui maywan amba, yamera tsitsø pønrrabsrø pubene, truyube kan ishug, Marta taig, nui yaumay amø cha, utabig køn.

³⁹ Martabe kan numøsrøi María taig tøgagig købig køn. Inchen truibe Jesúswei srøb pulu nø chi taigwan mørtrab wamisren,

⁴⁰ trune Martabe, ke chi maram kuinguen mørmig wawa, Jesúswan kemallabe, trenchibig køn:

—Señor, chi maramelan nai numøsrøi ke nandø keguchen, ñungan isumuitarru cha, nan puruguptøguen wau taindø— cha.

⁴¹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Marta, Marta, ñi kui ke chinsraatø inchib, ñui chigurrimbunø maramelangøba isun cha.

⁴² Inchendø kanbaløtø mas isumig pasran cha. Inchen Mariabe tru mas tabigwan trunun lawa wan cha. Truigwane kerraig kømønrrun— chibig køn.

11

Jesús Tius Møskaimba mandø wamindamigwan kusrenanøb

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Kan pieje kanbaløsrø Jesúsbe Tius Møskaimba waminchib wawa, chab patsøgøbene, møikkørøn kan nui kusrenanøb pera uniiøbe trenchibig køn:

—Señor, tru Juan nui kusrenanøb pera uniiøbe kusrennøb lataitøwei, namungucha Tiusba wamindam kusrenanrra— cha.

² Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim Tiusba waminchib pønrrappe, øyah chinrrigay cha:

“Namui Møskai,

ñui munchibe tabigweindø tarømara, newan tab indig kønrrun.

Ñi ashib karub pasraibe pirau larrøbitchab amø.

³ Kwalømmørig nam mamig maig palabigwan namun møi tranøb,

⁴ namui kaig mariilan ulø paymø, pesannarrunrrig chib.

Kaguende namma namun kaig marøbelan mayeelan ulø paymø, pesannabelø ker chib. Chiyugøben namun kegørrøsrkønrriaptig pønrrøbene, truwane ambashmørrunrrig chib.

Masken tru kaigweinukkurrimbe tarømartra”— chib.

⁵ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Ñimma møikkøben kan trendø asig tøgagua, yem tøbøtag truigwei yamay ya: “Au, nai kasaku, pøngatø pirrim pebøbsrumugu chinrrun cha.

⁶ Pøs nai trendø asig inrrab arrua, nai yau puben, chigucha srørramig chi kaagur” cha.

⁷ Inchen kane yaambugurri trencha løtimbeh: “Yaskappe yandø kasraig pasran cha. Mas wamab fregamørunrrig chib. Nabe nai ureemeraba camayuguen warøwa, chigucha pebrab kurrønrrab kaimamønrrun” cha.

⁸ Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Pebrab kurrappe, nui trendø asig kuimbatø pebrab kurrømøtø, ke wamabig wamab tsuikkurri kurra, chi palabigwan nøbe kerriguh tranrrun cha.

⁹ Inchawei nabe ñimune trendamønrrun: Miabene, Tiusbe ñimune tranrrun cha. Lawabe, ñimbe wetørranrrun cha. Yaskabu wamubene, ñimune kurtrun cha.

¹⁰ Kaguende mugucha miabiibe utøben, labiibe wetørraben, yaskabyu wamabigwane kurtrun cha.

¹¹ ¿Ñimma møikkøben, møskain kua, ñui nusrkai pirri miaben, pisrugwan tranrraitirru? ¿Kabe peskau miabene, ulwan tranøbsruguh?

¹² ¿Kabe kan atøwall srug miabene, alacránwan tranøbsruguh?

¹³ Pøs ñimma ya kailø købenguen ñimui uregwane tabig keta tranøbelø køben, ¿kan mas ñimui Møskai srømbalarø wabiibe nun miabelane Espiritu Santon tranmønrraitarru?— chibig køn.

Møiløgøsrøn Jesúswan kwaimandzigwei maramburab marigwan tøgagig køn chib

(Mt 12.22-30; Mc 3.20-27)

¹⁴ Kan møwan kan kwaimandzig wamgaig marigwan Jesúsbe wambig weguchen, kwaimandzig webibene, tru wamgaibe waminchiptinchen, misaamerabe truba kwaara ashen,

¹⁵ kan utueløbe trenchibelø køn:

–Kwaimandziimeran ke nõasha karub pasrabig, tru Beelzebúgurri kwaimandziimeran nõbe webusrøbig køn– cha.

¹⁶ Inchen kaneløbe Jesúswan maig inchibig kõtashchab ashig køptø, nune srømbalásrøngurriig asamig martrai miabelø køn, Tius nõba pasrain kui ashchab.

¹⁷ Inchen Jesúsbe nõm chi isub põnrraigwan ashabe, trenchibig køn:

–Kan rey karub tøgaweim pirauma misag nõmasiitø nõørøtø misrøb kurrabe, pinørrun cha. Katø kan yaelø nõmasiitø nõørøtø misrøb kurrabe, chab pinørrun cha.

¹⁸ Inchawei Satanáskucha nõasiitø nõørøtø misrene, nui ashib karub waibe ¿chinha pasrabig pasrønrrab kø? cha. Kaguende ñimbe nane trendan, chibig køn, Beelzebú martrai tranikkurri kwaimandziimeran webetan cha.

¹⁹ Tru kwaimandziimeran na webetappe, Beelzebúgurri webetig købene, trube, ¿ñimui mendig amøñibeløbe kwaimandziimerane mu webetingaruitøgarre webetah? cha. Inchawei, treeg købene, maig kuigwan ñimun uyube nõm chibig køn.

²⁰ Trune na Tiuswei tasig-unøtøga kwaimandziimeran webetøbene, Tius nõ ashib karub pasraibe ñimui utube puaguen pasran cha.

²¹ Kan mur mõøma iitøgabe chinchamamønrrurmab may tamara, nui tab yawan tab ashib tøgagøbene, truyu nui chigurrimbunø tøgagúibe chi isumgaig pasran cha.

²² Inchen katøgan mõg, nõ lataguen kømø, mas murig arrua, nun merrarrowa kanawa, tru chinchamamumig, iiløtøgabesimab isua tøgagúilan kerrawa, tru nõ chi tøgagúilane katøganeløba pirisan cha.

²³ Naingatø pasrømibe, nan tsaleelaingatø maran. Naba tulishimíbe truørøtø wiitan cha, trenchibig køn Jesúsbe.

*Kaig espíritu katøle mõweimay arrub
(Mt 12.43-45)*

²⁴ 'Kan trømbøig maringarub kwaimandzig mõweinukkurri webippe, chugøben purmerasø isramig lab uña, yandø wetørranrrab kaimappe, trenchibig køn: “Katø nai yamay inrrab cha, na chugurri webarrua arrinumaytøwei.”

²⁵ Incha katø arruabe, tru mõwane kan yawan chishtø paluuncha, tamara pasrig lataig wetørranrrun cha.

²⁶ Incha ippe, katøgan kwaimandziimera, nõ lataguen kømø, mas larrø trømbøig marøbelan sieteba tulundzuna, søteeløba trubalatø tru mõweinug purrønrrab kebamrrun cha. Inchen tru mõøbe yandø srabebe mas purø kaikken kørrømisrtrun cha, tru srøsrø lataitøguen kømø.–

Isa kømø, purø tab købig

²⁷ Jesús iilan waminchib pasramne, misag utu kan ishug øyeeg chib trashibig køn:

–¡Ñun tøgagøb, mutsøsrøb ishuube mayanguen tab kuig køn!– cha.

²⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

–Tius maig taigwan mõrøb, maig karuilan mõrøbelø, truiløbeguende mayanguen tab kuilø køn– cha.

*Kaig misag Jesúswan mana asiimúig martrai miab
(Mt 12.38-42; Mc 8.12)*

²⁹ Misaamera Jesúsweim pøtøgatan mas mas tulundzunøben, nõbe trenchib waminchib pølbásrøbig køn:

–Møin kwaløm larrø kaig misaamera, Tius naba pasrain kui ashchab marig miatan cha. Inchendø asha kønrrai katøgan chigøben peg kenamara tranmøtø, tru Jonásweiwandø eshamønrrun cha.

³⁰ Jonásma Ninivesø warab misaameraimbe chigøben kønrrab kuitamab isua asha kømig kønrrai nune treeg pasrig køn cha. Treetøwei na, Møg Misra Arrubikkucha mõin kwaløm misaameraimbe isua asha kømig kønrrai pasrig kønrrun cha.

³¹ Tru ambø umbu pirausrø reinagucha Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kurrønrrun cha. Incha nõbe tru mõin kwaløm mõguelø ñimun mõra melønrrai maringarunrrun. Kaguende nõma purø yabsrøngurringuen arrig købig køn, Salomón, tru purø kusrebig wamindigwan mõrtrab. Inchen yu pasrabiibe Salomón lataitø kømø, mas nuikken kur chibig køn.

³² Tru Nínive ciudadasø misaamerabe Tiuswei tru maig kønrrabigwan asha maram kwalømbe kenamisrtrun cha, tru mõin kwaløm misaameran kaiyu põnsrønrrab. Kaguende Ninivesø misaamerabe Jonás eshkaigwan mõra, nõmui kaig mariilan isua mõra, Tiusweimay lliraig køn cha. Inchen yu pasrabiibe Jonás lataitø kømø, mas nuig køn– cha, trenchibig køn.

*Kabmerabe asru kan lámpara latailø køn**(Mt 5.15; 6.22-23)*

³³ —Muguen kan aceite lámparan piløga srørrøyu pasrmøwei, ni køtsø umbu pasrmøwei indan, masken kerrubelan tør kønrraimbe, pala pasran.

³⁴ Asru kappe kan lámpara lataig køn. Inchawei ñui kab tabig købene, ñui asrube kerriguba tør kebilig kønrrun. Inchen ñui kab kaig købene, ñui asrube kerriguba løstiig kønrrun.

³⁵ Inchawei ashiftø kuy, ñim tør tøgagúibe løstiig købgunmab.

³⁶ Kaguen asru kerriguba tør køben, katø truyu chigucha løstiig kaabene, ñibe kerriguba törgandø ashchun chibig køn, kan lámpara purø tørig, ñun piløben lataitøwei.—

Jesús fariseosmeranba, maig maramigwan martrai pørigwan kusrebelanba øyeelø køn chib
(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Yandø Jesús chab waminchene, kan fariseo nui yau lincha manrrab attrai eshkaben, Jesúsbe kebya, mishatsigu wamisrene,

³⁸ fariseobe Jesús mamigwan mamøwatø, tasig kinømø mai ashabe, truba kwaaren,

³⁹ Señorbe trenchibig køn:

—Trube, ñim fariseosmerabe pasunba, platillonba wambiimaybe pillmabendø, ñimui umbube ñimbe misagwan kwaarøsa kerranrrab isuiløba, chigurrimbunø tøgagønrab parø isuiløba, trutø netsailø køn cha.

⁴⁰ ¡Ñim chugúinguen mørmeelø! Tiusbe palamay asrwanma marig køppe, ¿katø umbuig-wangucha nøtøwei marig kømuitarru? cha.

⁴¹ Treeg inchibgunriibe, tru umbu tøgagúigwan waachameran lastima asha, srørray chibig køn, treenchene, ñimune kerriguba chishig kørrømisrtrun cha.

⁴² ¡Ay, ñim fariseos waachamera! Ñimbe erbabunan, rudan, chigurrimbunø katøgan shush tusmeran Tiusweyasig diezmørig kanzhig, kanzhig wesrawa, tranendø, tru sølgandø tabig maramigwanba, katø Tiuswei tru undag købigwanbabe, ñimbe pinab marøbelø køn cha. Ñimbe marøppe, iilanwei maramig kuig køn cha, tru diezmørig kan wesrawa, Tiuswan tranamigwangucha pesannamø, tøgatø marøb.

⁴³ ¡Ay, ñim fariseos waachamera! Judíosmera tulundzuni yamerayu purø tab misaamera purrainug purramig chullelø, katø penab, yanøb indinug ñimune maig købash kømø, purø tabzhig wamønrrai inchibelø køn cha.

⁴⁴ ¡Ay, ñim waachamera, kwaig sørin trabmera latailø, chi kenameelø! Misaamera tru sørim palawan chigúinguen ashmø lirab kuilø latailø køn— chibig køn.

⁴⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbiibe trencha løtabig køn:

—Kusrennøbig, ñi øyeeg chippe, namungucha tøga wamøtan— cha.

⁴⁶ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¡Ay, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø chigucha! Ñimbe katøganelane niga ambamga kwatsiguelø neguanendø, ñimbe ñimdøweinguen ni kan tasig-unøtøgaguen kuñab kebachig kømui indan cha.

⁴⁷ ¡Ay, ñim waachamera! Tius maig karuigwan eshkabelan ñimui merrabsrø misaameratøwei kweecha, søriilø købelan ñimbe tamara pønrsøbelø køn cha.

⁴⁸ Treeg mariitøga ñimbe ñimui merrabsreelø treeg marigwane lata kandø isubelø kui kenamaran cha. Kaguende nømuiimburappe kweechen, ñimuiimburappe tru sørin trabmeran tamaran cha.

⁴⁹ Inchawei Tius nø kusremburab kusrebig kuigu, trendaig køn: “Na maig karuigwan eshkabelanba, katø naashib karua øriilanba nabe øren, truilan kan utuelane kweechen, kanelane kaig martrun” cha.

⁵⁰ Inchawei pirøwan marøb uraskurri Tius maig karuigwan eshkabelan mayeelan kweetsilai ani lusigwan Tiusbe møin kwaløm misaameran ulø payrrun cha,

⁵¹ tru Abelwan kweecha ani lusigwangurrimbunø, tru Zacarias altarba, santuarioba pønrrabnug, tru tøbøtag pasrøben kweetsig, tru Zacariaswei ani lusigwangatig. Inchawei nabe ñimun trendamønrrun chibig køn: Tru misaameran kweetsilan Tiusbe møi ya misagwan ulø payrrun cha.

⁵² ¡Ay, ñim waachamera, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrennøbelø! Kaguen tru nebua ashib kusreb kømig kan llavi lataig tøgagúigwan ñim kerrawa tøgagua, ñimdøweinguen kebamøwei, ni kebambug kui inchibelan chigucha kebambashmøwei indan— chibig køn.

⁵³ Jesús truyugurri webibene, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmeraba Jesúswan truba nama, ke chine payib mendabelø køn,

⁵⁴ kebenørkøg køptø, nø chi kusrua løtøbene, chigøben tamig tøgagønrab.

12

*Jesús palatø tabelø kømønrrai kusrenanøb
(Mt 10.26-27)*

¹ Trune misaabe truba truba nõrrø tulundzuna, nu kõptø ke nõmdø melambub itøbuniyaben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan nõmunmerrig trenchib põlbasrøbig køn:

—Au, fariseosmerai levaduran ashiptø kuy cha, tru palatøbe truba tab indigwan.

² Pøs chitøgucha søra pasriibe soriitø kørørmismø, ashchai kenamarig køben, katø wammørmønrrai søra tøgagüibe wammøriimibe kørørmisrtaamøn cha.

³ Inchawei ñim løstøyu wamindigwane tøryu wammørbøguen inchen, ñim yaskabwan kasra nilø wamindigwane yabalasrøngurri trasaig kønrrun cha.

*Jesús møigwan korig tøgagømigwan waminchib
(Mt 10.28-31)*

⁴ Na ñim nai linchibelane trenchar: Asrwandø kweechibelane korig kui inchimøtay cha. Kaguene asrwane kweechendø, mas trømbøibe chi martrab kaiman cha.

⁵ Inchendø nabe ñim møigwan korig tøgagømigwan eshkarrumøn cha. Kweecha, mu manchinrrainga tru møra melamnug kegutchabig, truigwane korig tøgaguy cha. Nabe katøle trendamønrrun: Trunune si, korig tøgaguy cha.

⁶ ¿Tratrøgatø illinzheelan pa centavozhigweindø yanøbelø kømuitarru? chibig køn. Inchendø Tiusbe treelanguen pesannamø, ashibig køn cha.

⁷ Pøs ñimuimburappe ñimui turyu pusruumeranguen kan kan mundziizheelø køn cha. Inchawei chi korig kui inchimøtay chibig køn. Truba yam illimera lataitøguen kømø, ñimbe mas purø nuweyelø køn cha.

*Misaamerai malau 'Jesucriston ashmüig kur' chib põnrømeelø
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ Katø nabe ñimun trendamønrrun: Møikkøben misaamerai merrab 'Jesúsweingatiig kur' chibigwane na, tru Møg Misra Arrubigkucha Tiuswei ångelesmerai merrab treetøwei truigwane 'ningatiig kur' cha, nabe trendamønrrun cha.

⁹ Inchen misaamerai malau 'Jesúsweingatiig kømur' chibigwane Tiuswei ångelesmerai merrab nabe nungucha 'ningatiig kømur' tamønrrun cha.

¹⁰ Møikkøben na, Møg Misra Arrubigwan chigøben kaig waminchibigwane Tiusbe uløwan paymønrrab pesannanrrun. Trune mõikkøben Espiritu Santon purø trømbøig waminchibigwaneguende pesannamø, ulø payrrun cha.

¹¹ Ñimun payrrab judiøsmøra tulundzuni yamerayumay, kabe juezmeraimay, kabe karubelayamay srua ambene, mandø cha løtamermab, mancha løtamermab, chi tamermab chi isumøtay chibig køn.

¹² Kaguende yandø wamindamig puben, Espiritu Santobe maig tamigwan ñimun kusrenanrrun— cha.

Kan pua møg chugüi mørmüig lataigwan kemesra wamindig

¹³ Kan mõikkøsrøn misag utu Jesúswan trenchibig køn:

—Kusrennøbig, nai nunewan naimburabig kønrrabigwan pirisha, nan tranø chirra— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

¹⁴ —Au, kasuku, ¿nan kan juez lataig, kabe kan pirø pirishibig lataig kønrraimbe nane mu pasrah?— cha.

¹⁵ Incha katø trenchibig køn:

—Parø indamigwane treenchimønrrab ashiptø kuy cha. Kaguende kan møg øsig kømibe chi nõrrø tøgagüinug pasrømfig køn— cha.

¹⁶ Incha katø 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchib trenchibig køn:

—Kan truba pua møwan nui pirømerayu truba truba ellmarig misren,

¹⁷ tru puaibe nuinetø isub mendabe trendan cha: “¿Chindamer? cha. Nai ellmarig tulisailan yandø chu esegamig chigagur” cha.

¹⁸ Inchabe treeg isubig køn cha: “Møimbe si chi maram kui ashar cha. Nai mamig keerøb esegailan picha, mas nõrreelø mara, truyu nai ellmarig tulisailanba, chi tøgagüilanba kerrigu esegamønrrun cha.

¹⁹ Incha nabe naasiitøwei trendamønrrun tan cha: “Møimbe si, chigøben truba nõrrø esegailø yam pilawei põnsra war cha. Møimbe israb, mab, muchib kasraarau’ tamønrrun” cha.

²⁰ Inchene Tiusbe trendan: “Chugüinguen mørmø møg, mõi yemdøwei ñui møsigwan miaben, kwamig nebuben, ñi esegawa tøgagüibe, ¿muin kørørmisrtrerah?” cha.

²¹ Kan mõøbe nuyasiitø chine palømo, tun põnsraindøgucha, Tiusweimburabigwan chiguchaga waachawane øyeeg purainrrun— chibig køn, Jesúsbe.

Tiusbe nui uregwane chi palabigwan tranøbig køn

(Mt 6.25-34)

²² Incha Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Ñimune trendamønrrun cha: Øsig amønarnamig, ñim mamigwanba, asru chi kemermab isumigwanba menrra isumøtay cha.

²³ Pøs øsig amønarnamikkan kan mamig lataitø kuitarru cha. Kabe asrkan kan asru keelø lataitø kuitarru cha.

²⁴ Pøñiimeranma asay cha, chi ellguamøwei, ellmarig tulishimøwei, mamig esegamig chi kawei, mamig nørrø keera tun pønsra esegamig chi kaweyelanguen Tiusbe manrrai mannøbig køn cha. Ñimbe illimera lataguen kømø, maseløguen køn cha.

²⁵ ¿Ñim møiløgøben, maya maya incha, katøgan tøbø metrotøguen nurabsruguh? cha.

²⁶ Ñim yandøzhigwanguen martrab kaimabeløbe, ¿katøgan peg maramelane chinchabrre isugue? cha.

²⁷ Umeranma asay chibig køn, kwallmøwei, kumøwei inchibelø købendø, tabig nørrøran cha. Inchendø nabe ñimune trendamønrrun: Rey Salomónguen nui chine purø tabzhig tøgagua, umera lata tabzhibe kemuig køn cha.

²⁸ Wambig kaumera, mõi ka pønrrøwa, srønabe nagu parrig kønrrabigwanguen Tiusbe øyeeg tabzhig kenanøb lataig marøbiibe, ñimune treetøguen kømøtø, masken marmønrraitarru cha, ñim isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwan ke kagømønrraindøzhig tøgarwan.

²⁹ Inchawei chindamerma isuptø menrra isui inchib lamøtay chibig køn, chi mamer-mab, chi mutsamermab.

³⁰ Kaguende yu pirau misaamerabe mutøgucha iilan isua labelø køn cha. Trune ñimui Møskaimbe ñimui chi palabelan ashaguen wabig køn cha.

³¹ Treeg kømøtø, ñimbe Tius nø ashib karub wainuguigwan isua lay chibig køn. Trumaybe tru katøgan chi palabelangucha ñimbe namarig utønrrun cha.

Srømbalasrø chigurrimbunø pønrrabelø

(Mt 6.19-21)

³² Nai mamdø ubishazheelø, chi kørig kui inchimøtay. Kaguende ñimui Møskaimbe nui karub wainuguigwan tranamig tab kui indin køn.

³³ Chi tøgagúilan yana, chigarwan tranay, treeg marabeguende, an pusrig urasrmera, pinønrrabig kømeeelø tøgagønrrabguen, chi tøgagúilø managuen pinønrrabgailan srømbalasrø eseganrrab. Truyube niliig kebinrrab kaimabwei, ni pullilla parmøwei inchibnug.

³⁴ Kaguende ñimui chi tøgagúilø chu esegaig pønrrøbene, ñimui manrrøgucha ke truyutø isub pasrønrrun cha.

Tamara muniitø kømig køn

³⁵ Ñimbe kewa, tamara, pørønawa, martrab ke muniitø kuy; katø ñimui aceite usri lámparamerangucha piløga kuy;

³⁶ Ñimbe kan mendig melabelø latailø kønrrigay ya puai novios yangurri attrab køben muniirabelø latawei. Incha pua, nø yaskabwan pinrrøgøbene, kurtrab muniitø melabelø latailø kømig køn.

³⁷ Mayanguen tab kuilø køn tru karuindiig melabelø ya puai nømun kib køben kømø, kasrig purrabuyuh puinabeløbe. Nabe ñimun cierton trendamønrrun: Ya puai nøashib tamara pørønawa, mishatsigu nømun purramisingarua, mamigwan nøashib pirishinrrun cha.

³⁸ Yem tøbøtag pui lata, løtsø pui lata nømun kib kømø, kasrig purrøben puinabeløbe mayanguen tab kuilø kønrrun cha.

³⁹ Kan ya puaima niliig chu uras attrab kui mørimbe, yau nilønrrab kebibashmubsruinrrun cha.

⁴⁰ Ñimgucha tamara melay chibig køn. Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe chi isumø købenba arruptinchun— cha.

Mendig megabig maig taigwan marøbigwanba, maig taigwan marmúigwanba kemesra wamindig

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Inche Pedrobe trencha payibig køn:

—Señor, ¿iig 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra wamindigwangan namuyasiitø wamin-chitirru? cha, kabe ¿mayeelain kuitarru?— cha.

⁴² Inchen Señorbe trenchibig køn:

—Kan karuindiig megabig maig taigwan møra marøb, katø chi maramelan nøtø tsabø asha marøbigwan, ya puai nui yau warabelan mannam ura puin kuindø nømui mamigwan srøttrab muniitø wabig kønrrai ashai wanninabiibe ¿møig kerah? cha.

⁴³ Truibe mayanguen tab kuig kōn cha, nun karua pasrigwan marōb megabenh ya puai puaptindinabigweimbe.

⁴⁴ Pōs nabe ñimun cierton trendamōnrrun: Ya puai nui chi tōgagúigwan kerrigu nō asha marōb pasrōnrrai tranrrun cha.

⁴⁵ Inchen tru karuindiig megabig nuinetō ya puai peguen arrumōnrraitamab isua, katōgan karuindiig melabelan mōguelan lata, ishumburmeran lata kurrabetab menda, katō mab, muchib, mutsiirab tsubenba,

⁴⁶ nui ya puai ni attraitamab isuinguen kōmō kwalōm, ni ō uras punrraitamab isumō tsubenba, puptincha, purō trōmbōig ichagucha, maig taigwan marmeelō pōnrrainug kertrun cha.

⁴⁷ Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrōbig ya puai maig maramig palai indi ashibig kōbendō, tamarmōwei maig chiben mōrmōwei inchibigwane truba yam ichagutsig kōnrrun cha.

⁴⁸ Inchen tru karuindiig megabig nun karua pasrōbig ya puai maig maramig palai indi mōrmōwa, kōrrō ichagutsamdiig marōbigwane trengatig yam ichagutsig kōmōnrrun cha. Inchen mōigwan kōben maramigwan mas nu tranōppe, treetōwei nu ulō payrrun cha. Inchen mōigwan kōben mas purō nōrrō maramig traninabigwane, trunune masken nu ulō payrrun chibig kōn.

*Jesúskurri misamera ke nōōrōtō misrōb
(Mt 10.34-36)*

⁴⁹ Nabe yu pirau nag lataig keguttab arrig kōn. ¡Nabe yambe manawei pilabguen pasrōmōnrrammab truba isur!

⁵⁰ Nane purō trōmbōig pinōbulōb arrubigu pureb yamig neburnrrautan. ¡Nane purō isutan treeg nebumnegatiibe!

⁵¹ ¿Ñim isubgan nabe piraumay arruppe, ambumay imay tab kōbigwan srua arritamab isugueh? Nabe treeg kōmōtō, nōōrōtō, nōōrōtō inchib kōnrrai arrur cha trendamōnrrun.

⁵² Kagenen mōingurrimbunōbe kan yau trattrōgatō purramnuube nōōrōtō inchib kōnrrun cha, pōnelōbe pailan namig kurra tarōmisren, pailōbe pōnelan namig kurra tarōmisrrun cha.

⁵³ Mōskaimbe nusrkawan namig kurrōben, nusrkaingurrimbe mōskawan namig kurrōben, usrimbe nimbasrwan namig kurrōben, nimbasrkurrimbe usran namig kurrōben, sueer-agurrimbe yernan, katō yernagurrimbe sueeran namig kurrōnrrun— cha, trenchibig kōn.

*Maig pub attrabigwan wamindig
(Mt 16.1-4; Mc 8.11-13)*

⁵⁴ Incha katō Jesúbe misagwan trenchibig kōn:

—Wañimera pōrr kebibsō kurrab arrubene, ñimbe trenchibelō kōn cha: “Sre punrrun” cha. Inchen pubwei inchibig kōn cha.

⁵⁵ Inchen isig ambō umbusrōngurri webarrubene: “Pachig kōnrrun” chiben, treegwein kōbig kōn cha.

⁵⁶ ¡Palatō tabelō! Pala wañi maig pasrai asha, pirau maig kui asha ñim ōyee kōnrrun chib, ōyee kōnrrun chib waminchibelō kōbendō, ¿mōin kwalōm chi pureb arrubigwane, trube, ōyee kōnrrun chinrrab wetōgōrrōnrrab kaimabelōbe mailō kōgue? cha.

*Ñui ashig kōmui inchibiiba ambumay imay lata tab kōnrrai mar
(Mt 5.25-26)*

⁵⁷ ¿Sōlgandō tabig maig kōnrrabigwan ñimasiyaitōwei chindimba asha tamarmōgue?

⁵⁸ Ñun maig maramigwan asha marig kōnrrai tru kejabiiba, tru maig maramigwan asha marōbigweinumay ambub pōnrrapatō, mallatō trunun mayutō nōba tamara kōrrōmisrrab inchi. Inchippa ñun juezweimay srua amben, juezbe policiameran trana ōren, truilōbe ñun merrarrawa kailan keeri yau keera pasrmōnrraimbe.

⁵⁹ Pōs nabe ñimun trendamōnrrun: Truyugurri webinrrappe, maya ulō misrigwan ke chishtō pagarawatōwei webinrrabguen— cha.

13

Kaig marmōnrrab isua mōrtrai wamiilō

¹ Inchen tru urastōwei mōilōgōsrōn truyu pōnrrōwabe Jesúswan trenchibelō kōn:

—Pilatōbe mō mōguelan kōsrōn galileasreelan kweecha, truilai aniwane tru nōm Tiuswan tranamig animal kweetsiilai animba lindisain kōn— cha.

² Inchen Jesúbe trenchibig kōn:

—¿Ñim isuppe, Galilea mōguelō treeg nebuinabelōbe, tru nōmui pirau katōganelō lataguen kōmō, purab kailō kuimbarre treeg nebuitamab isugueh? cha.

³ Nabe ñimune treeg kòmøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliramuisruandøbe, ñimgucha mayeeløba truilø lataitøwei kwanrrabguen cha.

⁴ ¿Kabe ñim isubgan Siloésrø tru purøbala ya itøguebeñen kwabelø tru dieciochoeløgan Jerusalénsrø maya misag warabelan purab kailø kuitamatirru? chibig køn.

⁵ Nabe ñimune chi treeg kòmøn tamønrrun. Ñimdøweinguen ñimui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay lliramuisruandøbe, truilø lataitøwei ñimgucha mayeeløba kwanrrabguen— cha.

Higuera tusr mamig niimúigwan kemesra wamindig

⁶ Incha Jesús katø 'øyeeg lataitøwein køn' chib, iigwan kemesra waminchibig køn:
—Kan møg nui pirau kan higuera tusr ellguawa, tøgagua, higos niguitashchab ashchab ya, chigucha wetørramiig lataig køn cha.

⁷ Inchabe tru pirø ashib mōwane trendan cha: “Au, na pøn pilawan mamig lanrrab i tusryu arrua, managuen wetørramur cha. ¡Lutiichi! tan cha. ¿Tusrwan pirøyu ke ka yandøbe chinchib pasrøbashchab?” tan cha.

⁸ Inchen tru pirø ashibiibe trenchibig køn cha: “Au, nai ashib karubig, møim pilatøbe ka pasrøbashchab cha. Na pirøwan alaarandøbe, animal pøy pusrrab cha.

⁹ Inchippa, treenchene mamig misrøbgun cha. Inchendø katøgucha misrøbene, trube, lutitchig” tan cha, trendan— chibig køn.

Kan ishug kesruig kurrashchab kaimabigwan isrin kwaløm Jesús tamarøb

¹⁰ Kan isrin kwaløm Jesús judíosmera tulundzuni yau kusrenanøbe pasrøbene,

¹¹ truyube kan ishug dieciocho años ørøba kwanrrø uñibig wabig køn, kwaimandzig utsømay kesrungaruig, ni chinchagucha kurrashchab kaimabig.

¹² Inchen Jesúsbe nun asha, wamabe trenchibig køn:

—Au, ishug, yandø ñibe kwanrrø kømø, tabig kørrømisran— cha.

¹³ Incha nui tasigwan tru ishuweim pala estsarene, ishuube mõi mõi ølmisrøbe, kurraashibig køn. Incha Tiuswan truba tabig waminchib mendabig køn.

¹⁴ Inchen tru tulundzuni yau ashib karubiibe, Jesús isrin kwaløm treeg tamarikkurri truba nama, misaamerane trenchibig køn:

—Chigøben maramigwan maram kwalømmerabe seis días køn cha. Ñimui kwanrrømeran tamariilø kønrrappe, tru kwalømmerawan tamartraí amrumbala cha, isrin kwaløm kømøtø.

¹⁵ Inchen Señorbe kusrub trenchibig køn:

—¡Palatø tabelø! ¿Ñimma møikkøben ñimui weywan, kabe ñimui burron isrin kwaløm pi mutsøsrønrrab sruamrrab pichimeelø køtirru? cha.

¹⁶ I ishug Abrahamwei misagwan Satanás kwanrrøtøga dieciocho años ørøba lusra lataig tøgagúigwan, ¿Kabe isrin kwaløm køn chiptø i kwanrriigwane øyeeg iløsrkaig megaigugurri elatsamig kømø, chindah?— cha.

¹⁷ Jesús nø øyeelan waminchene, nui ashig kømui inchibeløbe søteeløba køriimisra kørrømisren, trune katøganeløbe Jesús tabig mana asiimúig mari ashabe, truba kasraarabelø køn.

Iibe murtasa yell lataig køn cha, kemesra wamindig

(Mt 13.31-32; Mc 4.30-32)

¹⁸ Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraibe chi lataig asønnan chinrrab køh? cha. Kabe ¿møig lataig køn chinrrab køh? cha.

¹⁹ Pøs kan murtasa yellwan kan møg nui trau tsurøbe lataig køn cha, nurawa, kan tusr-unøburabig misren, pala amøñibelø illimeraguen tru srarmerayu le maran— cha.

Iibe levadura lataig køn cha, kemesra wamindig

(Mt 13.33)

²⁰ Katø Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Tius nø ashib karub pasraigwane chi lataig køn chinrrab køh? cha.

²¹ Pøs levadura lataig køn cha. Kan ishug pa arruba harina sòmara, levaduran pusren, maya sòmariigwan trunun ørøba pulingarub lataig.—

Tragyaskab

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Pueblomerasrømba, yamera tsitsø pønrrabsrømba Jesúsbe kusrenanøbe Jerusalénsrømay pureb ibig køn.

²³ Inchen møikkøsrøn trencha payibig køn:

—¿Señor, kaigyugurri wesrainanrrabeløgan mamdeelø kønrrab kuitarru?— cha.

²⁴ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Trag yaskabwan kebambamigwan ñimbe kebamrrab tranrray cha. Kaguende nabe ñimun trendamõnrrun: Mayamba kebamrrab inchendø, kaimanrrun cha.

²⁵ Ya puag kurra, yaskabwan kasrøbene, ñim wambig kørromisrøbeløbe yaskabwan pinrrøgøb trenchinrrun cha: “Señor yaskabwan kurtra” cha. Inchen nõbe ñimune trencha lõtõnrrun cha: “Nabe ñimune chuelø kui ashmīg kur” cha.

²⁶ Inchen ñimbe trenchinrrun cha: “Nambe ñiba mab, muchib inchen, katø ñibe namui callesmerayu kusrenanøb indig kømøh” cha.

²⁷ Inchene nõbe ñimune trencha lõtõnrrun: “Nabe ñimune chuelø kui ashmur cha. Kaig marøbeløbe mayeeløba nainukkurrimbe tarømisray” cha.

²⁸ Inchen ñimbe truyube kishib, trugulmeran tsatsamig kõnrrun cha, Abrahamwan, Isaacwan, Jacobwan, katø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelan, Tius nõ ashib karub waisrø nõm trusrø purrøben ñim asha, ñimbe wambig webetiilø kua.

²⁹ Kaguen pørr kal-labgatøsrøngurrielø køben, pørr kebibgatøsrøngurrielø køben, ambøgurrielø køben, igurrielø køben, yu pirau chugurrieløtøgucha amrrunrrun, Tius nõ ashib karub wainug purramisra manrrab.

³⁰ Inchen mõiløgøben mõi ya yu pirau srabe melabeløbe srømbalasrømbe nõmmerrig pønrrõnrrun. Inchen mõi ya yu pirau nõmmerrig pønrrabeløbe srømbalasrømbe srabe melønrrun— chibig køn Jesúsbe.

*Jesús Jerusalénwan isua kishib
(Mt 23.37-39)*

³¹ Inchen tru kwalømdøwei mõ fariseosmera køsrøn puabe, Jesúswan trenchibelø køn:

—Ñiguen yugurri webya, inrrø cha. Kaguende Herodesbe ñune kweechig kuin køn— cha.

³² Inchen Jesúsbe trencha lõtābig køn:

—Ø zorra lataigwan trenchinrrab ambay cha: “Au, mõimba, srønaba nabe kwaimandzi-imeran webetab, kwanrreelan tamarøb, trumarbe nai maramigwan patsøgamõnrrun” tan chinrrab.

³³ Inchendø nabe mõimba, srønaba, trumarba nai maywan ib yamig køn cha. Kaguen Tius maig karuigwan kan eshkabiibe nõørsrøn kømø, Jerusalénsrø kwamig nebunrrun chibig køn.

³⁴ ‘Jerusalén! ¡Jerusalén! ¡Tius maig karuigwan eshkabelan kweechib, katø ñimuyasig Tius karua øriilan sruutøga petābig! ¡Nabe yamba, kan piejetø kømø, kan atøwall nui pullichu-uregwan kwaldzarig umbu kanbalatø mara, maatanab lataitøwei ñui uregwan tulundzunõnrrab inchen, ñibe nane kaasig køn! cha.

³⁵ Au, ñim waraig yamerabe elatsig kørromisrøtrun cha. Inchawei nabe trendamõnrrun chibig køn: Nane mas ashchaamøn cha, øyah tamnegatig: “¡Señorwei munchiyu nõ ørig arrubiibe mayanguen tab kuig køn!”— cha.

14

Kan møg parab kwanrrø tøgāigwan Jesús tamarøb

¹ Kan isrin kwaløm Jesúsbe kan fariseo chi maramigwan nõ ashibigwei yausrø manrrab kebya wabene, kaneløbe ke chindashchab ashibelø køn.

² Inchene truyube kan møg Jesúswei merrab parab kwanrrø tøgāig wabene,

³ Jesúsbe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusrenanøbelanba, fariseosmeranba trencha payibig køn:

—¿Isrin kwaløm kan kwanrriigwan tamarmõnrrai merig kø, chindah, kabe merømuig kø, chindah?— cha.

⁴ Inchen nõmbe chigucha lõtømeelø køn. Inchene nõbe kwanrriigwan srua arrua, tamarabe, yandø inrrai ‘ungwa’ chibig køn.

⁵ Incha nõmune trenchibig køn:

—¿Ñimma mõikkøben, ñui nusrkain kui, kabe ñui wey kui pisuyu kebeñenma, isrin kwaløm kuingucha, tru urastø wesramõnrraitirru?— cha.

⁶ Inchen nõmbe øyeelan chigucha lõtõnrrab kaimabelø køn.

Novios yaumay lynchab amrrunrrai eshkailø

⁷ Lynchab amrrunrrai eshkaig misaamera mishatsigu mas tab purramdønug, tab purramdønug laben, Jesúsbe treeg indi ashabe, øyeeg kømig køn chib eshkaib waminchibig køn:

⁸ —Møikkøben ñun kan novios yaumay lynchab attrai eshkaibene, mas tab wamdønug merrarramøta cha. Inchippa ñi lataguen kømø, mas nuigwan lynchab attrai eshkaig kua, truig puben,

⁹ tru ñunba, truigwanba linchai eshkabiibe arruppa: “Ñi waigwan ønun tranø” chibene, ñibe køriimisa wendausrø wanrrab purainrrabguen cha.

¹⁰ Treeg inchimøtø, masken ñun lincha cha eshkabene, wendausrø wamisrø cha, tru ñun lincha chibig arrua: “Ñi, kasukube, yu merrabsrø wanrrab puraamø” cha, ñun trenchinrrai. Inchen ñibe tru mishatsigu ñiba purrabelai merrab truba tab indig kønrrabguen cha.

¹¹ Kaguen møikkøben nøasiitø ‘nuig kurmb’ isubigwane, ka kørig martrun cha. Inchen nøasiitø ‘nuig kurmb’ isumígwane ‘i møøbe si, nuig køn’ taig kønrrun— chibig køn.

¹² Incha katø Jesúsbe tru lincha cha eshkað møwangucha trenchibig køn:

—Ñi kan mamig srørrøppe, ñui asiilandø kømøwei, ñui nunelandø kømøwei, ñui mis-agwandø kømøwei, ñui ya pulu puarmerandø kømøwei wama srøsrø cha. Kaguen truiløbe ñungucha treetøwei linchai wama, nõmgurringucha treetøwei marene, truburø ñibe utamigwan uta kørrømisrøtrun cha.

¹³ Treeg kømøtø, ñi kan fiesta marøppe, waachameran køben, kønønrab kaimabelan køben, cojosmeran køben, kabgarmeran køben linchab amrrunrrai eshkawabe,

¹⁴ ñibe mayanguen tab indig kønrrabguen cha. Kaguende truiløbe ñune katøburø treetøwei marmuindøgucha, sølgandø tabigwan marøbelø katø øsiirab kwalømbe, tru ututø ñungucha Señorbe truburø tranamigwan tøgatø tranig kønrrun— chibig køn.

*Iibe mamig truba nu tamara kuigwan kemesra wamindig
(Mt 22.1-10)*

¹⁵ Inchen iigwan mørabbe, tru kan mishatsigu wabiibe Jesúsban trenchibig køn:

—Tius nø ashib karub waisrø mamigwan mabiibe mayanguen tab kuig kønrrun— cha.

¹⁶ Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—Kan møg truba nõrrø mamimera mannamig tamara, misaamera truba nu linchab amrrunrrai eshkawa,

¹⁷ yandø mam urasbe nui karuindiig megabigwane tru lincha tailan trenchinrrab ørøbig køn cha: “Yandø ke chab põnsrainguen põnrran cha, amrruy” chinrrai.

¹⁸ Inchene mõitøgucha ke chine kemesrøb mendabelø køn cha. Srøtiibe: “Kanbalø pirø ke mõindø chab pena, trunun ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri kaimamønrrun tan chirrunrrig cha”, trendan cha.

¹⁹ Inchen kane: “Weymera diez arabelø pena, maig marøbelø køtashchab ashchab inrrab war tan cha. Treekkurri attrab kaimamønrrun tan chirrunrrig” tan cha.

²⁰ Inchen katøgane: “Ke srø kasharawa kua, trugurri attrab kaimamønrrun tan, chirrunrrig” tan cha.

²¹ Inchen karuindiig megabiibe ya, tru nun karub pera wabig ya puagwan kerrigu eshkaben, nõbe namappe, karuig megabigwane trenchibig køn cha: “Malla inrrø cha, ciudadu calleswanba, maywanba ya, waachameran køben, kønønrab kaimabelan køben, cojosmeran køben, kabgarwan køben yu pera attrig” cha.

²² Inchen mas yanasrø tru karuindiig megabiibe trenchibig køn cha: “Ñi nan karub pera wabig, ñi maig karuigwan maren, katøgucha aldø pasran” cha.

²³ Inchen nõbe tru karuindiig megabigwane: “Ciudayu wambiisrø nõrrø maymerawan køben, shush maywan køben ya, nai ya netsanrrai katøganelan amrrumø kømø, ke amrrumne wamønrrig cha, trendan cha.

²⁴ Kaguende nabe trendamønrrun: Tru srøsrøelø na lincha cha wamiiløbe møikkucha nai mamigwane maig mamig kuinguen mørtraamøn” cha trendan— chibig køn Jesúsbe.

*Jesúswei mendig yamibe murig køn
(Mt 10.37-38)*

²⁵ Misag truba nõrrø Jesúswei mendig amben, nõbe keesha ashabe trenchibig køn:

²⁶ —Møikkøben naimay arrua, nui mõskawan, nui usran, nui srawan, nui uregwan, nui nunelan, nui nuchalan lataitøguen kømø, nan mas undaarab, katø nui øsig kømigwan lataitøguen kømø, nan mas isub undaaramíbe nai mendig uñibig kønrraamøn cha.

²⁷ Inchen katø møikkøben nui kuruswan nø muta arrumigwan muta, nai mendig arumíbe, nai mendig uñibig kønrraamøn chibig køn.

²⁸ Ñimma møikkøben, kan truba pala ya martrab inchabe, ¿patsøgamdiig køtashchab anwan-merrig ashchab wamisrønrraitirru? cha.

²⁹ Treenchimøtø, pøtøburab pølsrugwandø pølbasra, patsøgønrrab kaimabene, mayeelø ashibeløbe ñune indzatø ashib trenchinrrun cha:

³⁰ “Ø møøbe yawan martrab pølbasra, patsøgønrrab kaiman” cha.

³¹ Kabe kan reyma katøgan reyba kwayanrrab webinrrapø, ¿suldaumera diez mil nø tøgagúitøgaba, katø tru nõba kwayanrrabig suldaumera veinte mil pera arrubiiba, ka kwayamdiig køtashchab trununmerrig isunrrab wamisrønrraitirru? cha.

³² Pøs kaimappe, tru katøgan rey yabsrø srø pasrøbenbatø, kwayamø, tammay kørømisrkun chinrrai karuilø ørtrun cha.

³³ Inchawei ñim mōikkøben chi tøgagúigwan kerrigu elachimibe, nai mendig uñibig kōnraamøn chibig kōn.

Tre yandø larrmíg misrøb

(Mt 5.13; Mc 9.50)

³⁴ Trebe tabig kōn. Inchendø yandø tru trebe larrmíg misrabe, ¿katøbe chinchu kui larrøbig misriasamø?

³⁵ Pirø tamisrtrai pirøyu wiitamdiig kōmøwei, animal pøywan abono marigu pusramdiig kōmøwein kōben, yandø petig kōnrrun cha. ¡Møramig kalu pønsraibe mør!— chibig kōn.

15

'Tibe ubisha trubabig lataitøwein kōn' cha, kemesra wamindig

(Mt 18.10-14)

¹ Romasreelayasig an utabeløba, kaig marøbeløba Jesúsuan mørtrab mayeelø kemallen, ² fariseosmeraba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe yeeg marøbig kōn chib, trenchibelø kōn:

—I mōøbe kaig marøbelan wamab, truiløba mab inchibig kōn— chib.

³ Inchen Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein kōn' cha, kemesra waminchibig kōn:

⁴ —¿Ñimma mōikkøben ubishamera cien tøgagua, truilø kan palab misrene, noventa y nueven wambig nøørsrø nōmdø warønrrai warøbshippa, wetørramnegatig tru ubisha trubabigwan lanrrab imønrraitirru? cha.

⁵ Incha wetørrappe, kasrag kōbiitø, ñui kildunyu muta, arrua,

⁶ yandø yau puabe, ñui ya puluelanba, ñui trendø asielanba tulundzuna, trenchinrrun cha: "Naba kasraaragun cha. Kaguende nai ubisha trubabigwan wetørrar" cha.

⁷ Inchawei nabe trendamønrrun chibig kōn: Srømbalasarøngucha treetøwei kasraaran kōn cha, kan kaig marøbig nui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay llirabene, tru noventa y nueve sølgandeeleø tabelø isua mōramig chi palømeelaimburab lataugen kōmø.

An trubigwan kemesra waminchib

⁸ 'Kabe ¿kan ishuuma anzheelø diez tøgagua, truyu kan trubøbene, kan lámpara piløga, yawan paluunchib wetørramnegatig, tab lamønrraitarru? cha,

⁹ Incha wetørrappe, nui trendø asielanba, nui ya puluelanba tulundzuna, trenchinrrun cha: "Kaguen nai an trubigwan wetørrar cha, naba kasraaragun" cha.

¹⁰ Inchawei kan kaig marøbig nui kaig mariilan isua mōra, Tiusweimay llirabene, Tiuswei ángesmerai utugucha treetøwei kasraaranrrun— cha trendamønrrun.

Kan nusrkai chi tøgagúigwan maramgaig marøbigwan kemesra wamindig

¹¹ Jesúsbe katø trenchibig kōn:

—Kan møg pagatø nusrkalø tøgagúibe,

¹² wendiibe mōskawane trenchibig kōn cha: "Nai mōskai, nan keta tranig naimburab kōnrrabigwan pirishirra" cha. Inchen mōskaimbe chi tøgagúilan nōmun pirisha, tranen,

¹³ mam kwalømyutø tru wendø nusrkaimbe nuimburaigwan kerrigu tulisha, yabsrø katøgan pirausrømay ya, trusrø chigøben kaig marøbyutø patsø pinishibig kōn cha.

¹⁴ Inchen nui anwan yandø chab patsøgøbenba, tru pirausrømbe chutøgucha parøbe truba nuig arruben, nune yandø palabig arrub mendabig kōn cha.

¹⁵ Inchen tru pirausrø kan mōweinug maramig lanrrab ibene, trube nui kuchimera waraisrø, kuchi ashib meganrrai ørøbig kōn cha.

¹⁶ Inchen nøbe tru kuchi maig mamimeran øska mainrrabna isuben, nune muguen chi srørrmeelø kōn cha.

¹⁷ Inchen nøbe katøle isua mōrabe trenchibig kōn cha: "¡Kan nai mōskawei yau marøb melabeløbe mamig yeeg nørø uncha tøgagøben, trune nabe yu parøgwab kwamønrrun! cha.

¹⁸ Trembe nai mōskawei yamay katø kurrab ya, nune trendamønrrun cha: 'Nai mōskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar cha.

¹⁹ Mōimbe yandø kan ñui nusrkain kui lataig tøgagømgai kur cha, ñui marøb melabelan lataitøwei tøgagørra' chinrrab tan" cha.

²⁰ Incha mōskawei yamay ib mendabig kōn cha.

²¹ Inchen mōskaimbe yab arrubendø, nebua asha, kan nai unan yeekkucha nebutamab lastima ashabe, katønrrab lula, irab, muchab indan cha.

²¹ Inchen nusrkaimbe mōskawane trendan cha: "Nai mōskai, Tiusweimburappa, ñuimburappa kalø mara pasrar cha. Mōimbe yandø nai nusrkain kōn cha wamig kōnrrabgaig kur" cha.

²² Inchen nui mōskaimbe nui karuig mendig melabelan wama, trendan cha: “Kenaname-lan mas tabelan petø wesrua kenanøb, tasigu surtigas pasrøb, alpagatis keetøsrøb inday cha.

²³ Incha tru ø tsal-lanin toron srua amrrua, kweetsay tan cha. Incha fiesta marøb, mab kasraaragun cha.

²⁴ Kaguen i nai nusrkaimbe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha, trubig lataig kuigwan katø wetørrar” tan cha. Incha fiesta marøb mendabelø køn cha.

²⁵ Inchen tru mayor nusrkai tru trau uñibiibe arrua, ya pulu pub kuabe, truba may wanrrøb, palø ichib, katø pailab kui mørabe,

²⁶ truyu kan møigwan kōsrøn karuindiig megabigwan wama payibig køn cha: “¿Chinchibrren køh?” cha.

²⁷ Inchen truiibe trenchibig køn cha: “Ñui nuneg puben, ñui mōskaimbe tru tsal-lanin toron kweetsingarun cha, kaguen chigucha kømø, tabig ka øsig puben.”

²⁸ Inchene mayor nuneebe namaptø, kebarrumønrrab inchen, mōskaimbe webya, kebat-trai truba inchibig køn cha.

²⁹ Inchen nøbe mōskawane trendan cha: “Yamba nabe ñun yeeg yam pila chu uragucha ñi maig karuigwan mōra marøb megaben, trune nane managuen kan cabro-unøtøguen ketømig køn cha, nai linchibeløba fiesta maramig.

³⁰ Trune møimbe ñui nusrkai ñui anwan kaig ishumburmeraba chab patsøga pubene, ñibe tru tsal-lanin toron kweetsin køn” cha.

³¹ Inchene mōskaimbe trendan chibig køn: “Nai nusrkai, ñibe chu uragucha naba waben, na chigurrimbunø chi tøgagüibe ñuiwein køn cha.

³² Trune ñui nuneebe kwaig lataig kua, katø øsiirain køn cha; trubig lataig kuigwan, katø wetørrar cha. Treekkurri møimbe fiesta marøb, kasraaramibe søl køn” tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

16

Iibe tru chi kōbigwan ashib tsunrrai trarrig søl marmíigwan kemesra wamindig køn

¹ Incha katø Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Kan pua møg nui chi kōbigwan ashib tsunrrai trarrig tøgagøbig køn cha. Indiibe mōiløgøsrøn tru pua mōwan trencha eshkanrrab ambubelø køn cha: “Tru ñui chi kōbigwan ashib tsunrrai trarriibe ñi chi tøgagüigwan ke ka yandø chine marøb ka patsøgøb tsun” cha.

² Inchen tru pua møøbe tru ashib tsunrrai trarrigwan wamabe, trenchibig køn: “¿Chigüindørre ñune øyeeg waminchib køh? cha. Trube møimbe, ñi nai chi kōbigwan ashib tøgagüigwan nan lutøgurri eshkarra tan cha. Kaguen yandø nai chi kōbigwan ñibe ashib tsumibe mas kaanrrab køn” cha.

³ Inchen tru ashib tsunrrai trarrinabiibe nuinetø treeg isubig køn cha: “¿Nan øyeegwan martrai tranøbig tru maramelan yandø nan kerrabene, trube, møimbe chi maramerah? cha. Yandø kwallchabgaig kur cha. ‘Chigøben kettra’ cha, miab unamibe kørig kōtan cha.

⁴ Nan yandø ashib tsumønrrai weguchene, mugøben nømui yamerayu nan wamab utønrrai, møimbe si, nabe chi maram kui asha pasrar” tan cha.

⁵ Inchabe nui ashib karubigwan ulø misrarwan kan kan wama, srøsrriigwane trencha payibig køn cha: “¿Nai ashib karubigwan ñibe maya ulø kugu?” cha.

⁶ Inchen nøbe: “Olivo aceite cien galones ulø kur” chiben, tru chi maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig pørin kilgawan cha chiptinchibig køn. Petøzhiitø wamisrøb møimbe cincuentaindiig kørøsrøb pøroptinchi” tan cha.

⁷ Incha katøganune: “¿Ñibe maya ulø kugu?” chiben, nøbe: “Tirigu cien cargas ulø kur” chiben, tru maramigwan ashib tsubiibe: “Ñui ulø misrig pørin kilgawan utørra chibig køn. Møimbe ochentaindiig truyu pør” cha.

⁸ Inchen nui ashib karubiibe tru chi kōbigwan ashib tsunrrai trarrig maig maramigwan marmíigwane ke chi maramdiig kōtasha ashib megawa marin kui ashabe, kan trengucha møg isua marøbig kønrrab tan cha. Pøs yu pirauigwandø isum misaamerabe nøm treeløtø misrøppe, purø møg isua marøbelø køn chibig køn, tøryuelai ureemera lata kømøtø.

⁹ Nabe ñimune trendamønrrun cha: Yu tabig kømø pirau ñim an tøgamisriiløtøga misaam-era asiimeelan asilø mara tøgagønrrab inday cha. Treeg maren, ñimui tru chi tøgagüilø chab patsindøgucha, ñim managatig purramnug srømbalasrømbe nøm ñimun utønrrabelø purrønrrain cha.

¹⁰ Inchen lamøtiigu søl marøbiibe nuwangucha treetøwei søl martrun chibig køn. Inchen lamøtiigu søl marmíibe nuwangucha treetøwei søl marmønrrun cha.

¹¹ Inchawei yu pirau chi kɔbig tabig kɔmígwanguen ñim maig maramigwan sɔl asha marmeelane, ¿mas tru newan tabigwane ashib tɔgagɔnrraimbe ñimune mu trianaasamɔ? cha.

¹² Ñimuin kɔmíg pegwanguen ñim chi tab asha marmeelane, ¿mas ke ñimuyasig tɔgagɔnrraimbe mu trianaasamɔrra? cha.

¹³ Kan karuindiig megabiima muguen pailanbabe tab mara tranrrab kaimanrrun cha. Kaguende kanune tsalɔ ashipe, kanune undaaranrrun cha. Kanune chiyugucha truba tab mɔrɔb megappe, kanune kaashib webinrrun cha. Inchawei Tiusweimburabigu marɔb pasrɔnrrab isumba, anweimburabigu marɔb pasrɔnrrab isumba inchibiibe martrab kaimanrrun cha, pabalɔbabe.—

¹⁴ Inchen fariseosmera anwane ke chinchimmɔrɔ inchib undaarabelɔ iigwan kerrigu mɔrɔb pɔnrrɔwabe, Jesúswan indzatɔ ashen,

¹⁵ Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Ñimwein kɔn cha, misag malaube ñim ñimasiitɔwei sɔlgandɔ amɔñibelɔ tabelɔ misrɔb pɔnrrabelɔbe. Trune Tiusbe ñimui manrrɔmerayu chi isulian asan cha. Kaguene mɔguelɔ purɔ tabig asɔnai indigwane, Tiuswein kabyube ashikken kɔnrrabgaig trɔmbɔig kɔn cha.

Maig maramigwan martrai Moisés pɔriiba, Tius nɔ ashib karub waiba

¹⁶ Maig maramigwan martrai Moisés pɔrigwanba, Tius maig karuigwan eshkabelɔ kusrenaniilanbabe Juan arrub kwalɔmgatig mɔra maramig kɔbig kɔn cha. Inchen tru uraskurrimbunɔbe Tius nɔ ashib karub waigwan tabig srɔ wamwan eshkab kusrenanen, mayeelɔba kebamrrab tranrrabelɔ kɔn cha.

¹⁷ Srɔmbalaba, pirɔba pɔnrrabelɔ pinamikken chigucha kɔmuben, trune tru maig maramigwan martrai Moisés pɔrigu maya lamɔzhig pɔnrrabikken ka yandɔbe, purainraamɔn chibig kɔn, Jesúsbe.

Keeba, sraimba petiyamumigwan waminchib

(Mt 19.1-12; Mc 10.1-12)

¹⁸ Mu mɔtɔgucha nui srawan kucha, tarɔmisra, katɔganba kasharabiibe, itɔlulan cha. Inchen katɔ tru keg kucha ishuuba kasharabiibe, katɔ treetɔwei itɔlulan— chibig kɔn.

Pua mɔɔba, Lázaroba

¹⁹ Katɔ Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Kan truba pua mɔg kɔbig kɔn cha, larrɔ tab yalɔ pigɔzheelɔ kemba, linotɔga mariilɔ nuweyelɔ kemba, kwalɔmmɔrig purɔ tab fiestamera maramba inchibig.

²⁰ Inchen katɔ kan truba waacha mɔg Lázaro taibe, asru pisrɔtɔ netsaig chu uragucha puaigwei yau wambig kerruinug yaskabu wamisra,

²¹ tru waachabe tru puaigwei mishatsigugurri kɔrriitɔga ɔska mainrrabna isuben, trune pisrɔmerane werameratɔ kemalla, nerab kɔbelɔ kɔn cha.

²² Indiibe kan kwalɔm tru waachabe kwaben, purɔ tabzhiisrɔ Abrahamba wanrrai ánglesmera pera ambubelɔ kɔn cha. Inchen tru puaikkucha kwaben, sɔrabelɔ kɔn cha.

²³ Inchen tru puaibe tru kwabelɔ amba mɔra melainug purɔ trɔmbɔig kui megawa, kurraasha, yabgurri Abrahamwanba, Lázaronba purrai ashabe,

²⁴ trashibig kɔn cha: “Abraham, merrabsrɔ nai mɔskai, nan lastima asha, Lázaron ɔtra chib, nui tasig-unandɔgwen piyu keguana, nai nilɔwan sɔmartrab attrai. Kaguende nabe yu i nag naarabigu mumaygucha kɔmui purɔ trɔmbɔig kui megar” cha.

²⁵ Trendaingucha Abrahambe trenchibig kɔn: “Nusrkai, ñiguen isu cha. Ñi pirau ɔsig tsub urasbe ñibe tabiitɔ, tabiitɔ utɔben, Lázarobe treetɔwei kaitɔ, kaitɔ utig kɔn cha. Mɔimbe Lázarobe yube chi isumgaig tabig wamig utɔben, ñibe mumaygucha kɔmui purɔ trɔmbɔig kui Megan cha.

²⁶ Treeg kɔben katɔgucha, namuimba, ñimuimba tɔbɔtag kan purɔ trɔmbɔ umbu kulli pasran cha. Yugurri ñimuimay ambug kui inchibelɔ puramrrab kaimabwei, katɔ ñimuinukkurri namuimay purɔrrug kui inchibelɔ kaimabwei inchai.”

²⁷ Inchen tru puaibe trenchibig kɔn: “Treeg kɔbene, trube, Lázaron nai mɔskawei yamay inrrai ɔtra cha.

²⁸ Trusrɔ nunelɔ tratrɔgatɔ tɔgagur cha, nɔm isua kɔnrrai truilan waminchai, nɔmgucha yusrɔ mumaygucha kɔmíg purɔ trɔmbɔigumay amrrumɔnrrain” cha.

²⁹ Inchen Abrahambe trenchibig kɔn: “Nɔmbe Tius maig karuigwan eshkabelɔ pɔriilan kɔben, Moisés pɔrigwan kɔben tɔgar kɔn cha. ¡Truilan mɔrbash!” cha.

³⁰ Inchen tru pua mɔɔbe trenchibig kɔn: “Nai mɔskai Abraham, kah, treeg kɔmɔtɔ, mɔikkɔben nɔmuimay kwailai utugurri kurra ibenesi, nɔmbe nɔmui kaig mariilan isua mɔra, Tiusweimay lliranrrun” cha.

³¹ Inchen Abrahambe trenchibig kòn: “Moiséswanba, Tius maig karuigwan eshka-abelanba, truilanma mòrmuibe, kwaitalai utugurri mòikkòben katò øsiiraingucha mana kòrenrrab kò” tan— cha, Jesúsbe trenchibig kòn.

17

Kalø marigwan ulø paymumigwan eshkabig

(Mt 18.6-7, 21-22; Mc 9.42)

¹ Jesúsbe nui kusrenanòb pera uniilan trenchibig kòn:

—Chine chinetò ilòsrkòb kegòrròsrkòb attrabigwane arrumònrrai chinha katamgaig kòn cha. Inchendò jmòg waacha! tru kaigwan nò pera mara kebenòsrkòbigweimbe jkan maig kuaasamòrra! cha.

² Trembe kan tirigu kitsig nu sruigwan naashigu ilòsrka, mar umbusrò kegutsig kuinguen sòl kòbsruinrun cha, i shushmeran kaig mara kegòrròsrkòbgunrriiibe.

³ Inchawei ñimòdwei ashiptò kuy cha. Ñui nuneg ñun chigòben kaig marene: “Ñi øyeeg marmumbala” cha, alegau, chibig kòn. Inchen nò nui kaig mariilan isua mòra, Tiusweimay llirabene, ñibe trunun yandò mas ulø paymònrrab, pesannau cha.

⁴ Mawawan nòbe katòle, katòle siete nebumnegatig ñun kaig mara, tru kaig marimòrig ñun: “Øyeeg maramgaigwan marar” chib arrubene, ñibe trunun mas ulø paymònrrab, yandò pesannamig kòn— cha, trenchibig kòn Jesúsbe.

Isubigwan nainuutò pasra tøgà pònrraibe maramburab martrun

⁵ Jesús nòashib karua øriilòbe nun trenchibelò kòn:

—Namui isubigwan ñuinug mas tøgà melaigwan nemarra— cha.

⁶ Inchen Señorbe trencha lètabig kòn:

—Ñim kan murtasa yellburaptiitòguen isubigwan nainug pasra tøgàr kuimbe, i sicomoro tusrwan: “Yugurri ucha, maryu ellgwawa pasrambu” chibene, tusrbe maig chiben mòròbsruinrun cha.

Karuig mendig megabig chi maramelø

⁷ Ñimma mòikkòben, kan karuindiig megabig tøgagua arab uña, traugurriin kui, kabe ubisha ashib uña kui pubene: “¿Puraarrua, kabe yusrò manrrab wamisr” chinrraitirru? cha.

⁸ Treeg chimòtò: “Nai mamigwanmerriig nena, pala itøgueigwan kewa, pòrònawa, na chab mab, chab mutsamnegatig chi palain kuindò puròrtrab ashib pasrau cha, treebe chinrrun cha. Incha trugurrimbe si, ñigucha mab, muchib inchig” chinrrun cha.

⁹ Kabe nui karuindiig megabigwanma nò maig karuigwan maren, ¿truburò ‘ungwa’ chibelò kuitarru? cha.

¹⁰ Ñingucha treetòwei Tius maig karuigwan kerrigu marabe, trenchinrrigay chibig kòn: “Nambe mendig melabelò chiguen trengatig marmeelò ker cha. Kaguende ke maig karuizhigwandò nebua marer”— cha.

Diezelø asr trerab kwanrrò tøgàrwan Jesús tamaròb

¹¹ Jesús Jerusalénsròmày ippe, Samaria piròwanba, Galilea piròwanba pureb maywan pureb ya,

¹² kan yamera tsitsò pònrrabnug pubene, mòguelø diezelø lepra kwanrrò asr ørø trerabig tøgàr katònrrab werruppe, werrubendò, yaptò pònrramisra,

¹³ trashibelò kòn:

—Jesús, ñi Kusrennòbig, namun lastima ashcha!— chib.

¹⁴ Inchen Jesús ashabe, trenchibig kòn:

—Judiosmerai sacerdotsmeran eshkanrrab ambay— cha.

Inchen nòm ambub pònrramnetò nòmui kwanrròbe tammisra, chishmisrikken kòrròmistròbig kòn.

¹⁵ Inchen mòikkòsròn nun chishmisrin kui ashabe, truba mur trashib Tiuswan truba tabig waminchib katò arruabe,

¹⁶ Jesúswei merrab tòmònsra ‘ungwa, ungwa’ chib malòwan piraugatig utsòbasròbig kòn. Tru mòòbe judiòguen kòmòtò, samariasriig kòbig kòn.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—¿Kwanrròwan chishmariilò kòrròmistròbelòbe yamba diez kòmmòrgòppèh? cha. ¿Nueveelòbe chu ambah? cha.

¹⁸ ¿Mu katògan mòikken Tiuswan maya nuguen tabig kòn chib waminchab arrumuben, i peg pirausrriitò Tiuswan ‘ungwa’ chinrrab arru chindah?— cha.

¹⁹ Incha tru mòwane trenchibig kòn:

—Kurra, inrrò cha. Kaguende ñui isubigwan nainuutò pasra tøgàgùikkurri tabig kòrròmisan— cha.

*Tius Nø ashib karub wainuguiibe mõi ya pasrabguen indan
(Mt 24.23-28, 36-41)*

²⁰ Fariseosmera Jesúsuan Tius nø ashib karub wainuguiibe chu ura punrrerah cha, payen, Jesúsbe trencha lõtabig køn:

–Tius nø ashib karub wainuguig publiibe kaptøga ke asha kønrrai attrabikkucha kømøn cha.

²¹ Kabe: “Yu pasran” chimøwei: “Uyu pasran” chimøwei inchun cha. Kaguen Tius nø ashib karub wainuguiibe ñimui umbuguen pasran– cha.

²² Incha nui kusrenanøb pera unilane trenchibig køn:

–Na, Møg Misra Arrubig ñimui utu unin kwalømmera, katø kan kwalømzhiitøguen pumønrrabmab, ñim isum kwaløm attrun cha. Inchendø treebe asamig kaanrrun chibig køn.

²³ Ñimun: “Yu pasran” tantø: “Uyu pasran” tantø indingucha, ashchab ammøwei, mendig ammøwei inchigay cha.

²⁴ Kaguen kan palaig pilabig kandarø srømbalærøngurri katøgandarøsrø kebilab lataitøwei, tru Møg Misra Arrubig arrub kwalømbe treeg kønrrun chibig køn.

²⁵ Inchen treeg pumøwatøbe, nabe chigøben marinab, kaashib indig kømig nebunrrun cha, mõi misaamera.

²⁶ Noé tsub kwalømmerawan maig purayaibe tru Møg Misra Arrubigwein kwalømmerawangucha treetøwei purainrrun cha.

²⁷ Misaamerabe chi isumø mab, muchib, kasharab, kasharanøb inchib kuig køn cha, Noé nui nu barcoyu kehib kwalømgatig. Inchen sre kwarømiig pub menda, mayeelanba chab pinisaig købig køn cha.

²⁸ Katø Lot tsub uras chigucha treetøweim purayaig køn cha. Misaamerabe chi isumø mab, muchib, penab, yanøb, ellmarøb yamera marøb inchib købenba,

²⁹ Lot Sodoma ciudayugurri yandø webibene, srømbalærøngurri naaba, azufreba sre pua, mayeelan patsø pinisaig købig køn cha.

³⁰ Na, Møg Misra Arrubig kenamisrøb kwalømgucha treetøwein kønrrun chibig køn.

³¹ “Tru kwalømbe ya pala wambig wabiibe, yaambu chigøben tøgaguabe, wesranrrab kørraarumøta cha. Inchen møikkøben trau uñibiibe, yamay arrumøta cha.

³² Lotwei srawanma ñimguen isuy chibig køn.

³³ Inchen møikkøben chigøben køben kwamønrrab inchibiibe pinab pinamig nebunrrun cha. Trune tru kwawa pinabiibe nui øsig kømigwan esegawa tøgagønrrun cha.

³⁴ Inchawei nabe trendamønrrun: Tru arrub yembe pailø kan camayutø kib warøben, kane pera yaig køben, kane kørrømarig kønrrun cha.

³⁵ Katø ishumburmera pailø kitsøsrugu kichib køben, kanune srua iben, kane kørrømarig kønrrun cha.

³⁶ Møguelø pailø trau warøben, kane pera yaig køben, kanune kørrømarig kønrrun – cha, trenchibig køn.

³⁷ Inchen iigwan mørabe, nømbe payibelø køn:

–¿Señor, øyebe churre purainrrerah?– cha.

Inchene Jesúsbe trencha lõtabig køn:

–Kwaig chu tsubene, truyu kallinasumera tulundzunønrrun– cha.

18

Maig kønrrabigwan asha marøb wabigwanba, piudanba maig indigwan waminchibig

¹ Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane elachib kullaaramø melamig truba palabig køn chinrrab, Jesúsbe nui kusrenanøb pera unilan ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra waminchib

² trenchibig køn:

–Kan puebloyu kan juez wabig køn cha, truibe: “Tiuswan kørmøwei, ni møguelan naimburab kømøbachtømab” isubig.

³ Inchen tru puebloyutøwei kan piudagucha wabig køn cha. Truibe tru juezweimay trenchinrrab arruptø arrubig: “Nan kalø marøbigwan maig maramigwan tamara kettra” chib.

⁴ Inchen tru juezbe kan maya yana køsrøngatig ke mørøg kømui inchibig køn cha. Inchabe yandø truibe treeg isubig køn cha: “Nabe Tiuswan kørmøwei, ni møguelan naimburab kømøbachtømab isubig kuagucha,

⁵ i piudabe ke menrra pub llirab, ke pesrøølig inchib ke katø katø arrumønrrai, ka tamara tranrrab isur” tan– cha.

⁶ Inchabe Señorbe trenchibig køn:

–Tru sølgandø tabigwan marmø juezken, nø øyeeg taigwan møray cha.

⁷ ¿Inchawei Tiusbe nuindø kørnrai lawa wesruilø yem kwaløm nun miabelane, nõmuyasig sølgandø maig kørnrabigwan marøb purømismørnraitarru? cha. Kabe ¿muniiø, muniitø melønrrai inchautah? cha.

⁸ Pøs nabe trendamørrun cha: Tiusbe sølgandø maig kørnrabigwan petø tamara kettrun cha. Inchen treeg køben, na, tru Møg Misra Arrubig yu piraumay katø arrub kwalømbe ¿subigwan nainuutø tøga misag pirau katøgucha wetørranrrautah?— chibig køn.

Chigøben tøgagüimburø an utab wabigwanba, Fariseowanba kemesra waminidig

⁹ Møiløgøben nõmdø sølgandiig tabelø kermab isua, katøganelane kaashibelaimburab Jesúsbe 'øyeeg lataitøwein køn' chib kemesra waminchib trenchibig køn:

¹⁰—Pailø møguelø Tiuswei yau Tiusba waminchab ambubelø køn cha, kane fariseo køben, kane romasreelayasig an utabig.

¹¹ Tru fariseobe pasramisra, øyah chib Tiusba waminchibig køn cha: “Nai Tius, ungwa, ungwa chib, kaguen nabe kanelø lata niliig kømøwei, kalø marøptiig søl marmüig kømøwei, itøluløptiig kømøwei, ni i an utabig lataig kømøwein kur cha.

¹² Nabe truneyu pa kwaløm ayunab, na chi tøgagüigurri diezmrørig kan kan tranøb inchibig kur” chib.

¹³ Trune tru an utabiibe wendausrøndø pasramisra, ni nui kabmeranguen srømbalaneb neeshig kømui inchib, nui pechondø kurrøb, trenchibig køn cha: “Tius, nan lastima ashcha chib. Nabe kaig marøbig kur” cha.

¹⁴ Inchawei nabe trendamørrun chibig køn: Tru an utabiibe nui yamay katø ippe, Tiusba chi kaig kømüig lataig Tius tabig kørromarig yan cha. Trune fariseobe treeg kømø yan cha. Kaguen mõikkøben nõasiitø 'nuig kurmab' isubigwane ka kørig martrun cha. Inchen nõasiitø 'nuig kurmab' isumüigwane 'i mõøbe si, nuig køn' taig kørnrun— cha.

Uregwan Jesús mayanguen tab kuilø kørnrain chib

(Mt 19.13-15; Mc 10.13-16)

¹⁵ Ureezheelan chigucha Jesúsweimay srua amrrubelø køn, nõ estsartrai. Inchen nui kusrenanøb pera uniilø trunun ashabe, srua amrrubelan namøben,

¹⁶ trune Jesúsbe ureemerane nuimay wama, trenchibig køn:

—Ureemerane merømø, naimay ka amrrubasay cha. Kaguede Tius nõ ashib karub waibe nõm latailaiwein køn cha.

¹⁷ Inchawei nabe ñimun cierton trendamørrun chibig køn: Møikkøben Tius nõ ashib karub wainuigwan kan unø lataitøwei utaptinchimüibe managuen truyube kebinrramøn— cha.

Kan pua møg Jesúsba waminchib

(Mt 19.16-30; Mc 10.17-31)

¹⁸ Kan mõikkøsrøn chi maramigwan nõ ashibiibe Jesúswan trencha payibig køn:

—Kusrennøbig tabig, ¿managatig øsig kømigwan Tius tranig tøgagønrøppe, nabe chi maramerah?— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Chindimba nane tabig cha wamøgu? cha. Tabiibe kandø køben, truiibe Tiustø køn cha.

²⁰ Tius maig maramigwan martrai põnsrailane ñibe yandø ashibig køn cha: “Itølulmøwei, kweechimøwei, nilømøwei, katøganelaimburab isa waminchimøwei, ñui usri mõskawan maig købash inchimø, tab indamig køn” tailan.—

²¹ Inchen tru mõøbe:

—Nabe iilane kerriguh matsinø-unøgurri marøbig kur— chiben,

²² Jesús iigwan mørabe trenchibig køn:

—Katøgucha kan chigøsrøndø palan cha. Ñui chi tøgagüigwan kerrigu yana, waachameran pirishi cha. Treeg marabe, srømbalasrømbe chigurrimbunø tøgagønrøppaguen cha. Trugurrimbe arrua, nai mendig amø— chibig køn.

²³ Inchen tru mõøbe iigwan mørabe, truba isui inchibig køn, kaguen truba puaiig kua.

²⁴ Inchen Jesúsbe nun ashabe, trenchibig køn:

—¡Tius nõ ashib karub wainug puarmera kebambamibe purø murig køn! cha.

²⁵ Kan camelloquen tsusain kal trabyu illmø larrayamdiig køben, kan puaiibe Tius nõ ashib karub waisrø kebinrrab kaimanrrun— cha.

²⁶ Inchen mørøbeløbe trenchibelø køn:

—Trube, treeg købene, ¿kaigyugurrimbe mu kui wesraig kørnrrautah?— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe løtappe:

—Møguelø martrab kaimaigwane Tiusbe sí, martrun— chibig køn.

²⁸ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Au, nambe namui chi tøgagüilan elacha, ñui mendig amrruig køn— cha.

²⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: Møikkøben nui yawan, srawan, nunelan, mōskalan, uregwan Tius nō ashib karub waigweimburaabigwan isua elachibiibe,

³⁰ mōi yu piraube øyeetøguen kōmø, mas purø nu uta tøgagua, kansrømbe managatig øsig kōmigwan utønrrun— cha.

Jesús katøyug nø kwamigwan eshka

(Mt 20.17-19; Mc 10.32-34)

³¹ Jesús nui doce kusrenanøb pera unilan nōørø wamabe, trenchibig kòn:

—Au, nambe Jerusalénmay nebambub amber cha. Trusrømbe tru Møg Misra Arrubigweimburaab Tius maig karuigwan eshkaabig pøriibe kerrigu maig taig punrrun cha.

³² Kaguende nune judíos kōmeelan tranen, indzaashib, tsalø wamab, illimbi tuchaashib,

³³ ichaguchib srua kua, yandø kwetchun cha. Inchendø pøn kwalømyube katø øsiranrrun— chibig kòn.

³⁴ Inchen nømbe trunun mandø kuinguen mōrmøwei, ni wamindigwan chi tainguen mōrmøwei inchibelø kòn. Kaguende iig wamindiiløbe nōmune sōrin pasrøben, nømbe ni chiwan tainguen mōrmeelø kòn.

Jesús kan jericósriig kabgaigwan tamarøb

(Mt 20.29-34; Mc 10.46-52)

³⁵ Jesús yandø Jericó ciuda pub lutau ibene, may menda kan kabgaig ‘anzhig kettra’ chib, miab wawabe,

³⁶ misag truba nu puraambi mōrabe, kabgaibe:

—¿Chindah?— cha, payene:

³⁷ —Nazaretsrø Jesús pureb yan— cha, trenchiptinchibelø kòn.

³⁸ Inchen kabgaibe trenchib trashibig kòn:

—jJesús, merrabsrø Davidwei Nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

³⁹ Inchen tru merrab ambubeløbe niløtø wanrrai namingucha, nøbe trenchib mas mur trashibig kòn:

—jMerrabsrø Davidwei nusrkai, nan lastima ashcha!— chib.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe pasramisra, srua amrrungaruben, nuim pulu pubene, trencha payibig kòn:

⁴¹ —¿Na ñuyasig chi maramig paløta?— cha.

Inchen kabgaibe trencha løtabig kòn:

—Señor, nai kabmera ashibig misrimbe kōtan— cha.

⁴² Inchen Jesúsbe nun trenchibig kòn:

—jAshibig misr! cha. Ñui isubigwan nainug pasriitøga tabig kōrrømisran— cha.

⁴³ Inchen tru urastø kabgaibe ashibig misra, Jesúswei mendig Tiuswan truba tabig waminchib iben, mayeelø igwan ashibeløbe nōmgucha Tiuswan tabig waminchibelø kòn.

19

Jesúsba, Zaqueoba

¹ Incha Jesús Jericó ciudayu kebya, truyu pureb ibene,

² kan truba pua møg romasreelayasig an utabelan nō asha karubig, kan Zaqueo taig,

³ Jesúswan truba ashig kui inchibig wabig kòn. Inchendø menrra misag kōben ashchab kaimabig kòn, Zaqueobe lamøtø møg kua.

⁴ Incha merrab lula, Jesús purayam puluwan, kan sicomoro tusryu ashchab nebiben,

⁵ Jesúsbe tru puluwan puraya, palabunø neeshabe, trenchibig kòn:

—Zaqueo, mallatø pinaamø cha. Kaguene mōi ñui yau kōrrømisram kōnrrab kòn— cha.

⁶ Inchen Zaqueobe mallatø pinaarra, Jesúswan truba tab kui inchib wamab utabig kòn.

⁷ Inchen iigwan ashabe, mayeeløba Jesúswan trenchib nōmdø namig mullib mendabelø kòn:

—Kan kaig marøbigwei yau kōrrømisrtrab yan— chib.

⁸ Inchen Zaqueobe pasramisra, Señorwan trenchibig kòn:

—Au Señor, waachameran na kerrigu chi tøgagúigwan tøbøtagwan tranrrab cha. Inchippa na mōigwan kōben isatø menrra utab, na kalø marig kōbene, trube, katøburø pihmaybatø menrra tranamønrrun— cha.

⁹ Inchen Jesúsbe nun trenchibig kòn:

—Kaigyurri wesrailø kōmig mōi yu yau puin kòn cha. Kaguende i mōkkucha Abrahamwei misagugurrindøwein kal-laweig kòn cha.

¹⁰ Kaguende tru Møg Misra Arrubiibe trubigwan lanrappa, kaigyurri wesranrappa arrig kòn— cha.

Anmera diez trubigwan kemesra wamindig

¹¹ Jesús øyeeg tailan misaamera mørøb pønrramme, nøbe 'øyeeg lataitøwein køn' cha, kemesra waminchibig køn. Kaguen nøbe Jerusalén pub lutau iben, nømbe Tius nø ashib karub wainuguiibe mõi mõi punrraitamab isubelø køn.

¹² Inchen treekkurri Jesúsbe trenchibig køn:

—Kan møg, truba tab misagugurri arrubig, yabsrø katøgan peg pirausrø 'rey kønrrai mara kørømarig kønrrab ibig køn' cha, katø nuim piraumaytøwei attraptø.

¹³ 'Incha inrraptø nui karuindiig melabelan diezelan wama, kanun kanun kan kan an truba nuweyelø tranabe, trenchibig køn cha: "I anwan nemisrøb larrøbitchai marøb kønrrigay" cha, na arrumnegatiibe.

¹⁴ Inchendø nuim pirau misaamerabe tsaleelø kua, møilan køsrøn nui wendautø amrrai wesrawa ørøbelø køn cha, øyah chinrrigay chib: "Nambe i møwane namui rey kønrraimbe palain kømer" cha.

¹⁵ 'Inchen treeg indingucha, nøbe Rey kønrrai mara kørømarig, katøle nuimbiraumay arruabe, tru nui karuindiig melabelan tru nø an traniilan, nuimay amrrungarubig køn cha, tru anwan kan kan utabelø mayambatø mariitashchab ashchab.

¹⁶ Inchen srøriig arruabe trendan cha: "Nai ashib karubig, ñi nan kan anzhig traniitøgatø mømibe diez nemarar" cha.

¹⁷ Inchen reybe: "Øyambesin tan cha, nai karuindiig megabig tabig. Ñi lamøtiiguma ñi øya søl mariibe, mømibe publomera diezwan karubig kønrrai martrumøn" cha, trendan cha.

¹⁸ Inchen katøgan karuindiig megabig arrubiibe trenchibig køn cha: "Nai rey, ñi nan kan anzhig traniitøgatø mømibe tratrøgatø nemarar" cha.

¹⁹ Inchen trunungucha trenchibig køn cha: "Trube, ñigucha tratrø pueblomera karubig kønrrabgwen" cha.

²⁰ 'Inchen katøgan karuindiig megabig arruppe, trenchibig køn cha: "Ñi, nai ashib karubig, ñiguen ash cha, ñui anwane kan pañeluyu pula ka esegawa tøgagur cha,

²¹ pøs ñun kørig køben, kaguende ñibe chiwandøgucha chi chippe kandø chibig kuimba; pøs ñi pønsrømubendø, ñi merrarrab; ñibe ñiashib ellgwaig kømubendø, ellmarigwan tulishib, treeg inchibig kuimba."

²² Inchen nøbe trenchibig køn cha: "Karuindiig megabig larrø kaig, pøs ñi nan øyeeg køn chib, treeg køn taig kuig købene, trube, ñui trig maig wamindiitøgatøwei mømibe ñun trubalawei nebunrrai maig kønrrabigwan marar cha. Nabe chiwandøgucha chi chippe kandø chibig kui ashib, na pønsrømubendø, na merrarrab; na ellgwaig kømubendø, tulishib inchibig kui ashabe,

²³ trube, maindi nai anwan bancoyumay srua ya, pasrambala tan cha, na katøle arrua, nai anwan nemisrigwanbañau utabsrubrainrrun" cha.

²⁴ Incha truyu purrabelan trenchibig køn cha: "Nune anwan kerrawa, tru diez tøgagwan tranø" cha.

²⁵ Inchen nømbe trendan cha: "Namui ashib karubig, truipe diezken tøgagøn" cha.

²⁶ Inchen tru an tranøbiibe trencha løtabig køn cha: "Nabe trendamønrrun cha: Tøgagwane masken tranen, trune chigaigwane nui lamøtiig tøgagúigwanguen kerranrrun tan cha.

²⁷ Incha tru nan tsaleelø nømui rey kømønrrai inchibelane yu nai merrab srua amrrua, kweetsay" tan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

Jesús Jerusalén kebib

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Iigwan chab waminchabe, Jesúsbe Jerusalénmay ibig køn.

²⁹ Incha yandø Betfagéba, Betaniaba pueblomerayu tru Olivos Tun taisrø, trusrø pub ambabe, nøbe nui kusrenanøb pera uniilø pailan

³⁰ trenchib karua ørøbig køn:

—Ø pinrrøguesrø yamera tsitsø pønrrabsrømay ambay cha. Truyu puabe, kan burro muguen itøguanimlig litsig wetørranrabgwen cha. Picha, yumay srua amrrunrrigay cha.

³¹ Inchippa møikkøben: "¿Chinchab pichigue?" cha payene: "Señor palai indan" chinrrigay— chibig køn.

³² Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe amba, Jesús nømun maig taig treeg wetørrawa,

³³ burron pichib pønrrøbenba, puarbe trenchibelø køn:

—¿Chinchab pichigue?— cha.

³⁴ Inchen nømbe:

—Señor palai indan— cha løtabelø køn.

³⁵ Incha Jesúsweimay srua amba, nømui kewagúilan burro-unøyu kaya, itøguanøsrøben,

³⁶ Jesús pureb ibene, misaamerabe nømui kewagúilan maywan kayibelø køn.

³⁷ Incha yandø Olivos Tun lendesrø misrøb ambuppe, mayeelø tru nu sətø nui mendig amøñibeløbe tru maramburab mariilan kerrigu asikkurri Tiuswan truba tabig wamab kasraarab trashib mendappe, trenchibelø køn:

³⁸ —¡Señor Tiuswei munchiyu Rey arrubiibe mayanguen tab kuig køn! cha. ¡Srømbalasarømbe mayanguen tab kuinrrun! chib. ¡Srømbalasarømbe törguegwalmabig kuinrrun!— cha.

³⁹ Inchen mø fariseosmera kørørøn, tru misag utu pønrrabeløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñui mendig amøñibelan niløtø pønrrønrai namø— cha.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe trendamønrrun cha: Iilø chi chimø, niløtø pønrrøbene, sruumeraguen trashinrrun— cha.

⁴¹ Incha Jesús Jerusalén pulusrø pua, ciudadawan ashabe, trunun isua, kishib

⁴² trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købig tøgagømigwan kan møin kwalømdøguen ñigucha nebua isuimbe køn! cha. Inchendø truigwane møimbe ñi ashmønrrai sörin pasran cha.

⁴³ Kaguende larrø kaig kwalømmera ñun puben, ñui ashig kømui inchibeløbe ñuim pøtøgatan chamba mara, ambumay imay ñun kata kønøbashmønrrun cha.

⁴⁴ Incha ñune pirau pøtiicha, tru ñui umbu warab misaameran kweechen, ni kan sruutøguen katøgan srug palabe kørømisrmønrrun chibig køn, kaguen ñi, Jerusalénbe, Tius kaigyugurri wesranrrab arrub uras ke ka arrua uni lataitø indikkurri.—

Jesús Tiuswei yawan chish marøb

(Mt 21.12-17; Mc 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Incha Jesúsbe Tiuswei yau kebya, truyu yanøb warabelan wambig webetab mendabe,

⁴⁶ nømun trenchibig køn:

—Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn cha: “Nai yabe Tiuswan wamindi ya køn” cha. Trune ñimbe nileelø warain trab marin køn— cha.

⁴⁷ Incha Jesúsbe kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøbig køn. Inchen tru sacerdotesperan karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, katø maya misagwan karubeløbabe Jesúsban mandø incha kwetsamdiig køtashchab labendø,

⁴⁸ chinchaguen martrab kaimabelø køn, kaguende misaabe mayeeløba Jesús wamindigwane purø tab møren.

20

Jesús karumburab karuig

(Mt 21.23-27; Mc 11.27-33)

¹ Kan kwaløm Jesús misaameran Tiuswei yau kusrenanøb, tabig srø wamwan eshkab pasrøbene, sacerdotesperan karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba kemallabe,

² nune trenchibelø køn:

—Namun eshkarra cha: ¿Ñi mariilane mu karua pasriitøgarre margu? cha. ¿Ñi øyeeq maramigwane mu karua pashta?— cha.

³ Inchene Jesúsbe løtappe, trenchibig køn:

—Nagucha ñimun kan chigørørøn payrrab cha. Løtørray pøs cha.

⁴ ¿Misagwan Juan piu umbu ulsrøb uniibe srømbalasarøngurrin kuig kø chindah, kabe møguelainukkurin kuig kø chindah?— cha.

⁵ Inchen nømbe nømasiyaitø trenchib payiyab mendabelø køn: “Nam: ‘Srømbalasarøngurrin kuig køn’ chibene, nøbe namune trenchinrrun cha: ‘¿Chindimba nune køremøgue?’ cha.

⁶ Kabe: ‘Møguelainukkurin kuig køn’ chibene, misaamerabe mayeeløba namune sruutøga petønrrun cha. Kaguen misaabe Juanwane Tius maig karuigwan eshkabig kui ke yandø tsabø asha tøgar køn” cha.

⁷ Incha nømbe trencha løtabelø køn:

—Maig kuindøbeh— cha.

⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nagucha eshkamumønrrun cha, iilan na mu karuitøga marigwan.—

Kwallibelø larrø kailan kemesra wamindig

(Mt 21.33-44; Mc 12.1-11)

⁹ Incha Jesúsbe misaameran pølbasa waminchib mendappe ‘øyeeq lataitøwein køn’ chib kemesra igwan waminchibig køn:

—Kan møg uvas tra mara, trugurrimbe nui misrigwan pirishinrraptø pirøwan katøganelan kwallchai tranabe, yabsrømay truba yana yan cha.

¹⁰ Incha yandø lurrámig puben, nui kan karuindiig megabigwan tru kwallchab utabelan tru kanbalø lurrigwan nóm tranrai karua ørbig køn. Inchen treeg øringucha, nømbe nun kurragucha, chiguchagaig ørbelø køn cha.

¹¹ Inchen puaike katøgan karuindiig megabigwan øren, truigwangucha tsalø wama, kurragucha, chiguchagaig inrai øran chibig køn.

¹² Inchen puaike pómay kønrrabyu katøgan øren, tru kwallibeløbe trunungucha kønrrincha, truyugurri wambig weguchibelø køn cha.

¹³ Inchen yandø tru pirø puaike trendan cha: “¿Chindamer? cha. Nai undaaraig nusrkawan ørtrab tan cha. Nune inchipa chinchimubgun” cha.

¹⁴ Inchen tru kwallibelø nun ashabe, nømdø trenchibelø køn cha: “Pirøwan ketig utønrrabiibe iigwein køn cha. Pirøwan namui martrab nune kweechigun” tan cha.

¹⁵ Inchabe uvas traugurri wegucha, nune kweechibelø køn cha.

¿Trube tru uvas tra puaike tru kwallibelane chi martreerah? cha.

¹⁶ Arrua, tru kwallibelane kweecha, tru uvas trawane katøganelan tranrrun— chibig køn Jesúsbe.

Inchene misaamera iigwan mørabe:

—jManaguen kan trengatikkucha puraimuimbe!— chibelø køn.

¹⁷ Inche Jesúsbe nómun ashabe trenchibig køn:

—Trube, treeg købene, ¿Tiuswei wamwan pørigu øyah chibiibe mandø cha trendah? cha: “Tru ya marøbelø kaasig sruube katsiisrø pølbasra wayamig mas purø tab srukken misrin køn” chippe.

¹⁸ Inchawei møikkøben tru srug pala peñippe, pitis misrtrun cha. Inchen tru srug muim pala køben peñippe, nune usrø tuindø martrun— chibig køn.

¹⁹ Inchen tru uras tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, sacerdotsmeran karubeløba tru ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha waminchippe nómun kemesra wamindi møra, Jesúswan jkatø! mõi mõi kemørtrab inchendø, misaameran kørig kui inchibelø køn.

Tiuswein kønrrabigwane Tiuswan tranøppe Césarwein kønrrabigwane Césarwan tranøb (Mt 22.15-22; Mc 12.13-17)

²⁰ Inchabe kan møilan køsrøn larønrai ørbelø køn, sølgandø amøñibelø misrøb, Jesús chigøben wamindigu kebenøsrka trumay kubenadurwei tasku purørtrab, nui mu mandamgaig mariitøga nø asha martrai.

²¹ Inchabe nømbe payibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe søl waminchib, søl kusrenanøb indi nambe ashibelø ker cha. Ñibe misaameran mumera køtasha asha kusrenmø, Tiuswei maywan ñibe maig kusrenanamigwan cierton sølwan kusrenanøbig køn cha.

²² Trube, ¿tru Roma maya misagwan karub wabigwan nam an pagaramig merig køh, kabe merømuig køh, chinderah?— cha.

²³ Inchen Jesúsbe nómune ka kaig isuatørre inchib pønrrai ashabe, trenchibig køn:

²⁴ —Kan anwan eshkarra cha. ¿I anyu maløba, i munchi pøriibabe muin køh?— cha.

Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Tru Césarwein køn— cha.

²⁵ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Césarwein købene, Césarwan tranay cha. Inchen Tiuswein købene, Tiuswan tranay— cha.

²⁶ Inchen misagwei malau nø chi tailøyu chiyugucha kebenøsrkønrrab kaimabelø køn. Tru nø løtiilan nømguen kwaara asha, niløtø kørrømisrøbelø køn.

Kwailø katøle øsiiranrrab kuigwan payib (Mt 22.23-33; Mc 12.18-27)

²⁷ Inchen møiløgøsrøn saduceosmera Jesúswan ashchab amrrubelø køn. Tru saduceosmerabe kwailøbe katøbe øsiiramønrrun chibelø kua, Jesúswane øyeeg chib payibelø køn:

²⁸ —Kusrennøbig, Moisésbe namune øyeeg pøra kørrømarig køn cha: “Møigwei nuneg køben kwawa, srawan urekkaig kørrømarene, trube tru nunebe piudaba kasharawa, nuneg kwabigweimbura ureg tøgagømig køn” chibig.

²⁹ Trube, siete nunelø købig køn cha. Indiibe srøsrøibe kasharawa, chi urekkaig kwaben,

³⁰ tru wendauikkucha tru piudaba kasharawa, katø chi urekkaitøwei kwaben,

³¹ katø tru pøn kønrrabyuigwangucha treetøwei nebulan, yandø søteeløba tru ishūba kasharawa, møikkucha urekkar kwabelø køn cha.

³² Inchen yandø srabebe tru ishukkucha kwan cha.

³³ Pøsrø treeg købene, trube, tru kwabelø katø øsiirabene, ¿nøbe møigwei srain kønrrerah? cha, payibelø køn, tru sieteeløba nune srai mara tøgagüig købene.—

³⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møi yu piraube kasharab, katø kasharanøb inchibelø køn cha.

³⁵ Trune tru kansrø kanmaytø kebamrrai tøgagúinabeløbe trunun nebub, katø kwabelai utugurri øsiiramigwan nebub incha, truiløbe kasharanrrab kømøwei, kasharanøb kønrrabelø kømøwein køn cha,

³⁶ kaguende nømbe katøle kwanrrabelø kømøwa. Pøs nømbe ángelesmera latailø, katø Tiuswei ureemera køn cha, kwabelai utugurri øsiirab ureg kua.

³⁷ Inchen tru tusr-unø naaraigu maig purayaigwan pøra pasriguma, tru kwabeløbe katø øsiiranrrab kuigwan Moisésken kenamarig køn, tru Señorwan øyah cha wamappe: “Tiusbe Abrahamwei Tius, Isaacwei Tius, Jacobwei Tius køn” cha.

³⁸ Pøs Tiusbe kwailai Tius kømøtø, øsiguelai Tius køn cha. Inchawei mayeeløba nümbe øsigueløtø køn— chibig køn.

³⁹ Inchen møiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ñibe sөлwein tan— cha.

⁴⁰ Trugurrimbe yandø mas payrrab inchimeelø køn.

¿Cristobe mui misagurri arrubig kerah?

(Mt 22.41-46; Mc 12.35-37)

⁴¹ Jesúsbe trencha payibig køn:

—¿Misaabe chinchá Cristone Davidwei misagurri arrub nusrkain køn tamig kønrrab køh? cha.

⁴² Kaguende Davidbe nøtøweinguen Salmoswan pørigu trenchibig køn cha:

“Señor Tiusbe tru nai Señorwane trendan cha:

⁴³ ‘Nai kusrmaygatø wamistr cha,

ñui ashig kømui inchibelan ñi nebuna wamig na pønstramnegatig.’ ”

⁴⁴ Cristone Davidbe: “Señor” cha, øyeeeg wamubene, trube, ¿mandøgurri Cristobe Davidwei nusrkain kønrrab køh?— chibig køn.

Moisés pørigwan kusrennøbelø nøm mailø kuilan Jesús waminchib

(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Maya misaamera mørøb pønrrøben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

⁴⁶ —Tru Moisés pørigwan kusrenanøbelan ashiptø kuy cha. Kaguen nømbe kørrabelø kewa llirab amønarnamig chullelø, penab yanøb indiisrø maig købash kømø, truba tab wamønrrai indamigwan chullelø køn cha. Katø judíosmera tulundzuni yamerayube purø tab purramdønug purrag kui indamba, katø lincha tabig mabyugucha nørreelø purrainug purø tabigu purrag kui indamba inchibelø køn cha.

⁴⁷ Katø piudasmeran nømui yameran kerrawabe, tabelø misrøb ke ka yandø truba yana Tiusba waminchibelø køn cha. Truiløbe møra melamig mas nuigwan utønrrun— chibig køn.

21

Kan waacha piuda Tiusweyasig an tranøb

(Mc 12.41-44)

¹ Tiuswei yau an kebusrinug, puarmera an kebusrøb køben Jesúsbe ashib wabig køn.

² Inchen katø kan waacha piudagucha, øskø an pagatøtøh kebusri ashabe,

³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun cierton trendamønrrun cha: I waacha piudabe mayeelø lataitøguen kømø, menrraguen tranan cha.

⁴ Kaguen mayeeløba nømbe undaigwandø tranen, trune nøbe waacha køptø, tru nui øsig tsumig tøgagúigwanguen kerrigu tranan— cha.

Jesúsbe Tiuswei yawan pinisaig kønrrun chib

(Mt 24.1-2; Mc 13.1-2)

⁵ Møiløgøsrøn Tiuswei yau tru tab sruuzheelanba, chigøben tabzheelø Tiusweyasig tranig pønrrabelanba, truilan waminchib køben, Jesúsbe trenchibig køn:

⁶ —Iig ñim ashib kuigwan pinisam kwaløm attrun cha. Yube ni kan srukken katøgan srug palabe kørrømisrømønrrun cha. Kerriguba pøtiitsig kønrrun— chibig køn.

Chigurrimbunø købig misaabañau patsam lutau chigøben køb

(Mt 24.3-28; Mc 13.3-23)

⁷ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿øyeebe mana purainrrerah? cha. ¿Truilø ke yandø treeg purainrrabigwan asamibe chitø kenamistrerah?— cha.

⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ashiptø kuy cha, ñimun peløsrkørrrain kømø. Kaguende møiløgøben nai munchiyu truba nu amrrua trenchinrrun cha: “Nabe truig kur” chib, katø: “Møi ya srabe kwaløm punrrabiibe lutau køn” chib amrrubene, truilan mendig ammøtay, chibig køn.

⁹ Incha ‘misaamera katøgan peesrø misaameraba purø trømbøig kørig kømdiig kwayab kweetsiyab køn’ chib; ‘misaamera tru piraueløtøwei trømbøig namig kurra kwayab køn’ taig ñim wamindi mørabe, ñimbe kwarmøtay cha. Kaguende ilømerrigwei trendø treeg purainrrabigwein køn cha. Inchendø katøgucha patsamibe ke møi møin kønrraamøn— chibig køn.

¹⁰ Inchabe katø trenchibig køn:

—Peg misaamerabe katøgan peg misaameraba kwayaben, katø rey karumburab ashib karuim piraueløbe katøgan reywei misaameraba kwayanrrun cha.

¹¹ Trune pirø purø trømbøig kønabelø arrumba, chu piraurøn køben parø amrrumba, kaig kwanrrømera amrrumba inchen, kørig kømdiig chigøben arrumba, katø srømbalasrøngurrimbe chigøben truba nørreelø kenamisrøb inchun cha.

¹² Inchendø øyeelø arrumøwatø, ñimune kemøøb, larrø kaig marøb inchun cha. Katø ñimune judíosmera tulundzuni yamerayumay payib sruagønrrab srua ambamba, kailan keeri yau keera pønrramba inchun cha. Incha nagurrindø reymerai merrab køben, karubelai merrab køben srua amben,

¹³ naimburab ñim wamindamig kønrrun chibig køn.

¹⁴ Ñimui manrrøyube øyeegwan isua pønrrønrrigay chibig køn, mandø løtamigwan ke kanmaytø isua tōga pønrrønrrab inchimønrrab.

¹⁵ Kagen ñimun ashig kømui inchibelø mayeelø, nøm manchaguen løtønrrain kømøwei, nøm ñimun purab waminchib kasrønrrain kømøwei, nabe ñimun muguen øyeeg waminchimuinrrung wamindamig tranamønrrun chibig køn.

¹⁶ Inchen ñimui møskalø køben, nunelø køben, ñimui ñimmisaamera køben, ñimui trendø lynchibelø køben, ñimun ashig kømui inchibelan tranen, ñimun møilane kwetchun cha.

¹⁷ Maya misaabe ñimune nagurrindø tsalø indiilø kønrrabguen cha.

¹⁸ Inchendø ñimui turyu kan pusruuzhikken chi indiimig kønrrun chibig køn.

¹⁹ Ñim chi arringucha melabig meløwabe, ñimasiitøwei ñimui mōsiimerane øsiguig wesranrrabguen cha trenchibig køn.

Jerusalénwan pinisaig kømig

²⁰ Jerusalén ciudawan pøtøburab suldautø tulsruig kui ashabe, petø pinisaig kønrraitamab isua,

²¹ Judea pirau warabeløbe tunmerasrømay wegørra lulay. Inchen ciudayu warabeløbe truyugurri webambamig køn. Inchen ciudayugurri yabsrø warabeløbe ciudayumay katø ammøtay.

²² Kaguende trømbøig mōra melønrrai maram kwalømmera kønrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taig kerrigu treeg nebunrrai.

²³ ¡shumbur waachamera, tru kwalømmerawan patsø kwanrreelø, kabe muchib ureg tōgarmeraimbe maig kønrrer! chibig køn. Kagen yu pirau purø isumdiig arruben, katø i misaameraimburab namig kōbig purø kørig kømdiig attrab køn.

²⁴ Møiløbe espadatōga kweetsiilø køben, møiløbe chugøben asiimø piraurømay kemōra srua ambiilø kønrrun chibig køn. Inchen tru judíos kømeeelø Jerusalén ciudawan mindishib itølulrrun, tru nømui treeg maram kwalømmera patsamnegatiitø.

Tru Møg Misra Arrubig katø arrumig

(Mt 24.29-35, 42-44; Mc 13.24-37)

²⁵ Inchen chigøben truba nørreelø kenamisrøtrun nøsigu køben, pølyu køben, estrellamerayu køben. Inchen pirau misaamera nørø pønrrabiibe purø trømbøig isui inchun, mar purø trømbøig wanrrab mullib, trømbøig latøgushib kurrøben.

²⁶ Katø misaamerabe yu pirau maig purainrrabelan isubiibah kørig kōbiibatø pesannanrrun, kaguende srømbalasrø purø nørreelø pønrrabelan kōngøb sruagutsiilø køben.

²⁷ Inchen tru Møg Misra Arrubiibe maramburab maramig tōgaig purø nuig tōrguegwalmabig wañiyu arruben ashchun, chibig køn.

²⁸ Inchawei iilø pureb arrub mendøbene, ølgandø pønrramisra, kurraasay chibig køn. Kagen yandø ñim kaigyugurri wesruilø kømig lutau kønrrun— cha.

Higueran kemesra wamindig

²⁹ Incha katø ‘øyeeg lataitøwein køn’ cha, kemesra trenchibig køn:

—Higueranma asay cha, katø mayan tusrmeranba,

³⁰ ishiimera weguchib mendøbene, ñimbe pachig kwalømmera arrumig lutau kui asan cha.

³¹ Øyeetøwei ñim iilan purayai ashabe, Tius nø ashib karub pasraibe yandø lutau kuita-mab isua kuy cha.

³² 'Pøs nabe ñimun cierton trendamønrrun chibig køn: Møin kwaløm misaamera pinømøwatø, kerriguh purainrrun cha.

³³ Srømbalaba, pirøbabe patsøben, na wamindiibe ka wamindiitøbe purainrraamøn cha.

³⁴ Ñimbe ñimdøwei ashiptø kuy cha, ñimui manrrømerayu øyeeløtø netsailø kømønrrab, mamburab mab, mutsiirab, yu pirau øsig waramig chigøben tøgagømigwangøba isub indiilø, tru Señor arrin kwalømbe ñimun kan ilagu kegørrøsrka merrarrab lataig arrindø mørmønrrappe.

³⁵ Kaguén tru kwalømbe yu pirau muba kuimburab mayeelaim pala treeg attrun chibig køn.

³⁶ Inchawei ñimbe ashiptø melay chibig køn, chu uragucha Tiuswan purugurra chib, øyeelø kerrigu pureb arrubigu kullaaramø, mur pønrramig kønrraimba, tru Møg Misra Arrubigwei merrab kemalla, pønrramig kønrraimba.—

³⁷ Incha Jesúsbe kwalømmerawane Tiuswei yau kusrenana, yembe Olivos taig tunsrø kørrømisrtrab ibig køn.

³⁸ Inchen kwalømmørig ke løtsøzhig, løtsøzhig maya misaamerabe Tiuswei yau nun mørtrab pubelø køn.

22

Jesúsuan kemørtrab waminchib

(Mt 26.1-5, 14-16; Mc 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Pirri Levaduragaig maig Fiesta, tru Pascua Fiesta taig, lutau køben,

² sacerdotsmeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe Jesúsuan mandø kweetsamigwan labendø, misagwan køriimatabelø køn.

³ Inchen Jesús tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, Judas, tru Iscariote cha wamigwan, Satanásbe kebiben,

⁴ Judasbe webya, sacerdotsmeran karubelanba, tru Tiuswei yau ashib pønrrab suldaumeran karubelanba ashchab ya, Jesúsuan mandø incha nømui tasku tranamigwan waminchene,

⁵ nømbe truba kasraarawa, an tranrrab misrøbelø køn.

⁶ Inchen nømbe treeg martrab misra, misag tre nu kaaben Jesúsuan mandø incha tranamigwan yandø lab mendabig køn.

Señorwei pascua mamig

(Mt 26.17-29; Mc 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

⁷ Yandø Pirri Levaduragaig main kwaløm puben, tru Pascua ubisha-unan kweecha tranamig købig køn.

⁸ Inchen Jesúsbe Pedronba, Juanwanba trencha karua ørøbig køn:

—Pascua Fiesta mamigwan manrrab tamartrab ambay— cha.

⁹ Inchen nømbe:

—¿Nambe chu tamaramø?— cha payen,

¹⁰ Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim ciudayu kebambene, kan møg pigøtsø mutaig ñimun katøben, truigwei wendautø amrrigay cha, nø kebyam yaugatig.

¹¹ Incha tru ya puai gwane trenchinrrigay chibig køn: “Kusrennøbiibe ñun trendan cha: ¿Nai kusrenanøb pera uniiløba pascua mamigwan mab purram salabe chu køh?” cha.

¹² Inchen ya puai be pala pisusrø kan nu sala chab tamarikken ñimun eshkaben, truyu tamartrigay— chibig køn.

¹³ Inchen nømbe amba, Jesús maig taig treeg wetørrawa, tru Pascuan tamarøbelø køn.

Señor nui doce pera uniiløba mab

¹⁴ Incha yandø ura puben, Jesúsbe nui karua øriiløba mishatsigu wamisrabe,

¹⁵ trenchibig køn:

—¡Nan øyeeg kaig nebuig megamig pumøwatø, Pascua Fiesta mamigwan ñimba manrrab truba truba isuig køn! cha.

¹⁶ Kaguende ñimun trendamønrrun chibig køn: Tius nø ashib karub wainug katøle ñimba manrrab wamisramnegatig nabe i mamigwane mamumønrrun— cha.

¹⁷ Incha copan muta Tiuswan ‘mayanguen pay’ chabe, trenchibig køn:

—Cha iigwan, larrabelø mutsay cha.

¹⁸ Kaguende ñimun trendamønrrun cha: Møingurrimbunøbe uvas piwane mas muchimumønrrun cha, nai Møskai nø ashib karub waisrø katøyug ñimba mutsam kwalømgatig.—

¹⁹ Incha pirriwan muta, Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, nōmun trenchib srōrrōbig kōn:

—Iibe nai asr kōn cha, ñimuyasig tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isunrrab maray—chibig kōn.

²⁰ Inchen chab ma, katø treetøwei copan mutabe, trenchibig kōn:

—Iibe tru nai anindōga Tius tru misagweyasig srø acuerdon marig, tru copa kōn cha, tru ñimuyasig na ani lusig.

²¹ Inchendø asay chibig kōn. Nan ashig kōmui inchibelan tranrrabigwei tasiibe i mishatsigutøwei nain tasiiba trubalatø trarra wan cha.

²² Tru Møg Misra Arrubiibe muwan inrrai pasrig, truwan iben, trune jtru nun ashig kōmui inchibelan tranrrab møg waachaweimbe, kan maig kōnrrer!— chibig kōn.

²³ Inchen nōmasiyaitø:

—¿Treeg martrabiibe mu kerah?— cha payiyab mendabelø kōn.

Møg mas nuig kerah cha payiyab

²⁴ Inchabe nōmbe nōmui utu møg mas nuig kōnrraptiig kerah cha, payib aleguiyab købelø kōn.

²⁵ Inchen Jesúsbe kusrub trencha løtabig kōn:

—Tru reymera judios kōmeeløbe nōm karub tøgagüilane maig købash inchib purran cha. Inchen tru nōmun ashib karub purrabelane ‘misaamerayasig tabig marøb mōguelø kōn’ chib wamiilø kōn cha.

²⁶ Trune ñimbe øyamay kōmøtø kōmig kōn chibig kōn. Masken ñimui utu tru mas nuibe matsinø-unø lataitø misramig kōn cha. Inchen tru chi maramigwan nō ashibiibe kan karuig marøb megabig lataitø misramig kōn cha.

²⁷ Pøs trube, øyeeg købene, ¿møg mas nuig kōnrrab køh? cha. ¿Mishatsigu manrrab wamisrøbiiteh? Kabe ¿tru mishatsigu mamigwan pōnsrøbiiteh? cha. ¿Pøs mishatsigu manrrab wamisrøbig, truig mas nuig kōmuitarru? cha. Øyeeg kuingucha, nabe ñimui utube tru mishatsigu manrrai pōnsrøb megabig lataig kur chibig kōn.

²⁸ ‘Ñim kōn chu uragucha nan elachimø, chigøben murig pub arringucha treegu wendautø lincha melabeløbe.

²⁹ Incha nai Mōskai tru ashib karub waigwan nan tranøb lataitøwei, nabe ñimun tranamōnrrun chibig kōn,

³⁰ tru na ashib karub waisrø nai mishatsigu mab, muchib, katø tru ashib karub purramigu purramisra, ñim tru doce nusrrkalø Israelweinukkurri karrab misaameran ashib karub purramig kōnrrain— cha.

Pedro nan ‘ashmüg kur’ chinrrautan cha, Jesús eshka

(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Incha Señorbe katø trenchibig kōn:

—Au, Simón, Simón cha, Satanásbe ñimun miain kōn cha, kan tirigu trulmeran latawei kōnishib sruagutchab.

³² Inchendø nabe ñuimburappe ñui isubigwan nainuutø tōga pasraigwan elachib pasrømonrrai ñuyasig Mōskawan miar chibig kōn ‘purugurrnrig’ chib. Ñi nan wendøbasra ya, naimay katøle arruabe, ñibe ñui nunelan chiyutøgucha kullaaramø, mur pōnrrōnrrai purugurrig— cha, trenchibig kōn.

³³ Inchene Simónbe:

—Señor, ñun kailan keeri yau keeren, nabe ñiba truyu pasrønrrab treetø attrab pasrømøtø, nagucha ñiba tōga kwanrrab attrab pasar— cha, trencha løtabig kōn.

³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Pedro, nabe ñune trendamōnrrun cha: Møin kwalømdøwei kallu wamømwatø, ñibe pōnmayguen nan, ‘ashmüg kur’ chinrrautan— cha.

Purø trømbøig kuim pasramig lutaurab

³⁵ Incha Jesúsbe trencha payibig kōn:

—Na ñimun wasrrkaig, katø an pusramig chigaig, alpargatiskaig ørenma, ¿ñimun chi palappuig køh?— cha.

Inchen nōmbe:

—Chigucha chi palappumuig kōn— cha løtabelø kōn.

³⁶ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Møimbe treeg kōmøtø, an pusrig tōgaibe, srua inrrø cha. Inchen wasr tōgaibe, ila inrrø cha. Inchen espadagaibe, trube, nui pala itøgueigwan yana, kan penø cha.

³⁷ Kaguende nabe ñimun trendamōnrrun cha: Tiuswei wamwan pørigu naimburab iig øyeeg chibig pasrabiibe treeg nebunrrain kōn cha: “Larrø kailai utu treeg kui lataitøwei

asha tōgagúig kōn” taig. Kaguen naimburab chi nebunrrai pōrig pasrabiibe kerriguh treeg nebunrrabig kōn— cha.

³⁸ Inchen nōmbe:

—Señor, yuguen pagatō espadamera kōn— chiben,

Jesúsbe:

—Ōilōtō tsabō kōn— cha, lōtabig kōn.

Jesús Getsemanísō Tius Mōskaimba waminchib

(Mt 26.36-46; Mc 14.32-42)

³⁹ Incha Jesúsbe nō trendō treeg marōbig kuig kōppe, Olivos Tunsrōmay iben, nui kusrenanōb pera uniilōgucha mendig ambubelō kōn.

⁴⁰ Incha truyu puabe, trenchibig kōn:

—Tiusba waminchib purray cha, chiyugōben kaigyu kegōrrab pōnrrōmōnrrappe.—

⁴¹ Incha Jesúsbe kan srug kutsimbura lataitō ya, Tius Mōskaimba waminchab tōmbōnsrabe,

⁴² trenchibig kōn:

—Nai Mōskai, i copon nan tarōmaramdiig kōbene, tarōmartra cha. Inchendō na maig isuig kōben, treeg kōnrrain kōmōtō, ñi nan maig maramdiig kōben, treegwan maramig kōnrrain— cha.

⁴³ Inchen srōmbalasiig kan ángel Jesúswan mas kullaaramōnrrai purugunrrab kenamisrōbig kōn.

⁴⁴ Inchen truba truba trōmbōig kōben, katōgucha ¡katō! miabig, miabig kōn. Inchen nui pōsrimbiguen pirau kan anim pirrab lataig nōriig pirrabig kōn.

⁴⁵ Incha kurra, nui kusrenanōb pera uniilan ashchab yabe, isubiitō kamarilō, kib purrain kui wetōrrawabe, Jesúsbe trenchibig kōn:

⁴⁶ —¿Chindimba kib kōgue? cha. Kurra, Tiusba waminchib purray cha, chiyugōben kaigyu kegōrrab pōnrrōmōnrrappe.—

Jesúswan kemōra srúa ambub

(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Inchen Jesús waminchib pasramne, truba nu misag puben, Judas taig, tru doce kusrenanōb pera uniilai utuibe, truilan pera arrua, Jesúswan muchanrrab kemallen,

⁴⁸ Jesúsbe trenchibig kōn:

—Judas, ¿Mōg Misra Arrubigwan nan ashig kōmui inchibelan kan muchawa tranrrerendirru?— cha.

⁴⁹ Inchen Jesúsba pōnrrabelōbe tru treeg purainrrabigwan ashabe, nune payibelō kōn:

—Señor, ¿nam espadatōga kōrriincha petamōh?— cha.

⁵⁰ Inchen nōmui utu mōikkōsrōn tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotei karuindiig megabigwan kusrmay kaluwan kelarrab lutiichtinchibig kōn.

⁵¹ Inchen Jesúsbe trenchibig kōn:

—Au, øyeebe marmōtay— cha.

Incha kaluwan katōrawa, treetōwei tamarōbig kōn.

⁵² Incha sacerdotemeran karubelanba, misagwan karubelō kōlli misaameranba, Tiuswei yau ashib pōnrrabelō policíameranba nun tru suamrrab amrrubelan trenchibig kōn:

—Nabe kan niliig kui lata ñimbe espadamera kōben, tsiimera kōben sruar werrunrrappe, ¿chindimba treeg werrugue? cha.

⁵³ Nabe ñimba kwalōmmōrig Tiuswei yau waben, kemōrmuig kōn cha. Inchendō yandō mōimbe tru kaig maringarubig tru lōstōyuig nō merrarrawa nō karub pasramisren, ñimuimburab ñim maramig ura puin kōn— cha.

Pedro Jesúswan ‘ashmúig kur’ cha isab

(Mt 26.57-58, 69-75; Mc 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Incha Jesúswan kemōra, tru maya sacerdotemeran nō karub sacerdotei yamay srúa amben, Pedrobe yaptō, yaptō mendig ibig kōn.

⁵⁵ Incha tru yawambigu nag urra, tru pōtōgatan purramisren, Pedrogucha nōmui utu wamisren,

⁵⁶ kan srusrō mendig megabiibe naabilabig tōryu Pedron wai ashabe, ashib pasraptō, ashib pasraptō trenchibig kōn:

—I mōkkucha Jesúsba uñibiitōwein kōn— cha.

⁵⁷ Inchen Pedrobe trenchib isabig kōn:

—¡Paare ishuube, nagan ashibig kuitarru!— cha.

⁵⁸ Inchen yanazhigutō Pedron katōgan ashabe, trenchibig kōn:

—Ñigucha truilai utuigwein kørreh— cha.

Inchene Pedrobe:

—jPaare møøbe! nagan truig kuitarru— chibig kørn.

⁵⁹ Katø kan ura wendau kørørn katøgan trenchibig trenchig kørn:

—Isa kørør, i møkkuha Jesúsba uñibigwein kørreh cha. Kaguende nøbe galileasriitøwein kørn— cha.

⁶⁰ Inchen Pedrobe trenchibig kørn:

—jPaare møøbe! ñibe ni chi waminchib pasrainguen mørmur— cha.

Inchen tru urastø Pedro waminchib pasramnetø, kan kallu wamaptinchibig kørn.

⁶¹ Inchen Señorbe keesha, Pedron ashene, Pedrobe Señor øyah taig kørørnab isupt-inchibig kørn: “Møi kallu wamømwatø nan pørnmayguen, ‘ashmíg kur’ chib isørnrautan” taigwan.

⁶² Inchabe Pedrobe webya, truba truba isuig kishibig kørn.

Jesús tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

(Mt 26.59-68; Mc 14.55-65; Jn 18.19-24)

⁶³ Inchen tru møguelø Jesúswan ashib srua kørøbe nun indza ashib, kurrøb incha,

⁶⁴ kabwan lusra, maløbøtø pashabe, trenchibelø kørn:

—¿Mu kurragutsin kui? Namun kelarrab eshkau pøs— cha.

⁶⁵ Incha trømbøig tsalø wamab, katø chineh chibelø kørn.

⁶⁶ Yandø tør-raben tru misagwan karubelø kørli misaameraba, sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba trubalatømisra, nørnui tru Setenteelø tru maig maramigwan asha marøbelai merrab Jesúswan srua amben,

⁶⁷ nørnui trenchibelø kørn:

—¿Ñi Cristo kørirru? cha. Namun eshkarra— cha.

Inchen nøbe trencha løtabig kørn:

—Na ñimun: “Truig kur” cha, trenchibene, ñimbe kørørnwei,

⁶⁸ katø na chigøben payene, ñimbe løtømwøwei inchantan cha.

⁶⁹ Inchen møingurrimbunøbe na, Møg Misra Arrubiibe tru maramburab marøb Tiuswei kusrmaygatø wamisrtrun— chibig kørn.

⁷⁰ Inchene mayeeløba trencha payibelø kørn:

—¿Trube, ñibe Tiuswei Nusrkain kørirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig kørn:

—Ñimdøweinguen nabe truigwein kørn cha chab trendan— cha.

⁷¹ Inchene nørnui trenchibelø kørn:

—¿Trube, nuimbura waminchabelø mas chiwein kuin palønrab kør? cha. Nui tri-itøgatøwei wamingdigwan namashib mørør— cha.

23

Jesús Pilatoimay merrab

(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Incha mayeeløba truyu tulundzuna pasrabiibe kurra, Pilatoimay Jesúswan srua amba,

² truyu ‘øyeeg kørn, øyeeg marøbig kørn’ chib mendabelø kørn:

—I møøbe namui misagwei isuigwan kaig isubelø kørnrri ke peemaytø chab yunømarøb, Roma maya misagwan karubig Césarwan nam trendø an pagarab kuigwan pagaramumig kørndamba, katø nøbe tru Cristo, kan rey kurtamba indi aser— cha.

³ Inchen Pilatobe Jesúswane trenchibig kørn:

—¿Ñigan judíosmerai rey kørirru?— cha.

Inchen Jesúsbe trencha løtabig kørn:

—Ñitøweinguen chab trendan— cha.

⁴ Inchen Pilatobe sacerdotemeran karubelanba, misaameranba trenchibig kørn:

—I møwane nabe chigucha chi kaig mariibe wetørramur— cha.

⁵ Inchen nørnui masken, masken inchib, trenchibelø kørn:

—Judea pirau kerriguba, maya misaameran nui kusrenaniitøga ke chindi asamgaig maran cha. Galilea pirausrø pølbasa, møimbe yusrø treeg inchib arrun— cha.

Jesús Herodeswei merrab

⁶ Inchen Pilatobe trunun mørabe, trencha payibig kørn:

—¿Trube, nøbe galileasriig kør chindah?— cha.

⁷ Inchen:

—Trusriigwein kørn— chiben,

Pilatobe Jesúswane tru Galileasrø Herodes karub waim pirauig kuin kui ashabe, nune Herodesweimay purøørbig køn, kaguen Herodeskucha tru kwalømmerawane Jerusalénsrøwei waben.

⁸ Inchen Herodesbe Jesúswan ashabe, truba kasraarabig køn, kaguende mas merrab-srøwei ashimmørø inchibig købig kua. Pøs Jesúsweimburab chigøben wamindi mørøbig kua, nøgurri Tius maramburab marigwan mari ashig kui inchibig køn.

⁹ Incha chigøben truba truba payen, Jesúsbe chigucha kusrua lètømuben,

¹⁰ sacerdotemeran karubeløba, tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløbabe 'øyeeg køn' chib; 'øyeeg marøbig køn' chib, tru iløbe truba truba trenchib truyu purrabelø køn.

¹¹ Inchen Herodesbe nui suldaumeraba Jesúswan truba kaig inchib, indzatø ashib srua kua, truba tabzheelø kenana, Herodesbe Pilatoimay katøle ørbig køn.

¹² Tru kwalømbe Pilatoba, Herodesba tab linchibelø misrøbelø køn, merrappe tsaleelø købig kuig.

Jesúswan yandø kwanrrai pasrøb

(Mt 27.15-26; Mc 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Inchen Pilatobe sacerdotemeran karubelan køben, tru pirau ashib karub purrabelan køben misaameran køben tulundzunørrai wama,

¹⁴ trenchibig køn:

–Ñimbe nan i mowan misaameran ke chine martrab isunrrai marøb unan chib, naimay srua amrrutan cha. Inchen nabe ñimui merrab maig kuitashchab ashchab paya ashen, nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha, tru ñim 'øyeeg, øyeeg kalø marøptiig køn' chib pønrraigwane.

¹⁵ Katø Herodeskucha chi maramgaig kui asha, katøle nøbe namuimaytøwei ørin køn cha. Ñimguen ashke cha, ke kwanrraingatig maramdiibe chigucha chi kaig mariibe kaagøn cha.

¹⁶ Treekkurri nun ichaguchabe, elatchab— chibig køn.

¹⁷ Fiesta kwalømmerawane Pilatobe kan merrarrawa keerig pasrabigwan inrrai elatsamig nehubig køn.

¹⁸ Inchen mayeeløba trenchib trashib mendabelø køn:

—jØigwane patsøgay! cha. jBarrabáswan inrrai elachi!— chib.

¹⁹ Pøs, tru Barrabásbe tru kailan keerinug pasrappe, tru Jerusalén ciudayu misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba, katø kweetsikkurrimba merrarrawa keerig pasrabig købig køn.

²⁰ Incha Pilatobe Jesúswan elatchab isua, katøyug nømun waminchen,

²¹ nømbe mas mur trashibelø køn:

—jKurusyu mesrø! jKurusyu mesrø!— chib.

²² Inchen pønmayyu Pilatobe katø trenchibig køn:

—¿Chindimba øyeeg martrainchigue cha? ¿I møøbe chi kalø mara pasra? cha. Kwamnegatig maramdiibe nuinuube chigucha chi kaig mariibe nabe wetørramur cha. Ichaguchabe, inrrai lelatchab— chibig køn.

²³ Inchen nømbe:

—jKurusyu mesrø, mesrø!— chib, mur trashib miab køptø, nøm maig marøg kui indigwan treeg martrab uta pønrramisrøbelø køn.

²⁴ Inchen Pilatobe tru nøm miaigwane treeg kønrrai kørrømarøbig køn.

²⁵ Incha tru misaameran pera kaig marøb kurrikkurrimba, katø kweetsikkurrimba tru kailan keeri yau pasrab mowan nøm elatchai miaigwan, trunun inrrai elacha, Jesúswane nømun maig marøg køben martrai tranøbig køn.

Jesúswan kurusyu mesramsromay srua ambub

(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Yandø Jesúswan kurusyu mesrønrrab srua amba, kan Cirenesrø møg, Simón taig, nøørsrøngurri arruben, nun kemørabe, kuruswan mutøsrø, Jesúswei wendautø meranøbelø køn.

²⁷ Inchen misaamera truba nu mendig amben, truba yam ishumburmera nun isua wamamøra kishib, isuilø trashib amrruben,

²⁸ Jesúsbe nømun ashabe, trenchibig køn:

—Jerusalén ishumburmera, nan isua kishmøtø, ñimuyasiiba, ñimui uregweyasiiba isua kisay cha.

²⁹ Kaguende kwalømmera attrun cha, øyah tamig: “Ureg tøgagønrrab kaimabelø, mana patsø kwanrriig kømeeelø købelø, mana urekkar kua mutsøsrøb nørrøranmeelaimbe mayanguen tab kuilø køn” tailø kømig.

³⁰ Katø misaamerabe nørrø tunmeran: “Namuim pala itøgørrørray” chib, shush tunmerane: “Namun itøgasrørray” chib mendønrrun cha.

³¹ Kaguen ¿tsog tusrwanguen øyeeq marøbeløbe, mas mulwane chitø marttrerah?— chibig køn.

³² Katø pagatø kaig marøbelangucha Jesúsba kegøtø kwetchab srúa ambubelø køn.

Jesúsuan kurusyu mesrøb

³³ Incha kanbalø Calavera tainug puabe, truyu Jesúswane kurusyu mesrøbelø køn, tru pagatø nileelangucha, kanun kusrmay, kanun atsimaygatø.

³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai Møskai, nømun ulø paymø, pesannanrrig cha. Kaguende nømbe chi marermabguen isumøn— cha.

Inchen suldaumerabe Jesús kewagúilan suerte kucha, pirishibelø køn.

³⁵ Inchen misaamera truyu ashib køben, tru ashib karubelø købenguen Jesúsuan indzatø ashib trenchibelø køn:

—Kanelanma kaigyurri wesrabiibe nøasiitøwei pinaarrubash cha, nø tru Cristo, Tius Lawa Wesruig kuabe.—

³⁶ Inchen suldaumeragucha indza ashib, køchiibiwan mutchai yuuløb kemallabe,

³⁷ trenchibelø køn:

—¡Ñi tru judíosmerai rey kuabe, kwamønrrab ñitøwei chigøben mar!— chib.

³⁸ Inchen Jesús megaim palagucha kan pørig mesraig megabig køn, griegomay køben, latínmay køben, hebreamay købengue:

IIBE JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig.

Jesúsba, tru pailø kailøba

³⁹ Inchen truyu melsraig melabeløgucha kane trenchib tsalø wamabig køn:

—¿Ñibe tru Cristo kømøtirru? cha. ¡Kwamønrrab ñitøwei chigøben mara, namungucha treetøwei martra!— cha.

⁴⁰ Inchen kane tru katøganun namig trenchibig køn:

—Ñigucha treegutøwei mesraig megabendø, ¿ñungan Tiuswan kørig kømuitarru? cha.

⁴¹ Kaguende nambe øyeeq marig melappe melsrambuawei melsrai meler cha. Kaguende nambe kaig marimburø øyeeq melambuawei møra meløben, trune i møøbe chigucha chi kaig marig kømøn— chib.

⁴² Inchabe Jesúsuan trenchibig køn:

—Jesús, ñi ashib karub wamigwan ñi ashib karub pølbasrabe, nan isurrunrrig— cha.

⁴³ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nabe ñun cierton trendamønrrun cha: Møindøweinguen naba purø tabzhiisrø wanrrabguen— cha.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Inchen yandø kwaløm tøbøtag køsrøn køben, tre uraskurri maaben las treskatig pirau ørøba løstiig kørrømisren,

⁴⁵ pørrbe løtsøraben, Tiuswei yau tru purø tab llensuzhig kelarrab søtø mesraig megabiibe tøbøtakkørrab kølsrøbig køn.

⁴⁶ Inchen Jesúsbe mur trashib trenchibig køn:

—Nai Møskai, nai espíritun ñui tasku tranar— chib.

Trenchabe yandø isrømuptinchibig køn.

⁴⁷ Inchen tru Roma suldau cienelan nø karubiibe øyeeq purayaigwan ashabe, Tiusuan trenchib truba tabig waminchibig køn:

—I møøbe, isa kømø, sølgandø tabig uñibig kuin køn— chib.

⁴⁸ Inchen maya misaamera øyeeq purayailan truyu ashib pønrrabeløbe, truba isub nømui pechondø kurramørøb truyugurri ambubelø køn.

⁴⁹ Inchen mayeelø Jesúswei asiiløba, ishumburmera Galileasrøngurri nui mendig amrrubeløbabe yabsrøngurrindø ashib pønrrabelø køn truyu treeg puraiben.

Jesúsuan sørig

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰ Kan møg José taig Judea pirau Arimatea pueblorrig købig køn, truike tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai utuig truba tabig, katø sølgandø uñibig.

⁵¹ Katø tru Josébe Tius nø ashib karub wainuguigwan muniirabigwein kuabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø 'øyeelø martrab' chib kørrømara pønsraigwanba, nøm chi mariilanbabe chi tab kømui asig køn.

⁵² Incha nøbe Pilaton ashchab ya, Jesúswei asrwan miawa,

⁵³ kurusyugurri pinosrawabe, kan lino llensutoga kirra, peñayu soramig trab lalig munguen soriimig pasrabigu sōrabig kōn.

⁵⁴ Katō judiosmerai isram kwalom tru sábadoweyasig tamaram kwalom maaben kōbene, yandō tru sábadō kwalom pumibe ke pōlbasramitō palabig kōn.

⁵⁵ Inchen ishumburmera Jesúsuan Galileasrōngurri mendig amrrubelōbe nōmgucha mendig amba, sōrigwan ashib, Jesúswei asrwan mandō wayigwan ashib inchibelō kōn.

⁵⁶ Incha nōmbe katōle ambabe, may irrabzheelōba, srōlamelōba tamarabe, tru maig maramigwan martrai Moisés maig karuig kōben, tru sábadō kwalōmbe israbelō kōn.

24

Jesús ōsiiraig

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Srō trune pōlbasrōb kwalom tru ishumburmerabe ullarbatō lōtsōzhig sōriinumay amrrubelō kōn, nōmui may irrabzheelō nōm tamariilan srua. Inchen nōmba katōgan ishumburmeragucha amrrubelō kōn.

² Incha nōmbe truyu pua, ashene, tru sōrinug kasraig srube yandō truyu kōmō, malsrain tsuptinchen,

³ nōmbe kebambabe, Señor Jesúswei asrwane kalaptinchibelō kōn.

⁴ Inchen, treeg kōben, kwaarilō chinchabguen kaima pōnrrōbene, mōimbe pailō mōguelō, tōr pilabelō kewar, nōmuim pulu pōnrraptinchen,

⁵ nōmbe kōrig kōptō malōmeran pirausrōngatig kebachen, tru mōguelōbe trenchibelō kōn:

—¿Ñimbe ōsiguigwane kwailai utube chindimba lague? cha.

⁶ Yube mu kaagōn cha. Katō ōsiiraig kōn cha. Nō Galileasrō uñib urassrōwei ñimun maig wamindiilan isuy chibelō kōn,

⁷ tru nō ōyeeg taigwan: “Na, Mōg Misra Arrubigwane kaig marōbelai tasku tranig kōmig nebuben, kurusyu mesrōben, pōn kwalōmyube katō ōsiiranrun” taigwan.—

⁸ Inchen ishumburmerabe Jesús chi wamindiilan isua,

⁹ sōrinukkurri katōle amrrua, tru onceelanba, katō mayeelanba maig purayaigwan kerigu eshkabelō kōn.

¹⁰ Inchen tru chi purayaigwan tru Jesús nōashib karua ōriilan eshkab ishumburmerabe iilō kōbelō kōn, Mariá Magdalenaba, Joanaba, Jacoboi usri Mariaba, katōgan ishumburmeraba.

¹¹ Inchen nōmune tru ishumburmera wamindiibe ke ka indzōkken kōnrraptiig mōrōraben, nōmbe kōremeelō kōn.

¹² Inchendōgucha Pedrobe sōriisrōmay ashchab lulōb ya, sōrinug trarraashene, tru kirra sōrig llensumeratō waraptinchen, treeg purayaigwan ashabe, ‘kan ōyeebe maig kernab’ truba kwaarig, yamay ibig kōn.

Jesús Emaússrōmay ambi mayu arrub

(Mc 16.12-13)

¹³ Inchen tru kwalōmdōwei pailō Jesúsuan lincha amōñibelō kōbelōbe Emaús taig pueblōsrōmay ambubelō kōn, Jerusalēngurri once kilōmetrosburab ambiisrō,

¹⁴ tru purayailan nōmdō kerriguh waminchib.

¹⁵ Inchen nōm waminchib payiyab ambub pōnrramnetō, Jesúsbe nōashib kemalla, nōmba ib mendōben,

¹⁶ nōmbe nōmui kabmerabe kasrailō latalō kua, nune mu kuinguen nebua ashmeelō kōn.

¹⁷ Inchene Jesúsbe trencha payibig kōn:

—¿Ambub pōnrrappe, ñimbe chiwan waminchibrre amgue?— cha.

Inchen nōmbe pōnrramisrōppe, isubiitō ke malōguen mindiilō kōbig kōn.

¹⁸ Inchen mōikkōsrōn, Cleofas taibe, nune trenchibig kōn:

—Mōin kwalōmmerawan Jerusalēn chi purayaigwan mayeelōba wammōra kōben, ¿ke ñitōgan wammōrmig truyu arruatiig pua tsutirru?— cha.

¹⁹ Inchen Jesúsbe:

—¿Chi purayah?— cha payen, nōmbe trenchibelō kōn:

—Nazaretsrō Jesúsweimburab waminder cha. Truibe Tius maig karuigwan kan eshkabig, nui mariiōyu, nui wamindiilōyu maramburab marōbig kōbig kōn cha, Tiuswei merrab lata, katō maya misagwei merrab lata.

²⁰ Inchen truiwane sacerdotesmeran karubelōba, namun ashib karub purrabelōba kurusyu mesra, kweetsig kōnrrai tranan cha.

²¹ Nam isuppe, Israel maya misagwan kaigyugurri wesranrrabiibe nōwein kōnrraitamab isua muniiraig kōbig kōn cha. Mōimbe yandō kweetsig pōn kwalōmguen purayan cha.

²² Inchagucha namui utu ishumburmerabe namune kwaarøsrøtan cha, tru ullarbatø søriisrø ashchab ambubeløbe.

²³ Incha nui asrwan wetørramuig kuig køppe, namune trenchib amrrubelø køn cha, nòmune: “Angelesmera kenamisra: ‘Jesúsbe øsig unan’ chitan” chib.

²⁴ Inchen møiløgøsrøn namui lincha amøñibelø søriinumay amba, ishumburmera maig eshkaig treeg wetørrabwei inchendø, Jesúswane ashmuin køn— chibelø køn.

²⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—jÑim kui, chugúinguen mørmeelø! cha. jTius maig karuigwan eshkabelø chi wamindiilan kørenrappøgucha ke yaandø, yaandø amøñibelø køn! cha.

²⁶ ¿Nui tørguegwalmabigu nø wamnug kebimøwatø, Cristogan øyeeløyumerrig trømbøig marinab purayamig palømuig kuitarru?— cha.

²⁷ Incha nøbe tru Moisés pøriiløyugurri pølbasra Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu chishtø eshkaib pureb ya, Tiuswei wamyu nuimburaib waminchibig pørig pønrrabelan kerriguba øyeeg køn cha nòmun eshkabig køn.

²⁸ Incha tru Emaús pueblørø pub ambabe, Jesúsbe nui maywan ke merrabmisra, ib inrrab lataig inchen,

²⁹ nømbe ke kørømisri ashchab inchibelø køn. Inchabe trenchibelø køn:

—Namba kørømisr cha. Kagen yandø maaben køben, yandø pilliranrraindan— cha.

Inchen Jesúsbe nømbe kørømisrtrab kebya,

³⁰ nømbe mishatsigu wawabe, pirriwan muta, Tius Møskawan ‘mayanguen pay’ cha, pirishabe, nòmun srørrøbig køn.

³¹ Inchen nømbe Jesús kui nebua ashiptindinaben, Jesúsbe waitø kenamuptinchibig køn.

³² Inchen nømbe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Au yamba, nø namun maysrø Tiuswei wam pørig pønrrabelan øyeeg køn chib eshkaib arrubene, namune namui manrraube ke nøs, nøs indig kømøh— cha.

³³ Inchen nømbe tru urastø Jerusalénmay katø amba, trusrømbe tru once Jesús kusrenanøb pera uniiløba, truyu nømbe lincha purrabeløba tulaamba purrabuyuh pubelø køn. Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:

³⁴ —Isa kømø, Señørbe katø øsiirain køn cha. Incha Simónwan kenamisrin køn— cha.

³⁵ Inchen tru pailø pubeløbe maysrø maig purayaigwan kerrigu eshkabelø køn, katø Jesús pirriwan pirishiben, yandø nø kui nebua ashiptindigwanba.

*Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Jn 20.19-23)*

³⁶ Inchen nøm tru waminchib purramnetø, Jesúsbe nømuiin tøbøtag pasramisrøb:

—Ñimun chi isumgaig, tab køn— chibig køn.

³⁷ Inchen nømbe kwariilø truba kørig kuilø kan møsigwan asermab isubelø køn.

³⁸ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Chindimbarre kørig kui inchigue? cha. ¿Ñimui manrraube chindimbarre na kømuitamab isugue? cha.

³⁹ Nai tasiimeranba, srøbmeranba asay cha. Peg kømø, natøwein kur cha. Nan katørab ashib inday chibig køn. Kan møsiibe yaungawei, ni tsutsikkawayig køn cha, ñim nan asi lataig kømø.—

⁴⁰ Incha iigwan chab trenchabe, tasiimeran srøbmeran eshkaib kenamaren,

⁴¹ nømbe kasrag købiibah kan øyebe maikkermab kwaarøbiibatø, katøgucha kørømo srø pønrrøben, Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ñimbe yu chigøben mamig tøgagømøgueh?— cha.

⁴² Inchen nømbe nun peskau piti tsirigwan srørrøen,

⁴³ nøbe uta, nømui malau mabig køn.

⁴⁴ Inchabe trenchibig køn:

—Na ñimba uñippatøwei nabe ñimun iilan wamindig køn cha, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu lata, Tius maig karuigwan eshkabelø pøriiløyu lata, Salmosyu lata naimburab waminchibig pønrrabiibe truyu maig taig kerriguh treeg nebunrrabig køn— chib.

⁴⁵ Incha nòmune Tiuswei wamwan pørigwan tørgandø øyeeg kuitamab isunrrai nømui isubigwan kura,

⁴⁶ nòmune trenchibig køn:

—Øyah chibig pørig pasran cha, Cristobe trømbøig marinab megamig nebuben, pøn kwalømyube kwailai utugurri katø øsiiraben,

⁴⁷ mas kaig marmønrrab isua møramigwanba, nømui kaig mariilan ulø paymø pesannailø kømigwanba nui munchiyu eshkaib kusrenanamig kønrrai Jerusalénsrøngurri pølbasra, chu pirausreelandøgucha kerriguba.

⁴⁸ Inchen møi øyeeq purayaigwan ashibeløbe ñim køn chibig køn.

⁴⁹ Au, nai Møskai trannrrab misra kørømisrigwane nabe øramønrrun cha, ñimuim pala. Inchendø ñimbe yu Jerusalén ciudayutø ka kørømisray cha, maramburab marøbig srømbalasarøngurri arrua, ñimun pinøbulamnegatig.—

Jesús srømbalasarømay nebib

(Mc 16.19-20)

⁵⁰ Incha Jesúsbe ciudayugurri wambig Betaniasrøngatig nui kusrenanøb pera uniilan pera ya, tasiimeran kusruabe, nømuimburab 'mayanguen tabig kønrrain' chibig køn.

⁵¹ Incha trenchib pasrainmaytø nømuim pulugurri tarømisren, nune srømbalasarømay srua yaig køn.

⁵² Inchen nømbe Señorweimburab truba tabig wamincha, Jerusalénmay katø truba truba kasrag amba,

⁵³ nømbe chu uragucha Tiuswei yau Tiuswan tabzhig waminchib købelø køn.

San Juan

Wambe kan mөг misrig

¹ Chigucha kaabenbatø tru Wambe manawei pasrabguen inchibig køn. Tru Wambe Tiusba pasrøben, katø tru Wambe Tius købig køn.

² Tru Wambe srøsrøgurri Tiusba pasrabig købig køn.

³ Tiusbe chiwandøgucha marøppe, tru Wamgurriwei marig køn. Inchen chitøgucha Tius mariilø pønrrabiibe, tru Wamgurriin kømibe chigucha mariilø kaagøn.

⁴ Øsig kømibe nuinug pasrøben, tru øsig kømig pasrabiibe mayeelayasig tør købig køn.

⁵ Inchen tru tørbe løstøyu piløben, tru tørwane løstiebi chinchaguen kasrønrrab kaimaig køn.

⁶ Kan mөг købig køn, Tius karua ørig, truiibe Juan taig,

⁷ tru maig kuigwan waminchabig. Nøbe tru tørweimburab maig kuigwan waminchen, nøgurri mayeeløba kørenrrai.

⁸ Juanbe nøashib tru tør kømøtø, tru tørweimburab maig kuigwan ka waminchaptø arrig købig køn.

⁹ Tru tør ciertonig maya misagwan pilabiibe yu pirau kebarrub arrubig køn.

¹⁰ Inchen truiibe yu pirau pasrøben, katø Tiusbe pirøwan truikkurri marig kuindøgucha, pirau misaamerabe nune mu kuinguen ashmuig købig køn.

¹¹ Trendø nuinumay nøbe arrubendø, nui misaamerabe utømøtø, kaasig køn.

¹² Trune mutøgucha nun kashmø, utab, nui munchiyu kørebelane Tiuswei ureg misra pønrramig kønrrai tranig køn.

¹³ Truiløbe yu pirau maig kal-labelø køben treeg kal-lawar kømøwei, ureg tøgagug køben tøgagúig ureg latailø kømøwei, katø møwei isuig maig køben, trumay kømøtø, Tiusweinug kal-lawar køn.

¹⁴ Tru Wambe kan mөг misra, namui utu unig købig køn. Inchen nambe tru nui törguegwalmabigwan tab asig købig køn, tru Møskaweinukkurri arrubig Kandø Nusrkawei ka yandø tab indiiba, ciertoniibatø netsigwan.

¹⁵ Juan truigweimburab maig kuigwan eshkappe, trenchib waminchibig køn:

—Iig køn cha, tru na øyah taig købiibe, nai wendau arrubiibe, na lataguen kømø, nøbe purø nuig køn cha, kaguende naguen kømøwatø, nømerriig købig kua.—

¹⁶ Kaguende tru chigucha palømfig nui tab indigugurri nambe mayeeløba tru ka tab indigwane srøig, srøig itø uter.

¹⁷ Tru maig maramigwan martrai pørigwane Moiséskurri tranig købig køn. Inchen tru ka yandø tab indiiba, newan ciertoniibabe Jesucristogurri arrig køn.

¹⁸ Tiuswane mugucha managuen ashmuinrrun. Inchendø nui Kandø Nusrkai Tius, managucha Møskaweim pulu trag lincha pasrabig, truig namun kenamaran, Tiuswan ashibelø kønrrai.

Juan Bautista Jesucristoimburab waminchib

(Mt 3.11-12; Mc 1.7-8; Lc 3.15-17)

¹⁹ Iig køn, tru Jesúsweimburab maig kuigwan Judíosmeran Juan eshkaig. Judíosmerabe Jerusalénsrøngurri sacerdotesteranba, levitasmeranba karua ørøbelø køn, Juanwan: “¿Nibe mu kugu?” cha payrrab.

²⁰ Inchen Juanbe sørømø, maig kuigwan eshkaig, masken maig kuigwan kelarrab eshkaig køn.

—Nabe Cristo kømur— chib.

²¹ Inchen nømbe katøle payibelø køn:

—Trube, ¿mu kugu? cha. ¿Kabe Tius maig karuigwan tru eshkaig Eliasteh?— cha.

Inchen Juanbe:

—Tru kømur— chibene, nømbe payibig payibelø køn:

—Trube ñigan, ¿Tius maig karuigwan tru eshkaig køtirru?— cha.

Inchen nøbe:

—Kah— chibig køn.

²² Inchen:

—Trube, ¿mu kugu? chibelø køn. Kaguende nambe tru namun karua ørøbelan eshkamig køn cha. Trube, ¿ñuimburappe, ñibe mu kur chinrragu?— cha.

²³ Inchen nøbe trenchibig køn:

—Kan wam mu misag warab waraimønug trenchib trashibig, truig kur cha: “Señorwei maywan ølgandø kuray” chib, tru Tius maig karuigwan eshkaig Isaiás maig taig, treekke.—

²⁴ Inchen tru Juanwan payrrai karua ørøbeløbe fariseosmera købelø køn.

²⁵ Tru karua øriiløbe trenchib payibelø køn:

—Trube, ¿misagwan chindimba piu umbu ulsrøbig kugu cha, Cristo kømøwei, Elías kømøwei, Tius maig karuigwan tru eshkabig kømøwein købendøbe?—

²⁶ Inchene Juanbe trencha løtabig køn:

—Nabe pitøga pi pinøbulrrai ulsrøbig kur cha. Inchendø ñimui utube, ñim asiimíig, kan mugøsrøn pasran cha,

²⁷ tru nai wendau attrabig. Nabe trunune nui alpargatisyu tsiwanguen pichib pasramig truburab kømuintan— cha.

²⁸ Øyeelø kerrigu pureppe, Betaniasrøn purayaig køn, Jordán pi ambøgatøsrø, tru Juan misagwan piu umbu ulsrøb unisrø.

Jesús, tru Tiuswei Ubisha-unø

²⁹ Indiibe katø kwaløm Juanbe Jesús nuim pulumay pub arri ashabe, trenchibig køn:

—Asay cha, iibe Tiuswei tru Ubisha-unø piraueelø kaig mariilan kerranrrabig køn cha.

³⁰ Iig køn, chibig køn, tru na øyah taig: “Nai wendau attrab møøbe na lataguen kømø, mas nuig køn cha. Kaguende nagueen kømøwatø, nøbe manawei købig kuig køn” cha.

³¹ Natøweinguen nabe nune mu kui ashmíig kuig køn cha. Inchendø Israel misaameran mu kui nebua ashchai kenamartrab, misagwan piyu ulsrøb arrur— cha.

³² Katø Juanbe maig kuigwan trenchib eshkabig køn:

—Nabe Espíritu Santon kan paloma lataig srømbalasarngurri kørraarrua, nuim pala pasramisri ashar cha.

³³ Inchen nabe katøgucha nune mu kui ashmuig køn cha. Inchen misaameran pitøga pinøbulrrai piu ulsrønrrai nan Karua Ørøbiibe trendaig købig køn cha: “Tru ñi ashen Espíritu Santo nuim pala kørraarrua, pasramisrinabig, truig kønrrun cha, Espíritu Santotøga pinøbulrrabiibe.”

³⁴ Inchen nabe yandø trunun nai kaptøga asha, truipe Tiuswei Nusrkain kui nabe eshkabig kur— chibig køn Juanbe.

Jesúswei kusrenanøb pera unilø srøsrøelø

³⁵ Katø kwaløm Juanbe tru nui mendig amøñibelø parba katøle truyu pasrøwabe,

³⁶ Jesús pureb pasrai ashabe, Juanbe trenchibig køn:

—Au, asay cha, øibe Tiuswei tru Ubisha-unø køn— cha.

³⁷ Inchen tru Juanwei pailø mendig amøñibeløbe tru trendaigwan mørabe, Jesúswei mendig ambubelø køn.

³⁸ Inchen Jesúsbe keesha asha, nui mendig amrrui ashabe, trenchibig køn:

—¿Chi lague?— cha.

Inchen nømbe trenchibelø køn:

—¿Kusrennøbig, chu wabig kugu?— cha.

³⁹ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Ashchab amrruy— cha.

Inchen nømbe amba, chu wabig kui ashabe, tru kwalømbe truyu nøba kørørrømisrøbelø køn, kaguende yandø las cuatro lutau køben.

⁴⁰ Tru pailø Juan wamingdigan mørøbelø Jesúswei mendig ambubeløbe, kane Simón Pedro nuneg Andrés købig køn.

⁴¹ Incha Andrésbe nuneg Simónwanmerrig lanrrab ya, wetørrawabe, trenchibig køn:

—Nambe si, Mesíaswan wetørrer— cha, (Mesías chippe, Cristo taig).

⁴² Incha Andrésbe Simónwan Jesúsweisrømay pera iben, Jesúsbe Simónwan ashabe, trenchibig køn:

—Ñibe Simón køn cha, Juanwei nusrkai. Inchendø møimbe yandø Cefas taig kønrrun— cha, (trenchippe, Pedro cha wamig).

Felipenba, Natanaelwanba Jesús wamab

⁴³ Katø kwaløm Jesúsbe Galilea pirausrømay inrrab isua, Felipen wetørrawabe, trenchibig køn:

—Nai mendig attra— cha.

⁴⁴ Tru Felipebe Betsaida pueblosriig købig køn, tru Andrésba, Pedroba waraisriig.

⁴⁵ Inchen Felipebe Natanaelwan lanrrab yabe, trenchibig køn:

—Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriguba, truiløyu nuimburab pørig pasrab møwan nambe wetørrer cha. Truipe Nazaret puebloyu Joséwei nusrkai, Jesús køn— cha.

⁴⁶ Inchen Natanaelbe trenchibig køn:

—¿Nazaretkurringan chi tappaig webatraitarru?— cha.

Inchen Felipebe trenchibig køn:

- Trube, ashchab amø pøs— cha.
⁴⁷Inchen Jesúsbe Natanael kemallib arri ashabe, trenchibig køn:
 —Øibe si, isa kømø, israelita kui asamdiig køn cha. Nuinuube treeg kønmab ashchaindø indiiibe chigaig køn— cha.
⁴⁸Inchene Natanaelbe trencha payibig køn:
 —¿Nane treeg kuimbe mandø incha ashku?— cha.
 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
 —Felipeguen ñun wamømwatø, ñi higuera tusr umbusrø wabenwei nabe ñun asig køn— cha.
⁴⁹Inchen Natanaelbe trenchibig køn:
 —Kusrennøbig, ñibe Tiuswei Nusrkai, Israel misagwei Rey køn— cha.
⁵⁰Inchene Jesúsbe trenchibig køn:
 —¿Na ñun: “Higuera tusr umbusrø waben ashar” cha, na trendaimba, ñigan nan køretirru? cha. Øyeetø kømø, purø nørreeløguen ñibe ashchabguen— cha.
⁵¹Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:
 —Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalabe kurim pasrøben, Tiuswei ånglesmerabe Møg Misra Arrubigweinukkurri nebambub, katø nuimay kørrørrub, inchib køben ñimbe ashchabguen— cha.

2

Caná pueblorø kasharab

- ¹Pøn kwalømyu Galilea pirau Caná puebloyu kasharab køben, Jesúswei usrimbe truyu wabig køn.
²Inchen Jesúswanba, nui kusrenanøb pera uniilanba, truilangucha kasharab yaumay linchab amrrunrai eshkaig købig køn.
³Inchen vinobe patsaptinchen, Jesúswei usrimbe trenchibig køn:
 —Vinone chab patsøgain køn— cha.
⁴Inchen Jesúsbe løtappe trenchibig køn:
 —Ishug, ¿nane chindimba iigwan maringarunrrab inchigu? cha. Kaguende na treeg maramig urabe pumø srø køn— cha.
⁵Inchen usrimbe truyu mendig melabelan trenchibig køn:
 —Nø maig chiben, trunun treeg maray— cha.
⁶Truyube srug køtsømera seis pønrrabig køn, judíosmera tru nøm kaig marigwan chish misramigweyasig pi usrøb tøgagülø. Tru køtsømerabe setenta, kabe cincuenta litros kebelø købig køn.
⁷Inchen Jesúsbe tru pirishibelan trenchibig køn:
 —I køtsømeran pi netsøganay— cha.
 Inchene netsøzheelø netsøganen,
⁸Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
 —Møimbe lamø truyugurri wesrawa, tru novios yau chi maramigwan ashib pasrabigwan srua amba, tranay— cha.
 Inchene nømbe treeg marøbelø køn.
⁹Inchen tru ashib pasrabiibe tru pibe vino misrigwan mucha mørendø, chugurri srua amrruimbe ashmíg køn. Truyu purugub pønrrabelø truiløbe asha købig køn, piwane nøm wesraig kua. Inchene truyu ashib pasrabiibe tru novion wama,
¹⁰trenchibig køn:
 —Mutøgucha srørøbe tab vinon sørøbelø køn cha. Inchene yandø tru linchai eshkailø lincha purrabelø tsabø muchene, tab vino kømígwan ka srørøbelø køn cha. Trune ñibe tab vinon møingatig esegain køn— cha.
¹¹Iig, tru srørøzhiiø Tius nøba pasrain kui asha kønrai Jesús pølbasa mariibe Galilea pirau Caná pueblorø marig kuig køn. Tru treeg mariitøga nui tørguegwalmabigwan ashchai kenamaren, nui kusrenanøb pera uniiløbe nun kørebelø køn.
¹²Inchen øyeelø chab puraiben, Capernaum pueblorømay ambubelø køn, Jesúsbe nui usrimba, nui nuneløba, nui kusrenanøb pera uniiløba. Incha truyu mam kwalømdø warabelø køn.

Tiuswei yawan Jesús chish marøb

(Mt 21.12-13; Mc 11.15-18; Lc 19.45-46)

- ¹³Yandø tru judíosmerai Pascua Fiestan maramig pub lutau køben, Jesúsbe Jerusalén ciudasrømay ibig køn.
¹⁴Inchen Tiuswei yaube møimbe waaramera køben, ubishamera køben, palomamera køben yanøbelø purrai ashib, katø misagwan an yunømarøbelø køben purrai ashibig køn.

¹⁵ Incha trunun ashippe, Jesúsbe ichabetamig kan latigo mara, mayeelanba tru Tiuswei yaugurri webetabig kòn, tru nòmui ubishameranba waarameranbañau. Incha tru an yunømarøbelai anwane pirau wiita, mishatsiimeran utsøbetabig kòn.

¹⁶ Incha tru paloma yanøbelane trenchibig kòn:

–Iilane yugurri wesruiy cha. Nai Møskawei yawane kan penab, yanøb indi ya maramig kømøn– cha.

¹⁷ Inchene nui kusrenanøb pera uniiløbe Tiuswei wamwan pørigu trenchibigwan isupt- inchibelø kòn: “Ñui yabe ñuindø kønrraimab isuptø, nane ke chindamdø køtan” chibigwan.

¹⁸ Inchen judíosmerabe trencha payibelø kòn:

–¿Ñi øyeema mariibe, Tius ñiba pasrain kui asamibe namun chi kenamartrunrragu?– cha.

¹⁹ Inchene Jesúsbe kusrub lètappe trenchibig kòn:

–I Tiuswei yawan pøtiitsay cha. Inchen nabe pøn kwalømyutø katøyug mara pasramønrrun– cha.

²⁰ Inchene judíosmerabe trenchibelø kòn:

–Tiuswei yawane marøb meløwa cuarenta y seis añosyu chab marig købig kòn cha. ¿Ñigan pøn kwalømyutø kusranrrurmab isutirru?– cha.

²¹ Jesúsbe tru Tiuswei yawan waminchippe, nui asrwan wamindig kuig kòn.

²² Inchawei Jesús katøyug øsiirabene, nui kusrenanøb pera uniiløbe tru nø trendaigwan isua, Tiuswei wamwan pørigwanba, Jesús nø maig wamindigwanba kørebelø kòn.

Jesús mayeelan newan ashibig

²³ Jesús Jerusalén ciudarsø Pascua Fiestayu wabene, møiløgøben, truba nu, nui munchiyu kørebelø kòn, Tius nøba pasrain kui asamig nørreelø nø mariilan ashabe.

²⁴ Inchendø Jesúsbe ka isatø inchib pønrrai asha køremíig kòn, kaguende nøbe mayeelan mailø kuigwan asha pasrøwa.

²⁵ Katø misagweimbura øyeelø kòn cha, mu eshkam palaim pasrømíig kòn, kaguende nøbe nøashib misaamera maig isubelø kuigwan tørguelarrab asha pasraigua.

3

Jesús Nicodemoba waminchib

¹ Kan fariseo Nicodemo taig købig kòn, judíosmerai utu nø karub møg.

² Truibe Jesúsweimay yem ashchab arruabe, trenchibig kòn:

–Kusrennøbig, ñibe kusrenanøbig Tiusweinukkurri arruaig kui asha ker cha. Kaguende mugucha Tius maramburab mariilan asha kønrrai martrab kaiman cha, ñi mari lataibe, Tius nøba pasrømubene.–

³ Inchene Jesúsbe lètappe trenchibig kòn:

–Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Katøyug srøig kal-lamíibe Tius nø ashib karub waisriigwan ashchab kaimanrrun– cha.

⁴ Inchen Nicodemobe payibig kòn:

–¿Kan møg yandø kølig misra, katøyuube mandø incha kal-layasamø? cha. ¿Kabe katøyug usrai patsau kebinrrautah cha, katøyug kal-lanrrab?–

⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

–Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Pigurrimba, Espiritu Santogurrimba kal-lamíibe Tius nø ashib karub wainug kebinrrab kaimanrrun cha.

⁶ Møskaløgurrin kal-labiibe, misag maig køben treetøwein kòn cha. Inchen Espiritu Santogurrin kal-labiibe, espíritu maig køben treetøwein kòn cha.

⁷ “Mayeelø katøyug srøig kal-lamig kòn” cha, na trendaigwan, kan treebe maig kermab isub kwaara ashmøta chibig kòn.

⁸ Isig ichibiima muba køben itsan cha, wanrrimbe mørendø, chugurri arri mørmuwei, ni muba yai mørmuwei indan cha. Øyeetøwein kòn chibig kòn, mayeeløba Espiritu Santogurrin kal-labeløbe.–

⁹ Inchene Nicodemobe katøyug payibig kòn:

–¿Treebe maig kønrrab køh?– cha.

¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

–¿Ñi Israel misaamerai utu kusrennøb møg købendø, ñigan øyeelan chigúi mørmíig køtirru? cha.

¹¹ Nabe ñune isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nambe maig kui asha waminchib, katø namashib namui kaptøga asigwan waminchen, nam eshkaigwan ñim utømøn cha.

¹² Na yu pirau chine pønrrabelan waminchen, ñim trununguen køremuibe, trube ¿srømbalarøn pønrrabelan waminchene, chinchu kørenrrague? cha.

¹³ Srømbalasarømaybe mugucha nehimuben, tru srømbalasarøngurri kørraarrubig, tru Møg Misra Arrubiitøwei nebyan cha.

¹⁴ Moisésma mu misag warab waraimønug tsandzøn ulwan tsigu mesra kusruibe, øyeetøwei tru Møg Misra Arrubigwangucha mesra kusraig kømig palønrrab køn cha.

¹⁵ Mutøgucha nun kørebiibe tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrai.

Tiuswei undag købig maya misagweyasig

¹⁶ Tiusbe yu pirau misagwan truba truba isua undag køptø, nui kandø Nusrkawanguen tranig køn cha, møikkøben nun kørebiibe kaigyu kebeña pinab pinømøtø, masken managatig øsig kømigwan tøgagønrrain cha.

¹⁷ Kaguende Tiusbe nui Nusrkawan yu piraumay ørøppe, yu pirau misagwan kaigyu pønrrønrrai pønrrønrrab kømøtø, masken nøgurri yu pirau misaameran kaigyugurri wesranrrai ørig køn cha.

¹⁸ Tiuswei Nusrkawan korebigwane kaigyu pasrønrrai pasrimig køben, trune nui Nusrkawan koremigwane manawinguen kaigyu pasrønrrai pasrikken køn cha, kaguende Tiuswei kandø Nusrkawei munchiwan koremuikkurri.

¹⁹ Inchen tru kaigyu pønrrønrrai pønrrøppe, treekkurrin køn cha: tru tørbe piraumay arruben, misaamerabe tørwan kømø, løstiigwangøba undaarabelø køn cha, kaguen nømui mariiløbe tabig kømø, kailø kuikkurri.

²⁰ Mutøgucha kaig marøbiibe tørwane ashig kømub, tsalø kuinchib, toryumaybe kemallmøn cha, nømui kaig mariilø kenamisraitamab korig køptø.

²¹ Inchen møikkøben tru ciertonig maig køben, treeg uñibiibe toryumay kemalan cha, nui mariiløbe Tius maig kønrrain køben treeg mariilø kuin kui tørgandø kenamisrtrai.—

Juan Bautista katøyug Jesúsweimburab waminchib

²² Tru øyeelø chab puraiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniiløba Judea pirausrømay ya, truyu maya yana kørøn nømbe misagwan piu umbu ulsrøb uñibig køn.

²³ Inchen Juangucha treetøwei marøb uñibig køn, Enon taisrø, Salim pulu, kaguende truyube truba pi køben. Misaamerabe nørø amrrua, piu umbu ulsrailø købig køn.

²⁴ Øyeeg pureppe, Juanwan kailan keeri yau pasrmøwatø kuig køn.

²⁵ Inchen møiløgøsrøn Juanwei mendig amøñibeløbe kan judiøba payiyab aleguiyab mendabelø køn, tru kaig marigwan chish maramig køn taigweimburab.

²⁶ Inchabe Juanweimay amrruabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, tru møg Jordán pi ambøgatømaysrø ñiba uñibig, tru ñi namun wamindi møøbe, møyimbe misaameran piu umbu ulsrøb uñen, mayeeløba nuimaygøba amban— cha.

²⁷ Inchene Juanbe trenchibig køn:

—Mugucha chi utønrrab kaimanrrun cha, srømbalasarøngurri tranmubene.

²⁸ Na øyeeg taigwane pøs ñimdwøinguen mörar køn: “Nabe Cristo kømøtø, nui merrab attrai karua ørig kur” taigwan.

²⁹ Tru srai misrtrabigwan pera pasrabiibe keg misrtrabig truig pera pasran cha. Inchen tru keg misrtrabigwei trendø trag linchibiibe truyu mørøb pasrøwa, nui wamwan mørabe, truba truba kasraaran cha. Pøs øyeetøwei, nai kasrag købiibe møyimbe neig køn cha.

³⁰ Nøbe purø nuig misrøb yamigwein køben, trune nabe chigucha kømig misrøb yamig køn— cha.

Palagurri arrubiibe mayeelaim pala pasran

³¹ Palagurri arrubiibe kerrigu mayeelaim pala pasran. Inchen piraugurri arrubiibe, piraug kua, waminchippe, piraugigwan wamindan. Inchen srømbalasarøngurri arrubiibe kerrigu mayeelaim pala pasran.

³² Incha nøbe tru maig asigwan, maig møyigwan treeg køn chib waminchene, tru nø treeg køn taigwane mugucha utag kømui indan.

³³ Inchen møikkøben tru nø trendaigwan utabiibe, Tiusbe ciertonig køn cha, treeg kørømara pasran.

³⁴ Kaguende Tius karua øriibe Tiuswei wamwan wamindan, pøs Tiusbe nui Espiritun tøgagømburab tøgagønrrai tranøbig kua.

³⁵ Møskaimbe Nusrkawane undaguig kua, chiwandøgucha nø ashchai nui tasku pønrraig køn.

³⁶ Nusrkawan korebiibe, managatig øsig kømigwan tøgagønrrun. Trune Nusrkawan kaashibiibe srøig øsig kømigwan ashmønrrun. Inchen Tiuswei purø trømbøig namig købiibe nuim pala pasran.

¹ Fariseosmerabe wammørin købig køn Jesúsbe Juan lataguen kømø, mendig amøñibelø mas tøgagømba, piu umbu ulsrailø mas tøgagømba indin kui.

² (Inchendø piu umbu ulsrøppe, Jesús nøashib kømøtø, nui kusrenanøb pera uniilø marøbelø køn.)

³ Treeg wammøra kuin kui Jesúsbe trunun wammøra, Judea piraugurri webibig køn, katø Galilea pirausrømay inrrab.

⁴ Incha nø pureb yamibe Samaria piraowan pureb yamig nebunrrab købig køn.

⁵ Treekkurri Samariasrø kan Sicar taig puebloyu pubig køn, merrabsrø Jacob nui nusrkai Joséwan tranig pirø pulu.

⁶ Truyube kan pisu, “Jacobwein køn” taig waben, Jesúsbe muraaraig arrua, tru pisu pulu wamisrøbig køn, yandø kwaløm tøbøtag misrøb køben.

⁷ Inchen kan ishug samariasriibe pi wesrunrrab arruben, Jesúsbe trenchiptinchibig køn:
—Nan pi srøttra— cha.

⁸ (Pøs nui kusrenanøb pera uniiløbe mamig penønrab pueblosrømay ambin køben.)

⁹ Inchene tru ishug samariasriig løtappe, trenchibig køn:

—Ñibe judío købendø, na ya samariasriigwan: “Pi srøttra” taibe— cha.

(Kaguende judíosmerabe samaritanosmerababe linchimeelø købig køn.)

¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tius tranamigwan ñi nebua ashib, katø tru: “Pi srøttra” chibigwan ñi mu kui ashib indimbe, ñibe nun miabsruinrrun cha. Inchen managuen kølømø piwan srørrøbsruinrrun— cha.

¹¹ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñibe piwan chitøga wesramig chigaig wan cha. Katø pisube purø umbu wan cha. ¿Trube, ñibe tru kølømø piwane chugurri wesranrragu? cha.

¹² ¿Tru merrabsrø namui kølli misag Jacob, nø muchib, nui ureemera muchib, nui animalmera muchib indim piwan namun keta kørrømarøbig lataguen kømø, kabe ñigan mas nuig køtirru?— cha.

¹³ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Møikkøben i piwan muchibiibe katøyug pimulgwai inchun cha.

¹⁴ Trune tru na tranim piwan muchibiibe managuen pimulgwai inchimønrrun cha. Kaguende tru na tranim pibe nuinuube kan pigab pørøsrab weguchib lataig kønrrun cha, tru managatig øsig kømigweyasig.—

¹⁵ Inchene ishuube trenchibig køn:

—Trube, kasuku, tru piwan srøttra cha, nagucha pimulgwai mørmøwei, katø mas yusrø wesranrrab arrumøwei inchab— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñui kewan wamønrrab ya, katø amø— cha.

¹⁷ Inchen ishuube trenchibig køn:

—Nabe kekkaig kur— cha.

Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—“Kekkaig kur” chippe, ñibe sølwein tan cha.

¹⁸ Kaguende ñibe trattøgatø kelø tøgaig købig køn cha. Inchen møy ya tøgagúibe ñui keg kømøn cha. Isømø, ñibe sølwein tan— cha.

¹⁹ Iigwan mørøppe, ishuube trenchibig køn:

—Au, kasuku, ñibe Tius maig karuigwan eshkabig treeg møg kømmørgø cha.

²⁰ Namui merrabsreelø samaritanosmerabe i tunyu Tiuswan køriibala tabig waminchibelø køben, trune ñim judíosmerabe Tiuswan Jerusalénsrø treeg martrab ambamig køn chibelø køn— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñiguen ishug, iigwan kørerra cha. Møskawan køriibala tabig waminchib maramig ura punrrab kui, i tunyu amrrua kømøwei, kabe Jerusalénsrø amba kømøweingue.

²² Ñim samaritanomerabe chigúi ashmubendø køriibala tabig waminchibelø køn cha. Inchen nabe køriibala tabig waminchippe, chigúi asha marøbelø ker cha. Kaguende kaigyugurri wesraig kømibe judíosmerai misagugurri arrubig køn cha.

²³ Pøs treeg maram kwalømbe punrrun cha; Inchen truike møyweinguen pubguen indan cha, tru cierton køriibala tabig waminchibelø Møskawan køriibala tabig wamindamig espíritutøga, cierton isua. Pøs Møskaimbe køriibala tabig waminchibelø øyamay marøbelan lan cha.

²⁴ Tiusbe Espiritu køben, køriibala tabig waminchibeløbe, espíritutøga, cierton isua wamindamig køn— cha.

²⁵ Inchen ishuube trenchibig køn:

—Mesías attrab kui, nabe asha kur cha (tru Cristo taig). Truig arruppe, namune maig kuigwan kerriguba tɔrgandø eshkanrrun— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig kɔn:

—Truibe nawein kur cha, tru ñiba waminchib wabig.—

Jesús kusrenanøb pera uniilø katø nuimay amrrub

²⁷ Inchen waminchib pasramnetø nui kusrenanøb pera uniiløbe katø amrruabe, truba kwaarøbelø kɔn, Jesús kan ishuuba waminchib pasrain kui ashippe. Inchendø nømbe mōikkucha chigucha payrrab inchimeelø kɔn: “¿Chi palai inchigu?” cha. Kabe: “¿Nøbabe chi waminchigu?” cha.

²⁸ Inchene ishuube nui pi mutingøtsøn pasrøb, pueblosrømay ya, misagwan trenchib eshkabig kɔn:

²⁹ —Kan mōwan ashchab amrruy cha. Na maig mariilan kerriguh eshkatan cha. ¿Inchippa Cristo kōppeendi?— chib.

³⁰ Inchen puebloyueløbe webamba, Jesúsweisrømay ambubelø kɔn.

³¹ Trunetø nui kusrenanøb pera uniiløbe Jesúswan truba inchib trenchibelø kɔn:

—Kusrennøbig, maytøguen manrraurren— cha.

³² Inchen nøbe trenchibig kɔn:

—Nabe mamig tøgagur cha, ñim asiimíg.—

³³ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe nømasiitø trenchibelø kɔn:

—¿Mugøben kabe mamig srua amrrua srørra chindah?— cha.

³⁴ Inchen Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Nai mamibe, tru nan Karua Ørøbig maig kōnrrain køben, trunun marøb, katø nui maramigwan patsamnegatig marøb indamig, truig kɔn cha.

³⁵ Ñimbe trenchibelø kōmøtirru chibig kɔn: “Tirigun paramibe pib pøl palan” cha. Trune nabe ñimun trendamønrrun cha: ¡Ñimguen kabwan larrøbicha tab asay cha, ellmarig warabelan! Kaguende yandø chab øskrøraikken waran cha, paramdø palabelø.

³⁶ Parøb, tulishib megabiibe tru parøb megaimburø pagaraig an uta, tru ellmarig misrigwane managatig øsig kōmigweyasig tulisan cha, tru tsurøb ellmarøbig lata, parøb tulishibig lata kanguetøtø kasrag purramig kōnrrai.

³⁷ Kaguende misamera øyan chippe, sølwein tan cha: “Kane tsurøb ellmaren, katøgane parøb tulisan” cha.

³⁸ Nabe ñimune parøb tulishinrrai ørar cha, ñim chigucha chi mariimønug. Murig maramigwan marøb kwallibeløbe kanelø køben, truilø kwaligwane ñim tulishinrrab pønrramisrin kɔn— cha, trenchibig kɔn Jesúsbe.

³⁹ Samaria puebloyu warabelø truba yamelø Jesúswan kørebelø kɔn, maig kuigwan tru ishug eshkaikkurri: “Na maig marig købigwan kerriguh eshkatan” chib.

⁴⁰ Inchen samariasreeløbe amrruabe, Jesúswan nømbe kōrrømisrøbig kɔn, truyu nøbe pa kwaløm nømbe kōrrømisrøbig kɔn.

⁴¹ Inchen nø wamindigwan mørabe, masken yamelø kørebelø kɔn.

⁴² Inchabe ishuwane trenchibelø kɔn:

—Møimbe ñi trendaigwan trunun ka møratø kørewa pønrrømøtø, møimbe yandø nambe namashib nun møra, isa kōmø, i møøbe yu pirau misagwan Kaigyugurri Wesrabig kuin kui aser— cha.

Kan kusreb møwei nusrkawan Jesús kwanrrøwan tamarøb

(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)

⁴³ Tru pa kwaløm puraiben Jesúsbe Samariagurri Galilea pirausrømay ibig kɔn,

⁴⁴ kaguende Jesús nøtøweinguen trendaig købig kɔn: “Tius maig karuigwan eshkab mōwane nuim piraueløtøweimbe chi tab indimíg kɔn” cha.

⁴⁵ Incha Galilea pubene, truyueløbe truba tab utabelø kɔn, kaguende Jerusalén Pascua Fiestayu nømgucha amønnaig kua, Jesús tru chine mariilan nømbe ashagurri.

⁴⁶ Incha Jesúsbe Galilea pirau Canásrømay katø arrubig kɔn, tru piwan vino kōnrrai mariisrømay. Inchen truyube reyweyasig marøb wab møøbe nui nusrkawan kwanrrø trarra købig kɔn, Capernaumsrø.

⁴⁷ Inchen tru møøbe Jesús Judeagurri Galileasrø pun taig wammørabe, nui nusrkawan tamartrab nui yamay ‘tiusmanda kōrraarubsumugu’ chinrrab ashchab ibig kɔn, kaguende yandø ke patsønrraptiig tsuben.

⁴⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Chigøben Tius naba pasrain kui asamig mari ashmøwei, katø purø nørreelø mariilø ashmøwei inchabe, ñimbe managuen kōrenraamø— cha.

⁴⁹ Inchen tru reyweyasig marøb wab møøbe trenchibig kɔn:

—Señor, petø amun cha, nai unø pinømøwatø.—

⁵⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Innrø cha, ñui nusrkaimbe kwanrraamøn— cha.

Inchen tru møøbe Jesús trendaigwan kørrewa ib menda,

⁵¹ ñui yausrø pub ibene, ñui karuindiig melabeløbe katønrrab werruabe, trenchiptinchi-belø kòn:

—Ñui nusrkaimbe ka øsig tsun— cha.

⁵² Inchen møøbe nømum payibig kòn:

—¿Chu uraskurri tammissrøb ya?— cha. Inchene nømbe trenchibelø kòn:

—Pachiibe marig kwaløm la una weetan— cha.

⁵³ Inchene møskaimbe tre uraswei Jesús øyah taig kømømab isubig kòn, tru: “Ñui nusrkaimbe kwanrraamøn” taigwan. Incha nøba, ñui yauelø kerrigueløba Jesúswan kørrebelø kòn.

⁵⁴ Tig kòn, tru srøsrø marigwei wendau katøgan Tius nøba pasrain kui asamig kønrrai mara eshkaig Jesús Judeagurri Galileasrømay arrua.

5

Betesdasrø kan kwanrriigwan Jesús tamarøb

¹ Yandø øyeelø chab puraiiben, Jesúsbe Jerusaleñsrømay nebibig kòn judíosmerai fiestayumay.

² Inchen Jerusaleñ ciudayu tru Ubishamerai Yaskab cha, wamim pulube, kan pisu wabig kòn, pøtøgatan ya-ureezheelø trattrøgatø wambiiteelø tøgag, hebreomaybe Betesda taig.

³ Truiløyyube kwanrreelø truba nu warabig kòn, kabgar køben, cojosmera køben, kønønrrab kaimabelø købengue piwan kønøgamne munig.

⁴ Kaguende kanmay kanmay kan ångel pisuyu kørraarrua, piwan kønøgøben, møikkøben nømerrig tru piyu kebibiibe chi kwanrrø tøgaitøgucha tammisrig kørromisrøbig kòn.

⁵ Inchen kan møg treinta y ocho años ørøba kwanrrø megabig, truyu pirau tsubig kòn.

⁶ Inchen Jesúsbe truyu tsui ashabe, øyeetø truba yana kwanrrø tsubig kuin kui ashabe, trenchibig kòn:

—¿Tammisrøg køtah?— cha.

⁷ Inchene tru kwanrriibe trenchibig kòn:

—Kasuku, nane muguen srua ya, pisuyu kertrabig kaatan cha, tru piwan kønøgøben. Na keinrrainchib megamne, katøganguen kebipø kebibig kòn— cha.

⁸ Inchene Jesúsbe trenchibig kòn:

—¡Kurrø! cha. ¡Ñui tsigalwan mutab, punab innrø!— cha.

⁹ Inchen tru urastø tru møøbe tabig kørromisra, ñui tsigalwan muta, punab ib mendabig kòn. Inchen tru kwalømbe isrin kwaløm købig kòn.

¹⁰ Trekkurri judíosmerabe tru tamarinabigwane trenchibelø kòn:

—Møin kwalømbe isrin kwaløm køben, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe ñui kaya tsuigwan muta inrrain kømø merabig kòn— cha.

¹¹ Inchene tru møøbe trenchibig kòn:

—Tru nan tamarøbiiitøwei trenchitan cha: “Ñui kaya tsuigwan kusrua muta, innrø”— cha.

¹² Inchene nømbe:

—“Ñui kayigwan tulisha, muta, innrø” chippe, ñune ¿mu møg trenchita?— chibelø kòn.

¹³ Inchen tru tamarinab møøbe mu kuinguen mørmifig kòn, kaguende Jesúsbe truyugurri tarømisrin køben, katø truyube purø nu misag pasrøben.

¹⁴ Inchen yanayu Jesúsbe tru tamarig mowan Tiuswei yau ashabe, trenchibig kòn:

—Au, ñi mõi yandø tabig kørromisrabe, møingurrimbe katø mas kaig martrab kømø cha, katøbe ñun masken trømbøig nebumønrraimbe.—

¹⁵ Inchene tru møøbe ya, judíosmeran eshkabig kòn:

—Tru nan tamarøbiiibe Jesús kuin kòn— cha.

¹⁶ Incha trekkurri judíosmerabe Jesúswan kaig martrab wendautø llirab mendabelø kòn, kaguende øyeelan isrin kwaløm maren.

¹⁷ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nai Møskaima chu uraskucha ñui maramigwane møin kwalømgatig marøb wabig køben, nagucha marøbig kur— cha.

¹⁸ Trenchibene, judíosmerabe masken inchibelø kòn Jesúswan kwetchab, kaguende isrin kwalømbe chi maramig kømøn cha, mera pasrigwandø kalø marmøtø, Tiuswangucha: “Nai trag Møskain kòn” chib, Tiusba lataig misren.

Jesús nun mu chi tamgaig martrai tranigwan waminchib

¹⁹ Inchen Jesúsbe nømum løtappe, trenchibig kòn:

—Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamønrrun cha: Tiuswei Nusrkaimbe ka nuimburaptøbe chigucha marmøn cha. Møskai chi mari asha, trunundø maran cha. Møskai chi marin kuindø Nusrkaingucha treetøwei maran cha.

²⁰ Kaguende Møskaimbe Nusrkawan undaguig kua, nø chi mariilan kerrigu kenamaran cha. Incha treetø kòmøtø, mas purø nørreelø marig kenamartrun cha, ñim kwaara asha kørømisramnegatig.

²¹ Kaguende Møskaima kwailan øsiirana øsig kømigwan traniibe, treetøwei Nusrkaingucha tru øsig kømigwan mõilan tranamdiig asønaben, tranan cha.

²² Katø Møskaimbe maig maramigwan mungucha nø asha marøb wamøtø, tru maig maramigwane Nusrkai nø asha martrai tranig køn cha,

²³ mayeeløba Nusrkawangucha purø tab inchai Møskawan purø tab inchib lataitøwei. Nusrkawan tab inchimibe, Møskai karua ørøbigwangucha chi tabig inchimøn cha.

²⁴ 'Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamønrrun: Møikkøben na wamindigwan mørøb, nan Karua Ørøbigwan kørøb inchibiibe managatig øsig kømigwan tøgagønrrun cha. Incha truigwane kaigyu pasrønrrai pasrig kømønrrun cha, kaguende kwamigugurri øsig kømigumay yandø puraya pasramisrikkurri.

²⁵ Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamønrrun: Treeg maramig urabe punrrun cha. Inchen truiibe mõindøweinguen pubguen indan cha, tru kwabelø Tiuswei Nusrkawei wamwan møramig. Inchen tru mørøbeløbe øsig kørnrrun cha.

²⁶ Kaguende Møskaimbe nøashib øsig kømigwan tøgag kua, Nusrkawangucha treetøwei nøashib øsig kømigwan tøgagønrrai tranan cha.

²⁷ Katø Møskaimbe Nusrkawan maig kørømisrtrabigwan mu mandamgaig maramigwangucha tranan cha, kaguende nøbe Møg Misra Arrubrig kuimba.

²⁸ ñig na trendaigwan maig kørnrrermab isub kwarmøtay cha, kaguende treeg kømig urabe punrrun cha, mayan kwabelø søriilø purrabelø nui wamwan møra,

²⁹ truyugurri webambamig. Inchen tru tabig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, srøig øsig kømigwan tøgagønrrab kurrøbene, trune kaig marøbeløbe katøyug øsiirawa kurrappe, kaigyu pønrrønrrai pønrsailø kørnrrab kurrønrrun cha.

Jesúsweingatø waminchib

³⁰ 'Nabe ka naimburaptøbe chigucha chi marmig kur cha. Nabe maig kørnrrabigwan na asha marøppe, tru nai Møskai maig taig mørigwandø asha maren, tru maig kørnrrabigwan na asha mariibe sølgandø marig køn cha. Kaguende nan treeg marøg kuimba treeg marmøtø, nan karua ørøbig maig martrain køben, trunun marar cha.

³¹ Na naasiitø maig kuigwan ka naimburaptø wamindiibe, trube, tru na wamindiibe ka wamindiitø købsruinrrun cha.

³² Inchen naimburab maig kuigwan eshkabiibe katøgan køn cha. Inchen nø tru naimburab eshkab wamindiibe isa kòmø, maig kuigwan wamindig kui nabe asha kur cha.

³³ Ñimbe Juanweisrø payrrai øren, nøbe tru newan cierton maig kuigwan eshkabwei indig køn cha.

³⁴ Pøs nabe kan møg naimburab 'øyeeg køn' cha wamindiitøga pasrømig kur cha. Inchendø nø trendaigwan na trenchippe, ñim kaigyugurri wesrailø kørnrrain trenchar cha.

³⁵ Juanbe kan lãmpara naarab pilabig lataig kuig køn cha. Inchen kan maya yanatø ñimbe tru nui tøryu kasraaramig tab kui mørig købig køn cha.

³⁶ Inchendø naimburab Juan wamindi lataitøguen kòmø, mas nuig tøgagur cha. Kaguende nai Møskai nan martrai traniiilø, truiløtøwei naimburab na maig kuigwan eshkan cha, nane nai Møskai karua ørig kuin kui.

³⁷ Katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburab na maig kuigwan eshkan cha. Ñimbe managuen nui wamwan mørmøwei, nui maløwan ashmøwei indan cha.

³⁸ Katø ñimbe nui wamindigwan ñimui manrrau chigar køn cha, kaguende nø karua ørigwan ñim kørømuikkurri.

³⁹ Ñimbe Tiuswei wamwan pørigwan ashippe, maig køtashchab truba tab ashib labelø køn cha, kaguende managatig øsig kømigwan truyu wetørranrrab isubelø kua. Inchen tru pøriiløbe nan mu kui ashchai naimburab waminchibelø køn cha.

⁴⁰ Inchendø ñimbe naimay amrrug kømuidan cha, tru srøig øsig kømigwan tøgagønrrab.

⁴¹ 'Nabe misaamera nan maya nuguen tab inchib taiwane utømig kur cha.

⁴² Inchagucha nabe ñimune mailø kui ashib, Tiuswei undag købigwan ñimuinug chigar kui ashar cha.

⁴³ Nabe nai Møskawei munchiyu ørig arruben, ñimbe nane utømøtan cha. Inchen katøgan ka nuimburab nui munchiyutø arrubigwane si, trube, ñimbe utønrrun cha.

⁴⁴ ¿Ñim mandø incha nan kørenrrague? cha, kangurrin kangurri maya nuguen tab indig kømigwangøba ñim labeløbe, Tius kandø wabigweinukkurri maya nuguen tab indig arrubigwan lamøtø.

⁴⁵ Nai Møskawei merrab na ñimun 'øyeeg kailø kuig køn' chinrraitamab isumøtay. Moisés, ñim ke trunundø isua melaig, nui pøriiløtøgatøwei ñimune 'øyeeg kaig marøbelø kømøtirru' chinrrun.

⁴⁶ Kaguende Moisés maig taigwan ñim køreig kuimbe, nan kørebsruig kuinrrun cha. Kaguende Moisésbe naimburabweim pørig køn cha.

⁴⁷ Tru nø pørigwanma ñim køremeeløbe, na wamindigwangucha chinchu kørenrrague— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

6

*Jesús trattrø mil møguelan manrrai mamig tranøb
(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Incha Jesúsbe Galilea pisu ambøgatøsrømay ibig køn, tru Tiberias pisu taisrømay.

² Inchen truba nu misag Jesúsban mendig ambubelø køn, kaguende Tius nøba pasrain kui asamig kønrrai kwanrreelan tamaren asha kua.

³ Inchen Jesúsbe kan tun palasrø nebya, nui kusrenanøb pera uniiløba truyu wamisrøbig køn.

⁴ Inchen yandø judíosmerai Pascua Fiestabe lutau købig køn.

⁵ Incha Jesúsbe kurraasha, truba nu misag mendig amrruin kui ashabe, Felipe trenchibig køn:

—¿Yeeg nu misagweimbe nambe mamig pirrimbe chu penønrrab?— cha.

⁶ Trenchippe, Felipe ka manchitamøtraptø trenchibig køn, Jesúsbe maig maramigwan asha købendø.

⁷ Inchene Felipebe trenchibig køn:

—Ni kan møg doscientos días ørøba marøb megawa an pagaraig utiitøga pirrim pena, piti piti srørramikken nebunrraamøn— cha.

⁸ Inchen kusrenanøb pera uniilai utuig Andrés, Simón Pedroi nuneebe trenchibig køn:

⁹ —Yube kan matsinø-unø trattrøgatø cebada pirrimbah pagatø peskaubatø sruaig pasran cha. Inchendø kan yandiibe ya nu misagweimbe mayanguen kømøn— cha.

¹⁰ Inchen Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Mayeelanba purramisringaruy— cha.

Truyube pu truba tsitsig køben, møguelø trattrø milburab purramisrøbelø køn.

¹¹ Inchen Jesúsbe tru pirrimeran muta, Tiuswan 'mayanguen pay' chabe, maya misag truyu purrabelan pirishabe, katø treetøwei peskaumerangucha maya mag kui inchen srørrøbig køn.

¹² Inchen yandø øska maben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan trenchibig køn:

—Pitis unchibelane pirau ka petig warømønrrai, pitiswane tulisay— cha.

¹³ Inchen tru trattrøgatø cebada pirri pirisaigwan maben, yandø tru undailan tulishiben, tasinmera doce netsabig køn.

¹⁴ Inchen misaamerabe Tius maramburab marigwan Jesús mari ashabe, trenchibelø køn:

—Tru Tius maig karuigwan eshka møg tru yu piraumay attrabig køn taibe, isa kømø, iigwein køn— cha.

¹⁵ Inchen Jesúsbe misaamera nun rey martrab ke merrarawa sruamrrab amrrunrrab kui wetøbeñippe, nøbe katøyug tunbalasrømay inrrab nøtø tarømisrøptinchibig køn.

*Jesús pisu palawan ib
(Mt 14.22-27; Mc 6.45-52)*

¹⁶ Yandø pillirab arruben Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe pisuyu kørrøruabe,

¹⁷ kan barcoyu kebamba, Capernaumsrø larramrrab ambub mendabelø køn. Inchen yandø chab pilliraben, Jesúsbe katøgucha nømuimay arrumø srø køben,

¹⁸ yandø truba mur isig ichibig webarruben, pi welarmera kurrab mendabig køn.

¹⁹ Incha yandø kan trattrø kilómetros, kabe kan seis køsrøn remab ambabe, Jesús wane barco pulusrømay pi palawan arri ashiptinchibelø køn. Inchabe truba kørig kui inchen, Jesúsbe:

²⁰ —¡Na kur cha. Kørmøtay!— chibig køn.

²¹ Inchen nømbe barcoyu Jesúsban truba tab kui wamab uta, petøzhiitø tru pum pirausrø pubguen inchibelø køn.

²² Katø kwaløm tru nu misag sətø tru pisu igatømay korrømisrøbeløbe truyu barco kandøzhiitø pasrabigu Jesúswai kusrenanøb pera uniløbe tru barcoyu amben, Jesúsb nomba tōga imuin kui ashibelø køn.

²³ Inchendøgucha Tiberias ciudasrøngurrime katøgan barcomera pua pønrrabelø køn, Señor pirriwan ‘mayanguen pay’ chiben, tru maim pulusrø.

²⁴ Incha tru nu misaabe Jesús truyu mu kawei, nui kusrenanøb pera unilø mu kawein kui ashippe, tru barcomerayu kebamba, Capernaumsrø Jesúswan lanrrab chab ambubelø køn.

Jesús tru øsig kømigwan tranøb pirri

²⁵ Incha pisu ambøgatøsrø chab pua, Jesúswan wetørrawabe, trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿yusrømbe ñibe mana pugu?— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe nane lappe, Tius naba pasrain kui asha kønrrai mariilan asha kømøtø, tru pirrimera øska mamne maig kua, trugurrinrre lan cha.

²⁷ Ñim marøppe, mamig ka petø patsønrrabigwandø isua marmøtø, managatig øsig køm mamigwan isua maray chibig køn. Truigwane tru Møg Misra Arrubig ñimun tranrrun cha. Kaguende treeg maramigwan tranig kui asig kønrrai Tius Møskaimbe nui sellon nuinug pasrig køn— cha.

²⁸ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¿Tiuswei maramelan marøb pølbarrappe, nambe chi maramig palerah?— cha.

²⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tiuswei maramibe iig køn cha, Tius tru nø karua ørigwan køremig.—

³⁰ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—¿Tius ñiba pasrain kui nam ashib, ñun køreb inchaimbe, chi martragu? cha. Trube, ¿chi marøbig kugu? cha.

³¹ Namui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab waraimønug maná taigwan maig købig køn cha, Tiuswei wam maig pørigu trendaim pala: “Nøbe nømune srømbalærø pirriwan manrrai tranig køn”— cha.

³² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Srømbalærøngurri arrub pirri cieronigwan nømun tranøbiibe, Moisés kømuig køn cha. Treeg kømøtø, tru cierton pirri srømbalægurri arrubigwan ñimun tranøppe, nai Møskai, nø tranig køn cha.

³³ Kaguende Tiuswei pirrimbe tru srømbalærøngurri yu piraumay kørraarrua, katø misaameran srøig øsig kømigwan tøgagønrrai tranøbig, truig køn— cha.

³⁴ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor, chu uragucha tru pirriwan srøttra— cha.

³⁵ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Tru øsig køm pirrimbe na kur cha. Naimay arrubiibe managuen parøgwai mørmøwei, katø nan kørebiibe managucha pimulgwai mørmøwei inchun cha.

³⁶ Inchendø na ñimun trendaim pala ñimbe nan ashippe, ashendø, nane køremøn cha.

³⁷ Møitøgucha Møskai nan traniibe naimay attrun cha. Inchen naimay arrubigwane nabe managuen wambig weguchimumønrrun cha.

³⁸ Pøs, nabe srømbalærøngurri kørraarrupe, nan maig maramdiig køben treeg martrab arrumøtø, nai Møskai nan karua ørøbig na maig martrain køben, treeg martrab kørraarrig køn cha.

³⁹ Inchen nan karua ørøbig martrai isuibe iig køn cha: Nø nan traniilane ni kanguen trubishimø, srabe kwaløm katøyug na nømun øsiirangarunrrain køn cha.

⁴⁰ Nai Møskai martrai isuibe øyeege køn cha: mutøgucha Nusrkawan nebua asha, nun kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagønrrain køn cha. Inchen nabe srabe kwaløm nun katøyug øsiirangarunrrain køn— cha.

⁴¹ Inchen judiosmerabe namig nømdø nilø chigøben chib mullib mendabelø køn, tru: “Pirri srømbalærøngurri kørraarrubiibe na kur” taikkurri.

⁴² Incha trenchibelø køn:

—¿Øibe tru Jesús Joséwei nusrkain kømutarru? cha. Nambe usri møskawan ashibelø ker cha. ¿Møimbe mandøgurri nøbe øyeege tah cha: “Nabe srømbalærøngurri kørraarrig køn” cha, trenchippe?—

⁴³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimguen ñimdø mas namig mulla mørmøtay cha.

44 Mugucha naimaybe attraamøn cha, Møskai nan karua ørøbig naimay attrai inchimubene. Inchen naimay arrubigwane nabe srabe kwaløm katø øsirangarumønrrun cha.

45 Tru Tius maig karuigwan eshkabelø pørigube treeg chibig pørig pasran cha: “Mayee-lanba Tius nø kusrenaniilø kønrrun” chibig. Inchawei mayeeløba Møskawan mørøb, nuiwan kusreb inchibeløbe naimay amrrunrrun cha.

46 Pøs Møskawane mugucha asiibe kaagøn cha. Tiusweinukkurri arrubig, truitøwei Møskawan ashibwei indan cha.

47 Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nan kørebiibe managatig øsig kømigwan tøgagøn cha.

48 Tru øsig køm pirrimbe na kur cha.

49 Ñimui merrabsrø kølli misaamerabe mu misag warab waraimønug tru maná taigwan mabendø, kwaig købig køn cha.

50 Trune tru srømbalærøngurri køræarrub pirrimbe yu pasran cha, møikkøben tru pirriwan mabiibe, kwamønrrai.

51 Tru srømbalærøngurri øsig køm pirrimbe na kur cha. Møikkøben i pirriwan mabiibe managatig øsig wanrrun cha. Inchen yu pirau tru maya misagwan srøig øsig kønrrai tru na tranam pirrimbe nai asrtøwein køn— chibig køn, Jesúsbe.

52 Inchene judíosmerabe nømasiyaitø namig trenchib mendabelø køn:

—¿I mørøbe nui asrwandøwei manrraimbe namune mandø tranrrab indah?— cha.

53 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Tru Møg Misra Arrubigwei asrwan mab, katø nui aniwana muchib inchimeeløbe srøig øsig kømigwan ñimuinug tøgagønrraamøn cha.

54 Møikkøben nai asrwan mab, nai aniwana muchib inchibiibe managatig øsig kømigwan tøgagøben, nabe srabe kwaløm nune katø øsirangarumønrrun cha.

55 Kaguende nai asrbe si, cierton mamig køben, katø nai animbe si, mutsamig ciertonig køn cha.

56 Nai asrwan mab, nai aniwana muchib inchibiibe nainug pasrabig pasrøben, katø nagurringucha nuinug pasramønrrun cha.

57 Nan karua ørøbig Øsig Wab Møskaingurri tru øsig kømigwan na tøgagøb lataitøwei, nagurri nøgucha tru øsig kømigwan tøgagønrrun cha tru nai asrwan mabiibe.

58 Iibeguende tru srømbalærøngurri køræarrub pirrin køn cha, tru ñimui merrabsrø kølli misaamera maig lataig kømøtø, nømbe mappæ, mabendø, kwaig købig køn cha. Trune i srømbalærøngurri pirriwan mabiibe managatig øsig kønrrun— chibig køn.

59 Jesús øyeelan kusrenanøppe, judíosmera tulundzuni yau Capernaumsrø kusrenanig køn.

Møiløgøben Jesúswei mendig amba katøyug llirab

60 Møiløgøben Jesúswei mendig amøñibelø i kusrenanigwan mørabe, trenchibelø køn:

—Nø øyeeg kusrenaniibe maramga menrra murig køn cha. ¿Mu kui møríasamø?— cha.

61 Inchen Jesúsbe nømdø chigøben chib mullib kui ashabe, trenchibig køn:

—¿Ñimun øyeeg chibene pusrkwatah? cha.

62 Tru Møg Misra Arrubig tru nø srøsrø waisrøndøwei katøle nebiben asimbe, trube, ¿maig købsruerah? cha.

63 Øsig kømigwan tranøbiibe Espiritu køben, asrbe truburappe chigucha chi purugumíg køn cha. Na ñimun wamindiibe Espiritu køb, øsig kømig køb køn cha.

64 Inchendø katøgucha ñimui utu møiløbe køremeelø køn— cha, trenchibig køn.

Kaguende Jesúsbe manawei srøsrøgurri asig købig køn, numeratø nun køremeelø kuigwan, katø tru nun ashig kømui inchibelan tranrrabiibe møig kuigwan.

65 Incha katø Jesúsbe trenchibig køn:

—Inchawei treekkurri nabe ñimune trenchar cha: Mugucha naimaybe amrrunrraamøn cha, nai Møskai amrrunrrai inchimubene.—

66 Inchen yandø trugurrimbe møiløgøben nui mendig amøñibeløbe chab llirawa, yandø Jesúsba amøñimeelø køn.

67 Inchen Jesúsbe nui doceelan trenchibig køn:

—¿Kabe ñimgucha treetøwei llirawa ambug køtah?— cha.

68 Inchen Simøn Pedrobe trencha løtabig køn:

—¿Señor, nambe muimay kui ambamø? cha. Tru managatig øsig køm wamwane ñitøwein tøgagøben,

69 nambe ñun køreb, katø tru Tiuswei Newan Tabiibe ñi kui ashib inder— cha.

70 Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Yamba, na ñimun doce lawa wesrab mørgøppeh? cha. Treeg kuindøgucha ñimui utu kane kwaimandzig køn— cha.

⁷¹ Øyah chippe, Simón Iscariotei nusrkai, Judaswan waminchibig køn. Kaguende tru doceelai utuig kuatøgucha, tru Jesúswan ashig kømui inchibelan nø tranrrab pasrøben.

7

Jesúswei nunelø nun køremub

¹ Yandø øyeelø chab purayaig wendø, Jesúsbe Galilea pirausrø uñibig køn, Judea pirau llirab uñmønrrab, kaguende judíosmera truyube kwetchab lab køben.

² Tru judíosmerai Ya-ureg Maram Fiesta yandø pub køben,

³ Jesúswei nuneløbe nun trenchibelø køn:

—Yugurri Judea pirausrømay inrrø cha. Ñui mendig amøñibelø ñi chi mariilan ashchain cha.

⁴ Pøs kan møikkøbenma misaamera mu kui nebua asig kønrrappe, chiwandøgucha søratø marmøn cha. Tru ñi øyeelø marøbiibe, trube, maya misaamera ashchai martraurren— cha.

⁵ Pøs Jesúswei nuneløtøweinguen nune køremeelø køn.

⁶ Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Na treeg maramibe pumø srø køn cha. Trune ñimuimbe chu ura marøg køben maramig chi kømøn cha.

⁷ Yu piraueløbe ñimune chi tsalinchab kaimanrrun cha. Trune nane tsalinndan chibig køn; kaguende nøm marøb kuigwan kaig køn cha, na eshkaben.

⁸ Ñimbe fiestayumay ambay chibig køn. Nabe katøgucha tru fiestayumaybe nebarrumumønrrun cha, kaguende na treeg maramibe pumø srø køben.—

⁹ Incha trenchabe, Galileasrø kørrømisrøbig køn.

Jesús Ya-ureg Maram Fiestasrø

¹⁰ Inchen yandø nunelø fiestayumay chab amben, Jesús kucha ippe, ibendø, mayeelø ashchain kømøtø, ibig køn.

¹¹ Inchen judíosmerabe fiestayun nun lab kua, trenchibelø køn:

—Tru møøbe ¿chu unerah?— cha.

¹² Inchen misag utube Jesúsweimburab mutøgucha niløzhiitø truba waminchib købelø køn, kaneløbe: “Tru møøbe truba tabig køn” chiben, kaneløbe: “Tabig kømøn cha. Misagwan may wamincha, ka isaptiig køn” chibelø køn.

¹³ Inchendø møitøgucha nuimburab waminchippe, waminchendø, ke mayeelø mørtrain kømøtø waminchibelø køn, judíosmeran kørig køptø.

¹⁴ Yandø fiestabe tøbøtakken pureb iben, Jesúsbe tru Tiuswei yau kebya, kusrenanøb mendaptinchibig køn.

¹⁵ Inchen judíosmerabe truba kwaarøb trenchibelø køn:

—¿I møøbe kan øyeebe chincharre kusrebig køh cha, chu kusreweig kømubendø?— chib.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na kusrenaniibe nain kømø, nan karua ørøbigwein køn cha.

¹⁷ Møikkøben Tius maig martrain køben trunun marøg kui inchibiibe na kusrenaniilane Tiusweinukkurri arrubig kuin kui, kabe naimburaptø kusrenanøb big kuin kui nebua ashchun cha.

¹⁸ Møikkøben nuimburaptø waminchibiibe, misaamera ka nun maya nuguen tab inchaindø lan cha. Inchen møikkøben tru karua ørøbigwan maya nuguen tab indig kønrrai labiibe, truipe si, cierton waminchibig, nuinuube chigucha kalø marig chigaig køn cha.

¹⁹ ¿Tru maig maramigwan martrai pørigwane ñimune Moisés nøwein tranig kømutarru? cha. Inchen ñimbe møikkucha tru martrai pørigwane møra marmøn cha. ¿Nane chindimba kwetchab lague?— chibig køn.

²⁰ Inchene misaamera nu pasrabiibe trencha løtabelø køn:

—Ñibe kwaimandzig tøgag køn cha. ¿Ñune mu kwetchab lab kø?— cha.

²¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Isrin kwaløm kan mana asiimig asha kønrrai marigwandø ñimbe mayeeløba kwaara asha køn cha.

²² Pøs inchawei Moisésbe circuncidanrrai ñimune karua pasrig køn cha, (truipe Moisésweinukkurri arrubig kømøtø, ñimui merrabsrø kølli misaamerainukkurri pølbasa arrubigwan). Inchen ñimbe isrin kwaløm kuindøgucha kan møg-unan circuncidabelø køn cha.

²³ Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig taigwan kalø mara kørrø marmønrraptø, kan møwan isrin kwaløm kuindøgucha ñimma circuncidabelø købendø,

na isrin kwalom kan mowan kwanrrowan kerrigu newan tamarene, trube, ¿ñimbe nane chindimba namogue cha?

²⁴ Ñimuin kabyu maig misag asonaben ke trunundo asha marob ponrromotø, marøppe, maig konrrabigwan solgandø asha maramig kon— cha, trenchibig kon Jesúsbe.

¿Jesús tru attrabig Cristo kø chinderah?

²⁵ Inchen møiløgøben jerusalénsreeløbe trenchibelø kon:

—¿Øigwanweinre kwetchab lab amønñimuitarru? cha.

²⁶ Au, ya mayeelai malau waminchib pasrøben, mugucha chi chimøn cha. ¿Kabe tru ashib karubeløbe øibe Cristo kui asha treeg mara tøgagø chinderah? cha.

²⁷ Inchendø nambe ø møøbe chugurri arrig kui asha ker cha. Trune Cristo arrubene, chugurri arrin kui mugucha ashchaamøn— chibelø kon.

²⁸ Inchen Jesúsbe Tiuswei yau kusrenanøb pasrøwa, truba mur waminchib trenchibig kon:

—Ñimbe nane mu kui ashib, katø nabe chugurri arrig kui ashawein kon cha. Nabe arrua pasrappe, naimburaptø arrua pasrømotø, tru ciertonig nø karua ørig pasrar cha, tru ñim mu kui nebua asiimig.

²⁹ Inchen nabe nune mu kui ashibig kur cha, kaguende nabe nuinukkurri arrub, katø nø nan karua ørig kua.—

³⁰ Inchen nun merrarrawa, sruamrrab inchendø, mugucha merrarrameelø kon, kaguende nun treeg maramig ura pumø srø køben.

³¹ Inchen puebloyu misaamera truba nu nun kørewabe, trenchibelø kon:

—Cristo arruppe, ¿Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø i møg lataig maskucha mana martrab kø?— cha.

Fariseosmera Jesúswan merrarranrrab inchib

³² Fariseosmerabe misag truba nørø Jesúsweimburab niløtø truba waminchamørbøb kui mørabe, nømbe judios sacerdotesperan karubeløba misra, Tiuswei yau ashib ponrrabelan ørbelø kon Jesúswan merrarranrrai.

³³ Inchene Jesúsbe trenchibig kon:

—Yu ñimbabe katøgucha kan maya yanatø uñchab kur cha. Trugurrimbe nan karua ørbigweirsømay katø inrrab kur cha.

³⁴ Inchen na ibene, ñimbe labendø, nane wetørranrrab kaimanrrun cha. Katø tru na wanrrab yairsømbe ñimbe amrrab kaimanrrun— cha.

³⁵ Inchene judiosmerabe nømasyaitø trenchib payibelø kon:

—Ø møøbe ¿chumay inraindah? cha, nam wetørramgaibe. Kabe ¿tru judiosmera griegosmerai utusrø amba warabelaisømay ya, tru griegosmeran kusrenanrrab inrrab inda, chindah cha?

³⁶ ¿Øyeebe mandø tah? cha, tru: “Nan lappe, labendø, nane kalanrrun” chib. Katø: “Na waisrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” chippe.—

Øsig kømigwan tranøb pi

³⁷ Incha tru srabe kwalom, fiesta purø tabig purayam kwalom Jesúsbe pasramisra, mur waminchib trenchibig kon:

—Møikkøben pimulgwaibe naimay arrua, mucho cha.

³⁸ Tiuswei wamwan pørigu maig taig, møikkøben nan kørebiibe nui manrraugurrimbe managuen kølømø pimera lulrrun— cha.

³⁹ Øyeeb chippe, Jesúsbe tru nun kørebeløbe Espiritu Santon utønrrab kon cha, truigweimburab trendaig kon. Pøs katøgucha Espiritun tranimig srø køben, kaguende Jesúsbe purø nuig purø tabig tørigwan utømø srø kua.

Misaamera nøørotø misrøb

⁴⁰ Inchen møiløgøsrøn tru nu misag sötøyuelø nø wamindiilan mørabe, trenchibelø kon:

—Iibeguende, Tius maig karuigwan eshkabig, tru møg kon— cha.

⁴¹ Inchen kaneløbe trenchibelø kon:

—Iibe Cristo kon— cha.

Inchen katøganeløbe trenchibelø kon:

—¿Cristogan Galileagurri attraitarru? cha.

⁴² Cristøbe Davidwei misagugurri arrub, katø tru David tsui pueblo, Beléngurri attrabig kon cha. ¿Tiuswei wamwan pørigube yamba trenchibig kømuitarru?— cha.

⁴³ Incha misaabe Jesúsurrindø nømdø ke nøørotø misrøb chab tarømisra,

⁴⁴ møiløbe kemørtrab inchendø, møikkucha chinchimeelø kon.

Judiosmeran karubelø Jesúswan køremub

⁴⁵ Incha tru Tiuswei yau chigøben puraimønrrai ashib pønrrabeløbe tru sacerdotesperan karubeløba, fariseosmeraba purraisrø katø pubene, truiløbe nømune trenchibelø køn:

—¿Jesúswane chindimba sruamrrumøgue?— cha.

⁴⁶ Inchen tru ashib pønrrabeløbe trencha løtabelø køn:

—¡Kan managuen ø møg lataibe muguen wamindig kaagøn!— cha.

⁴⁷ Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kabe ¿may waminchen ñimgucha tabig chitanmab tru kuindø kørewa pønrrappeendi? cha.

⁴⁸ Kabe ¿namui ashib karubelø kui, fariseosmera kui møikkøben truiløma nun køreitarru? cha.

⁴⁹ Pøs i misag sötø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ashmeeløbe larrø kaig nebuim pønrrønrrai pønrsailø køn— cha.

⁵⁰ Inchen Nicodemo, tru srøtøzhiitø Jesúswan yem ashchab ibig, tru fariseosmerai utuibe trenchiptinchibig køn:

⁵¹ —¿Tru maig maramigwan martrai namui pørikkan kan mowan chi marig kuitashchab ashchab, nø wamindigwan mørøbmerrig mørmubendøgan kaigyu pasrønrrai pasrøbig kuitarru?— cha.

⁵² Inchene nømbe trencha løtabelø køn:

—¿Kabe ñigucha galileasriitøwein køtirru? cha. Tiuswei wamwan pørigwan maig chibig køtashchab ñiguen tab ashchig chibelø køn, Tius maig karuigwan eshkab møg Galileagurrimbe muguen kurrømuig kuin kui, ñiguen ashchabguen— cha.

⁵³ Inchabe yandø møitøgucha yamay chab ambubelø køn.

8

Ishug keebaig købendø, katøganba kaig marøb tsuben merrarrainabig

¹ Inchen Jesúsbe Olivos Tunsrømay ya,

² katø kwaløm tør-raben, katø Tiuswei yaumay arrubene, maya misaabe nun kemallen, nøbe wamisra, kusrenanøb mendabig køn.

³ Inchen tru Moisés pørigwan kusrenanøbeløba, fariseosmerababe kan kasharawa ishug kaig marøb tsuin køben merrarrawa, Jesúsweimay srua amrrua, truyu purrabelai tøbøtag pasrabe,

⁴ Jesúswan trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, i ishuwane kaig marøb tsuben ke truyu merrarraig køn cha.

⁵ Trube, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe øyeeg ishumburmerane sruutøga peta, kweetsingarubig køn cha. Treeg købene, trube, ¿ñibe manchinrragu?— cha.

⁶ Nømbe øyamay payipig, mandø inchibig køtasha, chigøben chi køptørre trencha mørøbelø køn. Inchene Jesúsbe utsøbasra, tasig-unøtøga pirau pørøb mendabig køn.

⁷ Inchen ke payibig payen, katø kurraashabe, nømune trenchibig køn:

—Ñim møikkøben kaig marig chigaibe, truimerrig pølbasa sruutøga nun petø pøs— cha.

⁸ Incha katø Jesúsbe utsøbasra, pirau pørøbig, pørøbig køn.

⁹ Inchen nømbe tru nø trendaigwan mørabe, mas kølleelømerrig kan kan pera pølbasa, webamba ambub mendabelø køn, Jesúsba tru ishug truyu pasrabiibatø kørrømisram.

¹⁰ Inchen Jesúsbe kurraashabe, trenchibig køn:

—Au, ishug ¿kaneløbe chu ambah? cha. ¿Mugucha ñune møra meganrrai chi mar-muitarru?— cha.

¹¹ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kasuku, mugucha nane treeg marmøtan— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Katø nagucha ñune chi marmumønrrun cha. Inrrø, chibig køn. Møingurrimbe katø kaig martra kømø— cha.

Jesús yu pirau maya misagwei tør

¹² Jesúsbe katø fariseosmeran trenchib waminchibig køn:

—Nabe yu pirau misagwei tør kur cha. Inchen nai mendig uñibiibe managuen løstøyu uñimøtø, tru øsig kømig tørwan tøgagønrrun— cha.

¹³ Inchene fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Ñibe maig kuigwan eshkab waminchippe, ka ñuimburaptø wamindan cha. Treekkurri ñui wamindiibe ka isatø køn— cha.

¹⁴ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Maig kuigwan na naimburaptø wamindinguen, na wamindiibe isa wamindig kømøn cha. Kaguende nabe na chugurri arrigwan ashib, katø chumay yamigwan ashib inchar cha. Trune ñimbe na chugurri arrigwan ashmøwei, ni chumay yainguen ashmøwei indan cha.

¹⁵ Ñimbe maig maramigwan asha marøppe, møguelø maig isua marøbelø køben, ñimbe treeg isua marøbelø køn cha. Trune nabe mungucha maig maramigwan treeg mara ashmñig kur cha.

¹⁶ Inchen tru maig maramigwan na asha maringuen, trube maig maramigwan sølgandø asha marig isa kømø, treeg køn cha. Kaguende nabe natø kømøtø, nai Møskai nan karua ørøbiiba misra marar cha.

¹⁷ Maig maramigwan martrai ñimui pøriiløyuma, trenchibig pørig pasran cha, maig kuigwan ashibelø møguelø pailø treetøweih eshkaikkurrimbe, isa kømøn chibig.

¹⁸ Pøs naimburabigwan maig kuigwan eshkabiibe natøwein køben, katø nai Møskai nan karua ørøbikkucha naimburabigwan maig kuigwan eshkan— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

¹⁹ Inchene nømbe trencha payibelø køn:

—Ñui møskaimbe ¿chu pasra?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Ñimbe nan ashmøwei, nai Møskawan ashmøwei indan cha. Nan ashibelø kuimbe, nai Møskawangucha ashibelø købsruinrun— cha.

²⁰ Iilan waminchib pasrappe, Jesúsbe tru Tiuswei yau Tiusweyasig an pusrim pulu kusrenanøb pasrøwa, trendaig køn. Inchen mugucha kemørtrab inchimeelø køn, kaguende nun treeg maramig pumø srø køben.

“Na yamsrømbe ñimbe amrrunrraamøn”

²¹ Incha Jesúsbe katø trenchibig køn:

—Nabe inrainchar cha. Inchen ñimbe nane lappe, labendø, ñimbe ñimui kaig marøb amønainuutø kwanrun cha. Pøs na yamsrømbe ñimbe amrrunrrab kaimanrun— cha.

²² Inchene judíosmerabe nømdø trenchibelø køn:

—¿Kabe nøasiitø kwanrrainchippeendi? cha: “Na yamsrømay iben, ñimbe amrrunrrab kaimanrun” chinrrappe.—

²³ Inchene Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe yuelø køben, nabe palasrig kur cha. Ñimbe yu pirauelø køben, trune nabe yu pirauig kømur cha.

²⁴ Inchawei treekkurri nabe ñimun trendaig køn cha: “Ñimbe kaig marøb amønailøyutø kwanrun” cha. Kaguende ñim nan na kuitamab isua køreimuikkurrimbe, ñimui kaig marøb amønailøyutø ñimbe kwanrun— cha.

²⁵ Inchene nun trencha payibelø køn:

—Trube, ¿ñibe mu kugu?— cha.

Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Srøsrøgurri na ñimun maig eshkaib arrig, truig køn cha.

²⁶ Nabe ñimun chigøben wamindamig truba tøgagur cha, ñimbe øyeelø køn tamig. Inchen nan karua ørøbiibe isa kømø, cierton waminchibig køn cha. Inchen na yu pirauelan wamindiibe na nun wamindi mørigwan, trunun waminchar— cha.

²⁷ Inchen Jesúsbe nui Møskawan waminchen, nømbe ni chiwan wamindinguen wetøgørrømeelø køn.

²⁸ Treekkurri Jesúsbe nømune trenchibig køn:

—Ñimbe tru Møg Misra Arrubigwan mesra pala kusrabene si, nabe na kui ñimbe nebua ashib, katø chiwandøgucha marøppe, ka naimburaptø marmøtø, iilan waminchippe, nai Møskai maig kusrenanigwan waminchibig kuin kui nebua ashib inchen cha.

²⁹ Kaguende nan karua ørøbiibe naba pasrab, katø nøbe nandø elachimøwei indig køn cha. Pøs nabe managucha marøppe, nø tab kui wanrrai treegwandø marøbig kur— cha, trenchibig køn.

³⁰ Jesús iigwan waminchene, truba yamelø nun kørebelø køn.

Tiuswei ureemeraba, kaig marøptø amønibeløba

³¹ Incha tru judíosmera nun kørebelane Jesúsbe trenchibig køn:

—Na maig wamindiilan ñim trunun møra marøb pønrrøwabe, isa kømø, nai mendig amønibelø kønrrabguen cha.

³² Incha ñimbe tru newan ciertonigwan nebua ashene, tru ciertoniibe ñimune iløsrkøbeløyugurri elatsiilø kønrrai martrun— cha.

³³ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Nambe Abrahamweinukkurri amrrub misaamera ker cha. Nambe managuen mu karua srua kuindiig melømø misaamera ker cha. Ñibe øyeebe ¿mandø chigu? cha, ‘namun elatsiilø kønrun’ chinrrappe.—

³⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamønrrun cha: Mutøgucha kaigwan marøb pasrabibe, tru kaig marøb pasraig, truitø kanawa srua yaig pasran cha.

³⁵ Kan karuindiig megabiima yaube managatig kørørmismuben, trune kan nusrkaimbe si, managatig truyu kørørmisran cha.

³⁶ Inchawei Tiuswei Nusrkai ñimun kaig marøb melaigugurri elachene, ñimbe isa kòmø, newan elatsilø kørnrrabguen cha.

³⁷ Ñimbe Abrahamweinukkurri amrrub misamera kui nabe ashaweim pasrar cha. Inchendø ñimbe nane kwetchab inndan cha. Kaguende na wamindiibe ñimuinuube kørørmismøn cha.

³⁸ Nabe nai Møskaimba pasrøwa asigwan, truigwan waminchen, ñimbe ñimui møskawan mørigwan trunun maran— cha.

³⁹ Inchen nømbe trencha løtabelø køn:

—Namui møskaimbe Abraham køn— cha.

Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñim Abrahamwei nusrkalø kuimbe, trube ñimgucha, Abraham mari lataigwei marøbsruinrrun cha.

⁴⁰ Inchendø ñimbe mømbe nane kwetchab inndan cha, Tius mandø taig mørigwan na tru newan cierton waminchib møwane. ¡Abrahambe managuen øyeebe marmuig købig køn cha!

⁴¹ Ñimbe ñimui møskai mariilan marøbelø køn— cha, trenchiben, nømbe trencha løtabelø køn:

—Nambe mu mendaigwei tøgamisri ureemeragucha kømer cha. Nambe møskaimbe kandø tøgar ker cha, trube Tius.—

⁴² Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñimui møskai Tius kuimbe, trube, ñimbe nane undaarabsruinrrun cha. Kaguende nabe Tiusweinukkurri arrua, yu pasrar cha. Nabe ka naimburaptø arrig kømøtø, nane Tius ørig køn cha.

⁴³ Ñimbe na wamindigwane ¿chindimbarre chugúinguen mørmeelø køh cha? Na wamindigwan ñimbe mørmeelø kuarre treendan cha.

⁴⁴ Ñimbe ñimui møskai nugwaimandzigwei ureg kua, ñimui møskai maig palain køben, ñimbe trunun marøb pønrran cha. Nugwaimandziibe srøsrøgurri kweechiptig kua, managuen tru newan ciertonigube pasramisra marmuig køn cha, kaguende nuinuube ciertonibe chigaa kua. Inchawei nø chigøben isa waminchippe, nø maig kua, treeg wamindan cha. Kaguende nøbe purø isaptiig køn cha. Incha nøbe isa wamindigwei møskain køn cha.

⁴⁵ Trune nabe ñimun tru newan cierton waminchene, ñimbe nane kørømøn cha.

⁴⁶ ¿Ñim møikkøben na chigøben kaig mara pasrai ashkeh? cha. Trube na isa kòmø cierton waminchene, ñimbe nane ¿chindimba kørømøgue? cha.

⁴⁷ Kaguende Tiuswei unøbe, Tius wamindiilan møran cha. Trune ñimbe Tiusweyelø kømøwa, treekkurri Tius wamindigwane mørmeelø køn— cha.

Abrahamguen kømøwatø Cristobe manawei købig

⁴⁸ Inchene judíosmerabe Jesúsban trenchibelø køn:

—Ñibe samaritano kan kwaimandzig tøgäig køn chippe, nambe sølwein chibrain køn— cha.

⁴⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe kwaimandzig tøgäig kømur cha. Treeg kømøtø, nabe marøppe, nai Møskawan tab indig kønrrai marar cha. Trune ñimbe nane maig købash inndan cha.

⁵⁰ Nabe nan maya nuguen tab inchaindø lamur cha. Inchendø kan køn cha, naimburab nan tab inchai lab, katø maig maramigwan asha marøb inchibig.

⁵¹ Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamønrrun cha: Na maig taigwan møra marøbiibe managuen kwamigwan ashchaamøn— cha.

⁵² Inchene judíosmerabe trencha løtabelø køn:

—Mømbe si, aser cha, ñibe kan kwaimandzig tøgäig kui. Abraham lata, Tius maig karuigwan eshkabelø lata chab kwaben, trune ñibe: “Na maig taigwan møra marøbiibe managuen kwanraamøn” tan cha.

⁵³ ¿Kabe ñigan namui møskai Abraham lataguen kømø, mas nuig køtirru? cha. Trube kwaben, katø tru Tius maig karuigwan eshkabelø lata chab kwaig køn cha. ¿Ñibe mu kurmb isugu?— cha.

⁵⁴ Inchen Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Na naasitøwei maya nuguen tab inchib pasraibe, trembe chi marmuinguenig køn cha. Nan maya nuguen tab kønrrai marøbiibe nai Møskain køn cha, tru ñim ñimui Tius køn taig, truig.

⁵⁵ Inchendø ñimbe nune ashmeelø køn cha. Trune nabe si, ashibig kur cha. Na 'nun ashmíg kur' taimbe, trube, ñim latawei isaptiig købsrubrainrrun cha. Pøs nabe nun ashib, katø nø maig taigwan møra marøb inchibig kur cha.

⁵⁶ Merrabsrø ñimui møskai Abrahambe nain kwaløm punrrabigwan asha, truba kasraaraig køn cha. Incha ashabe, truba kasrag kui indig køn— cha.

⁵⁷ Inchene judíosmerabe Jesúswan trenchibelø køn:

—Ni cincuenta añosikken kømubendø, ¿ñigan: “Abrahamwan nebua ashibig kur” chitirru?— cha.

⁵⁸ Inchene Jesúsbe lötappe trenchiptinchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Abrahamguen kømøwatø, Na Kur— cha.

⁵⁹ Treekkurri nømbe Jesúswan sruutøga petønrrab srug kusruben, nøbe trubabig køn. Incha Tiuswei yaugurri webya, lbig køn.

9

Kan møg kerrigu ashmígwan Jesús tamarøb

¹ Jesús kanbalø pureb pasrøwabe, kan møg srøsrøgurri kerrigu ashmíg kal-laweigwan ashibig køn.

² Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Kusrennøbig, ¿ø møg ashchab kaimøbig kal-lanrraimbe, møig kaig marig kerah? cha. ¿Møskalø kaig marikkurrin køh? Kabe: ¿nøasiitøwei kaig marikkurrin kø, chinderah?— cha.

³ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—Nø kaig marikkurrin kømøwei, kabe møskalø kaig marikkurrin kømøwein køn cha. Treeg kømøtø, Tiusbe nui maramburab mariilø tru ashmígweinug kenamisrtrain kuig køn cha.

⁴ Kwaløm købenbatø nan karua ørøbigwei maramigwan nabe marmø kømø, maramigwein køn cha; kaguende yembe attrun cha, mugucha maramgaikke.

⁵ Na yu pirau uñippe, pirauelai tør kur— cha.

⁶ Incha Jesúsbe øyah chib pasrøwabe, pirau illimbi tucha, tru illimbitøga kaizhig chillig marabe, trutøga ashmígwein kabyu srøløbig køn.

⁷ Inchabe trenchibig køn:

—Siloé pisusrø maløwan kwallchab inrrø— cha. (“Siloé” chippe, “karua ørig” chib.)

Inchen tru ashmíbe ya, maløwan kwalla, katø arruppe, ashibig arruptinchibig køn.

⁸ Inchen nui ya pulueløba, katø tru ‘chigøben kettra’ cha, miab wabigwan ashibelø købeløbabe trenchibelø køn:

—¿Tru ‘chigøben kettra’ chib, miab wabiibe øigwein kømuitarru?— cha.

⁹ Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Nøwein køn— cha.

Inchen katøganeløbe trenchibelø køn:

—Truig lataig asønabendø, nø kømøn— cha.

Inchen nøbe nøashib trenchiptinchibig køn:

—Nawein kur— cha.

¹⁰ Inchene nømbe trenchib payibelø køn:

—¿Chincha ashibig misrku?— cha.

¹¹ Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kan møg, munchibe Jesús taig, chillig mara, nan kabmerayu srølabbe, trenchitan cha: “Siloé pisusrømay ya, maløwan kwallchig” cha. Inchen nabe ya, maløwan kwallene, nai kabmerabe ashibig misrøptinndan— cha.

¹² Inchen nune trencha payibelø køn:

—¿Tru møøbe chu yah?— cha.

Inchen nøbe:

—Chindindø— chibig køn.

Fariseosmera tru ashmíg købigwan truba payib srua køb

¹³ Incha tru kerrigu ashmíg købigwan fariseosmerai merrab pera ambubelø køn.

¹⁴ Kaguende tru Jesús chillig mara, ashmígwan tamarin kwalømbe isrin kwaløm købig køn.

¹⁵ Incha fariseosmeragucha tru møwan katøyug payibelø køn:

—¿Mandø incha, ashibig misrku?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Kappala nane chillig srøldan cha. Inchen nabe maløwan kwaliitø, ashibig misrinatan— cha.

¹⁶ Inchen møiløgøben fariseosmerabe trenchibelø køn:

—Kan øyeeg marøb møøbe Tiuswein kømuintrrun cha. Kaguende isrin kwalømwan ke isrin kwaløm kømui lataig marøbig køn— cha.

Trune katøganeløbe trenchibelø køn:

—¿Kan kaig marøb møøbe øyeeg Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø mana martrab kø?— cha.

Incha yandø nømdø ke nøøøtø misrøbelø køn.

¹⁷ Inchawei tru ashmíg købigwane katøle payibelø køn:

—Ñibe, ¿tru møweimburab manchinrragu cha, tru ñui kabmeran tamarig købene?—

Inchen nøbe lötappe trenchibig køn:

—Nabe Tius maig karuigwan kan eshkab møg køn tamønrrun— cha.

¹⁸ Inchen katøgucha judíosmerabe kørenrrab inchimeelø køn ke ashmíg købig kua, katøle ashibig misritamappe. Incha tru tamarinabigwei møskalanguen amrrunrrai wama,

¹⁹ nømune trenchib payibelø køn:

—¿Iig tru ñimui nusrkain kuitarru cha, tru ñim kerrigu ashmíg kal-lan? taig. ¿Trube, mømbe mandø incha ashibig misrah?— cha.

²⁰ Inchene møskaløbe trenchibelø køn:

—Namui nusrkaiwein køn cha, tru kerrigu ashmíg kal-labig.

²¹ Inchendø ashibig misrtrappe, mandø indigwane nambe trunune ashmer cha. Katø ya ashibig misrtraimbe kabmerane mu tamarin kui namgucha ashmer cha. Ñimbe nunashib payay chibelø køn, yandø kølig køn cha, nøashib maig kuigwan eshkanrrun— cha.

²² Møskalø øyeeg chippe, judíosmeran kørig køptørre øyeeg chibelø køn, kaguende judíosmerabe møikkøben: “Jesúsuan Cristo køn” chibigwane nømui tulundzuni yaugurri weguchab waminchaguen køben.

²³ Incha treekkurri møskaløbe trendaig købig køn:

—Nunashib payay cha, yandø kølig køn— cha.

²⁴ Incha judíosmerabe tru ashmíg køb møwane katøle wama, trenchibelø køn:

—Tiuswane maya nuguen tabig waminchi cha. Nambe tru møøbe kaig marøbig kui asha ker— cha.

²⁵ Inchene nøbe trenchibig køn:

—¿Kaig marøbig køh? Kabe: ¿Kaig marmíg kø, chindi? Nabe trunune ashmur cha. Nabe kerrigu ashmíg købig kuig, mømbe yandø na ashibig misrigwan nabe trunune isua pasrar— cha.

²⁶ Inchen katøyug payibelø køn:

—¿Chi marta? cha. ¿Ashibig misrtraimbe mandinda?— cha.

²⁷ Inchene nøbe lötappe, trenchibig køn:

—Yamba chab eshkaben, ¿mørmeeelø kø chindah? cha. ¿Chindimbarre katøyug møramig palaingøgue? cha. ¿Ñingucha kabe nui mendig amøñibelø misrøg køtah?— cha.

²⁸ Inchene nømbe nun trømbøig tsalø wamabe, trenchibelø køn:

—Ñibeguende tru møwei mendig pasran cha. Trune namuimburappe, nambe Moisés maig chiben treegwan pønrrabelø ker cha.

²⁹ Moiséswane Tius wamindig kui nambe ashibelø ker cha. Trune tru møwane chuig kuinguen nambe ashmeelø ker— cha.

³⁰ Inchen tru møøbe trencha lötabig køn:

—Pø, kan øyeegweinrre mandø kuinguen møramgaig, ke kwaara asamdiig tabig køn cha. Ñimbe chugurri arringuen ashmuben, trune nane kabmeran ashibig martan cha.

³¹ Nambe trendø ashibelø ker cha, kaig marøbelane Tiusbe mørmíg kuin kui, trune møikkøben nun køriibala tabig waminchibigwane nøbe møøbig kui.

³² Managuen kan kal-lainukkurri ashmíg kal-labigwan mu tamaran taig manasrøngurri mugucha wammøra kømøn cha.

³³ Tru møg Tiusweinukkurri arrubig kømumibe, chigucha martrab kaimain kømbala— chibig køn.

³⁴ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Ñi, yeeg kaig mariitø netsaig kal-lawaiig købendø ¿namungan ñibe kusrenanrrab indirru?— cha.

Incha nømbe nune judíosmera tulundzuni yaugurri weguchibelø køn.

Tiusweiwan ashibelø ker chibendø, ashmeelø

³⁵ Inchen Jesúsbe tru ashmíg købigwan judíosmera tulundzuni yaugurri wegutsin køn taig wammøra, nun katabe, trenchibig køn:

—¿Ñigan tru Møg Misra Arrubigwan køretirru?— cha.

³⁶ Inchene tru møøbe trencha lötabig køn:

—Au, Kasuku, ¿truipe mu kòh? cha, na nun kòrenrrab— cha.

³⁷ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig kòn:

—Ñibe ashibguen indan cha. Ñiba waminchib pasrabig, nabe truig kur— cha.

³⁸ Inchene tru mòòbe trenchibig kòn:

—¡Señor, nabe ñun kòrer!— cha.

Incha nun kòriibala tabig waminchibig kòn.

³⁹ Inchen Jesúsbe trenchibig kòn:

—Nabe yu piraumay arruppe, maig kònrribigwan asha martrab arrig kòn cha, ashmeeløbe ashibelø misrtrai; Inchen ashibeløbe ashmeelø misrtrain— cha.

⁴⁰ Inchen mòiløgòsròn fariseosmera Jesúsba pònrribelø tru trendaigwan mòrabe, trenchibelø kòn:

—¿Kabe namgucha kabgar ashmeelø kòbra chindah?— cha.

⁴¹ Inchene Jesúsbe lètappe trenchiptinchibig kòn:

—Ñim ashmeelø kuig kuimbe, ñim kaig marig chigar kòbsruinrrun cha. Inchendø mòimbe ñim ‘ashibelø ker’ chib pònrriakkurri ñimui kaig mariiløbe ñimuinug pasrabwei indan cha.

10

Ubishameran tulisha kanbalatø keerigwan kemesra waminchib

¹ Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamònrnun cha: Ubishameran tulisha kanbalatø keerinug tru yaskabwan kebinòtø, nòòrø pegwan kebibiiibe, truipe niilig, katø maig kòbash marøb wesrabig, treeg kòn cha.

² Trune tru yaskabmay kebibiiibe si, tru ubisha ashibig kòn cha.

³ Yaskab kurøb pasrabiibe nò kebinrrai yaskabwan kuren, ubishamerabe tru ubisha ashibigwei wamwan mòrøbelø kòn cha. Incha nòbe nui ubishameran nòmui munchiwan, nòmui munchiwan wama, tru keerinukkurri wambig wesrun cha.

⁴ Yandø kerrigu nuielan chab wesrawabe, nòbe ubishamerai merrab iben, ubishamerabe wendautø ambubelø kòn cha, kaguende nui wamwandø tsabø mòrøbelø kua.

⁵ Trune kan asiimig pegwane managuen wendautø amrraamøn cha. Nuinukkurrimbe luløptinchun cha, kaguende asiimeelai wamwane mu kui mòrmeelø kua.—

⁶ Jesúsbe iigwan ‘øyeeg lataitøwein kòn’ cha, kemesra waminchene, øyeeg chippe, chiwan wamindinguen mòrmeelø kòn.

Jesús, tru Ubisha Ashibig Tabig

⁷ Incha Jesúsbe katø nòmun trenchibig kòn:

—Nabe ñimun isa kòmø, cierton trendamònrnun cha: Ubishamera kebambig yaskappe na kur cha.

⁸ Mayeeløba na arrumøwatø amrrubeløbe nileelø, maig kòbash marøb nila wesrabelø kòben, ubishamerabe nòmune mòrmuig kòn cha.

⁹ Nabe yaskab kur cha. Mòikkòben nai yaskabwan kebarrubiibe kaigyugurri wesraig kònrnun cha. Truipe kebib, webarub llirab uña, pumera mamelø wetòrranrrun cha.

¹⁰ Kan niliibe nilònrrippah, kwethappah, ka pinishinrrappatø arruben, trune nabe arruppe, srøig øsig kòmigwan tøgagònrri arrur cha, trurrigu tøgagòmburab tøgagònrri.

¹¹ Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha. Tru ubishameran tab ashibiibe nui øsig kuigwan ubishamerayasig purøbasran cha.

¹² Trune tru ka anweindø ashibiibe ubisha mabig lobo arri ashippe, ubishamerane chinchaindø luløptinchun cha, kaguende tru ubisha ashibig kòmøwei, katø ubishameragucha nuielø kòmøwein kuimba. Inchen lobobe ubisha sòtøyu kelula, merrarraben, yandø tru ubishamerabe nòòrøtø misran cha.

¹³ Tru anweindø ashibiibe luløptindan cha, kaguende anwandø isubig kua, ubishamerane nòm kusrenraindø.

¹⁴⁻¹⁵ Nabe ubishameran tru purø tab ashibig truig kur cha. Nai Mòskaimbe nan tab ashen, nagucha nai Mòskawan tab ashar cha. Øyeetøwei nabe nai ubishameran ashen, nòmguringucha nane ashibelø kòn cha. Incha nabe nai øsig kuigwan ubishamerayasig purøbasrar cha.

¹⁶ Nabe katøgan ubishamera tøgagur cha, i tulyuig kòmeeelø. Truilangucha nane pera arrumig palònrnrautan cha. Truiløbe nai wamwan mòrtrun cha. Trumaybe ubisha sòtømera kandø misren, ubishameran ashibikkucha kandø kònrnun cha.

¹⁷ Inchawei nai Mòskaimbe nan undaguig kòn cha, kaguende katøle utònrriptø, nabe natøwei nai øsig kòmigwan tranig kuimba.

¹⁸ Nane nai øsig kuigwan mugucha kerranrraamòtan cha. Treeg kòmøtø, na naashib tranar cha. Nabe øsig kuigwan mu mandamgaig tranamig tøgagøb, katø mu mandamgaig

katøle na utamig tōgaig kur cha. Øyeeg maramigwane nabe nai Mōskawan utig kōn— cha, trenchibig kōn Jesúsbe.

¹⁹ Inchen øyeeg wamindigwan judíosmera mōrabe, katøguen nōrøtø misrøbelø kōn.

²⁰ Incha mōiløgøben trenchibelø kōn:

—Kwaimandzig tōgaig kua, chugūinguen mōrmíg pasran cha. ¿Chinchabrre mōrgue?— cha.

²¹ Trune kaneløbe trenchibelø kōn:

—¿Mu kan kwaimandzig tōgaikkan øyeeg waminchaitarru? cha. ¿Kabe kan kwaimandzikkashmeelan tamartraitama chindah?— cha.

Judíosmera Jesúswan kaashib

²² Inchen Jerusalénsrømbe fiesta marøb kōbig kōn, tru merrabsrø Tiuswei yawan Tiusweindø kōnrrain cha tranøb marigwan katøle trunun isunrrab. Inchen larrø pishim põlmera kōbig kōn.

²³ Inchen Jesúsbe tru Tiuswei yau tru yaguetawan, Salomónwei yaskab tainug llirab uñene,

²⁴ truyu judíosmera tulsruabe, trencha payibelø kōn:

—¿Nam mu kuinguen mōrmíg melønrrai managatiirre øyeetø, øyeetø namun tōgagønrragu? cha. Isa kōmø, ñi Cristo kuabe, trube, kanmaytø kelarrab eshkau pøs— cha.

²⁵ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kōn:

—Yamba ñimun eshkaben, ñimbe na Cristo kuitamab kōremøn cha. Na nai Mōskawei munchiyu na chigøben mariilø, truiløbe naimburab treegwein kōn chib eshkan cha.

²⁶ Inchendø ñimbe nai ubisha utuelø kōmøwa, nane kōremøn cha.

²⁷ Nai ubishamerabe nai wamwan mōrøbelø kōben, nagucha nōmun ashibig kur cha. Incha nōmbe nai mendig amrrubelø kōn cha.

²⁸ Nabe nōmune managatig øsig kōmigwan tranen, managuen pinønrrabelø kōmøwei, katø nai taskugurrimbe mugucha kerranraamøn cha.

²⁹ Nai Mōskai nan truilan tranøbiibe mayeelan purab nuig kōben, Mōskawei taskugurrimbe mugucha kerranrrab kaimanrrun chibig kōn.

³⁰ Naba, nai Mōskaimbabe kandø ker— chibig kōn.

³¹ Inchene judíosmerabe kwetchab srug muta petønrrab katøguen srug kusruben,

³² Jesúsbe trenchibig kōn:

—Nabe nai Mōskaweimburabelan ñimui merrab chigøben purø nørreelø marøb kenamarig kōn cha. ¿Tru na treeg tabig mariiløyu, mōig kalø kuindørre nane sruutøga petønrrainchigüe?— cha.

³³ Inchene tru judíosmerabe trenchibelø kōn:

—Nam sruutøga petappe, ñi tabig marikkurrin kōmøtø, ñi Tiusweimburab purø trømbøig wamab, tru ñibe ka mōtøtø kōbendø: “Tius kur” chib pasraikkurrindø nambe petønrrab inder— cha.

³⁴ Inchene Jesúsbe nōmune trenchibig kōn:

—¿Tru maig maramigwan martrai ñimui pørigube øyeeg chibig pørig pasrømuitarru cha: “Ñimbe tiusmera kōn” cha, Tiusbe trendan taig.

³⁵ Tru Tiuswei wam pørigwan wamindinabelandøguen: “Tiusmera kōn” cha wamig kōbene, (katø tru Tiuswei wamwan pørigwane ka treeg kōnmab ashatø tarømarøptindamig kōmøn cha.)

³⁶ trube, Mōskai nuyasiitø tarømara, yu piraumay karua ørig: “Na Tiuswei Nusrkain kur” chibene: “Ñibe purø trømbøig wamab pasran” cha, ñimgan trenchib kōtirru? cha.

³⁷ Nai Mōskai mariilan na marmubene, trube, kōremørunrrigay cha.

³⁸ Inchen nai Mōskai mariilan na marene, trube, nan nui Nusrkain kuitamab kōremuindøgucha, tru na mariilandøguen kōrey chibig kōn. Nai Mōskaimbe nainug pasrøben, katø nabe nai Mōskaweinug pasrabig kuin kui nebua ashib, chigúi mōrøb inchappe.—

³⁹ Inchen nōmbe katøguen Jesúswan merrarrawa, sruamrrab inchen, nøbe nōmui utugurri iptinchibig kōn.

⁴⁰ Incha Jesúsbe tru Jordán pi ambøgatøsrømay katø ya, truyu kōrrømisrøbig kōn, Juan tru srøtøzhitø misaameran pi umbu ulsrøb uñisrø.

⁴¹ Inchen misaamerabe Jesúsweimay truba nu ambabe, nōmdø trenchibelø kōn:

—Juanbe Tius nøba pasrain kui asha kōnrrai mariilø marøppe, marmuindøgucha, ø mōweimburab nø chi wamindiiløbe kerriguba isa kōmubwei indin kōn— cha.

⁴² Incha misaamerabe Jesúswan truba nu kōrebelø kōn, truyube.

¹ Kan mōg Lázaro taig Betania pueblorrig tru Maríaimba, Martaimba nuchaabe kwanrrō tsubig kōn.

² Tru Maríabe, Señorwei srōb pala tru purō may irrabzhigwan lusha, nui srōbwan pusru-utōga pinōmōrōbig kōbig, truiḡ kōben, tru Lázaro kwanrrō tsubiibe nui nuchag kōbig kōn.

³ Inchen tru nui pa nuchalōbe Jesúsweisrōmay karua ōrōbelō kōn:

—Señor, ñi undaaraiḡ kwanrrō tsun— cha, eshkanrrai.

⁴ Inchen Jesúsbe trunun mōrabe, trenchibig kōn:

—Tru kwanrrōbe kwam kwanrrō kōmōtō kōn cha. Treeg kōmōtō, Tiuswei maya nuguen tabigwan kenamaramigweyasig kōn cha, treeg mariitōga Tiuswei Nusrkawan maya nuguen tabig marig kōnrrai.—

⁵ Jesúsbe Martanba, numōsrawanba, nuchawanba truba undaguig kwagucha,

⁶ tru Lázarobe kwanrrō tsun taingucha, tru nō tsuinug katōgucha Jesúsbe pa kwalōm srarrabig kōn.

⁷ Incha nōbe nui kusrenanōb pera uniilan trenchibig kōn:

—Judeasrōmay katō amun— cha.

⁸ Inchene nōmbe trenchiptinchibelō kōn:

—Kusrennōbig, judíosmera trusrō yamba ñun srug muta, peta ñun kwetchab inchib kuig yanatō kōben, ¿trusrōmay katō inrrapteh?— cha.

⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig kōn:

—¿Kan mawabe doce uras tōgaig kōmuitarru? cha. Pōs, kan kwalōm uñibiibe srurrengwamōn cha, kaguende yu pirau tōr pilimba.

¹⁰ Trune kan yem uñibiibe srurrengwanrrun cha, kaguende yembe tōr chigaig lōstiig kua.—

¹¹ Inchabe katō Jesúsbe trenchibig kōn:

—Lázaro namui trendō asiibe kiain kōn cha. Inchendō nabe nun kasrōnanrrab inrrab— cha.

¹² Inchene nui kusrenanōb pera uniilōbe trenchibelō kōn:

—Señor, trube, kiptō tsuibe, treebe tammisrtrab kuinrrun— cha.

¹³ Jesúsbe Lázaro kwain kōn cha waminchib pasrōben, trune nui kusrenanōb pera uniilōbe: “Ka kib tsun” chitanmab isua pōnrrabelō kōn.

¹⁴ Inchabe Jesúsbe tōrgandō trenchibig kōn:

—Lázarobe kwabguen indan cha.

¹⁵ Nane ñimuimburappe tabguen kōtan chibig kōn, truyu na mu kaagúikurri, kaguende trumaybe ñim nan kōrenrrain cha. Trube, nun ashchab amun— chibig kōn.

¹⁶ Inchene Tomás, tru Gemelo taibe, tru katōgan kusrenanōb pera uniilan trenchibig kōn:

—Namgucha, trube, amun cha, nōba kegōtō kwanrrab.—

Jesúsbe kwabelanguen ōsiiranōbig

¹⁷ Incha Jesús puabe, Lázarone sōrig chabguen pib kwalōmguen purayain kuin kui ashibig kōn.

¹⁸ Betaniabe Jerusalén pulutō kōbig kōn, truyugurri kan pōn kilómetro kōsrōnsrō.

¹⁹ Inchen judíosmerabe Martanba, Maríamba nuchag kwain kōben menrra isui inchimōnrrai, lincha purrōnrrab truba yam amrruin kōbig kōn.

²⁰ Inchen Martabe Jesús pub arrun taig mōrōppe, katōnrrab webiben, trune Maríabe yau ka kōrrōmisrōbig kōn.

²¹ Inchabe Martabe Jesúswan trenchibig kōn:

—Señor, ñi yu tsuig kuinguen nai nuchag kwamumba cha.

²² Inchendō mōingucha Tiuswan ñi chi miabendō, tranrrab kui ashar— cha.

²³ Inchene Jesúsbe Martane trenchibig kōn:

—Ñui nuchaabe katōle ōsiiranrrun— cha.

²⁴ Inchen Martabe trenchibig kōn:

—Nabe ashaweim pasrar cha, tru kwabelō srabe kwalōm katōle ōsiiraben, Lázarobe ōsiirabwei inchab kui.—

²⁵ Inchene Jesúsbe nune trenchibig kōn:

—Katōle ōsiiramiba, ōsig kōmibabe na kur cha. Nan kōrebiibe kwawagucha, ōsig kōnrrun cha.

²⁶ Inchen mutōgucha ōsig uñibig nan kōrebiibe managucha kwanraamōn chibig kōn. ¿ligwan kōretirru?— chibig kōn.

²⁷ Inchene Martabe trenchibig kōn:

—Nai Señor, ō, cha. Ñibe tru Cristowein kuin kui kōrewa pasrar cha, tru Tiuswei Nusrkai yu piraumay attrabig kōbig.—

Jesús kishib

²⁸ Truigwan chab trenchabe, Martabe numøsráí Maríán wamønrrab ya, nundø nilø trenchibíg køn:

—Kusrennøbiibe yu pua, ñun waman— cha.

²⁹ Inchen Maríabe møra mallatø kurra, Jesúswan ashchab ibig køn.

³⁰ Inchen Jesúsbe katøgucha pueblø yu pumø, tru Marta katinuutø srø pasrabig køn.

³¹ Inchen María truba mallatø kurra, webyai ashippe, judíosmera tru yau nun menrra isui inchimønrrai lincha purrabeløbe wendautø ambubelø køn, sørin tulsrø kishchab yaitamab isua.

³² Inchen Maríabe Jesús pasrainug puabe, nui merrab trenchib tømønnsrøbig køn:

—Señor, ñi yu tsuig kuimbe, nai nuchag kwamumba— chib.

³³ Inchen Jesúsbe Maríaba, katø tru lincha amrrubelø judíosmeragucha kisi ashabe, nuinetø truba truba isui inchibig, kan mandøguen kømui inchib køn.

³⁴ Incha nømun trencha payibig køn:

—¿Chu sørøgue?— cha.

Inchene nømbe:

—Señor ashchab amø— chiben,

³⁵ Jesúsbe kishibig køn.

³⁶ Inchen judíosmerabe trenchibelø køn:

—Au, truba undaguig kwaasøna— cha.

³⁷ Inchen møiløgsrønbe nømmdø trenchibelø køn:

—I møg tru kab ashmígwanma tamarøbiibe, ¿Lázarongucha kwamønrrai inchibsrømøshat?— cha.

Lázaro katø øsiirab

³⁸ Inchen Jesúsbe katøle nuinetø truba truba isui pasrøwa, tru sørinug kemallibig køn. Truibe kan nu trab købig køn, kebambinuube kan nu sruutøga kasraikke.

³⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Srugwan kusruy— cha.

Inchen Marta tru kwabigwei nuchaabe trenchibig køn:

—Señor, yandø irrøraig kuinrrun cha. Kaguende kwaiibe chabguen pib kwalømguen køn— cha.

⁴⁰ Inchen Jesúsbe nun trenchibig køn:

—¿Yamba na ñun trenchib mørgøppèh cha, ñi nan kørewabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan ashchabguen?— cha.

⁴¹ Inchen yandø srugwan mendamaren, Jesúsbe srømbalaneb neeshabe trenchibig køn:

—Nai Møskai, mayanguen ungwa, ungwa cha, kaguen nan mørtan cha.

⁴² Ñibe chu uraskucha nane mørøbig køn cha. Inchendø nabe øyeeg chippe, misaamera yu pøtøgatan pønrraikkurri trenchar cha, nane ñi karua ørig kui kørenrrai.—

⁴³ Incha iigwan chab trenchabe, truba mur wamabig køn:

—¡Lázaro, webamø!— cha.

⁴⁴ Inchene tru kwabiibe tasiimeran srøbmeran llensumeratøga kirrig, maløwane llensutøga pinappulig webarruptinchibig køn. Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Picha, ibasay— cha.

Jesúswan kemørtrab waminchib

(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Inchen judíosmera truba nu tru Maríán ashchab amrrubeløbe, Jesús treeg marigwan asha, Jesúswan kørebelø køn.

⁴⁶ Inchen truyu møiløgsrøn fariseosmeraisrømay ambabe Jesús chi marigwan nømun waminchen,

⁴⁷ sacerdotesteran karubeløba, fariseosmeraba misra, tru maig maramigwan asha marøbelø Setenteelan wama, tulundzunabe, trenchibelø køn:

—¿Nambe mandø inchab? cha. Kaguende tru møøbe Tius nøba pasrain kui asamig truba truba mariilø kenamaran cha.

⁴⁸ Øyeetø martrai nam elachene, mayeeløba nun køreben, Romasrø karubeløbe amrrua, namui Tiuswei yawanba, namui maya misagwanba chab pinishinrrun— cha.

⁴⁹ Inchen møikkøsrøn nømui utuig, Caifás taig, tru pilawan maya sacerdotesteran nø karub sacerdotebe trenchibig køn:

—Kan ñimbe ni chigúinguen mørmøwa køn cha.

⁵⁰ Maya misagwan ørøba pinisailø købgunrriibe, nam maya misagweyasig kan møøtø kwamikkèn søl kui, treegwandøguen ashmeelø kø chindah— cha.

⁵¹ Incha Caifásbe trenchippe, ka nõ trenchig køptø trenchimuig køn. Kaguende tru pilawan nõbe tru maya sacerdotesperan nõ karub sacerdoti kuig køppe, Tius trenchinrrai isungaruben trendaig køn, maya judíosmerayasig Jesúsbe kwanrrab køn cha.

⁵² Katø tru i maya misagweindø kømøtø, mayeelø Tiuswei ureemera truørø amba warabelan kanbalatø tulundzunamig kønrrai, treegweyasiiba køn cha.

⁵³ Tru kwalømgurri judíosmeran karubeløbe Jesúswane kwetchab cha waminchibelø køn.

⁵⁴ Treekkurri yandø Jesúsbe judíosmerai utube mayeelø ashchai uñmíig køn. Incha Judea piraugurri webya, kanbalø mu misag warab waraimønug tru puluwansrø, Efrain taig pueblosrømay ibig køn. Incha trusrø nui kusrenanøb pera uniløba kørrømisrøbig køn.

⁵⁵ Inchen tru judíosmerai Pascua Fiesta pumig yandø lamø paløben, wambig nõørøsrøngurri misaamerabe Jerusalénsrømay truba nebambubelø køn, kaig marigwan chish misrtrab, tru Pascua Fiesta pumøwatø.

⁵⁶ Jesúswan lab amøña, Tiuswei yau purrøwabe, nõmdø kangurrin kangurri trenchib payiyabelø køn:

—Ñimbe maig isugue? chib ¿fiestayumaybe ni arrubguen inchimuisruandø?— chib.

⁵⁷ Inchen sacerdotesperan karubeløba, fariseosmerababe karuin købig køn, mõikkøben Jesúswan chu wai ashibiibe, eshkanrrain cha, Jesúswan kemøtrab.

12

*Kan ishug purø may irrabzhigwan Jesúswan itølushib
(Mt 26.6-13; Mc 14.3-9)*

¹ Pascua Fiesta maramig trunewei pa kwalø m paløbenba Jesúsbe Betaniasrømay ibig køn, tru kwabelai utugurri nõ øsiirangaruig møg, Lázaro tsuisrømay.

² Truyube Jesúswan tab inçhab kan mamig tamara nena, Martabe pirishiben, Jesúsba mishatsigu purrabelai utu Lázarogucha wabig køn.

³ Inçhene Mariåbe purø may irrabzhig nardotøzhig marig libraburab srua arrubig køn, truipe truba nuweyig. Incha nõbe Jesúswei katsig tambalyu itølushabe, nui pusruutøga pinømøøbig køn. Inchen tru may irrabzhiitø ya øø kebig køn.

⁴ Inchen Judas Iscariote, Jesús kusrenanøb pera unilai utuig, tru Jesúswan wendø nun ashig kømui inçhibelan tranrrabiibe trenchibig køn:

⁵ —¿Waachameran purugumig i may irrabzhigwan kan trescientos denarioswei yanamdiig kømø, chindah?— cha.

⁶ Inçhendø Judasbe waachameran isubig kua kømøtø, niliig kua, trendaig køn. Katøgucha nõmui anwane nõ esegab srua uñibig kua, truyu pusrigwan wesrubrre inçhibig køn.

⁷ Inçhene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ka marbash cha. Nan søram kwalømwei esegawa tøgagúin køn cha.

⁸ Waachamerane chu uragucha ñimui utube tøgagønrrun cha. Trune nane ñimui utube ñimbe chu uragucha tøgagønrraamøn— cha.

Lázaron kwetchab inçhib

⁹ Truba nu søtø judíosmera Jesús Betaniasrø unan taig wammøøppe, trusrømay ambubelø køn, nun ashchab isuatø kømøtø, tru kwailai utugurri nõ øsiiranig Lázaron ashçhappa.

¹⁰ Inçhene sacerdotesperan karubeløbe Lázarogucha kwetchab wamincha kørrømisrøbelø køn,

¹¹ kaguende Lázarogurrindø judíosmerabe truba nu tarømisra, Jesúswan køreben.

Jesús Jerusalénsrø kebib

(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Indiibe katø kwalø m Jesús Jerusalénmay attrab køn taig wammøøppe, misaamera tru fiestayumay purø nu søtø amrrua pasrabiibe,

¹³ palma ishiimeran muta, Jesúswan trenchib trashib katønrrab webambubelø køn: “¡Hosanna! chib.

¡Señor Tiuswei munchiyu nõ ørig arrubiibe,

tru Israel misagwei Rey, mayanguen tab kuig køn!” chib.

¹⁴ Jesúsbe kan burro-unøzhig pasrain køben, trunun itøguana ibig køn, Tiuswei wamyu maig pørig køben treekke:

¹⁵ “Jerusalén, kørig kui inçhimøta cha.

Asay cha, ñimui Reybe kan burra lluig burro-unøyu itøguana attrun” taig.

¹⁶ Srøbatøbe Jesúswei kusrenanøb pera uniløbe øyeeg mariilane chi chibig kuinguen ashmeelø køn. Inchen yandø Jesúswan purø nuig, purø tabig mara kusruben, truyu wetøgørrabelø køn, tru øyeeg pørig pønrrabiibe, nuimbura pørig pønrrøwa, nun tru øyeeg mariilan eshkaibig kuin kui.

¹⁷ Tru Lázaro kwaben sörig truyu waben, tru misaamera Jesúsba pönrabelø købeløbe nøm maig asigwan eshkab waminchibelø køn.

¹⁸ Inchagurri tru nu misag sötögucha Tius nøba pasrain kui asamig i tru marigwan wammørabe, Jesúswan katönrab webambubelø køn.

¹⁹ Inchene fariseosmerabe kangurri kangurri trenchibelø køn:

—Au, chiguen maramgaig køn cha. Ñinguen asay cha. Maya misaabe kerriguba nui wendautø chab amban— cha.

Møilögösrøn griegosmera Jesúswan lab

²⁰ Misaamera Jerusalén fiestasø Tiuswan køriibala tabig waminchab nebambubelai utu truyu møilögösrøn griegosmeragucha tögagøbig køn.

²¹ Incha truiløbe tru Felipe Galilea pirau betsaidasriigwan kemallabe, trenchibelø køn:

—Kasuku, namune Jesúswan ke asinrrabna køtan— cha.

²² Inchen Felipebe ya, Andréswan eshkaben, nømbe pailøba Jesúswan eshkanrrab ambene,

²³ Jesúsbe trenchibig køn:

—Møg Misra Arrubigweyasig purø nuig, purø tabigwan kenamaramig yandø uta pun cha.

²⁴ Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamönrurun cha: Kan tirigu trulma pirau peña kwamøwabe, chu uragucha kan truldø kønrurun cha. Trune pirau peña kwawabe si, truba nu larrøbichib misran cha.

²⁵ Møikkøben nui øsig kømigwan undaguibe yandø pinab pinamig nebunrrun cha. Trune møikkøben yu pirau nui øsig kømigwan tsalø inchibiibe, managatig øsig kømigweyasig esegawa tögagönrurun cha.

²⁶ Inchen møikkøben naiwan marøb megabiibe, nai mendig arrumig køn cha. Incha na chu pasrøben, nai mendig megabikkucha truyutøwei pasrönrurun cha. Møikkøben naiwan marøb megabigwane nai Møskaimbe nune truba tab inchun chibig køn.

Jesús nui kwamigwan eshkab

²⁷ Møimbe nane manrrau isubiitø purø trømbøig køtan chibig køn. ¿Nabe mandø chinrrab køh? cha: “¿Nai Møskai, nan øyeeg trømbøig møi pumönrrai purømisrtra” chinrrab kø, chindah? cha. Treeg kømøtø, nabe øyeeg punrrabigu pasrönrabwei arrur cha.

²⁸ Nai Møskai, ñui munchiwan maya nuguen tabig kønrrai mar— cha, trenchibig køn.

Inchene srømbalasrøngurri kan wam mørø, trenchibig køn:

—Nabe nai munchiwan yandø maya nuguen tabig kønrrai marar cha. Katøyukken maya nuguen tabig kønrrai maramönrurun— cha.

²⁹ Inchen misag truyu mørøb purrabeløbe trenchibelø køn:

—Kan palaig trashitan— cha.

Inchen kaneløbe trenchibelø køn:

—Nune kan ángel wamindinrrun— cha.

³⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—I wam mørø wamindiibe, nayasig kømøtø, ñimuyasig køn cha.

³¹ Møin køn chibig køn, yu pirau maig kønrraigwan asha maramig. Katø møin køn, chibig køn, yu pirau nø karub pasrabig, Satanáswan wambig wegutsamig.

³² Incha nabe piraugurri kusruig kua, mayeelø naimay amrrug kui inchai maramönrurun — chibig køn.

³³ Øyamay Jesúsbe mandø kwamigwan eshkabig køn.

³⁴ Inchen misaabe nune trenchibelø køn:

—Tru maig maramigwan martrai pøriiløyube trenchibig køn taig nambe mørøbelø ker cha: “Cristobe managatig wanrrabig køn” cha. Inchen ¿ñibe mandø chigu cha: “Tru Møg Misra Arrubiibe kusruig kømig nebunrrun” chippe? ¿Tru Møg Misra Arrubiibe mu køh?— cha.

³⁵ Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Katögucha kan maya yanatø tørbe ñimui utu pasrönrurun cha. Tør tögagøppatø tøryu amønay cha, løstigi ñimun ke ka inchib latatø merrarramönrrainbe, kaguende løstøyu uñibiibe chumay ib pasrarmabguen ashmøn cha.

³⁶ Ñim tru tørwan tögagøppatø, tørwan kørey, chibig køn, tørwei ureemera kønrραπε.—

Øyeelan chab trenchabe, Jesúsbe tarømisra, nømuiinukkurri trubabig køn.

Judíosmera Jesúswan tru Cristo kømuitamab køremub

³⁷ Yeeg nørreelø chigøben Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø nømui merrab Jesúsbe kenamaringucha, nune køremeelø køn.

³⁸ Kaguende Isaías, tru Tius maig karuigwan eshkab møg øyah chib pørig nebunrrain kuig køn:

“Señor Tius, ¿namui eshkaigwane mu køreitaru? cha.

¿Señor Tiusbe nui maramburab maramigwan mun kenamarah?” cha.

³⁹ Inchawei nõmbe treeg kuitamappe køremeelø køn. Kaguende Isaiásbe trencha pørig købig køn:

⁴⁰ “Tiusbe nõmun kabmeran ashmeelø kønrrai marøb, katø nõmui manrrømeran murelø kønrrai marøb indig køn cha,

kaptøga chigúi ashmøwei, nõmui manrrøtøga chigúinguen mõrmøwei inchain cha, nõm nuimay llirawa amrruben, tamarilø kømønrrain” chib.

⁴¹ Isaiás øyah chippe, Jesúswei tørguegwalmabigwan nõbe asha kua, nuimburab treeg wamindig købig køn.

⁴² Treeg kuingucha tru utu ashib karubeløguen nun truba nu kørebelø køn. Inchendø nõmbe fariseosmeran kørig køptø nõm kørewa pønrrain kui ashchai mayeelai merrappe chi kenamarmeelø køn, tru judíosmera tulundzuni yaugurri webusriilø kømønrrab.

⁴³ Kaguende nõmbe misaamera maya nuguen tab indiilø kømigwan chullelø købig køn, Tius maya nuguen tab indig kømigwan kømøtø.

Jesús wamindiibe misagwan maig kønrrabigwan asha mara kørrømarøb

⁴⁴ Inchen Jesúsbe truba mur waminchib trenchibig køn:

–Møikkøben nan kørebiibe nan køremøtø, nai Møskai nan karua ørøbigwan køren cha.

⁴⁵ Inchen nan ashibiibe, nan karua ørøbigwan asan cha.

⁴⁶ Nabe arruppe, yu piraumay kan tør lataig arrig køn chibig køn, mutøgucha nan kørebiibe løstøyu kørrømisra pasrømønrrai.

⁴⁷ Inchen mõikkøben nai wamwan mõrendø, maig taigwan mõra marmígwane, nun maig maramigwane na asha marmur cha. Kaguende nabe yu pirauelan maig maramigwan na asha mara kørrømartrab arrumøtø, misagwan kaigyugurri wesranrrab arrig køn cha.

⁴⁸ Inchen mõikkøben nan kaashib, na wamindigwan mõrmub inchibiibe, maig kønrrabigwan asha kørrømartrabig chabguen nõbe tøgaguen pasran cha. Tru na nun wamindi wamdøwei tru srabe kwalømbe nun maig kønrrabigwan asha mara kørrømartrun cha.

⁴⁹ Kaguende nabe waminchippe, naimburaptø waminchimøtø, Møskai nan karua ørøbig chi tamigwan chiwan wamindamigwan nane nõ karuig køn cha.

⁵⁰ Incha tru nõ martrai karua pasriibe managatig øsig kømig, treeg kui, nabe ashar cha. Inchawei na waminchippe, nai Møskai nan maig wamindingaruigwan nabe treeg waminchar— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

13

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan srøbwan kwallib

¹ Yandø tru Pascua Fiesta pumig kan kwalømdø paløben, yandø yu piraugurri Møskaweisrømay yamig puin kui Jesúsbe ashibig køn. Yu pirau amøñibelan nuielane chu uragucha nõbe undaarabig kua, mõimbe øyeeg newan srabegatig undaarag køn.

² Inchen mab purramnetø nugwaimandziibe Simónwei nusrkai, Judas Iscariotei manraube, Jesúswan ashig kømui inchibelan tranrrai isungarubig køn.

³ Inchen Jesúsbe chiwandøgucha nõ asha martrai Møskaimbe nui tasku pønrrain kui ashib, katø nõbe Tiusweinukkurri webarrua arrua, katø Tiusweimaytøwei yamig kui ashib inchibig køn.

⁴ Incha Jesúsbe mab wainukkurri kurra pasramisrøb, pala kewa pasraigwan wesrawa, kan toallan nemøra, pørønawa,

⁵ trugurrimbe kan paila-unøyu pi usrøb, nui kusrenanøb pera uniilan srøbmeran kwalla, nui pørønawa pasraig toallatøga pinømørøbig køn.

⁶ Incha tru Simón Pedron srøbwan kwallchab inchene, nõbe trenchibig køn:

–¿Señor, ñigan nan nai srøbmeran kwallchindirru?— cha.

⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

–Na mõi marøb waigwane ñibe chigúinguen ashmøn cha. Inchendø tsøndasrømbe chigúi ashchun— cha.

⁸ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

–Nan kuimbe, managuen ñibe nai srøbmerane kwallchaamøn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

–Na ñui srøbmeran kwallmubene, ñibe nainuube chi asamig tøgagømønrrabguen— cha.

⁹ Inchen Simón Pedrobe trenchibig køn:

–Señor, trube, treeg købene, srøbwandø kwallmøtø, tasigwan kinøsrøb, turwan chishtø pirtra— cha.

¹⁰ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Chab piraibe srøbwandøwein kwalamig palan cha. Kaguende asr ørøba chishtø køn cha. Ñimbe yandø chishelø køn cha, søteeløbabe treetø kømuingucha.—

¹¹ Nun tru ashig kømui inchibelan tranrrabiibe nøbe manawei mu kui asha kua: “Søteeløbabe chishelø kømøn” cha trendaig køn.

¹² Yandø Jesúsbe nømui srøbmeran chab kwalla, nui pala kewagúigwan katøle kewa, mishatsigu wamisrabe, trenchibig køn:

—¿Na ñimun øyeeg marigwan ñimbe chigúi mørgueh? cha.

¹³ Ñimbe nane: “Kusrennøbig” cha wamamba, katø: “Señor” cha wamamba indan cha, trumaybe sølwein tan cha. Kaugen nabe treegwein kur cha.

¹⁴ Pøs na Señor, na Kusrennøbikken ñimui srøbmeran kwallene, ñimigucha kangurrin kangurri srøbmeran kwalamig køn cha.

¹⁵ Nabe ñim asha kusrenrai mara pasrar cha, na mari lataitøwei ñimigucha martrai.

¹⁶ Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kan mendig megabiibe nun martrai karubigwan purab nuig kømøn cha. Katø kan karua øriinabiibe tru karua ørøbigwan purab nuig kømøn cha.

¹⁷ Ñim iilan chigúi asha, treegwan marabe, mayanguen tab kuilø køn cha.

¹⁸ Nabe ñimun øyeeg waminchippe, søteelanbabe øyeeg chimur cha. Kaguende møilan na lawa wesruilø kui nabe asha pasrar cha. Inchendø, Tiuswei wamwan pørigu øyeeg pasrabig nebunrrain køn cha: “Tru naba lincha mab wabiibe nan srøb kusrawa eshkan” taig.

¹⁹ Inchawei nabe møingurri nabe ñimun eshkar cha, øyeeg puraimøwatø, øyeeg puraibene, tru Nabe Na kuin kui kørenrai.

²⁰ Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun: Na karua ørigwan tab wamab utabiibe nan utan cha. Inchen nan utabiibe nan karua ørøbigwan utan— chibig køn Jesúsbe.

*Judas ashig kømui inchibelaingatø pasramisrtrab køn cha, Jesús eshkb
(Mt 26.20-25; Mc 14.17-21; Lc 22.21-23)*

²¹ Jesúsbe iilan chab trenchabe, nune chindamguengaig isuben, maig kuigwan kelarrab eshkb trenchibig køn:

—Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim møikkøsrøn nan ashig kømui inchibelaingatø misra, nan tranrrab køn— cha.

²² Inchen nui kusrenanøb pera uniløbe mun waminchib waig mørmøwa, nømbe kangurrin kangurri malau asiyabelø køn.

²³ Inchen møikkøsrøn nui kusrenanøb pera unig mas undaaraiibe Jesúsweim pulu mab wabene,

²⁴ Simón Pedrobe mun waminchib wain kui pay chib, señas marøbig køn.

²⁵ Inchen tru pulu wabiibe pechoyu kemenda, Jesúswan payibig køn:

—Señor, ¿møig kerah?— cha.

²⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na pirrim pitin kebisha, møigwan tranen, truig kønrrun— cha.

Incha pirrim pitin kebisha, Simón Iscariotei nusrkai Judaswan tranøbig køn.

²⁷ Inchen Judas pirriwan utøben latatø, Satanásbe nui manrrau kebiben, Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Tru ñi marøb pasraigwane petø mar— cha.

²⁸ Inchen mishatsigu mab purrabeløbe chindimba trendermab møikkucha chi tainguen mørmeelø køn.

²⁹ Katøgucha Judasbe anwan nø esegawa sruaig købene, møiløbe treeg isubelø køn: “Jesúsbe fiestayuwei chi palabigwan penøtah, kabe waachameran maitøguen tranø” ta, chindermab.

³⁰ Inchen yandø Judasbe pirriwan utaptø webiben, yandø yem købig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

³¹ Inchen yandø Judas webiben, Jesúsbe trenchibig køn:

—Mømbe tru Møg Misra Arrubiibe maya nuguen tabig indig kønrrai maren, Tiusbe nuinug maya nuguen tabig indig kønrrai maran cha.

³² Tiusma Cristoinug maya nuguen tabig marig kuig køppe, Tius nøgurringucha Nusrkawane nuinuutøwei maya nuguen tabig martrun cha. Tru purø nuig tabig kønrrai maramigwane petø martrun chibig køn.

³³ Nai ureezheelø, yandø ñimbabe maya yanatø unamønrrun cha. Ñimbe nane lanrrun cha. Inchendø na judíosmeran trendaig købigwandøwei mømibe ñimun trendamønrrun cha: “Na yamsrømay ibene, ñimbe amrrunrrab kaimanrrun” cha.

³⁴ Nabe ñimune kan srøig martrai karua pasrar cha: kangurrin kangurri undaarayamig. Na ñimunma mandø undaaraiibe, treetøwei ñimngucha kangurrin kangurri undaarayamig cha.

³⁵ Ñim kangurrin kangurri undaguelø købene, maya misaamera ñimune nai kusrenanøb pera uniilø kui ashchun— chibig køn.

Pedron Jesúsbe nan ashmíg kur chinrrautan chib

(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Inchen Simón Pedrobe Jesúswan trencha payibig køn:

—Señor, ¿Chumay inrrainchigu?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Na yamsrømay ibene, ñibe nai mendig attraamøn cha mømibe. Inchendø tsøndatøsrømbe si, attrabguen— cha.

³⁷ Inchene Pedrobe trencha løtabig køn:

—Señor, ¿mømibe nabe chindimba arrumønrrain køh? cha. Nabe ñuimburaub nai øsig kuigwan tranrraptøweim pasrar— cha.

³⁸ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—¿Ñigan isa kømø, naimburab ke kwanrraptø pasrar chitirru? cha. Pøs nabe isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Kallu wamømwatø, ñibe pønmayguen nan ‘ashmíg kur’ chinrrautan cha.

14

Jesúsbe Møskaweinug pumig may køn

¹ Ñimbe ñimui manrrau ke kan mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøtay cha. Tiuswan køreb, katø nangucha kørey chibig køn.

² Nai Møskawei yaube purramig truba truba pønrran cha. Treeg pønrrømuimbe, trube, kanmaytø eshkabsrubrainrrun cha. Nabe ñimuyasig purramig trusrø tamartrab yar chibig køn.

³ Incha nabe ya, tru purramigwan chab tamarabe, katøle nabe natøwei ñimune pera inrrab arrumønrrun cha, na chu waben, ñimngucha truyutøwei purrønrrai.

⁴ Ñimbe tru na chumay yamigwan ashib, katø maywan ashib inchibelø køn— chibig køn.

⁵ Inchene Tomásbe Jesúswan trenchibig køn:

—Señor, ñibe chumay inrrab kuinguen mørmø cha. ¿Mas maywane nambe mandø incha asig kwaasamørra?— cha.

⁶ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nabe may køb; tru newan ciertonig køb; katø øsig kømig køb kur cha. Inchawei Møskaweinube nagurrin kømíbe mugucha attraamøn cha.

⁷ Ñim nan isa kømø nebua ashibelø kuig kuimbe, nai Møskawangucha nebua ashibelø købsruig kuinrrun cha. Møingurrimbe Møskawan nebua asan cha. Mømibe yandø ñimbe katøga asin køn— cha.

⁸ Inchene Felipebe trenchibig køn:

—Señor, Møskawan namun asingarurra cha. Trutøgabe tsabø kønrrautan— cha.

⁹ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Felipe, ¿katøgucha nane mu kui ashmøtirru? cha, na ñimui utu ya yana uñen. Nan ashibiibe, Møskawangucha asan cha. Treebe ¿ñibe mandø chigu cha: “Møskawan asingarurra” chippe?

¹⁰ ¿Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrain kui ñigan køremøtirru? cha. Na ñimun wamindiiløbe ka naimburaptø wamindiilø kømøn cha. Treeg kømøtø, Møskai nainug pasrabig nui maramelan marøbig køn cha.

¹¹ Nabe nai Møskaweinug pasrøben, nai Møskaimbe nainug pasrabig kuin kui kørerray cha. Trengømuppe, na mariilandøguen isua asha, kørey chibig køn.

¹² Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Nan kørebiibe nøgucha na mariilan martrun cha. Incha treetøguen kømø, mas nørreeløguen martrun cha. Kaguende nabe Møskaweisrømay inrrainchar cha.

¹³ Chiwandøgucha nai munchiyu miabene, trunune nabe maramønrrun cha, Nusrkai Møskawan maya nuguen tabig kønrrai martrab.

¹⁴ Chiwan køben ñim nai munchiyu miabene, nabe maramønrrun, chibig køn Jesúsbe.

Jesús Espíritu Santon ørtrab misrøb

¹⁵ Ñim nan undaguelø kuabe, na maig maramigwan martrai pønrrailan møra martrun cha.

¹⁶ Inchen nabe Møskawan miamønrrun cha. Inchen nøbe katøgan chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig ñimun tranrrun cha, managucha ñimba lincha pasrønrrai,

¹⁷ tru Espiritu newan ciertonigwan. Truigwane tru Tiuswan ashmø misaamerabe utønrrab kaiman cha, kaguende nune ashmøwei, mu kui mørmøwei inchibelø kua. Trune ñimbe nun ashibelø køn cha. Kaguende nøbe ñimba pasrab, katø ñimuinug pasrabig pasrønrrab køn cha.

¹⁸ Nabe ñimundø peta korrømarøtø, nabe katøle ñimuimay arrumønrrun cha.

¹⁹ Kan maya yanayutø nane yu pirau misaamerabe nane mas ashmuben, trune ñimbe nan ashchun cha. Na øsig waikkurri, ñimgucha øsiguelø kønrrun cha.

²⁰ Inchen ñimbe tru kwalømbø nai Møskaweinug nabe pasrabig kui ashib, katø ñimbe nainug pønrrøben, nagurrimbe ñimuinug pasrabig kui ashib inchun chibig køn.

²¹ Møikkøben na maig maramigwan martrai karuilan uta tøgagua, trunun møra marøbiibe, truiibe nan undaguig køn cha. Inchen nan undaguigwane nai Møskai undaaraig kønrrun cha. Inchen nagurringucha nun undaara, na maig kuigwan nuinug kenamisrtrai maramønrrun— cha.

²² Inchen Judas (tru Iscariote kømø, katøgan Judasbe) trenchibig køn:

—¿Señor, pirau misaamerabe ñi maig kuigwan kenamarmubendø, namune ñi maig kuigwan mandøgurri kenamartrab inchigu?— cha

²³ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Møikkøben nan undaguibe na maig taigwan møra martrun cha. Inchen nai Møskaimbe nun undaaranrrun cha. Incha naba, nai Møskaimba nuinumay amrrua, nambe nuinug purramønrrun cha.

²⁴ Nan undaguig kømíibe na maig taigwan mørmíig køn cha. Na eshkar wamindigwan ñim mørøb kuibe nain kømøtø, nai Møskai nan karua ørøbigwein køn cha.

²⁵ Øyeelan nabe ñimun kerriguh trenchar cha, na ñimba pasrappatø.

²⁶ Inchendø tru Espiritu Santo, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, Møskai nai munchiyu øramig, truiibe ñimun chiwandøgucha kusrenanøb, na chi tailane kerriguh katøle isunanøb pasrønrrun cha.

²⁷ Nabe ippe, ambumay imay chi isumgaig purø tab købigwan ñimun korrømarøb, katø nai chi isumgaig purø tab købigwan ñimun tranøb inchar cha. Tru ambumay imay tab købigwan na traníibe, yu pirauelø tranig lataig kømøtø køn cha. Ñimui manrrau ke mandø kuinguen kømui lataig isui inchimøwei, kørig kui inchimøwei inday cha.

²⁸ Na ñimun øyeeg taigwan ñimbe mørig køn cha: “Nabe ya, katøle ñimuimay arrumønrrun” cha trendaigwan, ñim nan, undaguelø kuimbe: “Møskaweinug inrainchar” taig mørøppe, ñimbe kasraarabsruinrrun cha. Kaguende nai Møskaimbe na lataitøguen kømø, mas nuig køn cha.

²⁹ Øyeeg puraimøwatø, nabe ñimune kanmaytø iigwan eshkar cha, treeg puraibene, nan kørenrrai.

³⁰ Møimbe yandø ñimbabe menrra waminchimumønrrun cha. Kaguende Satanás, yu pirau ke nø karub pasrabiibe yandø arrun cha. Truiibe nababe chigucha chi asamig chigaig køn cha.

³¹ Inchendø pirau misaamerabe asam kusremig køn cha, nabe nai Møskawan undaguig køb, trurrigu nabe Møskai maig martrai karuigwan treeg marøbig kuin kui.

‘Kurray, chibig køn, yugurri amrrab— cha.

15

Uvas tusrba, nui srarmeraba

¹ Jesúsbe katø trenchib waminchibig køn:

—Tru uvas tusr ciertoníibe na køben, nai Møskaimbe tru ellmarøb kwallibig køn cha.

² Nøbe nainug srarmera uvas niimeelane lutiicha, petappe, trune tru uvas nigabelane katøguchinguen may niirrai tamara parøb chishmarøbig køn cha.

³ Ñimbe yandø chishelø køn cha, tru na ñimun wamindig tru wamgurri.

⁴ Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrray cha. Inchen nabe ñimba kanbalatø pasrabig pasramønrrun cha. Kan srarma nøasiitøbe chigucha mamig niimøn cha, tusyugue pasrømwabe. Ñimgucha treetøwei chigucha martrab kaimanrrun cha, naba kanbalatø pønrrabig pønrrømøwabe.

⁵ Nabe uvas tusr køben, ñimbe truyu srarmera køn cha. Møikkøben naba kanbalatø pasrabig pasrøben, na nuinug pasrøbene, truiibe truba truba mamig nigan cha. Inchen nainukkurri ñim nøørøtø pønrraisruandøbe, ñimbe chigucha martrab kaimanrrun cha.

⁶ Nainug naba kanbalatø pasrabig pasrømíigwane srarwan latawei wambig weguchen, mul-lan cha. Incha treeg srarmerane tulisha, nagu parrilø køn cha.

⁷ Ñimbe naba kanbalatø pønrrabig pønrrøben, katø na wamindiilø ñimuinug pønrrabig pønrrøbene, ñimun chi miag købendø, miay chibig køn, ñimune tranig kønrrun cha.

⁸ Ñim øyeeg maren, nai Møskaimbe maya nuguen tab indig utønrrun chibig køn, ñim truba truba mamig misrig nigab, øyamay isa kømø nai mendig amøñibelø kui kenamaren.

⁹ Nai Møskai nan undaguig køb lataitøwei, nagucha ñimun undaaraig køn cha, nai undag købig tøgagügu truyu pønrrabig pønrray cha.

¹⁰ Na ñimun maig maramigwan martrai pønrrailan møra marabe, nai undag købig pønrrabig pønrrønrrun cha. Nai Møskai martrai nan karua pønrrailan na møra mara, nui undag købigu pasrabig pasrab lataitøweingue.

¹¹ Nabe øyeelan ñimun waminchippe, nai kasrag købiibe ñimuinug pasrøben, tru ñimui kasrag købiibe ka palabinøtiig kømø, newanig kønrrai inchar cha.

¹² Inchen na maig maramigwan martrai pasriibe iig køn cha, ñim kangurrin kangurri undaguelø kønrrai, na ñimun undaarab lataitøwei.

¹³ Kan muguen undag købig iigwan purab nuibe tøgagømuinrrun cha, nui øsig kuigwan nui trendø tab lincha amøñibelayasiig purøbasra kwamig.

¹⁴ Martrai tru na karua pønrrailan marabe, ñimbe nai trendø tab lincha amøñibelø køn cha.

¹⁵ Nabe ñimune yandø ka karuindiig melabelø cha wamømur cha. Kaguende kan karuindiig megabiibe nui karub pera wabiibe ni chi marøb uninguen mørmøn cha. Treeg kømøtø, nabe ñimune masken nai trendø tab lincha amøñibelø cha wamar chibig køn, kaguende nabe nai Møskawan na chi møriilane ñimune kerriguh eshkab kenamarikkurri.

¹⁶ Nane ñim lawa wesrumøtø, nabe ñimunguen lawa wesrua, ñimune amrrai wesrua pønrraig køn cha, truba truba mamig niirrai. Trurrigu tru mamig misriibe pinømø, misrøbig misrtrain cha. Treekkurri ñim chiwandøgucha nai Møskawan nai munchiyu miabene, nøbe ñimune tranrrun cha.

¹⁷ Nabe ñimun martrai karua pasrøppe, iigwan karua pasrar cha: kangurrin kangurri undaarayanrrai.

Tiuswan ashmø misaamera Jesúswanba, nuielanba ashig kømui inchib

¹⁸ Ñimun yu piraelø tsaliinchene, nanmerrig tsalø indig købigwan isunrrigay cha.

¹⁹ Ñim yu piraelø kuimbe, yu pirau misaamerabe ñimune undaarabsruinrrun cha, nømuielan undaarab lataitøwei. Inchendø nabe ñimune yu piraelai utugurri lawa, wesruig køn cha. Treekkurri yu piraeløbe ñimune ashig kømui indan cha, kaguende yandø ñimbe i piraelø kømuben.

²⁰ Na ñimun øyah taig købigwan isua kui chibig køn: “Kan mendig megabiibe nui karubigwan purab nuig kømøn” cha, trendaigwan. Inchawei nanguen kaig martrabgøba, kaig martrabgøba indiibe ñimungucha treetøwei kaig martrabgøba inchun cha. Na wamindiilan ñim møra marøbelø kuisruandøbe, ñim wamindiilangucha møra martrun cha.

²¹ Pøs chine ñimun øyeelø marøppe, nagurri øyeeg martrun cha, kaguende nan karua ørøbigwan ashmeelø kua.

²² Na arrumøwei, katø na nømun waminchimøwei indig kuimbe, chi kaig mara pønrrømuksruinrrun cha. Inchendø mømibe nømui kaig marøb pønrraigwane chigøben kemesrato, øyeekkurri køn chib puraambamig kaanrrun cha.

²³ Nan tsalø inchiibe nai Møskawangucha tsalø indan cha.

²⁴ Katøgan mu mækken øyeelø mariimeelan na nømui utu marmuig kuimbe, nømbe chigucha chi kaig marar pønrrømuksruinrrun cha. Inchendø na mana asiimeelø mariilan mømibe asha pønrrøbendø, nan ashig kømui indamba, nai Møskawan ashig kømui indamba indan cha.

²⁵ Pøs øyeeg pureppe, tru maig maramigwan martrai nømui pøriiløyu maig pørig pasrabig treeg nebunrrain kuig køn cha: “Chigucha kømubendø, nan ka tsalø indan” taig.

²⁶ Inchendø tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabig, tru Møskaweinukkurri na ñimui may øramig, tru Espiritu newan ciertonig, truiibe Møskaweinukkurri arrubiibe, naimburab maig kuigwan waminchun cha.

²⁷ Inchen ñimgucha naimburab maig købigwan waminchun chibig køn, kaguende ñimbe srøsrøgurri naba amøñibelø kuikkurri.

16

¹ Nabe ñimun iilan waminchippe, ñimui isubigwan nainuutø pasra pønrraigwan ni chindinguen mørmøwa pønrrømønrrai waminchar cha.

² Ñimune judíosmera tulundzuni yamerayugurri webetab inchun cha. Inchen møikkøben ñimun kweechabe, truiibe ‘Tiusweyasig tabig mararmab’ inchib pasramig, treekkatikken punrrab køn cha.

³ Ñimun øyeeg marøppe, Møskawan lata, nan lata ashmeelø kuarre, treeg martrun cha.

⁴ Na ñimun iilan eshkappe, yandø tru øyeelø pubene, ñimbe manawei na tru eshkaigwane isua pønrørrai eshkar chibig køn, Jesúsbe.

Espíritu Santoi chigøben maramelø

⁷ Inchendø øyeelane nabe ñimun srøsrøgurri eshkamuig købig køn cha, kaguende nabe ñimba unig kua.

⁵ Incha møimbe nan karua ørøbigweisrømay na inrraindingucha, ñimbe møikkucha nane paymøtan cha: “¿Chumay inrrainchigu?” cha.

⁶ Na iilan ñimun trenchib eshkabene, ñimui manrrøbe purø isui indan cha.

⁷ Inchendø nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Na yamibe ñimuimbe mas tabguen køn cha. Kaguende na imubene, tru chi isumønrrai Purømisrøb Lincha Pasrønrrabiibe ñimba pasrønrrab arrumønrrun cha. Inchen na yabe, ñimuyasig nun øramønrrun cha.

⁸ Inchen nø arruppe, yu pirau misaamerane tru kaig mariibe chi købig kuin kui ashchai tørgandø kenamarøb, misagwan Tiusba sølgandø mandø pønrramigwan kenamarøb, natøwei kaig mara pasraibe chu pasrig kømigwan kenamarøb inchun chibig køn:

⁹ Tru kaig marigwan kenamarøppe, nan køremuikkurrin køben,

¹⁰ misagwan Tiusba sølgandø mandø pønrramigwan kenamarøppe, nabe Møskaweisrømay iben, ñimbe nan mas ashmønrrab kuikkurrin køben,

¹¹ natøwei kaig mara pasraigwan tru chu pasrig kømigwan kenamariibe, tru Satanás, yu pirau nø karubigwan, nune chu pasramigwan pasrønrrai kørrømara pasrabguen indikkurrin køn cha.

¹² Nabe ñimune chigøben eshkamig katøgucha truba truba tøgagøbendø, ñimbe møimbatøbe trengatig nebua chigúi mørtrab kaimanrrun cha.

¹³ Inchen tru Espiritu newan ciertonig arruppe, trube kerrigwan ciertonigumay ñimune pera inrrun cha. Kaguende nøbe ka nuimburaptø waminchimøtø, nø maig mørigwan kerrigu waminchib, katø chigøben maig pub attrabigwan ñimune eshkanrrun cha.

¹⁴ Nøbe nane maya nuguen tabig kønrrai martrun cha. Kaguende nøbe naiwan uta, ñimun maig kuigwan asha kønrrai kenamartrun cha.

¹⁵ Chitøgucha nai Møskai tøgagüibe nain køn cha. Inchawei nabe trendaig køn, Espiritube naimburabigwan uta, ñimun maig kuigwan asha kønrrai kenamartrun cha.

Isuig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun

¹⁶ Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashchaamøn cha. Inchendø katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar— cha.

¹⁷ Inchen møiløgøsrøn nui kusrenanøb pera uniiløbe nømdø kangurrin kangurri payibelø køn:

—¿Øyeeg chippe, mandø terah? cha: “Maya yanayutø ñimbe nane yandø ashmønrrun chib; katø yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun chib. Kaguende nabe nai Møskai waisrømay inrrainchar” chib.

¹⁸ “Maya yanayutø” chippe, ¿mandø chibtreendah? cha. Nøbe ni chi waminchib pasrainguen mørmer— chibelø køn.

¹⁹ Inchene Jesúsbe trunun payig køb inchib kui mørabe, trenchibig køn:

—¿Ñimgan na ñimun øyeeg taigwanrre payib køtirru? cha, tru: “Maya yanayutø ñimbe nane ashchaamøn” taigwan: “Yana kømøwatø ñimbe nane katø ashchun” taigwan.

²⁰ Pøs nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñimbe isuig wamamøra kishib kømmebe, yu piraueløbe kasraaranrrun cha. Ñimbe truba isuig kullaaraig melønrrun cha. Inchendø tru isuig kullaaraig melaibe katølebe kasrag købig misrtrun cha.

²¹ Kan ishuuma tammistrappe, truba pusrkwai inchib kullaaran cha, kaguende yandø tru tammisramig ura puben. Inchen yandø unø kal-labene, kasrag købiitø tru treeg pusrkwaigwane isubguen inchimøn cha, kaguende kan srø misaazhig yu pirau kal-laben.

²² Inchawei ñimgucha møimbe øyeetøwei isub kullaaran cha. Inchendø katøle na ñimun ashene, ñimui manrrøbe truba truba kasraaranrrun cha, kasrag købigwan kan muguen kerramgaikke.

²³ Tru kwalømbe ñimbe nane yandø chigucha paymønrrun cha. Nabe ñimun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñim chiwandøgucha nai Møskawan miappe, nai munchiyu miabene, nøbe ñimune tranrrun cha.

²⁴ Møingatig ñimbe nai Møskawan nai munchiyube chigucha miamuig køn cha. Miay, chibig køn, utønrrabguen cha, ñimui kasrag købigwan chigucha palømiig newanig kønrraimbe.

Jesucristobe yu pirau kaig puingucha, treegu puraya pasramisrøb

²⁵ Nabe ñimun iilan waminchippe, iibe øyeelø latalilø køn chib, kemesratø wamindig køn cha. Inchendø øyeelø latalilø køn chib kemesra waminchimumig punrrun cha, nai Møskaweimburabigwan tørgandø kelarrab wamindamig.

²⁶ Tru kwalømbe ñimbe nai munchiyu Tiuswan mianrrigay cha, pøs nabe ñimuyasig Møskawan miamønrrun chimur.

²⁷ Pøs Møskai nøashib ñimune undaaran cha, kaguende ñimbe nan undaarab, katø nabe Møskaweinukkurri webarrua arrig kui køreb indikkurrimba.

²⁸ Nabe nai Møskaweinukkurri webarrua, yu piraumay arrig køn cha. Incha møyimbe katøle yu piraugurri, nai Møskaweimay yamønrrun— chibig køn.

²⁹ Inchen nui kusrenanøb pera uniiløbe trenchibelø køn:

—Møyimbeguende ñibe chigøben 'iibe øyeeg latalilø køn' chib, ka kemesratø waminchimoø, tørgandø kelarrab wamindan cha.

³⁰ Ñibe chiwandøgucha newan ashibig kuin kui møyimbeguende nambe aser cha. Mugøben ñune chi puya ashib pønrramikken palømøn cha. Øyeekkurriwei, ñibe Tiusweinukkurri arrubig kuin kui kørewa pønrrer— chibelø køn.

³¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Møyimbese køregueh? cha.

³² Pøs øyeeg punrrab kuig yandø møyiwei pubguen indan cha, ñimbe nøørotø, kan kan chab tarømisra, nane yandø nandø kørrømara ambamig. Inchendø nabe natø pasrømur cha, kaguende nai Møskaimbe naba pasrøben.

³³ Øyeelan nabe ñimun waminchar cha, naba kanbalatø pønrrøwabe, chi isumø purø tab pønrramigwan tøgagønrrai. Yu piraube chigøben isumdiig puig melønrrabguen cha. Treeg kuindøgucha kullaaramø, mur isua pønrrønrrigay cha. Nama yu pirau chine kaigwan kanawa pasrar— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

17

Jesús nui kusrenanøb pera uniilayasis Møskaimba waminchib

¹ Yandø iilan chab trenchabe, Jesúsbe srømbalaneb neesha trenchibig køn:

—Nai Møskai, yandø treeg maramig pun cha. Ñui Nusrkawan maya nuguen tabig indig kønrrai mar cha, ñui Nusrkaingucha ñun maya nuguen tabig indig kønrrai martrai.

² Tru maya misagweim pala nø karub pasrønrrai ñi trana, tru mayeelan ñi nun tranuilane managatig øsig kømigwan tranrraima tranig kuig køppe.

³ Inchen tru managatig øsig kømibe iig køn: ñi Tius ciertonig kandø wabigwan mu kui nebua ashib, katø Jesucriston tru ñi karua ørigwan mu kui nebua ashib indamig.

⁴ Nabe yu pirau ñune maya nuguen tabig kønrrai marar cha, tru ñi nan martrai karua pasrigwan na chab patsøgøb.

⁵ Trube møyimbe, nai Møskai, ñui merrab nan tørguegwalmabig kønrrai martra cha, tru chigurrimbunø købigwan marig kaabenbatø manasrøwei ñui merrab tru tørguegwalmabigwan na tøga waig købiitøgatøwei.

⁶ Yu pirauelai utu ñi nan tranrrrab lawa wesruilane ñun mu kui ashchai nabe asingarur cha. Truiløbe ñuielø køben, ñibe nan tranen, nømbe ñi maig wamindigwan møra, maran cha.

⁷ Møyimbe nømbe ashibelø køn chibig køn, chigurrimbunø ñi nan traniiibe ñuinukkurri arrubig kuin kui.

⁸ Kaguende nabe ñi nan eshkaigwan nømun eshkaben, nømbe møyig køn cha. Incha isa kømøtø, nabe ñuinukkurri webarrua arrig kui nebua ashib, katø nane ñi karua ørig kuin kui nømbe køreb indig køn cha.

⁹ Nabe nøyimuyasig ñun miar chibig køn. Nabe yu pirauelaimburab miamøtø, ñi nan traniiilayasis miar chibig køn, kaguende ñuielø kuimba.

¹⁰ Kerriguba naimbe ñuin køben, katø Kerriguba ñuimbe nain køn cha. Incha nømgurri maya nuguen tab indig pasrar cha.

¹¹ Yandø nabe naimburappe yu pirau uñmuben, trune nømbe yu pirau amøñibig amøñinrrun cha, nabe ñuimay arruben. Nai Møskai Newan Tabig, ñi nan traniiilane ñui munchi maramburab marøbiitøga chi nebumønrrai ashib tøgagørra cha, naba, ñiba kanbalatø pønrrab latalitøwei nømgucha mayamba kanbalatø pønrrønrrain cha.

¹² Na yu pirau nømbe uñib urasma, ñi nan traniiilane ñui munchiyu nømun chigøben nebumønrrai, nabe ashib tøgagüig køn cha. Na tab ashib tøgagøben, møyikkuha nømbe tarømisra, pinømuig køn cha. Tarømisra pinappe, tru manawei treeg pinønrrab pasrabig truitøwei pinig køn cha, tru Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truig neburnrai.

¹³ Incha møyimbe yandø nabe ñi waisrømay katø attrainchar cha. Incha na yu pirau pasrappatø iilan waminchar cha, nai kasrag købigwan nømgucha nøyimuinug newan tøgagønrrai.

¹⁴ Nabe ñui wamwan nɔmun eshkaɓ waminchen, piraueɓe nɔmune tsalɔ kuindan cha, kaguende na i pirauiɓ kɔmub latawei, nɔmgucha yu piraueɓ kɔmuimba.

¹⁵ Nabe ñun miappe, yu piraugurri nɔmun wesrunrrai miamɔtɔ, Satanás, tru larrɔ kaig, nɔmun chinchimɔnrrai, treegwan miar cha.

¹⁶ Na i pirauiɓ kɔmub latawei, nɔmgucha i piraueɓ kɔmɔn cha.

¹⁷ Tru newan ciertoniiɔga ñuyasiitɔ tarɔmarilɔ kɔnrrai martra chibig kɔn. Ñui wambe tru newan ciertonig kɔn cha.

¹⁸ Ñi nan piraueɓ karua ɔrɔb lataitɔwei, nagucha nɔmun piraueɓ karua ɔrar cha.

¹⁹ Incha nabe naasiitɔ nɔmuyasiɓ ñuindɔ kɔnrrab pasramisrar cha, nɔmgucha treetɔwei tru newan ciertonigu ñuindɔ kɔnrrab pɔnrramisrtrain cha.

²⁰ Inchenɔ nabe nɔmuyasiitɔ miamɔtɔ, katɔ wendɔsrɔ nɔm wamindigwan mɔra, nan kɔnrrabelayasikkucha tɔga miar chibig kɔn,

²¹ mayeelɔba nɔmgucha kandɔ lataig kɔnrrai, ñi nai Mɔskai, naba, ñiba kandɔ kɔb lataitɔweingue. Katɔ nɔmgucha namuinug kanbalatɔ pɔnrrɔnrrai miar cha, piraui misaabe nane ñi karua ɔrɔbwei indig kui kɔnrrai.

²² Ñi nan tɔrguegwalmabig tranigwane nabe nɔmun tranar cha, nɔmgucha mayamba kandɔ lataig kɔnrrai, naba, ñiba kandɔ kɔb lataitɔweingue.

²³ Nabe nɔmuinug pasrɔben, ñibe nainug pasrɔben, trumaybe newan ke kanbalatɔ pɔnrramigwan nebua tɔgagɔnrrain cha. Piraui misaabe ñi nan karua ɔrig kɔbig kuin kui ashib, katɔ ñibe nan undaarab lataitɔwei nɔmungucha undaguig kuin kui ashib inchai.

²⁴ Nai Mɔskai, ñi nan tranilɔbe, na chu waben nɔmgucha truyutɔwei naba purrɔnrrai inchar cha, tru tɔrguegwalmabig ñi nan tranig kɔbigwan nɔm ashchain cha, tru chiwanguen marmwatɔsrɔwei ñi nan undaguig kua, tranigwan.

²⁵ Nai Mɔskai sɔlgandɔ tabig, yu piraueɓe ñune mu kui ashmuindɔgucha, nabe, ñun ashibig kur cha. Inchen ilɔgucha yandɔ nane ñi karua ɔrig kuin kui ashibelɔ kɔn cha.

²⁶ Nabe nɔmune ñui munchiwan mu kui nebua asingarur cha. Katɔgucha nabe asingarubig asingarumɔnrrun cha, tru ñui undag kɔbig ñi nayasiɓ tɔgagúigwan nɔmgucha lata tɔgagɔnrrai. Inchen nabe nɔmuinug pasramɔnrrun— cha, trenchibig kɔn Jesúsbe.

18

Jesúsuan merrarawa srua ambub

(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Jesús iilan Tiusba chab waminchabe, nui kusrenanɔb pera uniilɔba webya ibig kɔn, Cedrón pi ambɔgatɔsrɔ larramrrab. Tru pi ambɔgatɔmaysrɔmbe kan olivos tul pasrɔben, Jesúsbe nɔmba truyu kebibig kɔn.

² Inchen tru Judas Jesúsuan ashig kɔmui inchiɓelaingatɔ pasramisrɔbiibe nɔgucha tru tulwan ashibig kɔbig kɔn, kaguende Jesúsbe katɔ katɔ nui kusrenanɔb pera uniilɔba truyu tulundzunabig kɔbig kɔben.

³ Incha Judasbe kan sɔtɔ Roma misaamerai suldaumeraba, policíameraba pubig kɔn, sacerdotsmeran karubelɔba, fariseosmeraba misra karua ɔriilɔ, espadamera kɔben, lámpamera kɔben sruar, nag pilɔga mutar.

⁴ Inchene Jesúsbe kerrigu nun ɔyeeg purainrrabigwan ashaguen kua, nɔmerrig webippa, payibig kɔn:

—¿Mun lague?— cha.

⁵ Inchene nɔmbe trencha lɔtabelɔ kɔn:

—Nazaretsrɔ Jesúsuan ler— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig kɔn:

—Truibe na kur— cha.

Inchen Judas, tru Jesúsuan ashig kɔmui inchiɓelaingatɔ pasramisrɔbiibe, truyu nɔmba pasrabig kɔn.

⁶ Inchene Jesúsbe: “Truibe na kur” chiptinchene, nɔmbe wendɔmay amba, pirausrɔn kɔrrabelɔ kɔn.

⁷ Inchene katɔle nɔbe payibig kɔn:

—¿Mun lague?— cha.

Inchene nɔmbe:

—Nazaretsrɔ Jesúsuan ler— cha, trenchiben,

⁸ Jesúsbe katɔle trenchibig kɔn:

—Yamba nabe, truibe na kur, chimmɔrgɔppɛh cha. Nan lab amrruabe, trube iilane ambasay— cha.

⁹ ɔyeeg puppe, Jesús nɔtɔwei ɔyah taig truig nebunrrain kuig kɔn: “Nai Mɔskai, ñi nan tranielane mɔigwangucha kanguen trubishimur” taig.

¹⁰ Inchene Simón Pedrobe espada srúa kua, wesrawa, tru maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdotei karuindiig megabig, Malco taigwan, kusrmay kaluwan kelarrab luti-ichiptinchibig kõn.

¹¹ Inchen Jesúsbe Pedron trenchibig kõn:
—¡Espadane painayu way! cha. Tru purõ trõmbõig punrrabig nai Mõskai mutchai tranin copan, ¿nagan muchimumuitarru?— cha.

Jesús Anáswei merrab

(Mt 26.57-58; Mc 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Inchen tru Roma suldau sõtõmeraba, nõmun nõ karub pera pasrabiiba, katõ Tiuswei yau põrrabelõ judío policíameraba Jesúswan merrarrawa, lusrõbelõ kõn.

¹³ Incha tru Anásweisrõmaymerrig srúa ambubelõ kõn. Anásbe Caifáswei sueeru kõben. Katõ tru Caifásbe tru pilawan maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdote kõbig kõn.

¹⁴ I Caifás nõ kõbig kõn, õyeeg marene tab kõnrrun cha, judíosmeran waminchibig: “Maya misagweyasig kan mõõtõ kwamikken sõi kõnrrun” chib.

Pedrobe Jesúswan ‘ashmíig kur’ chib

(Mt 26.69-70; Mc 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Simón Pedroba, katõgan Jesús kusrenanõb pera uniiba Jesúswei wendautõ ambubelõ kõn. Tru kane maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdotei asig kuig kõppe, Jesúsba truigwei yau wambiisrõngatig kebiben,

¹⁶ trune Pedrobe wambig yaskabutõ kõrrõmisrõbig kõn. Inchen Jesús kusrenanõb pera unig kane tru maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdotei nõbe trendõ asig kua, katõle webarrua puramrrai, tru yaskab kurõb pasrab srusran wamincha, Pedron umbu pera kebibig kõn.

¹⁷ Inchene tru srusrõbe Pedron trencha payibig kõn:

—¿Ñigucha tru õ mõwei mendig uñibig kõmmõrgõppeh?— cha.

Inchene Pedrobe trenchibig kõn:

—Kah, nabe tru kõmur— cha.

¹⁸ Inchen karuindiig melabelõba, tru Tiuswei yau põnrrabelõ policíamerababe nag urra kua, pishi yem kõben, põnrramisratõ pachiirab kõben, Pedrogucha truyu nõmba nag pulu pachiirab pasrabig kõn.

Maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdote Jesúswan maig kuitashchab payib

(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Inchen maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdotebe Jesúswan payibig kõn tru nui mendig amõñibelaimburab maitõ kuigwanba, kusrenanõppe, chitõ kusrenaniilanba, truilan.

²⁰ Inchene Jesúsbe trencha lõtabig kõn:

—Nabe maya misaamerai malau wamindig kõn cha. Judíosmeran tulundzuni yamerayuba, Tiuswei yau judíosmera tulundzuninuuba chu uraskucha kusrenanõbig kur cha. Inchawei chigucha na sordatõ wamindiibe kaagõn cha.

²¹ ¿Nane chindimba paygu? cha. Tru na maig tailan wamindi mõrõbelan pay, chibig kõn. Truilõbe na maig tailan ashibelõ kõn— cha.

²² Jesús iigwan trenchibene, kan policia truyu pulu pasrabiibe Jesúswane malõbõtõ pashabe, trenchibig kõn:

—¿Maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdotengan õyeeg lõtamig kuitarru?— cha.

²³ Inchene Jesúsbe trenchibig kõn:

—Trube, na chigõben kaig taig kõbene, chiyu kalõ tain kui eshkau põi cha. Inchen tru na trendaig chi kalõ kõmubene, trube, nane ¿chindimba pashku?— cha.

²⁴ Inchen Anásbe Jesúswan lusrimbatig tru maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdote Caifásweisrõmay õrõbig kõn.

Pedro katõle Jesúswan ‘ashmíig kur’ chib

(Mt 26.71-75; Mc 14.69-72; Lc 22.58-62)

²⁵ Trune Pedrobe tru nag pulu pasramisra, pachiirab pasrõben, trenchibelõ kõn:

—¿Ñigucha tru mõwei mendig uñibig kõmmõrgõppeh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig kõn:

—Kah, nabe tru kõmur— cha.

²⁶ Inchene tru maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdotei kan karuindiig megabig, tru Pedro kaluwan lutiitsinab mõwei nõmmisaabe, Pedrone trenchiptinchibig kõn:

—¿Nabe ñune tru olivos ellguain tulyu Jesúsba pasrõben ashib mõrgõppeh?— cha.

²⁷ Inchene Pedrobe katõyug ‘ashmíig kur’ cha isõben, mõimbe tru urastõ kan kallu wamaptinchibig kõn.

*Jesús Pilatoy merrab**(Mt 27.1-2, 11-14; Mc 15.1-5; Lc 23.1-5)*

²⁸ Inchen yandø tər-rram lutauguen køben Caifáswei yaugurrimbe tru Pilatoy waig palaciosømay Jesúswane srua ambubelø køn. Inchendø judíosmerabe tru yaube kebammeelø køn, trømbøig marig chillig indi lataig kørrømisrmønrrab, nøm kebammuikkurrimbe tru pascua mamigwan chi kømø ka mamig kønrrai.

²⁹ Inchene Pilatobe nømun payrrab webya trenchibig køn:

—¿I mōwane ñimbe chitø kalø maran chibrre inchigüeh?— cha.

³⁰ Inchene nømbe trencha lötabelø køn:

—Larrø kaig kømuimbe, ñui merrab nam mana srua amrrubsru— cha.

³¹ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—Ñim srua ambay cha. Tru maig maramigwan martrai ñimui pørig maig chibig køben, treeg asha maray— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Nam judíosmerane ka namuimburaøptøbe mungucha kweechib pønrrømønrrai merig køn— cha.

³² Inchen øyeeg puppe, Jesús tru nui kwamig chiyu punrrab pasrabigwan, tru nø maig wamindig treeg nebunrrain kuig køn.

³³ Inchen Pilatobe katøyug tru palacioy kebya, Jesúswan wamabe, payibig køn:

—¿Ñigan tru judíosmerai rey køtirru?— cha.

³⁴ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¿Ilgwangan ka ñiasitø trenchitirru? Kabe ¿katøganelø naimburab ñun mu trendaimba trenchitirru?— cha.

³⁵ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—¿Kabe nagan judío kuitarru? cha. Ñui piraueløba, katø tru sacerdotesperan karubeløba naimay ñune sruamruig køn cha. ¿Chi kalø mara pasrøgu?— chibig køn.

³⁶ Inchene Jesúsbe trencha lötabig køn:

—Na ashib karub tøgagüig naimbe yu piraug kømøn cha. Tru na ashib karub tøgagüig yu piraug kuimbe, trube, nai mendig melabeløbe nan judíosmerai tasku tranig kømønrrai kwayabsruinrrun cha. Pøs na karumburab ashib karub tøgagüig naimbe yu piraug kømøn— chibig køn.

³⁷ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—Trugan, ¿ñibe rey køtirru?— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Ñibe nane rey køn cha, trendan cha. Nabe truweiwei kal-lab, yu piraumay arruppe, truweiwei arrig køn cha, tru newan ciertonigwan eshkanrrab. Mutøgucha tru ciertonig-weingatø pasrabiibe, nai wamwan mōran— cha, trenchibig køn Jesúsbe.

³⁸ Inchene Pilatobe trenchibig køn:

—¿Tru newan ciertoniibe, chi køh?— cha.

*Jesúswan kwanrrai pasrøb**(Mt 27.15-31; Mc 15.6-20; Lc 23.13-25)*

Iigwan chab trenchabe, Pilatobe katøle webya, judíosmeran trenchibig køn:

—Nabe tru mōweinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur cha.

³⁹ Inchendø ñimbe trendø treeg maramig tøgø køn cha, Pascua Fiesta kwalømbe kan kailan keeri yau pasrabigwan na elacha wertrai. ¿Trube, tru judíosmerai reywan na elatsamig palain køgue?— cha, trenchibig køn.

⁴⁰ Inchene nømbe mayeeløba katø trenchib trashibelø køn:

—¡Øigwan kømøtø, Barrabáswan elachi!— chib.

Tru Barrabásbe nilliig købig køn.

19

¹ Inchene Pilatobe Jesúswan merrarawa, itsingarubig køn.

² Inchen suldaumerabe kaldiigwan corona mara, Jesúswei turyu petsøsa, katø asru kan keeg kørrabig yalø piguig itøguenanøbelø køn.

³ Inchabe nuim pulu kemallabe, trenchibelø køn:

—¡Judíosmerai rey, viva!— chib.

Incha maløbøtø pashagutsamba inchibelø køn.

⁴ Inchene Pilatobe katøyug webya, misaamerane trenchibig køn:

—¡Au! Nun wambiisrø pera arrumønrrun cha, nuinuube chigucha chi kalø marig nabe wetørramuin kui ñim ashchai.—

⁵ Inchen Jesúsbe, tru corona kaldiiḡwan marigwan petsaig, tru yalø piguiḡwan keweig webibig kòn. Inchen Pilatobe trenchibig kòn:

—¡Asay! cha, i møøbe yu pasran— cha.

⁶ Inchen tru sacerdotesmeran karubeløba, tru policíameraba Jesúswan ashippe, trashibelø kòn:

—¡Kurusyu mesrø! ¡Kurusyu mesrø!— chib.

Inchen Pilatobe trenchibig kòn:

—Treg købene, trube, ñimðwei srua amba, kurusyu mesray cha. Pøs, nabe naimbu-
rappe, nuinuube chigucha chi kalø mariibe wetørramur— cha.

⁷ Inchen judíosmerabe nune trenchibelø kòn:

—Nambe maig maramigwan martrai pørig tøgær ker cha. Inchawei truyu maig chibig køben, nøbe kwamitøwein kòn cha, kaguende nøbe nøasiitø: “Tiuswei Nusrkain kur” chib pasraikkurri.—

⁸ Inchen Pilatobe tru trendaigwan mørabe, mas kørig kui inchibig kòn.

⁹ Incha katøle palacioyu kebya, Jesúswan payibig kòn:

—¿Ñibe chuig kugu?— cha.

Inchen Jesúsbe niløtø pasrøben,

¹⁰ Pilatobe trenchibig kòn:

—¿Nanguen løtømønrrapteh? cha. Nabe ñun elatsamdiig købene, elachib, kurusyu mes-
ramdiig købene, mesrøb indamig mu mandamgaig maramigwane na asha marøbig kui
¿ashmøtirru?— cha.

¹¹ Inchene Jesúsbe trencha løtabig kòn:

—Nan øyeeg punrrai ñi marøb wamigwane chigaig købsruinrun cha, ñun srømbalasrøngurri
treg marøb wanrrai tranmuig kuimbe. Inchawei tru nan ñui tasku tranøbiibe purab
kaikken mara pasran— cha.

¹² Trugurrimbe Pilatobe Jesúswan mandø incha elatsamdiig køtashchab labig kòn. Trune
judíosmerabe trenchib trashibelø kòn:

—Ñi nun elachabe, Roma maya misagwan karub wabig Césarweingatiig kømøn kòn chib.
Kaguende møikkøben: “Rey kur” chib pasrabiibe Roma maya misagwan karub wabig
Césarweingatiig kømøn— chib.

¹³ Inchene Pilatobe trunun mørøppe, Jesúswan wambig wesrungarua, maig kønrrabigwan
asha martrab wamisrinug wamisrøbig kòn, tru “Sruutøga Kayig” tainug, hebreomaybe
Gabata cha waminug.

¹⁴ Pascua Fiesta maramig kan kwalømdø paløben, kwaløm tøbøtag køsrøn købig kòn.
Inchen Pilatobe judíosmeran trenchibig kòn:

—¡Au, ñimui rey yu pasran!— cha.

¹⁵ Inchene nømbe trashibelø kòn:

—¡Kwabash! ¡Kwabash! chib. ¡Kurusyu mesrø!— chib.

Inchen Pilatobe trenchibig kòn:

—¿Nagan ñimui reywan kurusyu mesrønrrab waitarru?— cha.

Inchen sacerdotesmeran karubeløbe trencha løtabelø kòn:

—Nambe katøgan rey tøgær kønrrab kømøtø, Roma maya misagwan karub wabig
Césarwandø rey wannar ker— cha.

¹⁶ Inchen yandø Pilatobe Jesúswan kurusyu mesrønrrai nømun tranøbig kòn.

Jesúswan kurusyu mesraig

(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Lc 23.26-43)

Inchen nømbe Jesúswan kemøra, srua amben,

¹⁷ Jesúsbe nui kuruswan muta, tru Calavera cha wamiisrømay webibig kòn, hebreomaybe
Gólgota taig.

¹⁸ Incha truyu kurusyu mesrøbelø kòn, katø pailan pinrrømenda kan kan, Jesúswane tru
tøbøtakke.

¹⁹ Incha Pilatobe kurusyu kan pørig mesrønrrai karubig kòn:

JESUS NAZARETSRIIG, JUDIOSMERAI TRU REY KØN

chibig.

²⁰ Inchen tru pøra mesraigwane judíosmera mugøben truba yamelø lebelø kòn, kaguende tru
Jesúswan kurusyu mesraibe ciuda pulu køben. Inchagucha tru pørig megabiibe hebreomay
køben, latinmay køben, griegomay køben pørig købig kòn.

²¹ Incha treekkurri judío sacerdotesmeran karubeløbe Pilatone trenchibelø kòn:

—“Judíosmerai rey kòn” cha pøra mesrømøta cha. Treg kømøtø: “ ‘Nabe judíosmerai rey
kur’ cha, nø trendaig kòn” chibig, treg pør— cha.

²² Inchen Pilatobe trencha løtabig kòn:

—Na pøriibe, pørig megabasay— cha.

²³ Incha suldaumerabe Jesúsuan kurusyu chab mesrabe, nui kewagúigwan kusrawa, pippalø pirishibelø køn, kanui kan kangue. Incha trugurrimbe tru pala kewagúigwangucha kusrabelø køn. Inchen truike kemesra tsusaimíg kørrappa kandiig pasrig købig køn.

²⁴ Suldaumerabe kangurrin kangurri trenchibelø køn:

—Kølsrømun gun cha. Trembe tru kewagúigwan muin kørrømistashchab suerte kucha ashkun— cha.

Øyeeg maren, Tiuswei wamwan pørigu øyah chibig truig nebuig køn:

“Nai kewagúilan nømdø pirisha,

tru nai pala itøgueigwane muin kørrømistashchab suerte kucha asan” taig.

Suldaumerabe øyeeg marig købig køn.

²⁵ Jesúswei kurus pulube nui usrin køben, nui usrai numøsrain køben, Cleofaswei srai María køben, katø María Magdalena køben pønrrabelø køn.

²⁶ Inchen Jesúsbe nui usran ashib, katø nui undaarraig kusrenanøb pera uniibe nui usrain pulu pasrai ashib inchabe, usrane trenchibig køn:

—Au, ñui nusrkai lataigwan uyu ñi pera pasran— cha.

²⁷ Inchabe katø tru nui kusrenanøb pera unigwan trenchibig køn:

—Ñui usri lataigwane uyu ñibe pera pasran— cha.

Indig tru usaskurrimbunø tru kusrenanøb pera unig købiibe nui yau pera kørrømisrøbig køn.

Jesús kwaig

(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Yandø øyeeg chab puraiben, Jesúsbe kerrigu treeg chab nebui ashabe, Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrai trenchibig køn:

—Pimulgwatan— cha.

²⁹ Inchen truyu kan køtsøyu køchiibi netsiig tøgaig pasrøben, kan ñab espunjan tru piyu kebisha, kan hisopo srarchigu pucha, mutchai Jesúswei triisrø yuuløbelø køn.

³⁰ Inchen Jesúsbe tru vinon yuulen, chab webishabe, trenchibig køn:

—Yandø chab marig kørrømisran— cha.

Incha turwan utsøbasra, yandø nui espíritun tranøbig køn.

Kan suldau lanzatøga Jesúsuan tømbylu larrab kwanøb

³¹ Inchen yandø Pascua Fiesta punrrabigweyasig tru tamarøb kuin kwalø m køben, judíosmerabe tru asrmeran isrin kwalømbe kurusyu melsraig melømønrrai inchibelø køn, kaguende tru kwalømbe, tru isrin kwaløm, purø nu kwaløm kønrrab køben. Treekkurri Pilatone, melabelai srøbmeran landiitsingarunrrai rugabelø køn, asrmeran kurusyugurri pinøsrumig kønrrai.

³² Inchen suldaumerabe amba, kanunmerrig srøbmeran landiicha, trugurrimbe Jesúsba kurusyu mesraig megabigwan kanungucha landiichibelø køn.

³³ Incha Jesúsuan kemalla ashene, yandø kwainguen megaptinchen, treekkurri nune srøbmeran landiichimeelø køn.

³⁴ Inchendøgucha kan suldaube Jesúswane tømbylu lanzatøga larrab kwanen latatø, animba, piba weguchibig køn.

³⁵ Inchen nui kaptøga ashibiibe maig kuigwan wamindan. Inchen maig kuigwan tru nø wamindiibe cierton wamindig køn. Nøbe ka isatø waminchib pasrømurmab isua pasran, ñingucha Jesúsuan kørenrai.

³⁶ Kaguende øyeelø pureppe, Tiuswei wamwan pørigu øyah taig nebunrrai trenchibig køn: “Nui tsutsigwane kanguen landig kømønrrun” taig.

³⁷ Katøganbaløsrø Tiuswei wamwan pørigugucha katø trenchibig køn: “Misaamerabe tru lanzatøga kwaninabigwan ashchun” cha.

Jesúsuan sørab

(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Øyeeg chab puraiben, José Arimatea puebløriibe Jesúswei asrwan srua inrrab cha, Pilaton miabig køn, tru Josébe judíosmeran kørig køb Jesúsuan nui isuigutø uñibig kuagucha. Inchen Pilatobe ka srua ibashen, Josébe asrwan srua ibig køn.

³⁹ Inchen tru Nicodemo, tru merrabsrø Jesúsuan yem waminchab ibikkucha, kan treinta kilosburab may irrabzhig mirraba, áloesba lindsaig srua arrubig køn.

⁴⁰ Incha Joséba, Nicodemoba Jesúswei asrwan srua amba, llensutøga kirrøbelø køn. Tru may irrabzheelantøga, judíosmera sørønrrab maig marøbelø køben, treeg tamara sørabelø køn.

⁴¹ Inchen Jesúswan kurusyu mesraim pulube kan tul ellmarig pasrabig køn. Tru tulyube sòramig kan trab srøig mungucha wayimíg, ka pasrabig køn.

⁴² Kaguende yandø judíosmerai isrin kwaløm pølbasramig lutau køben, katø tru sòramikkucha pulutø køben, truyu Jesúswei asrwan wayibelø køn.

20

Jesús øsiirab

(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Incha tru srø trune pølbasrøb kwaløm María Magdalenabe løtsøzhig sòriisrømay ullarbatø ibene, tru sòrin trabyu nu srug kasraibe kusruim pasraptindi ashibig køn.

² Inchen nøbe luløb ibig køn tru Simón Pedroba, katøgan kusrenanøb pera unig, tru Jesús undaaraig købiiba, truilø purrainuumay. Inchabe Mariabe trenchiptinchibig køn:

—Sørinukkurri Señorwei asrwane srua ambin køn cha. Nambe chu srua amba wayig mørmer— cha.

³ Inchene Pedroba, tru katøgan kusrenanøb pera uniibabe webamba, sòriisrømay ambubelø køn.

⁴ Pailøba kegøtø luløb ambendø, kane Pedro lataguen kømø, katøguchinguen mur lula, tru sòriisrø nømerrig luløb pubig køn.

⁵ Incha trusrø trarraasha ashene, tru llensu kirriiløbe truyu warai ashibig køn. Inchendø kebimíg køn.

⁶ Inchen nui wendautø Simón Pedrobe pua, sòrin trabyu kebyabe, tru llensumerane truyu warai ashibig køn.

⁷ Inchagucha tru Jesúswei turwan pinøbulig llensugucha, tru kirri llensumeraba trubalatø kømø, nøørø kurisaig trarrig tsubig køn.

⁸ Inchen tru kusrenanøb pera unig tru sòrinug nømerrig merrab pubikkucha, yandø umbøsrøngatig kebya, ashabe, kørebíg køn.

⁹ Pøs katøgucha nømbe tru Tiuswei wamwan pørigu Jesúsbe kwabelai utugurri katøle øsiiramig palønrrab køn taigwane chígú mormuin købig køn.

¹⁰ Incha tru kusrenanøb pera uniiløbe nømui yamay katø ambubelø køn.

Jesús María Magdalenan kenamisrøb

(Mc 16.9-11)

¹¹ Inchen Mariabe sòrim pulu wambig kishib pasramisrabe, kishib sòrin trabyu trarraasha ashene,

¹² pagatø ángelesmera pullig kørørab kewar, tru Jesúswei asrwan wayig købigube kane turgabøryu, kane katsigu purrai ashiptinchibig køn.

¹³ Inchen ángelesmerabe payibelø køn:

—Ishug, ¿chindimba kishku?— cha.

Inchene nøbe trenchibig køn:

—Pøs nai Señorwan srua ambin køn cha. Incha chu wayig mørmur— cha.

¹⁴ Iigwan chab trencha, nø keesha ashene, truyu Jesúsbe pasraptinchibig køn. Inchendø, nøbe Jesús kuitamappe isumíg køn.

¹⁵ Inchene Jesúsbe payibig køn:

—Ishug, ¿chindimba kishku? cha. ¿Mun lagu?— cha.

Inchene nøbe tru tulyu ellmarig ashibig kuitamab isua, trenchibig køn:

—Au, kasuku, inchippa ñi srua yabe, trube, chu wayigwan eshkarra cha. Na srua inrrab— cha.

¹⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—¡María!— cha.

Inchene nøbe keesha ashabe, hebreomay:

—¡Rabuni!— chibig køn, (trenchippe, “Kusrennøbig” chib).

¹⁷ Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—¡Elatchal! cha. Kaguende nabe nai Møskai waisrø nebimø srø pasrar cha. Inchendø ñibe ya, nai nunelan trenchinrrig cha: “Naimba, ñimuimba Møskaweisrømay, naimba, ñimuimba Tiusweisrømay nabe inrrab kur tan” cha, eshkanrrab.—

¹⁸ Inchen María Magdalenabe yabe, tru kusrenanøb pera uniilan:

—¡Nabe Señorwan ashar!— chibig køn.

Incha Señor nun maig tailangucha nømun eshkabig køn.

Jesús nui kusrenanøb pera uniilan kenamisrøb

(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Tru truaalømdøwei yandø yem misren, Jesúswei kusrenanøb pera uniiløbe tulundzuna purrabelø køn, yaskabmerane mu kurtraingag kasra pønsra, judiosmeran kørig køb. Inchine Jesúsbe truyu kebib, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain!— cha.

²⁰ Incha chab trenchabe tasiimeranba, nui tømbulwanba kenamarene, nui kusrenanøb pera uniiløbe Señorwan ashippe, truba truba kasraabelø køn.

²¹ Inchen Jesúsbe katøle trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain! cha. Nabe ñimun karua ørar cha, nai Møskai nan karua ørøb lataitøwei.—

²² Incha iigwan chab trenchabe, Jesúsbe nømuim pala urra, trenchibig køn:

—Espiritu Santon utay cha.

²³ Ñim møilan køben nømui kaig mariilan ulø paymø kagøbashene, truilai kaig mariiløbe ulø payamig kømfig kørrømisran cha. Inchen ñim truilai kaig mariilan pesannamø ulø payene, nømune pesannamø ulø payamig kønrrun— chibig køn.

Jesúsba, Tomásba

²⁴ Inchen Tomás, Gemelo taig, tru doce kusrenanøb pera uniilai utuig, truike tru Jesús arrubene, nømbe wamuig kuig køn.

²⁵ Inchen tru kusrenanøb pera uniilø kaneløbe trenchibelø køn:

—Nambe Señorwan aser— cha.

Inchine Tomásbe trenchibig køn:

—Nabe nui tasku kølabus larrøriilan ashmøwei, katø tru kølabus larrøriiløyu tasigunan kegwanmøwei, katø tru nui tømbulyu nai tasigwan kegwanmøwei inchimuppe, nabe køremumønrrun— cha.

²⁶ Indig trune wendau tru kusrenanøb pera uniiløbe katøle umbu tulundzuna purrøben, Tomás kucha nømbe wabig køn. Inchine yaskabmerabe mu kurtraingag kasrailø pønrraingucha, Jesúsbe kebya, nømuin tøbøtag pasramisrøb, trenchibig køn:

—¡Chi isumgaig tab købiibe ñimba kønrrain!— cha.

²⁷ Inchabe Tomáswane trenchiptinchibig køn:

—Ñui tasig-unan yu kegwanøb, nai tasiimeran ash cha. Incha ñui kwalwan larrøbicha, yu nai tømbulyu tasigwan kegwan cha. Ke truig kømuitamapø isub uñmøtø, ñiguen kørebik ku— cha.

²⁸ Inchine Tomásbe trencha løtabig køn:

—¡Nai Señor! ¡Nai Tius!— cha.

²⁹ Inchine Jesúsbe trenchibig køn:

—Tomás ¿møi ke nan ashagan køretirru? cha. Mayanguen tab kuilø køn cha, ashmøwagucha, kørebeløbe.—

Mandøgurri i kilgameran pørig

³⁰ Jesúsbe truiløtø kømøtø, katøgan Tius nøba pasrain kui asha kømig mariilø truba kenamarøbig køn nui kusrenanøb pera uniilai merrab. Truiløbe i kilgamerayube pørig kaagøn.

³¹ Inchendø illan pøriilø køppe, Jesúsbe tru Cristo Tiuswei Nusrkain kuin kui kørenrrain pørig køn. Incha tru treeg køreitøgabe srøig øsig kømigwan nøgurri tøgagønrrai indig køn.

21

Nui kusrenanøb pera uniilan Jesús Galileasrø kenamisrøb

¹ Inchen treeg chab puraiben, Jesúsbe nui kusrenanøb pera uniilan katøle kenamisrøbig køn Tiberias nu pisu menda. Nøbe øyamay kenamisrig køn:

² Simón Pedro køben, Tomás tru Gemelo taig køben, Natanael tru Galilea pirau canásrig køben, Zebedeowei nusrkalø køben, katøgan pailø Jesúswei kusrenanøb pera uniiløba, trubalatø lincha warøben.

³ Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Nabe peskanrrab inrrainchar— cha.

Inchine nømbe trenchibelø køn:

—Nangucha ñiba amrrunrrab— cha.

Incha ambabe, kan barcoyu nebamba, tru yembe chigucha wesrunrrab kaimabelø køn.

⁴ Inchen yandø tør-rrab arruben, Jesúsbe pi menda nømun kenamisren, tru kusrenanøb pera uniiløbe nune mu kui ashmeelø køn.

⁵ Inchine Jesúsbe trenchibig køn:

—Au, nai ureezheelø, ¿chigucha chi peskau kemørtrab kaimatirru?— cha.

Inchine nømbe:

—Kah— chibelø køn.

⁶ Inchene Jesúsbe trenchiptinchibig køn:

—Atarrayan barcoyu kusrmaygatømay kegutsay cha. Trenchabe ñimbe wesranrrabguen— cha.

Inchen nømbe atarrayan keguchibelø køn. Inchabe piyugurri atarrayan wesranrrab kaimaptinchibelø køn, peskau nu køptø.

⁷ Inchene tru kusrenanøb pera unig Jesúswei undaaraibe Pedrone trenchibig køn:

—¡Au, Señor køn!— cha.

Inchene Pedrobe: “Señor køn” taig mørøppe, nui pala itøgueigwan wesrawa tsuig køppe, truigwan kewa, pørønab, piyu pørsraptinchibig køn.

⁸ Inchen tru kusrenanøb pera uniilø kaneløbe barcon srua pubelø køn, atarrayan peskautø netsiig keetab sruar. Kaguende nømbe pi mendagurri cien metros køsrøndø waraig købig køn.

⁹ Incha nømbe pirau pinaambabe, kan trøsr nag pasrai ashibelø køn, tru palabe peskauba, pirrimba warig.

¹⁰ Inchen Jesúsbe trenchibig køn:

—Mamdø tru ñim mõi wesruim peskaumeran srua amrruy— cha.

¹¹ Inchen Simón Pedrobe barcoyu nebya, atarrayan nørøø peskaumeratø ciento cincuenta y tres netsiig tøgagwan pi mendagatig keetab srua ibig køn. Inchen maya nu kuingucha, atarrayabe kølsrømfíg køn.

¹² Inchene Jesúsbe nømun trenchibig køn:

—Manrrab amrruy— cha.

Inchen møikkucha kusrenanøb pera uniiløbe: “¿Ñibe mu kugu?” cha payamig kørig kui inchibelø køn, kaguende nømbe Señor kui asha kua.

¹³ Inchene Jesúsbe kemalla, pirriwan nui tasku srua pasramisrabe, nømun srørrøbig køn, katø peskauwan chigucha.

¹⁴ ñibabe chabguen pønmay købig køn, Jesús kwaitai utugurri katøle øsiirawa kurra, nui kusrenanøb pera unilan ø kui ashchai kenamisrig.

Jesús Simón Pedroba waminchib

¹⁵ Yandø chab mabe, Jesúsbe Simón Pedron payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿iilø lataguen kømø, nan mas undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai ubisha-ureemeran mannøb ashib tøgagørrunrig— cha.

¹⁶ Katøle Jesúsbe payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Øø, Señor, nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Trube, nai ubishameran tab ashib tøgagørrunrig— cha.

¹⁷ Pønmay kønrrabyu katøle payibig køn:

—Simón, Juanwei nusrkai, ¿nan undaguig kuguh?— cha.

Inchen Pedrobe kullaarab isui inchibig køn, kaguende chabguen pønmayguen: “¿Nan undaguig kuguh?” chib payen. Inchen nøbe trenchibig køn:

—Señor, ñibe chiwandøgucha kerrigu ashibig køn cha. Nabe ñun undaguig kui ñibe ashibig køn— cha.

Inchene Jesúsbe trenchibig køn:

—Nai ubishameran mannøb ashib tøgagørrunrig cha.

¹⁸ Nabe ñun isa kømø, cierton trendamønrrun cha: Ñibe matsinøtiig køb urasbe, ñui pørønagwan ñiasitø pørønawa, ñun chuikkøben ibig kuig køn cha. Inchendø yandø ñi køllig misrene, ñui kwalmeran ñi larrøbichen, katøgan mendaig ñune pørønana, ñi ig kømui indiisrømay srua inrrun— cha.

¹⁹ Øyan chippe, Pedro nø mandø kwamig nebuben, treeg kwaitøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai martrab køn cha, trendaig køn Jesúsbe. Inchabe Pedrone trenchibig køn:

—Nai mendig amø— cha.

Jesús kusrenanøb pera unig tru undaaraig

²⁰ Inchen Pedrobe keesha ashene, Jesús tru kusrenanøb pera unig undaaraibe nui wendau arri ashibig køn. (Truibe tru mab purrab uras Jesúswan pechoyu ne tsumisra: “Señor, ¿ñun ashig kømui inchibelan tranrrabiibe mu køh?” cha, payibig, truig købig køn.)

²¹ Inchen Pedrobe truigwan ashabe, Jesúswan payibig køn:

—Señor ¿inchen øigwane ñibe mandø inchainchigu?— cha.

²² Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

—¿Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane chi asamig kaagøn cha? Ñibe nai mendig amø— chibig køn.

²³ Indiibe tru trendaigwane nunelai utube treeg wam larrøbitsig købig køn, tru kusrenanøb pera unig, truike kwamønrrab køn tan cha. Inchen Jesús trenchippe: “Truibe kwamønrrab”, køn cha kømøtø, trenchippe, ka: “Na arrumnegatig nune ka uñchai indingucha, ñuimburappe treegwane ñibe chi asamig kaagøn” cha, treebe taig købig køn.

²⁴ Tru kusrenanøb pera unig trendainabig nøtøwei iilane maig kuigwan eshka wamincha, katø nøtøwei pørøb indig køn. Incha maig kuigwan nø eshka wamindiibe isatø kømø, cierton kui asha pønrrer.

²⁵ Katø chigøben Jesúsbe truba truba marig købig køn. Lutøgurrih trumørig pørømbe, tru pørig kilgamerabe yu pirau ørøbaguen kemubsrutamab isur.

Los Hechos

Jesucristo Espiritu Santon tranrrab misrig

¹ Nai Teófilo, nai srøsrø pørigube maig purayaigwan eshkab pørig kuig køn, Jesús tru chigurrimbunø marøb pølbasiilanba kusrenaniilanba.

² Katø nøashib karua øramelø lawa wesruilan Espiritu Santogurri chitø maramelan martrai karua pønsra, srømbaløsrømay srua yain kwalømgatig købigwan pørig køn.

³ Incha nøbe kwaig tsua, øsiirawa, nømune øsiguig kenamisrøbig køn, nø kuin kui asamdiig kønrrai chine marøb. Incha nøbe kwalømmera cuarenta nemisramne nømun kenamisrøb uña, Tius nø karub waigweimburabigwan waminchibig køn.

⁴ Incha Jesúsbe nømba trubalatø purrøwabe:

–Jerusalénsrømaybe ammønrrigay cha karubig køn, nai Møskai tranrrab misra kørrømisrigwan treeg pumnegatig munugunrrain cha,

⁵ tru ñim nan øyah taig mørig købigwan. Pøs Juanbe isa kømøtø, pitøga pinøbuliilø kønrrai ulsrain køn cha. Trune ñimbe mam kwalømyutø Espiritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun – chibig køn.

Jesús srømbaløsrømay ib

⁶ Jesúsba truyu tulaamba purrøwabe, trencha payibelø køn:

–¿Señor, Israel misaamera merrabsrø nøm ashib karub tøgagüig købigwan katøle treetøwei nøm karub tøgagømig punrrai mõi yan tamara pasrtraindirru?– cha.

⁷ Inchene Jesúsbe trencha løtabig køn:

–Treeg maramibe mana punrrabigwanba, Møskai nøashib nui maram purab maritøgatøwei chi kwaløm treeg punrrai mara kørrømaramigwanbabe, ñimbe wammøra kømig chi palømon cha.

⁸ Inchendø Espiritu Santo yandø ñimuim pala arrubenequende maramburab maramigwan ñim uta, Jerusalénsrø, Judea pirau kerrigu, Samaria pirausrø, pirø muba kuimburab purø yabsrønguen naimburab maig kuigwan waminchab webamrrun – chibig køn.

⁹ Incha yandø iigwan chab waminchene, nøm ashib pønrramne, Jesúswane pala kusruben, kan wafi arrua, nun pinøbulen, yandø mas ashchab kaimabelø køn.

¹⁰ Inchen Jesús iben, nøm srømbalaneb neeshib pønrramnetø, møimbe pagatø møguelø puløzheelø kewar nømuim pulu kenamisrabe,

¹¹ trenchibelø køn:

–¿Galileasrø møguelø, chindimba srømbalaneb neeshib kørrømisrøke? cha. I Jesúsøwei ñimui utugurri srømbaløsrømay srua yainabiibe, ñim maig yai asig katø nøbe treetøweih attrun – chibelø køn.

Judasweimburø purøbasramig Matíaswan lawa wesrab

¹² Inchen tru nøashib karua øriiløbe tru Olivos taig tunsrøngurri Jerusaléngatig katø ambubelø køn, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu isrin kwalømbe maya yabgatig amrrain chibig køben, treezhiitø.

¹³ Jerusalén ciudayu puabe, tru nøm pui yau, pala pisusrø nebambubelø køn, truyube Pedro køben, Juan køben, Jacobo køben, Andrés køben, Felipe køben, Tomás køben, Bartolomé køben, Mateo køben, Alfeowei nusrkai Jacobo køben, Simón Zelote køben, Jacoboi nusrkai Judas køben, tru iilø ya peba warainug.

¹⁴ Truiløbe Tiusba wamindamigwane sətøba kandø isua, maikken elachimø marøbelø købig køn, Jesúswei usri María køben, nui nunelø køben, katøgan ishumburmera køben kanbalatø misra.

¹⁵ Inchen tru kwalømmerrawan Jesucristo kusrenanigwan marøbelø kan ciento veinte køsrøn tulundzuna køben, Pedrobe truilai utu pasramisra trenchibig køn:

¹⁶ –Nai nunelø, Tiuswei wamwan pørigu maig taig, truihe nebumig palaig kuig køn cha. Tru pørigube Espiritu Santø David wamindigu kanmaytø Judasweimburab treeg nebunrrun cha wamindig kuig køn. Jesúswan kemøra, sruamrrabelan mandø indamigwan eshkab pasrabigwan.

¹⁷ Pøs Judasbe namui utuitøwei, katø namui marameløyu maramig tøgagig købig køn cha.

¹⁸ (Indiibe tru nø kaig marimburø an utiitøga kan tul penig køn cha. Inchabe ippa, turmay peñippe, patsøwan srurram peñen, pøitsimerabe kerrigu webølabig køn cha.

¹⁹ Inchen Jerusalén mayeelø warabelø wammørabe, tru pirøwane, “Acéldama” cha wamabelø køn, nømuin trikkabe, “Ani Lusin Tul” chibig.)

²⁰ Kaguende Salmosyube trenchibig pørig pasran:

“Nui yabe mugucha waraimig kutsi ya kørømisren,
katø tryube muguen tsunrrabig kaanrrain” cha.

Katø:

“Nø chi marøb pasraig købigwane katøgan peg utønrrain” cha.

²¹ Inchawei øyeeg købene, tru namui utu Jesús trendø namba lincha llirab uñen,

²² tru Juan Jesúswan piu umbu nun ulsraikkurrimbunø, katø nun namuinukkurri kusraben, nun srømbalasrø utig kømnegatig namba managucha tin lincha amøñibelø yu møguelø køn cha. Incha kan treeg lincha uñibigwan, tru Jesús kwawa, katøle øsiraigwan treeg køn chib waminchib, namba tøgatø pasrønrrai maramibe ke søldøwein køn— chibig køn.

²³ Incha pailan wesrawa pønrsøbelø køn: Matíaswanba, Josèwandøwei Barsabás cha wamab (katø justo cha wamab indi) møwanba.

²⁴ Inchabe øyeeg chib Tiusba waminchibelø køn:

—Señor, ñibe mayelai manrømeran ashibiibe, i pailan ñi mønun lawa wesrua tøga pasraigwan eshkarra chib,

²⁵ Cristo nøashib karua ørigwei maramigwan uta pasramisra martrabiibe mu kuin kui. Kaguende Judasbe nui yamsrømay inrrab, tru maramigugurrimbe tarømisra pella, peg maywan yaig køn— cha.

²⁶ Inchawei møigweim pala pendashchab suerte kuchene, Matíasweim pala peñen, truiibe yandø tru Cristo once nøashib karua øriilai utuig kørømisrig køn.

2

Espíritu Santo arrigwan waminchibig køn

¹ Judiosmerai Pentecostés taig tru kwaløm yandø puben, nømbe mayeeløba kanbalatø tulundzuna købene,

² mømbe ¡katø! srømbalasrøngurrimbe wanrrabig kan truba mur isig ichibig lataig arrubig køn, tru purrainuube ¡katø! ya ørø tru wanrrabiitø kasramgue.

³ Inchene nømun kanun kanun traniilø kan nagurømera lataliø kenamisra, nømun kanuim pala, kanuim pala pønrramisrøbelø køn.

⁴ Inchene nømbe mayeeløba Espiritu Santotø netsailø kørømisra, peg, peg wammera waminchib mendabelø køn, Espiritu nømun maig wamingingaruben.

⁵ Inchen Jerusalénsrømbe judíos misaamera warabelø køn, Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø, chu pirausrøngurringuen palømiikke.

⁶ Inchen tru misag søtøbe tru wanrrabigwan mørabe, tulundzunabelø køn. Inchabe ¡paare! kan øyeebe chi mandø kermab isubelø køn, kaguende nøm mørene, tru Jesucriston kørebeløbe møitøgucha peg wam peg wam tru nøm mørøb pønrrabelai wamwan, trunun, trunun waminchiptinchene.

⁷ Inchen nømbe truba kørø kwaariilø, kangurrin kangurri ¡paare! kan mandø kermab isub, trenchibelø køn:

—¿I mayamba waminchib pønrrabeløbe Galileasrø misaamera kømuitarru? chib.

⁸ Pøs kan namuin triimay, namuin triimay nam wamindi mørtrappe ¿mandø kerah? cha.

⁹ Yube Parto pirausreelø køben, medosmera køben, elamsreelø køben, mesopotamiasreelø køben, judeasreelø køben, capadociasreelø køben, pontosreelø køben, Asia pirausreelø køben,

¹⁰ frigiasreelø køben, panfiliasreelø køben, egiptosreelø køben, tru Cirene pirø pulu Libia pirausreelø køben, katø Romasrøngurri amrrubelø ka petø amrruardeelø judiosmera køben, judíos kømeelø Tiusweiwan judiosmera marigu pønrrønrrab purøruwarmera køben,

¹¹ katø cretasreelø køben, arabiasreelø køben, treeg yam paløreelø købendø, nambe mayeeløba Tius truba nørreelø mariilan namuin triimay, namuin triimay wamindi mører—chibelø køn.

¹² Incha mayeeløba nømbe kwariilø ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isub kangurrin, kangurri trenchibelø køn:

—¿Kan øyeebe chi kerah?— chib.

¹³ Trune kaneløbe indzatø ashib trenchibelø køn:

—Mutsiguelørre inchib waran— cha.

Espíritu Santo kørøarruben, Pedro misagwan maig kønrrabigwan waminchib

¹⁴ Inchen Pedrobe Cristo tru once karua øriiløba kurra pasramisra, nøbe mur waminchib trenchibig køn:

—Judea møguelø køben, katø mayeelø yu Jerusalén warab misaamera køben, iigwan ñim chigüi nebua ashchain køn cha. Na wamindamigwan tab mørtraí chibig køn.

¹⁵ Ya løtsø las nueveto køben, i møguelan ñimbe mutsiguelø kønmab isuinrrun cha,

¹⁶ treeg kòmətø, Tius maig karuigwan eshkabig Joelgurri Tius tru øyeeg taig købig, iibe tru kòn cha:

¹⁷ “Srabe kwalømmerawane treeg pub attrun cha,

Tiusbe trendan chib,

mu misagweim palatøgucha nai Espíritun uncha tøgagønrrai øramønrrun cha.

Ñimui nusrkalo, ñimui nimbasmerabe

Tius nòmun chi eshkaigwan eshkaben,

ñimui matsøreløbe kan piab lataigu chigøben ashen,

ñimui kølleeløbe piailø tøgagønrrun cha.

¹⁸ Tru kwalømmerawane katø ishumbur lata, møguelø lata,

nai karuindiig melabelaim pala

nai Espíritun uncha tøgagønrrai tranen,

nømbe na nòmun chi eshkaigwan eshkanrrun cha.

¹⁹ Inchen srømbalårømbe nabe kwaara asha kønrrai mariilø marøb,

katø yu piraube na maramburab mariilan asha kømig kenamaramønrrun cha,

anin køben, nag køben, naguish kurrabig købengue.

²⁰ Nøsiibe larrø løstigi misren,

pøbe ani lataig misrtrun cha.

Señor arrum kwaløm truba nuig purø tab kwaløm pumøwatø, treeg kønrrun cha.

²¹ Inchen Señor Tiuswei munchiwan wamab, purugurra chib miab pasrabiibe, kaigugurri wesraig kønrrun” cha, trendaig.

Iibe tru kòn, chibig kòn.

²² Ñim Israel misaamera, na wamindigwan møray chibig kòn: Nazaretsrø Jesúsbe Tius nø karua øri møg kui ashchai, nø treeg trani møg købig kòn cha, nøgurri ñimui merrab maramburab mariitøgaba, kwaara asha kønrrai mariitøgaba, Tius nøba pasrain kui asha kømig mariiløtøgaba. Pøs ñimdøweinguen ashibelø kòn cha.

²³ I møwandøwei Tiusbe merrabsrøngurri manawei nø maig martrab isuilane tøgaguen kua, ñimun tranen, ñimbe nune kususyu mesra, ñim kweetsig kòn cha, tru larrø kailai tasku purøøra.

²⁴ Inchen nune kwailai utugurri Tiusbe kusraig kòn cha, øyeeg purø trømbøig indinawa kwaig tsuigugurri. Kaguende tru kwab kwanrrai marøb pasrabiibe nune chinchagucha nø merrarrawa tøgagønrrab kaimaig kòn cha.

²⁵ Pøs merrabsrø rey Davidbe Jesúsweimburab waminchippe, trendaig købig kòn cha: “Nabe Señorwane chu uragucha nai merrab wai ashibig kur cha.

Kaguende nøbe nai kusrmay pasran cha,

nan amburab, iburab sruagutsig mandøguen kømui pasramig chigaanrrai.

²⁶ Treekkurri nai manrrøbe truba kasraaraben,

nai niløbe truba truba tabig waminchib kasraaran cha.

Inchen nai asrken, chi isumø muniiramigwan muniirab isrønrrun cha.

²⁷ Kaguende ñi, Tiusbe, nan kwabelø pønrrainug pasrønrrain kønrrain kømøwei,

katø ñui Newan Tabigwan trerab tsunrrain kønrrain kømøwei inchun cha.

²⁸ Ñibe nan øsig køm maymeran nebua asingarua,

ñi naba waikkurri nane truba truba kasraarangerunrrautan” taig kòn cha, trenchibig kòn.

²⁹ Nai misaamera, nabe maig kuigwan tørgandø kelarrab ñimun trendamønrrun: Merrabsrø namui kølli misag Davidbe kwaben, sorig kòn cha. Inchen tru nui soriibe møin kwalømgatig namui utu pasran cha.

³⁰ Inchendø Davidbe, Tius maig karuigwan eshkabig købig kua, tru kan nuinukkurri kurrab misagwan David nø wamisra karub wainug wannamigwan, Tiusbe: “¡Katø! treeg marmø kømø, treeg kønrrai maramønrrun” cha, trendaigwan ashibig kuig køppe,

³¹ Davidbe manawei Cristo øsiiramigwane chab asha kua, tru Cristo katøle øsiiramigwan trencha wamindig købig kòn cha ‘kwabelø pønrrainug tryuytø pasrønrrai kørømarig kømøwei, katø nui asrbe treraig kømøwein kønrrai indig kønrrun’ cha.

³² Inchawei Tiusbe tru Jesús wandøwei katø øsiirangaruben, nambe mayeeløba tru øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer chibig kòn.

³³ Incha nune Tiusweim pulu kusrmay wanrrab attrai kusraben, Møskai tranrrab misra kørømisrig tru Espiritu Santon uta, uncha tøgagønrrai trunun tranen chibig kòn. Inchen ñim møi ashib, mørøb inchib kuibe, tru kòn cha.

³⁴⁻³⁵ Kaguende Davidbe srømbalårømaybe nebimuig kòn cha. Inchendø Davidbe trendaig kòn cha:

“Señor Tiusbe nai Señorwane trendan cha:

‘Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñün ashig kømui inchib tsalø inchibelan

ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna wamig kønrrai na pønsramnegatig.’ ”

³⁶ Israel misaamera mayeeløba treeg kømuitamab asha pønrray cha, tru Jesús ñim kurusy mesraigwandøwei Tiusbe nune Mayeelaim Pala Pasrabig kønrrai maramba, Cristo kønrrai maramba indin køn— chibig køn, Pedrobe.

³⁷ Incha øyeeg tailan mørøppe, truba kullaarab isui inchibelø køn nømui manrrau kebachen. Inchabe Pedronba, trugurri Cristo nøashib karua ørig katøganelanba payibelø køn:

—Ñim nai misaamera, ¿nambe chi maramig kønrrerah?— cha.

³⁸ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ñim møitøgucha nimui kaig mariilan isua møray cha. Incha Tiusweimay llirawa, Jesucristoi munchiyu piu umbu ulsrailø kuy chibig køn, ñimui kaig mariilan ulø payamig kømíg, pesannaig kørrømisrtraimbe. Inchen Tiusbe ñimune Espiritu Santon tranrrun cha.

³⁹ Kaguende i tranmígan nø tranrrab misra kørrømisriibe, ñimuyasig køb, ñimui ureemerayasig køb, katø mayeelø chu uras tsøndatøsrø kønrrabelayasig køb, katø mayeelø namui Tius nun mun wamag køben wamamelai, truilyasig køb køn— chibig køn.

⁴⁰ Incha Pedrobe øyeelø wamindig kømnetø, katø srøitø waminchib, øyamay melamig køn chib trenchibig køn:

—Yeeg larrø kaig marøb misaamerainukkurrimbe wemallib ambay— cha.

⁴¹ Inchen tru nø wamindígan møra utabelane piu umbu ulsrailø kørrømisren, tru kwalømbe Jesucriston kørewa pønrramisrøbeløbe kan pøn mil køsrøn nemisrig købig køn.

⁴² Incha nømbe mayeeløba Cristo nøashib karua øriilø kusrenanigwane tindøga marøb pønrrabelø køn, kanbalatø lincha kømigu lata, mamig pirisha kanbalatø mab kømigu lata, katø kanbalatø misra Tiusba waminchib kømigu lata.

Jesucriston kørebelø srøsreelø mandø waraig

⁴³ Inchen nømune mønundøgucha ka nøs nøstø købig køn, tru Cristo nøashib karua øriiløgurri kwaara asha kønrrai marøb, katø Tius nømbe pasrain kui asha kønrrai truba truba marøb inchen.

⁴⁴ Inchen mayeeløba Criston kørebeløbe kanbalatø lincha tulundzunab, katø chimerandøgucha ke kanguelarrøtø tøgagøb inchibelø køn.

⁴⁵ Incha nømui pirømeran, yameran, katø chi tøgagúilan køben yana, søteelan pirishibelø køn, møitøgucha maig palain køben, treetø.

⁴⁶ Incha kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau søteeløba tulundzunabelø køn. Incha mamígan nømui yamørig truba truba kasrag, kanbalatø lata pirisha mabelø køn, tabig isua, ka treeg maranmab ashchaidø kømø,

⁴⁷ manrraugurri tabig isub Tiuswan truba tabig waminchib, katø nømbe maya misaamera truba tabig wamindinabelø køn. Inchen Señorbe kaigyugurri wesraig kønrrabelan wesrawa, kwalømmørig nømuiuube srøitø, srøitø nemarøbig køn.

3

Kan uñchab kaimabígan tamarøb

¹ Kan kwaløm Pedroba, Juanba, maaben las tres pailøba kegøtø Tiuswei yaumay nebamubelø køn, Tiusba wamídan uras købene.

² Inchene tryube kan møg tru kal-lainukkurri uñchab kaimabígan wabig køn. Truigwane Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig køn” cha waminug kebambubelan ‘an kettra’ cha miab wanrrai, kwalømmørig srua amba wannig wabig køn.

³ Inchen tru uñchab kaimabiibe Pedronba, Juanwanba Tiuswei yau kebamrrab inchen ashabe ‘an kettra’ cha miaben,

⁴ nømbe nun ashabe, Pedrobe trenchibig køn:

—Namun ash— cha.

⁵ Inchen tru uñchab kaimabiibe chi tranrrab indermab isua, truba tab ashene,

⁶ Pedrobe trenchibig køn:

—Angawei, orogawein kur cha. Inchendø na tøgagúigwaneguende tranrrumøn cha. Nazaretsø Jesucristoi munchiyu kurrab, inrrø— chibig køn.

⁷ Incha Pedrobe kusrmay tasigu kemøra kusrabene, tru urastø nui srøbmeraba, nui yetølømeraba mur misren,

⁸ tru uñchab kaimabiibe ¡katø! kan pørsrappe pasrambua, ib menda, Tiuswan ‘Tabiibe ñitø køn’ chib, trashib, pørsrab Tiuswei yau Pedroba, Juanba kebiibig køn.

⁹ Inchen maya misaamerabe nune uñibig misrin kui ashib, katø Tiuswan ‘Tabiibe ñitø køn’ chib, truba tabig wamindi ashib inchibelø køn.

¹⁰ Incha tru Tiuswei yau tru “Tab Yaskabzhig” cha waminug tru ‘an ketta’ cha, miab wabigwan truig kui ashabe, truba kwaarøbelø køn, jkan paare! øyeebe mandø kermab isub tru treeg purayain køben.

Pedro maig pub arrigwan Tiuswei yau waminchib

¹¹ Inchen tru uñchab kaimabig købiibe Pedronba, Juanwanba kemøra pasramnebe, misaabe mayamba kwariilø luløbelø køn Pedromeraimay, tru Tiuswei yau Salomónwei Yaskabumay.

¹² Inchen Pedro iigwan ashabe, misagwan trenchibig køn:

–Namui Israel misaamera ¿øyeegegan asha ñimbe chindimbarre kwargue? cha. Kabe tru maramburab maramigwan nam namashib tøggar kua, kabe nam Tiuswei merrab purø tabelø kuikkurri i mōwan uñibig kønrrai nam mari lata ¿chindimbarre namungøba ashke? cha.

¹³ Treeg kømøtø, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe tru nui marøb megabig Jesúswane tørguegwalmabig kønrrai maran cha. Truigwane tru misagwan ashib karub purrabelan ñimbe kemøra, tranøb, katø Pilatøbe nune elatchab inchen, ñimbe elachibashmub indig købig køn cha.

¹⁴ Tru Newan Tabig katø Kerriguwan Sølgandiigwane ñimbe kaasha, tru kweechiptiigwane, trube, kelachai miaig køn cha.

¹⁵ Incha tru øsig kømigwan nø tøgga pasrabigwane ñimbe kweechen, truigwan Tiusbe kwailai utugurri katøle øsiirangaruben, nambe tru treeg purayaigwane namashib ashibelø ker chibig køn.

¹⁶ Pøs Jesúswai munchibe tru ñim trendø asi møg ñim mõi ashib pønrraigwan øyah chishig kønrrai tamaran cha, nui isubigwan tru munchiyu pasrikkurri. Tru isubigwan Jesús tøgagønrrai marig, truiibe nune newan tamaran cha, pøs ñim mayeelø asiinrrabguen chibig køn.

¹⁷ Pøs, trube, møimbe ñim nai misaamera, ñimbe chugúi mørmøwa, øyeege marøb pønrrain kuin kui ashar chibig køn, katø ñimun ashib karub purrabelø chigucha.

¹⁸ Inchendø mayeelø Tius maig karuigwan eshkabelø wamindiitøga nui Cristøbe kwamnegatig purø trømbøig indinab meganrrun cha, manawei Tius eshkawa pasrig købigwan treeg nebunrrai marig køn cha.

¹⁹ Inchawei treeg købene, nimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliray chibig køn, ñimui tru kaig mariilan chi kaig mariimíg lataig kørrømisrtramibe. Trumaybe Señorbe chi isumø, tabig pishindø waram kwalømmera ørøb,

²⁰ katø tru muniirab kui Criston, tru Jesúswan, ñimuyasig manawei nø tarømara wesrua pasrigwan trunungucha ørtrun cha.

²¹ Inchendø nøbe møimbatøbe srømbalasrø ka wamig køn cha, Tius tru chiwandøgucha lutøgurri tamara pønrramnegatig, tru Tius nuindø tarømariilø nø maig karuigwan eshkabeløgurri nø manasrøwei maig taig, treeg.

²² Inchawei Moisésma trendaig købig køn: “Señor ñimui Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei Tius maig karuigwan cha eshkabig na lataitøwei katøgan kusranrrab køn cha. Inchawei nø maig wamindiilane chiyutøgucha møramig køn cha trendaig købig køn.

²³ Kaguende møikkøben Tius maig karuigwan tru eshkabigwan mørmílgwane, Israel misaamerainukkurri kanguen kaagøm, pinisaig kønrrun” taig køn cha.

²⁴ Inchawei Samuel tsub uraskurrimbunø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø truilø chigucha møin kwalømmera øyeege punrrabigwan wamindig købig køn cha.

²⁵ Pøs ñimbe tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelai ureemera køb, katø tru namui kølli misaameran tru nuinukkurri acuerdo marigwan tøgagøb indan cha. Abrahamwan tru trenchib uras: “Ñigurri karrab larrøbichib misaamerabe pirau maya misaaba mayanguen tab indiilø kønrrun” chib.

²⁶ Inchawei Tius nui Marøb Megabigwan kusrua, trugurri Tiusbe ñimuimaymerrig ørig købig køn, ñim møitøgucha tru kaigwan marmønrrab llirawa pønrramisren, mayanguen tab indiilø kønrrain— chibig køn, Pedrobe.

4

Pedroba, Juanba tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab

¹ Pedroba, Juanba misagwan waminchib srø pønrramne, judiosmerai sacerdotessmerai køben, Tiuswei yau policíamera ashib pønrrabelan nø karub pasrabig køben, saduceosmerai køben truba namikkøleelø pabelø køn,

² kaguende Pedroba, Juanba misaameran kusrenanøb, katø tru kwabeløbe katøyg kwailai utugurri øsiiramibe Jesucristoinug køn chib, eshka kusrennimba.

³ Incha tru karubeløbe Pedronba, Juanwanba kemøra, yandø maaben købene, katø kwalømgatig kailan keeri yau keerøbelø køn.

⁴ Inchendø mõiłgøben Tiuswei wamwani mørøbeløbe Criston køreben, møguelandø munchen trattrø milburab nemisrig købig køn.

⁵ Incha katø kwalømbe tru nømuni ashib karub purrabelø køben, misagwan karubelø kølli misaamera køben, tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø køben, Jerusalén tulundzunabelø køn.

⁶ Truyube maya sacerdotemeran nø karub sacerdote tru Anás køben, Caifás køben, Juan køben, Alejandro køben, maya sacerdotemeran karubigwei yauelø køben mayamba, truyu purrabelø køn.

⁷ Incha Juanwanba, Pedronba nømuin tøbøtag pønrsabe payibelø køn:

—¿Ñimbe iigwane maramburab marig muindøgarre margue? cha. ¿Iilane mui munchiyurre margue?— cha.

⁸ Inchen Espiritu Santotø netsaig Pedrobe trenchibig køn:

—Misaameran ashib karub purrabelø, katø ñim misagwan karubelø kølli misaamera,

⁹ kan møg kwanrriigwan nam tabig marigwan chi wetøgørramdiig kōtashchappa, i mōwan mandø incha tamarig kuitashchappa, ñim namun payib srua kuig købene,

¹⁰ trube, ñim mayeeløba, katø Israel maya misaameraba nebua asig kønrai eshkanrabb cha. Tru i møg ñim mayelai merrab pasrabiibe tru Nazaretsrø Jesucristoi munchiyu tabig tammsirig kuig køn cha, tru ñim kurusu mesra kweechen, Tiusbe katø øsirangaruig, truigweinug.

¹¹ Jesúsbe ñim

“ya marøbelø tru kaasig srug køn cha.

Inchendø tru katsiisrømbe pølbasa wayig mas purø tab srukken misrin køn” cha.

¹² Pøs nam kaigyugurri wesrailø kōmibe mu katøgan pegwei munchiyube chi kaagøn cha; kaguende kaigyugurri wesramigwane yu piraube mungucha treeg martrai tranig kaagøn — chibig køn.

¹³ Inchen tru payibeløbe Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi kørig kuin kōmø, lōtab pønrai ashib, katø mana chu kusreb purrømeelø, chigucha kōmeelø kuin kui ashib inchabe, truba kwaara asha, nōmune Jesúswei mendig amøñibelø kuin kui nebua ashibelø køn.

¹⁴ Inchagucha tru tamarø mōøbe nōmuim pulu kurra pasrabwei indi ashabe, treekkurri Pedronba, Juanwanbabe chigucha chi tamgaig købig køn.

¹⁵ Incha nōmune tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø purrainukkurri webambingarua, nōmdø kangurrin kangurri payiyab waminchib kørrømisrabe,

¹⁶ trenchibelø køn:

—¿Møguelane nabe chi martrab? cha. Kaguende Jerusalen mayeelø warab misaamerambe Tius nōmba pasrain kui asamig marig kan truba nuig kenagøn cha, nōmгурri marig. Inchawei nabe chinchagucha chi treeg kōmøn tambegaig køn cha.

¹⁷ Inchendø tru treeg marigwan misag utu mas mas wam larrøbichimønrraimbe, mōingurrimbunøbe mungucha Jesúswei munchiyube waminchimønrai ‘chigøben ñimune maramønrrun’ chinrrab— cha, nōmbe trenchibelø køn.

¹⁸ Incha Pedronba, Juanwanba katø wamabe, chiweingucha Jesúswei munchiyube waminchimøwei, kusrenanmøwei inchai, įkatø! kandø mera pasrøbelø køn.

¹⁹ Trune Pedroba, Juanbabe trencha lōtabelø køn:

—Ñimguen tab isuy cha, Tiuswei merrab søl købig kuitashchab nun mørmtø, ñimun mørøb pønrramig.

²⁰ Kaguende nam ashib, nam mørøb indigwane nabe elachimø, wamindamønrrun — chibelø køn.

²¹ Inchen tru karubeløbe:

—Ñim namun mōrmøwabe, mōimbe chi maramigwane nam asamønrrun— chatø, elachibelø køn, tru maya misaameragurri chinchaguen ichabetønrrab kaima. Kaguende truiløbe tru treeg purayaigwan asha, Tiuswan truba tabig waminchib købelø køn.

²² Pøs tru purø nuig tabig marøb, tamarinab mōøbe cuarenta años menrra tōgaig købig køn.

Tiuswei ureemera nundø kemenda kōrmø pønrrønrrab Tiuswan miab

²³ Pedroba, Juanba yandø ka elatsiilø kua nōmui lincha amøñibelaistrømay ambabe, tru sacerdotemeran karubeløba, misagwan karubelø kølli misaameraba nōmun maig taigwan kerrigu eshkaben,

²⁴ tru lincha amøñibelø nōm iigwan mōrabe, søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Tiusba trenchib waminchibelø køn:

—Ñi mayeelaim pala ñi ashib pasrabig srømbalawan lata, pirøwan lata, marwan lata, chigurrimbunø truyu chi purrabelan chigucha marøbig,

²⁵ Espiritu Santogurri namui merrabsrø David, ñi karuigwan marøb megabigwan ñi øyeeg chib wamingearuig købig køn cha:

“¿Judíos kømeelø truba truba namig kurramba,

katø chi misaamera køben ke ka yandø chi marmuinguenig martrab kurramba inchippe, chindimbarre indah? cha.

²⁶ Pirau reymereabe yandø kwayanrrab lutømaytø pønrramisren,

katø tru ashib karubeløgucha wamincha kanbalatø misra,

Señor Tiuswanba, nui Cristonba

kaig martrab namig kurran” cha.

²⁷ Kaguende isa kømøtø, Herodesba, Poncio Pilatoba, judíos kømø misaameraba, katø maya israelitasmeraba ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswan, tru ñi acetetøga itølusig lawa wesraigwan tsalø køb, chigøben martrab isub i ciudayu tulundzunig kuig køn cha,

²⁸ ñi Tius manasrøwei øyeelø purainrrai maig martrab isua tøgagúilan treeg neburrai, martrab.

²⁹ Señor møimbe tru nøm namun chigøben øyeelø martrumøn cha trencha pønrrailan ashib, katø nam ñuiwan marøb melabelan maikkucha kullaaramø ñui wamwan kørmø waminchib pønrramig kønrrai tranrra chib.

³⁰ Ñui tasigwan larrøbichi cha, tru ñui newan tabig marøb megabig, Jesúswei munchiyu kwanrreelan tamarøb, ñi namba pasrain kui ashchai mara kørrømarøb, katø kwaara asha kørrømistrai marøb inchi— cha, trenchibelø køn.

³¹ Incha Tiusba chab waminchene, tru nøm tulaamba purrainuube mur kønøben, mayeeløba Espiritu Santotø netsailø kørrømisra, Tiuswei wamwan maikkucha kullaaramø nømbe waminchibelø køn.

Kanguelarrøtø tøgagøb

³² Incha tru nu misag søtømera mayeeløba tru Jesúswan kørebeløbe møitøgucha lata kan manrrøtø lataig lincha pønrrab, kandø isubelø køn. Møitøgucha nømui chi tøgagúigwane ‘nain køn’ chimøtø, chi købigwane kanguelarrøtø tøgagøbelø køn.

³³ Inchen Cristo tru nøashib karua øriiløbe Señor Jesús øsiirawa kurrigweimburab maig kuigwan waminchippe ¡katø! muguen chindamgaig waminchibelø køn. Incha nømbe warappe, kan møitøgucha tab købigwan tøgagømburab tøgagønrrai traniiø purø tab warabelø køn.

³⁴ Inchawei nømui utube chigøben palai inchibiibe muguen kaabig køn. Kaguende møiløgøben pirømera, yamera tøgarbe yana, maig yanigwan anwane srua amrrua,

³⁵ Cristo tru nøashib karua øriilø nøm ashchai tranøbelø køn. Inchen nømbe trunune nømun maig palain køben kanun kanun treeg pirishibelø køn.

³⁶ Inchen kan levita José taig pi tøbøtag pirø pasrabig Chipre pirausriig, Cristo tru nøashib karua øriiløbe truigwane Bernabé cha wamig (trenchippe, “Isui meløben, isui inchimønrrai tabig waminchib nusrkain køn” taig).

³⁷ Tru møøma kan pirø tøgagua trunun yanabe, anwane srua arrua Cristo tru nøashib karua øriilø nøm asha martrai tranøbig køn.

5

Ananíasba, Safiraba isønrrab indigwan waminchib

¹ Inchen kan møg Ananías taiba, srai Safiraba kan pirø tøgagúigwan yanøbelø køn.

² Inchabe i møøbe nui sraimba misra, tru anwane tøbøtø tranrrab cha, wamincha, tøbøwane kørrømara, Cristo tru nøashib karua øriilaimay tøbøwandø nøm ashchai tranrrab srua ibig køn.

³ Inchen Pedrobe trenchibig køn:

—Ananías, ¿Satanás ñui manrrau nø kebya pasramisra, ñigan øyeekkatig martramab pasrøtirru? cha, ñi Espiritu Santon isab pasramig kønrrai, tru pirø yani anwan kerriguwan tranmøtø kørrømara tranrrappe.

⁴ ¿Pirøbe ñuiwein kømuitarru? cha. ¿Katø yanen, tru angucha ñi asamig kømuitarru? cha ¿Ñui manrrau chindimba øyeeg martrab isua pasramisrku? cha. Ñibe møguelan isab pasrømøtø, Tiuswan isan— chibig køn.

⁵ Inchen Ananíasbe iig trendaigwan mørabe, kwain peñiptinchibig køn. Inchen mayeeløba trunun wammøreløbe truba truba kørig kui inchibelø køn.

⁶ Inchen matsøreløbe amrrua, asrwan tamara pula, sørønrrab srua ambubelø køn.

⁷ Indiibe pøn ura wendau køsrønyu Ananíaswei srai tru treeg purayaigwan chi wammørmø, kebarrubenba,

⁸ Pedrobe payibig køn:

—Eshkarra cha, tru ¿ñim pirøwan øyawei yaner cha trendaigwan trewei yangueh?— cha.

Inchen nøbe trenchibig køn:

—Øø, treweiwei yanøbwei indig køn— cha.

⁹ Inchene Pedrobe trenchiptinchibig køn:

—¿Ñim pailømisra chindimbarre treeg martrab isua pønrramisrke? cha, Señorwei Espiritun ke maig inchibig køtashchab ashchab inchib. ¡Ñiguen mør! cha, ñui kewan sørønrrab srua ambubeløbe chabguen yaskabyuguen amrrutan cha, mømimbe ñungucha sørønrrab srua amrrun— cha.

¹⁰ Inchen tru urastø Pedroi srøb pulu Zafiragucha kwain peñiptinchibig køn. Inchen tru matsørelø kerruabe kwaikken wetørrawa, srua amba, keweim pulu sørabelø køn.

¹¹ Inchen tru iglesian kerriguelanba, katø mayeelø tru treeg purayaigwan wammørøbelanbabe purø trømbøig kørig kui indamig arrubig køn.

Cristo nøashib karua øriilø chine asha kønrrai marøbelø

¹² Cristo nøashib karua øriiløbe misaamerai utu chine Tius nømba pasrain kui ashchai mariilan maramba, kwaara asha kønrrai maramba inchibelø køn. Inchen Tiuswei ure-emerabe Salomønwei Yaskabyu mayeeløba maig isuppe, treeg kandø isua tulundzunabelø køn.

¹³ Inchendø katøganeløbe nømbabe linchab inchimeelø køn, tru maya misaamerabe nømune truba truba tab inchib tøgagüingucha.

¹⁴ Inchen misamera Señorwan kørebøløbe møguelø lata, ishumbur lata katøguchinguen katøguchinguen nemisrøb ambubelø køn.

¹⁵ Incha kwanrreelanguen tru puraambub lliraig calleswan camamerayu, tsigalmerayu srua amrrua pønrsøbelø køn, Pedro puraiben, nui pørr møsiitøguen møigwan køben kwanrreelaim pala kasrønrrai.

¹⁶ Inchen Jerusalén ciuda puluwansreelø misag truba nørrø amrrubelø køn, kwanrreelø køben, trømbøig maringarub kwaimandziimera tøgær kan mandøguen kømui inchibelø, treelø køben suar. Inchen mayeeløba tamarilø købelø køn.

Pedroba, Juanba kaig indiilø

¹⁷ Inchen maya sacerdotsmeran nø karub sacerdoteba, saduceosmeraingateelø truyu nøba purrabeløba purø pusrkwai ashiptø namig kurra,

¹⁸ Cristo nø ashib karua øriilane merrarrawa tru kailan keeri yau keerøbelø køn.

¹⁹ Inchen kan Señorwei ångel tru keeri yau yaskabmeran yem kura, wambiisrø wes-rabwe, trenchibig køn:

²⁰ —Amba, Tiuswei yau pønrramisra, i srøig øsig kømigweimburab wamwan misaameran trunun kerrigu eshka waminday— cha.

²¹ Inchen nømbe iigwan mørabe, yandø tør-rabene, Tiuswei yau kebamba, kusrenanøb mendabelø køn.

Tru inchib kømnetø tru maya sacerdotsmeran nø karub sacerdoteba, truyu nøba purrabelø katøganeløba amba, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan tulundzuningarubelø køn, katø tru maig maramigwan ashibelø israelitasmerai kølli misaameran mayamba. Inchabe tru kailan keeri yau purrabelan nømumimay merrana, amrrunrabelø ørøbelø køn.

²² Inchen policíamerabe amba, tru kailan keeri yausrømbe muganug pua, katøle amrruppe, treeg wam srua amrrubelø køn:

²³ —Truyube mugucha chindamgaig kasraig pasrøben, wegørrømønrrai, ashibeløgucha yaskabmerayu pønrrøbendø, yaskabmeran nam kurene, umbusrømbe mugucha kaagøptindig køn— cha.

²⁴ Inchen iigwan mørabe, tru Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiiba, sacerdotsmeran karubeløba, ¡kan paare! øyeebe mandø kermab isubelø køn, kan øyeebe chugatig punrrai indamab isubge.

²⁵ Trunetø møikkørøn trenchib puptinchibig køn:

—Ñim tru merrarrawa keerig møgueløbe Tiuswei yau misagwan kusrenanøb purran— cha.

²⁶ Inchene Tiuswei yau policíameran ashib pera pasrabiibe, nui policíameraba ya, Pedronba, Juanwanba katø merrana ambendø, maig købash tsag inchimøtø merranøbelø køn, kaguen misamera nømum srug muta petamigwan køriimata.

²⁷ Incha merrana amrruabe, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pønrsøben, maya sacerdotsmeran nø karub sacerdotebe, trenchib payibig køn:

²⁸ —Yamba nambe ñimune Jesúswei munchiyube kusrenanmønrrai, ¿kandø mera pasrøb mørgøpphe? cha. ¿Ñimbe chi margue? cha. Ñimbe Jerusalén ørøba ñimui kusrenanigwan

larrøbitsingarua, tru mowan kweecha ani lusigwane namungøba, namungøba kemesrøtan—cha.

²⁹ Inchen Pedroba, katøgan Cristo nøashib karua øriiløba løtappe trenchibelø køn:
—Namuimbe Tiuswanmerrig møramig køn cha, møguelø taigwan kømøtø.

³⁰ Ñim kurusyu mesra kweetsig tru Jesúswandøwei namui merrabsrø kølli misaamerai Tiusbe katø øsiirangaruig køn cha.

³¹ Incha Tiusbe nune purø nuig kønrrai marøb nui kusrmay wanganua, Kerrigu Nø Merrab Pasrabig, Kaigyugurri Wesrabig kønrrai marig køn cha, Israel misaameran nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llliranrrai marøb, katø nømui kaig mariilan ulø payamig kømønrrai marøb inchainba, treeg marig køn chibelø køn.

³² Nambe øyeeg purayaigwane namashib asha pønrrer cha. Inchen nun tru mørøbelan Tius tranig Espiritu Santo chigucha asha pasrainrrun— cha.

³³ Inchen iigwan mørøbeløbe, truba trømbøig nama, kwetchab inchibelø køn.

³⁴ Inchen kan møg tru Setenteelai utuig kan fariseo Gamaliel taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan kusennøbig, maya misag nune mu chi taimig, kurra pasramisra, tru Cristo nøashib karua øriilan kan petøzhiitø wambig wesrangaruabe,

³⁵ nømune trenchibig køn:

—Namui Israel møguelø, purø ashiptø maray cha, i møguelan ñim chi martrappe.

³⁶ Ñimguen isuy cha, mana køsrøn kan Teudas taig 'kan truba nu kusreb møg kur' chibig kurrøben, truigwanma møguelø cuatrocientos mendig amønaig køn cha. Inchendø nune kweechen, mayeeløba mendig amøñibeløbe chab tarømisren, chab pinig køn cha.

³⁷ Katø wendøsrø misag mayan køtashchab munchi tulishib kwalømmerawan galileasriig Judas kurra, misag nui mendig amøñinrrabelø truba nu pera kurrig købig køn cha. Indig truig chigucha kwaben, mayeeløba mendig amøñibeløbe nørøtø chab tarømisrig købig køn cha.

³⁸ Inchawei møi øyeeg puim pasrøbene, nabe ñimun trendamønrrun cha: Tru møguelane kagøbashippa, ñimguen ka ambasay cha. Kaguende tru nøm chi martrab isua tøgagüig nøm chi marøb amønaibe, ka møguelaindø kuisruandøbe, patsønrrun cha.

³⁹ Inchen Tiuswein kuisruandøbe, ñimbe pinishinrrab kaimanrrun cha. Inchippa ñimbe Tiusba kwayanrrab inchib pønrrabgun— chibig køn.

⁴⁰ Gamaliel wamindiibe treegwein kuitamab isua, Cristo nøashib karua øriilan wama, ichabetabe, Jesúswei munchiyube mas waminchimønrrai mera, yandø elachibelø køn.

⁴¹ Inchen nømbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrabgurri, truba kasrag webamba ambubelø køn, Jesúswei munchigurri øyeeg kaig indinab pønrrambuawei pønrrønrrai Tius i nømun treeg pønrsraig kuitamab isua.

⁴² Incha nømbe kwalømmørig, kwalømmørig Tiuswei yau kusrenanøb, katø yamørig kusrenanøbelø køn, tru tabig srø wambe, Jesúsbe tru Cristo køn chib, maikken elachimøgue.

6

Tiuswei ureemeran chi palabigwan ashchabelø sieteelø wesrawa pønrrailø

¹ Inchen tru kwalømmerawan Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nørøtø nemisrøb iben, judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløbe mørønnaø waminchib namig kurrabelø køn tru judíosmerai wamwan waminchibelane. Tru kelø peta kwailø nømui utueløbe, kwalømmørig mamig pirishibyu chi lata asiimeelø køn chib.

² Inchen Cristo nøashib karua øriilø tru doceeløbe, tru nu misag Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan tulundzuningarua trenchibelø køn:

—Nam Tiuswei wamwan eshka kusrenanigwan elacha, mishatsigu tru mamig pirisamigu ashib pønrramibe søl kømøn cha.

³ Inchawei, namui nunelø, ñimui utu siete møguelø lawa wesruiy cha. Mugucha øyeelø køn tainab pønrrømeelø, Espiritu Santotø netsailan, maig kønrrabigwan asha maram kusrebelan. Incha truilan i maramigwan trana pønrsønrrab cha.

⁴ Inchen nambe namuimburappe Tiusba wamindamigwan elachimø marøb, katø Tiuswei wamwan eshka kusrenanøb amøñibig amøñinrrab— cha trenchibelø køn.

⁵ Øyeeg chibene, tru misag søtø nu pasrabigwane truba tabig mørøraben, Esteban tru nui isubigwan Tiusweinuotø newan tøgä pasrabig Espiritu Santotø netsaig mowan lawa wesrabelø køn. Trugurri Felipen køben, Procoron køben, Nicanorwan køben, Timónwan køben, Parmenaswan køben, kan møg antioquíasriig tru Tiusweiwan judíosmera marøb pønrraigu puraarruig Nicoláswan købengue.

⁶ Incha yandø tru Cristo nøashib karua øriilø docelaimay pera amrruben, nømbe Tiusba wamincha, nømui tasiimeran truilaim pala nømun tabig kønrrai estsarøbelø køn.

7 Inchen Tiuswei wambe mas mas larrøbichib iben, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe Jerusalénsrø nørø nemisrøb arruben, sacerdotemeraguen truba yam nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagønrab pønrramisrøbelø køn.

Estebanwan kailan keeri yau pasrtrab srua ambub

8 Inchen Esteban Tiuswei tru ka yandø tab indigwanba, katø maramburab maramigwanba newan tøgai, truike kwaara asha kønrrai maramba, Tius nøba pasrain kui ashchai purø nørreelø mariilø maramba inchibig køn, tru misaamerai utu.

9 Inchen møiløgørøn mu karuimíg “Elatstilø” cha wamiilai tulundzuni yaugurrielø namig kurrabelø køn, sirenesreelø køben, alejandriásreelø køben, ciliciasreelø køben, Asia pirausreelø køben misra, Estebanwan ‘¿Maig kø?’ chib, payiyab.

10 Inchendø Esteban kusremburab kusrebíg kuigwanba, Espíritu nun wamindin-garuitøga wamindigwanbabe, muguen kanab waminchab kaimabelø køn.

11 Inchabe kan mu møguelan køsrøn an keta tranøbelø køn nømuingatø misra, øyeeg chinrrai: “Nambe Moiséswan purø trømbøig wami mørøb, Tiuswan purø trømbøig wami mørøb inder” chinrrai, tru Estebanbe.

12 Inchabe truiløbe misaameran køben, katø misagwan karubelø kølli misaameran køben, tru Moisés pørigwan kusrebelan køben, ke nøm isuigwan marøb kønrrai inchen, truiløbe namig amrrua, kemøra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelaimay srua ambubelø køn.

13 Katø trugurrimbe nømui kaptøga maig kui ashmubendø, isa waminchabelø øyeeg chibelø pera amrrubelø køn:

—I møøbe chu uragucha i Tiusweysiitø tarømarig tab yawanba, katø tru maig maramigwan Moisés pøriilanba, trømbøig tsalø wami mørøer chib.

14 Kaguende nambe trendai mører chib: “Tru Nazaretsrø Jesúsbe i Tiuswei yawane pinishib, Moisés namun maig martrai karua kørømarilane chishtø yunømarøb inchun” tan mørøb inder— chibelø køn.

15 Inchen mayeelø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøb purrabelø Estebanwan ashene, mømibe nui maløbe kan ángelwei malø lataig kui ashibelø køn.

7

Esteban nø 'treeg mara pasrømur' chib waminchib

1 Inchen tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdotebe Estebanwan trencha payibig køn:

—¿Isa kømø, nøm trenchib kuibe treeg kuitarru?— cha.

2 Inchen nøbe trencha løtabig køn:

—Nai misaamera, nai kølli misaamera, nan mørtray cha: Tius tørguegwalmabiibe namui kølli misag Abrahamwan Harán pirausrø tsunrrab imøwatø, Mesopotamia pirau kenamisrig køn cha.

3 Inchabe trendaig købig køn cha: “Ñui pirøwan elachib, ñui yuelan elachib, na eshkan pirøsrømay inrrø” cha.

4 Inchen Abrahambe Caldea misaameraim piraugurri webya, Haramsrø tsunrrab iben, yandø møkai kwabene, Tiusbe Abrahamwan mø ñim waraim pirausrø tsunrrai ørig købig køn cha.

5 Inchendø nune i pirøwan nui srøb trarramikken, nuyasiibe keta tranmuig køn cha. Inchendø nune ‘i pirøwane tranrrumøn’ cha kørømisrig købig køn cha, katø nuinukkurri karrab misaameraimba. Tru urasbe Abrahambe nusrkainguen chigaig købenbatøsrøwein købig køn.

6 Incha Tiusbe trendaig købig køn cha: “Ñuinukkurri karrab misaamerabe peg pirausrø ka ambatø warøben, nømune ka karua srua kuindiig melabelø kømig kønrrun cha, larrø kaig indinab cuatrocientos años ørøba.”

7 Inchendø Tiusbe: “Tru nømun karua srua kuindiig melønrrai marøb misaameran nømune maig kønrrabigwan asha maramønrrun cha. Inchen trugurrimbe yandø tru pirausrøngurri webamba, nømbe i pirautøwei nane køriibala tabig waminchib kønrrun” cha.

8 Incha Tiusbe Abrahamwan tru circuncisión maram acuerdon tranig køn cha. Treekkurri nui nusrkai Isaac kal-labene, Abrahambe Isaacwan trune kwalømyube asru circuncidabig køn cha. Inchen Isaackucha nui nusrkai Jacobwan treetøwei maren, Jacobgucha nui nusrkalan treetøwei marig købig køn cha, tru doce nusrkalø Israel-weinukkurri karrab misaamerai møskalan.

9 Tru Jacobwei nusrkalø namui merrabsreeløbe nømui nuneg Joséwan pusrkwai ashib tsalø køptø, Egipto pirausrømay srua amrrai yanøbelø køn. Inchendø Tiusbe Joséba pasrøwa,

¹⁰ nune chine puben isuig megainukkurri treetø megamønrrai wesrawa, Egiptosrø rey Faraónwei merrab nõbe tab indamdiig kui asig kõnrraimba, katø larrø kusrebig kõnrraimba Tiusbe tranen, Faraónbe Joséwane Egipto pirau maya misagwan ashib karub wanrrai neera wannig kõn cha, katø nui purø nuig purø tab yawan chigucha kerriguwan nõ ashchai.

¹¹ 'Inchen tru urassrø parø arrubig kõn, purø trømbøig isuig melamig Egipto pirau ørøba, katø Canaan pirausrøn chigucha. Inchen namui kõlli misaamerabe chigucha mamig kalawa købelø kõn.

¹² Inchen Jacobpe Egiptosrømbe tirigu pønrran tai wammørabe, nui nusrkalø, tru namui kõlli misaameran ke srøsrøzhiitø ørøbig kõn.

¹³ Incha katø wendø ambene, Josébe nui nunelane nõbe tru nõmui nuneg kuin kui asingaruben, øyamay tru Egipto rey Faraónbe Joséwei misagwane mumera kui nebua asig købig kõn cha.

¹⁴ Incha Josébe nui mõskai Jacobwanba, nui yuelan mayamba Egiptomay amrrunrrai pertrab ørig købig kõn cha, kerrigu yauelø setenta i cincoelan.

¹⁵ Pøs øyamay Jacobpe Egiptomay yaig købig kõn cha, tru nõ lata namui merrabsrø kõlli misaamera lata chab kwaisrømay.

¹⁶ Inchen nõmui asrmerane Siquemsrømay srua ambig købig kõn cha, tru merrabsrø Abraham Hamorwei nusrkalan søramig anwei penig pasrabigu, Siquem pirausrø sørønrrab.

¹⁷ 'Inchen yandø, Tius Abrahamwan nõ treeg tranrrab cha kõrrømisriibe pumig yandø laturab køben, Israel misaamerabe Egipto pirau nõrrø larrøbichib nurab yaig købig kõn cha.

¹⁸ Inchen Egiptosrømbe kan rey Joséwan ashmīg ashib karunrrab põlbasra,

¹⁹ tru reybe søratø purø møg isua, namui misaameratøga møg inchib pasrøwa, namui kõlli misaamerane maig købash indig købig kõn cha, tru nõmui srø kal-laig møg-ureezheelan kweetsingarub.

²⁰ Inchen tru kwalømmerawan Moisés kal-labig kõn cha, tru unøbe Tiuswein kabyu larrø tab unøzhig. Inchen mõskaløbe nõmui yau pøn põlgatig nurana,

²¹ yandø kwanrrai elatsamig nebuben, Egipto reywei nimbasr tru unan wetørawa, nui nusrkawan lataitøwei nuranig købig kõn cha.

²² Inchen Moisésbe tru Egipto misaamera maig kusrebelø køben, treeg kusrenanig kusreweig købig kõn cha, trurrigu wamindiiløyu lata nui chi mariiløyu lata purø nuikke.

²³ 'Incha yandø cuarenta años tøgag misra, Moisésbe nui manrraube nui misag israelitasmeran ashchab inrrab isuig købig kõn cha.

²⁴ Inchen truyu kan egipcio israelitan truba kaig inchen ashabe, purømisra, Moisésbe truburø ulø payib tru egipcione kweetsig købig kõn cha.

²⁵ Øyeeg kaig indinab melainukkurri Moisés nõmun pera webinrrai Tius pasrigwan nui misaamera truigwan nebua ashchaitamab isua inchene, nõmbe treeg kõnrrabig kuita-mappe isubguen inchimeelø kõn cha.

²⁶ Inchen katø kwalømbe pailø israelitasmera kwayab kuin køben, Moisésbe tammay kõrrømartrab isua, trenchibig kõn: "¡Au ñimbe! ¿Mu peguelø kõmøtø, ñimmisaatøwein kõn cha, kangurrin kangurri chindimbarre øyeeg kaig inchib kõgue?" cha.

²⁷ Inchene tru kanun kaig marøbiibe Moiséswane trawagucha trenchibig kõn: "¿Ñi namun ke ñi asha karubig kõnrraimba, katø maig kõnrrabigwan ñi asha marøbig kõnrraimbabe ñune treebe mu pasrta? cha.

²⁸ ¿Kabe nangucha marig kwaløm egipcion latawei ñune kweechig køtah?" cha.

²⁹ Inchen Moisés trunun mõrabe, Madian pirausrømay trubab ya, trusrømbe kan peg pirausrig lataig tsubig kõn. Incha trusrø pagatø nusrkalø tøgagüg købig kõn.

³⁰ 'Indig truig yandø cuarenta años puraiaben, Sinaí Tun pulu mu misag warab waraimønug Moiséswan kan ángel kaldusr naarabigu kenamisrig kõn cha.

³¹ Inchen Moisésbe tru treeg kenamisrigwan ashabe, truba kwaara, ashchab katøguchi kemallene, Señorwei wam trenchib mõrø waminchibig kõn cha:

³² "Nabe ñimui merrabsrø mõskalai Tius kur cha, Abrahamwei, Isaacwei, Jacobwei Tius". Inchene Moisésbe kõrig køb itønab menda, kurrashmīg kõn cha.

³³ Inchene Señorbe trendaig købig kõn cha: "Ñui srøbyu alpargatiswan wesru cha. Kaguende ñi pasraig pirøbe Tiusweindø tarømarig kõn cha.

³⁴ Nabe nai misag Egiptosrø yeeg isuig kullaarailø melaigwan tab ashib, katø purø murig nebuptø ke mulliptøø tranrrab melailan mõrøb incha, wesranrrab kõrraarur cha. Møimbe jamø! taig købig kõn, ñune Egiptomay ørtrumøn" cha.

³⁵ "¿Ñi asha karubig kõnrraimba, katø maig kõnrrabigwan ñi asha marøbig kõnrraimbabe ñune treebe mu pasrta?" chib, nõm trenchib kaashib kuig Moiséswandøwei, Tiusbe nõmun

nø asha karubig kōnrraimba, katø treeg kaigyugurri pera webattraimba ørig kōn cha, tru kaldusr naarubigu ångel kenamisrøbikkurri.

³⁶ Inchen nøbe Tius nōmba pasrain kui ashchai maramburab mariilan marøb Egip-tosrøngurri wesruig kōbig kōn cha, mar Rojoyu lata, mu misag warab waraimønug lata cuarenta años ørøba treeg marøb.

³⁷ Mu peg kōmøtø, iibe tru Moiséstøwein kōn cha israelitasmeran øyah chibig: “Tius maig karuigwan kan eshkabig nan kusrub lataitøwei, Tiusbe ñimui misag utugurrindøwei kusrunrrun” cha trenchibig.

³⁸ Moisés nøtøwein kuig kōn cha, mu misag warab waraimønug, tru israelitasmera kanbalatø amrrub kōbeløba pasrab, katø Sinái Tunyu ångelba waminchib, katø nōmui merrabsrø kōlli misaameraba pasrab inchibiibe. Incha nøbe tru øsig kōm wammeran utig kōbig kōn cha, tru namun tranrrab.

³⁹ Inchen namui kōlli misaamerabe mørøg kōmui inchib, kaasha, nōmui manrrøwane ke Egiptosrøndø pasra kōbelø kōbig kōn cha.

⁴⁰ Incha Aarónwane trenchibelø kōn cha: “Namui merrab amrrabelø namuyasig tius-mera mar cha. Kaguende Egipto piraugurri namun wesrabig Moiséswane chindinguen mørmer” cha.

⁴¹ Inchabe tru kwalømmerawan kan toro-unø mara pasra, truigweyasig animalmera kweecha, tranig kōbig kōn cha. Inchabe tru nōmui tasiitøga mari tiuswane truba kasraarab tøgagøbelø kōn cha.

⁴² Treeg inchen, Tiusbe nōmuinukkurri tarømisrøppa, chigøben srømbalsrø chigurrimbunø pōnrrabelan tius kui lataig kōriibala tabig waminchib warōnrraindø elachiptindig kōn cha, Tiusbe. Inchawei Tius maig karuigwan eshkabelai pøriiløyu maig taibe treeg kōn cha:

“Israel misaamera ÷ñim mu misag warab waraimønug
cuarenta años ørøba ambub kua,

animal kweetsiilan tranøb,

katø chigøben nayasig kabe nan tranig kō chindah? taig.

⁴³ Nan trani urasbe tru tius Moloc pasraig carpa yawan muta ambub,

tius Refånwei estrellan muta ambub inchibelø kōmøgue taig,

kōriibala tabig waminchib kōnrrab,

ñimashib ñimui taska mariilan.

Treekkurri Babiloniatøguen kōmø,

purø yabsrø warōnrrai webetamønrrun” cha.

Tius trendaig kōbig kōn cha.

⁴⁴ Merrabsrø namui kōlli misaamerabe mu misag warab waraimøsrø amøñib uras, Tius nø pasrai carpa ya tabzhigwan tøgag kōbig kōn cha, Tius tru Moiséswan maig karuig kōben trekke, Moisés maig asigwan tru treezhigwei maringaruigwan.

⁴⁵ Inchen merrabsrø namui kōlli misaamerabe tru yawan nōmun ketig uta, Josué tru nø karubig kōben, tru judios kōmø misaamera waraisrø muta kebambig kōn cha, Tius tru namui kōlli misaamerai merrabgurri tru judios kōmø misaameran nōmuim piraugurri webetiisrø. Inchen tru carpa yabe David tsub kwalømmerawangatig trusrø pasraig kōbig kōn.

⁴⁶ Tiuswein kabyu Davidbe tabig kui asig kua, nøbe Jacobwei Tius truyu pasrōnrrai kan ya tranøbsrumugu cha, miaig kōbig kōn cha.

⁴⁷ Inchendø Tiuswei yawan marøppe, Salomón marig kōbig kōn cha.

⁴⁸ Inchen kōben Tius Mayeelaim Pala Pasrabiibe, mu møguelø taska mari yamerayu pasrømgig kōn cha. Tius maig karuigwan eshkabig øyah taimbala:

⁴⁹ “Srømbalabe na wamisra waig kōbene,

pirøbe na itøbuna waig kōn cha.

¿Nayasiibe maig ya martrab inchigue? cha.

¿Na israb wamibe chu køh? cha, Señorbe.

⁵⁰ ¿Kerrigu iilane nai tasiitøga marig kōmuitarru?” cha trendaig.

⁵¹ Incha waminchibig wamincha Estebanbe trenchibig kōn: Ñim kui ke purab, purab pōnrramisrøb misaamera kōn cha, manrraube nōsken kebati mørmeelø, mørøamig kalugailø latailø. Incha chu uragucha Espiritu Santone mørøg kōmub purø mur pōnrrabelø kōn cha. Ñimui kōlli misaamera mailø kōbig kōben, ñim treeløtøwein kōn cha.

⁵² ¿Ñimui kōlli misaamerama Tius maig karuigwan eshkabelan kabe kanundøguen chi kaig marmeelø tabelø kōbig kuitarru? cha. Tru Kerriguwan Sølgaandiig attrabigweimburab manawei eshkab amrrubelane nōmbe kweetsig kōbig kōn cha. Inchen møi truig arrubene, ñimbe kailø kōptø tsaleelaingatø pōnrramisra, kweetsan cha.

⁵³ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan ñimbe ångelesmeragurri uta tøgag kōbendø, truigwane chiweinguen møra marmeelø kōn— cha, trenchibig kōn Estebanbe.

Esteban kwaigwan waminchib

⁵⁴ Inchen øyeeg tailan mørøppe, nòmui manrraube ke kan chinchimmørø inchib purø trømbøig namig kuilø, ke trugulwandø tsacha mørøbelø køn, Estebanwan namig købiitø.

⁵⁵ Trune Estebanbe Espiritu Santotø netsaig srømbalaneb neeshabe, Tiuswei tørguegwalmabigwan ashib, katø Jesúswane Tiuswei kusrmaygatø pasramisra pasrai ashib inchibig køn.

⁵⁶ Inchabe trenchibig køn:

—¡Asay! cha. ¡Srømbalamerabe kurin pønrrøben, Møg Misra Arrubiibe Tiuswei kusrmay pasrai ashar!— cha.

⁵⁷ Inchen nømbe nòmui kalumeran kasrøb truba mur trashib, ¡katø! mayamba Estebanweim palatø itø ambubelø køn.

⁵⁸ Incha ciudayugurri wegucha, sruutøga petabelø køn. Inchen tru øyeeg punrrai waminchib kurrabeløbe nòmui kewagúilan wesrua, kan matsinø Saulo taigweim pulu warøbelø køn.

⁵⁹ Inchen tru nøm sruutøga petab kømne, Estebanbe Tiuswan trenchib wamab miabig køn:

—Señor Jesús, nai espíritun utørra— chib.

⁶⁰ Incha yandø tømbsnsra mur trashib wamab trenchibig køn:

—¡Señor, nøm øyeeg kaig marigwan chi treeg marmuig kui lataig kørrømar!— cha.

Yandø chab trenchabe, kwaptinchibig køn.

8*Saulo Jesucriston kørebelan kaig martrab pasraarøb*

¹ Inchen Saulobe Estebanwan kweechen, kan øyeeg maramigweim palaig kuig kømømbab isub pasrabig køn.

Inchen tru kwalømdøwei Jerusalénsrømbe iglesiyuelan purø trømbøig martrab yandø kønab kurrab mendøben mayeeløba Judea pirausrømay køben, Samaria pirausrømay køben, ke kan ørøtø chab ambubelø køn, Cristo nøashib karua øriløtøh ammø Jerusalén ka kørrømisrøbelø køn.

² Inchen mø møguelø køsrøn Tiusweimburabelan maizhikken elachimø marøbelø Estebanwan isub truba kishib sørabelø køn.

³ Inchen Saulobe iglesiyuelan purø trømbøig inchib, pinishinrrab inchib, yamørig kebya, ishumburwan lata, møguelan lata kemøra, unchib warambatø srua webya, kailan keeri yausrø pønsrøbig køn.

Tiuswei wam Samariasrø larrøbitsig

⁴ Inchen tru Jerusaléngurri webamba ke kan ørøtø chab ambubeløbe chu ambatøgucha Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøbelø køn.

⁵ Inchen tru utuig Felipe Samaria ciudadsrømay ya, trusrø Cristoimburabigwan eshkab kusrennøbig køn.

⁶ Inchen misaamerabe tulundzuna, Felipe maig wamindigwan mørøb, Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe tru mariilan ashib, mørøb inchabe, mayeeløba ke kandø isub, Felipe wamindigwane truba truba tab mørøbelø køn.

⁷ Kaguende truba yam misaamerainukkurri trømbøig maringarub kwaimandziimera purø trømbøig trashib webamben, katø truba yam kønønrrab kaima warabelø køben, cojosmera køben, tamariilø købig køn.

⁸ Trugurri misaabe tru ciudayube truba truba kasraarabelø køn.

⁹ Inchen manasrøngurri kan møg Simøn taig tru ciudayube tsuberig køn, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig. Samaria misaameran chine mariiløtøga chull asøkøb, nøbe purø nuig misrøb tsuig køn.

¹⁰ Inchen nune mu amrrubiitøgucha, kusrebelø lata, chi treeg kømeelø lata nø chi martashchab ke nundø ashibelø kua, trenchibelø køn:

—I møøbeguende Tiuswei tru maramburab marig truig køn cha, tru “Purø Nuig”, kui asig.—

¹¹ Incha nune ke chi martashchab ashib melabelø køn, kaguende tru nø magia kusrewa mariiløtøga manasrøngurri nømune keerøba, kwaara ashib kønrrai mara srua køben.

¹² Inchen Tius nø ashib karub wainuguig tru tabig srø wamwanba, Jesucristoi munchiwanba Felipebe eshkab kusrennen, trunun kørewabe, ishumbur lata, møguelø lata piu umbu ulsrøbelø køn.

¹³ Inchen tru Simøndøweinguen trunun køreb, piu umbu ulsraig køb incha, Felipeba lincha, uñibig køn. Tius nøba pasrain kui ashchai Felipe mariilanba, katø nø maramburab truba nørreelø mariilanba ashabe, Simønbe truba kwaarøb uñibig køn.

¹⁴ Inchen Cristo nõashib karua øriilø Jerusalénsrø warabelø tru samariasreelø Tiuswei wamwan uta pønrramisrin køn tai wammørabø, Juanwanba, Pedronba trusrømay ørøbelø køn.

¹⁵ Inchen nõmbe trusrø puabe, tru kørebelø Espiritu Santon utønrrai, Tiusba waminchibølø køn.

¹⁶ Kaguende mõigwandøgucha nõmuim palabø Espiritu Santo kørraarrumø srø køben, Señor Jesúswei munchiyutø piu umbu ulsrailø købig køn.

¹⁷ Incha Pedroba, Juanba truilaime pala tasigwan estsaren, Espiritu Santon utabelø køn.

¹⁸ Inchen Cristo nõashib karua øriilø tasigwan truilaime pala estsara, Espiritu Santon kanelan trani ashabe, Simónbe 'an pagarruah' chibig køn:

¹⁹ —Nangucha øyeeg maramburab maramigwan tranrra cha, nagucha mõigweime pala køben nai tasigwan estsarene, truibe Espiritu Santon utønrrain— chib.

²⁰ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—Ñui anbe ñiba tøgatø pinøbash cha. Kaguende Tius keta tranigwane ñibe andøga pena tøgagømdiig kuitamab indan cha.

²¹ Ñibe namui utube chi asamig kawei, chi marøb unamig kaweine køn cha. Kaguende ñui manrrøbe Tiuswein kabyube chi sølgandø tabig kømøn cha.

²² Inchawei iig øyeeg trømbøig isugwan isua møra, Tiusweimay llirau cha. Incha ñui manrrau øyeeg isugwan Tius ñun ulø payimig kønrrai treeg mara kørrømartashchab Tiuswan miau chibig køn.

²³ Kaguende ñibe purø trømbøig kan køndzø srurri lataig mõbgøliitø netsaig kui ashib, katø kaig maramigugurrimbe webinrraingag pasrig kui ashib inchar— cha.

²⁴ Inchene Simónbe trencha løtabig køn:

—Señorwan nayasig ñim miarray cha. Ñi mõi øyeeg chib pasrailøbe mõikken nan treeg nebumønrrain— cha.

²⁵ Incha nõmbe maig købigwan eshka, katø Tiuswei wamwan eshka waminchib kuabe, Jerusalénmay katø amrrubølø køn tru Cristo nõashib karua øriiløbe. Incha Samariasø truba yambalø misamera tsitsø warabsrø, tru tabig srø wamwan eshka kusrenanøbelø køn.

Felipeba, kan Etiopiasrø mõøba

²⁶ Inchen Felipeimburappe kan Señorwei ángel Filipene trenchib waminchibig køn:

—Kurra, Jerusaléngurri Gazamay kørrøb maywan tru pørr pineppurab inrrø— cha. Truibe tru mu misag warab waraimø may køn.

²⁷ Inchene Felipebe kurrab ibene, mayube kan Etiopía pirausrø kan mõg eunuco katabig køn. Truibe, Etiopiasrø reina Candacei kan mõg karubig nui reinai anwan kerriguba nõ esegabig købig køn. Nøbe Jerusalénsrø Tiuswan køriibala tabig waminchab ya,

²⁸ trusrøngurri katøle arrub pasrappe, kaullimera sruin karruyu Tius maig karuigwan eshka Isaiaswei pørigwan leb arrub pasrabig køn.

²⁹ Inchen Espiritu Santobe Filipene trenchibig køn:

—Wetøga ø karruyu kemalla linchi— cha.

³⁰ Inchen Felipebe luløbe ya, wetøgabe, Tius maig karuigwan eshka Isaias pørigwan leb arri mørbøbig køn. Inchabe Felipebe trenchibig køn

—¿Ñi leb arrigwan chi taig mõrtirru?— cha.

³¹ Inchene nõbe trenchibig køn:

—¿Kan nan mu 'øyeeg køn' cha eshka mubene, nabe mandø kui møramø?— cha.

Incha nõbe Filipene:

—Tiusmanda naim pulu wanrrab nebamø— chibig køn.

³² Tru Tiuswei wam pørigwan nõ leb arriibe iig købig køn:

“Kan ubishawan latawei kwetchab srua ambig køn cha.

Inchen isig parøb kømne,

kan ubisha-unø niløtø tsub lataitøwei,

nøgucha manchibgucha inchimug køn cha.

³³ Incha nõmui merrab israbig luchimubashtø niløtø megaben, tru sølgandø tabigwan nune treeg asha martrab inchimøtø, kagøbashiindig køn cha.

Nuinukkurri katø srøig misag karrab kurrønrrun tamibe kaanrrun cha.

Kaguende nui øsig kuigwane yu piraube kerraig købig køn” taigwan.

³⁴ Incha tru eunuco Felipe payibig køn:

—Tiusmanda eshkarra cha, ¿Tius maig karuigwan eshka mõasiitøwein trenda chindah, kabe mu katøganun trenda chindah?— cha.

³⁵ Inchen Felipebe tru nõ Tiuswei wam pørigwan leb yaigwan tryugurri pølbasa, Jesúswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøbig køn.

- ³⁶ Incha maywan ambub kua kan pi wabnug puabe, tru møøbe trenchibig køn:
 –Yube pi wan cha. ¿Na piu umbu ulsraig købsrutah?– cha.
- ³⁷ Inchen Felipebe trenchibig køn:
 –Ñi ñui manrrau newan kørebene, treeg marig kønrrun– cha:
 –Inchen møøbe trenchibig køn Jesucristobe Tiuswei Nusrkain kui isua pasrar– cha.
- ³⁸ Incha nøm ambub kuin karrun Felipebe tru mowan pasramisingaru chibig køn. Incha pailøba piimay pinaamba, Felipebe nun piu umbu ulsrøbig køn.
- ³⁹ Incha piugurri webambene, Señorwei Espiritube møi møi Felipen kusrua, srua iben, tru møøbe Felipen mas ashippe ashmubendø, nui maywan kasrag inrraibig køn.
- ⁴⁰ Incha Felipebe Azoto ciudasrø pasraptindinaben, trusrø Jesucristoi tabig srø wamwan ciudamørig eshkað kusrenanøb pureb ya, Cesarea ciudasrø pubig køn.

9

*Saulon Tiusbe peemayig kønrrai yunømarig
 (Hch 22.6-16; 26.12-18)*

- ¹ Trune Saulobe tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelane kaig maramigwanba, kweecha petamigwanbabe namig købiitø ke chinchimmøø inchib uña, treekkurri maya sacerdoteshmeran nø karub sacerdoten ashchab yaig køn.
- ² Incha Damascosrø tru judíosmera tulundzuni yamerasrø treeg marøb kebyamig kilgamera pøriilø tru sacerdoteshmeran karubigwan miabig køn, tru srø maywan amrrab pønrramisra pønrrabelane ishumber kui lata møguelø kui lata, Jerusalénsrø kailan keeri yau pønsrønrrab srua yamig kønrrai.
- ³ Incha ib menda yandø Damasco pub lutausrø ibene, ¡katø! møi møi nuingatanbe srømbalasarøngurrimbe kan tørgwalmabig arrua, nuin pøtøgatan piløben,
- ⁴ Saulobe pirau peña tsua, kan wam trendaig møøbig køn:
 –¿Saulo, Saulo chindimbarre nane kaig marøb lliragu?– cha trenchibig.
- ⁵ Inchene Saulobe trenchibig køn:
 –¿Señor, ñibe mu kugu?– cha. Inchene nøbe trenchibig køn:
 –Nabe Jesús tru ñi nan kaig marøb unig, truig kur cha.
- ⁶ Kurrab, Damasco ciudayu kebinrø chibig køn. Truyube ñi chi maramigwan ñune eshkanrrun– cha.
- ⁷ Inchen møguelø Sauloba ambubeløbe truyutø pønrrambua, ¡katø! wamguen piniilø pønrrabelø køn, mungucha ashmubendø, wamindigwan møra.
- ⁸ Inchen yandø Saulone piraugurri kusraben, kabwane kurendø, chigucha ashchab kaimabig køn. Inchen kwalyu kemøra, srua Damascosrømay ambubelø køn.
- ⁹ Truyube pøn kwaløm ørøba ashchab kaimabwei, manrrab kaimabwei mutchab kaimabwei inchibig køn.
- ¹⁰ Damasco ciudayube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Ananías taig tsubig køn. Inchen truigwane Señorbe kan piab lataigu kenamisra, trenchibig køn:
 –¡Ananías!– cha. Inchene nøbe løtappe:
 –Señor, yu war– cha trenchiben,
- ¹¹ Señorbe nune trenchibig køn:
 –Kurra, “Ølgandø” cha wamin callewan pureb inrø cha. Incha Judaswei yau puabe: ¿Kan møg tarsosriig Saulo taig wah? cha, payrrig chibig køn, truipe Tiusba waminchib wan cha.
- ¹² Tru møøbe kan piab lataigu asin køn cha, kan møg Ananías taig kebarruabe, nui kabmeran katøle pilønrrai, nuim pala tasigwan estsarøbig.–
- ¹³ Inchene Ananías iigwan møøppe trenchibig køn:
 –Señor, i møweimburappe, mugøben wamindi wammøra kur cha, ñui misaameran Jerusalénsrø chitø, chitø kaig marøb uniilan.
- ¹⁴ Møima yusrønguen mayeelø, ñui munchiwan wamab tøga pønrrabelane merrarranrrab sacerdoteshmeran karubelø nun treeg martrai ørig arrin køn– cha.
- ¹⁵ Inchene Señorbe trenchibig køn:
 –Inrø cha. Kaguende i møøbe na øyeeg marøb tøgagønrrab na lawa wesruig møg køn cha, judíos kømø misaameran køben, reymeran køben, Israelwei misaameran køben nai munchiwan asingarunrrabig.
- ¹⁶ Kaguende nabe nun kenamaramønrrun cha, nai munchigurri chugatig kaig nebuig megamigwan.–
- ¹⁷ Inchene Ananíasbe tru Saulo tsui yamay yabe, kebya, tasigwan nuim pala estsarabe, trenchibig køn:

—Cristogurri nai nuneg Saulo, Señor Jesús mayu arrub pasrøben kenamisrøbiibe ñi katøle ashibig misrøb, katø Espiritu Santotø netsaig kørromisrøb inchainba nan ørtan— cha.

¹⁸Inchen tru urastø Sauloi kabmerayugurrimbe kalus pitis latailø kørøben, katø ashibig misrig køn. Incha kurrøben, Saulone piu umbu ulsraig køn.

¹⁹Incha Saulobe maben, katøle nui asrbe tammisrøbig køn. Incha Damascosrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba mam kwaløm kørørn tsubig køn.

Saulo Damascosrø Tiuswei wamwan eshka kusrenanøb

²⁰Incha tru urastø Saulobe judíosmera tulundzuni yamerayu Jesúsweimburab eshka waminchib pølbaserøbig køn: “I Jesúsbe Tiuswei Nusrkain køn” chib.

²¹Inchen mayeeløba mørøbeløbe truba truba kwaariilø trenchibelø køn:

—¿I møg kømmørgøppeh cha, tru Jerusalénsrø purø trømbø inchib pinishinrab inchibig, i munchiwan wamab tøga pønrrabelane? ¿Yusrømaybe tru inchabwø arrub mørgøppeh? cha, judíos sacerdotsmeran karubelaimay merrarrawa nømun srua inrrab— chib.

²²Inchen Saulobe kusrenanøb eshkaimørig katøguchinguen katøguchinguen mur pasramisrøb ya, judíosmera Damascosrø warabelane, jkan paare! øyeebe mandø kuinguen mørmøwa kønrrai marøbig køn, Jesúsbe tru Cristo muniirab kuig, tru køn chib kenamarøb.

Saulo judíosmeran chinchamamub

²³Inchen yandø yam kwalømyu judíosmera Saulon kwetchab wamincha køben,

²⁴Saulobe wammørin købig køn. Incha nømbe yem, kwaløm ciudayu yaskabmerayubaguen larab, kwetchab muniirabelø køn.

²⁵Inchen nui kusrenanigwan marøb melabeløbe Saulone yem pera amrrua, tru ciuda pøtøgatan sruubirøbanrrig palaig marinug kan nu tasinyu waya, kørøøøbelø køn.

Sauloba, Señorurri nuneløba Jerusalénsrø

²⁶Incha Saulobe Jerusalénsrø puabe, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløba linchab inchen, mayeeløba kørig kui inchibelø køn. Kaguende nømbe køremelø køn Saulobe Jesucriston kørrewa unitamappe.

²⁷Trune Bernabèbe nune kashmø uta Cristo nøashib karua øriilaimay pera ya, Saulobe Señorwan maysrø mandø nebua asigwan, Señor nun mandø wamindigwan, Jesúswei munchiyu Damascosrø chigucha kørmø eshka kusrenanigwan nømun eshka big køn.

²⁸Øyamay Saulobe nømbe Jerusalénsrø kebib, katø webarrub llirab uñibig køn.

²⁹Inchen Señorwei munchiyu chigucha kørmø, Tiuswei wamwan eshka kusrenanøb, katø judíosmera griegosmerai wamwan waminchibeløba waminchib, øyeebe maig kø chib payib inchen, trune nømbe nune kwetchabgøba larabelø køn.

³⁰Inchen nunelø trunun wammøra, Saulon Cesareasrøngatig lincha amba, truyugurrimbe Tarsosrømay ørøbelø køn.

³¹Inchen Judea pirau kerrigu, katø Galilea pirausrø, Samaria pirausrø kerrigu iglesiabe ambumay imay tab købigwan tøgagøbelø køn. Incha nømbe Tiusweimburabeløyu nørørab, Señorwei merrab køriibala amøñib inchibelø køn. Inchen Espiritu Santo purugub waminchib pasraitøgabe purø nørø nemisrøb ibig køn.

Pedro Eneaswei kwanrøwan tamarøb

³²Pedrobe truørø llirab uñabe, katø Tiuswei misaameran Lidasrø warabelangucha ashchab ibig køn.

³³Inchen trusrømbe kan møg Eneas taig kønønrab kaimabig kua, ocho años ørøba camayu kwanrø tsuben, Pedrobe pubig køn.

³⁴Incha Pedrobe trenchibig køn:

—Eneas ¡Jesucristobe ñune tamaran! cha. Kurrab, ñui tsuigwan kusru— cha.

Inchen Eneasbe tru urastø kurrøben,

³⁵mayeelø Lida pirausrømbe, Sarón pirausrømbe warabeløbe trunun asha, Señorweimay llirawa, pønrramisrøbelø køn.

Dorcas øsiiraiwan waminchib

³⁶Tru urassrø Jupe ciudayu kan ishug Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Tabita taig, griegomaybe Dorcas cha wamig, tsubig køn. Tru ishuube chigøben tabig maramelangøba marøb, katø chugurrin kømui melabelane purugub inchibig købig køn.

³⁷Indiibe tru kwalømmerawan Dorcasbe kwanrø peñippa, kwaptinchen, yandø asrwan chab pirabe, pala katøgan pisosrø kan salayu trarrøbelø køn.

³⁸Inchen tru Lida ciudabe, Jope pulutø købene, Pedrobe Lidasrø unan tai wammøra, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe pailø møguelan trenchinrrai ørøbelø køn:

—Ke tuismanda yu nam warainukkatig peba attra tan— chinrrai.

³⁹ Inchen Pedrobe truiløba kurrab ya, trusrø pubene, tru kwabig tsuisromay pera amben, mayeelø kelø peta kwailøbe Pedroim pulu tulundzuna, tru Dorcas øsig uña, kewa amønamelø køben, katø pala itøgueelø køben mariilan eshkab truba truba kishibelø køn.

⁴⁰ Inchen Pedrobe mayeelan wambig webbingarua, tømønrsra, Tiusba wamincha, tru kwaig tsubigwan keesha ashabe, trenchibig køn:

—Tabita ¡Kurrø!— cha.

Inchen nøbe larraashippa, Pedron ashabe, kurra, wamisrøptinchibig køn.

⁴¹ Inchen Pedrobe tasigu kemøra, kusrua, Tiuswei misaameranba, tru kelø peta kwailanba wama, øsiguig nømun kenamarøbig køn.

⁴² Inchen øyeeg marigwane Jope ciuda ørøba wammøra, møiløgøben Señorwan truba nu kørebelø køn.

⁴³ Inchen Pedrobe yam kwaløm tru Jope ciudayu kørrømisrøbig køn, kan møg Simón taig tru kalusmeran kullaarana, tabzhig tamarøbigwei yausrø.

10

Cornelio kan piab lataig asigwan waminchibig

¹ Cesarea ciudayu kan møg Cornelio taig tsubig køn, suldau “Søtøwan Italiano” cha wamig søtøyu, tru suldau cienelan nø karub pera pasrabig.

² Truibe Tiuswan truba isua pasrabig Tiuswan køriibala marøb megabig købig køn, mayeelø nui yaueløba kerrigu. Katø misaameran chugurrin kømuelian isua asha purugub tabig marøb, katø managucha Tiusba wamindamigwane pesannamø, marøb megabig købig køn.

³ Indiibe kan maaben las tres køsrøn kan piab lataigu Tiuswei ángel tørgandø kenamisri ashibig køn, nø wainug kebarrua trenchibig:

—¡Cornelio!— cha.

⁴ Inchen Cornelioibe ángelwan ke tab ashabe, truba kwaarig trenchibig køn:

—¿Señor, chinda?— cha.

Inchen ángelbe trenchibig køn:

—Tiusbe ñi nøba wamindiilan mørøb, katø tru chugurrin kømuelian ñi isua asha purugub tabig mariilan pesannawa, wamøwei indan cha.

⁵ Møimbe Jope ciudasromay møguelø ør cha, Simón taigwan wamønrrab, katø nøbe Pedrogucha munchi køn cha.

⁶ Truibe katøgan Simónñe yau, ya peba tsun cha, Simónbe tru kalusmeran kullaarana tabzhig tamarøbig mar pulu ya pasraig køn— cha.

⁷ Inchen tru ángel nun waminchibig iben latatø, Cornelioibe pagatø nui karuindiig melabelanba, katø kan suldau nui trendø trag melabelai utuig Tiuswan truba isua pasrabigwanba wamabig køn.

⁸ Incha maig kuigwan nømun kerrigu eshkawabe, Jopemay amrrai ørøbig køn.

⁹ Indiibe katø kwaløm Cornelio øriilø maywan ambub kua, yandø Jopesrø pub ambub køben, Pedrobe kwaløm tøbøtag lutau køsrøn wambig yabala Tiusba waminchab nebibig køn.

¹⁰ Inchen nune truba mag isub parøgwaben, nuyasig mamig nenøb kømne, kan piab lataig tøgagøbig køn.

¹¹ Srømbalabe kurim pasrøben, kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig piraumay kørraarri ashibig køn.

¹² Inchen tru llensuyube chi animalgurrimbunø tøgag købig køn, pib srøppar køben, pirau srala amøñibelø køben, pala amøñib illimera køben ke.

¹³ Inchen kan wam trendai mørøbig køn:

—¡Pedro kurrab, kweecha, ma!— cha.

¹⁴ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¡Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managuen maimiig mamønrrai merigwan ma kømøwei, chish mariimiigwan ma kømøwein kur— cha.

¹⁵ Inchen tru wambe katøyug waminchippe trenchibig køn:

—Tius tabig chishig mara kørrømarigwane, ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømøta— cha.

¹⁶ Treetø treetø pønmay kenamisren, tru llensune ¡katø! møi møi srømbalasromay kusruptindig købig køn.

¹⁷ Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asiibe chi chibig kønrrabgømab isub, nuinetø mumayguen kømui wamnetø, Cornelio ørig møgueløbe Simónñe ya chuguin kui paya, yaskabu chabguen pubguen inchibelø køn.

¹⁸ Inchabe:

—Kua je chabe, payibelø køn: ¿Kan Simón, katø nundøwei Pedrogucha taig, yu ya peba tsuita?— cha.

¹⁹ Inchen Pedrobe tru nø piab lataig asigwan maig kermab isubsrø wamnetø, Espiritu Santobe nun trenchibig køn:

—¡Au! ñune pøngatø møguelø lab køn cha.

²⁰ Kurrab, yugurri kørraya, kan mandø inchab kømab isuptø pasrømøtø, nõmba inrrø cha. Kaguende nõmune na ørar— cha.

²¹ Inchen Pedrobe tru Cornelio øri møguelan wamønrrab ashchab kørraaruaabe, trenchibig køn:

—Tru ñim lab kuibe, na kur cha. ¿Kan chindamig lataig palai amrrugue?— cha.

²² Inchen nõmbe trenchibelø køn:

—Nambe Cornelio ørig amrruer cha. Truibe suldausøtø cienwan nõ karub pera pasrabig, katø sølgandø tabig, Tiuswan køriibala pasrabig, katø truigwane maya judiosmera truba tabig køn chib wamindinab møg køn cha. Truigwane kan Tiusweindø tarø mari ángelgurri maig indamigwan kenamarin køn cha, ñun nui yamay arringarua, tru ñi wamindigwan nõ mørtraí.—

²³ Inchen Pedrobe kebera, ya peba kørrømara, katø kwalømbe nõbe truiløba kurra iben, nunelø tru Jopesrø warabeløgucha Pedron lincha ambubelø køn.

²⁴ Incha katø kwalømbe Cesareasrø pubelø køn, Cornelio nui nammisaameran køben, nui ke trendø lynchibelan køben lincha cha pera munig waben.

²⁵ Inchen Pedro yau pubene, Corneliobe wamønrrab webarrua, nui merrab tømønnsrøb, køriibala tabig waminchen,

²⁶ trune Pedrobe nun trenchib kusrabig køn:

—¡Kurra, pasramis! cha. Nagucha ñi lataitøwei ka møtø kur— cha.

²⁷ Incha Pedrobe Cornelioba waminchib, waminchib keyyabe, truba nu misag tulundzuna pasrain kui ashibig køn.

²⁸ Inchabe Pedrobe trenchibig køn:

—Ñimbe ashibelø køn cha, kan judiøbe judiø kømeeløbabe lynchimønrrai, merig kui. Inchendø nane Tiusbe kenamartan cha, mu misagwandøgucha chigucha kømfig kui lataig mara wamømøwei, køsøgønrrapteelø køn tamig kømøwein køn cha.

²⁹ Inchawei treekkurri nan wamøben latatø, chi chib pasrømøtø, arrur cha. Inchawei ñimun payrrab inchar chibig køn. ¿Chigurri nan wama ørig kuin kui?—

³⁰ Inchene Corneliobe løtappe trenchibig køn:

—Pib kwaløm køn cha, øya uras lata, tru las tres Tiusba wamindam ura købig købene, nai yau treuras na Tiusba waminchib wabene, mømimbe kan møg tørgwalmabig keweig nai merrab pasramisra,

³¹ trenchitan cha: “Cornelio, Tiusbe ñi nun wamindiilan mørøb, katø chigøben palai melabelan isua ashib purugub indiilan chigucha, Tiusbe pesannamø, isua køn cha.

³² Inchawei Jope ciudadsrømay karua ør chibig køn, Simønwan wamønrrab, katøgan munchibe truigwane Pedrogucha taig. Truibe tru Simøn kalusmeran tabzhig kullaarana tamarøbig mar pulu ya pasraigweinug ya peba tsun” cha.

³³ Inchen nabe tru urastø ñuimay øriibe, manguen arrin køn cha. Mømimbe mayeeløba nambe Tiuswei merrab purrer chibig køn, Señor ñun chitø wamindingaruigwan nam kerrigu mørtrab.—

Pedro Cornelioi yau waminchib

³⁴ Inchen Pedrobe waminchib pølbasa, trenchibig køn:

—Mømimbe ciertonwei wetøbeñar cha, Tiusbe møilane ørømara katøganelandø tab inchimøtø lata isubig kuin kui.

³⁵ Misaamera nõrrø pønrrabig chu pirausreeløtøgucha nun køriibala marøb, sølgandø tabig marøbigwane Tiusbe kashmfig køn cha.

³⁶ Tiusbe Israelweinukkurri amrrub misaameran chi isumø tab amønamiig kønrrai marøbig tabig srø wamwan Jesucristogurri eshkab kusrenananig køn cha. Nøbe Mayeelaim Pala Nø Karub Nø Ashib Pasrabig køn cha.

³⁷ Pøs ñimbe ashibelø køn cha, tru srø wamwane Galileasrø pølbasa, Judea pirau keriguba wammøra kønrrai marig køn cha, tru piu umbu ulsramigweimburabigwan Juan eshkab kusrenanikkurimbunø.

³⁸ Nabe tru Nazaretsrø Jesúsweimburab truigwan waminchar cha, Tiusbe nune Espiritu Santotøgaba, nui maramburab mariitøgaba itølushen, nõbe tabig marøb, nugwaimandzig mandøguen kømui melønrrai srua kuilan tamarøb unig købig køn cha, Tius nõba pasraikkurri.

³⁹ Inchen nambe Judea pirausrø lata, Jerusalénsrø lata, Jesús chitø mariilane nambe namashib chishtø ashibelø ker cha. Katø nune kurusu mesra, kweetsig købig køn cha.

⁴⁰ Inchendø Tiusbe pøn kwalømyube katøle kusrua, nune kenamisringaruig køn cha.

⁴¹ Ke maya misagwangucha kenamismøtø, tru maig kuigwan nømashib ashib pønrrabelan Tius tru manasrøwei nõ lawa wesruilandø kenamisrig køn cha, Jesús tru kwaig tsua, katøle kwailai utugurri kurra, tru namba lincha nõba mab mubishielan.

⁴² Incha Tiusbe namune misaameran eshkað kusrenanrrai karuig køn cha, tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kønrrabigwan asha martrai Tius pasriibe nõ køn chib, nam waminchib eshkanrrai.

⁴³ Katø mayeeløba Tius maig karuigwan eshkabelø Jesúsweimburab waminchippe, tru mayeeløba nun kørebeløbe Jesúswei munchiyu kaig mariilan ulø payamig kømøig pesannaig kørrømisrtrun taig køn— cha.

Judíos kømeelø Espiritu Santon utab

⁴⁴ Inchen Pedro øyeeð waminchib pasramnetø, Espiritu Santobe kørraarubig køn, tru mayeelø Tiuswei wamwan wamindi mørøp pønrrabelaim pala.

⁴⁵ Inchen Pedroba amrrubelø tru circuncidawar kørewarmerabe, truba kwaariilø kørrømisrøbelø køn, judíos kømø misaamerangucha Espiritu Santon keta nõmuim pala itølushib uncha tøgagønrrai trana kørrømare.

⁴⁶ Kaguende nõmbe møriimig peg wam wamindi møramba, Tiuswan tabig wamindamba indi ashibelø køn.

⁴⁷ Inchene Pedrobe trenchibig køn:

—¿I misaameran piu umbu ulsrailø kømønrrai kabe mu købgan merønrraitaru? cha, nam latatøwei Espiritu Santon nõm utøben.—

⁴⁸ Incha Pedrobe Jesucristoi munchiyu nõmun piu umbu ulsrøngarubig køn. Inchen nõmbe Pedron:

—Katøgan mam kwaløm køsrøn tiusmanda namba kørrømisr— chibelø køn.

11

Pedro Jerusalénsrø chitø purayaigwan eshkað

¹ Cristo nõashib karua øriiløba, nunelø Judeasrø warabeløba tru judíos kømø misaameragucha Tiuswei wamwan utin kui wammørøbelø køn.

² Incha Pedro Jerusalénsrø katø nebibene, tru asru circuncidawar kørewarbe nune øyeebe maig marøb pasrøgu chib,

³ trenchibelø køn:

—¿Kan ñibe judíos kømø misaamera tru circuncidameelai yau kebya, truiløba lincha main køn!— cha.

⁴ Inchen Pedrobe lutøgurri maig purayaigwan eshkað, trenchibig køn:

⁵ —Na Jope ciudadasrø tsua, na Tiusba waminchib wabene, kan piab lataigu na øyeeð kenamisri ashibig kur cha. Truyube kan nu llensu lataig pib tsøbmerayu litsig srømbalasarøngurri kørraarub arrua, naim pulugatig kørraarubig køn cha.

⁶ Inchen umbu chi tøgag køtashcha na tab ashene, animalmera pib srøb tøgailø køben, namiguelø køben, piraus srala ambubelø køben, pala amøñib illimera køben tøgag asinabig køn cha.

⁷ Katø kan wamgucha trendai mørinabig køn cha: “Pedro, kurrab kweecha, ma” cha.

⁸ Inchene nabe trenchibig kur cha: “¿Señor, paare, kan treekkucha mana maramø! cha. Kan nabe managen nai trigube mamønrrai merigwanba, chish mariimigwanbabe mugabguen muga kømur” cha.

⁹ Inchen srømbalasarøngurrimbe wambe nane katøle løtab trenchibig køn cha: “Tius tabig chishig mara kørrømarigwane ñibe mamgaig trømbøig kønmab asha tøgagømøta” cha.

¹⁰ Truibe pønmay treetø treetø incha, katø kerriguba srømbalasarømay nebibig køn cha.

¹¹ Inchen trunetø pøn møguelø Cesareasarøngurri nan lanrrab øriilø nam purrai yau puþtinchibelø køn cha.

¹² Inchen Espiritu Santobe nane: “Mandø inchað kømab isuptø pasrømotø, nõmba inrrø” chiben, katø i seiselø nuneløgucha naba lincha amrruig købig køn cha. Incha nambe sötøba Cornelioi yausrø kebambubelø ker cha.

¹³ Inchen nõbe nui yau kan ångel pasramisra, tru nun øyah chib pasraig asigwan namun eshkaðig køn cha: “Jopesrømay ør cha, Simónwan, trunundøwei katø Pedroguca taigwan attrai wamønrrab.

¹⁴ Truibe ñiba, ñui yauelanba kaigyugurri mandø incha ñimun wesrailø køm wammeran waminchun” chitan, chibig køn.

¹⁵ Inchen na puu, truyu waminchib mendøbene, tru srøsrøzhiitø Espiritu Santo namuim pala kørraarrub lataitøwei nõmuim pala kørraaruptinchibig køn cha.

¹⁶ Inchene nane Señor øyah taigwan isuptinchibig køn cha: “Juanbe piu ulsra pitøga pinøbulingaruben, trune ñimbe Espiritu Santotøga pinøbuliilø kønrrun” taigwan.

¹⁷ Nam judíosmera Señor Jesucriston kørbelan Tius keta tranigwan nõm judíos kømeeLangucha trunundøwei keta tranene, ¿Tiuswan treeg marmøta chib pasrønrrape, nabe mu købrai køh?— chibig køn.

¹⁸ Inchen Tiuswei misaamera jerusalénsreelø ilan mørabe, yandø chi chimøtø, Tiuswan truba tabig waminchib trenchibelø køn:

—Trube, Tiusbe judíos kømø misaamerangucha øsig kømigwan nebua tøgagønrrai kaig marigwan isua møra, nuimay lliranrrai marin køn— chib.

Siria pirau Antioquiasrø Tiuswei ureemera

¹⁹ Inchen tru Estebanwan kweechen isumdiig kaig pub mendøben trugurri, ke kan ørøtømisra chab ambubeløbe, Bernabíasrøn køben, Chipresrøn køben, Antioquiasrøn køben øyasrøngatig ambig købig køn, mungucha mendailane Tiuswei wamwan waminchimøtø, judíosmerandø waminchib.

²⁰ Inchendø nõmui uuelø mõiløgøsrøn, chipresreeløba, ciresreeløba Antioquia ciudayu puabe, griegosmerangucha waminchibelø køn, Señor Jesúsweimburab eshkab kusrenanøb.

²¹ Inchen Señorwei tasiibe nõmba pasrøben, misaabe truba nu kørewa, Señorweimay llirabelø køn.

²² Inchen Jerusalénsrø iglesiayueløbe trunun wammøra, nõmbe Bernabéwane Antioquiasrøngatig ørøbelø køn.

²³ Inchen Bernabé trusrø puabe, Tius ka yandø tab indin kua asha, nõbe truba kasraarawa, Señorwei mayu pønrrappe nõmui manrrau tab isua mur pønrrønrrai mayeelan waminchibig køn.

²⁴ Kaguende Bernabébe tabig, Espiritu Santoba, nui isubigwan Cristoinug pasriiba truitø netsaig købig køn. Inchen Señorweyasig misaabe nõrrø nemisrig købig køn.

²⁵ Incha yandø Bernabébe Saulon lanrrab Tarsosrømay ya, yandø wetørrawabe, Antioquiasrømay pera ibig køn.

²⁶ Incha nõmbe trusrø pila ørøba iglesiayueløba tulundzunab kua, misagwan nõrrø kusrenanøbø køn. Tru Antioquiasrøn kuig køn, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan ke srøsrøzhiitø pølbasa “Cristoielø” cha munchi pasra wamig.

²⁷ Inchen tru kwalømmerawan mõiløgøsrøn Tius maig karuigwan eshkabelø Jerusaléngurri Antioquiamay kørrørrubølø køn.

²⁸ Inchen kan tru ambubelai utuig Agabo taibe, Espiritu Santo nun kaig tamigwan isunrrai inchen, trenchibig køn:

—Pirau ørøba parø truba nuig attrab køn— cha. Indiibe treeg kønrrun taibe Claudio karubig køben treeg purayaig købig køn.

²⁹ Inchawei Antioquiasrø Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe nõmun kanun kanun maig tranamdiig køben an treeg purugua trana, ørtrab chibelø køn, nunelø tru Judeasrø warabelayasig.

³⁰ Incha treeg mara, Judeasrø Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan tranrrai, Bernabéwanba, Saulonba tru ketamig tulisagwan trana ørøbelø køn.

12

Jacobo kwaigwanba, Pedron kailan keeri yau keerigwanba waminchib

¹ Inchen tru kwalømmerawan rey Herodesbe mõilan køsrøn iglesiayuelan kemørøbig køn, kaig inchib srua kønrrab.

² Incha Juanwei nuneg Jacobone espatatøga kweetsingarubig køn.

³ Treeg marigwane judíosmerane truba tabig asønain køben, Herodesbe Pedrongucha merrarrangarubig køn. Truibe tru Pirri Levaduragaig Maig Fiesta kwalømmerawan purayaig køn.

⁴ Incha Pedron merrarrawabe, Herodesbe kailan keeri yau keerøbig køn, suldaumera pib sətø ashib pønrrønrrai pønsra kan sətøyu pib suldaubatø. Herodesbe tru Pascua Fiesta puraiaben, Pedrone misagwei merrab wesranrrab isua treeg inchibig køn.

⁵ Inchawei Pedrobe kailan tru keeri yaugurri webimønrrai truba may ashib tøgagúig waben, iglesiabe nuyasig ¡katø! elachimø, Tiusba waminchib miab købelø køn.

Pedron kailan keeri yaugurri Tius wesrab

⁶ Herodes Pedron misagwei merrab løtsø wesramig køben tru kwalmab yem, Pedrobe pagatø suldaumerai tøbøtag pa cadenatøga merrarraig, kib tsuben, katøgan suldaumerabe yaskabu tru kailan keeri yawan ashib pønrrabelø køn.

7 Inchen mõi mõi kan Señorwei ángel kenamisren, tru kailan keeri yaube kan tørguegwalmabig kebiløben, ángelbe Pedron tømbulyu kønøga kasrønana, trenchibig køn:

—¡Mallatø kurrø!— cha. Inchen cadenasmerabe Pedroi taskugurri køraptinchibig køn.

8 Inchabe ángelbe trenchibig køn:

—Tamara pørønab, ñui alpargatiswan keetab inchi— cha.

Inchen Pedrobe treeg marene, ángelbe trenchibig køn:

—Pala itøguewagúigwan keb, nai mendig amø— cha.

9 Inchen webyabe ángelwei wendautø ibendø, tru ángel øyeeg punrraig marigwane ka inditamaptø isub, nøbe tab chigúi nebua ashmíg køn, pøs øyeebe nune kan piaig lataitø køben.

10 Incha suldaumera ashib pønrrainug srøtiigu puraamba, trugurrimbe katøganbalø puraamba, trugurri yandø wambig callegatø maysrø tsandzøn yaskabyu pubene, tru yaskappe nøtø kurøptinchibig køn. Inchen webamba, kan yabgatig ambene, tru ángelbe nøtø inrrai tarømisrøptinchibig køn.

11 Inchen Pedrobe yandø chigúi møra trenchibig køn:

—Møimbeguende, Señor nui ángelwan øra, Herodeswei taskugurrimba, katø maya judíosmera nan maig martashchab ashig kui inchib pønrraigurrimba wesratan— cha.

12 Incha Pedrobe yandø iigwan maig kui ashabe, Maríaí yamay ibig køn, tru Juanwan katø Marcoskucha taigwei usraimay. Inchen truyube truba yamelø tulundzuna, Tiusba waminchib købelø køn.

13 Incha Pedrobe yagueta pua, yaskabwan pinrrøgøbene, kan srusrø-unø truyu mendig mendabig, Rode taibe, mu køtashchab arruabe,

14 Pedroi wam kui mørøppe, kasrag købiitø yaskabwanguen kurmøtø, katøle umbusrø kelula:

—¡Pedro yaskabu pasrøtan!— cha, eshkabig køn.

15 Inchene nømbe trenchibelø køn:

—¡Paarel ñibe loca asønana— cha.

Inchen nøbe:

—¡Truigwein køtan!— chiben, nømbe trenchibelø køn:

—Pedro kømøtø, nui møsig kuinrrun— cha.

16 Trune Pedrobe katøgucha yaskabwan pinrrøgøbig, pinrrøgøben, kura ashabe, truba kwaarøbelø køn.

17 Inchen nøbe 'niløtø kønrray' siñal mara, tru kailan keeri yaugurri Señor mandø wesraigwan eshkawabe, trenchibig køn:

—Jacobonba, nunelø katøganelanba iigwan wammørøsrkønrrigay— cha.

Incha webyabe, peesrømay ibig køn.

18 Inchen yandø tør-rraben, suldaumerabe ¡katø! mamdøguen kømüilø truba truba waminchib købig køn, Pedrone ni chindinguen mørmøwa.

19 Inchen Herodesbe langarua, wetørranrab kaimappe, tru suldau ashib pønrrabelan maig purayaigwan nømun paya ashib srua kuabe, kweetsingarug købig køn. Incha Herodesbe Judeagurri webya, Cesareasrømay ya, trusrø tsubig køn.

Herodes kwaigwan waminchib

20 Herodesbe Tiroba, Sidónba warab misagwan larrø namig tsuben, trusreeløbe søteeløba maig maramigwan lata ke kandø isua pønrramisra, tru rey Herodeswei yau ke nøashib trag megabig Blasto taigwan nømuingatø misrtraí ubønanaøb wamincha, truikkurri ambugurri, igurri lata tab warønrrab cha miabelø køn. Kaguende Tiroba, Sidónbabe tru reyweim piraugurri mamig weerigwan purøsrubelø købig kua.

21 Inchen Herodesbe kan kwaløm treeg martrab cha wesrua pasra, tru kwalømbe Herodesbe tru keilø purø tabelan kewa, tru wamisra ashib karub wainug wamisra chull møramdiig purø may waminchibig køn.

22 Inchen misaamerabe trashib mendappe, trenchibelø køn:

—¡iigwan waminchibiibe møg kømøtø, kan tius køn!— chib.

23 Inchen tru urastø Señorwei kan ángel Herodeswane kwanrrø penøsrkøbig køn, kaguende tru maya nuguen tab kønrrai indigwan Tiuswein kønrrain kømøtø, nuyasig kønrrai inchib wabenba. Incha nøbe pølømmera maig kwabig køn.

24 Trune Tiuswei wambe larrøbichib nurab ibig køn.

25 Inchen Bernabéba, Saulobabe tru ketamig tulisha trana øriilan chab peguchabe, Jerusalénsrøngurri Antioquiasrømay katø ambubelø køn Juanwan pera, truitøwei Marcos taigwan.

13

Bernabéwanba, Saulonba lawa wesrub

¹ Antioquía iglesiyube Tius maig karuigwan eshkabelø køben, kusrennøbelø køben købig køn: Bernabé køben, Simón (trunundøwei Níger taig) køben, cirenesriig Lucio køben, Manaen køben (tru misagwan ashib karubig Herodesba trubalatø nuraweig), Saulo købengue.

² Indiibe kan kwaløm Señorwan nøm køriibala tabig waminchib, ayunab købene, Espíritu Santobe trenchibig køn:

—Bernabéwanba, Saulonba tarømartray cha, na nømun chi martrai wamigu marøb pørrørrrain— cha.

³ Inchen nømbe ayunab, Tiusba waminchib kuabe, tab kønrrai tasiimeran nømuim pala estsara, yandø, 'trube, ka amrrigay' cha ørøbelø køn.

Bernabéba, Sauloba Chipre pirausrø

⁴ Inchen Espíritu Santo øriilø Bernabéba, Sauloba Seleuciasrømay amba, truyugurrimbe barcoyu Chipre pirausrømay ambubelø køn.

⁵ Incha Salaminasrø puabe, judíosmera tulundzuni yamerayu Tiuswei wamwan eshka kusrenanøbelø køn. Incha Juanwangucha nømun purugub uñchai pera amøñibelø køn.

⁶ Incha tru pi tøbøtag Chipre pirø pasrabigu kandarømayrø Pafossrøngatig larraambabe, truyube kan judío Barjesús taig, kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabigwan marøbig, ka isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibigwan wetørrabelø køn.

⁷ Tru møøbe Sergio Paulo kubenadur maig kømigwan purø tab isua marøbig treeg møøba, tsubig køn. Inchen tru Sergio ashib karubigwane Tiuswei wamwan nune mørøg køben, Bernabéwanba, Saulonba wamønrrab ørøbig køn.

⁸ Inchen tru Barjesús, griegomaybe Elimas cha wamig, tru kaig libron kusrebig, truiibe tru karubig nui isubigwan Tiusweinug pasrmønrrai truba sötø luløb megabig køn.

⁹ Inchen Saulo, katø Pablogucha taibe, Espíritu Santotø netsaig, tru Elimaswan malau ke tab ashabe, trenchibig køn:

¹⁰ —¡Kan ñi kui! ¡Misagwan kegørrøsrkamig, isatø indiibah, larrø kaig maramibatø netsaig møg, nugwaimandzigwei nusrkai! ¡Chigurrimbunø sølgandø tabigwane larrø tsaliig ashig kømui inchib pasrabig køn! cha. ¿Ñibe Señorwei tab maymerane managatig mindishibig mindishinragu? cha.

¹¹ Møimbe Señorwei tasiibe ñun trømbøig nebunrrai martrun cha. Møimbe maya yanagatig kabgaig kørrømisra, pørrwan ashchab kaimanrrabguen— chibig køn.

Inchen mõi mõi nune kabyu wañim peñib löstiig misren, srølamøratø ibig misra, møikkøben tasku nun kemøra srua amrrai labig køn.

¹² Inchen treeg purayaigwan ashabe, tru kubenadur Señorweimburabelø kusrenaniilan ke kwaara asha, Señorwan kørebig køn.

Pablo Antioquía ciudasrø tsuig

¹³ Pabloba, nui linchibeløba Pafos ciudayugurri barcoyu nebamba amba, Panfilia pirau Perge ciudasrø puben, trune Juanbe truyu nømun tarømisra, katø Jerusalénsrømay arrubig køn.

¹⁴ Incha Pergegurrimbe nømbe Pisidia pirau Antioquía ciudasrømay amba, truyu sábadø isrin kwaløm judíosmera tulundzuni yau kebamba, purramisrøbelø køn.

¹⁵ Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwanba, Tius maig karuigwan eshka-belai pøriilanba chab lebene, judíosmera tulundzuni yau chi maramigwan ashib karubeløbe møigwan køsrøn øyeeg chinrrab, 'inrrø' chibelø køn:

—Ñim, namui misaamera, mandø melamigwan øyeeg melønrrigay chib misagwan wamin-damig tøgaguabe, waminday— chinrrai.

¹⁶ Inchen Pablobe pasramisra, tasigwan kusrawabe, trenchibig køn:

—Ñim, Israelwei misaameraba, katø ñim Tiuswan køriibala tøga pønrrabeløba mørtray cha.

¹⁷ Iig Israel misaamerai Tiusbe, namui merrabsrø kølli misaameran lawa wesrawa, tru misaamerane truba nørreelø kønrrai marig købig køn cha, nømbe Egipto pirausrø ka ambateelø warøben. Incha tru Egipto pirausrøngurri nui tasiitøga ashig kui ashchai marøb wesruig købig køn cha.

¹⁸ Incha mu misag warab waraimønug Tiusbe cuarenta añosburab nømun ka awentab tøgagúig købig køn cha.

¹⁹ Incha Tiusbe Canaan pirausrø misaamera siete nørø sötø pønrrabigwan pinisha, truilaum pirømera købelan nømui mara tøgagønrrai tranig købig køn cha,

²⁰ kan cuatrocientos cincuenta añosburab.

'Inchen trugurrimbe tru maig kōnrrabigwan asha marøb purrønrabelø 'asha martrabelø' cha wamiilø Tiusbe tranig købig kōn cha, Tius tru maig karuigwan eshkabig Samuel køb uraskatig.

²¹ Inchen trugurrimbunøbe, israelitasmerabe nōmun ashib karub wanrrabig kan rey mi-aben, Tiusbe Benjaminweinukkurri karrab misagūig Quiswei nusrkai Saulwan cuarenta años ørøba karub wanrrai tranig købig kōn cha.

²² Incha trugurrimbe Tiusbe rey Saulwan nø ashib karub waigwan kerrawa, Davidwan rey kōnrrai kusruig købig kōn cha. Incha trunune Tiusbe nuimburab trendaig købig kōn cha: "Isaíwei nusrkai Davidbe na maig isubig køben, treeg isub møg kui asha kur cha. Truibe na chi martrai inchen, treeg martrun" cha.

²³ Tru Davidweinukkurri srøig karrab misaameran nø maig martrab cha kōrrømisrig købig maig køben, Israel misaamerayasig kan Kaigyugurri Wesranrrabig Jesúswan ørig købig kōn cha.

²⁴ Inchen Jesús nø arrumøwatøbe, mayeelø Israel misaameran Juanbe mas kaig marmønrrab isua mōra, Tiusweimay llirain kōnmab asamig piu umbu ulsrailø kōmigwan eshka kusrenanøb arrig købig kōn cha.

²⁵ Incha Juanbe nui maramigwan yandø chab patsøgøb arruabe trendaig købig kōn cha: "¿Nabe mu kuitamab isugue? cha, nabe tru ñim isub kuig truig kōmur cha. Inchendø nai wendaube katøgan attrun cha, trunune nabe nui alpargatiswan tsiwan pitsamikken truburab kōmuinatan" cha, Juanbe trendaig købig kōn cha.

²⁶ Ñim, nai misaamera, Abrahamweinukkurri srøig larrøbicha amrrubeløba, katø ñimui utu Tiuswan kōriibala marøb melabeløba: tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabi gwane yamba namuiwei ørig kuin kōn cha.

²⁷ Kaguende Jerusalénsrø warab misaameraba, katø nōmun ashib karub purrabeløbabe, Jesús wane mu kuinguen nebua ashmøwei, katø tru isrin kwalømmørig Tius maig karuigwan eshkabelø wamindi wamwan leigwan chigucha, nømbe truigwan chi mørøg kōmuindiig kua, nøm Jesús wane øyeg kōnrrai marøb pønrrappe, tru ørig maig taimbala nømbe treeg nebunrrai marig købig kōn cha.

²⁸ Jesús wane chigurri kwanrrai maramdiig nuinuube chi kalø marig wetørramubendø, Pilaton nømbe kwetchai miaig købig kōn cha.

²⁹ Inchen nuimburab maig ørig pønrrabelø kerrigu treeg puraiben, kurusyugurri pinøsrua, sørabelø kōn cha.

³⁰ Inchendø Tiusbe katø kwailai utugurri øsiirangarubig kōn cha.

³¹ Inchen Jesúsbe kwamøwatø, tru Galileasrøngurri Jerusalénsrøngatig nun lincha nerrubelane katø øsiirappe, nōmune truba yam kwalømgatig kenamisrøb unig købig kōn cha. Incha truiløbe mōimbe nōmashib maig asigwan misagwei merrab nuiwan waminchibelø, nøm kōn cha.

³² Inchawei namgucha tru merrabsrø namui kōlli misaameran Tius tranrrab misra kōrrømisrig, tru tabig srø wamwan ñimun wammørsrøb eshker cha.

³³ Nam tru truilai ureemerane treeg martrab kōrrømisrig wane maran cha, Jesús wane Tiusbe øsiirangarua. Inchen katø Salmo dosyugucha øyeg ørig pasran cha:

"Ñibe nai Nusrkain kōn cha.

Møi nabe ñui Møskai misra pasrar" cha.

³⁴ Katøbe mana treranrrabig kōmīg Tiusbe Jesús wane kwailai utugurri katøle kusrua, tru treeg marigweimburappe Tiusbe trencha pasrig købig kōn cha:

"Tru newan tabig, ciertonig treeg martrab cha,

Davidwan tranrrab kōrrømisriilane ñun tranrrumøn" cha.

³⁵ Inchawei katøganbaløsrøngucha trenchibig kōn:

"Ñui Newan Tabigwei asrwane trerabashmønrrun" cha.

³⁶ Pøs Davidbe Tius maig kōnrrain køben tru nø tsuin kwalømmømerawan misaameran ashib purugub wawa, yandø kwawa, nui mōskaløba tsumisrene, nui asrbe treraig købig kōn cha.

³⁷ Trune Tius tru kwailai utugurri katøle kusruigwei asrbe treramuig købig kōn cha.

³⁸ Inchawei ñim, nai misaamera, ñim nebua asig kōnrrai inder cha, tru kaig mariilan ulø payamig kōmīg pesannaig kōnrrun chib eshka kusrenniibe Jesús kurrin kui.

³⁹ Inchawei tru maig maramigwan martrai Moisés øriiløtøga chi kaig kōmīg lataig, tabig kōrrømisra pønrrørrab kaimaig wane, mutøgucha Jesucriston kōrebeløbe nuinuubeguende chi kaig kōmeelø lataig, tabig kōrrømisrtrun cha.

⁴⁰ Inchawei ashiptø kuy chibig kōn, Tius maig karuigwan eshkabelø øyeg chib øriibe ñimun nebuig warønrrab kōmøtø:

⁴¹ "Au, ñim chiwandøgucha ke ka indzatø mørøbelø, jkatø! ke kwaara ashib kenaguen kōmø, pinay taig.

Kaguende nabe, ñim warain kwalømmerawan purø nuig maramønrrun taig,

ñimun mugøben treeg købig køn chib waminguicha,
treeg marig købig kuitamappe ke kørengaikke.”—

⁴² Incha Pabloba, nui linchibeløba judíosmera tulundzuni yaugurri webambene:

—Wendø truwan isrin kwalømgucha øyeelandøwei waminchurrirrigay— chibelø køn.

⁴³ Incha truyu misag tulundzuna pasrabigwan yandø nømbe ‘ungwa’ cha ambene, møiløgøben truba yam judíosmeraba, katø møiløgøben judíosmera nøm Tiusweiwan marøb pønrraigu purørrua Tiuswan purø isua melabeløbabe, Pablonba, Bernabéwanba mendig amben, nømbe:

—Tiuswei tru ka yandø tab indigu maizhikkucha elachib pønrrnrrab kømøtø, melabig melønrrigay— chib waminchibelø køn.

⁴⁴ Inchen wendø truwan isrin kwaløm tru ciudayu ke maya misag lutau Tiuswei wamwan mørtrab tulundzunøben,

⁴⁵ judíosmerabe misag truba nørø tul yai ashabe, truba namig pusrkwai asha, Pablo tru trenchib wamingdwane ‘treeg kømøn’ chib, tsalø wamabelø køn.

⁴⁶ Inchen Pabloba, Bernabébabe chigucha kørmø trenchibelø køn:

—Tiuswei wamwane ñim judíosmeranmerrigwei eshkamig kuig køn cha. Inchendø ñim yandø kaashib, managatig øsig kømigwan ñim tøgagømig truburab kømui indig kuig købene, trube, nambe mømibe judíos kømeelaimay katø amrrab chibelø køn.

⁴⁷ Kaguende Señorbe namun trencha karua pasrig køn cha:

“Judíos kømø misaamerayasig kan tør lataig kønrrai ñune pasrar cha,

kaigyugurri wesrålø kømigwan eshkar pirau munabatsø srua inrrai.”—

⁴⁸ Inchen iigwan mørøbe, judíos kømø misaamerabe truba kasraarawa, Señorwei wamwan truba tabig waminchibelø køn. Incha tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrai chabguen tarømarilø købeløbe møiløtøgucha Jesucriston kørebelø køn.

⁴⁹ Inchen Señorwei wambe tru pirau kerrigu larrøbichibig køn.

⁵⁰ Inchen judíosmerabe tru ciudayu møiløgøsrøn ishumburmera, Tiuswan purø isua melabelø trurrigu nøm mailø kui asilanba, katø ciudayu møguelø nørreelø ashib karubelanba kaig marøb kurrønrrai nømune ke treeg isumne incha, Pablonba, Bernabéwanba nømumim piraugurri webusøbelø køn.

⁵¹ Inchen nømbe nømui srøbyu usrøwan pabørrgøbelø køn, ñim øyeeløgurri uyube mømibe ñim kusrenrrigay chib eshkar. Incha Iconio ciudadsrømay ambubelø køn.

⁵² Inchen tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kasrag købiibah, Espiritu Santobatø netsailø købig køn.

14

Pabloba, Bernabéba Iconio pirausrø

¹ Iconiosrø Pabloba, Bernabéba judíosmera tulundzuni yau kegøtø kebamba, purø may waminchib kusrenanen, judíosmera køben, griegosmera køben truba nørø Jesucriston kørebelø køn.

² Trune judíosmera Jesucriston køremeeløbe tru judíos kømeelane ke kaig isumne inchibelø køn tru Pabloimburappa, Bernabéweimburappa.

³ Inchen treeg kuingucha, Pabloba, Bernabébabe truyu yana warøwa, Tiuswei wamwan chigucha chi kørig kuin kømø waminchibelø køn. Inchen nui wamwan tru ka yandø tab indigwan treegwein kui ashchai, Señorbe nømui tasiimeratøga mariilø truba nørreelø marøb, kwaara asha kønrrai mariilø marøb inchai tranig køn.

⁴ Inchen tru ciudayu misaamerabe kan utueløbe judíosmeraingatø køben, møiløbe Cristo nøashib karua øriilaingatø købig køn.

⁵ Inchen judíosmera køben, judíos kømeelø køben, nømun ashib karub purrabeløba kandø misra, nømun trømbøig kaig inchib, sruutøga petønrrab kurrøben,

⁶ Pabloba, Bernabébabe trunun wammøra Licaonia pirau tru Listraba, Derbeba, pueblomerasrømayba, katø tru puluwan katøganbalømerasrømayba trubab ambubelø køn.

⁷ Incha trusrø tru tabig srø wamwan eshkar kusrenanøbelø køn.

Listrasrø Pablon sruutøga petab

⁸ Inchen Listrasrømbe kan møg kal-lainukkurri managuen uñchab kaimabig srøbmera tulundzung wabig køn.

⁹ Inchabe tru møøbe Pablo waminchen mørøb wabig køn. Inchen Pablobe nun ke tab asha, ke tamarig kømuitamab isub wai ashabe,

¹⁰ mur wamab trenchibig køn:

—jØlgandø kurrab, pasramisr!— cha.

Inchene tru møøbe pørsrappe, pasrambua, llirab mendabig køn.

¹¹ Inchen misaamerabe Pablo chi marigwan ashippe, n̄mui Licaonia triimay trenchib trashib mendabel̄ k̄on:

—jM̄oguel̄ lataig, tiusmera namuinug k̄orr̄rruin k̄on!— chib.

¹² Incha Bernabéwane tius Zeus k̄on chippe, Pablone tius Hermes k̄on cha wamabel̄ k̄on, kaguende Tiuswei wamwan waminchibiibe Pablo k̄oben.

¹³ Inchen tru tius Zeuswei tab ya, tru ciudayu kebaminuut̄o pasrabigu ashib wab sacerdotebe, toromera k̄oben, umera pur̄o tabzheel̄o tamariil̄o k̄oben, tru ciudayu kebambi yaskabmeras̄o srua arrua, tru toromeran kweecha, misaamerabamisra, Pablonba, Bernabéwanba, n̄mune tiusmera kui mara tranrrab mendabel̄ k̄on.

¹⁴ Inchen Cristo n̄ashib karua øriil̄o Bernabéba, Pabloba n̄mun treeg martrab indi m̄orabe, n̄mui kewagúilan k̄olsr̄ob, misag utusr̄o keḡorra,

¹⁵ trenchibel̄ k̄on:

—jAu, yu mayeel̄o p̄onrrabel̄o! ¿Chindimba øyeeg martrab inchigue? cha. Nambe ñim latail̄o t̄owei ka m̄ogel̄o t̄o ker cha. Ke ka treeg maranmab ashchaid̄no mariilan elacha, øsig wab Tius sr̄ombalawan k̄oben, tru pir̄owan k̄oben, marwan k̄oben, chigurrimbun̄o truyu p̄onrrabelan mar̄obigweimay llirawa p̄onrramisr̄ai, tru tabig sr̄o wamwan nambe ñimun waminchab amrruer chib.

¹⁶ Merrabsr̄o misag sr̄oig, sr̄oig kurrab amrrubelane misaamera n̄orr̄o p̄onrrabelan chue-land̄ogucha kerriguelan, n̄mun maig am̄oñig k̄oben, treeg ka am̄oñibasig k̄on cha.

¹⁷ Inchen k̄oben managucha nuimburaigwane maig kuigwan eshka wamindig k̄obig k̄on cha, tabig mar̄ob. Sr̄ombalar̄ongurri srewan ør̄ob, ellmariil̄o misram p̄olmera pubene, tru kuind̄o, tru kiund̄o misringarunrrun cha, chi pal̄om̄o unchaguen mamig t̄ogaḡonrrai tran̄ob, ñimui manrr̄omeran truba kasraaran̄ob.—

¹⁸ Inchen n̄om øyeeg chib waminchagucha, n̄ombe misaameran ke trend̄o mer̄onrrab kaimabsrubel̄o k̄on, tru n̄mun tiusmera kui mara toromeran kweecha tranm̄onrrai.

¹⁹ Inchen Antioquíagurrimba, Iconiogurrimba m̄oiloḡosr̄on judíosmera puabe, misag pur̄o nu pasrabigwan ke kaig maramne inchai wamincha, Pablon kwetchab srug muta peta, ciudayugurri wambiisr̄omay ke paluunchib megam srua webambubel̄o k̄on, yand̄o kwaig k̄onmab.

²⁰ Trune Jesucristoi kusrenanigwan mar̄ob melabel̄obe nuin p̄ot̄ogatan tulundzun̄oben, n̄obe kurra, kat̄o ciudayu kebibig k̄on. Incha kat̄o kwal̄ombe Pabloba, Bernabéba Derbesr̄omay ambubel̄o k̄on.

²¹ Incha Derbesr̄o Jesucristoi tabig sr̄o wamwan eshka kusrenana, Jesucristoi kusrenanigwan mar̄ob melabel̄o n̄orr̄o nemisr̄ai mara, trugurrimbe Listramayba, Iconiomayba, Antioquíamayba kat̄o amrruig k̄obig k̄on.

²² Incha trusr̄ombe tru Jesucristoi kusrenanigwan mar̄ob melabelan kullaaram̄o mur p̄onrr̄onrrai waminchib, isubigwan Tiusweinug pasragúigwane elachib p̄onrr̄om̄o, tind̄oga p̄onrr̄onrrai chib waminchibel̄o k̄on. Incha n̄mune trenchibel̄o k̄on: “Tius n̄o ashib karub waisr̄o kebambamibe chineto chineto murel̄o puben, truyu puraambub mel̄owawei kebambamig k̄on” cha.

²³ Incha iglesiam̄orig n̄ombe Tiusweimburabelan pera mar̄ob p̄onrrabel̄o wesrawa p̄onsra, Tiusba waminchib, ayunab kuabe, n̄mune tru n̄om k̄orewa p̄onrraig Señor n̄o ashchai p̄onsr̄obel̄o k̄on.

Antioquia ciudars̄omay kat̄o ambub

²⁴ Incha trugurrimbe Pabloba, Bernabébate Pisidia pirauwan puraambub amba, Panfilia pirau pubel̄o k̄on.

²⁵ Incha Perge ciudayu Tiuswei wamwan eshka kusrenana, trugurrimbe Ataliasr̄omay amrrubel̄o k̄on.

²⁶ Incha truyugurrimbe barcoyu nebamba, Siria pirau Antioquíasr̄omay ambubel̄o k̄on. Tru n̄om m̄oi ya pats̄oga p̄onrraigwan martrab amrrai Tiuswei tru ka yand̄o tab indit̄oga tabig ashib t̄ogagúil̄o k̄onrigay chib, tru n̄mun p̄onsraig k̄obiisr̄omay.

²⁷ Incha trusr̄o puabe, iglesiayuelan tulundzuningarua, Tius n̄omba chineto, chineto mariilanba, tru judíos k̄om̄o misaameragucha isubigwan Señorweinug pasra t̄ogaḡonrrai yaskabmeran mand̄o kur̄ob arrigwanba waminchibel̄o k̄on.

²⁸ Incha Pabloba, Bernabéba Jesucristoi kusrenanigwan mar̄ob melabel̄oba truyu truba yana k̄orr̄omisra waraig k̄obig k̄on.

15

Jerusalén waminchab tulundzunab

¹ Inchen tru uras m̄oiloḡosr̄on Judeagurri Antioquíasr̄omay amba, nunelan treeg kusrenanin k̄obig k̄on:

—Moisés kusrennig tru circuncisión maramigwan marmøwabe, kaigyugurrimbe wes-railø kønrraamøn— chib.

² Inchen Pabloba, Bernabéba tru treeg kusrenanøbelan ‘øyebe maramig kømøn’ chib, nomba purø mur aleguyiyabelø køn. Treekkurri Pablonba, Bernabéwanba katø truyu nømui utuelø mõilan køsrønabamara, Jerusalénsrømay ørtrab wesrawa põnsrøbelø køn, tru øyeeg pub arrigwan Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb põnrrabeløba trusrø waminchai.

³ Inchen tru iglesiayuelø tru amrrai karua øriiløbe Fenicia pirøwanba, Samaria pirøwanba puraambub ambubelø køn, judíos kømø misaamera nømui trendø marøb kuilan elacha, Tiuswei maywan amøñinrab nøm mandø põnrramisrigwan eshkab. Treekkurri trusrø tru mayeelø nuneløbe truba kasraarabelø køn.

⁴ Incha Pabloba, Bernabéba, tru lincha ambubeløba Jerusalénsrø chab pubene, trusrø iglesiayueløba, Cristo nøashib karua øriiløba, katø truyu Tiusweimburabelan pera marøb põnrrabeløba nømunne wamab utøben, nømbe Tius maig marigwan kerriguh waminchibelø køn.

⁵ Inchene mõiløgøsrøn merrappe fariseosmeraingateelø købelø kua, mõimbe Jesucriston kørebeløbe trenchibelø køn:

—Tru judíos kømø misaamera Jesucriston kørebelane tru circuncidamigwan maringarub, katø tru maig maramigwan martrai Moisés põriilan maringarumig palan— cha.

⁶ Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb põnrrabeløba tru øyeeg puigwan maig kətashchab ashchab tulundzunabelø køn.

⁷ Inchen purø trømbøig mur aleguyab kømig puben, Pedrobe kurra pasramisra, trenchibig køn:

—Nai nunelø, ñimbe srøsrø kwalømmerawangurri ashibelø kuinrrun cha, Tiusbe ñimui utugurri nan lawa wesruig køn cha, judíos kømø misaamera tru tabig srø wamwan na waminchen møra, kørenrai.

⁸ Tiusbe nømui manrrømeran ashibig kuabe, nam judíosmeran tranøb lataitøwei Espiritu Santon nømungucha tranøb, nømuingatø pasrar chib kenamarig køn cha.

⁹ Tiusbe nømun nøøsrø mara namuingatøtøt inchib pasrømuig køn cha, nømui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúitøgatø nømui manrrømeran chishmarig købig kua.

¹⁰ ¡Ñim kui! ¿Ke Tiuswane chinchibig kətashchab inchib põnrrøtirru? cha, tru nam lata, namui merrabsrø kølli misaamera lata, øyeeg maramigwan marøb kønrrab kaimaigwane tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan, trunun nøm niga amrrai mõimbe nømun neguanøb.

¹¹ Treeg kømøtø, Señor Jesús tru ka yandø tab incha ketiitøgatø nambe kaigyugurri wesrailø kermab kørewa põnrrer cha, nøm lataitøwei.—

¹² Inchen truyu maya misag tulundzuna pasrabiibe niløtø kørrømisra, mørøb purrabelø køn, Bernabéba, Pabloba tru judíos kømø misaamerai utusrø, Tiusbe nomba pasrain kui ashchai nømgurri mariilanba, kwaara asha kønrrai mariilanba waminchen.

¹³ Inchen nøm chab waminchen, Jacobobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, mørtray cha:

¹⁴ Simønbe wamindan cha, judíos kømø misaameran srøtøgurri nømungucha isua pas-rannab ashchai, truilai utugurri nui ureg sətømera kønrrai mara, nui munchin nømuinug tøgagønrrai marigwan.

¹⁵ Pøs mõi øyeeg publiibe, tru merrabsrø Tius maig karuigwan eshkabelø maig põriiba ke kandø køn cha. Tru øyeeg põrig pasrainbala:

¹⁶ “Øyeeg purayaig wendøbe tru Davidwei ya penin tsuigwan katøle kusrua pasramønrrun chib.

Chab pinabsruigwan katøle tamara kusrub, srøig mara pasramønrrun taig.

¹⁷ Maya misaamera katøganelø uncha põnrrabelø Señorwan lanrrain cha,

mayeelø judíos kømø misaamerainug

nai munchiwan nømuinug pasra wamig kønrrun cha.

¹⁸ Tru Señor iilan marøbig øyeeg tan taig,

tru manasrøngurri øyeeg martrab isua tøgaguen waig købigwan.”

¹⁹ Inchawei nabe, ke treeg maramne inchib põnrramgaig kui ashar cha, judíos kømø misaamera nømui merrabsrø marøb kuilan elacha, Tiusweinug põnrrønrrab liirawa amr-rubelan.

²⁰ Treeg kømøtø, taska mari tiusmera tøgagúilan põnsraig mamimeran mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marøb kømigwan marmøwei, kweetsig kømøtø,

ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø aniwan mamøwei indamig køn chibig, treegwan eshkawa, pøramitø palan cha.

²¹ Kaguende merrab manasrøngurri Moiséswei pøriilan ciudamørig judíosmera tulundzuni yamerayube eshkab kusrenanøbelø tøgagøben, truiløbe isrin kwalømmørig tru maig maramigwan martrai pørigwane lebelø købig køn— cha.

Pabloa, Bernabéba Siria pirau Antioquíasrømay katø ambub

²² Inchen Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløba, katø iglesia mayeeløba tru nømui utugurri lawa wesrawa, øramig tabig asønai inchibelø køn, Antioquíasrømay Pabloa, Bernabéba amrrai. Incha Judas, katø nundøwei Barsabás taigwanba, Silaswanba amrrai wesrubelø køn, nunelai utu tru mas nørreelø kui asi møguelan.

²³ Incha nømune ørøppe, kan kilga øyeeg chibig pøra, trana ørøbelø køn:

Nam Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø, nam ñimui nunelø ñim judíos kōmeelø Antioquíasrømba, Siriasrømba, Ciliciasrømba warabelø nunelan 'ka amøñiguh' chinrrab inder.

²⁴ Møiløgøsrøn yu namui utuelø amba, namma chigucha treebe marøb kønrrai karumbendø, chinetø cha, ñimune ¡katø! kan ørøba mandøgucha kōmuelø melønrrai marin køn.

²⁵ Incha treekkurri nam mayeeløba kandø isua pønrramisra, namui utuelan møguelan køsrøn lawa wesrua, namui undaaraig nunelø Bernabéba, Pabloa kegøtø nømun ñimui may ørtrab inder.

²⁶ Tru Pabloa, Bernabéba Señor Jesucristoi munchigurri ke kwamig nebuinanrrap-tiikken inchib meløwar køn.

²⁷ Incha nambe Judaswanba, Silaswanba ñimui may ører. Truiløbe nam pørigwan, nømashib trunundøwei waminchun.

²⁸ Espiritu Santon lata, namun lata tabig asønatan katøgan srøig, srøig maramelø ñimun negwanmøtø, iig tru maramig palønrrapteelandøh martrai karumig:

²⁹ tru taska mari tiusmeran animal kweecha pønrsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, kweetsig kōmøtø ka melamisratø kwaig animalmerai yauwan mamøwei, katø møguelø lata ishumbur lata larrø trømbøig marmøwei indamigwan. Ñim øyeelan marøb pønrrømuikkurrimbe, søl marøb pønrrønrrabguen.

Trube, ungwa, mayanguen tab kuilø kønrrigay, chib pørig køn.

³⁰ Incha yandø nømun, 'trube, ka amrrigay' cha øren, Siria pirausrø Antioquíamay amba, tru asamigwan ashchab eshkailø tulundzunøben, tru kilga ørigwan nømbe tranøbelø køn.

³¹ Incha trunun nøm lewabe, truba kasraarabelø køn øyeeg purugub wam tabig wamindigwan møra.

³² Inchen Judasba, Silasba nømgucha Tius maig karuigwan eshkabeløtøwein kua, tru tabig purugub wam nu wamincha ketiitøga trusrø nunelan kullaaramø ambub melamig kønrrai kørømarøbelø køn.

³³ Incha truyu maya yana køsrøn nømbe kørømisra warøben, nuneløbe 'chi isumgaig tab kuilø kønrrigay' chib, nømun karua ørøbelaisrømay 'ungwa' cha, katøle ørøbelø køn.

³⁴ Inchen Silasbe trusrø nø kørømisramig tab punrrab kui isubig køn.

³⁵ Inchen Pabloa, Bernabéba Antioquíasrø kørømisrøbelø køn, trusreelø truba yameløba Señorwei wamwan kusrennøb, katø trunun wammørsrøb.

Pablo nui martrab yamigwan katøle marøb pølbasrøb

³⁶ Yandø mam kwalømyu køsrønbe Pabloe Bernabéwan trenchibig køn:

—Ciudamørig nam Señorwei wamwan eshkab kusrenaniisrø nunelan maig inchib meløtashchab katø ashchab amun— cha.

³⁷ Inchen Bernabéba Juanwan, katø nundøwei Marcos taigwan, pera inrrab inchen,

³⁸ trune Pabloe pera ambamgaig kui ashibig køn, kaguende tru srøsrø ambenma Marcosbe Panfiliatø nømun tarømisra, nømbe tru maramigwan martrab imuinukkurri.

³⁹ Inchen ke mumayguen kōmíig peemaytø puptinchen, møikkurrindøgucha tarømisra, Bernabéba Marcoswan pera barcoyu Chipresrømay ibig køn.

⁴⁰ Incha Pabloe nuimburappe Silaswan lawa wesrawa, tru nunelø: "Señorwei ka yandø tab inditøga tabig ashib tøgagüilø kønrrigay" cha øriilø ambubelø køn.

⁴¹ Inchen Siria pirauwanba, Cilicia pirauwanba pureb ibig køn, Tiuswei ureemera tru iglesia truørø pønrrabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

16

Timoteo Pablonba, Silaswanba lincha ib

¹ Pablo Derbesrømba, Listrasrømba pueblomerayu pubene, truyube kan Jesucristoi kusrenanigwan marøb megabig Timoteo taig tsubig køn, truike Criston køreweig judía ishugwei nusrkai. Inchendø møskaimbe griego købig køn.

² Inchen Timoteobe tru Listrasrø, Iconiosrø nunelai utu, chigucha tamgaig tabig købig køn.

³ Inchen Pablobe Timoteowan nøba lincha attrai incha, tru trusrø warabelø judíosmeragurri nune asru circuncidamigwan marøbig køn, kaguende mayeeløba møskaimbe griego kui ashibelø kuimba.

⁴ Incha nømbe tru pueblomerawan puraambub ambimørig, Cristo nøashib karua øriiløba, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø tru Jerusalénsrø purrabelø, maig marøb kønrrai karuilane isua mørøb kønrrai eshkab ambubelø køn trusrø Tiuswei ureemeran.

⁵ Inchen trusrø tru iglesiamera pønrrabeløbe nømui isubigwan Tiusweinug pasra pønrramigu, kullaaramø, mur pønrramisren, misaabe kwalømmørig nemisrøb ibig køn.

Kan møg macedoniasriig Pablon piab lataigu kenamisrøb

⁶ Incha nømbe Frigia pirøwanba, Galacia pirøwanbabe ka purab ambubelø køn, kaguende Asia pirausrømbe Espiritu Santo Tiuswei wamwan waminchibashmuben.

⁷ Incha Misia linderosrø puabe, Bitinia pirausrø kebamrrab inchen, Jesúswei Espiritube trusrø kebambashmuben,

⁸ Misia pirø puluwan yabwandø puraamba, Troassrø kørrambubelø køn.

⁹ Indig trusrø Pablobe yem kan piab lataig asig tøgagúig køn. Truyube kan møg Macedonia pirausrigi pasramisra trenchib miab pasrai ashibig køn: "Macedoniasrømay larraamø cha, namun purugunrrab."

¹⁰ Inchawei Pablobe tru piab lataigu treeg asin køben latatø, nambe Macedoniasrømay amrrab inchibelø ker, namun Tius nui tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrai wamitamptøwei isua.

¹¹ Indiibe Troaskurri barcoyu nebamba, Samotraciasrømay kanmaytø ke purab amba, katø kwalømbe Neápolisrø puá,

¹² truyugurrimbe Filiposrø pabelø ker. Tru ciudabe Macedonia pirau mas nuig køb, katø kan sötø Roma misaamera truyube kebamba warab inchibelø køn. Incha tru ciudayu nambe mam kwaløm køsrøn kørrømisrøbelø ker.

¹³ Inchen kan isrin kwaløm tru ciudayu nu yaskabu wambiisrø webambubelø ker kan pi mendasrømay, truyube judíosmera Tiusba waminchab tulundzuninug kuitamab isua. Incha nambe truyu purramisra, ishumburmera tulaamba purrabelan waminchibelø ker.

¹⁴ Inchen tru utube kan ishug, Lidia taig mørig waben, Señorbe nui manrrøwan kurøbig køn Pablo chi chitamøtrab ke tab mørig wanrrai. Truike, Tiatira ciudasriig, yalø pigø llensumera purø tabig yanøbig, trurrigu Tiuswan køriibala tabig waminchib megabig købig køn.

¹⁵ Incha nøba, nui yaeløba piu umbu ulsrailø kørrømisra, ke tiusmanda chib namune trenchibig køn:

—Na, Señorwan cierton kørein kui ashabe, trube, ñim nai yamay amrrua, kørrømisrørigay—cha.

Incha namune ke kørrømisramne inchibig køn.

¹⁶ Nam Tiusba wamindinumay ambub købene, kan srusrø karuindiig megabig, kebasra tranøb kwaimandzig tøgag namun katønrrab arrubig køn. Truike tru nun karub pera købelane truba nørø an asingarubig købig køn, nø misagwan kebasra ketiiløtøga.

¹⁷ Incha tru srusrøbe Pablonba, namunba wendautø trenchib trashib arrubig køn:

—¡I møgueløbe Tius Mayeelaim Pala Pasrabigwei karuindiig melabelø, kaigyugurri wes-railø køm maywan ñimun eshkab kusrenanøbelø køn!— chib.

¹⁸ Inchen ke treetø treetø purø yam kwaløm uñen, yandø Pablon ke pesriikken inchen, nøbe keesha, tru kwaimandzigwane trenchibig køn:

—Jesucristoi munchiyu i srusrainukkurri nabe webinrø tamønrrun— cha.

Inchen tru urastø kwaimandziibe elachibig køn.

¹⁹ Inchen tru karub pera købelø tru treeg an marøb pønrramibe yandø patsi asha, Pablonba, Silaswanba kemøra, misag tulundzuninumay ke paluunchib waram srua ambubelø køn, tru misagwan ashib karubelaisrømay.

²⁰ Incha merrab pønrsrabe, trenchibelø køn:

—¡Kan i møgueløbe ya judíoskeleelø købendø, namui ciudawane ke chi maringuen asam-gaig marøb amrrun! cha.

²¹ Nòm waminchib kusrenanøppe ke peemaytø mariilø nam uta tøgagømig kømøwei, katø treegwan marøb kømig kømøwei inchai namune meriilan kusrenanan cha, nam ya romanosmeran.—

²² Inchen misaabe mayamba kanbalatø misra namig kurrøben, maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe, Pablomera kewagúilan tsakkandø wesrawabeta, tsiitøga itchai karubelø køn.

²³ Incha nømune truba yam ichabeta, kailan keeri yau kebusra, truyu ashib pasrabigwane webamrraingag purø may ashib tøgagungarubelø køn.

²⁴ Inchen tru treeg martrai karuigwan mørabe, truyu ashibiliibe katøguchi umbusrø keera, srøbmeran cepoyu kegwana, purrønnobig køn.

²⁵ Inchen yem tøbøtasrømbe Pabløba, Silasbabe Tiusba waminchib, Tiusweyasig cantab køben, katøganelø truyu keerig pønrrabeløbe mørøbelø køn.

²⁶ Inchene ¡katø! møin kagúitø mur pirøgønabig arruptinchen, tru kailan keeri yawan niga pasrabigwan truilanguen punø panrrø sruaguchen, ¡katø! tru urastø truyu maya yaskabmeraba kurig pønrramisren, tru keerig pønrrabelai cadenasmerabe mayeelaimba picha kørabelø køn.

²⁷ Inchen truyu keeriilan ashib pasrabig kiagasrøbene, mømibe tru kailan keeri yau yaskabmerabe kurim pønrraptindi ashabe, nui espadan wesrawa, ¡katø! nøasiitø ke yandø kwanrrab inchibig køn, kaguende truyu pønrrabelø chab wegørra chab lulitamab isua.

²⁸ Inchene Pabløbe mur trashib trenchibig køn:

—¡Ñiguen øyeeg kaig marmøtø kagøbash! cha. ¡Søtøba nambe yu ka purrer!— cha.

²⁹ Inchene tru kailan keeri yawan ashib pasrabiibe kan pela piløgaig miawa, umbusrø luløb kebya, Pabløimba, Silasweimba merrab itønab tømboñsrøbig køn.

³⁰ Incha wambig pera webyabe, payibig køn:

—¡Au kasukumera! ¿na kaigyugurri wesraig kømibe chi maramig palønrrerah?— cha.

³¹ Inchene nømbe trenchibelø køn:

—Señor Jesucriston køreu cha. Incha ñiba, ñui yaueløbañau kaigyugurri wesrailø kønrrabguen— cha.

³² Inchen nømbe Señorwei wamwan nunba, nui yau purrabelø søteelanba waminchibelø køn.

³³ Incha nømun ichabeta tru pisrø mariilan tru yemdøwei tre uras pillmawa, tru urastø nøba, nui yauelø kerrigueløba piu umbu ulsrailø købig køn.

³⁴ Incha trugurrimbe Pablønba, Silaswanba nui yamay pera ya, manna, nøba, nui yaueløbañau Tiuswan kørøikkurri truba kasraarabelø køn.

³⁵ Indiibe tør-rabene, tru maig maramigwan asha marøb purrabeløbe tru policíameran karua ørøbelø køn, tru kailan keeri yawan ashib pasrabigwan, trenchinrrai: “Pablønba, Silaswanbabe elatchain” cha.

³⁶ Inchen tru yawan ashib pasrabiibe Pablone trenchibig køn:

—Tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabeløbe yandø ñimun weeriilø kønrrai karua ørin køn cha. Pøs treeg købene, webamba, chi isumøtø, ka ambay— cha.

³⁷ Trune Pabløbe trenchibig køn:

—Nam ya Roma pirausrø kal-lawar køb lataitøwei kal-lawarwan, namun maig kuitashchab payaugen ashmubendø, maya misagwei merrab namun ichabeta, namun kailan keeri yau kebusra ¿møingan mugucha wammøriimøzhig namun nilø wertrab inditarru? cha. ¡Pøs chi treeg kønrraamøn! chibig køn. Pøs truiløtøwei namun wesrunrrab amrrubash— cha.

³⁸ Inchen tru policíamerabe tru maig kønrrabigwan asha marøb purrabelan tru treeg taigwan eshkabene, truba kwaarøb korig kui inchibelø køn, truiløbe Roma kal-lawar lataitøwei kal-lawar kuin kui wammørøppe.

³⁹ Inchen nømbe Pablønba, Silaswanba ‘kan nambe treeg kømui tamab isua indig køn’ chib amba, kailan keeri yaugurri wesrawabe, ‘ciudayugurri ke tiusmanda amrray’ chibelø køn.

⁴⁰ Incha truyugurri webambabe, nømbe Lidiai yamay amba, truyu Jesucristogurri nømui nunelan ashabe, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, yandø ambubelø køn.

17

Pabløba, Silasba Tesalónicasrø

¹ Pabløba, Silasba ambuppe, Anfípoliswanba, Apoloniawanba puraambub amba, Tesalónica ciudasrø judíosmerai kan tulundzuni ya pasrabnug pubelø køn.

² Incha Pablobe nõbe trendø treeg marøbig kua, tru judíosmera tulundzuni yausrø nõmun ashchab kebya, pøn sábadø ørøba tru judíosmeraba Tiuswei wamwan pørigugurri 'øyeeg køn' chib, 'øyamay køn' chib, waminchibig køn.

³ 'Øyeeg kuig køn' cha, tab eshkab:

—Tru Cristo ñim muniirab kuibe truba kaig indinab megawa, kwawa, katø kwailai utugurri kurrab indamig, trendø treeg purayamig palønrrabig kuig køn— chib.

Incha nõbe trenchibig køn:

—I Jesús na ñimun eshkab wamindiibe, Cristo truitøwein køn cha, tru ñim muniirab kuig.—

⁴ Inchen mõiløgøsrøn tru Pablo wamindigwan yandø treegwein kuitamab isua, Pablonba, Silaswanba linchen, katø griegosmera Tiuswan truba isua melabelø truba yameløba, katø ishumburmera truba kusrebelø yameløba truiløgucha linchibelø køn.

⁵ Inchen judíosmerabe truba pusrkwai namig kui asha, larrø kaig mõguelø ka lliraptø pønrrabelan wama, kan nu sötø trubalatømisra, ciudayu misaameran chinetø isunrrai trømbøig inchib kurrabelø køn. Incha Jasónwei yau kegørrabelø køn, Pablonba, Silaswanba merrarrawa, misaamerai merrab wesrunrrab.

⁶ Incha truyu wetørranrrab kaimappe, Jasónwanba, nunelø katøganelanba kemøra, palu-unchib waram srua ambubelø køn, ciudayu misaameran ashib karub purrabelaimay, trenchib trashib:

—Yu pirau kerriguba maya misaameran ¡katø! kan ørøba mandøgucha kømuelø melønrrai marøb mõgueløbe yusrøngucha amrruin køn chib.

⁷ Inchen Jasónbe nui yau wama pera wain køn cha. Iiløbe tru Roma maya misagwan ashib karub wabig César tru maig maramigwan martrai pøra wariilane, mørøg kømub utsøbetab ka nõmuimburaaptø marøbelø køn cha, katøgan rey køn chib, kan Jesús taig.—

⁸ Inchen iigwan mørabe, maya misaameraba katø tru misagwan ashib karub purrabeløbabe truyu nõmgucha ke mandøguen kømui inchibelø køn.

⁹ Inchendø Jasónwanba, tru kanelanba elatsamig kønrrai truburø an utabe, elachibelø køn.

Pabloba, Silasba Berea ciudasrømay ambub

¹⁰ Inchen nuneløbe ke pillirabendø Pablonba, Silaswanbabe Bereasrømay webambin-garuben, trusrø pøabe, judíosmera tulundzuni yau kebambubelø køn.

¹¹ Tru Bereasrø judíosmerabe tesalónicaelø lata kømø, maig isumigwan isummay isubelø kuabe, Jesucristoi wamindigwan truba chull inchib uta, tru nõm trendaibe ka isatø kømuitashchab ashchab, kwalømmørig Tiuswei wam pørigwan chi køtashchab maig køtashchab ashibelø køn.

¹² Inchawei treekkurri truiløbe Criston truba nu køreben, kusreb ishumburmera griegas-mera køben, katø mõguelø truba yameløba kørebelø køn.

¹³ Inchen Tesalónicasrø judíosmerabe, Tiuswei wamwan Bereasrøngucha Pablo eshkab kusrenanø unan taig wammøsrøppe, trusrø misag nõrrø pønrrabigwan namig kui inchib kurrønrrai martrab ambubelø køn.

¹⁴ Inchen tru urastø nuneløbe Pablone mar pulusrønmay øren, Silasba, Timoteobatø Berea kørrømisrøbelø køn.

¹⁵ Inchen Pablon pera ambubeløbe Atenassrøngatig pera amba pegucha, yandø tru Silaswanba, Timoteowanba ke petø nõba tulundzunørrab amrrunrrain cha, Pablo trencha karuigwan mørabe, nõmbe katøle Bereamay legucha amrrubelø køn.

Pablo Atenassrø

¹⁶ Incha Pablobe Silaswanba, Timoteowanba Atenassrø muniirab uña, ke taska mari tiusmeratø netsaig ciuda kui ashabe, nuinetø chiguen tab kømui inchibig køn.

¹⁷ Incha treekkurri judíosmera kusrenani yau judíosmeraba, katøganelø Tiuswan truba isua melabeløba 'iibe øyeeg køn' chib, 'iibe øyamay køn' chib ambugurri igurri waminchibelø køn, katø mayeelø misaamera tulundzuninug kwalømmørig truyu amrrubeløba chigucha.

¹⁸ Inchen nõrrø kusreb mõguelø, tru filósofos "epicúreosmera" tailø, nõmui nõrrø isuigu asrwan ka tab kønrrai marøb tøgagúinuutø tabig køn chibeløba, katø tru filósofos "estoicos-mera" tailø nõrrø isuigwan kusrebeløba 'iibe øyeeg køn' chib; 'iibe øyamay køn' chib, Pabloba waminchibelø køn. Inchabe kan utueløbe trenchibelø køn:

—¿I mõg ya wamdø nigaibe namune chi wamincherah?— cha.

Inchen kaneløbe:

—Katøgan peg pirausrø tiusmeraiwan eshkab kusrennøbig køb asønän — chibelø køn, kaguende Pablobe Jesúswei tru tabig srø wamwanba, kwawa katø øsiiraigwanba eshkab kusrenanen.

¹⁹ Incha nune kanbalø Areópago taig, tru kusrebelø tulundzuninumay merrarrawa pera amrrua, trencha payibelø køn:

—¿Tru srøig peetø kusrenanøb ñi waminchib arrigwan namun wammøøsrkøbsrumuguh? cha.

²⁰ Pøs namui kalumerayube ñibe chigøben ke ka peesrøtiitø waminndan cha. Inchawei trunun tab chi chibig kui wetøgørrag kuin ker— cha.

²¹ Kaguende mayeeløba Atenas warab misaameraba, katø tru petø ka amrruatø warabeløba jkatø! chi peg isumøtø, chigøben ke srøig isuiwandø waminchib kua, nømbe truiwangøba wamindi mørøg kui inchib købig køn.

²² Inchen Pablobe Areópago taig tru kusrebelø tulundzuninug nømuin tøbøtag pasramisra, trenchibig køn:

—Atenas misamera, ñimbe chiyutøgucha Tiuswan isuer taigu ke maizhikken pinab marmønrrab inchibelø kuin kui ashar cha.

²³ Kaguende na truørø llirab ashib uñene, tru tiuswan køriibala tabig waminchib mariiløsrø, kanbaløsrømbe altargucha wetørrar cha. Truyube trenchibig pørig tøgai,

TIUS ASIIMIIGWAN

chibig. Tru ñim ashmubendø køriibala tabig waminchib marøb tøgagúig, tru Tiuswan nabe ñimun eshkar waminchar, chibig køn.

²⁴ I Tius køn cha, tru pirøwan marøbig, katø truyu chine købelan chigucha. Inchawei srømbalawan lata, pirøwan lata, nøwei ashib pasrabig kuig køppe, nøbe møguelai taska marig tab yamerayu wamiig køn cha.

²⁵ Katø misag nømui taska mariiløtøga tab inchaim palai wamiig køn cha, chi palai wamiig kuabe. Kaguende nø køn cha, mayeelan øsig kømigwan tranøb, israb amønamiig kønrrai tranøb, katø chigurrimbunø tranøb inchibiibe.

²⁶ Kan møkurrindø truyugurri chi misaatø larrøbichib inrrabigwan nøbe marig købig køn cha, pirø muba kuimbura warønrrai. Incha merrabsrøwei nøm maya yana waramigwanba, chutø, chutø waramigwanba kanmaytø chab asha pønraig købig køn cha.

²⁷ Øyeeg marøppe, ka srølamøratøguen Tiuswan lawa inchippa, wetørratashchab indig køn cha. Pøs isa kømø, Tiusbe nam møigweinuutøgucha chi yab pasrømøn cha.

²⁸ Kaguende nambe Tiusweinug øsig pønrrab, nøgurri llirab amøñib, nøgurri misag pønrrer cha. Katø kan ñimui utuitøwei, chiwan køben purø tabzhig isua waminchibiima trendaig købig køn cha: “Name Tiusweinukkurri larrøbicha amrrub misamera ker” cha.

²⁹ Pøs trube, nam Tiuswei uremera kuig køppe, Tius nø trendø maig kuigwane kabe oron, kabe anwan, kabe srugwan møguelai isuitøga taska purø tabzhig mari lataig kuitamab isumgaig køn.

³⁰ Chigucha nebua ashmeelø køb urassrø øyeeg waraig købigwane, Tiusbe ka treeg purainraindø kagøbshippa, møi yan kwalømmerawane maya misaameran chuelandøgucha nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai karua pasran cha.

³¹ Kaguende nøbe pirau maya misaameran maig asha maramig kan kwaløm wesrua pasran cha, tru sølgandø tabig maig kønrrabigwan maramig tru kan møg treegwan martraí nø lawa wesrua pasriitøga martra. Incha treeg purainraitamab isua pønrramiig kønrraimbe, tru møwane kwailai utugurri kusruig købig køn— cha.

³² Inchen tru mørøbeløbe, tru kwailø katøle øsiiranrrun taigwan mørøppe, kan utueløbe ke ka indzatø møren, katøganeløbe trenchibelø køn:

—I wamingdigwane katøwan chi mørtrumøn— cha.

³³ Inchen yandø Pablobe nømui utugurri webya ibig køn.

³⁴ Inchen køben, møiløgøsrøn møguelø Pablon mendig amba, Tiuswan kørebelø køn. Inchen tru ututø Dionisio tru Areópagoyu kusreb møguelai utuiba, katø kan ishug Dámaris taiba, katøganeløba Tiuswan kørebelø køn.

18

Pablo Corintosrø

¹ Inchen treeg puraiben, Atenaskurri Pablobe Corinto ciudadsrømay webibig køn.

² Incha trusrømbe kan judío Aquilas taig Ponto pirausrigwan wetørrabig køn, tru Aquilasba, nui srai Priscilababe Italiagurri Corinto ke srø puatø warøben. Kaguende tru Roma maya misagweim pala ashib karub wabig Claudiobe treeg karuin købig køn, judíosmerabe mayamba Romagurri webusrilø kønrraigue. Incha Pablobe truilaimay ibig køn.

³ Inchen Aquilasba, Priscilababe Pablo nø marigwandøwei tru carpas ya-ureg marøb tsushibelø købene, nømbe kørrømisra tru marøb warabelø køn. Pøs nøbe carpas ya-ureg marøb tsushibiitøwein købig kua.

⁴ Incha judíosmera tulundzuni yau isrin kwalømmørig Pablobe øyeeg køn chib, øyamay køn chib waminchibig køn, judíosmeran, griegosmeran maig kuigwan nebua asøskønrrab inchib.

⁵ Inchen Silasba, Timoteoba Macedoniagurri pubene, Pablobe Jesúsweimburab eshkab kusrenanamigutø kebya pasramisrøbig køn, tru judíosmeran: “Jesúsbe tru ñim muniirab kuig tru Cristo køn” cha eshkab.

⁶ Inchen judíosmerabe mørøg kømub chi treeg kømubendø indan chib namig kurra, nun tsalø wamøben, Pablobe nui kewagúilan pabørrgøb trenchibig køn:

—jÑimui animbe ñimuim palatøwei peñchai møimbe ñimdøwei lawa pønrramisan! cha, ¡Yandø møimbe tru animbe naim pala attraingai chishig webya pasrar! cha. Møingurrimbunøbe judíos kømø misaameraisrømay yamønrrun— chibig køn.

⁷ Incha truyugurri webya, kan møg Tito Justo taigwei yamay ibig køn. Truibe Tiuswan køriibala tabig waminchibig købig køn. Inchen nui yabe tru judíosmera tulundzuni ya mendatøweim pasrabig køn.

⁸ Inchen tru judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig, Crispobe, nui yaueløba ker-rigu Señorwan køreben, møiløgøben truba yamelø corintosreeløgucha Pablo wamindigwan mørøbeløbe Criston kørewa, piu umbu ulsrailø kuig køn.

⁹ Inchen Señorbe Pablon yem kan piab lataigu trenchibig køn:

—Kørig kui inchimøta cha; waminchibig waminchi cha; ka købashiptinchimøtø.

¹⁰ Kaguende nabe ñiba pasrar cha, ñune mugucha kaig martrab kebatchesab kaimanrrun cha. Kaguende i ciudayube nabe misag truba nu tøga pasrar— cha.

¹¹ Inchen Pablobe Corintosrø pila y tøbø pila kørrømisrøbig køn, Tiuswei wamwan kusrenanøb.

¹² Galión Acaya pirau maya misagwan ashib karubig køb uras judíosmerabe søteeløba ke kandø isua pønrramisra, Pablon ashig kømub namig kurra, tru maig maramigwan asha marøb purrainuumay srua ambubelø køn,

¹³ trenchib:

—Tiuswan køriibala tabig wamindamig tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maringaruiamay kømøtø, nøbe misaameran ke peemay maramne inchib unan— chib.

¹⁴ Inchen Pablobe ke waminchabguen inchen, Galiónbe judíosmeran trenchibig køn:

—¡Au, ñim judíosmera! Kan chigøben truba nu kalø marig kui, kabe purø trømbøig marig treeg chigúimbe, trube na ñimun treegwan mørøb wabsrubrainrrun cha.

¹⁵ Inchendø iibe chi treeg kømøtø, ka wamindiilanbah, katø tru munchimera chabah, tru ñimui maig maramigwan martrai pøra warilø chabatørre inchib kuig købene, uyube ñim asay cha, øyee gwane nabe asha tranrrabgucha wamur— chibig køn.

¹⁶ Incha tru maig maramigwan asha marøb purrainukkurri wambig weguchibelø køn.

¹⁷ Inchen mayeelømisra judíosmera tulundzuni yau ashib pera pasrabig Sòsteneswan kemøra, tru maig maramigwan asha marøb purraig merrab truba kurraguchibelø køn. Inchen Galiónbe trunune chigucha isua ashmø, chinchibgucha warøbashmab ashibig køn.

Pablo katøle Siria pirau Antioquíasrømay ib

¹⁸ Inchen køben Pablobe katøgucha truyu yam kwalø m kørrømisra, nunelan yandø ‘ungwa’ chibig køn. Incha yandø Siria pirausrømay barcoyu iben, Priscilaba, Aquilasba nøba ambubelø køn. Incha Cenreasrømbe Pablobe pusrugwan chishchig parøbig køn, Tiuswan ‘nø maig martrab cha kørrømisrigwan treeg maramønrrun’ chib.

¹⁹ Incha Efeso ciudaserø puabe, Priscilanba, Aquilaswanba tarømisra, judíosmera tulundzuni yau kebya, judíosmeraba maig kuitashchab payiyab waminchibig køn.

²⁰ Inchen nømbe katøguchi nømbe truyu kørrømisrøtrai tuismanda chib kuingucha, nøbe kørrømisrømtø,

²¹ nøbe yandø:

—Ka inrrab inchar cha ‘ungwa’ chabe, trenchibig køn: Tius nan katø yusrømay attrain købene, katø arrumønrrun— cha.

Incha barcoyu nebya, Efesogurri ibig køn.

²² Incha Cesarea ciudaserø puabe, tru iglesian ‘ka warøgueh’ chinrrab nebya, trugurrimbe Antioquíamay kørraarubig køn.

²³ Incha truyu kan maya yana køsrøn tsuabe, Galacia pirauba, Frigia pirauba, trusrø lutøgurri llirab inrrab webibig køn, mayeeløba tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kullaaramø, mur pønrrønrrai purugub waminchib.

Apolos Efeso ciudaserø eshkab kusrenanøb

²⁴ Inchen tru uras kan judío alejandríasriig, Apolos taig, purø may waminchib møg Tiuswei wam pørigwangucha treetøwei purø nu nebua ashibig, Efeso pubig køn.

²⁵ Nøbe Señorwei maywan muba amønnamigwan kusrenanigwan kusreweig kua, nøbe ¡katø! treegwan martrab isua marøb, Jesúsweimburab waminchib kusrennøppe, maig kuigwan treeg kusrenanøbig køn. Juan tru misaameran piu umbu ulsrailø kømig kusrennigwandø nebua ashibig kuagucha.

²⁶ Incha Apolosbe judíosmera tulundzuni yau mungucha kormø waminchib kusrennøb pølbaren, Priscilaba, Aquilasba tru wamindigwan mørabe, Apoloswane nørøø pera amba, Tiuswei maywan katøguchinguen tab nebua asingarub maig kuigwan eshkabelø køn.

²⁷ Inchen Apolos Acaya pirausrømay inrrab inchen, nuneløbe masken ka martrai inchib, trusrø tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan kan kilga pørøbelø køn, Apoloswan nøm taig wamab utørrai. Inchen nøbe Acayasrø puben, Tius tru nø ka yandø tab indiitøgatø Tiuswan kørebelayasiibe kan maya nuguen tab købig køn.

²⁸ Kaguende judíosmera tru nøm 'treeg kømøn' chib amrruigwane mayeelai merrab Apolosbe mu mandamgaig 'treeg køn' chib waminchibig køn. Tiuswei wamwan pørigu treeg chibig køn cha eshkab: "Jesúsbe tru Cristo ñim muniirab kuig, truig køn" chib.

19

Pablo Efeso ciudasrø Jesucristoiwan eshkab kusrenanøb

¹ Apolos Corinto tsumne, Pablobe tru pirauwandøwei pureb ya, Efesosrø kørarrua, kan møiløgørøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wetørrabig køn.

² Inchabe trencha payibig køn:

—¿Ñimbe Criston køreb uras Espiritu Santon utøgueh?— cha.

Inchene nømbe:

—Espiritu Santo købig kuin kui nambe wammørøbguen wammørmeelø ker— cha trenchibelø køn.

³ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Trube, ñimun tru piu umbu ulsraibe ¿chi køn chibigwan utig køh?— cha.

Inchene nømbe trenchibelø køn

—Nambe Juanwei piu umbu ulsraigwandø utig køn— cha.

⁴ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—Juanbe nøm mas kaig marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirain kønmab asamig piu umbu nømun ulsrailø kuig køn cha, tru nui wendau attrabig Jesúswan nø kuitamab isua, misaamerabe nun køreinrain— chib.

⁵ Inchen misaamerabe øyegwan mørabe, Señor Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrailø købelø køn.

⁶ Incha Pablo tasigwan nømuim pala estsarene, nømuim palabe Espiritu Santo kørarruben, møriimø wammera waminchib menda, Tius maig karuigwan nømbe waminchibelø køn.

⁷ Truiløbe kerrigube møguelø doceburab købig køn.

⁸ Incha Pablobe pøn pøl ørøba judíosmera tulundzuni yau nøbe chigucha kormø kusrenanøb 'øyeg kømøn' chib, 'øyamay køn' chib waminchibig køn, maig kuigwan nebua asamne inchib Tius nø ashib karub pasraigwimbura.

⁹ Inchen kan utueløbe nømui manrrømeran mur marøb, trunun treeg kømuitamab isub kaashib, maya misagwei merrab trømbøig wamabelø køn tru srø maywan. Inchen Pablobe nømun tarømisra, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan nørøø pera ya, kan Tirano taigwei kusrenani yau kwalømmørig 'iibe øyamay køn' chib eshkab waminchibig køn.

¹⁰ Treetø pa pila ørøba maren, trugurri Asia pirau warab misaamerabe mayeeløba, judíosmera lata, griegosmera lata Señorwei wamwan mørøbelø køn.

¹¹ Incha Tiusbe Pabloi tasikkurri maramburab mariilø purø nørreelø marøbig køn.

¹² Pabloi pañelumeran katø chigøben marøb pasramisrtrab pala itøgueelø nui asr kebatiilan, truulanbaguen kwanrreelain pala wartrab srua amben, treetøgatø nømui kwanrrømerabe chab tammisriilø kørømisren, kwaimandziimerabe nømuinukkurri webamben inchibelø køn.

¹³ Inchen mø judíosmera køsrøn kwaimandziimeran tru misaamerainukkurri webusrøb truøø, truøø amøñibeløgucha tru treeg maramig Señor Jesúswei munchitøga mara ashchab inchibelø køn, tru kwaimandziimeran trenchib:

—¡Tru Pablo eshkab kusrenanig Jesúswei munchiyu, nabe webambay tamønrrun!— chib.

¹⁴ Inchen tru iigwan marøbeløbe kan judío Esceva taig, tru sacerdotemeran karubigwei nusrkalø sietø købig køn.

¹⁵ Inchendø nøm treeg maren, tru kwaimandziibe nømune trencha løtabig køn:

—Jesúswane mu kui ashib, katø Pabløngucha mu kui ashib inchibig kur cha. ¿Inchen ñimbe mumera kermah?— cha.

¹⁶ Inchen tru kwaimandziitøga møøbe nømuim pala itøbørswa, nømune mayeelanba kamaren, ¡katø! nømbe tru yaugurri kegøsaateelø kørriindiilø chab luløbelø køn.

¹⁷ Inchen tru øyegg purayaigwane tru Efeso warab misaamera mayeeløba wammørig kørørmisrøbig køn, judiosmera lata, griegosmera lata. Inchen mayeeløba truba truba køriimatøben, Señor Jesúswei munchibe masken, masken wammørig kørørmisrøbig køn.

¹⁸ Inchen møiløgøben truba yamelø Criston kørebeløbe øyegg maramgailanre marøbelø ker chib mayelai merrab eshkab amrrubelø køn.

¹⁹ Inchen tru kaig libron kusrewa, kwaimandzigweimburabelan marøbeløbe truba yamelø truiløgucha treetøwei tru nømui kaig libromeran srua amrrua, mayelai merrab chab parrøbelø køn. Inchen tru libro peni anmeran mayan kətashchab ashene, cincuenta mil købig køn.

²⁰ Incha øyamay Señorwei wambe larrøbichib nurab, mu chindamgaig kørørmisrøbig køn.

²¹ Inchen øyeelø chab puraiben, Pablobe Macedonia pirauwan køben, Acaya pirauwan køben llirab yabe, nuinetø Jerusalénsrømay inrrab isua, trenchibig køn: “Jerusalénsrømay yabe, Romasrømaygucha yamig tab punrrautan” cha.

²² Incha Macedoniamaybe nui pagatø purugubelan Timoteowanba, Erastonba øra, nøbe Asia pirau katø kan maya yana køsrøn kørørmisrøbig køn.

Efeso misaamera ke chindi asamgaig inchib kurrab

²³ Tru kwalømmerawan tru srø mayweimburappe truba namig waminchib kurrabelø køn.

²⁴ Kaguende kan møg, Demetrio taig, andøga chigøben marøbiibe, tiusa Dianai yareemera andøga mariilø tabzheelø marøbig kua, tru katøganelø treeløwei marøbelane tru yaniløtøga purø kørørmø anmera maringarubig købig køn.

²⁵ Incha tru treeg marøbelanba, katøganelø treeg lataitøwei marøbelanba tulundzuna, Demetriobe trenchibig køn:

—jÑim mayeelø! nam puarmera misrøb ambamibe øyegg mariiløygurri an arrubig kui ñimbe ashibelø køn cha.

²⁶ Katø ñimbe ashib, mørøb indiinrrun cha, Efesotø kømøtø, Asia pirau kerrigu lutau Pablobe: “Møguelø taska mariiløbe tiusmera kømøn” chib, ke treeg kuitamab isumne inchib wamincha, misagwan truba nørø tarømarin køn cha.

²⁷ Kan nam iitøga yeeg yanøb an marøb kuibe øyegg inchene, chi tabig kømui ashib kaashib kebamben nambø kegørramsun køn cha. Katø trutø kønrrab kuindø, tru purø nu tiusa Dianai tab yagucha, chigucha kømfig lataig kørørmisrøbig iben, Diana, tru purø nuig, purø tabiibe petø pinab inrrun chibig køn, Asia pirau mayamba, yu pirau katø maya misaameraba, nun køriibala tabig waminchib tøgagúig.—

²⁸ Inchen øyegg wamindillan mørabe, purø trømbøig nama, trenchib trashibelø køn:

—jEfesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

²⁹ Inchen tru ciudadu maya misaabe ke chindinguen asamgaig inchib mendappe, misaabe ke kanbalatø amba, Pabloi lynchibelø Macedoniasrø møguelan, Gayonba, Aristarconba kemøra, jkatø! paluunchib waram srua ambubelø køn, tru chigøben waminchab misag tulundzuniisrømay.

³⁰ Inchen Pablobe truyu misagwan waminchab kebinrrab inchen, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabeløbe kebibashmeelø køn.

³¹ Katø møiløgøsrøn Asia pirau misaameran ashib karub purrabelø Pabloi trendø asiilø chigucha, nuimay ørøbelø køn: “Tru chigøben waminchab tulundzuniisrømbø tiusmanda ke bimønrrig” cha eshkanrrai.

³² Inchen misaamera truyu tulundzuna pasrabiibe ke chindinguen asamgaig inchib kuig køppe, kaneløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peg chib trashiben, tru mayeelø lutau tøbø pasrabiibe chinchab tulundzunin kuinguen mørømøwa købig køn.

³³ Inchen tru nu misag pasrabigwei utuelø møiløgøsrøn Alejandron webingarumdiig køn chib eshkaben, judiosmerabe maya misaamerai merrabsrøngatig purainrrai trawaguchen, Alejandrobe maya misagwei merrab maig kuigwan eshkab waminchab, ‘niløtø kuy’ cha, tasig kusrubig køn.

³⁴ Inchendø judío kui wetøgørrappe, katøle sətøbah, sətøbah trashibelø køn, kan pa ura purab trenchib:

—jEfesosmerai Dianabe purø nuig køn!— chib.

³⁵ Inchen tru ciudadu tru chigurrimbunø mariilanba, maramelanba kilga pørøb wabiibe misagwan yandø mas trashimumne inchib megaptø, yandø wasrørangaruabe trenchibig køn:

—Efeso misaamera, tru purø nuig tiusa Dianai tab yawanba, katø tru nø lataigwei srømbalásrøngurri peñibigwanba, yamba i Efeso ciudadu truilan chi kømønrrai ashib pasrabig kui jkan mube wammørmfig kønrraitamabelø kø chindah? cha.

³⁶ Inchawei treeg kømubendø chib kan mugucha isan tamgaig købene, ñimbe yandø wasrøramdiig køn chibig køn, chiwandøgucha ke kan chinchaptø inchib marmøtø.

³⁷ Kaguende i mɔguelø ñim srua amrruiløbe namui tiusmerai tab yamerayugurri nilab wesrub kɔmɔwei, namui tiusan purø trømbøig chi wamab pønrrømowei indan cha.

³⁸ Inchawei Demetrioba, katø tru nøba treetøwei marøb pønrrabeløba muba køben aleguiyaig tɔgaguabe, truweiwei maig kuigwan nøm asha martrai truyu purøøra pønramelø pønrrab, katø maig kønrrabigwan asha marøbelø purrab indan cha. Møitøgucha truyube kangurri kangurri ñimun maig punrrabigwan treeg asha martra tay, chibig køn.

³⁹ Inchen ñim katøgan peg wamindamig tɔgaguabe, trube, treegwan waminchab tulaamba, trunun purramisra asamig palønrrun cha.

⁴⁰ Kaguende mœi øyeeg puigwane namune ka kailø kœptørre, øyeeg martrab kurrig kui inçaptiikken køn cha, kan chigurri nambe øyeeg inçib kurrig køn cha eshka pønrramig chigaabendøbe.—

⁴¹ Incha nøbe øyeeg taitøga misag tru tulya pasrabigwane chab tarømarøbig køn.

20

Pablo Macedoniamayba, Greciamayba ib

¹ Yandø tru øyeeg chindinguen asamgaig marøb kuig wasrøaben, Pablobe Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan wamingarua, maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib wamincha, trugurrimbe nømun 'ungwa' cha, Macedoniasrømay inrrab ibig køn.

² Incha tru pirau truøø lliab uña, Tiuswei ureemeran maig melamigwan treeg marøb melønrrigay chib truba nu wamincha ketabe, Greciasrømay ibig køn.

³ Incha nø trusrø pøn pøl kørømisra, yandø katøguen Siriamay barcoyu ke inrrabguen incha, judiosmerabe nilø trubato nun kaig martrab inçib kui wammøøbig køn. Incha treekkurri katøyug Macedoniawandøwei purainrrab ibig køn.

⁴ Incha bereasriig Pirroi nusrkai Sopater køben, tesalónicasreelø Aristarco køben, Segundo køben, Derbe pirausreelø Gayo køben, Timoteo køben, Asia pirausreelø Tíquico køben, Trófimo køben Pablon linçibelø køn.

⁵ Incha nømbe namui merrabguen webamba, Troas ciudasrø namun muniirain købig køn.

⁶ Pirri chi levaduragaig main kwalømmerra chab patsøben, nambe Filiposkurri barcoyu webamba amba, trattø kwaløm wendau Troas ciudasrø nømun wetøgøbelø ker. Incha truyu trune kørømisrøbelø ker.

Pablo Troassrø ashchab ib

⁷ Incha nambe truaalømbe tru pirriwan pirishinrra manrrab tulundzuna køben, Pablobe waminchab pøbasrøbig køn. Kaguende katø kwalømdø nuimbe webyamig køben, nui wamindamigwan waminçippe, yem tøbøtakkatig waminçibig køn.

⁸ Inchen pala pisusrø nam tulundzuna purrainuube, lámparamera truba yam pilab meløben,

⁹ kan matsinø, Eutico taig, pendana pala wabigwane yandø ki kanab arruben, Pablobe jkatø! waminçibig waminchen, tru matsinøwane yandø ke kigøbiitø kamarig kib wawa, tru pøn pisusrøngurri kebinabya, kwabeñen, kwaig kusrabelø køn.

¹⁰ Inchen Pablobe kørørra, tru matsinan irab kusrawabe, trenchibig køn:
—Øsiiran cha, kwarmøtay— cha.

¹¹ Incha Pablobe katøle palasrø nebarra, tru pirriwan pirisha mab kua, katø nømui mamigwan chab mabe, tør-rramnegatig wamincha, yandø ibig køn.

¹² Inchen tru matsinane øsiguig pera amben, mayeeløba truba isuin kua, kasrag kuilø kørømisrøbelø køn.

Troassrøngurri Miletosrømay ambub

¹³ Incha nambe merrab misra amba, Asón ciudasrøngatig barcoyu ambubelø ker, Pablon trusrø katønrrab, kaguende nøbe barcoyu kømøtø, katsikkatø inrrab misra, nøbe treeg kørømisrig køben.

¹⁴ Incha Pablobe namba Asónsrø asiyaben, nambe barcoyu nun nebera, Mitilene ciudasrømay ambubelø ker.

¹⁵ Incha truyugurri webamba, katø kwalømbe Quío ciuda pinrrøguesrø pubelø ker. Incha wendø kwalømbe Samos ciudasrø pua, katø kwalømsrømbe Mileto ciudasrø pubelø ker.

¹⁶ Incha Pablobe Efeso ciudasrømbe barcoyu purab inrrab isuig køn, kaguende Asia pirau menrra yana kørømisrømønrrab isua. Pøs treeg nebubene, Pentecostés kwalømbe Jerusalénsrø wanrrab isuig kua, mallatø inçib megaig købig køn.

Iglesiaiyu ashib pønrrabelan Pablo inrrab 'ungwa' taig

¹⁷ Pablobe Miletosrøngurri wamønrrai ørøbig køn, tru Efeso iglesiasrø tru Tiusweimbura-belan pera marøb pønrrabelan.

18 Incha amrrubene, trenchibig kòn:

—Ñimbe na srøsrø kwaløm Asiasrø puinukkurrimbunø, nabe chu urastøgucha ñimui utu na maig uñibig kuigwan ñimbe tab ashibelø kòn cha.

19 Ñimui utu Señorweimburabelan maig køben inchimø, tammay marøb, truba kappin kørøgøb, judíosmera nan chinetø kaig martrab kurrøben, treeløyu pureb arrigwan.

20 Treeg kuingucha, ñimuyasig chigøben tabig kørnrrabigwane nabe kørig kui inchib sørab pasrømø, maya magsagwei merrab lata, truørø yamørig eshka kusrenanig købig kòn cha,

21 judíosmeran lata, griegosmeran lata, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay liramigwanba, nømui isubigwan namui Señor Jesúsweinug pasra tøgagømigwanba eshka waminchib.

22 Incha mømibe nabe Jerusalénsrømay inrrab inchar cha, ¡katø! nan trusrømay Espiritu ke inrrai inchen, trusrø nan chi purainrrab kuinguen mørmubendø.

23 Ciudadmørig na yaisrømbe nane chi peg punrrabig pønrrømøtø, ka kailan keeri yau pasramibah, kaig nebuben isuig megamibatø treeg nebunrrab kòn cha. Espiritu Santo eshkaigwan trunundøwei nabe asha pasrar chibig kòn.

24 Inchendø nai øsig kømigwangøba isub pasrømøwei, øsig kømibe nayasiibe purø tabig kuitamab isub pasrømøwei inchar cha. Nai chu pumigwan pumsrøngatig pub, katø Tiuswei tru ka yandø tab indig tru tabig srø wamwan eshka waminchab na Señor Jesúswan utigwan patsøgøb indikkurrimbunøbe chi kømønrrautan cha.

25 Inchwai mayeeløba mømibe ñim Tius nø ashib karub pasrainuguigwan na eshka kusrenanøb pureb yaisreeløbe nai maløwane katølebe managuen ashchaamøn cha.

26 Inchwai mømibe kanmaytø nabe kelarrab trendamønrrun cha: Mayelai ani naim pala atraïn kømø, naimburappe yandø chi isumikkaig chish pasrar cha.

27 Kaguende Tius maig martrab isua tøgagúigwane nabe kørig kui inchib chi sørab pasrømø, kerriguh eshka wamindig kuig kòn cha.

28 Inchwai ñimbe ñimasiitøwei tab ashiptø kuy cha, katø ñim ashib tøgagúig Tiuswei iglesia mayeelan chigucha. Truilan ñim Tiusweimburabelan ashib pera pønrrønrrai Espiritu Santo pønraig købene, mayeelø Señorwei iglesiayuelan maig ashib tøgagømigwan treeg ashib tøgaguy cha. Kaguende truiløbe nuyasig nui anindøga penilø kòn cha.

29 Kaguende na yugurri webya ibene, ñimui utube mendailø kerrunrrun cha, ñim ashib tøgagúig ubisha søtøwan pinishinrrabelø, kan lobosmera larrø namiguelø latailø.

30 Inchen ñimui utueløtøweinguen nømui kaig kusrenaniiløtøga, tru Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelan peløsrka nømui mendig amøñibelø kønrrai martrabelø kurrønrrun cha.

31 Inchwai treeg købene, pesannamø tab ashiptø, katø isua kuy cha, tru na pøn pila ørøba yem, kwaløm ñimun møigwandøgucha maig melamigwan ke isuppatø melønrrai, ñimun chu uraskucha kanun kanun na kappin kørøgøb wamindig købig kòn cha.

32 Trube, mømibe øyeeg købene, Señor Jesucristogurri nunelø, ñimun Tius nø ashib tøgagønrraimba, katø nui tru ka yandø tab indig wamyuba pønrsrar cha. Truibe tabig nørørab amrrai maramburab marøbig køb, katø tru keta tranrrab kørømisrigwan, nuyasiitø tarømarilø mayamba trunun utamig kønrrai marøb inchibig kòn cha.

33 Nabe anwan lata, oron lata, asru keelan lata, muiwangucha naimarømmørø inchib chull incha kømur cha.

34 Ñimbe ashibelø kuinrrun cha, naimburab chi palabelanba, yu purrabelai chi palabigwanba tøgagønrrai, marøbiibe i nai tasiimera kui.

35 Chiyutøgucha nabe øyeeg mariiløtøga, truburab kømeeelan kuñab purugunrrab, øyamay kømig købig kuitamab asha kønrrai marøb ñimun kenamarig købig kòn cha. Señor Jesús øyah tailane nai turyube ke tindøgague: “Tranamibe, utamig lataguen kømø, mayanguen tab kuig kòn” cha, tru trendaigwan.—

36 Incha iigwan chab trenchabe, Pablobe tømboñsra, søteeløbamisra Tiusba waminchibelø kòn.

37 Inchen søteeløba truba truba isub kishib, Pablon irab, muchabelø kòn.

38 Incha truba isui kishib waminchibelø kòn, kaguende Pablobe nune yandø mas ashmønrrautan chib wamindikkurri. Incha barcosrøngatig lincha ambubelø kòn.

21

Pablo Jerusalénsrømay ib

1 Incha yandø nambe nømun ‘ungwa’ cha, tarømisra amba, barcoyu nebambabe, Cossrømay sølgandø amba, katø kwalømbe Rodasrømay, truyugurrimbe Pátarasrømay ambubelø ker.

² Incha Pátarabe kan barco Feniciasromay inrrabig pasrain køben, truyu nebamba ambubelø ker.

³ Incha puraambub amba, mar tøbøtag pasrabig tru Chipre pirøwan nebua asha, truigwane yandø atsimaygatø kørrømarøb, Siriasrøngatig puraambub amba, Tirosrø pubelø ker, kaguende tru barcoke tru chi niga arrigwan truyu pinøramig køben.

⁴ Incha nambe truyu trune kørrømisrøbelø ker, Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø truyu warain køben. Inchen nømbe Espiritu Santogurri eshkailø kua, Pablone Jerusalénsromay imønrrain chibelø køn.

⁵ Inchen yandø tru waram kwalømmera nemisren, nambe werruben, mayeelø nømui sraløba, ureeba ciudaygurri wambiisrø werrumnegatig namune lincha werrubelø køn. Incha truyu pi menda sötøba tømboñsra, nambe Tiusba waminchibelø ker.

⁶ Incha nambe kangurri kangurri 'ungwa' chabe, barcoyu nebamben, nømbe nømui yamay katø ambubelø køn.

⁷ Incha nambe piu treeg puramrrub amrrua, Tirogurrimbe Tolemaidasrø pubelø ker. Incha tru nunelan 'ka lincha warøgue' chib puabe, nømbe truyu kan kwaløm kørrømisrøbelø ker.

⁸ Incha katø kwalømbe, truyugurri webamba amba, Cesarea ciudasrø puabe, Felipe tru Tiuswei tabig srø wamwan eshkiøb uñibigwei yau pubelø ker. Truibe tru srøsrø siete wesrawa pønrrailai utuig købig køn. Incha nambe truigwei yau kørrømisrøbelø ker.

⁹ Inchen Felipebe pibgatø nimbasrmera nømdeelø tøgaig købig køn, truiløbe Tius maig karuigwan eshkabelø.

¹⁰ Nam truyu yam kwaløm warøbene, Judeagurri kan møg, Agabo taig, Tius maig karuigwan eshkabig kørraarubig køn.

¹¹ Incha namuinug puabe, Pabloi pørønaigwan kusrua, nøasiitøwei katsigwanba, tasigwanba lusgabe, trenchibig køn:

—Espiritu Santobe trendan cha: "Jerusalénsrømbe judíosmerabe i pørønaig puai gwane øyeeg lusra, judíos kømø misaameran tranrrun"— cha.

¹² Inchen trunun mørabe, nambe truyueløba misra, Pablon 'Jerusalénsromay imøta' chib truba inchibelø ker.

¹³ Inchen Pablobe trenchibig køn:

—¿Chinchabrre kishib køgue cha, nai manrøwan kullaaranøb ke nan ka isui inchai inchib? Pøs nabe ka lusriitø kønrrab kømøtø, kwamig nebubene, Jerusalénsrø ka kwanrraptø pasrar cha, Señor Jesúswei munchigurri.—

¹⁴ Inchen nambe imønrrai maya, maya inchib meløwa kaimappe, trenchibelø ker:

—Trube, Señor maig kønrrain køben, treeg kønrrain— cha.

¹⁵ Incha yandø truyu treeg warøwa, maig palønrrabigwan srua ambamig chab tamarabe, Jerusalénsromay nebamben,

¹⁶ katø møiløgsrøn Jesucristoi kusrenanigwan marøb melabelø cesareasreeløgucha namba amrrubelø køn, kan chipresriig Mnasun taigwan perar. Tru Mnasunbe manasrøwei Cristoimburabelan marøbig købig køn. Inchen nambe truigwei yausrø pua, kiamig købig køn.

Pablo Jacobon ashchab ib

¹⁷ Incha nam Jerusalénsrø pubene, nuneløbe namune truba tab wamab kasrag utabelø køn.

¹⁸ Incha katø kwalømbe Pablobe namba Jacobon ashchab amben, truyu tru Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabeløgucha kerrigu tulundzunabelø køn.

¹⁹ Inchen Pablobe 'ka lincha warøgue' chabe, lutøgurrih waminchibig køn, tru judíos kømø misaamerai utu nui maramelan marøb uniiløtøga Tius chitø mariilan.

²⁰ Inchen trunun mørabe, Tiuswan truba tabig waminchibelø køn. Inchabe Pablon trenchibelø køn:

—Trube, namui nuneg, judíosmerai utube purø nørø Jesucriston kørewa, truiløbe mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pørøilane nømbe chiwanguen pinab marmønrrab ke chinsraatø inchibelø kuigwan ñibe ashibig køn cha.

²¹ Pøs nømune ñuimburab treeg wammørørskain pasran cha, ñibe tru judíos kømø misaamerai utusrø maya judíosmera warabelane Moisés pørigwan kusrenaniiløyugurri tarømisrøb amrrai treeg kusrenana, nømui ureemerane asru circuncidamøtay chib, katø namui trendø marøb amønailan treeg marøb amøñimøtay chib kusrenanin kui.

²² Trube, ¿møimbe chi martrab? cha, pøs misaabe ñi arrin kui wammørøptøwei inchun cha.

²³ Inchawei øyeeg købene, nam maig taigwan mar cha. Yu namui utu pibgatø møguelø køn cha, Tiuswei merrab maig martrab taigwane treeg martrab kørrømisrar.

²⁴ Truilan ñiguen pera ya, tru nòm kaig marig chigaig kònrrab chish misrøb marigwan nòmba truguegõtø treegwan ka marøb, nòmui pusrugwan kòsaazhig partrai tru pusrug parøbigwan ñi pagarab inchi cha. Ñi treeg marene, tru ñi treeg inchibig kòn chib tru nòm wammøra kuigwane ka isatø inchib kui mayeeløba wetøgørra, ñigucha tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan maig tailan marøbig kuin kui ashchun chibelø kòn.

²⁵ Inchendø tru judíos kòmø misaamera Criston kørebelaimburappe tru nam isua treeg martrab cha kørørmisrig, trunundø nabe nòmun pørig kuig kòn cha: tru animal kweecha taska mari tiusmeran pønsrai yaumeran mamøwei, katø aniwan mamøwei, urkawa kweetsi yauwan mamøwei, katø møguelø lata, ishumbur lata trømbøig marmøwei indamig kòn—chib.

Tiuswei yaugurri Pablon merrarrawa, srua ambub

²⁶ Inchen Pablobe tru pibgatø møguelan pera ya, katø kwalømbe truiløba kegõtø tru chish misrøb marigwan nòmba kegõtø treeg mara, Pablobe Tiuswei yau kebibig kòn, tru kaig marig chigaig kònrrab marøb kuin kwalømmera chi kwaløm nemisren, nòmui kanuin kanui Tiuswan tru keta tranamigwan chi kwaløm tranamigwan eshkanrrab.

²⁷ Tru treeg marøb kuin trune patsønrrab kwalømbe, Asia pirausrø warab judíosmerabe Pablon Tiuswei yau ashabe, maya misag ke chindi asamgaig namig kurrønrrai mara, Pablon kemørabe,

²⁸ trashibelø kòn:

—jNamui misag, israelitasmera purugurray! chib. Chutøgucha mayeelan namui misagweimbura, tru maig maramigwan martrai pøra warilaimburappa, katø Tiuswei yaweimbura tsalø køb ka nøørotø kusrenanøb uñibiibe, i møg kòn cha. Incha kan treetø kònrrab kuindø, Tiusweyasiitø tarømarig i nui tab yau kan treeg ya kòmui lata kaig trømbøig marøb, griegosmeran yu kertrab arrin kòn—cha.

²⁹ Nòm øyeg chib køppe, kaguende mana kòsrøn Jerusalén ciudayu kan efesosriig Trófimoba lincha uni ashibelø kua, trunun Tiuswei yau Pablobe kertrab arritamab isuarre inchibelø kòn.

³⁰ Inchen ciudayu misaabe ke chindi asamgaig inchib kurra, mayeeløba namig kurra, kan tulundø misra, luløb amrrua, Pablon kemøra, Tiuswei yaugurri wambiisrømay jkatø! paluunchib megam srua amben, tru urastø yaskabmeran kasrøbelø kòn.

³¹ Incha yandø kwetchab inchib køben, Romasrø maya suldau sötømeran ashib karub wabigwan, yu Jerusalén maya misag chindi asamgaig inchib namig kurrin kòn chib eshka wam puben,

³² Møi møi tru maya suldaumeran nø karubiibe suldaumeran køben, katø suldau cienbatø nòm karubelan køben, pera luløb kørøarrubig kòn. Inchen tru maya suldaumeran nø karubigwanba, suldaumeranba judíosmera ashabe, yandø Pablone mas kurraguchimeelø kòn.

³³ Inchen tru maya suldaumeran nø karubig puabe, Pablon merrarrawa, pagatø cadenastøga lusringarubig kòn. Incha nøbe mu kuin kui, chi marøb unig kuin kui payibig kòn.

³⁴ Inchen tru nu misag sötøbe, møiløbe peg chib trashiben, katøganeløbe katø peetø chib trashiben, treegu chi tainguen mørtrab kaima, suldaamera waraig muguen chindamga yaumay srua ambingarubig kòn.

³⁵ Incha tru nebanab nebambiisrøngatig srua pubene, tru nu misag sötø purø trømbøig inchen, treekkurri yandø truyugurrimbe suldaumerabe Pablone pala muta ambam neubig kòn.

³⁶ Kaguende truyu tru nu misag sötøbe mayeeløba wendautø trenchib trashib amrrubelø kòn:

—jKweechi!— chib.

Pablo misagwei merrab 'treeg mara pasrømur' chib waminchib

³⁷ Incha Pablon tru suldaamera waraig muguen chindamga yau yandø ke kertrab inchen, tru maya suldaumeran nø karubigwan Pablobe trenchibig kòn:

—¿Na chigøsrøn chinrrab, waminchibashchunrraguh?— cha.

Inchen tru nø karubiibe trenchibig kòn:

—¿Ñibe griego wamwan waminchibig køtirru? cha.

³⁸ Trube, tru mariizhiitø, misaameran kaig marøb pera kurra, tru pib mil ka kweechabetaptø amøñibelan mu misag warab waraimøsrømay pera webibig ¿ñibe tru egipcio køppeendi?— cha.

³⁹ Inchen Pablobe trenchibig kòn:

—Isa kømøtø, nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig, chigucha kømø ciudazhigu kømøtø. Tiusmanda misargwan ka waminchibashcha— chibig kòn.

⁴⁰ Inchen tru suldaumeran nõ karubiibe ka wamindingaruben, Pablobe tru nebunab nebambinug kurra pasramisra, misaameran nilõtø kõnrrai tasiitøga siñal maren, yandø wasrønzhig pinøben, hebreomay trenchib waminchib põlbasrøbig kõn:

22

¹ —Ñim, nai nunelø, nai møskalø, na treeg mara pasrømuigwan waminchab inchar cha, jMørtray!— chib.

² Inchen nõm wamindig hebreomay wamindi mørøppe, masken wasrønzhig kõrrømisren, Pablobe trenchibig kõn:

³ —Nabe judío kur cha, Cilicia pirau Tarso ciudayu kal-laweig. Inchendø nurappe, yu Jerusalén nurawa, katø nabe kusrebgucha Gamaliel maig kusrenanigwan kusreweig, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriilan merrabsrø namui kõlli misaamera kan maizhikken pinab marmø, marøb tøgagũigu treegwan kusrenanig kur cha. Tiusweimburabigwan kalø marmønrrab ñim mõin kwaløm mayeelø ke chinsraatø inchib pønrrab lataitøweingue.

⁴ Nabe merrappe tru i srø maywan amøñibelane kwamnegatig marøb, møguelan køben, ishumburwan køben merrarrowa, kailan keeri yau keeriingarub indigwan,

⁵ maya sacerdotemeran nõ karub sacerdote lata, katø mayeelø misagwan karubelø kõlli misaamera lata treegwein kuig kõn chib nõm eshkanrrab kuinrrun cha. Inchen nõmbe nane kilga pøriilø tranøbelø kõn cha, tru nammisag judíosmera Damascosrø warabelan tru na chi martrab isuigwan martrai. Inchen Damascosrømay ibig kur cha, Jesucriston kørebelø trusrø warabelan merrarrowa, yu Jerusalénsrømay sruatrab, ichabetiilø kõnrrai.

Pablo nõ Tiuswei mayu mandĩncha pasramisrigwan waminchib

⁶ Indiiibe na ib pasrøwa, kwaløm tøbøtag kõsrøn Damascosrø na pub lutau ibene, jkatø! mõi mõi naingatan srømbalasarøngurri purø nuig tørig pilabig kõn cha.

⁷ Inchen nabe pirausrø peñabe, kan wam trendaig mørinabig kõn: “Saulo, Saulo ¿nane chindimbarre kaig martrabgøba inchib arrugu?” chib.

⁸ Inchene nabe trencha løtabig kur: “¿Señor ñibe mu kugu?” cha. Incha nõbe nan løtappe: “Nabe Nazaretsrø Jesús ñi kaig martrabgøba inchib arrig, truiig kur” chibig kõn.

⁹ Inchen naim pulu pønrrabeløbe tru tørwan ashippe ashendø, tru naba waminchibigwei wamwane, chi tainguen mørmeelø kõn cha.

¹⁰ Inchen nabe trenchibig kur cha: “¿Señor chi maramøh?” cha. Inchen Señorbe nane trenchibig kõn: “Kurra, Damascosrømay inrrø cha. Truyube chi maramigwan karua pasrigwan kerriguh eshkanrrun” cha.

¹¹ Inchen nane tru purø tør pilabiibe ashmũig kõrrømarig køppe, tru Damascosrømbe naba lincha amrrubelø tasku kemøra, srua ambindiig kebibig kur cha.

¹² Inchen tuyube kan møg Ananías taig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, Tiuswan purø isua marøb megabig, judíosmera Damascosrø warabelaimbe nõbe chiyuguen chi tamga tab uñib møg.

¹³ truiibe nan ashchab arrua, puabe, trenchibig kõn: “Cristogurri nai nuneg Saulo, katøyug ashibig misr” cha. Inchen nabe katøle ashibig misra, nun asinabig kõn cha.

¹⁴ Inchen Ananíasbe nane trenchibig kõn: “Namui merrabsrø møskalai Tiusbe, nõ maig marøg kuig waigwan ñi nebua ashchai ñune manasrøwei kanmaytø wesrawa pasrig købig kõn cha, tru Kerrigu Sølgandiigwan nebua ashib, katø nui tritøga wamindigwan mørøb inchai.

¹⁵ Kaguende ñibe Tiusweyasig maya misagwei merrab maig kuigwan waminchib pasrønrrabig kõn cha, ñi asigwan ñi mørigwan.

¹⁶ Treeg købene, ¿chi munig tsunragu? cha. Kurrø, chibig kõn. Incha piu umbu ulsrø cha. Katø ñibe Señorwei munchin wamab ñui kaig mariilan chish misr” chibig kõn nane.

Pablon judíos kõmeelaisrømay ørig

¹⁷ Inchen Jerusalénsrømay katø yabe, Tiuswei yau Tiuswan waminchib wawa, kan piab lataig asamig tøgagũinabig kõn cha.

¹⁸ Incha truyu na Señorwan ashen, nõbe nan trenchibig kõn cha: “Mallatø incha, mõi mõi Jerusaléngurri webinrrø cha. Kaguende yube ñi naimburab maig kuigwan waminchen mørtraamøn” cha.

¹⁹ Inchen nabe trenchibig kur cha: “Señor, nõmbe ashibelø kõn cha, nabe judíosmera tulundzuni yamørig ya, ñun kørebelane merrarrowa kailan keeri yau srua yamba ichabetamba indiilan.

²⁰ Katø ñuimburab maig kuigwan waminchibig Estebanwan kweechib ani lushen, tru uraskucha nabe ‘ka kweetsay’ chib truyu pasrøwa, kweechibelø nõmui kewagũilan wesra waren, nabe truilanguen ashib pasrabig kui nõmbe ashibelø kõn” cha.

²¹ Inchene nane Señorbe trenchibig køn: “¡Inrrø! cha. Kaguende nabe ñune yabsrø judíos kømø misaamerairsømay inrrai øramønrrun”— cha.

Pablo tru maya suldau sötømeran nø karubigwei merrab

²² Inchen judíosmerabe tru iig srabe trendaigwan ke chab trendamnegatiitø mørabe, trenchib trashib mendabelø køn:

—¡Øyeeg møwane yu pirau uñmønrrai kweetsay! chib. ¡Kaguende øyeegwane chinchibgwen uñbasamgaig køn!— chib.

²³ Incha trashibig trasha, nømui pala kewagúilan wesrawa petamba, usrøwan pala petamba inchibelø køn.

²⁴ Inchen maya suldaumeran ashib nø karub wabiibe, tru suldaumera waraig muguen chindamga yau Pablon keeringaruwa, ichaguchib maig kuigwan payingarubig køn, misaamerabe chindimbagurrinrre nun tsalø køb øyeeg trashib kuigwan ashchab.

²⁵ Inchen lusra srua kua ke yandø ichagutchabgwen inchen, Pablobe tru suldau sötø cienwan nø karub pera pasrabigwane trenchiptinchibig køn:

—¿Roma pirau kal-laweigwan chi kalø marig kõtashchab paya ashibgwen paya asiimígwan ñim treeg ichaguchib pønrramibe merig kømuitarru?— cha.

²⁶ Inchen truigwan mørabe, tru suldau cienwan nø karub pera pasrabiibe tru maya suldaumeran nø karubigwan trenchib eshkabig køn:

—¿Ñi chi marøb pasraigwan ñigan maig kui asha pasrøtirru? cha. ¡Kan! i møøbe Roma pirauig kuin køn— cha.

²⁷ Inchene tru maya suldaumeran nø karubiibe arrua, Pablon payibig køn:

—Ñibe Roma pirauig kuin chindi, eshkarra— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Øø, treegwein kur— cha.

²⁸ Inchen tru maya suldaumeran nø karubiibe trenchibig køn:

—Nama kan Roma pirau kal-lawei køb lataitøwei misrtrappe, tsabøtø nu an petabe treeg misrar— cha.

Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nabe treeg mara kømøtø, kal-lainukkurri trendø truig kur— cha.

²⁹ Inchen Pablon payrrab inchib srua købeløbe møi møi nuinukkurri chab tarømisrøptinchen, tru maya suldaumeran nø karubiitøweingwen Roma pirauig kuin kui ashippe, truba kwaarøbig køn, keerøba cadenastøga merrarrowa, srua kuikkurri.

Pablo treeg mara pasrømur chib waminchib

³⁰ Incha katø kwalømbe tru maya suldaumeran nø karub pasrabiibe tru judíosmera chigurrinrre øyeeg marøbig køn chib kuigwan ke tab ashchab isua, Pablon elacha, sacerdotemeran karubelanba, katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan mayamba tulundzunønrrai karua, yandø Pablon wesrua, truilai merrab pasrøbig køn.

23

¹ Inchen Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelan ke tab ashabe, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe møin kwalømgatig Tiuswei merrab nai isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishig uñibig kur— cha.

² Inchene tru maya sacerdotemeran nø karub sacerdote Ananíasbe Pabloom pulu purrabelane triibøtø Pablon pashagutsingarubig køn.

³ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—¡Ñi ya pirøbanrrig pullin itsig lataigwan! ¡Tiusbe ñunguen pashagutchun! cha. ¿Ñibe uyu wappe, tru maig maramigwan martrai Moisés ørig maig chibig køben, nan treeg asha martrab wamøtirru? cha. ¿Ñibe tru ørigwane utsøguchib ka itøbunab ñigan nan pashagutsingarub watirru?— cha.

⁴ Inchen truyu purrabeløbe trenchibelø køn:

—¿Maya sacerdotemeran nø karub sacerdote Tiusweiwan marøb pasrabigwan, ñigan øyeeg tsalø wamøtirru?— cha.

⁵ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai nunelø, maya sacerdotemeran nø karub sacerdote køben, nabe ashmø inchibrain køn cha. Kaguende Tiuswei wamwan ørigube trenchibig køn cha: “Ñui misaameran ashib karub wabigwane kaig nebubash chib trømbøig wamamig kømøn”— cha.

⁶ Incha Pablobe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø, tøbøbe fariseosmera køben, tøbøbe saduceosmera kui ashabe, tru Setenteelan truba mur trashib trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe fariseo køb, fariseoewi nusrkain køb kur cha. Katø kwabelø katøle øsiiramigwan munirabig kuikkurri, øyeeg indinab payib sruagúnab pasrar— cha.

⁷Inchen nø trenchibene, fariseosmeraba, saduceosmeraba nõmdø aleguiyab mendappe, ke nõørotø misra, tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelø tulaamba pasrabiibe chab tarømisrøbelø køn.

⁸Kaguende saduceosmerabe tru kwabeløbe katølebe øsiiramøwei, ángelesmera kawei, mõsiimera kawein køn chibelø køben, trune fariseosmerabe treelane kerriguh treeg købig kuitamab isubelø købig køn.

⁹Inchen mayeeløba trashib mendøben, mõiløgøsrøn tru Moisés pørigwan kusrenanøbelø fariseosmeraingateelø kurra pønrramisrabe, trømbøig aleguiyab trenchibelø køn:

—I mõwane kaig mariibe chigucha wetørramer cha. Inchippa kan mõsig kui, kabe kan ángel kui wamindin købgun cha, Tiuswane esheerrab inchimugun— chibelø køn.

¹⁰Inchen ambumay imay ke nõmdø aleguiyab kurra nõørotø misren, maya suldaumeran nõ karub pasrabiibe Pablone ke pitis marøbgunmab isua køriimata, suldaumeran kõrraambingarubig køn, nõmui utugurri mallatø merrarrawa wesrawa, suldaumera waraig mu chindamga yaumay katø pera amrrai.

¹¹Inchen katø yembe Pablon Señorbe kenamisra trenchibig køn:

—Pablo, kullaaramø, kõrmø mur pasrau cha. Kaguende yu Jerusalénma naimburabigwan maig kuigwan wamindiibe Romasrøngucha naimburabigwan katø treetøwei ñune wamindamig nebunrrun— cha.

Pablon kwetchab inchib

¹²Katø lõtsø judíosmerabe kaig martrab nõmdø nilø wamincha: “Nam treeg martrab taigwan marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweechimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chibelø køn.

¹³Inchen tru: “Treegwan marmø kõmø, ¡katø! martrab” cha, pønrramisrøbeløbe cuarenta menrra lata købig køn.

¹⁴Incha truiløbe sacerdotesperan karubelainuumayba, katø misagwan karubelø kõlli misaamerainuumayba ambabe, trenchibelø køn:

—Nam martrab taigwan nam marmubene, namundøwei trømbøig nebubash chib pønrramisrer cha. ¡Katø! Pablon kweechimuppe, nambe chigucha mamønrrab ter cha.

¹⁵Inchawei mõimbe ñimbe tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbeløbamisra, tru maya suldaumeran nõ karubigwan maig chitashchab waminchab ambamdiig køn cha, ñimui merrab Pablon srøna wesrai chinrrab, nun tru øyeeg puigwan maikkurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb. Trune nambe nõ trusrø pumøwatø, ke kwetchab tamara munig kõmønrrun— cha.

¹⁶Inchen Pabloi nuchawei nusrkaimbe tru chi isumø amrrub køben, larab warøwa, tru kaig martrab inchib kuigwan wamindi, tru suldaumera waraig mugucha chindamga yausrø nõbe kebya, Pablon eshkaben,

¹⁷Pablobe tru suldau sötø cienwan nõm karub pønrrabelan kan mõigwan kõsrøn wamabe, trenchibig køn:

—I matsinan maya suldaumeran nõ karubigweimay pera inrrø cha. Kaguende chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

¹⁸Inchen truike maya suldaumeran nõ karubigweimay, pera yabe, trenchibig køn:

—Pablo kailan keeri yau keerig wabiibe nan wama tiusmanda i matsinan ñuimay pera irra chitan cha, ñun kan chigøsrøn eshkamig tøgagøn— cha.

¹⁹Inchen tru maya suldaumeran nõ karubiibe tru matsinan tasku kemøra srua ya, nõøroø pera yabe nundø mara payibig køn:

—¿Nan chi eshkamig tøgagugu?— cha

²⁰Inchen matsinøbe trenchibig køn:

—Judíosmerabe Pablon srøna tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab ke tiusmanda ñun wesrabsrumugu chinrrab, ke kandø isua pønrramisrin køn cha, nuimburab maig kurrin kuitashchab ke tab paya ashchab chibelø misrøb.

²¹Trendaingucha kõremønrrig cha. Kaguende nõmui utu mõguelø cuarenta menrra lata, kaig martrab larønrrab nilø tamarøb køn cha. “Nam treeg martrab taigwan marmuinabene, namundøwei kaig nebubash chib pønrramisra, ¡katø! Pablon kweecha kuchimuppe, mamøwei, muchimøwei inchab” chib køn cha. Incha nõmbe ke yandø chab tamara, mõimbe ke ñi mancha lõtamigwandø munig køn— cha.

²²Inchen tru maya suldaumeran nõ karubiibe tru matsinane trenchib ‘ungwa’ cha, ørøbig køn:

—Ñi nan eshkaigwane nan eshkar cha, mungucha eshkanrrab kõmø— cha.

Pablon Félix kubenadurweimay pera ambub

²³ Inchen mayla suldaumeran nõ karubiibe tru suldau sötø cienwan nõm karub pera pønrrabelan pailan wama, trenchibig kõn:

—Yem las nueve webambamig katsikka amrrabelø suldau doscientosba, kaulli palar setentaba, lanza sruar doscientosba Cesareamay amrrai tamaray— cha.

²⁴ Incha katø maya suldaumeran nõ karubiibe kaulli itøguanamelø Pabloyasig tamaringarua, kubenadur Félixweimay chi indimiig, tabig pera amrrai inchibig kõn.

²⁵ Incha øyeeg chibig kilgagucha pøra trana ørøbig kõn:

²⁶ Na Claudio Lisias, ñi nai purø tab kubenadur Félixwan 'ka uñgu' chinrrab inchar.

²⁷ Judíosmerabe i mõwan kemøra srua kua, kwetchab inchen, trune nabe nune kan Roma pirauig kuin kui wammørabe, nai suldau sötøba ya, truyugurri wesrar.

²⁸ Incha nabe chi charre payib srua kuitashchab ashchab isua, Pablone judíosmerai tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab pera kõrrayar.

²⁹ Incha nabe tru nõmui maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ka kalø maran chatørre inchib kuin kui wetøbeñendø, nune kwanrrai maramdiibe nõbe treekkatig chi trømbøig mara pasrømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kõmøwein kuin kõn.

³⁰ Inchen tru mõwan söratø kaig martrab inchib kõn taig nane wammørsøben, nabe tru urastø ñuisrømay ørar cha, katø tru nun øyeeg mara pasrømøtirru chib payib srua købelan chigucha chigøben tamig tøgaguabe, trube, ñui merrab tøgandø eshkanrrigay cha, nõmune trenchar cha nabe.

³¹ Inchen suldaumerabe nõmun maig karuig køben treeg mara, Pablone wesrawa, yem Antípatrissrøngatig pera ambubelø kõn.

³² Incha katø kwalømbe Pablone kaulli pala ambubeløtø lincha amrrai, suldaumera katsikkateeløbe tru nõm waraig mu chindamga yaumay katøle legucha amrrubelø kõn.

³³ Incha Cesareasrø pua, kubenadurwan tru kilga pøra ørigwan tranabe, Pablongucha nui merrab pera kemallibelø kõn.

³⁴ Inchen kubenadurbe tru kilga ørigwan ashabe, Pablone:

—¿Chu pirusriig kugu?— cha payibig kõn. Incha ciliciasriig kuin kui ashabe, trenchibig kõn:

³⁵ —Trube, ñun øyeeg puigwane tru ñun øyeekkurrin kuig kõn chibelø amrruben, trunun ashchab— cha.

Inchabe Herodeswei purø tab yau Pablone keera wanna, tab ashib tøgagønrrii karubig kõn.

24

Pablo Félixwei merrab 'øyeeg mara pasrømøtirru' tainab

¹ Tratrø kwaløm wendau maya sacerdotsmeran nõ karub sacerdote Ananíasba, mõiløgsrøn misagwan karubelø kølli misaameraba, trugurri kan purø maig waminchibig Tértulo taiba Cesareasrø kõrraambubelø kõn. Incha truiløbe tru misaameran ashib karub wabigwei merrab Pablone tsalø køb 'øyeeg, øyeeg mara pasran' chinrrab amrrua kemallibelø kõn.

² Inchen yandø Pablone wamøben, Tértulobe Pablone 'øyeeg, øyeeg marøbig kõn' chib menda, Félixwane trenchibig kõn:

—Namui purø tab kubenadur Félix, kan nambe ñugurri ambumay imay tab warer cha, ñun mayanguen ungwa, ungwa chinrrab inchar cha. Incha ñibe purø tab asha marøbig kuikkurri, nam i pirau mayeelø warabelayasiibe, srøitø, srøitø yunømarøb tamnisrøb arrun cha.

³ Kan ñi namui Félix purø tabig, chusrøndøgucha katø chu uratøgucha, ñune kashmø mayanguen ungwa, ungwa chibelø ker cha.

⁴ Inchendø ñun menrra trømbø inchib menrra waminchimønrrab, kan petøzhiitø tius-manda kalu pebøbsrumugu chinrrab inder cha, ñibe chiwandøgucha yan tammay mara tranøb wabig købene.

⁵ Kaguende i mõwane nambe kan larrø kaig kwanrrø lataig wetørrer cha. Yu pirau chutøgucha judíosmerai utu misaamerane ke nõørotø marøb namishib pera kurramba, katø tru Nazarenos taig sötømeran ke nõ pera marøb chib pasrabig kõmba indan cha.

⁶ Katø Tiuswei yawan chigucha, Tiuswei yaambu kõmui lataig kaig trømbøig martrab indamba inchen, nambe nun kemørig kõn cha. Incha nambe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben, treeg martrab inchen,

⁷ tru maya suldaumeran nõ karubig Lisiasbe nui suldaumeraba arrua, tsakkandø namui taskugurri Pablone kerraig kõn cha,

⁸ tru øyeeg mara pasrømøtirru chib srua købelane ñuisrømay ambay chib amrrai ørøppa.

Trube, 'øyeeg, øyeeg mara pasrømøtirru' chib kuigwan, ñiashib iigwan kerrigu tab ashabe, maig kuigwan tab ashchabguen— chibig kõn.

⁹ Inchen judíosmera truyu pønrrabeløgucha:

–Iibe kerriguba isa kòmø, treegwein kòn– chib truba inchibelø kòn.

¹⁰ Inchen tru kubenadurbe Pablon waminchai señas maren, Pablobe trenchibig kòn:

–Ñi ya yam pila i pirau maig maramigwan asha marøb wabig kui ashabe, kalø mara pasrømuigwan nabe chi kørømø eshkanrrab inchar cha.

¹¹ Ñitøweinguen asiinrrun cha, na Jerusalénsrø Tiuswan kørribala tabig waminchab arri-ibe kwalømmera docetøwei purayan cha.

¹² Pøs Nane Tiuswei yau muba køben aleguiyab pasrai ashmøwei, namishib misag sötø peragurri ashmøwei, katø judíosmera tulundzuni yamerayu treeg marøb pasrai ashmøwei, kabe chugøben ciudadsrø treeg marøb pasrai ashmøwei indig kòn cha.

¹³ Inchawei i misaamerabe mõi nan øyeeq mara pasrømøtirru chibeløbe øyeeq marøbig kòn chib kuigwane treeg kòn chinrrappe kaimanrrun cha.

¹⁴ Inchendø nabe maig kuigwan kelarrab, trendamønrrun cha: Nabe merrabsrø namui kølli misaamerai Tiuswan kørribala tabig waminchibig kur cha, tru nøm Tiusweiwan peemaytø marøbelø cha wamig, tru srø may maig køben treekke. Tru maig maramigwan martraí Moisés pøriilan lata, katø Tius maig karuigwan eshkabelø pøriilan lata isa kòmø, kerrigu treegwein kuitamab kører cha.

¹⁵ Nabe Tius mandø taigwane treeg kønrraitamab isua munig megabig kur cha, tru nøm muniirab kuigwandøwei, tru kwabelø sølgandø tabelø lata, katø tru sølgandø tabelø kømeeelø lata katøle øsiirawa kurramigwan.

¹⁶ Inchawei treekkurri nabe Tiuswei merrab lata, møguelai merrab lata chigøben kalø mara treegwan nai isub kebachib pasrabigu chi kalø kòn chibig chigaig kønrrab inchib megabig kur cha, chu urastøgucha.

¹⁷ Nabe truba yam pila peesrøllirab uñabe, ketamig tulisaiigwan naim pirau misaameran ketrappa, katø Tiuswan keta tranrrappa arrubig kur cha.

¹⁸ Incha nabe tru maig maramigwan martraí pørig maig chibig køben, Tiuswei yau tru chish misrtrab marigwan chab mara pasrøben, møiløgøsrøn judíosmera Asia pirausreelø pubelø kòn, na misagwan namishib pera kurra kømøwei, kabe chindinguen asiimig maringarub pera kurra kømøwein pasrøben.

¹⁹ Inchawei mømibe, truilø nømwei amrrumig kòn cha, yu ñui merrab nan øyeeq mara pasrømøtirru chib nan tsalø køb chigøben tamig tøgaguabe.

²⁰ Kabe katø tru Setenteelø maig maramigwan asha marøbelai merrab na kemalla pasrab uras nan chi kalø marig wetørraig købene, trube, truburappe nømdeøwei yu tømrbash cha.

²¹ Nabe tru nømui utu pasrøwa tru urasbeguende mur trashib øyeeq chibwei indig kòn: “Kwabelø katøle øsiiramigwan na muniirabig kuikkurri, mõi ñim øyeeq indinab paya asinab pasrar”– cha.

²² Inchen Félixbe tru srø maywan tab wammøraig kuabe:

–Maya suldaumeran nø karubig Lisias arruben, iigwan na maig køtashchab katøwan ashchab– chippa, patsøgøbig kòn.

²³ Incha Félixbe suldau sötø cienelan nø karub pera pasrabigwane Pablone elachimø, ashib tøgagønrrai karubig kòn. Inchendø nui chi maramdeelane mu merønrrain kømø marøb, katø nui asiilø møiløgøben nun purugunrrab inchene merømøwei inchain karubig kòn.

Cesareasrø Pablon kailan keeri yau keerøb

²⁴ Mam kwaløm wendau køsrøn Félixbe nui srai judía Drusilaba katø pua, Pablon pertrab ørabe, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan waminchen mørøbig kòn.

²⁵ Inchen Pablobe tru sølgandø tabigwanba, chiyugucha srua irramamø amønarnamigwanba, katø maig kønrrabigwan treeg asha maramig punrrabigwanba waminchen, Félixbe truba kwaara, trenchibig kòn:

–Møibatøbe ka inrrø cha. Inchendø katøwan nan utø køben, wamørrumøn– cha.

²⁶ Inchagucha Pablo nun elatchai kabe kan maya an tranrrua chinrraitamabrre muniirabig kòn Félixbe. Incha treeg isua, Félixbe nuimay Pablone katø katø wamabig kòn waminchab.

²⁷ Inchen yandø pa pila puraiben, Félixbe webiben, Porcio Festo truigwan purø wamistrab kubenadur kebibig kòn. Incha Félixbe judíosmeraba ka tab kørørmisrøg køptø Pablone kailan keeri yau ka wabashippa, webibig kòn.

25

Pablo tru srø kubenadur Festoi merrab

¹ Inchen tru pirau karub wanrrab uta kebyaig pøn kwaløm wendau, Festobe Cesareagurri Jerusalénmay nebiben,

² maya sacerdotesperan karubeløba, katø judíosmeran ashib karubeløba Pabloimburab tru treeg puigwan katøle kōngōnrrab Festoimay ambubelø kōn,

³ Pablon tsalø kōb, Jerusalénmay pegutcha chib. Kaguende nōmbe Pablone mayu lara kwetchab isua tamarøb kōbelø kōn.

⁴ Inchen Festobe lōtappe trenchibig kōn:

—Pablone Cesareasrø ashib tōgagūig wan cha. Naashib trusrømay menrra yana kōmōwatø inrrab isur cha.

⁵ Inchawei ñimui utu maig maramigwan ñim asha marøb pōnrrabeløbe Cesareasrømay naba kōrrørruy chibig kōn. I mōweinug chigōben kalø marig pōnrrøbene, trube øyeeg mara pasran chib truyu waminchab.—

⁶ Incha Festobe Jerusalénsrø trune kōh, kabe trune y pa kwaløm kō chigōsrøn nōmba kōrrømisra, Cesareasrømay katø ya, katø kwalømbe tru maig maramigwan asha marøbelø purrainug wamisra, Pablon pera amrrunrrai karubig kōn.

⁷ Inchen Pablo trusrø pua kebarrubene, tru judíosmera Jerusalénsrøngurri amrrubeløbe tulsrua, nune chigōben truba trøbmbøig marøbig kōn chibendø, chigucha ke treeg mariiløbe, wetørranrrab kaimabelø kōn.

⁸ Inchen Pablobe nøbe ‘treeg mara pasrømur’ chib, trenchib waminchibig kōn:

—Nabe i tru maig maramigwan martrai Moisés pørig judíosmeraimburabigwan lata, Jerusalén Tiuswei yaweimbuburab lata, katø Romasrø maya misagweim pala ashib wabig Césarweimbuburab lata chi kalø mara pasrømur— cha.

⁹ Inchendø Festobe judíosmeraba ka tab kōrrømisrøg kōptø, Pablone trencha payibig kōn:

—¿Jerusalénmay attragu? cha, tru øyeeg wamindiilan ñuimbuburabigwan maig kōnrrabigwan trusrø ashchab— cha.

¹⁰ Inchene Pablobe trenchibig kōn:

—Roma maya misagweim pala ashib wabig César maig maramigwan asha marøb wainug nabe truyuweim pasrar cha, tru maig kōnrrabigwan nan asha maramnug. Pøs judíosmeran chigucha chi kalø mariibe chigagōn cha, ñiguen tab asiinrrun cha.

¹¹ Kabe na chigōben kalø mara pasrain kui, ñim nan kwanrrai maramdiig na treekkatig kaig mara pasrøbene, nabe kwanrraptøweim pasrar cha. Inchendø nōm øyeeg mara pasrømōtirru chib kuig ka isiitø webibene, mugucha nane truilane tranrrappe kaimanrrun cha. Nabe Romasrø tru maya misagweim pala ashib karub wabig César maig maramigwan nø asha martrai miamōnrrun— chibig kōn.

¹² Inchen Festobe tru maig maramigwan nun isum purugub purrabeløba chab waminchabe, trenchibig kōn:

—Ñi maya misagwan ashib karub wabig César nø asha martrai miaig kuig kōbene, trube, Césarweimay inrrig— cha.

Pablo rey Agripai merrab

¹³ Inchen yandø mam kwaløm kōsrøn puraiaben, rey Agripaba, Bereniceba Feston ‘ka uñgu’ chib tabig wamab punrrab, Cesareasrømay ambubelø kōn.

¹⁴ Inchen trusrø nōm truba yam kwaløm waraig kōppe, Festobe tru Pablon øyeeg nebuigwan reywan trenchib eshkabig kōn:

—Yube kan mōg wan cha, kailan keeri yau Félix kōrrømara wannig.

¹⁵ Na Jerusalénsrømay ya wabene, truigweimbuburappe sacerdotesperan karubeløba, judíosmeran karubelø kōlli misaameraba, ke chinetø kōn chib nan eshkab amrrubelø kōn cha, Pablon truyu mōra pasrønrrai kōrrømara pasramdiig kōn chib.

¹⁶ Inchen nabe nōmune trencha lōtig kōbig kōn cha: “Tru ‘øyeeg kaig mara pasran’ tainabig; tru ‘ñi øyeeg maraweim pasrømōtirru’ chibelø nui malaugue trenchib amrruben, ‘øyeeg kōmuig kōn’ chib; ‘øyeeg mara pasrømur’ chib nøashib waminchimōwatøbe, romanosmerabe mu mōwangucha mana treebe marmeelø kōn” cha.

¹⁷ Incha truilø nōm yusrømay naba amrruben, chi srarrømōtø, katø kwalømdø, nabe tru maig maramigwan asha marøb wainug wamisra, tru mōwan pera amrrunrrai karuig kōn cha.

¹⁸ Inchendø tru ‘øyeeg mara pasrømōtirru’ chibeløbe amrrubendø, chigōben trøbmbøig kalø mariilø tre latailøbe marig wesrumeelø kōn cha, pøs nabe nø treeg trøbmbøig mara pasraindøweinre inditamab isubene.

¹⁹ Treeg kōmōtø, tru nuimbuburab waminchib kuibe, tru Tiusweimbuburabigwan nø marøb unigwan truikkurrin chabah, katø kan mōg, Jesús taig, kwaig kōbigwan, Pablobe trunun kwaig kōmōtø, ka øsig wan cha, trenchibrre inchen, trugurrimbatørrre inchib kuin kōn chibig kōn.

²⁰ Inchen nabe øyeeg maramigwane mandø maram kui mōrmōwa, Jerusalénsrømay inrra kuh chibig kur, tru maig kōnrrabigwan trusrø asha marig kōnrrig cha.

²¹ Inchendø Pablobe tru maig kørnrrabigwan Augusto César asha marig kørnrrab cha, ka ashib tøgagüig wanrrab cha nø miaig kòbene, treekkurri Césarweisrømay na øramnegatig nune tab ashib tøgagønrrai karuig kòbig kòn— cha.

²² Inchene Agripabe Feston trenchibig kòn:

—Nangucha tru møwan mørinrabna kòtan— cha.

Inchene Festobe trenchibig kòn:

—Srøna wamindi mørtrabguen— cha.

²³ Indiibe katø kwaløm Agripaba, Bereniceba puppe, purø tabig tamarar ke kan chull asamdiig amrruabe, tru chigøben waminchappa, katø wamindiilan mørtrappa tru tulundzuniisrø kebambambubelø kòn, tru suldaumeran karubelø nørreelø kòben, katø nørreelø ashib karubelø ciudayuelø kòbengue. Inchen Festobe Pablon pera amrrungaruben, pera pubelø kòn.

²⁴ Inchabe Festobe trenchibig kòn:

—Rey Agripaba kòben, ñim maya møguelø yu namba purrabelø kòben, i møwan asay cha. I møweimburappe maya judíosmera sòteeløba Jerusalénsrø lata, yu Cesarea lata 'yeegwane øsig uñbasamgaig kòn' chib, trashib amrrubelø kòn cha.

²⁵ Inchendø nabe nun kwanrrai maramdiig chigucha chi kaig marmuin kui wetørrab, katø tru maig kørnrrabigwan asha marig kòmigwan Augusto nø asha martrai nøtøwei miaig kuig kòbene, trusrømay nabe ørtrab isuig kòn cha.

²⁶ Inchendø tru Pabloimburabigwan treeg treeg kòn chib nai ashib karub wabig Augusto purø nuigwan na pøra øramig kan chiguen wetørramur cha. Incha treekkurri ñimuinuamay pera arrur cha, ñi nai tab rey Agripa. Maig kørnrrabigwan tab asha kørømarene, na maitøguen Auguston eshkab pøramig kørnrautan chibig kòn.

²⁷ Pøs kan kailan keeri yau keerig wabigwan chiburøgurri 'øyeeg kuig kòn' chib kuigwan chi cha eshkamubendø, na øramibe ke kan ka wainguenig marig lataig punrrautan— chibig kòn Festobe.

26

Pablo nuimburabigwan rey Agripai merrab eshkab

¹ Inchene Agripabe Pablon trenchibig kòn:

—Ñuimburabigwan maig kuigwan ñitøwei waminchi— cha.

Inchen Pablobe yandø waminchab tasigwan kusrawabe, tru nuimburab 'chi kalø mara pasrømur' tamigwan waminchab pølbasarøbig kòn:

² —Møi na naimburab 'treeg mara pasrømur' chib waminchib pasramig mayaguen tab kuim pasrar cha, nai rey Agripai merrab, nan judíosmera chigurrimbunø 'øyeeg mara pasrømøtirru' chib kuigwan.

³ Inchagucha ñibe judíosmera chitø, chitø marøbelø kuigwan kerrigu ashib, katø nam judíosmera mandø melambuyab amrruigwan chigucha ñibe tab nebua ashibig kuig kòbene, trube, tiusmanda tammay mørtra chinrrab inchar cha.

⁴ 'Maya judíosmera na matsinø-unøgurri nabe nai misaamerai utu Jerusalénsrø maig tsubig kuigwan ashibelø kòn cha.

⁵ Truiløbe manasrøngurri ashibelø kòn cha, nømun eshkamdiig kòbene, øyeeg kòbig kòn chib maig kuigwan ñun eshkamdiig kuinrrun cha, Tiusweiwan kan chizhigwanguen pinab kømø marøb misag sòtømerayig nabe fariseo kòbig kur cha.

⁶ Incha mømibe tru merrabsrø namui kølli misaameran Tius tru tranrrab misra kørømisrigwan muniirabig kuikkurri, mømibe øyeeg paya ashib srua kuinab pasrar chibig kòn.

⁷ Tru Israelweinukkurri namui doce srøig, srøig karrab misaamera Tius tru tranrrab kørømisrigwan nømbe nebunrrab isua, yem kwaløm Tiuswan kørriibala tabig waminchib kuigwan, nagucha truigwan muniirabig kuinukkurri, judíosmerabe yu ñi øyeeg kaig marøbig kømøtirru tainab pasrar chibig kòn, nai rey Agripa.

⁸ ¿Tiusbe kwabelan kwaitai utugurri kusrumibe kaimanrretamab isubelø kò chindah ñimui utube?

⁹ 'Pøs isa kømø, nagueen Nazaretsrø Jesúswei munchiwane tsalø kòb chinetø martrab isua,

¹⁰ Jerusalénsrøma treeg marøbig kur cha. Sacerdotesmeran karubelø nan treegwan martrai karuigwan uta, Tiuswei misaameran kailan keeri yau pønsrøb, katø kweecha petøbene, nabe truilaingatø inchib pasrabig kòbig kur cha.

¹¹ Incha katø, katø judíosmera tulundzuni yamørig truilane ichabetab ibig kur cha, Tiuswan purø trømbøig nømun wamingarummørø inchib. Incha ¡katø! kan nømun namig kòbiitø ke chinchimmørø inchib, nabe peg pirau ciudamerasrønguen kaig martrab wendautø ibig kòbig kur cha.

Pablo mandogurri Tiuswei mayu pasramisrigwan waminchib

¹² Nabe øyeeg martrab isua, Damasco ciudasrømay ørig ibig kur cha, tru sacerdotemeran karubelø maramburab martrai traniiøga treeg martrab inrrai karua pasrig.

¹³ ¡Nai tab rey! mayu kwaløm tøbøtaabe srømbalærøngurri kan tøbilibig pørr lataguen kømø, purø tørig naingatanba, tru naba ambubelaingatanba piløben,

¹⁴ nambe pirausrø sötøba kørribig køn cha. Inchen kan wam hebreamay trenchib wamindi mørøptindinabig køn cha: “Saulo, Saulo cha, ¿Chindimbarre nane kaig martrabgøba inchigucha? cha. Ñibe kan wey kølabus tsøb pønsrailøyu söl yatab lataitøwei incha, ñibe ka ñiasiiø kørriindan” cha.

¹⁵ Inchene nabe: “¿Señor mu kugu?” chiben, nane Señorbe trenchibig køn cha: “Nabe Jesús, ñi mõi kaig martrabgøba indig, nabe truig kur cha.

¹⁶ Inchendø kurra, pasramisr chibig køn. Kaguende nabe ñun kenamisrøppe, naiwan marøb megabig kønrrai wesrawa pasrtrappa, katø mõi naimburab ñui kaptøga ñi asigwan waminchibig kønrraimba, katø wendøsrø naimburab maig kuigwan kenamaramigwan eshkabig kønrraimba treeg martrab kenamisrar cha.

¹⁷ Inchawei nabe ñui misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab, katø judíos kømø misaamerai taskugurri kaig marmønrrai wesrab indamønrrun chibig køn. Pøs nabe mõi tru misaamerayasigwei ørar cha,

¹⁸ nebua ashchai ñi nømui kabmeran kuren, løstøyu amøñibelø købig kuig, toryumay werrub, katø Satanás maramburab mariilø kua, Tiusweimay purørrunrrai. Tru nømui kaig marilan ulø payiimig pesannaig kømigwan uta, tru nømui isubigwan nainug pasrikkurri tru Tiusweyasig tarømariiøba tøgatø, tru keta tranamig tøgagüigwan utamig kønrrain” chibig køn.

Piab lataigu Tius kenamisra maig taigwan Pablo møra marøb

¹⁹ Inchawei, nai rey Agripa, tru srømbalærøngurri piab lataigu kenamisren asigwan nabe mørmønrrab inchimøtø,

²⁰ Damascosrø warabelaisrømaymerrig ibig kur cha. Incha trugurrimbe Jerusalénsrømay, trugurrimbe Judea pirau kerrigu truøro ya, katø trugurrimbe judíos kømø misaamerasrømay ya, nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lllirawa, yandø tru kaig marmønrrab isua mørin kui asamdiig kønrrai tabig marøb inday chib eshkab waminchibig kur cha nabe.

²¹ Incha na øyeegwan marikkurri judíosmerabe Jerusalénsrø Tiuswei yau nane merrarrawa, kwetchab indig køn cha.

²² Inchendø møin kwalømgatig Tius nan purugüitøga nabe yu pasrar cha, kusrebelan lata, kusremeelan lata maig kuigwan na waminchib. Nabe waminchippe, ka nøørotø peetø waminchimøtø, Tius maig karuigwan eshkabelø maig purainrrun taigwanbah, katø Moisés maig purainrrun cha eshkaigwan, truigwanbatø waminchar chibig køn:

²³ Tru Cristobe truba truba kaig nebuinab megawa, trugurrimbe kwawa, nømerrig katø øsiirawa, namui judíosmeran lata, judíos kømø misaameran lata kaigyugurri webambamig tørwan eshkab kusrenrrun chib trendailan.—

²⁴ Pablobe ‘kaig mara pasrømur’ chib, waminchib pasramnetø, Festobe øyah chib trashibig køn:

—¡Pablo ñibe chugüi mørmig misriasøna! chib. ¡Menrra kusreptø chugüinguen mørmig misrin køn!— chib.

²⁵ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Nai purø tab Festo, nabe chugüinguen mørmig kømøtø pasrar cha. Na waminchippe, ka isatø waminchib pasrømøwei, katø chiwan waminchib pasrarmab isua waminchib pasrar cha.

²⁶ Pøs rey Agripabe, iilane kerrigu ashibig kuimba, nui merrab chigucha chi kørig kuin kømø waminchar cha. Kaguende nøbe iilane ashmíg kønrrab kømøtø, nebua ashibig kuitamab isua pasrar cha. Kaguende iilane kan turiumbu mu søratø marikkucha kømøn cha.

²⁷ ¿Nai rey Agripa, Tius maig karuigwan eshkabelø maig taigwan ñigan treeg kuitamab køretirru? cha. Ñibe kørewa wain kui nabe asha pasrar— cha trenchibig køn Pablobe.

²⁸ Inchene Agripabe trenchibig køn:

—¡Ke yandiitøgatø Tiuswei mayu puraarrua pasramisrtrai indiibe!— cha.

²⁹ Inchene Pablobe trenchibig køn:

—Yandiitøgatø kui lata, kabe nu wamindiitøga kui lata, ñitø kømøtø, mõi yu mørøb purrabelan chigucha kerrigueløba na latailøwei misra pønrraimbemab isutan chibig køn, inchendø nan lata cadenatøga øyeeg merrarraimeelø.—

³⁰ Inchen rey kurra pasramisren, kubenadurgucha, Bereniceba kurrøben, truyu nõmba purrabeløgucha kurra, yandø webamba,

³¹ nõmdø nõørsø ambabe, kangurrin kangurri trenchib waminchibelø køn:

—I møøbe chiburø kwanrrai maramdiig kømøwei, katø kailan keeri yau keera tøgagømdiig kømøwei marøbig kuin køn— cha.

³² Incha Agripabe Feston trenchibig køn:

—Pablo nõashib César asha marig kønrrab chib miamuig kuimbe, pøs nõbe elatsikken købsruinrrun— cha.

27

Pablon Romasømay ørig

¹ Yandø Italiasømay amrrai treeg wamincha kørrømisren, kan suldau tru cienwan nõ karub pera pasrabig tru Augusto maya misagwan ashib wabigwei suldau sötømerayuig Julio taigwan ashib tøgagønrrai tranøbelø køn, Pablonba, katøgan kailan keeri yau pønrrabelanba.

² Incha adramitiosriig kan barco Asia pirau, tru barcos puisrømay webinrrab inchib pasrøben, nambe truyu nebambubelø ker. Inchen nambabe Aristarco kan Macedonia pirausrig Tesalónica ciudayuikkucha arrubig køn.

³ Incha katø kwaløm Sidón tru barcos puisrø nam pubene, truyube Juliobe Pablon truba tab inchib, nune nui trendø asilaisrømay lbashibig køn, tabig wamab utab tøgagüig uñchai.

⁴ Incha Sidóngurri webambabe, Chipre pirø pi tøbøtag pasrabiisrø isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker, kaguende isig ichibiibe ambangaig merramay megambub ichen.

⁵ Incha yandø tru nu pi tøbøtaasrø Cilicia pirauba, Panfilia pirauba pinrrøguesrø misrøb ambabe, yandø Licia pirau Mira ciudayu pubelø ker.

⁶ Incha truyu suldau sötø cienwan nõ karub pera pasrabiibe kan barco Alejandría pirausrig Italiamay inrrabig pasrain kui wetørrawa, truyu amrrab, namun nebangingarubig køn.

⁷ Incha tsøndatø truba yam kwaløm ambub meløwa, isig ichibig namun merramaygøba megambub ichen, ke trendø pumubsruatø Gnido pinrrøguesrø pubelø ker. Incha Salmón pinrrøguesrø Creta isig srørrø ketawan puraambub ambubelø ker.

⁸ Incha mendawandø ke trendø chab kaimab purørrub amrrua, kanbalø Buenos Puertos taisrø pubelø ker, Lasea ciuda pulusrø.

Maryu kørig kømdiig pi namab kurrab

⁹ Inchen amrrub kuig yandø yanaguen misrøb arruben, yandø tru barcoyu ambamikkucha purø kørig kønrraptiig misrøb arrubig køn. Kaguende tru ayunain kwaløm puraiabwei inchen, yandø tru sre põl kebinrrab købig køn. Incha Pablobe øyeeq maramdiig køn chib waminchibig køn:

¹⁰ —Nai lincha amrrubelø, i barcoyu ambamibe barcon mindisainab, katø purø nõrrø ka yandø pinønrrab kui ashar cha, barco chigøben niga arriilø lata, barco lata yandø ka pinøben, katø namdøweinguen kwamigwan lanrrun— chib.

¹¹ Inchen tru suldau sötø cienwan nõ karub pera pasrabiibe øyeeq maramdiig køn cha Pablo wamindigwane mørmøtø, tru barco srubigwanba, barco puaignwanba, truilangøba møøppe, Pablone mørmüig køn.

¹² Inchagucha barcos puinug sre pubweimbe tab kømøtønug køben, soteelø lutauba truyugurri webamrrab isubelø køn, Creta pirau Fenice ciudadsrø tru barcos puinug puin chindi. Inchen truiibe põrr neeshibgatømayba, põrr pinebgatømayba pinrrøguesrøn købig køn.

Maryu purø trømbøig isig ichibig webarrub

¹³ Inchen sursrøngurri kan kaizhig isig ichibig webarruben, chu punrrab isuigwan yandø ke nebuermab isua, barco imønrrai merrarrabig kuatsig tsandzønwan piugurri wesrawa, yandø tru Creta pirø pulusrø kemallib ambubelø køn.

¹⁴ Iindibe yanazhigutø Euraquiløn cha wamig isig purø trømbøig pøtømay pailab ichibig tru põrr kal-labgatømaygurri webarrua, barcon yamgaig megambub arruben,

¹⁵ yandø barcoibe isig ichibig srua yaig kuig køppe, tru isig ichibigwane kamara ambamgaig køben, yandø isig ichibig srua inraindø ka purrabelø ker.

¹⁶ Incha kan pirø, pi tøbøtag pasrabig Cauda tainug isig srørrøgatømay purørrub amrrua, truba truba inchib meløwa, tru kwamønrrab webambig tru kan lamø barcozhigwan nemøøbelø ker.

¹⁷ Incha trunun barcoyu neerabe, nu barco nõørtiig misrmønrrai, manilastøga pøtøburab kirrøb mendabelø køn. Inchendø piu umbu pisrum tunmerayu kegalrraitamab kørig

køben, barco inrrai isig utabig velas taigwan kørøøra, tru mur isig ichibig barcon ka srua inrrainð ka purrabelø køn.

¹⁸ Indig katø kwaløm purø trømbøig namab isig ichib kurrøben, barco niga arrigwan pinøbusrøb menda,

¹⁹ pøn kwalømyube tru barcoyu chi palabelan trendø truyu tøgagüilan nømarshib pinøbusrøbelø køn.

²⁰ Inchen truba yam kwaløm kan pørr kenamismøweih, estrellamera kenamismøwei inchen, purø trømbøig isig ichib pi welamera namab kurrøben, yandø øsig webammumuitamaptøwei isub melabelø ker.

²¹ Nambe yandø yam kwalømguen mamø ambig kuig køppe, Pablobe nømui utu pasramisra, trenchibig køn:

—Au, nai lincha amrrubelø, na maig taigwan møra Cretagurri werrumuig kuinguen, barcon øyeeg trømbøig mindisainamøwei, øyeeg nørrø pinisha pønrrømwøwei inchibsruiinrrun cha.

²² Treeg kuindøgucha tru isuptø chi kullaaramugun chinrrab inchar cha; kaguende barcobe chab pinindøgucha, ñimbe møikkucha kwanrraamøn cha.

²³ Kaguende nan tru nuin kønrrai inchib pasrab, katø nui maramigwan nan maringarub inchib pasrab Tiuswei kan ångel mira yem nan kenamisrtan cha.

²⁴ Incha nane tru ångelbe trenchitan cha: “Pablo, chi kørig kui inchimøta cha. Kaguende ñibe Roma maya misagwan karub ashib wabig César purø nuigwei merrab pasramig palønrrab kuimba, barcoyu ñiba amrrub købelan Tiusbe mayeelanba øsig webambamig kønrrai martrun” chitan cha.

²⁵ Inchawei, nai lincha amrrubelø, chi kullaarab trunun isumøtay cha. Kaguende nabe Tiuswandø isua pasrar cha, nø maig taibe treeg kønrraitamab isuague.

²⁶ Inchen køben, kan pi tøbøtag pirø pasrabiisrø barco namunbañau srua ya trusrø kebusriilø kømig neburrun— chibig køn.

²⁷ Indiibe parru kønrrab yembe nam Adriatico maryu ke pi muba srua yaindeelø ambub kua, yem tøbøtasrø tru barcoyu ambubeløbe yandø ke pirø pulu pub yain kui mørabe,

²⁸ piwan maya umbuig køtashchab tsiwan kegucha ashene, treinta y seis metros køben, katøguchi ambuurøsrø katø kegucha unaashene, veintisiete metros købig køn.

²⁹ Inchen nørrø sruumerayu melambumuitamab kørig køben, barcon imønrrai merrarrabig pibgatø wendaumay kuatsiguelø piu kebusriilan kebeta, ke kan petø tør-rraimbemab isub munig melabelø køn.

³⁰ Inchen tru barco srubelø barcoyugurri wegørra amrrab isua, tru merrabmay piu kebusriilø tru kuatsig tsandzønmeran merrarrab tsimeran yabranøbelø misrøb, tru kwamø øsig webambam barco-unan piu kebenøsrkøbelø køn.

³¹ Inchen Pablobe suldau søtø cienwan nø karub pera pasrabigwanba, suldaumeranba trenchib eshkabig køn:

—Iilø yu barcoyu ka purrømwøtø wegørra ambisruandøbe, ñimbe øsig webamrraamøn— cha.

³² Inchene suldaumerabe tru øsig webambam barco-unan merrarrab tsimeran para, piyu ibashiptinchibelø køn.

³³ Inchen yandø tør-rrab arruben, mayeelanba maytøguen chi isumø, ka may chib, Pablobe trenchibig waminchibig køn:

—Yandø møi chabguen parruguen køn cha, chi puraitashchab muniiraptø ñim chigucha mamø melaig.

³⁴ Inchawei nabe tiusmanda ka may tamønrrun cha, pøs ñimui asr tabig chishtø kønrrai. Kaguende ñimune møigwandøgucha kan pusruutøguen mindisaig kønrraamøn— cha.

³⁵ Trunun chab waminchabe, Pablobe nui tasku pirriwan muta, mayeelai merrab Tiuswan ‘mayanguen pay’ cha, pirisha, trugurrimbe mab pølbasren,

³⁶ mayeeløba ka mamøtømab isua, nømgucha mabelø køn.

³⁷ Inchen tru barcoyu nam mayeelø amrrubeløbe doscientos setenta y seis købelø ker.

³⁸ Incha yandø mamne ma, tirigun maryu kebetabelø køn, barco chairanrrai.

Barco piu umbu ulsra pasrambub

³⁹ Incha tør-rrabene tru pirøwane chu pirau kuinguen ashmubendø, kanbalø barco kebambig wambiitiig pisrum chaabaig nebua asha, trusrø pasrambumdiig købene, barcon trusrø pasrambungarunrrab inchibelø køn.

⁴⁰ Incha barcon imønrrai merrarrabig tru kuatsig tsandzøn piu kegutsigwan piu wamnetø tsimeran parøppa, trugurrimbe tru barcon muba inrrai lliskaigwan lusrig pasrabigwan alaaanøb, tru isig utabig vela taigwan kusrubene, tru barcobe pisrum chaasrømay ib mendabig køn.

⁴¹ Inchenðø tru pi ambugurri igurri megambuiniug pisrum tunyu pasrambunrrab iben, barcone trusrø kegalørka pasrambungarubelø køn. Inchen merrabmayiibe pisrum tunyu ulsra kønømiug pasrambuben, wendaumayiibe tru nørø pi welarmera purø trømbøig megambuben, barcobe ke nørøtiig misrøb ibig køn.

⁴² Inchen suldaumerabe tru kailan keeri yau pønrrabelan srua amrruilan kwetchab isubelø køn, wegørra amba møikkucha lulumnrrai.

⁴³ Inchen tru suldau sətø cienwan nø karub pera pasrabiibe Pablone kweechimønrrai isua, nøm isuiwane ka isuitø purainrrai marøbig køn. Incha møiløgøben nadam kusrebeløbe truilømerrig kegørra ambingarubig køn pursrø webamrrai.

⁴⁴ Inchen katøganelane:

–Tablamerayu kui, kabe tru barco nørøtiig misra wegørriløyu kui ambay– chibig køn. Øyeeg inchib meløwa mayeeløba pirausrø øsig pubelø køn.

28

Pablo Maltasø chitø marøb purayailø

¹ Incha yandø sətøba øsig webambabe, tru pi tøbøtag pirø pasrabiibe, Malta cha wamim pirø kuin kui nebua ashibelø ker.

² Inchen trendø truyu warab misaamerabe namun kwa tab inchib tab wama, srebus kwa pishin køben, nømbe nag urra, namun søteelanba kemallchai wamabelø køn.

³ Inchene Pablobe trar mul nu tulisha, nagu kebusrene, mømibe kan ul nag pachiraben truygurri webarruppe, Pabloi tasku tsacha megambuben,

⁴ trendø truyu warab misaamerabe ul Pabloi tasku tsacha megai ashabe, kangurri kangurri trenchibelø køn:

–I møøbe chiguen kømø kweechaitøwein kuinrrun cha. Maryugurrimbe chindiimig ka øsig webarrindøgucha, tru maig kønrrabigwan asha mariibe pinab ashmiug kuabe, øsig uñbashønrrab asønän– chibelø køn.

⁵ Inchen Pablobe ulwan nagu pabørrgøbene, chigucha inchimig køn.

⁶ Inchen nømbe parab mendøtashchab, kabe mõi mõi kwain tsumbutashchab ashib muniirab købelø køn. Inchenðø tru chindashchab truba yaana ashib køben, chigucha inchimui ashabe, katøbe peemaytø isua, Pablone ‘kan tius køn’ chib mendabelø køn.

⁷ Inchen tru warainug trugatanbe Publio taigweim pirømera købig køn, tru pi tøbøtag pirø pasrabigu misagwan ashib karubigwei. Truibe namun truba tab wamab uta, pøn kwaløm ørøba truba tab inchib kørrømisringarubig køn.

⁸ Inchen tru Publioi møkaimbe pachiibaig, ani larraibiibaig camayu kwanrø tsuben, Pablobe ashchab ya, Tiusba wamincha, tasigwan kwanrriigweim pala estsarene, tamisrøbig køn.

⁹ Inchen trugurrimbe katøgan kwanrreeløgucha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu warabeløbe Pabloomay amrrua, tamariilø købelø køn.

¹⁰ Incha chigøben truba ketiiløtøga namun truba truba tab incha, nam amrrab barcoyu nebamøwatø, ambamig chi palønrrabigwan nømbe chishtø tranøbelø køn.

Pablo Romasø pub

¹¹ Incha tru pi tøbøtag pirø pasrabigu pøn pøl warøwabe, kan barco alejandriasiig tru srebus pølmera chab purayamne, truyu pasrabigu ambulø ker. Tru barcobe Cástorwanba, Póluxwanba marig tøgai købig køn, chiyuilø kui asamig kønrrai.

¹² Incha barcos puiniug Siracusasø puabe, truyu pøn kwaløm warabelø ker.

¹³ Trugurrimbe pirø puluwandø purørrub amrrua, Regio ciudadsrøngatig amben, katø kwalømbe sursrøngurri, isig ichib kurrøben pa kwaløm kønrrabyube Puteolisrø pubelø ker.

¹⁴ Incha trusrømbe nunelø warabelø kuin kui wetørrabelø ker. Inchen nømbe namun truyu kørrømisray chiben nambe kan trune lincha kørrømisrøbelø ker. Incha øyeeg amba Romasø pubelø ker.

¹⁵ Inchen Romasø nuneløbe nam amrrunrrab kui wammøraguen kua, Apio ciudadsrø misag amrrua tulundzuniisrømba, katø tru Tres Tabernas taisrømba namun wamab utønrrab amrruin købig køn. Inchen Pablobe nømun ashabe, Tiuswan ungwa, ungwa cha, chi kømui lataig katøle truba tab kui mørøbig køn.

¹⁶ Incha nam Roma chab pubene, Pablone trusrømbe nuin kui nørøø yau tsubashibig køn, kan suldauwan nun ashchai pasra.

Pablo Romasø Tiuswei wamwan eshka kusrenanøb

¹⁷ Incha tru puig pøn kwalømyube judiømeran ashib karubelan Pablobe linchab amrrunrrai eshkaruarua, yandø truyu chab tulundzunøbene, trenchibig køn:

—Nai nunelø, nabe judíosmeran tsalø køb chi kaig marmøwei, katø namui kølli misaam-
era nòmui trendø chigøben marøb tøgagúilan treelane marmumig køn chib pasrømøwei
inchendø, Jerusalénsrøwei nane merrarrawa, romanosmerai tasku tranig køn cha.

¹⁸ Inchen truiløbe nan maig kuigwan tab ashabe, elatchab inchibelø køn cha, kwanrrai
maramdiig nainug chigucha chi kalø marig kaaben.

¹⁹ Trune judíosmerabe nan elachimørrai sötølulen, nane treeg marøg kømuindøgucha nan
maig punrrabigwan César asha martrai nane miamig nebuig køn cha, kabe na naim pirau,
nai misaameraimburab chi køn chinrrab isua kømøtø.

²⁰ Inchawei øyee puikkurri ñimun ashchappa, waminchappa nabe wamig køn cha. Nam
israelitasmera muniirraigwan muniirabikkurri møi yu i cadenastøga merrarraig pasrar—
chibig køn.

²¹ Inchene nømbe Pablon trenchibelø køn:

—Nambe Judeagurri ñuimburab eshkabig chi kilga pøra ørig utømøwei, katø namui
misag judíosmera trusrøngurri amrrubelø møikkucha ñi kalø maran chib ñuimburab namune
chigucha waminchimøwei indig køn cha.

²² Inchendø ñi maig isuigwan wamindi mörinrrabna kuin ker cha. Kaguende tru i sötø
Tiusweiwan srøig peemay kusrenanøb marigwane chutøgucha 'kaig køn' chib, wamindi
ashibelø ker— cha.

²³ Incha nømbe kan ø kwaløm Pabloba tulundzunørrab cha wesrawa pasra, tru Pablo
ya peba tsuinumay truba nu amrruben, løtsøgurri maabengatig 'Tius tru nø ashib
karub wainuguigwan øyee, øyee køn' chib eshkab, nøbe maig kuigwan waminchibig
køn. Jesucristoimburab ke treegwei købig kuin kønmab nøm nebua isumne inchib, tru
maig maramigwan martrai Moisés pøriilan pølbasra, Tius maig karuigwan eshkabelø
pøriilanbañau waminchibig køn.

²⁴ Inchen kan utueløbe Pablo wamindigwan treegwein købig kuin kui isuben, trune kan
utueløbe køremeelø køn.

²⁵ Incha nømbe nòmui ututøwei lata kandø isumuig køppe, tarømisra ambub køben, yandø
ke srabe Pablobe trenchibig køn:

—Espíritu Santobe tru Tius maig karuigwan eshkabig Isaíaskurri tru merrabsrø ñimui kølli
misaameran øyah chib, waminchippe, sølwei wamindin køn cha:

²⁶ "I misaameran iigwan waminchab inrrø cha:

Ñimbe mørøppe, mørendø, managuen chigúi mørmønrrun chib.

Ashippe ashendø, chigúinguen nebua ashchaamøn chib.

²⁷ Kaguende i misaamerai manrrømerabe nasrkvailø,

katø mørøppe, mørendø, tab chigúinguen mørmeelø køn chib.

Nòmui kabmerabe kasrailø køn cha,

kabmeratøga ashmøwei, nòmui kalumeratøga mørmøwei inchai.

Katø nòmui manrrøtøga mandø kuinguen mørmøwei,

katø naimay lliramøwei,

katø na tamarilø kømøwei kønrrun chinrrig," taimbala.

²⁸ 'Pøs øyee købene, ñimbe isua kuy cha. Judíos kømø misaameran tru kaigyugurri
wesrabig Tiusweiwane wammørsrailø køben, truiløbe mörtrun— chibig køn.

²⁹ Inchen Pablo øyee chibene, judíosmerabe nømdø truba truba payiyab waminchib
ambubelø køn.

³⁰ Inchen Pablobe tru an pagarawa pebi yau pa pila ørøba kørrømisra, nun ashchab
ambubelane mundøgucha wamab utab wabig køn truyu.

³¹ Tius nø ashib karub wainuguigwan waminchib, Señor Jesucristoimburabigwan
eshkab kusrenanøb inchibig køn, mui malautøgucha trurriig chi sötø luliimikke.

Romanos

'Ka amõñiqueh' chib pørig

¹ Na Pablo, Jesucristoi marøb megabig, Jesucristo nõashib nan karua ørig kønrrai nan wama pasrøb, Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøb pasrønrrai nan tarømara pasrøb indig, i kilga pørigwan ørar.

² Iig tru tabig srø wambe Tius maig karuigwan eshkabeløgurri nui newan tab wam pøriiløyu tru merrabsrøwei Tius tranrrab misra kørrømisri wam køn

³ tru nui Nusrkaweimburab. Tru Nusrkai nõ misag kuigweimburappe, nõbe Davidwei misagugurri arrubig køben,

⁴ tru Espiritu Newan Tabigweimburappe, tru maramburab mariitøga nune Tiuswei Nusrkain køn cha eshkawa pasrig. Treeg køn, tru kwabelai utugurri nõ katøle øsiirawa kurrig kuikkurri, trube Jesucristo, tru namui Señor.

⁵ Incha nõgurri tru ka yandø tab indigwanba, nõashib karua ørig kømigwanba nambe utig køn, judíos kømø misaamera chu pirausreelandøgucha nõmui isubigwan nuinuutø pasrikkurri nõ maig taigwan mørøbelø kømigwan nam waminchib ambamig kønrrai, Cristo munchiweyasig.

⁶ Inchen tru maig taigwan mørøbelai utu Jesucristoielø kønrrai wamiiløba ñimgucha truyu tøga pønrran.

⁷ Ñim mayeelø Romasrø warabelø Tius undaarailø, Tiuswei misaamera kønrrai wamiilan ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kønrrai inchar, Tius namui Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba arrubigwan.

Pablo Romasrømay yainrrabna kui inchib

⁸ Señor Jesucristogurri nai Tiuswanmerrig ungwa, ungwa chinrrab inchar ñim mayeelaimburab. Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagüigwane chutøgucha tabig waminchibelø køn.

⁹ Pøs nai manrraugurri kerrigu newan isua, nui Nusrkawei tru tabig srø wamwan eshka kusrenanøb, nuiwan na marøb pasraig Tiusbe nane asha pasran, tru na nõba wamindigube managuen pesannamø ñimun isubig kuigwan.

¹⁰ Nabe nai Tiuswan 'purugurra' cha, miabig kur, Tius nan inrrain køben, yandø na chinchagøben ñimun ashchab arrumig may kurtrai.

¹¹ Kaguende nane ñimun asinrrabna køtan, Tiusweimburabeløyuigwan chitøguen ñimun pirishinrrab, ñim mas mur pønrramig kønrrai,

¹² masken tru ñim lata, na lata namui isubigwan Jesucristoinug kanguelarrøtø tøga pønrraitøga nam ambugurri, igurri kuñab pønrramig kønrrai.

¹³ Pøs nabe ñim, nai nunelan, wammøra kønrrai inchar, nabe ñimuisrømay ñimun ashchab katø katø attrab isub megaigwan, na judíos kømeelø katøgan misaamerai utusrø kan ellmarig tulishib latawei, ñimui utugucha maitøguen tulishinrrab. Inchendø møingatig arrumgaig pasrambuig megabig kur.

¹⁴ Nabe griegosmeran lata, griegos kømø misaameran lata, kusreb misaameran lata, chi kusremø misaameran lata ulø pasrar Tiuswei wamwan eshka kusrenanamig.

¹⁵ Inchawei treekkurri ñim Romasrø warabelangucha nabe Tiuswei tabig srø wamwan truba traba eshka kusrenanøg kuim pasrar.

Tiuswei tabig srø wambe kaigyurri wesramig maramburab marøbig køn

¹⁶ Pøs Tiuswei tabig srø wamweimburappe nabe chi kørig kui inchib pasrømur, kaguende trube Tiuswei maramburab marøbig køn kaigyurri wesrailø kønrrai mutøgucha Jesucriston kørebigweimbe, judíosmeramerrig, trugurrimbe katø griegosmeragucha.

¹⁷ Kaguende tru tabig srø wamyu kenamisran tru chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig Tiusweinukkurri arrubig, trube isubigwan Cristoinuutø pasra pønrraikkurrimba, katø isubigwan nuinuutø pasra pønrramig kønrraimba. Tru Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: "Tiusba tru mandø pasramigwan sølgandø treeg tabig pasrabiibe nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagüitøgatø uñchun" taig.

Maya misaamera kaig mara pønrraig

¹⁸ Tiuswei purø trømbøig namig købiibe srømbalsrøngurri kenamisrøb arrun, tru møguelø larrø trømbøig mariilaim palaba, tru sølgandø tabig kømigwan mariilaim palaba, tru treeg sølgandø tabig kømigwan mariiløtøga tru newan cierton tabigwan sötøgatø pønrrabelan.

¹⁹ Kaguende Tiusweimburabig kui asamigwane nõmbe tørgandø ashibelø køn, pøs Tiusbe nõashib trunun nõmun kenamarig kua.

²⁰ Kaguende tru chigurrimbunø pirøwan mara pasrøb uraskurri Tiusweimburabigwan tru kaptøga nebua asiimeelø, tru managurri managatig nui maramburab marøb pasrabiiba, nø trendø Tius køppe, treeg kuibabe torgandø chigúi nebua asamdiig kenamisran tru nø chi mariiløyu. Inchawei treekkurriwei chi kemesra køben 'ashmeelø ker' chib pønrramibe chigagøn.

²¹ Kaguende nømbe Tiuswan nebua ashippe ashendø, Tius kui ashabe, Tiuswan lataig tabig inchib tøgagømøwei, mayanguen ungwa, ungwa chimøwei inchibelø købig køn. Treeg kømøtø, nømui isubigube chi purugunrrabgailø isumguengailan isuben, nømui chugúinguen mørmubendø isub manrrøbe løstøraig kørrømisrig købig køn.

²² Nømbe truba truba kusrebelø kermab inchendø, chugúinguen mørmeeelø kørrømisrig købig køn.

²³ Tius managuen pinønrrabig kømíigwei tru torguegwalmabigwane møg kwawa pinønrrabigwei asrwan tre lataitøwei maramba, illimera latailø maramba, pib srøptøga animalmera latailø maramba, pirau srala ambub animalmera latailø maramba inchib, øyeeløtøga yunømarøbelø købig køn.

²⁴ Inchawei treekkurri nømui manrrau møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marøg købig arrubigu trømbøig marøb chinchibgucha warønrrai Tiusbe elatsig køn, nømui asmeran nømasiyaitø larrø trømbøig marøb kønrrai.

²⁵ Nømbe Tiuswei tru newan ciertonig køreigwane lelacha, isa wamindigwan kørewa, Tius tru mara pønrsailan køriibala tabig waminchib, truilayasis marøbelø købig køn, tru chigurrimbunø kønrrai Tius mara pønrsøbig, Tius tru managatig mayanguen tabig wamindigwan tabig wamindi urasbe. Treeg kønrrun.

²⁶ Inchawei øyeekkurri nømunne purø trømbøig kørikken kønrraptiig marøb kønrrai Tiusbe elatsig købig køn, ishumburmerabe nømui asrwan møguelan tranamig købigwan treeg marmøtø, ishumburmeraasiyaitø trømbøig marøb kebamben.

²⁷ Katø møgueløbe treetøwei nømui asrtøga ishumburba trendø treeg marigwan elacha, kanikkurri kanikkurri trømbøig marøg købiitø kan chinsraatø inchib, møgueløbe nøm møgueløasiyaitø purø trømbøig kørikken kønrraptiig marøb kebambig købig køn. Nøm treeg trømbøig marøb pønrraimburø nømui asrutøwei nøm møra melamigwan utig købig køn.

²⁸ Inchagucha nømbe Tiuswane ni Tius kuitamabgwen isug kømui inchen, Tiusbe elachiptindig købig køn, nømui isubigwane larrø kaig mindiilø tøgagøbashchab chi maramagigwan marbashib.

²⁹ Nømbe kalø marøb amrruiløtø netsailø, purø trømbøig marøbelø, pareelø, trurrigu yandø larrø kailø, treelø køn. Nømbe chigurrin køben pusrkwai asamig køben, misagwan kweecha petamelø køben, kwayam lamelø køben, isatø may wamincha kegørrøsrkamelø køben, katøganun kaig martrab isumelø køben, trutø netsailø køn.

³⁰ Katøganuimbura chine wamincha mørøbelø, wam kusrupteelø, Tiuswane larrø tsaleelø, møramguenga trømbøig wamabelø, purab nørreelø mørørai inchibelø, nømasiitø purab nørreelø misrøb waminchibelø, chigurrimbunø kaig maramigwane srøitø, srøitø isua wesrubelø, usri møskalan chigucha mørmeeelø,

³¹ larrø chugúi mørmeeelø, chi martrab waminchendø ka wamdø waminchibelø, manrrøga latailø, mungucha lastima ashmeelø, treelø køn.

³² Tru øyeeg marøbeløbe kwamig kønrrai Tius treeg nebunrrai mara pasrigwan nømbe ashibelø købendø, katøgucha nømbe treegwan ka mariitø kønrrab kuindø, katøganelø treeg marene, 'øyambe søldøwei maran' chibelø køn.

2

Tiusbe mayeelan maig maramigwan asha martrab pasrainrrun

¹ Inchawei treeg købene, au, ñibe chi kemesra køben 'ashmíig kur' tamibe chigagøn, ni mu kuingucha, ñi katøganun 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chib pasrabiibe. Kaguende ñi katøganun 'øyeeg marøbig køn' chib pasrappe, ñibe ñiasiiitøwei kebeñib pasran. Pøs katøganun ñi 'øyeeg, øyeeg marøbig køn', chib pasraptøga ñigucha treetøwei marøb pasran.

² Inchawei nambe ashibelø ker, tru øyeeg marøbelane Tiusbe maig kønrrabigwan treeg kønrrai mara pasrøppe, tru newan ciertonig maig køben treeg marig kui.

³ Au, ñi tru katøganelø treeg marøbelan 'øyeeg, øyeeg marøbelø køn' chib pasraptøga, ñigucha treetøwei marøb pasrøbendø, ñi isuppe, ¿Tius tru maig kønrrabigwan treeg kønrrai mara pasriggurri chi indiimíig ñigan welulrrurmatirru?

⁴ ¿Kabe Tiuswei tru purø tab indig tøgagømburab tøgagúilanba, nø chindingucha tammayig kuigwanba, tammay munugubig, munugubig kuigwanba, truilan kashchab inchib pasrøtirru, Tiuswei tru purø tab indiibe ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliarrrai inchib pasrøben, trunun isua ashmøtø?

⁵ Inchendø ñibe ke ñi isuigwandø martrab inchibikkurrimba, mas kaig marmønrrab ñui manrrau ñi isua mørmuikkurrimba, ñibe Tiuswei namig købigwan nui sølgandø maig kønrrabigwan asha maram kwalømwei ñuyasiitøwei tunbasrøb yan, Tiuswei tru maig kønrrabigwan sølgandø asha marig kenamisram kwalømweyasig.

⁶ Tiusbe møigwandøgucha nøm maig marig køben kanun kanun truburø nø maig tranamigwan treeg tranrrun.

⁷ Managatig øsig kømigwan tranrrun Tiusbe, tru managuen elachimø, tabig marøbig marøb melaigu tru maya nuguen tab indigwanba, tabig kui asha tab indigwanba, managuen patsønrrabig kømfigwanba labelane.

⁸ Inchendø tru nøm maig isuppe, ke treegwandø kønrrai isua marøb, tru newan ciertonigwan møra marmøtø, tru sølgandø tabigwan møra marmeelaim pala attrun Tiuswei tru purø trømbøig namig købiibe.

⁹ Tru kaig marøbelaimbe muim palatøgucha purø trømbøig chine nebui melamiba, ni mumayguen kømfig isui melamiba attrun, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaameran.

¹⁰ Trune mønundøgucha tabig marøbelaimbe tru maya nuguen tab indiiba, tabig kui asha tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba kønrrun nømuimbe, judíosmeranmerrig, trugurrimbe judíos kømø misaameran.

¹¹ Kaguende Tiusbe muingatøgucha wamøtø, lata ashibig køn.

Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig

¹² Inchawei maig maramigwan martrai Moisés pørigwan chigarmera kua, mutøgucha kaig marøbeløbe tru maig maramigwan martrai pørigu asha mariilø kømuingucha, pinab pinamnumay amben, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan tøgarmera kua, kaig marøbeløbe, trube, tru nømui pørig tøgagüitøwei maig kønrrabigwan asha mariilø kønrrun.

¹³ Kaguende maig maramigwan martrai pørig maig tailan ka møratø amøña, Tiuswein kabyu sølgandø tabelø kønrrab kømøtø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig tailan møra marøbelø, truiløbeguende Tius tabig kørrømarilø kønrrun.

¹⁴ Pøs tru judíosmera kømeelø tru maig maramigwan martrai pørig chigarguen tru pørig maig martrain chibigwan nømbe ka trendø treeg marøb amønñippe, nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane chigarmerabe købendø, nømui mariiløyu tru maig martrai karuigwane pøri latailø købig køn nømashib.

¹⁵ Nømbe tru maig maramigwan martrai pørigwane nømui manrrau pøri lataig tøgargu kin kui kenamaran. Tru nømui isub kebachib pasrabiibe nøm maig kuigwan eshkaben, tru nømui isubiibe, 'ñibe kalø mara pasran' tain kui, kabe 'tabig mara pasran' tain kui indan.

¹⁶ Inchen øyeebe tru møguelø nømui manrrau mu asiimig nømuinetø tøgagüilan Cristo Jesús kurri Tius maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm treeg kønrrun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindig maig køben.

Judíosmeraba, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

¹⁷ Ñi, judío misag cha wamig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben ñibe ke truiwandø kemenda pasrøwa, 'Tiusbe namunwei lawa wesrailø ker' chib, ñi nuig misrøb møg inchib pasrab,

¹⁸ katø ñibe Tius maig martrai palai waigwan nebua ashib, katø tru purø tabigwane ñibe 'tabigwein køn' chib, pasrab inchibig køn, kaguende ñibe tru Moisés pørigwan kusrenanig kua.

¹⁹ Ñibe tru chi ashmeelø kabgar latailan muba ambamigwan 'nabe sí, pera ibig kurmba' isua pasrab, katø løstøyu elaimbe ñibe 'tør kurmba' isub,

²⁰ katø, 'chugüi mørmeelan maig kuigwan kusrenanøb, ureg latailan kusrenanøb inchibig kurmba' isuinrrun, kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørigube nebua ashib kusreelanba, tru newan ciertonigwanba maig kuigwan newan trendailan ñibe tøgagua.

²¹ Ñi katø ganelanguen kusrenanøbig købendø çñiasitøweimbe kusrennrrab inchimøtirru? 'Nilamig kømøn' chib, ñi eshkab kusrenanendø, çñigan niløtirru?

²² Katø 'itølulumig køn' chib, ñi waminchendø, çñigan itøluldirru? Ñibe taska mari tiusmeran larrø tsaliig købendø, trube, truilø pønrrai yau chi pønrrabigwane çñigan nila wesratirru?

²³ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu ñibe truba nuig misrøb waminchib pasrøbendø, çtru pørigwandøwei kalø marøb itøbunab pasraitøga, Tiuswane kaigwan lataig inchib ñigan maig købash marøb pasrøtirru?

²⁴ Tiuswei wam maig pørig pasraimbala: "Ñimurrindø judíos kømø misaamerabe Tiuswei munchiwan purø trømbøig wamig køn" taig.

²⁵ Pøs ñi circuncisiónwan mara tøgagúibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibigwan møra mareneguende, purugubwei indan. Inchendø tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan ñi kalø marøb itøbunøbene, tru ñi circuncidawa pasrab taibe chi circuncidamui g lataitøwein køn.

²⁶ Inchawei tru circuncisiónwan marmíikken tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu maig chibigwan treeg marene ¿circuncidamíig kuingucha, Tiuswein kabyube nui misag kui asamig circuncidaweig kui lataitøwei kørømarig kømuitarru?

²⁷ Inchen tru judío kømø misag, asru tru circuncidamíig købendø, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan marøbiibe, ñi, judío, tru Moisés pørigwan tøgag, katøgucha circuncidaweig købendø, tru pørigwan kalø marøb itøbunøbene, nø maig uniiitøga ñiue nøguen ñi kalø marøptiig kui kørømartrun.

²⁸ Kan judío kømibe, ka palatø judío kønrrab kømøwei, asru ka palatø circuncidaweig kuikkurri judío kønrrab kømøwein køn.

²⁹ Treeg kømøtø, kan cierton judiobe nui umbugurri treeg køn. Katø tru circuncisiónwan Espíritu Santogurri manrraw marig køn, tru maig maramigu pøriiløgurri kønrrab kømøtø. Inchen tru treeg møwane maya nuguen tabig wamindiibe møguelainukkurri kømøtø, Tiusweinukkurri arrubig køn.

3

¹ Trube, treeg købene, ¿kan judíoimbe chiyutørre mas tabig kerah kan judío kømíigwei lata? ¿Katø tru circuncisión mariibe chi purugub pasrah?

² Pøs, kan judío kømibe chiyutøgucha truba truba tab køn. Srøtøbe, Tiuswei wamwan nømunwei asha marøb tøgagønrraimab isua trana pasrig købig køn.

³ Pøs nøm møiløgøben Tiusba maig pønrramigwan treeg pønrrømuingucha, tru nøm Tiusba treeg pønrrømuikkurrindø, Tius nø maig tabig kuigwane treeg kømønrrai mana treeg martrab kø.

⁴ ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Treeg kømøtø, Tiusbe nø maig martrab taigwane isømø, treeg marøbig køn, misaabe mutøgucha isapteelø kuingucha. Tiuswei wamwan maig pørig pasraimbala:

“Ñi wamindiiløyu sølwan waminchibig kui asig kønrrain køn taig.

Katø ñun ‘øyeeg, øyeeg marøbig køn’ tainab pasraigu ñibe tab puraya webyan” taig.

⁵ Inchen tru nam sølgandø tabig marmub pønrraibe Tius nø sølgandø tabig kuigwane masken tab nebua asig kønrrai kenamarene, trube, ¿nambe chi chinrrab køh? ¿Tru Tius nui namig købitøga namun møra melønrrai marøppe, søl marmíig køptø, treeg marig kønrrab kø chindah? (Nabe iigwan trenchippe, møguelø maig isubelø køben, trumay isua trenchar.)

⁶ ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Trube, øyamay kuimbe ¿pirau maya misaam-eran tru maig kønrrabigwan Tiusbe chinha asha martrab kø?

⁷ Inchen tru nai isa wamindiibe Tiuswei newan ciertonigwane masken maya nuguen tabikken kønrrai marendøbe, trube ¿nane katøgucha chindimbarre kaig marøptiig kuig mara kørømarah?

⁸ Trube, øyah chinrrauta (tru møiløgøsrøn namuimburab trømbøig waminchib itø amr-ubeløma namun ke øyeeg chib pønrrabelø kui marøbelø køn): “Kaigwan margun cha, tabig attraimbe”. Tru trenchibelane møra pønrrønrrai maramig sølwein køn.

Tabig sølwan marøbeløbe kanguen mu kaagøn

⁹ Trube, treeg købene, ¿nam judíosmerabe katøguchi tabelø købra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Kaguende: “Judíosmeran lata, judíos kømeeelan lata, kaibe mayeelanba nø karub tøga pasran” cha. Yandø nambe: “Treeg køn” cha chab trendaig kuig køn.

¹⁰ Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:
“Sølgandø tabiibe ni kan kandøguen mu kawei,

¹¹ maig kuigwan chi chibig kui mørtrabig muguen kawei,
Tiuswan isub lanrrabiibe muguen kawein køn cha.

¹² Mayeeløba peeburabgøba amba,
møitøgucha chi martrabgaig kailø misrin køn cha.

Tabig marøbiibe muguen kaagøn cha,
ni kan kandøguen mu kaagøn cha.

¹³ Nømui mørambe kan kwaig sørin trabwan kura pasri lataig køben,
nømui niløtøgabe may wamincha, isa kegørrøsrkøbelø køn.

Nømui trikkalusyube ulmerai venenon muga latailø, treelø køn cha.

¹⁴ Katø nømui trigube kaig nebunrrai trømbø wamamibah,
larrø pusrkwanrraptiig wamamig møbgølig lataibatø netsailø køn cha.

¹⁵ Nõmbe kweechib, ani lushib lulõb pønrramig srõbmerabe unchaguen tõgar kòn cha.

¹⁶ Nõmui amõnailõbe purõ isumdiig kørromisra waramig kønrraimba, chugurringuen kõmuie lõ isuig kørromisra waramig kønrraimba,

treeg marõbelõ kòn cha.

¹⁷ Ambumay imay tab amõnamigwane ashmõ misaamera kòn cha.

¹⁸ Nõmbe Tiuswan kõrig tõgagõmigwane

ni managuen isumeelõ, treelõ kòn” cha, trenchibig kòn.

¹⁹ Põs nambe ashibelõ ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru pørig maig chiben truigwan marõb melabelaimburab waminchibig kui, mumeratõgucha chi chinchab kaima pønrramig kønrraimba, katõ Tiuswei merrab pirau maya misaamera kerriguba nõmui chi mariilan eshkab pønrramig kønrraimba.

²⁰ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun marikkurri Tiuswei merrab chi kaig marmíig lataig munguen tabig kørromarig kønrraamõn. Treeg kømõtõ, tru pøriibe nambe kaig marõbelõ kui trunun kenamarõb pasran.

Kaigyugurri webbambibe isubigwan Jesucristoinug pasra tõgagúikkurrin kòn

²¹ Inchen mõimbe tru chi kaig marmeelõ lataig tabig kørromisra pønrramig kønrrai marõbig Tiuswei yandõ kenamisrin kòn, tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiba chi asamikkaig, Tius maig karuigwan tru eshkabelõba, katõ tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguba, tru truigweimburab maig wamindig køben, treeg.

²² Iig tru chi kaig marmeelõ lataig tabig kørromisra pønrramig kønrrai marig Tiusweimbe, isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraikkurri arrubig kòn mayeelõ nun kõrebelaimbe, mungucha nõrõ marõb kandarõtõ inchimõ.

²³ Kaguende mayeelõba kaig mara, Tiuswei tõrguegwalmabigwane chinha nebumõn.

²⁴ Incha tru chi kailõ kømeeelõ lataig tabig pønrramig keta traniibe Tius ka yandõ tab indikkurrin kòn, Cristo Jesúsukurri Tiusweyelõ kønrrai wesruilõ kuikkurri.

²⁵ Tiusbe Cristone kan animal kweecha tranõb lataitõwei marig kòn, Cristoi ani lusinug nõmui isubigwan pasrikkurri misag kaig mariilan Tius ulõ paymumig kønrrai. Øyeeg marõppe, Tius nui tru sõlgandõ tabigwan ashchai kenamaran, kaguende tammay muniirabig kõtõ, tru merrabwan kaig mariilane chi ulõ paymõnrrab pesannawa.

²⁶ Nõbe øyeeg marõppe, tru mõi øyan kwalõm nui sõlgandõ tabigwan kenamartrab indig kòn. Katõ nõbe isubigwan Jesúsweinug pasrõbigwane chi kaig kømíig lataig tabig kørromisrtrai marõbig kòn.

²⁷ Trube, treeg købene, ¿chiyu mõg inchib pønrrõnrrerah? Põs treeg indamibe yandõ patsan. Trube, ¿trunune mumay martrai pasriitõga patsõga pasrah? ¿Chigõben tabig mariilõtõga kønrrab kõ chindah? Kah, treeg kømõtõ, trube isubigwan Cristoinug pasrtrai indiitõga patsõgan.

²⁸ Põs nambe øyamay kòn chibrrren pønrrer, tru chi kaig kømíig lataig tabig pasramibe isubigwan Cristoinug pasra tõgagúikkurrin kòn cha, tru maig maramigwan martrai pørigu truilan mariilõgurrin kønrrab kømõtõ.

²⁹ ¿Kabe Tiusbe judíosmerayasiitõ Tius kønrrab kõ chindah? ¿Nõbe judíos kømõ misaameraingucha Tius kømuitarru? ¡Põs yamba treegwein kømuitarru! Judíos kømõ misaameraingucha nõbe Tius kòn.

³⁰ Kaguende Tiusbe nõtõ kandõ kòn, isubigwan nuinug pasrikkurri judíosmera, tru asru circuncidawarmeran chi kailõ kømeeelõ lataig tabig pønrramig marõb, katõ judíos kømeeelõ, tru asru circuncidawa kømeeelangucha nõmui isubigwan nuinug pasrikkurri chi kaig kømeeelõ lataig tabig pønrramig marõb inchibig.

³¹ Põs treeg købene, ¿isubigwan Tiusweinug pasra tõgagúitõga tru maig maramigwan martrai pørigwane chigucha kømíig mara kørromartrautah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamõn. Masken nambe tru maig maramigwan martrai pørigwane maig kõiibe, treeg kønrrai inchib pønrrer.

4

Abraham isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiuswei merrab chi kaig kømíig lataig kørromarig

¹ Treeg købene, ¿nam judíosmerai tru merrabsrõ namui kõlli misag Abrahambe chi wetõrraig kòn, chinrrab?

² Põs Abraham chigõben tabig mariitõga chi kaig kømíig lataig tabig pasramig kuig kumbe, mõg inchib waminchib pasramig kõbwei inchibsrinrun, inchendõ Tiuswei merrab kømõtõ.

³ ¿Tiuswei wamwan pørigube mandø chibig køh?: “Abrahambe Tiuswan køreben, treekkurri nune Tiusbe chi kaig kømíig lataig, tabig treeg asha pasrig køn” cha, trenchibig køn.

⁴ Pøs møikkøben kan chigøben marenma, truburø traniibe keta tranig kømøtø, nui marimburø tranamigwan tranig, treeg køn.

⁵ Inchen Tiusba tab pønrrnrrab chi marmuindøgucha, tru kaigwan chi kaig kømíig lataig tabig kørrømarøb Tiuswan kørebene, tru nui isubigwan nuinug pasrigwane Tiusbe sølgandø tabig kui asan.

⁶ Davidbe katø treetøwein taig køn: “Maya nuguen tab kuig køn cha, kan møg nui tabig mariiløgurrin kømøtø, Tius ka yandø chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha treeg kørrømarinabigweimbe.”

⁷ Øyah chib:

“Mayanguen tab kuilø køn cha,

kaig mariilan Tius nømun chigucha chi ulø paymønrrab pesannab,

katø nømui kaig mariilan chi isua ashmø kasra kørrømarinabelaimbe.

⁸ Mayanguen tab kuig køn cha,

Señor nui kaig marigwan trunun isua ashmøtø, Señor kagøbasinab møøbe.”

⁹ Inchen iig tru mayanguen tab købiibe ¿circuncidawarmeraindø kønrrab kø chindah, kabe circuncidameelaingucha kønrrab kø chindah? Pøs nambe trendaig kuig køn: “Abrahambe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri nune Tiusbe chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha pasrig kuig køn” cha.

¹⁰ Inchen ¿tru treeg mara kørrømarøb urasbe nøbe maig uñen kuig køh? ¿Nøbe circuncidaweig køben kuig køh, kabe circuncidamíig srø køben kuig kø chindah? Nøbe circuncidaweig køben kømøtø, nøbe circuncidamíig srø købenbatøsrøwei treeg kørrømarig kuig køn.

¹¹ Inchen Abrahambe tru isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúikkurri chi kaig kømíig lataig tabig treeg asha kørrømari wendøsrø, truigweimburab tru circuncisiónwane kan sifnal, kan sello lataig utig køn. Treekkurri Abrahambe circuncidameelø mayeelø Tiuswan kørebelaimbe nøbe møskain køn, nømgucha kaig kømeelø lataig tabig treeg asiilø kømig kønrrai.

¹² Katø Abrahambe tru circuncidailaingucha møskain køn, tru treegwan ka mariitø kømøtø, tru namui møskai Abraham circuncidamíig køppatøsrøwei nui isubigwan Tiusweinuutø tøgá unigu truwandøwei trappunabelaimbe.

Tius nø martrab kørrømisriibe isubigwan nuinuutø tøgagúikkurri utønrrun

¹³ Kaguende Tius tru treeg tranrrab cha kørrømisrigwan Abrahamwanba, nuinukkurri karrab misaameranba pirøwan ketig utønrrun chib urasbe, tru maig maramigwan martrai pøra wesruitøga tranmøtø, nø isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúigu chi kaig kømíig lataig nø treeg kuigu tranig køn.

¹⁴ Kagen tru keta tranrrab misrigwan utønrrabeløbe tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelø, truuløtø kuig kuimbe, trube, tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúibe chi tøgagømuinguenig køben, katø tru treeg tranrrab cha kørrømisrikkucha ka treeg martrab taitø purebsruinrrun.

¹⁵ Pøs kaguende tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei trømbøig namig købigwan tøgag arrubig køn mørmeelaim palabe. Inchen tru maig maramigwan martrai pøra wesruig chiganuube, kalø marøb itubunab kømikkucha chigagøn.

¹⁶ Inchawei Tius tru treeg tranrrab cha kørrømisriibe misaamera nømui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri arrubig køn, trube Tiuswei tru ka yandø ketig kønrrai. Incha tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamerai mayeelaimba maig marigwane mu kønøgamgaig treeg marig kørrømisrtrain kuig køn. Tru maig maramigwan martrai pørig maig taigwan marøbelaindø kømøtø, tru isubigwan Tiusweinuutø pasrig Abraham tøgagúigwandøwei tøgáarweimbe nømuingucha kønrrai. Inchawei Abrahambe Tiusweimburabigu nam mayeelai møskain køn.

¹⁷ Tiuswei wamyu maig chibig pørig pasraimbala: “Truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai ñune møskain kønrrai marar” taig. Tru Abraham kørewa pasraig Tiuswein kabýube Abrahambe namui møskain køben, tru Tiusbe kwallan øsiirangarub, chi marig kaabendø, chabnguen marig pønrrai lataig wamabig, treeg Tius køn.

¹⁸ Chi treeg kønrraitamab isua muniiramig chigagúingucha, Abrahambe kørewa, muniirab megaig køn. Treekkurri truba yambalø peesrøn, peesrø warønrrab misaamerai møskai misrig køn, Tius øyah taimbala: “Nuinukkurri karrab misaabe øyeg nørrø kønrrun” taig.

¹⁹ Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigube treeg kømuptinchaitamab nui asrwan isua, kullaaramuig køn, nøbe yandø kwai lataig kuinaindøgucha. Kaguende nøbe

yandø cien años lutauig købig køn. Katø Saragucha ureg tøgagømibe kwai lataitøwein købig køn.

²⁰ Øyeeg køben Tius tru treeg martrab cha kørrømisrigwane Abrahambe treeg kømuptinchaitamab isumuig køn. Treeg kømøtø, nui isubigwan nø Tiusweinutø pasra tøgagøibe masken mur pasrønrrai marig pasrøwa, Tiusweyasig maya nuguen tabig marøbig køn.

²¹ Abrahambe treeg kønrrab kui newan isua pasrabig køn, Tius treeg martrab cha kørrømisrigwane maramburab maramigwan tōga Tius kui.

²² Incha nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe Abrahamwane chi kaig kømfig lataig tabig kui asha utig køn.

²³ Inchen tru: “Chi kaig kømfig lataig tabig kui asha utig køn” cha pøriibe Abrahamweyasi-itø kømøtø,

²⁴ namuyasikkucha tōga pøra pasrig køn, tru nam chi kaig kømeelø lataig tabig kui asha Tius utiilø kønrrabelaimbe, tru namui Señor Jesucriston kwailai utugurri katøle øsiirangarub Tiuswan nam kørebelaimbe.

²⁵ Cristobe namui kaig mariilaimburø kwanrrai tranig kua, katø nune katøle øsiirangarug køn, Tius namun chi kaig kømeelø lataig tab kui asilø kønrrai.

5

Kaig marig chigar kønrrai yandø tabig kørrømarig

¹ Inchawei isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurri chi kailø kømeelø lataig tabig pønrramig kua, Tiusba chi isumgaig tab pønrramigwan tøgaguer, Señor Jesucristogurri.

² Pøs katø nambe nøgurri namui isubigwan nuinuutø pasriitōga øyeeg tru ka yandø tabig tranigu kebamba, truyu pønrrøwa, Tiuswei torguegwalmabigwan namgucha tøgagønrrab, treegwan isua muniirab tab kui mørøb pønrrer.

³ Incha øyeetø kømøtø, namun chigøben isumdiig nebuben, katø nambe mayanguen tab kui kasraabelø ker, kaguen tru chigøben isumdiig nebui pønrramig arrubiibe maig kuingucha tammay melam kusremig arruben,

⁴ tru maig kuingucha melabig melaigugurri arrubiibe, chine pub arrubigu chi kømui lataig pønrrabelø kømig arruben, tru treeg chi kømui lataig pønrrabelø kuigyugurri arrubiibe, tru tøgagømigwane yandø tøgaguen pønrrermab isua pønrramig arrubig kui isubelø kuig køppe.

⁵ Inchen nam tru tøgaguermab isua munig melaibe, treeg kømuptincha namun ka isuindø pønrramig kønrrai kørrømartrabig kømøn. Kaguende Tiusbe namui manrøwan nui undag købiitōga netsōgana pasrig køn, Espíritu Santon namun tøgagønrrai tranikkurri.

⁶ Pøs nambe chigucha chi martrabgailø pønrrøben, Cristobe kailayasig kwaig køn, yandø ke treeg maramig puben.

⁷ Tabig sølgandø uñib møweimburø kan mugøben nø purøbasamisra kwanrrab indamibe purø murig køn, ke kan larrø tabig marøb møweimburøgan pøs kan mube nø purøbasamisra kwanrrab pasramisrøbwei inchibsruitarru køben.

⁸ Trune Tiusbe nui undag købig namuyasig tøgagúigwan øyeeg marigu kenamaran, nam kaig marøbelø købenbatøsrøwei, Cristo namuimburø nø purøbasamisra kwaigu.

⁹ Møimbe yandø Señor Jesucristoi ani lusiitōga nam chi kaig kømeelø lataig tabig pønrraig køppe, møimbeguende Tiuswei trømbøig namig købig namuim pala attrabig pasrabigwan Cristogurri treeg pumønrrai mariilø kømønrrun.

¹⁰ Pøs nam Tiuswan ashig kømui inchib pønrrab urassrøweinguen, nui Nusrkai kwaikkurri Tiusba tammay tabig kørrømisra pønrramig kønrrai mariilø kuig køppe, møimbeguende, yandø nam nøba tabig kørrømisra pønrrønrrai mariiløbe, nambe kaigyugurri wesrailø kømønrrun Nusrkai øsig kuikkurri.

¹¹ Incha katø iitø kømøtø, nambe Tiusweinug maya nuguen kasrag pønrrer namui Señor Jesucristogurri. Pøs nøgurri nambe Tiusba tru tammay tabig kørrømisra pønrramigwan møimbe utig kuig køn.

Adánweiwanba, Cristoiwanba waminchibig

¹² Pøs kaig mariima kan møkkurrindø yu pirau kebarruben, kwamibe tru kaig marikkurri arrig købene, øyeetøwei tru kwamibe maya misagwan puraarrub arrig køn, kaguende mayeeløba kaig marig kua.

¹³ Tru maig maramigwan martrai pørig chigaabenbatøwei, kaig mariibe yu piraube pasrabguen indig køn. Inchendø tru maig maramigwan martrai pørig kaabene, kaig marigwangucha chi isua asamig kaabig køn.

¹⁴ Treeg kuindøgucha, tru kwamibe Adán tsub urassrøngurri Moiséskatig mayeelaim pala pasrøben, mayeeelanba kwamig arrig køn, Tius karua pasrigwan kalø marøb itøbunab Adán

mari lataitøwei marigwan marmeelaim palaugen. Adánbe tru wendau attrabigweimbe tre lataitøwein kuig køn.

¹⁵ Inchendø Tius nø keta traniiba, tru karua pasrigwan Adán kaig marøb itøbuniibabe treetøwein kømøtø, peg køn. Kaguende Tius karua pasrigwan kan møg kalø marøb itøbunikkurrindø misag truba nørrø kwamima kuibe, treetøguen kømø, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe misag nørrø pønrrabelaim pala arrumburab arrig køn, tru Jesucristo kan møweinnukkurrindø ka yandø keta tranig arrubig.

¹⁶ Inchagucha Tius tru keta traniibe, tru kan møøtø kaig marigugurri arrubig lataig kømøtø køn. Kaguende tru kaig marimburo maig kønrrabigwan asha mariilø pønrramig arrubiibe, kanbalø kalø marikkurrindø arrua, misagwan kailø kui kørrømara pønrrailø kømigwan tøgag arrig køn. Trune Tius tru ketiibe møguelø puro nørrø kalø mara pønrrøben, treekkurri arrua, Tiuswein kabyu nam chi kaig kømeelø lataig tabig pønrramig kønrrai mariilø kømigwan tøgag arrig køn.

¹⁷ Pøs Tius tru karua pasrigwan kan møg, nøtø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misagweim pala tru kwamig nø karub pasrønrraima, tru kan møøtø øyeg mariibe, treetøguen kømøtø, tru Jesucristo, nø kan møkurrindø nøm øsig kuigube chigurrimbunø arrubigwan nøm kanawa puraambub amrrun, tru Tiuswei nørrø ka yandø tab indigwanba, tru chi kaig kømíg lataig kømig ketigwanba Tius tranig utabelø.

¹⁸ Pøs Tius karua pasrigwan kan møg kanbalø kaig marøb itøbunikkurrindø maya misaameran møra pønrrønrrai pønrrailø kømima kuibe, katø treetøwei kan møg kanbalø sølgandø tabig mariitøgatø maya misaameran tru chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømisramigwan maran, trube nømuyasig øsig kømigwan tøgag arrubig.

¹⁹ Kaguende kan møøtø maig karuigwan møra marmuikkurrindø misaamera truba nørrø kaig marøbelø kønrrai mara kørrømariibe, katø treetøwei kan møøtø tru maig karuigwan møra mariibe truba nørrø chigucha chi kaig kømeelø lataig tabig kørrømariilø kønrrun.

²⁰ Tru maig maramigwan martrai pøriibe tabigwane tabig kui ashchaimba, kaig marigwane kaig kui ashchaimba asøskønrrab kebarrubene, tru kaig marøb itøbunab kømibe masken nurab larrøbitsig køn. Tru kaig marig mas larrøbichib nurabene, Tiuswei tru ka yandø tab indiibe treetøguen kømø, purab nuikken nurab larrøbitsig køn.

²¹ Inchawei tru kaig mariibe misagwan Tiusweinnukkurri tarømara, kwamigumay srua ib truig kerriguwan nø karub pasrab lataitøwei, tru ka yandø tab indikkucha tru sølgandø tabig mariitøga kerriguwan nø karub pasrønrrain kuig køn, managatig øsig kømigwan tøgag Jesucristo namui Sefiøgurri.

6

Kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø

¹ Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiuswei tru ka yandø tab indig mas nurab larrøbichib attraimbe, trube, kabe kaig maramigwan marøbig martrab køh?

² ¡Kahl! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Kaguende nam kaig maramigweimburappe yandø kwailøbe tru kaig maramigwu katøgucha chinchka øsig pønrrønrrab.

³ ¿Kabe ñimbe ashmeelø kottirru, nam mayeelø Cristo Jesúswei munchiyu piu umbu ulsrøbeløbe, tru nø kwaigu namgucha nøba kanguegøtø nø kwab lataitøwei mara pønrrain kui?

⁴ Kaguende nambe piu umbu ulsrøitøga nøba kanguegøtø søri latailø kuig køn, nø kwaigu namgucha kwanrrab, Møskawei tørguegwalmabiitøga kwabelai utugurri Cristo katøle øsiirawa kurrrab lataitøwei, namgucha katøgan srøig peemay øsig amønamiigwan tøgagønrrab.

⁵ Cristo kwaiguma trakkandø kanbalatø nam nøba pønrrain kuabe, treetøwei nø øsiirawa kurrigugucha nambe øsiirawa pønrramig kønrrun.

⁶ Kaguende nambe ashibelø ker, tru nam trendø kaigwan tøga kal-laig tru køllig namui umbu pasrabigwane Criston tru kurusu mesrøben, tøga mesrøb lataig marigwan, tru namui umbu kaig martrai isungarubigwan pinisaig kønrrai, nam kaig maramigutø melabig melamig kømønrrai.

⁷ Kaguende yandø kwabiibe, treeg kaig marøb megamigugurrimbe treeg marmønrrab webya pasran.

⁸ Pøs namgucha Cristoba kanguegøtø kwab lataitøwei marabe, katø nøba øsig purramigwangucha purramig kønrrab kui isua pønrrer.

⁹ Kaguende nambe ashibelø ker, Cristobe kwabelai utugurri katøle øsiirawa, yandø kurikkurrimbe katøbe yandø mana kwamønrrabig køben, tru kwangarub pasrabiibe yandø nune katøbe chigucha martrab kaimanrrab kui.

¹⁰ Cristobe wappe, tru kaig marigweimburab kan pijitø managatigweyasig kwawa, katø møi øsig wappe, Tiusweyasig øsig wan.

¹¹ Inchawei treetøwei ñimbe kaig maramigweimburappe yandø kaig marmønrrab kwailø kermab isua pønrray. Inchendø Tiusweyasiibe Cristo Jesüsba kanbalatø pønrraikkurri øsiguelø kermab isuague.

¹² Trube, treeg købene, tru kaig maringarub pasrabig tru ñimui patsønrrab asru nø karub pasrønrrain kømøtø kuig, tru kaig marøg købig arrubigwan ñim tru kuindø maramig kømønrrai.

¹³ Katø ñimui asru tasiimera, srøbmera, øyeelø chine tøgagüilan kaig maramigweyasig tranrrab inchib pønrrømøtay. Treeg kømøtø, masken ñimbe kwailø latailø kua, katøle øsiirawa latailøsun Tiusweyasig tranrrab inchib, ñimui asru chi pønrrabigwane trurrawa sølgandø tabig marøb kømigweyasig tranrrab inday.

¹⁴ Pøs tru kaig mariibe ñimune yandø nø karub pasrømønrrun. Kaguende yandø ñimbe tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tius nø ka yandø tab indig truig karuin pønrran.

Møimbe yandø kaigwan kømø, tabig maramigwan marøb melabelø.

¹⁵ ¿Trube, treeg købene, mandø inchab? ¿Tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig melømøtø, Tiuswei tru ka yandø tab indig karuig pønrraig køppe, kabe kaigwan marøb kønrrab køh? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn.

¹⁶ ¿Ashmeelø køtirru, ñimma mungøben nø maig karuben treeg karui mørøb melørrumøn cha melamisrabe, nø maig karuben ñim møra marøb melai møwaimbe nø karuindiig melamig købig kuin kui? Pøs, tru kaig maramig nø karub tøgä pasraibe kwamigumay srua iben, Tius maig karuigwan møra marig truig karub tøgä pasraibe Tiusba tab pønrramigumay srua ibig køn.

¹⁷ Inchendø Tiuswan mayanguen ungwa, ungwa chinrrab. Pøs ñimbe merrappe tru kaig marig karuindø melabelø kuagucha, tru tabig kusrenanigwan ñim maig utig køben, treeg marøb kømigu pønrramisra, ñimui manrraugurri newan isua treegwan møra marig køn.

¹⁸ Ñimbe kaig marigugurri yandø wesrailø kua, møimbe ñimbe tru sølgandø tabigweyasig karuindø melønrrabelø misrin køn.

¹⁹ Nabe waminchippe, misaamera wamindimay waminchar, kaguen ñim misaamera kuig køppe, isuigu kullaguelø kuimba. Pøs tru merrabwanma ñimui asru tasiimera, srøbmera øyeelø chine tøgagüilan køsøngønrraptigweyasig treegwandø, treegwandø katøguchinguen, katøguchinguen trømbøig marøb kømima kuibe. Møimbe treetøwei ñimui asru chine pønrrabigwan tru sølgandø tabig marøb kømigweyasig treegwandø marøb kømig tranrrab inday, ñimuyasiitøwei Tiusweindø tarømarig pønrramig kønrrai.

²⁰ Pøs tru ñim kaig maramigu trutø trutø marøb køb urasma tru sølgandø tabig maramig ñimun truig nø karuimig amøñibelø kuig køn.

²¹ ¿Inchen tru kaig marigugurrimbe tabiibe chi wesrawa pønrrøgue? Møi yambalarømbe ñimune kørikken kuim pønrramitø køn. Pøs truiibe srabebe ka kwamitøwei srua arrubig køn.

²² Trune møimbe ñimun kaig marøb melaigugurri yandø wesrailø, Tius karuindø melabelø misrikkurrimbe, Tiusweyasiitø tarømarig pønrramig tøgagøn. Inchen truikkurri arrubiibe tru managatig øsig kømig, truig køn.

²³ Kaguende kaig mariibe tru kaigwan marimburo nø tranøppe, kwamigwane tranan. Trune Tius keta traniibe managatig øsig kømig, truig køn, namui Señor Jesucristoba kanbalatø pønrraigu.

7

Kasharawarmera maig køben, treetøwein køn cha wamindig

¹ Nai nunelø, tru maig maramigwan martrai karuigwan ashibelan nabe waminchar. ¿Ñimbe ashmeelø køtirru, tru maig maramigwan martrai karuibe kan møwane øsig unamnegatiitø nø tøgä pasrabig kui?

² Kaguen kan kasharawa ishuwanma tru maig maramigwan martrai pasriibe keeba nøøro kønrrain kømø, kandø mara tøgagøn keg øsig wamnegatiibe. Inchendø yandø keg kwabene, tru pørig nui keeba nøøro kønrrain kømø, mara kørømarig købigwane nøbe yandø truburappe chi asamikkaig kørømisran.

³ Inchawei keg øsig wamne, katøgan møøba kasharabene, truigwane 'kewan itøluløptø ishug køn' cha, nune treeg wamig kørømisrtrun. Inchen nui keg kwabeneguende, tru maig maramigwan pasrig nui keeba nøøro kønrrain kømø, kørømarig købigwane, yandø nøbe truburappe, chi asamikkaig kørømisran. Katøgan møøba ya, kasharaingucha, yandø kewan itøluløptø ishug kønrraamøn.

⁴ Katø treetøwei ñim, nai nuneløgucha, Cristoi asruelø kuikkurri tru maig maramigwan martrai pørigweimburappe ñimbe yandø kwai latailø kørømisrig kuig køn, tru katøganwei

misra pønrørrrab, Cristo tru kwailai utugurri øsiirabigwei, nam øyamay Tiusweyasig tabig marøbelø kønrrab.

⁵ Kaguende trendø kaig marøb asr namun nø karuim pønrrab urasbe, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu kaigwan marmønrrai tru mera pasriibe namune kaigwan martrab isunrrai masken kiagasrønänen, tru kaig marøg købiibe namui asru marøb pasrabig køn, namun øyamay kwamigumay srua inrrabigweyasig marøbelø kønrrai marøb.

⁶ Inchendø møimbe tru Moisés pørig nø karub tøgagúigweimburappe nambe yandø kwaikkurri, nambe truigweimburappe chi asamikkar kørømisrig køn, Espiritu Santoinug peemay øsig kømig srøizhigu nam Tiusweyasig marøb melamig kønrrai, tru maig maramigwan martrai merrabsrø køllin pørigu kømøtø.

Tabigwan martrab inchen kaigwan martrai inchibig namui umbu pasrabig

⁷ ¿Trube, treeg købene, mandø chinrrab? ¿Tru maig maramigwan martrai pøriibe kaig marøbig kønrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kønrraamøn. Kaguende tru martrai pørig kømumibe, kaig mariibe maig købig kuin kui nabe nebua ashmubsrubrainrrun. Pøs tru maig maramigwan martrai pørig: “Mendaigweiwane chull asamig kømøn” cha, trenchimuig kuimbe, trube, tru mendaigweiwane chull asamibe kalø købig kuig nabe nebua ashmubsrubrainrrun.

⁸ Inchen kaig maramibe tru øyee marmønrrai karua pasrinug nø kelula, pasramisra, nane chigurrimbunø chull ashib pasramig kønrrai nane masken isunrrai kiagasrønänig køn. Kaguende tru maig maramigwan martrai pørig chi kaabene, tru kaig mariibe chi martrabgaig, kwaig lataig køn.

⁹ Tru maig maramigwan martrai pørig maig maringaruigwan merrabsrø chigaig køppatøbe, nabe øsiguig købig kur. Inchen tru maig maramigwan martrai pasrig arrubene, tru kaig maramibe nainuube ke øsiirab lata inchen, nabe kwai lataig kørømisrinabig køn.

¹⁰ Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe tru øsig kømigumay pera inrrabig kuig købendøbe, nane masken kwamikken kønrrai marøptinndan.

¹¹ Inchen kaig maramibe tru maig maramigwan martrai pasrinug nø kelula, pasramisra, nane purø may kebenøsrka, tru karua pasriitøga nane kwaig lataig mara, Tiusweinukkurri tarømartan.

¹² Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe newan tabig køben, katø tru martrai karua pasriibe newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøbig, tabig køn.

¹³ ¿Trube, tru treeg tabig købendøbe nane kwamig kønrrai marøb pasra chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn. Treeg kømøtø, tru kaig mariibe tru tabig martrai pørigwan nø merrarrawa marøb pasraitøga nane kwanrrai mara, øyamay kaig mariibe kaig marigwein købig kuin kui ashchai kenamarig køn. Inchen tru maig maramigwan martrai pasriibe tru kaig marigwane newan kaig købig kui kenamaran.

Møøbe kullaguig køn

¹⁴ Pøs tru maig maramigwan martrai pøriibe Tiuswei newan tabigweimburabigwan nambe asamig køben, trune nabe asr mumay srua iben treeg kuinawa, trumay isumøtø, kaig marigu trunundø, trunundø marøb megranrai yani lataig kur.

¹⁵ Pøs natøweinguen na marøb pasraigwane ni mandø kuinguen mørmuinan. Kaguende na marinrrabna indigwane marmubendø, tru tsalø kømddiig na marmønrrab isuigwane, trube, marøptø marinabig køn.

¹⁶ Pøs tru nai isub kebachibigu kalø kui mørendø, na trunun marøptø marinaig købene, trube, tru maig maramigwan martrai pøriibe chi kaig kømøtø, nabe truigwane tabig kui asha pasrar.

¹⁷ Pøs treeg købene, tru treeg kaig marigwane yandø narre marøb pasrømøtø, tru nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran.

¹⁸ Pøs Tiusba kømibe trendø na kaig kuinagube chigucha tabiibe pasrømuin kui ashar nabe. Kaguende tabigwan nabe martrappe isuinabendø, truigwane martrappe kaimainatan.

¹⁹ Pøs tru na mariibe tru tabig martrab isuigwan marmøtø, tru kaigwan marmønrrumab isuigwane marøptø marinatan.

²⁰ Inchawei tru na marmuinnrabna indigwan na mariibe, narre marig kømøtø, nainug kaig martrai inchib pasrabig, truirre marøb pasran.

²¹ Inchawei nainug kaig martrai inchib pasrabig købig kuin kui nebua ashar, nabe tabigwan martrab indigucha, tru kaig maramibe nainuube nømerrig, nømerrig pasrabig kuin kui.

²² Kaguende nabe nai umbube truba truba tab kui mørøb kasraarar tru maig maramigwan martrai Tius pasrigu kaigwane marmub, tabigwane marøb indamigwan nebua asha.

²³ Inchendø nai asru tasiimera, srøbmera øyeeg chine pønrrabigu øyeegwan martrai inchibig katøgan nuin kui nainug kaig maringarub pasrabig kuin kui ashar, tru nai tur-trawa isuigu maringarub pasrabig tabig karuigwane marmønrraingøba inchib pasrabiiba kwayab, tru nai asru chine pønrrabigu kaig maringarub pasrabig, truig køn, tru nan ilørka meganrrai nø merrarrowa srua ibig.

²⁴ ¡Karrengucha kuita kan na waachawane! ¿I tru kaig maringarub pasrabig kwamigumay srua ibigugurrimbe nane mu wesranrrerah?

²⁵ ¡Pøs Tiuswan mayanguen unywa, unywa char, namui Señor Jesucristogurri nan wesranrrab kui! Inchawei natøweinguen nai turyu isuitøgabe Tius martrai karua pasrigu isub megainabendø, tru na trendø kaig kuinaitøgabe kaig martrai karua pasrigu marøb megainatan.

8

Tiuswei Espiritu maig kønrrain køben amøñibeløbe yandø tabigu webamba pønrran.

¹ Inchawei mømibe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelaimbe møra melønrrai maramibe yandø chigaagøn.

² Kaguende Espiritu tru martrai karua pasrig øsig kømig Cristo Jesúsweinug pasrabiibe, tru kaig marøbig kønrrai indamba, kwamig kønrrai indamba tru martrai karua pasrig treeg inchibigugurri nane wesruig køn.

³ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe truburab martrab kaimaigwan Tiusbe marig køn, pøs tru pøriibe yandø truburab martrabgaig køben, tru namui trendø kaig kuinaigu truikkurri. Inchen Tiusbe nui trag Nusrkai managuen kaig marmúigwan kan kaig marøb møg kui lataig, kaig mariilamburø kwanrrai øra, øyamay tru kaig marøb kømig namuinug maringarub pasrabigwane chinchaingaug kørrømara pasran,

⁴ tru maig maramigwan martrai pørigu sølgandø maig marøb kømigwan karuilø namuinug marig kørrømisrrai, tru namui trendø kaig kuinaigu marøb amønainug kømøtø, tru Espiritu Santo maig kønrrain køben marøb amøñibelainug.

⁵ Tru trendø kaig kuinaigu treegwan marøb amøñibeløbe, ka truburabigwandø isuben, trune tru Espiritu Santo maig amøñinrrai inchen treegwan marøb amøñibeløbe, Espiritu Santoimburaigwan isubelø køn.

⁶ Inchen tru trendø kaig kuinaigu isub pasraibe Tiuswan tarømisra, kwaig lataig pasraig, treeg køben, trune Espiritu Santo maig kønrrain køben treegwan isub pasraibe srøig øsig kømiba, Tiusba chi isumgaig tab kømiba, treeg køn.

⁷ Pøs tru trendø kaig kuinaigu treeg isub tøgø pasraibe Tiuswan tsalø isub pasran, kaguende Tiuswei tru maig maramigwan martrai karuulan møra martrab inchimøwei, katø truilan martrab kaimabwei indig kwa.

⁸ Incha tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan møra marøb amøñibeløbe, Tiuswane tab kui wanrrai martrab kaiman.

⁹ Inchen ñimbe tru ñimui trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan møra marøb amøñibelø kømøtø, Espiritu Santo maig amøñinrrain karuben treeg amøñibelø køn. Treetøgucha Tiuswei Espiritu ñimuinug pasrøbene kønrrun. Pøs møikkøben Cristoi Espiritun chigaibe, Cristoin kømøn.

¹⁰ Inchendø Cristo ñimuinug pasraikkurrimbe asrbe kaig mariiløgurri kwamig kuindøgucha, Tius nøba ñimun kaig marmeelø lataig tabig kørrømara pønrraikkurri, ñimui espiritube øsig pasran.

¹¹ Inchen Tiuswei Espiritu Jesúswan kwailai utugurri katøle øsiirangarubig ñimuinug pasrøbene, Criston kwailai utugurri tru katøle kusrubiibe ñimui ka pinønrrab asrmerangucha tru nui Espiritu Santo ñimuinug pasrabiitøgø øsig kømigwan tranrrun.

¹² Inchawei, nai nunelø, nambe uløbe pønrrøbendø, tru trendø kaig kuinaigu tru kaig maramigwan uløgucha pønrrømer, truig maig marøg kuinchen marøb pønrrønrrab,

¹³ kaguende tru trendø kaig kuinaigu isubig maig karuben treegwan marøb amøñabe, ñimbe kwanrrun Tius malø asamikkag. Inchendø tru ñim asru kaig marøb tøgø pønrraigwan Espiritu Santotøgø kwai lataig kønrrai kørrømarabe, ñimbe managatig Tiusba øsig kønrrun.

¹⁴ Mayeeløba Tiuswei Espiritu maig amøñinrrain køben truwan ambubeløbe Tiuswei ureemera køn.

¹⁵ Pøs ñim Espiritu Santon utiibe ke larrø kwaarøsrø srua kuilø lataig kørig kuindø katøle treeg melønrrai marøbigwan uta pønrrømøtø, kan trag ureemera lataig kønrrai marøb

Espíritu Santon utig kòn. Incha nambe nõgurri Tiuswan: “Abba, nai Mòskain” chib wamabelø ker.

¹⁶ Inchen tru Espiritu Santotøwei namui espíritune eshkabig kòn, nambe Tiuswei uremera kui.

¹⁷ Trube, nam nui uremera kuig køppe, nõ keta tranamig tøgagúigwangucha utønrrabelø ker, Tius tru keta tranamigwan nam utønrrabelø køb, katø Cristo utigwan namgucha kanguelarrøtø utønrrabelø købgue. Pøs ka yandø kømø, cierton nun chine nebuinab megaigwan namgucha chine puraambub meløwabe kòn, nõba kanbalatø tørguegwalmabiisrø purramig kønrraimbe.

Tru purø tabig wendøsrø attrabig

¹⁸ Pøs mõin kwaløm nam chine kaig nebuinab melaibe tru tørguegwalmabig namun kenamarig kønrrabiibabe, ni kan ‘øyeeg kòn’ cha waminchibguen wamindamgaig purø nuig kòn.

¹⁹ Tius chigurrimbunø mara pønrrailøbe truba truba ashig kui muniirab kòn Tiuswei uremera tørguegwalmabelø kenamisramigwan.

²⁰ Kaguende tru chigurrimbunø mara pønrrailøbe øyeeg mumayguen tab pumuig pønrramig kønrrain kuig kòn, nõm treeg pønrrønrrab indikkurrin kømøtø, Tius nõ trendø treeg kønrrai marikkurri. Inchendø treetø kørrømisrtrain kømøtø muniiramigwan tøgag marig kua,

²¹ tru chigurrimbunø mara pønrrailøtøweinguen minchib trerab inrrai marigugurri mas treramønrrai wesrailø kønrrun, tru Tiuswei uremera purø nuig purø tabigu webamba pønrraigu truiløgucha pønrrailø kønrrab.

²² Pøs tru chigurrimbunø mara pønrrailøbe mõin kwalømgatig kan ishuumisag uø tammisrtrab truba truba mullib pusrkwai inchib lataig indi aser.

²³ Pøs tru treeg tab kømui pønrrappe, tru chigurrimbunø mara pønrrailø truiløtø kømøtø, Espiritu Santon namun pølbasa tranigwan uta tøgamera namdøweinguen namui umbu truba truba mullib pusrkwai inchib lataitøweim pønrrer, Tius tru namun nui trag ureg lataig mariilø kømigwan truba truba muniirab, tru namui pirau asrmeran kaigyugurri wesruilø kømigwan.

²⁴ Kaguende treeg kønrraitamab isua muniirab melaigu kaigyugurri wesrailø pønrrer. Pøs tru nam muniirab melaigwan nam chab ashaguen pønrraimbe, trube, tru muniirab melamigwane chinchab muniiramubsruinrrun. ¿Kaguen yandø chab ashaguen pønrraigwane chiwan muniiraiaasamørra?

²⁵ Inchen nam chi nebua asiimigwan ke tøgagønrrumab isua muniirab meløwabe, munig melabiitø munig meler.

²⁶ Katø treetøwei Espiritu Santobe namui kullag kuigu purugubig kòn. Pøs nambe Tiusba wamindigu chi wamindam kuinguen mõrmuben, Espiritube namuimburo nõ purøbasramisra miappe, wamdøgabe ni mandø chibguen miangailan truba truba nu israb miabig kòn.

²⁷ Inchen Tius namun manrrømeran maig køtashchab umbusrøngue tab ashibiibe, Espiritu Santo nõ maig isua pasraigwan ashibig kòn. Kaguende Espiritube Tius maig kønrrain køben, trumay Tiuswei misaamerai purøwaminchib miabig kòn.

Tius namun kaigyugurri wesranrrab øyeeg marig

²⁸ Tiuswan undaguelaimbe chitøgucha pub arrubiibe tabguen kønrrai Tiusbe treeg marøbig kui nambe ashibelø ker, tru nõ martrab isua tøgagúig truig maig køben trumay treeg wamiilaimbe.

²⁹ Tius tru manasrøwei nõ asiilane manasrøwei kanmaytø lawa wesrabgucha wesraig kuig kòn, nui Nusrkai maig køben, treeløtøwei misrtrai, Nusrkaimbe truba nõrrø nunelø mayeelai utu nõmerrig kønrrai.

³⁰ Incha tru manasrøwei kanmaytø treelø kønrrai lawa wesrailane katø nõbe nui misaamera misrtrai wama, katø tru nõ wamiilane chi kaig kømeelø lataig tabig pønrrønrrai mara, tru treeg tabelø kønrrai kørrømariilane nui tørguegwalmabigugucha tøgatø pønrrønrrai marig kòn.

³¹ ¿Trube, iibe øyeeg købene, nambe mandø chinrrab køh? Tiusbe namuingatø pasrøbene ¿namune mugøben sətøbasramisrøb kurringucha, chigúin kønrrautah?

³² Tiusbe nui trag Nusrkawanguen namun tranmønrrab inchimøtø, nam mayeelayasig kwanrraima traniibe, ¿chigurrimbunø tranamburab namun tranamigwangucha tranmønrraitarru, Nusrkaimba kegøtø?

³³ ¿Tius nõ lawa wesruilane mu kui ‘øyeeg, øyeeg kaig marøbelø kòn’ chinrrautah? Pøs, chi kaig kømeelø lataig tabig pønrrøbiibe, Tius, nõ kòn.

³⁴ Trube, ¿kaigyu pønrønrrai, mu pønsrønrraitama chindah? Pøs Cristo Jesúsbe mana treeg martrab kø. Kaguende nõbe kwawa, katø trutø kømøtø, nõbe katøle øsiirawa, Tiuswei kusrmaygatø wan, katø namuyasig purøwaminchib.

³⁵ ¿Cristoi undag købiggurri namune mu kui tarømartrab kø? ¿Chine isui melamig pub arrubiiteh, kabe chigøben murig pui melamig arrubiiteh, kabe kaig indinab melamig arrubiiteh, kabe mamig kaagøbig parø arrubiiteh, kabe asru kemig chigucha kaagøb arrubiiteh, kabe chigøben kørig kømdiig pub arrubiiteh, kabe kweecha petiilø kømig arrubiiteh?

³⁶ Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

“Nambe ñigurri chu urastøgucha kwaitø, kwaitø meler cha.

Namune ubishameran kweetsamsrømay srua ambamig kui lataig mara tøgagüilø ker” cha.

³⁷ Inchendø chigurrimbunø øyeeg pub arrubigu chinchaingaig kanawa webamba pønrer, tru namun undaarabikkurri.

³⁸ Pøs Tiuswei undag købigwane ni chigucha tarømartrab kaimanrrab kui nabe asha pasrar, kwamig lata, øsig kømig lata, ángelesmera lata, nõm asha karub pønrabelø lata, mõin kwalømig lata, katø wendø attrabig lata, katø maramburab marøb pønrabelø lata,

³⁹ purø palasriig lata, purø umbusriig lata, chigurrimbunø Tius mara pønsrailøyu købeløbe mõikkucha namune chinchagucha tarømartrab kaimanrrun tru Tiuswei undag købig namui Señor Cristo Jesúsweinug pasrabigurrimbe.

9

Tius Israelwan lawa wesraig

¹ Na Cristoinug pasrawa cierton waminchar. Nabe isa waminchimur. Tru nai isub kebachib pasrabiibe Espiritu Santogurri isa kømø, treegwein kui eshkatan,

² tru nai manrrabe truba nu isui pasrab chu uraskucha nabe pusrkwai isuin pasrabig kui.

³ Pøs nai misag israelitasmera, nai nunelø nammisamera, nõm Criston yeeg kaashene, nõm kaigyurri webamrrai nane Cristoinukkurri tarømisra, Tius trømbøig nebunrrai pasrigu naasiitøweinguen truyu pasrønrrab indamdiig kuimbe, treeg maramdiig køtan.

⁴ Truilløbe Israelweinukkurri amrrub misaamera, nõmbe Tiuswei trag ureemera kønrrai kørrømarilø, Tius nui tørguegwalmabigwan kenamarig lata, Tius nõmba tru acuerdomera mara kørrømisriilø lata, tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwan utig lata, Tiusweiw wan marøb tulundzuni yau nun mandø tabig marøb kømigwan eshkaig lata, katø Tius tranrrab kørrømisriilan tranamig lata nõmunwei tranilø køn nõmbe.

⁵ Tru merrabsrø kølli misaamera nõrreeløbe nõmuin køben, katø Cristo møg lataig misra arriibe tru misaameraygurri arrig køben, Cristobe, nõ Tius chigurrimbunø købigweim pala pasrabig, jmanagurri managatig mayanguen tab indig køn! Treeg kønrrun.

⁶ Pøs Tiuswei wambe treeg kønrrabigwan martrab kaimaig kømøtø køn. Kaguene Israelweinukkurri amrrub misaamerabe mayambagucha nõmbe Tiuswei misaasunelø kømøn.

⁷ Maya Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kuagucha, mayambagucha nui ureemera kømøn. Treeg kømøtø, Tiusbe Abrahamwan trendaig køn: “Ñuinukkurri karrab misaamerai utu Isaackurri larrøbichib ambubelandø Abrahamweinukkurri amrrub misaamera cha, wamiilø kønrrun” cha.

⁸ Pøs øyeeg chippe, tru Abrahamwei misagurri amrruitøgatø Tiuswei ureg kønrrab kømøtø, Tius tru tranrrab kørrømisrii unø Isaackurri larrøbichib amrrub ureemerabe-guende Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kui asiilø køn.

⁹ Kaguende Tius tru tranrrab kørrømisriibe Abramwan øyeeg taig kuig køn: “Øyan kwalømmawan na arruben, Sarabe kan nusrkai tøgagønrrun” cha.

¹⁰ Katø treetø kømøtø, Rebecca ureg tøgagüiløma kan mõskaindø tøgarmera købig køn, tru merrabsrø namui mõskai Isaacwei.

¹¹ Inchawei tru pa ureemera tru urastø parchig kal-lanrrabelø kal-lamøwatø, tru ureezheelø tabig marig kawei, kaig marig kawein købenatøwei, Tius nõ tru martrab isua tøgagüig pasramisrtraimbe nõ lawa wesruigu, trumay kønrrai indig køn,

¹² kabe chigøben tabig maragurrin kømøtø, Tius tru lawa wesrua wamikkurrin kønrrai. Pøs Tiusbe Rebecane trendaig købig køn: “Tru srøsrø kal-labiibe wendau kal-labigweyasig karuig marøb meganrrabig køn” cha.

¹³ Tru Tiuswei wamwam pørigu maig taimbala: “Jacobwane nabe undaarappe, Esaúwane tsalø indig købig køn” taig.

¹⁴ Trube, treeg købene, ¿mandø chinrrab? ¿Tiusbe sølgandø tabig marmig køn, chinrrab kø chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kømøn.

¹⁵ Kaguene Tiusbe Moiséswane trendaig købig køn:

“Nan mun lastima ashig køben,
 truigwan lastima ashib,
 nan mun tab inchig køben,
 truigwan tab indamønrrun” cha.

¹⁶ Inchawei treeg købene, Tius tru lawa wesruig kømibe møg nõ treeg kønrrab isuigu kømøwei, kabe møg nuinetø treegwan nebunrrab inchib megawa kømøwein køn. Treeg kømøtø, Tius lastima asiitøgatø køn.

¹⁷ Pøs Tiuswei wamwan pørigube Faraónwanma Tiusbe trenchibig køn: “Øyeeg martrab ñune rey kønrrai kusraig køn cha, ñi øyeeg inchib pasraigu tru nai maramburab mariilan kenamartrappa, katø nai munchiwan pirø muba kuimburab nan mu kui nebua asig kønrrai martrappa.”

¹⁸ Inchawei Tiusbe mun lastima ashig køben, truigwan lastima ashib; møigwei manrrøwan køben murig marøg købene, murig marøb inchibig køn.

Tiuswei lastima asiiba, nui namig købiiba

¹⁹ Pøs ñimui utu møibe nane trenchinrraabe: “Trube, treeg købene, ¿katøgucha Tiusbe namune chindimbarre kailø køn tah? cha. Kaguende ¿nø martrab indigwane nu kui treeg marmønrrai indiasamørra?”

²⁰ ¿Ñi, møøbe, mu kurmagu? Tiuswan: “¿Øyeebe mumay margu?” chib wamincha mōrtrappe. Kabe kan pirøgøtsøma tru marøbigwan øyeeg chinrrautah: “¿Chindimba nan øyeeg margu?” cha.

²¹ ¿Chillitøga chigøben marøbiima tru chillitøgatøwei kan køtsøne tabigutø katørab srua kømig marøppe, katøgan køtsøne chiyugøben katørab srua kømig nun maig maramdiig køben treeg maramig kømūtarru?

²² Inchippa Tiusbe nui namig købigwanba, katø nui maramburab marigwanba kenamartrab inchib weig køppeendi, tru manasrøwei kaigu pønrrønrrab amrrai tamarilø nun yeeg namig kømdø misaameran yeeg tammay awentab.

²³ Pøs kabe Tiusbe nui tørguegwalmabigu chine nõrrø købigwan tru nõ lastima asiilan kenamartrab indig køppeendi, manasrøwei nõ tamarilø tru tørguegwalmabigweyiasig.

²⁴ Inchen tru wamiiløbe namgucha ker. Pøs tru nam wamiiløbe, judíosmerai utugurrindø wamiilø kømøtø, judíos kømø misaamerai utugurringucha wamiilø ker.

²⁵ Katø Oseaswei pørigu Tiusbe trenchibig køn:
 “Nai misag sötø kømeelan: ‘Nai misaamera køn’ tamønrrun cha.
 Undaaraimiig købigwan: ‘Undaarai’ cha, wamamønrrun cha.

²⁶ Katø tru: ‘Ñimbe nai misaamera kømøn’ chib pasrainuutøwei:
 Ñimbe: ‘Øsig Wab Tiuswei nusrrkalø køn’ chib, wamiilø kønrrun” taig køn.

²⁷ Israelitasmeraimburab Isafasbe trenchib trasaig købig køn:
 “Israelweinukkurri amrrub misaamera nu køptø,
 maryu kan pisrum lataig købendø,
 nui misagugurri kan lamø kørrømisrøbiitø
 kaigyugurri wesrailø kømigwan tøgagønrrun cha,

²⁸ kaguende Señorbe yu pirau øyeeg nebuiløgucha warøbash cha,
 nõ trencha pasrigwane petø kanmaytø newanig martrun” chib.

²⁹ I wendauigwan trenchimøwatø, mas merrabsrøwei Isafasbe nøtøwei trendaig købig køn:
 “Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig,
 tru nam israelitasmeran srøig larrøbichib kurrønrrai kørrømarmuig kuimbe,
 nambe Sodoma lataitøwei nebuilø køb,
 Gomorra lataitøwei kerriguwan pinisailø købsrubrainrrun” cha.

Judíosmeraba, Tiuswei tabig srø wamba

³⁰ ¿Øyeeg købene, trube, nambe mandø chinrrab køh? Judíos kømø misaamera tru chi kaig kømeelø lataig Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab chi tranrrømeeløguen treeg Tiusba tabig pønrramigwan nebuig køn, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri.

³¹ Trune israelitasmera Tiusba tab pønrramigwan nebunrrab maig maramigwan martrai pørigu maig taigwan tru kuindø martrab tranrrabeløguen, tru truigwane chinchu nebua tøgagønrrab kaimaig købig køn.

³² ¿Chindimba? Kaguende tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigu lamøtø, chigøben tabig mariitøga nebunrrab inchibelø køn. Incha tru “srurrengwam srugu” srurrengwaig købig køn. Tru sruube Cristo nõm kaasig, truig køn.

³³ Pøs Tiuswei wamwan pørigube øyah chibig køn:
 “¡Au! Nabe tru Jerusalén Sionsrø kan srug srurrengwangerubig trarramønrrun cha,
 kan srug tru misagwan kørrøsrkønrrabig.
 Inchen nun køreibiibe chi køriimisra kørrømisrønrrun” cha.

10

¹ Nai nunelø, na nai manrrau truba isuiba, nai Tiuswan na truba miab wamindiibabe israelitasmera kaigyugurri wesrailø kønrraimab isua inchar.

² Pøs nabe nõmuimburappe, 'treeg køn' cha, tõrmarøb wamindamønrrun. Nømbe Tiusweiwane truba truba marøb meløbendø, Tius nõ maig martrain kuigwane chigúi møra marøb pønrrømøn.

³ Pøs misaamera mandø incha Tiusba tab pønrramig Tius nõ mara pasrigwane israelitasmerabe ashmeelø misra, tru Tiusba tab pønrramigwane nõm marøb tøgagúigu ke treeg nebunrrab inchibelø kuabe, tru chi kaig kømeeelø lataig tabig pønrramig Tiusweinukkurri arrubig maig køben, treeg møra martrab inchimeelø købig køn.

⁴ Kaguende tru maig maramigwan martrai pørigwan øyangatiø kønrrai mara pasrøibiibe, Cristo, nõ køn, mutøgucha isubigwan nuinug pasrøbigwane Tiusba tabig kørromisra pønrramig kønrrai.

⁵ Tru chi kaig kømeeelø lataig Tiusba tab pønrramig maig maramigwan martrai pørig maig taigu kømigwane Moisésbe øyeeg cha pørig køn: "Møikkøben øyeeg karua pønrrailan marabeguende, truiukurri øsig uñchun" cha.

⁶ Trune tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tiusba tab kørromisra pønrramigwan waminchibiibe Tiuswei wamwan pørigu øyeeg chibig køn: "Ñui manrraube øyeeg cha, mørnøta cha: '¿Srømbalasarømaybe mu nebinrrerah?' cha, Criston kørattrai inchib lataig.

⁷ Kabe: '¿Tru purø umbusrø mu kørrainrrerah?' cha, tru kwabelø pønrraisrø truilai utugurri Criston nebattraai inchib lataig."

⁸ Treeg chib kunrriibe, trube, ¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh?: "Tiuswei wambe ñuim pulu, ñui trigu, ñui manrrau pasran" tan, tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagøm wam, i tru nam øyeeg eshka kusrenanig:

⁹ Ñi ñui triitøga: "Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn" chib, katø Tiusbe Cristone kwailai utugurri kusraig købig kuin kui ñui manrrau køreb inchabe, ñibe kaigyugurri wesraig kønrrabguen cha.

¹⁰ Kaguende tru chi kaig kømig lataig tabig kørromarig kømigwan nebua tøgagømibe, manrrau køreitøga køben, katø kaigyugurri wesraig kømigwan nebua tøgagømibe, triitøga: "Jesúsbe Mayeelaim Pala Nø Karub Pasrabig køn" taigu køn.

¹¹ Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: "Mutøgucha Tiuswan kørebeløbe chi korig misra kørromismønrrun" cha.

¹² Kaguende judíosmera lata, judíos kømeeelø lata, møitøgucha chi peg kønrrab kømøtø, treetø køn. Pøs tru Señortøwei mayeelaim pala nõ ashib karub pasrabig kua, mayeelø nun wamab waminchibelane truba truba tab inchibig køn.

¹³ Kaguende: "Mutøgucha Señorwei munchiwan wamabiibe kaigyugurri wesraig kønrrun" chibig køn, Tiuswei wambe.

¹⁴ ¿Inchendø nõmbe mandø chib wamiasamø nun køremubendøbe? ¿Katø tru nuimburabigwan wamindi møra kømøwabe, kørebgucha mandø incha køreasamø? ¿Katø nuimburabigwan mu eshka kusrenanubene, mørøbgucha chinchu mørriasamø?

¹⁵ ¿Katø tru Tiuswei wamwan eshka kusrenanrrai nõmun mu karua ørmubendøbe, nõmbe mandø incha eshka kusrenaniasamørra? Øyeeg pørig pasraimbala: "Tabig srøigwan wammørøskønrrab srua amrrubelaimbe yeekkucha kasrag kømðig køn" taig.

¹⁶ Inchendø tru tabig srø wamwanma israelitasmera mayeeløbabe møra marmuig køn. Kaguende Isaiásbe trendaig køn: "Señor, ¿nam waminchib eshkaigwanma mu køreig kuitarru?" cha.

¹⁷ Inchawei isubigwan Cristoinug pasra tøgagømibe wamwan wamindi mørikkurrin køben, tru wamwan wamindi møriibe Cristoimburabigwan eshka kusrenanikkurrin køn.

¹⁸ Inchendø nabe payrrab: Trube ¿nømbe mørmuig kønrrab kø chindah? cha. ¿Nømbe mørøbwei indig køn! Pøs Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn:

"Tiuswei wamwan eshka kusrenanøbelai wambe pirau truørø wamindi mørig køben, katø nõmui wamindiiløbe yu pirau maya yabsrøngatikken puig køn" cha.

¹⁹ Pøs nabe katøyug payrrab: ¿Trube, israelitasmerabe chi purainrrab kui mørmuig kønrrab kø chindah? cha. Tiusbe Moiséswanmerrig trendingaruig køn tru israelitasmeran:

"Israelitasmera, nai misag sötø kømeeeløtøga ñim namig ashib kønrrai marøb, chugúinguen mørnø misag sötømeratøga ñim namig kui inchib kønrrai indamønrrun" cha.

²⁰ Katø Isaiaskucha tsakkandø kelarrab trendaig køn:

"Nan Tiuswan lameelø israelitasmera kømeeeløguen nan wetørraben, truilø nan paymeelanguen nabe kenamisrig køn" cha.

²¹ Inchen israelitasmeraimburappe Tiusbe trendaig køn:

“Nabe nōmun utōnrrab nai kwalmeran chu urastōgucha nabe larrōbicha pasraig kōn cha, yeeg mōrmō misaamera, trurriгу nōm maig isuigwandō martrab inchibelan.”

11

Israelwei misagugurri unchibelan Tius nōōrō lawa wesruilō

¹ Trube, treeg kōbene, nabe payrrab: Pōs, ζTiusbe nui misag sōtōmera israelitasmeran kaasig kōnrrab kō chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kōmōn. Kaguende nama natōweinguen israelita tru Abrahamwei misagugurri arrubig, Benjaminwei misag karra-bigugurri arrubig kur.

² Tiusbe israelitasmera nui misaameran kanmaytō manasrōwei tru nō asha tōgagūilane chi kashmuig kōbig kōn. ζAshmeelō kōtirru? Pōs Tiuswei wamwan pōrigu nō maig karuigwan eshkabig tru Elíasweimburab waminchibigu, Elías Tiusba waminchib israelitasmeran ‘ōyeelō kōn’ chib, mandōtō taigwan:

³ “Señor, ñi maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, ñui altarmeran pōtiitsamba inchen, nabe natōzhiitō ōsig kōrrōmisra pasrōben, nangucha kwetchab inchib kōtan” chib, trendaigwan.

⁴ Inchen ζTiusbe nune mandō cha lōtig kōh?: “Tru taska marig tius Baalwei merrab tōmbōnsrōmō mōguelō siete mil nayasig tarōmarar” cha, trencha lōtig kōn.

⁵ Pōs treetōwei mōin kwalōmgucha israelitasmera kan tōbō uncha kōrrōmisrōbelō kōn, Tius ka yandō tab indiitōgatō lawa wesruilō.

⁶ Trube, tru lawa wesruilō kōmibe ka yandō tab indiitōga kuig kōbene, yandō chigōben tabig mariilōtōga kōmōtō kōn. Pōs trumay kuig kuimbe, tru ka yandō tab indiibe, trube, chi tab indig kōmubsruinrrun.

⁷ ζTrube, treebe mandō kerah? Tru israelitasmera unchibelō Tius tru lawa wesruilōbeguende Tiusba tab pōnrramigwan nebua tōgagōben, trune tru lawa wesruimeelō Tiusba tab pōnrramigwan ke chinsraatō inchib lab melaigwan nōmbe nebumuig kōn, nōmui manrrōmerabe larrō murelō misriilō kua.

⁸ Tiuswei wamwan pōrigu tru nō lawa wesruimeelaimburab maig taimbala: “Nōmui isubig tōgagūigube chigucha isumeelō nasrkwailō,

kabmerabe chi ashmeelō latailō,

kalumeragucha mōrmō kalumera kōnrrai

mōin kwalōmgatig Tius treeg mariilō kōn” cha.

⁹ Incha Davidbe nōmuimburaaptōwei trendaig kōbig kōn:

“Nōm tulundzuna kasrag warōnrrab

mab, muchib waraibe

nōm truyutōwei ka ilōsrka melamibah,

kegōrra waramibah, treegu srurrengwamibah,

ōyeeg marōb kuimburō mōra melamigweyasiibatō misrbash cha.

¹⁰ Nōmui kabmerabe ashmōnrrai lōstōrailō kōrrōmisren,

nōmui lliibe chu urastōgucha kurraashibguen

kurrashmeelō murigu marōb melamig nebuilō kōbash” cha.

Judíos kōmō misaamera kaigyugurri webambub

¹¹ Trube, treeg kōbene, nabe payrrab inchar: ζJudíosmera treeg srurrengwawa kōrrappe, katōlebe managuen kurrōnrrabikkaig kōrrig kō chindah? cha. ¡Kah! mumaygucha chi treeg kōnrraamōn. Tru Tius karua pasrigwan nōm kalō marōb itōbunab kuibe judíos kōmō misaamera kaigyugurri wesrailō kōmigweyasig arrin kōn, judíosmera nōmguen pusrkwai ashib kōmig kōnrrai.

¹² Inchen judíosmera kalō marōb itōbunab kuibe yu pirau katōgan misaamera Tiusweimburabigwan nōrrō tōgagōmigweyasig kōben, katō judíosmera nōm ke ka kōmōnrraindōzhig tōga pōnrraibe judíos kōmō misaamerayasiibe tru Tiusweimburab purō tabigwan nōrrō tōgagōmig kōnrrai marōb inchene, ¡mas maig tabig kōnrrerah tru judíosmera maig pōnrramigu nōm newan pōnrramisren, truyugurri arrubiibe!

¹³ Nabe mōimbe ñim judíos kōmō misaameran waminchar. Pōs judíos kōmō misaamerai Cristo nōashib nan karua ōrig kuikkurri, tru na marōb tōgagūigwane truba tabig kui asha tōga pasrar.

¹⁴ Pōs nabe nai misag judíosmeran pusrkwai ashib kōnrrai mumay kōben kiagasrōnanrrab isua inchar, truilō mōilōgōben kaigyugurri wesrailō kōnrrai.

¹⁵ Inchen judíosmeran Tius kaashen, yu pirau tru katōgan misaamera nō Tiusba tabig kōrrōmisra pōnrramima kuibe, trube, judíosmeran Tius yandō utōbene, ¡ke kwailō latailō kuig, katōle ōsiraig latailō kōnrrun!

¹⁶ Pøs tru harina masaigurrima piti lurra, truigwanmerrig pirri mara, Tiusweindø kørnrai tranene, tru masaibe kerriguba Tiusweindø kørromisran. Inchen katø tru srølwanna Tiusweindø tarømarig kuig købene, srarmeragucha nuindø tarømariiløtøwein køn.

¹⁷ Pøs tru israelitasmera lawa wesruimeeløbe tab olivo tusryu srarmera latailø kua kegølsrailø latailø køben, trune ñibe, judío kømíg, kan kau umbu olivo, nøtø peña kal-lab tusryu srar-unø lataigwan, tru tab olivo tusryu kal-lanrrai kemesra pasren, ñibe tru ellmarig tab olivo srølyu tab piwan mømimbe tøgatø utab pasran.

¹⁸ Inchendø tru olivo tusryu trendø truyu srarmerane ñibe purab tabig kurnab ka isaba inchimøta. Inchen ñi treeg ka isaba inchib pasrøwabe, trube, srølwann øsig kømigwan ñi tranøb pasrømøtø, øsig kømigwane srølguen ñun tranøb pasrain kui isuagu.

¹⁹ Pøs ñibe inchippa trendaisruandøbe trenchinrrun: “Tru olivoyu mø srarmerane kegølsrailø kuig køn cha, truyu nan kemendøsrka kal-lanrrab.”

²⁰ Pøs treebe treegwein køn. Judíosmerabe chigucha chi kørenrrab inchimuben, treekkurri kegølsrailø købwei indig køn. Inchen ñibe isubigwan Cristoinug pasra tøgagükurri truyu pasran. Pøs inchawei purø nuig kømørø inchib pasrømøtø, ñibe kørribala isuatø pasrau.

²¹ Kaguende Tiusbe tru srarmeran trendø truyuelanguen ka pønrrøbashmøtø, para petiibe, ñungucha ka pasrøbashmøtø, treetøwei para kutchun.

²² Pøs isua ash, Tius nø yeeg tammayig kuigwanba, nø chi chippe, kandø wamabig kuigwanba, tru kørra pønrrabelaimbe nøbe kandø wamabig købendø, trune ñune tammay indan. Inchendøgucha tru nø tammay indigu ñi truyu pasrabig pasrøbene kørnrrun. Treeg kømuisruandøbe, ñigucha kegølsraig kørnrrabguen.

²³ Inchen judíosmera nøm køremø, treetø melønrrab inchimøtø, nøm kørebene, katøle tru olivoyutøwei nuranrrai kemesra pønrsrailø kørnrrun. Kaguende Tiusbe maramburab marøbig køn, katøle kemesra pønrsramig.

²⁴ Pøs ñi, judío kømíg, tru ñi kau umbu ka trendø nøtø peña kal-lab olivo lataigwan para, mana treeg mariimígwan tru ellmari tab olivo tusryu nuranrrai truigwanma kemesra pasriibe, kan mas tru ellmari tab olivo tusryu srarmera kegølsrailø købelane katøle tru tusryutøwei nørøranrrai kemesrailø kømønrraitarru, tru judíosmeran.

Israel misagweyasig Tius maig martrab isua tøgagúig

²⁵ Nai nunelø, israelitasmera kømeele, Tiuswei tru mu asiimíg pasrabigwan tab chigúi møra kørnrai inchar, ñim ñimuinetø purø nørreelø misrøb pønrrømønrrai. Israelitasmerabe ke mayambagucha kømø, kan tøbøtø nømui manrrømeran mur marøb pønrraigu kegørra pønrrappe, tru judíos kømø misaamera kaigyugurri webamrrabelø mayeeløba kaigyugurri webambamnegatiitø køn.

²⁶ Inchen øyeeg nebubene, israelitasmerabe mayamba kaigyugurri wesrailø kørnrrun, Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Tru Kaigyugurri Wesrawa Pønrsønrrabiibe Jerusalén Sion Tunsrøngurri arrua, Jacobweinukkurri amrrub misaamerane nømui kaigwan kerranrrun cha.

²⁷ Inchen tru kaig marigwan na kerrabene, tru nømbe na acuerdo marig, truig kørnrrun” cha.

²⁸ Pøs judíosmerabe Cristoi tabig srø wamwan kaasikkurri, truburappe Tiusbe tsalø indiløwein købig køn, tru ñim judíos kømeeleimburab tabguen kørnrai. Inchendø nømun Tius lawa wesruikkurri, truburappe tru nømui merrabsrø Tiuswan mørøbelø kølli misaameragurri nømbe Tius undaarailø køn.

²⁹ Pøs Tiusbe nø keta tranilane katø kerranrrab kømøwei, katø nø wamigwane wamømuig kui lataig martrabgucha kømøwein køn.

³⁰ Inchen ñim judíos kømeeleøgucha treetøwei merrabwansrømbe Tiuswan larrø mørmeelø købig kuig, mømimbe Tiuswei lastima asigwan nebua tøgagøn, judíosmera mørmeelø kuikkurri.

³¹ Inchen tru ñim judíos kømeelelan Tius lastima asigwan ñimun tranikkurri nøm judíosmeragucha mõi yambe nømbe larrø mørmeelø misrin køn, nømgucha Tiuswei lastima asigwan nebua utamig kørnrai.

³² Pøs Tiusbe maya misaameran larrø mørmeelø misra melamigu mumaygucha wegønørraingaug pønrsrailø pønrran, tru maya misaameran nø lastima asha tøgagønrrab.

³³ ¡Tiuswei kusremburab kusrebig kuiba, kusrebig kua nebumburab nebua asilløbabe purø nørriig muguen nebua isumgailø køn!

¡Nø maramig tøgagúilane ni mandøguen ‘øyeeg køn’ tamgailø, nø mandø martrab isuiløbe maig kermab nebua isumgailø, treelø køn!

³⁴ Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: “¿Señor isua tøgagúilane mu nebua asitarru cha? ¿Kabe Señorwane ‘ñi øyamay marambala’

chinrrabig mu kɔbig kuig kɔ chindah cha?

³⁵ ¿Kabe Tiuswanmerrig mugɔben chi tranig kɔ chindah cha, truburɔ katɔle Tius nun tranrrai?"

³⁶ Kaguende chitɔgucha kɔbiibe Tiusweinukkurri arrubig kɔb, katɔ nɔgurrim pɔnrrab, katɔ nuyasig kɔn.

Tiuswane managatig tɔrguegwalmabig kɔnrrun.

Treeg kɔnrrun.

12

Tius tab kui wanrrai nam tabig amɔnaig

¹ Inchawei nai nunelɔ, Tiuswei lastima asiitɔga nabe ñimun tiusmanda trenchinrrab inchar, ñim mɔitɔgucha ñimui asrmeran kan ɔsiguig keta tranɔb lataig Tiuswan keta tranay cha, Tiusweindɔ kɔnrrai tarɔmarig, nuin kabyu truba tab kui asig, treekke. Iig kɔn, tru ñim ɔsig amɔnaigu Tiusweimburab kɔriibala tabig maramibe.

² Mɔin kwalɔm pirau maig pub arrubigu ñimgucha trumay ambub pɔnrrɔnrrab kɔmɔtɔ pɔnrray. Treeg kɔmɔtɔ, Cristogurri ñimui srɔig peemay isuitɔga ñimui amɔnamigwan yunɔmariilɔ kuy. Treeg marabe, Tiuswei isuigube ñim maramig nɔ mɔigwan maramig palaiwein kui ñimbe nebua ashchabguen, tru purɔ tabigwanba, nuinug truba tab kui asigwanba, newan tabigwanba.

³ Tius nui ka yandɔ tab indigwan nan traniiɔga nabe ñim mayeelan trendamɔnrrun: Mɔitɔgucha ñim mayangatig kuigugurrimbe mas nuig kurmbab inchib pasrɔnrrab kɔmɔ cha. Masken treeg kɔmɔtɔ, tab isua pasramig kɔn cha, Tius mɔigwandɔgucha pirisha ketig, tru isubigwan Cristoinug maya pasra tɔgagui maig kɔben, treetɔh kuy cha.

⁴ Pɔs nambe mɔitɔgucha asrbe kandɔ kɔbendɔ, namui asrube chine pɔnrran. Inchendɔ truilɔbe chi maramigwan mayambabe truiwandɔwei marɔbelɔ kɔmɔn.

⁵ Øyeetɔwei namgucha truba nu kɔbendɔ, Cristoinuube nambe kan asrɔ misra, nambe mayeelɔba nɔrɔ kɔnrrab kɔmɔtɔ, kangurri kangurri kanbalatɔ misra pɔnrrer.

⁶ Tiusbe namun chigɔben peg peg marɔbelɔ kɔnrrai keta tranɔppe, nui ka yandɔ tab indig maig kɔben, treeg tranig kɔn. Pɔs trube, Tius maig eshkangaruigwan wamin-damigwan ketig uta tɔgaibe nui isubigwan Cristoinug maya pasra tɔgagui maig kɔben, treetɔ waminchi.

⁷ Katɔganelan purugub megamigwan ketig uta tɔgaibe purugumigu purugu. Kusrenanɔbig kɔmigwan ketig uta tɔgaibe kusrenanamigwan kusrenan.

⁸ Katɔganelan ɔyamay maramdiig kɔn chib waminchibig kɔmigwan uta tɔgaibe, ɔyamay maramdiig kɔn chib waminchi. Chigɔben palai melabelan tranɔbiibe, merɔbala kɔmɔ, treeg tranɔ; chi maramigwan nɔ pera marɔb pasramigwan uta tɔgaibe, trunun martrab isua pera marɔb; lastima ashibig kɔmigwan uta tɔgaibe, larrɔ tab kui kasraatɔ marɔb; treeg maramig kɔn.

Tiuswei ureemerabe ɔyamay marɔb kɔmigwan waminchibig

⁹ Ñimui undag kɔbiibe ka palatɔ kɔmɔ, cierton kɔmig kɔn. Kaig maramigwane trɔmbɔig kui mɔrɔb, tabig maramigwane si, merrarrawa maray.

¹⁰ Ñimbe kangurri kangurri trag nunelɔ lataig undaarayay. Nayasig tab kɔnrrain kɔmɔ, katɔganelayasig tab kɔnrrai, ñimbe treeg marɔbelɔ kuy, ambugurri igurri maig kɔbash kɔmɔ.

¹¹ Ñui chi maramigwane marig kɔrrɔmistratɔ marɔb, pɔilɔ kɔmumig kɔn, Señorweiwane martrurmab isua marɔb.

¹² Cristoba purɔ tabig tɔrbilabigu pɔnrramigwan ñim isua munig melaigu kasrag pɔnrrab, chigɔben isumdiig murig pub arrubigu tammay melabig melab, Tiusba wamin-damigwane elachimɔ, marɔbig marɔb inday.

¹³ Tiuswei misaameran chigɔben palabig arrubigu purugub, mɔilɔgɔben ñimui yau pube-lane tabig wamab, treeg maramig kɔn ñimbe.

¹⁴ Ñimun kaig marɔbelane 'chigɔben trɔmbɔig neubash' chib, treeg inchimɔtɔ; 'mayangwan tabig nebunrrun' chib, treeg indamig kɔn.

¹⁵ Kasraatɔ purrɔbene, tru kasraatɔ purrabelɔba lata kasraarab; kishib purrɔbene, tru kishib purrabelɔba lata kishib inday.

¹⁶ Ambugurri, igurri lata tabig lincha warab, truba nɔrreelɔ kɔmmɔrɔ inchimɔtɔ, chigucha kɔmɔ misaazheelɔba chi pesriig kui mɔrmɔ linchibelɔ kɔmig kɔn. Ñim ñimuinetɔ truba kusrebelɔ kernab isumɔtay.

¹⁷ Ñimun mugɔben kaig maren, truburɔ ñimgucha treetɔwei marɔb kɔnrrab kɔmɔtɔ, ñimbe maya misaamerai merrab tabigwan marɔbelɔ kɔnrrab inday.

¹⁸ Ñimuihurappe, ñimun mayangatig tabig waramdiig køben mu misaamerabatøgucha ambugurri, igurri tabig warønrrab inday.

¹⁹ Ñim, nai undaarailø, kaig marimburø ñimashib treetøwei pagaranrrab inchimøtø, Tiuswei namig købigwan nømuim pala arrubasay. Kaguende Tiuswei wamyube øyeeg chibig pørig pasran: “Kaig marimburø pagaramibe nain køn cha. Truburøbe na asha maramig køn” cha, Señorbe trendan.

²⁰ Masken treeg inchimøtø:

“Ñun ashig kømui inchibig chugurri mamig kaagúin købene, manrrai tranøb,
pi mulgwai inchene, mutchai pi srørrøb indamig køn cha.

Treeg marabe, tru ñun kalø marimburø nune nuba køriimarøb may parra kørrømartrabguen” cha.

²¹ Tru chigurrimbunø kaibe ñun nø kananrrain kømøtø,
tru chigurrimbunø kaigwane tabiitøga kanamig køn ñibe.

13

¹ Misagwan ashib karub purrønrrai purrønñilane nøm maig chiben mayeeløba trulan møramig køn. Kaguende ashib karub purrønrrai purrønñiløbe Tiuskurrin kømiibe purrømøn. Inchen treeg purrabeløbe nø treeg kønrrai mariløgurrim burran.

² Inchawei tru ashib karub purrabelan sətø pasramisrøb kurrabiibe Tius treeg kønrrai mara pasrigwan treeg kømønrrai sətø pasramisrøb kurrin. Inchen tru treeg marøb kurrabeløbe nømuyasiitøwei tru møra pønrramig kønrrai marinab kømigwan lab pønrran.

³ Kaguende tru ashib karub purrabeløbe tru tabig marøbelan truba kwaarøsa tøgagønrrab purrømøtø, kaig marøbelane nømbe treeg martrab purran. ¿Ashib karub wabigwan chi kørig isumø, ñune treeg uñig køtah? Pøs, trube, tabigwan mar, trumaybe nø tabig waminding kønrrabguen.

⁴ Kaguende tru ashib karub wabiibe Tiusweimburø mara tranøb wan, ñuimburab tab kønrrai. Inchendø ñi chigøben kalø marabe, trube, kørig tøgagu. Kaguende tru ashib karub wabiibe nui espadane kagatø tøgagømøn. Kaguende nøbe Tiusweimburø mara tranøb pasrappe, kalø marøbigwane Tius øyamay martrai palai waitøga møra melønrrai marøbig køn.

⁵ Inchawei tru ashib karub purrabelane nøm maig taigwan møramig køn, møra melønrrai mariilø kømigwan kørig isuatø kømøtø, namui isub kebachib pasrabigu chi isumig kaanraingue.

⁶ Inchawei øyeekkurri ñimbe an pagaramigwan pagarabelø køn. Kaguende tru ashib karub purrabeløbe Tiusweimburø marøb purran, tru nøm mandø maramigwan chu urastøgucha trunun merrarrowa marøb.

⁷ Pøs mønundøgucha ñim maig pagaramigwan trunun treeg pagaramig køn: chi tøgagúimburø chi pagaramigwane trunun pagarab; yanøb, penab indimburø pagaramigwane treeburø pagaramig køn. Inchen tab inchib tøgagømelane tab inchib; maig købash inchimumelane tab inday.

⁸ Mungucha chigøben ulø kømøtay. Kangurrin kangurri undaguelø kømigwan, truigwane ulø pønrramig køn. Kaguende mendaigwan undaarabiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan, trunun maran.

⁹ Kaguende tru maig maramigwan martrai pønrrailø, tru: “Itølulmøwei, kweecha petømøwei, nilømøwei, ñui marømmøø inchib chull ashmøwei indamig køn” chib, tru katøgan maramig karua pasrig chigucha, tru: “Ñui mendaigwan ñiasitø lataitøwei daaramig køn” cha, trencha karua pasrigu, truyutø chishtø tøgaga trendain pasran.

¹⁰ Pøs tru undag købiibe mendaigwan chi kalø marmøn. Inchawei undag købiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg marig kørrømistrai maran.

¹¹ Pøs ñimbe øyeegwane maramig køn, møi yambe maig kwalømmøra kui ashabe. Pøs yandø ñim kiagasramig puin køn. Kagen nam kaigyurri wesrailø kømiibe mømibe katøguchinguen lutau pasran, tru nam Criston srøtø køreb uras lataigen kømø.

¹² Yandø yana yemguen purayain køben, Cristo arrumig tømørram lutau lataig misrøb arrun. Chigøben kaig marig løstøyuēlane yandø elacha, tøyru kwayab kewa pønrrailan kewa pønrrøgun, tru tabig sølgandø marig tøyru marøb pønrrailøtøga.

¹³ Nambø kan kwalømyu amøñib lataig maig amønarnamigwan sølwan amøñigun, mabgucha mamburab mab, mutsiirab, ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb, chugatig trømbøig marøg køben treeg marøb, kwayam lab, pusrkwai ashib treeg marøb kømøtø.

¹⁴ Masken, Señor Jesucristo nø pinøbulilø kønrrab inday, trendø kaig kuinaigu asr maig marøg kui inchen, treegwan martrab inchab kømøtø.

14

Cristoimburab nuneløbe kullaateelane isuptø maramig køn

¹ Møikkøben nui isubig Cristoinug pasra tøgagúigu newan kómíig kullaatiigwan utappe, nø chigøben øyamay kui tamab isua tøgagúigwane 'øyeeg, øyeeg køn' chib wam lamøtø, utamig køn.

² Pøs møibe chi mamigwandøgucha maben Tiusweimburappe chi kómíig kui treeg isubene, møibe nui isubigwan Cristoinug pasragúigu kullaatiibe ka mamizhiitø man, kaguende yau mabene, Tiuswein kabyube kalø kønrrai tamab isua.

³ Inchawei møikkøben chi mamigwandøgucha lutøgurri mabiibe tru mø mamimerandø mabigwane kashmumig køn. Inchen tru mø mamimerandø mabiibe, trube, tru chi mamimerandøgucha lutøgurri mabigwane kalø køn chib chinetø cha mørmumig køn. Kaugen Tiusbe nune kashmø, utig køn.

⁴ Kan karuindiig megabig katøganuiwan ñi 'øyeeg, øyeeg køn' chinrrappe, çñibe mu kurmagu? Pøs nø kebenin kui, kabe kebeñmuin kui tru nø karub pera wabig uyube nø ashchab kuinrrun. Inchen karuig megabig Señorweimbe kebeñmø pasrønrrun. Kaguende Señorbe maramburab marøbig køn nune mur pasrønrrai maramig.

⁵ Pøs møibe treeg isun, mø kwalømbø katøgan kwaløm lata kømø, mas tabig kuitamab. Inchen katøgane mø kwalømmeratøgucha treetø kuitamab treeg isun. Pøs øyeeg isuilan ñim møitøgucha maig isua tøgagúigwane chigurri øyan købig kuin kui ashabe, trube, kanmaytø treeg isua kømig køn.

⁶ Inchen møikkøben mø kwalømbø tabig kuitamab isubiibe tru kwalømwane Señorwan tab indig kønrrai isua maran. Inchen chi mamigwandøgucha mabiibe Señorwan tab indig kønrrai isua man. Kaguende Señorwan ungwa, ungwa tan. Inchen tru mø mamigwan mamíig, truiikkucha Señorwan tab indig kønrrai isua trunun mamøwa, Señorwan ungwa, ungwatøwein tan.

⁷ Kaguende nambe møitøgucha nayasiitøwei øsig uñmøwei, katø kwabgucha nayasiitøwein kwamøwei indan.

⁸ Pøs nambe øsig warappe, Señorweyasig øsig warab; kwamig nebubene, Señorweyasig kwamig kønrrun. Inchawei øsig waramig nebui lata, kwamig nebui lata, nambe Señorweyelø ker.

⁹ Kaguende Cristobe øyeeg kønrraiwei kwawa, katøle øsiiraig køn, kwabelai lata, øsiguelai lata mayeelaim pala nø Ashib Karub Pasrabig kønrrab.

¹⁰ Trube, treeg købene çñibe ñui nunewane chindimbarre 'øyeeg, øyeeg marøbig køn' chigu? Çkatø ñui nunewane chindimbarre kashku? Kaguende nambe mayeeløba tru maig kønrrabigwan Tius nø asha marøb wainug kemalamig kønrrab køn.

¹¹ Kaguende Tiuswei wamyube trenchibig pørig pasran:

"Señorbe trendan cha: 'Na øsig wamma waibe, treetøwei nai merrappe mayeeløba tømønøsrøben,

katø mui niløtøgucha 'Tiuswan tabig køn' chib, waminchun' " cha.

¹² Inchawei nambe møitøgucha naimburabigwan Tiuswan eshkamig nebunrrun.

¹³ Pøs treeg købene, nambe kangurri kangurri mas 'øyeeg, øyeeg køn' chimugun. Masken treeg kømøtø, katøganelan ka srurrengwangerub, søtøbasramisøb nui nunewein kabyu kalø kui asigwane marmønrrab isumig køn.

¹⁴ Nabe Señor Jesúsweinuube kerrigu newan øyeeg kuitamab isua pasrar, chi mamimeratøgucha ka yandøbe kaig kømuin kui. Inchendø møikkøben 'i mamibe kaig kuitamab' isubigweimbe, nuimbe kaløwein køn.

¹⁵ Inchen ñi kan mamigwan maikkurrindø ñui nunewan ka isui uñchaindø mariibe, yandø ñibe undag købiitøga marøb pasrømøn. Ñui mamikkurrindø ñui nunewan kerri-guwan mindisha kørørmarmøta, Cristo nuyasig kwaig købigwan.

¹⁶ Øyeeg marigwan tru ñuimburappe søl kui asha, ñi treeg tøgagúigwane katøganeløbe chine kaig wamincha mørøb kønrrain kømøtø kuy, tru ñi øyeeg mariitøgatø.

¹⁷ Kaguende Tius nø ashib karub waibe mamimeragurri chi asamig kønrrab kømøwei, mutsiiløgurri chi asamig kønrrab kømøwein køn. Treeg kømøtø, Tius tru nø ashib karub waibe tabig sølgandø mariiba, chi isumgaig tab købiiba, kasrag købiiba, truilø køn, Espiritu Santogurri.

¹⁸ Kaguende Criston øyeeg mariitøga nuyasig marøb pasrabiibe Tiuswan truba tab kønrrai marøb, katø misaameragucha nune chi tamgaig marøbig kui asig køn.

¹⁹ Inchawei treeg købene, ambumay imay tab kønrrai marøb, ambugurri igurri puguyab Señorweimburab nørørab ambamigwan tøgagønrrab inchigun.

²⁰ Tiuswei mariilan mamimeragurrindø ka mindisha kørørmarmøta. Isa kømøtø, chi mamimerane Tiusbe mamørrrain cha meriibe kaaben, tru kalø køppe, tru mamimeragurrindø kan møg katøganelan treegu ka srurrengwanrrai indig, truirren kalø køn.

²¹ Pøs trembe yau mamøwei, vino muchimøwei, katø ñui nunewan penøsrkønrrabig chigøben marmøwei indikken, søl køn.

²² Pøs ñui isubigwan Cristoinuotø tøgagúigwane ñiba Tiusbatø tøgagu. Pøs nø chi marøb pasraigu nui manrrau isub kebachibigube chi kalø kui mørmø marøb pasrabigweimbe mayanguen tab køn.

²³ Trune tru kalø kønrraitamabgøba isubendø mabiibe, maikkurrindø kaig mara pasramisran. Kaguende nui isubigwan Cristoinug tøgagømbendø maran. Inchawei chitøgucha isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigugurrin kømøtø arrubiibe, kaig køn.

15

Ñuimburab kui lataitøwei mendaigwan tab kønrrai marøb

¹ Inchawei nam Señorweimburabigu tabig mur pønrrabeløbe tru Señorweimburabigu kullaateelan nambe purugumig køn, nam namasiitøwei tab kui mørbø pønrrømøtø.

² Nambe møitøgucha namui nuneg kullaatiigwan tab kui mørtraï maramig køn nuimburab tab kønrrai, Señorweimburabigu nurab inrrai marøb.

³ Kaguende Cristo købenguen nøasiitøwei tab kui mørbø pasramigwan lamøtø, Tiuswei wamwan pørigu Cristo maig taimbala kuig køn: “Tru tsalø wamabelø ñi Tiuswan tsalø wamiiløbe naim palatø arrig køn” taig.

⁴ Kaguende kerrigu tru merrabsø Tiuswei wamyu pøriibe namun kusrenanrrab pørig købig køn, tru nam tamma melabig melaikkurrimba, tru Tiuswei wam pørig namun tabig purugub wamgurrimba, nam Tiuswei tørguegwalmabigu nam Cristoba kanbalatø pønrramigwan isua muniiramig tøgagønrrai.

⁵ Inchen tru namun tamma melabig melamigwan tranøb, katø tru namun tabig purugub Tiusbe ñim kanikkurri kanikkurri kandø isua pønrramigwan tranrraimab isur, Cristo Jesús nø maig isuig køben, treetøwei,

⁶ ñim mayeeløba kandø isua, kan wamdø misra namui Señor Jesucristoi Møskai Tiuswan truba tabig wamindamig kønrrai.

Tiuswei tabig srø wambe mu misaameraindøgucha køn

⁷ Inchawei ñimbe ambugurri, igurri wamab utay, Cristo ñimun utab lataitøweingue Tiusweyasig tørguegwalmabig kønrrai.

⁸ Pøs nabe ñimun trendamønrrun: Cristobe judíosmera, tru circuncidawarmeran purugub meganrrab arrig køn cha, tru Tiuswan mørøbelø merrabsø kølli misaameran nø maig martrab kørørmisrig købigwan treeg marig kørørmisrrai, øyamay Cristobe kenamartrab indig køn, Tiusbe nø maig martrab taigwane treeg marøbig kui ashchai.

⁹ Incha katø trutø kømøtø, Cristobe arruppe, tru judíos kømø misaamera nømun Tius lastima asimburø Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai arrig køn. Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala:

“Øyeekkurri nabe judíos kømø misaamerai utu

ñi, Tiuswan tabig waminchib,

ñui munchiwan cantab indamønrrun” cha, trendaig.

¹⁰ Katø katøganbaløsrø trenchibig køn:

“Ñim, judíos kømø misaamera, Tiuswei misaameraba truba kasraaray” cha.

¹¹ Incha katøganbaløsrø katø trenchibig køn:

“Mayeelø judíos kømø misaamera Señorwan purø tabig waminchib, mu misaameratøgucha nun purø tabig waminday” cha.

¹² Katø Isafaskucha øyeeg taig køn:

“Isaíweinukkurri arrubig kan tusrwan srøldø pasram parig lataigugurri srøig kal-lab lataitøwei katøgan srøig kurra,

judíos kømø misaameran ashib karub pasrønrrab pasramisren,

truiløbe nøm isua muniirab melamigwan ke nuinuotø pasra tøgagønrrun” cha.

¹³ Pøs tru nam isua muniirab melamigwan tranøb Tiusbe tru ñim nun køreikkurri maya nu kømburab kasrag købigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñimun netsøganrrai isur, tru isua munig melaig, truitø tøgagømburab tøgagønrrai Espiritu Santoi maramburab mariitøga.

Jesucristo maig karuilan Pablo mariilø

¹⁴ Pøs, nai nunelø, nabe ñuimburab øyeeg kuin kui asha pasrar, tab inchibelø kømmitø netsailø, chigurrimbunø nebua asamig truitø netsailø, ambugurri igurri maig maramigwan waminchib eshkab pønrrønrrapteelø, ñimbe treelø kui.

¹⁵ Inchendø nabe ñimun iigwan pørøppe, kanmaytø murtø trencha pørar, tru chimerayube maig kømigwan ñimun katøle isunanrrab isua, nui ka yandø tab indigwan Tius nan tranikkurri,

¹⁶ tru na Cristo Jesúsweiwan judíos kømø misaamerayasig na marøb meganrrai. Pøs, na Tiuswei tru tabig srø wamwangøba eshka kusrenanøbig kur, kan sacerdote Tiuswan keta tranøb latawei tru judíos kømø misaameran na Tiuswan keta tranen, nø ka utamdeelø kønrrai, nuyasiitø tarø mariiø Espiritu Santogurri.

¹⁷ Inchawei nabe Cristo Jesúsweinuube truba tab kui mørøb pasramig tøga pasrar, na mariiø Tiusweimburabeløyu.

¹⁸ Pøs nabe katøgan chi pegwan waminchab inchimøtø, na waminchippe, tru judíos kømø misaamera Tiuswan møra marøbelø kønrrai, tru nagurri Cristo chi mariilandø wamindamønrrun. Iigwane nabe marøppe, wamindiiløtgaba, mariiøtgaba,

¹⁹ Tius naba pasrain kui asamig nørreelø mariiøtgaba, kwaara asha kønrrai mariiøtgaba, ilai tru maramburab mariiøga marøb, katø Tiuswei Espiritui tru maramburab mariiøga marøb indiilan, nabe trunundø wamindamønrrun. Øyamay Jerusalénsrøngurri chutøgucha Ilirico pirausrøngatig kerrigu chigucha palømiig na Cristoi tabig srø wamwan eshka kusrenanig købig køn.

²⁰ Pøs nabe Criston tru mana wamindi møriimøsrø, treegu tru tabig srø wamwan eshka kusrenanøb pasramigwan mas isua martrab inchibig kur, Cristoi tabig srø wamwan møikkøben eshka kusrennøbig pølbasa marinug srøig itø marøb kebinønrrab.

²¹ Masken Tiuswei wamwan pørig maig taimbala:

“Manaugen nuimburbigwan mu wammørsraimeelø købelø nun nebua ashib, wamindigwan mana mørmeelø købelø chigüi nebua mørøb inchun” taig.

Pablo Romasrømay inrrab isub

²² Inchawei øyeekkurri nabe katø katø ñimun ashchab attrab inchen, arrumønrrai marinab pasrabig kur.

²³ Inchendø mømbe yu na tsuim pirausrømbe naimbe yandø chu maramig kawein køben, katø merrab pilamerawansrøngurri ñimun ashchab truba arrug kui megaig køppe,

²⁴ Españasrømay na inrrab arrua, pua purainrrab inchar. Kaguende nabe ñimun asha purainrrab isur, tru petø purainrrab arrua, kan maya yana ñimba lindigu truba kasraatø puraya, na trusrømay yamigwan ñim nan purugunrrai.

²⁵ Inchendø mømbe nabe Jerusalénsrømay inrrab yar Tiuswei misaameran an purugüigwan tranrrab.

²⁶ Kaguende macedoniasreeløba, acayasreeløbabe tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamerai utu waachameran purugumig an tulisamig nømune tabig asønaig køn.

²⁷ Pøs nømbe tabig martrab isua marig køn. Inchagucha nømbe judíosmerane uløweim pønrran. Kaguende tru judíos kømø misaamerama Tiusweimburabig purø tabig tru judíosmeraiwan nøm tøga utab pønrraibe, nømgurringucha nøm chi tøgagüiløtøga judíosmeran tranøb pirisamig ulø pønrran.

²⁸ Incha i maramigwan nabe yandø chab mara, tru kan mamig misrizhig latawei tru an purugüigwan nømun purøørabe, Españasrømay inrrab arrua, ñimun ashchab arrumønrrun.

²⁹ Incha na ñimuisrømay arruppe, Cristoi mayaugen tabigwan ñimun pirishinrrab tøgagømburab tøga arrum kui nabe asha pasrar.

³⁰ Inchendø nabe, nai nunelan, namui Señor Jesucristogurrimba, Espiritu Santoi undag købikkurrimba, naimburab ñim Tiusba truba rugab wamindigu, tiusmanda naba kanbalatø misrtrai chinrrab, Tiuswan truba truba miab melamigu.

³¹ Pøs tru Judea pirau Jesucriston chi kørenrrab inchimø misaamerai tasku na kebeñmønrraimba, katø tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamera tru an purugüig srua yaigwan tabig kui ashib utønrraimba Tiuswan miarrunrrigay,

³² pøs Tius treeg kønrrain købene, na ñimuisrø arruppe, truba truba kasrag pua, ñimba kanbalatø pishindø tab wamig kønrrai.

³³ Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe ñim mayeeløba pasrønrrai isur. Treeg kønrrun.

16

‘Tab ka amøñigueh’ chib, Pablo wam øriiø

¹ Cristogurri tru namui nuchag Feben tabig ashib tøgagørrunrrigay chinrrab inchar, tru Cencrea iglesiyau chi maramigu purugubigwan.

² Señorwein kuimba ñimbe nun truba tab wamab utønrrigay chinrrab, Tiuswei misaameran maig utamig køben, trumay. Katø ñimgurri nun chi purugumig palain købene, purugub inchigay. Kaguende nøma truba yamelan truba truba purugub megabig køn, katø nan chigucha.

³ Cristo Jesúswei maramigu lincha marøb melabelø, Priscilanba, Aquilanba 'tab ka amøñigüeh' tan chirrunrigay.

⁴ Truiløbe naimburab nan chi kømønrraindø kwam labguen inchibelø køn. Truilane nabe mayanguen ungwa, ungwa tamønrrun. Katø natø kømøtø, judíos kømø misaamerai iglesiameragucha mayamba nømune ungwa tan.

⁵ Katø iglesia tru nømui yau tulundzunabelangucha 'ka amøñigüeh' tan chirrunrigay. Katø tru Epeneto, nai undaaraig, Asia pirausrø ke srøsrøzhiitø Criston nømerrig kørewa pasaramisrøbigwangucha 'ka uñgu' tan chirrunrigay.

⁶ Katø ñimuyasig truba truba marøb megabig Mariangucha 'tab ka uñgu' tan chirrunrigay.

⁷ Andróniconba, Júniaswanba, nai misaameran 'ka amøñigüeh' tan chirrunrigay, kailan pønnsraig yau merrarrawa keeriilø naba lincha pønrrabelø købelan. Truiløbe Cristo nøashib karua øriilø nømune tabelø mumera kui asiilø, katø nømbe Criston naguen køremøwatø, nømmerig kørewa pønrrabelø, treelø køn.

⁸ Señorweimburab nai undaaraig Ampliaswan 'ka uñgu' tan chirrunrigay.

⁹ Katø Cristoi maramigu namun lincha marøb megabig Urbanonba, katø nai undaaraig Estaquiswanba 'ka amøñigüeh' tan chirrunrigay.

¹⁰ Apelles, Cristoimburabigu chine nebuinab puraya møwanba, katø Aristóbulo yaelanba 'ka amøñigüeh' tan chirrunrigay.

¹¹ Nai misag Herodiönwanba, Narcisoi yaelø Señorwan kørewa pønrrabelanba 'ka amøñigüeh' tan chirrunrigay.

¹² Señorwei maramigu truba marøb melabelø Trifenanba, Trifosanba 'ka amøñigüeh' tan chirrunrigay, katø Pérsida, truba undaaraig, tru Señorwei maramigu truba truba marøb megabigwanba.

¹³ Señorweinug purø tabig kui asig Rufonba, nui usranba 'ka amøñigüeh' tan chirrunrigay, pøs truike nai usri lataig kuig køn.

¹⁴ Asíncriton køben, Flegonten køben, Hermeswan køben, Patrobaswan køben, Hermaswan køben, katø nunelø nømba warabelan køben 'ka amøñigüeh' tan chirrunrigay.

¹⁵ Katø 'ka amøñigüeh' tan chirrunrigay Filólogon køben, Julian køben, Nereowan køben, katø nui nuchawan køben, Olimpaskan køben, katø tru nømbe warabelø mayeelø Tiuswei misaameran købengue.

¹⁶ Kangurrin kangurri 'ka amøñigüeh' chib tabig wamab Tiuswei undag købiitøga tasig traniyay. Cristoi iglesiamerabe mayamba ñimun 'ka amøñigüeh' cha øran.

¹⁷ Pøs nabe ñim, nai nunelan, ashiptø kønrrigay chinrrab inchar ñimun nøørotø misrtrai indamba, Cristoi maywan sètøbønrramisramba inchibelan. Truiløbe tru ñimun kusrenanigwan ka peemaytø punrrai marøbelø køn. Ñimbe truilane tarømisray.

¹⁸ Kaguende treeg misaamerabe namui Señor Cristoiwan mameelø køn. Treeg kømøtø, ka nømuiimburaptø tab kønrrai labelø kua, waminchibgucha purø tabzhig wamincha, mørøptø wamdiig tabzhig wamincha, chigucha trunun nebua ashmø misaazheelan kegørrøsrøbelø køn.

¹⁹ Pøs tru tabig srø wam maig taigwan ñim møra marøbelø kuigwane mayeeløba nebua asha køn. Treekkurri nane ñimuiimbura truba kasrag køtan. Inchendø ñimbe chigøben tabigwane purø nu kusrebelø, kaigwane kan isubguen isumeelø kuimbe køtan.

²⁰ Inchen Tius tru chi isumgaig tab købiibe kan maya yanayutø Satanáswane nøbe tamberlørtrun ñim itøbuna pønrrønrrai. Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiiibe ñimba kønrrun.

²¹ Timoteo, maramigu nan lincha marøb megabig, ñimune 'ka amøñigüeh' cha øran, katø trugurri tru nammisaamera Lucio køben, Jasón køben, Sosipater køben, truiløgucha.

²² Na, Tercio, Pabloi kilga pøøbikkucha 'ka amøñigüeh' cha ørar, Señorwei munchiyu.

²³ Gayogucha ñimun 'ka amøñigüeh' cha øran, tru nan truyu tsumig ya pebøb, katø iglesia mayeelanba pebøb inchibig. Inchen katø Erasto tru ciudayu an asamigwan nø ashibiiba, katø trugurri namui nuneg Cuartogucha 'ka amøñigüeh' cha øran.

Tiuswan srabe tabzhig wamindig

²⁴ Namui Señor Jesúswei ka yandø tab indiiibe ñim mayeeløba kønrrun. Treeg kønrrun.

²⁵ Møimbe Tiuswan maya nuguen tabig waminchigun, Tiuswei tru tabig srø wamwan na wamindiiiba, Jesucristoimburab na eshkab kusrenaniiba iilø maig køben treegu mur pønrrønrrai marøbigwan. I tru tabig srø wambe tru manasrøngurri mu asiimig pasrabig Tius nø maramigwan nuinetø tøgagúigwan tru kenamarig maig køben, treeg køn.

²⁶ Inchendø møimbe Tius tru maig karuigwan eshkabelø pøriiløgurri tru mu asiimig pasrabigwane kenamaran judíos kømeeelø chu pirausrø misaamerandøgucha, Tius tru manasrøngurri managatig wabig nø maig maramigwan martrain pasrig, treeg, nømui isubigwan Cristoinug pønnsra tøgagúigu maig taigwan møra marøbelø kønrrai.

²⁷ ¡Tius tru nõtø kandø wabig, tru muguen nebua kusremgaig newan kusrebigwan managatig törguegwalmabig kønrrun Jesucristogurri! Treeg kønrrun.

1 Corintios

Pablo pørøb

¹ Na Pablo, Tius nan trendø treeg kørnrain køben, Cristo Jesús nøashib karua ørig kørnrai wamig, nai nuneg Sóstenesba misra, i kilgawan pørar,

² Corintosrø iglesiayuelan, Cristo Jesús kurri tru Tiusweyasig tarø mariiø, nuyasiitø newan tabelø kørnrai wamiilanba, katø tru mayeelø chutøgucha namui Señor Jesucristoi munchiwan wamabelanba, trube namuimba, nømuimba Señorwan.

³ Namui Møskai Tiusweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñim tøgagørnrai inchar.

Cristogurri tabig tranigwan 'ungwa, ungwa' taig

⁴ Chu urastøgucha nabe Tiuswane ñimuimburab 'ungwa, ungwa' chibig kur, Cristo Jesús kurri ñimun Tius ka yandø tab indigwan tranikkurri.

⁵ Kaguende chiyutøgucha ñimbe nuinug purø nørro tøgagørnrai traniilø køn, kerrigu wamindigu lata, kerrigu nebua ashib ambigu lata.

⁶ Trumay Cristoi tru srøig tabigwan wamindiibe ka wamindiitø kømø, ñimuinube cierton kørømisrin køn,

⁷ Tiusweiwan marøbelø kømigwan keta tranig chigucha chi palømeelø kømnegatikke, Jesucristo kenamisramigwan ñim munig melappe.

⁸ Katøgucha srabegatig ñim kørørmø mur pørørørnrai nøbe tøga pasrørnrun, namui Señor Jesucristo katø arrub kwaløm chi kaig mariiø chigar pørnramig kørnrai.

⁹ Tiusbe nøbe maig martrab chippe, treegwan marøbig køn. Ñimbe nøgurri wamiilø kuig køn, nui Nusrkai Jesucristo namui Señorba lincha pørnramig kørnrai.

Corintosrø Tius wami misamera nørøtø inçhib tarømisrøb

¹⁰ Nai nunelø, Señor Jesucristoi munchiyu maig maramigwan tiusmanda øyee marøb melørrunrigay chib waminchab inchar. Peg peg isub kømøtø, kandø isuy cha, ñimui utu mas nørøtø inçhib tarømisramig kaanrai. Masken treeg kømøtø, newan kanbalatø lincha kandø isub, maig marameløyu kandø isub inçhigay cha.

¹¹ Nai nunelø, møiløgørørn Cloéwei yaueløbe nane eshkatan, ñimbe kwayam labrre waran cha.

¹² Pøs nabe trenchinrrab inchar, møiløgørørn ñimbe trenchibrren køn tan cha: "Nabe Pabloingatiig kur" chiben, katøgane: "Apolosweingatiig kur" chiben, katøgane: "Nabe Cefasweingatiig kur" chiben, katøgane: "Cristoingatiig kur" chib. Treeg inçhib køn tan cha.

¹³ Trube, treeg købene, ¿Cristobe nuin kui, nuin kui misra pasra chindah? Kabe ñimuyasig kurusu kwanrai mesrøppe, ¿na Pabløn mesraig kø chindah? Kabe ñimun piu umbu ulsrøb gucha ¿nai munchiyu piu umbu ulsraig kø chindah?

¹⁴ Tiuswan nabe 'mayanguen ungwa, ungwa' tamørnrun, ñimun møigwangucha na piu umbu ulsrømuigwan. Nabe piu umbu ulsrøppe, Crisponbah, Gayonbatøwei treeg marig kuig køn,

¹⁵ nai munchiyu 'piu umbu ulsrailø ker' chib mugucha trenchib kømørnrai.

¹⁶ (Katø Estéfanaswei yauelandøbe piu umbu ulsrøbwei indig køn. Inçhendø katøgane mas mungucha piu umbu ulsraibe nane isumøtan).

¹⁷ Kaguende nane Cristobe misagwan piu umbu ulsrøb uñchai ørmøtø, Tiuswei tru tabig srø wamwan eshka kusrenanrai ørig køn. Incha nabe waminchib gucha, nørro wammeratøga purø may waminchimur, Cristo kurusu kwaygwane chigucha kømíig kui lataig marig kømørnrai.

Cristobe tru Tiuswei muguen nebua kusremgaig kusreiba, maramburab mariiba køn

¹⁸ Cristo tru kurusu kwaygweimburab tru eshka kusrenaniibe yandø tru kaigu kegørø pørnabelaimbe chigucha kømíig, ke chugúinguen mørmubendø wamindi lataig køn. Inchen nam yandø kaigugurri wesrailaimbe tru wamindiibe Tiuswei tru maramburab marig, truig køn.

¹⁹ Kaguende trenchibig pørig pasran:

"Purø kusreb møguelø chigurrimbunø nebua kusrewa tøgagúilane pinisamørnrun cha.

Kusrebelø nøm chigúí møra tøgagúilane chigucha kømíig mara kaasha kørørmaramørnrun" chibig

²⁰ ¿Pøs, tru purø kusrebiiba, katø kusrennøbiiba, katø møi i kwaløm nørro kusrewa 'treeg, treeg køn' chibeløbabe chu pørnrah? ¿yu pirau chine purø nørro kusreigwane chugúinguen mørmubendø marig, Tiusbe treeg mara tøgagømuitarru?

²¹ Kaguende Tiusbe, tru nui muguen nebua kusremgaig kusrebig kuigu, yu pirau misaamerabe nõmui tru purø nõrrø kusrewa tøgagúitøgabe nun nebua ashmønrri indig køn. Pøs tru chugúinguen mõrmubendø wamindig mara tøgagúigwan eshka kusrenaniitøga nun kørebelane kaigyugurri wesramig, Tiuswane tabig asønaig køn.

²² Kaguende judiosmerabe kan møg Tius nõba pasrain kui ashchai mariilan miaben, griegosmerabe tru purø nõrrø kusreig wamindiilan mõrøg kui inchibelø køn.

²³ Trune nambe Cristo kurusu kwaigwan eshka kusrenanøbelø ker. Truibe judiosmeraimbe ke ka srurrengwangerubig køben, judios kømø misaameraimbe ke chugúinguen mõrmubendø wamindig, treeg køn.

²⁴ Trune Tius tru wamiilayasiibe, judiosmerai lata, Cristobe tru Tiuswei maramburab mariiba katø Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig kusreiba, truig køn.

²⁵ Kaguende Tiuswei tru chugúinguen mõrmubendø wamindi lataig asønabiibe mõguelø purø may isua wamindi lataig kømøtø, mas purab nuig køben, katø Tius tru itønaptiig lataig kuibe, kan mõwei fuerzas lataikken kømøtø, purab murikken køn.

Corintosø Tiuswei misaamera mailø kuig

²⁶ Inchawei, nai nunelø, tru ñimun wamab uras ñim mailø købelø kuigwan isua asamig køn. Misaamerain kabyu kusrebeløbe ñimbe ke kan kandøwein køben, katø ashib karub purrabelø nõrreeløbe mamdø køben, katø tab misagugurri amrrub misaamerabe mamdø køn.

²⁷ Yu pirau chugúinguen mõrmubendø wamindi lataig tøgagúigwan Tiusbe truigwan wesrawa pasrig køn, tru purø nõrrø kusrebelan kørig mara kørrømartrab. Katø yu pirau kwa kaizheelø kønmab asha tøgagúilan Tiusbe truigwan wesrawa pasrig køn, nõrreelan kørig mara kørrømartrab.

²⁸ Yu pirau misagwein kabyu larrø kaizheelø kønmab asha tøgagúilanba, katø kaashib indiilanba, tru chigucha kømøzheelø kui asiilan, Tiusbe truilan lawa wesraig køn, tru nõrreelan chigucha kømeelø mara kørrømartrab,

²⁹ mugucha Tiuswei merrab nõrreelø misrøb møg inchib pønrrømønrrai.

³⁰ Ñimbe Tiuskurri Cristo Jesúsba kanbalatø pønrran. Cristo Jesúsbe namuimbe tru mu nebua kusremgaig kusremiba, katø sølgandø tabiiba, katø Tiusweyasiitø tarømarilø kømiba, kaigyugurri wesruilø kømiba, treeg køn nõbe.

³¹ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: “Møikkøben truba nuig kømmøø inchib waminchib pasrag købene, Señorweimburappe møg inchib waminchib pasrøbash” cha.

2

Criston kurusu mesraigwan wamindig

¹ Inchawei nai nunelø, Tiusweimburabig mun kenamariimig pasrabigwan na ñimun eshka kusrenanøb arrub urasma, ke kan chull mõramdiig purø may waminchib, katø purø nõrrø kusreb nebua asiilan waminchib arrumuig køn.

² Pøs nabe ñimui utube katøgan chi pegwan isub pasrønrrab kømøtø, Jesucristonba, nun kurusu mesra kweetsigwanba, trunundø isua pasrønrrab isuig køn.

³ Incha nabe ñimui utu uñib urasbe truburab chish kømøwei, trurriig kørig kuig ¡katø! itønab pasraig købig køn.

⁴ Inchawei na wamindigu lata, katø Tiuswei wamwan eshka kusrenanigu lata, purø nõrrø nebua ashib kusreig wamdøga purø may køremdiig waminchimuiig køn. Treeg kømøtø, Tiuswei Espiritui maramburab mariitøga kenamarøb wamindig køn,

⁵ tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasriibe mõguelø purø nõrrø kusreigu pasrig kønrrain kømøtø, Tiuswei maramburab maramigu pasrig kønrrai.

Tiusbe nui Espiritugurri nebua ashchai marøbig køn

⁶ Treeg kuingucha, Tiusweimburabeløyu yandø tsabø nõrrørawarwei utubeguende nõrrø nebua kusreigwan waminchibwei inchibelø ker. Nambe waminchipe, tru nõrrø nebua ashib kusreigwan mõi nam warain kwalømigwan kømøwei, kabe mõin kwaløm yu pirau nõm ashib karubelø nõnguen patsab ambubelaiwan kømøwei wamindig køn.

⁷ Treeg kømøtø, nambe waminchipe, Tiuswei tru muguen nebua kusremgaig mu asimig, sørig pasrabigwan wamindig køn, tru chi pønrrabikken kaabenbatøsrøwei namuyasig maya nuguen tab kønrrai kanmaytø manasrøwei Tius treeg martrab isua tøgagúigwan.

⁸ Inchen mõi yu pirau nõrreelø karub purrabeløbe mõitøgucha iig tru muguen nebua kusremgaigwane chigúinguen mõrmuig køn. Pøs iigwan chigúii mõrig kuimbe, namui Señor tru tøgüegwalmabigwane kurusu mesra kweechimubsruig kuinrrun.

⁹ Inchendø Tiuswei wamwan pørigu taimbala:

“Mugucha kaptøgabe nebua ashmøwei,

muguen kalutogabe nebua mormøwei,

ni muguen øyeeg kuitamappe isubguen isumøwei indigwan,

Tiusbe nun undaguelayasiibe trunun tøgagønrrai tamara pønsrain køn” cha.

¹⁰ Inchendø Tiusbe sørig pasrabigwan nui Espiritugurri namune kenamarig køn, kaguende tru Espiritube maig kuigwan kerriguh chishtø ashibig kua, Tiuswei tru muguen nebua asiimig nø purø umbusrø tøgagüilanguen kerrigu.

¹¹ Pøs çkan mowanma nui manrrau umbusrøngue chi isub pasraigwan nebua ashibiibe nui espíritutøweimbe nebua ashmuitarru? Øyeetøwei Tius nø purø umbusrø tøgagüilane mugucha nebua ashmuben, Tiuswei Espíritutøwei nebua asan.

¹² Nabe espíritu yu pirauigwan utømøtø, utappe, Tiusweinukkurri arrubig Tiuswei Espíritun utig køn, nø ka yandø keta tranigwan chigüi mörøbelø kømig kønrrai.

¹³ Inchawei nam iigwan waminchippe, møguelø yu pirau kusremburab kusrebelø kusrenani wamdøga waminchimer. Treeg kømøtø, Espíritu Santo kusrenaniitøga Tiusweimbura-belan øyeeg køn chib waminchippe, Espíritu Santon tøgarmen waminchibølø ker.

¹⁴ Kan møg Tiuswei Espíritun chigaibe, Tiuswei Espirituimburaibigwane utønrrab kaiman. Pøs nuimbe ke chugüinguen mormubendø mari lataig køben, ni mandø kuinguen mormøn, kaguende Espíritu Santo purugubendøwei, øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua asamig kua.

¹⁵ Inchen Tiuswei Espíritun tøgaiibe chiwandøgucha øyeeg, øyeeg købig kuin kui nebua isumig tøgag køn. Inchen nungurrimbe mugucha ‘øyeeg, øyeeg køn’ chinrrab kaimanrrun.

¹⁶ Pøs Tiuswei wambe trenchibig køn:

“¿Señorwei isuilan kabe mu nebua asitarru? cha.

¿Señorwane kabe mu kusrenrrautah?” cha.

Inchendø nabe Cristo nø isuimay isumigwan tøgær ker.

3

Tiusweimburaibigwane lincha maram purugubelø

¹ Inchawei nai nunelan, nabe Tiuswei Espíritu maig kønrrain køben treeg isubelan lataig waminchab kaimaig kuig køn. Treeg kømøtø, tru maig amøñig køben amøñibelan lataig, trumay wamindig køn. Cristoimburaibigube kan shush ureezheelø latalan.

² Nabe ñimune pitsøtø mutsøstraig køn, tranrrø mamig manrrai manmøtø, kaguende katøgucha truigwane utønrrabgailø srø kuimba. Ni mõi yanguen katøgucha treeg mamigwane manrrabgailø srø kua,

³ katøgucha ñimbe ñimui asr maig marøg kui inchen treegwan marøbelø srø køn. Pøs ñimui utube pusrkwai ashib kømig, aleguiyam lab treeg inchib pønrraibe, çñimui asr maig marøg kui inchen treegwan marøb, maig købash amøñibelø lataig marøb amøñimøtirru?

⁴ Kaguende ñim mõiibe: “Nabe Pabloingatiig kur” chiben, katøgane: “Nabe Apoloswein-gatiig kur” chiben, øyeeg inchib pønrrappe, çmaig amøñig køben amøñibelø lataig marøb pønrrøtmøtirru?

⁵ ¿Trube, treeg købene, na Pabloba, Apolosbabe chimera købrah? Pøs nabe ka marøb melabeløtø køben, ñimbe namgurriwei kørewa pønrran, namun møigwandøgucha Señor maig marrai karua pønstraig køben, treegwan marøbelø.

⁶ Nabe elguaben, Apolosbe pi kuchen, tru tusrwan nurangaruppe, Tius nø nurangaran.

⁷ Inchawei ellguabig lata, pi kuchibig lata chigucha kømeelø køben, kal-lawa nuranrrai marøbiibe Tius, nø køn.

⁸ Ellguabig lata, pi kuchibig lata, mõiibe kabe peg kønrrab kuindø trunundøwei marøb køn. Inchendø nøm møitøgucha nømui maramigwan maig marig køben, Tiusbe tru marimburo pagaraben, utønrrab kuinrrun.

⁹ Kaguende nabe maramigwan Tiusba lata lincha maren, ñimbe Tiuswei ellmari tul køb, katø Tiuswei ya køb indan.

¹⁰ Tius nui ka yandø tab indigwan nan maya traniitøga, kan møg yawan purø may maram kusrebeg lataitøwei yawan niga pasrønrrabigwan nabe pølbasa pasren, katøgane tru na pølsrugwan mara pasrim pala, kusrub yan. Inchendø møitøgucha marøb ambuppe, mandø marøb yainatashchab asha maramig køn.

¹¹ Pøs kaguende yawan niga pasrønrrabigwan chab marig pasrøbene, mugucha katøgane katø srøig peg nøørø maramig kømøn. Kaguen tru chab mara pasriibe Jesucristo køn.

¹² Inchen tru yawan niga pasrønrrai pølbasa marim palabe: orotøga marin kui, andøga marin kui, kabe purø tab sruuzheeløtøga marin kui, tsiitøga marin kui, putøga marin kui, kabe ka shautøgatø marin kui inchen.

¹³ Inchen tru nøm treeg mariiløbe møigweindøgucha tøgandø chigüi asamdiig kenamis-rtrun tru maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm. Kaguende maig køtashchab naatøga parra ashen, tru naabe kanuin kanui nøm maig marigwan chigüi ashchai kenamartrun.

¹⁴ Inchen mōikkōben tru yawan niga pasrōnrrabigwan marim pala nō marōb kusrab yaig chi kōmō, nagu ka puraibene, truburō nōbe tru utamigwan utōnrrun.

¹⁵ Inchen mōigwein kōben nō chi marōb megaig pachiptinchene, tru nō treeg marigwane kaptōashchun. Nōbe truyugurri welulōppe, welulōbwei inchendō, treetōgucha welulrrab kan nag pilab utuwan purōlulōb ib lataig welulabe kōnrrun.

¹⁶ ¿Ñimbe ashmeelō kōtirru? yamba ñimdōweinguen Tiusweimbe tab ya kōben, Tiuswei Espiritube ñimuinug pasrabig kuin kui.

¹⁷ Inchawei mōikkōben i Tiuswei yawan pinishibigwane Tiusbe nungucha pinishinrrun. Kaguende Tiuswei yabe newan tabig nuyasiitō kōben, tru Tiuswei yabe ñimdōwein kōn.

¹⁸ Kusrebelō kermab ñimasiitō kegōrrab pōnrrōmōtay. Ñimui utu mōikkōben misaamera mōin kwalōm yu pirau isuigu truba truba nu kusrebig kurnab isubiibe, chi nebua ashmīg lataig misramīg kōn, cierton kusrebig kōnrrappe.

¹⁹ Kaguende kusremburab kusreig yu pirauibe Tiuswein kabyube ke chugūinguen marmubendō marig treeg kōn. Pōs ōyeeg chibig pōrig pasran: “Nōm truba truba kusrebelō kermab isuigtōwei Tiusbe ilōsrka kegōrrōnrai marig kōn” chibig.

²⁰ Katō treekkucha chibig kōn: “Señorbe ashibig kōn cha, tru nōrrō kusrebelai isuilōbe chi isumuinguenig isuilō kui.”

²¹ Inchawei mugucha, ō mōōbesin chib, truba truba mōg inchib waminchib pasramibe chigagōn. Pōs kerriguba ñimuin kōn:

²² na Pablo lata, Apolos lata, Pedro lata; iig waraig pirō lata, ōsig kōmig lata, kwamig lata, mōin kwalōm lata, katō wendō attrabig lata; pōs ñimuiwein kōn kerriguba.

²³ Katō ñimbe Cristoielō kōben, Cristobe Tiuswein kōn.

4

Cristo nōashib karua ōriilō nōm marōb kuilan waminchibig

¹ Ñimbe mutōgucha namune Cristoi maramigwan marōb, katō Tiuswei tru mu asiimīg sōrig pōnrrabigwan nam asha marōb, kusrennōb pōnrrōnrai pōnsrailō kui, namune ka treetō isua tōgagōrrunrigay.

² Pōs tru maramigwan nōm asha marōb kōnrai pōnsrainabelōbe mōitōgucha nui mariilōyu chi isumgaig marōbelō kōnrrain kōn.

³ Nane naimburappe, chi menrra isumōtan, ñim kui, kabe yu piraelō mugōben tru maig kōnrrabigwan asha marōb purrabelō, truilō kui, nan ‘ñibe ōyeeg, ōyeeg marōbig kōn’ tainab pasramīg. Kaguende nabe naasiitōweinguen ‘ōyeeg, ōyeeg kur’ chimur.

⁴ Pōs nabe naimburappe, nai manrraabe chi kalō marig kebachibiibe chigaig pasrar. Inchendō na treeg pasraitōga ‘chi kalō marmīg kur’ tamig kaagōn. Kaguende nan maig kōnrrabigwan asha marōbiibe Señor, nō kōn.

⁵ Inchawei treeg kōbene, treeg maramig pumōwatōbe ‘ñibe ōyeeg, ōyeeg kuin kōn’ chib, treeg kui mara kōrōmarmōtay. Muniiray Señor arrumnegatig. Tru sōrig pōnrrabig lōstōyuelan nōbe tōryu wesrawa, mōguelō nōmui manrrōmerayu chi martrab isua tōgagūilan kuragutchun. Inchen mōitōgucha Tius tabig wamindig kōmigwan utōnrrun, nōm maig marig kōben, treekke.

⁶ Nai nunelō, iigwan kerrigu ōyeeg pōrōppe, Apoloswanba, nanba asha kusrenrai indig kōn ñimuyasig tab kōnrrai, ñim namun asha kusrewa, pōrig maig chibigwan purab marōb pōnrrōmōnrraimba, kanune kaig kōn chib, kanuingatōgōba inchib ñim truba mōg inchib nōrreelō misrōb pōnrrōmōnrraimba.

⁷ ¿Ñun mu kui nebua asig kōnrraima ñune mu treeg mara pasrta? ¿Tius tranigwan utiimībe ñibe chi tōgagugu? Inchen nō tranigwan ñi uta tōgagūig kōbene, trube, ¿chindimbarre mōg inchib nuig misrku, tranigwan uta kōmōwa lata?

⁸ ¡Paare, ñim waachaalleelōbe! Yandō ke newanelō, katō ñimbe yandō chiyutōgucha palōmīg ke newan tōgar kōppeendi, ñimbe namun palain kōmō, yandō reymera, yandō ñimdō ke tsabō asha karubelō. ¡Kan waachaalleelō! Ñim isa kōmōtō, reymera kua, ke ñim karub pōnrraimbe, namgucha treetōweim pōnrrōnrrab, ñimba ke amōñigasamig kōtan.

⁹ Pōs nam Cristo nōashib karua ōriilane yandō wendau ke sabbesrō melab lataig treeg pōnrrōnrai pōnsrailō ker, yandō kwanrrai wesrawa pōnsrailan latawei. Pōs nambe yu pirau mayeelai merrab misagashib srua kuilō kōmig kōtan, ángelesmera lata, misaamera lata.

¹⁰ Nambे Cristoimburbakurri ke chugūinguen mōrmeelō lataitō kōben, trune ñimbe Cristoimburbabelōyu purō kusrebelō latailō kōn. Nambे ke itaptō kaizheelō kōben, trune ñimbe purō mur chibelō latailō kōn. Ñimbe tabelō kōnmab asiilō kōben, trune nambe kaasiilō ker.

¹¹ Pōs nambe mōin kwalōmgatig parōgwai mōrōb, pi mulgwai mōrōb ōyeeg nebuig meler, asru kemig truburab kōmuelō, ichabeta kōrriindiilō, katō chu waramig ya kaweyelō.

¹² Nambe namui tasiimeratøga muraara, muraara marøbelø ker. Namune trømbøig tsalø wamøben, namgurrimbe nømune mayanguen tabig nebuilø kønrrai inchibelø ker. Namun kaig maringucha, namgurrimbe awentabelø ker.

¹³ Namune kailø kōnmab ashchai isa waminchen, namgurrimbe maig kōbash inchimø, tammay løtabelø ker. Nambe mōi øyan kwalømgatig yu pirau yandø kaasha kōrrømarig chilliirøsr kōreibig latailø ker, mayelai kaasi shau.

¹⁴ Nabe ñimun iigwan pøroppe, ka kōrig martrab inchimøtø, masken tabig melønrrai waminchar, nai undaaraig ureemera latailø kuimba.

¹⁵ Pøs ñimbe Cristoimburabigu kusrenanøbeløbe diez milburab tøgagúindøgucha, kan mōskai lataibe kandø tōga kōn. Kaguende Cristo Jesúsweinuube Tiuswei tru tabig srø wamgurri nabe ñimuimbe mōskai misrig kōn.

¹⁶ Inchawei nabe ñimun øyeeg marøb melørrunrigay cha waminchar, na maig marøbig kōben, ñimgucha treegwei marøb kōnrrai.

¹⁷ Inchawei nabe Timoteowan ñimuimay ørig kōn, nai undaaraig nusrkai lataig Señorwan maikkucha tarømisrmø megabigwan. Nøbe na Cristo Jesúsweimburab maig marøb uñibig kuigwan ñimun isunanrrun, na chutøgucha iglesiamørig maig kusrenanøb yailan.

¹⁸ Inchen ñim mōiløbe na ñimun ashchab arrumønrraitamab purø nørreelø misrøb møg inchibelø misrin kōn.

¹⁹ Inchendø nan Señor inrrain kōbene, peba ñimun ashchab arrua, nøm truba truba nørreelø misrøb wamindiilan ashmøtø, tru nømui marøb kuigwan asamønrrun.

²⁰ Kaguende Tius nø ashib karub waibe wamindigu pasrømøtø, maramburab marigu pasran.

²¹ ¿Nabe ñimuimay tsig srua arrumig palain køgueh? ¿Kabe undag kōbitøga larrø tammay waminchab arrumig palain køgueh? ¿Ñimbe mōigwan palaingøgue?

5

Møgueløba, ishumburmeraba trømbøig marmumigwan waminchibig

¹ Ñimui utube ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb kuigwan truba wam kōn, ñimui utube mōikkøsrønbe panabusrandøwei pera tsuin kui, judíos kōmeelø Tiuswan ashmø misaameraguen kan øyeekkatig trømbøig maramigwane purø trømbøig kui asha treeg marbasimigwan.

² ¡Trune treeg kōmnebe ñimbe chi kōmui lataig nørreelø misrøb ka møg inchippe pønrran! ¿Ashene, øyeeg pubene, ñimbe isuig kishibguen pønrrømø, chindah? Tru øyeeg kaig marøb mōwane ñimui utugurrimbe wegutchai inday.

³ Pøs nabe ñimba kōmøtø, nai asr pasraigube yabsrø nøøø pasraindøgucha, nai isuigube ñimba pasrøwa, tru treeg kaig marøb mōwane nun maig itø attrabigwan treeg kōnrrai kōrrømara pasrøbguen inchar, na ñimui utu pasrøwa lataitøwei.

⁴ Namui Señor Jesucristoi munchiyu ñim tulundzunøben, na maig isubig kuigube ñimba pasrøben, Señor Jesúswei maramburab maramig truyu pasrøben,

⁵ tru larrø kaig marøb mōwane Satanás nø tøgagønrrai pasrtrigay, nui asrwan pinisaig kōnrrai, Señor arrub kwaløm nui espíritune kaigyugurri wesraig kōnrrai.

⁶ Ñim nørreelø misrøb waminchib pønrraibe chi tabig kōmøn. ¿Ashmeelø kōtirru, harinayu levaduran lamøtø pusriitø maya sōmarigwan larrøb pulingarubig kui?

⁷ Tru kōlli levadura lataig tøgagúigwan wegutsay, harina sōmarig chi levadura larriimig latawei ñim chishelø kōnrrab, ñimbe yandø chabguen treelø kuig kōppe. Kaguende Criston, tru namui Pascua Fiestayu Ubisha-unø kweetsamig kōbigwane namuimburø kweetsig kōbig kōn.

⁸ Inchawei nambe tru Pascua Fiestan marøppe, tru kōlli levadura lataigwan tōga marøb kōmøgun, tru kaig martrabgøba isub, chine trømbøig maramigwangøba isub indi levaduran. Treeg kōmøtø, tru pirri chi levadura chigaig lataitøga fiesta margun, tru pirriyu chi lindsaimig chi sōrig chigaig, ciertongue.

⁹ Nabe ñimun kilgayu pøroppe, asrtøga trømbøig marøb ishumburmeraba, trømbøig marøb møgueløba linchimøtay cha pørig kōn.

¹⁰ Inchendø nabe iigwan trenchippe, yu pirau tru Tiuswan ashmø misaameran truilaimburab waminchimur; tru ishumburmera lata møguelø lata trømbøig marøbelan, tru larrø pareelan, chi isa kōben an nila wesrabelan, katø chiwangøben kan tius kui lataig inchibelan. Pøs treeg misaameraba kerriguwan linchimumig kuimbe, trube, ñimbe yu piraugurrimbe webambam neubsrinrrun.

¹¹ Pøs nabe ñimun pøroppe, 'ñimui nuneg kur' chib pasrøbendø, menda ishumburba trømbøig marøptiig, larrø pariig, katø chiwan kōben kan tius kui lataig inchibig, kabe

isa waminchib wam kusruptiig, mutsiiraptiig, purø may isa nila wesraptiiba, øyeeløba lindamig kømøn cha pørar. Treeg inchibiibabe mabguen lincha mamumig køn.

¹² ¿Pøs nagan Tiuswei misaamera kømeeelø nøøreelan kabe na asha marøb pasramig kuitarru? ¿Tru iglesiyuelan asha maramigwane ñim maramig kømuitarru?

¹³ Kaguende Tiuswei misaamera kømeeelø nøøreelane maig kønrrabigwan Tius nø asha martrab kuinrrun. Inchendø: “Tru ñimui utu tru larrø trømbøig marøbigwane ñimbe wegutsamig køn” cha, trenchibig køn Tiuswei wamwan pørigube.

6

Tiuswei ureemera ambugurri, igurri aleguiyab

¹ ¿Maig marøb pønrrabelø kuaasamø, ñim møikkøben Cristogurri nui nuneeba aleguiyam laig tøgagua, Tiuswei misaamerainug kømøtø, tru sølgandø tabigwan marmeelaisrø tru kwayam laigwan ‘tamara kettra’ chib, treeg inchib pønrrørrappe?

² ¿Ñimgan ashmeelø køtirru Tiuswei misaamerabe yu pirau misagwan maig asha maramigwan nømguen asha martrabelø kui? ¿Inchen yu pirau misaameran treegwan ñimguen asha martrabelø købendøbe, trube, chigøben kwayam lailø yandøzhig pub arrubigwane treetøwei asha martrab kaimabelø kø chindah?

³ ¿Ashmeelø køtirru ángelesmeranguen maig asha maramigwan nam asha martrabelø kuibe, mas yu pirau chigøben pub arrubigwandøbe chinchä asha marmønrrab kø?

⁴ Inchawei tru kwayam lailø yu pirau chigøben pub arrubigwane iglesiyuelø kømeeelan ¿mandøgurri truilan asha martrai pønrsøbelø køh?

⁵ Nabe ñimune kørig purøtrab trenchar, tru nunelai utu kwayam lailan maig kuigwan paya ashib martrabig chigúi mørøb isum kusrebig ñimui utube, ¡paare! ¿ni kandøguen mu kaagø chindah?

⁶ Inchen kan treeg martrab isui urasbe kan nuneebe katøgan nuneeba kwayam lawabe, juezmeran ‘tamara kettra’ chib, eshkaab ambubelø køn Tiuswan køremø misaameran.

⁷ Ñimbe ñimuimburappe chiguen kømø, yandø newan kegørra pønrran, ñimui ututøwei øyeeg kwayam lab pønrraikkurri. ¿Trembe ñimun sølwan marmø kalø marindøgucha, treegu ka puraambub melamdiig kømø, chindah? ¿Ñimun isa wamincha nilindøgucha, trembe ka awentamdiig kømø, chindah?

⁸ Treeg inchibelø kui urasbe sølwan marmø ñimguen kalø marøb, isa wamincha nilamba inchibelø køn, kan trutøgucha nunelandøwei.

⁹ ¿Tius nø ashib karub waigwan tru sølgandø tabigwan marmeeløbe tru ketig utamigwan utømønrrabelø kui ashmeelø kø chindah? Ñimguen ñimdøwei kegørrab pønrrømøtay: møguelø lata, ishumburmera lata trømbøig marøbeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchibeløba, itøluløpteeløba, møkkølig købendø ishug lataig inchibeløba, møgueløbe møgueløasiyaitø, ishumburmerabe ishumburasiyaitø trømbøig marøbeløba,

¹⁰ nileeløba, larrø pareeløba, mutsiirapteeløba, isa waminchib wam kusrupteeløba, purø may isa an nila wesrapteeløba, tru Tius nø ashib karub waigwan truiløbe ketig utømønrrab kui.

¹¹ Ñimgucha møiløbe merrappe øyeeløwei inchibelø købig køn. Inchendø mømibe yandø chishtø pillmailø, ñimbe Tiusweyasiitø tarømariiø, chi kaig kømeeelø lataig tabig kørrømariiø køn, Señor Jesucristoi munchiyuba, namui Tiuswei Espiritugurrimba.

Asrbe trømbøig maramigweyasig kømøtø køn

¹² “Chiwandøgucha nan meriimig, na ka maramdiig købendø”, kerrigubabe chi purugunrrabgailø køn. “Chiwandøgucha nan meriimig, na ka maramdiig købendø”, na treeg marøb megamig kønrrai na øyeeg marameløyu ni møyutøgucha truig srua yaig pasrønrrabgucha kømur.

¹³ “Mamibe patsauweyasig køben, patsøbe mamigweyasig køn”. Inchendø Tiusbe mønundøgucha i pabaløwanba chigaanrrai pinishinrrab køn. Asrbe ishumburmeraba, møgueløba trømbøig marøb tøgagømigweyasig kømøn. Treeg kømøtø, asrbe Señorwein køben, Señorbe asrweyasig køn.

¹⁴ Pøs Tiusbe Señorwanma katøle øsig kønrrai kusraig køppe, namungucha katø treetøwei øsig kømig kønrrai nui maramburab mariitøga kusranrrun.

¹⁵ ¿Ñimgan ashmeelø køtirru, ñimui asrmerabe Cristo asrutøwei pønrrabelø kui? ¿Inchen nabe Cristo asru pønrrabelan wesrawa, kan kaig ishug nui asrwan anwei yanøbigweinug kandø misrtrai mara, truyu pønrsønrraitamaguh? ¡Managuen treebe kømønrrun!

¹⁶ ¿Kabe ashmeelø køtirru, tru treeg kaig ishüba kandø misra kaig mariibe, yandø kan asrtø lataig kørrømisrig kui? Kaguende trenchibig pørig pasran: “Tru pailøbe kan asrtø kønrrun” cha.

¹⁷ Inchen mōikkōben Señorba kandø misriibe, nõba kan espíritutø køn.

¹⁸ Ishumburba, mōgueløba trømbøig maramigugurrimbe wegørray. Mōguelø katøgan chinetø kalø mariiløbe nõmui asrutøwein kømøtø, nõøø køn. Inchen ishūba, møøba asrtøga trømbøig mariibe, nui asrwandøwei trømbøig maran.

¹⁹ ¿Kabe ashmeelø køtirru, ñimui asrbe Espiritu Santo nõ kebya pasraig tab ya kui, ñimuinug pasrabig tru ñim Tiuswan uti Espiritu? Ñimbe ñimdøwei ñimuyasig kømøn.

²⁰ Kaguende Jesucristo nõwei penilø køn. Inchawei ñimbe ñimui asrtøga Tiuswan maya nuguen tabig indig kønrrai maray.

7

Kasharawarbe maig kømigwan waminchibig

¹ Trube, mōimbe ñim nan kilga pøra paya ørig købigwan trencha løtønrrab inchar: Pøs tab køn cha, kan møg kasharamø, nõtiig kømig.

² Inchendø ishumburmeraba, mōgueløba purø trømbøig marøbelø kuikkurri, mōgueløbe møitøgucha nui srain tøgaisig kømig køben, ishumburmerabe møitøgucha nui keg tøgaisig kømig køn.

³ Pøs keebe srawei asrwan tab kønrrai maramig køben, sraimbe nui kewe asrwan tab kønrrai maramig køn.

⁴ Kaguende sraimbe, nui asr kuimba nuimburaptø tøgagømig kømøtø, keg nõ asamig køben, katø kekkurringucha nui asr kuimba nuimburaptø tøga kømøtø, srai nõ asamig køn.

⁵ Inchawei tru ñim Tiusba wamindamigutø kebamrrab, kan maya yanagatig ñim pailø lata tru treegwan marmønrrab wamincha kømøwabe, kanikkurri kanikkurri asrwan tranmønrrab inchimung køn. Tiusba wamindamigwan chab wamincha, trugurrimbe ñimui asrwane katø treetøwei tranamig køn, tru treegwan marmuikkurrindø Satanás ñimun kegørrørkønrrab chigøben mara ashmønrrai.

⁶ Nabe iigwane ka øyamay maramdiig køn chatø eshkar. Ke treeg maramig køn cha, karua pasrmøtø.

⁷ Pøs maya mōgueløba na lataitøwei nõmdeelø kuimbemab isur. Inchendø møitøgucha tru nõm trendø treeg kømigwan keta tranig uta tøgar køn Tiusweinukkurri arrubigwan, møibe øyamayig købene, katø møibe peemayikke.

⁸ Nõmdeelanba, piudameranbabe trendamønrrun: Na lataitøwei natø kørrømisrimbe tab købsruinrrun cha.

⁹ Inchendø kaig marmø uñbig uñchab kaimabiibe, kaig marøg købitø ke chinsraatø inchib uñbigunriibe kasharaikken søl kønrrun cha.

Kasharawarbe petiyamumig

¹⁰ Inchen kasharawarmerane iigwan karua pasrar; na karua pasrig kømøtø, Señor nõ karua pasrig køn: Sraimbe kewane kuchimumig køn cha.

¹¹ Inchen srai kuchippe, trube, nõtø tsumig køn. Trengømuppe, nui keeba katøle tammay kørrømisra lindamig køn. Inchen keebe nui srawane tarømisrøb kutsamig kømøn.

¹² Inchen katøganelane Señor trendaig kømøtø, naimburab na trendamønrrun: Mōikkōben kan nuneg, nui sraimbe Tiuswan køremíig pera kua, nõ ka lincha meganrrab megabene, keebe tarømisrøb kutsamig kømøn cha.

¹³ Inchen kan srai, keebe Tiuswan køremíig tøgagua, nõ ka lincha uñchab inchene, sraimbe tarømisrøb kutsamig kømøn cha.

¹⁴ Kaguende tru keg Tiuswan køremíibe nui sraingurri Tius kaasiimíig køben, katø Tiuswan køremø sraimbe, nui kekkurri Tius kaasiimíig køn. Pøs treeg kømumibe ñimui ureemerabe kaiba lindig købsruen, mōimbe yandø Tius tabig kui asilø køn.

¹⁵ Inchendø mōikkōben tru pailøyu Tiuswan køremíig tarømisra ibene, ka ibasamig køn. Pøs øyeegube, kan srai lata, kan keg lata Tiuswan kørebeløbe imønrrai inchib ke treegutø melønrraingucha pønsrailø kømøn. Kaguende Tiusbe ñimun wamappe, chi isumø pishindø tab waramig kønrrai wamig køn.

¹⁶ Pøs, ¿ñi sraimbe ashtirru, ñi ñui kewan inchippa kaigyugurri wesram kønrrab kui? Kabe ¿Ñi kekkucha ashtirru, ñi ñui srawan kaigyugurri wesram kønrrab kui?

Tiuswan ashibig maig kømigwan waminchibig

¹⁷ Inchendø ñim mōigwandøgucha ñimun Señor maig uñchai marig køben, treegutø unamig køn, tru ñi Tiuswan nebua ashib uras maig købig kuibe, trumaytø ka unamig køn. Chu iglesiamerayuelandøgucha iigwan øyamay marøb kønrrai nabe treeg karua pasrar.

¹⁸ ¿Tru ñui isubigwan Cristoinug pasra tøgagønrrai wamab uras yandø circuncidaweikken købig køtirru? Trube, circuncidaweig kømønmb ashchai inchimøta. ¿Ñim mōikkōben ñui

isubigwan Cristoinug pasra tógagónrrai wamab uras asru circuncidamíig kóben wamig kótirru? Trube, treeg marmíig kóbig kuabe, circuncidanrrab inchimóta.

¹⁹ Kaguende circuncidaweig kui chi kónrrab kómówei, circuncidamíig kui chi kónrrab kómówein kón. Tius maig maramigwan martrai pónsrailan móra marig, trube tabíig kón.

²⁰ Tius ñimun wamab uras mótógucha ñim mailó kóben, treeg wamiilóbe, trumaytó ka kórromisramig kón.

²¹ ¿Tru ñun wamab uras karuindiig megabig kótirru? Trube, trunune chi isumóta. Inchendó ka karuindó megabig kómónrrab indamdiig kóbene, trube, treegwan mar.

²² Inchen karuindiig megaben Señor waminabiibe, Señorweimburappe yandó webya pasran. Inchen kató treetówei ka karuptó srua kuig megabig kómótó, nuimburab uñen waminabiibe, Cristo karuindiig meganrrabig kón.

²³ Kaguende ñimbe Tius nuwei peniiló kuig kóppe, mógueló karuindiig melabeló kómótó kuy.

²⁴ Inchawei, nai nuneló, ñim mótógucha ñim maigu pónrróben wamiilóbe, Tiusba treegutó ka kórromisray.

Nómdeelan wamindig

²⁵ Inchen tru kasharameeló nómdeelaiburappe, Señor nó karua pasriibe chigagur. Inchendó Señor nan lastima asigwan nebua tógagúkkurri, na maig taigwan ñim treeg kuitamab isumdiig kuinawa, naimburab ñimun óyamay maramdiig kón chinrrab inchar.

²⁶ Pó s mói ya óyeeg chineté isumdiig kóbene, maig pasrabiibe trumaytó kórromisramig sól lataig kui ashar.

²⁷ Inchen ñi srain tógai kuabe, trube, tarómisrtrab inchimóta. Kabe chi sraingaig, ñitiig kuabe, trube, srai tógagónrrab lamóta.

²⁸ Inchendó ñi kasharaikkucha, chi kaig marig kómówein kóben, kató kan srusró kasharaikkucha, chi kaig marig kómówein kón. Inchen kóben tru kasharabelóbe chineté nebuig pónrramig arruben, isui melamig kónrrab kón. Pó s nane ñim treeg nebuig melai ashmuinrrabna kótan.

²⁹ Inchendó nabe, nai nunelan, ñimun trenchinrrab inchar: Srabe kwalómmera pumibe puró landóram pasran cha. Ilandózhig pasrabigwan Tiusweimburabigwan martrab, sraló tógarbe sraló tógar kómówa lataig pónrray.

³⁰ Inchen truba isui kishib melabelóbe isuig kishib pónrrómówa lataig pónrróben, truba kasrag pónrrabelóbe chi kasrag pónrrómówa lataig pónrróben, chigóben penabelóbe chigucha penómówa lataig pónrróben,

³¹ kató yu pirau chine kóbigu tab kui mórób amónibelóbe ke truitó srua yailógucha amónimimig kón. Kaguende yu pirau óyeeg pasrabiibe ka pureb arrubiitó kón.

³² Nane ñim chigucha chi isumikkaig treeg amónaimbebab kótan. Kaguende kan kasharamíig nótiibe Señorweimburabigwan katóguchinguen isun, Señor tab kui wanrrai maramigwan.

³³ Trune kasharaweibe yu pirau chigóben kóbigwan mas isun, nui srawan mandó tab kui wanrrai maramigwan.

³⁴ Incha nó chi martrab isuibe pabaló, pabaló isuim pasran. Inchen kan ishug kasharamíig, nótiig, kabe kan srusró nótiibe Señorweimburab marób megamigwan mas isun, nui asru lata, nui espíritu lata Señorweyasiitó kónrrab isua. Trune kasharawa ishuube yu pirau chi kóbigwan mas isun, nui kewan mandó tab kui wanrrai maramigwan.

³⁵ Iigwan na Kerrigu ñimun trenchippe, ñimundówei tab kónrrai trenchar. Kabe ñimun ke truyutó ilósrka melónraingucha inchimóta, masken mumay amónamigwan treeg marób amóna, Señorweimburabigwan tab chi ilósrkaimíig marób melamig kónrrai inchar.

³⁶ Inchen mu móbba kimó srusran kan móg kasharanrrab misraig, nó tab marmurab kórig isub, kató tru srusrógucha yandó kóligwein kóben, treekkurri móbbe yandó kasharam kui ashabe, trube, maig maramdiig kóben treeg maramig kón. Treebe chi kaig marób pasraig kómótó kón. Ka kasharay.

³⁷ Inchen kan móg nui manrrau nó maig isuigwane treeg martrab kandó isua pasrabig, kató nui asru maig maróg kóbig arruben, truíg mumaygucha srua irramamó, tru nó maig isua tógagúigwan isua móra tóga pasrówa, tru srusróba kasharamónrrab nó treeg isua pasrabiibe, kasharamuíg sól kón.

³⁸ Inchawei tru kasharanrrab misri srusróba kasharaig sóldówein kóben, kató kasharamuibe mas tabguen kón.

Piudameráimburab waminchibig

³⁹ Keg ósig uñene, sraimbe nóóró kónrrab kómó, kandó kón. Inchen keg kwabeneguende, yandó nuin kuin kóben, mubagóben ka kasharamig kón, Tiuswan ashibiibabe.

⁴⁰ Pøs na isiube øyeeg køn: katøle kasharamø, nøtø kørrømisrikken, mayanguen tab kønrrab kui. Nagucha Tiuswei Espiritun tøgagurmab isua, trenchib pasrar.

8

Cierton tius kømeelan trani yaumeran mandø indamigwan waminchibig

¹ Animalmera kweecha tru yauwan taska mari tiusmeran trana pønnsraigweimburappe nambe mayeeløba nebua ashibelø ker. Pøs tru nebua ashib kusreibe ka nørreelø misrøb pønrrønrrai maren, trune tru undag købig Tiusweinukkurri arrubiibe Tiusweimburabigu nørøram purugubig køn.

² Møikkøben maitøguen nebua ashibig kurmb isubiibe, tru maig kuigwan tab nebua asamigwane katøgucha tab ashmø srø køn.

³ Trune møikkøben Tiuswan undaguigwane Tiusbe nune mu kui nebua asan.

⁴ Trube, tru taska mari tiusmeran pønnsraig yaumeran maigweimburappe ¿mandø chinrrab? Pøs tru taska mari tiusmerabe yu piraube chigucha kømeelø kui nambe ashibelø ker, katø Tiusbe nøtø kandø kui.

⁵ Pøs srømbalasrø lata, pirau lata tiusmera cha wamiilø møiløggøben købwei indan ('tiusmera køn' cha, wamiiløba, katø chiwandøgucha nøm karub purrabelø cha wamiiløba truba nørø køb lataitøwei).

⁶ Treeg kuingucha, namuimbe Tiusbe kandø nøtø køn, tru Møskai. Tru chigurrimbunø arrubiibe nuinukkurindø arruben, katø nambe nuyasig øsig amøner. Katø Señor Jesucristo kandø køben, chitøgucha købiibe nøgurriwei pønrrøben, namgucha nøgurriwei øsig amøñibelø ker.

⁷ Inchendø mayeeløbabe iigwane chigúi nebua ashmeelø køn. Møiløbe katøgucha tru taska mari tiusmeran tøgagøm kusreelø købig kua, tru mamimeran mappe, tru tiusmeran trani mamig kønmab isua mabelø køn. Incha tru nømui isub kebachib pasrabigu kullaguelø kuikkurri, yandø kaig mararmab isub kørrømisrøbelø køn.

⁸ Pøs mamibe Tiusweinug nam katøguchi kemalla pønrramig kønrrai marmøwei, katø nam tru mamuikkurri mas kailø misrtrab kømøwei, kabe nam truigwan maikkurri mas tabelø kønrrab kømøwein køn.

⁹ Inchendø ñim tru chi kalø kønrraitamab isumikkaig marøb tøgagüigwane kullaateeløbe truyu srurrengwanrrain kømøtø ashiptø maray.

¹⁰ Kagen møikkøben nui isub kebachib pasrabigu kullaatiig tøgagü, ñi tru maig kuigwan yandø tab nebua ashib kusrebig, tru taska mari tiusmerai tab yausrø ñim mab wai ashabe, ¿nøgucha tru taska mari tiusmeran trani mamimeran ka manrrurmab isumønrrab køh?

¹¹ Inchawei tru maig kuigwan ñi nebua asha kusrewa tøgagüig, truiikkurrindø kan nuneig kullaatiibe yandø kebeña, pinab pinønrrun, Cristo nuyasig yamba purøgwaig købigwan.

¹² Inchawei øyamay tru nunelan kaig marøb, nømui isub kebachib pasrabigu kullaguigwan kørriincha kørrømarøb pønrrappe, ñimbe Criston kaig marøb pønrran.

¹³ Inchawei mamibe nai nunewan kebenøsrkamitø kønrrab købene, managuen nabe yauwane mamumønrrun, nai nunewan ka srurrengwangerumønrrappe.

9

Cristo nøashib karua ørig maig marøb pasramig

¹ ¿Maig maramdiig køben treegwan maramig nabe tøgagü pasrømbra chindah? ¿Nabe Cristo nøashib karua ørig kømubra chindah? ¿Kabe nabe Jesús namui Señorwan ashmuig kuig kø chindah? ¿Señorweimburab na marøb pasraigu yell kørrømisrøbeløbe ñimwein kømøtirru?

² Pøs møilaimbe nabe Cristo nøashib karua ørig lataig utig kømuinaindøgucha, isa kømøtø, ñimuimbeguende nøashib treeg karua ørig kur. Kaguende Señor nan nøashib karua ørig kui asamdiibe ñimwein køn.

³ Nan møiløggøben 'øyeeg marin køn' chib, payibelane 'oyan køn' chib, kusra løtamønrrun.

⁴ ¿Kabe nam købgan mab, muchib indamig kømuitarru? cha.

⁵ ¿Kabe nam købgan Tiuswan ashibigwan srai mara, pera pønrramig kømuitarru? cha, tru katøganelø Cristo nøashib karua øriiløba, katø tru Señorwei trag nuneløba, katø tru Pedroba, truilø lataitøweingue.

⁶ ¿Kabe naba, Bernabébatøgan namui taska maramigwan elatsamig kømønrrain kuitarru, namui øsig waramig marøb kuigwan?

⁷ ¿Kan suldauma maig kuaasamø nø suldau pasraptøga, chi palabigwan nui andøgatøwei penabiibe? ¿Kan mu kuaasamø uvas tusrmera ellguawa, uvas misren, truigwanguen mamíibe? ¿Kan mu kuaasamø kabramerane ashib tøgagøbendø, pitsøn sunna muchimíibe?

⁸ Kabe na øyeeg chib pasrappe, ¿møguelø isuimay trendaig tamagueh? ¿Tru maig maramigwan martraí Moisés ørikkucha treetøwein chibig kømuitarru?

⁹ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguma øyeeeg chibig pørig pasran: Kan wey tirigun kwattraí itøbunab megabigwane mabashig kømub pusalgutsamig kømøn cha. ¿Kabe Tiusbe weymeran isua trendaig kø chindah?

¹⁰ Øyeeeg chippe, ¿namuimburab trendaig kømønrrab kø chindah? Pøs namuyasigwei pørig kuig køn. Kaguende pírowan arab megabiibe mamuitamab isuawei kwallib megaben, katø mugøben tirigun kwattraí itøbunab megabiibe tru misrigwan manrrab isuawei marøb megan.

¹¹ Inchawei nama ñimuinug Tiusweimburabelan ellmarig købene, trube, ¿ñim chigøben tøgagúigwan maitøguen nam utamig menrra indig kønrrab kø chinderah?

¹² Tru kaneløma nømui chi palabigwan ñimun utambuawei utig købene, ¿nambe treetøguen kømø, utamigwein kømuitarru? Inchen køben, nambe tru treg utamigwane manuguen treebe marmuig køn, Cristoí tabig srø wamwan chigøben iløsrkøbelø pønstrømønrrab, chigúindøgucha ka puraambub melaig køn.

¹³ ¿Ashmeelø køtirru, Tiuswei yau marøb melabeløma truyugwan maben, katø Tiuswei alтары marøb pønrrabeløbe truyugwan mabelø kui?

¹⁴ Inchawei Señorbe treetøwei karua pasrig køn, Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøbeløbe trutøga øsig warønrrain cha.

¹⁵ Inchendø øyeeeg maramdeelø kuindøgucha, nabe manuguen trunune marmuig køn. Katø iigwan na pørbøgucha, nan treg martraimab isua pørmur. Pøs na chi treg marmøwagurri na øyeeeg purø tab kui mørøb møg inçhib waminçhib pasraigwan nan mugøben kerramøwatø, kwamikken søl kønrrautan.

¹⁶ Pøs Tiuswei tru tabig srø wamwan na eshka kusrenanøb pasraibe nainetø møg inçhib waminçhib pasramig kømøtø køn. Kaguende nane truigwane martraim pasrig kur. ¿Pøs Tiuswei tabig srø wamwan na eshka waminçhimuinaisruandøbe, nane maig kuaasamø!

¹⁷ Inchawei maramigwan na naashib martrab isua marabe, truburø utamigwane utamønrrun. Inchen treg kømøtø, ke nan trunun martrai inçhendø marinaisruandøbe, trube, tru karua pasrigwan ka marmøn chimønrraindø marig kørørrmisrrun.

¹⁸ ¿Pøs trube, tru na marøb pasraimburø utiibe chi kønrrab kø? Na Tiuswei tabig srø wamwan eshka kusrenanøppe, truburø chi tranrrain kømø, na ka yandø waminçhib pasraig, truig køn, tru Tiuswei tabig srø wamwan waminçhib uña, na miambuawei miamigwan treg utab pasrømø kagøbasig.

¹⁹ Nabe mu karuig megamúig kuagucha, nabe natøwei mayeelø karuindiig meganrrab pasramisrar, maya nebuingatig Cristoyasig misag nørø nebua tøgagønrrab.

²⁰ Nabe judíosmerai utu uñippe, kan judío lataitøwei uñibig kur, nøm Criston nebua ashchai martrab. Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig truig ke nø karuig natøweinguen ke treg pasrømuinaindøgucha, tru pørig maig chibig køben treg melabelai utube, trube, tru pøriilan marøb megabig lataig uñibig kur, tru pørig maig chiben treg melabelan Criston nebua ashchai martrab.

²¹ Inchen Moisés pørigwan tøgagømeelai utube, treetøwei nagucha chigaig lataitøwei uñibig kur, tru maig maramigwan pørig chigaig melabelan Criston nebua ashchai martrab. (Tius maig maramigwan martrai pørigwan na chi asamig chigaig kønrrab kømøtø, Cristo maig martrai karuigwan trunun nabe marøb megabig kur.)

²² Kullaateeløbabe nagucha kullaatiig lataitøwein pasrabig kur, tru kullaateelan Criston kønrrai martrab. Mu misaamerabatøgucha, nøm mailø køben, treg kønrrab inçhibig kur, møilandøguen chinchagøben kaigyugurri wesranrrab.

²³ Iigwan na kerrigu øyeeeg marøppe, Tiuswei tabig srø wamgurri øyeeeg marøbig kur, truyugurri purø tabig tøgagig arrubigwan nagucha trunun tøgatø utønrrab.

²⁴ ¿Ashmeelø køtirru misaamera nørø tulaamba ashib purrainug møg kanab luldashçhab luløbeløma luløppe, søteeløbawei lulendø, tru kanaigwan utabiibe kandø købig kui? Inchawei ñim luløppe, tru kanawa utamigwan Tius tranig utønrrurab isua lula.

²⁵ Inchawei møikkøben treg lulameløyu kebya pasramisrøbiibe, chiyutøgucha nui asr maig marøg køtanmaptø marøb megamøn. Pøs truiløbe kan corona ka petø minçhib pinønrrabigwan utønrraptø treg maren, trune nambe corona manuguen minçhib pinønrrabig kømúigwan utønrrab Tiusweiban marøb meler.

²⁶ Inchawei nabe luløppe, chu pumgúinguen mørmubendø, luløbig lataig luløb megamøwei, katø kan kwayabig nøørotø, nøørotø kurrøb kwayab lataig pasrømøwei inçhar.

²⁷ Treg kømøtø, nabe naasiitøwei nai asrwane purø murigu purayam kusrenrrai kusrenanøb ke tregwan kønrrai inçhibig kur. Inçhippa na katøganelan eshka kusrenanøb pera pasrøwa, natøweinguen kaiman tainab megamønrrappe.

10

Taska mari tiusmeran Tius kui lataig mara tøgagomumig

¹ Nabe, ñim nai nunelan, tru merrabsrø namui kølli misag, judiosmera, mayeeløba wañi umbu melab, katø mayeeløba mar Rojoyu larraambub indigwan pesannamø, isua kønrrai inchar.

² Incha nømbe mayeeløba tru wañimba, marba pinøgasrøb pinøbuliilø kuikkurri Moisésba kanbalatø pønrran.

³ Incha katø treetøwei mayeeløba Tiusweimburab mamigwandøwei mab,

⁴ katø mayeeløba Tiusweimburab piwandøwei muchib indig købig køn. Kaguende tru nu srug nømun lincha ibig Tius tranigugurri webarrub piwan nømbe mutsig køn. Inchen tru nu sruube Cristo kuig køn.

⁵ Inchen treeg amrruig kuindøgucha, misagwane Kerrigu lutauwan Tiusbe chi tab kui ashmuig købig køn. Incha nømui asrmerabe mu misag warab waraimønug truørø kwaig waramig nebuig køn.

⁶ Øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kønrrain kuig køn, nam ke chinchimmørø inchib chigøben kailan isub pønrramig kømønrrai, israelitasmera ke chinchimmørø inchib isub pønrrab lataitøwei.

⁷ Pøs nøm møiløgøben chiwangøben kan tius kui lataig inchibelø lataitøwei marmøtay ñimbe. Pøs tru uras nøm øyeeg marigwan treeg chibig pørig pasran: “Tru misaamerabe manrrab, mutchab purramisra, trugurrimbe pailamburab pailanrrab kurrig køn” cha.

⁸ Katø nambe menda møgueløba, menda ishumburmeraba namui asrtøga trømbøig marøbelø kømumig køn, tru møiløgøben truilø treeg marøb latawei. Incha treekkurri kan kwalømyutø misaamera 23.000 kwaig købig køn.

⁹ Katø Señorwangucha ke chinchibig køtamørtrab kaig inchimumig køn, tru møiløgøben truilø ke chinchibig køtashchab inchibelø latawei. Pøs truiløma ulmera tsatsiilø kwamig nebuig købig køn.

¹⁰ Nilø waminchib ñimuinetø namig, Tiuswan mulla mørmtøtay, tru møiløgøben truilø treeg marøbelø lataitøwei. Truilanma tru kweechib ángel arrua, nømune pinisaig køn.

¹¹ Israelitasmeran øyeeg pureppe, nam trunundøguen asha kusremig kønrrain kuig køn. Incha nam kusremig kønrrai pøriilø pønrran, nam yandø tru srabe kwalømmera pui warab misaamerayasig.

¹² Inchawei møikkøben Tiusweinug yandø ke tab pasrarmab isua pasrabiibe, trube, peñchab kømø, purø tab isua pasrau.

¹³ Ñim kebenøsrkønrrai indinab chigøben puinab pønrraibe, ke mun treeg nebuí asiimig kømøtø, mundøgucha treeg nebuí asig køn. Inchendø Tiusbe managucha nø maig tabig køppe, trendø treeg kua ¡katø! ke ñim kaima melønrraingatikkuha treeg pønrrøbashmønrrun. Ke chinchibelø køtashchab puim pønrrøbene, truguetøtø treegugurri wegørramigwan tøgatø tranøbig køn, ñim kørromø, ka puraambamig kønrrai.

¹⁴ Inchawei treeg købene, nai undaarilø, tru taska mari tiusmeraimburabigwane kerriguwan tarømisray.

¹⁵ Nabe ñimun waminchippe, yandø tab chigúí mørøbelan lataig waminchar. Na wamindigwane søl køtashchab isub purray.

¹⁶ Tru copa mayanguen tabig, tru nam, ‘mayanguen pay’ tain copabe, ¿tru Cristoi ani nangucha kanguelarrøtø lata nøba pønrraig truiig kømuitarru? Katø nam pirriwan pirisha maibe nam kanguelarrøtø Cristoi asru kanbalatø pønrraig ¿truiig kømuitarru?

¹⁷ Kaguende pirrima kandø kuig køppe, nangucha truba nu købendø, nambe kan asrtø ker, pøs mayeeløba kan pirriwandø mabeløgurri.

¹⁸ Tru israelitasmeranma ñimguen isua asay: Tru kweecha tranig animalmerai yauwan mabelø, treeg marøppe, ka yauwandø mamøtø, ¿altarweimburabigwangucha tøga marøb pønrrømuitarru?

¹⁹ Iigwan na øyeeg chippe, tru taska mari tiuswan traní yauembe chi køn chib, kabe tru taska mari tiusbe chi marøbig køn chib pasrømur.

²⁰ Pøs nabe treeg kømøtø, Tiuswan ashmø misaamera judíos kømeeleø tru animal kweecha traníibe Tiuswan kømøtø, kwaimandziimeran tranig køn cha trenchar. Incha nabe ñimune kwaimandziimeraba kanbalatø marøb pønrrømønrrai inchar.

²¹ Ñimbe Señorwei copayugwan trusamba, kwaimandziimerai copayugwan mutsamba inchimumig køn. Katø Señorwei mishatsigúigwan mamba, kwaimandziimerai mishatsigúigwan mamba inchimumig køn.

²² ¿Kabe nambe peg tiuswan keesha pønrramisrøb Señorwane ke larrø namishinrrab inchab kø? ¿Kabe nambe nø lataguen kømø, purab martrapteelø købra chindah?

Chiwandøgucha marøppe, Tiuswan tabig wamindig kønrrai maramig køn

²³ Pø: “Chiwandøgucha meriimíg, ka maramdiig”, købendø, chiwandøgucha lutøgurri maramibe chi tabig kømøn. Pø: “Chiwandøgucha meriimíg, ka maramdiig”, købendø, lutøgurri truiløbe Tiusweimburab nørrøramigube chi purugunrrabgailø køn.

²⁴ Mutøgucha ñuimburabigwandø tab kønrrai lamøø, katøganelaimburab tab kønrrai lamig køn.

²⁵ Yau yanøbyu maig yau yanbashtø ka pena may, ñimui isub kebachib pasrabikkurri chi paya møøb põnrrømøø.

²⁶ Kaguende: “Pirøba, truyu chi põnrrabeløbañau kerriguba Señorweindø køn.”

²⁷ Inchen møikkøben Tiuswan køremíg nui yamay manrrab ñimun amrrunrigay chiben, ñim ambabe, ñimun chi manrrai põnsrøbendø, mamig køn, ñimui isub kebachib pasrabikkurri chi payib purrømøø.

²⁸ Inchen ñimun møikkøben: “I yaumbe tru taska mari tiusmerai kweetsi yaun køn” cha, trenchibene, trube, mamumig køn, tru treeg yaun køn cha eshkabigwan mindisha kørrømarønrrappa, katø trugurri isub kebachib pasrabigu kalø køn chibig tøgagmønrraimba.

²⁹ Inchendø nabe tru isub kebachib pasrabig ñuinug pasrabigwan waminchib pasrømøø, nabe tru katøganiuinuguigwan waminchib pasrar. Na chi ilørkaimíg pasraigwan katøgan møweinug isub kebachib pasrabig nan kalø marøptiig kui mara, chiburø treeg marinab pasramibe chigagø.

³⁰ Mamigwan na Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ cha maben, trube, ñnane chindimbarre ‘kalø marøptiig køn’ tah, tru na ungwa taig mamigwan maikkurri?

³¹ Inchawei mabyu lata, muchibyu lata, kabe chi peg marøbyu lata, chi marigutøgucha Tiuswan maya nuguen tab indig kønrrai maramig køn ñimbe.

³² Pø mu misaamerandøgucha, judíosmeran lata, griegosmeran lata, Tiuswei iglesian lata ka srrengwanrrai marmøtay,

³³ na mundøgucha chiyutøgucha lata tab kønrrai inchib megab lataitøweingue. Nabe naimburaptø tab kønrrai lamøø, misaamera truba nørrøwan tab kønrrai inchibig kur, nøm kaigyurri wesrailø kønrrai.

11

¹ Na maig marøbig køben, ñimbe trunun asha marøb melønrrigay, Cristo maig marøbig køben, na trunun asha marøb megab lataitøweingue.

Tiuswei yau maig kømigwan waminchibig

² Nabe ñimune tabig marin køn’ chib mayanguen tabig waminchar, kaguende ñimbe chiyutøgucha nane isua melab, na ñimun maig waminchib kusrenniilane ñimbe elachimø, tøgag põnrraimba.

³ Inchendø nabe iigwan nebua asha kønrrai inchar, Cristobe maya møguelaim pala nø ashib pasrabig, nø tur køben, katø møøbe ishuan nø ashibig, nø tur køben, Tiusbe Criston nø ashib pasrabig, nø tur kui.

⁴ Mu møøtøgucha turwan nebetsa Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshka waminchib, treeg pasrabiibe, Cristo, tru turwane chigucha kømíg kuig lataig marøb pasran.

⁵ Inchen mu ishuetøgucha chi nebetsømø, turtiig Tiusba waminchib, kabe Tius maig karuigwan eshka waminchib, treeg pasrabiibe, møømisag, tru turwane chigucha kømíg kuig lataig marøb pasran. Kaguende pusrugwan mulla, parig lataitøwein køn.

⁶ Inchen ishug nebetsømíbe, trube, pusrugwan mulla, paramig køn. Inchen ishuan pusrugwan mulla, pariibe kørig kønrraptiig købene, trube, turwan nebetsaig kømig køn.

⁷ Inchen møøbe turwan kasrøb nebetsamig kømøn. Kaguende møøbe Tius nø maig køben treetøwein køb, katø Tiuswei tru purø nuig tøguegurnabigwan nuinug kenamarøbig køn. Inchen ishuumisaabe møwei tru tøguegurnabigwan kenamarøbig, treeg køn.

⁸ Kaguende møøbe ishuumisagweinukkurri arrubig kømøø, ishukken møweinukkurri arrubig køn.

⁹ Inchagucha tru srøsrø Tius møwan marøppe, ishuumisagweyasig marmøø, ishuanwanguen møømisagweyasig marig køn.

¹⁰ Inchawei treekkurri ishube møg maig chiben treeg megabig kui ashchai, ánglesmeragurri nui turwane nebetsaig kømig køn.

¹¹ Inchendø Señorweinuube møømisag ka nuimburaptø kønrrab kømøwei, ishuumisag ka nuimburaptø kønrrab kømøwein køn.

¹² Inchawei ishuma møweinukkurri arrub lataitøwei, møkkucha ishuumisagweinukkurri kal-labig køn. Inchendø kerriguba arruppe, Tiusweinukkurri arrubig køn.

¹³ Inchawei ñimðwei maig kõtashchab isuy: ¿Ishug misaabe turwan chi nebetsømíng Tiusba waminchib pasramig sòl kòbsru chinderah?

¹⁴ ¿Inchen kan mòwane pusrugwan yabig wanòsrkòb tøgagòmibe trømbòtiig kòrikken kònrraptiig kòbig kui, tru trendø treeg kònrrai chine mara pònsrailòtøweinguen kusrennòbig kòmuitarru?

¹⁵ Trune ishuwane pusrugwan yabig wanòsrkamibe nuimbe truba tabig kòn, kaguende ishuwane turyu nebetsig lataitøwei pusrugwan tranig kua.

¹⁶ Inchen mòikkòben 'øyeelan treeg kòmøn' chib, chinetø chib waminchig kui indindøgucha, nambe øyeelanwei maren, katø Tiuswei iglesiamera chigucha treetøwei maròbelø kòn.

Señorwei mamigwan mabyu maramgailan maròb

¹⁷ Na øyamay maramig kòn chib yu wamindamigube, '¡kan waachaalleelø! yangucha tabig maròb melain kòn' chinrrab inchimur. Ñim tulundzunappe, ka trømbòbig martrab tulundzunabelø kuin kòn, chi tabig martrab kòmøtø.

¹⁸ Na pòlbasra wamindamibe øyeemerrig kørre, ñim kan iglesiasun tulundzunòbendø, ka nòrø nòrø misra warønrraptørre tulundzunabelø kuigwan, pøs møyube nabe treegwein kòbwei inditamar.

¹⁹ Pøs øyeeg nòmuintin kui nòrø misrøb ñim treeg inchib waramig palabwei indan, ñimui utu mòilø sòlwan isua maròbelø kuitashchab truyu asamig kònrrai.

²⁰ Pøs ñim kanbalatø linchib tulundzunappe, Señorwei mamigwan manrrab tulundzunòmøtø,

²¹ mòitøgucha ñimui mamigwanmerrig manrrab tulundzunabelø kòn, katøganelan munugumøtø, kane parøgwaig wamnebe, kane mutsiguikken wanrrab.

²² ¿Kabe ñimbe yamera chigargøtirru mab, muchib purramig? ¿Kabe Tiuswei iglesiane kaashib, chigar purrabelane kørig purørtrab inchigueh? ¿Nabe ñimune mandø chinrrab kòh? ¿Kabe, ¡waachaalleelø, yangucha tabig marin kòn! chinrrab kòn chindah? ¡øyeeg marigwane kan waachaalleelø truba tabig marin kòn! chinrrab pasrømur.

Señorwei pirriwanba, copayu mutsigwanba mandø maramigwan Pablo tab eshkab (Mt 26.26-29; Mc 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Kaguende tru na ñimun katøle kusrenanigwane nabe Señorwan utig kuig kòn: Señor Jesúswan tru ashig kòmui inchibelan tranrrab yem, nòbe pirriwan muta,

²⁴ yandø 'mayanguen pay' cha, pirishabe, trendaig kòn: "Iibe nai asr kòn cha, tru ñimuyasig kwanrrai tranig. Iigwan øyeeg marøppe, nan isub kònrrab martrigay" cha.

²⁵ Incha tru mamigwan chab mabe, katø copangucha mutabe, trendaig kòn: "I copabe tru nai anindøga Tius tru srø acuerdo mara pasrig, truig kòn cha. Iigwan mutsimørig, chu uraskucha nan isub kònrrab martrigay" cha.

²⁶ Inchawei chu uraskucha i pirriwan mab, i copayuigwan muchib indimørig, Señorbe namuimburø kwaig kòbig kòn cha ñimbe eshkab pønrran nò arrumnegatig.

Señorwei mamigwan sòlwan maramig

²⁷ Inchawei mòikkòben maig kòbash inchendø, Señorwei pirriwanba, copayuigwanba mab, muchib inchibiibe, Señorwei asrwanba, aniwanba nuinug trømbòbig maròb pasran.

²⁸ Inchawei mòitøgucha ñimashib maig pønrrabraitashchab isummerrig isuy. Trugurrimbe pirriwan mab, copayuigwan muchib indamig kòn.

²⁹ Kaguende mòikkòben Señorwei asrwane ni kan maig kerahmabguen isua ashmøtø, tru mab, muchib indiibe nuyasiitøwei lab pasran trømbòbig nebui pasramig kònrrai.

³⁰ Inchawei øyeekkurri ñimui utube kwanrreelø, kullaarailø truba nørø kòben, mòiløbe kwaig, mu kaagøn.

³¹ Inchendø nam namashib mòitøgucha nam mandø pønrramigwan treeg pønrrabraitashchab tab isubene, trube, Tius namun maig maramigwan asha mara, kørømarilø kòmubsruinrrun.

³² Inchendø Señor namun maig maramigwan asha marilø pønrrappe, nam kalø marigwan nò namun ølmartrab marilø pønrrer, pirau nun ashmeeløba tøgatø namun kaigyu pònsrailø kòmønrrab.

³³ Inchawei, nai nunelø, ñim tru mamigwan manrrab tulundzunabe, kangurrin kangurri muniiramig kòn.

³⁴ Ñimun mòigwan kòben parøgwabene, trube, ñimui yausrø mamig kòn, tru ñim tulundzuna waraibe Tius ñimun mòra pønrrønrrai marinab waramig kòmønrraimbe. Inchen nòrø katøgan maramelane, na trusrø pua, maig kònrrabigwan tamara pònsramønrrun.

12

Espíritu Santo mōigwandōgucha Tiusweyasig peg peg marōbelō kōnrrai pirisha ketig

¹ Nai nunelō, Tiusweimburabelōyu iglesiayasig marōbelō kōnrrai Espiritu Santo keta tranigweimburappe, chigūinguen mōrmeelō kōrrōmismōnrrai inchar.

² Ñimbe isua kuinrrun, ñim judíos kōmeelō Tiuswan ashmeelō kōb urasbe, mumay kōben srua amrramabelō kōbig kuigwan tru chi wamgailō taska mari tiusmeraimay.

³ Inchawei nabe ñimun eshkanrrab inchar, Tiuswei Espiritu trendingaruben waminchibiibe, mugucha øyeeg chinrraamōn cha: “Jesús wane kaig nebubash” chib. Katō Espiritu Santo trendingarumubene, mugucha øyeeg chinrraamōn cha: “Jesús be tru Señor kōn” cha.

⁴ Pōs Tiusweimburabigu marōbig kōnrrai keta traniiilōbe peg, peg kōbendō, tru traniiilōbe Espiritu Santoinukurrindōwei arrubig kōn.

⁵ Katō chi purugub maramelōgucha, peemay, peemay maramig kuindōgucha, Señorbe kandō kōn.

⁶ Katō chi maramelōgucha peemay, peemay maramig kōbendō, tru maramelōyu chiwandōgucha trunōrig mayeelainug marōb pasrabiibe, tru Tiustōwein kōn.

⁷ Inchendō Espiritu Santo nō mōigweinuutōgucha øyamay marōb kena pasrabig kōn, mayeelan kelarrappa tab kōnrrai.

⁸ Kaguende mōigwane Espiritu Santo nōgurri nui wamindiilōyu maig kōmigwan purō may isua waminchibig kōnrrain tranōppe, katōganune maig kuigwan tab chigūi mōra waminchibig kōnrrai tranan tru Espiritu Santotōwei.

⁹ Inchen tru Espiritu Santotōwei katōganune nui isubigwan Jesucristoinug tōgagōmbarab tōgagōnrrai tranen, katōganune kwanrreelan tamarōbig kōmigwan tru Espiritu Santotōwei tranan.

¹⁰ Katōganune Tius maramburab mariilan marōbig kōmigwan tranen, katōganune Tius maig karuigwan eshkabig kōnrrai trunun tranen, katōganune Tiuswei Espiritu kuin kui, kabe treeg kōmuin kui tōrgandō nebua ashibig kōmigwan, trunun tranan. Inchen katōganune peg, peg wammera waminchibig kōnrrain tranen, katōganune tru peg wammera wamindilan: “Øyeeg tan” cha eshkabig kōnrrai, treeg tranan.

¹¹ Inchen ilan kerrigu øyeeg marōb pasrabiibe, nōtō kandō, tru Espiritu Santotōwein kōn, mōigwandōgucha nun maig tranamdiig kōben, treeg tranōbig.

Asrbe kandō kōbendō, truyube chine pōnrran

¹² Asrma kandō kōbendō, tru asrube chine tōgaig kōn. Inchen tru asru pōnrrabelōbe truba nu kōbendō, kan asrtō kōn. Inchawei Cristogucha treetōwein kōn.

¹³ Kaguende nambe mayeelōba kan asrtō misrtrab kan Espiritutōgatō pinōbuliilō kuig kōn, judíosmera lata, griegosmera lata, karuindiig melabelō lata, treeg melōmeelō lata. Incha namune mayeelanba tru Espiritu Santondōwei utōnrrai tranig kōn.

¹⁴ Inchawei asrbe kanbalōtiig kōnrrab kōmōtō, chine, chine pōnsraig tōgaig kōn.

¹⁵ Inchawei srōbma øyeeg taimbeh: “Tasig kōmuikkurri asruig kōmur” cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kōmōtō, nōōriig kōnrrautah?

¹⁶ Inchen kalugucha øyeeg taimbeh: “Nabe kab kōmuikkurri asruig kōmur” cha. ¿Treekkurri, trube, asruig kōmōtō, nōōriig kōnrrautah?

¹⁷ Inchen asr ørōba kaptō kuimbe ¿trube, mandō incha mōrōbsruerah? Inchen kerriguba kalutō kuimbe ¿trube, mandō incha irrōmōrōbsruerah?

¹⁸ Pōs Tiusbe asru chiwandōgucha nōm chu pōnrrōnrrabelan truyu, truyu pōnrrōnrrai pōnsraig kōn, nun maig asōnaben, treekke.

¹⁹ Kaguende asru chi pōnrrabig kerriguba kanbalōtiig kuimbe ¿trube, asrbe chu pasrab-sruerah?

²⁰ Inchawei nuin kui, nuin kui truba yambalō kōbendō, asrbe kandō kōn.

²¹ Pōs kappe tasigwane øyeeg chinrraamōn: “Ñune chi palōmōtan” cha. Katō tur chigucha srōbmeran øyeeg chinrraamōn: “Ñimune chi palōmōtan” cha.

²² Inchawei treeg kōmōtō, asru murguen kebatamgailōbe masken palabig kōn.

²³ Inchen asru tre tabig kōmō lataigwane nambe katōguchinguen tab tōgagōbelō ker. Inchen asru tre tabig kōmīg asōnabelane nambe masken tabig kasra tōgaguer.

²⁴ Pōs namui asru chi kōrig isungaiig tōgagūilōbe tre isua asamig palain kōmōn. Inchendō Tiusbe namui asrwan øyamay pōnsrōb tamaran, tru trengatig tab inchib tōgagūimeelane mas tab inchar.

²⁵ Øyamay mōibe nōōrō, nōōrō kōnrrain kōmōtō, masken asru pōnrrabelōbe mōitōgucha ambugurri, igurri lata isunrrain kōn.

²⁶ Asru pønrrabelø mōikkōben pusrkwai inchene, truyu pønrrabeløgucha kerriguba truibā pusrkwai mōran. Katø asru mōigwan kōben tab inchene, truyu pønrrabelōbe mayamba truibā tab kui mōrōb kasraaran.

²⁷ Pōs inchaweī ñimbe Cristoī asr kua, ñimbe mōitōgucha kan kan nui asruelō kōn.

²⁸ Incha Tiusbe nui iglesiayu Cristo nōashib karua øriilan nōmunmerrig wesrawa, pōnsraig kōn. Incha tru wendaube Tius maig karuigwan eshkabelan wesrawa, pōnsra, yandø tru wendaube kusrenrrabelan wesrawa, pōnsrōbig kōn. Incha trugurrimbe maramburab mariilø treeg marōbelan, trugurrimbe kwanreelan tamarōbelø kōnrrai keta tranilan, trugurrimbe tru purugubelan, trugurrimbe chi maramigwan asha marōb pønrrabelan, katø mōilane peg, peg wammera waminchibelø kōnrrai keta tranilan, treeg pōnsraig kōn.

²⁹ ¿Kabe mayeelōba Cristo nōashib karua øriilōtø kuitarru? ¿Kabe mayeelōba Tius maig karuigwan eshkabelōtø kuitarru? ¿Kabe mutōgucha kusrennōbelōtø kuitarru? ¿Kabe mayamba maramburab mariilan marōbelōtø kuitarru?

³⁰ ¿Katø mayeelōba kwanreelan tamarōbelø kōmigwan keta tranig utartø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg wammera waminchibelōtø kuitarru? ¿Kabe mayamba peg peg wammera wamindilan 'øyeeg tan' cha, eshkabelōtø kuitarru?

³¹ Inchendø ñimbe tru keta tranilan mas tabigwan nebua ke tōgagōnrrab isua lab melamig kōn.

Chiwandøgucha purab nuibe tru undag kōbig kōn

Inchen nabe treetōguen kōmø, kan may mas tabigwan eshkanrrab inchar, truwan ambamig.

13

¹ Chi wammera kōben mōguelø wamindi wamwan na waminchib, katø ángelesmera wamindi wamwanguen na wamindindøgucha, tru na undag kōbigwan chigaig kuinaisruandōbe, nabe kan tsandzōn wanrrōbig lataig, kabe kan tsandzōn platilloswan ichen ka wanrrōbig lataitø kōmōnrrun.

² Tius maig karuben na trunun eshka pasamig keta tranig tōgaig kōb, katø mu nebua asiimig sørig pønrrabigwan kerriguba chigūi mōrōb, katø nebua asamburab kerriguwan nebua ashibig kōb, katø nai isubigwan kerriguba Jesucristoinuutø na tōgagōmburab tōgagūikkurri nōrrø tunmeranguen nōrōsrø puraamba pønrrōnrrai marōbig, na treeg tōgagōb indinaindøgucha, undag kōbigwan chigaig kuinaisruandōbe, nabe chigucha kōmur.

³ Na chi tōgagūilan kerrigu ketøb, katø nai asrwanguen parrig kōnrrai na tranōb indindøgucha, undag kōbigwan na tōgagōmuinainruandōbe, treeg maratōbe nabe chigūi wesramø.

⁴ Undag kōbiibe chi puindøgucha tammay ka megabig kōmig, larrø tab inchibig kōmig, treeg kōn. Undag kōbiibe katōgan chigōben tōgagōben pusrkwai ashib pasrōmig kōmig, katø purø mōg inchib chib waminchimig kōmig, katø undag kōbiibe purab nuig misrōb pasrōmig kōmig, treeg kōn.

⁵ Undag kōbiibe larrø tsag inchib maig kōbash inchimig kōmig, nuimburaaptø tab kōnrrai inchimig kōmig, ke kuchingurrindø namōmig kōmig, kalø marig chab purayeelan katōle isub namig kōrrōmismig kōmig, treeg kōn.

⁶ Undag kōbiibe chigōben sølgandø tabig mariimeeløyu tab kui mōrōb kasrag pasamig kōmōtø, isa kōmig, søligube tab kui mōrōb kasrag pasamig, treeg kōn.

⁷ Undag kōbiibe 'øyangatiitø kōtan' chimø, awentabig kōmig, kerrigu kōrewa pasrabig kōmig, katø chiwandøgucha ka muniirabig kōmig, chine nebub arruben, treegu ka pureb megabig kōmig, treeg kōn.

⁸ Undag kōbiibe managuen patsōnrraamōn. Trune Tius tru maig karuigwan eshkamelōbe patsab, katø peg, peg wammera wamindilōbe yandø patsab, trugurri tru kusremburab kusrewa nebua asiiløgucha patsab inchun.

⁹ Kaguende nambe newan kōmø, mayandøwei nebua asha kōben, katø Tius maig karuben nam eshkailøgucha newan kōmø, mayandøwei nebua eshkailø kōn.

¹⁰ Inchen Señorwein kwaløm tru newanig tabig pubene, tru newanig kōmig mayandøwein kōbiibe yandø pinōnrrun.

¹¹ Na unø kōb urasbe unø wamindimay waminchib, unø isuimay isub, øyamay kuitamab unø isuimay isub inchibig kōbig kur. Inchen yandø kōlig misrabe, unø kua maig kōbig kuigwane elachar.

¹² Mōimbe nambe kan espejo tre tør kenamígu ashib lataitø aser. Inchendø tru urasbe nambe malaugue asamig kōnrrun. Mōi yambe nabe mayangatiitø nebua ashibig kuinaindøgucha, tru urasbe kerrigu newan nebua asamōnrrun, na maig kuigwan Tius nan asig kōb lataitøwei.

¹³ Inchen mõi yambe pøngatø pønrrabig pønrran: isubigwan Jesucristoinuutø pasriiba, katø isua munig melaiba, trugurri tru undag købiiba. Inchendø tru i pøngatøyu purab nuibe tru undag købig køn.

14

Peg wammera waminchibig kønrrai traniløba, Tius maig karuigwan eshkailøba

¹ Ñimbe undag købigwan tøga pønrrabig pønrrab, katø Tiusweimburabeløyu marøbelø kømig nø keta tranilun tøgagømigwan isub inday. Inchendø Tius tru maig karuigwan eshkabelø kømigwan, trunun tøgagønrrab indamig køn.

² Kaguende peg wam møriimig waminchibiibe møguelan kømøtø, Tiusba waminchen, mugucha ni chi tainguen mørmøn, pøs Espiritu Santogurri chinchaguen wetøgørramgailø waminchen.

³ Trune Tius tru maig karuigwan eshkabiibe misagwan wamindan, Tiusweimburab mas nørørab ambamigweyasiiba, maig melamigwan treeg marøb melønrrai wamin-damigweyasiiba, chigúindøgucha ka puraambub melønrrai purugumigweyasiiba.

⁴ Møikkøben kan peg wam møriimig waminchibiibe Tiusweimburabigu nøasiitøwei nuraben, trune Tius maig karuigwan eshkabiibe iglesian Tiusweimburabigu nørøranrrai wamindan.

⁵ Pøs nane ñim mayeeløba peg wammera waminchibelø kuimbemab isutan. Inchendø Tius maig karuigwan ñim trunun eshkabelø kuimbe køtan. Kaguende treegwan waminchibiibe mas nuikken køn. Inchendø peg wam wamindikkucha tabiitøwein køn, tru peg wam wamindigwan møikkøben 'øyeeg tan' cha eshkabene, iglesiabe Tiusweimburabigu nørøranrrai.

⁶ Pøs inchawei, nai nunelø, na ñimuisrømay arrua, peg wam wamindimbe çñimune chigú purugunrrab kø? Tius maig kenamariwan eshkamøwei, chigú mørøb nebua asiilan waminchimoewei, kabe Tius maig karuigwan eshkamøwei, kabe chi kusrenmøwei inchene.

⁷ Kan chimera køben øsiguig kømeelanguen, luswan lata, arpan lata chiwan urramigwan chi wanrri mørtrain kønømbene çtrube, tru lus urrigwan chi urri møramgawei, arpa kønigwan chiwan køni møramgawei kømønrraitarru?

⁸ Inchawei katø kan trompetanma tru chi maramigwan chigú mørtrai truigwan urrømbene çkwayanrrab webamrrab mu kuin tamartrab kø?

⁹ Inchawei ñimgucha treetøwein køn. Ñim tru peg wamwan wamindigu chi tai møramdiig treeg waminchimubene, çñim waminchib pønrraigwane mandiincha chi tai møriasamø? Ñimui wamindiibe isig ichibigu wamindi lataitø purainrrun.

¹⁰ Pøs yu pirauma chi wammera køben purø nørø køn. Inchendø chi wamdøgucha tru wamwan waminchibigweimbe chi taig møramdiig køn.

¹¹ Inchawei nama møikkøben peg wam wamindigwan ni chi tainguen mørtrab kaima pasrappe, nabe tru waminchibigweimbe nuim pirauig kømøtø, peesriig lataig kømønrrun. Inchen nøgurringucha naimbe peg pirausriig lataig kønrrun.

¹² Inchawei ñim tru Tiusweimburabeløyu maramig nø keta tranigwan tøgagønrrab inchib melabeløbe, truilan masken, masken tøgagønrrab inday, iglesian Tiusweimburabigu nørøram purugumig.

¹³ Inchawei møikkøben kan peg wam møriimig waminchibiibe, trube, tru peg wam wamindigwan 'øyan tan' cha katøburø eshkabig kønrrab, Tiuswan trunun tranrra cha miamig køn.

¹⁴ Kaguende na peg wamdøga Tiusba waminchib pasrøbene, nai espiritube Tiusba wamingucha, nai turyu isubigube chigucha chi kørrømisrønrrun.

¹⁵ Çtrube, treeg købene, nabe mandø inchab køh? Nai espiritøga na Tiusba waminchippe, nai turyu chigú mørøb isuitøgagucha Tiusba wamindamønrrun. Katø nai espiritøga cantappe, katø turyu chigú mørøb isuitøgagucha Tiuswan cantamønrrun.

¹⁶ Inchawei ñibe ñui espiritøgatø 'Tiuswan mayanguen tabig køn' chib, 'ungwa' chib pasrøben, møikkøben Tiusweimburabigwan chi kusremibe ñi trenchib pasraigwan chi tainguen mørmuig køppe 'treegwein køn' chib, maana trenchinrrab kø.

¹⁷ Pøs ñibe Tiuswan mayangucha tabig ungwa taingucha, treeg mariibe kanune Tiusweimburabigu nuramig chi purugumøn.

¹⁸ Nabe Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' char; kaguende nabe peg wammera mas yanguen waminchibig kur, ñim mayeelø lataitøguen kømø.

¹⁹ Inchendø iglesiyube trattøgatøtiitøgucha chi taig møramdiig treeg waminguwan køtan, kaneløgucha chigú mørøb kusrenrrai, peg triimay diez milburab chi taig møramgaig waminchib pasrabgunrriibe.

²⁰ Nai nunelø, ñim maig isumigube ureezheelø latailø kønrrab kømøtø, chigøben kaig maramigwan isua asamigube shushcheelø latailø kømig køn. Inchen maig isumigube yandø køleeløsun isubelø kømig køn.

²¹ Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriguma trenchibig køn:

“Señorbe trendaig køn cha:

‘I misaameran mōguelø peg triimay wamindiiløtøga na wamindamba, peg pirausrø misaamera nøm wamindigu na wamindamba inchen, ni treekken nane mørmønrrautan’ ” cha.

²² Inchawei tru peg wammera møriimig wamindiiløbe Tiuswan kørebelayasig kømøtø, Tiuswan køremø misaamerain køn, Tius truyu pasrain kui asamig kønrrai. Trune tru Tius maig karuigwan eshkaibe Tiuswan køremø misaamerain kømøtø, Tiuswan kørebelayasig køn.

²³ Inchawei ñim iglesia mayamba tulundzuna, mayamba peg triimay møriimig waminchib køben, tru peg wammera waminchibig kønrrai Tius keta tranigweimburabigwan kusremeelø kui, kabe Tiuswan køremeelø kui mōin kebambatø pønrrabeløbe, ¿ñimune ‘chab lukiaian køn’ chimønrrab køh?

²⁴ Trune ñim mayeeløba Tius maig karuigwan trunun eshkabene, Tiuswan køremig kui, kabe mōikkøben Tiusweimburabigwan kusremig kui kebya pasrabiibe, mayeelø wamindiitøga nøbe kaig marøbigwein købrairrenmab isunrrai marøb, mayeelø wamindiitøga nune kaig marøbig kuin kui asha kørømarøb inchnun.

²⁵ Inchen nui manrrau nuinetø chi isua tøgagüiløbe törgandø kenamarig kønrrun. Inchen øyeekkurri nøbe pirau srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib, trenchinrrun: “!Isa kømøtø, Tiusbe ñimui utu pasrabwei indan!” cha.

Tiusweyasig marøb tulundzuninug maig maramigwan tabig marøb

²⁶ Trube, treeg købene, nai nunelø, ¿mandø chinrrab køh? Pøs ñim tulundzunappe, mōitøgucha kane cantamig tōga kuin kui, kabe mōibe kusrennamig tōga kuin kui, kabe mōibe Tius nun kenamarigwan wamindamig tōga kuin kui, mōibe peg wam møriimig wamin-damig tōga kuin kui, kabe mōibe tru peg wam wamindigwan ‘i wamindiibe øyeege chibig køn’ cha, eshkamig tōga kuin kui, ñimbe treeg purrabelø køn. Trube, truigwan marøppe, chiwandøgucha iglesiane Tiusweimburabigu mas nørørab ambamig kønrrai maramig køn.

²⁷ Inchawei tru peg wamwan waminchippe, pailø kui, kabe pønølagatig, treetø wamin-damig køn. Treetøgucha kan kan waminchen, kane ‘i wamindiibe øyeege chibig køn’ cha eshkamig køn.

²⁸ Inchen tru peg wamwan wamindigwan ‘i wamindiibe øyeege tan’ cha eshkanrrabig mu kaabene, trube, iglesiyube truigwane esegappa, nuinetø waminchib katø Tiusbatø wamindamig køn.

²⁹ Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabeløgucha pailø kui, pønølø kui treetø wamin-damig køn. Inchen kaneløbe tru wamindigwan Tiuswein køh, kabe Tiuswein kømø chinderamab isub purramig køn.

³⁰ Inchen mōigwan køben truyu wabigwan inchippe, chigøben waminchai Tius eshkan-ruben wamincheenchene, trube, tru waminchib pasrabiibe mas waminchimumig køn.

³¹ Kaguende ñimbe mayeeløba Tius tru maig karuigwan eshkappe, kan kan wamindamig køn, mayeeløba kusreb, katø mayeeløba tab melamigwan utab inchai.

³² Inchagucha Tius maig karuigwan eshkabelai espíritumerabe nøm maig kønrrain køben, treegwan martrab pønrran.

³³ Kaguende Tiusbe chi maringuen asiimig marøb Tius kømøtø, ambugurri, igurri chi isumgaig lata tab kui mōramig, treeg Tius køn.

Tru Tiuswei misaamera maya iglesiamera maig marøbelø køben,

³⁴ treetøwei ishumburmerabe iglesiyube niløtø purramig køn. Kaguende truyube ishuumisagwane waminchimønrrai indiilø køn. Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pørigu chigucha trenchibig køn, nømbe maig chiben treeg melamig køn cha.

³⁵ Nøm chiwan køben nebua kusremig paløbene, nømui kelan nømui yau payamig køn. Kaguende kan ishug iglesiyu waminchab indamibe chi søl kømøn.

³⁶ ¿Tiuswei wambe kabe ñimuinnukkurri pølbasa arrig kø chindah? ¿Kabe ke ñimuinnuutø puig kø chindah?

³⁷ Pøs mōikkøben ‘Tius maig karuigwan eshkabig treeg kurmab’ isub, kabe ‘Tiusweimburabigwan maramig keta tranig tōgaig kurmab’ isub inchabe, trube, tru iig na ñimun pørigwane Señor nø karua pasrøbwei indig kui, treeg isua asamig køn.

³⁸ Inchen øyeege kui ashatøgucha, nø ashmíg misrene, nungucha treetøwei isua ashmuinab pasrønrrun.

³⁹ Inchawei treeg kòbene, nai nunelò, Tius maig karuigwan eshkamigwan martrab inchib melay. Katò tru peg wammera mòriimíig wamindamigwangucha meròmòtay.

⁴⁰ Inchendò chiwandògucha maròppe, tabig sòlwan marammay maramig kòn, ambumay, imay ke chi maringuen asamgaig martrab kòmòtò.

15

Cristo kwawa, katòle òsiiraigwan waminchibig

¹ Mòimbe, nai nunelò, na Tiuswei tabig srò wamwan eshka kusrenanig kòbigwan katòle ñimun isunanrrab inchar, ñim trunun uta, truigwan elachimò, truyu mur pònrraigwan.

² Ñimbe tru Tiuswei tabig srò wamgurriwei kaigyugurri wesrailò kòn, na ñimun maig eshka kusrenanigwan trunun elachimò, tindòga pònrròwabe. Trengòmuisruandòbe, tru ñim kòreibe chi kòremui lataitòwein kuin kònrrun.

³ Nabe ñimun kusrenanòppe, tru nan mas nuig purò tabig kusrenanig utig kòbigwan ñimun kusrenanig kòn, Tiuswei wamwan pòrigu maig chibig kòben, namui kaig mariilògurri Cristobe treeg kwawa,

⁴ katò nòbe, Tiuswei wamwan pòrigu maig chibig kòben, treeg sòrig kua, pòn kwalòmyube katòle òsiirawa,

⁵ Pedron kenamisròb, katò trugurrimbe tru nòashib karua òriilò tru doceelan kenamisra,

⁶ trugurrimbe albiji nunelò quinientos menrrawan kenamisrig kòbigwan. Tru ashibelòbe mayeelò lutau ka òsig amònan, kan kandòwei yandò kwaig mu kaaben.

⁷ Incha trugurrimbe Santiagon karua òriilò tru nòashib karua òriilan mayeelanba kenamisrig kòn.

⁸ Incha yandò Kerrigu srabebe katò nan kenamisrig kòbig kòn, na tru kal-lam kwalòm kòmò, kal-lawa lataigwan.

⁹ Pòs nabe Cristo nòashib karua òriilai utube truburab kòmíig, purò lamíig kur. Trur-rigu Cristo nòashib karua òrig kòn cha trenchaguen wamig kònrrabgaikke, kaguende nabe Tiuswei iglesian larrò kaig maròbig kòbig kur.

¹⁰ Inchendò na mòì òyah pasrappe, Tius nan ka yandò tab indiitògatò na treeg pas-rainatan. Inchen nui tru ka yandò tab indiibe kagatò purayaig kòmòtò kòn. Treeg kòmòtò, nabe masken tru Cristo karua òriilò mayeelò nòm lataguen kòmò, marinabig kòn. Inchendò na marig kòmòtò, Tiuswei tru ka yandò tab indig naba pasraikkurri marig kòn.

¹¹ Pòs na wamindig kui lata, kabe nòm wamindig kui lata, nambe iigwan eshka kusrenanen, ñimbe iigwan treeg kòreig kòbig kòn.

Kwabelò katòle òsiiramigwan waminchib

¹² Pòs trube, Cristobe tru kwailai utugurri katòle òsiiraig kòbigwan eshka kusrenanig kòbendòbe, trube, ñim mòilògòben ñimui utu mandògurriinre òyeech chib kòh, kwabelòbe katòle òsiirawa kurròmònrnun chibrrèn kònrrappe?

¹³ Pòs, tru kwabelò katòle òsiirawa kurròmúig kòbene, trube, Cristogucha katòle òsiirawa, kurròmúig kòn.

¹⁴ Trube, Cristo katòle òsiirawa, kurròmúig kuig kòbene, nam Tiuswei wamwan eshka kusrenaniibe ka yandiig kòrròmisren, katò treetòwei ñimui isubigwan Cristoinug pasra pònrraikkucha tógagòmuingueniitò purayan.

¹⁵ Katògucha treetò kòmò, nambe Tiusweiwan ka isatò waminchib pònrrabelò kuig, treeg webinrrun. Kaguende nambe 'Tiusbe Cristone katòle òsiirangaruig kòn' chib pònrraig kuig kòn. Inchen kwailò òsiiramònrrab kui cierton webibene, trube, Tiusbe katòle Criston òsiirangaruig, treeg kòn.

¹⁶ Pòs kwailò katòle òsiiramúig kòbene, Cristogucha, trube, òsiiramúig kòn.

¹⁷ Inchen Cristo katòle òsiiramúig kòbene, trube, ñimui isubigwan nuinug tòga pònrraikkucha, tógagòmuinguenig tógagúig puraiben, trube, ñimbe katògucha kaig maròb srò amònan.

¹⁸ Trube, treeg kòbene, Criston tru kòrewa kwabelògucha pinab pinamsrò pònrrònrrab amban.

¹⁹ Nam yu òsig amònaigu ka pirauweyasiitò Criston isub muniirabelò kuisruandòbe, nambe maya misaamerai utu trembe misag kòmuinguenelò ker.

²⁰ Inchendò treeg kòmòtò kòn. Cristobeguende kwabelai utugurri katòle òsiirabwei indig kòn, tru kwabelai utugurri ke sròsròzhiitò ke nòmerrig pòlbasra òsiirab.

²¹ Pòs kwamima kan mòkkurrindò arrig kòbene, katò kwabelò katòle òsiirawa kur-ramikkucha kan mòkkurrindò arrig kòn.

²² Inchawei Adángurrima mayeelòba kwaben, katò treetòwei Cristogurri òsig kòmigwangucha mayeelòba tógagònrrun.

²³ Inchendø mōitøgucha nøm mōimerrig pølbasra øsiinrrabig køben, treeg kønrrun: Cristo ke srøsrøzhiitø nømerrig pølbasra øsiiraben, trugurrimbe nø katøle arruben nuielø øsiinrrabelø køn.

²⁴ Trugurrimbe yandø tru srabe kwaløm punrrabig køn, Cristo tru nørreelø nøm asha karub purrabelan køben, mugucha manchinrraingaig nøm karubelan køben, nørreelø maramburab marøb purrabelan køben, yandø truilan kerriguwan chigucha martrabgailø kørrømara, tru Cristo ashib karub waigwan yandø Tius Møskawan nø ashchai purøøren.

²⁵ Kaguende Cristobe nun tru ashig kømui inchibelø tsaleelan nui srøb umbu nø maig chiben treeg pønrrønrrai, Tius nun pønrramnegatig, nøbe ashib karub wanrrabig køn.

²⁶ Inchen tru ashig kømui inchib tsalø inchibig srabeig pasrabigwan pinisaig kønrrabiibe, tru kwamig køn.

²⁷ Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: “Chigurrimbunø købigwan kerriguba nui srøb umbu nø maig chiben treeg pønrrønrrai Tius pønrraig køn” cha. Pøs: “Chigurrimbunø købigwan”, nui srøb umbu pønrraig køn chippe, Tiuswangucha truyu tōga pasrig køn cha trenchimuig kui tørgandø asamdiig køn. Kaguende Tius nøwein køn tru chiwandøgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pønrrønrrai marøbiibe.

²⁸ Inchen Tius chiwandøgucha kerriguba Cristo maig chiben treeg pønrrønrrai, nun chab pønrrøbene, Cristo, tru Nusrkaindøweinguen, tru chigurrimbunø købigwan nø maig chiben treeg pønrrønrrai, nun pønrrøbig Tiuswan maig chiben, nøbe treeg pasrønrrab pasramisrtrun, chiyutøgucha kerriguwan Tius nø ashib karub pasrønrrai.

²⁹ Pøs trube, ζtru kwabelayasig piu umbu ulsrailøbe chi martreerah? Tru kwabelø kerriguwan øsiiramønrrab købene, trube, ζchinchabrre tru kwabelaimburab isua piu umbu ulsrøbelø køh?

³⁰ Inchen ζnambe chu urastøgucha chindimbarre kwam lab pønrrabrah?

³¹ Nai nunelø, nabe kwalømmørig ke kwamigu puitø, puitø ka megar. Iibe isatø kømøtø, namui Señor Cristo Jesúsweinug na purø nuig mørøram pasramibe ñim køn.

³² Pøs møg kuinawa, ka treekkurrindø tru Efesosrøma larrø namig animal lataig inchib misaameraba namig aleguiyab, na treeg marøb megaibe chi marmui lataitøwei webinrtautan. Pøs tru kwabelø katøle øsiiranrrab kømubene, mugøsrøn chibgunrrig, trube:

“¡Mab, muchib inchab køh,

pøs srønato kwamig købashtø!”

³³ Ñimbe chi isa køben sruamrramamøtay. Mugøsrøn chibgunrrig: “Kaig marøbeløba lynchib pønrraibe tabelø kuigwan ka mindishibig køn.”

³⁴ Ñimbe katøle tab chugúi mōra sølgandø pønrrønrrab inday, mas kaig marøb pønrrømøtø. Kaguende mōiløbe Tiusweimburbigwane ni maig kuinguen ashmeelø køn. Iigwan na trenchippe, ñimun kwaarøsrøb kørig purøtrab trenchar.

Katøle øsiiraig asrbe øyeeg kønrrabig køn

³⁵ Pøs mōibe øyeeg chinrraabe: “ζKwabeløbe mandø øsiiranrrerah? cha. ζKatøle øsiirawa amrruppe, maig asrmera tōgar amrrunrrerah?” cha.

³⁶ Kan ñi kui chugúinguen mørmiig, kan yellwanma ñi ellguabene, kwamøwabe, øsig kømigwan tōgagønrraamøn.

³⁷ Tru ñi ellguappe, tru tusr maig kønrrabigwan ellguamøtø, trulzhigwandø ellguan, tirigu kui lata, kabe katøgan chi peg yell kui lata.

³⁸ Pøs Tiusbe i yellwanma chi tusr kønrrai marøppe, nun maig maramdiig køben, treeg marig køn, chi yelldøgucha trumørig chi tusr kønrrabiibe tru tusr kønrrai.

³⁹ Chi asrmeratøgucha lata treeg asrmeratø kømøn, kane misag asr køben, kane animalmerai asr køben, kane illimerai asr køben, kane peskaumerai asr køn.

⁴⁰ Inchen katø treetøwei srømbala pønrrabelan maig kønrrabelan treeg mariilø køb, katø pirauelan maig kønrrabelan treeg mariilø køb indan. Inchendø tru srømbala pønrrabelai tabzhig tør pilabiibe katøgan køben, yu pirau pønrrabelai tabzhig tør pilabiibe katøgan peemayig køn.

⁴¹ Inchen nøsigwei tabzhig tør pilabiibe peemayig køben, katø pølwei tabzhig tør pilabiibe peemayig køn. Katø estrellamerai tabzhig tør pilabiibe peemayig køben, tru utu mō estrellamerai tabzhig tør pilabiibe katø peemayig køn.

⁴² Inchawei øyeetøwein køn tru kwabelø katøle øsiiramikkucha. Tru asrwan søriibe trerannrabig køben, katøle truig øsiirabiibe yandø managuen trerannrabig kømøtø køn.

⁴³ Yandø chigucha kømīgwan pirau søra trarrig, katøle truig øsiirappe, tør pilab tabig øsiiranrrun. Chigucha martrabgaig pirau søra trarrig, katøle truig øsiirawa kurrappe, maramburab marøbig kurrønrrun.

⁴⁴ Trendø yu pirau tōga pasrai asrwan sørig, katøle øsiirawa kurrappe, asr espíritu kurrønrrun. Asr yu pirauig køb, katø asr espíritugucha køn.

⁴⁵ Katø Tiuswei wamwan pørigugucha treeg chibig køn: “Tru srøsrø møg Adánbe kan misag øsiguig misrig køn” cha. Inchen Adán tru Srabe Arrubig, Jesucristobe, espíritu køn, nøbe øsig kømigwan tranøbig.

⁴⁶ Inchawei espírituimburabiimerrig arrumøtø, asr trendø maig kønrrabig truimerrig arubben, trugurrimbe yandø espírituimburabig arrig køn.

⁴⁷ Tru srøsrø møøbe pirøtøga marig yu pirauig køben, tru wendau møøbe srømbalærø Tiusweisriig køn.

⁴⁸ Inchawei tru pirøtøga mari møg maig købig køben, yu piraeløbe treeløtøwein køn. Inchen tru srømbalærø møg maig køben, tru srømbalærøbe truig lataitøwein køn.

⁴⁹ Yu pirau møg maig køben, nam treelø kømigwanma tøgagüibe, katø tru srømbalærø møg maig køben, nambe truig lataitøwei kømigwangucha tøgagømønrrun.

⁵⁰ Inchawei nabe, nai nunelan, trendamønrrun: Tius nø ashib karub waigwane asr yaumbaig animbañauibe chinha tøgagømønrrab kaimanrrun cha. Katø tru trerawa patsønrrabiibe tru mana trerab patsønrrabig kømiigwane chinha nebua tøgagømønrrab kaimanrrun cha.

Tru kwamigwan yandø srabe kanawa puraambamig

⁵¹ ¡Au! møimbe kan chigøsrøn mu asiimig sørig pasrabigwan na ñimun eshkanrrab inchar: Nambe ke mayeeløbabe kwamig kømønrrab køn cha. Inchendø nambe mayeeløba yandø kerriguwan peemayelø kønrrai yunømarilø kømig kønrrun,

⁵² ¡katø! møi møi, kan kab kasrøb lataitøgue, tru trompeta srabe urrig wanrrøben. Kaguende trompeta wanrrøbene, kwabeløbe øsiirangaruilø kønrrun katøbe managuen trerannrabelø kømiikke. Inchen nambe mayeeløba yandø kerriguwan peemayelø kønrrai yunømarilø kømig kønrrun.

⁵³ Kaguende tru trerannrabb asrbe trerab minchabgaitøga pinøbulig kønrrain køben, katø iig tru patsønrrabigwane tru patsønrrabgaitøga pinøbulig kønrrain køn.

⁵⁴ Inchen tru trerannrabbigwane yandø tru managuen trerab minchabgaitøga pinøbulig køb, katø iig tru patsønrrabigwane tru managuen patsønrrabgaitøga pinøbulig kørrømisrøb inchene, iig tru øyeech cha pøra pasriibe yandø treeg nebunrrun: “Tru kwamigwane yandø kanawa kenaguen kømig, pinisan” taig.

⁵⁵ “¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi kanawa pasraibe møimbe chu pasra? taig.

¿Ñi, kwangarub pasrabig, ñi pusrkwananøb pasraibe møimbe chu pasra?”

⁵⁶ Kaguende tru kwamigwei pusrkwangarub pasraibe tru kaig marig, truig køn. Inchen tru kaig marig maramburab marøiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig, truig køn.

⁵⁷ Inchendø Tiuswan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ chinrrab, namui Señor Jesucristogurri nam kerriguwan kanawa pønrramig kønrrai tranigwan.

⁵⁸ Inchawei treeg købene, nai undaaraig nunelø, kørrønrrabgaig mur pønrrab, mumaygucha wemaløsrkønrraingaig pønrrab, chu uratøgucha Señorwei marameløyube katøguchinguen, katøguchinguen marøb melay, kaguende Señorweimburabeløyu ñim nøba marøb melaiibe, ka treeg marøb melaitø puraimønrrab kui ashabe.

16

Jerusalénsrø Tiuswei misaameran purugumig an utig

¹ Tru Jerusalénsrø Tiuswei misaamerayasig an purugüig utamigweimburappe, tru Galicia pirausrø iglesiameran na mandø martrai karua pønnsraig køben, ñimgucha treetøwei martrigay.

² Ñim møitøgucha an maya tulishabe, truyugurri tarømara, esegab amrrigay truaalømmørig, na trusrø puben, ñim ke møin tulishib mendaptindamig kømønrrai.

³ Incha ñim møilan karua øramdeelø kui asha kørrømarililan, na trusrø puabe, tru Jerusalénsrømay trana øramig ñim an ketigwan nømun trana ørøppe, kan kilga pøra, tøga trana øramønrrun, tru i karua øriiløbe chi isumga møguelø kui nøm ashchai.

⁴ Inchen naimburab nagucha yamig søl kønrraptig købene, trube, na iben, nømbe naba amrrunrrun.

Pablo nui lincha amrrabeløba mandø ambamigwan wamindig

⁵ Nabe Macedonia pirauwansrø pureb arrua, yandø ñimuisrø pumønrrun, kaguende nabe Macedoniawansrø pureb yamig kua.

⁶ Inchippa kan maya yanagatig kørrømisrisruandøbe, ñimba ka kørrømisramønrrun, kabe tru pishim pølmera chab purayamnægatikken, nan chumay yamig nebuben, nai yamigu ñim purugumig kønrrai.

⁷ Kaguende møimbe ñimun ke ka petø asha purainrraptø arrug kømøtan. Pøs Señor nan treeg kønrrain købene, kan maya yanagatig ñimba kørrømisrøtrab attrab isur.

⁸ Inchendø Pentecostés kwaløm pumnegatig nabe yu Efeso kørrømisrtrab kur.

⁹ Kaguende yube kan yaskab purø nuig nayasig kurin køn, Tiusweiwan wamindig nu larrøbichaptiikke. Inchendø marmønrrai nan sətølulrrabelø truba truba køn.

¹⁰ Inchippa Timoteo trusrø pubene, ñimui utu chi kørig kui inchimønrrai inchigay. Kaguende nøgucha Señorwei marameløyu na lataitøwei marøb megabig køn.

¹¹ Inchawei nune møitøgucha palabinøtø inchib kønrrab kømø, masken chi isumø inrrai purugua ørtrigay, naimay katø attrai. Kaguende nabe namui nunelanba, nunba munig megar.

¹² Inchen namui nuneg Apolosweimburappe, tru nunelø ñimuisrømay amrrabeløba nun-gucha na tiusmanda maya lincha irra taingucha, møimbatøbe nøbe chi inrrab inchimøn. Inchendø nun chu uras yamig pubene, inrrab kuinrrun.

Maig amønarnamigwan treeg melønrrai wamindiiløba, 'ka amøñigüeh' tailøba

¹³ Tab ashiptø pønrray. Pesan amøñimøtø, isubigwan Cristoinug tøga pasra pønrraigu mur pønrrab, chishkandø møgueløsun pønrrabelø køb, trurrigu murelø kuy.

¹⁴ Incha chiwandøgucha ñim marøppe, undag købiitøga maramig køn.

¹⁵ Nai nunelø, ñimbe ashibelø køn tru Acaya pirausrø Estéfanaswei yaueløbe ke srøsrøzhiitø nømmerig Tiuswan nebua ashibelø misra, Tiuswei misaameran nømbe purugunrrab pønrramisrigwan.

¹⁶ Inchawei nabe ñimun øyeeg melørrunrigay chinrrab inchar, tru øyeeg melabelane nøm maig chiben mørøb melønrrigay cha, katø tru mayeelø i maramigwan purugub marøb melabelan treetøweingue.

¹⁷ Nane truba kasrag køtan Estéfanas køben, Fortunato køben, Acaico køben amrruin køben. Kaguende ñim mu kaagua, purugunrrab kaimaigwan nømbe nan purugua,

¹⁸ pøs truiløbe nai isubigu lata, ñimui isubigu lata chi isumikkaig, tab kønrrai marig køn. Øyeeg møgueløbe mayanguen tab indig kønrrabelø køn.

'Ka amøñigüeh' taiba, 'ungwa' taiba

¹⁹ Tru Asia pirausrø iglesiamera ñim corintosreelan 'ka amøñigüeh' cha øran. Aquilaba, Priscilaba, katø iglesia nømui yau tulundzunabelø, truilø chigucha Señorwei munchiyu 'mayanguen tab ka amøñigüeh' cha øran.

²⁰ Katø mayeelø nuneløgucha ñimun 'ka amøñigüeh' cha øran. Ñimbe kangurrin kangurri 'ka amøñigüeh' chib, Tiuswei undag købiitøga tasig traniyay.

²¹ I 'ka amøñigüeh' taigwan na Pablo ñimun naashib nai taska pørar.

²² Møikkøben Señorwan undaguig kømfigwane Tiuswei namig købig nuim pala købash. ¡Namui Señor Jesucristo amø!

²³ Señor Jesúswei tru ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrai inchar.

²⁴ Cristo Jesúsweinug nai undag købiibe ñim mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.

2 Corintios

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Tius nan trendø treeg kønrrain kuikkurri, na Pablo Cristo Jesús nøashib karua ørig, namui nuneg Timoteoba misra, Corintosrø iglesianba, katø tru Acaya pirau muba kuimburab Tiuswei misaamera warabelanba i kilgawan pørar.

² Tius namui Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indig køben, chi isumgaig tab købig køben ñimba kønrrai inder.

Chine isumdeelø nebuingucha Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' tailø

³ Tru namui Señor Jesucristoi Møskai, Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrun, tru lastima ashib pønrrabelø kømigwan tøga Møskai, katø isui meløben chiyutøgucha isui inchimønrrai purugub Tiuswan.

⁴ Truibe nam chine puig meløben, namun tab kui mørtraï purugubig køn, katøganelø chiyugøben treetøwei isui meløben, Tius namun isui inchimønrrai purugúitøgatøwei namgucha purugubelø kømig kønrrai.

⁵ Criston tru chine, chine kaig nebuilø namuinug treetøwei itømaytø nebul arrubene, katø treetøwei tru isui inchimønrrai purugúikkucha tru kuindø, tru kuindø Cristoinkur-rindøwei arrubig køn.

⁶ Inchendø namun chine puig melamig arrubiibe, ñim chi isui inchimø tab kui pønrramigweysiiba, kaigyugurri wesrailø kømigweysiiba køn. Inchen namun tru isui inchimø pønrramig kønrrai publiibe, tru ñim chi isui inchimø pønrramig kønrrain kua, tru namun isui melamig nebul lataitøwei ñimun treeg nebul arruben, ñim chigúingucha melabig melamig truibe treeg attrun.

⁷ Inchawei nam ñimuimburab øyah kønrrunmab isuibe treeg kønrrab køn. Pøs nam chine kaig nebuinab melaiguma treetøwei ñimgucha pønrrabelø kuig køppe, nam chi isumø tab kui pønrraigugucha, ñimbe treetøwei tab kui pønrrønrrab kui asha pønrrer.

⁸ Namui nunelø, namun Asia pirausrø purø isumdiig nebui melaigwan ñim wammøra kønrrai inder. Yandø mu melamgaig trømbøig arruptø, namuinetøbe yandø chinchamelaamgaig purø trømbøig køben, yandø ke øsig webammumuitamab isubelø ker.

⁹ Pøs nambe ke yandø kwamigu puermaptøwei isub melabelø ker. Pøs øyeeg puppe, nam namasiitø namdø tsabø kermab isubelø kønrrain kømøtø, Tius tru kwailanguen katøle øsirangarub kusribigwan isua pønrrabelø kønrrain kuig køn,

¹⁰ tru øyeeg trømbøig ke kwamitø palab melaigugurri nø namun ka puraambingarub, katø namun ka puraambub ambamig kønrrai martrabigwan. Incha nambe ke nuinuutø isua meler, ka puraambub ambamig katøgucha namun ashib pasrønrrab kui,

¹¹ ñim Tiuswan namuyasig 'purugurra' chib miab meløbene. Øyamay truba yamelø namuimburab Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kønrrun, pøs truba yamelø misra Tiuswan namuimburab miaben løtigwan nam truba nu purugúig utikkurri.

Pablo Corintosrømay chindimba imuigwan eshkab

¹² Kaguende nam tab kui mørøb pønrraibe iig køn: yu pirau namui isub kebachib pasrabigu 'chi kalø marig køn' chibig chigaig pønrraig, mas ñimui utube katøguchinguen isuptø amønaig købig køn. Amøñippe, tru newan chishchitøgaba, søratø kømø, sølwan marig Tiusweinukkurri arrubiitøgaba nambe amønaig køn, chine nørøø kusreelø møguelainukkurri arrubiitøga marmøtø, Tiuswei ka yandø tab indiitøga marøb.

¹³ Pøs nam ñimun kilga pørøppe, chi peg waminchibikkucha kønrrab kømøtø, ñim chi leb kuigwan ñim chigúí nebua mørøb kuigwan truigwan newan chigúí mørtraimab isua pører.

¹⁴ Inchawei namuimburab mayandøguen nebua chigúí mørig køppe, pøs ñimbe tab newan chigúí mørtrun, ñim namuimburab tab kui mørøb pønrramig kønrrai, tru nam ñimgurri tab kui mørøb pønrramig kønrrab køb lataitøwei tru Señor Jesús arrub kwalø.

Pablo Corintosrø ashchab inrrab waminchib

¹⁵ Inchawei nabe iigwan treeg kønrraitamab isua, ñimuisrømaymerrig attrab isuig køn, ñim srøsrø truba tab kui nan utig kømnetø katøle nan tab kui utamig kønrrai.

¹⁶ Incha Macedoniasrømay pureppe, ñimuinug pua puraya, katøle trusrøngurri arruppe, ñimuinug puatøweim purainrrab isuig kuig køn, ñim nan Judeasrøngatig yamigwan purugunrrai.

¹⁷ Tru na øyeegwan martrab isuibe, ¿kabe nabe ke mõi mõi martrab kurrig kønrrab kø chindah? ¿Kabe tru na øyeeg martrab indiibe, nai isuigu Tiuswan ashmø misaamera

lataig martrab inchibig kua, mōindø ke: “Martrab” taitø, katø: “Marmønrrab” taitø inchain inditamagueh?

¹⁸ Pøs Tiusbe nø maig chippe, nøbe treegwan marøbig køb lataitøwei, nam ñimun wamindiibe mōindø: “Øn” taitø: “Ka” taitø indig kømøtø køn.

¹⁹ Kaguende ñimui utu na køben, Silvano køben, Timoteo køben, nambe Tiuswei Nusrkai Jesucristoimburab eshkab kusrenanig køn: “Øn” tantø: “Ka” tantø indig kømøtø, nuinuube chu uraskucha: “Øn” taig. Nøbe truig køn.

²⁰ Kaguende Tius kerrigu nø chi martrab cha kørrømisriiløbe Cristoinuube: “Treeg martrab” taig, truig køn. Inchain nabe Cristogurri: “Treeg køn” chibelø ker, namgurri Tiusbe mayanguen tabig wamindig kønrrai.

²¹ Inchen Tius nøtøwein køn Cristoinug mur pønrramig kønrrai marøbiibe namun lata, ñimun lata. Incha namune nuindø kønrrai tarømara pønsra,

²² nuielø kønrrai sellotøga sellawa, namui manrrau pasrønrrai Espiritu Santon katsig pasra tranøbguen indig køn, tru tranrrab kørrømisrigwan kutøguewan tranrrab kui asamig kønrrai.

²³ Pøs nabe Tiusken ashen trendamønrrun: Na Corintosrømay katøgucha arrumuppe, na ñimun kalugueetømønrrab lastima ashiptø arrumuig købig køn cha.

²⁴ Kaguende ñimui isubigwan Cristoinug pasra pønrramigwane treeg pønrrønrrai inchib ke nam karub pønrrønrrab kømøtø, masken ñim kasrag pønrrønrrai nambe purugubguen pønrrer. Kaguende ñimbe tru isubigwan Cristoinug pasra pønrraikkurriwei ñimbe mur pønrran.

2

¹ Inchain na katøle ñimuisrømay arruppe, nabe ñimun truba truba isui inchain kømøtø, attrab isuig kuig køn.

² Kaguende na ñimun isui inchain marene, trube, ¿nane mu kasraaraniaamø? ¿Tru na isui inchain mariiløtøwei kasraarannønrraitarru?

³ Inchain nabe øyeekkurri tru merrab kilgawan na pørøppe, tru nanguen kasraarannrabelø na trusrø puben, nan isui indingarumønrraim pørig køn. Pøs na kasrag pasrøbene, ñimgucha chiguen kømøtø, mayeeløba treetøwei pønrrønrraimab isuague.

⁴ Kaguende nabe ñimun pørøppe, truba truba isui pørig kuig køn, nai manraube purø tab kømui, truba kappin kørrøggøb. Kabe na ñimun truba truba isui inchain martrab kømøtø, nabe ñimun truba truba undaguig kui ashchai indig købig køn.

Kalø marøbigwan Pablo truburø ulø paymub

⁵ Tru øyeg isuim pasrønrrai mōikkøben treeg marøbiibe, nandø kømøtø, kan mayangatig ñim mayelanba isui inchain mara pasran tamønrrun, ke menrra inchainønrraptø.

⁶ Inchain nabe ñimun ñim mayeelø lutaelø misra, nui kalø marigwan øl martrab ñim asha mariibe yandø tsabø køn.

⁷ Truigwane yandø ulø payib kømø, pesannab, masken kuñab purugumig køn, isubiitø yandø kerriguwan mandøguen kømui inchainønrrai.

⁸ Inchain nabe ñimun tru møweimburab ñimui undag købigwan katøle tiusmanda kenamamay tamønrrun, ñim undaguelø kui nø ashchai.

⁹ Kaguende na ñimun pørøppe, øyegwan isua pørig køn, chiyutøgucha maig taigwan ñim mørøbelø køtashchab ashchab isua.

¹⁰ Inchain chigøben kalø marøbigwan ñim chi ulø paymø pesannanrrab isua kørrømarene, nagucha nune treetøwei ulø paymø kørrømisramønrrun. Pøs chi kalø marigwan na ulø paymø, pesannappe, (ulø paymumig chi pønrraig kuig køh chindindøbe køben) ñimgurri treegwan marig køn, Señor Jesucristoi merrab,

¹¹ namun Satanás kegørrørkøb nø kanailø kømønrrab. Kaguende nambe tsabø ashibelø ker nøbe chitø martrab inchibig kuigwan.

Cristotøgabe kanawa puraamba pønrramig

¹² Na Troas ciudasrø, Cristoi tabig srø wamwan eshkab kusrenanrrab pubene, Señorweimburabelan maramig yaskappe tabig kurøppe kurendø,

¹³ nai nuneg Tito trusrø mu kaagøptinchene, nane nai isubigube ni mumayguen kømuben, nabe trusrøngurri nømun ungua chippa, Macedoniasrømay ibig kur.

Tiuswan ‘ungwa, ungua’ taig

¹⁴ Inchain Tiuswan ‘mayanguen ungua, ungua’ chinrrab, Cristoinuube nam kaigwan kanawa ¡katø! luchimig tsimaytø puraambub ambamig kønrrai marøb, katø tru Cristoimburab nebua asiiløbe purø may irrabzhig lataig chutøgucha namgurri larrøbitchai marøb Tiuswan.

¹⁵ Kaguende Tiusweimbe nambe Cristoi tru purø may irrabzhig latailø ker, kaigyugurri wesraig pønrrabelai lata, tru managatig pinab pinamsrømay amrrab pønrrabelai lata.

¹⁶ Incha mõilø tru pinab pinamsrømay amrrabelaimbe tru irrabiiibe kwaitø irrøben, katøganelø kaigyugurri wesrailaimbe tru may irrabiiibe øsig kømigwan irrabig køn. ¿Inchen øyeeagan marøb pasrønrraptiibe mu kø chinderah?

¹⁷ Katøganelø misaamera truba nørø tru Tiuswei wamwan kan chigucha kømig kui lataig an marøb srua llirabelø latawei, nambe treetøwei marøb pønrrømeelø ker. Treg kømøtø, Tiuswei merrab waminchippe, maig wamindamigwan søra kømø, sølwan waminchib, Tius øriilø kernab isua, Cristogurri waminchibelø ker.

3

Tru srøig 'øyeeg, øyeeag martrab' cha kørømisrig

¹ ¿Kabe nambe katøguen namashib chi isumgaig 'tabelø ker' chib waminchib pønrrabra chindah? ¿Kabe nambe katøganelø latawei chi isumgaig tabelø kui ashchai, kilga pøriilø ñimun tranamig, kabe ñimgurri kilga pøriilø namun tranamig palaim pønrrabra chindah?

² Nam mailø kuigwan treg asønannrabelø tru namuyasig kilga pørig latailøbe ñimwein køn, tru ñim purø tabig amønaig, tru namui manrrømerayu pørig pasrabig, mu misaameratøgucha ñimun mumera køtashib, mailø køtashib ashib tøgagülø.

³ Ñimbe tørgandø asamdeelø køn, kan kilgayu Jesucristo nøashib pøri latailø, tru namui maramigwan marøb pønrrailøygurri ñim srøig kurrabelø, tintatøga pørig kømøtø, øsig wab Tiuswei Espiritutøga pøriilø. Kabe srug tambalmerayu pøriilø kømøtø, misaamerai manrrømerayu pøriilø køn.

⁴ Nambe iigwane Cristogurri Tiuswei merrab treg kuitamab isua pønrrer.

⁵ Kabe nam namashib øyeeagan martrapteelø namdø tsabø marøbelø kua, chi arrubiibe namuinukkurri arrubig kui lataig inchib pønrrømeelø, nam øyangatig tsabøtø marøb pønrramig arrubiibe Tiusweinukkurri arrubig køn.

⁶ Incha Tius nøtøwei namune tru srøig acuerdo marigwan nam sølgandø marøbelø kønrrai mara pønsraig køn, tru acuerdo merrabsrig maig maramigwan martraim pørigwan kømøtø, tru Espiritu Santoiwan. Kaguende tru maig maramigwan martraim pørigwan mørmigweimbe kwamigwan srua arruben, trune Espiritu Santobe tru srøig øsig kømigwan tranøbig køn.

⁷ Inchen tru maig maramigwan pønrraig kwamigwan srua arrubig, srug tambalmerayu pørikken tørguegwalmabig køptø, Israel misaamerabe Moiséswan malauguen ashchab kaimaig købig køn, nui malø tørguegwalmabig køben, tru tørguegwalmabiibe kwab yaindøgucha.

⁸ Inchen tru øsig kømigwan srua arrubigwan marøb pønrraig tru Espiritu Santoimbe, ¿kan treetøguen kønrrab kømø, maig tørguegwalmabig kuaasamø?

⁹ Inchen tru maig maramigwan marøptøga pønrraig misagwan kaigyu pønrrønrrai kørømara pasrøbikken treg tørguegwalmabig kuibe, tru marøptøga pønrraig misagwan Tiuswei merrab chi kaig kømeeelø lataig tabig kønrrai marøbiibe, ¿kan treetøguen kønrrab kømø, mas purø tørig tørguegwalmabig køn!

¹⁰ Kaguende trui tørguegwalmabig lataig kuikken tru iig purø tørguegwalmabiibamara ashene, truiibe chi tørguegwalmabig kømøn.

¹¹ Inchawei tru tørguegwalmabig kwab ibikken kan treg tørguegwalmabig tøgag arriibe, tru mana pinømo pasrabig pasrønrrabiibe ¿mas maig tørguegwalmabig kuaasamørra!

¹² Inchawei tru tøgagønrrumab isuigwan nam tøgaguen pønrraig køppe, nambe chi kømø maig tamigwan tørgandø waminchibelø ker.

¹³ Kabe tru Moisés lataig inchib pønrrømer, tru Israel misaamera nui malau tørguegwalmabig kwab arrubig yandø patsi ashmønrrai, malø kasraitøga kasrøb lataig.

¹⁴ Inchendø nømui turmerayube yandø chi wamindikken kebyainameelø murig misriilø kua, mõin kwalømgatig tru merrabsrø Tius acuerdon marig købigwan leben, chi tainguen mørmeeelø køn, tru malø pinøgasrøb pasrabiitøwei pasrabig pasraikkurri. Kaguende tru pinøgasrøbigwane Cristotøwei kerranrrun.

¹⁵ Incha mõin kwalømgatig tru maig maramigwan martraim Moisés pøriilan asiimørig, tru maløwan pinøgasrøbig lataig pasrabiibe nømui manrrømerayube kasrain pasran.

¹⁶ Inchendø mõikkøben Señorweimay llirawa pasramisrene, tru pinøgasrøbig lataig pasrabiibe nuinukkurrimbe kerrraig kønrrun.

¹⁷ Kaguende Señorbe tru Espiritu kua, Señorwei Espiritu chu pasrøbene, Tiuswei merrab kemalamig tuyube chigucha iløsrkønrrabiibe chi kaagøn.

¹⁸ Inchawei nambe mayeeløba maløwan chi kasra kømø lataig ashib pønrrabeløbe, kan espejo latailø ker, Señorwei tru tørguegwalmabigwan kegurnabelø, nø maig køben

nam treeløtøwei misrøb, katøguchinguen, katøguchinguen tølø misrøb amber. Treebe Señorweinkurri arrubig køn, tru nø Espirituinug.

4

Jesucristoimburabigwan eshkabelø

¹ Inchawei nambe Tius namun lastima asiitøga i tru marøb pønrramigwan tøga pønrraig køppe, nambe chi kullaarab melømer.

² Pøs chigøben ke kørikken kørnrateelø søratø mariilane nambe yandø wendøbasrar ker; søratø larrø mөг isua marøb pønrrømøwei, Tiuswei wamwan lliska peemaytø marøb pønrrømøweingue. Treeg marøb pønrrømøtø, tru newan ciertonigwane maig kuigwan törgandø kenamarøb pønrraikkurri, nam tabelø kuigwan namashib kenamarøb pønrrer, maya misaamerai isub kebachib pasrabigu ka inchib pasrø mugumab isumig kaanrrai Tiuswei merrab.

³ Inchen tru tabig srø wamwan nam eshkab kusrenanig katøgucha pinøgasraig lataig chugúi møriimig kørromisrøppe, tru yandø pinab pinamnuumay amrrabelaimbe pinøgasraig lataig kørromisran.

⁴ Kaguende tru møin kwaløm yu pirau tius, tru nugwaimandziibe, tru chi køremeelane nøm chigúi møramig isubig tøgagúigwane chigúi mørmeelø kønrrai kasra pasrin køn, tru Cristoi törguegwalmabigwei tabig srø wam tørbilabigwan nøm nebua ashmønrrai; tru Cristobe Tius maig køben, truig køn.

⁵ Kaguende nambe namuimburabigwandøwei eshkab kusrenanmøtø, Cristo Jesúsbe mayeelaim pala nø ashib karub pasrabig køn cha eshkab kusrenanøbelø ker. Katø nambe Jesucristoyasig ñimuiimbe ka karuindø melabelø ker.

⁶ Kaguende: “Tru løstøyugurri tør pilønrrain” cha, trenchib Tius nøtøwei namui manrrømerayu nui tørtøga kebilin køn, tru Tiuswei törguegwalmabig Jesucristoi malau pilabigwan nebua asam tørwan namun tranig kønrrai.

Chigøben trømbøig puingucha mur pønrrab

⁷ Inchendø nambe iig tru purø tabigwane namui asr kan pirø køtsø lataigutø tøgaguer, tru iig maramburab marøbig purø nuig tabiibe namuin kømøtø, Tiuswein kui kenamartrab.

⁸ Chiyutøgucha chine chine pui melamig nebuingucha, ke truyutø tambal ambagucha warømer. Ke kan chindamerab isumig pui meløbendø, yandø ke kaimamuitamappe isuiløgucha melømer.

⁹ Namun kaig marøb amrruindøgucha, namundø elatsiilø melømer. Pøtiitsiiløbe kuinabendø, kerriguwan pinisailøbe kømuiatan.

¹⁰ Inchawei nambe chu ambuptøgucha, namui asru Jesucristo kwaigwane tøga amøner, katø Jesucristo øsig waikkucha namui asru kenamistrari.

¹¹ Kaguende nam øsig pønrrabeløbe Jesucristogurri chu urastøgucha ke kwaitø, kwaitø melamig nebutan, namui ka pinønrrab asru Jesucristoi øsig pasraikkucha kenamistrari.

¹² Inchawei namuinuube kwamig marøb pasrøben, trune ñimuiinuube srøig øsig kømig marøb pasran.

¹³ Tiuswei wamwan pøriguma trenchibig køn: “Kørewa, treekkurri waminchar” cha. Pøs namgucha namui isubigwane Cristoinug treetøwei pasra pønrrøwa, treekkurri nambe kørewa, Tiuswei wamwan waminder.

¹⁴ Pøs nambe ashibelø ker, Señor Jesúsban kwailai utogurri Tius tru katøle øsiirangarubiibe, namungucha Cristo Jesúsba tru kanbalatø pønrraikkurri kusrua, Tiusbe nui merraptøwei nam ñimba kanbalatø pønrramig kønrrai martrab kui.

¹⁵ Pøs kerrigu øyeeg pub arrubiibe ñimuyasig tab kønrrain køn, tru ka yandø tab indig misagwan katøguchinguen, katøguchinguen nebub ibene, ‘ungwa, ungwa’ tameløgucha nuramburab nuranrrai, Tiusweyayis maya nuguen tab kønrrai.

¹⁶ Inchawei nambe chi kullaaramer. Kaguende namui asrbe patsab yangucha, namui umbube kwalømmørig, kwalømmørig srøig misrøb inrrun.

¹⁷ Pøs nam chigøben punab melamig ka petø pureb arrubig, kan yangucha murig kōtanmab isub mur kui melaiibe managuen patsønrrabgaig kan törguegwalmabig maya nuibaguen øyeeg lataig køn cha, kemesra trendamgaig tabigwan tøgag arrubig køn.

¹⁸ Kaguen nambe namui kaptøga asigwan asha pønrrømøtø, chi nebua asiimigwan asha pønrrer. Kaguende kaptøga nebua asiiløbe ka purainrabiitøwein køben, trune tru kaptøga nebua asiimeeløbe managatigweyelø køn.

5

¹ Pøs nambe yandø ashibelø ker, yu pirau nam øsig pønrraig tru namui asr ka petøweindiig kan rancho-unø mara pasrindø lataig, yandø minchib patsindøgucha, katøgan srø asr purø

tab ya lataig, mu mōguelō taska mari ya kōmōtō, srōmbalasrō managuen patsōnrrabig kōmig Tius tranig tōgagōmigwan.

² Inchawei nambe yu pōnrrappe, tru srōmbalasrō kewa purramitōga pinōbuliilō kōmigwan, mana kōnrrermab truba truba nuisrab isubelō ker.

³ Treebe namune srō asrtōga kenanen, nambe yandeelō asr chigar kōmō, tōgar kōmōnrrun.

⁴ Inchawei i asr kan carpa ya lataigu nam ōsig pōnrrabelōbe larrō tab kōmui, truba truba nuisrab isui melabelō ker. Pōs namune kwamuinrrabna kōtan nam tōga pōnrraig asrwan trubalatō srōig itōguenniilō kōmōwatōbe, tru yandō pinab patsōnrrabigwane tru srōig ōsig kōmibe yandō nōtō kerriguwan pinabgasra pasramisrrai.

⁵ Inchen namun ōyeeg pōnrramig kōnrrai marōbiibe Tius nō kōn, tru treeg kōnrrai Espiritu Santon katsig pasra namun tranōbguen inchibig, tru tranrrab kōrrōmisrigwan kutōgüewan tranrrab kui asamig kōnrrai.

⁶ Inchawei nambe chu urastōgucha chi isumō pōnrrer, tru namui asru ōsig amōñippatōbe, Señorweim pulu kōmōtō, nambe yabsrōndō pōnrrabelō kui nebua asha.

⁷ Kaguende nambe amōñippe, namui isubigwan Cristoinug pasriitōgatō amōner, namui kabrrawa nebua ashagurrin kōmōtō.

⁸ Inchendō nambe treeg kōnrraitamab chi isumō pōnrrer, masken namune asrugurri tarōmisra ambinrrabna kōtan, Señorba kanbalatō purrōnrrab amrrab.

⁹ Inchawei namui asru ōsig pōnrrōwa lata, asrugurri tarōmisra amba lata Señor nō tab kui mōrōb wanrrai marōbelō kōmig namuimbe truig kōn.

¹⁰ Kaguende nambe tru maig maramigwan Cristo asha marōb wainug mayeelōba kemalamig kōn, namui asru amōña tabig marig kuin kui, kaig marig kuin kui maig marigwan nam mōitōgucha truburō utōnrrab.

Tiusba katōle tab kōrrōmisramig

¹¹ Inchawei Señorwan mandō kōrig tōga pōnrramigwan nam ashibelō kuig kōppe, misaamera Señorwan kōrenrrai inchib melabelō ker. Pōs Tiuswei merrabma nam mailō kuigwan tōrgandō kenagūibe, katō ñimui isub kebachib pasrabigugucha treetōwei tōrgandō kenagōnrraimab isur.

¹² Kabe nambe namasiitō katōguen ñimui merrab 'truba tabelō ker' chib pōnrrōmōtō, ñim namgurri tab kui mōrōb kasrag pōnrramigwan tōgagōnrrai treeg isua inchib pōnrrer, ñim tru mandō lōtamigwan tōgagōnrrai, tru manrraugurri isua kōmōtō, ka palatō treeg maranmab ashchaidō mōg inchib chib pōnrrabelan.

¹³ Namun 'locos kōn' tainab pōnrraibe, Tiusweyasig kōn. Inchen maig pōnrramigwan chugūi mōra pōnrraibe, ñimuyasig kōn.

¹⁴ Kaguende Cristoi undag kōbiibe namune martrai trawaguchibig kōn. Pōs iigwan nam isua ashene: Cristoma kwappe, mayeelaimburō kwaig kōbene, treekkurri mayeelōba kwaig kōn.

¹⁵ Inchen Cristobe kwappe, mayelayasig kwaig kōn, tru ōsig amōñibelōbe ka nōmuyasiitōwei ōsig amōñimōtō, nuyasig amōñibelō kōnrrai, tru kwawa, katōle nōmuyasig ōsiirabigwei.

¹⁶ Inchawei nambe yandō mōingurrimbunōbe mundōgucha yu pirauelō isuimay ka treetō isua ashib pōnrrōmeelō ker. Pōs nambe merrappe Cristone yu pirauelō isua asimay ashibelō kuatōgucha, mōimbe yandō treetō nebua asha tōga pōnrrōmer.

¹⁷ Inchawei mōikkōben Cristoinug pasrabiibe, yandō nōbe kerrigu srōig kōn; merrabiibe yandō chab puraiben, mōimbe yandō kerrigu srōig marig peemayig kōn.

¹⁸ Inchen kerriguba ōyeeg arrubiibe Tiusweinukurrin kōn. Pōs nam kailō kua nōbatōwei tab kōrrōmisramigwan Cristo Jesús kurri treeg kōnrrai mara, kailō kua, Tiusba tru tab kōrrōmisram wamwan nam marōb pōnrrōnrrai, nō tranig kōn.

¹⁹ Tru wambe iig kōn: Tiusbe nōbatōwei Cristogurri pirau maya misaameraba kailō kua, tab kōrrōmisramigwan marōb pasraig, nōmui chi kaig mariilan ulō payrrab isua ashmōtō. Tru ōyeeg nōba tab kōrrōmisram wamwane namun waminchai trana pōnsraig kōn.

²⁰ Nambe Cristoi munchiyu, misag utu Cristo nō waminchib pasrab lataitōwei nui wamwan waminchib pōnrrōnrrai pōnrrailō ker. Namgurri Tius nōashib treeg maray chib pasrab lataitōwei, nambe Cristoi munchiyu ñimun tiusmanta ōyeeg martrunrrigay tamōnrrun: ¡Tiusba tab kōrrōmisramigwan maray! cha.

²¹ Cristobe chigucha chi kaig marig chigaigwan, Tiusbe namuimburō nune kaig marōbig kui lataig treeg mara pasrig kōn, nam kaig marmua lataig pōnrramig kōnrrai Cristogurri treeg martrab.

6

¹ Nam Tiusba marøb pønrrabelø kuig kōppe, ñimune øyeege marøb kōrrunrrigay chinrrab, Tiuswei tru ka yandø tab indigwane ke chi martraamøbendø uta tōgagømtay cha.

² Kaguende nui wamwan pørigube Tiusbe trenchibig kōn:

“Yandø tru purugum kwalømmerra puim pasrøben, ñun mōrig kōn cha.

Kaigyugurri wesrailø kōm kwaløm puim pasrøben ñun purugúig kōn” cha.

¡Møi yan kōn, tru tabig purugúigwan utamibe! ¡Møi yan kōn, tru kaigyugurri webambam kwalømbe!

Pablon chine chine nebub arriilø

³ Mugøben Tiuswei tabig srø wamwan kaashib, nam marøb pønrraigwan kaig kōn chib wamindig kōmønrraimbe, nambe kaig marøb mungucha srurrengwangerub pørrømer.

⁴ Masken treeg inchimøtø, nambe chiyutøgucha Tiusweiwan marøb melabelø kui asiilø kōnrrab treeg kenamarøbelø ker: chu uraskucha elachimøtø, marøbig marøb melamigu lata, chine kaig pub arrubigu lata, chine palai mørøb, isui melamig arrubigu lata,

⁵ ichagutsiilø kōmig nebui lata, kailan pønrsrai yau keerig pønrramig nebui lata, kanbalatømisra kaig martrab namig kurrøben treegu melamig nebui lata, maramga murelan marøb melamig nebui lata, kibguen kimø melamig nebui lata, chigucha mameelø puraambub melamig nebui lata,

⁶ chi kaig marmø chishig amønamigu lata, nebua ashib ambigu lata, chine indindøgucha tammay ka melabig melab, tab inchibelø kōmigu lata, Espiritu Santo namba pasraigu lata, nam ka inchib kōmø, cierton undaguelø kuigu lata

⁷ cierton wamindamigwan treeg waminchibelø ker. Tiuswei maramburab marøbiitøga marøb, tru chigurrimbunø tabig sølgandø marøb pønrraitøgabe nambe kusrmayba, atsimayba srua kwayab pønrrer, kan suldau kwayab turiamig kusrmayba espadan atsimayba escudon srua kwayab pasrab lataitøweingue.

⁸ Kanmaywane truba tab indinab, kanmaywane maig kōbash indinab, kanmaywane truba tabelø kōn chib wamindinab, kanmaywane larrø kailø kui mara wamindinab, maig kuigwan nam cierton waminchendø, larrø may wamincha isapteelø kui marinab,

⁹ nambe mumera kui nebua asiilø kuinabendø, asiimeelø kui lataig tōgagúinab, yandø kwawa pinanmab asha tōgagúindøgucha, øsig amøñibig amøñibelø, trømbøig ichabetiilø kuinabendø, kwamø ka øsig amøñibelø,

¹⁰ truba isuilø meløbendø, purø tab kui kasrag pønrrabelø, larrø waachamera kuinabendø, misag truba nørørowan tabigwan tōgagømburab tōgagønrrai marøbelø, chuguringuen kōmeelø kerrigu chiga latailø kuinabendø, kerriguh tōgar treelø kuinatan.

¹¹ Nambe, ñim corintosreelan, maig wamindamigwan tōrgandø treeg waminder. Nam ñimuimburab isumibe namui manrrømerabe ke kurindø pasan.

¹² Ñimuimburab nam isumibe chugatikkucha kurin pasrøben, ñimweinre kasrøb tōgagøn namuimburab.

¹³ Ambugurri igurri lata treeg kōnrraimab isua, kan nai ureg kui lataitøwei nabe ñimune trenchar: ¡Ñimui manrrømerangucha treetøwei kura tōgagørrunrrigay! cha.

Nambe øsig wab Tiuswei ya ker

¹⁴ Ñim Tiuswan kōrebeløbe Tiuswan lata kōremeeløbabe lincha maramgaigube chi lincha maramig kōmøn. ¡Kaguende tru tabig sølgandø maramiba, sølgandø kōmø mariibabe chinchakandø kōnrrab kø? ¡Katø løstiiba, tōrbabe chinchatrubalatø kōnrrab kø?

¹⁵ ¡Cristoba, Belialbabe chinchakandø isunrrab kø? ¡Criston kōrebiiba, Criston kōremiibabe chinchakandø isub pønrramdiig kōnrrab kø?

¹⁶ ¡Katø Tiuswei yaba, taska mari tiusmerababe chinchatrubalatø kōnrrab kø? Kaguende nambe tru managuen kwamø øsig wab Tiuswei ya ker. Pøs nøbe trendaig kōn: “Nabe yandø nōmuinug pasrabig pasrab, nōmui utu uñib indamønrrun cha. Nabe nōmui Tius kōben nōmgurrimbe nai misaamera kōnrrun” cha.

¹⁷ “Inchawei treeg kōbene:

Tru kaig marøb misaamerai utugurrimbe webamba,
yandø nørørmisray” cha,

Señorbe nui misaameran trendan.

“Chigøben kōsøngømdiigwane katøramøtay cha.

Pøs marmubene, nabe ñimun utamønrrun” cha.

¹⁸ “Incha nabe ñimuimbe mōskai misren,

ñimgurrimbe naimbe nai nusrkalø,

nai nimbasrmera mistrabguen” cha,

Tius Newan Maramburab Marøbiibe trendan.

7

¹ Inchawei ñim, nai undaarailø, tru Tius tranrrrab misra kørromisriilan tøgarme, namui asru lata, namui espírituyu lata, kaig marig kørøngønraptellean kerriguwan chish misrkun, Tiuswan kørribala pønrraigu kerriguwan nuindø newan tabelø kørnrrab.

corintosreelø yandø mas kaig marmønrrab isua mørøb

² Namun ñimui manrraugurri isua utørray chinrrab inchar. Nambe møigwangucha ñimun sølwan marmø kalø mara pønrrømøwei, kaig marøb ñimun møigwangucha mindisha kørromarmøwei, kabe nam ñimgurri nam tøgamismøwei indig køn.

³ Nabe iigwan ñimun øyeeg chippe, ñimbe øyeeg kailø køn chinrrab kømøtø inchar. Nabe yamba trendaig kuig køn, nambe ñimune namui manrrau tøgä pønrrer cha, øsig amøña lata, kwamig kui lata ñimun namui manrrau tøgagønrrab.

⁴ Nabe ñimune chi isumgailø kui isua pasrab, chiburø køben ñimgurri na truba tab kui mørøb pasramigwan tøgagøb inchar. Nan truba tab kørnrrai mari pasrar, chine isui pønrramig puindøgucha, kasrag købigwan tøgagømburab tøgä.

⁵ Nam Macedoniasrø puabe, namui asrwane kan pishindø tabguen israb tøgagømig nebumig køn. Treeg kømøtø, chiyutøgucha ka isui melamitø, isui melamitø arrubig køn namune, namuim pøtøgatanbe chinetø indinab melamig arruben, namui manrraube kørig isub melamig.

⁶ Inchendø Tius tru larrø kullaarai isui melabelan isui inchimønrrai marøbiibe, Tito arriitøga namune truba tab kui melønrrai marig køn.

⁷ Katø Tito arrikkurrindø kømøtø, nøgucha ñimgurri truba tab kui mørøb pasramigwan utikkurrimba køn. Nøbe namun wammørøsrkøtan, ñimbe nan truba ashig kui melaigwanba, ñim tru merrab kalø marig købigwan isua møra kappin kørøgaigwanba, ñim naimburab truba truba isub melaigwanba. Treekkurri nane katøguchinguen kasraaranrrai martan.

⁸ Pøs na ñimun tru kilga pøra øriitøga ñimun truba isuilø kørromisrrai marig købigwane nane chi isumøtan. Pøs tru urasbe nane isubwei indig køn, kaguende tru na kilga pøra øriibe kan maya yanagatiitøbe ñimun isui melønrrai marøbwei inchen.

⁹ Møimbe nane kasrag køppe, tru ñim truba isui melaigwan, trunun isua kasrag kømøtø, tru ñim truba isui indiibe ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llliranrrai marikkurri nane kasrag køtan. Pøs ñim truba isui inchib pønrrappe, Tius trendø treeg kørnrrain køben kuig kua, nambe ñimune chigucha chi kalø punrraimbe marmuig køn.

¹⁰ Tius maig palain køben nam trumay isui inchib pønrraibe ñimui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llliranrrai marøbig køn, kaigyugurri wesrailø kømigweyasig trembe kaabashmøtømab isumig chigaikke. Trune isui inchib pønrramig arrubig yu pirauibe, kwamibe tøgäig arrubig køn.

¹¹ Tius maig palai inchen, ñim trumay isui inchib pønrraigwan ñimguen asay: ñimuinug truba marøg kui inchib pønrramig arrub, øyeekkølig kalø marøbrain køn chib tør marøb pønrramig arrub, kalø maren namig isub pønrramig arrub, kørribala pønrramig arrub, truba truba asinrrabna kui inchib pønrramig arrub, tabigweimburab ke chinsraatø inchib pønrramig arrub, kaig marøbigwane møra meganrrai marøb pønrramig arrub, treeg arrin køn. Inchawei kerrigu øyeeg purayaigu ñimbe chi kalø mara pønrrømuin kui kenamarøb pønrran.

¹² Inchawei tru kilgawan pørøppe, tru sølwan marmø kaig marøbigwan isua, truiikkurrim pørømøwei, kabe tru kalø marinabigwan isua, truiikkurrim pørømøwei indig køn. Treeg kømøtø, tru ñim namuimburab truba isubelø kuigwan ñimui utu Tiuswei merrab nebua asig kørnrrai indig kuig køn.

¹³ Inchawei nambe chi isumø tab kui pønrramig kørnrrai mariilø ker.

Nam tru treeg tab kui pønrraig kømnetø, Titon truba truba tab kui pasrai ashabe, nambe larrø tab kui truba kasrag pønrrer. Kaguende Titone nui isubigu katøle truba tab kui mørøb pasrønrrai, ñim søteelømisra purugúin køn.

¹⁴ Pøs ñim corintiosmeraimburab truba tab kuim pasrar chib Titon na waminchib pasraigwan, chi kørriimisra kørromismur. Nam ñimun kerriguba chigøben wamindiima chi isa wamindig kømug køppe, ñimuimburab truba tab kui mørøb Titon nam waminchib pønrraikkuha treetøwei isa kømø wamindig webyan.

¹⁵ Inchawei Titobe møimbe ñimune katøguchinguen undaguig køn, tru nø maig karuigwan ñim mayeeløba mørøb, nun utabgucha, kørribala ke itønab utig købigwan isua.

¹⁶ Chiyutøgucha ñimbe chi isumgailø kuimba mayanguen nane tab køtan.

8

Merø kømø, tranåmburab tranigwan waminchibig

¹ Trube, mõiibe ñim nai nunelø, wammøra kørnrai inder, tru Macedonia pirausrø iglesiameran Tius nui ka yandø tab indigwan øyeeg tranigwan.

² Yeeg chine kaig nebuinab melamig pub arrubig ututø, nømui kasrag købigwan kasrag kømburab tøgagüba, larrø chugurringuen kømuilø melaibabe, merøbala kømø, tranamburab tranøbelø kørnrai marin køn.

³ Inchawei nabe maig kuigwan wamindamønrrun, tru nømun maig purugumdiig køben treeg purugua, nebungaiwanguen nebua tranig køn cha, nømun mu tranrrai indig kømøtø.

⁴ Pøs namune truba rugabelø køn: "Tru Jerusalénsrø Tiuswei misaameran namgucha truilan tøga purugüig kørnrai treeg marbashibsumøgue" chib.

⁵ Incha nam treeg martraitamab isuigwandø marmøtø, nømbe Señorweyasimerrig pønrrønrrab nødashib pønrramisra, trugurrimbe namun treetøwei pønrrønrrab pønrramisøbelø køn, Tius maig kørnrain køben treeg.

⁶ Inchawei nambe Titone øyeegwan martrunrrig cha waminchibelø ker: "Iig truba tab indigwan ñi maig marøb pølbasriibe, katø treetøwei tru corintiosmera Jerusalénsreelayasig tranigwane tabig marøb patsøgørrunrrig" cha.

⁷ Pøs ñimbe isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigu lata, Tiusweimburabigwan nebua ashib waminchib ambigu lata, Cristoi maramigwan tab asha maramigu lata, ñim namuimburab undag købig tøgagüigu lata, chiyutøgucha ñimbe ya merrabguen melaig køppe, lastima asha tranøbelø kømigu chigucha iyu treetøwei merrabguen webamrrab inchigay.

⁸ Maig martrain chippe, ke kandø chibig lataig nabe treeg karua pasrmur, treeg kømøtø, ñim undag købigwan cierton tøgagütashchab ashchab inchar, katøganeløma treeg tab marøbelø køn cha trunun eshkab.

⁹ Kaguende ñimbe namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indigwan nebua ashibelø køn, nøbe chigucha chi palømig tøgag købendø, ñimun undag købiitø larrø waacha misra, tru nø treeg waacha misriitøga ñimun Tiusweimburabigwan chigucha chi palømeelø kørnrai marigwan.

¹⁰ Incha iigube nabe ñimun øyeeg maramdiig køn chinrrab inchar: tru purugunrrab tulisamigwan ñimbe marig pilawei tranamigwan ñimmerrig tranøb, katø trutø kømøtø, maramigwan ñimwei isuig kuig købene,

¹¹ trube, ñim pølbasa marigwane mõiibe tabig marøb patsøgamig køn cha. Tru ñim purugunrrab indamigwanma ñim ke martraptø pønrraig køppe, trube, tru maramigwane treetøwei marøb patsøgamdiig køn cha, ñimun maig nebubendø.

¹² Kaguende møikkøben ke tranrrab isua, mayanzhig tranamdiig køben treeg tranigwane Tiusbe chi kashmø utabig køn, ke chugurrin kømuingucha tranrrai inchimøtø.

¹³ Inchendø nabe øyeeg chippe, kaneløbe chairailø kørømsisen, ñimbe purugub meløwa, ke chugurringuen kømui inchib kørnrain kømøtø,

¹⁴ mumaytøgucha lata kørnrai inchar. Møin kwalø ñim chigucha chi palømig uncha tøgagüibe nømun purugumig køben, katøwan ñim palai meløbene, tru nøm uncha tøgagüibe ñimun purugumig kørnrai. Trumaybe mumaytøgucha lata kørnrun.

¹⁵ Tiuswei wamwan pørigu maig taimbala: "Nu tulishibiibe ke unchagø tøgagømøwei, lamøtø tulishibiibe palappuin kømøwein køn" taig.

Titon Corintosømay karua ørøb

¹⁶ Namui Tiuswan 'mayanguen ungua, ungua' chinrrab, ñimuimburab na isui lataitøwei Titoi manrraugucha isunrrai pasrigwan.

¹⁷ Pøs na nun Corintosømay ya, øyeeg maramdiig køn cha, na wamindigwan ka møriitø kømøtø, nøbe maramigwane ke marøg kuindø megaig kuig køppe, nøashib treeg martrab isua, ñimuisømay yan.

¹⁸ Incha kan nuneg, Tiuswei tabig srø wamwan eshkab kusrenanøb pasraigu, chu iglesiameratøgucha nune truba tabig wamindinabigwan nambe Titoba lincha inrrai ører.

¹⁹ Incha katø treetø kømøtø, tru iglesiameragucha nun lawa wesraig kuig køn, tru Jerusalénsreelai tab indig purugüigwan nam srua amben, nø namun lincha atra. Nambe Señorwan maya nuguen tab indig kørnraimba, nam purugug kui pønrraigwan katøganelan kenamartrappa, tru an tulisaiwane nam asha marøb pønrrabelø ker.

²⁰ Mugøben namun 'øyeeg kalø marøpteelø køn' tainab pønrramig kømønrrai inder, tru yeeg nørø keta traniilan nam asha marøb tøga pønrrønrrai tranigwan.

²¹ Kaguende nambe chiwandøgucha maig maramigwan sølwan martrab inchib melabelø ker, Señorwei merraptø kømø, misaamerai merrabgucha treetøweingue.

²² Incha nambe katøgan namui nunewan nømun lincha inrrai ører, nui mariiløyu chiyugøben ke martraptø pasrabig kui katø katø treeg møg kui nam asigwan. Incha mõiibe

nøbe katøguchinguen tru maramigube ke martraptøweim pasran, ñim chi isumgailø kui nõ truba isua tøgagúikkurri.

²³ Pøs Titobe, naimbe nan lincha megabig, katø ñimui utu chi maramigu purugub megabig, treeg køn. Inchen tru katøgan lincha ambub nuneløbe, tru iglesiamera karua øriilø, Cristoyasiibe maya nuguen tabig kønrrai pønrrabelø, nõmbe treelø køn.

²⁴ Inchawei ñimbe tru møguelane truba undaguelø kuin kui ashchai kenamartrigay, iigwan tru iglesiamera mayeeløba asha kønrraigue. Katø na ñimuimburab tab kui mørøb pasraibe chigurrin kui ashchai inday.

9

Cristogurri nunelan purugumig an tulisai

¹ Inchen tru Tiuswei misaameran purugumig tru an tulisamigweimburappe ñimune chi pøramikken palømøtan.

² Pøs tru purugumigwane ñimbe purugunrrab ke muniitø pønrrabelø kui nabe ñimune ashibig kur. Incha nabe treegwan ñimuimburab macedoniasreelai utu truba tab kui waminchib pasraig køn, ñim acayasreeløbe tru tranamigwane marig pilasrøwei tranrrab chab tamara kuig købene. Inchen tru maramigwan jkatø! marig kørrømisrtrai isua ñim marøb kuibe, nõm tru macedoniasreelø truba yamelø treetøwei martrab isunrrai indin køn.

³ Øyeeg kuindøgucha tru ñimuimburab nam øyeegu truba tab kui mørøb waminchib pønrraibe, ka wamindiitø pureptinchibgunmab isua, i nunelan ørar, tru ñimuimburab na maig waminchib arrig, masken tamara kønrrai,

⁴ inchippa macedoniasreelø møiløgøben naba amrrub chi inchene, ñim chigucha marmø, pesan køben puinab melømønrrai. Pøs, kan treeg pubene, namune purø nu køriimisram neburrrab køn, ñim chab tamara melaitamappa nam ñimun chi wammøørøsrømøikkurrindø. Pøs, ñimune masken køriimisram neburrrun.

⁵ Inchawei øyeekkurri, i nunelan ñimuisrømay merrab ashchab amrrai øramig nabe palai asig kuig køn tru purugumburab purugunrrab misrig købigwan tulisam purugua yandø ke chab tamara munig kønrrai. Trumay tru ñim purugumig tulisaiibe merøbala kømø, tranig kui asamdiig kønrrai, ke tranrrai inchendø, tranig kømøtø.

'Merø kømø, purugumigwan øyeeg maray' chib wamindig

⁶ Incha ñimbe iigwan isua kuy: møikkøben ke kagømønrraindiig ellguabiibe, katø treetøwei kagømønrraindiig tulishinrrun. Inchen møikkøben ellguamburab ellguabiibe, katø ellmarigwan tulisamburab tulishinrrun.

⁷ Ñim møitøgucha tranamigwan tranøppe, ñui manrrau maig tranrrab isua tøgagúig køben, treeg tranamig køn, ke tranmuinrrabna købendø, tranmøwei, kabe ke treeg tranamig kuikkurrindø tranmøweingue. Kaguende Tiusbe kasraatø tranøbigwane undaguig køn.

⁸ Inchen Tiusbe maramburab marøbig køn chigurrimbunø tøgagømigwan ñimuinug tøgagømburab unchaguen tøgagømig kønrrai, treeg maramig, chiyutøgucha ñim chi palabigwan chu urastøgucha palømø tøgagua, chigøben tabig maramigu kerriguba ñim purugub kømig unchaguen tøgagønrrai.

⁹ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:
"Larrøbitchai tsurøb, waachameran tranøb indig køn cha.

Inchen nui tru tabig sølgandø maramibe managatig pasrabig pasran" cha

¹⁰ Inchen Tius tru ellmarøbigwan yell tranøb, pirri manrrai tranøb inchibiibe, maig palabigwan tranøb, ñimui yellwan nõrrø larrøbitchai marøb, tru ñim tabig sølgandø maramibe kan ellmarig misrøb lataitøwei nõrrø larrøbichib inrrai martrun.

¹¹ Trumaybe ñimbe chiyutøgucha chi palømíg tøgagønrrai mariilø kønrrun, chiyutøgucha purugumigu merøbala kømø, tranamburab tranøbelø kønrrai. Inchen ñim tru purugúigwan nam nõmun tranen, nõmbe Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kømig kønrrun.

¹² Kaguende ñim øyeeg marøb kuibe Tiuswei misaameran chi palabigwan treeg purugúitø kørrømisrømøtø, Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib kømikkucha truba truba kønrrun.

¹³ Inchen tru ñim øyeeg purugúigu ñimbe mumera kui asilø køn. Katø nõmbe Tiuswan truba tabig waminchun, Cristoi tabig srø wamyu pønrrøwa, truig maig taigwan ñim møra, truigwan kenamarikkurrimba, katø ñimbe nõmun merøbala kømø purugub, katøganelø mayeelan treetøwei purugub indikkurrimba.

¹⁴ Katø nõm tru ñim purugúigwan utabeløbe ñimuyasig Tiusba waminchippe, ñimuimburab truba nu undaatøga martrun, Tius nui ka yandø tab indigwan tøgagømburab tøgagønrrai ñimun tranikkurri.

¹⁵ Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chinrrab, wamindiitøgabe kan mandøguen tamgaig purø nuig tabig keta tranigwan!

10

Pablo Tiusweiwan nō marōb pasraigwan chinhaingaiḡ waminchib

¹ Na Pablo ñimun oyeeg martrigay chib waminchar, Cristoi tru purō tammayig kuitōgaba, purō tab inchibig kuitōgaba. Tru na ñimui malau pasrappe, chi tre chish waminchib pasrōmīḡ kōn tainab, trube, peesrōn pasrappe, maig tamigwan kelarrab, kelarrab trenchibig kōn tainabig.

² Na ñimun trenchinrab inchar, na ñimuisrōmay arrua, namun mōilōḡsōrōn ka namuimburaptō isub yu pirau maig kōbashtigi amōñibelō kōn chibelan kelarrab, kelarrab tamig tōgagūḡwan tiusmanda ñimun trendamig kōmōnrrai inchnurraigay cha.

³ Pōs nambe misag kuinabwei inchendō, yu pirauelō maig kwayabelō kōben, treeg kwayab amōñimeelō ker.

⁴ Kaguende tru chitōga kwayamig nam tōgagūibe, mōguelain kōnrrab kōmōtō, truiḡbe Tiusweinug maramburab marōbig, treeg kōn, ni mumaygucha chindamga murelō nugwaimandzig pōnsraig pōnrrabelan pōtiitsamig.

⁵ Pōs truitōga nambe tru kusremburab kusrewa wamindiilanba, katō tru purab nōrreelō isuilō misaamera Tiusweimburabigwan nebua ashmōnrrai sōtō pasramisrōb kurrabigwanba pōtiitser, tru chigurrimbunō isuilane Cristo maig kōnrrai inchen, treegu pōnrrōnrrai merrarrawa pōnsrōb.

⁶ Incha ñim newan mōrōbelō misra pōnrramisrene, tru maig taigwan mōrmeelane nambe mōra melōnrrai mara kōrrōmartrab pōnrrer.

⁷ Ñim kui ñimui kabyu maig kenagōben, ka palatō isua ashibelō. Mōikkōben, isa kōmō Cristoin kurnab isua pasrōwabe, trube, iḡwan isua kōmig kōn: Nōma Cristoin kuig kōbene, namgucha Cristoielōtōwein kuin kui.

⁸ Maig maramigwan nam karub tōga pōnrrōnrrai Señor namun trana pōnsraigwan, iḡwan na purō mōḡ inchib waminchib pasrab lataig indinaindōgucha, nabe chi kōrig misrabe pasrōmumōnrrun. Pōs tru maig maramigwan karub pōnrrōnrrai Señor namun trana pōnsrōppe, ñimun mindishaguen kōrrōmartrain kōmōtō, Tiusweimburabigu nōrrōram purugunrrainguen tranig kōn.

⁹ Pōs na kilgamera pōra, ñimun truilōtōga ke kwaarōsrōḡ kōb lataikkucha indig kōmōnrrai inchar.

¹⁰ Pōs mōilōbe trenchibelō kōn: “Tru Pablo kilga pōriilōbe purō murtō tranōbig, ke menrra mur waminchibig treelō kōn cha. Inchendō nōashib namba pasrappe, chi trengatig kōmōllig, waminchibgucha chi may waminchimīḡ kōn” cha.

¹¹ Pōs tru treeg chibelōbe, trube, iḡwan isua kōmig kōn: nam yabsrōm pōnrrōwa, kilga pōrigu mandō chib pōrōbelōbe, ñimui utu amrrua, marōbgucha treetōwei martrab kui.

‘Nuig misrōb mōḡ inchibig kōn’ taigwan lōtab

¹² Pōs nambe tru nōmasiitō ‘truba tabelō ker’ chib pōnrrabelō truilō mailō kōben, namgucha nōmba latalō ker chib pōnrrōmōwei, kabe nōm maig tabelō kōben namgucha treelōtōwein tabelō kōbraitashchab inchib pōnrrōmōwei inder. Trune truilōbe nōmasiitō kangurri kangurri mayangatig kōtashib, katōganelō lataitōwein kōbraitashchab inchib pōnrrappe, chugūinguen mōrmeelō kōn.

¹³ Inchen nambe mōḡ inchib ke purabgucha waminchib pōnrrōnrrab kōmōtō, Tius namun mayangatig martrai pōnsraigwan nambe treegwandō marōb pōnrrer, katō ñimuisrōngatikken pumig kōnrrai tranigwan marōb.

¹⁴ Kaguende nambe namuinukkurri webunagucha pōnrrōmer, pōs nam ñimuisrō pumuiḡ kuig lata. Pōs nambe ñimuisrōngatig Cristoi tabig srō wamwan nammerrigwei srua amrruiḡ kōbig kōn.

¹⁵ Kabe katōganelō nōreelō marigu kebamba, purab mōḡ inchib waminchibgucha pōnrrōmer, namuinukkurri webambub. Masken treeg kōmōtō, ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagūḡu katōguchi nōrrōrab amrraimab isua muniirab meler, namui maramig ñimui utube nōrrō larrōbichib inrrai,

¹⁶ Tiuswei tru tabig srō wamwan ñim corintoelainukkurri mas yabsrōnguen eshkaḡ kusrenanig kōnrrai; peenug katōganelō kebamba marinug trusrō nam kebuna mōḡ inchib waminchib pōnrrōmōnrrab.

¹⁷ Inchen mōikkōben nui misrōb mōḡ inchib waminchib pasrag kōbene, nōasiitō kōmō, Señorweiwane tab kui mōrōb tabig waminchib pasrōbash.

¹⁸ Kaguende nōasiitō ‘truba tabig kur’ chib, nuimburaptō waminchibigwan tabig kui asha kōrrōmarig kōnrrab kōmōtō, tabig kōn cha, Tius nō wamindig, truiḡbe tabig kōn.

11

Pabloa, 'Cristo nõashib karua øriilø ker' chib ka isatø inçibeløba

¹ Ke na chugúi mormíig lataig na mayandø wamincha mørtrab ñim trunun ka awentaimbe kòtan. Pøs na treeg indingucha ñimun ka awentarray chinrrab inchar.

² Kaguende ñim møigweyasig pønrrappe, ke truigweindø kønrrai, na treeg inçib truba isub pasrappe, Tiusweinukkurri arrubiitøga treeg inçib pasrar. Muba kasharanrrab misrabe, truibatø kasharanrrai nabe ñimun treeg mara tøga pasrar, trube tru Cristoba, tru nõ pørainrrab arrub kwalø m nui merrab kan mu møøbagucha kimø srusrø newan chishig lataitøwei na ñimun nun treeg kenamartrab.

³ Inchendø nane korig isutan, tru ul purø may kebenørkamig tøgagútøga tru Evan kebenørkøb lataitøwei ñimungucha mumay kòben ñimui isubigu peløsrkøngarunrraitamab tru ñim isa kømø pønrraigwanba, tabig chishchig Cristoinug pønrraigwanba.

⁴ Kaguende møikkøben ñimun tru nam eshka kusrenani lataig kømøtø, Jesúsweiwan peemay eshka kusrenanøb arrin kui, kabe tru ñim Espiritu Santo uta tøgagúigwan kømøtø, katøgan peg espíritun waminchib arrin kui, kabe Tiuswei wamwan ñim uta tøgagúigwan kømøtø, pegwan waminchib arrin kui inçibigwane, trube, ñimbe chi chimø melabelø køn.

⁵ Cristo nõashib karua øriilø misrøb, tru purab nõrreelø chib pønrrabelai merrab chiyugucha lamíig kømur nagucha.

⁶ Pøs nabe nai wamindigube kan mørøptø purramdiig, may waminchimíig kuinaindøgucha, nebua kusreb asigube nabe maig kuigwan nebua ashibig kur. Iigwane chiyutøgucha ñim tøgandø ashchai kenamarig køn.

⁷ Ñim nõrreelø misrtrai, nabe naasiitø chigucha kømíig misrøb, Tiuswei tabig srø wamwan truburø chi utømø eshka kusrenanøb pasrappe, ¿kabe nabe kaig marøb pasrabraig kø chindah?

⁸ Na ñimun purugub pasrønrrab, nabe katøgan iglesiameranguen kerrab lataig utamig nebugig køn, nai chi palab arrubigwan tøgagønrrab.

⁹ Pøs na ñimui utu Corintosø uñib urasma nan chi palab arringucha, munguen tranrra cha, miamuig køn. Kaguende nan chi palab arrubigwane namui nunelø Macedoniasrøngurri amrrua, tranig køn. Chiyutøgucha nabe ñim ke nan tranrraindø, tranrraindø inçimønrrab, nabe purø ashiptø megaig køn. Pøs katøgucha mun miamø, nabe treetø ka megabíig megamønrrun.

¹⁰ Cristoi newan ciertonig nainug pasrai møra lataitøwei, na chi an purugúig utømø, tru møg inçib tab kui mørøb waminchib pasraigwane Acaya pirausrøngucha nane muguen waminchimønrrai katønrraamøn.

¹¹ ¿Chindimbagurri? ¿Pøs kabe na ñimun undaguig kømubra chindah? ¡Pøs Tiusbe asha pasran, nabe ñimun undaguig kui!

¹² Nabe tru purugurray chib miamø maig marøb arrigwane marøbig maramønrrun, an utab pønrrøbendø, tru nam lataitøwei marøbelø ker chi køptø tru kemesratøguen møg inçib waminchib pønrramigwan labelan marbashmø kanmaytø kata pasrtrab.

¹³ Kaguende tru treeg inçibeløbe, Cristo cierton nõashib karua øriilø kømøn. Tru marøbeløbe ka may wamincha isatø marøbelø, Cristo nõashib karua øri latailø misrøb treeg inçibelø køn.

¹⁴ Inchen øyeegwane ke kwaara asamikkucha kømøn. Kaguende Satanástøweinguen kan ángel tabig torigwan tøgag lataitøwei misrøbig køn.

¹⁵ Inchawei øyeebe kwaaramdiikkucha kømøn, pøs tru Satanás karuigwan marøb pønrrabeløgucha tru sølgandø tabigwan marøbelø misrøb pønrrøben. Pøs nõmui kaig marimburø maig utamig kòben, treetøweim patsønrrun.

Pablo chine chine kaig nebuinab megaig

¹⁶ Pøs nabe katøle trenchinrrab inchar: mugucha nane ke chugúi mormíig kui lataikkucha mara srua kømørrunrrigay cha. Inchendø ñim nan treeg isua tøgaguabe, trube, na chugúi mormíig kuingucha, nan treeg ka utørray chinrrab, na maitøguen møg inçib pasramig kønrrai.

¹⁷ Tru na naasiitø truba tab kui mørøb møg inçib waminchib pasraibe, nan Señor wamingingaruben wamindig kømøtø, chugúinguen mørmubendø wamindi lataig, treeg køn.

¹⁸ Pøs truba yamelø møiløgøbenma pirauiig maig kòben treegu nõmasiitø purø nõrreelø mørørai inçib pønrrøbene, nagucha treetøwei purø nuig kui mørørai inçib pasrønrrab.

¹⁹ Ñimbe ya kusrebelø købendø, chugúinguen mørmeelane, trube, ñimbe ke mørøguen isrømøzhig melabelø køn.

²⁰ Møikkøben ñimun maig martrain chippe, ke treeg marøb melønrrai inçibigwanba, ñimun sötø pønsra nõ tøga kørørmisrtrab marøbigwanba, ñimun chi isa kòben kerrawa, nui marøbigwanba, ñimune chigucha kømeeelø marøb nuig misrøb pasrabigwanba, ñimun

maløbøtø pashaguchib, treeg inchibigwanbabe, trube, truigwane ñimbe ke chi chimøzhiitø melabelø køn.

²¹ Pøs nambe øyeeg kenamarøb pønrramibe yangucha kullaguelø købrain køn tamig, nane kørikken køtan.

Kaneløma ke nømasiitø chinetø møg inchib wamincha mørene, treetøwei nagucha mar-trab, treeg wamindamibe na chugúi mormøgølig lataig wamindig kuindøgucha.

²² ¿Nømbe hebrosmera kø chindah? Nagucha hebreetøwein kur. ¿Nømbe Israelwei misaamera kø chindah? Nagucha Israelwei misaatøwein kur. ¿Nømbe Abrahamwei misaamera kø chindah? Nagucha Abrahamwei misaatøwein kur.

²³ ¿Nømbe Cristoiwan marøb melabelø kø chindah? (Pøs chugúi mormiig lataitøwei waminchar) Nabe nøm lataitøguen kømø, masken marøb, marameløygucha mas mur marøb, kailan keeri yau nømun lataitø kømø, katø katø merrarawa keeriinab, ichaguchibgucha, mam ichagutsamigwan nømun lataitø kømø, ichagutsamburab ichagutsinab, katø katø ke yandø øsig kømurmab isui megamig pub,

²⁴ Katø trattrø pijibe judíosmera maig ichaguchibelø kuigwan treinta y nuevebatø ich-agutsinab megabig kur.

²⁵ Katø pønmay tsiitøga ichib srua kuinab, katø kan pijibe kwetchab sruutøga petinab, katø pønmay bapōtis misrøb chab mincha, piu asentaben, kan pijibe kwalma y mawa nane mar tøbøtaasrø pi srua yaig megamig nebubig køn.

²⁶ Chu urastøgucha naimbe webya yamitø, yamitø nebuben, kanmaywane nørøø pimer-ayu chine purayaig megamig nebuben, kanmaybe nileelai utuwan chi kuinanrraptiig purayamig nebuben, kanmaybe naim pirau misaameratøwei chigøben marinarrraptiig pureb yamig nebuben, kanmaywane judíos kømø misaamera chigøben marinarrraptiig purayamig nebubig køn. Inchen kanmaywane ciudadu kørig kømdiig inchibeløyu purayamig nebuben, katø kanmaywane mu misag warab waraimøsrø kørig kømdiigu purayamig nebuben, kanmaywane maryu chigøben kuinanrraptiig treegu pureb megamig nebuben, katø kanmaymerawane ka isatø 'Cristogurri nunelø ker' chibelø chigøben marinarrraptiig, treeg unamig nebubig køn.

²⁷ Marameløgucha purø murig, trurriigu ni mandøguen kømui megamig, treeg nebubig køn. Katø katø kibguen kimøwei, katø parøgwai mørøb, pi mulgwai mørøb, katø katø chigucha mamíig megamig nebub, kørrag kui megamig nebub, asru kemig chigagúinab megamig nebub inchibig køn.

²⁸ Inchen tru kømnetø kwalømmørig na isuim pasramibe iglesiamerabe mayamba chinchib kermab isub pasramig, truig købig køn.

²⁹ Møikkøben kullaarain pasrøbene, nan kullaaraig kui lataig købig køn. Inchen møikkøben kaigu srurrengwanganruinab megabene, nan pusrkwabig køn.

³⁰ Na møg inchib waminchib pasramig nebubene, na truburab kømíig kullaguig kuigu, truyube møg inchib waminchib pasramønrrun.

³¹ Namui Señor Jesucristoi Møskai, Tius tru managurri managatig mayanguen tabig wamindinabiibe nabe ka isatø inchib pasrømui asha pasran.

³² Rey Aretas karuigwan marøb wabig, tru Damasco ciudadu kubenadurbe tru damacenosmerai ciuda pøtøgatan laringaruin købig køn, nan kemørtrab.

³³ Inchen nane tru ciudadu pøtøgatan srug pirøbanrig marigugurri kan pendanayu kørrøørøbelø køn, kan tasinyu waya. Øyamay nabe truigwei taskugurri welula, ibig kur.

12

Pablon Tius nuimburabig mu asiimíig pønrrabelan kenamarøb

¹ Nabe katøgucha naasiitø møg inchib waminchib pasramig køtan, treeg mariibe chi purugumíig kuindøgucha. Nabe piab lataigu na chigøben asiilanba, Señor nuimburabelan nan kenamariilanba, trunun waminchab.

² Nabe kan møg ashibig kur, Criston kørewa pasrabigwan, mõi ya catorce añosken køn. Truigwane tru pøn srømbalarøngatig srua yaig købig køn. Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañau kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trunune Tiustøwei asan.

³⁻⁴ Tru møwane tru srømbala Tiuswei purø tabzhiisrømay srua yaigwan nabe asha kur. (Nune asrbañau srua yaig køh, kabe asrbañau kømø, srua yaig køh, chindindø, truigwane maig kui mørmur. Trunune Tiustøwei asan.) Inchen trusrømbe ni kan mandø chaguen trendamgailø nøbe wamindi mørig køn, treegwane kan møwane waminchimønrrai meriilan.

⁵ Pøs nabe tru møweimburappe si møg inchib waminchib pasrabwei indamønrrun, pøs truibe nawein kuinaben. Inchendø nabe naasiitø møg inchib waminchib pasrømøtø, na trengatig kømíig kullaguig kuinaigube møg inchib pasramønrrun.

⁶ Pøs nan møg inçhib waminçhib pasrag køben, na treeg inçhib pasrainguen, nabe ke chugúi mormígg lataig indig kòmubsrúinrun. Kaguende nabe cierton waminçhibsrubrainrun. Inçhendø nabe treebe marmumønrrun, na maig kuigwan asig tre lataitø kòmøwei, na waminçhen ñim møri lataitø kòmøwei, mas nuikken kuin kui mugøben nan treeg isumønrrai.

⁷ Øyeeg chigøben purø nørreelø nan kenamarig, truulø nan purab nuig kurmab isub pasramígg marmønrrai, nane nai asru chu uragucha kan kal lataig kebuchib pasrønrrai pasrig køn, Satanás ørig, ni mandøguen kòmui pasramígg kønrrai martrabígg, na purab nuig misrøb pasramígg kòmønrrai.

⁸ Inçhen nabe iigwan Señorwan pønmay 'tiusmanda kerrarra' cha miaben,

⁹ Señorbe nane trenchibígg køn: "Tru nai ka yandø tab indig truitø ñune tsabø køn cha. Kaguende tru nai maramburab marøb pasrabiibe ñi truburab kómígg kullaguig kuigu masken tab kenamisran" cha. Inçhawei treeg købene, na truburab kómígg kullaguig kuigu mayanguen tab kui mørøb møg inçhib waminçhib pasramønrrun, Cristoi maramburab marøbig nainug pasrønrrai.

¹⁰ Inçhawei nabe na truburab kómígg kullaguig kuigu lata, nan tsalø waminab pasraigu lata, nan chi palabígg lata, Cristogurri nan kaig martrabgøba indinab megaigu lata, nabe truba tab kui mørøb kasraar.

Pablo corintosreelan isub

¹¹ Pøs nabe kan chugúi mormígg lataig indig køn. Inçhen na treeg inçhaimbe nane ñimweinre indig køn. Naimburab tabígg waminçhippe, ñimguen tabígg waminçhib kønrraptígg kur. Kaguende tru Cristo nøashib karua øriilø misrøb purab nørreelø chib pønrrabelaimbe nabe chiyugucha lamígg kòmur, nabe maya chigucha kómígg kuinaindøgucha.

¹² Cristo nan nøashib karua ørig kuin kui asamígg, maig kuindøgucha tammay nabe ñimui utu kenamarig køn: Tius naba pasrain kui ashçai mariilø marøb, kwaara asamdeelø marøb, maramburab mariilø marøb, treeg.

¹³ Tru katøgan iglesiameran lataguen kòmø, ¿nabe ñimun chiyurren lameelø marøb kørøra pønrsøbrah? Na ñimun tranrrai miamuig, trutøwein køn. Pøs na miamub kalø marigwan ulø paymø pesannarra chinrrab inçhar.

¹⁴ ¡Au! Nabe katøguen çab tamaraguen megar ñimun ashçab attrab, møimbabe çabguen pønmayguen kønrrab køben. Treetøwei katø na ñimun mianrrab kòmø arumønrrun. Kaguende nabe ñim chi tøgagúigwan isua lamøtø, ñimun isur. Pøs kaguende ureemera møskalayasið esegab tulisamígg kòmøtø, uregweyasið esegab tulishib melamibe møkalainguen køn.

¹⁵ Inçhawei nabe tab kui kasraatø naiwan kerrígg kastamønrrun, naasiitøweinguen ñimuyasið patsønrrai marøb. Na ñimun mas undaarabene, ¿ñimgurrimbe nane tre undaaramønrrapteh?

¹⁶ Pøs trube, naimburappe ñimbe ashibeløguen na ñimun tranrrai miamuigwan. Inçhendø nabe ke chi maramdiígg køtashib ashib megabígg køndainabígg kuig køppe, trube, ¿ke chi isa køben kabe ñimun chi wesrabraígg køppeendi?

¹⁷ ¿Kabe na tru møilan køsrøn na ñimuisrømay karua øriiløtøga chi isa køben, kabe ñimun chi wesrabraígg kø chindah?

¹⁸ Nabe Titone: "Tiusmanda ashçab irrunrrígg" cha, Cristogurri namui katøgan nunewanba nun linçha inrrai ørig kuig køn. ¿Kabe Titobe ñimune chi isa køben chi wesraígg køppeendi? ¿Nambe yamba pailøba treetøwei kandø isua marøb, katø pailøba yamba tru maywandøwei pønrrammørgøppeh?

¹⁹ Nambe ñimui merrab ka tab wegørrag køptørre inçhib pønrrabelø kui, ¿ñimbe katøgucha møi øyangatígg kabe treeg asønain pønrrøgueh? Treeg kòmøtø, nabe waminçhippe, Cristoinug pønrrabelø kui asamdiígg Tiuswei merrab waminçhib pønrrer. Inçhen nam kerrígg mariiløbe, ñim, nai undaarailø, Tiusweimburab ñim nørørab amrrain køn.

²⁰ Pøs nane køristø køtan na ñimuisrø puben, na ñimun mailø kønrrai isua pasraig ñim treelø kòmøwei, katø ñimgurri nan maig kønrrai isua pønrraígg treeg kòmøwein køptinçhen tsaatø indinab pønrrainabgunmab. Nane køristø køtan ñimui utu aleguyam lailø, møikkøben chi tøgagøben pusrkwai asilø, purø trømbøígg namígg kui indiilø, nøøøø katøgan sètømisrøb tarømisrøb ambiilø, katøganuimburab wam kusrub wamindiilø, isa waminçha møriilø, purø nørreelø misrøb pønrrailø, mumaygucha kómígg mara pønrrailø, treeg kønrraitamab.

²¹ Inçha nane kørígg isutan na ñimun katø ashçab puben, Tiusbe ñimui merrab nan kørígg purøøren, truba yamelaimburø nan kisamígg nebunrraitamab isua, tru merrabwan nõmui køsøngønrraptígg mariilanba, møgueløba, ishumburmeraba trømbøígg mariilanba, mu mandíimígg chi marøg køben trømbøígg maramitø srua ambiilanba isua mørruin køben.

13

'Isua ashiptø melønrriigay' chib wamindiülø srabeig

¹ Na ñimun ashchab arrumig møimbabe pønmayguen kønrrab køn. Chigøben kalø puigwan asha marøppe, kan pailø kui, pønelø kui 'maig purayaigwan treeg køn' cha nømashib eshkabendøwei, maig kønrrabigwan asha maramig køn.

² Nabe tru pamay kønrrabyu marig merrabwan arrua, ñimba pasrøwa, kanmaytø isua kønrrai eshkaig købig kuig køn. Na møi katø ñimba pasrømøwagucha katøle katø eshkanrrab inchar, tru merrabwan kaig marøbelanba, mayeelø katøganelanba na katøle arruppe, kan waachaalleelø chib mun lastima ashchab attrab kømur cha,

³ kaguen ñimbe Cristo nagurri waminchib pasrabig kuitashchab ashig køb ñimbe trurre lab kuig køben. Cristobe ñimba mumay kømigwane chi martrabga kaizhikkucha kømøtø, nøbe ñimui utu maramburab marøbig køn.

⁴ Pøs isa kømø, Cristobe misagwei asr lataitøwei kullag kua, kurusu mesrøben, kwaig køn. Inchendø Tiuswei maramburab marøbiitøga øsig wan. Pøs katø treetøwei nambe Cristoinuube kullaguelø kuinabendø, Tiuswei maramburab marøbiitøga Cristoba øsig pønrramønrrun ñimuyasig marøb pønrrønrrab.

⁵ Ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra pønrraigu pønrrabraitashchab tab isua ashib, maig købraitashchab ñimasitøwei paya mørøb inday. ¿Jesucristo ñimuinug pasrabig kuin kui ñimbe ashmeelø kø chindah? tru ñim maig pønrraitashchab isub pønrraigu chi kalø webamuikkurrimbe.

⁶ Pøs namui isubigwan Cristoinug pasra tøgar kua nam tabig webamba pønrraigwan ñim nebua ashchun.

⁷ Incha nambe Tiuswan purugurra cha mier, ñim chigucha chi kalø marøb kømønrrai. Kabe tru namun mailø kuitashchab ashen, tab webambigwan ashchai isua kømøtø, ñim tabigwan marøbelø kønrrai isua inder, ñimuin kabyube nambe kegørra pønrrai lataig asønaindøgucha.

⁸ Kaguende nambe tru newan ciertonigwane chi treeg kømønrrai martrab indamgaig køn. Treeg kømøtø, tru ciertonigweimburab nam marøb pønrramibe køn.

⁹ Inchawei namun kullaatø mørøraingucha, ñim tabig mur pønrrøbene, kasraarabelø ker. Incha nambe Tiuswan iigwan miabelø ker: ñim newan tabelø kønrraimab isua.

¹⁰ Inchawei øyeekkurri nabe yabsrø pasrappatøwei iigwan pørar, tru na ñimuisrø pua, nai maramigwan na tsakkandø marøb pasrønrrab arrumig kømønrrai. Señor nan ashib karub pasrønrrai tranøppe, pinishib inrrain kømøtø, kusrua pønrsrøbguen inrrai tranig køn.

'Ka amøñiguh' chib wamindiülø srabeig

¹¹ Trube, mømibe yandø, nai nunelø, maya nuguen kasraaray. Ñimbe newan tabelø kønrrab inchib, na 'øyeeg, øyeeg melønrriigay' chib wamindigwan møra marøb, katø pønrrabgucha kandø isua pønrrønrrigay. Katø kangurrin kangurri tab warønrrigay. Tius tru undag købig tru chi isumgaig tab købiibe ñimba pasrønrrun.

¹² Kangurrin kangurri 'ka amøñiguh' chib tabig wamab, Tiuswei undag købiitøga tasig tranay.

¹³ Tiuswei misamera mayeeløba yuelø ñimun 'ka amøñiguh' chib wam øran.

¹⁴ Señor Jesucristoi ka yandø tab indiiba, Tiuswei undag købiiba, Espíritu Santoi tru trakkandø lincha pasraibabe ñim mayeeløba pasrønrraimab isur.

Gálatas

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pablo Jesucristo nõashib karua ørig, mu mõguelø nõmuimburað karua ørig kõmøwei, mu katøgan inrraincha karua pasrig kõmøwein kur. Treeg kõmøtø, Jesucristoba, katø Tius Møskai Jesucriston kwailai utugurri øsiirangarubiiba karua ørig kur.

² Namui nunelø mayeelø naba warabeløba Galacia pirausrø iglesiameran i kilgawan na pørar.

³ Namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñimun tranrrun.

⁴ Truibe nam kaig mariilaimburab nõashib kwanrrab pasramisrig køn, nam warain kwaløm larrø kaig pasrabigurri namun wesraig kønrrai, tru namui Tius Møskai maig kønrrain køben, trumay.

⁵ Truigwan tõrguegwalmabig kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Kaigyugurri wesrab wam katøgan peebe chi kaagøn

⁶ ¡Paare! Kan øyeeð misaamerabe mailø kermab ashar, Tiuswei tabig srø wamwan peemay yunømara srua pønrrønrrab, tru Cristoi ka yandø tab indiitøga ñimun wamabig Tiuswan chabguen yandø yanayutø tarømisrøbguen ambin køben.

⁷ Tabig srø wam katøgan peg kuimba kõmøtø, mõiløgøben ñimune ke ka iløsrkøb, Jesucristoi tabig srø wamwane ke kan mumaygucha kõmíg kønrrai mindisha pønsrøg køb indan.

⁸ Namdøwein kui lata, kabe kan ångel srømbalarigi kui lata, tru tabig srø wamwan nam ñimun eshkab kusrenani lataig kõmøtø, katøgan peemaytø yunømara waminchibiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash.

⁹ Nam ñimun eshkaigwan, mõi katøle katø nabe eshkanrrab inchar: tru ñim uti lataig kõmøtø, mõikkøben tru tabig srø wamwan yunømara peemaytø eshkað kusrenanøbiibe, managatig trømbøig nebuig pasrønrrai pasrig købash cha.

¹⁰ ¿Nabe misaamera nan tab inçhamab lab pasrabrah, kabe Tius tab inçhai lab pasrabrah chindah? ¿Kabe misaamera tabzhig inçhai lab pasrabra chindah? Pøs na katøgucha misaamera tab kui mõtrai na nõmun tabzhig inçhib pasrabig kuimbe, trube, nabe Cristoi marøb megabig kõmubsrubrainrrun.

Pablon Tius martrai karua pasrig

¹¹ Iigwan ñim, nai nunelan, wammøøsrkønrrab inchar, tru tabig srø wamwan na eshkað kusrenaniibe mõguelø nõmdø isua wesruigwan wamindikkucha kõmø.

¹² Pøs nabe, kan mõwan utig kõmøwei, katø kan mõg kusrenanig kõmøwein kur. Treeg kõmøtø, nan Jesucristo ashçai kenamaren, treeg utig købig køn.

¹³ Kaguende ñimbe manawei nane wammøøbelø kuinrrun, judiøsmera Tiusweyasig maig marameløyu, na trunun marøb uñib uras na merrabsrø maig inçhib uñibig kuigwan: kan namig købiitø ¡katø! chindinrrabna kui inçhib, Tiuswei iglesian kaig martrab wendautø llirab, nõm tru treeg marøb tõgagúigwan kerriguwan pinishinrrab truba truba inçhib unig købigwan.

¹⁴ Namui misag utu, naba ketøtø nõrrørawarwei utu mõilan køben nabe kanab kusrebig købig kur, judiøsmera Tiusweyasig maig marameløyube, kaguende nabe merrabsrø namui kõlli misaamera maig marøb amrruigwane maikken purøbunimíg kønrrai inçhibig købig kua.

¹⁵ Inçhendø Tiusbe nane nai usrai patsø umbu wabenbatøsrøwei nane tarømara, nui ka yandø tab indiitøgatø nane wamig køn. Incha nun tabig asønaben,

¹⁶ nui Nusrkawan na nebua ashçai kenamarig køn, judiø kõmø misaamerai utu nuimburaðigwan na eshkað kusrenanamig kønrrai. Inçhen nabe tru urastø mu mõwan paya mõrmøwei,

¹⁷ katø nagueen treeg kõmøwatø Cristo nõashib karua øriilan payrrab Jerusalénsrømay nebimøwei indig køn. Treeg inçhimøtø, Arabia pirausrømay ya, trugurrimbe katøle Damascosrømay arrig købig køn.

Jesucristo nõashib karua øriilø katøganeløba Pablo lincha waminchib

¹⁸ Indiibe yandø pøn pila puraiaben, Jerusalénsrø nabe Pedroba waminchab ya, trusrø nõba parru kõrrømisrøbig kur.

¹⁹ Cristo nõashib karua øriilan nabe trusrømbe mõigwangucha ashmur. Ashippe, Señorwei nuneg Jacobondøh ashar.

²⁰ Na ñimun pøriibe, Tiuswei merrab isa kõmøtø, treeg køn cha, treeg pørar.

- ²¹ Incha trugurrimbe Siria pirausrømayba, Cilicia pirausrømayba ibig kur.
²² Nane Judea pirausrø Cristoi iglesiamerabe malauguebe ashmeelø srø købig køn.
²³ Truiløbe øyegwandøwei wammørøbelø køn: "Tru merrabsrø namun kaig marøb llirab uñibig købiibe, mømibe tru Jesucristoi tabig srø wamwan eshkaab kusrenanøb unan taig, tru merrabsrømbe nø pinishinrrab inchib unig købigwan."
²⁴ Incha nagurri Tiuswan truba tabig waminchibelø køn.

2

Cristo nøashib karua øriilø Pablon chi chimø ka utab

¹ Indiibe yandø catorce años misren, katø Jerusalénmay Bernabéba ibig kur, katø Titongucha tøgatø pera.

² Inchendø nabe trusrømay ippe, Tius nan trusrømay inrrai nan kenamaren, nabe treekkurri yaig køn. Incha tru Tiuswei tabig srø wamwan judíos kømø misaameran na mandø eshkaab kusrenanøb unigwan nømun eshkaabig kur. Nabe truigwan marøppe, tru tabelø kui asha tøgagúig nørreeløba, namdø nøørø tulundzuna trunun wamindig køn, na tru mõi marøb pasraigwanba, na tru marøb unig købigwanba, ka treeg marøb uniiø puraimønrrai.

³ Inchendø na pera yaig Titon købenguen griego kuingucha, nune circuncidaweig kønrrai inchimuig køn.

⁴ Tru treegwan martrai inchibeløbe ka isatø Cristogurri namui nunelø chib isabelø sølwan kømø, peemaytø kusrenanøbelø, ashmøwatø nilø kegørrin købig køn, nam Cristogurri chi ilørkaimeelø melaigwan maig inchibelø køtashchab larønrrab, katøle truyutøwei kegørra melønrrai martrab.

⁵ Inchen nambe nøm chi tailan ni kan petøzhiitøguen alrranmeelø ker, Tiuswei tabig srø wam newan ciertoniibe ñimui utu maig købiibe treetø pasrabig pasrønrrai.

⁶ Tru tabelø kui asha tøgagúig, tru nørreeløbe, nane øyeg martrig cha, srøibe chigucha eshkawa pasrmuig køn. Tru truilaimburappe, nøm nørreelø kuigwane naimburappe trunun isua ashib pasramibe chigaagøn. Pøs Tiusbe muingatøgucha pasrømfig køn.

⁷ Masken treeg inchibgunrriibe Tiuswei tru tabig srø wamwan judíos kømø misaamera, tru circuncidameelan na eshkaab waminchib unamig kønrrai, nan trana pasrig kuin kui ashibelø køn, judíosmera circuncidawarwan kusrenanøb waminchib uñchai Pedron pasrig køb lataitøweingue.

⁸ Pedron tru judíos misaamerayasig Jesucristo nøashib karua ørig kønrrai, tru nø marøb uniløyu marøb pasrab Tiustøwei na marøb uniløyugucha marøb pasraig køn, tru judíos kømø misaamerayasig Cristo nøashib karua ørig kønrrai.

⁹ Nan øyeg kønrrai tranig kuin kui nebua ashabe, Jacoboba, Pedroba, Juanba tru tabelø kui asiilø, kan pilarmera latailø kui asha tøgagúiløbe, nanba, Bernabéwanba kusrmay tasigwan tranøbelø køn, yandø mømibe lata lincha marøb amøñibelø kønrrab cha, treeg kenamarøb, nambe judíos kømø misaameraysrømay amben, nømbe judíosmera circuncidailamay ambamig kønrrai.

¹⁰ Namune eshkappe, waachameraimburab pesannamø isua kønrrai, trunundøh eshkaabelø køn. Pøs nabe trununwei truba truba isua marøb megabig kur.

Pablo Antioquíasrø Pedron 'kalø marin køn' cha namab

¹¹ Inchendø wendø Antioquia ciudasrø Pedro puben, nabe nun malaugue 'øyebe maig margu' chib truba mur namabig kur, kaguende nø treeg mariibe, pella marøb pasraig køben.

¹² Kaguende Jacobo karua øriilø møiløgøsrøn amrrumøwatøbe, judíos kømø misaameraba ka lincha mab uñabe, truilø yandø pubene, trube, nøørøtø inchib, yandø linchimub kebibig køn, tru judíos kømø misaamera kørebelane, trube, circuncidamig køn chib, treeg inchib søtømeran kørig køptø.

¹³ Inchen Jesucriston kørewa pønrrabelø katøgan judíosmeragucha, Pedro tru kalø marøb pasraigutøwei marøb kebamben, tru nømguen treeg marmubendø, treeg marøbelø misrøb pønrraig Bernabéguen tøgä kebeña pasrabig køn.

¹⁴ Inchawei Tiuswei tru tabig srø wam newan ciertonig maig køben treegwan sølgandø amøñimuin kui ashabe, nabe mayeelai merrab Pedrone trenchibig kur: "Ñi ya judiøguen yandø kan judiø kømfig lataig marøb uña, ¿judíos kømø misaamerane, trube, ñigan judíosmera latailø kønrrai martrab inchib pasrøtirru?" cha.

Isubigwan Jesucristo pasra tøgagúikkurri kaigyurri webambamigwan tøgagøb

¹⁵ Nambe kal-lainukkurri trendø judíos misaamera ker, judíos kømø misaamera kaig marøbelø kømøtø.

¹⁶ Inchendø nambe ashibelø ker, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig truíg maig karuilan treeg mara, ni kan muguen chi kaig kómíig lataig tabig kórrømartrab kaimaigwan. Treeg kómøtø, isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri, treeg køn. Namgucha Cristo Jesúwan kóreig køn, isubigwan Cristoinug pasra tøgagúikkurri chigucha chi kaig kómeeelø lataig kórrømarig kónrrab, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig martrai chibig køben trunun mara kómøtø. Kaguende tru maig maramigwan pørig, truíg maig chibig køben treelan mariitøgabe, muguen chi kaig kómíig kui lataig tabig kórrømarig kónrraamøn.

¹⁷ Pøs nambe Cristogurri chigucha chi kaig marmøwa lataig kónrrab inchib meløben, trube, mõi Cristoinuube katø nambe kaig marøbelø kuin kui treeg puptinchene, trube, ¿Cristobe kaig martrainguen inchib pasrabig køn ta chindah? ¡Kah! mumaygucha chi treeg kónrraamøn.

¹⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun na mas treeg marøb pasrømønrrab pinishib patsøgaigwan, katøle trunundøwei kusrua pasrøb kebyabe, tru na treeg marmønrrab cha wamindigwane natøwei itøbunab santøig webinrrun.

¹⁹ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe yandø nane chi martrabgaikkurri truígweimburappe yandø nabe kwaig lataig kur, na Tiusweyasig øsig pasrønrrab.

²⁰ Kaguende nabe Cristoba kegøtø kurusyu mesraig lataig kúig køn. Incha mømibe nabe yube naimburab naasiitø øsig uñmøtø, Cristo nainug pasran. Mõi ya na øsig uniibe, Tiuswei Nusrkaweinug isubigwan pasrikkurri øsig pasrar, nøbe nan undaarawa, nøashib nayasig kwaig køn.

²¹ Nabe Tiuswei ka yandø tab indigwane kashmur. Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig taigwan treeg mariitøga, chi kaig kómíig lataig tabig pasrønrrab indamig kuig kúmbe, trube, Cristo kwaibe ka kwag køptø kwaig lataig webibsruinrrun.

3

Subigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraiba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiba

¹ ¡Ñim Gálatasmera larrø chugúí mørømø misaamera! ¿Ñimune øyeetø mumaygucha wegønørraigaig lataig melønrraimbe ñimune murre may sètiicha pønrsrøta? Jesucristone tru kurusyu mesraig køn cha, ñimun ke tab asha kønrrai kusrennøb wamindigwan øyeeg martraimbe.

² Nabe ñimuimburab chi mas kómøtø, iigwandøh wammørinrrabna køtan: ¿Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan mara, Espiritu Santon utig køh, kabe isubigwan Cristoinuutø pasra, tru tabig srø wamwan mørikkurrin kø chindah? cha.

³ ¡Kan ñim kui, larrø chugúí mørømø misaamera! Espiritu Santotøga marøb pølbasa, ¿trube, mømibe chu punrrab indamigwane ka ñimuimburab ka ñim mariitøgatø punrrab inchib køtirru?

⁴ ¿Ñim chinetø chinetø maig kug mørøb puraambiibe, trube, chiweingucha chi purugu-muig kønrrab kø chindah? Pøs purugubwei indig kuinrrun.

⁵ ¿Kabe Tiusbe nui Espiritun ñimun tranøb, katø tru maramburab mariilan ñimui utu marøppe, tru maig maramigwan martrai pørig, truíg maig chibig køben trunun ñim marikkurri treeg mara chindah? ¿Kabe tru tabig srø wamwan ñim møra køreikkurrin kø chindah?

Abraham nui isubigwan Tiusweinug pasrikkurri Tiusbe nune kaig kómíig lataig tabig kui asig

⁶ Abrahamma Tiuswan øyeetøwei køreben, nune chi kaig kómíig lataig tabig kórrømarig købig køn.

⁷ Inchawei isua asamig køn, isubigwan Tiusweinug pønrsøbeløbe si, Abrahamwei ure-mera kuin kui.

⁸ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube manasrøwei trendaig købig køn: Subigwan Tiusweinuutø pasrikkurri judíos kómø misaamerangucha chi kaig kómeeelø lataig tabig kórrømariilø kønrrain cha. Tiusbe kanmaytø nui tru tabig srø wamwane Abrahamwan eshkaig købig køn, øyah chib: “Judíos kómø misaamera chu pirausreelandøgucha ñigurri mayanguen tab indiilø kønrrun” cha.

⁹ Inchawei kørebeløbe tru Abraham Tiuswan køreb møøba kanbalatø mayanguen tab indiilø køn.

¹⁰ Kaguende mayeeløba tru maig maramigwan martrai Moisés pørig, truíg maig chibig køben treeg mariitøga trumay kaigyugurri webamrrab inchibeløbe, trømbøig nebuig pønrrønrrai pønrsrailø køn. Kaguende treeg pørig pasran: “Mundøgucha trømbøig nebuig pønrrønrrai pønrsrailø kønrrun cha, tru maig maramigwan martrai pørin kilgayu maig taigwan marøbig marmeelane.”

¹¹ Inchawei tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben, treeg mara, Tiuswei merrappe, chi kaig kømeelø lataig mugen tabig kørrømisruiig kuin kui tørgandø asamdiig køn. Kaguende: “Sølgandø tabig uñibiibe isubigwan Tiusweinuutø pasra tøgagúkkurri øsig uñchun.”

¹² Inchen tru maig maramigwan martrai pøriibe, tru isubigwan Tiusweinuutø pasra pønrraigugurri arrumiig køn. Treeg kømøtø, tru maig maramigwan pøriibe trenchibig køn: “Truig maig karuilan marabe, treeg mariiløtøga øsig uñchun” cha.

¹³ Cristobe nø namun pena, kaigyugurri wesruig køn, tru maig maramigwan martrai pørig namun trømbøig nebuig pønrrørrai indigugurri, tru nø namuimburab nøashib larrø trømbøig nebuig pasramisra. Kaguende Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig køn: “Mutøgucha kan tusryu mesra kweetsinabiibe larrø kaig kui asig kønrrun” cha.

¹⁴ Øyeeg marøppe, Abrahamwan tru mayanguen tabigwan tranig købiibe Cristo Jesús kurri tru judíos kømø misaameran tøga nebunrrai indig kuig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra, Espiritu Santon tranrrab kørrømisrig købigwan nam utamig kønrrai.

Maig maramigwan martrai pøriiba, Tius tranrrab misriiba

¹⁵ Nai nunelø, møimbe misag maig waminchibelø køben nabe trumay isua waminchab inchar: ‘Øyeeg marig kørrømisrtrai treeg martrab’ cha, kan møg wamindigwan købenguen yandø treeg marig kørrømisrtrai pøra kørrømarigwane, utsøgutsamig kømøwei, kabe srøitø nemaramig kømøwein køn.

¹⁶ Inchawei Tiusbe Abrahamwan ‘øyeeg marig kørrømisrtrai treeg martrab’ cha kørrømisriilane Abrahamweinukkurri arrub misagwein kønrrai tøga trencha pasrig køn. Nui wambe: “misaamera srøig srøig kurrab amrrubelø” chimíig køn, purø nørrø kui lataig. Treeg chimøtø: “ñuinukkurri kandøzhiitø arrub misagwein” taig køn, trube Criston.

¹⁷ Inchawei nabe trenchinrrab inchar: Tius Abrahamwan manasrøwei tru nuinukkurri acuerdon treeg martrab cha kandø isua nø kørrømisrigwane, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig 430 años puraiben wendau arrubiibe, treeg marig kørrømisrtrai martrab kaimanrrun cha, Tius tru øyeeg martrab cha kørrømisrigwan treeg marmuig kui lataig mara kørrømartrab.

¹⁸ Inchawei tru namun keta tranamig tøgagúigwan tru maig maramigwan martrai pørig truikkurri utamig kønrrab kui kuimbe, trube, tru ketig utamigwane tru ‘tranrrumøn’ cha kørrømisrikkurri utamig kømubsruinrrun. Inchendø Abrahamwane Tiusbe keta tranamig tøgagúigwan ka yandø keta tranig købig køn, tru ‘tranrrumøn’ cha kørrømisrig truikkurri.

¹⁹ Trube, treeg købene ¿tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe chindamigweyasig kerah? Pøs trunune tranøppe, tru kalø marigwan chigúí nebu ashchai treekkurri tranig købig køn, tru ‘tranrrumøn’ cha kørrømisrig, tru Abrahamweinukkurri arrubig arrumnegatig truigwan marøb kømig kønrrai. Inchen tru maig maramigwan martrai pørigwane Tiusbe ángelesmeragurri kan møg katøganelayasig purøwaminchabigwan tranrrai tranig køn.

²⁰ Inchawei Tiusbe Abrahamwan tru ‘treeg martrab’ cha wamincha kørrømisrøppe mu katøgan purøwaminchabig palain kømøtø marig køn, pøs Tiusbe nøtø kandø kua.

Tru maig maramigwan martrai pørigwan Cristobe patsøgøb

²¹ Trube, treeg købene, ¿tru maig maramigwan martrai pøriibe, Tius tru ‘treeg martrab’ cha kørrømisriilane treeg marmuig kuig lataig, kabe søtø pasramisrøb nøøtø kutchab inda chindah? ¡Mumaygucha chi treeg kønrraamøn! Pøs maig maramigwan martrai tøgagúig, tru øsig kømigwan tranrraptiig kuig kuimbe, trube, tru sølgandø tabig mariibe tru maig maramigwan martrai pørikkurriin købsruinrrun.

²² Inchen Tiuswei wamwan pøriibe trenchibig køn, maya misaamerabe kaig maramigutø melønrrai merrarrowa tøgagúilø køn cha, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraikkurri Tius tru tranrrab misrigwan nun kørebelane tranamig kønrrai.

²³ Inchen tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømig arrumøwatøbe, tru maig maramigwan martrai pøriibe namune nø merrarrowa tøga pasrabig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwan ashchai kenamariilø kømnegatig wegønømø pønrrønrrai.

²⁴ Inchawei tru maig maramigwan martrai pøriibe namune Cristoinug pegutchab nø pereb pasrabig lataig kuig køn, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúikkurri nam chi kaig marmeelø lataig tabig kørrømisra pønrramig kønrrai.

²⁵ Trune møimbe yandø tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagømig puikkurrimbe peguchib pera lliraindeelø melømer.

²⁶ Inchawei isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúikkurrimbe ñimbe mayeeløba Tiuswei ureemera køn.

²⁷ Incha Cristoba kanbalatø misrtrab mayeeløba ñim piu umbu ulsrailøbe, yandø Cristotøga pinøbuliilø misrin køn.

²⁸ Møimbe yandø 'judío kòn' tamig kawei, 'griego kòn' tamig kawei, 'karuindiig megabig kòn' tamig kawei, 'mu karuimiig nuimburab uñibig kòn' tamig kawei, 'møg kòn' tamig kawei, 'ishug kòn' tamig kawein kòn. Kaguende Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri ñimbe mayeeløba kandø kòn.

²⁹ Incha ñimbe Cristoielø kuikkurrimbe, yandø ñimbe tru Abrahamweinukkurri amrrub misaamera kòn, Tius tru keta tranrrab misrig truig maig køben treeg ketig utønrrabelø.

4

Møimbe karua srua kuindiig melabelø kòmøtø, yandø nusrkalø ker

¹ Incha nabe trenchinrrab inchar: Kan yauma, tru chi købigwan ketig utønrrab unø lamig srøbatøbe, kan karuindiig megabig maig køben, treetøwein kòn cha, tru chigurrimbunø købigwan puaiøbe nøwein købendø.

² Masken treeg kòmøtø, tru unøbe nòm møilø ashib pera kønrrab kørømisrøbeløba, katø tru unaimburab chi købigwan nòm ashib kønrrab pønrramisrøbeløba truilø ashib pera kuindiig kòn, møskai tru maya yanagatig treeg kønrrain cha pasrig truig nebunnegatikke.

³ Inchawei namungucha treetøwei, nam ureemera latailø srø købenbatøbe, yu pirø muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrawa tøgagúig melabelø købig ker.

⁴ Inchen ke yandø treeg maramig pubene, Tiusbe nui Nusrkawan ørig købig kòn, ishug misagweinug kal-laweig, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben treegwan marøb megabig.

⁵ Tru maig maramigwan martrai pørig maig martrain karuben, treegwan marøb melabelan, namun pena wesranrrai ørig kòn, nam nui trendø trag ureemera latailø kømigwan utamig kønrrai.

⁶ Incha yandø møimbe Tiuswei ureemera kuig købene, Tiusbe nui Nusrkawei Espiritun namui manrrømerayu pasrønrrai ørig kòn. Inchen tru Espiritu Santobe truba truba miabig kòn: "Abba, nai Møskain" chib.

⁷ Inchawei treeg købene, møimbe yandø ñibe karuindiig megabig kòmøtø, nusrkain kòn, trube, yandø nusrkai misra kørømisrikkurrimbe, tru keta tranamigwangucha utønrrabig kønrrai marig kòn Tiusbe.

Tru maig maramigwan pørig ke truig srua ambiilø melømønrrai wamindiilø

⁸ Pøs ñimbe Tiuswan nebua ashmeelø køb uras merrabsrømbe chi cierton tiusmera kømeealan karuindiig melabelø købig kòn.

⁹ Trune møimbe yandø ñim Tiuswan nebua ashen, kabe Tius ñimun yandø mumeru kui asiilø kuig køppe, trube ¿yu pirø muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúilø truig nø merrarrawa pasrabigwan katøle truigwan chinchab marøb kebamgue? Yeeg chiweingucha chi purugunrrabgaig, kaizheeløyu, ¿ñimungan katøle truilandøwei marøb melag kuitarru?

¹⁰ Ñimbe katøgucha mø kwalømmerawane øyeeg marmumig kòn chib, i pølmerawane iigwan maramig kòn chib, øyeeg pølmera arrubene, øyeelan maramig købig kòn chib, i pilamera pubene, iilan maramig kòn chib, ñimbe treeg inchibelø kòn.

¹¹ Nane ñimuimburab truba kørig isutan, na ñimuimburab tab kønrrai marøb megaiøbe, ke ka treeg marøb megaitø purainrrab kø chindermab isua.

Nun chitø purayailø

¹² Nai nunelø, tiusmanda na lataitøwein kørørunrigay chinrrab inchar, nama ñim lataitøwein kønrrab pasramisrig købene. Pøs ñimbe nane chigucha chi kaiøbe marmuig kòn.

¹³ Pøs ñimbe ashibelø kòn, na srøsrøwan Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshka kusen-anøb uras nai asru kwanrrøbe Tiuswei wamwan wamindig kønrrai treeg puig købigwan.

¹⁴ Inchen nai asru tru treeg kwanrrøbe ñimune ke chindashig køb lataig indingucha, ñimbe nane køsøn kui inchimøwei, kashmøwei indig kòn, masken ñimbe treeg inchimøtø, nane kan Tiuswei ångel kui lataig, kabe Cristo Jesús kui lataig utig købig kòn.

¹⁵ ¿Tru ñim treeg tabig kasrag købig tøgagúig købigwane, møimbe chu chinchu pønrrøgue? Pøs nabe ñimuimburab treeg tamig tøgagur: ke ñimbe ñimui kabmeranguen wesrua, nan tranamdiig kuimbe tranømmørø inchibelø købig kuig kòn cha.

¹⁶ Maig købig kuigwan na waminchib pasrappe, ¿kabe na ñimun tsalø køb ashig kømui inchibig misrarre inchib pasrabra chindah?

¹⁷ Tru kusrenanøbelø katøganeløbe ñimune nømui marøg køb ke chinsraatø inchibelø kòn, chi tabig isua kòmøtø. Masken ñimune namuinukkurri nøørø misrtrai inchib kòn, ñim nømuingatø misra nømun ke chinsraatø inchib pønrrønrrai isua.

¹⁸ Pøs tab kørnramab isua, chu uraskucha ke chinsraatø inchib isub pønrramibe tabigwein kørn, na ñimui utu ufiendø kømøtø.

¹⁹ Nai ureezheelø, kan ishuumisag unø tammisrtrab pusrkwai inchib lataitøwei, katøle pusrkwai isuim pasrar, Cristo ñimuinug ke newan tab pasramisramnegatig.

²⁰ Kan mõiwei nane ñimui utu pasrammørø køtan, øyeeg murtø waminchimøtø, peemay waminchab. Pøs nane ñimuimbura ni chi isumgúinguen møramgaig køtan.

Agarwanba, Saranba kemesra wamindig

²¹ Tru maig maramigwan martrai pørig maig chibig køben ñim treegwan marøb melag kui inchibeløbe, trube, ¿tru martrai Moisés pøriibe maig chibig kui ashmeelø kø chindah?

²² Kaguende Abrahambe pagatø nusrkalø tøgagúig kørn chibig pørig pasran Moisés pørigu: kan nusrkaimbe tru karuindiig megab ishuwein købene, kane mu karuimíg megab ishuwei nusrkai.

²³ Inchen tru karuindiig megabigwei unøbe, mutøgucha maig tøgagøbelø køben treeg kal-laig tøgagúig unø køben, trune tru mu karuimíg megabig tru srawei unøbe, Tius 'treeg tranrumøn' cha kørromisrig købig kua treeg kal-laig købig kørn.

²⁴ Tig tru øyeelø purayaibe 'øyeeg lataig kørn' cha eshkabig kørn: Tru i pagatø ishumburmerabe Tiuskurri pabalø acuerdo marigwan trunun eshkabig kørn: Agar tru ureemera karua srua kuindiig melabelø kørnrai tøgagøb ishuube Tius tru Sinaí Tunsrø nø øyeeg martrab cha kandø isua kørromisrig, truig kira.

²⁵ Kaguende Agarbe Arabia pirausrø Sinaí Tunyu maig purayaigwan eshkabig kua, tru møin kwaløm Jerusalénwan eshkabig kørn, truibe truyu nui ureebañau karua srua kuindiig megabigwan.

²⁶ Trune tru Jerusalén srømbalasiig tru namui usrimbe, mu karua srua kuig kømøtø kørn.

²⁷ Kaguende øyeeg chibig pørig pasran:

"Ureg tøgagønrrab kaimab ishug,

managuen ureg tøgagømíbe,

truba tab kui mørøb kasraarab trashi cha,

unø tammisrtrab pusrkwabigwan ñi mana maig kui mørmíbe.

Kaguende kan ishug nundø elatsigwei ureebe mas nu kørn,

keg tøga ishuwei lataguen kømø."

²⁸ Trube, mømibe nai nunelø, Isaac latawei ñimgucha Tius 'treeg tranrumøn' cha kørromisrig tru ureemera kørn.

²⁹ Inchendø tru urassrøma mutøgucha maig tøgagøbelø køben treeg kal-lab unøbe Espiritu Santo maig kørnrain køben treeg kal-lab unane ashig kømui inchib kaig martrabgøba inchibig kørn. Møingucha treetøwein kørn.

³⁰ Inchendø ¿Tiuswei wamwan pøriibe mandø chibig køh? "Karuindiig megab ishuwane unanbañau weguchi chibig kørn. Kaguende tru karuindiig megab ishuwei nusrkaimbe, tru mu karuimíg megab ishuwei nusrkawan chi købigwan keta tranamigwan tøgatø utamibe managuen chi kaanrrun" cha.

³¹ Inchawei, nai nunelø, nambe tru karuindiig megab ishuwei ureemera kømøtø, tru mu karuimíg megab ishuwei ureemera ker.

5

Cristo chigucha iløsrkaimeelø kørnrai marigu wemallmø pønrramig kørn

¹ Cristo namun chigucha iløsrkaimeelø kørnrai mara, treegu pønrrønrai pønrsraigurri mur pønrray. Katø tru maig maramigwan martrai pørig, truig maig karuben trunun martrab kebamba, truyutø srua kuindiig melønrrab kømøtø.

² ¡Au ñimguen mørtrail! Na Pablobe ñimun trenchar: Ñim asru circuncidarramaysruandøbe, trube, Cristobe ñimune chiweingucha chi purugumíg kui lataig webibsruiinrun cha.

³ Nabe katøle maig tamigwan katø trendamønrrun: Møikkøben circuncidarramabiibe, trube, tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig karuigwan kanguen pinab marmø, kerriguwan martrai indig kørnrun cha.

⁴ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig karuigwan ñim treeg mara, chi kaig kømeeelø lataig tabig kørromistrab inchibeløbe, Cristoinukkurri tarømisrøb, katø Tius ka yandø tab indiitøga pønrramigugurrimbe tarømisramba indin kørn.

⁵ Kaguende nambe isubigwan Cristoinuutø pasra truba muniirab meler, Espiritu Santogurri chi kaig kømeeelø lataig tabig kørromariilø kømigwan muniirab.

⁶ Kaguende nam Cristo Jesúsba pønraikkurrimbe circuncidaweig kui chi kørnrrab kømøwei, circuncidamíg kui chi kørnrrab kømøwein kørn. Treeg kømøtø, isubigwan Cristoinuutø pasra undag købitøga marøb pønrraig treeg mariibe tabig kørn.

7 Ñimbe yamba tsabøtø tab ambub melaigwan, ζtru newan ciertonig maig taigwan ñim mørøb melømønrraimbe, ñimune murre iløsrkøb søtø pønrramisrta?

8 Øyeeg maramne inchib pasrabiibe, tru ñimun wamabigweinukkurri arrumíg køn.

9 Pøs: “Levaduran kan lamøzhig pusriitø harinawan maya sømarimba kerrigu larrøbig køn.”

10 Nabe Señortøgabe ñimuimburab chi isumø pasrar, na maig isubig køben ñimgucha treetøwei isunrrab kui. Inchen ñimun øyeeg punrrai marøbigwane mu kuindøgucha møra meganrrai marig kønrrun.

11 Nai nunelø, naimburamma na katøgucha circuncidamig køn chib eshkab kusrennøb unimbe, ζtrube, nane kaig martrab llliramubsruinrrun? Pøs na treeg inchib uñibig kumibe, trube, tru Cristo kurusyu kwaigwan wamindiibe nømune yandø chi iløsrkøb namishimub-sruinrrun.

12 Ñimun asrwan circuncidangarub, iløsrkøb søtø pønrramisrøb lllirabelane, nømundøweinguen kanmaytø kapainguen køn.

Asr maig marøg kui mariiløba, Espiritu Santogurri mariiløba

13 Nai nunelan, ñimun wamappe, ñimbe chiyugucha iløsrka melønrrain kømøtø wamig køn. Inchendø tru ñim chigucha chi iløsrkaimeelø kømig tøgagúigwane, treelø ker chiptø tru kemesra, ñimui asr maig marøg kui inchen trømbøig maramigweyasig tøgagømumig køn. Masken treeg inchimøtø, undag købiitøga kanikkurri kanikkurri mara tranay.

14 Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés kerrigu pøriibe iigwan martrai karua pasrigu chishtø tøga pasran: “Ñui mendaigwan ñiasi lataitøwei undaarau” cha, trendaigu.

15 Inchen ñim namig købiitø kanikkurri kanikkurri lasruyab ke chab mab lataig inchib amøñabe, ñimbe kangurrrin kangurri yandø chab pinammay inchib amøñinrrun.

Tiuswei Espiritu maig kønrrain køben amønaig

16 Inchawei nabe ñimun trendamønrrun: Espiritu Santo maig martrain køben trunun marøb amønay cha, trumaybe ñimui asr maig marøg kui inchen, treegwan marmeelø kønrrabguen.

17 Kaguende asr maig marøg kui inchen kaig marøg købiibe Espirituimburabigwane chi marbashmø katøben, katø Espiritube asr kaig marøg kui inchen marbashmø katan. Inchawei møikkurrindøgucha søtø pønrramisrøb marbashmø katab pønrran, ñimun maig marøg køben treeg marmønrrai.

18 Trune tru Espiritu Santo maig martrai isunanen treegwan marøb meløwabe, tru maig maramigwan martrai pørig truig karuig kømøtø marøb melønrrun.

19 Inchawei asr maig marøg kui inchen treeg mariiløbe tørgandø asamdiig øyeelø køn: møgueløba, ishumburmeraba trømbøig mariilø, køsøngønrraptiig mariilø, maramburab trømbøig mariilø,

20 chiwan køben kan tius kui lataig mara tøgagúilø, misag purrønna kwaimandzigwe-imbubabelan mariilø, ashig kømui inchib tsalø asiyyailø, kwayam lailø, naiwan katøgan kerranrraitamab isub pusrkwai asiilø, namig købiitø ke kan chinchimmørø indiilø, chiyutøgucha ke na pasrainrrabna kui isub indiilø, nøørø katøgan søtømisrøb tarømisrøb ambiilø, kanuingatøtø inchib trugatø misrøb ambiilø,

21 møikkøben chigøben tøgagøben pusrkwai asiilø, mutsiirab indiilø, mabgucha maya mag køben mamburab maig øyeelø køn. Katøgan øyeeg latailan nabe ñimun treeg marøb kømønrrai kanmaytø waminchar, marigwansrø waminchib lataitøwei. Inchen øyeelan marøbeløbe Tius nø ashib karub waigwan utamibe chi kaanrrun.

22 Trune tru Espiritu Santoinukkurri arrubiibe øyeeg køn: undag købig tøgagømig, kasraatø unamig, chi isumø tab unamig, chine arringucha tammay ka megamig, maig købash inchimø purø tammayig kømig, larrø tab inchibig kømig, maikkucha tarømismø megamig,

23 chish inchimíg, tammayig kømig, asr mumay srua itanmaptø kømø isua møra uñibig kømig. Øyeeg mariilan ‘kalø køn’ chinrrabiibe wesrua pasrig chi kaagøn.

24 Kaguende Cristo Jesúsweyeløbe tru trendø kaigwan tøga kal-laig asrwane chine kaig marøg købig arrubigwanba, katø treetø treetø kaig marøg købigwanbañau marmønrrab elachar køn, tru kurusyu tøgatø mesrøb lataig.

25 Inchen møimbe nam Espiritu Santogurri øsig amøñibeløbe, trube, Espiritu Santo namun maig amøñinrrain køben treegwan amøñigun.

26 Purø nørreelø misrøb ka isaba inchibelø kømugun, kangurrrin kangurri namisiyab, kanikkurri kanikkurri chigurrrin køben ka pusrkwai asiya.

6

Kangurrrin kangurri puruguyamig

¹ Nai nunelø, inchippa møikkøben chiyugøben kaig mara kebefña megabene, Espiritu Santo maig maringaruben ñim treeg pørrabeløbe, katøle treetøwei tab pasramisrtraí maig købash inchimø, tammay puruguy. Inchendø ñiasiiøwei ashiptø mar, ñigucha treegutøwei kebefñib megamørrappe.

² Chinetø puig meløben kangurri kangurri lata kuñam puruguyamig køn. Treeg marabe, Cristo maig martrai karua pasrigwan ñimbe marøb kønrrabguen.

³ Kaguende møikkøben truburab kømíig købendø, truba truba nuig kurmab inchibiibe, chi treeg kømubendø incha, nøtøwei ka kebefñib pasran.

⁴ Inchawei ñim mõitøgucha chi marigwan ñuimburabigwan søl køtashchab tab isua asamig køn, trumaybe ñibe ñiasiiø tab kui mørøb pasramig kønrrun, na marigwanba, katøgan marigwanba, maig køtashchab ashib pasramig kømøtø.

⁵ Kaguende mõitøgucha nui chi maramigwane mu mendaig kømøtø, nøashib srúa yamig køn.

⁶ Tiuswei wamwan kusrebíg kønrrai møikkøben ñun kusrenanøbigwane chigurribunø ñi tabíg tøgagúitøga nun purugub pirisamig køn.

⁷ Chigøben kømønrraitamab ñimguen ñimasiitø treeg isumøtay, Tiusbe nun maig købash inchib ka indzatø mørtraingucha kømøtø køn, kan møg nø maig ellmara kørrømaribe katøburø trunundøwei tulishinrrun.

⁸ Kaguende ñim asrwan tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truikkugurrimbe trømbøig marig utønrrun. Inchen Espiritu Santon tab kønrrai ellmarøb pønrraibe, truikkurrimbe managatíg øsig kømigwan uta tøgagømig kønrrun.

⁹ Tabíg maramigwane muraaramø marøbig marøb meløgun. Kaguende tru treeg marigwan utamig yandø pubene, treeg marigwan utamig kønrrun, nam kullaaramø marøb meløwabe.

¹⁰ Inchawei treeg købene, chigøben maramdiig købenbatø, mayeelanba tabíg margun. Inchen mas Tiuswei misag, tru isubigwan Cristoínug pasra tøgarmarane katøguchinguen tabíg maramig køn.

Mandø kømigwan Pablo srabe wamindiilø

¹¹ ¡Au, ñimguen asay! Nabe nai taska ñimuyasig øyeeg nørriig pørar.

¹² Møiløgøben truba tabíg marøbelø kønrrab asiilø kønrrab inchibeløbe, ñimune asru circuncidamne inchibelø køn, Cristo kurusyu kwaigwan waminchen, kaig martrab wendautø llirailø kømønrrab.

¹³ Pøs tru circuncidawar købenguen, tru maig maramigwan martrai pørig maig karuben trunun marmeelø købendørre inchibelø køn. Inchendø nømbe ñimune asrwan circuncidarrai indan, nømbe ñimui asru truba tab kui mørøb, ka møg inchib pønrramig kønrraindø.

¹⁴ Pøs naimburappe namui Señor Jesucristo kurusyu kwaigweimburab kømubene, managuen katøgan chi pegube, møg inchib pasramig pumuimbe køtan. Jesucristo kurusyu kwaikkurri naimburappe yu pirauibe yandø kwai lataig patsig køben, katø nagurri pirauigweimburappe kwawa lataitøwei patsig kur.

¹⁵ Asru circuncidaweig kui chi kønrrab kømøwei, circuncidamíg kui chi kønrrab kømøween køn, treeg kømøtø, kerrigu srøig peemay amønamiig truibeguende tabíg købwei indan.

¹⁶ Tru iig maig karuigwan treeg amønibelane tru chi isumgaig tab købiiba, lastima asiiba, nømuim pala kønrrai inchar; katø tru cierton mayeelø Tiuswei israelitasmeraim palagucha.

¹⁷ Møingurribunøbe mugucha nan chinetø pui pasramig kønrrai marmørrunrigay. Kaguende nabe nai asru Jesucristogurri kaig indinab kørriindiilan nai asru asamdiig tøga pasrar.

¹⁸ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe, nai nunelø, ñimba pasrønrraimab isur. Treeg kønrrun.

Efesios

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pablo, Tius trendø øyeege kønrrain kuikkurri Cristo Jesús nõashib karua ørig, Tiuswei misaamera, Cristo Jesúswan tarømisrmø pønrrabelø, Efesosrø warabelan, truilayasig i kilgawan pørar.

² Tius namui Møskaimba, namui Señor Jesucristoba tru ka yandø tab indigwan køben katø chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun tranrrun.

Tiusbe Cristogurri chigøben tabigwan tranøb

³ Namui Tius Señor Jesucristoi Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrun, srømbalarø tru chigurrimbunø nuimburabelø tabig pønrrabiitøga Cristogurri namune trutøga mayanguen tab kuilø kønrrai marøbigwan.

⁴ Pøs Tiusbe tru chigurrimbunø pønrrabigwan nõ mara pønrsrømøwatø manasrøwei namune Cristogurri tarømara wesraig købig køn, tabigweindø tarømariilø, kaig mariitøga chillig inchar kømeelø, nui merrab pønrramig kønrrai.

⁵ Nøbe namune undag købiitø Jesucristogurri nui trag ureg kønrrai maramig manasrøwei nõ treeg mara tøgagúig købig køn, tru nõ trendø treeg martrab isua tøgagúig truig maig køben treekke,

⁶ tru nui ka yandø tab indig purø nuig purø tabigwan maya nuguen tabig wamindamig kønrrai, tru nui truba undaarraig Nuskaingurri namun ke ka yandø tab indig tranigwan.

⁷ Nuinug nambe nui aningurri nuielø kønrrai kaigyugurri wesrailø ker, namui kaig mariilan ulø payimeelø, Tiuswei tru ka yandø tab indig tøgagømburab tøgagúig truig maig køben treeg.

⁸ Tru ka yandø tab indigwan tranøppe, Tius namun tøgagømburab tøgagønrrai tranig køn, tru chiwandøgucha nam purø tab asha maram kusrebelø kømigwanba, katø tørgandø chigúi mørøbelø kømigwanba.

⁹ Nøbe tru nõ trendø treeg martrab isua tøgagúig tru muguen asiimíg pasrabigwan namun kenamarig køn, Cristoinug nõ treeg maramig nun maya nuguen tabig asønaben tru treeg tøga waig købigwan,

¹⁰ tru treeg maram kwalømmera pubene, trunun treeg maramig pasrønrrai: tru srømbalarø chi pønrrabigwan lata, katø pirauigwan lata kanbalatø mara, maig maramigwan Cristo kerriguwan nõ asha martrai pønrsrønrrab.

¹¹ Katø nambe tru namuimburabigwan nõ ketig tranamig tøgagúigwane Cristoinuutøwei utig købig køn, manasrøwei namun treegwan utønrrain kønrrai marig købig kua, tru chiwandøgucha Tius nun maig maramdiig asønaben tru treeg kønrrai marøbig, maig martrab asig køben trumay treeg.

¹² Tru srøsrø ke nammerrig Criston muniirab melabelø kuikkurri, tru nui tørguegwalmabigwan namgurri maya nuguen tabig wamindig kønrrai.

¹³ Katø treetøwei ñimbe nuinug tru wam newan ciertonig, tru tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan ñim møra, nun køreben, tru tranrrab misra kørømisrig Espiritu Santotøga Tiusweyelø kuin kui asiilø kønrrai ñimbe sellailø kuig køn.

¹⁴ Truike tru namuimburabig kønrrabigwan ketig utamig kønrrai katsiibasra tranøbguen indig truig køn, tru Tius nuyasig tøgagønrrab wesrailan ke tab webamba pønrramnegatig, nui tørguegwalmabigwan maya nuguen tabig wamindamig kønrrai.

Pablo Tiuswei ureemerayasig Tiuswan miab

¹⁵ Inchawei treekkurri tru ñimui isubigwan Señor Jesucristoinug pasra tøgagúigwanba, katø Tiuswei misaameran mayeelanba ñim truba undaguelø køn taig na wammørabe,

¹⁶ chu urastogucha na Tiusba wamindigu tøgatø isub paløøm, ñimuimburab 'ungwa' chibig kur.

¹⁷ Nabe tru namui Señor Jesucristoi Tius tru tørguegwalmab Møskawan miabig kur, ñimun Espiritu Santogurri øyeege tranrrai, kusrebelø kømigwanba, katø nebua asiimígwan tørgandø tab chigúi nebua ashchaimba, newan nun tab nebua asamig kønrrai.

¹⁸ Katø chigúi mørøb nebua asamig ñimui isubigu tørgandø kebiliilø kua, tru ñim tøgagønrrurmab isua muniirab melønrrai ñimun wamigwan, øyeege købig kuin kui nebua ashchaimba, tru nui misaameran keta tranrrab misrig chigucha palømig purø nuig purø tabigwan øyeege købig kuin kui nebua ashchaimba,

¹⁹ katø tru nam nun kørebelainug maramburab marøbiibe, purø nuig købig kuin kui nebua ashchaimba, miabig kur. Inchen tru nui purø nuig maramburab marøb pasrabiibe,

²⁰ Tius tru Criston kwailai utugurri katøle øsiirangarua, tru srømbalarø nø wainug nui kursmay wamisrtrai maramburab mariitøgatøwei marøb pasran.

²¹ Mayeelaim pala nøm asha karubelaim pala køben, katø mugucha manchinrraingaig karubelaim pala køben, katø maramburab marøbelaim pala køben, katø maya misagwan nøm asha karubelaim pala køben, nørrø kusrebelø kuikkurri nørrø munchimera tøgagønrrai tranilaim pala køben, kerrigu ilaim pala nun wannig køn, møi i kwalømweindø kømøtø, katø wendøsrø attrabiguwein chigucha.

²² Incha Tiusbe tru chigurrimbunø købigwanguen Cristo nø maig kønrrain køben treeg pønrrønrrai pønsra, iglesiaimbe chiyutøgucha nø tur kønrrai pasrig køn.

²³ Inchen truike Cristoi asr køn, Cristo nøtøwei tru chigucha chi palømfig netsiig pasraig. Cristobe treetøwei chi købigu mumaytøgucha nøtø netsiig pasrabig køn.

2

Tius ka yandø tab indikkurri kaigyugurri wesrailø

¹ Ñimbe ñimuimburappe, martrai karua pønrrailan mørmø, itøbunab marmuiløyubah, katø kaig marøb amønailøyubatø kwailø købig køn.

² Kaguende ñimbe merrabsrømbe yu pirau maig arrub pasrøben trunun marøb, katø tru srømbala chiguchagayu nø muba karumburab nø karub pasrabig, tru nugwaimandzig, maig maringaruben treeg marøbelø købig køn, tru møi ya Tiuswan mørmø misaameran nø kaig maringarub pasrabig karuig.

³ Namgucha merrabsrømbe mayeeløba namun asr maig trømbøig marøg kui inchen nømui utu treetøwei marøb amønibelø købig ker, namui asr maig srua itanmaptø, tru kindø kaig marøb, kailan isub. Kaigwan nam trendø tøgagükkurri, Tiuswei purø trømbøig namig købigwan utønrrabelø købig ker, katøganelø mayeelø latawei.

⁴ Inchendø Tiusbe yeeg purø nuig lastima asamburab isua ashibig køptø, tru purø nuig undag købig tøgagüitøga namun undag køptø,

⁵ tru martrai karua pønrrailan møra marmuiløyutø kwailø amønibenbatøsrøwei, tru øsig kømigwane Cristoba kanbalatø tøgagønrrai namun tranig købig køn. ¡Tius tru ka yandø tab indiitøgatø ñimbe kaigyugurri wesrailø køn!

⁶ Incha Tiusbe namune Cristo Jesúsba kegøtø øsiirangarua, nøba srømbalarø Tius waisrø purramisringaruig købig køn,

⁷ tru wendøsrø attrabigu nui ka yandø tab indig tøgagømburab tøgagüigwan kenamartrab, nø namun purø tabig køptø Cristo Jesúskurri.

⁸ Kaguende ñimbe Tius ka yandø tab indiitøgatø kaigyugurri wesrailø køn, ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasrikkurri. Iibe ñim chigøben marikkurrin kømøtø, iigwane Tiusbe ka yandø keta tranig køn.

⁹ Kabe nam chigøben tabig marikkurrin kømøtø køn, 'tabig marikkurrin køn' cha, mugucha møg inchib pønrramig kaanrrai.

¹⁰ Kaguende nabe Tius nø mariilø ker, Cristo Jesúskurri srøig peemayelø kønrrai mariilø tabigwan marøbelø kønrrai mariilø, tru treegwan marøb amønibelø kønrrai Tius manasrøwei pønrrailan.

Cristogurri kanguelarrøtø lincha pønrramisrig

¹¹ Inchawei ñim tru trendø judios kømø misaamerane merrabsrømbe tru judiosmera nømui asru taska circuncidailøbe ñimune: "Circuncidaimø misakkølleelø" cha wamab tøgagüilan isua kuy.

¹² Ñimbe tru urasrømbe Cristone chigar, Israel misaamera chitø marøbelø køben, ñimbe treegwan maramig chigar kønrrai tarømariilø, katø Tius nui misagwan øyeeg tranrrrab kørømisri acuerdosmera mariilane chi asamig chigar, katø chiwan munirab melamig chigawei, yu pirau ñimbe Tius kaweyelø købig køn.

¹³ Inchendø møimbe Cristo Jesúsba kanbalatø pønrraikkurri Tiusweimay kemalsrailø køn, Jesucristoi anindøga, ñim merrabsrømbe yabsrø pønrrabelø købig kuigwan.

¹⁴ Kaguende tru ambugurri igurri chi isumikkaig tab købig namuinug pasrabiibe Jesucristo nøwein køn, tru pa sötø købigwan kan sötøtø kønrrai marøbig. Tru ashig kømui indiyab waraig købig kan pirøbanrrig sötøbasrab lataig pasrabigwan pøtiichippe,

¹⁵ tru maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyugurri wesrawa, øyeeg, øyeeg maramig køn chibig pørig pønrrabigwan chi asamig kaanrrai mara pasra, treeg mariitøga patsøga pasrig kuig køn, Cristo nø kurusyu kwawa, tru pa sötø nøørotø købelan nuinug srøig kandø mara pasrtrab, øyamay ambugurri igurri tabig kørømisrtrai marøb.

¹⁶ Incha katø Cristobe tru pabalø købigwan kan asrtø lataig mara, Tiusba katøle treetøwei katø tab kørømisrtrai marig køn, tru ashig kømui indiyab pønrraigwan yandø mas treeg kømønrrai nø kurusyu kwaiitøga patsøga kørømarøb.

¹⁷ Incha Cristobe arrua, tru ambugurri igurri tab waramigwan eshka kusrenanig kòn: ñim judíos komeelø Tiusweinukkurri yabsrøn pønrrabelan lata, pulutø pønrrabelø judíosmeran lata.

¹⁸ Kaguen nøgurriwei nam lata, nøm lata, Tius Møskawan tru Espíritu Santotøgatøwei kemalamig tøga pønrrer.

¹⁹ Inchawei yandø ñimbe peg pirausreelø kømøwei, ni pestø ka pua puramrraptø amrru-ateelø kømøwein kòn. Møimbe treeg kømøtø, Tiuswei misaameraba kanguelarrøtø marøb tøgagømigwan tøgar, Tiuswei misaameraba kan yautø latailø,

²⁰ Cristo nøashib karua øriilaim palaba, katø Tius maig karuigwan eshkabelaim palaba ñimbe pølbasa kusrub mariilø kòn, tru katsigugurri niga pasrab sruube Cristo nøtøwein køben.

²¹ Inchen nuinug tru yawan, purø may tamara warøb tabig kusrub marene, tru yabe kurrab ippe, Señorweyasiitø tarømari ya kønrrab kurrab yan.

²² Inchen tru utu ñimungucha kanbalatø kusrub marøb ambiilø kòn, Espíritu Santogurri Tius truyu nø pasramig kønrrai.

3

Nui tabig srø wamwan judíos komeelan waminchib inrrai Pablon Tius pasrig

¹ Øyeekkurri na Pablobe Cristo Jesúsweiwana marøb megabig kuikkurri kailan keerig ya u pasrar, ñim judíos komeelayasig tab kønrrai.

² Pøs ñimbe manawei wammøraguen kuinrrun, Tius ka yandø purø tab inchibig køptø ñimuyasig tab kønrrai nan iigwan martrai pasrigwan.

³ Iibe tru mu asiimig pasrabigwan nan ashchai Tius kenamarig truiig kòn, tru na ñimun landøtiig pørbøguen indig.

⁴ Inchawei ñim iig tru pørigwan ashabe, muguen asiimig pasrabig Cristoiwan, øyeeg chigüi møramgailan nabe nebua ashibig kuin kui ñimbe wetøgørrønrrabguen.

⁵ Iig, tru muguen asiimig pasrabigwane merrabsrø misaamerane muguen kenamar- muig købig kòn, tru mõi ya Cristo nøashib karua øriilø, Tiusweindø tarømariilamba, katø Tius maig karuigwan eshkabelanba, Tius nui Espíritu Santotøga kenamarøb lataibe.

⁶ Iig, tru muguen asiimig pasrabibe, tru judíos kømø misaameragucha judíos misaamer- aba tøgatø tru ketigwan utamig tøgagøb, tru asryutøwei pønrramig køb, katø Jesucristoinug tru tranrrab misra kørørrømisrigwan tøgatø utamig tøgagøb indamig truiig kòn, tru Tiuswei tabig srø wamgurri.

⁷ Nane Tius ka yandø tab incha ketikkurri, iig tru tabig srø wamwan waminchib marøb meganrrai pasrig kur, nui maramburab marig maig køben truitøga.

⁸ Nabe Tiuswei misaamerai utu tru chigucha kømø waachawan tru Cristoi chine chine purø tabig, kan øyangatiitø kòn tamgaig Tiuswei tru tabig srø wamwan eshka kusrenanøb pasramig kønrrai pasrig kur, tru judíos kømø misaameran,

⁹ katø trugurri tru mu asiimig pasrabigwan maitø marøb attrabigwan, Tius tru chi- wandøgucha mara pønrsøbigweinug tru manasrøngurri sørig pønrrabigwan.

¹⁰ Iigwane tru iglesiagurri kerriguba mõi ya asig kønrrai kenamartrab isua indig kuig kòn, nui tru muguen nebua isumgaig purø nuig kusrebig kuigwan tru srømbalasrø nøm asha karubelanba, katø mugucha manchinraingaig karubelanba.

¹¹ Tius øyeeg marøppe, tru nø trendø manasrøngurri treeg martrab isua tøgagua, trunun treeg marig købig kòn namui Señor Jesucristoinug.

¹² Inchawei nambe chigucha katønrraingaig chi isumø nøgurri Tiusweinug kemalamig tøgauer namui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagüikkurri.

¹³ Inchawei nan øyeeg trømbøig isumdiig puig megaigwan, trunun isuptø kullaaramørrunrigay chinrrab inchar. Masken nan øyeeg puibe ñimuyasiibe maya nuguen tab kønrrain kòn.

Cristoi undag købig

¹⁴ Inchawei nabe Tius Møskawei merrab tømønrsøbig kur,

¹⁵ tru srømbalasrø lata, yu pirau lata, kan sətø, kan sətø købelan trumørig munchi pønra wamabigwei merrab.

¹⁶ Tru nø chigurrimbunø nui tørguegwalmabig chi palømig maya tøgagüig, truiig maig køben, truyugurri tru ñimui manrrau chishkandø mur pasrønrrai, nui Espíritugurri maram- burab mariitøga martrai miar,

¹⁷ Cristo ñimui manrrømerayu pasrønrrai tru isubigwan nuinuutø pasra tøgagüikkurri. Pøs øyangurrimbe ñimbe umbu srøl keetiilø, undag købigutø pønrramisra,

¹⁸ Jesucristoi undag kōbig maya nuig kuigwan ñim mayeelø nui misaameraba kanbalatø pōnrramisra, tru Cristoi undag kōbiibe lendømay treetøwei, yamma treetøwei, palamay treetøwei, lendegørrab treetøwei nuigwan ñim tab chigúí mōrtrai miar.

¹⁹ Katø tru Cristoi undag kōbig mu newan nebua isumgaigwan ñim nebua ashchai miar, ñim øyamybe Tius nō maya nu kōmburab kuig truig ñimuinug netsiig pasrønrrai.

²⁰ Inchen tru chiwandøgucha nōbe marøppe, tru nam miaigwandø kōmøwei, kabe nam isuigwandø kōmøtø, ke uñcha kōm tøgagønrrai marøb Tius, tru nui maramburab marøb pasrabig maig kōben namuinug treeg marøb pasrabigwan,

²¹ Tiuswei iglesiyuba, Cristo Jesúsweinuuba tørguegwalmabig kōnrrun, managatig. ¡Treeg kōnrrun!

4

Criston kōrebeløbe Espiritugurri kandø kōn

¹ Inchawei Señor Jesucristogurri tru kailan keeri yau na pasrabiibe, ñimun trenchinrrab inchar: Tius ñimun treeg amōñinrraiwei wamiilø kuig kōppe, maig amōnamigwan trumay treeg amōñinrragay cha,

² maig kōben inchimeelø larrø kōrrøteelø, maig kōbash indingucha larrø tammayelø, maig kōben kuingucha tammay melabelø, kanikkurri kanikkurri chigúingucha lata inchimøtø undag kōbiitøga chi kōmui lataig pōnrrabelø.

³ Espiritu Santoinug newan kanbalatø pōnrrønrrab indamigwan treeg pōnrrønrrab inday, tru kanbalatø pōnrramig ambugurri igurri tab kōbiitøga,

⁴ kan asrtø, kan Espiritu Santotø kōn, tru ñim muniirab melønrrai ñimun wamig kandø kōb lataitøwei.

⁵ Señor kandø kōb, tru isubigwan Jesucristoinug pasra pōnrramikkucha treetøwei kandø kōb, piu umbu ulsraikkucha treetøwei kandø kōb indan.

⁶ Tius kandø, trurriig mayeelai Mōskai, nōbe mayeelai pala nō pasrabig kōb, mayeelainug trumørig nō pasrab, mayeelainug pasrabiibe nōtø kōn.

⁷ Inchendø namune kanun kanun Tiusweyasig chigøben marøbelø kōnrrai keta tranig kōn, Cristo pirisha keta tranig maig kōben, treeg.

⁸ Inchawei Tiusbe trendaig kōn:

“Tru srømbalasarømay ippe,

tru merrarrawa srua kuig melabelan

nø merrarrawa, nø pera yaig kōn cha.

Incha misaamerane Tiusweyasig chigøben marøbelø kōnrrai keta tranø indig kōn” cha.

⁹ Tru øyeeg: “nebyaig kōn” cha trenchippe, ¿tru wallibirø umbugatig kōrrebmerrig kōrrayaig kōn cha trenchimuitarru?

¹⁰ Tru kōrraibiibe nōtøwein kōn, tru maya srømbalamera pōnrrabigu purø palasarø nebibig, kerriguwan nōtø netsiig pasrønrrab.

¹¹ Incha truig nōtøwei mōilane nōashib karua øriilø kōnrrai marøb, mōilane Tiuswei tabig srø wamwan truørø srua llirabelø kōnrrai marøb, mōilane tru Criston kōrebelan tab ashib pera pōnrrabelø kōnrrai marøb, katø kusrenanøbelø kōnrrai øyeeg pōnsraig kōn,

¹² Tru Tiuswei misaamera nōmui marøb pōnrramigu purø may kusrenniilø kōnrrai isua, Criston kōrebelø, tru nui asr, nurab inrrai martrab.

¹³ Tru nam mayeeløba tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra kanbalatø pōnrramiguba, katø Tiuswei Nusrkawan tab nebua asamiguba nam kanbalatø pōnrramigwan nebumnegatig martrab, kan møg ne nuraig lataig misrøb, Cristo maig kōben treeg misramnegatig nebumig kōnrrai.

¹⁴ Øyangurrimbe nambe yandø mas shush ureemera latailø kōmumønrrun, kan pi latøgushibig amburab iburab srua ambi latailø, chine srøig peemaytø kusrenaniilø kan isig ichibig lataig arrubig punø, panrrø sruabetiilø, møguelø kaig maramigwandø isubelø kaigu kegørrørskamig purø may isua pōnsrailøtøga kegørrørskaimelø.

¹⁵ Masken treeg kōmøtø, tru newan ciertonigwan undag kōbiitøga waminchib, chiyutøgucha nōrrøragun tru tur Cristoinug nōba kanbalatø.

¹⁶ Pøs nōgurriwei asr ørøba kandø misra, tru kōnabigu merrarrab srølmørig ambumay imay lata purugubene, nōm mōitøgucha chi maramigwan trunun trunun marøb pōnrramisren, nurab yan, katø undag kōbiitøga nōrrørab ambamig kōnrrai.

Cristogurri srøig peemay amōnamigwan tøgagøb

¹⁷ Inchawei nabe iig øyeegwan ñimun eshkappe, marmø kōmø, martrai karunrrab inchar Señorwei munchiyu: mōimbe yandø amōñippe, Tiuswan ashmeelø judíos kōmø misaamera nōm chiweingucha chi purugunrrabgaig isub amōnailøyu ñimgucha amōñimøtay cha.

¹⁸ Nømui isubiibe løstørailø, nõmui manrrømera purø murelø kuikkurri chugúinguen mõrmeelø kua, øsig kõmig Tius tøgagúigurrimbe nõmbe purø yab pønrran.

¹⁹ Yandø chi kõrikkengar misrikkurrimbunøbe, yandø kaig maramigwandø martrab kebambubelø køn, chigurrimbunø køsøngønrraptiig marøg købig arrubigwan neguen kõmuig marøbig marøb pønrrønrrab.

²⁰ Trune ñimbe Cristoiwan kusreppe, øyeeg marøbelø kõmønrrab kusreig køn.

²¹ Ñimbe isa kõmø, tru newan ciertonig Jesúsweinug pasrabigwan cierton mõrøb, nuinug kusrenaniilø kuig kuinrrun.

²² Tru ñim merrabsrø Tiuswan ashmeelø køb uras marøb tøga amønnaig købigwane wegut-say, tru kõllig ñim trendø kaigwan tøga kal-laig, chi tabig pummørø chull isubig purø trømbøig marøg købig trutø srua yaig, ñimui umbu kaig pasrabigwan,

²³ tru ñimui isubigu srøig peemay isubelø kõnrrab.

²⁴ Ñimbe tru srøig øsig kõmigwan kewa pønrray, truiibe Tius nõ maig køben treetøwein kõnrrai marig køn, cierton sølgandiitøgaba, newan chishchig tabiitøgaba.

²⁵ Inchawei øyeekkurri ñimbe isa wamindamigwane yandø elacha, masken ñim mõitøgucha ñimui mendaigwane isa kõmø, sølwan wamindamig køn. Kaguende nambe mayeeløba kangurrin kangurri kan asrtø ker.

²⁶ Namappe, namubendø, namig køtanmaptø chigøben kaig marmøwei, namig købigwane ke pørr pinayamnægatikkucha tøga amøñimøwei indamig køn.

²⁷ Katø nugwaimandzig ñimuinug kelulrrain kõmøwein kuy.

²⁸ Nilaptiig købiibe yandø mas nilømøta. Masken treeg inchimøtø, ñui tasiitøga chigøben tabig maramigwan mar, mõikkøben chi palai inchene, purugumig tøgagønrrab.

²⁹ Ñimui trigugurrimbe mõrøbguen mõramgaig trømbøig webinrrain kõmøtø kuy. Treeg kõmøtø, Tiusweimburabigu maig palaim purrøben purugunrraptiig, treeg wamindamig køn, mõrøbelanguen purugunrraptiig, treeg kõnrrai.

³⁰ Tiuswei Espíritu Santon isuin pasrønrrai marmøtay, tru kerrigu yandø newan kaigugurri wesram kwalømweyasig truitøga ñimbe Tiusweyelø kui asamdiig kõnrrai sellailø køn.

³¹ Ñimui manrrau chu uraskucha mõbraindø pønrramig kønrrai marøb pasrabigwanba, ke chab srurrrab namig købigwanba, trømbøig namig købig pasrabigwanba, trømbøgølig namig trasamigwanba, trømbøig tsalø wamab indamigwanba, chigurrimbunø kaig pønrrabigwan kerrigu truilanbañau chishtø elatsay.

³² Masken treeg inchibgunrriibe, ñimbe larrø tab inchibelø, lata lastima asiyabelø, Tius ñimun Cristogurri kaig marigwan ulø paymub pesannab lataitøwei, kangurrin kangurri ñingucha ulø payiyab pønrrømumig køn.

5

Tiuswei ureemera mandø amønnaig

¹ Inchawei ñimbe Tiuswei undaaraig ureemera kuig køppe, nõ maig køben treetøwein kõnrrab inday.

² Amøñippe, undag købigwane tøga amønay, Cristo namun maig undaguig køben treetøwei. Nøbe nõashib namuyasig purøbasramisra kwaig køn, kan animal kweecha purø may irabzhig Tiuswan keta tranøb lataig.

³ Ñimbe ñimui utube, mõgueløba, ishumburmeraba chigøben trømbøig maramigwanba, katø chinetø køsøngønrrapteelanba, katø chiwandøgucha ke chinchimmørø inchib parø indamigwanba, øyelane mõrøguen wamincha mõrmumig køn, Tiuswei misaamera kuig køppe.

⁴ Mørøbguen mõramgaig wamincha ashib pønrrømøwei, chugúinguen mõrmubendø wamincha mõrmøwei, trømbøig wamindamigwan wamincha indza mõrmøwei indamig køn, treeg indamigwan maraashib pønrrømøtø, masken ñimbe Tiuswan 'ungwa' chib kõmig køn.

⁵ Kaguende ñimbe yandø iigwane tsabø ashibelø køn: mõguelø ishumburmeraba trømbøig marøbeløba, katø chigøben ashikken kõnrrabgaig trømbøig marøbeløba, chiwandøgucha ke chinchimmørø inchib parø inchib, pønrramigwane ke tius mara tøgagøbeløba, treeløbe Tiusba, Cristoba nõm ashib karub purraisrømbe mugucha chi ketig utamig chigar kõnrrab kuin kui.

Tørwei ureemera maig amønnaigwan waminchibig.

⁶ Chiweingucha chi purugunrrabgailø wamindiiløtøga mugøben kegørrøsrkainab kõnrrab kõmø, kaguende øyeekurrindøwei Tiuswei purø trømbøig namig købiibe tru mõrmø misaam-erain pala arrubig køn.

⁷ Inchawei ñimbe treeg marøbeløba lincha tøgatø marøb kõnrrab kõmø.

⁸ Kaguende ñimbe merrabsrømbe lóstøyuelø købig kuig, mømibe Señorweinuube tóryuelø køn. ¡Ñimbe amønippe, tórwei ureemerasun amónay!

⁹ Kaguende tru tóryugurri chi arrubiibe maya nuguen purø tab indiiba, sølgandø tabig mariiba, ciertoniiba øyeeg køn.

¹⁰ Señorwan tab kui wanrrai maramigwan, mumay maren tab kui mørtashchab treegwan lab melamig køn.

¹¹ Chi tabig marig korrømisrtrabig chigaig lóstøyuigwan mariilan ñimgucha tøgatø marøb kønrrab kømø, masken ñimbe treeg inchibgunrriibe øyeebe kalø køn cha eshkauguen pønrramig køn.

¹² Kaguende nømui chigøben søratø mariiløbe wamindamikken kørig kønrraptiig trømbøig mariilø køn.

¹³ Inchen tru chigurrimbunø købigwan tóryu pønrsøbene, maig kuigwan tørgandø asamig kenamisran. Pøs tru chiwandøgucha maig kuigwan asha kømig kønrrai tørgandø kenamarøbiibe tru tør køn.

¹⁴ Inchawei øyeeg chibig køn:

“Ñi, kib lataig tsubiibe, kiagasra,
kwailai utugurri kurrø cha.

Cristobe ñun kebilønrrun” cha.

¹⁵ Inchawei tab isuamøra amónay ñim mandø amønamiigwane. Kan chugúinguen mørmeelø lataig amønimotø, maig amønamiigwan tab isuamøra amønibelø kuy.

¹⁶ Chigøben tabig maramdiig pubene, treegwan ka purainrraindø ashatø pønrrømtay. Kaguende purø kaig kwalømmøra køn.

¹⁷ Inchawei ñimbe ke chugúinguen mørmeelø kømøtay. Treeg inchimotø, Señor nam chiwan martraim palai watashchab trunun nebua ashchab indamiig køn.

¹⁸ Vino mucha; mutsiiramøtay. Truibe chugatig kaig marøg køben kaig martrai srua ibig køn. Masken treeg kømøtø, Espíritu Santotø netsailø kømig køn.

¹⁹ Ñimbe salmostøga, himnostøga, Tiusweimburabelan cantailøtøga kangurrin kangurri waminday. Ñimui manrraugurri newan isua cantab, Señorwan maya nuguen tabig køn chib waminchib.

²⁰ Chu uragucha Tius Møskawan ‘mayanguen ungwa, ungwa’ tay chiwandøgucha lutøgurri namui Señor Jesucristoi munchiyu.

Tiuswei ureemera keeba, sraimba mandø kømigwan waminchibig

²¹ Ñimbe kanikkurri kanikkurri lata mørøb melamig køn, Criston køriibala tøgagúikkurri.

²² Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig køn, Señorwan lataitøweingue.

²³ Kaguende keebe srawane nø asha karubig tur køn, Cristo nui iglesiai, tru nui asrwein tur køb lataitøwei, truigwane tru Kaigyugurri Wesrabig nøtøwein køn.

²⁴ Cristo nø maig karuigwan iglesia møra marøb melab lataitøwei, sraløgucha kelane treetøwei mørøb melamig køn chiyutøgucha.

²⁵ Keløbe nømui sralane undaguelø kømig køn. Cristoma nui iglesian undag køptø, nui øsig kuigwan nøashib tranig køn,

²⁶ tabig nuyasiitø tarømarí misaamera kønrrai martrab, tru nui wamdøga piu umbu ulsraitøga pillmawa, chish mara,

²⁷ iglesia torguegurnabig, kaig mariitøga chigucha chillig inchaig kømig, maig købendiig trømbøtiig mindig kømøwei, chi tre lataibe chiguchagaig, masken treeg kømøtø, tabigweindø tarømarig, kaig mariitøga chillig inchaig kømig treeg pasramig kønrrai nuyasiitøwei øyamay kenamartrab indig køn.

²⁸ Øyeetøwei keløbe sralan undaguelø kømig køn, nømui asrwan lataitøweingue. Nui srawan undaguibe nøasiitø undaaran.

²⁹ Kaguende mugucha nui asrwane managuen nøasiitøweimbe tsaliinchimøn. Treeg kømøtø, asr maig palai inchen mab muchib, maig køben kønrrain kømø ashib tøgagøn, Cristo iglesian ashib tøgagøb lataitøweingue.

³⁰ Pøs kaguende nambe nui asruelø kuimba, namungucha treetøwei ashib tøgagøn.

³¹ “Inchawei treekkurri møøbe usri møskawane elacha, sraimba kandø misrtrun. Incha tru pailøbe kan asrtø kønrrun.”

³² Øyeebe mandø kuinguen møramgaig purø nuig køn! Inchendø iigwan waminchippe, ‘Cristonba, nui iglesianba treeg køn’ cha waminchar.

³³ Inchawei treeg købene, ñim keløbe møitøgucha sralane ñimui asrwan lataitøwei undaguelø kømig køn. Inchen sraløgurrimbe kelane maig købash inchimø, kørig tøgar kømig køn.

6

¹ Señorwan undag købiitø uremerabe ñimui mōskalane mandø chiben treeg mōramig kōn. Kaguende iibe treeg maramig sōl kōn.

²“Ñui usri mōskawane maig købash kōmō, purø tab inchib tōgagu,

³ yu pirau purø tabig kasraatø tsumig kōnrraimba, øsig kōllirab tsumig kōnrraimba.” (Tru maig maramigwan martrai karua pōnsrailøyu iimerrig kōn, tabig tranrrab misra kōrrōmisrigwan utamibañauibe.)

⁴Inchen ñim mōskaløbe ñimui uregwane namishib namig kōtanmaptø menrra inchimōtay namig isumōnrrai. Treeg kōmōtø, sōlwan maram kusrenrrai kusrenanøb, Señor maig kusrenaniitøga ‘øyeeg maramig kōn’ chib waminchib kusrenanamig kōn.

Ka karuindø melabeløba, karub pera købeløba

⁵ Ñim, karuindiig melabelø, yu pirau ñimun karub pera købelane mōramig kōn, kōriibala, maig købash inchimø, manrraugurri tabig isua, Criston mōrøb melab lataitøwingue.

⁶Marøppe, nōmba ka tab kōrrōmisrtraptø marmumig kōn, nōm ñimun ke ashib pōnrrøbendø. Cristo karuindiig melabelø køppe, Tius maig martrain køben palabinøtø kōmō, tabig martrurmab isua maramig kōn.

⁷Maramigwane ka palabinø inchib, mōguelayasis marøb pōnrrermab isua marmøtø, marøppe, martrab isua Señorweyasis lataig maray.

⁸Yandø ñimbe ashibelø kōn, karuindiig megabigwan lata, kabe mu karuimig nuimburab uñibigwan lata, mōigwandøgucha chi tabig marigwan tru marimburøbe Señor nø tranrrab kui.

⁹Inchen ñim karub pera købeløbe ñimui karuig mōrøb melabelane ñimgurringucha tabig tōgaguy ‘yeegwane chigøben martrumøn’ chib, chinøtø chimøtø. Kaguende ñimbe ashibelø kōn, tru nōmun ashib karub pasrabig tru Señorøwei ñimun ashib pasrabiibe srømbalasrø wabig kui. Kaguende Tiusbe mōigwane purømisrøb, kandarøtø inchimig kōn.

Tiuswei uregwan kwaimandziiba chitøga kwayanrrai traniiø

¹⁰Trube, mōimbe yandø Señorweinuuba, nui maramburab marøb tōgagúig purø nuiguba kōrrōnrrabgaig mur pōnrramisray.

¹¹Tius tru chitøga kwayanrrai kerrigu traniiøtøga tamara pōnrramisray, nugwaimandzig purø may kegørrørskōnrrab tamara pōnsra kua kegørrørskōnrrab inchen, maig kuingucha kōrmø kwayawa, truyu puraambub ambamig kōnrrai.

¹²Kaguende nabe kwayab puraambub ambamibe yu pirau misag yaumbaig, animbaig, treeløba kwayamig kōmøtø, tru nōm asha karubeløba, katø mugucha manchinrraingaig karubeløba, tru løstøyu nōm muba karumburab karub pōnrrabeløba, tru kwaimandziimera larø trømbøig marøbelø srømbalasrø pōnrrabeløba, treeløba kwayamig kōn.

¹³Inchaweí øyeeg købene, Tius chitøga kwayanrrai traniiilane truigwane kerrigu tøga pōnrray, kaig kwaløm pubene, kullaaramø pōnrramig kōnrrai, incha yandø øyeegwan kerrigu chab mara pōnrramisrikkurimbe kōrrōnrrabgaig mur pōnrrōnrrab.

¹⁴Inchaweí kōrrōnrrabgaig mur pōnrray, tru newan cierton wamindiitøga pōrønawa lataig. Trugurrimbe tru sølgandø tabig amōnaitøgabe, tru pechoburab chinchimōnrrai katabigwan kewa lataig pōnrray.

¹⁵Tiuswei tru tabig srø wam chi isumgaig tab købigwane waminchab amrrab muniitø pōnrramig, srøbyu keetigwan lataitøwei tøga pōnrray.

¹⁶Kerrigu iilø kōmnetø, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pōnrraigwane sōlburramamōnrrab katab srua pasraigwan lataig tøga pōnrray, tru nugwaimandzig flechameran piløga petiiø, chigurrimbunø amrrubigwan kweetsamig kōnrrai.

¹⁷Katø tru kaigyugurri wesraig kōmig tōgagúigwane chinchimōnrrai turyu petsig kan tsandzøn cascon lataig tøga pōnrray. Espiritu Santoi espadane srua pōnrray, truiibe Tiuswei wamwan.

¹⁸Tiuswei Espiritu maig maringaruben, Tiusba waminday, chu urastøgucha ñim mumay køben Tiusba waminchib, miab indiiløyu. Isua ashiptø kuy, Tiuswan ‘purugurra’ cha miab, nui misaamerai mayeelayasis maikkucha pesannab kōnrrab kōmøtø.

¹⁹Katø naimburabgucha Tiuswan ‘purugurra’ chib miarrunrrigay, na ke waminchab inchen, tru na maig tamelan nan tranrrai, tru Tiuswei tabig srø wam sørig pasrabigwan nebua ashchai chigucha chi kōrig kuin kōmø, wamindamig kōnrrai.

²⁰Truigwan Jesucristo nø waminchib pasrab lataitøwei yu pirau nui wamwan na waminchib pasrōnrrai pasrig kur. Katøgucha kailan keeri yau pasrar. Tiuswei wamwan na maig wamindamigwan chigucha kōrmø wamindamig kōnrrai Tiuswan miarrunrrigay.

‘Ka amōñigveh’ cha wamindig srabeilø

²¹ Trube, treeg købene, Tíquico, namui undaaraig nuneg, Señorwei maramigu chu uragucha tarømisrmø, chi maramelan nø asha marøb megabiibe, na maig tsuigwanba, katø na chi marøb megaigwanba, kerriguba ñimun eshkanrrab wam srua inrrun.

²² Nabe nune truweiwei ørar, nam mandø melaigwan ñimun wammørøsrønrainba, ñim truba tab kui mørøb kørrømisrtraimba.

²³ Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba tru ambugurri igurri tab købig arrubigwan nunelan tranrrai inchar, undag købig tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwanbañau.

²⁴ Tiuswei tru ka yandø tab indiibe tru namui Señor Jesucriston undaaramigwane managucha patsønrraingai undaarabelø mayeeløba pasrønrrun.

Filipenses

Pablo kailan keeri yaugurri Filipos iglesian pørøb

¹ Pabloba, Timoteoba Señor Cristo Jesúsweimburabigwan marøb melabelø Cristo Jesúskurri Tiuswei misaamera mayeelø Filipos ciudasrø warabelan pørar, tru Tiusweimburabelan ashib pera pønrrabelanba, Tiuswei yau purugunrrai wesrawa pønrrailanbañau.

² Namui Tius Møskaweimba, Señor Jesucristoimba tru ka yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim tøgagønrrai inder.

Pablo Tiuswei ureemerayasis Tiuswan 'purugurra' cha miab

³ Na ñimun isuimørig nai Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chib,

⁴ chu uraskucha na Tiusba wamindimørig ñim mayeelaimburab kasraatø miabig kur,

⁵ kaguende ñimbe tru Tiuswei tabig srø wam tabigweimburabigu srø pølbarsøb kwalømgurri møin kwalømgatig lincha marøb melabeløgurri.

⁶ Nabe iigwan treegwein kønrrab kui asha indig køn: ñimuinug tabig marøb pølbarsøbiibe Jesucristo arrum kwalømgatig ñimune newanelø kønrrai tamarøb pasrønrrab kui.

⁷ Ñim mayeelaimburab na øyamay isumig søl køn. Kaguende nabe ñimune nai manrraube tøga pasrabig kur. Na kailan keeri yau pasraigu lata, mui merraptøgucha Tiuswei tabig srø wamwan purømisrørig, maig kui ashchai 'øyeeg køn' chib, waminchib pasraigu lata, Tius tru ka yandø tab indigwane ñimbe naba tøgatø utab køn.

⁸ Inchawei Tiusbe asha pasran, na ñimun mayeelan pesannamø, truba truba isubig kuigwan Señor Jesucristoi undag købiitøga.

⁹ Inchawei na Tiusba waminchippe, ñimui undag købiibe katøguchinguen katøguchinguen nurab inrraimba, katø purø nu nebua ashib kusreb amrraimba, maig køb arrubigwan tøgandø nebua ashib amrraimba miabig kur.

¹⁰ Chiwan mas tabig kui nebua ashibelø misra, kaig marig chigar chishelø 'ñibe øyeeg kalø mara pasran' tainab pønrramig chigar kønrrai, Jesucristo katø arrub kwaløm.

¹¹ Jesucristoinukkurri arrubig tru tabig sølgandø marig, treeg ellmarig arrubiitø netsaim pønrrønrrai inchar, Tiusweyasig maya nuguen tab indig kønrraimba, purø tabig wamindig kønrraimba.

Na øsig unamibe Cristo køn

¹² Nai nunelø, nan chi pub arrubiibe, Tiuswei tabig srø wamweimburappe masken purugubguen inchib arrin kui, ñim wammøra kønrrai inchar.

¹³ Inchawei tru palacioyu suldaumera lata, katø maya misaamera lata, kailan keeri yau na pasrappe, Cristogurri keerim pasrai asha køn.

¹⁴ Inchen nan treeg pasrønrrai keerikkurri, nai nuneløbe, kerrigu lutauba, chigucha kullaaramø pønrramisra, Tiuswei wamwan chigucha chi kørmø waminchibelø køn.

¹⁵ Pøs ka isatø kømø, møiløbe Cristoimburabigwan eshka waminchippe, puskrwai ashib tsalø køppah, ka kwayam lag køppatø marøbelø køn. Trune kaneløbe tabig isua, marammay maran.

¹⁶ Incha iiløbe Cristoimburab eshka waminchippe, undaguelø isuar kua waminchibelø køn, Tiuswei tabig srø wamwan waminchib purømisrøb pasrønrrai, nan pasrig kui asha.

¹⁷ Trune tru kaneløbe Cristoimburab eshka waminchippe, ka kwayam lag køptø maran, tabigwan isua kømøtø, ka indzaashig køptørre marøbelø køn, kailan keeri yau na pasramnebe katøguchinguen isuim pasrønrrai martrab isua.

¹⁸ ¡Inchendø chigüin kønrrautah! Ka isatø inchib Cristoimburabigwan ka wamincha møri lata, kabe cierton wamindi lata, pøs mumaytøgucha Cristoiwan waminchib, kusrenanene, nane kasrag køtan. Incha nabe katøgucha kasraarabig kasraaramønrrun,

¹⁹ ñim Tiuswan nayasig miab melaikkurrimba, Jesucristoi Espiritu nan purugüikkurrimba, øyeeg pub arrubiibe na øyeeg keerig pasraigurri wesraig kømig punrrab kui, nabe asha pasrar.

²⁰ Chiyugucha na chi kørig mismø purayamuitamab isua pasraig, treeg punrrab kui, masken chi kullag isumøtø, møi lata, chu urastøgucha, Cristobe nai asru purø nuig marøb tabig wamindig kønrrun, na øsig pasrai lata, kabe na kwaimbala lata.

²¹ Kaguende naimbe øsig unamibe Cristo køben, kwamibe maya nuguen tabig tøgag køn.

²² Inchen na asru øsig unibe, Tiuswei marameløyube tsabøtø truba nørø kønrrai maramdiig kønrrautan. Trube, ¿nabe møigwan merrarrawa pasramisrtrab køh? Pøs mandøguen kømøtan.

²³ Inchawei nabe mumay yam kuinguen mørmøwa pasrar. Nane yugurri webya, Cristoba wanrrab yainrrabna køtan. Kagen trumaybe naimbe masken tab kønrrautan.

²⁴ Inchendø na øsig pasramibe katøguchinguen tab kønrrab køn ñimuimburappe.

²⁵ Inchawei øyeeg kønrrab kui ashabe, chiguen kømøtø, ñimba unamuitamab isur, ñim mayeeløba kørrømisrtrab, katøguchinguen katøguchinguen nebua asamigwan ñim nebua ashib, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan kasrag tøga pønrramig kønrrai.

²⁶ Ñim naimburab Cristo Jesúsweing maya nuguen tab kui pønrramig punrrai, na ñimui utu katøle arrua pasraikkurri.

Jesucristoi srø wam tabig maig chibig køben treeg marøb amønamiig køn

²⁷ Jesucristoi srø wam tabig maig køben, trumay treeg amønamiirre mas palan, na ñimun ashchab arri lata, ashchab arrumui lata, ñimbe masken kanbalatø ke tab pønrramisra, tru isubigwan Cristoinuutø tøga pasra pønrramig Tiuswei srø wam tabigweimburappe, ñimbe kanbalatø mayeeløba ke kandø isub truba truba marøb køn tai wammørinrrabna køtan.

²⁸ Katø ñimun ashig kømui inchibelo 'chigøben martrumøn' cha, kwaarøsrta tøgagúilo kømøweingue. Tru ñim truilo kwaarøsrainfiig pønrraibe nòmuyasiibe managatiig pinønrrab ambamnuumay amrrab pønrrain kui asamig kenamisren, trune ñimbe truyugurri wesrailø pønrrain kui asamig kenamisran. Inchen iibe Tiusweinkurri arrubig køn.

²⁹ Pøs ñimune Cristogurri øyeekkatig tabig pønrrnrai marøppe, nun ka kørewatø pønrrnrai marmøtø, nuimburab chinetø nebuig melamig kønrraingucha marig kuig køn.

³⁰ Nan maig kaig nebub arri asigutøwei ñimgucha melan. Katø møi ya nan øyeeg kaig puig pasraingwagucha ñimbe wammøra køn.

2

Jesucristo maig kuigwan nam asha kusremig

¹ Inchawei ñim Cristoinug kanbalatø pønrraikkurri kuñab purugumig tøgagøb, nui undag købig chi isumig kaanrrai marøbig tøgagøb, Espíritu Santogurri kanguelarøtø lincha pønrramig tøgagøb, ñim larrø tab inchibelo, trurriigu lastima ashibelø kømigwan ñim tøgagøb indig købene,

² trube, nai kasrag købig palabigwan ñim nemartrunrrigay, mayeeløba kandø isub, undag købigwan mayeeløba trunundøwei tøgagøb, kandø lataig pønrrab, kandø lataig isub tøgagøb indiitøga.

³ Chiyutøgucha ke nøtø kønrrab inchimøwei, purø nuig kømmøø inchib marøb kønrrab kømøwein kømig køn. Masken treeg kømøtø, larrø tammayig, katøganelane ñim lataitøguen kømø, katøguchinguen nørreelø kønmab asha tøgagømig køn.

⁴ Møitøgucha ke nømuiimburabigwandø tab kønrrai marøb kebammøtø, katøganelayasikkucha tab kønrrai maramig køn.

Cristobe managuen nuig mismøtø, masken lamig misrig

⁵ Cristo Jesús maig isubig købig køben, ñimgucha treetøwei isubelo kømig køn:

⁶ Nøbe trendø Tius købendø, nø treeg kuagucha,

Tiusba lataig kønrrab inchimuig køn, treeg kurmaptø elachimønrrab.

⁷ Masken treeg inchimøtø,

nø treeg kuigwane mendamara pasrøb,
kan karuindiig megabig lataig kønrrab treeg misra,
møguelø mailø køben treetøwein kørrømisra,

⁸ yandø møg lataitøwei misra pasrøwabe,
nuig kurmab inchimøtø,
nøasiitø chigucha kømig lataig misra,

maig taigwan mørøbig køptø,
kwamnegatiig maig taigwan marig køn,
trurriigu kurusyu mesraig kwamig.

⁹ Inchawei treekkurri Tiusbe nune purø nuig kønrrai mara,
maya munchimeraim pala, nui munchiwane mu kui nebua asig kønrrai tranig køn,

¹⁰ Jesúswei munchiwan wamindi møra, mutøgucha tømønøsrainfiig kønrrai,
srømbalarøm pønrrabelø lata, yu pirauelø lata, pirø umbuelø lata.

¹¹ Mu misaameratøgucha Jesucristobe Señor tru Mayeelaim Pala Nø Ashib Pasrabig køn chib waminchain kuig køn,
Tius Møskawan maya nuguen tab indig kønrrai.

Tiuswei ureemerabe yu pirau kan tør latailo kømig køn

¹² Inchawei ñim nai undaarailø, na ñimba pasrøben, chu uratøgucha mørøb melabelø, na møi ñimba pasrømubene, katøguchinguen mørøb melabeløbe, kaigyugurri wesruigwan ñim tøga pønrraigu nørørabig nørøranrrab marøb ambay, køriibala, purø isuptø.

¹³ Kaguende Tius, nõ køn, tru maramigwan martrab isunrraimba, katø marøbelø kønrrai ñimuinug tranøb inchiibi, tru nõ maig martrab isuigwan treeg marig kønrrai.

¹⁴ Chiwandøgucha marøppe, ñimuinetø chineto chib mulla mørmøwei, chineto aleguiyab põnrømtø maray.

¹⁵ Mugøben ñimun 'ñibe øyeeg køn' tainab põnrømeelø, kørrøteelø, misaamera larrø minchar, purø kaig misaamerai utu, ñimbe Tiuswei ureemera chigucha kaig mara chillig inchar kømeelø, ñimbe truilai utube yu pirau pala pilab põnrøbelø latailø kuy,

¹⁶ Tiuswei wam øsig kømig tranøbigwane elatchab kømø, tab tøgø põnrøbelø. Treekkurrimbe Cristo katø arrub kwaløm truba truba tab kui pasramig kønrrautan nane, na larrø muraaraig pasrørrab luløb lataitøwei, na truba muraaraig marøb megaibe ka yandiig kørrømisrmøwei inchen.

¹⁷ Ñimui isubigwan ñim Jesucristoinuutø pasra tøgagüikkurri marøb kuibe kan animal kweecha Tiuswan keta tranøb lataig marøb tøgagüig køben, trubala na øsig kuigwan itølusig kønrrai tranamig nebuiguen mayanguen tab kuimørb tranamønrrun, ñim mayeeløba mayanguen kasraarab.

¹⁸ Inchawei ñimgucha treetøwei mayanguen tab kui mørb, naba mayanguen kasraaray.

Timoteoba, Epafroditoba

¹⁹ Señor Jesús treeg kønrrain købene, Timoteowan petø ørtrab isur, ñimuisrøngurri wam srua arruben nagucha ñim maig waraigwan wammørabe, katøle tab kuimørb wamig kønrrai.

²⁰ Pøs katøgan munguen nõ lataibe tøgagømur, ñimuimburab tab kønrrai inchi, treegwan martrab truba truba isubig, trurrigu ka isatø inchi pasrømiig.

²¹ Kaguende mayeeløba nõmuimburab tabig pub attraingøba labelø køn, Cristoimburab tab kønrrain kømøtø.

²² Pøs ñimbe Timoteowane yandø mu kui ashibelø køn, kan nusrkai møskawan lataitøwei Tiuswei tabig srø wamwan wamindamigu naba marøb pasrabig køn.

²³ Inchawei yu naimburab chi pub arrubig maig kørrømisri ashabe, nun ørtrab isur.

²⁴ Inchendø nagucha naashib ñimun ashchab peba arrumigwan isua tøgø pasrar, Tius naba pasraikkurrimbe.

²⁵ Treeg kuindøgucha namui nuneg Epafroditon ñimuimay katøle øramig truba palai ashar, maramig nan purugub, kan suldau lataitøwei tru maramigu naba lincha megabig, katø ñimuisrøngurri naimay wam srua arrubig, na chi palai megaben nan ashchai ñim ørigwandøwei.

²⁶ Nøbe ñimune asinrrabna kui truba isui inchi unig kuig køn, kaguende nõ kwanrø tsuin kui ñimbe wammøra kuimba trurrewi isub.

²⁷ Isa kømøtø, yandø ke kwamdø palabig tsubwei indig kuig køn. Inchendø Tiusbe Epafroditon lastima asig køn. Katø nundø kømøtø, nangucha lastima asig køn, na yeeg isuig megamne, srøitø srøitø isuig megamig arrumønrrai.

²⁸ Inchawei nabe nune mas peba ørtrab isur, ñim katøle Epafroditon ashabe truba kasraaraben, na chi isumø tab wamig kønrrai.

²⁹ Señorgurri nune truba kasraatø utay. Katø Epafrodito lataitøwei melab møguelane truba tab inchi tøgagømig køn.

³⁰ Kaguende Cristoi maramelan marøb megaikkurri nõbe yandø ke patsønrraptiig tsuig kuig køn, ñim ñimashib trugatig nan purugunrrab kaimailøyu kwam lab nøguen purugub.

3

Ka namuimburab isuitøgatø Tiuswan nebunrrab inchimumig

¹ Møimbe trube, nai nunelø, Señorweinug truba kasraaray. Nane chigucha chi pesriig kømøtan, na ñimun pørigwan katøle trunundøwei pøramibe, øyamaye ñimuinguen chi isub kørrømisramig kaanrrai tabguen køn.

² Tru wera lataig inchi misaamera, chi tabigwan kømø, kaigwan marøb amøñibelø, tru asrwan parøb mindishibelan ñimbe purø ashiptø kuy.

³ Kaguende tru treeg circumcidailøbe nam ker, Tiuswei Espiritutøga køriibala tabig waminchibelø, Cristo Jesúsweinug purø tab kui mørb kasraabelø, asru chi mariitøga 'øyangurrimesin' chib põnrømeelø.

⁴ Kaguende naimburabgucha asru treeg mariitøga 'øyangurrimesin' chib pasramig tøgagur. Pøs asru treeg mariitøga 'øyangurrimesin' chib møg inchi pasrønrraptiig mube købwei inditarru køben, nabesi katøguchinguen 'treeg kur' tamig tøgagur.

⁵ Naneguende kal-laig trune kwalømyube circumcidaig købig køn. Nabe katø israelitasmerai misagugurri arrubig, tru Benjaminwei misag karrabigugurri arrubig køb, hebreo, trendø hebreomerai anin nusrkain køb, katø tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben trunun purab punømø marøb pasrabig, katøgucha fariseo købig kur.

⁶ Inchen na maig chull isuigwan ke chinchimmørø inçhib maramibe, tru iglesiayuelan kaig maramig naimbe truig købig køn. Inchen tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig chibig køben truigwan na sølgandø tabig kuigube 'kalø maran' chib muguen chi tainamø møg købig kur.

⁷ Merrappe øyeeløbe naimbe truba truba nørriig tabig købig kuig, Criston nebua asikkurimbe mømibe truiløbe chigucha kømíig kuin kui mara tøgagur.

⁸ Inchagucha treetøguen kømø, Cristo Jesús nai Señorwan na nebua asiibe, kan chibaguen øyeeg køn cha, kemesra eshkamgaig purø nuig purab tabig køben, tru na tøgagúigwane chigucha kømeelø mara tøgagur. Inchawei nøgurri nabe kerrigu trunune chi asamig kaanrrai, wendøbasra øyeegwane chigucha kømíig kan køsongømdø shau lataig mara tøgagur, Criston na nebua tøga pasramisra,

⁹ nuinug na pasramig kønrrai. Tru na naashib tabig sølgandø marøb taig tru maig maramigwan martrai pørigugurri arrubiitøga inçhimøtø, tru isubigwan Jesu-cristoinuutø pasra tøgagúikkurri arrubigwan tøgagønrrab inçhar, tru tabig sølgandø marig Tiusweinukkurriigwan.

¹⁰ Nane Criston mas nebua ashib, nø kwawa, katøle øsiiranrrai maramburab marøbigwan nebua ashib indinrrabna køtan, katø nø chine isumdiig puinab megamigu treetøwei puinab megawa, kwamigugucha nø lataitøwein kømíig nebuben,

¹¹ nagucha mumay køben kwailai utugurri øsiirawa kurramigwan nebua tøgagømig kønrrai.

Nabe tru pumsrø pumigwandø asha yar

¹² Nabe øyeeg chippe, 'kerrigu newan yandø nebua tøga pasrar' cha, kabe 'yandø chigucha palømíig newan tabig kur' cha trenchimur. Inçhendø nabe ibig ibig yamønrrun tru nebumigwan nebuinatashçhab, kaguende Cristo Jesús nømerrig nan nebua tøga pasramisrig købig køn.

¹³ Nai nunelø, kabe nabe 'iigwan yandø nebuaguen pasrar' çhimur. Inçhendø nabe iigwan marinabig køn: yandø wendau kørrømisrøb arrubigwane pesannawa, nai pumsrø pumigwan nebunrrab tranrrab megar.

¹⁴ Incha nabe chu pumsrø pumigwan punrrab isua luløb megar, tru lulimburo na kanaigwan utamig kønrrai, tru treegwan utamig kønrraiwei Tius nan Cristo Jesús kurri srømbalasarømay wamisrømay.

¹⁵ Nam mayeeløba Tiusweimburbabeløyu newan nørrørawarbe øyamay isumig køn. Inchen ñim chigøben peemay isua kuin købene, trube, Tiusbe ñimune trunungucha tømarrøb kenamartrun.

¹⁶ Inchen nam yandø nebua tøga pønrramisrigwane truig maig køben trunun tarømisrmø, amøñibig amøñigun.

¹⁷ Nai nunelø, na maig uñibig køben, treetøwei amøñib, katø nam maig amøñibelø køben treetøwei amøñibelane asha kuy.

¹⁸ Nabe møindø kømøtø, ñimune katøle, katøle eshkaig kuig køn, mømibe kappin kørrøgøbguen eshkar, Cristo kurusyu kwaigwan tsaleelø ashig kømui inçhibelø truba nu amønaimba.

¹⁹ Nømuimbe pønrrønrrab ambamibe, pinab pinønrrab ambamsrømay ambamig pasran. Nømuimbe mab muchib waramibe kan tius lataig køben, kørikken kønrraptiig mariitøga nømbe purø nørreelø misrøb pønrrabelø, nømbe ka yu pirauigwandø isua pønrrabelø køn.

²⁰ Trune tru nam purramibe srømbalasarøn køn, tru Kaigyugurri Wesrabig, Señor Jesu-cristo, trusrøngurri tru nø arrumigwan nam truba truba mungig melaig nø waisrø.

²¹ Nøbe namui asr trengatig kømíigwan peemayelø kønrrai yunømara, nui asr tørguegwalmabig lataitøwein kønrrai martrun, tru chiwandøgucha nø ashib karub wamig kønrrai tru nui maramburab marøbig truitøga.

4

¹ Inchawei, nai nunelø, truba undaarailø, na truba asinrrabna kui inçhib isub uniilø, ñimgurri na truba kasrag kui indiilø, katø ñimbe naimbe kan corona lataig tøgagúilø, øyeetø Señorweinug tarømisrmø melabig melønrrigay.

'Øyeeg melønrrigay' chib wamindüilø

² Evodianba, Sintiquenba Cristogurri numøsralan peg peg isub pønrrømøtø, Señorgurri kandø isua pønrrørunrrigay chinrrab inçhar.

³ Katø nai maramigu elachimø maram purugub megabigwan ñungucha purugurrunrrig chinrrab inçhar, tru iig ishumburmeran ñui nuchalan, na Tiuswei tabig srø wamwan waminçhib uñen, nømbe nai mendig lata tranrrab lincha llirab melaig købig køn, katø

Clemente kōben, katōganelō naba lincha marōb melabelō kōbengue. Truilai munchimerabe tru managatig ōsig purrōnrrabelai munchimeran pōri libroyu pōrig pōnrran.

⁴ ¡Chu uraskucha Señorba pōnrraikkurri kasraaray! Katōyug trendamōnrrun: ¡Kasraaray! cha.

⁵ Ñimbe truba tab inchibelō kuigwane mayeelō nebua asig kōnrrai inday. Señor arrumibe lutau kōn.

⁶ Ke ka yandō chinsraatō inchib, ke chab pureb kui lataig inchimōtay. Masken treeg inchimōtō, chiyutōgucha Tiuswei merrab, 'ōyeeg palai meler' chib, nōba waminchib, 'ōyeeg purugurrnrig' chib miamic kōn, trurrigu 'ungwa, ungwa' chib.

⁷ Inchen Tius tru chi isumgaig tab kōbig chi isuilan purab nuibe tru ñimui manrōmeranba, ñimui turyu isubigwanba Cristo Jesúsweinug pōnrrōnrrai tōga pasrōnrrun.

⁸ Trube, mōimbe yandō, ñim nai undarailō, chiyutōgucha ciertonigwanba, chiyutōgucha maig kōbash inchimumigwanba, chiyutōgucha sōlgandō tabigwanba, chiyutōgucha newan tabig chishigwanba, chiyutōgucha larrō tammayig kōmigwanba, chiyutōgucha yeeg tabig kōnrrab chib wamindigwanba isumig kōn. Katō chigōben purō tabig tōgagūin kui, kabe tabig wamindig kōnrraptiig treeg kōbene, truningucha, trube, tōga isuy.

⁹ Na chigurrimbunō kusrenaniilanba, na chi marigwan ñim uta, na maig kuigwan, na maig mariilan ñim ashib, ñim mōrōb indiilanba, iilane marōb ambamig kōn. Inchen Tius tru chi isumgaig tab kōbiibe ñimba pasrōnrrun.

Filipossrō Cristogurri nunelō Pabloyasig an purugūig

¹⁰ Nabe Señorweinug truba kasraaray, ñim katōle nan isunrrab indin kōben. Pōs ñimbe isuppe, isubwei inchendō, tru ōyeeg maramibe pumō srō kuig kuinrrun.

¹¹ Nabe ōyeeg chippe, palain pasraptō trenchimur. Kaguende nabe nan maig pub arrindōgucha treegu kasraatō purayam kusrewa kur.

¹² Chi palaim pasramig maig kui mōrōb, chigucha palōmō uncha tōga pasramig maig kuig mōrōb inchibig kur. Maig pub arrindōgucha kerrigu treegu purayamigwan kusreweig kur: patsau chi palōnrraingatō tōga wamig nebui lata, parō purayamig nebui lata, uncha tōga wamig nebui lata, chugurringuen kōmui wamig nebui lata.

¹³ Cristo naba pasrōbene, chiwandōgucha kaimamō maramōnrrun, kaguende nō nan purugub pasraikkurri.

¹⁴ Inchendōgucha na truba isui megaben, ñimgucha treetōwei lata naimburab isub purugub melaibe mayanguen tabig kōn.

¹⁵ Katō ñim filipossreelō isua kuinrrun, Tiuswei tabig srō wam ke srō kebyaindō kōben, tru Macedoniasrōngurri na yandō inrrab inchen, mu katōgan iglesiabe purugumuben, ñimbeguede nan an purugub, nagurri purugūigwan utab indamig kōnrrai marig kōbig kōn.

¹⁶ Incha trutō kōmōtō, na Tesalōnicasrō ūfenguen, ñimbe pamayguen purugua ōrig kōbig kōn, nai chi palabelōyu nan purugunrrab.

¹⁷ Kabe ñim nan ke ka tranrraindō isua trenchimōtō, tru ñim mariilōbe katōguchinguen ñimuiindōwei nurab inrraimab isua trenchar.

¹⁸ Inchendō nabe chi palabigwan kerriguh uta tōgagur, unchaguengue. Tru ñim nan keta trana ōriilō Epafrodito srua arrua traniilōbabe, ¡katō! chigucha palōmōzhig tōgagur. Tru ñim keta traniibe kan animal kweecha Tiuswan tranig, purō may irrabzhig lataig kōn, Tius truba truba tabig kui asha utamdiig.

¹⁹ Inchawei nai Tiusbe ñimune chi palabigwan lutōgurrih tranrrun, nui tru chigurrimbunō chigucha palōmīg tōrguegwalmabigu maya kōbigwan Cristo Jesúskurri.

²⁰ Namui Tius Mōskawan managatig tōrguegwalmabig kōnrrun. Treeg kōnrrun.

Wamindiilō srabeig

²¹ Cristo Jesúskurri Tiuswei misaamera mayeelanba 'ka amōñiguh' chirrunrig. Katō namui nunelō naba amōñibelō chigucha 'ka amōñiguh' cha ōran.

²² Katō Tiuswei misaamera katōganelōgucha ñimun 'ka amōñiguh' cha ōran, trugurri katō mas 'ka amōñiguh' cha ōrōppe, tru Roma maya misagwan ashib karub wabig Césarwei yau purrabelō, truilō ōran.

²³ Namui Señor Jesucristoi ka yandō tab indiibe ñim mayeelōba pasrōnrrun. Treeg kōnrrun.

Colosenses

Pablo 'ka amõñiguh' chib pørig

¹ Tius trendø treeg kõnrrain køben na Pablo Jesucristo nõashib karua ørig nai nuneg Timoteoba misra, i kilgawan pørar,

² ñim Tiuswei misaamera chu uragucha tarømisrmø melab nunelø Cristo Jesúsba kanbalatø pønrrabelø Colosassrø warabelan. Namui Møskai Tiuswei ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba kõnrrai inchar.

Pablo Tiuswan 'ungwa, ungwa' chib

³ Chu uraskucha nambe ñimuyasig Tiusba waminchippe, nun 'ungwa, ungwa' chibelø ker Señor Jesucristoi Møskawan.

⁴ Kaguende ñim ñimui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúigwanba, katø Tiuswei misaameran mayamba ñimbe truba undaguelø kuigwanba wammører,

⁵ tru ñimuyasig srømbalasrø esegaig pasrabigwan ñim muniirabelø kuikkurri treeg kuigwan. Truigwane Tiuswei tabig srø wam newan ciertonigwan waminchen, ñimbe mørig købig køn,

⁶ tru ñimuisrø kebiben. Inchawei yu pirau chutøgucha tru tabig srø wambe truba truba nurab, kan yell larrøbichib ib lataitøwei, ñimui utøgucha treetøwei larrøbichib arrun, tru ñim Tiuswei wamwan mørøb, katø Tiuswei tru ka yandø tab indigwan maig kuigwan ñim tab chigúi mørøb indin kwalømgurribunø.

⁷ Epafra maig kusrenanig køben, trunun ñim kusreig køn. Truibe namui undaaraig, tru marmeløyu namba lincha marøb megabig, Cristoiwan maizhikken elachimø, ñimuyasig tab kõnrrai marøb megabig køn.

⁸ Katø, Espiritu Santogurri ñim undag købig tøgagúigwan nøgucha namun eshkatan.

⁹ Incha treekkurri namgucha trunun wammørin kwalømgurribunø chu urastøgucha ñimuyasig elachimø, Tiusba waminchib miabelø ker, Tius tru nõ maig martrai palai waigwan ñim nebua asamburab nebua ashibelø kõnrrai Tiusweimburabigu, newan nebua asamig kusreitøgaba, katø tab chigúi møriitøgaba.

¹⁰ Amõñippe, Señorweyelø kui asamdeelø amõñinrrai miabelø ker, chiyutøgucha nõ tab kui mørøb wamig kõnrrai marøbelø, ñimui chigøben tabig mariiløbe, yell larrøbichib ib, katø Tiusweimburabigwan nebua asamigu nõrrørab ambamig kõnrrai.

¹¹ Nui mayanguen tabig maramburab marig kerrigu maya tøgagúig, truitøga kullaaramø, ka melamig kõnrrai martrai miabelø ker, maig pub arrindøgucha mur isua melaptø melamigweyasiiba, maig indindøgucha tammay melabig melamigweyasiiba.

¹² Tius Møskawan 'maya nuguen kasraatø ungwa' tay, tru nõ ashib karub waisrø tørguegwalmabnug nui misaamera ketig utamigwan ñim tøgatø utønrrabelø kõnrrai tamara pønsraigwan.

¹³ Kaguende nugwaimandzig løstiigu nõ karub pasrabigugurri Tiusbe wesrawa, namune nui undaaraig Nusrkai nõ ashib karub waisrø purøørig køn.

¹⁴ Nø nuieelø kõnrrai nambe kaigyugurri wesrailø ker, namui kaig mariilan yandø pesannab chi ulø payimeelø.

Cristo tru chiwandøgucha purab nuig

¹⁵ Tius, tru namui kaptøgabe asiimigwan øyeeg kuitamab asamig, Cristobe truig køn, chigurribunø pønrrabigwan marmøwatøsrøwei tru srøsrø nõmerrig pasrabig.

¹⁶ Kaguende Tiusbe Nusrkaingurri mara pønsraig køn tru srømbalasrø chi købigwan lata, pirau chi købigwan lata, kaptøga asigwan lata, reymera purramisra karub purraigwan lata, kerriguwan nõm merrarrawa karuigwan lata, katø nõm asha karuigwan lata, katø mugucha manchinraingaig karuigwan lata, kerriguba nõgurri mara pønsraig køn, trurriгу nuyasig kõnrrai.

¹⁷ Nøbe chiwangucha marig kaabenbatøsrøwei manawei købig kua, chigurribunø pønrrabiibe pinømo, nõgurri pønrrabig pønrran.

¹⁸ Inchagucha nõbe asrøwei tru tur køn, tru iglesiai. Nusrkaimbe manawei nõmerrig købig, kwailai utugurri katø nõmerrig øsiiraig køn, chiyutøgucha nõ purab nuig kømig kõnrrai.

¹⁹ Kaguende Møskawane mayanguen tabig asønaig køn, nõ maya nu kømburab kuigwan Nusrkaweinug pasrønrrai pasramig.

²⁰ Incha nui Nusrkaingurri Tiusbe pirau chigurribunø købigwan lata, srømbalasrø chi købigwan lata katøle nõba katø tab kõrrømisrtrai martrab isuig køn, nui Nusrkai kurusyu kwawa ani lusiitøga ambugurri igurri tab kõnrrai marøb.

²¹ Pøs ñimbe merrabsrømbe Tiusweinukkurrimbe nõrø pønrrabelø tarømisrar, ñimui isubigwane ke kaig marameløyugøba pasra tøgar kua, Tiuswane ashig kømui inçhibelø købig kòn.

²² Treeg købig kuigwan mømbe katøle ñim nõba tab kørømisrtrai kørømarig kòn, Nusrkai nui asru kwaitøga nui merrab tabigweindø tarømarilø, kaig mariitøga chillig inçha kømeeelø, ñimbe øyeeg kòn tainanrrabgailø pønrramig kønrrai martrab.

²³ Pøs øyeeg kønrraimbe, tru isubigwan ñim Cristoinuutø pasra tøgagúigu truyutø pønrrabig pønrrab, katø mumaygucha kørønrrabgailø tru Tiuswei tabig srø wamwan ñim mørigu tru munig melaig pasrabigugurri tarømisrmø, melabig meløwabe kønrrun. Tru srø wamwane yu pirau maya misaameran mundøgucha eshka kusrenanig kòn. Inçen na Pablobe tru wamwan waminçhib meganrrai pasrig kur.

Pablo Tiuswei tabig srø wamwan waminçhai wesrawa pasrig

²⁴ Na ñimuimburab çhine kaig nebuinab megaigwan mømbe nane kasrag kòtan, Cristo nui asr, tru iglesiyasig çhine kaig nebuinab megaigu tru palabigwan nai asrutøwei kaig indinab megaitøga nemarøb ya.

²⁵ Nabe tru mayeelø nun kørèbelayasig tru chiwandøgucha marøb meganrrai wesrawa pasrig kur, ñimuimburab tab kønrrai Tius nõ karuig, nui wamwan maig kuigwan newan waminçhib pasrønrrai,

²⁶ tru manasrøngurri maya misagwan mungucha Tius kenamariimíg tøgagúigwan. Inçhendø trui gwane mõi yasrømbe nui misaameran kenamaran.

²⁷ Tru judios kømø misaamerai utu tru mungucha kenamariimíg tøgagúigu tru tøgüegwalmabigwei chigurrimbunø palømióg pønrrabigwan Tiusbe nõmune asingarunrrab isuig kuig kòn. Truibe Cristo yandø ñimuinug pasraig, truig kòn, ñim munig melaig tøgüegwalmabig.

²⁸ Nambe tru Criston eshka kusrenanøbelø ker, mundøgucha øyamay melønrrigay çhib, kusrenanøb, maig kuigwan tab chigúi mørague, mu misaamerandøgucha Cristo Jesúsweinug newan tabig pønrrønrrai Tiuswan kenamartrab.

²⁹ Treeg kønrraiwei na maya nebumburab truba truba mur tranrrab marøb megar, Cristoi maramburab marig tru nainug marøb pasrabiitøga.

2

¹ Pøs nabe ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø mayeelø nan malaugue nebua ashmeelaimburappa, truba truba mur tranrrab marøb megaigwan ñim nebua asimbemab isutan.

² Undag købigu kanbalatø pønrramisra, nõmui manrømerayu tab kui mørøb kørømistrai inçhib megabig kur, tru chigurrimbunø palømióg pasrabig tabigwan chigúi nebua mørøb ambamnegatig, tru mungucha kenamariimíg Tiuswei pasrabigwan ashmø kømø nebua ashçai, truibe tru Criston.

³ Kaguende chigúi mørøb kusrebig kømiba, chigúi nebua asamiba, tru iig purø tabiibe kerriguba Cristoinuutø sorig pønrran.

⁴ Nabe øyeegwan øyeeg chippe, ñimun may waminçha mugucha kegørrøsrkømønrrai waminçhar.

⁵ Nabe ñimui utu pasrømuingucha, nai isuigube ñimba pasrar, ñim maig købendiig kømø, maig amønami gwam amønib, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane elaçhimø, tøga pønrrøben, nabe truigwan ashib, truba truba kasraarab.

Cristoba pønrraikkurri yandø chigucha iløsrkaig kømumig

⁶ Ñim Cristo Jesúswan ñimun nõ asha karub pasrabig kui asha utamma, utig kuibe, nuinug treeg amønay,

⁷ umbusø srølkeyatab lataitøwei, nuinug pølbasa kusrub marøb, ñimun maig kusrenanig køben, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagúigwane trumaytø tøgagøbig tøgagøb ambamigwan tøga, tru unçwa tamigwane katøguchinguen nuramburab nurab inrrai marøb.

⁸ Isua tab ashiptø melay, møguelø nõrrø kusreelø chi purugunrrabgailø ka kegørrøsrkamitø marøbiitøga, ñimun srua ambinab melønrrab kømø, tru kusreeløbe chi purugunrrabgailø, ka kegørrøsrkamitø marøbigwan. Truiløbe misaamera nõm merrabsrøngurri trendø isub amruiløyugurrimba, katø çhinetø yu pirau muba kuimburab mandø isua marøb kømig tøgagúiløyugurrimba arrubig kòn, Cristoinug maig køben, treeg kømøtø.

⁹ Kaguene Tius maya nu nõ kømburab kuibe, Cristoi asru pasran.

¹⁰ Inçhawei ñimbe chigucha palømióg kerriguwan neilø pønrran, Cristoinuube. Tru nõm asha karuigu lata, katø mugucha mançhinrraingai karuigu lata Cristobe nõ pasrabig, çhiyutøgucha nõ asha karubig nõ tur kòn.

¹¹ Katø trendø trømbøig marøg kui inchib pasrabigwan ñimui asrugurri kerrab ñimbe nuinug mu kui asiilø kōnrrai mariilø kōn, tru mōguelø tasiitōga asru circuncisión marig tōgagømøtø, tru mu kui ashchai kōrrømariibe Cristoinukkurri arrubiitōga.

¹² Ñimun piu umbu ulsrøben, Cristoba kegøtø sōriilø lataig kuig kōn. Incha tru piu umbu ulsraigugurri kurrappe, ñimbe nōba kegøtø øsiirawa kurrig kōn, Criston kwallai utugurri kusurigi Tiuswei maramburab marøbigu ñimui isubigwan truyu pasrikkurri.

¹³ Tru ñimui chigurrimbunø kaig mariiløyuba, ñimuinug trendø trømbøig marøg kui inchib pasrabigwan kerrab tru asru circuncisiónwan marøb lataitøwei chi mariimeelø ñim kwallø srø kōbenbatøwei, Tiusbe Cristoba kanbalatø øsig kōmigwan ñimune tranig kōn; namui kaig mariilan ulø paymø, kerriguwan pesannab.

¹⁴ Tru nam 'øyeeg, øyeeg ulø kōn' cha kan kilgayu pøri lataitøwei kōbigwanba, katø truyutøwei 'øyeeg maramig kōn' chib pøri latailø pōnrrabigwanba, Criston tru kurusyu mesrøben tōgatø mesrøb lataig mara, Tiusbe chi asamig kaanrrai kerraig kōn.

¹⁵ Incha katø tru kailø nōm asha karuigwanba, katø mugucha manchinraingaug karuigwanba yandø truilane chigucha martrabgailø misrrai kōrrømara, nōmune mayeelø ashig kui ashchai marig kōn, tru kurusyu kwawa, yandø nø kanawa pasramisra.

¹⁶ Inchawei chigøben mamimeran mutsamelan, chigøben fiesta marin kwalømmeran, srø pøl tsumisrin kwalømmeran, isrin kwalømmeran, øyeebe maig marøbelø kōgue chib ñimun mugucha wamincha ashmōnrrai maray.

¹⁷ Inchen øyeeg mariiløbe kerriguba tru wendøsrø attrabigwan øyeeg kōnrrabig kuitamab asamig, iibe ka treetø kōn. Inchen tru cierton maig kōnrrabiibe, Cristo, nø kōn.

¹⁸ Ñim ketig utamigwan mugøben utøbashmuinab pōnrrønrrab kōmø. Nōmbe ka isatø, purø tabzhig misrøb, ángelesmeran kōriibala tabig waminchib tōmbønrsrøb, truiløbe 'piab lataig kenamisrigu chigøben aser' chib wamindamburab waminchib, nōmui trendø kaig isub turyu ke purab nōrreelø isumuinguenig isubelø kōn,

¹⁹ tru asru Cristo turwane trag pulu trakkandø pōnrrømøtø, ka nøørotø misra ambub. Kagen tru turwein kōn, tru asr ørøba truba tabig chishmisrøb, katø asru truørø kōnab pōnrrabelanba, truyu ambumay imay kandø kōnrrai merrarrab srølmeranba asrwane kandø misrøb inrrai marøbiibe. Treebe Tius maig nurab inrrai inchen, trumay nurab yan.

Cristoba pōnrraikkurri srøig peemay amōnamig tōgagøb

²⁰ Tru chineto marøb kōmig yu pirau muba kuimburaab mandø isua marøb kōmig tōgagúilan marøb kōmōnrrab, ñim Cristoba yandø kwawarbe, katøgucha yu piraelø kua lata tru maig martrai wesrawa pōnsrailan, çchindimba tru kuindø marøb pōnrrabelø kōgue

²¹ tru øyeeg tailan: "Øigwane kusrawa ashmøta" tamba: "Iigwane mamøta" tamba: "Katøramøta" tamba indiilan?

²² Truiløbe ka katørab, srua kuinuutø pinōnrrai mariilø kōn, pøs øyeeg marameløbe mōguelø nōm karua pōnsrailøyugurrimbah, katø nōm isua kusrenanigugurrimbato arrubig kua.

²³ Inchawei øyeelan marøb kuibe, ciertonwei purø may isua mari latailø asōnan, tru nōm Tiuswan yangucha isub chib pōnrraiba, chigucha kōmeelø misrøb pōnrraiba, nōmui asrwandøwinguen murigu puraambingarub pōnrraibabe. Inchendø tru nōm øyeeg marøb pōnrrailøbe nōmui asru tru kaig marøg kōbig arrubigwan kerramibe chiweingucha chi purugumíig kōn.

3

¹ Inchawei yandø ñimbe Cristoba øsiirawar kuig kōppe, ñimbe srømbalalsriigwan lamig kōn, Cristo tru Tiuswei kusrmay waisreelan.

² Ñimbe isuppe, srømbalalsreelan isuy, yu piraelan kōmøtø.

³ Kaguende ñimbe yandø kwaig latailø kua, mōimbe ñimui øsig kōmibe Cristoba Tiusweinug sōra tōgagúig pōnrran.

⁴ Inchen Cristo tru ñim øsig pōnrraig kenamisrene, ñimgucha nōba tōrguegwalmabigu tōgatø kenamisrrun.

Mōin kwaløm amōnaibe merrabsrø amōnaig lataig kōmōn

⁵ Inchawei ñim trendø kaig marøb kuig yu pirauig ñimuinug pasrabigwane patsøga pasray: ishuuba, møøba trømbøig kaig maramelanba, kōsøngōnrraptiig maramelanba, ke chinsraatø inchib trømbøig marøg kōbigwanba, chigøben kaig maramig isumelanba, parø indamigwanba (tru parø indiibe tius mara tōgagúí lataig kōn).

⁶ Øyeelan marikkurriwei tru mōrmeelaim pala arrubig kōn Tiuswei namig kōbiibe.

⁷ Ñimgucha merrabsrømbe øyeelandøwei marøb amøñibelø kōbig kōn.

⁸ Ñimbe mõiibe iilane kerriguh elatsay: trømbøig namig købig pasrabigwanba, ke chab srurrab namig købigwanba, katøganun kaig maramigwangøba isumigwanba, trømbøig wamamelanba, chine møramguengaig trømbøig wamamelanba elatsamig køn.

⁹ Ñimbe kanikkurri kanikkurri isa waminchimøtay. Tru køllig ñim trendø kaigwan tøga kal-laig ñimui umbu pasrabigwan treetø treetø marøb tøgagüilanbañau ñimbe wesrua kutsig køn.

¹⁰ Incha ñimbe tru srøigwan kewa pønrran. Tius nø marøbig maig køben treetøwein kønrrai marigwan, tru srøibe kerriguwan tab nebua asamnegatig srøitø srøitø yunømarøb arrun.

¹¹ Trube, mõiibe, griego køn tamig kawei, judio køn tamig kawei, asru circuncidaweig køn tamig kawei, circuncidaimig køn tamig kawei, peg pirausriig køn tamig kawei, escitasmara køn tamig kawei, karuindiig megabig køn tamig kawei, mu karuimiig nuimburab uñibig køn tamig kawein køn. Treeg kømøtø, Cristobe chiyutøgucha kerriguwan nøtø køb, katø mayeelainug nø pasran.

¹² Inchawei Tius lawa wesruilø, ñim newan tabig chishelø, trurrigu undaariløbe iigwan kewa lataig pønrray: lastima ashibig kømigwan køben, larrø tab inchibelø kømigwan køben, kørrøteelø kømigwan køben, larrø tammayig kømigwan køben, maig køben kuingucha tammay megabig kømigwan køben,

¹³ kanikkurri kanikkurri chigüingucha lata inchimumigwan køben, møikkøben 'øig øyeeg inndan' chib pønrramig tøgaguabe, kanikkurri kanikkurri chi ulø paymø, pesannab inchibelø kømigwan købengue. Señor ñimun ulø paymø, mandø pesannaig køben, ñimbe treetøwei maray.

¹⁴ Inchen køben iilø kerrigu kømnetø tru palabø, undag købigwan itøguewa pønrramig køn, tru undag købiibe mumaytøgucha kanbalatø newan purø tabig pønrramig kønrrai marøbig køn.

¹⁵ Inchen Cristo tru chi isumgaig tab købiibe ñimui manrrau maig maramigwan nø karub pasrønrrai inday. Kaguende ñim kan asrtø køben, øyeegumay wamig køn. Ñimbe 'mayanguen ungwa, ungwa' chibelø kønrrigay.

¹⁶ Cristoi wambe ñimuinuube maya nu pasramburab pasrønrrai inday, purø tab isua asha, kanikkurri kanikkurri kusrenanøb 'øyeeg, øyeeg marøb melay' chib waminchib. Tiuswan ñimui manrraugurri 'mayanguen ungwa, ungwa' chib nuyasig salmoswan, himnoswan, nuimburab cantailan cantab inchigay.

¹⁷ Inchawei chigøben marøppe, wamindigu lata, chigøben mariiløyu lata, Señor Jesúswei munchiyu maray, nøgurri Tius Møskawan 'ungwa, ungwa' chib.

Tiuswei ureemera nømui yau maig kømigwan waminchibig

¹⁸ Sraløbe, kelø maig chiben treeg mørøb melamig køn, Señor nø maig martrai indig køben, trumay.

¹⁹ Keløbe, ñimui sralane undaguelø kømig køn, namikkølig inchib tsag inchimøtø.

²⁰ Ureemerabe, chiyutøgucha nømui møskalane maig chiben møramig køn. Kaguende øyeeg mariibe Señorwane truba tabig asønan.

²¹ Møskaløbe, ñimui uregwane purø trømbøig inchib namig kui inchai marmøtay, chine isub kullaarai inchimønrrai.

²² Ñim karuindiig melabeløbe, yu pirauelø ñimun karub pera købelane chiyutøgucha møramig køn. Møgeløba ka tab kørrømisrtrapø marøbelø latawei nøm ñimun ashib pønrrøbendø martrab kømøtø, ñimui manrraugue tabigwan isua, Tiuswan køriibala maramig køn.

²³ Chiwandøgucha marøppe, martrab isua maramig køn, møguelayasig kømøtø, Señorweyasig lataig marøb,

²⁴ truburø ketig uta tøgagømigwan tranrrabiibe Señor nø tranrrab kui ashibeløbe. Kagen ñim chi marøb pønrraibe Cristo tru Señorweiwane marøb pønrran.

²⁵ Inchen møikkøben maig maramigwan marmøtø, kalø marøbigwane nui kalø marig maig køben truburø nøgucha treetøwei kaigwan utønrrun. Kaguende Tiusbe møigwane purømisrøb kandarøtø inchimüig køn.

4

¹ Ñim karub pera købeløgucha ñimui karuindiig melabelane sølgandø tabig marøb tøgaguy, ñingucha srømbalasarøme ñimun Ashib Karub wabig tøgar kua mørabe.

² Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane maikken elachimø melønrrigay, trunune marøppe, nøørotø isub palabino kømø, tab isua marøb, Tiuswan 'ungwa, ungwa' chib.

³ Katø namuimburabgucha Tiuswan tøgatø miarrunrrigay, nui wamwan wamindamig nø kan yaskab kurtrai, Cristo, tru asiimig sørig pasrabigwan eshka wamindamig kønrrai. Pøs nabe trunun wamindikkurri kailan keeri yau pasrar.

⁴ Katø Tiuswan miarrunrrigay, nui wamwan waminchippe, na maig wamindamig køben tørgandø treeg waminchab.

⁵ Tiuswan ashmø misaamerai utube purø tab isua purø ashiptø amønamig køn, tabigwan maramdiig pubene, treegwan ka purainrraindø ashatø pønrrømøtø.

⁶ Ñim waminchibgucha tabig mørøptø purramdiig waminchibelø kømig køn, kan mamigu tre may larri lataig, chull mørøramdiikke, mundøgucha mandø løtamigwan tab løtabelø kønrrab ñim tøgagømig kønrrai.

Pablobe Tíquiconba, Onésimonba karua ørøb

⁷ Tíquico, namui undaaraig nuneg, Tiusweiwan maizhikken elachimø marøbig, Señorwei marameløyu naba lincha marøb megabig, naimburab chitø wamindamelane nø waminchun.

⁸ Nabe nune ñimuisrømay ørøppe, treeg isua ørar: namuimburab maitø pub arrigwan ñimun wammørørskønrraimba, katø ñimui manrrømeran chi isumø tab kønrrai martraimba.

⁹ Tíquicobe inrrab køn tru Onésimo namui undaaraig nuneg, maikkucha elachimø megabig, tru ñimui utuiba. Nømbe yu chitø pub arrigwan kerrigu waminchun.

'Ka amøñigüeh' chib Pablo wam øriilø

¹⁰ Aristarco, tru kailan keeri yau naba lincha pasrabikkucha, ñimun 'tab ka amøñigüeh' tan; katø Marcos Bernabéwei lenunekkucha. (Marcosweimburab na maig martrai eshkaigwan ñimbe wammøra kuinrrun, ñimuisrømay ibene, tab utønrrigay.)

¹¹ Katø Jesús, tru Justo cha wamig, truikkucha 'ka amøñigüeh' tan. Tius nø ashib karub waigweimburabeløyu nan maram purugub melabelø, judiosmera kørebeløbe i pøneløtø kuig køn, nayasiibe truba truba tab kønrrai marøbelø.

¹² Katø Epafraskucha ñimun 'ka amøñigüeh' tan, tru ñimui utuig Cristoi marøb megabig. Nøbe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan truba truba miab megabig køn, ñim kørrønrrabgaig tabig melabelø, Tiusweimburabeløyu newan nørørawar, Tius kerriguwan maig palai waben, chiyutøgucha palømíig, newanelø kønrrai.

¹³ Nøbe ñimuimburab maramigwan truba truba isuaig kui nabe ñimun eshkamønrrun, ñimuimburappa, laodiceasreelaimburappa, katø hierápolisreelaimburappa purø isua marøb megaigwan.

¹⁴ Lucas, tru mø marøbig undaaraig, truikkucha 'ka amøñigüeh' tan, katø Demaskucha.

¹⁵ Katø namui nunelø Laodiceasø warabelan chigucha 'ka warøgue' tan chirrunrrigay, Nimfaswanba, katø tru iglesia nui yau tulundzunabelanba.

¹⁶ I kilga pørigwan ñimui utu chab lebene, Laodiceasø iglesiangucha lenrrai inchigay. Katø Laodicea iglesiasrøngurri kilga pørig pubigwan ñimgucha lenrrigay.

¹⁷ Ñim Arquipone trenchinrrigay: "Señor ñun chi martrai karua pasrigwane isuptø marøb megau tan cha, maig maramigwan mara kørrømartrab."

¹⁸ Iig 'ka amøñigüeh' chib øriibe, na Pablo nai taska pørig køn. Ñimbe pesannamø, isua kuy nabe kailan keeri yau pasrar. Tiuswei ka yandø tab indiiibe ñimba pasrønrrun.

1 Tesalonicenses

Pablo 'ka amõñigueh' chib pørig

¹ Na Pabloba, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasrø iglesian i kilgawan pørar, Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan. Tius nui ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Tiuswei ureemasun Tiuswan 'ungwa' taig

² Chu uraskucha nambe Tiuswan 'ungwa, ungwa' chibelø ker ñim mayeelayasig. Katø chu uraskucha nam Tiusba wamindigube ñimuimburab tøga isuppatø melabelø ker.

³ Chu uraskucha nambe Tius namui Møskawei merrab maikken pesannamø isubelø ker, tru ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúikkurri chigøben marigwanba, tru undag købigwan tøga pønrraikkurri marigwanba, katø namui Señor Jesucristoinug muniiraikkurri maikken elachimø, melabig melaigwanba.

⁴ Namui nunelø, Tiuswei undaarailø, ñimune Tius lawa wesruilø kuin kui aser.

⁵ Pøs tru Tiuswei tabig srø wam ñimuinug pub urasma ka wamindiitø kømøtø, maramburab mariitøgaba, Espiritu Santotøgaba puig købig køn. Katø tru wamindiibe treeg kømønrrab kømøtø, nambe treeg kui ashawei wamindig købig køn. Ñimuyasiitøwei tab kønrrai, ñimui utu nam amønammay amønaig købigwan ñimbe ashibelø køn.

⁶ Ñimbe ñimuimburappe nam lataitøwei, katø Señor lataitøwei mandø amønarnigwan treeg amõñibelø misrin køn, Espiritu Santogurri Tiuswei wamwan tranigwan truba kasraatø utab, chine purø trømbøig isuig melamig nebuingucha.

⁷ Øyamay ñimbe Macedonia pirauba, Acaya pirauba mayeelø Criston kørebelaimbe, tru-illogen asha kusremdiig ñimbe treelø misrin køn.

⁸ Tru Señorwei wam ñimuinukkurri larrøbichib ibiibe, Macedonia pirautø kømøwei, Acaya pirautø kømøwei, chusrøndøgucha larrøbitsin køn. Katø trutø kømøtø, ñim isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwan chigucha nebua asig misrin køn. Treekkurri namune yandø mas chi tamig palønrrabga lataig køtan.

⁹ Inchawei trusreeløtøweinguen nam ñimuinug kebamben, mandø tab wamab utig købigwan waminchibelø køn, katø tru øsig wab Tius ciertonigweiwan marøb pønrrønrrab, tru taska mari túsmeran wendøbasra, Tiusweimay ñim mandø lliraigwanba,

¹⁰ katø Tius tru kwailai utugurri øsiirangaruig tru srømbalasarøngurri nui Nusrkai arrumigwan muniiranrrab pønrramisrigwanba, tru Tiuswei purø trømbøig namig købig attrab pasrabigwan Jesús namun chi treeg kømønrrai marøbigwan.

2

Pablo Tesalónicasrø marøb uniilø

¹ Namui nunelø, ñimðweinguen ashibelø køn, nam ñimuismømay amrruibe, ka amrruitø wemiuigwan.

² Pøs ñimbe yandø ashibelø køn tru Filipossrømbe merrabwane chine purø trømbøig nebuinab, tsalø waminab melaig købigwan. Inchendø treeg kuingucha, namui Tius purugúitøgabe nui tabig srø wamwan chigucha chi kørig kuin kømø, eshkanrrab pønrramisrig købig køn, marmønrrai namun yeeg trømbøig katingucha.

³ Kaguen nam ñimun 'øyeeg marøb meløgun' chib wamindiibe, peemaytø pella kusrenani-illoyugurri arrubig kømøwei, kabe chigøben trømbøig martrab isua wamindigugurri arrubig kømøwei, kabe nam chiyugøben isatø kegørrøsrkønrrab wamindigugurri arrubig kømøwein kuig køn.

⁴ Treeg kømøtø, tru Tiuswei srø wamwan namun waminchai pønrrøppe, maig wamin-damigwan waminchibelø kui Tius treelø kui asiilø købelø ker nambe. Inchawei nambe waminchippe, mu misaamera tab kui mørtraí tabzhig inçhib pønrrønrrab kømøtø, Tiuswan tab kui mørøb wanrrai marøbelø ker, nø namui manrrømeran mailø køtashchab ashibigwan.

⁵ Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe managuen chull mørtraí isatø tabzhig waminchimøwei, kabe chiwan køben parøgøb, chine isab truba tabzheelø misrøb amrrumøwei indigwan. Tiusbe iigwan asha pasran.

⁶ Nambe Cristo nøashib karua øriilø køppe, ñim namun tab inçhai indamdiigwein købendø, nambe managuen misaamera tabelø kønmab asha tab inçhai lamuig køn, ñim lata, katøganelø lata.

⁷ Masken treeg inçhimøtø, nambe purø tammay inçhibelø købig ker, kan usri nui shush uregwan maig køben inçhimø ashib nørøranøb lataitøweingue.

⁸ Namui undag kɔbigwan ñimuyasig purø nuig tɔgagøptø, Tiuswei tabig srø wamwandø ñimun tranrrab inçhimøtø, nam namashibgwen øsig kuigwan tranamdiig kuig køn, kaguende ñimbe namuimbe purø undag kømdeelø misrin køben.

⁹ Namui nunelø, ñimbe isua kuinrrun, nam øbøøba muraara, muraara marøb melailan, ñimui utu møikkøben namun chi palabigwan ka tranraindø purrømmørrab, yem, kwaløm truba marøb melaig kɔbig køn, Tiuswei tabig srø wamwan ñimun eshkað kusrenanøb amøñippe.

¹⁰ Ñimbe ñimashib ashibelø køben, katø Tiuskucha asha pasran, nambe chishig newan tabig, sølgandø maig maramigwan marøb, katø muguen chi tamgaig amønaig kɔbigwan, ñim Criston korebelai utu.

¹¹ Pøs ñimbe ashibelø køn, nambe ñimun møigwandøgucha kan møkai nui uregwan waminchib lataitøwei,

¹² 'øyeeg marøb melamig køn' chib, 'chigúingucha ka meløgun' chib, 'Tius wamabigwei ureesun amønay' chib, Tius nø ashib karub waisrømayba nui tørguegwalmabiisrømayba ñimun nø wamab wan.

Tiuswei ureemeran kaig martrab kurrig

¹³ Inchawei nambe chu urastøgucha Tiuswan 'ungwa, ungwa' chibelø ker. Kaguene tru Tiuswei wamwan nam waminchen ñim mørøb uras, ka møguelø wamindig kui lataitø mara utømøtø, Tiuswei wam ciertonig kuitamab isua utig køn ñimbe. Truibe tru ñim kørelainuube ka pasrømøtø, marig misrøb pasran.

¹⁴ Kaguende ñim, nai nunelø, tru Judea pirausrø Tiuswei iglesiamera tru Cristo Jesúsweinug kanbalatø pønrrabelø lataitøwei nebuinab melaig køn. Ñimungucha ñimuim pirau misaameratøwei truba truba kaig indinab melamig nebuig køn, tru Judea pirauelan nøm judiosmera kaig indinab melab lataitøweingue.

¹⁵ Tru judiosmerabe Señor Jesúswan kweetsamba, tru Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsamba, namune nømuiinukkurri webetamba indig kɔbig køn. Incha truiløbe Tiuswane tab kui wanrrai marmeelø, maya misaameran ashig kømuingøba inçhibelø køn,

¹⁶ tru judios kømø misaameran kaigyugurri wesrailø kønrrai waminchab inçhen, waminchamamønrrab namun merab. Øyamay nømui kaig mariilane katøguchinguen katøguchinguen nemarøb ambubelø køn. Inçhendø Tiuswei namig kɔbig arruppe, nømuiim pala purab nuig attrab køn.

Pablo tesalónicasreelan katø ashchab inrrab isub

¹⁷ Namui nunelø, nam ñimba maya yana køsron tarømisra, ashippe, ashmubendø, namui manrraube chu uraskucha ñimune pesannamø tøga pønrrøwa, ñimun malaugue ashchab amrrug købiitø truba truba inçhib melaig køn.

¹⁸ Incha nambe amrrunrrab inçhib melaig køn. Na Pablobe, katø katø attrab inçhib megaben, Satanásbe namun chigøben iløsrka pønrrøbig køn.

¹⁹ Pøs tru nam tøgagønrurmba isua munig melamiba, namui kasrag købiiba, katø Señor Jesucristo arruben, nui merrab nam kan corona lataig kanawa nam uta, purø tab kui mørøb pønrramibe ¿ñimwein kømøturrø?

²⁰ Pøs ñimwein køn tru nam maya nuguen tab kui mørøb pønrramiba, nam kasrag kui pønrramibabe.

3

Timoteowan ashchab inrrai karua ørig

¹ Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø melømønrrab, Atenassrømbe trembe namdøgucha ka kørømisrrab isuer.

² Incha namui nuneg Timoteo Jesucristoi tabig srø wamwan larrøbichib inrrai wamin-dameløyu Tiusweimburabelan marøb, namba lincha marøb megabigwan nambe ñimun ashchai ører, tru ñim kørønrabgaig mur isua melønrraimba, ñimui isubigwan Jesucristoinug pønrra tøgagúigwan elachimø, tøgagøbig tøgagønrrab isunrrai martraimba.

³ Øyeeg ñimun chine isumdeelø puben, ñim møitøgucha mandøguen kømuiø melømønrrai isuer. Pøs ñimbe yandø ashibelø køn, namune øyeeløyu puraambub melønrraiwei marigwan.

⁴ Inchawei nambe ñimba amøñippatøwei, øyeeg chine isumdiig puig melamig kønrrun cha, kanmaytø eshkaig kɔbig køn, truibe møimbe ñimguen ashen treeg purebweindan.

⁵ Inchawei treeg isuptø, treeg isuptø megamønrrab ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrraigwan maig melaitashchab ashchai ørar. Inçhippa Satanás, tru kebenøsrkønrrab inçhibig ñimun kaigu kegørrøsrkøben, nam ñimuyasig chigøben mariibe ka yandiig chi mariimig kui lataig kørømisrraitamab isua.

⁶ Inchendø katøle Timoteobe ñimuisrø uña, puppe, namuyasig tru tab wamwammørørkønrrab srua arrin køn ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra amønaigwanba, truba undaguelø kuigwanba. Katø ñimbe chu uraskucha namune pesannamø, tabig isub tøgagøbelø kuin køn chib, namgurri ñimun asinrrabna kui melab lataitøwei ñimgucha treeg isub melabelø kuin køn chib wamindan.

⁷ Inchawei treekkurri, namui nunelø, namun purø kaig nebuinab purø isuig melamig nebuingucha, ñimui isubigwan Jesucristoinug pasra amønaigu treeg tabig melan taig nam wammøriibe, namuimbe truipe purø nu tab køtan.

⁸ Ñim Señorweinug tarømisrmø melan tai wammørene, namune ke kan øsiirab lataig køtan.

⁹ Tiuswei merrab ñimgurri nam øyeeg kasrag pønrramig kuigwan, ¿nambe nun mandø incha ungwa tamburab newan ungwa chinrrab køh?

Tiusba wamindig

¹⁰ Nambe yem kwaløm Tiuswan miab melabelø ker, katøle ñimun malaugue ashchab amrua, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tøgagüigu ñim ke truburab nebuimig palabigwan nemartrab isua.

¹¹ Inchawei nam ñimun katøle ashchab amrrumig kønrrai, namui Møskai Tiusba, Señor Jesúsba namui maywan kura trattraimab isuer.

¹² Ñimui undag købig tøgagüigwan Señorbe truba truba nemarøb nurab inrrai martrun, ñim kangurrin kangurri undaarayamigwanba, katø mayeelan undaarayamigwan chigucha, namgurri ñimun undaarab lataitøweingue.

¹³ Ñimui manrrømeran nøbe tab mur isua pønrrabelø kønrrai martrun tru newan tabigu, ñimun 'øyeeg marøbelø køn' tainanrrabgailø, Tius namui Møskawei merrab pønrramig kønrrai, tru namui Señor Jesús nyusiitø tarømariilø mayeeløba arrub uras.

4

Tiuswei merrab kasrag kømdiig amøñib

¹ Møimbe yandø, namui nunelø, Tius tab kui wanrrai marøb llirab amønami nam mandø kusrenanig køben, ñim treeg marøb amøñibeløbe, treegwane katøguchinguen katøguchinguen marøb melønrrai iigwan Señor Jesúswei munchiyu øyeeg melønrrigay chib, tiusmanda øyeeg martrunrrigay chinrrab inder.

² Ñimbe ashibelø køn, Señor Jesús treeg martrai karua pasriitøga maytø marøb kømigwan nam ñimun eshkaigwan.

³ Tiusbe treeg isua wan, ñim newan tabigweindø tarømisrar kønrrai: peg ishuuba, peg møøba trømbøig marmeelø.

⁴ Katø ñim møitøgucha ñimui asrwane isua møra tøgagøm kusremig køn, newan tabig, trømbøig marøb maig købash kømøtø.

⁵ Judios kømeelø Tiuswan ashmø misaamera latawei trømbøig marøg købiitø ke chinchimmøø inchib, truitø srua ambiilø pønrramig kømøn.

⁶ Inchawei øyeeløyube nui nuneweiwan nuin kui lataig merrarra marmøwei, ke chi chimig kønmaptø marmøwei indamig køn, Señorbe kerrigu øyeeg trømbøig mariiløgurri nømunne møra melønrrai martrun. Nambe kanmaytø ñimun eshkaig købig kuig køn, isuptø kønrrigay cha.

⁷ Kaguende Tiusbe namune wamappe, køsøngønrrapteelø marøbelø kønrrai wamømøtø, masken newan tabig amøñibelø kønrrai wamig kuig køn.

⁸ Inchawei i kusrenaniilan kaashibilbe, mu møwan kashmøtø, Tiuswan kaasan, nui Espiritu Santon ñimun tranøbigwan.

⁹ Ñim nunelan tru undaguelø kømigweimburappe undaguelø kømig køn chib, ñimun pøramibe chi palømøn. Kaguende Tius kusrenanin køn, kangurrin kangurri ñim undaguelø kønrrai.

¹⁰ Masken ñimbe Macedonia pirau muba kuimburab nunelø warabelan mayeelanba undaguelø køn. Inchen køben, nambe, ñim Cristogurri nunelan 'øyeeg melønrrigay' chib wamindamønrrun, katøguchinguen undag købig nurab inrrai.

¹¹ Warappe, ñimuimburab wasrøndaa tab waramigwan isumig køn, mu mendaigweiwan kømø, ñimuimburabigwan isub, ñimui taska ñimui maramelan marøb, nam ñimun maig martrain karuig treekke,

¹² Ñim treeg waraigwan menda misaamera tabikken kui asig kønrrai, mun chi miab warømønrrab.

Señor katø arrumig

¹³ Ñim, namui nunelan, tru kwawa ka kib lataitø warabelaimburabigwan mandø incha kuinguen mørmeelø kørromismørnrai nambe eshkanrabb inder, katø ganelø tru isua muniiramigwan chigar lata ke chinsraatø isui inchimørnrai.

¹⁴ Jesucristo kwawa, katø øsiiraigwanma nam køreibe, treetøwei tru Criston kørewa, kwawa, ka kib lataitø warabelane Tiusbe Jesucristoba pera attrab kui nambe kørewa ker.

¹⁵ Señor nø maig taig, nambe nø arrumnegatig nam ka øsig amøñibeløbe kwabeløguen ammøwatø nammerrig ambamibe kaanrrun cha trendamørnrun.

¹⁶ Kaguende Señorbe srømbalærøngurri wamab kørraaruppe, nø wamigwane mørtraikandø wamab kørattrun, kan arcángel tru ángelmeran nø karub pera pasrabigwei wamdøgaba, Tiuswei trompeta wanrrøbiitøgaba. Inchen Criston kørewa kwabeløbe nømmerrig øsiirawa, katøle chab kurrørnrun.

¹⁷ Inchen nam ka øsig amøñibeløbe tru kwaig warøwa kiagasrabeløba kanbalatø wañiyu srua ambiilø kømørnrun Señorwan palasrø katønrrab. Øyamay nambe managatig Señorba purramig kørnrun.

¹⁸ Inchawei kangurrin kangurri øyeeg wamindiiløtøga waminchib puruguyay

5

Señor arrumigwane isuptø melamig køn

¹ Inchen Señor chiwei arrumigwanba, katø mana arrumigwanbabe ñim, namui nunelan, na chi pøramig palømøn.

² Tru Señor arrum kwalømbe kan niliig yem arrub lataitøwei punrrab kui ñimbe tab ashibelø køn.

³ Misaamerabe 'ambumay imay tab waramdiig køb, møimbesi yandø chi isub melamikkaig tab waramdiig køn' chib købene, kagøppa, møi møi nømuim palabe pinisailø kømig attrab køn, kan ishuumisag patsø kwanrriigwan kagøb, møi møi unø tammisrtrab pusrkwab arrub lataitøweingue. Inchen truyugurrimbe mumaygucha wegørramibe kaanrrun.

⁴ Inchendø ñim, namui nuneløbe, løstøyu pønrrømøn, tru kwaløm ñimun kan niliig arrub lataitøwei, ke chi isumø køben arrinab pønrrørnrain kømø.

⁵ Kaguende ñimbe mayeeløba tørwei ureemera, kwalømyuelø køn. Nambe løstiigwei ureemera kømøwei, yemyuelø kømøwein ker.

⁶ Inchawei treekkurri, nambe katø ganelø lataitøwei kib lataig amøñimøtø, pesannamø purø isuptø meløgun, trurrigu tab isuamørague.

⁷ Kaguende tru kibeløbe yem kian. Inchen mutsiirabeløbe yem mutsiiran.

⁸ Inchen tru nam kwalømyueløbe, tab isuamøra amøñigun, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagútøgaba, undag købiitøgaba, truigwane pechoburab chinchimørnrai katabiitøga kasra lataig. Inchen nam kaigyugurri wesrailø kømig munig melaitøgabe petsamig kan tsandzøn casco lataig mara tøga pønrramig køn.

⁹ Kaguende Tiusbe namune nui purø trømbøig kørig kømdig namig købigwan utønrrai mara pønrsrømøtø, kaigyugurri wesraig kømigwan nebua utønrrain kuig køn, namui Señor Jesucristogurri.

¹⁰ Nøbe namuyasig purøbasramisra kwaig kuig køn, nam øsig amønai lata, kabe nam kwaimbala lata nøba kanbalatø purramig kørnrai.

¹¹ Inchawei kangurrin kangurri masken treeg melamigwan isunrraimba, katøguchinguen tab mur isua pønrramisrøb amrraimba kangurrin kangurri puruguyay, ñim chabguen yandø treeg marøb melaig køppe.

Pablo Cristoielan øyeeg martrigay cha waminchib

¹² Katø ñim namui nunelan trenchinrrab inder, ñimui utu marøb, katø karub pønrrabelane maig købash inchimø, tiusmanda tab inchunrrigay cha, Señorweimburabeløyu tru pera marøb, maig maramigwan treeg marøb melamig køn chib waminchibelane.

¹³ Nømmune maya nuguen tab inchib, undaguelø kømig køn, nømui maramelan marøb melaimburø. Kangurrin kangurri tab amønay.

¹⁴ Katø ñim, namui nunelan, trenchinrrab inder, chigøben marøg kømui inchib pøilane murba waminchigay cha, katø køriiteelane treetø melømørnrai waminchib, katø chiyugøben purø kullaguelane purugub, mayeelana larrø tammay inchunrrigay cha.

¹⁵ Møikkøben chigøben kaig marene, katøburø nungucha treetøwei marøb kømørnrrab isuptø kuy. Masken chu uragucha ñimui utube kangurrin kangurri tab inchibelø kørnrrab inday, katø mendailø mayeeløba chigucha.

¹⁶ Chu urastøgucha ñimbe kasraatø amøñib,

¹⁷ Chu urastøgucha Tiusba wamindamigwane elachimø, nøba waminchib,

¹⁸chi pub arrindøgucha, Tiuswane 'ungwa, ungwa' tamig køn; kaguende Tiusbe ñim øyeeq marøbelø kønrraiwei isua køn, Cristo Jesúskurri.

¹⁹Espíritu Santoi marøb pasraig kan nag lataitøwei ñimuinug pilab pasrabigwane kwabashmøtay.

²⁰Katø 'chigøben pub attrun' chib Tius maig karuigwan waminchen kashmumig køn.

²¹Chiwandøgucha maig køtashchab isua ashibmerrig asamig køn. Incha chi tabigwane elachimø, marøb tøgagørrømisrøppe,

²²chigurrimbunø kaigwane marmumig køn.

²³Inchen Tius tru chi isungaig tab kønrrai marøbig, nøtøwei ñimune newan nuindø kønrrai tarømartrun. Ñimun kerrigu newan ñimui espíritun, ñimui møsigwan, ñimui asrwan kaig mariitøga chigucha chillig inchar kømeeelø, chishcheelø tøga pasrønrrun, tru namui Señor Jesucristo arrumigweyasig.

²⁴Tru ñimun wamabiibe, nøbe maig taigwan treeg marøbig køn. Incha nøbe treegwan martrab kuinrrun.

'Ka amøñigüeh' taiba, 'mayanguen tab kønrrain' taiba srabeig

²⁵Namui nunelø, namuyasig Tiuswan tøga miarrunrrigay.

²⁶Ñimbe namui nunelan mayeelan purø tab wamab, Tiuswei undag købiitøga tasig tranøb 'ka amøñigüeh' chinrrigay.

²⁷Señorwei merrab nabe ñimun karua pasramønrrun, i kilgayu na pørigwan namui maya nunelan lemønrrab kømø, lenrrai.

²⁸Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Tesalonicenses

Pablo 'ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pabloa, Silasba, Timoteoba kanbalatø misra, Tesalónicasø iglesian i kilgawan pørar, namui Tius Møskaimba, Señor Jesucristoba kanbalatø pønrrabelan,

² Tius Møskaweinukkurrimba, Señor Jesucristoinukkurrimba tru ka yandø tab indiiba, chi isumgaig tab købiiba ñimba pasrønrrun.

Cristo katø arruben Tiusbe maig kønrrabigwan asha martrun

³ Chu uraskucha ñimuimburab Tiuswan 'ungwa' chib kømig køtan, namui nunelø, nam treeg marambuawei maramig søl kuimba. Kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinug pasriibe maramburab katøguchinguen nurab iben, katø ñim mõitøgucha kanikkurri kanikkurri undag købig tøgagúikkucha nurab yain køn.

⁴ Inchawei treekkurri nambe Tiuswei iglesiamerayu ñimuimburab truba tab kui waminchibelø ker, ñim melabig melaigwanba, isubigwan Jesucristoinug pasra melaigwanba, chine kaig indinab melamig arrubigu, ñim truba isuig puraambub melamig nebuindøgucha.

⁵ Pøs kerrigu iibe tru maig kønrrabigwan Tius nø asha mariibe, sølgandø maig maramigwan marøbig kui ashchai kenamaran, Tius nø ashib karub waisø ñim kebammarrabgailø købigwan kebambamig kønrrai marøb. Treekkurri ñimbe truigweimburab mõi ya yeeg kaig indinab melan.

⁶ Tiusbe sølgandø tab asha marøbiibe ñimun kaig nebunrrai marøbelane, nõmungucha treetøwei møra melønrrai martrun.

⁷ Incha ñim chine kaig nebui melabelan lata, katø namun lata isramig kønrrai tranrrun. Øyeeg puppe, Señor Jesús nui ånglesmera maramburab marøbeløba, srømbalarøngurri naabaig arrua, kenamisrøb kwaløm treeg punrrun.

⁸ Tiuswan ashmeelanba, katø namui Señor Jesucristoi tabig srø wamwan mørøg kømui inchibelanba Tiusbe maig kønrrabigwan møra melønrrai martrab attrun.

⁹ Truilane tru managatig pinisainug møra pønrrønrrai pønsrailø kønrrun. Incha Señorwei merrabgurrimba, tru nui maramburab marigwei tørguegwalmabigugurrimba webusrilø kønrrun,

¹⁰ tru nui misaamera nun maya nuguen tab indig kønrrappa, tru mayeelø nun kørebelø yeekkucha kønrrabmab kwaara asig kønrrappa arrub kwaløm. Inchen ñimgucha tru utu tøgä pønrrønrrun, kaguende nam maig eshka wamindigwan ñim køreikkurri.

¹¹ Øyeeg punrraiwei nambe chu uraskucha ñimuyasig Tiuswan 'purugurra' cha miabelø ker, ñim treeg kønrrabgailø kuigwan Señor wamigwane nø wamiilø kui treeg mara tøgagønrrai. Incha nui maramburab maritøga ñim chigøben tabig martrab isua tøgagúilanba, katø isubigwan Jesucristoinug pasra chigøben marøb kuigwanba newan treeg marig kørrømistrai,

¹² namui Señor Jesúswei munchiwan øyamaye ñimgurri maya nuguen tab indig køben, ñimbe nõgurri maya nuguen tab indiilø kønrrai miabelø ker, tru ka yandø tab indig namui Tiusweimba, Señor Jesucristoimba maig kønrrain køben treeg.

2

Señor katø arrumigwan tab eshka

¹ Pøs trube, Señor Jesucristo katø arrumigweimburappa, katø nam nõba tulundzunamigweimburappa, ñim namui nunelan,

² tiusmanda ñim maig isua pønrraigwan ke mõi mõi peetø isub yunømarøb, ke chinsraatø inchib pønrrønrrai kwaarøsrainab pønrrønrrab kømø chinrrab inder. 'Tru arrum kwalømbe yandø pun' chib, 'Tius treeg wamindingarutan' chib wamindi lata, kabe 'treeg køn' chib eshkaig lata, kabe 'treeg kønrrun' chib 'nam kilga pørig køn' chib waminchib kui lata mørmønrrigay.

³ Ñimbe mumaygucha kegørrøsrkainab pønrrønrrab kømø, melay. Kaguende tru Señor arrum kwaløm pumøwatø, misaamera Tiusweimburabelan elacha, yandø wendøbasrøb, katø tru newan larrø kaig, tru managatig pinisaig kønrrabigu pasrønrrai pasrig kenamisrmøwatøbe treeg pumønrrun.

⁴ Tru mõøbe tru chimerandøgucha 'tius køn' chib tøgagúilanba, katø chiwan køben køriibala tabig waminchib tøgagúilanba, ashig kømui inchib søtø pasramisrøb, purab nuig misrøb pasrønrrun. Incha treetø kønrrab kuindø, Tiuswei yauguen kebya wamisra, nõashibguen 'Tius kur' chib wanrrun.

⁵ ¿Na ñimba uñib uraswei na ñimun iigwan wamindigwan isumuitarru?

⁶ Tru kaig martrab møg treeg maramig puben tru uras kenamisrtrai tru merrarrab sötø pasrabiibe chi sötø pasrain kui ñimbe ashibelø køn.

⁷ Kaguende tru mu asiimig purø kaig pasrabiibe chabguen marøbguen pasran. Inchendø tru treeg marmønrrai mõi ya merrarrab sötø pasrabiibe, sötø katab pasrabiig pasrønrrun tru utugurri wesramnegatig.

⁸ Inchen yandø tru newan larrø kaibe kenamisrtrun. Inchen truigwan Señor Jesúsbe nui trigugurri urriitøgatø kweecha, tru nø torguegwalmabig arriitøga pinishinrrun.

⁹ Tru larrø kaig arrua mariibe, Satanás purugúitøga marøb attrun, marøppe, Satanás maramburab mariiløtøgaba, nø pasrain kui ashchai mariilan mariitøgaba, tabig kømíitøga kwaara asha kønrrai marøb pasrailøtøgaba.

¹⁰ Incha tru kaigyu pønrramsrømay amrrabelan kegørrøsrkamig nøbe chigurrimbunø sölwan kømø, kaløwan marøb kaig martrai pønrsønrrun, kaguende tru kaigyugurri wesrailø kønrrab tru newan ciertonigwan undaaramø, kaashibeløgurri.

¹¹ Inchawei Tiusbe tru peløsrkøb kegørrøsrkøbigwan maramburab martrai ørtrun, isa wamindiilan køenrrai,

¹² katø tru newan ciertonigwan køremøtø, sølgandø tabigwan mariimeeløyu truba tab kui inchib marøb pønrrabelane mayeelanba kaigyu pønrrønrrai pønrsamig kønrrai.

Kaigyugurri wesrailø kønrrai lawa wesrailø

¹³ Inchendø nabe chu uraskucha Tiuswan ñimuiburab 'ungwa, ungwa' chib kømig køtan, Señor undaaraig nunelø. Kaguende srøsrøgurri kaigyugurri wesrailø kømig kønrrai Tiusbe ñimune lawa wesraig købig køn, Espíritu Santogurri tabig chishmarikkurrimba, katø ñimui isubigwan newan ciertonigu pasra tøgagúikkurrimba.

¹⁴ Tru øyeeg kønrrai isuawei, Tiusbe ñimun wamig køn, tru tabig srø wamwan nam eshka wamindiitøga, tru namui Señor Jesucristoi torguegwalmabigwan ñimgucha nebua tøgagønrrai.

¹⁵ Treeg købene, namui nunelø, maig pønrrabeløbe truyutø tarømismø melay, namashib pønrrøwa kusrenaniilan lata, kabe kilgayu pørigwan kusrenaniilan lata truigwane elatchab kømø, tab tøga pønrray.

¹⁶ Namui Señor Jesucristo nøtøwei, namui Tius Møskaimba tru nø namun undaara wa, tru nui ka yandø tab inditøga managatig chi isumig kaanrraimba, munig melamig truba tabigwan tranøbiibe,

¹⁷ ñimui manrrømerayu purø tab kui pønrrønrraimab isub, ñimui chigurrimbunø tabig marigu lata, tabig wamindigu lata tabig marig kørrømsrtrai treeg martrun.

3

'Tiuswan namuyasig tøga miab kørrunrigay' cha Pablo miaig

¹ Pøs treeg købene, yandø mømibe, namui nunelø, namuyasig Tiuswan miab melørrunrigay chinrrab, Señorwei wam petø truøø larrøbichib inrrai, trurigu tru wambe maya nuguen tabig kui mørøb utig kønrrai, tru ñimui utusrø puben, utab lataitøweingue.

² Katø trømbøig marøptø yandø mindiilø, larrø kaig møguelai tasku nam kegørrab melamig kømønrrai tøga miarunrigay. Kaguende isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwane mayeeløbabe tøgagømøn.

³ Inchendø Señorbe chu uraskucha tarømismíig kua, nøbe ñimun kørrømø, mur pønrrønrrai purugub, Satanás, tru larrø kaigwei tasku kegørrømønrrai ashib tøga pasrønrrun.

⁴ Nabe Señorøgabe treeg kuitamab isua pønrrer, martrai nam karua pønrsraigwan ñim mõi ya marøb melaigwan lata, katø maramigwan ñimbe marøbig martrab kui.

⁵ Tiuswei undag købigwanba, maig kuingucha yaandø, yaandø melamig Cristo tøgagúigwanba, Señorbe ñimui manrrømeran trunun nebua tøgagønrrai martraimab isur.

Maramigwane martrai waminchib

⁶ Namui nunelø, maramigwan treeg marøb melønrrigay chib, Señor Jesucristoi munchiyu, marmø kømø, treeg martrai ñimun karumønrrun, tru Cristogurri ñimui nunelø møikkøben ke chigucha chi marmø, ka uñchagøba inchib, nam ñimun maig kusrenanig køben treegwan møra marmíibabe linchimøtay cha.

⁷ Pøs ñimbe yandø ashibelø køn, nam mandø waraig købigwan ñimgucha treetøwei waramig kønrrai. Nabe ñimui utu warappe, chi marmø ka warønrrabgøba inchimøwei,

⁸ kabe namma møigweiwan køben mappe, chi marmø ka purøwatø mamøwei indig køn. Masken treeg kømøtø, namma maramigwane isua møra, muraara muraara yem kwaløm marøbelø ker, ñimun møilan køben kagatø ka tranraindø munig purrømønrrappe.

⁹ Nabe mu mandamgaig maramig chigar kuagurri ñimun 'purugurra' chinrrab kaima pønrrømøtø, ñimguen namun asha kusrenrrai isua, øyeeg muraara marig købig køn.

¹⁰ Nambe ñimba amõñib urassrøweinguen øyeeg kønrrain cha iigwan karua pasrig købig køn: møikkøben maramigwan chi marøg kømui inchibiibe, trube, mabgucha mamumig køn cha.

¹¹ Nambe wammøra ker; møiløgøben ñimui utuelø ke chigucha chi marmø ka amõñinrrabgøba inchibelø kuin kui, nømuimburab kømubendø, mendailaisrø ke ka neesha mørøb.

¹² Treeg inchib misaamerane nambe Señor Jesucristoi munchiyu marmø kømø, martrai karua pasrer, maig maramigwan treeg marøb melønrrain cha, nambe nømun waminder: warappe, nømuiwan marøb wasrøndaa marøb kuy cha; mappe, nømuiwan manrrab.

¹³ Inchen ñim, namui nuneløbe, chigøben tabig maramigwane muraarab melønrrab kømø, maray.

¹⁴ Møikkøben tru i kilgayu maig martrain cha trendaigwan mørmígwane ñimbe trunune trendø treeg kui yandø asha tøgaguy. Incha truibabe linchibgucha linchimumig køn, treenchene kwartrai.

¹⁵ Inchendø kaig kønmab ashiptø ashig kømui inchib treeg inchib tøgagømøtø, nuneg kui ashabe, 'ashiptø megau cha; øyeebe marmumig køn' chib, eshka wamindamig køn.

Tabig wamindiilø srabeig

¹⁶ Señor tru chi isumgaig tab købigwan tranøbig, nøtøwei manatøgucha maig kuindøgucha ñimun tru chi isumgaig tab købigwan tranrrun. Señorbe ñim mayeeløba pasrønrrun.

¹⁷ Na Pablo nai taska iigwan pørar, ñimun 'ka amõñigüeh' chib. Kilgamera mõitøgucha na pøriiløbe na pørig kønmab asamdeelø kønrrai, øyamay pørøbig kur.

¹⁸ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba kønrraimab isur.

1 Timoteo

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Pablo Jesucristo nõashib karua ørig, Tius namui Kaigyugurri Wesrabiiba, Cristo Jesús, tru nam nondø isua munig melaig truibla karua pasrig,

² nui isubigwan Jesucristoinug pasra tõgaig, tru cierton nai nusrkai lataig ñi Timoteowan i kilgawan pørar. Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui Señorba nui ka yandø tab indigwan køben, lastima asigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ørtraimab isua inchar.

Ashiptø kønrrai wamindig

³ Na Macedonia pirausrømay inrrab pasramisra, 'tiusmanda ñune Efeso kørrømisrtra' cha eshkaig købig kuig køn, tru mõiløgøsrøn sølwan kømø, ke peemaytø kusrenaniiløtøga kusrenanøbelan treegwan kusrenanmønrrai merab ashib pasrønrraimba,

⁴ katø chi treeg kømubendø nõmdø isua wamindiilanba, katø nõmbe 'i misaamerainukkurri amrrubelø ker' chib, tru munchimera kan managuen patsønrrabgaig arrubigwanba, tru kuindø mørøb pønrrømonrrai ashib pasrønrraimba. Treeløbe ka kwayab waramigweindø køn, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tru Tiusweimburabelan marøbig marøb ambamigwan purugunrrab kømøtø.

⁵ Inchen na iigwan martrai karua pasriibe iig køn: tru manrrau chishchigugurrimba, isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, tabigugurrimba, katø isubigwan Jesucristoinuutø ka inchib kømø, cierton pasra tõgagúigugurrimba undag købig arrubiitøga undaaramig.

⁶ Inchawei mõiløgøben truiløma øyeeg kømigwan yandø pella tarømisra, nõmuimburab ke ka chine wamincha mørøb kuiløyutø chab tarømisrin køn.

⁷ Tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane ke nõm kusrenanøbelø køg kui inchibølø køn, nõm wamindigwane nõmdøweinguen ni chigúinguen mõrmøwei, katø 'iibe treeg kømønrrab kømø, treeg køn' chib wamindiilan chigucha chigúinguen mõrmøwei inchendø.

⁸ Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tabigwein kui ashibwei inchibølø ker, tru chiyuwei maramigwan treegweyasig merrarrawa marene.

⁹ Inchawei tru maig maramigwan pøra warøppe, tru tabig sølwan marøbelain kømøtø pøra warig kui nambe ashibelø ker. Treeg kømøtø, tru larrø kailaimba, mõrmeelaimba, chigucha Tiuska misaameraimba, kaig marøbelaimba, kaig maramigwane chi kørikkengaig marøb misaameraimba, Tiusweimburabelane ke ka kaigwan lataig inchibelaimba, usri mõskalan kweechibelaimba, ka kweecha petaptø amõñibelaimba,

¹⁰ mõguelø ishumburba nõmui asrtøga trømbøig marøbelaimba, katø mõgueløbe mõgueløasiyaitø trømbøig marøbelaimba, misagwan karuindiig melønrrai nila yanøbelaimba, isa waminchipteelaimba: 'nabe si, isatø waminchimur' chibendø, isapteelaimba, tru tabig sølwan kusrenanigwan chigurrimbunø kaitøga itøøra pønrsøbelaimba køn,

¹¹ Tius mayanguen tabigwei tru tørbilabig tabig srø wam maig køben treetøwei kusrenanigwan. Truigwane na waminchib tõga pasrønrrai Tius nan tranig køn.

Tiuswan 'maya nuguen unywa' chib

¹² Cristo Jesús namui Señorwan na 'mayanguen unywa, unywa' chinrrab, muraaramø marøb megamig kønrrai tranøbigwan, kaguende tru nui marameløyu chi isumgaig marøb meganrraptiig kui asha nan pasrigwan.

¹³ Nabe merrabsrømbe nun purø trømbøig wamaptiig, katø Tiuswei ureemeran kaig maramigwangøba lab, larrø namiguig maig købash inchiptiig købig kuingucha, nane lastima asig køn, kaguende nabe chigúinguen ashmíig køremíig kua, øyeeg marig kuikkurri.

¹⁴ Inchendø namui Señorwei tru ka yandø tab indiiibe naim pala purab nuikken arrig køn, tru isubigwan nuinuutø pasra tõgagømiba, undag købiiba kanbalatø Cristo Jesúsweing pasrabig.

¹⁵ Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeeløba chi kashmø, ka utamig: Cristo Jesúsbe piraumay arruppe, kaig marøbelan kaigyugurri wesranrrab arrig køben, tru truilai utu purab kaibe na kur.

¹⁶ Incha Tiusbe treeg køptøwei nane lastima asig køn, tru kaig marøbelai utu na mas larrø kaigwan Jesucristobe chugatikkucha nõ nan tammay ka awentab wabig kuin kui kenamartrab, tru managatig øsig kømigwan tõgagønrrab, tru wendøsrø nun kørenrabelø nan øyeeg marigwan asha kønrrai.

¹⁷ Inchawei managurri managatig mayeelaim pala nõ ashib wabigwan, managatig øsig wabigwan, kaptøgabe asiimíigwan, Tius nõ kandø wabigwan managatig nun purø tab indig kønrraimba, maya nuguen tabig kønrraimba inchar. Treeg kønrrun.

¹⁸ Timoteo, nai nusrkai lataig, 'i maramigwan martrunrrig' cha na ñun karua pasrar. Tru ñi maig kōnrrabig kuigwan merrabsrōwei ñuimburab Tius maig karuben eshkailan, truilan isua pasramisra, Señorweimburabelan elatchab kōmō, may kwayanrrig,

¹⁹ isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagūigwanba, isub kebachib pasrabigu 'chi kalō kōn' chibig chigaig kōmigwanbabe tīndōgagae. Pōs mōilōma nōmui isub kebachib pasrabigu 'kalō kōn' chib kebati mōrendōgucha mōrmōwa, tru nōmui isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagūigwane kan nubi itōgasrai lataig kōrrōmisra, yandō trubisan.

²⁰ Truilai utube, Himeneoba, Alejandropa treeg melan. Inchawei nabe truilane Satanās nō asha martrai nui tasku pōnsrar, Tiuswan purō trōmbōig wamumum kusrenrai.

2

Tiusba mandō wamindamig

¹ Inchawei iilanmerrig marōb kōnrrai eshkawa pasramōnrrun: 'ōyeeg, ōyeeg palai meler' chib Tiuswan miab, katō Tiusba waminchib, katōganelayasig Tiuswan 'purugurra' cha miab, katō mu mōguelayasiitōgucha Tiuswan 'ungwa, ungwa' tamig kōn,

² reymerain kōben, katō nōrreelō misagwan ashib karub purrabelain kōben. Masken chi isumō tab waramdiig, ambumay imay chigucha chi kuin kōmō, Tiusweimburabelan tabig marōb, chiyutōgucha mu chi tamgaig waramig kōnrrai.

³ Kaguende ōyeebe tabig kōn, Tius namui Kaigyugurri Wesrabiibe tab kuinguen asig.

⁴ Kaguende nōbe maya misaamera kaigyugurri wesrailō kōnrrai indan, tru nui newan ciertonigwan nebua ashchai.

⁵ Kaguende Tiusbe kandō nōtō kōben, katō Tiusba misaameraimba tōbōtag pasramisra purō waminchibikkucha kandō kōn, Jesucristo mōg.

⁶ Truibe nōashib maya misagwan kaigyugurri wesranrrab nō kwaitōga pagaraig kōn. Incha iigwane yandō ke treeg maramig puben, eshkaib wamindig kōbig kōn.

⁷ Inchawei ōyeegweyasig nabe Señorwei wamwan waminchib kusrenanrrai wesrawa pasrig, katō Jesucristo nōashib karua ōrig kur, judíos kōmō misaameran tru isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagōmigwanba, newan ciertonigwanba kusrenanrrai. Iigwan nabe isa waminchimur.

⁸ Inchawei chutōgucha mōguelōbe Tiusba waminchippe, chi kaig marig chigaig tasiigwan chishig kusrub pōnrramig kōn, truba namig kuim palatō kōmōwei, muba aleguiyawa kōmōweingue.

⁹ Katō ishumburmeragucha asru keppe, chull ashchai purab tabig kemumig kōn, maig kemigwan treetōge. Pusrugwangucha tamarōppe, ke purō tabig tamarmōwei indamig kōn, orotōga, kabe tab sruuzheelōtōga. Katō keilōgucha ke purab nōrroweyelō kemōwei indamig kōn.

¹⁰ Treeg kōmōtō, chigōben tabig mariilōyu tabig kōnrrab indamig kōn, ishumburmera Tiusweyasig tabiitō martrab pōnrramisrōbelō maig kōmig kōben treekke.

¹¹ Ishuumisaabe kusreb wappe, nilōtō wamig kōn, trurrigu maig kōbendiig inchimō nōmun mōrōb.

¹² Kaguende nabe kan ishuumisaabe kusrenanmōnrrai inchar, katō mōwan ke nō karunrrain kōmōweingue. Treeg kōmōtō, nilōtō wamig kōn.

¹³ Kaguende Tiusbe srōsrō marōppe, Adánwanmerrig marig kōn, trugurrimbe Evan.

¹⁴ Inchagucha isa waminchen truyu kebefiippe, Adán kōmōtō, Eva kebenig kōn. Incha yandō kaig srua irramaikkurrimbe, yandō kaigyu kebenig kōn.

¹⁵ Inchendōgucha ishube ureg tōgagua, kaigyugurri wesraig kōnrrun, tru isubigwan Jesucristoinuutō pasra tōgagōbig tōgagōb, undag kōbigwan tōgagōb, Tiusweyasiitō tarōmarig, trurrigu maig kōmigwan tōga uñabe.

3

Tiuswei uremeran mandō pera pasramigwan wamindig

¹ Inchawei i trendaibe chi isumgaig isig kōmōtō kōn. Mōikkōben Tiusweimburabelan ashib pera pasrōnrrab isubiibe, tabigwan marōb meganrrab isun.

² Trube treeg kōbene, tru Tiusweimburabelan ashib pera pasrabiibe, mugōben 'ñibe ōyeeg kōn' tainanrrabgaig kōmig kōn. Kan sraindō tōgaig, chigōbendō incha ashmōtō, maig pasramigwan pasrabig, maig unamigwan tab isua mōra uñibig, katōganelō 'ōyeeg kōn' cha, chi tainanrrabgaig, katō mugōben nui yau pubelane, yaambumay wamōnrrab muniitō wabig. Katō kusrenanrrab kaimabig kōmō, kusrennōbig,

³ vino menrra mucha mutsiiraptig kōmōwei, kwayam lamig larrō chullig kōmōwei, treeg kōmōtō, purō tab inchibig, kwayamigwan kōmō, tab kōmigwangōba labig, anwan larrō chullig kōmōwei, treeg kōmig kōn.

⁴ Katø nui yaambu mandø maramigwan asam kusrebig, nui ureemeragucha nõ maig taigwan mørøbelø tøgag kømig køn, maig købash inchimeeløgue.

⁵ Kaguende nui yaambuguen mandø maramigwan asam kusremibe, ¿Tiuswei iglesiyuelane kan mandø asha marøb pasraiasamø?

⁶ Tru Tiusweimburabelan asha marøb pasrabiibe, Tiusweiwan ke mõi srø nebua ashib megabigwan pasramig kømøn, ke purab nuig kurmab inchib kebya, inchippa tru nugwaimandzigwan mørø pasrønrrai pasrinuutøwei kebefiib megamønrrai.

⁷ Katø nõbe Tiuswan ashmø misaamera mendailø chi tamgaig chiyutøgucha sölwan uñibig kømig køn, nõguen treeg kømubendø, ka isatø inchib pasran tainab pasrømøwei, katø nugwaimandzig chiyugøben kebefiichai pasrigu, truyu kebefiib megamøwei inchai.

Iglesiyayu purugub pønrrønrrai pønrrailan maig kømigwan wamindig

⁸ Katø diáconosmera, tru iglesiyayu purugunrrai wesrawa pønrrailø chigucha, mugøben chine cha asinamø møguelø kømig køn, chigøben martrab chippe, ka wamindiitø kømø, martrab waminchibelø, katø vinon menrra mucha mutsiirapteelø kønrrab kømøweingue, maramgaigwan mara, ke chinchka køben an nõrrø katøramigwangøba lamøwei inchibelø.

⁹ Tru isubigwan Cristoinug pasra tøgagüigwei sørig pasrabigwane tin tøga pønrramig køn, nõmui isub kebachib pasrabigu chi kalø køn chibig chigaig, chishchig tøgague.

¹⁰ Tru iglesiyayu purugub pønrrønrrabelane maig kõtashchab ashibmerrig asiilø kømig køn. Inchen yandø 'chi køn' tamgailø kuikkurrimbe, iglesiyayu purugunrrab diáconosmera pønrramisrtrun.

¹¹ Katø ishumburmera chigucha, mugøben chine cha asinameelø kømig køn, ambumay imay wam kusrab, wam niga liramøwei, ka chigøbendø incha ashmøtø, maig pønrramigwan pønrrabelø, katø chiyutøgucha chi isumgaig pønrrabelø, treelø kømig køn.

¹² Iglesiyayu tru diáconosmerabe kan sraindø tøgar kømig køn, katø nõmui ureemeran tab asam kusreb, nõmui yaambu chitø maramigwan asam kusreb inchibelø.

¹³ Kaguende tru diáconosmera nõmui maramigwan tabig marøb pønrrabeløbe truba tab pera marøbelø kui asiilø køb, katø tru nõmui isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagüigwane masken chigucha chi kørig isumø eshka pønrrønrrun.

Purø nuig tabigwan mu nebua asiimig pasrabig

¹⁴ Na iigwan ñun pørar, petø ñun ashchab attrab isua.

¹⁵ Inchippa nan petø arrum nebumub chi inchene, trube, Tiuswei yauelai utu ñi mandø megamigwan tab isua pasramig kønrrai inchar. Truibe Øsig wab Tiuswei iglesia, tru newan ciertonigweyasiibe pilar lataig, merrarrab pasrabig, trug køn.

¹⁶ Inchawei mu 'treeg kømøn' chib pønrramga, nam Tiusweimburabelan marøb pønrraig mu nebua asiimig pasrabiibe, purø nuig køn:

Cristobe kan møg lataig asrbaig kenamisrøb,

Espiritu nune chigucha kalø marmig,

tabig kui kenamarig køb,

katø nõbe ángelesmera asig køb,

judíos kømø misaamera wammøra kønrrai wamindig køb,

yu pirau misaamera nune kørewa pønrramisrig køb,

katø nune srømbalasrø tørguegwalmabiisrø utig køb køn.

4

Tiusweimburabigwan elacha kaigwan marøb kurrabelan wamindig

¹ Pøs Espiritu Santobe tøgandø kelarrab eshkan, srabe kwalømmerawane mõiløgøben nõmui isubigwan Jesucristoinuutø pasra meløwa truyutø melømøtø, chab tarømisra, kwaimandziimera kegørrøsrkøbelan tru kuindø mørøb, katø kusrenaniilø kwaimandziimeraimburabigugurri arrubigwan mørøb kebamrrun cha.

² Treeg kusrenaniiløbe tru purø trømbøig isa waminchibelø ka palatø tab inchib misaamerainukkurri arrubig køn, kørig tøgagønrrai tru nõmui isub kebachib pasrabiibe yandø nasrkwailø tøgar, kan tsandzøn pachibiitøga parri latailø.

³ Tru misaamerabe kasharamønrrai meramba, katø mõ mamimerane mamønrrai meramba inchnun, tru newan ciertonigwan nebua asha kørebelø, 'truba ungua' chib manrrai Tius mara pønrrailan.

⁴ Kaguende chiwandøgucha, Tius nõ mara pønrraibe kaig kømø, tabig køn. Inchawei Tiuswan 'mayanguen ungua, ungua' chib utigwane nambe chiwangucha kashmumig køn.

⁵ Kaguende Tiuswei wamgurrimba, Tiusba wamindikkurrimba tabig chishig kønrrai marig køn.

Jesucristo karua pasrigwan purø tab marøb megabig

⁶ Inchawei namui nunelan iilan kusrenanøb, katø tru isubigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagøm wamdøgaba, purø tabig kusrenanigu treegwan marøb arriitøgaba chishkandø pasramig kønrrai marig pasrøwabe, ñibe Cristo Jesúswei truba tab marøb megabig kønrrabguen.

⁷ Chi treeg kømubendø, nõmdø isua chugúinguen mõrmubendø wamindiilanba, ishumburmera kõllizheelø kagatø ka wamincha mõriilanba, mõrøb pasrømumig køn.

Ñibe masken Tiuswei tabigutø marøbig marøb megarrrab køn.

⁸ Asr chishtø kønrrai eshegøb luliima, maitøguen purugúibe, tru mas Tiusweimburabelan maikken elachimø marøb megaig truibeguende, chiyutøgucha lutøgurri tab kønrrai purugubig køn. Kaguende yu mõi øsig waraigu lata, katø wendø attrabigu lata, tabigwan tranrrab misrig tøgag køn.

⁹ I trendaibe chi isumgaig isig kømøtø køn, mayeelø treeg kuitamab isua chi kashmø utamig.

¹⁰ Incha øyeekkurriwei nambe i maramigwane ¡katø! martrab isua marøb, maig kuingucha kullaarab elachimø marøb melabelø ker, kaguende nambe Øsig wab Tiuswan muniirab melabelø kuikkurri, tru mayeelan kaigyugurri Wesrabigwan, nun kørebelaneguende wesrabwei inchibigwan.

¹¹ Iilane ñibe maringarub kusrenanrrig.

¹² Ñi unøtiig kuikkurri mugucha kaasiinab pasrønrrab kømøtø, masken ñibe Jesucriston kørebelasiibe ñi chi wamindiiløyu lata, maig køben kømø, tab isua unigu lata, undag købigwan tøgagúigu lata, ñui isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigu lata, kaig marmø chishig unigu lata, nõmguen ñun asha kusrenrrai megamig køn.

¹³ Na arrumnegatiibe mayeelai merrab, Tiuswei wamwan pørigwan leb, 'maig melamigwan treeg marøb melay' chib, kusrenanøb indamig køn.

¹⁴ Ñun Tius keta traniitøga chigøben marøbig kuigwane pesannab elachib pasrønrrab kømø, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelø nõm mayeelø misra nõmui tasiimeran ñuim pala estsara, ñi chigøben marøbig kønrrun cha Tius maig karuben ñun eshkaig købigwan.

¹⁵ Iilandø ñiguen tab isub kebya, truigwandø martrab pasramisr, Tiusweiwan ñi katøguchinguen nebua ashib megaigwan mayeelø nebua ashchai.

¹⁶ Pøs maig kømigwan ñiasitø ñuimburaptøwei tab ashiptø megau, katø tru ñi kusrennøb megaigwan chigucha. Truiwane elachib pasrønrrab kømø, kerriguba marøbig marøb megau. Ñi treeg marøb megawabe, ñiasitøwei kaigyugurri webib, katø tru katøganelø ñun mõrøbelan chigucha kaigyugurri wesrab inchabguen.

5

Tiuswei ureemeraba mandø kømigwan waminchib

¹ Kølli misagwane tsakkandø namig wamømøtø, masken tammaytø, wamindamig køn, maig melamigwan treeg marøb megamig køn chib, kan mõskawan lataitøweingue. Inchen ureeteelane ñui trag nunelø kui lataig indamig køn.

² Inchen ishumbur kõllizheelane ñui usrin kui lataig inchippe, srusralmerane ñui trag nuchalø kui lataig indamig køn, chigøben kaig isua kømøtø, tabig chishigwan isuague.

³ Inchen piudamera kerriguwan nõmdø kørrømisrar kerrigu mugucha ashchaptiig chigarwane tabig purugunrrig.

⁴ Inchen kan piuda nusrkalø kui, kabe awelumera kui tøgag købene, trube, tru ureemerabe Tiusweimburabigu maig maramig køben treeg marøb, trube, tru nusrkaløbe nõmui yauelai chi palabigwane nõmwei ashib purrønrrabelø køn, nõmunma maig tabig marig købig køben, kõllelan treetøwei marøb. Kaguende øyeebe Tiuswei merrab truba tab kui asig køn.

⁵ Inchen piuda tru kerriguwan nõtøzhig, yandø nõtø kørrømisraibe, Tiustøwei purugunrraitamab isua pasramisra, yem kwaløm Tiusba waminchib, purugunrrunrrig chib miab megabig megan.

⁶ Trune piuda tru nõtø kørrømisrøbig nun maig marøg købendø marøb pasrabiibe, øsig uningucha nõbe kwaig lataig køn.

⁷ Øyeeg maramelangucha marmø kømø, martrain karunrrig, mugøben 'kailø køn' tainab pønrramig chigargønrrai.

⁸ Pøs mõkkøben nui nõmmisagwan lata, katø nui naachaguelandøweinguen isua ashmiibe nui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan wendøbasraig, katøganelø Tiuswan køremeelø lataguen kømø, purab kaikken køn.

⁹ Tru munchimeran pøra tøgagúigu kan piudai munchiwan keerøppe, sesenta aňoskurribunigwandø pøra keeramig køn, trurrigu nui keebatø megabig købigwan.

¹⁰ Truibe chigøben tabig mariiløyu mu kui asig kømig køn: nui uregwan nõrøranøbig, katø mugøben nui yau pubelan, yaambumay tab wamab wabig, katø Tiuswei misaamera yau

puben, srøbmeran kwallibig, katø chine kaig nebuilø melabelan purugub megabig, katø chine tabigwane marøb megabig treekke.

¹¹ Inchendø tru piudamera ureeteelø nõmdø kørørmisrøbelane, tru munchimeran pøra tøgagügu nõmungucha tøga kerbasamig kømøn. Kaguende nõmui asru kaig marøg købig arrubiitø, Cristoinukkurri tarømarene, katø kasharag kui inchib mendabelø køn.

¹² Inchabe tru Criston srøtø nebua asha tru nõba pønrrønrrab misrig købigwan treeg martrab kaima, kaigu pønsrailø kønrrab pønrramisrøbelø køn.

¹³ Inchagucha ke yamørig, yamørig llirab pønrraptø, yandø pøiløguen misrøbelø køn. Trurrigu pøiløtø misrmøtø, katø ambumay imay wamniga lliramba, katø chiyugøben kegalamørb, chi wamindamgailan wamincha möramba inchibelø køn.

¹⁴ Inchawei treekkurri piudamera ureeteelø nõmdø kørørmisrøbe nabe ka kasharanrrai inchar. Ureemera tøgagøb, katø nõmui yaambu mandø purramigwan asam kusreb inchai, Satanás, tru ashig kømui inchibig, chinertø tainab pønrramig chigagønrab.

¹⁵ Inchawei piudamera mõiløma, pella chab tarømisra, Satanáswei maywan wendautø chab ambubguen indin køn.

¹⁶ Kan ishug Jesucriston kørebig nui yau piudamera tøgaguabe, purugub nõ asamig køn, iglesia ke tranrraindø muniirab kømig kømønrrai. Øyamaybe tru piudamera kerriguwan muguca ashchaptiig chigarwan, maig palabigwan ashib tøgagømig chi palømønrrun.

¹⁷ Iglesiasayu maig køben kømønrrai truba tab ashib, Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelane nõm mandø tabig indig kønrrabelø køben treegwandø tab inchimøtø, maya nuguen tab inchib tøgagømig køn. Tru Tiuswei wamwan waminchib eshkamiguba, kusrennamiguba, truigwandø truba martrab isua merrarawa pønrramisrøbelan.

¹⁸ Kaguende Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn: “Kan wey, tirigun kwattra i tøbunab megabigwane, mabashig kømub pusalgutsamig kømøn” cha. Incha katø trenchibig køn: “Chi maramigwan marøb megabiibe tru nõ marøb megaimburø pagar utamigwein køn” cha.

¹⁹ Tiusweimburabigwan pera marøb pasrabigwane kaig køn tainab kemesrøb srua kønrrai inchimumig køn, tru treeg marigwan kan pailø kui, pønelø kui nõmashib ashibelø treeg køn chib eshkanrrabelø kaabene.

²⁰ Inchendø kaig maramigwan elachimø marøbig marøbelane ‘øyeeg marmumig køn’ cha, mayelai merrab mur alegamig køn, katøganeløgucha treegwei marmønrrab køriimatønrrai.

²¹ Tiuswei merrappa, Jesucristoi merrappa, katø ångelesmeran Tius lawa wesrailai merrappa, iig øyeeg maramelan marmø kømø, ñi martrai karua pasrar, kabe mõigwane purømisrøb trugatøtø inchab kømøwei, mõigwandøgucha lata asha maramig køn.

²² Chigøben marøb pasrønrrai wesrawa pasrtrab, ke mõi mõi tab ashmubendøbe, mõigweim pala køben, ñui tasiimeran estsarmøta, nõmui kaig mariilan ñigucha tøgatø marøb pasraig webimønrraimbe. Chigucha kaig martrab kømø, tabig chishig pasrønrrig.

²³ Møingurimbunøbe, tsøøbitø, tsøøbitø muchimøtø, katø lamøzhig vinogucha mutchig. Kaguende ñibe patsø tre tab kømuinab, kwanrrømeragucha chi kwanrrø køben katø katø webarrinabig køn.

²⁴ Kaig mariilø kan utu mõguelaimbe maig køtashchab asamig pumøwatø tørgandø kenamisrøbguen indan. Inchen kaig mariilø katøganelaiwane tsøndatøsrø treeg kuin kui nebua asiilø køn.

²⁵ Katø treetøwei chigøben tabig mariiløgucha tru urastø tørgandø asamdiig kenamisran. Inchen tabig mariilø katø mõi mõi kenamismø pønrrabikkucha, asiimig treetø kørørmisrmøtø, kenamisrøbig køn.

6

¹ Ñim mõitøgucha ka karua srua kuindiig melabeløbe ñimun karub pera købelane ka palabinø inchib maig købash inchimø, tab indamig køn. Tiuswei munchiwanba, katø tru tabig kusrenaniilnba purø trømbøig wamindig kømønrrai.

² Inchen ñim mõiløgøben, ñimun karub pera købelø Jesucriston kørebeløtøwein tøgarbe, Cristogurri nunelø kønmaptø, maig køben palabinøtø indamig kømøn. Masken treeg kømøtø, purø tabguen mara tranøb melamig køn, kaguende nõmui maramelan ñim mara traninabeløbe Jesucriston kørebelø undaaraig nunelø kuimba. Iigwane kusrenanøb, øyeeg marøb kømig køn chib waminchig.

Chigurrimbunø palømig purø tabig ciertonig

³ Namui Señor Jesucristoi chigucha chi kalø kusrenaniimig tabiiba, katø Tiusweimburabelan nam marøb kømig kusrenaniiba truig maig køben treetøwein kømøtø, mõikkøben ka peemaytø chi tabig kømig kusrenanøbiibe,

⁴ nōasiitō purō kusrebig kurmab indan, chigucha chi kusremīg kōbendō. Incha maig kō chib payib aleguyiamig, chigōben wamindiilan kwayam lab wamindamibe, kan kwanrō lataig nigaig kōn. Incha ōyeekurrindōwei truyugurri arruppe, katōgan chigōben tōgagōben pusrkwai asamig arrumba, kwayam lamig arrumba, katōganun trōmbōig marōb tsalō wamamig arrumba, chigōben kemesra trōmbōig isub amōnamig arrumba,

⁵ katō tru kaig maramig isubiitō nōmui turmera mindiilō tōga misaameraba ke chi kōmubendō ka kwayab kōmig arrumba indan. Truilōbe tru newan ciertonigwane ker-raig chiga misaamera, Tiusweimburabelan marōb tōgagūigwane nōmbe trutōga an marōb pōnrramigweyasig tōgar kōn.

⁶ Inchen nam maig tōgagūizhiitōgatō kasraatō melabelaimbe tru Tiusweimburabelan marōb tōgagūigugurri, chigurrimbunō tōgagōmig arrubwei inchibig kōn.

⁷ Kaguende nambe yu piraumayma, chigucha chigar yandiig amrruig kōppe, katō treetōwei chigucha chigar ambamig kōnrrun.

⁸ Inchawei nam mamig tōgagōb, asru kemig tōgagōb indinukkurrimbe, trutōgabe kasraatō amōnamig kōn.

⁹ Kaguende pua misrōg kui inchibelōbe, chine tabig lataig kenamisrōb arruben, treegwan chull asha kegōrran. Incha chine chine nebunrrab isuptō maramgaigwan mariilōyuba, katō ka trōmbōig mincha pōnrramig kōnrrai mariilōyuba kegōrra pōnrramisren, truilōbe mōguelane yandō chindamikkuchagaig misra pōnrrōnrrai kegōrrōsrkōb, managatig kaigu kegōrra pōnrramig kōnrrai mara pōnsran.

¹⁰ Kaguende chigurrimbunō kaig maramig arrubiibe, anwan ꞑkatō! ke kan chinchimmōrō inchib chull indiiilōyugurri arrubig kōn. Inchawei mōilōgōbenma an tōgagug kōbiitō yandō pella, nōmui isubigwan Jesucristoinuutō pasra tōgagūigugurri tarōmisra, nōmasiitōwei chine chine purō isumdiig puig melōnrrab tōga pōnrramisran.

Kōrrōmismō ibig inrrai wamindig

¹¹ Trune ñi Tiusweyasiitō pasrab mōobe treeg indamelōyugurrimbe tarōmisramig kōn. Sōlgandō tabig kōmigwanba, Tiusweimburabelōyu tabig kōmigwanba, isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagōmigwanba, undag kōbig tōgagōmigwanba elachimō marōbig marōb megamigwanba, katō maig kōbendō inchimō, purō tammay megamigwanba, iilan martrig.

¹² Ñui isubigwan Jesucristoinuutō pasra tōgagūigwane ñi tōga pasrōnrrab isua kwayab, tru managatig ōsig kōmig tōgagūigwane pachamōrtrab kōmō tab tōga pasrau, Tius trunun tōgagōnrrai wamōben, tru ñi truba yamelai merrab, purō tabig pasrōnrrab waminchib pasraig kōbigwan.

¹³ Katō chigurrimbunō pōnrrabigwan ōsig kōnrrai tranōb Tiuswei merrappa, katō Poncio Pilatōi merrab, purō tabig nō maig kuigwan 'nabe treeg kur' chib, waminchib eshak pasrabig Cristo Jesuwei merrappa, nabe ñune karua pasrar:

¹⁴ tru martrai ñun karua pasrigwane kaig mariitōga chillig indig chigaig, katō chigōben 'kailō kōn' tainab pasramig chigaig, treeg tōgagōnrrai namui Señor Jesucristo kenamisramnegatig.

¹⁵ Yandō tru treeg maram kwalōmmera puben, trunun nō kenamartrab kuinrrun, tru nō mayanguen tab indig, tru nōtō Mayeelaim Pala Pasrabig trurrigu maya reymeraim pala nō Rey, katō maya misagwan ashib karub pōnrrabelaim pala Nō Karub Ashib Pasrabig.

¹⁶ Managuen kwanrrabig kōmīg, muguen kemalamgaigu tōrguegwalmabigu wabig, nune mu mōkkucha asiimīg, katō mugucha nune ashchab kaimaig, Tius nōtō kōn. Treegwan purō tab indiiba, managatig mayeelaim pala karub wamibabe nuyasig kōnrrai inchar. Treeg kōnrrun.

¹⁷ Mōin kwalōm yu pirau pua misaamerane puarmera kermaptō, purab nōrreelō ker-mab inchib, tru chigurrimbunō tōgagūilō treetō kōnrraitamab isumgailōyu ke truyutō isua pōnrrōmōnrrain karunrrig. Masken treeg inchimōtō, nam kasraatō tab kui warōnrrai Tius tru chigucha palōnrraigaig tōgagōmburab tōgagōnrrai namun tranōbigweinug isua pōnrrōnrrai inchig.

¹⁸ Tabigwan marōbelō kōnrrain karunrrig, truba puarmera misrōppe, nōmui chigōben tabig mariilōyu puarmera misrtrai. Tōgagūigwane chigucha merō kui inchimō, lata pirishib purugunrrab muniitō kōbelō kōnrrai.

¹⁹ Ōyamaybe tru wendōsrō attrabigweyasig, tabig pōlbasra marōb esegab kebamrrun, ōsig kōmig, tru managatig cierton ōsig kōmigwan nebua tōgagōmig kōnrrai.

Timoteowan wamindiilō srabeig

²⁰ ꞑAul! Timoteo, ñun chi martrai trana pasrigwane tabig isua mōra tōgagu, Tiuswane chigucha kōmīg marōb wamindiilanba, ke ka wamincha mōriilanba, katō tru nōmui nōrrō nebua ashib kusreb taig chi cierton kōmīgwanba, treelan mōrōb pasrōnrrab kōmō meganrrig.

²¹ Pøs møiløgøbenma trunun marøb kebamba, nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigugurrimbe yandø pella, chab tarømisran.
Tiuswei ka yandø tab indiibe ñimba pasrønrrun.

2 Timoteo

Timoteowan 'ka uñguh' cha, Pablo pørig

¹ Na Pablo, Tius nan trendø treeg kønrrain kuikkurri Jesucristo nøashib karua ørig, øsig kømigwan Cristo Jesúsweinug tranrrrab misra kørrømisrigwan eshkanrrai ørig,

² nai undaaraig nusrkai lataig, ñi Timoteowan i kilgawan pørar. Tius Møskaweimba, namui Señor Cristo Jesúsweimba tru ka yandø tab indigwan køben, lastima asigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñuim pala kønrrai isur.

Cristoimburabigwan kørmø waminchib

³ Chu uraskucha pesannab elachimøtø nabe truigwan, yem kwaløm ñune tøga tøga isua miab megappe, Tiuswan 'mayanguen ungwa, ungwa' chibig kur, nai isub kebachib pasrabigu 'chi kalø køn' cha kebachibig chigaig, na treeg marøb pasraig Tiuswan, tru merrabsrø nai kølli misaamera Tiusweyasig maig marøb melabelø køben treetøwei.

⁴ Ñi kappin kørrøgaigwan isubene, nane katø malague asinrrabna køtan, na purø tab kui mørøb truba kasrag pasramig kønrrai.

⁵ Nabe katø katø isuinabig køn, ñi ka isatø inchib kømø, ñui isubigwan Jesucristoinug cierton pasra tøgagúigwan. Truigwane ñui awela Loidaba, ñui usri Euniceba truilømerrig pølbasa tøgagúig købig køn. Incha mømibe ñuinukkucha trube pasrømø kømø, pasraitamab isua pasrar.

⁶ Treekkurri na nai tasigwan ñuim pala estsaren, ñi chigøben marøbig kønrrai, Tius keta tranig tøgagúigwane pesannab elachib imønrrai, katøyug isunanrrab inchar.

⁷ Kaguende Tiusbe namune køriiteelø kønrrain kømøtø, chishkandø marøbig kønrrain tranig køn, undag købigwan tøgar kønrraimba, asr mumay srua itanmaptø pønrrømeelø kønrraimba.

⁸ Inchawei Señor Jesucristoimburabelan wamindamigwan kørig kui inchib pasrømøwei, namui Señorgurri kailan keeri yau na pasranmaptø kørig kui inchimøwei inchig. Masken treeg kørig kui inchimøtø, Tiuswei tabig srø wangurri na maig kaig nebuig megaben, treetøwei meganrrab inchi, Tiuswei maramburab marøbig truig maig køben treeg.

⁹ Kaguende namun kaigyugurri wesrawa, newan tabig chishig amøñinrrai wamabiibe nøwein køn, kabe nam chigøben mariiløgurriin kømøtø, nø trendø treeg martrab isuitøgaba, nui ka yandø tab indiitøgaba køn. Tru iig ka yandø tab indigwane Tiusbe Cristo Jesúskurri tranig købig køn, chigurrimbunø pønrrabikken kaabenbatøsrøwei.

¹⁰ Inchen mømibe Cristo Jesús namui Kaigyugurri Wesrabig yandø kenamisren, tru ka yandø tab indig pasrabig købiibe kenamisran. Incha tru managatig kerriguwan kwamig kønrrai marøb pasrabigwane nøbe kerrigu pinisha, tru Tiuswei tabig srø wangurri tru øsig kømig managuen patsømønrrabigwan tøryu wesrawa pasran.

¹¹ Inchen nabe truigwan eshka waminchibig kønrraimba, Jesucristo nøashib karua ørig kønrraimba, kusrenanøbig kønrraimba wesrawa pasrig kur.

¹² Incha øyeekkurri nabe øyeeg kaigu pureb megar. Treeg kuingucha øyeeg pasrarmaptø chi kørig kuim pasrømur. Kaguende nabe mun kørewa pasrarmab isua pasrar. Na tru srabe kwalømwegasig na nuinug esegawa tøgagúigwane chi puraimønrrai ashib tøga pasramig, nøbe maramburab maramigwan tøgaig kui, nabe ashmø kømø, asha pasrar.

¹³ Tru chi kalø kømø tabig kusrenaniilø na wamindigwan ñi mørigwane, trunun merrarrawa treetøwei marøb yamig tøgagønrrig, isubigwan tru Cristoinug pasriguba, undag købigwan Cristo Jesúsweinug pasra tøgagúiguba.

¹⁴ Tru purø tabigwan ñun marøb tøgagønrrai tranigwane, tru namuinug pasrabig Espiritu Santo purugúitøga tab asha tøga pasrau.

¹⁵ Pøs ñibe asha kuinrrun mayeelø Asia pirausreeløma nan chab tarømisrigwan, truilai utube Figelo køben, Hermógenes køben tarømisrig køn.

¹⁶ Onesiforoi yauelan Tius lastima tøgagønrraimab isur. Kaguende Onesiforobe katø katø nan chi isumø pishindø pasrønrrai purugubig køn, katø nan kailan keeri yau pasranmaptø kørig kui inchimøweingue.

¹⁷ Masken treeg inchimøtø, Romasrøma pub latatø, nan wetørramnegatig lawa, wetørrabig køn.

¹⁸ Señor Onesiforon tru lastima asig kømigwan nebua tøgagønrrai tranrrai isua inchar, tru srabe kwaløm puen. Ñibe yandø tsabø ashibig køn Efesosrøma nøbe namun yeeg purugub megaig købigwan.

2

Jesucristoi kan tab suldau kōmig

¹ Ñi nai nusrkai lataibe, tru ka yandø tab indig Cristo Jesúsweinug pasrabigu mur isua pasrau.

² Truba yamelai malau na waminchen, ñui kalutøga ñi mōrig kōbigwane katøganelan chi isungai martraptø mōguelan martrai karua pōnsrø, nōmgurringucha katøganelan kusrenanraptealan.

³ Chine isuig megamig pub arrubigu, ñibe namba treegu pureb meganrrab isu, Cristo Jesúswei kan purø tab suldau lataig.

⁴ Kan suldauma chi maramelan marøb meganrrab, truyu kebyaikkurrimbe, katøgan nōrørø peg marameløyube kebya megamøn, nun suldau kōnrrai pasrøbigwan purø tab kui mōrtrai martrab.

⁵ Katø mōig kanab luldashchab kan luløbig chigucha lulrrab pasramisra, luløbelø chitø maramig kōben treegwan marmøwabe, tru lulimburo coronan utønrrab kaimanrrun.

⁶ Katø kan kwallibig chigucha pōsra, pōsra kwallabe, ellmarig misrøbigwane nōmerrig tulishinrrabigweïn kōn.

⁷ Inchawei iig na ñun trendailane ñiguen chi chibig kuitashchab tab isu, pōs Señorbe chiwandøgucha ñi tab chigūi mōramigwan tranrrun.

⁸ Jesucristo rey Davidwei misagugurri arrubiibe kwawa, kwallai utugurri katøle kurrigwan ñibe pesannamø isuagu, tru Tiuswei tabig srø wamwan na maig eshka kusrenanig, treegwan.

⁹ Inchawei tru wamgurri chinetø kaig nebuinab, kailan keeri yau pasramig nebutan, kan larrø kaig lataikke. Inchendø Tiuswei wambe merrarraig kōmøtø pasran.

¹⁰ Inchawei treekkurri chinetø kaig nebu arrubigan treegwan kerrigu ka pureb megar, Tius nō lawa wesrailayasig tab kōnrrai isua, tru kaigyugurri wesrailø kōmig Cristo Jesúsweinug pasrabigwanba, tru managuen patsønrrabigai tōrguegwalmabigwanba nōmgucha neba tōgagōnrrai.

¹¹ Iig trendaibe chi isungai, isig kōmøtø kōn:

Nam nōba kwawabe,

katø nōba øsig purramig kōnrrun.

¹² Maya kaig nebu arringucha, melabig meløwabe,

katø nō ashib karub waisrøn chigucha nōba ashib karub purramig kōnrrun.

Nam nun 'ashmeelø ker' chibene,

namungucha nōbe 'ashmūig kur' chinrrun.

¹³ Nambe nōba maig pōnrramigwan treeg pōnrrmuingucha,

nōbe namba maig pasrabiibe chu uragucha treetø pasrabig kōn,

kaguende nōbe maig kōppe, managucha treetø kua.

Sølwan marøbig kui asig kōnrrab inchi

¹⁴ Iilane pesannamōnrrai isunanøppatø, isunanøppatø meganrrig, 'øyeeg martrigay' chib Tiuswei merrab karua pasrøb, ke kan chi wamindamgaigwan treetøgatø ke larrøbitsamburab larrøbichib, ambugurri igurri aleguiyab kōmōnrrai. Treeg mariibe chi tabig purugumøtø, tru wamindigwan mōrøbelane ka trømbøig mindishatø kōrrømarøbig kōn.

¹⁵ Ñibe ñuimburappe Tiuswei merrab søl marøbig kui asig pasrønrrab, purø tab asha isuptø marøb meganrrig. Chi maramigwan marøb pasrabig, chiyugucha kōriimisra pasrønrrabigai tru wam newan ciertonigwane, maig kōnrrabigwan sølgandø kusrenanøb pasrabig treeg kōnrrab.

¹⁶ Tiuswane chigucha kōmig marøb wamindiilanba, ke ka wamincha mōriilanba, treegwan martrab kōmø isua pasrønrrig. Kagen treeg waminchibeløbe nōmui kaig mariiløyu mas kegōrrab ambubelø kōn.

¹⁷ Inchen nōmui treeg wamindiiløbe kan pill-llab pisrø asrwan trerangarub larrøbichib ib lataitøwei martrun. Treeg marøb pōnrrabelai utube Himeneoba, Filetoba kōn.

¹⁸ Pōs truiløma tru newan ciertonigugurri pella tarømisra, tru kwallø øsiiranrrun taibe yandø chab øsiirabguen indin kōn chib, trumay waminchib kebamba, mōilanma tru nōmui isubigwan Jesucristoinug pasra tōga melaigwane yandø mumaygucha kōmuelø melōnrrai mindisha kōrrømarøb kebambin kōn.

¹⁹ Inchendø treeg kuingucha, Tius purø may tamara pōlbasra pasriibe muguen kōnøgamgaig pasran. Truyube øyeeg chibig pørig tōgaig: "Señorbe mōiløtø nuielø kuigwan ashibig kōn" chibiiba; katø: "Møitøgucha 'Señorwei munchiyu uñibig kur' chib waminchibiibe kaig marigugurri tarømisramig kōn" chibiiba.

²⁰ Kan nu yauma pasumera, kōtsømera pōnrrappe, orotøga mariiløtø pōnrrømøwei, andøga mariiløtø pōnrrømøwei indan. Treeg kōmøtø, tsiitøga mariilø køben, pirøtøga mariilø køben

pønrran. Møiløbe purø tabig marøbyutø katørab srua kømig køben, møiløbe ka chi marøbyu køben katørab srua kømeeleø køn.

²¹ Inchawei møikkøben øyeeg kaig mariiløygurri chish misrabe, purø tabig maramigweyasig kan pasun lataig tøgagømig kønrrun, tabigweyasiitø tarømarig, chiyutøgucha Señorweimbe tabig martrabig, chigøben tabig maramigweyasiibe kaima pasrønrrabgaikke.

²² Matsørelø chinetø kaig marøg kui indiiløygurrimbe ñibe tarømisr. Incha tru sølgandø tabigwanba, isubigwan Cristoinuutø pasra tøgagømigwanba, undag købigwanba, ambugurri igurri tab unamigwanba ñibe tøga uñ, tru nømui manrrømeran chishchiitøga Señorwan 'purugurra' chib wamab tabig waminchibeløba kanbalatø.

²³ Ke chi wamindamgailan aleguiyam lailøygurrimba, chugúinguen mørmubendø chinetø cha møriiløygurrimba tarømisr. Kaguende treeg indiibe ka kwayab kømigweyasiitø marig kørømisrøbig kui ñibe ashbig køn.

²⁴ Kaguende Señorweiman marøb megabiibe kwayam laptiig kømøtø, masken mayeelan larrø tab inchibig, trurrigu may kusrenanøbig, chigøben pusrkwanrraptiig taingucha namig mørmíig kømig køn.

²⁵ Katø mørøg kømub chinetø cha mørøbelane, mõi mõi tsag wamømøtø, tammaytø sølwan isunrrai purugumig køn. Nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliaramigwan inchippa Tius tranøbgunmab isua, tru newan ciertonigwan nøm tab chigúí mørtraí.

²⁶ Incha katøle tab isua møra, tru nugwaimandzig chinetø mara pønsra nømun kegørrøsrka, nø maig martrain køben, treeg marøb melønrrai merrarrawa tøgagúigugurri wegørrønrrai.

3

Srabe kwalømmerawan misaamera mailø kønrrabelan waminchib

¹ Katø ñibe iigwangucha isua asha kømig køn, srabe kwalømmerawane tabguen waramga kwalømmera attrab kui.

² Møguelø ka nømuiimburaaptø tabig kønrrai inchibelø, anwane ke chinchimmøø inchib chull inchibelø, purø nørreelø misrøb waminchibelø, purab nørreelø misrøb katøganelane keeshaguen ashmeelø, trømbøig tsalø wamamba inchibelø, nømui møskalan larrø mørmeelø, chiwangucha ungwaguengar, Tius kaagúí lataig inchib misaamera kønrrun.

³ Ka trendø treeg undaguelø kømigwane chigucha chiga misaamera, namappe, chinchaguen tamaramgaig namabelø, wam kusrupteelø, trømbøig maramigwane ke treeg maratøweim puraambubelø, nømun kømøbashtø trømbøig mara petab misaamera, chigurrimbunø tabigwane larrø tsaleelø,

⁴ chi kømubendø tabelan kailai tasku purøøra pønsrøbelø, chi maramigwan tabguen isumubendø mõi mõi marøbelø, nørreelø kermab isubiitø ke chinsraatø inchibelø, chine tab kuimørøb maramigwangøba undaarabelø kønrrun, Tiuswan kømøtø.

⁵ Tiusweimburabigu truba tabig amøñib lataig inchendø, tru maramburab marøbig Tiusweiwane chigucha kømíig mara tøgar køn. Øyeeg misaamerane tarømisr.

⁶ Kaguende tru treeg marøb møguelai utuelø møiløgøben køn, ishumburmera chiyu køben mur isua pønrrømøwa, chigurrimbunø kaig marøg købig arrubig srua ambiilø, kaig mariitø netsailai yamerayu kebamba, tru ishumburmeran kegørrøsrka treetø treetø melønrrai srua købelø.

⁷ Inchen tru ishumburmerabe chu uraskucha kusreb chib meløbendø, tru newan ciertonigwane managuen nebua ashchab kaiman.

⁸ Tru Janesba, Jambresba Moiséswan chi marmønrrai sötøluløbelø latawei, tru møgueløbe tru newan ciertonigwane treetøwei sötøluløbelø køn. Truiløbe nømui turyube trømbøig maramig isubiitø netsailø, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigugurri tarømisra misaamera køn.

⁹ Inchendø ke øyeetø, øyeetø kuimbe martrab kaimanrrun. Kaguende nøm chigúinguen mørmubendørre marøb kuigwane mayeelai malau tørgandø tørmariig kønrrun, tru pailø Janeswanba, Jambreswanba maig purayaig treetøweingue.

Timoteowan chi maramigwan Pablo karua pasrig

¹⁰ Inchendø ñibe ñuimburaappe na maig kusrenaniilan tab ashbig køn, na mandø unigwan, na maig martrab isuigwan, nai isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwan, maya chindingucha tammay megaigwan, undag købig tøgagúigwan, chine pub arringucha tarømismø, megabig megaigwan.

¹¹ Katø chine chine nan kaig marinab megaigwan chigucha, purø isuig megaig chinetø puigwan, Antioquíasrø Iconiosrø, Listrasrø nan yeeg trømbøig pui megaigwan. Øyeeg chine

trømbøig puig isuig megaben, kerrigu øyeelø chine pub arrubigugurri Señorbe nan chi kømø ka purayamig kønrrai marig køn.

¹² Inchawei mutøgucha Cristo Jesúsweimburabeløyu tabig amøñinrab inchibeløbe, isa kømøtø, kaig indinab melamig kønrrun.

¹³ Trune tru larrø kaig møgueløba, katø tabzhiig wamincha kaigyu kegørrøsrkøbeløbabe treetøguen kømø, purø kailøguen misrøb amrrun, nømguen may wamincha kegørrøsrkailøtøwein købendø, may wamincha katøganelan kegørrøsrkøb.

¹⁴ Trune ñibe tru ñi kusrewa tøgagüigu, truyutø megabig megau, tru ñi trunun treeg kuitamab kørewa tøgagüigwan. Pøs ñibe isua kuinrrun ñun truigwan mumera kusrenanig købigwan.

¹⁵ Inchagucha ñibe unøgurri Tiuswei tru newan tab wam pøriilan yandø ashibig køn, truiløbe ñune kusrebis kønrrai martrun, tru isubigwan Cristo Jesúsweinig pasrikkurri kaigyugurri wesraig kømig kønrrai.

¹⁶ Pøs Tiuswei wamwan pøriibe kerriguba Tius nui wamwan øyamay chinrrai isungaruben treeg pøriilø køn, trurriigu kusrenanamibe purø tabig, kalø marigwan nebua ashchai wamindamig lata, kalø maren sølwan martrai watsamig lata, tru sølgandø maramig kønrrai kusrenanamig lata,

¹⁷ Tiuswei møøbe chigurrimbunø tabig maramigweyasiibe chigucha palømig newanig kønrraingue.

4

Ñun maig martrai karua pasrigwane martrig

¹ Tiuswei merrappa, katø Cristo Jesús, katøle kenamisra arrua, tru nø ashib karub wamigwan nø tøga pasramisra, tru øsiguelanba, kwaig warabelanba, maig kønrrabigwan nø asha martrabigwei merrappa, marmø kømø martrai ñun karua pasrar:

² Tiuswei wamwan eshkab kusrenanrig. Wamindamdiig kui lata, wamindamdiig kømui lata nui wamwane waminchab muniitø pasrabig kønrrig. Katø øyeeg maramig købig kuin kui nebua ashchai waminchib, kalø marmønrrai wachib, kullaaramø tranrrønrrai purugub, trurriigu tsag inchimø, tammay Tiuswei wamwan kusrenanøb pasrønrrai pasrar, ñune.

³ Kaguende tru chi kalø kømø tabig kusrenanig Tiuswei wamwan misaamerabe mørøg kømui inchib pønrram kwalømmera punrrab køn. Nømbe ke chine peetø mørøg køb mendindø kuig køppe, nømui trømbøig isuiløyu maig køben treegwan marøb kømig, kusrenanøbelø srøitø srøitø tulishib truba nørroø pera kønrrun, nøm chi mørøg kuin køben treegwan waminchabelø.

⁴ Incha tru newan ciertonigwane mørøg kømub tarømisra, chi treeg kømubendø nømuintø isua wamindiilan mørøb kønrrab chab lliranrrun.

⁵ Trune ñibe ñuimburappe chiyutøgucha maig pasramigwan tab asha pasrau, maya kaig pub arringucha treegu ka megab, Tiuswei tabig srø wam kaigyugurri wesrabigwan trusrøn trusrø waminchib llirab, Tiusweiwan ñi maig maramig tøgagüigwane newan martrig.

⁶ Kaguende nabe yandø naimburappe na øsig kuigwan Tiusweyasig keta tranrrab kweetsig kømig yandø ke lutau pasrøben, yandø na kwawa webya yamibe puim pasran.

⁷ Nabe nai kwayamigwane purø may kwayawa pasrar. Katø chu pumsrøngatig lulamigwane trusrøngatig lula, isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagüigwane maig tøga pasrabig kuig treetø ka tøga pasrar.

⁸ Inchawei maig kønrrabigwan sølgandø tabig marimburoø utam corona esegaig tøgagur. Truigwane Señor, tru maig kønrrabigwan sølgandø tabig marøbig, tru kwaløm nan tranrrun. Tranøbgucha nandø tranmøtø, katø mayeelø tru nø arrumigwan truba truba tab kui isub muniirabelane, mayeelanba tranrrab kuinrrun.

Timoteowan nunashib wamindiilø

⁹ Timoteo, petø nan ashchab attrab inchunrrig.

¹⁰ Kaguende Demasbe i pirauigwangøba undaarab kebya, yandø nane elachippa, Tesalónicasrømay yaig køn. Inchen Crescentebe Galacia pirausrømay iben, Titobe Dalmacia pirausrømay yaig køn.

¹¹ Yube ke Lucastøwei naba kørørrømisran. Marcoswane lawa, ñi pera attrunrrig. Kaguende nøbe tru nai marameløyu truba nu purugunrrautan.

¹² Inchen Tíquicone nabe Efeso ciudadsrømay ørig køn.

¹³ Incha ñi arruppe, Troassrø Carpoi yau tru na kørørrømarig, nai pala itøgueigwanba, kilgamera pøriilanba srua attrunrrig, katø trugurri tru katøgan kilgamera mas palønrrabelane pesannanrrab kømø.

¹⁴ Alejandro, tru tsandzøndøga chigøben marøbiibe, nane chinetø truba truba kaig marig køn, nø maig marigwan Señorbe truburø maig tranamigwan tranrrab kuinrrun.

¹⁵ Tru mōwane ñigucha isuatø ashiptø uñchig. Kaguende Tiuswei wamwan nam waminchimønrrai truba truba sətøluløb kurrig køn.

¹⁶ Tru maig maramigwan asha marøb purrabelai merrab ke srøsrø nan payib srua kønrrab pølbarendø, tru naimburab 'na treeg mara pasrømur' chib, megabenma, nane mugucha purugumøtø, masken nandø elacha, mayeeløba ke chab tarømisrøptindig købig køn. Nøm øyeeg marigwan Tius isua ulø paymuimbe køn.

¹⁷ Treeg kuindøgucha, Señorbeguende naba pasrøwa, chigúingucha kullaaramø, mur pasrønrrai purugúig køn, Tiuswei wamwan nagurri eshkab kusrenanig kørrømisren, mayeelø judíos kømø misaamera truigwan truyu nebua mørig kønrrai. Incha nane Señorbe león lataigwein trigugurri kerraig køn.

¹⁸ Katø Señorbe nane chine kaig nebunrrab pønrrabigugurri chi kømø, ka purayamig kønrrai, chi indiimúig ashib tøgagønrrautan, srømbalarø nø ashib karub waisrø tøga wamigweyasig. Tørguegwalmabiibe Tiuswein kønrrun managatig. Treeg kønrrun.

Tabig wamindiilø srabeig

¹⁹ Priscilanba, Aquilaswanba, Onesíforoi yauelanba 'tab ka amøñiguh' tan chirrunrrig.

²⁰ Erastobe Corintosrø kørrømisren, Trófimone Miletosrø kwanrrø kørrømarar.

²¹ Pishim pølmera kebimøwatø ñibe petø attrab inchig. Eubulo køben, Pudente køben, Lino køben, Claudia køben, katø nunelø mayeelø truilø chigucha ñun 'ka uñguh' chirrunrrig cha, øran.

²² Señor Jesucristobe ñiba pasrøben, nø ka yandø tab indikkucha ñimba pasrønrraimab isur.

Tito

Pablo Titon pørøb

¹ Na Pablo Tiusweiwan marøb megabig, Jesucristo nøashib karua ørig kur, Tius nø lawa wesruilan, tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønrramigwanba, katø tru newan ciertonigwan nebua asamigwanba na purugub pasrønrrai, tru Tiusweimburab tabig amønami gumay amrrai marøb pasrabigwan.

² Tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúiba, tru maig kuigwan nebua ashib ambi-ibabe, tru managatig øsig kømigwan tøgagønrrurmab isua munig melaigu truyu pasran, Tius tru mana isa waminchimíg, chigurrimbunø købigwan marmøwatøsrøwei tru nø tranrrab misra kørømisrigu.

³ Inchen mømibe yandø truigwan maram kwalømmera pubene, Tius namui Kaigyugurri Wesrabig nan martrai karua pasren, trunun na eshka kusrennen, nui wambe yandø truyu kenamisan.

⁴ I kilgawan ñi Titon pørar, nam pailøba namui isubigwan kanguelarrøtø Jesucristoinug pasra tøgag, ñi nai trag nusrkai lataigwan. Namui Tius Møskaimba, Cristo Jesús namui Kaigyugurri Wesrabiiba, nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben ñun tranrraimab isur.

Cretasrø chitø maramelø

⁵ Na ñun tru Cretasrø kørømarøppe, trusrø tru chi maramelø lutø kørømisriilan lutøgurri tab tamarøb kerrigu chab patsø kønrraimba, katø pueblomørig iglesiamera yu Tiusweiwan pera marøb pønrrørabelø wesrawa pønrsønrrai, ñune trusrø treeg kørømarig køn, na ñun maig martrai karuigwan treeg martrai.

⁶ Tiusweiwan pera marøb pasrabiibe mugøben 'chi køn' tainanrrabgaig, kan sraindø tøgag, katø ureemeragucha Jesucriston kørebelø tøgag kømig køn, nømun 'maig marøb amønig køben amønibelø køn' chib wamindinabelø, kabe 'mørmeelø larrø kailø køn' chib wamindinabelø treeg ureg kømøtø.

⁷ Kaguende Tiusweimburabelan ashib pera pasrabiibe 'øyeeg køn' tainanrrabgaig kømig køn. Ke nø maig taigwandø, martrai inchibig kømøwei, kuchigurrindø ke chinsraatø inchib namabig kømøwei, mutsiraptiig kømøwei, kwayam lamig larrø chullig kømøwei, ke maramgailan marøb, an nu katøramigwangøba chullig kømøwein kømig køn.

⁸ Masken treeg kømøtø, mugøben nui yau pubelane yaambumay wamønrrab muniitø wabig kømig køn. Tabigwane undaguig, maig unamigwan isua møra uñibig, sølgandø tabig marøbig, Tiusweimburabeløyu newan tabig uñibig, asr mumay srua itanmaptø uñimig kømig køn.

⁹ Tiuswei wamwan chi isumgaig ciertonigwan maig kusrenanigwane, tindøga pasrabig kømig køn, chi kalø kømø tabig kusrenaniitøga katøganelan 'maig maramigwan treeg maray' chib wamindamiba, katø 'kalø maran' chibgøba waminchibelan, nømguen kalø marøbelø kuin kui nebua ashchai wamindamiba.

Tru peemaytø yunømara kusrenanøbelø

¹⁰ Kaguende nøm maig martrab chippe, ke purab purab pønrramisrøbelø køben, wamdø nigarmera køben, katø may wamincha ka kegørrøsrkøbelø køben truba nørø køn. Tru treeg inchibeløbe judiosmera tru asru circuncidawarmera, truiløre mas inchibelø køn.

¹¹ Inchawe treelane waminchib kømønrrai mera, nømui trigwane kandø kasra pasramig søl køn. Kaguende chi maramíg mara an nørø tøgamisrøg køb, ke yaba, yaba yandø mandøgucha kømuielø melønrrai mara kørømarøb amrrun, chi kusrenanamgailan kusrennøb.

¹² Tru Cretasrø kan møg nømui utuig nømui tiusmeraiwan waminchibiitøwei nøm tøgagúima trendaig købig køn: "Cretasrø misaamerabe chu uraskucha isa waminchiptø warabelø, animal lataitøguan kømø purab kailø, kan mabgucha |katø| mamburab mabelø, trurrigu pøgølelø køn" cha.

¹³ Truig trencha wamindiibe isa kømø, sølwei wamindig køn. Inchawe nømune waminchippe mørømø kømø, mørtrai mur waminchig, tru isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagømigwan chi kaiba liindiimíg chishig tabig tøgagúigwane,

¹⁴ judiosmera ka nømødø isua wamindiilø tøgagúilan tru kuindø mørøb pønrrømøwei, katø møguelø tru newan ciertonigugurri tarømisrar chi maramigwan nømødø pønrsailan tru kuindø marøb pønrrømøwei inchai.

¹⁵ Chi trømbøig isumeelø chishig tabig isubelaimbe chitøgucha tabig chishig køn. Trune Tiuswan chigucha køremeelø, larrø trømbøig isubelaimbe chigucha chi tabig chishiibe chi

kaagøn. Kaguende nòmui turyu isubiiba, isub kebachib pasrabiiba truiløbaguen larrø trømbøig mindiilø tøgar køn.

¹⁶ Tiuswei mayu amøñibelø ker chibendø, nòmui chigøben marøb amønaitøgabe chi ashmeelø kui lataitøweih marøbelø køn, ashikken kønrrabgaig køsøngønrraptiig marøbelø, larrø mørømø misaamera, chigøben tabig maramigwane martrabga misaamera køn.

2

Chi kalø kømø tabig kusrenanigwan waminchib

¹ Trune ñibe waminchippe, tru chi kalø kømø tabig kusrenanig, truig maig køben treegwan waminchig.

² Møguelø kølleeløbe chigøben incha ashmø, maig pønrramigwan pønrrabelø kønrraimba, mugøben chine cha asinab pønrrømeelø kønrraimba, isua møra misaasun amøñibelø kønrraimba, isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwane chi kaiba lindiimíig chishig tabig tøgagønrraimba, undag købigwan tøgar kønrraimba, chine pub arringucha melabig melønrraimba waminchig.

³ Katø treetøwei ishumburmera kølleeløbe, Tiuswei ureemerason maig amønamiigwan amøñibelø kønrraimba, wam kusrab wamniga llirapteelø, vino mutsamigwan larrø chulleelø kømønrraimba, tabigwane katøganelanguen kusrenanøbelø kønrraimba waminchig.

⁴ Øyamay nømbe tru keløbar ureetø ishumburmeran: isua møra misaasun amønamiigwan, nòmui kelan, nòmui uregwan undaguelø kømigwan,

⁵ tab isua møra amønamiigwan, chi kaig marmø chishig amønamiigwan, nòmui yaambu chi maramelan asha marøb purrabelø kømigwan, tab inchibelø kømigwan, nòmui kelø maig chiben treeg melamigwan waminchibelø kønrrai, 'Tiuswei wamwan chi tabig kømøn' chib kaig waminchig kømønrraingue.

⁶ Katø matsørelan chigucha 'øyeeg, øyeeg marøb kømig køn' chib, isua møra amøñibelø kønrrai waminchig.

⁷ Ñi chiyutøgucha tabig mariiløyu nømguen trunun asha kusrenrrai marøb kenamar. Incha ñui kusrenanamigu ñibe kusrenanøppe, maig kusrenanamigwan isa kømø sølwan kusrenanøb, ka indzab marøb lataig kømøtø tab kusrenanøb,

⁸ katø waminchibgucha wamindamgailan waminchimøwei, mu 'øyeeg kalø køn' tamgaig waminchib kusrenanrig. Tru namun tsalø kuin pønrrabeløguen namun møigwandøgucha chi chaguen kaig waminchab kaima, korig misraguen kørørrømisrrai.

⁹ Katø tru karuindiig melabeløbe, nømun karub pera købelø nøm maig karuben, 'chiyutøgucha treeg marøb melamig køn' chib waminchig, karub pera købelø tab kui mørøb purrønrrai marøbelø kønrraimba, katø trigu trigu løtapteelø kømønrraimba,

¹⁰ katø chigøben tsøgøl inchipteelø kømø, masken newan chi isumgaig tabig marøbelø kui asilø kønrraimba, Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tabig kusrenanigwan nøm chi marigutøgucha purø tab kui asig kørørrømisrrai.

¹¹ Kaguende tru Tiuswei ka yandø tab indiibe maya misaamera ashchai kenamisrin køn, tru kaigyugurri webambamig kønrrai.

¹² Inchen tru ka yandø tab indiibe møi ya nam øsig warain kwaløm, isua møra misaasun amønamiig kønrraimba, maig kønrrabigwan tabig sølgandø maramig kønrraimba, Tiuswan maikkucha pesannamø tabig amønamiig kønrraimba kusrenanøbig køn, Tiusweimburab trømbøig kaig maramelanba, chigøben ke trømbøig marøg køtanmaptø marmumigwanbabe yandø elachar kømig kønrrai,

¹³ tru nam isua munig melai mayanguen tabigwan muniirab melappe, Jesucristo tru namu purø nu Tius namun Kaigyugurri Wesrabigwei tørguegwalmabig kenamisramigwan muniirab.

¹⁴ Kagen nøbe nøashib namuyasig kwaig køn, chigurrimbunø purø trømbøigugurri wes-ranrappa, katø kerrigu newan chishelø, nui misag søtømera nuyasiitø kønrrai martrappa, katø tabig maramigwane marmø kømø martrab inchibelø kønrrai.

¹⁵ Ñibe iilan waminchig 'øyeeg, øyeeg marøb kømig køn' chib; 'øyeeg maramibe kalø køn chib; marmøtay' chib. Waminchippe, mu mandamgaig waminchig; ñun mu kaashib kønrrain kømøtøgue.

3

Jesucriston kørebelan mandø amønamiigwan waminchibig

¹ Misagwan ashib karub purrabelan lata, katø chi maramigwan martrai karub purrabelan lata, truilø maig chiben treeg melabelø kønrrai, isunanøb waminchig, chi karuben mørøbelø kønrraimba, chigøben tabig maramigwane martraptø pønrrabelø kønrraimba,

² mugøben katøganun chi kaig waminchimeelø kōnrraimba, kwayam lapteelø kōmøtø, masken tab inchibelø kōnrraimba, maig købash inchimø, mu misaamerandøgucha tabig marøbelø kōnrraimba.

³ Kaguende merrabsrømbe namgucha Tiusweimburabelane larrø chugúi mørmeelø, Tiuswan mørøg kōmui inchibelø, pella amøñibelø, chigurrimbunø trømbøig marøg købiiba kaig mara tab kui mørøb waramibatø srua ambiilø, kaig maramigwangøba isubelø, chigurrin køben katøganun pusrkwai ashib, namun katøganelø larrø tsalø asiilø, katøganelan namgurrin treetøwei tsalø ashib nambe treeg amøñibelø købig ker.

⁴ Inchen Tius namui Kaigyugurri Wesrabigwei tru ka yandø tab indiiba, nui undag købiiba maya misagweyasig yandø kenamisren,

⁵ nam chigøben sølgandø tabig marøbelø kuimba kōmøtø, nøbe lastima asig maig køben, namun kaigyugurri wesraig kōn. Treeg marøppe, srøilø kōnrrai pillmaikkurrimba, Espiritu Santo namun peemayelø kōnrrai srøig yunømarikkurrimba kōn.

⁶ Nøbe Espiritu Santon tøgagømburab tøgagønrriai namuim pala ørig kōn, namui Kaigyugurri Wesrabig Jesucristogurri.

⁷ Nui ka yandø tab inditøga namune chi kaig kōmeelø lataig tabig kōrrømara, ketigwan utōnrrab ureemera kōnrrai kōrrømarig kōn, nam tru managatig øsig kōmigwan tøgagønrurmab isua munig melaig truig maig køben treeg.

⁸ I trendaibe chi isumgaig isig kōmøtø kōn. Inchawei iigwan waminchippe marmø kōmø, treeg martrai waminchig Tiuswan kōrewa pōnrrabeløbe chigøben tabig maramelangøba marøb melønrrib inchai. Kaguende tru iig tabig mariiløbe misagwan truba tabig purugunrrabig kōn.

⁹ Inchen ke ka yandø kwayam lailanba, katø nambe i misaamerainukkurri amrrubelø ker chib wamindiilanba, kangurrin kangurri ke chab kemøriyab katø tru aleguiyam lailanba, maig maramigwan martrai Moisés pøriiløyu, øyeeg chibig kōn chatø ambugurri igurri tru wamindiilanba, treelan tru kuindø mørøb pasrōnrrab kōmø. Øyeebe chi purugunrrabgailø waminchiminguen wamindiilø kōn.

¹⁰ Møikkøben Tiuswei ureemeran nøøøø katøgan sətø marøb uñibigwane 'øyeebe maramig kōmøn' chib kan pamaygatig wama wamincha, wamindigwan mørøg kōmui inchene, yandø treeg mōwane chi asamig kaanrrai tarømisramig kōn.

¹¹ Kaguende øyeeg mōøbe yandø nøasiitø tsabø minchaig, kaig marøbig, nui kaig mariitøgatøwei kaigyu kebeñaig kōn.

Nunashib wamindiilø srabeig

¹² Artemaswan kui, kabe Tíquicon kui ñuimay na ørene, Nicópolisrømay nan ashchab, petø attrab inchunrrig. Kaguende nabe tru pishim pølmerawane trusrø tsunrrab inrrab isur.

¹³ Tru maig maramigwan martrai romasreelai pøriilan ne ashibig kusreb møg, Zenaswanba, Apoloswanba, nømui ambamigwan amrrai, chigucha palab punrrain kōmø, purugunrrig.

¹⁴ Pøø chigøben ke purugumdiig pub arruben treegu purugunrrab, namuieløgucha tabig maramigwane kusreb ambamig kōn, ke chigucha marmeelø kōnrrab kōmøtø.

Wamindiilø srabeig

¹⁵ Mayeeløba naba amøñibeløbe 'tab ka amøñiguh' cha wam øran. Nam lataitøwei nømui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pōnrrøwa namun undaarabelan 'ka amøñiguh' tan chirrunrrig.

Tius nui ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrōnrrun.

Filemón

Pablo Filemónwan pørøb

¹ Na Pablo Cristo Jesúswaimburabelan marøb megaikkurri kailan keeri yau pasrabiibe, namui nuneg Timoteoba misra, ñi nai undaaraig namui maramigu lincha marøb, Filemónwan køben,

² katø namui nuchag Apian køben, trugurri Arquipo tru namui marameløyu, marig kørømisrtrai tranrrab megabigwan køben, katø tru iglesia ñui yau tulundzunabelan køben pørar.

³ Tius namui Møskaimba, Señor Jesucristoba nui ka yandø tab indigwan køben, chi isumgaig tab købigwan køben, ñimun tranrraimab isur.

Jesucristoinuutø pasra tøgagúiba, undag købiiba tøgagúig

⁴ Tiusba waminchippe, chu urastøgucha 'ungwa, ungwa' chibig kur ñun isub.

⁵ Kaguende ñui isubigwan Señor Jesúswainug pasra tøga megaigwanba, katø Tiuswei misaameran ñibe truba undaguig køn taigwanba wammørikkurri.

⁶ Inchawei tru ñui isubigwan Jesucristoinug namba lata tøgagúig, trube truba tabig purugub pasrønrrai Tiuswan miabig kur, tru Cristo Jesúswainug nam chigurribunø purø tabig tøgagúigwan nebua ashchai.

⁷ Kaguende nane truba kasrag køb, truba tab kuig kuig køn, tru ñui undag købikkurri. Kaguende Tiuswei misaamerai manrrømerabe, ñigurri pishindø tab kuig kasraatø pønrrønrrai marin køn, ñi nai nuneg.

Pablo Onésimoyasig purøwaminchib

⁸ Inchawei nabe Cristogurri mu chi chinrraingai, ñi maig maramigwan treegwan martrai karua pasramig tøgagøbendø,

⁹ treeg inchiibgunrriibe tammay undag købiitøga tiusmanda treeg martrurrurriig cha, ñun miawa pasrar, na Pablo, yandø køllig, na mõi ya Cristo Jesúswiwan marøbig kuikkurri kailan keeri yau pasrabig.

¹⁰ Nai nusrkai lataig Onésimoyasig ñui merrab purøwaminchab inchar, na kailan keeri yau pasrøwa, nai unø lataig misra pasrabigweyasig.

¹¹ Onésimobe merrappe chigucha kømíig købig kuig, mømibe ñuyasig lata, nayasig lata, chiyutøgucha ke nø purugub megabig misrin køn.

¹² Incha nabe katøle nune ñuimay ørar, tru nai manrraugurri undaaraigwan.

¹³ Pøs naba kørømisrtrai nune, nabe kørømarømmøø isuig køn, Tiuswei tabig srø wangurri nan merrarrowa keerig pasrøben, ñi purugub megab lataitøwei nan purugub meganrrai.

¹⁴ Inchendo ñimerrig maig tainguen ashmøwatøbe, nabe ke treeg martrab inchimuiig køn. Tru na ñun øyeeg martrunrrig taigwane, ke na ñun treeg maramne indig kømøtø, uyube ñi maig maramdiig køben treeg asha martrai inchar.

¹⁵ Onésimo kan maya yanagatig ñun øyeeg tarømisrøppe, katøle managatig ñi nun yandø tøgagørrømisramig kønrrab kua, øyeeg tarømisrig kuitamab isur.

¹⁶ Mømibe yandø nune karuindiig megabig kui lataig kømøtø, katøguchinguen tøgagømmay tøgagørrunrrig, kan undaaraig nunewan lataikke, nøbe naimbe truba undaaraig køn. Trune ñibe treetøguen kømø, katøguchinguen isua undaaramig køn, nø misag pasraigu lata, Señorweinug pasraigu lata.

¹⁷ Inchawei ñi naba lincha marøbig kuabe, trube, nune nan utab lataig uta tøgagørrunrrig.

¹⁸ Inchippa ñun chigøben kalø mara kuin kui, kabe chigøben ulø misra kuin køb chigøbene, trube, trunun na ashchab, nan ulø payrrunrrig.

¹⁹ Na Pablo naashib nai tasiitøga iigwan pørar: 'Ulø chigúin købene, trube, na purø waramønrrun' chib, ñuimburab ñitøweinguen Tiusweimburabeløyu nan truba nørøø ulø kuigwan truigwanguen chi kebachimøtø.

²⁰ Trube, nai nuneg, ñi Señorgurri øyeeg tabig nayasig marimbe køtan, nai manrrau chi isumø, tab kui pasramig kønrrai Cristoinug.

²¹ Na pørøppe, na maig taigwan møra martraitamab isua pørar, katø na maig taigwandø kømøtø, katøguchinguen tabig martraitamab isuague.

²² Tru kømnetø katø na ñimuisrømay arrua, na chu pua kørømisramigwangucha tamarøb megarrunrrig chinrrab inchar, na ñun ashchab arrumig kønrrai, ñim Tiuswan miab melaig treeg pubene, katøle ñimun ashchab arrumuitamab isua.

Wamindiilø srabeig

²³ Cristo Jesús kurri tru kailan keeri yau naba pasrabig Epafaskucha ñimun 'tab ka amõñiguh' cha øran.

²⁴ Katø Marcos køben, Aristarco køben, Demas køben, Lucas køben nai maramigu maram purugub melabelø, truiløgucha 'tab ka amõñiguh' cha øran.

²⁵ Namui Señor Jesucristoi ka yandø tab indiibe ñimba kønrraimab isur.

Hebreos

Tius Nusrkaingurri wamindig

¹ Merrabsrømbe Tiusbe namui kōlli misaamerane Tius maig karuigwan eshkabeløgurri, mumay kōben, katø katø wamindig kōbig kōn.

² Incha mōi i srabe kwalømmerawane nui Nusrkaingurri namun wamindan. Tru pirōwanba, katø srømbalasrø kerrigu chigurrimbunø kōbigwanbañau Tiusbe nøgurri mara pasrøb, katø nundøwei tru chigurrimbunø pønrrabigwan kerrigu keta, nø ashib tøgagønrrai kørømarig kōbig kōn.

³ Nusrkaimbe Tius maig törguegwalmabig kōben, treetøwei torig törguegwalmabig kōn, chiyutøgucha Tius maig kōben nø treetøweingue. Katø nøbe tru chigurrimbunø pønrrabigwane nui maramburab mari wamdøga trunun nø ashib tōga pasran. Incha nøbe misaamerai kaig mariilan chab chishmarabe, yandø srømbalasrø Tørbilabig Purø Nu Tiuswei kusmaygatø wanrrab wamisrig kōn.

Tiuswei Nusrkaimbe ángelesmera lataguen kōmø, purab nuig kōn

⁴ Pøs øyamay Nusrkaimbe ángelesmera lataguen kōmø, purab nuig misrig kōn, “Tiuswei Nusrkain” cha, wami munchin nø uta tøgagüibe, “ángeles” cha wami munchi lataitøguen kōmø, purab nuig utig kōb lataitøwei.

⁵ Pøs Tiusbe kan mø ángelwan kōben managuen øyeebe chimuig kōn:

“Ñibe nai Nusrkain kōn cha;

nabe mōi ñui Møskai misrar” cha.

Katø mø ángelwangucha øyeege chimuig kōn:

“Nabe nui Møskain kōben,

nøgurrimbe nai Nusrkain kōnrrun” cha.

⁶ Incha Tiusbe nui kandø Nusrkawan yu pirau kebatrai ørøb urasma katø trendaig kōbig kōn:

“Tiuswei ángelesmerabe mayeeløba nun kōriibala tabig wamindamig kōn” cha.

⁷ Inchen tru ángelesmeraimburappe Tiusbe trenchibig kōn:

“Nui ángelesmerane kan isig ichibig latailø kōnrrai maran cha,

katø nuiwan marøb melabelane nag pilabelø latailø kōnrraingue.”

⁸ Trune Tius Møskaimbe tru Nusrkaweimburappe trenchibig kōn:

“Ñi, Tius, ñi ashib karub wamisra waibe

managatig pasrabig pasrøben,

tru tabig sølgandø marøb tøgaweim pørøtsiibe

ñi ashib karub wainug sølgandø marøb waig,

truig kōnrrun cha.

⁹ Sølgandø tabigwane ñibe undaarawa,

kaigwane ashig kōmui indig kōn cha.

Incha treekkurri Tius, tru ñui Tiusbe,

tru ñui linchibelan lataguen kōmø,

purab nuig kōnrrai mara,

ñiue aceite srølig kōn cha

maya nuguen kasraaranrrai.”

¹⁰ Katø Tiusbe Nusrkawan trenchibig kōn:

“Ñi Señorbe srøsrøzhiiø pirøwane

ñi mara pasrig kōben,

srømbalamerabe kerriguba ñui tasiitøga mara

pønrrailø kōn cha.

¹¹ Inchen truiløbe kerriguba chab pinøben,

ñibe wabig wanrrun cha.

Srømbalamerabe kerriguba asru kewagüilø lataitøwei

chab kōlliranrrun cha.

¹² Ñibe tru srømbalamerane kan pala itø tsinigwan welan kitishib lataitøwei kirra,

kewagüilan lataitøwei katøle peemay

srøig yunømartrun cha.

Trune ñibe chu uraskucha yunømarmø,

treetø treetø kōben,

ñi øsig wamig pilamerabe managuen patsønrraamøn” cha.

¹³ Tiusbe mø ángelwan kōben managuen trendaig kaagøn:

“Nai kusrmaygatø wamisr cha,
ñun ashig kòmui inçhib tsalø inçhibelan
ñi ñui srøbmeran truilaim pala nebuna
wamig kònrri pònsramnegatig.”

¹⁴ ¿Angelesmerabe mayamba espíritumera, Tius karuigwan marøb pònrrelø, kaigyugurri wesraig kòmigwan ketig uta tøgagònrrelaban purugub pònrònrri karua øriilø treelø kòmuitarru?

2

Kaigyugurri wesraig tøgga pònrraigwan chinchaindø elatsamig kòmøn

¹ Inchawei treeg købene, nam wamindi mòrigwane mas tab mòramig palan, nam amønaig mayugurri inçhippa pella ambinabgunmab.

² Kaguende Tius ángelesmeragurri wamindikken maig chippe, treeg kònrriin kuig kua, tru maig taigwan mòrøg kòmub itøbunabelanba, mòra marmeeelanba truburø mòra melamigwan maig utamigwan utònrri pònsraig købig kòn.

³ ¿Namun kaigyugurri wesraig yeeg nuig tøgga pònrraigwan nam chinchaindø elacha, amøñabe, trube, nambe tru mòra melamigugurrimbe, mandø incha wegòrrònrriab? Kaguende kaigyugurri wesraig kòmig purø nuigwane Señor Jesús nøashib nòmerrig eshkaben, trugurrimbe tru nø wamindigwan mòrøbelø, truigwane ‘øyeeg kòn’ cha, namun eshkaig købig kòn.

⁴ Katø Tiusbe nø pasrain kui ashchai mariiløtøgaba, kwaara asha kònrri mariiløtøgaba, maramburab mariiløtøgaba, Espíritu Santogurri peg, peg marøbelø kònrri nun maig tranamdiig køben pirisha keta traniitøgaba, tru wamindigwan Tiusbe treeg kuin kui ashchai kenamarøb pasraig kòn.

Jesucristo kòn nam kaigyugurri webamba pònrriamibe

⁵ Nam mòr tru waminçhib amrruigwan, waramig katøgga tru wendøsrø srøig attrabigwane ángelesmera nòm karub tøgagònrri, Tiusbe treeg marig kòmøn.

⁶ Treeg kòmøtø, kanbaløsrø Tiuswei wamwan pøriguma mòikkòsrøn Tiuswan trencha payig kòn:

“¿Misaabe ñuimbe chi kònrriab køh cha,
ñi ya isunrraimbe?

¿Ka mòwandø ñi truba isua ashib attraimbe,
nøbe chi køh cha?

⁷ Pøs kan maya yanagatiitø ángelesmera lataitøguen kòmø,
mòwane katøguchindø lamig kònrri mara,

nune maya nuguen tabig indiitøgaba,
purø tab indiitøgaba,

treetøgga corona petsøsrøb lataig purø nuig kònrri marig kòn cha.

⁸ Incha kerriguba nui srøb umbu pònsraig kòn” cha.

Incha kerriguba nui srøb umbu pònsrøppe, Tiusbe chiwan kòrrømara kòmøtø, kerriguba nø ashchai pònsraig kòn. Treeg kuingucha, mòr yambatøbe kerrigubabe mòg nø ashib tøgagòmuiin kui aser.

⁹ Inchendø Jesúswane, kan maya yanatø ángelesmera lataguen kòmø, katøguchindø lamig kònrri marin kui aser, Tius tru ka yandø tab indikkurri mayeelayasig kwamigwan maig kuig mòrøb pasramig kònrri. Møimbe tru nø kwaikkurri tørguegwalmabiitøgaba, purø tab indiitøgaba, treetøgga kan corona petsøsrøb lataig marig kòn.

¹⁰ Pøs tru chigurrimbunø pònrraigwan marøb, katø truilan nuyasiitøwei pònrònrri marøb inçhib Tiusbe nui ureemeran truba nòrrøwan nui tørguegwalmabiisrømay pera ippe, Tiusbe tru Jesucristo nòmerrig nòmun kaigyugurri pera webibigwan tru chine kaig indinab pureb megaitøgga chi palømiig newanig kònrri maramig, Tiusbe søl kui asig kòn.

¹¹ Kaguende Cristo tru Tiusweindø kònrri tarømarøbig lata, katø Tiusweindø kònrri tarømariilø lata, mayeeløba kan Mòskaweyeløtø kòn. Inchawei treekkurri Jesúsbe nòmune, “nai nunelø” cha, wamamig chi kørig kuim pasrømøn.

¹² Tiuswei wamwan pøriguma Cristobe Tius Mòskawan trenchibig kòn:

“Ñui munchiwan nabe nai nunelan wamindamònrriin cha.

Incha ñuielø tulundzuna kuinug mayanguen tabig waminçhib cantamònrriin” cha.

¹³ Katø Cristobe treekkucha chibig kòn:

“Nabe ke Tiuswandø isua pasramònrriin” cha.

Incha katø trendaig kòn:

“Tius nan trani ureemeraba nabe yu pasrar” cha.

¹⁴ Pøs ureemerama asr tōgar, animbar kuig kōbene, Jesucristogucha treeg asrtōwei tōgaig kōrrōmisrig kōn, nō kwaitōga tru kwamig kōnrai nugwaimandzig mu chindamgaig marōb pasrabigwan pinishib,

¹⁵ katō nōmui øsig amōnaigu chu urastōgucha tru kwamigwan kōrig kuindø, kōrig kuindø melabelan truyugurri wesrailø kōnrai marōb inchab.

¹⁶ Pøs nōbe purugumma, ángesmeran purugumøtø, tru Abrahamweinukkurri amrrub misaameran purugun.

¹⁷ Inchawei treekkurri chiyutōgucha nui nunelø Tiuswei misamera lataitōwein kōmig kuig kōn, kan maya Sacerdotesmeran Nø karub Sacerdote lastima ashibig kōmigwanba, katō Tiuswei merrab maig maramigwan elachimø marōb pasrabig kōmigwanba, treeg kōnrrab, incha tru maya misagwei kaig mariilan chi ulø payamig kōmōnrai kweetsigwan tranrrab.

¹⁸ Pøs chiyugøben kebenøsrkōnrrab indinab nōtōweinguen yeeg chine kaig indinab megabikkurri, chiyugøben kegōrrōnrai indinab melabelan purugumig nōbe maramburab marōbig kōn.

3

Jesucristobe Moisés lataitōguen kōmø, mas nuig kōn

¹ Inchawei treeg kōbene, ñim, nai nunelø, Tiusweindø tarōmariilø, nō srōmbalasrōngurri wamigwan ñimgucha lata tōgagōnrai wamiiløbe, Jesúsuan, Tius tru Nøashib Karua Ørig, katō tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote tab isua asay, tru nam nun kōrewa pōnrrer taigu truyutø pōnraigwan.

² Pøs Jesúsbe nun wesra pasrōbig Tiuswan kerriguba maig taigwan mōra marig kōn, Tiuswei misag israelitasweimbura Moisés kerriguba chi maramelan elachimø, marōb pasrab lataitōweingue.

³ Inchendø Jesúsbe purabguen tab indig kōn, Moisés lataguen kōmø, kan ya marōbigwan mas tab indig kōn, tru yawan lataguen kōmø.

⁴ Pøs chi yatōgucha pasrappe, mugøben marigweim pasrainrrun. Inchendø lutōgurri chiwandōgucha mara pōnsrōbiibe, Tius kōn.

⁵ Pøs Moisésbe maramigu marōb megabig kōppe, israelitasmera Tiuswei misagweimbura kerriguba chi maramelan elachimø, marōb pasraig kōbig kōn. Incha wendøsrø Tius wamindig kōnrrabigwan nōbe kenamarōbig kōn.

⁶ Trune Cristobe, nō Nusrkain kua, Tiuswei yau chi maramelan elachimø marōb pasran, kerriguan nō ashib. Inchen tru yabe namdøwein ker, treetōgucha nam kullaaramø mur pōnrramigwanba, nam truba tab kui mōrøb isua munig melaigwanba elachimø, nam tōga pōnrrabig pōnrrøwabe kōnrrun.

Tiuswei ureemerabe israb purramig tōgar kōn

⁷ Inchawei Tiuswei wamwan pōrigu Espíritu Santobe øyeeg taig kōn:

“Ñim mōin kwaløm Tius maig taigwan mōrabe,

⁸ mōrøg kōmui inchib ñimui manrrōmeran mur marmøtay cha,

tru mu misag warab waraimønug Tius maig taigwan ñim mōrøg kōmub namig inchib kurrab uras,

Tiuswan ke chinchibig kōtashchab inchib lataitōwei,

⁹ tru ñimui merrabsrø kōlli misamera nan truyu ke chinchibig kōtashchab lataig inchib namisainug,

tru cuarenta años ørøba na yeeg chigøben mariilan ashatōgucha.

¹⁰ Inchawei treekkurri tru uras misaameran nan namig kōben,

na trendaig kōbig kōn: ‘Nōmui manrraube chu uraskucha ka pellatø, pellatø pōnrrabelø kua,

nai maymeran ashmeelø kuig kōn’ cha.

¹¹ Inchawei nabe nōmun namig kōben,

¡katø! treeg kōnrrun cha, trendaig kuig kōn:

‘Isramig na tōgagūinug nōmbe managuen kebamrraamøn’ ” cha.

¹² ¡Au, nai nunelø, ashiptø kuy! Ñimui utu mōikkøben Tiuswan kōremø kaig manrrø tōgaig kua, Øsig Wab Tiuswan tarōmisrøb megabgunmab.

¹³ Masken treeg kōmøtø, kangurrin kangurri øyamay meløgun chib kwalømmørig puruguyay, Tiuswei wamwan pōrigu tru “Mōin Kwaløm kōn” taig truiq pasrøbenbatø, pøs kaig maramibe ñimun truba tabig asønaben, ñim mōitōgucha larrø mōrmig misra pasrømønrrappe.

¹⁴ Kaguende Cristoba namgucha tōgatø melamigwan tōga pōnrrer, treetōgucha tru srøtø ke truyu isua pōnraigwan srabegatig tōga pōnrrøwabe kōnrrun.

¹⁵ Inchawei Tiuswei wamwan pōriguma trendan:

“Ñim mōin kwaløm Tiuswei wamwan mōrabe,

ñimui manrrømeran mur marmøtay cha,

Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunab uras lataitøwei.”

¹⁶ ¿Inchen tru Tiuswei wamwan mørendø, Tius maig taigwan mørøg kømub itøbunabeløbe mumera kuig køh? ¿Moisés tru Egipto piraugurri mayeelan pera webarrig, truilø kømuitarru?

¹⁷ ¿Inchen tru cuarenta años ørøba Tiusbe numeranrre tab kømui waig køh? ¿Tru kaig marøbelø mu misag warab waraimøsrø kwabelø, truilørre namisaig kømuitarru?

¹⁸ Incha Tiusbe tru isramig nø tøga wainug, “¡Katø! kebamrraamøn” cha. Trenchippe, pøs ¿mumeran kui trenchinrrab kø? Pøs tru mørmeelan nømunwein kuig køn.

¹⁹ Inchawei nømbe kebamrrab kaimaig kuin kui aser, kaguende kørenrrab inchimeelø kuikkurri.

4

¹ Pøs treeg købene, tru isramig Tius nø tøgagúinug nam kebambamigwan tøgagønrrun cha tranrrab misra kørrømisrig pasrøbenbatø, trunune purø isuptø tøga amønamiig køn, inchippa ñim møikkøben kebamubgunmab.

² Kaguende tru misag warab waraimøsrø mørøg kømui inchibelan lataitøwei namungucha Tiuswei tabig srø wamwan wammørsrøkaig købig køn. Inchendø tru wamwan nøm wamindi møriibe chiweingucha chi purugumuig køn, kaguende tru mørøbeløbe isubigwan Tiusweinug pasra mørmuikkurri.

³ Inchendø tru nam kørebelaimbeguende tru isramig Tius nø tøgagúinug kebambubwei indamønrrun. Incha kua, Tiusbe trendaig køn:

“Nabe namig køben, ¡katø! treeg kønrrun cha,

trendaig kuig køn cha:

‘Isramig na tøgagúinuube nømbe managuen kebamrraamøn’” cha,

nui chi marmeløbe pirøwan chi købigwanbañau chab mara, tru isramigwane tru urasrøngurri pasrig kuindøgucha.

⁴ Pøs Tiuswei wamwan pørigu kanbaløsrø tru kwalømmerra siete nemisrøbigweimbura b trendaig køn:

“Nui chi marmelan chab mara, kwalømmerra siete nemisren Tiusbe isrig køn” cha.

⁵ Mira chab trendainuuma katø trenchibig køn:

“Isramig na tøgagúinuube nømbe managuen kebamrraamøn” cha.

⁶ Inchen truilø kømøtø, katøganeløbe katøgucha isramig tru nø tøgagúinug kebambamig palab melan. Tru tab wamwan tru srøsrø nømunnerrig wammørsrøkaibeløbe møra marmeelø kuikkurri kebammuig køn.

⁷ Incha treekkurri Moisés tsub uraskurri yandø yeeg yana purøguchen, Tiusbe katøle katøgan srøig “Møin Kwaløm” cha pasrig køn. Tiusbe Davidgurri øyeeg taig køn cha, tru mirawei na chab trendaim pala:

“Møin kwaløm ñim Tiuswei wamwan mørabe,

mørøg kømui inchib ñimui manrrømeran

mur marmøtay” cha.

⁸ Kaguende Josué tru israelitasmeran Canaan pirausrø pera kebya, Tiuswei tru isramigwan tranig købig kuig kuimbe, trube, Tiusbe Josué uñib uras mas wendøsrø tru isramig Tius tøga waig katøgan kwalømigwan waminchimbusruig kuinrrun.

⁹ Inchawei treeg købene, tru kwalømmerra siete nemisren, Tius tru isrin kwaløm lataitøwei isramig nui misaameraimbe katøgucha truiibe ka pasran.

¹⁰ Kaguende isramig Tius nø tøgagúinug møitøgucha kebibibe nui chi marmelan israb wamisran, Tius nui chi marmelan chab mara israb wamisrøb lataitøwei.

¹¹ Inchawei treeg købene, isramig Tius nø tøgagúinug kebamrrab tranrrørrab inchigun, inchippa møikkøben tru mørmeelø marigwan asha, treegwandøwei marøb pønrrøwa, tru isramig kebamamigwan kaimamønrrai.

¹² Pøs kaguende Tiuswei wambe øsiguig kømba, ka pasrømø, marøb pasrabig kømba, treeg køn. Kan espada pinrrøba katsig lataitøguen kømø, purø trøsrig lataikke, namui møsiba, namui espirituba pønrraisrøngatig kebibig køn; namui asru kønabimørig, tsutsigu tutanumerasrønguen kelarrabgue. Incha chitø isua tøgagúilanba, katø manrrau chitø, chitø martrab isua tøgagúilanba tørgandø kelarrab kenamara pønrsøbig køn.

¹³ Chigurrimbunø kerrigu mara pønrsailø pønrrabiibe Tiuswei merrappe chigucha søriibe pønrrømøn. Treeg kømøtø, tru nam chigøben mariin eshka b pønrramig Tiuswein kabyube chitøgucha kuragutsiilø tørguelarrø kena pønrran.

Jesucristo, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote

¹⁴ Pøs treeg købene, Jesús Tiuswei Nusrkai, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote tru srømbalameranguen puraibig namuyasig purøwaminchibigwan nam tøgaguen pønrraig køppe, tru nam nuimburabigwan kørewa pønrrer taigu, truyutø tarømisrtrab kømø, meløgun.

¹⁵ Pøs namui tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdotebe nam kullaguelø kuigwan namun lastima ashibig køn. Kaguende namun lataitøwei chiyugøben kebenøsrkønrrab indinab megaig købig kua. Inchendø nøbe managuen kaig marmuig køn.

¹⁶ Inchawei treeg købene, Tius nø ka yandø tab inchib wainug chi korig isumøtø kemallgun, tru nø namun lastima asigwan nebua tøgagønrrappa, katø nam chigøben ke palaig meløben tru nui ka yandø tab indiitøga purugumdiig kui asiilø kønrrappa.

5

¹ Mø sacerdotetøgucha maya sacerdotemeran nø karub sacerdate yu piraugwane møguelai utugurri wesrawa pasrig køn, Tiusweimburabeløyu misagweimburø nø marøb pasrønrrai, Tiuswan keta tranøb, katø misaamerai kaig mariilaimburø animal kweecha tranøb, treeg martrai.

² Inchen tru sacerdatebe mayeelø lataitøwei chine nebuinabig kullaguig kuig køppe, chugúi mørmeelø pella amøñibelan maig købash kømø, tab inchun.

³ Incha nøgucha treetøwei kullaguig kuikkurri animal kweecha Tiuswan tranamig købig køn, misaamerai kaig mariilaimburøtø kømøtø, tru kaig mariilø nuimburabigweiwan chigucha.

⁴ Pøs øyeeg purø nuig tabig indig sacerdate kømigwane mugøben ka yandø nøasiitøbe tøgagønrraamøn, treeg kømøtø, tru Aarón latawei Tius wamitøwei trunune tøgagønrrun.

⁵ Katø treetøwei Cristogucha tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub Sacerdote kønrrab nøasiitø purø nuig mismøtø, nøbe Tius øyeeg chibigweinukkuringuen utig køn:

“Ñibe nai Nusrkain køben,

møin kwaløm nabe ñui Møskai misrar” chibigwan.

⁶ Katø katøganbaløsrøngucha Tiuswei wamwan pørigu nøbe Criston trendaig køn:

“Ñibeguende managatigwei sacerdate køn cha,

Melquisedec maig køben, treetøweingue.”

⁷ Cristobe yu pirau nø uñippatø Tiusba waminchib kappin kørørogøb, isuig trashib truba miabig køn, Tius tru kwamigugurri wesramø kømø, wesrabigwan. Inchen nune Tiusbe mørig kuig køn, maig taigwan nø køriibala mørøbig kuikkurri.

⁸ Cristo ya Tiuswei Nusrkain købenguen, chine, chine nebuinab purayaigu maig karuigwan møramig købig kuin kui tregwan kusreig køn.

⁹ Incha kerrigu newanig misrabe, tru mayeelø nun mørøbelaimbe managatigwei kaigyugurri wesraig kømigwane nøgurrin kønrrai, treeg misra pasramisrig køn.

¹⁰ Inchen Tiusbe nune maya sacerdotemeran nø karub sacerdate kønrrai wesrawa pasrig købig køn, tru Melquisedec maig køben treetøweingue.

Isubigwan Jesucristoinug pasra tøgagúigwan elachib melønrrab kømø, isuptø tøgaguy

¹¹ Pøs øyeegweimburab wamindamibe truba truba nu tøgaguer. Inchendø ñimun ni kan mandø chaguen øyeeg køn tamgailø køn, pøs ñim chi taig møramigwane purø tsøndailø kuikkurri.

¹² Pøs ñim kusreb melaibe yeeg yanaguen køben, ashene, ñimbe manawei kusrenanøbeløgen kønrrapteelø købendø, katøgucha ñimbe Tiuswei wamwan srøsrø mandø pølbasa kusrenanigwan katøle mõikkøben trunundøwei srøig kusrenanamig palain køn. Ñimbe palain køppe, tranrrø mamig kømøtø, katøgucha pitsøbe palain køn.

¹³ Inchen mõitøgucha pitsøtø muchibiibe katøgucha tru sølgandø tabig maram wamwane ni mandø kuinguen mørtrab kaimabig køn, katøgucha unzøhig lataig srø kua.

¹⁴ Inchen tru tranrrø mamibe tru Tiusweimburabigu yandø ne nørørawarwein køn, tru chi maramigwan yandø trendø mara ashibelø tru tabigwanba, kaigwanba maig kuigwan tab chigúi mørøbelai.

6

¹ Inchawei ke ne nørøramnegatig ambubig amgun, tru Cristoimburabig ke srøsrø pølbasa kusrenanig købelane nøørø wemalsrøppa pønsra. Incha tru pølbasa kusrenaniilø: tru kaig marmønrrab isua møramigwanba, kwamigumay srua inrrabig kaig mariilan elachib amruigwanba, isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigwanba, treeg kusrenanigutø katøle truiwandøwein kusreptø warømugun,

² katø pitøga chishmarøb kømeeelan kusrenanigwanba, Tiuswei ureemeraim pala tasiimeran estsaramigwanba, kwabelø katøle øsiiramigwanba, kaig marimburø tru managatig maig kønrrabigwan kørøramamigwanba, katøle truilandøweih, truilandøwei waminchib.

³ Pøs Tius treeg kōnrrain kōbene, trube, nōrrōram maywan amrrab inchab.

⁴ Kaguende yandø tru Tiuswei tōtrawa tōr mariiļ, srōmbalasarōngurri ketigwan tab kui mōrōb utarmera, katō Espīritu Santoiwan utarmera,

⁵ katō Tiuswei wamyu tabigwanba, tru wendōsrō attrabigu maramburab marōbelō truilanba nōmbe purō tab kui mōrōb inchibelō kōbendō,

⁶ Criston kerriguan wendōbasra katōle kōrrōbene, nōmune katōyuube nōmui kaig mariilan isua nōra, Tiusweimay lllanrrai indamibe kaimamdiig kōn, kaguende nōmdōwei Tiuswei Nusrkawan katōle kurusu mesrōb lataig maramba, misaamera nune kan chigucha kōmīg kui lataig inchib ka indzatō mōrtrai maramba inchibelō kua.

⁷ Kaguende sre puimōrig tru pirō sre piwan muchibiima tru kwallib melabelai tab kōnrrai mamig tusrchig kōnrrai tranene, Tiusbe tru pirōzhigwane mayanguen tab inchun.

⁸ Inchen kal tusrmerabah, ka kaig kaubatō misrōb pirō tru ellmarig chi misrmībe, ke kaig puindō mōrtrabig kōn. Incha yandō srabebe parrig kōnrrun.

⁹ Pøs nambe ōyamay wamindindōgucha, nai undaarailō, ñimuiiburappe mas tabig munig pasran kui nambe asha pōnrrer, tru kaigyugurri wesraig pōnrrabigugurri arrubig.

¹⁰ Pøs kaguende Tiusbe kalō marōptiig kōmōtō, sōlgandō tabig kōppe, ñim chigōben marigwan pesannanrrab kōmōwei, katō nui munchiwan ñim undaatōga kenamarigwan pesannanrrab kōmōwein kōn, Tiuswei misaameran ñim purugua, katōgucha purugubig purugub kuimba.

¹¹ Ñim mōitōgucha maig marōb melaigwan srabegatig treetō treetō kenamarōb melaimbe-mab isuer, tru ñim Cristoba tōrguegwalmabigu purrōnrrab isua munig melaigwan ke treeg kōnnegatikke.

¹² Pøs nambe ñimun pōiļ misrtrain kōmōtō, tru nōmui isubigwan Jesucristoinug pasra tōgagūitōgaba, tammay melabig melaitōgaba Tius tru tranrrab kōrrōmisrigwan utab pōnrrabelō lataitōwein kōnrrai inder.

Tius tranrrab misrig chi isumgaig

¹³ Kaguende Tius tru Abrahamwan 'ōyeeg martrab' cha kōrrōmisrōb urasma, katōgan mas nuigwei merrab 'jkatō! marmō kōmō, nabe maramōnrrun' cha, trendamdiig mu katōgan kaabene, pøs Tiusbe nōasiitōwei pasramisra,

¹⁴ trendaig kōbig kōn: "Isa kōmō, cierton nabe ñun mayanguen tabig kōnrrai marōb, katō ñuinukkurri maya nu misag larrōbichib kōnrrai maramōnrrun" cha.

¹⁵ Inchen Abrahambe tammay muniirabig muniirab megawa, Tius tru tranrrab misrigwan utig kōbig kōn.

¹⁶ Pøs mōguelōbe nōm lataguen kōmō, mas nuigwei merrab pōnrramisrabe, martrai indigwan 'jkatō! marmō kōmō, nabe maramōnrrun' chib pōnrrabelō kōn. Inchen tru nuigwei merrab nōm trenchib pōnrraigwane nōm trenchib pōnrraitōwei treeg marig kōrrōmisrtrai marōbig kōn, yandō mas wamindamikkaikke.

¹⁷ Inchawei tru tranrrab kōrrōmisrigwan ketig utōnrrabelan Tiusbe nui isuiwane yunōmartrab wamīg kuin kui ashchai tōrgandō kenamartrappe, nōbe, 'jkatō! marmō kōmō, nabe maramōnrrun' cha kōrrōmisriitōga treeg kōnrrai mara pasrig kōn.

¹⁸ Inchawei iig tru pabalōwane chinchaguen yunōmaramgaig, tru tranrrab kōrrōmisriitōgaba, tru 'jkatō! marmō kōmō, nabe maramōnrrun' taitōgaba marig kua, Tiusbe chincha isōnrraamōn. Treeg kōbene, nambe kullaaramō, mas mur pōnrrōnrrab inchigun, tru Cristoba tōrguegwalmabigu purramigwan nam isua munig melamig namui merrab pasrabigwan ke tab tōga pōnrramisra, Tius purōmisrōb wainug nam kemendōnrrab lulōbelōbe.

¹⁹ Iig tru tōrguegwalmabiisrō purramigwan isub munig melaibe kan ancla piumbu ellgwawa barcon merrarrab pasrabig lataitōwei namui mōsiizhigwan yandō chi isumikkaig treeg pasrōnrrai merrarrabigwan tōgaguer. Tru muniirab melaibe, tru "Kerriguba Tiusweindiig Kōnrrain" cha pasrinug tru tab llensuzhig kelarrab megai wendausrōngatig kebya pasran,

²⁰ tru yandō managatigweyasig, tru Melquisedec maig kōben treetōwei Jesūsbe Maya Sacerdotesmeran Nō Karub Sacerdote misra, tru namuyasig may kura trarrōb nōmerrig kebyaisrō.

7

Melquisedec tru sacerdote

¹ Iig tru Melquisedecbe tru Salem ciudayu rey kōb, Tius Mayeclaim Pala Pasrabigwei sacerdote kuig kōn. Incha Abraham tru kwayabyu reymeran nō kanawa arruben, truike katōnrrab webya, Abrahamwan 'mayanguen tab kōnrrun' chibig kōn.

² Inchen Abrahamgucha tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun tranøbig køn. Tru Melquisedec munchibe: “Tabig sølgandø marøb rey køn” cha wamig køn. Katø nõbe Salem ciudayu rey kuig kua, tru Salem chippe: “Ambumay imay tab kønrai marøbig køn” chibig kua, nõbe: “Chi isumgaig tab kønrai maramigwan tøga rey køn” cha treeg munchigucha wamig købig køn.

³ Melquisedecbe møskai usringawei, kølli misaamerai munchi pøra wariiløyu pørig kawei, nõ kal-laigwan wamindig kawei, katø kwaigwan wamindig kawayig køn. Kan managatigwei sacerdote købig kønrrabig kua, nõbe Tiuswei Nusrkai maig køben, treeg lataitøwein køn.

⁴ Pøs ñimguen isua asay, Melquisedecbe purø nuig køptø, tru namui merrabsrø kølli misag Abrahamgwen tru kwayabyu kanawa chitø srua arrigwan cienyu diez wesrawa, nun tranig købig køn.

⁵ Pøs tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe treeg kønrrain købig køn, tru Leviwei misagugurri amrrubelø sacerdotes kømigwan utabelaimbe tru cienyu diez wesraigwan israelitasmeran utamig, tru nõmui nunelandøwei, truiløbe Abrahamwei misagugurrindøwei amrrubelø kuindøgucha.

⁶ Inchendø Melquisedecbe Leviwei misagugurri arrumiikken, Abraham Tiusweyasig cienyu diez wesruigwan uta, Abraham Tius tru ‘øyeelø maramønrrun’ cha kørrømisriilan uta tøgagwanguen tru Melquisedecbe ‘mayanguen tab kønrrun’ cha trendaig køn.

⁷ Pøs kan muguen treeg kømøn tamgaig køn, tru ‘mayanguen tab kønrrun’ cha, trenchibiibe, tru ‘mayanguen tab kønrrun’ tainabig lata kømø, mas nuig kui.

⁸ Tru Leviweinnukkurri amrrub sacerdotesmeraimburappe, tru cienyu diez wesruigwan utabeløbe møguelø ka pinønrrabeløtø køben, trune tru utabig Melquisedecweimburappe, Tiuswei wamyube ka øsig wabig kui lataig, treeg waminchibig køn.

⁹ Pøs, øyeekken isumdiig kørre, tru Levi tru cienyu diez wesruilan nõ utabig købenguen, tru cienyu diez wesruilan Melquisedecwan Abrahamgurri tru Levi mu kaabenbatøsrøwei traniiibe, tru Levi nõguen trani lataig købig kuin kui tru Melquisedecwan.

¹⁰ Pøs kaguende tru Melquisedec Abrahamwan katønrrab webarrub urasbe, Levi tru srøig kurrønrrabiibe nui kølli misag Abrahamwei asrugurri attrab srø købig køn.

¹¹ Inchawei misaamera Tiusba newan tabelø kømigwan tru levitas sacerdotesmera Tiusweimburabigu marøb pønrraitøga nebua tøgagømig kønrrai marig kuig kumbe, trube, chiwei sacerdote katøgan, tru Melquisedec maig køben, treeg tøgagømig srøig palømbusrinrrun, tru Aarøngurri amrrub sacerdotesmerayugurri arruaig kømig. (Pøs tru israelitasmerayasig maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru levitasmera Tiusweiw marøb pønrraigugurri arrubig købig kuindøgucha).

¹² Kaguende tru sacerdotesmera truyugurri amrrubelan yunømarene, trube, tru maig maramigwan martrai karuigwangucha srøig katøgan peemaytø yunømaramig køn.

¹³ Pøs tru Tiuswei wamyu Cristo øyeelan wamindinabiibe tru Leviwei misag sötømerayugurrin kømøtø, katøgan misag sötøyuig køben, tru misagugurrimbe muguen trunune tru altaryube marøb pasrømuig køn.

¹⁴ Kaguende trendø asig køn, namui Señor Jesucristobe Judáwei misag sötømerayugurrin kal-lawa arrig kui. Tru misaameraimburappe sacerdotesmera kønrrun cha Moisésbe treebe chigucha waminchimuig køn.

¹⁵ Inchen iibe mas tørgandø asamdiikken køn, tru sacerdote katøgan kenamisrøbig, Cristobe, tru Melquisedec lataitøwein kui.

¹⁶ Truibe tru nõ sacerdote kømigwan tøgagøppe, tru karua pøra pasrig, ‘ø misaamerainukkurri arrubiibe sacerdote kønrrun’ cha, trendaitøga kømøtø, tru maramburab marig øsig kømig mana pinønrrabig kømlitøga kuig køn.

¹⁷ Kaguende nuimburappe Tiuswei wamyu øyeegwein chibig køn:

“Ñibe managatig sacerdote køn cha,

Melquisedec maig køben, treetøweingue.”

¹⁸ Pøs tru maig maramigwan martrai pasrig merrabsriibe misaameran tabelø kønrai chi martrabgawei, chi purugunrrabgaweyig køben, yandø menda mara pasrøppa, kagøbashiptindig køn,

¹⁹ kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe chiwangucha newanig kønrai marmuig kua. Inchendø mømibe nam isua munig melamig katøgan mas tabig tøgagwan Tius namun tranen, truikkurri nambe nun kemaler.

Jesúsuan Maya Sacerdotemeran Nø Karub Sacerdote kønrai wamig

²⁰ Inchen iigwan treeg kønrai marøppe, ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ cha, Tius trendaitøga marig køn. Inchen merrabsrø katøgan sacerdotesmerane ‘jkatø! marmø kømø, nabe maramønrrun’ cha, trendaitøga kømøtø, mariilø købig køn.

²¹ Trune Jesúswane sacerdote kónrrai neera wannóppe, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taitøga treeg mara wannig køn, tru øyeeg chib uras:

"Señor Tiusbe '¡katø! marmø kømø,
nabe maramønrrun' cha,

Tius nø treeg isuigwane yunømarig kónrraamøn cha:

'Ñibe managatigwei sacerdote køn' " chib.

²² Incha øyeeg taikkurri, tru srøsrø acuerdo lataig kømøtø, mas purab tabig marigwan treeg kónrrai, Jesús nø purøbasamisrig køn.

²³ Pøs tru merrab katøgan sacerdoesmerabe nørø nemisrøb ambubig køn, kaguende nømuimbe tru nøm marøb amrruigwan chu uraskatig marøbig marøb purrømøtø kwamig kuikkurri.

²⁴ Trune Jesúsbe managatig øsig wabig køppe, tru sacerdoesmera marøb amrruigwan nøbe managatig marøbig marøb wamig tøgagøn.

²⁵ Inchawei treekkurri katø nøgurri Tiusweimay kemallibelane nøbe managatigwei kaigyugurri wesrabig køn, kaguende nøbe nømuimburab purøwaminchib managatig øsig wabikkurri.

²⁶ Kaguende Maya Sacerdoesmeran Nø Karub Sacerdote nambe øyeegweim palai melaig kuig køn, newan tabig kui asig, chigucha kaig marig chigaig, newan chishchig, kaig marøbelainukkurri tarømarig, purø pala srømbalamerasrønguen puraya wanrrai kusruig.

²⁷ Tru katøganelø maya sacerdoesmeran nøm karub sacerdoesmera pønrrabeløbe møitøgucha nømui kaig mariilaimburabigwanmerrig trana, trugurrimbe tru maya misagweyasig kaig marimburo kwalømmørig animalmera kweecha, Tiuswan tranøb pasramig, nøm lata Cristobe treeg maramig palain kømøn; kaguende nøbe nøasiitøwei tranøppe, kan pijitø managatigweyasig tranig køn.

²⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru maya sacerdoesmeran nøm karub sacerdoesmerane møguelø newan tabig kømeeelan neera purrønniilø køben, trune tru Moisés pørigwei wendau arrubig, Tius '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' taig wambe, newan tabig kónrrai kørørø mari Nusrkawan managatigweyasig neera wannig køn.

8

Jesús namuyasig tru Maya Sacerdoesmeran Nø Karub Sacerdote

¹ Tru nam mõi waminchib amrruppe, øyeeg chibrrø amrruer: Maya Sacerdoesmeran Nø Karub Sacerdoten nambe tøgaguer cha, tru srømbalasrø Tørbilabig Tius Purø Nuig wainug kusrmaygatø wamisrøbigwan,

² tru santuario, tru ciertonig mu møg kusrua pasrig carpa ya kømøtø, Tius nø kusrua pasrigu marøb pasrabigwan.

³ Kaguende tru maya sacerdoesmeran nø karub sacerdotēbe møitøgucha Tiuswan ketiilø tranøb, animalmera kweecha tranøb indamig købig køben, tru sacerdote, Cristogucha chigøben tranamig købig køn.

⁴ Nø yu pirau unimbe, sacerdoteguen kømubsruinrrun. Kaguende Tiuswan ketamelan tru maig maramigwan Moisés pørigu maig tailan treeg marøb sacerdoesmerabe købguen indan.

⁵ Inchen tru sacerdoesmera nøm marøb pønrrainuube tru srømbalasrø maig kuigwan øyeeg lataitøwein kuitamab asamibah, ka øyeeg kuitamab isumibatø køn. Moisés yandø tru Tiuswei carpa ya tabzhigwan pølbaserab inchib megabenma, Tiusbe trendaig køn: ¡Au! Tru tunbalasrø maig martrai eshkaigwan trunun asha maramig køn cha, kerriguba treezhigweingue.

⁶ Inchen Jesúsbe sacerdoesmera marøb amrruig mas purø tabigwan nebuin køn. Kaguende tru purab nuig tranrrab misriilø purab nørreeløygurri wesrawa, pønrrai tru srø acuerdo Jesúsbe misaamerai nø pasramisra marøb pasran.

⁷ Pøs tru srøsrø acuerdo Tius marig chi maramigwan newan martraptiig kuig kuimbe, truigwan kørørømara, katøgan srøig mara tøgagømig palømubsruinrrun.

⁸ Inchendø Tiusbe nui misag kalø mariilø køn tamig wetørrawa, trendaig købig køn:

"Señor Tiusbe trendan cha: Kwalømmøra attrun cha,

Israelwei misaameraba, Judawei misaameraba,

na nømbe katøgan srøig acuerdo maramig.

⁹ Tru Egipto piraugurri nømun kwalyu kemøra wesrunrab kwaløm,

tru na nømui møskaløba acuerdo marig lataig kømøtø maramønrrun cha.

Kaguende truiløma na acuerdo marigu pønrrømuikkurri,

nabe nømune isua ashmuptindig køn" cha,

Señorbe trendaig køn.

10 “Pøs na Israelwei misaameraba acuerdo maramibe
iig kòn cha, tru kwalømmerawangurrimbunøbe,
Señorbe trendan cha.

Na maig martrai karua pønrsrailene
nømui isuילוy na pønrsrøb,
na nømui manrrømerayu pørøb inchen,
nagurri nømuimbe Tius køben,
nømgurrimbe naimbe nai misaamera kønrrun cha.

11 Mugucha chi kusrenanamig palømønrrun
nui mendaigwan lata,

nui nunewan lata: ‘Señorwan nebua ash’ chib,
kaguende mutøgucha nane nebua ashchun,
chigucha kømøzhikkurrimbunø mas nuikkatikke.

12 Kaguende nabe nøm sølgandø tabig marøb amrrumuilan lastima tøgagøb,
katø nømui kaig mariilan katøle isua wanrrab kømøwein kur” cha.

13 Inchawei iig tru srø acuerdon, “srøizhig” cha wamappe, tru srøtø marig købigwane,
“køllig kòn” cha trendan. Inchen yandø tru køllirab tru patsab arrubiibe yandø ke pinamitø
palab arrun.

9

Srømbalasrø santuariobe yu pirauig lataig kømøn

1 Pøs trube, tru srøtø acuerdo mariibe Tiuswan køriibala tabig waminchib mandø
maramelan nøørø wesruigwanba, katø tru pirau Tiuswei carpa ya tabzhigwanba
waminchibig treeg tøgag købig kòn.

2 Tru carpa yabe øyeeg marig købig kòn: tru umbu kebilyutø, tru “Tiusweindiig Kønrrain”
tain kwartuyube, kandileruba, mishatsiiba, Tiusweyasiitø tarømarim pirrimeraba tøgag.

3 Inchen tru katøgan tab llensuzhig mesraig wendau trusrømbe, tru “Kerriguwan
Tiusweindiig Kønrrain” tain kwartu wamig, truig pasrabig kòn.

4 Inchen tru umbube incienso parri altar orotøga mariiba, tru acuerdo mara kørømarin
caja kerriguba orotøga pinøbulig truiba pønrrabig kòn. Inchen tru cajayube tru køtsø orotøga
marigu tru mamig maná taigwan pusriiba, Aarønwei pørøtsig tru ishiizhig weguchibig
købiiba, katø Tius tru acuerdo marigwan pørig tøgag tru tambal sruuzheelø køben tøgag
treeg pasrabig kòn.

5 Inchen tru caja palabe querubinmera Tiuswei tru tørguegwalmabig pasrai asamig treeg
pønrrabelø kòn, tru israelitasmera kaig mariilan Tius nø ulø payiimig kønrrai marinug
nømui kwaldzariimeran trubalawan larzøbicha. Kerrigu øyeelane mømibe lutøgurrimbe
wamindamgaig kòn.

6 Mira maig taig tru øyamay tamara pasrabe, sacerdotesmerabe Tiusweimburabelan
maramigwan martrab katø katø kebambubelø kòn, tru “Tiusweindiig Kønrrain” cha marin
kwartuyu kebambubyutøbe.

7 Trune tru umbusrø tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyube
pilayutø kebyamig kòn, tru maya sacerdotesmeran nø karub sacerdote nøtø aningaig
kømøtø, ani srua, trutøga nuyasiitøwei tranamiba, katø chugúi mørmøwa misaamera kaig
mariilaimburø tranamibague.

8 Incha Espiritu Santobe namune øyamay kuitamab isumig tør maran, tru santuario
srøtiig ka pasrøbenbatøbe, tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha pasrinuumay misag
umbusrø kebambam maybe kuriimig srø kòn cha.

9 Iig øyeeg marig pasrabiibe tru møi øyan kwalømwei øyan kønrrabig kòn cha eshkanrrabig
kuig kòn, Tiuswan tru keta tranøb, katø animal kweecha Tiuswan tranøb, øyamay nun
køriibala tabig waminchib marøbelane nømui isub kebachib pasrabigwan newan chish
martrab kaimabig kuin kui ashchai.

10 Tru mamimeran, mutsamelan, pitøga peemay peemay chish maramelan tru øyeelø
karua pønrsrailøbe asru ka palaweindiig købig kua, srøig mandø maramigwan mara pasram-
negatiitø kuig kòn.

Cristo nø kwaitøga purab nuig marig

11 Inchen tru chinetø purø tabig pønrrabigwei Cristo, tru Maya Sacerdotesmeran Nø Karub
Sacerdote arruppe, tru merrab carpa ya lata kømø, purø nuig, trurrigu newan tabigu
kebyaig kòn, mu taska marig, yu pirauig kømfigu.

12 Nøbe tru “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” cha marin kwartuyu kebppe, kan pijitø
managatigweyasig kebyaig kòn, møg cabramerai aniwana srua kømøwei, toro-ureemerai

aniwan srua kòmøweingue. Treeg kòmøtø, nui anindøgatøwei kebya, øyamay nuielø kønrrai misagwan managatig kaigyugurri wesrabig køn.

¹³ Tru møg cabrameraï aniwan kui, tru toro-ureemeraï aniwan kui, ishug waara-unøzhigwan parri usrøwan kui, tru chish misramigweimburab Moisés maig martrai pørigwan trumay treeg chish misrmeelaim pala trunun wiitikken, tru nømui asru pala chish kørømisrtraima treeg marøbig kuibe

¹⁴ treetøguen kòmøtø jtru Espiritu Santo managatig pasrabig, truiukurri Cristo Tiuswei merrab newan chishchig nøashib tranøbigwei animbe namui isub kebachib pasrabigu kaig mariiø kwamyumay srua ibig pønrrabigwan chishmarmønrraitarru, nam Øsig Wab Tiusweyasig marøb pønrramig kønrrai!

Møimbe øyeeq martrab cha wamindig srøig

¹⁵ Inchawei øyeekkurri Jesucristobe tru srø acuerdo marigwan misagweimburø tru purøbasramisra marøbiibe nø køn, tru keta tranrrab misrig managatigweyigwan tru wamiiløbe utønrrai, tru merrab srøsrø acuerdo marigu pønrrøwa, tru nø kwaikkurri kaig mariiøyu melabelan nuielø kønrrai wesranrrab.

¹⁶ Pøs møikkøben kan testamento marigweimburabma, truigwan marøbig kwan cha kilgamerayu yandø treeg eshkabendøwei truyu pøriibe maig taig treeg pub attrun.

¹⁷ Inchawei yandø tru testamento mara kørømariibe trunun mara kørømarøbig kwabendøwei tru pøriibe maig taig treeg pub attrun, tru kwamøwatø kòmøtø.

¹⁸ Pøs tru srøsrø marig acuerdoguen anindøga treeg kønrrai mara kørømarig køn, aningaig marig kønrrab kòmøtø.

¹⁹ Inchawei Moisésma tru maig maramigwan martrai maig karua pønrrailan trumørig tru maya misaameran waminchib chab eshkawabe, toro-ureemeraï aniwanba, møg cabrameraï aniwanba, piba lindisha, trugurrimbe hisopo tusrchiiba, pigø isiizhiibamara, tru lindisaitøga tru maig martrai pørig kilga welan kirrigwanba, katø nui maya misaameranba itøtsurøb,

²⁰ trenchibig køn: "I anin køn cha, tru acuerdo marigwan yandø treeg marig kørømisrtrai marøbiibe, ñim martrai Tius nø karua pasrig."

²¹ Incha katø treetøwei tru carpa yawan lata, Tiusweimburab marøb pønrraigu nøm chigøben marøb lutøgurri srua pønrrailan lata, tru anindøga itø tsurøbig køn.

²² Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe kerrigu lutauba anindøga chish marig kønrrain kua, chi ani lusha kømíbe tru kaig marigwan ulø paymø, ka kørømarig kømibe kaagøn.

Cristo kwawa traniibe kaig marigwan kerrabig køn

²³ Inchawei iilø, tru srømbalærø pønrrabelø lataig asønabelanma animal kweecha trani anindøga chish maramig palaig kuibe, trune tru srømbalærøngue trendø truyu pønrrabelane tru purab nuig tabig kweecha keta traniiløtøga chish mariiø kømig kuig køn, tru animal kweecha keta trani lataitøguen kømø.

²⁴ Kaguende Cristobe tru santuario ciertonig maig køben møguelø ka tre lataig asønabig mara pasrinuutø kebimøtø, nøbe srømbalærøngue kebyaig køn, møi ya namuyasig Tiuswei merrab purøwaminchib wanrrab.

²⁵ Tru maya sacerdotesperan nø karub sacerdote yu pirauibe pilayu kan pijitø tru "Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain" cha marin kwartuyu ani nuin kømfigwan tranrrab srua kebiben, trune Cristobe katø katø nøasiitø tranrrab kòmøtø kebyaig køn.

²⁶ Incha Cristo tru sacerdotespera lataitøwei maramig kui kuimbe, tru pirowan mara pasrinukurrimbunø katø katø kwamig nebuksruig kuinrrun. Incha møi ya kerriguwan srabe kwalømmerawan nøbe kan pijitø managatigwei kenamisrin køn, tru nøashib kwaitøga kaig mariilan patsøga pasrtrab.

²⁷ Misaamerane kan pijitø kwamig kønrrai mara pasrig køn. Inchen tru wendaube yandø maig kønrrabigwan asha kørømarig kømig, truig attrun.

²⁸ Katø treetøwei Cristogucha kwappe, nø purøbasramisra kan pijitø kweetsig kwaig køn, truba nu misagwei kaig mariilan nø kerranrrab. Incha katøle arruppe, chigøben kaig mariilan nø niirrab kòmøtø, nø arrumigwan truba truba munig melabelane kaigyugurri wesranrrab attrab køn.

10

Maig maramigwan martrai Moisés pøriibe newan marmuig

¹ Tru maig maramigwan martrai Moisés pøriibe tru wendøsrø ciertonig attrabigwan øyeeq kuitamab asamig ka tre lataig asønabiitø kuig køn, ke truiløbe kømuidøgucha. Incha øyeekkurri chu urastøgucha katø pilamørig, pilamørig animal kweecha traniilø trutø trutø

marøb melaitøgabe newan tabelø kønrraimbe managuen treeg martrab kaimabig køn, tru Tiuswan tabig waminchib øyamay mariiløtøga kemallibelane.

² Inchawei øyeeg mariitøga tru newan tabelø kønrrai marøbig kui kuimbe, tru kweecha tranamelan øyangatiitø tranøbsruig kuinrrun. Pøs tru øyamay Tiuswan køriibala tabig waminchibelø tru nømui kaig mariilan kan pijitø kerriguweyasig chish mariilø kui kuimbe, trube, tru kaig marigwan tøga pønrrermab isub pønrramig chigagøbsruig kuinrrun.

³ Inchendø tru animalmera kweecha pilayu pilayu tranøb kuiløbe kaig marigwan katøgucha tøgar kermab isungarubig køn.

⁴ Kaguende toro-ureemerai animba, møg cabramerai animbabe tru kaig mariilan chi kerranrrab kaimabig køn.

Cristo nø kwaitøga kanmaytø newanig marig

⁵ Inchawei Cristo yu pirau arruabe, Tiuswan trenchibig køn:

“Ñibe ketig traniilan lata, kweecha traniilan lata utag kømui indig køn cha.

Inchendø kan asr tøgagønrrai, ñibe nayasig tamarig køn cha.

⁶ Parra keta traniilanba, kaig mariilaimburø traniilanba chigucha chi tabig asønamuig køn cha.

⁷ Inchen nabe ñun trendaig køn cha:

‘Nabe yu pasrar cha, nai Tius, ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab, tru libroyu naimburab maig pørig pasrøben, treeg.’”

⁸ Tru srøtø yu wendau chibgunrrig: “Ñibe kweecha traniilan lata, ketig traniilan lata, parra keta traniilan lata, kaig mariilaimburø traniilan lata utag kømui inchib, ñune chigucha chi tabig asønamuig køn” cha, (tru øyeelan traniiløbe tru maig maramigwan martrai Moisés pørig maig køben treeg traniilø kuingucha).

⁹ Inchabe katø trendaig køn: “Nabe yu pasrar cha, ñi maig maramig palai waben, na trunun martrab”. Tru animal kweecha tranøb kuig merrabsriigwane Tiusbe tarømara pasrig køn, Cristo kwaitøga tru wendau srøig arrubigwan mara pasrtrab.

¹⁰ Tius tru maig kønrrain køben treegu nambe nuindø kønrrai tarømariilø ker, Jesucristo nui asrwan keta trana, treeg marikkurri, tru kan pijitø managatigweyasig kwaitøga.

¹¹ Chi sacerdotetøgucha kwalømmørig, kwalømmørig Tiusweimburabelan marøb pasrappe, kweecha traniilø katø, katø, treetøweih, treetøwein tranøbig køn, tru kaig mariilan managuen kerranrrabgailan.

¹² Trune Jesucristobe kaig mariilaimburø nø kwawa, kan pijitø managatigweyasig nui asrwan trana, Tiuswei kusrmaygatømay wamisrig køn.

¹³ Incha trugurrimbunøbe nui ashig kømui inchibelan nui srøbmeran truilm pala nebuna wamig kønrrai Tius treeg marnegatig, truigwan muniirab wan.

¹⁴ Kaguende Cristobe kan pijitø keta traniitøgatø managatigwei newan tabelø marig køn tru Tiusweindø kønrrai tarømariilane.

¹⁵ Katø Espiritu Santogucha ‘treeg køn’ cha namun truigweimburab eshkawabe, øyeemerrig chibig køn:

¹⁶ Señorbe trendan cha:

“Tru na nømbe acuerdo maramibe iig køn cha:

Tru kwalømmewangurrimbe na maig martrai karua pønrrailane nømui manrrømerayu pønrrøb,

nømui isuiløyu trunun na pørøb indamønrrun” cha.

¹⁷ Incha katøgucha trenchibig køn:

“Nømui kaig mariilanba, larrø trømbøig mariilanba nabe managuen katøle isub wanrrab kømur” cha.

¹⁸ Inchawei ilan yandø chi ulø payamig kømig kørømarene, tru ka i mariilaimburøbe keta tranamig yandø chi palømøn.

Tiusweimay kemallgun

¹⁹ Inchawei, nai nunelø, santuario marinug srømbalasrø Señor Jesúswei aningurri chigucha chi kørig isumø kebambamig tøgaguer,

²⁰ srø may tru managatig øsig køm maywan, tru tab llensuzhig kelarrab mesraiwan nø namuyasig kura trarrøb kebyaiwan. Tru tab llensuzhiibe nui asr køn.

²¹ Inchawei kan sacerdote purø nuig Tiuswei misaameran kerriguwan nø ashib pasrabig nam tøgar kuig køppe,

²² nambe namui manrraube chi sora kōmō kandō isub Tiuswan kemallgun, isubigwan Cristoinug pasrigwan chi kōrmō tōga, kaig isub kebachib pasrabig tōga manrrōmeran chishmartrab anindōga itōtsura, chish pizhiitōga namui asrwan chish marague.

²³ Tru nam munig melaigwan treeg kōrewa tōgagūigwane tab tōga pōnrrōgun, ambumay imay srua aminab kōmōtō, kaguende tranamigwan Tius tranrrab misra kōrrōmisrōbiibe maig taigwan tranmō kōmō, tranōbig kōn.

²⁴ Inchawei kanikkurri kanikkurri puruguyamigwan isua asiyagun, undag kōbigwan tōgagōmig kōnrrai martrappa, chigōben tabig maramig kōnrrai martrappa.

²⁵ Nambe kanbalatō linchib Tiusweiwan marōb tulundzunamigwane elachimugun, tru mōilōgōben amrrug kōmub elachib kebambubelō latawei. Treeg inchimōtō, kangurri kangurri oiyamay melōgun chib puruguyagun tru Cristo Arrum kwalōm yandō pub arri ashabe, masken traatō melab.

²⁶ Pōs Cristoimburab tru newan ciertonig maig kuigwan nam nebua asigwan utappe, utōbendō, kaigwan ke ka marōg kōppa marōb uñene, tru kaig mariilaimburō chiwan kweecha Tiuswan keta tranōptamibe yandō chigagōb.

²⁷ Treeg kōmōtō, tru kōrig kōmdiig maig kōnrrabigwan Tius asha marinab pōnrramiba, katō tru Tiuswan ashig kōmui inchibelōbe nag purō trōmbōig naarabiitōga pinisailō kōmiba, treegwandō muniirab pōnrran.

²⁸ Tru maig maramigwan martrai Moisés karua pasrigwan mōrmō, kaashibigwanma pailō kui, pōnelō kui 'kalō maran' chibelō werrubene, chigucha lastima asiimig truiibe kwamig kōbig kōn.

²⁹ Inchawei Tiuswei Nusrkawan chi kōmīg kui lataig itōbunab, katō tru acuerdo marigwan Tiusweindō kōnrrai nōmun tarōmarōb aniwan larrō trōmbōig kui lataig mara tōgagōb, tru ka yandō tab inchib Espiritun tsalō wamamba inchibigwane kan treetōguen kōmō, purō trōmbōig mōra meganrrai marōbwei inchimōnrraitarru.

³⁰ Kaguende nambe oyeeg chib Tiuswan ashibelō ker: "Kaig marōbigwan mōra meganrrai maramigwane na maramig kōben, truburō pagarwane na pagaramōnrrun" chibigwan. Katō treekkucha taig kōn: "Nui misagwan maig maramigwan asha kōrrōmarōppe, Señor nō asha kōrrōmartrun" cha.

³¹ Ōsig wab Tiuswei tasku kebenamibe si, jpurō trōmbōig kōrig kōmdiig kōn!

³² Ōnimuen tru merrab kwalōmmerasriigwan katōle isumbala, Cristoi tru srō wam tabig Ōnimun kebilōbengurrimbunō, kwayamigu lataitōwei purō trōmbōig nebuinab, isui pōnrramig arruben, tru uras Ōnimbe ka melaig kōbigwan.

³³ Ōnimune kanmaymerawane maya misaamerai merrab indza asamig chine marinab, kaig indinab, katōganelan katō oyeetōwei marōb srua kōben, Ōnigucha treegutōwei tōga puraambub lincha pōnrrabelō kōn.

³⁴ Katō kailan keeri yau pōnrrabelō lastima isuim pōnrrōbene, Ōnimbe Ōnimun kui lataitōwei isub, Ōnigui chi tōgagūilan kerrailō melamig nebuingucha, treegu kasraatō ka melab inchibelō kōn, kaguende mas purō tabig mana patsōnrrabig kōmīgwan tōgar kermab isua Ōnimbe asha melabelō kuikkurri.

³⁵ Inchawei Ōnim ke Tiusweinuutō kemenda pōnrraigwane elachippa amrrab kōmō, kaguende truiibe purō nuig tabig utamig kōnrrabigwan tōgaig kōn.

³⁶ Pōs Ōnimbe chi isumō tammay melabig melay, Tius maig maramig palai waben trunun Ōnim chab marikkurrimbe, nō tranrrab misra kōrrōmisrigwan utamig kōnrrai.

³⁷ Kaguende Tiuswei wamwan pōrigube trenchibig kōn, pōs kan maya yanazhigutō, "tru atrabiibe attrun cha. Chi srarrōnrraamōn cha.

³⁸ Inchendō tru sōlgandō tabig naimbe

nui isubigwan nainuutō pasra tōgagūikkurri ōsig uñchun cha.

Inchen nō kōriimata wendōmay yabe,

trube, nōbe nane tab kui wanrrai martraamōn" cha.

³⁹ Inchendō nambe tru pinisailō kōnrrab kōriimata tru wendōmay ambupteelōgucha kōmōtō, isubigwan Cristoinuutō pasra tōgarmera kaigyurri wesrailō, truilō ker.

11

Merrab misaamera nōmui isubigwan Tiusweinuutō pasra tōgagūig

¹ Pōs isubigwan Tiusweinug pasra tōgagūibe tru munig melaigwan ke treeg kōnrraitamab isua pōnrramig kōb, katō nam chi asiimigwan chabguen ke asha lataig pōnrraig, treeg kōn.

² Pōs isubigwan Tiusweinug pasra tōgagūikkurri namui merrabsrō misaamerabe Tius nōmun tabig wamindinabelō kōn.

³ Pøs isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri kerrigu chi købigwane Tius nui wamdøga mara pasrig købig kuin kui wetøgørra pønrrer. Inchawei kaptøga asiibe chi asiimígugurri mara pasrig køn.

⁴ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Abelbe animal kweecha Tiuswan purø tabig tranig køn, Cain trani lataitøguen kømø. Abel nui isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri nøbe sølgandø marøb møg køn cha Tius wamindinabig køn, tru nø keta tranigwan Tius kashmø utab uras. Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Abelbe kwaig mu kaabendø, katøgucha nøbe wamindan.

⁵ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Enocwane yu piraugurri Tius srua iben, nøbe tru kwab tamigwane maig købig kui mørmuig køn. Incha nune wetørranrab kaimaig købig køn, kaguende Tius srua yaig kua. Pøs nun srua yaig kømøwatø, nøbe wamindinabig køn, Tiuswan tab kui wanrrai marøb møg køn cha.

⁶ Inchawei isubigwan Tiusweinug pasra tøgagømøwabe, Tiuswane ni chinchaguen tab kui mørtrai maramgaig køn. Kaguende Tiusweimay møikkøben kemallibiibe, Tiusbe øsig wabig kuin kui køreb, katø nun labelane nøbe tranamigwan tranøb inchibig kuin kui køreb indamig køn.

⁷ Isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Noéma chi asiimíg attrabigwan isua kønrrai Tius eshkabenma, nun truba køriitøga arcan marøbig køn, nui yaelø kwamø, øsig webamrrai. Noébe tru øyeeg mariitøga pirau maya misagwan kailøgurri Tius møra pønrranrrai mariilø købash cha kørrømara, chi kaig kømíg lataig Tius tabig kørrømarig kømigwan nøbe utig køn, tru isubigwan nuinug pasra tøgagúigugurri arrubigwan.

⁸ Abrahamma isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri tru ketigwan wendø utam-srømay webya inrrai wamøben, nøbe møra, webya yaig købig køn, chumay yam kuinguen mørmbendø.

⁹ Nøbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri nuin kønrrai tru tranrrab misrim pirau Abrahambe ka peesrøngurri arruatø lataig, kan peg pirau lataitø tsuig købig køn, nun keta tranigwandøwei utabelø tru Isaacha, Jacobpa, truilø lataitøwei kan carpa yamerayu.

¹⁰ Kaguende Abrahambe tru ciuda katsigwan niga pasrønrrabig tøgagig tru srømbalassriigwan muniirabig købig kua. Inchen tru ciuda maig kønrrabigwan treegwei unaasha wesrab, truigwan marøb inchibiibe, Tius nø køn.

¹¹ Abrahambe nøbe yandø maya køllig kuatøgucha isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri nøtiig latawei chish kømigwan utig købig køn unø møskain kønrrab, (Sarabe ureg tøgagønrrab kaimabig kuindøgucha), kaguende tru tranrrab misrøbig Tiusbe tru tranrrab misrigwane tranmø kømø, tranrrab kui, Abrahambe treeg isua tøga pasraig kua.

¹² Inchawei tru unø tøgagømigweimburappe yandø kwaig lataig kuig, tru kan møweinukkurrindø uremera srøig larrøbichib mendappe, nu køptø srømbalassø estrellamera lataig, pi menda pisrum lataig købig køn, mu nebua mundzamgaig.

¹³ Inchen i misaamerabe mayeeløba isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúigutø amønaig køn nømui kwam kwalømgatig. Tius tru nømun tranrrab misra kørrømisriilane utømuindøgucha, Tius tranrrab misrig nuisrø pønrrabelan yabsrøngurrindø ke kan asha lataig kasraarabelø køn, 'nambe srømbalassreelø, peesreelø kua, yu piraube ka petøweindø warer' chib, tørgandø trenchib waminchib.

¹⁴ Inchen øyamay waminchibeløbe tru katøgan pirø nømuin kønrrabigwan lab ambuløbe kui, nømbe tørgandø asamig kenamaran.

¹⁵ Pøs tru nøm werrua amrrun pirøwan isub pønrraig kui kuimbe, katøle trusrømaytøwei llirawa ambimbe, ka ambamdiig købsruinrrun.

¹⁶ Inchendø nømbe treeg marmøtø, waramig katøgan pirø mas purø tabigwan tøgagønrrab isub pønrraig køn, truipe tru srømbalassriigwan. Treekkurri Tiusbe chi kørig kuin kømøn 'nømui Tius køn' taig kømig, pøs nøbe nømuigasig kan ciuda tamarig kua.

¹⁷ Abrahambe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Tius Abrahamwan maig inchibig køtashchab marenma, nøbe Isaacwan tranig køn. Tius tru 'tranrrumøn' cha kørrømisriilan utabig, tru Abrahambe, nui kandø nusrkai Isaacwan Tiuswan yandø ke kweecha tranamitø palabig køn

¹⁸ Abrahamwane: "Tru ñuinukkurri amrrub misaamerane Isaackurrin kønrrabelø køn" cha, Tiusbe øyeeg taig købig kuindøgucha.

¹⁹ Kaguende Abrahambe isua pasrabig køn, Tiusbe kwallai utugurringuen katøle kus-rumig maramburab marøbig kui. Pøs kwallai utugurri katøle øsiiraig lataig kui mara Isaacwane treeg utig køn.

²⁰ Isaacbe isubigwan Tiusweinug pasra tøgagúikkurri Jacobwanba, Esaúwanba nømunne mayanguen tabig pub attrai marig køn tru wendøsrø attrabigwan.

²¹ Jacobma isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri yandø kwanrrab wawa, Joséwei uregwan kanun kanun mayanguen tabig nebunrrai mara, nui pøtønain tsigwan pøtønawa pasramisra, Tiuswan køriibala tabig waminchibig køn.

²² Joséma isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri yandø kwamig lutaurab arruben, israelitasmera mayeeløba Egiptogurri wendøsrø webambamigwan wamincha, nui tsutsi-imeran mandø indamigwan eshkab karua pasrig køn.

²³ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri Moiséswei møskaløma Moiséswane larrø tab unøzhig kui asha, pøn pøl ørøba nun søra tógagúig køn, tru Faraón Egipto pirau rey tru kwetchai karua pasrigwan chi køriimatømøtø.

²⁴ Moisésma isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri yandø kølig misrabe, tru Faraónwei nimbarswei nusrkain køn cha wamig kømigwan kaasig køn.

²⁵ Moisésbe Tiuswei misaameraba larrø kaig indinab megamigwan isuig køn, tru kaig mariløyu tab kui mørøb kan maya yanagatiitø kasraarabgunrriibe.

²⁶ Wendøsrø attrabig Cristoyasig chine trømbøig waminab megaibe, egipciosmera chig-urrimburø tógagúilan kerrigu tógagúí lataikken kømø, purø nuig kui isua pasrabig køn, kaguende nøbe tru wendøsrø truburø ketig utamigwan, trunun ashib pasrabig kua.

²⁷ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri Moisésbe Egipto piraugurri webyaig køn, rey maya namikkølig waingucha. Inchen trunun kørmøtø, nøbe webya inrrab kandø isua pasraig køn, kaguende tru kaptøgabe nebua asiimø Tiuswan yandø ke asha lataikken pasraig køppe.

²⁸ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri tru Pascua Fiesta taigwan mara, katø tru yaskappalamerawan aniwan srølig køn, tru kwangarub ángel israelitasmerai mayor nusrkalane kweechimønrrai.

²⁹ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri israelitasmerabe Mar Rojoyu kan trendø puryu lataig larraambig køn. Inchen egipciosmeragucha larramrrab inchen, pi katøle itøgasrøben, chab kwaig køn.

³⁰ Israelitasmera isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri tru Jericó ciuda pøtøgatan sruubirøbanrimerabe chab kegørrig køn, nøm tru pøtøgatanwan kwalømmerna siete nemisramne lliraben.

³¹ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuma, tru mørømø misaameraba kanbalatø nøgucha kwamuig køn, kaguende tru pailø israelitasmera maisrøn køtashchab nilø ashchab amrrubelan tab wamab utikkurri.

³² ¿Masbe chiwan waminchab køh? Pøs nane Gedeónweimburab køben, Baracweimburab køben, Sansónweimburab køben, Jeptéweimburab køben, Davidweimburab køben, Samuelweimburab køben, katø Tius maig karuigwan eshkabelaimburab køben wamindamikken nebumøtan.

³³ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri katøganelø nøm ashib karub tógagúigwan nøm kanab, tabig sølgandø maig maramigwan marøb, Tius tranrrab misra kørrømisriilan nebua utab, leónmerai triimeran kasrøb indig køn.

³⁴ Nag kørig kømdiig naarabelan naaramønrrai kweechib, espadatøga kweetsiilø kømigugurri wegørra ambul, truburab chi marrrab kaimabelø købig kuig chisheelø misrøb, katø kwayabyugucha kwayamburab kwayabelø misra, peg pirausrøngurri amrrub suldaumerane luløsrkøb inchibelø køn.

³⁵ Isubigwan Tiusweinug pasra tógagúikkurri ishumburmera nømui kwabelan katøle øsiiraniilø utabelø kuig køn. Inchen møiløbe kwamnegatig purø trømbøig marøb srua kuinabelø køn, elatchab indingucha, elatchamamøtø, kaguende nømbe katøle øsiirawa srømbalasrø purø tabigwan nebunrrab isubelø kua.

³⁶ Inchen katøganeløbe kaig marøb indza ashib srua kuinab, ichabetinab, cadenastøga lusrinab, kailan keeri yau merrarrawa keerinab melabelø køn.

³⁷ Inchen kaneløbe sruutøga peta kweetsinab, serruchotøga sølbinab para kweetsinab, espadatøga kweetsinab, amburab iburab ubisha kaluschibah cabra kaluschibatø kewar amøñibelø køn, larrø waachamera kømig nebuilø, isubiitø kappinbalatø amønamiq nebuilø, katø larrø kaig indinab melamig nebuilø.

³⁸ Øyeeg tab misaameran yu pirau misaamera nømun tógagømibe nømbe purø nu palabelø købig køn. Nømbe mu misag warab waraimøsrø, nørrø tunmerawansrø chu pumgúinguen mørmeelø amøñibelø køn, nørrø srug yaambumerasrø, lendegørrab pirørrabmerasrø, øyeesrø kebamba warab.

³⁹ Inchen nømbe isubigwan Tiusweinuutø pasra tógagúigube tabig wamindiilø købendø, tru Tius tranrrab misra kørrømisriilane møikkucha tranig utømuiq køn.

⁴⁰ Kaguende Tiusbe nømui lata kømø, namuyasiibe purø tabig tógagúig kua, tru nømbe namba kanbalatø misratøwei tru newan tabig kønrrai indig kuig køn.

12

Maramga murelø amrruben, chi isumø, namgucha mur pønrramig

¹ Inchawei øyeeg købene, tru isubigwan Tiusweinug pasra tøgargøbelø nørrø køptø kan wafi lataig namuim pøtøgatan namun ashib purrabelan namgucha tøgagúig køppe, namun chiguen tab ambamgaig chigøben kwatsiiranøbelanba, tru kaig marøbig namun iløsrkøptø iløsrkønrrai marøb pasrabigwanba webetøgun. Incha tru nam luløb ambamig Tius namui merrab may trarrig tsubig nam tøga pønrraiwan maikkucha kørromismø, luløbig lugun,

² namui kaptøgabe Jesúswan ashib, tru nømerrig treegwan pera marøb, katø tru namui isubigwan nuinug pasra tøgagúigwan newanig kønrrai marøb inchibigwan. Pøs Jesúsbe nø pumsrø kasrag kømndig pasrabigwan asha pasraikkurri kurussyu mesraig kweetsig kwamigwan awentawa, tru korig marinab pasramigwan chi trunun isua ashmøtø, truyu puraya, Tius wamisra wainug kusrmaygatømay wamisrig køn.

³ Incha tru kaig marøb misaamera Jesúswan chine kaig maren, treegu ka awentab purayaigwan, trunun ñimguen isuy, ñim chi muraaramøwei, chi kaima kørromismøwei indamig kønrrai.

⁴ Pøs tru kaig mariiba ñim kwayab melaigu, ñimbe katøgucha ñimui aniwan lusamnegati-ibe mara pønrrømøn.

⁵ ¿Tius nui ureg kuimba tab wamdøga waminchib purugúigwan ñimbe yandø pe-sannabguen inda chindah?

“Nai nusrkai, ñi mur pasram kusrenrrai Señor ñun murelan kusrennene,

kagatørre inditamab treeg isua tøgagømøwei,

Señor ñun isua mørtraí marene,

truyutø kørromismøwei indamig køn.

⁶ Kaguende tru nui undaaraigwane

Señorbe nune mur pasram kusrenrrai kusrennøb,

mundøgucha nui nusrkain kuitamab isua tøgagúigwane

nøbe kalø marigwan ølmartrab murba tranøbig køn” cha, trenchibig køn.

⁷ Maramga murig latailø Señor ñun maringaruigwane mur pasram kusrenrrai kusren-rrrab inditamab isua awentau. Kaguende Tiusbe ñimune nui nusrkain kuimba øyeeg maran. ¿Kan nusrkawan møskai mur pasram kusrenrrai kusrenniimíg mu treeg nusrkai kø chinderah?

⁸ Inchen tru kanelø mayeelø mur pønrram kusrenrrai kusrenniilø latawei ñimun kusren-niimeelø kuisruandøbe, trube, Tiuswei trag nusrkalø kømøtø, ka menda ureemera kuin kønrrun.

⁹ Inchagucha namma yu pirau namui møskalø namun mur pasram kusrenrrai kusrennøbelø nambe tøgargø kua, truulanma maig købash inchimøtø, tab inchib tøgagøbelø kuibe, ¿tru namui espritumerai Møskai Tiuswane treetøguen kømø, masken maig taigwan tru kuindø mørøb meløwa, øsig kømigwan tøgagømig kømønrraitarru?

¹⁰ Namui møskaløma nam mur pønrram kusrenrrai nømbe kan maya yanagatiitø namun kusrenanøb tøgagøbelø købig køn, nømun maig maramdiig køben, treeg. Trune Tiusbe nam mur pønrram kusrenrrai kusrennøppe namunguen tab kønrrai maran, nø newan tabig kuigwan namgucha tøgagønrrai.

¹¹ Tru mur pønrram kusrenrrai murigwan kusrenanene, ke kan tru urastøbe chiguen chi kasrag kømndig kømøtø, mur kui mørøb pasramibe købig køn. Inchendø tru øyawan kusrenaninab puraambubelaimbe tsøndatøbe sølgandø tabig amønamiba, chi isumgaig tab amønamiba tøgagø arrubig køn.

Tius wamindigwan kaasamibe korig kømndig køn

¹² Inchawei ñimui kwalmera kullaarailan chishmisrrai kønøgøb, ñimui tømmera itønapeelan katøle mur misrrai maray.

¹³ Katø ñim tab punab ambamig kønrrai putur maymeran ølmaray, tru ñimui kørriindi srøb wetunshimø, tammisrrai.

¹⁴ Ñimbe maya misaameraba ambugurri igurri lata tab kømigwanba, katø Tiusweyasiitø tarømisra tabig amønamiigwanba martrab inchib kuy. Kaguende Tiusweyasiitø tarømisra tabig amønimøwabe, muguen Señorwane ashchaamøn.

¹⁵ Ñimbe purø tab isua ashib amønay Tiuswei tru ka yandø tab indigwan ñim møikkøben wendøbasrøb pønrrabgunmab, inchippa ñim møigwan køben kan møb srølgølig lataig kal-lawa nurab ya, truiig pesriig iløsrkønrrai maren, misag purø nuwan tru kaitøga mindisailø kømønrrai.

¹⁶ Mugucha møg lata ishug lata trømbøbig marøb uñchab kømøwei, kabe Tiusweimburabig-wane chigucha kømui lataig inchibig kømøwein kuy, tru Esaú latawei. Truima kan mamig nindagweindø kan mayor nusrkai maig tøgagømigwan yanig køn.

¹⁷ Kaguende ñimbe yandø asiinrrun, Esaúbe mas wendøbe tru mayanguen tab indig kónrrai keta tranigwan katøle mōskawan utōnrrab inchen, nune yandø ka taig kōbigwan. Tru mayanguen tab indig kónrrai tranigwan tōgagōnrrab kappin kōrrōgōb lawa, yandø treeg kónrrai chab marigwane ni chinchaguen lliskamgaig kuig kōn.

¹⁸ Pōs ñimbe, israelitasma Sinaí Tunyu kemalla pōnrrab latawei, kan nu tun katōramdiigu nagurōmera naarabig tōgaigu kemalla kōmōwei, kabe lōstiig, tru purō trōmbō lōstiigu kemalla kōmōwei, kabe kōrig kōmdiig isig ichibigu kemalla kōmōwein kōn.

¹⁹ Katō ñimbe tru trompeta mur wanrrōbigu kemalla kōmōwei, kan wam wamindiilan mōrtrab kemallmōwei indig kōn. Inchen tru wam wamindiilan mōrōbelōma: “Tiusmanda yandø waminna” chibelō kōn,

²⁰ kaguende yandø mas awentawa pōnrramgaig kōben, Tius tru øyeg karua pasren: “Kan animaldōguen tru tunwan kebachibiibe sruutōga peta kweetsig kōnrrabig kōn cha” trenchiben.

²¹ Inchen tru treeg pureb pasrabiibe purō trōmbōig kōrig kōmdiig kōben, Moisésbe trenchibig kōn: “Kwaarōsraig kōrig kōbiitō ke itōnab pasrar” cha.

²² Ñimbe treegu kemalla pōnrrōmōtō, mōimbe ñimuimburappe tru Sion Tun tainug, Øsig wab Tiuswei ciudadrō, srōmbala Jerusalénsrō, muguen mundzamgaig ángelesmera tulundzuna kasrag purraisrō, treegu kemalla pōnrran.

²³ Katō Tiuswei tru srōsrō kal-lawa uremera nōmui munchimeran srōmbalarō pōrig tōgarmera kanbalatō purraisrō, katō Tius tru maya misagwan maig maramigwan asha marōbig waisrō ñimbe kemalla pōnrrab, katō mayeelō sōlgandō tabig misaamerai espíritumera yandø newan tabelō kōnrrai kōrrōmariilō purraisrō kemalla pōnrran.

²⁴ Katō tru srō cuerdo marigwan misagweimburō purōbasramisōbig Jesúsawangucha kemalla pōnrrab, katō tru Abelwei ani ‘tru kaig marōbigwan ñi, Tius, ulō pay’ chib, ani lataikken kōmōtō. Jesúswei tru ani itōtsurig mas purō tabig ‘tru kaig marōbigwan ulō paymō, ñi, Tius, pesannau’ chib waminchib aniyu kemalla pōnrran ñimbe.

²⁵ Inchawei tru waminchibigwan kaashib kōnrrab kōmō ashiptō kuy. Kaguende Tius Moiséskurri isuptō kōnrrai wamindigwan kaashibelōma yu pirauguen chi indiimig ka yandø wegōrrōmuibe, trube, tru srōmbalarōngurri isuptō kōnrrai waminchibigwan tarōmisrabe, name truyugurrimbe ni chinchaguen wegōrramgaig kōnrrun.

²⁶ Tru Moisés tsub urassōma Tiuswei wamdōgabe pirōwane kōnōgagutsig kuibe, mōimbe øyamay maramōnrrun cha kōrrōmisrig kōn: “Nabe katōle pirōwane kōnōgagutsamōnrrun cha, trurriigu pirōwandō kōmōtō, srōmbalameranbañau.”

²⁷ Tru, “katōle kōnōgagutsamōnrrun” cha, tru trendaibe, tru ka mara pōnsraindeelō kōnōgagutsilane kerranrrab kui tōrgandō eshkan, tru kōnōgagutsamgailō, truilōtō pōnrrabig pōnrrōnrrai.

²⁸ Inchawei tru nam ashib tōga purramig tru kōnōgagutsamgaigwan name utab kuig kōbene, name ‘mayanguen ungua, ungua’ chigun, Tiuswan tab kui wanrrai marōppe, nun kōriibala tabig waminchib, kan yeeg tabig kōnrrabmas isub.

²⁹ Kaguende namui Tiusbe kan nag lataig kōn, chigucha kōrrōmisrtraingaug parrōbig.

13

Cristoieløbe mandø amōnamig

¹ Ambgurri igurri undaarabig undaaray, kan trag nunelō lataitōwei.

² Ñimui yau asiimeelō pubelan tab wamab ya pebamigwane pesannamōtay. Kaguende mōilōma øyamay marōb melōwa, ángelesmeranguen ya pebōbelō kōn, chi truilō kuitamab isumōtō.

³ Katō kailan keeri yau purrabelane ñimbe nōmba kanbalatō keerig purrōwa lataitōwei isub, katō kaig indinab melabelane ñimun treeg indi lataig isumig kōn.

⁴ Kasharamibe purō tabig kōbig kui mayeelōba treeg isua tōgagōb, katō kasharawarmerabe nōmui kiainuube mu pegwan pera kiamig kōmōtō kōn. Kaguende mōg lata, ishug lata trōmbōig marōbelanba, katō itōlulōpteealanba, Tiusbe nōmun maig kōnrrabigwan asha martrab kōn.

⁵ Ñim amōñippe, anwane ke chinchimmōrō chull inchib amōñimōtō, ñim mōi maig tōgagūitōgatō tab kui mōrōb kasraatō amōnamig kōn. Kaguende Tiusbe trendaig kuig kōn:

“Managuen ñundō elachimōwei,

chinchibgucha tsunrrai managuen ñun tarōmisrmōwei indamōnrrun” cha.

⁶ Inchawei øyeg taig kōbene, name treeg kōnrraitamab isua, chi isumō trenchinrrun:

“Nan purugubiibe Señor nō kōben,

nabe chigucha kōrrumōnrrun cha.

¿Mōøbe nane chigūi martrautah?” cha.

⁷ Tiuswei wamwan ñimun waminchib, ñimun pera marøb pønrrabelane isua kômig kôn. Nømui tru tabig amønaigu asha kusrenrrai mandø tabig kørromarig købigwan tab isua asha, tru nøm isubigwan Jesucristoinug pasra mandø tøgagüigwane treetøweih tøgaguy.

⁸ Jesucristobe merrabsrø lata, mõiyen kwaløm lata, katø managatig nõbe yunømarmig, treetø kôn.

⁹ Chigøben peemaytø kusrenaniilø pesrøteeløtøga amburab iburab srua ambiilø kønrrab kømøtø kuy. Pøs namui manrrømera Tiuswei tru ka yandø tab indiitøga mur pønrramigwan utiibe tabig kôn, tru chi mamimeran manrrai karua pønrrailan marøb megaig lata kømøtø, tru øyeelan mariibe chiweingucha chi purugumeelan.

¹⁰ Nabe kan altar tøgaguer tru Tiuswei carpa ya tabzhigu marøb pønrrab sacerdotesmerabe tru altaryuigwane mamig kømig.

¹¹ Pøs tru maya sacerdotesmeran nõ karub sacerdote tru, “Kerriguwan Tiusweindiig Kønrrain” tannug tru animal kweetsilai aniwane tru kaig mariilaimburø tranrrab umbusrø srua kebyaindøgucha, tru animal kwaigwei asrmerane nøm warainukkurri nõrørsrø srua webamba, parrilø købig kôn.

¹² Inchawei treetøwei Jesús kucha ciuda yaskabyugurri wambig nõrørsrø kwaig købig kôn, nui anindøga Tiusweindø kønrrai misaameran chish martrab.

¹³ Inchawei namgucha nuimay nun katønrrab webamgun ciudayugurri wambig nõrørsrø, nun maig trømbøig indinab megaigwan namgucha treetøwei kaig marinab melønrrab.

¹⁴ Kaguende nabe yu piraube kan ciuda managatig pasrab pasrønrrabig chigar kua, nabe tru attrabigwan lab ker.

¹⁵ Inchawei Señor Jesucristogurri chu urastøgucha Tiuswan nam animal kweecha lataig tranøppe, purø tabzhig wamindiilø trangun, nui munchiwan tabig wamindi wam tru trigugurri webarrubiitøga.

¹⁶ Ñimbe tabig maramigwanba, ñim chi tøgagüigwan pirishib kømigwanbabe pesannanrrab kømø melay. Kaguende kweecha tranøb lataitøwei Tiuswan keta traniilø øyeeg traniiløbe nõ purø tab kui wanrrai marøbig, treeg kôn.

¹⁷ Ñimun pera marøb pønrrabelane maig karuigwan mørøb, nøm maig chiben treegwan melay. Kaguende ñimun chi kømønrrai chu uraskucha ashibeløbe nõmwain kôn, nõmui chi mariilan nøm Tiuswan eshkab pønrrønrrabelø kua. Nøm maramigwan marøb melappe, kasraatø, chi isuin kømøtø, marøb kønrrai inchigay. Kaguen trengømuisruandøbe, ñimune chiguen chi tabig kønrraamøn.

¹⁸ Namuimbura ñim Tiuswan miarrunrigay. Pøs nabe namui isub kebachib pasrabigu chi ‘kalø kôn’ chibig chigar pønrrab, katø chiyutøgucha nabe tabig marøb melønrrab isua meler.

¹⁹ Nabe ke tiusmanda Tiuswan miab kørnunrigay chinrrab inchar, na peba ñimuisrømay katøle arrumig kønrrai.

Patsøgønrrab srabe wamindiilø

²⁰ Tru chi isumgaig tab købigwan tøga Tius, tru managatigwei acuerdo mari anindøga tru Ubishameran Ashibig purø nuig, namui Señor Jesús wan kwailai utugurri kusrubibe

²¹ tru nõ maig maramig palai waigwan martrai chigurrimbunø tabig palabigwan ñimun tranrrun, Tius nõ purø tab kui ashib wamig kønrrai Jesucristogurri namuinug nõ marøb pasraitøga. Jesucristone managatig tøgwegwalmabig kønrrun. Treeg kønrrun.

²² Na øyamay melamig kôn chib wamindi wamwane, nai nunelan, tiusmanda tammay utørrunrigay chinrrab, pøs nabe landøtiig pørar.

²³ Namui nuneg Timoteobe kailan keeri yaugurri webyain kui ñim wammøra kønrrai inchar. Incha nõ petø arrubene, nabe nõba ñimun ashchab arrumønrrun.

²⁴ Ñimun ashib pera pønrrabelø mayeeelanba, katø mayeelø Tiuswei misaameranba ‘tab ka amøñiguh’ tan chirrunrigay. Katø italiasreeløgucha ñimune ‘tab ka amøñiguh’ cha øran.

²⁵ Tiuswei tru ka yandø tab indiibe ñim mayeeløba pasrønrrun.

Santiago

Israelwei misag truørø amba warabelan Santiago pørøb

¹ Na Santiago Tiusweimba, Señor Jesucristoimba marøb megabig Israelwei doce nus-kaløgurri misag nørø larrøbicha, pirau kan ørøtø amba warabelan 'ka amøñiguh' chinrrab inchar.

Tiuskurri kusrebig kømig

² Nai nunelø, chigøben, chigøben puig meløwabe, truba tab kui inchib, kasraaray,

³ kaguende ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagüigwan maig køtashchab marigugurrimbe masken tammay melamig arrubig kui ñim ashibeløbe.

⁴ Inchendø ñim tru treeg tammay kullaaramø, ka melaiibe, newanig kønrrai inday, chiyugucha neilø, chi isumgaig newan pønrrabelø, yandø chiyugucha palømø newanelø.

⁵ Ñimun møigwan køben øyeeløyu tab asha maramigwan kusrebig kømig paløbene, Tiuswan miau, nøbe tranrrun. Kaguende nøbe mayeelan tranøppe, merøbalatø tranmøwei, katø chi miabene, namømotø, tammay tranøbig køn.

⁶ Inchendø miappe, ke Tiusbe tranrraitamab isua miamig køn, treeg kømuptinchaitamab maizhikken chi treeg isumøtøgue. Kaguende chi treeg kømønrrab kø chindermab isubiibe kan maryu pi welarwan isig ichibig amburab, iburab srua yaig lataig køn.

⁷ Møikkøben treebe Señorwan chigøben utamuitamappe isumøta.

⁸ Kan møg møindø øyeeg martrab isub, katøguen srønabe peetø isubiibe, chiyutøgucha mumayguen kømíig unan.

⁹ Kan truburab chiga nuneezhigwan Tius nune truba nuig marene, purø tab kui møramig køn.

¹⁰ Inchen puaiibe purø tab kui møramig køn, Tius nune chigucha kømíig lataig marene. Kaguende puaiibe kaumerayu u lataig kua, pasrabig pasrønrrab kaiman.

¹¹ Pøs pørr webarrua, purø mur pachene, kaube mul-laben, ube peñen, tru tabzhiibe yandø pinan. Øyeetøwei puaukkucha nui chigøben penab, yanøb uniløyu pinønrrun.

Chinetø kaig pub arringucha treegu ka megab

¹² Chigøben pub arruben, tammay megabig megabiibe mayanguen tab kuig køn. Kaguende treegu puraya pasramisrøppe, nun undaguelan Tius keta tranrrab kørørmisrig tru øsig køm coronan utønrrun.

¹³ Møigwan køben chiyugøben kaigyu kebenamdiig mørørabene, Tius treeg isunandan chimøta. Kaguende Tiusbe mana kaigu kebenamdiig kuig mørørai wamøwei, ni katø mun kaigu kebenørkønrrab inchimøwei inchibig køn.

¹⁴ Treeg kømøtø, møigwandøgucha nui kaig isubeløtøwei srua iben, truiløtø yandø tabig lataig asønangarua kebenørskaim pasran.

¹⁵ Inchen tru trømbøig isuilø yandø umbu kebya, pasramisrikkurrimbe, kaig maramig kal-lan. Inchen tru kaibe yandø ne nurappe, kwamigwan kal-lanrrai mara pasran.

¹⁶ Nai undaaraig nunelø, ñimguen pella peemaytø isub pønrrømøtay,

¹⁷ chitøgucha tabig ketiiba, katø chigøben tabig newan marøbelø kønrrai ketiibabe srømbalasøngurri arrubig køn, tru srømbalasø chine pilab pønrrabigwan marøbig Tiusweinukkurri. Nøbe nø maig køppe, manatøgucha treetø kua, nuinuube løstørab lata inchib, tørmisrøb lata inchib, inchibiibe chigagøn.

¹⁸ Nun trendø treeg marøg kuikkurri, nui newan cierton wamdøga namune katøyug srøig kal-langaruig køn, nø kerrigu misagwan ellmara pønrrailai utu nammerrig ke srøsrø ellmarig misrig latailø kønrrai.

Kalutøga møriitø kømø, maramig køn

¹⁹ Nai undaaraig nunelø, iigwan isuy: ñim mayeeløba møramigwane muniitø purramig køn. Inchen wamindamigwanba, namamigwanbabe tšøndatø isuptø maramig køn.

²⁰ Kaguende kan møg namig køtanmaptø mariibe Tiuswei sølgandø tabigwan marmøn.

²¹ Inchawei treeg købene, ñimbe ashikken kønrrabgaig marigwanba, chigøben kaig mariilø trutø netsaig tøgagülanba webeta elacha, Tiuswei wamwan ñimui manrrau ellgwaigwane mur kurrashmø, tammay utay. Kaguende tru wam wamindiibe maramburab marøbig køn, ñimui møsigwan wesramig.

²² Pøs Tiuswei wamwane maig martrain taigwan ñimbe marøbelø kømig køn, ka møratø, møratø kønrrab kømøtø. Trengømuisruandøbe, chi mørmui lataitøwei ñimasiitø ka kegørrab pønrraig webinrrun.

²³ Kaguende mōikkōben Tiuswei wamwan mōrōptō mōra, tru maig taigwan mōra marmiibe, kan mōg nui malōwan espejoyu ashibig lataig kōn,

²⁴ nui malō maig kuigwan asha, katō llirawa, ippe, pesannab lataitōweingue.

²⁵ Inchen mōikkōben Cristo maig martrai karua pasrig newan sōlgandig, tru chi ilōsrkaimig kōnrai marōbigwan ke tab asha, truyu megabig megawa, tru martrai karuigwan pesannaptinchimōtō marōbigweimbe, nui mariilōyu mayanguen tab kuig kōnrrun.

²⁶ Ñim mōikkōben, Tius martrai karua pōnsrailōyu maizhikken purō punōmō marōbig kurmab isubendō, nui nilōtōgabe maig kurrōbashtō waminchibiibe nōasiitō kebefiib pasran. Inchen tru nō Tiusweiwān maizhikken purō punōmō marōb pasrab taibe chi marmui lataitōwei webyan.

²⁷ Tius Mōskawei merrab tru nō karuilan maizhikken pinab marmō, chillig indiimig mariibe, iig kōn: usri mōskai, peta kwailanba, kelō peta kwailanba chigōben isuig melōben isua ashchab ambub, katō yu pirau kaig trōmbōig arrubiitōga chillig incha pōnrrōmōwei indamig.

2

Misaameran mōilandōgucha lata wamamig

¹ Ñim nai nunelō, ñimui isubigwan namui Señor Jesucristo tōrguegwalmabigweinuutō tōga pōnrrōwabe kanundō tab wamab inchimō, mundōgucha lata kōmig kōn.

²⁻³ Ñim tulundzuna purrōbenma, kan truba pua mōg oro surtigastiig, truba tabig keweig pubene, truba tabzhig wamab, ñimbe trenchinrrun: “Yu katōguchi tab wamdōnug warra” cha. Inchen trunetō katōgan, kwa waacha, truba shautōzhig chillig keweig pubene, ñimbe trunune trenchinrrun: “Ñibe osrōndō, ka pasrau” cha; kabe: “Uyu pirau wamistr” cha.

⁴ ¿Treeg marōppe, ñimui utu ñimdōweinguen kanune yandō nōōrō marōbguen pōnrrōmōtirtu? ¿Ñimbe kaig isuaguen treeg inchib pōnrrōmōtirtu?

⁵ Nai undaaraig nunelō iigwan mōray: ¿Tiusbe yamba yu pirau waachameranwei lawa wesruig kōmuitarru? ¿Nōmbe isubigwan Jesucristoinuutō pasra pōnrraigwan tōgagōmburab tōgagōb, katō nun undaguēlan tru nō ashib karub waigwan Tius tranrrab misra kōrrōmisrigwan chigucha utōnrrabelōbe nōmwein kōnrrai marig kōmuitarru?

⁶ Trune ñimbe waachamerane chigucha kōmig marōb ka kōrig maran. ¿Tru puarmerawein kōmuitarru ñimune mōra melōnrai marōb, katō misagwan ashib karub purrabelaimay ñimun uñchib waram srua ambubelōbe?

⁷ ¿Tru Cristoi purō tab munchiwan ñimun pasra wamigwan nōmweinre purō trōmbōig wamabelō kōmuitarru?

⁸ Tius tru martrai karua pasrig purō nuig, nui wam pōrigu pasrabigwan, maig chibig kōben ñim treeg mōra marōb pōnrrōwabe, sōl marōb pōnrrōnrrabguen: “Tru mendaigwan-gucha, ñiasig lataitōwei undaarau” cha trendaigwan.

⁹ Inchen ñim kanune tab inchib, kanune maig kōbash inchib pōnrrappe, ñimbe kaig marōb pōnrran. Inchen tru maig maramigwan martrai pōra trarriitōwei ñimune ‘kalō marōb itōbunab pōnrran’ cha ñimundōwei itōōra pasrtrun.

¹⁰ Kaguende tru maig maramigwan martrai Moisés pōrigwan mōikkōben kerriguh mōra marōppe, marendō, tru utu kanundōguen kalō marōb itōbunikkurrimbe mayamba kalō mara pasraig kōrrōmisran.

¹¹ Kaguende: “Itōlulamig kōmōn” chibiitōwei, treekkucha taig kōn: “Kweetsamig kōmōn” cha. Inchawei mōikkōben itōlulmuingucha, kweechibiibe, tru maig maramigwan martrai Moisés pōrigwane itōbunan.

¹² Ñimbe wamindiilōyu lata, amōnailōyu lata tru maig maramig chi ilōsrkaimig kōnrai marōbig nōmun maig asha maramigwan marig kōmig, ke yandō treeg maramig puim pōnrrab misamera lataig kōmig kōn.

¹³ Katōganelan lastimaguengaig marōbelane, nōmungucha treetōwei lastimagaig marōb asha kōrrōmariilō kōnrrun. Trune, tru lastimabaig marōbelōbe, kōrmō, tab kui webamba pōnrrōnrrun, tru maig kōnrrabigwan asha maren.

Isubigwan Jesucristoinuutō pasra kuiba, chigōben tabig mariilōba

¹⁴ Nai nunelō, ñim mōikkōben ‘isubigwan ke Jesucristoinuutō tōga pasrabig kur’ chibendō, chigucha tabig marōb kenamarmubene, tru ‘isubigwan pasra tōgagur’ taibe, ¿chiwein kuin purugunrrab kō? ¿Kabe tru isubigwan Jesucristoinuutō tōga pasrab taig, truitō ñun kaigyurri wesranrrautah?

¹⁵ Kan nunewan kui, kabe kan nuchawan kui kemig truburab chigawei, kwalōmmerawan chi mamig chigawei megamne,

¹⁶ ñimma mōikkōben trendaimbeh: “Chi isumø, tab inrrig chib. Pachiiṭō kōnrrai tsitsø keb, øska mab, muchib uñchig” cha. Inchendø asru maig palain pasrøben chi tranmubendøbe, niløṭø pasrainguen kōnrrun.

¹⁷ Inchawei øyeetøwein kōn, ‘isubigwan Jesucristoinuṭø pasra tøgagur’ taig, chigōben mariiṭø chigaibe, nōasiitø kwaig kōn.

¹⁸ Inchendøgucha mōibe trenchinrrun: “Isubigwan Jesucristoinuṭø ñibe tōga pasrøben, nabe chigōben tabig mariiṭø tøgagur cha. Ñui isubigwan Jesucristoinuṭø pasra tøgagūigwan chigucha tabig mariiṭø chigaig nan kenamartra cha. Inchen nai isubigwan Jesucristoinuṭø pasra tøgagūigwane nabe chigōben tabig mariiṭø tōga ñiun kenamartrumøn” cha.

¹⁹ Pøs Tiusbe kandø kōnmab isub, ñi kōrewa pasraibe, trumaybe sölwein kōn. Inchendø kwaimandziimeragucha Tiusbe kandø kōnmab kōrewa, katø kōrig kōb itōnab inchibelø kōn.

²⁰ Au, ñi chugūi mōrmīg, nebua ashchab inchi, isubigwan Jesucristoinuṭø pasra tøgagūig, chi tabig mariiṭø chigaig, ka yandiibe chigucha kōmīg kuin kui.

²¹ ¿Namui merrabsrø mōskai Abrahamma nui nusrkai Isaacwan tru altar marinug truyu Tiuswan trana, kwetchab trarren, nune chi kaig kōmīg lataig tabig kōrømarig kōmuitarru?

²² Inchawei, ¿Abrahamweimburabma ashmōtirru, nui isubigwan Tiusweinuṭø pasra tøgagūibe tru chigōben mariiṭøba truiaba misra kanbalatø marøb pōnrrabig kui? ¿Inchen nui isubigwan Tiusweinuṭø pasra tøgagūibe tru mariiṭøgurri kerriгу newan marig kōrømisrmuitarru?

²³ Inchen Tiuswei wamwan pōrigu øyeeg taibe nebuig kōn: “Abrahambe Tiuswan kōreikkurri Tiusbe nune sōlgandø tabig kui asha tøgagūig kōn” taig. Incha nune ‘Tiusba truba tab linchibig’ cha, wamig kōbig kōn.

²⁴ Inchawei ñimnguen ashen, Tiusbe kan mōwane nui tabig mariiṭøgurrimba chi kaig kōmīg lataig tabig kōrømaran, isubigwan Jesucristoinug pasriitøgatø kōmøṭø.

²⁵ Katø treetøwein kuig kōn, ¿tru Rahab, nui asrwan anwei yanøb ishuumma, tru maig kōtasha asha wam sruamrrunrrab ambubelan nøbe ya pebamba, katøgan peg maywan amrrai eshkamba, øyeeg tabig marikkurri nune chi kaig kōmīg lataig tabig kōrømarig kōmuitarru?

²⁶ Kan asrma chi espiritugaibe kwaig kōn; katø treetøwei isubigwan Jesucristoinuṭø pasra tøgagøppe, tøgagøbendø, chi tabig mariiṭø chigaibe kwaitøwein kōn.

3

Niløbe truba kaig marøbig kōn

¹ Nai nunelø, ñimui utube mayeeløbabe kusrenanøbeløṭø kōnrrab isumøṭay, nam kusrenanøbelane maig kōnrrabigwan asha marøppe, ka palatig kōmø, martrab kui ashibelø kuig kōppe.

² Kaguende nambe mayeeløba chiyugōben kalø marøb pellibelø ker. Inchen mōikkōben nui wamindigu pellmībe, tabigwan newan sōlgandø marøb mōg kōn. Treebe nui asrwan-gucha kerriguba maig kōbash kōmōnrrab isua mōra tøgagōn.

³ Kaullimeranma nam trigu tsi muusrøppe, muwan inrrain kesruben mōrtraai muusrøbelø ker, asr ørøba kōnørramamø merrarramig.

⁴ Katø barcomeran chigucha asay. Yeeg nōrreelø purø mur isig ichibig srua ambiilø kuingucha, barcon muba inrrai inchib pasrabig kan lamøtiitøgatø truyu purrabeløbe nōm muwan ambug kōben truan øran.

⁵ Katø niløgucha øyeetøwein kōn: Asru purø lamīg kōbendø purø nuig misrøb, chigōben purø nōrreelø martrab waminchibig kōn. ¡Kan lamø naazhikkurrindø kan srønø tsibwan muba kuimburab parrøbig kōn!

⁶ Inchawei niløbe kan nag lataig kōn, namui asru kaitø netsaig, asr ørøba trømbøig marøb mindishibig pasrig tru niløbe. Tru mōra melamnug naarab pasrabiitøgatøwei piløga pasrig kōn. Incha nam øsig kuingurrimbunø kwamnēgatig pilab pasrabig pasrønrrun.

⁷ Møøbe chigurrimbunø namig animalmeran kōben, illimeran kōben, ulmeran kōben, maryu purrabelan kōben kusrenanamdiig kōn. Inchawei misaamerabe merrarrawa kusreeheelø marøbelø kōn.

⁸ Inchendø niløwan kuimbe mugucha kusrenanrrab kaiman. Purø kaig kua, chinchaguen tregg marmōnrrai merrarrawa tøgagōnrrab kaimaig, kweechib larrø trømbø mōṭø netsaig kōn.

⁹ Nambe niløtgabe namui Tius Mōskawan tabig wamindamba, katø Tius nø laitaiṭøwein kōnrrai mari misaameran tru niløtgatøwei trømbøig nebunrrai wamindamba inchibelø ker.

¹⁰ Tru trigugurrindøwei mayanguen tabig kōnrrai wamindamba, trømbøig nebunrrain chib wamamba indan. Nai nunelø øyeebe maramig kōmøn.

¹¹ ¿Kan pigabyugurrindøwei chish pi webarrumba, kaig pi webarrumba inchaudah?

¹² Nai nunelø, ¿kan higuera tusr købendø, aceitunas niguen, katø kan uvas tusr købendø, higos niirraudah? Katø treetøwei kan tre pigabma truyutøwei tab pi weguchimøn.

Kusrebig kømigwane Tius tranøbig køn

¹³ Møikkøben ñimui utu truba kusrebig, trurrigu chiwan køben tab chigú mørøbig kuabe, maig købash kømø, tammayig kuitøga kenamar, nuig kurmab inchimøtø, larrø tammay marøb unigu, truba kusrebig kuiyugurri arrubiitøga.

¹⁴ Inchen treeg kømøtø, katøganweimburab ñimui manrrau ke chinchimmørø inchib pusrkwai asiibah, chiyutøgucha ke nømerrig kønrrab indiibatø tøga pønrrøwabe, ñimbe truba nørreelø kusrebelø kermab inchimøwei, tru newan ciertonigwan isab pønrrømøwei inday.

¹⁵ Kaguende kusrebig kuig øyeebe Tiusweinukkurri arrumøtø, ka i piraugurrindø arrubig ka møwei isuiløyugurrimba, nugwaimandzigweinukkurrimbe arrubig køn.

¹⁶ Kaguende ke chinchimmørø inchib pusrkwai asiibah, chiyutøgucha møig kanab marøbig køtashchab indiibatø pønrrabnuube, ambumay imay ke mumay købashtiibah, katø chigurrimbunø ka trømbøig mariiløbatø pønrran.

¹⁷ Trune tru kusrebig kømig Tiusweinukkurri arrub iimerrig køn, chishig. Trugurrimbe ambugurri igurri tab kønrrai indamig, katøganelø chigøben indingucha tammayig kømig, tab kui mørøb kasraatø pønrrønrrai marøbig kømig, katøganun chigøben nebui megaben, truba truba lastima ashibig kømig, tabig marøbig kømig, kanelane ørø mara, kanelandø tab inchimig kømig, ka treeg kønmb ashchaindø kømø, maig maramigwan marøbig kømig, treeg køn.

¹⁸ Inchen ambumay imay tab kømigwan tøgagønrrab tru ambumay imay tab købiitøga ellmarøbeløbe, sølgandø tabig ellmariilø tulishinrrun.

4

Pirauigwan tab kui inchib pønrrømumig

¹ Trømbøig kwayam lailøba, namishib chinetø cha mørøiløbabe ñimui utube ¿chugurrinre arrubig køh? ¿Ñimui umbu trømbøig kaig isubelø ni kan mandøguen kømíig pønrraptø pønrrøwa, truyugurrinre arrubig kømuitarru?

² Ñimbe chigøben tøgagønrrab inchendø, tøgagønrrab kaiman. Kweetsamba, katøgane chi tøgagømønrrai ke chinsraatø indamba indan. Inchendø chinchagucha tøgagønrrab kaiman. Incha ñimbe chinetø chib menda, trømbøig kwayan. Ñimbe chi tøgagønrrab isuigwan tøgagønrrab kaiman, kaguende Tiuswan miameeløgurri.

³ Kabe miappe, miabendøgucha, utønrrab kaiman, kaguende søl isua miamøtø, ka ñimui asrwan tab kønrrai kasraarab kømigwayasiitø miabelø kuikkurri.

⁴ ¡Ñim, Tiuswan itøluløptø misaamera! ¿I pirauigwan tab inchib chull inchiibe Tiuswane ashig kømui inchibelø kui ashmeelø køtirru? Inchawei møikkøben i pirauigwangøba tab kui mørøb lllrabiibe, Tiuswane ashig kømui inchibig misran.

⁵ Kabe Tiuswei wamwan pøriiløyu øyah chippe, ¿ka trenchig køptø trendaitamb isutirru 'tru espíritun Tius namui umbu pasrønrrai traniibe namune ¡katø! nuyasiitø kønrraimab undaaran' chibigwan?

⁶ Inchen Tiusbe nui ka yandø tab indiitøgabe namune katøguchinguen tranøbig køn. Incha nui wambe trenchibig køn:

“Nuinetø nuig mørørai inchibelane

Tiusbe sötøbasramisrøb kurrappe,
trune chigucha kømeelø tammayelane

nui ka yandø tab indigwan Tiusbe tranøbig køn” cha.

⁷ Ñimbe Tius maig chiben nune tru kuindø møyay. Trune nugwaimandzigwane mørmønrrab mur isua pønrrai, treeg pønrrøbene, ñimuinukkurrimbe lulrrun.

⁸ Ñim Tiusweimay kemallene, nøbe ñimuimay kemallchun. ¡Kaig marøbelø, ñimui tasigwan chish maray! ¡Ñim Tiuswan undaaranrrab indamba, katø tru urastø yu pirau chi købigwan undaaranrrab indamba inchib misaamerabe ñimui manrrømeran newan chish maray!

⁹ ¡Ñimbe truba isui inchib, chindimbarre nambe øyeege kailø kermab truba isub, katø kishib inday! Ñimbe indzabgunrriibe kishib; kasraarabgunrriibe truba isui inday.

¹⁰ Ñim Tiuswei merrab utsøbasrene, nøbe ñimune nørreelø kønrrai martrun.

Maig maramigwan nai nunewan ke na asha marmumig

¹¹ Nai nunelø, kangurrin kangurri katøganun chigøben kaig wamincha ashmøtay. Møikkøben kan nunewan kaig waminchib, kabe 'øyeege søl marmíig køn' chib, waminchibiibe, tru maig maramigwan martraí Moisés pørigwan kaig waminchib 'søl marmøn' chib

pasran. Inchen ñi tru Moisés pørigwan kaig kui marøb pasrøwabe, ñibe trunun møra marøbig kømøtø, ñiguen 'øyeeg køn' chib asha marøb pasran.

¹² Inchawei mu katøgane kaaben, Tius nøtø køn tru maig maramigwan martrai pøriilan tranøb, katø nøtøwei maig maramigwan sølgandø asha marøb inchibiibe. Truibe nø kaigyugurri wesruin kui, kabe kaigyu pasrin kui nø ashchabig køn. ¿Ñibe chigugu, katøganun 'øyeeg søl marmig køn' chib marøb pasrønrrappe?

Srøna kwalømbe chi punrrab kui asamgaig køn

¹³ Inchen ñim: "Møin kui, srøna kui, chugøben ciudasrømay amba, trusrø pila ørøba warøwa penamba, yanamba, an nørrø maramba inchib warønrrab" chibeløbe, mømibe iigwan mørtrai:

¹⁴ Ñimbe srøna trumar ñimui øsig amønåmigu ni chi punrrab kuinguen mørmubendø treendan. Ñimbe ka wañi lataitø køn, møindø kenaguitø, katø yanayube kenamuptinchibig latailøgue.

¹⁵ Trembe ñim øyah tamikken søl kønrrun: "Señor treeg kønrrain købene, øsig warøwa, iilan marøb, øilan marøb waramønrrun" tamig.

¹⁶ Trune ñimbe nørreelø kermab isub, treetø isumøtø, truba nørreelø wamindan. Kan chiyutøgucha øyeeg nørreelø kermab isub wamindiiløbe purø kaig køn.

¹⁷ Møikkøben tabigwan maramig kui ashendø, marmuibe, yandø nuimbe kaig marig kørømisran.

5

Puarmeran kaig attrabigwan isua kønrrai waminchib

¹ ¡Au, ñim puarmera, iigwan møray! Chigøben yeeg trømbøig ñimun nebub attrab pasrøben, kishib, trashib inday.

² Ñimui chigurrimbunø pua misrøb tøgagüiløbe trerailø køben, ñimui keilane pullilla mailø køn.

³ Ñimui orøba, anbabe, mugusiain køn. Incha tru i mugusiatøwei ñimune 'øyeeg marøbelø køn' chib, chi marmeelø kui kenamartrun. Tru tsamdzuraiibe kan nag lataitøwei ñimui asrwan pinishinrrun. Truba truba chigurrimbunø tulishib tunbønsrain køn ñimbe, møi ya srabe kwalømmerawan.

⁴ Ñimui ellmariilan tulishib melabelan tru tulisaimburø ñim anwan pagaramø nili andøwei ñimune 'øyeelø kømøgue' chib, wamab trasan. Inchen Tius maramburab marøbiibe tru uløwan tranmuinabelø trashib wamigwan mørin køn.

⁵ Ñimbe yu piraube purø tabig warab, asr maig palai inchen, ñimuumbe treeg marøb waramig tøga, ñimbe waarameran lataig tsal-lana køn ñimui manrømeran, kweetsam kwalømbe yandø punrrabguen køn.

⁶ Ñimbe tru sølgandø tabigwane kaig nebunrrai kørømara, pasra, kweetsig køn, nøm maig martrairdø nøbe chigucha inchimuig køn.

Tiusba wamindamiba, Señorwan munig megabig megamiba

⁷ Trune ñim nuneløbe namui Señor arrumnegatig tammay muniirab melamig køn. Kan ellmarøb kwallibiima ellmarabe, tru srø sre attrabzhigwanba, srabe sre attrabzhigwanba yaandø, yaandø, munig megan, tru pirau ellmarig misrizhigwan tulishinrrappe.

⁸ Ñimgucha treetøwei truba tammay muniirab, katø kørønrrab kømø, mur pønrray. Kaguende Señor arrumibe laturab pasran.

⁹ Nai nunelø, kangurrin kangurri chigøben 'øyan køtan' chib; 'treeg inndan' chib, waminchimøtay, ñimun marigwan asha, kaigyu kørømara pønrsrainab pønrrømønrrappe. ¡Au! Tru ñimun maig maramigwan asha martrabiibe yandø yaskabuguen pasran.

¹⁰ Au, nai nunelø, ñimgucha asha kusrewa tøga pønrrai tru merrabsreelø Tius maig karuigwan tru Señor Tiuswei munchiyu eshkabelø chigøben isumdiig nebuinabendø, yaandø, yaandø tammay melaigwan.

¹¹ Pøs nambø mayanguen tab kuilø kui aser chigøben isumdiig puingucha, tru kullaaramø melaptø melabelane. Jobwanma chigøben yeeg isumdiig nebuingucha, tammay ka megaptø megaigwan ñimbe wammøøbelø kuinrrun, katø srabebe Señorbe Jobwane maig indigwan chigucha. Kaguende Señorbe lastima ashib, trurrigu tammay purugub inchibig køn.

¹² Nai nunelø, iigwane masken isua kuy: ñimbe srømbalawan, kabe pirøwan kabe katøgan chigøben, pegwan truilai merrab pasramisra, '¡katø! marmø kømø, nabe maramønrrun' chib, pønrrømøtø, ñimbe 'treeg martrab' chippe, treeg maramig køn. Inchen 'marmønrrab' chippe, marmumig køn, Tius kaigyu pønrsrailø kømønrrappe.

¹³ Møikkøben ñimui utu chigøben puben, isuig megawabe, Tiusba waminchi. Inchen mõikkøben tab kasraatø wappe, Tiuswan tabig waminchib cantau.

¹⁴ Inchen mõikkøben kwanrrø tsuabe, iglesiayu Tiusweimburabelan pera marøb pønrrabelan wamø, Señorwei munchiyu aceite srøla, nuyasig Tiuswan 'purugurra' chib mianrrai.

¹⁵ Inchen nõmbe Tiusbe ke tamartraitamab isub, Señorba waminchene, kwanrrøbe puraiiben, Señorbe tab uñchai kusranrrun. Inchen chigøben kalø marin købene, Señorbe truiḡwan pesannab ulø paymønrrun.

¹⁶ Inchawei kangurrin kangurri ñimui kalø mariilan eshkayab, katø kangurrin kangurri katøganweimburab Tiusba waminday, ñim tammisriilø kønrrappe. Kan sølgandø marøb møg Tiusba wamindiibe truba nõrreelø marøbig køn.

¹⁷ Tru Elías, Tius maig karuigwan eshkabiima, kan møg ka nam lataitøwein købig køn, tru sre pumønrraima, Tiuswan 'sre pumønrrai martrunrrig' chib nõba wamindiibe, pøn pila y tøbø pilaba srebe pirau pumuig købig køn.

¹⁸ Incha katø sre punrrai Tiusba katøle waminchen, srebe puben, piraube ellmariilø misrig købig køn.

¹⁹ Nai nunelø, ñimui utu ñim mõikkøben Tiuswei newan ciertonigugurri pella, tarømisra iben,

²⁰ katø kalø marøbigwan nui pella yainukkurri lliskøbiibe nui mõsig yandø kwanrrab pasraigwan truyugurri wesrub, katø truba nõrrø kaig mariilan kasrøb inchun.

1 San Pedro

'Ka amõñigueh' chib pørig

¹ Na Pedro Jesucristo nan nõashib karua ørig i kilgawan pørar misag nõmuim pirau kømõtø, peesrø tru ørø amba warabelan, Ponto pirausrøn køben, Galacia pirausrøn køben, Capadocia pirausrøn køben, Asia pirausrøn køben, Bitinia pirausrøn køben,

² Tius Møskai tru manasrøwei nebua asha, nõ lawa wesrailan, tru Espiritu Santogurri ñimune tabigwei tarømarøb, Jesucristo karuilan møra marøb, katø Jesucristoi anindøga chishmarøb indiilan. Tius ka yandø tab indigwanba, chi isumgaig tab købigwanba uñcha tøgagønrainab isur.

Tiuswan kasrag køb wamindig

³ Namui Señor Jesucristoi Tius Møskaimbe mayanguen tab indig kønrrain køn. Nøbe purø nu lastima tøgagua, namun katøyug srøig kal-langaruig køn, tru treeg kønrraitamab isua munig melamig managucha patsønrrabig kømigwan nam tøgagønrain, tru Jesucristo kwabelai utugurri katøle øsiiraikkurri.

⁴ Tru patsønrrab kømìg Tius namun keta tranamig tøgagùibe pinønrrabig kømøwei, chigøben kaiba lynchabig kømøwei, merguranrrabig kømøwein køn, tru ñim tøgagønrain srømbalasrø ñimuyasig esegaig pasrabig.

⁵ Ñim isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagùikkurri Tiusbe nui maramburab mariitøga chinchimønrrai ashib tøga kuilø køn, yandø kerriguwan tru kaigyugurri wesraig kømig tamara pasrig tru srabe kwaløm kenamarig kønrrabigweyasig.

⁶ Øyeekkurri ñimbe truba kasrag kuilø køn, inchippa kan maya yanatø chigøben, chigøben nebuig isuig melamig punrraptiig kuindøgucha.

⁷ Kaguende isubigwan ñim Jesucristoinuutø pasra pønraibe kan oro lataitøguen kømø, purø tabig køn. Tru oronma managatig kønrrabig kømìgwanguen maig kõtashchab ashchappe, nagu parramig køn. Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra pønraigwan maig kõtashchab asha kørrømarikkurrimbe Jesucristo kenamisrøb kwalømbe ñimune søl marig kui asamba, maya nuguen tabig indamba, katø tabig kui asha tab indamba indiilø kønrrun.

⁸ Ñimbe Jesucristone ashmuindøgucha, undaarabelø køn. Katø mømibe nun kaptøga ashippe, ashmubendø, nun kørewa, purø nuig purø tabig kui møra, truba kasraaran, tab købiitø ni manchaguen chi tamgaikke,

⁹ pøs tru ñimui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagùig yandø tru nebumigwan neuben, tru ñimui mõsiimera kaigyugurri wesrailø kørrømisrig.

¹⁰ I kaigyugurri wesraig kømigweimburappe Tius tru maig karuigwan eshkabelø Tius tru ka yandø tab indigwan ñimuin kønrrai nõm waminchibeløbe manasrøwei maig kõtashchab ashchab, truba truba tab ashib, payib laig købig køn.

¹¹ Cristoi Espiritube truilan manawei eshkaig købig køn, tru Cristobe truba kaig indinab megamigwanba, katø tru wendaube tørguegwalmabig kønrrabigwanba. Inchen nõmbe mu kõtashchab ke ashimmøø inchib, katø treebe mana kønrrermab indig købig køn, tru Espiritu nõmuinug pasrøwa eshkaigwan.

¹² Inchen tru nõm eshkaib wamindigwane nõmuyasig kønrrain kømõtø, ñimuin kønrrai, Tiusbe nõmun kenamarig køn. Tru srømbalasrøngurri Espiritu Santon ørig treeg maringaruitøga tru mõin kwaløm srøig purø tabigwan ñimun eshkabelø kusrenaniibe, tru merrasrø Tiuswei tabig srø wamwan waminchibelø wamindigwandøwei ñimune eshkan. Pøs tru øyeelane ångelesmaretøweinguen nebua asinrrabna kui indan.

¹³ Inchawei treeg købene, chi maramigwane kanmaytø tab isua, tab asha maray, tru Jesucristo kenamisrøb kwaløm Tius ka yandø tab indigwan keta tranamigwane ¡katø! truigwandø muniirab.

Tius namun wamappe, tabigweyasig tarømariilø kønrrai wamig

¹⁴ Maig karuigwan møra marøb nusrkalø latailø amønay, Tiuswan ashmeelø køb uras maig amøñig køben amøñib lataig kømõtø.

¹⁵ Treeg kømõtø, kaiba lindiimig chishig newan tabig amønay. Kaguende Tius nõ wamabiima newan tabig køn.

¹⁶ Inchawei nui wamwan pøriiløyuma Tiusbe trenchibig køn: "Ñimbe newan tabelø kuy cha; nama newan tabig kur" cha.

¹⁷ Møigwandøgucha atsi marmõtø, nõm maig mariilan maig kønrrabigwan marøb Tiuswan ñim: "Namui Møskain" cha, wamabeløbe, chu urastøgucha yu pirau managatig kømø, ka petø warabeløbe, nune køriibala amønamiig køn.

¹⁸ Kaguende Tiusbe ñimune chi tabig marig korrømisrtrabgaigwan marøb amønaigugurri wesraig køn, tru treegwane ñimui merrabsrø kølli misaamera marøb amønaigwan ñim tōga kōrramisrig købigwan. Inchawei ñimbe tru øyeeugurri wesranrrab purø pagaraigwane tsabotø ashibelø køn. Truigwane mana pinønrrabgaitōga purø tranig køn, kan oro lataitōga kōmōwei, kabe an lataitōga kōmōwei, treeg kōmōtø.

¹⁹ Cristobe kwawa, nui purø tab anindōga ñimuyasig treeg marig køn, kan ubisha-unø chishchig, newan tabzhigwan kweetsi lataitōwei.

²⁰ I pirōwan marmōwatø Cristone manawei wesrua pasrig købig køn øyeegeyasig. Incha min kwalømmerawan kenamisran, ñimuyasig tab kōnrrai.

²¹ Inchawei ñimbe nōgurri Tiuswan kōrewa pōnrramisran, tru Criston kwailai utugurri øsiirangaru, katø nune tōrguegwalmabig kōnrrai marøbigwan. Inchawei treeg købene, ñimui isubigwan Cristoinug pasra tōgagúigwanba, truba truba munig melamigwanba Tiusweinutø pōnsra kōnrrain køn.

²² Incha mōimbe, tru newan ciertonigwan ñimbe mōra marikkurri ñimui mōsiimeran chish marin køn, nunelan ka undaaranmab ashchaidø kōmōtø, undaaranrrab isua, undaara-belø kōnrrab. Inchawei kangurrin kangurri manrraugurri newan isua undaaramburab undaaray.

²³ Pøs ñimbe katøyug kal-lawar køn, mōskalø pinønrrabelainukkurrin kōmōtø, Tiuswei wam øsiguig, managuen pinønrrabikkaig pasrabig pasrabigugurri.

²⁴ Kaguende Tiuswei wamwan pōriiløyube trenchibig køn:

“Maya misaabe kan kau lataig køben,

nøm purø nørreelø tabig kuibe

kauyu kan u lataitø køn cha.

Tru kaube mul-laben, ube peñen,

²⁵ Trune Señorwei wambe managatig kōnrrabig køn” cha.

Inchawei i tru wam ñimun eshkaibe tru tabig srø wam truig køn.

2

Tiuswei misaamera

¹ Inchawei treeg købene, chigurrimbunø kailan køben, katø chine may wamincha isiilan køben, ka palatø tab indiilan køben, mendaigwan chigurrin køben purskwai asiilan køben, chigurrimbunø wam kusrub indiilan køben elatsay.

² Kan srø kal-laig ureezheelø pitsø muchig kuinchib lataitōwei, tru Tiusweimburabig pitsø chi peebe landisaimig lataigwan ñimbe ke chindamadø kui inchib lay, truikkurri nørørøwa, kaigyugurri wesraig kōmigwan tōgagōnrrab.

³ Kaguende ñimbe yandø Señorwane purø tabig kuin kui tsabø ashibelø køn.

Cristobe tru ya marøbelø pølbarrab katsigu wayi srug lataig

⁴ Ñimbe Señorwan kemalay, tru Øsig Srugwan. Truigwane misaamera kaashippe, kaasig købendø, Tiusweimbe lawa wesruig, purø tab sruuzhig køn.

⁵ Inchawei ñim øsig sruumera Tiuswei yayu ñimgucha marøb kusrunrrain kuy, sacer-dotesmera Tiusweindø tarømariilø kua, Tiusweimburab maramigu keta tranøb pōnrramig kōnrrai, Jesucristogurri Tiusweyasig chull indamdeelø.

⁶ Inchawei Tiuswei wamwan pørigube trenchibig køn:

“Sionsrø kan srug trarrar cha.

Truibe katsigu pølbarrab wayi srug,

lawa wesruig, purø tabzhig køn cha.

Trunundø isua pasramisrøbiibe

kōriimisra kōrrømisrtraamøn” cha.

⁷ Ñim nundø kōrebelaimbe tru sruube purø nuig tabig køn. Inchen tru nundø kōremeelaimburappe Tiuswei wamwan pøriiløyu øyah taibe nebun:

“Tru ya marøbelø kaasig sruube

niga pasrønrrai katsigu pølbarrab

wayig srukken misrig køn” taig.

⁸ Katø øyeekkucha chibig køn:

“Kan srug srurrengwangerumba,

katø penøsrkamba inchib srug køn” taig.

Pøs nømbe Tiuswei wamwan maig taigwan mōrmeeløgurri srurrengwan. Nømune trendø øyeege nebuig melønrrai marig købig køn.

⁹ Trune ñimbe Tius lawa wesruig misaamera, reywei sacer-dotesmera, newan tab misag purø nørø, Tius tru nui truba tabig mariilan eshkaibe misaamera kōnrrai mariilø køn, tru ñimun purø løstøyugurri nui purø tōrigu pōnrramig kōnrrai wamabigweiwan.

10 Ñimbe merrappe Tiuswei misaamera kòmuiig kòn. Trune mòmbe si, nui misaamera kòn. Merrappe ñimbe Tiuswei lastima asigwan utònnrab kaima kuig, mòmbe lastima asigwan yandø ñimbe nebua uta pònnran.

Tiuswei karuig melabelòsun amònay

11 Nai undaarailø, yu piraube kan peg pirausrøngurri ka petø amrruatø latailan ñimun waminchar, ñimui møsigan kwayab pasrabig tru ñimui asru kaig marøg købig arrubigwan tuismanda marmøtay cha.

12 Judíos kòmø misaamera Tiuswan ashmeelai utube nòmguen ñimun asha kusrenrai amònay, ñimune ke larrø kailø kui lataig wamindindøgucha, ñim tabig mariilan ashabe, mayeelan maig mariilan Tius payib kwaløm truiløbe Tiuswan truba tabig waminchai.

Misagwan asha karub purrabelan mòramig

13 Ashib karub purrønnrai møguelø purrønnilane nøm maig chiben møyay, namui Señorweyasig. Tru maya misagwan ashib karub wabig, reywan lata,

14 katø kubenadurmeran lata, kaguen truiløbe kailane mòsrøkøb, katø sølgandø marøbelane nømdøwei tabig waminchai Tius øriilø kuimba, treetøwei nømune mòramig kòn.

15 Kaguende Tiusbe ñimune sølgandø martraiwei isun. Trumay marene, tru chugúinguen mòrmubendø waminchibelø chineto wamindilane ñimbe mu mandamgaig kasra pònsrønnrun.

16 Ñimbe amøñippe, chi ilòsrøkøbig chigaig ñimuimburab amøñibelòsun amònay. Inchendo 'chi ilòsrkaimig namuimburab amøñibelø ker' chiptø, trunune kaig maramigweyasig merrarrowa, marøb kòmumig kòn. Treeg kòmøtø, Tiuswei maramigu marøb melabelø latailø tab isua amònay.

17 Mundøgucha maig købash inchimø, tab indamigwan treeg tab inchib, nunelan undaarab, Tiuswane køriibala amøñib inday. Katø tru reywan chigucha maig købash inchimub tab indamig kòn.

Cristo maig købash indinab megaigwan nam asha kusrenrai kòrrømarig

18 Karuindiig melabelø, ñimun karub pera købelane maig købendø inchimø, køriibala mòramig kòn. Tabelø chinchimeeländø kòmøtø, martrain chippe, ke kandø kandø wamabelan chigucha treetøwei mòramig kòn.

19 Kaguende øyeebe tabig kòn, møigwan køben isumdiig arruben treegu ka awentab, chi kaig marmubendø, maig købash puinab megamig kuindøgucha Tiuswan isua pasrabig kuikkurri.

20 Inchen ñimun chigøben kaig marikkurri ichabetøbene, ñim tammay ka melaptø melaindøgucha, ñim treeg melaigwane Tiusbe chinchia tabig kui ashchab kø? Inchen ñim sølgandø marikkurri maig købash indinab tammay melaptø melaibe, treebeguendø Tiusweimbe truba tabig kòn.

21 Tiusbe ñimun wamappe, øyeeb neburraiwei wamig kòn. Kaguende Cristogucha ñimuyasig truba kaig indinab megaig købig kòn. Nøma maig uñibig køben, ñim treetøwei asha kusrenrain kuig kòn, ñim truwandøwei amøñibelø kònnrai.

22 "Nøma chigucha chi kaig marmøwei,

ni mana kwaløm mungucha may wamincha isømøwei inchibig kòn."

23 Chigøben tsalø wamab trømbøbig wamøbene, Cristobe treetøwei lètømuiig kòn. Nun chigøben truba isumdiig maringucha, nøgucha 'chigøben maramønrrun' chimøtø, maig kònnrabigwan Tius sølgandø asha marøbigwan nø asha martrain pasrøbig kòn.

24 Namui kaig mariilane Cristo nøtøwei nui asru niga yaig kòn, kurusyu mesrøb uras, kaig maramigweimburappe nambe yandø kwailø latailø kòrrømisra, sølgandø tabig amònamigu øsiguelø kònnrai. Ñimbe Cristoi kòrriindiløtøga tamarilø kuig kòn.

25 Kaguende ñimbe merrabsrømbe kan ubishamera pella, nøørøtø amøñib latailø kuig, mòmbe katøle Ubisha Ashibigweimay amrruin kòn, tru ñimui møsimeran chu uragucha chinchimønrrai Ashibigweimay.

3

Kasharawamera mandø amònamig

1 Inchawei treetøwei ñim sraløgucha ñimui kelan maig chiben tammay mørøb melay. Kelø møiløgøben Tiuswei wamwan kòremeeløguen, kan triitøguen wamindamig palain kòmø, ñim maig købash kòmø, mandø tab melaigwan ashato, Tiuswei mayu punrrai,

2 tru ñim chishig tabig amònaigwanba, køriibala melaigwanba nøm nebua asha.

3 Ñimui tabzhiibe asru pala tamarikkurrin kònnrain kòmøtø kuy, pusrugwan purø tabig tamarøb, oromera tabzheelø pònsrøb, purø nørøweyelø keb indiiløyu.

⁴ Treeg kòmõtø, ñimui manrrau kônrrai inday; mana patsab minchabgaig, larrø kørrotiig kuiguba, larrø tammayig kuiguba kônrrai. Inchen øyeebe si, Tiuswein kabyube purø tabzhig kui asig kôn.

⁵ Pøs merrabsrøngucha øyeegein købig kôn, ishumburmera Tiusweyasig tarømarilø tru tabzhig nøm tøgagübe. Nømbe Tiuswandø muniirabelø kua, nømui kelø maig chiben treeg melabelø købig kôn.

⁶ Inchawei Sarama treeg kuig kôn. Abrahamwan mørøbig køptø: “Ñi, nai ashib karub” cha wamabig kôn. Inchawei ñimbe Sarai nimbasrmera lataig misrin kôn, ñim treeg sølgandø marabe, chiwangucha chi kørig kui pønrrabig chigar.

⁷ Katø ñim keløgucha treetøwei ñimui sralane chugüi mørmiig lataig kòmõtø, tab isua møra pera kuy, nømun maig tab tøgagømig køben, trumaygue, ishuumisaabe møg lata kømø, mas kullaguig kuimba, kaguende nømgucha ñimba kanguelarrøtø øsig amønamiwan Tius keta tranig tøgær kuikkurri. Øyeege maray, ñim Tiusba waminchen, chiyugucha iløsrkaimig kônrraimbe.

Tabig marendø chinetø puinab

⁸ Trube, nømimbe ñim mayeeløba kandø lataig isua lincha pønrray. Chigøben kanelan neubene, nan kui lataig isub, nelø lataig undaarab, tab inchibelø køb, køramgailø tammayelø kuy.

⁹ Mugøben chigøben kaig marene, lata treetøwei marmøwei, tsalø wamøbene, lata treetøwei løtømøwei inday ñimbe. Treeg kòmõtø, ñimgurrimbe ‘mayanguen tabig kônrrun’ chinrrigay. Kaguende Tius wamappe, ñimun tabigwan utønrrai wamig kôn.

¹⁰ Kaguende:
 “Møikkøben nui øsig tsumigwan tabig tøgagøb,
 tab kwalømmera tøgagug købene,
 nui niløwane isua møra tøgagømig kôn,
 kaig waminchimønrrab,
 nui triitøga isa may wamincha kegørrøsrkømwøingue.

¹¹ Kaigyugurri wemallib, tabig sølwan maramig kôn.
 Ambugurri igurri tab kônrrabigwan lab, truwan unamig kôn.

¹² Kaguende Señor Tiuswei kammerabe sølgandø tabelaim pala ashib pasrøben, nui kalumerabe nøba wamindiilan mørtrab muniitø pasrabig kôn.
 Trune Señor Tiusbe kaig marøbelane nømuingatø pasrømøn.”

¹³ Ñim chu uragucha tabigwandø martrab inchib meløbene, çñimune mu kui kaig martrautah?

¹⁴ Inchendø treeg sølgandø tabig maramigwan marøb melaindøgucha, isumdiig neubene, ñimbe mayanguen tab kuilø kôn. Tru kaig inchibelan kørig kui inchimøwei, kwarmøwei inday.

¹⁵ Masken treeg kòmõtø, Cristone ñimui manrraube nø ashib karub pasrabig mara tøga pønrray. Tru ñim Tiusweimburabigwan muniirab melaigwan mugøben: “çTreebe maig kø?” cha ñimun payene, mandø løtamigwan chu urastøgucha isua pusra amønay. Inchendø treeg marøppe, nømune maig købash inchimøtø, kwa tammay maray.

¹⁶ Ñimbe ñimui isub kebachib pasrabigube chi ‘kalø kôn’ chibig chigar kømig kôn, ñim Cristoinug tabig amønaiwan ke ka indzatø ashibelø nømguen køriimisa kørørmistraingue.

¹⁷ Tius trendø treeg kônrrain købene, sølgandø marøb megawa, kaig indinab megamikken søl kôn, kaig mara kòmõtø.

¹⁸ Kaguende Cristotøweinguen, nøbe sølgandø tabig kuagucha, tru sølgandø tabig kømeeleyasig kaig indinab megawa, kaig mariiløgurri kwaig kôn, kanmaytø managatig-weyasikke, katø, katø kwanrrab kòmõtø, namun Tiusweimay pera inrrab. Nui asrwane kwangaruindøgucha, nui espritune øsig kungaruig kôn.

¹⁹ Incha nøbe espritu kuig køppe, tru spiritumera merrarrowa, keeriilø pønrrabelan Tiusweimburabigwan eshka kusrenanig kôn.

²⁰ Tru spiritumera trusrø pønrrabelø, merrabsrø tru Noé tsu kwalømmerawan mørøg kømui inchibelai espritumera købig kôn. Tiusbe tru uras nømune truba tammay muniiraig købig kôn, tru nu barcon marøb kømme. Tru barcoyu kebamba, piugurri øsig webambubeløbe mamdøzhiitø kuig kôn, ochoeløtø.

²¹ Inchen tru pibe tru mõi ya piu umbu ulsra kaigyugurri wesrailø kømigwan eshkaig kuig kôn, Jesucristo kwawa, katøle øsiiraikkurri. Tru piu umbu ulsraibe asrwan chillig kømønrrai ‘chishmarøbig kôn’ cha eshkaig kòmõtø, Tiusweimburab namui isub kebachib pasrabigu chi ‘kalø kôn’ chibig chigaig møingurrimbe nøbatø pasramigwan eshkaig kuig kôn.

²² Incha nøbe møimbe srømbalasrømay ya, Tius Møskawei kusrmay waben, katø ángeslmera lata, nøm ashib karub pønrrabelø lata, maramburab marøbelø lata nø maig chiben mørøbelø køn.

4

Tius ñimun maig martrai traniiøbe trunun maray

¹ Inchawei Cristoma nui asru kaig indinab megaig købene, ñimungucha nø mariimaytøwei martrab tamara pønrray. Kaguende møikkøben asru maig købash indinabiibe tru kaig maramigwane yandø nørøø mara pasran,

² katøguchi øsig unamig arrubigube yandø asr mumay srua iben, treeg uñchab kømøtø, Tius maig uñchain køben, treeg uñchab.

³ Tru judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelø maig marøbelø køben, merrabsrø ñim treegwei marøb amønaibe yandø trutø tsabø køn. Pøs trømbøig kaig indiiløyu amøñib, trømbøig kailø martrab isub, mutsiirab, kaig fiestamerayu amøñib, katø tulundzuna mutsiiraburab mutsiirab, katø chiwangøben kan tius kui lataig inchibelø larrø kailø køn, nømbe.

⁴ Inchawei nømune møimbe pesriig asønän yandø nømun ñim treetøwei nøm trømbøig marøb llirab pønrrainug lincha marøb pønrrømbubene. Incha treekkurri ñimune trømbøig waminchibelø køn.

⁵ Inchendø nømbe Tius tru øsiguelan lata, kwabelan lata maig kuigwan paya ashib martrab tamara wabigwei merrab kemalla, chi mariilan eshkamig kønrrun.

⁶ Inchawei treekkurri kwabelanguen Tiuswei tabig srø wamwan eshkaig købig køn, Tius øsig køb lataitøwei nømui espirituyu øsiguelø kønrrai, nømui asrwane misagwan maig asha maramig køben yu piraube treeg asha mara, kørrømarig kuindøgucha.

Misaameran mandø purugub kømig

⁷ Chitøgucha yandø patønrrabig pumibe lutaurab arrun. Inchawei ke tab asha, tab isua pønrray, Tiusba tab wamindamig kønrraimbe.

⁸ Ñimui utube undag købigwammerrig masken tøgagømig køn. Kaguende undag købiibe purø nørøø kalø mariilan chishtø kasrøbig køn.

⁹ Kangurrin kangurri ya pebay, chigøben cha mørømøtø.

¹⁰ Ñim møitøgucha Tiusweyasig marøbelø kønrrai ñimun Tius ketig utiitøgabe katøganelan tab kønrrai puruguy, Tius ka yandø tab indikkurri ñimun tru peg peg ketigwane kan chigøben købigwan tab asha marøb tøgagøbelø lataitøwei maray.

¹¹ Møikkøben waminchippe, tru wamindiibe Tius wamingwandøwei waminchi. Møikkøben chiyu køben mara tranøppe, ñui asrwan Tius maya fuerzas traniiitøga mara tranø. Chiwandøgucha marøppe, Jesucristogurri Tiusbe maya nuguen tabig indig kønrrai maray. Tørguegwalmabiiba, maramburab mariiba managatig nuiwein køn. Treeg kønrrai.

Chine puindøgucha ka pønrrab

¹² Nai undaarailø, kan maig inchibig kõtashchab purø murig nag lataigu ñimun puraambamig nebubene, chindimbarre øyeeeg kermab isumøwei, katø kan managuen treeg pumig kui lataig isumøwei inday.

¹³ Treeg kømøtø, masken Cristoimburab nøba treetøwei kaig nebuinab puraambub ambamig tøgaguabe, kasraaray, Cristo tørguegwalmabig kenamisren, ñim truba kasraaramig kønrraimbe.

¹⁴ Ñimbe mayanguen tab kuilø køn, ñimun Cristogurrindø mugøben tsalø wamøbene. Kaguende tørguegwalmab Espiritu, tru Tiuswei Espiritube ñimuim pala pasran.

¹⁵ Ñim møikkøben kweecha kui, kabe nila kui, kabe larrø kaig kua kui, kabe nuimburab kømubendø, marøb kegala kui, treekkurri kaig nebuinab megaggun.

¹⁶ Treeg kømøtø, møikkøben Cristoin kua kaig nebuig megawabe, kørig kui inchimøta. Cristoi munchiwan ñimun pasra wamikkurri masken Tiuswan truba tabig wamindamig køn.

¹⁷ Pøs kaguende yandø treeg kønrrabiibe pubguen inchen, Tiuswei yauelainuutøwei maig kønrrabigwan Tius nø asha martrab pølbærtrun. Tru namunmerrikken maig kønrrabigwan asha marøb pølbærriibe, trube, ¿tru Tiuswei tabig srø wamwan mørøg kømui inchibelane mas maig marttrah?

¹⁸ Inchen,

“Sølgandø tabig pasrab møwanguen
kaigyurri wesraig kømibe truba murig kuibe,
¿Tiuswan køriibala pønrrømeelaimba,
kaig marøbelaimbabe mas maig kønrrerah?”

¹⁹ Inchawei Tius maig kōnrrain kōben kaigyu puraambub melabelōbe sōlgandō tabigwan marōbig marōb melamig kōn, nōmui mōsiimeran Tius tru Chiwandōgucha Marōbigwei tasku pōnsrōb. Pōs nōbe managucha elachimig kōn.

5

Cristoielō mandō amōnamigwan waminchib

¹ Mōimbe ñimui utu Tiusweimburabelan pera marōb pōnrrabelan nabe mandō amōnamigwan waminchab inchar, nagucha nōm lataitōwei Tiusweimburabelan pera marōb pasrabig, katō Jesucristo maig kōbash indinaben ashib, katō Cristo tōrguegwalmabig kenamisren, nagucha truyu tōgatō pasrōnrrabig.

² Tius nui ubishameran ñim ashib tōgagōnrrai nō ñimun traniilane tab ashib tōgaguy, ke martrai inchendō kōmōtō, ñimashib treg martrab isua marōb, Tius maig palain kōben, treg. Katō ke anwandō chull inchimō, ñimui maramigwan marōppe, palabinō kōmō, tab maramig kōn.

³ Ñim ashib tōgagōnrrai ñimun traniilane ñimuielō kui lata, ke ñim karua srua kōmōtō, ñim mandō amōnaitōga nōnguen asha kusrenrrai maray.

⁴ Treg marabe, tru Maya Ubisha Ashibelaim Pala Pasrabig kenamisrene, ñimbe corona tōrguegwalmabzhig managen minchabgaigwan utōnrrun.

⁵ Katō treetōwei ñim matsōrelōgucha tru Tiusweimburabelan pera marōb pōnrrabelan maig chiben trunun mōray. Sōteelōba kangurrin kangurri maig kōben inchimōtō, tru tammayig kōnrrai marōbiitōga truitō pinōgasrailō amōnay. Kaguende:

“Nuinetō nuig mōrōrai inchibelane

Tiusbe sōtōbasramisrōb kurrappe,
trune chigucha kōmeelō tammayelane

nui ka yandō tab indigwan Tiusbe tranōbig kōn” cha.

⁶ Tiuswei maramburab marōb tasig umbu nōrreelō misrōb pōnrrōmō, utsōbasray, yandō nō treg maramig puben, ñimun nōrreelō martraimbe.

⁷ Ñim chigōben truba isub tōga pōnrrailane Tiuswandō pōnsray. Kaguende nōbe ñimuimburab tab kōnrrai isua martrab wabig kōn.

⁸ Mumaygucha srua irramamō isuamōra amōñib, chu uragucha pesannamō, isuatō amōnay, kaguende ñimun ashig kōmui inchibig, tru nugwaimandziibe kan leōn pōtōgatanwan namig mullib uñib lataig unan, mōigwan kōben manrrab lab.

⁹ Inchawei ñimui isubigwan Jesucristoinuutō pasra pōnrraitōga truigwane kōrtrab kōmō, ñimbe mur isua pōnrray, yu pirau chusrōndōgucha ñimui nunelōgucha treetōwei kaig nebuinab puraambub melai ashabe.

¹⁰ Inchendō kan maya yana kōsrōndō ñim treg kaig puraambub melaikkurrimbe tru chiyutōgucha ka yandō tab inchib Tius managen patsōnrrabgaig tōrguegwalmabiisrō Cristoba kanbalatō purramig kōnrrai wamabiibe, nōtōwei ñimune katōle tamara pōnsrōb, chiyugucha kōrrōnrrabgailō marōb, katō trurrigu kullaaramō murelō kōnrrai marōb, yandō treg pōnrrōnrrai kōrrōmarōb inchun.

¹¹ Tius nō ashib karub tōga pasraibe managatig nuin kōnrrun. Treg kōnrrun.

Srabe wamindiilō

¹² Silas, nai nuneg, chi isumgaig na tabig kui asigwan nabe nun landōtiig pōringarur, øyeeg, øyeeg amōnay chinrappa, Tius tru ka yandō tab indig ciertoniibe, iig kōn cha, eshkanrrappa. Inchawei truyu mur pōnrray.

¹³ Tru iglesia Babiloniasrō ñimun latawei lawa wesruig pasrabiibe ñimun ‘ka warōgueh’ cha øran, katō Marcos nai nusrkai lataikkucha.

¹⁴ Katō kangurrin kangurri undag kōbiitōga muchab ‘manguen ka amōñigueh’ tay.

Ñim Jesucristoielōbe mayeelōba chi isumgaig tab kōbigwan tōgagōnrraimab isur.

2 San Pedro

'Ka amõñiguh' chib pørig

¹ Na Simón Pedro, Jesucristoi marøb megabig, katø nøashib karua øriibe, tru namui Tius Kaigyugurri Wesrabig Jesucristo newan sølgandø tabig marikkurri, ñimui isubigwan Jesucristoinuutø purø tabzhig tøgagømigwan nam tøgagúigwandøwei nebua tøga pønrrabelan iigwan pørar.

² Tiuswanba, namui Señor Jesucristonba nebua asikkurri nui ka yandø tab indig tranigwanba, chi isumgaig tab købigwanba ñim uñcha tøgagønrraimab isur.

Tiuswei ureg kømibe øyamayelø kømig køn

³ Tius nui maramburab mariitøga namun øsig waramigweyasig lutøgurri chi palabigwanba, nuyasiitø tabig amønamiig kønrraimba namun tranig køn, nø trendø tørguegwalmabig kuitøgaba, nø purø tab indiitøgaba nø namun nebua asingarua.

⁴ Tru øyeeløgurri Tiusbe truba nørreelø, trurrigu purø tabelø namun tranrrrab misriilan tranig køn. Incha tru traniiøgurri ñimune Tiusbe, nø maig køben, treeløwein kømigwan tøgagønrrai tranig køn, yu pirau tru køsøngønrraptiig purø trømbøig marøg købig mindishib treeranøb pasrabigugurri wegørrønrrai.

⁵ Inchawei treeg købene, iilan tøgagønrrab truba tranrramiig køn: Tru isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúigwane iigwan nemaramig køn, maig køben inchimø, tabig amønaitøga. Tru tabig amønaiigwane Tiuswan nebua asiitøga nemaray.

⁶ Tiuswan nebua asigwane asr maig miaben tru kuindø marmuitøga nemaray. Asr maig miaben tru kuindø marmuigwane chigúingucha tawmay yandø, yandø melamitøga nemaray. Tru tammay yandø, yandø melaigwane Tiuswan maikken tarømisrmø tabig amønaitøga nemaray.

⁷ Tiuswan tarømisrmø amønaiigwane trag nunelø lataig tab indiitøga nemaray. Inchen yandø tru trag nunelø lataig tab indigwane undag købiitøga nemaray.

⁸ Iilø ñimuinug kerrigu pønrrøwa larrøbichib nurabene, namui Señor Jesucriston ñim nebua asha tøgagúigube ñimbe chi marmø, ka amøñinrrab kømøwei, ke ka nebua asiitø kønrrain kømøwein kønrrabguen.

⁹ Inchen iilan chigaiibe kan kabgaig lataig, kabe kan yab nebua ashchab kaimabig lataig køn, merrabsrø nui kaig mariilan chish marigwane yandø chab pesannaweig.

¹⁰ Inchawei treeg købene, nai nunelø, ñimun Tius wamigwanba, lawa wesrub indigwanbabe, ñimuinug tab pasrønrrai katøguchinguen kønrrab inday, kaguende iilan marabe, managuen srurrengwamønrrabguen.

¹¹ Trumaybe si, namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwei managuen patsønrrabgaig ashib karub wainug ñimuiimbe kebambamiig yaskabmerabe ke lendø kurim pønrrønrrun.

Mugucha mandamgaig kusrenaniilø

¹² Tru iilan nabe ñimun chu uragucha isungaruppatø, isungaruppatø megamønrrun, tru newan ciertonigwan yandø ñimbe ashib elatchabgaig tøga pønrraindøgucha tru ñimun kusrenanig købigwan.

¹³ Na pirau øsig uñippatøbe øyeelø wamindiitøga isuptø melønrrai kuñappatø megamiig søl kuitamab isur.

¹⁴ Namui Señor Jesucristo nane tørgandø eshkaben, nabe petø kwam kui mørar.

¹⁵ Katø nabe mumaytøgucha ñimuyasig maramdiigwane martrab inchar, na kwaimbala ñim chu uragucha iilan isub marøb kønrrai.

Nømui kaptøga ashibelø

¹⁶ Señor Jesucristoi maramburab marøbigwanba, nø arrumigwanba nam kusrenanøppe, misaamera ka nømdø isua wesrua wamindiilan kusrenanmuig køn. Treeg kømøtø, nambe namui Señorwei purø nuig tabig purayaigwan namashib namui kaptøga asigwan eshkab waminder.

¹⁷ Kaguende Tius Møskai nun truba tab indigwanba, tørguegwalmabigwanba utøben, tru Purø Nuig Tørguegwalmabiisrøngurrimbe kan wam arruppe: "Iibe nai undaaraiig Nusrkain køn cha. Nabe nøgurri truba kasrag war" cha, trenchiben,

¹⁸ nambe mørøbelø ker tru wam srømbalasarøngurri nun øyeeg waminchen, Tius tru nuindø tarømara pasrin tunsrø Señorba nam pønrrøwa.

¹⁹ Inchen katø Tius maig karuigwan eshkabelø wamindiibe treetøguen kømø, maig taibe treeg kønrrabigwan tøgaguer. Ñim trunun tab asha pønrraibe tab køn, kan løstøyu tør

kønrrai tør-rramnegatig pilabigwan lataig, katø tru løtsøzhig yemdø kal-lab estrella ñimui manrrømerayu kal-lanrrai.

²⁰ Trurriyu iigwane purø tab isua tøgagømig køn: Tius maig karuigwan eshkanrrai Tiuswei wam pørigu pønrrabelane ni mønundøgucha mugøben ka nuinetø isua, 'øyamay køn' chib pasramig kømfig kuin kai.

²¹ Kaguende Tius maig karuigwan eshkabeløma managuen ka nømuimburaþø isuabe waminchimui køn. Treeg kømøþø, møguelø waminchippe, Espiritu Santo maig wamindingaruben, treeg waminchibelø købig køn.

2

Maig kuigwan kømøþø, peetø kusrenanøbelø

¹ Israelita misaamerai utuma 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø isapteelø kuig køn. Katø ñimui utugucha treetøwei isatø peemaytø kusrenanøbelø kønrrun, lliska nømui isuitøga kusrenaniilø pinishinrrabigwan mu ashmøwatø treeg kusrenaniilø keera pønrrabelø. Katø treetø kømøþø, Señor tru nømun kaigyugurri wesranrrab penabigwanguen chigucha kømfig kui lataig mara kørømaran, nømyasiitøwei møi møi pinisaig kømigwan lab.

² Inchen møiløgøben truba nu treetøwei truilø nømui køsøngønrraptig marøb amønaigu marøb amønirrab kebamba, nøm treeg marikkurri tru newan ciertonig, Tiuswei maywane misaamerabe kaig waminchun.

³ An pareelø køþtø, nømdø isua, purø may isa wamincha, ñimune an wesrab srua kønrrun. Inchendø nømun kaigyu pønrrønrrai manasrøwei pønrraibe mu katamgaig petø punrrun, kaguende nømun pinisailø kønrrai pønrrailø kua.

⁴ Tiusbe tru ångesmeran købenguen kaig marigwane ulø paymø kømø, ulø paya, tru møra melannug kebeta, larrø løstøyu pønrrønrrai cadenastøga merrarrowa, keerøppa pønrraig køn, Tius tru maig maramigwan asha marøb kwalømweyasig.

⁵ Katø merrabsrø yu pirau misaameran chigucha Tiusbe kaig marigwan treetø kørømisrrain kømø, ulø payig købig køn. Inchendø tru sølgandø tabigwan eshkab waminchibig Noëwanba, katøgan sieteeanbatø chinchimui købig køn, yu pirau kaig misaamerain pala pi pulabigwan arringarub uras.

⁶ Katø Tiusbe Sodoma ciudawan lata, Gomorra ciudawan lata pinisaig kønrrai marig købig køn, usrø tuindø misramnegatig parra kørømarøb. Øyeeg marigwane wendøsrø kaig misaamera øsig warønrrabelø trunundøguen isua asha kønrrai marig købig køn.

⁷ Inchendø Lotwan, tru sølgandø tabigwane wesraig køn. Tru Lotbe chu uragucha larrø kaig misaamera ashikken kønrrabgaig trømbøig marøb amøniben asha, truba isui inchib tab kømui megabig køn.

⁸ Inchen Lot, tru sølgandø tabig, nømui utu tsubiibe yeeg kaig maren, kwalømmørig, kwalømmørig nui sølgandø tab møsigube purø trømbøig kui megabig køn, tru nøm treeg trømbøig mari ashiptø.

⁹ Inchawei Señorbe nyasiitø kønrrab pønrramisra pønrrabelane, maig inchibig køtashchab asamig puin pønrrøben, truyugurri wesrappe, sølgandø tabig marmeelane esegappa pønrrøbig køn, tru maig kønrrabigwan asha marøb kwaløm møra melønrrai maramig.

¹⁰ Asr purø trømbøigwan marøg kui inchen tru kuindø marøb, katø ashib karub pønrrabelan mundøgucha mørmø kaashib, øyeeg inchibelanwei treeg martrab køn. Iiløbe chine maram patsiilø, purø nørreelø kømmerø inchib, srømbalarø ashib karub pønrrabelan nørreelanguen chigøben tsalø wamamig kørrikkengar køn.

¹¹ Trune ångesmera murelø kuigu lata, nømui maramburab maramig tøgagúigu lata, tru møguelø lataguen kømø, mas nørreelø købenguen truiløbe, tru srømbalarø nørreelø karubelan Señorwei merrab tsalø wamømeelø køn, kaig nebuig møra pønrrøbashi chib.

¹² Trune tru i møgueløbe chigúinguen mørmubendø, chigøben tsalø wamabelø køn. Kan animalmerla købgunrriguelø, chugúinguen mørmeeleø, ka merrarrowa tøgagønrraimba, pinisailø kømigweyasiibatø kal-lawar køn, nømui kaig marøb pønrrainuutø chab pinønrrabelø.

¹³ Nømbe sølgandø tabig marmuimburaþøbe nømbe sølgandø tabig mariimítøwei utønrrun. Kaguende nømbe kwalømguen nømui asr maig miaben, kaig maramelane, purø tabig møþørai inchib, kasrag marøbelø køn. Truiløbe køsøngønrrapteelø, chillig inchib mindishibelø treelø køn. Nøm ñimba lincha mab warainug, kaig kegørrøsrkøbigu purø tab kui møþø nømbe warabelø køn.

¹⁴ Kan mun køben ashippe, ka yandø ashmøþø, truibia itølulrrab isua ashib, katø chigøben kaig maramigwane muraaraig mørmø marøbelø køn. Katø Tiusweimburaþøyu kullaateelane chull asingarua purø may kegørrøsrkøþ, katø parø indamigwangucha neyu kusrebelø køn. Truiløbe kaig nebuig pønrrønrrai pønrraig misaamera køn.

¹⁵ Sølǵandø tabig amønaig mayugurri tarømisra, tru Beorwei nusrkai Balaam taig maig marøb unigwan merrarrawa amba pelig køn. Tru Balaamma kaig mara an pagaraig utamigwan undaaraben,

¹⁶ tru nø treeg marigwane nune mur namig køn. Kan mula waminchimig købendø, møwei wamdøga wamincha, Tius tru maig karuigwan eshkabig chugúinguen mormø marigwan pasram merrarraig køn.

¹⁷ Tru treeg misaamerabe kan kølømø piguamera chi pigaig, purgølig latailø køn, kan wañimera mur isig icha srua ambi latailø. Truilane purø trømbøig løstøyu pønrronrrai pønrsailø køn.

¹⁸ Nømui wambe ke purab nørreelø ke ka waminchig køptø wamincha, asr maig marøg kui inchen, tru kuindø trømbøig treeg mariiløtøga kegørrørskøbelø køn, kailai utu meløwa, ke kaimabsrua tru kaig mayugurri wegørrarwan.

¹⁹ Nømbe katøganelan 'chi iløsrkaimig elatsiilø kønrrai martrumøn' chibelø køn, nømdøwenguen trømbøig asamguengaig køsøngønrraptig mariiløyu truitø srua ambiilø købendø. Kaguende møitøgucha nø chi marøb pasrailø kanarramabiibe, yandø truitø srua yaim pasran.

²⁰ Kaguende namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan nebua asha, i pirau køsøngømdiig maramigurri yandø wegørra, katøyug øyeeg kaig mariiløytøwei iløsrka, truitø srua irramabeløbe, katøbe srøsrø lataguen kømø, purø kailøguen kørrømisran.

²¹ Trembe tru sølgandø tabig amønā maywan nebua ashmuig kuinguen søl købsruinrun nømuimbe, yandø truiwan nebua asha, tru maig maramigwan martrai pasrig newan tabigugurri katøle tarømisra ibgunriibe.

²² Inchendø nømune misaamera øyan taibe ciertonwei nebuin køn: "Werabe nuña, katøle trunundøwei man" taig. Inchen: "Kuchibe chab pirendø, katøle chilligutøwei latøgusan" taig.

3

Señor katø arrumig

¹ Nai undaarailø, na ñimun srøsrø pørig kømnetø katøgan na ñimun pørtrab inchar. Srøsrø pørigu lata, møim pørigu lata, øyeeg, øyeeg melønrrigay chib watchab inchar, ñimui tabig chishchig isuiløyu.

² Katø Tiusweindø tarømariilø Tius maig karuigwan eshkabelø merrabsrøwei wamindigwanba, Jesucristo tru nøashib karua øriilø ñimun kusrenanig, Señor tru Kaigyugurri Wesrabig martrai karua pasrigwanba, ñim pesannamø isua kønrrai ñimun pørar.

³ Incha iigwanmerrig isua kuy: srabe kwalømmerawane misaamera Tiusweimburabigwane ka indzateš ashib, chigøben cha mørøbelø treeg inchib amrrunrun, nømui asr maig palai inchen treeg marøbelø.

⁴ Inchabe trenchinrun: "Cristo tru katø attrab cha kørrømisriibe ¿mandiindah? cha. Chima tru merrabsrø namui kølli misaamera kwaikkurrimbunø, katø srøsrø pirøwan marikkurrimbunø maig købiibe trubatø kagøn" cha.

⁵ Kaguende i misaamerabe iigwan nebua ashibelø købendø, ashmeelø misrøbelø køn, tru srømbalaba, pirøbabe treeg kønrrai Tius trendaikkurri merrab manasrøwei pønrrabig kui. Inchen tru pirø pimerayugurri webarrubiibe, katø pitøgatøweim pasrabig kui.

⁶ Inchawei tru urassrø pirøwanma sre pua pi pulingarua, chab pinisaig købig køn.

⁷ Inchen srømbalameraba, pirøba Tius treeg kønrrai nø trendaikkurrindøwei moin kwaløm pønrrabeløbe, naatøga parramig kønrrai esegain pønrran tru maig maramigwan Tius asha maram kwalømweimba, katø tru kaig misaameran pinisailø køm kwalømweimba.

⁸ Katøgucha iigwan isua kuy, nai undaarailø: Señorweimbe kan kwalømdø mil años lataig køben, mil añosbe kan kwalømdø lataig køn.

⁹ Señorbe nø treeg martrab misra kørrømisrigwane, peguen marmø ka pinaptinchab kømøtø køn, møiløbe treeg martrab taigwan peguen marmønmba isua tøgagúindøgucha. Treeg kømøtø, nøbe ñimun tammay muniitø, muniitø wabig køptø, mugucha ka pinønrrain kømøtø, mayeeløba nømui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llliranrrai indan.

¹⁰ Pøs tru Señor arrum kwalømbe kan niliig arrub lataitøwei chi isumø køben attrun. Inchen srømbalamerabe purø trømbøig kørig kømdiig wanrrøb nøørøtø misren, katø truyu chine pønrrabeløbe naarab pill-llanrun. Inchen pirøba, truyu chigurrimbunø pønrrabelane kerrigu parra, pinisaig kønrrun.

¹¹ Inchawei kerriguba øyeeg kenaguen kømfig chab mindishib pinisaig kønrrabig købene, ¡Tiusweyasiitø tarømisra amønñib, katø ke nundø isub tabig llirab amønāmig trurren palan!

¹² Tius tru arrum kwalømwan muniirab, ke petø punrraimab inday. Tru kwalømbe srømbalamerabe naarawa, chab pinøben, chigøben truyu pønrrabiibe tru naarabigu chab piranrun.

¹³ Tius tru tranrrab misra kørømisrigwan nambe munig meler, tru srømbala srøigwanba, srø pirøwanba truiløyube tru sølgandø tabig marig tøgagwan.

¹⁴ Inchawei nai undaarailø, tru iilan munig køppatø, chishchig, ñimbe mu mandamgailø, nøba chi isumgaig nui merrab treeg pønrramigwandø truba truba tranrrab muniiray.

¹⁵ Ñimbe iigwan isua asha tøgaguy, namui Señor truba tammay muniitø, muniitø waibe, nam kaigyugurri wesrailø kømigweyasig kui. Iigwandøwei namui undaraig nuneg Pablogucha pørin køn ñimun, Tius nun maig kusrebig kønrrai traniitøga.

¹⁶ Nui pøriiløyu trumørig iilan nøbe ñimun wamindan, truiløyu kanbalømerabe tab chigúinguen møramgailø køben, truburab nebua ashmeeløba, tab pønrrømeeløbabe Pabloi pøriilan ke ka kalø marøb, peemaytø kusrenanan, Tiuswei wam pøriilan katøganbalømerasø lataitøwei. Nøm treeg marøppe, nømdøwei pinisailø kømigwan lab pønrran.

¹⁷ Inchawei nai undaarailø, iigwan yandø kanmaytø chab wammørarbe, tab asha amønay, tru larrø kailø may wamindiitøga ñimun peløsrka, ñim tabig mur pønrrainukkurri kørøsrkainab pønrrømønrrappe.

¹⁸ Masken ñimbe namui Señor Jesucristo tru Kaigyugurri Wesrabigwan katøguchinguen tab nebua ashib, katø nui ka yandø tab indigu nørrørab inday. Purø nuig, purø tøriibe, møyia lata, managatig nuyasiitø kønrrun. Treeg kønrrun.

1 San Juan

Øsig kømigwan tranøb wam

¹ Nambe ñimun iigwan pørøppe, tru srøsrøgurri købigwan tru nam mørigwan, namashib namui kaptøga asigwan; maig kətashchab nam tab asigwan, namui tasiimeratøga katørab indigwan, tru Øsig køm wamweimburab pører.

² Tru øsig kømibe yandø ashchai kenamisren, nambe trunun asig køn. Incha nambe trunun øyeeg chib wammørøsrkøb eshker, tru managatig øsig kømigwan. Truibe Møskaimba pasrøwa, namun kenamisrig køn.

³ Nam ashib, nam mørøb indigwan, trunun nambe ñimungucha wammørøsrker, ñimgucha namba kandø lataig kandø isua pønrrørrai. Inchen tru nam kandø lataig kandø isua pønrraibe, Møskaimba, nui Nusrkai Jesucristoba pønrraig, truig køn.

⁴ Iilan nambe ñimun pører, namui kasrag købigwan newan tøgagønrrab.

Tøryu amøñib

⁵ Jesucristo namun wammørøsrkøb kusrenanigwan mõi ñimun nam eshkaibe iig køn: Tiusbe tør køben, nuinuube chigucha løstiibe kaagøn cha trendaig.

⁶ Nambe nøba kanbalatø tab lincha pønrrer chibendø, nam løstøyutøwei amøñibene, nambe ka isatø indig webiben, tru newan ciertonig maig køben treeg amønaig kømøtø webinrrun.

⁷ Tius tøryu pasrab lataitøwei nam tøryu amøñibene, trumaybe nambe kangurrin kangurri kandø isua lincha pønrrer. Inchen Tiuswei Nusrkai Jesucristoi animbe chigurrimbunø namui kaig marigwan chish maran.

⁸ Nambe ‘chi kaig marig chigar ker’ chib pønrrøwabe, namasiitøwei kegørrab pønrrøben, tru newan ciertoniibe namuinug pasrømøn.

⁹ Nam chigøben kaig mariilan ‘treeg marøbwei inchar’ cha Tiuswan eshkaibene, nøbe namui kaig mariilan ulø paymø pesannab, chigurrimbunø namui kaigwan chish marøb indamig nøbe chi isumgaig sølgandø marøbig køn.

¹⁰ Inchen nam ‘chigucha kaig mara kømeeleø ker’ chib pønrrøwabe, trube, nambe Tiuswane ka isaptiig kui mara tøgagøben, nui wambe namuinug pasrømøn.

2

Namuimburø purøwaminchibig Jesucristo

¹ Nai ureezheelo, iigwan ñimun pørar ñim chigøben kaig marmønrrai. Møikkøben kaig marindøgucha, namuimburab Møskawei merrab kan purøwaminchibig tøgaguer, Jesucristo tru sølgandø tabigwan.

² Namui kaig mariiløgurri Tiuswei namig købigwan nø uta pasramisra namuyasig nø kwaig køn, trurriugu namuiwandø kømøtø, yu pirau maya misaamerai kerriguelaimba.

³ Tius maig maramigwan martrai pønrrailan nam møra marabe si, trube, nam nun nebua ashibelø kermab asamig kønrrun.

⁴ Inchen møikkøben: “Nabe Tiuswan ashibig kur” chibendø, nø maig maramig martrai karuilan møra marmubene, trube isaptiig kui webiben, tru newan ciertoniibe nuinuube pasrømøn.

⁵ Trune Tiuswei wam maig karuigwan møra marøbig, trube si, Tiuswan kerrigu newan tabig undaarabig misrin køn. Trumaybe nambe nøba kanbalatø lincha pønrrermab aser.

⁶ Møikkøben Tiusba kanbalatø lincha pasrar chibiibe, Jesucristo nø maig unibig køben, treetøwei unamig køn.

Kan srøig martrai karua pasrig

⁷ Nai undaarailø, i maramigwan martrai karua pasrigwan na ñimun pøriibe srøig kømøtø, tru ñim merrabsrøngurri trendø tøgagüig truitøwein køn, tru martrai karua pasrig tru trendø merrabsrøngurri tøgagüig tru wamwan ñimbe møra køn.

⁸ Inchen køben nabe ñimun martrai karua pasrig ñimun srøig pørar, nunug lata, ñimuinug lata ciertonig. Kaguende tru løstiibe yandø pureb iben, tru tør newan ciertoniibe yandø pilabguen pasran.

⁹ Møikkøben ‘tøryu pasrar’ chibendø, nui nunewan tsalø inchibiibe katøgucha løstøyu srø pasran.

¹⁰ Inchen nui nunewan undaarabiibe tøryu pasran. Incha nuinuube srurrengwanganu-biibe chigagøn.

¹¹ Inchen nui nunewan ashig kōmui inchibiibe lōstōyu pasrab, katō lōstōyu unan. Incha nōtōwei chumay ib pasarmabguen ashmōn, kaguende lōstiibe nui kabmeran ashmōnrrai kasrōben.

¹² Nīm ureezheelan, na nīmun pōrar.

Kaguende Jesucristoi munchigurri nīmui kaig mariilan ulō paymōnrrab pesannaig kōn.

¹³ Na nīm mōskalan pōrar,

kaguende srōsrōgurri manawei nō pasrabigwan nīm nebua ashibelō kuimba.

Na nīm matsōrelan pōrar,

kaguende Satanás, tru larrō kaigwan nīm kanaig kuimba.

Na nīmun ureezheelan pōrig kōn,

kaguende Mōskawan nīm nebua ashibelō kuimba.

¹⁴ Na nīm mōskalan pōrar,

kaguende nun srōsrōgurri manawei pasrabigwan nīm nebua ashibelō kuimba.

Na nīm matsōrelan pōrig kōn,

kaguende nīmbe kōrrōmō,

mur pōnrrabelō kuikkurri,

katō Tiuswei wam nīmui manrrau pasrōben,

Satanás, tru larrō kaigwan kanaig kuimba.

¹⁵ Yu pirauigwan purō undaaramōwei, katō yu pirau chi kōbigwangōba undaaramōwei indamig kōn. Mōikkōben yu pirauigwangōba undaarabene, Tius Mōskawei undag kōbiibe nuinuube kaagōn.

¹⁶ Kaguende yu piraugurri arrubiibe, oyeeg kōn: asr maig marōg kōben mariilō, kaptōga chigōgen chull asiilō, katō namui chigōben kōbiitōga truba nōrreelō kōmmōrō indiilō. Oyeelōbe Tius Mōskaweinukkurri arrumōtō, yu piraugurrindōwei arrubig kōn.

¹⁷ Inchendō pirōbe, katō truyu chigurrimbunō chull indiilōbañau patsab iben, trune Tius maig kōnrrain kōben treegwan marōbiibe managatig oisig kōnrrun.

Criston ashig kōmui inchibelō

¹⁸ Ureezheelō, yandō srabe kwalōmmera puin kōn. Tru Criston ashig kōmui inchibig attrab kui nīmbe wammōrōbelō kōn. Inchawei mōi yangucha tru 'Cristo ker' chibelō truba truba amrruin kōn. Treekkurri nambe yandō srabe kwalōmmera kui aser.

¹⁹ Truilōbe namui utugurri webambuppe, webambubwei inchendō, namuielō kōmuig kōn. Pōs namuielō kui kuimbe, namba pōnrrabig pōnrrabsruig kuinrrun. Inchendō webambuppe, ke mayeelōbabe kerrigu namui utuelō kōmuin kui tōrgandō ashchain kuig kōn.

²⁰ Inchendō nīmbe Espiritu Santoiwan itōlusig tōgar kua, treekkurri nīmbe chiwandōgucha ashibelō kōn.

²¹ Nabe nīmun pōrōppe, newan ciertonigwan ashmeelō kuimba kōmōtō, nīm ashibelō kuimba pōrar. Katō nīmbe ashibelō kōn, chitōgucha isatō indiibe tru newan ciertonigugurri arrumig kuin kui.

²² ¿Tru isaptiibe mu kerah? ¿Tru isaptiibe Jesúswan 'Cristo kōmōn' chibig kōmuitarru? Iig kōn tru Criston ashig kōmui inchibiibe, tru Mōskawan lata, Nusrkawan lata 'Tius kōmōn' chibig, truig.

²³ Mutōgucha Nusrkawan 'ashmīg kur' chibiibe Mōskawangucha chigaig kōn. Inchen mōikkōben Nusrkaweimburab 'nōbe mu kui ashig kur' chibiibe, truiibe Mōskawangucha treetōwei tōga pasran.

²⁴ Inchawei nīm srōsrōgurri wamindi mōrigwane truyutō pōnrrabig pōnrrōnrrab inday. Tru nīm srōsrōgurri wamindi mōrōb amrruig nīmuinug pasrabig pasrōbene, trube, nīmgucha Nusrkaweinuuba, Mōskaweinuuba pōnrrabig pōnrrōnrrabguen.

²⁵ Inchen Jesucristo tru namun trannrrab misra kōrrōmisriibe iig kōn, tru managatig oisig kōmig.

²⁶ Na nīmun iigwan pōrōppe, isatō may wamincha nīmun kegōrrōsrkōnrrab inchibelaimburab pōrar.

²⁷ Pōs nīmuimburappe, tru Espiritu Santoi itōlusigwan nīm nun uta tōgagūig nīmui manrrau pasrabig pasraikkurri, nīmbe mu katōgane chi kusrennamig palain kōmōn. Kaguende tru itōlusiitōwei nīmune chiwandōgucha kerriguh kusrenanen, tru kusrenaniibe ciertonig, ka isatō indig kōmōwein kōben, nui Espiritu nīmun maig kusrenanen, trumay Cristoinug pōnrrabig pōnrray.

²⁸ Inchawei ureezheelō, mōimbe nuinug kanbalatō pōnrrabig pōnrray, nō kenamisren, chi isumō, nui merrab pōnrrab, katō, nō arruben, nui merrab kōrig misra kōrrōmisramig kaanrrai.

²⁹ Jesucristobe sōlgandō tabig kui nīm ashibelō kuabe, trube, mutōgucha sōlgandō marōbelane Cristoinug kal-lawar kuin kui asamig kōn.

3

Tiuswei ureemera

¹ ¡Au ñimguen asam! Tius nui undag købig namun yeeg nuig tranigwan, Tiuswei ureemera køn chaguen namun wamiilø kømnegatig. Pøs nambe treeløwein ker. Treekkurri pirau misaamerabe namune ashmeelø køn, kaguende nømbe Tiuswan ashmeelø kua.

² Nai undaarailø, yandø nambe Tiuswei ureemera ker. Incha namune mõibatøbe tru wendøsrø nam maig kømigwane kenamarmø srø kuindøgucha, yandø Jesucristo kenamisrene, nø lataitøwein kømig kønrrab kui nambe asha ker. Kaguende nø maig kuigwan yandø truyube nam nebua asam kønrrab køn.

³ Møitøgucha nuinuube treeg punrraitamab isua munig megamig tøgaipe nøasiitø nui manrrøwan chishchig tøgagøn, Jesucristo chishchig køb lataitøwei.

⁴ Mutøgucha kaig marøbiibe tru maig maramigwan martrai Moisés pørigwane kalø marøb itøbunan. Kaguende tru kaig mariibe tru pørigwane itøbunig, treeg køn.

⁵ Ñimbe yandø ashibelø køn, Jesucristobe yu piraumay arruppe, namui kaig mariilan kerranrrab arrig kui. Katø nuinuube chigucha chi kaig mariibe kaagøn.

⁶ Mutøgucha nuinuutø pasrabig pasrabiiibe kaigwan marøbig marmuben, katø mutøgucha kaigwan marøb uñibiibe nune ashmøwei, katø mu kui nebua ashmíg køn.

⁷ Ureezheelø, mugøben ñimun peløsrkainab pønrrønrrab kømø. Sølgandø marøb uñibiibe, sølgandø tabig køn, Cristo nø newan sølgandø tabig køb lataitøwei.

⁸ Kaigwan marøb uñibiibe nugwaimandzigwein køn. Kaguende nugwaimandziima srøsrøgurri kaigwan marøbig køn. Inchawei Tiuswei Nusrkai kenamisrøppe, tru nugwaimandzig kaig mariilan pinishinrrabwein kenamisrig køn.

⁹ Mutøgucha Tiusweinug kal-labiibe kaigwane marøb uñmøn, kaguende tru øsig kømig Tiusweinug pasrabig nuinug pasrøben. Treekkurri kaigwane marøbig martrab kaiman, kaguende nøbe Tiusweinug kal-laweig kuikkurri.

¹⁰ Møilø Tiuswei ureemera kuin kui, katø møilø nugwaimandzigwei ureemera kuin kui, øyeegu nebua asamdiig køn: mutøgucha maig kønrrabigwan sølgandø tabigwan marøb uñmøwei, katø nui nunewan undaaramøwei inchiibiibe Tiuswein kømøn.

Kangurrin kangurri undaarayagun

¹¹ Kaguende Tiuswei wamwan srøsrøgurri ñim wamindi møriibe iig køn: nam kangurrin kangurri undaarayamig.

¹² Caín lataitøwein kømugun. Truima tru kwaimandzig, larrø kaigwein kua, nui nunewan kweetsig køn. ¿Nøbe chigurrin kweetsig køh? Kaguende Caín nø mariiløbe kaig mariilø køben, nuneg mariiløbe sølgandø tabig mariiløgurriin kuig køn.

¹³ Nai nunelø, kan ¿øyebe chincharre? treeg kermab isumøtay, pirau misaamera ñimun ashig kømui inchene.

¹⁴ Nambe kwamigugurri øsig pønrramnuumay puraamba pønrrabrain kui, asha pønrrer, kaguende namui nunelan nam undaarabelø kuikkurri. Nunewan undaaramiibe kwamigugurri webimø, srø pasran.

¹⁵ Mutøgucha nui nunewan ashig kømui inchiigøba uñibiibe kweechiptiig køn. Ñimbe ashibelø kuinrrun kan kweechiptiibe tru managatig øsig kømigwane chigaig kui.

¹⁶ Jesucristobe nui øsig kuigwan namuyasig trana, kwaben, øyeeg marigu nui undag købigwan nambe truyu nebua aser. Inchawei namgucha treetøwei namui nunelayasig nam øsig pønrraigwan tranamig køn.

¹⁷ Inchen mõikkøben yu pirau chi palømíg tøgagig købendø, nui nunebe palaig megamne trunun ashatøgucha merø kui inchiib, purugumubene, trube ¿Tiuswei undag købiibe nuinuube chincha pasrønrrab kø?

¹⁸ Nai ureezheelø, undaarappe, ka wamðøgatø kømøwei, ka wamincha mõritøgatø kømøwei, ñimui mariiløtøga kenamarøb, cierton undaarayagun.

Tiuswei merrab chi isumø pønrramig

¹⁹ Nam øyamay marøb pønrrøwabe, newan ciertonigweimburabeløyu pønrrabelø købrain kui møra, yandø namui manrrømeran Tiuswei merrab chi isumø tōga pønrramig kønrrun.

²⁰ Namui manrrøguen namun chiwan køben kalø køn chib kebachib pasrøbene, Tiusbe namui manrrø lataitøguen kømø, purø nuig kui køppe, nøbe chiwandøgucha kerrigu ashibig køn.

²¹ Undaarailø, namui manrrø chiyu køben 'kalø køn' chib namun kebachimubene, nambe Tiuswei merrab chi isumø pønrramig tøgaguer.

²² Incha katø nam chigøben nun miawabe, nun utønrrun, kaguende marmø kømø, nui maig maramigwan martrai pønrrailan nambe mōra marøb, katø chiwan køben nui merrab marøppe, nun kasrag kømðiig marøbelø kuikkurri.

²³ Inchen martrai tru nõ karua pønsraibe iig køn: nui Nusrkai Jesucristoi munchiyu køreb, katø kangurrin kangurri nõ maig karuig køben treeg undaarab indamig.

²⁴ Nui maig maramigwan martrain pønsrailan møra marøbeløbe Tiusweinuutø pønrrabig pønrrøben, katø treetøwei Tiusbe nõmuinug pasrabig pasran. Øyeekkurri Tiusbe namuinug pasrai asha ker, tru Espiritu Santon namun tranig truiukurri.

4

Espiritumeran Tiuswei Espiritu køtashchab tab asamig

¹ Nai undaarailø 'nambe Tiuswei Espiritutøga waminchibøl ker' chibelan mundøgucha ke chi tain kuindø køreb pønrrømøtay. Treeg kømøtø, nõm espiritu tøgagüigwan maig køtashchab ashibmerrig asamig køn, Tiuswei Espiritu kuin kui, kabe peg espiritu kuin kui. Kaguende yu piraube webambin køn ka isatø 'Tius maig karuigwan eshkabelø ker' chibelø.

² Nĩmbe Tiuswei Espiritu øyeegu ashchun: chi espiritutøgucha 'Jesucristobe møg misra arrig køn' chibiibe si, truiibe Tiusweinkurri arrubig kuin kui.

³ Inchen chi espiritutøgucha 'Jesucristobe møg misra arrumuig køn' chibiibe, truiibe Tiusweinkurri arrubig kømøtø køn. Truiibe tru Jesucriston ashig kømui inchib tsalø inchibigwei espiritu køn, tru attrab køn taigwan ñim wammøra kuig. Incha mømibe yandø chabguen yu pirau pasrabguen indan.

⁴ Nai ureezheelø, ñimbe Tiusweyelø kua, tru isa waminchipteelan ñimbe chinchamamø, kanawa puraambin køn. Kaguende ñimuinug pasrabiibe, pirau pasrabig lataig kømø, mas purø nuig køn.

⁵ Nømbe yu piraueløtø kua, yu pirau chi købigwan nõm waminchen, yu piraueløbe nõmune ke tru kuindø møran.

⁶ Inchen nambe Tiusweyelø ker. Inchawei mutøgucha Tiuswan nebua ashibiibe namune møren, Tiuswan ashmĩibe namune mørmøn. Øyeegu nambe aser, tru newan cierton Espiritunba, katø tru isa peløsrkøptø espiritunba.

Tiusbe tru undag købig køn

⁷ Nai undaarailø, kangurrin kangurri undaarayagun. Kaguende undag købiibe Tiusweinkurri arrubig køn. Inchen mutøgucha undaguibe Tiusweinug kal-laweig køb, katø Tiuswan nebua ashib inchibig køn.

⁸ Undag købigwan chigaibe Tiuswan nebua ashmĩig køn, kaguende Tiusbe tru undag købig køben.

⁹ Tius nui undag købigwan namun kenamarøppe, øyamay kenamarig køn: tru nui kandø Nusrkawan yu piraumay øra, nõgurri nam srøig øsig kømigwan tøgagønrrai.

¹⁰ Tru undag købiibe øyeeg marigu pasran: Tiuswan nam undaguelø kuig kuimba kømøtø, nõ namun undaarawa, nui Nusrkawan nam kaig marilaimburø Tiuswei namig købigwan nõ utab namuyasig kwanrrai ørigu.

¹¹ Nai undaarailø, Tiusma namune øyamay undaarraig købene, namgucha treetøwei kangurrin kangurri undaarayamig køn.

¹² Mugucha Tiuswane managuen asiibe kaagøn. Inchendø nam kangurrin kangurri undaarayabene, Tiusbe namuinug pasrabig pasrøben, nui undag købiibe namuinug kerrigu newan tabig pasramisrin køn.

¹³ Nambe nuinug nõba pønrrabig pønrrab, katø nõbe namba pasrabig pasranmab asamig kønrraimbe, nõ namun nui Espiritun tranikkurrin køn.

¹⁴ Incha nambe namashib asha, maig kuigwan eshker, Tius Møskai nui Nusrkawan yu pirau misagwan Kaigyugurri Wesrabig kønrrai ørigwan.

¹⁵ Møikkøben 'Jesúsbe Tiuswei Nusrkain køn' chibiibe Tiusweinuutø pasrabig pasrøben, katø Tiusbe nuinug pasrabig pasran.

¹⁶ Tius nui undag købigwan namuimburab tøgä pasraigwan nambe nebua ashib, køreb inder. Tiusbe tru undag købig køn. Inchen mõikkøben undag købigwan tøgä pasrabiibe Tiusweinug pasrøben, katø Tiusbe nuinug pasran.

¹⁷ Øyamaybe Tiuswei undag købiibe namuinug kerrigu newan tabig kørrømisran, Tius tru maig kuigwan asha marøb kwaløm nambe nun chi kørmø pønrramig kønrrai. Kaguende Jesucristo maig køben, nambe yu pirau treelø ker.

¹⁸ Inchawei undag købig pasrøbene, kørig købiibe chigagøn. Masken treeg kømøtø, undag købig kerrigu newan tabiibe kørig købigwane kerrigu tarømaran. Kaguende kørig købiibe tru purø trømbøig attrabigwan utam kønrrab kuimba køriiran. Møikkøben kørig købigwan tøgäibe katøgucha tru undag købigwan kerrigu newan tøgagømø, palab pasran.

¹⁹ Nambe undaarabelø ker, kaguende Tius nõmerrig namun undaarraig kua.

²⁰ Møikkøben: “Nabe Tiuswan undaguig kur” chibendø, nui nunewan tsalø ashibiibe, trube treeg kømubendø, isaptiig køn. Kaguende nui nunewan nui kaptøga asigwanguen undaaramiibe mas Tiuswan kaptøga mana asiimigwane ¿chinchu undaaranrrab kø?

²¹ Katø tru martrai Tius nø karua pasrig iigwan tøgauer: Tiuswan undaguibe katø nui nunewangucha undaarau taigwan.

5

Isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagútøga chi arrubigutøgucha puraambub

¹ Mutøgucha Jesúsbe Cristo kuitamab kørebiibe Tiusweinug kal-laweiig køn. Incha mutøgucha Møskawan undaaramiibe katø truiigwei uregwangucha undaaran.

² Nambe øyamay tru Tiuswei uremeran undaguelø kermab wetøgørrer, Tiuswan nam undaaraikkurrimba, katø nui tru maig maramigwan martrai pønsrailan møra marikkurrimba.

³ Tiuswan nam undaaraiibe nui tru maig maramigwan martrai pønsrailan nam møra marig, truiig køn. Inchen tru martrai nø karua pønsrailøbe ke martrab kaimamdiibe kømøn.

⁴ Mutøgucha Tiusweinug srøig kal-lawaiibe yu pirau chine pureb arrubigu kebefimø, purayan. Tru namun pirau treegu kebefimø, kanawa purainrrai marøbiibe tru namui isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøgagúig, truiig køn.

⁵ ¿Yu pirau chine pureb arrubigu kebefimø, kanawa puraibiibe mu køh? Jesúsbe tru Tiuswei Nusrkain kuitamab kørebig, truitøwein køn.

Tiuswei Nusrkaweimburab maig kuigwan eshkab

⁶ Tru pitøgaba, anindøgaba arrubiibe, tru i Jesucristo køn, pitøgatø kømøtø, pitøgaba, anindøgaba arrubig. Tru treeg arrigwane Espíritu Santo eshkan, kaguende tru Espíritube tru newan ciertonig kua.

⁷ Inchawei pøn køn, tru ‘treeg køn’ cha eshkabeløbe.

⁸ Truiløbe Espíritu Santoba, piba, animba køn. Inchen tru pønbe chi pegwan waminchimøtø, trunundøwei wamindan.

⁹ Møguelø ‘treeg køn’ cha, eshkaigwanguen nam ka utiibe, Tius namun ‘treeg køn’ cha, eshkawa pasriibe treetøguen kømø, purø nuikken køn. Kaguende Tius ‘treeg køn’ cha, nø eshkawa pasrøppe, nui Nusrkaweimburab wamindig køn.

¹⁰ Tiuswei Nusrkawan kørebiibe, Tius nui Nusrkaweimburab ‘treeg køn’ cha, eshkaigwane nøasiitø nui manrrau tøga pasran. Trune Tius maig taigwan køremiibe Tiuswane ka isaptiig kui lataig maran, kaguende Tius tru nui Nusrkaweimburab ‘treeg køn’ cha, wamindigwane treeg kuitamab køremuikkurri.

¹¹ Inchen Tius tru ‘treeg køn’ cha, wamindiibe iig køn: ‘Tru managatig øsig kømigwan Tius nø namun tranen, tru øsig kømibe nui Nusrkaweinug pasran’ taig.

¹² Inchawei Nusrkawan tøgaiibe tru øsig kømigwan tøgagøben, Tiuswei Nusrkawan chigaibe tru øsig kømigwan chigaig køn.

Maig kømigwan srabe wamindiilø

¹³ Ñim Tiuswei Nusrkawei munchiyu kørewa pønrrabelan nabe ñimun iigwan pørar, managatig øsig kømigwan ñim tøgar kui ashchai.

¹⁴ Inchawei nambe Tiuswane chi kørmø kemalla miamdiig kui aser, kaguende nam nun chigøben miappe, nø maig kønrrain køben nam trumay miabene, nøbe namune mørøbig kuimba.

¹⁵ Trube, nam chigøben miailan nø mørøbig kui ashibelø kuig køppe, namun chigøben paløtan cha, nam miawa pønsrailane, trube, utabguen indermab isumig køn.

¹⁶ Møikkøben ñui nunewan kaig marøb pasrai asig, tru managatig møra pasramsromay srua inrrabgaig købene, nuyasig Tiuswan ‘purugurra’ cha miamig køn. Inchen truiigwane Tiusbe nui øsig kuigwan tøgagønrrai tranrrun. Iibe kalø marig ke kwamigugatig srua inrrabgaigwan marøbelayasig køn. Kaig marig kwamigugatig srua inrrai marøbikkucha køn. Truiigweimburappe, Tiuswan ‘purugurra’ cha, nabe miay chimur.

¹⁷ Chigurrimbunø sølgandø tabig mariimiibe kaig marig kørrømisran. Inchendøgucha tru kaig mariilø møiløbe tru managatig møra pasramsromay srua inrrabgailø køn.

¹⁸ Mutøgucha Tiusweinug kal-lawaiibe kaig maramigwan marøbig marøb uñmuin kui aser. Kaguende tru Tiuswei Nusrkai nune ashib tøga pasrøben, tru kwaimandzig, larrø kaibe nune chinchab kaiman.

¹⁹ Nambe Tiusweyelø kermab asha pønrrer. Inchen yu pirauigwane kerrigu mayamba tru kwaimandzig, larrø kaibe nø merrarrowa, nø ashib karub pasran.

²⁰ Katø Tiuswei Nusrkaimbe arrua, namune chigúi møramigwan tranin kui aser, tru newan ciertonigwan nebua ashchai. Incha nambe kanbalatø pørrer tru newan ciertoniguba, tru nui Nusrkai Jesucristoinuuba. Truibe tru cierton Tius køb, katø managatig øsiguig køb køn.

²¹ Nai ureezheelø, tru taska mari tiusmerane mendamisray.

2 San Juan

Ciertoniiba, undag kōbiiba

¹ Na, Tiusweimburabelan pera marōb pasrabig i kilgawan pōrar, Tius lawa wesrua tōgagūig ishuumisagwan nui ureemeranba, tru na newan ciertonigu undaarailan. Katō natō kōmōtō, mayeelōba tru newan ciertonigwan nebua ashibelōbe truilōgucha ñimune undaraan.

² Nambe ñimun undaarappe, tru newan ciertonig namui manrrau pasraikkurrin kōn. Inchen tru ciertoniibe namba managatig pasrōnrrun.

³ Tius Mōskaweimba, katō Señor Jesucristo, tru Mōskawei Nusrkaweimba, nui ka yandō tab indig kōben, namun lastima asig kōben, chi isumgaig tab kōbig kōben namuim pala pōnrrōnrrun, tru newan ciertoniguba, undag kōbiguba.

Undaguelō kōmigwan karua pasrig

⁴ Nabe truba truba kasraarar ñimui ureemerai utu mōilōgōben Tiuswei newan ciertonigu amōnain kuimba, Tius Mōskai namun maig karua pasrig kōben, treekke.

⁵ Ñi, ishug misagwan, na mōi ñun pōrigwan, martrai kan srōig karua pasra pōrig kuig lataig inchimōrrunrig chinrrainchar. Treeg kōmōtō, tru srōsrōgurri namun maig karua pasrigwan trunundōweim pōrar, tru kangurrin kangurri undaarayagun taigwan.

⁶ Iig kōn nam tru undag kōbigwan tōga pōnrramibe, Tius tru maig maramigwan martrai pōnsrailan trunun mōra marōb amōnamig. Inchen tru martrai karua pasrigwan ñim srōsrōgurri mōriibe undag kōbigu amōñinrrain taig, truig kuig kōn.

Namui isubigwan Cristoinug pōnsra amōnaig

⁷ Pōs yu piraube isa may wamincha kegōrrōsrkōbelō truba truba webambin kōn 'Jesucristobe yu piraumay mōg lataig misra arrumuig kōn' chibelō. Øyeeg inchibiibe tru may wamincha kegōrrōsrkōbig, tru Criston ashig kōmui inchib tsalō ashibig, truig kōnrrun.

⁸ Ñimasitōwei tab asha melay, ñim chigōben tabig marōb melailan kaptōasha pōnrrōmōnrrappe. Treeg kōmōtō, ñimui utamigwan kerrigu newan utamig kōnrrai melay.

⁹ Mōikkōben Cristo kusrenanigutō pasrōnrrab inchimōtō, nuinetō nemarōb purab kusrenrrab inchibiibe, Tiuswane chigaig kōn. Trune Cristo maig kusrenanigutō pasrabig pasraibiibe, truibe si, Mōskawanba, Nusrkawanba tōgaig kōn.

¹⁰ Mōikkōben ñimuinug arrua, tru treeg kusrenanigwan kōmō kusrenanene, ñimui yau 'amō' cha, kebermōwei, ni katō 'manguen arrin kōn' tamig kōmōwein kōn.

¹¹ Kaguende 'manguen arrin kōn' chibiibe tru nō kaig marilōyu nōgucha tōgatō marōb pasran.

Srabe wamindiilō

¹² Nabe ñimun truba truba pōramig tōgagōbendō, kilgayu tintatōga pōrmōtō, nabe ñimuimay attrab isur, malaugue ñimba waminchab namui kasrag kōbigwan newan tōgagōnrrab.

¹³ Tru ñui lawa wesruig numōsrawei ureemerabe ñun 'tab ka uñguh' chib wam ōran.

3 San Juan

Gayoimburab tab waminchib

¹ Na, Tiusweimburabelan pera marøb pasrabig, nai tab lynchibig Gayon pørar, newan ciertonigu na undaaraigwan.

² Nai undaaraig, nabe ñuyasig Tiuswan miappe, ñui møsig Tiusweimburab tab køb lataitøwei, chiyutøgucha tab pub attraimba, katø ñui asrugucha kwanrrø kømø, tab unamig kønrraimba miabig kur.

³ Nabe truba truba kasraarar møiløgøsrøn namui nunelø amrrua, tru newan ciertonig maig køben ñibe truyutø pasrab, katø treegutø ñi maig unigwan nan eshkaben.

⁴ Tru newan ciertonig maig køben, nai ureemera treeg amønnan taig wammøramibe, katøgan chi peg wammøri lataitøguen kømø, purø nu tab køtan.

⁵ Nai undaaraig, namui nunelan ñi tabig purugub pasraibe, ñi purø tabig marig køn, ñuimbe asiimeelø kuingucha katøguchinguen tabig marøb.

⁶ Truiløbe iglesiyuelai merrab ñi treeg undaguig køn cha wamindan. Ñi nømui ambamigwan ambub amrrai puruguabe, Tiuswan kasrag kømdiig kønrrai, tabig martraguen.

⁷ Kaguende nømbe Jesucristoi munchin undag køb webambamig køn, Tiuswan ashmø misaamerane chigucha chi purugúig utømø.

⁸ Inchawei treekkurri nambe treeg marøb møguelane purugub asamig nebunrrun, Tiuswei tru newan ciertonigweimburab namgucha purugúig kørrømisrrai.

Diótrefes søl marmø kaig marøb

⁹ Nabe iglesian kan kilga pørig kuig køn. Inchendø Diótrefesbe na karuulan mørmíig køn, kaguende nømui utu chiyutøgucha ke nø karub pasrønrrab inchibig kua.

¹⁰ Inchawei treekkurri nabe ippe, nø chi mariilan ñim isunrrai wamindamønrrun, tru nø namun isa wamincha wam kusruigwan. Incha trutø kømøtø, nøbe nunelan utømøwei, katø utønrrab inchibelan meramba, iglesiyugurri webetamba inchibig køn.

¹¹ Nai undaaraig, kaig mariilan asha marmøtø, tabigwan asha mar. Tabig marøbiibe Tiuswein køn. Inchen kaig marøbiibe Tiuswane ashmíig køn.

¹² Mayeeløba Demetrioimburappe tabig waminchibelø køn. Tiuswei tru newan ciertonitøweinguen nune treeg marøbig køn cha eshkan. Inchen namgucha truigweimburappe 'treegwein køn' chib eshkan waminder. Inchen nam 'treeg køn' cha wamindiibe, isa kømø trendaig kuig ñibe ashibig køn.

Srabe wamindiilø

¹³ Nabe ñun eshkamig truba truba tøgagøbendø kilgayu tintatøga pørog kømøtan.

¹⁴⁻¹⁵ Nabe maya yanayutø ñun ashchab attrab isur malaugue waminchab.

Chi isumgaig tab købiibe ñiba pasrønrrai isur. Tru tab lincha amøñibeløbe ñune 'ka uñgu' tan. Katø ñigucha namui asiilan kanun kanun nømunashib treetøweih chirrunrrig.

San Judas

¹ Na Judas, Santiagai nuneg, Jesucristoi marøb megabiibe Tius Møskai wamiilø undaarailan, Jesucristobe chi kømønrrai ashib tøgä pasrailan na pørar.

² Purø lastima asigwanba, chi isungai tab købigwanba, undag købigwanba ñim uncha tøgagønrraimab isur.

Isa peetø kusrenanøbelø

³ Nai undaarailø, ñim lata, na lata kanguelarrøtø tru nam kaigyugurri wesraig pønrraigweimburab ñimun pørtrab truba truba isuig kuig køn. Inchendø truburab pørmøtø, 'øyeeg, øyeeg melay' chib waminchib pøramig truba palai ashar, tru Tiuswei misaameran Tiuswei tru tabig srø wamwan Jesucristoimburab managatigweyasig treetø kønrrai kanmaytø tranig købigwane mur tranrrab pønrrai chinrrab.

⁴ Kaguende møiløgøben mu ashmøwatø ñimui utu nilø kebambin køn. Truiløbe kaigy pønrramig kønrrai manasrøwei treeg mariilø købig køn. Tru Tiuswan ashmeelø kaig møgueløbe namui Tiuswei ka yandø tab indigwane nømun maig marøg køben maramigweyasig merrarrawa tøgagøn. Katø, tru nøtø kandø Mayeelaim Pala Pasrabig, namui Señor Jesucristone nømbe 'ashmeelø ker' chibelø køn.

⁵ Ñimbe yandø ashibelø kuindøgucha, nabe katø isungarunrrab inchar, Israel misaameranma Egipto piraugurri Señorbe wesrappe, wesrabendø, wendøsrømbe nun tru køremeelane pinisaig købigwan.

⁶ Katø ángelesmeran chigucha nømune srøsrø chiyu pønrrønrrai pønrsøben, truyutø pønrrømtø, trunun elachippa, tarømisøbelane purø trømbø løstigu pønrrønrrai Tiusbe managatig cadenastøgä merrarrawa pønrsraig køn, tru maig maramigwan asha maramig purø nu kwalømweyasig.

⁷ Katø Sodoma misaameraba, Gomorra misaameraba, tru puluwan ciudameraba treetøwei, ishumburba, møgueløba trømbøig kaig marøb, katø møgueløbe nøm møgueløasiyaitø trømbøig marøb kømig, trutø srua ambiilan managen kwamø nagu mōra melønrrai kebeta, pønrsraig køn, trunun katøganelø isua asha kømig kønrrai.

⁸ Katø øyeeg købenguen tru møguelø piaig lataigutø amøñibeløbe nømui asrwan kaig kønrrai marøb, katø ashib karub purrabelane mørmø, kaashib, katø tru srømbalasreelø truba nørreelanguen tsalø wamab inchibelø køn.

⁹ Trune tru arcángel Miguel købenguen, tru nugwaimandziiba Moiséswei asr cha aleguiyab kua, truiikken tsalø wamab kaig nebubash chinrrab inchimøtø: "Øyeebe maramig kømøn chib, Señor ñun namubash" cha. Trutøh taig købig køn.

¹⁰ Trune tru i møgueløbe nøm chigüinguen mørmubendø, tsalø wamabelø køn. Nømun tre lataig asønaigutø nøm chigüi mørigwane, animalmera chugüi mørmeelø lataig trømbøig marøbelø køn, nømasiitø minchib tæramig.

¹¹ ¡Ay, nømuimbe maig kønrrerah! Kaguende nømbe Caínwei maywan merrarrawa amban. Nømbe an kanag købiitø Balaam kebeninuutøwei kegørra, katø mørmuikkurri Coréwan pinisailø lataitøwei pinisailø køn.

¹² Ñim Tiuswei undag købigwan tøgä kasraatø lincha mab waramig tøgagüiløyube, nømbe ke ka trømbøig mindishibelø treelø køn. Nømbe chigucha kørikkar ka nømuimburab øska mab, øska muchibashtø inchibelø. Nømbe wañimera chi pigarwan ambumay imay isig srua ambig latailø køn. Katø mamig nigamig puben, niimø tusrmera latailø, srølbafñau kitiilø, pamay kwailø køn.

¹³ Nømbe maryu pi welarmera namig latøgushib kurrab arrubigu, kan pichall weguchib latailø køn, tru nømui trømbøig ashikken kønrrabgaig mariiløbe. Estrellasmera nømui ambamwan kømø, pella ambub latailø køn. Truilaimbe purø trømbøig løstøyu managatig pønrrønrrai pønrsramig tamarilø pønrran.

¹⁴ Adánweininukkurimbunø misaamera srøig, srøig kurrab arrubig siete nemisren arrubig tru Enockucha, tru i kaig misagweimburab manawei trencha eshkawa pasrig købig køn: "Au, Señorbe nui tarømari ángelesmeran purø nørro søtø peraig arrun cha,

¹⁵ maya misaameran maig kønrrabigwan asha marøb, nøm chu pønrramigwan pønrrønrrai pønrsønrrab, tru larrø kailane nøm kailø kuimaytø larrø kaig mariilan mundøgucha treg martrab. Katø tru larrø kailø chigurrimbunø mørøbguen møram kaig wamindi wammeratøga nun waminchibelan treeg kørromartrappa arrun taig køn."

¹⁶ Nømbe chiwandøgucha kaig kätangøba chib, chiwandøgucha söl marmø, kalø marangøba chib waminchibelø køn, nømui kaig isuilø maig køben, nømbe treeg amøñibelø kua. Katø

nømui triitøgabe nòmasiitø purø nørreelø misrøb wamindamba, katøganelane truba tabzhig misrøb wamindamba inchibelø køn, nòmuyasig chigøben tøgagug købiitø.

Tiuswei misaameran isuatø amøñinrai waminchib

¹⁷ Trune ñim, nai undaarailøbe, namui Señor Jesucristo nøashib karua øriilø merrabsrøwei wamindigwan isua kuy.

¹⁸ Kaguende truiløbe ñimune øyeeg taig købig køn: “Yandø srabe kwalømmerawane misaam-era tabigwane ke ka indzatø mørøbelø, nòmun maig amøñig køben treeg trømbøig marøb amøñibelø kønrrun” taigwan.

¹⁹ Iiløwein køn, tru misaameran ka nøøøtø marøb pirisha pønrsøbelø. Nømbe nòmui asr maig palai inchen, treeg marøbelø, Tiuswei Espiritune chigar køn.

²⁰ Trune ñim, nai undaarailøbe, ñimui isubig newan chishchig Tiusweinuutø tøga pønrraigu katøguchinguen nørørab ambay, Espiritu Santo maig wamindingaruben trumay Tiusba waminchib.

²¹ Ñimbe Tiuswei undag købigutø amøñippe, tryutø amønay, namui Señor Jesucristoi lastima asiitøga managatig øsig kømigwan tranrraitamab isua muniirab.

²² Møiløgøben treeg kuitamab isumba, katø treeg kømuitamab isumba inchibelane ñimbe lastima tøgaguy.

²³ Katøganelane nagugurri wesrui, trumay kaigyurri wesrub. Inchen katøganelane lastima tøgagømig køn. Inchendø purø ashiptø maray, trømbøig marøg købigu nøm trømbøig mariiløtøga chillig inchib kewa llirab pønrrailanguen ashikken kømui inchib.

Tiuswan tabig wamindüilø srabeig

²⁴ Tru ñim kaigyu kørrømønrrai asamig maramburab maramig tøgag, katø truba truba kasrag nui tørguegwalmabiisrø chigucha chi tamgailø chishchig ñim kemalla pønrramig kønrrai tøga pasrabig.

²⁵ Tius kandø wabig, namun Kaigyurri Wesrabigwan namui Señor Jesucristogurri tørguegwalmabiiba, purø nuig muguen nebua isumgaiba, mayeclaim pala asamburab ashib pasraiba, mugucha manchinrraingag karuiba, iilan nuin kønrrai inder, manasrøngurri, møiya lata, katø managatig. Treeg kønrrun.

El Apocalipsis

Jesucristo San Juanwan torgandø ashchai kenamarig

¹ Iibe Jesucriston Tius torgandø kenamarig køn, nø nui karuig melabelan kenamartrai, tru maya yanayutø purainrrabigwan. Jesucristobe nui marøb megabig Juanwan kan ångelwan øra, kenamarig køn.

² Inchen Juanbe nø maig asigwan kerrigu isa kømø, maig kuigwan wamindan, Tiuswei wamwanba, Jesucristo maig eshkaigwanba.

³ Mayanguen tab kuig køn, tru chinetø pub attrabig pørigwan lebigweimbe. Katø trunun leben møra, tru maig taigwan marøbelø chigucha maya nuguen tab kuilø køn. Kaguende yandø tru pub attrabiibe pub pasran.

Juan siete iglesiameran pøøb

⁴ Na, Juanbe, Asia pirau siete iglesiameran pørar. Ka yandø tab indigwanba, katø tru chi isumgaig tab købigwanba ñimuin kønrraimab isur, Tius tru møi ya køb, merrabsrø køb, attrabig køb, truigweinukkurrimba, katø siete espíritumera, tru Tius wamisra karub waigwei merrab pønrrabelainukkurrimba,

⁵ katø Jesucristoinukkurrimba arrubigwan. Nøbe waminchippe, maig kuigwan eshkabig køb, katø tru maya kwabelai utu nømerrig øsiirabig køb, katø nøbe pirau maya reymeraim pala nø karub pasrabig køb indan. Truibe namune undaarab, nambe kaig mariiløyu lusri latailø kuigwan nui anindøga elatsørka,

⁶ katø namune reymera latawei ashib karub pønrrønrrai mara pønraig køn, sacerdotemera Tius nui Møskaweyasig. ¡Tørguegwalmabiiba, maramburab mariibabe nuin kønrrai managatig! Treeg kønrrai.

⁷ ¡Aul! Cristobe wañiyu arrun.

Inchen mayeelø ashen,

katø nun tru kelarrab kwanøbeløguen ashchun.

Inchen pirau maya misaamerabe

truba truba isui inchib kishchun nun ashippe.

Øø, øyeeg kønrrun.

⁸ Tru Señor Tius, Newan Maramburab Marøbiibe trendan: "Srøstriiba, Srabeibabe na kur cha, Aba, Zetaba latawei, tru møi ya køb, merrabsrø køb, katø attrabig."

Juan kan piab lataigu Criston asig

⁹ Na Juan, ñimui nuneg, chigøben purø trømbøig puben isumdiigu lata, katø Tius nø ashib karub wainug lata, chigüindøgucha ñimba, Jesucristoba kanbalatø pasrabig pasrabig kur. Nan kan pi tøbøtag pirø pasrabig, Patmos tainug wanrrai kegutsig wabig kur, Tiuswei wangurrimba, katø Jesucristoimburbigwan eshkaikkurrimba.

¹⁰ Kan isrin kwaløm Espiritu nan tøga pasramisren, nai wendaube kan wam kan trompeta wanrrøb lataig nan truba mur trenchibig køn:

¹¹ –Ñi chi asigwan kan kilgayu pøra, tru siete iglesiameran ør cha, Efesomayba, Esmirnamayba, Pergamomayba, Tiatiramayba, Sardismayba, Filadelfiamayba, katø Laodiceamayba.–

¹² Inchen tru wam nan waminchibiibe muin køtashchab keesha ashene, truyube oro kandilerumera siete nørreelø pønrraptinchibig køn.

¹³ Inchene tru siete kandilerumerai tøbøtaabe kan mugøsrøn møg lataig pasraptinchibig køn, nui kewagüibe katsig søchi kørriig keweikke. Inchen nui pechoyu pørønaibe oro købig køn.

¹⁴ Turyu pusruube kan pulø isig lataig, wañi lataig puløzhig, nui kabmerabe kan nagurø lataig køben,

¹⁵ nui srøbmerabe broncen nagu pill-llanen tørbilabig lataig pilabig køben, nui wambe kan nu pi mullib wanrrøb lataig købig køn.

¹⁶ Nui kusrmay taskube estrellamera siete sruaig, nui trigugurrimbe kan espada pinrrøba purø trøsrig tøgag webarrubig køn; nui maløbe nøsig tør køptø pilamburab pilab lataikke.

¹⁷ Inchen nabe nun ashippe, nui katsigu kwaig lataig peninabig køn. Inchen nøbe nui kusrmay tasiitøga nan trenchib estsarøbig køn:

–Chi kørig kui inchimøta cha. Nabe Srøstriiba, Srabeiba,

¹⁸ tru Øsig Wabig kur cha, kwain tsubig kua. Inchendø ash, chibig køn, øsiguig war cha, managatig. Nabe kwamigwei llavimeranba, katø tru kwabelø pønrrainug llavimeranba tøgagur cha.

¹⁹ Inchawei ñi chi asigwane pør chibig kòn, mõi ya maig kuigwanba, katø wendøsrø maig kørnrabigwanba.

²⁰ Inchen tru estrellamera siete nai kusrmay tasigu ñi asigweimburappa, katø tru siete oro kandilerumeraimburappa tru mu asiimíg pasrabiibe øyeeqwan eshkabig kòn: tru siete estrellamerabe siete iglesiamerayu ángelesmera køben, tru siete kandilerumerabe tru siete iglesiamera eshkabig kòn.

2

Efeso iglesian wam ørøb

¹ Efeso iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru siete estrellamera kusrmay tasigu srua pasrab, katø tru siete oro kandilerumerai utu uñib inchibiibe øyah tan cha:

² Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui maramelan mur tranrrab megaigwanba, megabig megaigwanba. Katø ñibe kaig marøbelane ka tøgagømig awentanrrab kaimab, katø truilø kømubendø, 'Cristo nõashib karua øriilø ker' chibelan, nõm treeløwein kuitashchab ñi asha, ka isapteelø kuin kui merrarrab indi ashar.

³ Katø maya kaig nebuindøgucha ñibe megabig megab, nagurrindø treegu kørømismrø megain kui ashar.

⁴ Inchendø nabe ñun chiyu kørørøn kalø kòn tamig tøgagur: ñibe srøsrøbe truba undaguig kuig, mõimbe trunun elatsin kòn.

⁵ Inchawei mandøgurri peñibrermab isu, tru srøsrø undag købigwan, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirawa, srøsrø marigwan mar. Treeg inchimuisruandøbe, nabe ñuimay arrua, ñui kandilerune pasrainukkurri kusramønrøn, ñi isua mørmubene.

⁶ Treeg kuindøgucha, ñibe ñuimburappe iigwan tøgagøn: Nicolaítasmera marigwane tsaliig køben, nagu cha truilø marigwane tsaliig kur.

⁷ Kalubaibe mør Espíritu iglesiamera wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane tru øsig køm tusryu mamigwan manrrai nabe tranamønrøn, Tius nõ waisrø purø tabzhiisrø tru tøbøtag pasrabigwan.

Esmirna iglesian wam ørøb

⁸ Esmirna iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Srøsrøig køb katø Srabeig køb, tru kwawa, katøyug øsiirab inchibiibe øyah tan cha:

⁹ Nabe ñi truba chigøben kaig nebuinab megaigwanba, ñi waacha kuigwanba ashar cha. Inchendø ñibe waacha kømøtø, puag kòn. Katø tru 'judíos ker' chibelø ñuimburab truba truba chigøben kaig waminchen ashar cha. Inchendø nõmbe treelø kømøn, nõmui tulundzuni yaeløbe mayamba nõmbe Satanáswein kòn.

¹⁰ Nõmbe kørøig kui inchimøtay, maya yana kømøwatø chigøben nebuinab pønrramigwan. Au, nugwaimandziibe mõilan køben ñimui utugurri kailan keeri yau kebetønrøn, maig inchibelø køtashchab ashchab. Inchen ñimbe kwalømmera diez nemisramne truba kaig indinab melamig nebunrøn. Kwamnegatig megabig megau, nabe øsig køm coronan tranamønrøn cha.

¹¹ Kalubaibe mør Espíritu iglesiamera wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe katøle kwangarunrrabig mindisaig kønrramøn cha.

Pergamo iglesian wam ørøb

¹² Pergamo iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru espada pinrrøba purø trøsrøigwan srua pasrabiibe øyah tan cha:

¹³ Satanás nõ wamisra merrarrawa karub wainug ñibe truyu pasrabig kui nabe ashar cha. Inchendø ñibe nai munchiwan pesannamø, tøgagøbig tøgagøb, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan elachib 'trugatiig kømur' chib pasrømøwei indig kòn, tru Antipas nan elachimø pasrabig naimburab waminchibigwan kweechib kwalømmerawanguen Satanás nõ marøb uninug.

¹⁴ Inchendø kan chigøsrøndø ñun kalø kòn tamig tøgagur: mõiløgørøn tru Balaam kusrenanigwan marøbelan ñibe truyu tøgagøn cha. Tru Balaambe Balacwan øyamay martraí kusrenanig kòn, Israelwei misaamera srurrengwangerub taska mari tiusmerayasiig kweetsi mamimeran mangarumba, katø mõgueløba, ishumbermeraba trømbøig martraí karumba inchib.

¹⁵ Katø treetøwei ñigucha ñuinug tøgagøn mõiløgørøn Nicolaítasmerai kusrenaniilan elachig kømui inchibelan.

¹⁶ Treeg købene, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirau. Treeg marmøwabe, nabe petø ñuimay arrua, nai trigu espadatøga truiløba kwayamønrøn.

¹⁷ Kalubaibe mør Espiritu iglesiameran wamindigwan. Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nabe tru mamig maná taig sörig pasrabigwan manrrai tranøb, katø kan pulø sruuzhig tranøb indamønrrun. Incha tru sruuzhigube kan munchi srøig pørig pasrønrrun, truigwane mugucha asiimig tru utabiitøwei nebua ashchun.

Tiatira iglesian wam ørøb

¹⁸ Katø Tiatira iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tiuswei Nusrkai, tru nui kabmerabe kan nagurø latailø tøgag, katø nui srøbmerabe kan broncen chishtø pinømøren, tørbilabig lataig tøgaipe øyah tan cha:

¹⁹ Nabe ñui chi mariilan ashar cha, ñui undag købigwan køben, ñui isubigwan nainuutø pasra tøgagúigwan køben, ñi marøb megaigwan køben, katø chigúingucha tammay megaigwan købengue. Incha katø mømibe srøsrø lata kømø, katøguchinguen marøb megai ashar.

²⁰ Inchendø kan chigøsrøn ñiun kalø køn tamig tøgagur: isatø 'Tius maig karuigwan eshka-big kur' chibig, tru ishug Jezabelwan ñibe tøgagømgag kuingucha ka tøgagøn cha, nøbe kusrenniitøgaba, katø chull asøska trømbøig isungaruitøgaba, tru nai marøb melabelan ishumburmeranba, møguelanba trømbøig maringarub, katø taska mari tiusmerayasi gkweetsi mamimeran mangarub inchibigwan.

²¹ Nabe nune maya yana køsrøn muniiraig køn, nui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay lliranrrai. Inchen nøbe nui trømbøig maramigwane treeg marmønrrab katøyug isua mørøg kømuindan.

²² Au, nabe nune camayu tsunrrai kwanrrø kutsamønrrun. Katø nøba itøluløpteelane nabe truba truba trømbøig nebuilø kønrrai maramønrrun, tru ishuubamisra nømui kaig mariilan nøm isua mørmuisruandøbe.

²³ Incha katø tru mendig amøñib ureemerane nabe purø isumdiig mara, kweet-samønrrun. Nabe isuigwan lata, manrrøwan lata nabe tørguelarrab ashibig kuin kui maya iglesiamera nebua ashchun. Incha nabe ñimun møigwandøgucha ñimui mariilø maig køben, kanun kanun treeg tranamønrrun.

²⁴ Trune ñim katøgan sötø Tiatirasø warabelø tru kaig kusrenaniilan marmøwei, Satanáskurri purø nørø kusreb chib tøgagúilan nebua ashmøwei inchibelane nabe ñimune trenchar: Katøgan chi peg maramibe maskucha negwanmumønrrun cha.

²⁵ Inchendø ñim tøgagøbguen indigwane na arrumnegatig elachimø, isua møra tøgaguy.

²⁶ Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe, na maig martrai karuig køben trunun srabegatig marøbigwane chu pirausrøn køben misag nørø pønrrabelan truilaim pala mugucha mandamgaig karumigwan tøgagønrrai tranamønrrun,

²⁷ nan nai Møskai martrai tranøb lataitøwei.

'Inchen tru treeg karumigwan utabiibe

tru misag nørø pønrrabelane

kan tsandzøn pørøtsiitøga mu kurraasamgaig karub martrun,

nømunne kan pirø køtsømeran lataitø pusha petab.'

²⁸ Incha katø tru tørrrab arruben webarrub estrellan tranamønrrun.

²⁹ Espiritu iglesiameran wamindigwan, kalubaibe mør.

3

Sardis iglesian wam ørøb

¹ Katø Sardis iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Tiuswei siete espíritumeranba, siete estrellameranba tøgaipe øyah tan cha: Nabe ñui mariilan ashar cha. Ñibe øsiguig køn chib waminabig købendø, kwaig køn.

² ¡Kiagasrø! Chiwan køben ke pinamitø palab pønrrabelane tamar. Kaguende nai Tiuswein kabyu ñui mariiløbe newan tabig kømui ashar.

³ Inchawei kusrenaniilan ñi møra utigwane møra marøb, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirab inchi. Ñi kiagasrømuisruandøbe, kan nilliig lataig nabe ñuimay arrumønrrun, ñi chu ura attrab kuinguen mørmøwatø.

⁴ Inchen køben misaamera Sardissrø kan mamdø køn nømui kewagúilan chillig incha kømeeleø. Truiløbe naba amøñinrrun puløzheelan kewar, kaguende nømbe øyeegwanwei kenrrabelø køn.

⁵ Maig kuindøgucha truyu pureb ibiibe puløzheelø kenanig kønrrun. Incha nabe managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig libroygurri nui munchiwan kerramumønrrun. Incha nabe nai Møskawei merrappa, nui ángelesmerai merrappa, øibe nain køn cha, nui munchiwan eshamønrrun.

⁶ Kalubaibe mør Espiritu iglesiameran wamindigwan.

Filadelfia iglesian wam ørøb

⁷ Katø Filadelfia iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Newan Tabig, Newan Ciertonig, tru rey Davidwei llaviwan sruaig, tru nø kurene, mugucha kasrønrrab kaimab, katø nø kasrøbene, mugucha kurtrab kaimab inchai marøbiibe, øyah tan cha:

⁸ Ñi chi mariilan kerrigu nabe ashar cha. Au, nabe ñui merrab kan yaskab kura pasrar, truigwane mugucha kasramgaig. Ke trengatig nebua marøppe, marmubendø, nai wamwan møra marøb, ñibe nai munchiwan ‘ashmiiig kur’ chib isømøn.

⁹ Au, nabe Satanáswei tulundzuni yauelø ‘Judíosmera ker’ chibendø, judíos kømeeelø, ka isatø inchibelan, ñui merrab tømønnsrønrrai indamønrrun. Incha nabe ñiune undaguig kui nebua ashchun.

¹⁰ Kaguende na karuulan tammay marøbig marøb megaikkurri nagucha ñun asamønrrun chi kømønrrai pirau muba kuimburab warab misaameran maig inchibelø kõtashchab asamig pirau ørøba yandø purø trømbøig puben.

¹¹ Nabe petø arrumønrrun. Ñi tabig tøgagúigwane elachimøta, ñui coronan mu katøgan merrarramønrraimbe.

¹² Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane nai Tiuswei yau kan pilar lataig maramønrrun. Inchen managuen nøbe truyugurrimbe webinrraamøn. Inchen nabe nuinuube nai Tiuswei munchiwan pørøb, nai Tiuswei ciuda, tru srø Jerusalén, nai Tiuswei srømbalasøngurri kørraarrubigwei munchiwan pørøb, nai srø munchin pørøb indamønrrun.

¹³ Kalubaibe mør Espiritu iglesiameran wamindigwan.

Laodicea iglesian wam ørøb

¹⁴ Katø Laodicea iglesiai ángelwan iigwan pør:

Tru Amen, tru treeg køppe treeg, tru newan ciertonigwan eshkabig, tru Tius chiwandøgucha pølasra maren, nømerrig trendø pasrabiibe iilan øyah tan cha:

¹⁵ Ñui chi mariilan ashar cha. Ñibe pishin kømøwei, pachibig kømøwein køn. Pishin kui, kabe pachibig kui, treeg kuikken søl købsruinrrun.

¹⁶ Inchawei pishin kømøwei, pachibig kømøwei, mørøtø kurag kuikkurri, nabe nai trigugurri wennamønrrun.

¹⁷ Ñibe trendan: “Nabe puai, truba tøga misraig, chigucha yandø palaimiiig kur” cha. Inchendø ñibe uñmuinguen uñib waacha, ñiguen øyeezhig misrin køm nab asamdiig, katø waacha chiguchagaig, ashchab kaimabig, køsaatiig, øyeeg købendø, ñibe ashmøn.

¹⁸ Inchawei nabe ñun øyeeg mar tamønrrun. Nagu parra purøørig oro chishchigwan naiwan penø cha, trutøgabe puai kørnrig cha. Katø kemeløgucha naiwan puløzheelø penø cha, ñui asr køsaatiig kørig køm diigwan kasrønrrappe. Katø ñi ashibig misramig kabyu srølamig møgucha naiwan penø.

¹⁹ Mayeelan na undaarailane øyeeg marmøta chib nabe namab, katø ichaguchib inchibig kur, søl martrai. Maig isuppe, treegwan martrab kandø isua, ñui kaig mariilan isua møra, Tiusweimay llirau.

²⁰ Au, nabe yaskabu wamab pasrar. Møikkøben nai wamwan møra, yaskabwan kurene, nuinug kebya, nabe nøba maben, nøbe naba manrrun.

²¹ Maig kuindøgucha truyu pureb ibigwane na wamisra karub wainug naba wanrrai tranamønrrun, maig kuindøgucha na truyu puraarrub arrua, nai Møskaimba nø wainug wamisrøb lataitøwei wamig kønrrai.

²² Kalubaibe mør Espiritu iglesiameran wamindigwan.—

4

Tiuswan srømbalasreelø truba truba tabig waminchib

¹ Øyeeelø chab puraihen, na ashene, kan yaskab srømbalasrø kurig pasraptinchibig køn. Inchen kan wam trompeta wanrrøb lataig srøtø tru na møriibe nan øyah waminchib trenchibig køn:

—Yusrø nebamø cha; iilai wendau purainrrabigwan na ñun kenamartrumøn— cha.

² Inchen tru urastø Espiritu nø nan tøga pasramisren, srømbalasrømbe tru karub wamisra wamig kan pasrig pasrai nabe ashibig kur. Inchen truyube kan mugøsrøn wabig køn.

³ Inchen truyu wabiibe kan jaspe sruuba, cornalina sruuba lataig købig køn. Inchen tru nø waim pøtøgatanbe kan køshømbøtø kan esmeralda srug latazhig pasrabig køn.

⁴ Tru wamisra karub waim pøtøgatanbe wamisra karub purrailø katøgan veinticuatro pønrrai ashibig kur. Truiløyube kølli misamera veinticuatro purrabelø køn, puløzheelø kewar, nømui turyube corona orotøga mariiilø petsargue.

⁵ Inchen tru nø wamisra karub wainug truyugurrimbe sre pilabelø køben, wammera køben, palaig trashibelø køben webambubig køn. Katø tru karub waig merrappe

lámparamera nag pilabelø siete pilab pønrrabig køn, truiløbe tru Tiuswei siete espíritumera køn.

⁶ Inchen tru karub waig merrappe kan mar wabig køn, pigriu tørguelarrøzhig lataig.

Tru karub wainug pøtøgatanbe merrabmayba, wendaumayba, pinrrø mendamayba pibgatø øsiguelø pønrrabelø køn, truiløbe merrabmayba, wendaumayba kabmeratø netseelø.

⁷ Inchen tru øsiguig srøstribe kan león lataig køben, tru wendaube kan toro lataig køben, katø tru wendaube kan møwei malø lataig køben, tru pib kønrrabyuibe kan wasrø pala uñib lataig købig køn.

⁸ Inchen tru pibgatø øsigueløbe møitøgucha kwaldzariimera seisbatø tøgar, truiløbe wambiimay, umbumay kabmeratø netseelø, yem kwaløm øyah tamigwane pinømo, trenchibelø køn:

“Newan tabig, newan tabig, newan tabig

Señor Tius Newan Maramburab Marøbig;

tru købig, mõi ya wabig, tru attrabig” chib.

⁹ Tru managatig øsig wanrrabig, tru karub wainug wabigwan, tru pibgatø øsiguelø maya nuguen tab kønrrun chib, tabig kui asha tab inchib, ungwa, ungwa chibelø køn.

¹⁰ Incha trendaimørig tru kølli misaamera veinticuatroeløbe nui merrab tømboñsrøb sraløptø sraløbelø køn køriibala tabig waminchab tru managatig øsig wabigwan. Incha nømui coronameran tru nø karub wainug merrab trenchib petabelø køn:

¹¹ “Señor namui Tius,

ñibe maya nuguen tabigwanba,

tabig kui asha tab indigwanba,

maramburab maramigwanba

utambuawei utønrrabiibe ñi køn chib,

kaguende chiwandøgucha kerrigu ñi marig kuimba,

Ñi treeg kønrrai isuikkurri treeg mariilø,

treeg pønrran” chib.

5

Ubisha-unø kilgawan kurøb

¹ Incha tru wamisra karub wainug wabigwei kusrmay taskube kan libro palamay umbumay pørigwan nabe srua wai ashibig kur, truipe siete sellostøga melsra kasraig.

² Inchen kan ångel maramburab maramig tøgag truba mur trenchib payibig køn:

—Sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb, ¿treegwan martraptiig tabiibe mu kerah?— cha.

³ Inchendø ni srømbalærø lata, pirau lata, pirø umbu lata tru libron kurtraptiibe mu kawei, katø tru umbu pørigwan maig kõtashchab trawashchaptiibe mu kawein købig køn.

⁴ Inchen nabe truba kishibig kur, kaguende tru libron kurtraptiibe mu kawei, katø tru umbumay pørigwan maig kõtashchab trawashchaptiibe mu kawein køben.

⁵ Inchen møikkørøn tru utuig kan kølli misaabe nane trenchibig køn:

—¡Kishmøta! cha. ¡Ash! cha. Tru León Judáwei misag sötøygurriig, tru Davidwei misagøgurri arrubiibe nun tru ashig kømui inchibelan nømun kerriguwan chi inchaingag kanawa kørømarøb pureb yaig køn cha, sellomeran kølsrøb, kilgawan kurøb inchabig.—

⁶ Inchen tru karub wainuube kan ubisha-unø kweetsig købig lataig asønabendø, katøle kurra pasrai ashibig kur, tru pibgatø øsiguelaimba, kølli misaameraimba tøbøtaabe. Tru Ubisha-unøbe siete kigulmeraba, siete kabmeraba tøgag købig køn. Inchen tru kabmerabe tru Tiuswei siete espíritumera købig køn, tru pirau ørøba truørø øriilø.

⁷ Inchen nøbe arrua, tru karub wainug wabigwei kusrmay taskugurri libron utabig køn.

⁸ Inchen nø libron utøbene, tru pibgatø øsigueløba, tru veinticuatro kølli misaamerababe tru Ubisha-unai merrab tømboñsrøb sraløptinchibelø køn. Møitøgucha arpa sruartø, katø oro copamera may irrabzhiitø netsig sruar købig køn. Tru may irrabzhiibe Tiuswei misaamera Tiusba wamindiilø truig købig køn.

⁹ Katø kan cantaig srøig øyeeg cantabelø køn trenchib:

“Libron uta, sellomeran kølsrøb inchabiibe

ñitøwein køn chib.

Kaguende ñibe kweetsig kua,

ñui anindøga namune Tiusweyasig ñi penig køn chib,

chi misaamerandøgucha,

chi wam waminchibelandøgucha,

chi misag sötømerandøgucha,

misaamera nørø pønrrabelø

chu pirausreeländøgucha.

¹⁰ Incha ñibe nòmune namui Tiusweyasig reymera latawei karub purrabelø kònrriamo, sacerdotemera kònrriamo mara purròmnen, nòmbe pirau karumburab karunrrun” chib.

¹¹ Incha katø na ashene, tru karub waim pøtøgatanbe ángelesmera truba nørrø pasrabigwei wamwanba, tru øsiguelai wamwanba, tru kòlli misaamerai wamwanba mørbig kur. Truiløbe purø nørrø køptø, millones y millones y millones købig kòn.

¹² Incha truba truba mur trenchibelø kòn:

“Tru Ubisha-unø kweetsig købiibe
 tru maramburab maramigwan køben,
 chiwandøgucha palømø, tøgagúigwan køben,
 muguen nebua kusremgaigwan køben,
 maramburab maramigwan køben,
 tabig kui asha tab indigwan køben,
 tørguegwalmabigwan køben,
 purø tabig wamindigwan køben,
 utambuawei utønrabiibe ñitøwein kòn” cha.

¹³ Incha katø tru srømbalasrø lata, pirau lata, pirø umbu lata, maryu lata tru chigurrinbunø Tius marig øsiguig pønrabeløbe øyah taig mørbig kur:

“Tru wamisra karub wainug wabigwanba,

katø tru Ubisha-unanbabe,
 tru purø tabig wamindiiba,
 tabig kui asha tab indiiba,
 tørbilabiiba, maramburab maramibabe,
 managatig patsømíig nuin kønrrain” chib.

¹⁴ Inchen tru pibgatø øsigueløbe trenchibelø kòn: “iTreeg kønrrun!” chib. Inchen tru kòlli misaamerabe tømønørøb srala, kòriibala Tiuswan tabig waminchibelø kòn.

6

Tru siete sellosmera

¹ Inchen tru srøsrø sellon Ubisha-unø kòlsra, kuren, na ashene, tru pibgatø øsiguelai utuig, møikkøsrøn kan wam palaig trashib lataig truba mur trendaig mørbig kur:

—jAmø!— chib.

² Inchen na ashene, kan pulø kaulli pasraptinchibig kòn. Inchen truigwan itøgwana wabiibe nui taskube kan arco sruaig købig kòn. Inchen nune petsamig kan corona tranen, nun ashig kømui inchibelan kerriguwan chinchingaig kanawa kørømarøb pureb yaig kòn, katø kanabig kananrrab.

³ Inchen Ubisha-unø tru pamay kønrrabyu sellon kòlsra, kurene, tru øsiguig srøsrøigwei wendauiibe nane:

—jAmø!— chibig kòn.

⁴ Inchen katøgan kaulli webiptinchibig kòn, piguiig. Inchen truyu itøgwana wabigwane pirau muba kuimburab ambumay, imay tab waramigwan kerranrrai nune mu katønrraingaig treegwan martrai tranig kòn, kangurrin kangurri kwetchai. Katø nune kan truba nu espadagucha tranig kòn.

⁵ Inchen Ubisha-unø tru pøn kønrrabyu sellon kòlsra, kurene, tru pøn kønrrabyu øsiguiibe trendaig mørbig kur:

—jAmø!— cha.

Inchen na ashene, kan yalø kaulli pasraptinchibig kòn. Inchen truyu itøgwana wabiibe tasigube palansa sruaig købig kòn.

⁶ Inchene tru øsiguelai utube kan wam øyah taig nabe mørbig kur: “Mawa, mawa marøb megaig anbe tirigu pa libra penam netø køben, katø mawa, mawa marøb megaig anbe cebada seis libras penam netø kønrrun cha. Inchendø aceitenba, vinonbabe mindishinrrab kømø” cha.

⁷ Inchen Ubisha-unø tru pib kønrrabyu sellon kòlsra, kurene, tru pib kønrrabyu øsiguiibe trendaig mørbig kur:

—jAmø!— cha.

⁸ Inchen na ashene, kan pulø øskø kaulli pasraptinchibig kòn. Inchen truyu itøgwana wabiibe, “Kwamig” cha wamig køben, tru wendaube, tru kwabelø pønrraig, “Hades” cha wamig, truig arrubig kòn. Inchen tru i parwane maramburab marøb kweechib martrai tranilø købig kòn espadatøga køben, parøtøga køben, kaig kwanrrømeratøga køben, kau umbu namig animalmeratøga køben pirø muba kuimburab pib millonesyube millonbatø, pib milyube milbatø, kwetchai.

Tratrøgatø kōnrrabyu selloba, seis kōnrrabyu selloba

⁹Inchen Ubisha-unø tru tratrøgatø kōnrrabyu sellon kōlsra kuren, na ashene, tru Tiuswei wangurrimba, Tiusweimburab eshkaikkurrimba kweetsillai mōsiimerane altar umbu ashibig kur.

¹⁰Inchen truiløbe mur trashib trenchibelø kōn: “Señor, Mayeelaim Pala Pasrabig, newan tabig, newan ciertonig, ¿tru pirau warab misaameran maig maramigwan asha marøb, namui ani lusigwan ulø payib indamigwane, chu uraskatig munugunrrab?” cha.

¹¹Inchen nōmune kanun kanun kemig puløzheelø tranabe: “Maya yanatø katøguchi ka israb munuguy chibig kōn, ñimui nunelø Cristoiwan ñim lataitøwei marøb melabelan treetøwei kweetsilø nemisramnegatig.”

¹²Inchen Ubisha-unø tru seis kōnrrabyu sellon kōlsra kuren, na ashene, purø trømbøig mur pirø kōnøben, pørrbe ¡katø! yaliig misrøbig kōn, kan yalø llensu lataikke. Inchen pøbe kerriguba ani lataig misrøbig kōn.

¹³Inchen estrellamerabe srømbalårngurri pirausrø kōrrabelø kōn, kan higuera tusr nui srabe higos niguiizheelan mur isig icha kōrrøsrkøb lataitøweingue.

¹⁴Inchen srømbalabe kan kilga kirrøb lataitø pinøben, nōrrø tunmeraba, katø pi tøbøtag pōnrrab pirømeraba truiløbe mayamba nōm pōnrrainukkurri nōøørsrø malsrailø købig kōn.

¹⁵Inchen pirau reymera køben, nōrrø kusreb mōguelø køben, maya suldaumeraim pala ashib karub pōnrrabelø køben, puarmera køben, mas nōrriig marøbelø køben, karuindiig melabelø køben, karuindiig melømeelø køben, søteeløba pirø trabmerayuba, nōrrø tunmerayu tru nōrrø srug utuwanba trubabelø kōn.

¹⁶Incha tunmeranba, peñameranba trenchib trashibelø kōn:

—¡Namui pala itøgørrørray! cha. Tru karub wainug wamisra wabigwei maløwanba, tru Ubisha-unai purø trømbøig namig købigwanba ashmōnrrab sørørray chib.

¹⁷Kaguende tru purø trømbøig kōrig kōmdiig nō namig wam kwaløm puin kōn cha. ¿Kan treegube mu kuim pasramisra pasramdiig kōnrrab kø?— chibelø kōn.

7

Israel misaameran 144.000-wan Tiuswein kui asamdiig kōnrrai marcailø

¹Øyeg chab puraiben, nabe pigbatø ångelesmera pørr kal-labgatømay køben, pørr kebibgatømay køben, kandarøgatømayrøn køben, imaygatømayrøn køben, pirau pib palø pōnrrai ashibig kur, tru pib paløygurri isig ichib webarrubigwan pirau lata, maryu lata, chi tusrmerandøgucha isig ichimōnrrai katab.

²Inchen katøgan ångel, pørr kal-labgatøsrøngurri nebarri ashibig kur. Truibe Øsig Wab Tiuswei marcan sruaig tru pigbatø ångelesmera pirøwanba, marwanba mindishinrrab maramburab maramigwan utabelan mur trashib trenchibig kōn:

³—Pirøwan lata, marwan lata, tusrmeran lata mindishimøtay cha, namui Tius tru marøb melabelan nuielø kui asamdiig kōnrrai nōmui kappalømerayu chab marcarnegatig.—

⁴Inchen tru marcailø mam kōn chitamørtrab na mōrene, 144.000 mil kōn, chibig kōn, tru doce nusrkalø Israelweinukkurri nōrrø karrab misaamera,

⁵Judåweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Rubénweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Gadweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁶Aserweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Neftaliweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Manasésweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁷Simeónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Levíweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Isacarweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

⁸Zabulónweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Joséweinukkurri karrab misaamera 12.000 køben,

Benjaminweinukkurri karrab misaamera 12.000 kōn taig mørøbig kur.

Truba truba nu misag sətø puliig kewar

⁹Øyeg chab puraiben, na ashene, mōimbe tru wamisra karub waigwei merrappa, tru Ubisha-unai merrappabe misag purø nu, muguen mundzamgaig pōnrrabelø kōn, misaamera nōrrø pōnrrabig chu pirausrøelø køben, nōrrø kanbalatø warabelø chi misaamera køben, peg peg misag sətømera køben, peg peg wam waminchib misaamera købengue. Truiløbe puløzheelø kewar, tasigube palma ishiimera sruar,

¹⁰mayeeløba trenchib mur trashibelø kōn:

“Kaigyurri wesraibe namui Tius, tru wamisra karub wainug wabigweinukkurrimba,

tru Ubisha-unainukkurrimba arrubig kòn” chib.

¹¹ Inchen maya ángelesmerabe tru karub wainuuba, kòlli misaameraimba, tru pibgatø øsiguelaimba, truilaim pøtøgatan pønrrøwa, tru karub waigwei merrab piraugatig tømboñsrøb srala, Tiuswan kòriibala tabig waminchib,

¹² trenchibelø kòn:

“¡Treeg kònrrun! cha.

Purø tabig wamindiiba,
tørguegwalmabiiba,
muguen nebua kusremgaiba,
maya nuguen ungwa, ungwa taiba,
tabig kui asha tab indiiba,
maramburab mariiba,
mugucha chindamgaiba,

iiløbe managatig namui Tiuswein kònrrain chibelø kòn.

Treeg kònrrun.”

¹³ Inchene møikkøsrøn kan kòlli misag nan payibig kòn:

—¿I puløzhig kewarbe mumera køh? cha. ¿Chugurri amrruh?— cha.

¹⁴ Inchene nabe:

—Nai Señor, ñibe asha pasrainrrabguen— chibene, nøbe nan trenchibig kòn:
—iiløbe tru purø trømbøig isumdiigugurri purørruwar kòn cha. Nømbe nømui keilan tsarar, Ubisha-unai anindøga puløzhig marar kòn cha.

¹⁵ Treekkurri nømbe Tius tru wamisra karub wainug merrab pønrran cha.

Yem, kwaløm nui tab yau nuyasig marøb pønrran cha.

Inchen tru karub wainug wabiibe,
nømuim pala nø sètø pasraitøga
nømun chinchimønrrai ashchun cha.

¹⁶ Yandø nømbe parøgwai mørmøwei,

pimulgwai mørmøwei, pørr pati mørmøwei,
kabe katøgan pekkurri pachig kui mørmøwei inchun cha.

¹⁷ Kaguende tru wamisra karub wain tøbøtag Ubisha-unø pasrabiibe

nømune kan ubishameran lataig ashib pera pasrøwa,

tru øsig kòmigwan tranøb pigabmerasrømay pera inrrun cha.

Inchen Tiusbe nømui kabmerayu kappiwan pinømørtrun— cha, trenchibig kòn.

8

Tru siete kònrrabyu sello

¹ Ubisha-unø tru siete kònrrabyu sellon kòlsra kurene, srømbalasarømbe kan media ura wasrønzhig kørømisrøbig kòn.

² Inchene ángelesmera sieteeø Tiuswei merrab pønrrai ashibig kur. Inchen nømune siete trompetas tranøbig kòn.

³ Inchen katøgan ángel arruabe, tru altar keta pasramisrøbig kòn, truiibe may irrabzheelø pusramig, orotøga marigwan mutaig. Inchen nune may irrabzheelø truba nu tranøbig kòn, tru mayeelø Tiuswei misaamera Tiusba wamindiilan tru may irrabzhiibamara, tru wamisra karub waigwei merrab tru altar orotøga marig pasrabiibala tranrrai.

⁴ Inchen tru may irrabig patig naguishba, Tiuswei misaamera tru nøba wamindiiløbabe Tiuswei merrab nebibig kòn tru ángelwei tasigugurri.

⁵ Inchen tru ángelbe tru may irrabzhig pusrigwan muta, tru altaryugurri trøsr naarrøsrwan netsøgana, pirausrø pinøguchene, palaig trasamba, chi wanringuen møramgaig wanrramba, sre pilamba, pirø kònamba inchibig kòn.

Trompetamera siete

⁶ Inchen tru ángelesmera sieteeø tru siete trompetameran sruarbe urrønrrab yandø tamara pønrramisrøbelø kòn.

⁷ Inchen tru srøsrø ángel nui trompetan urrøbene, sre srug naaba, animba lindisaig arruben, pirau trunun kørøbetig købig kòn. Inchen truørø pirøbe muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø tusrmera treetøwei pirø muba kuimburab tøbøtag lutau pachen, katø mayam pumera pillizheelø chigucha chishtø pachibig kòn.

⁸ Inchen tru ángel pagatø kònrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan purø nu tun ørøba naarab lataigwan maryu keguchene, marbe tøbøtag lutau ani misren,

⁹ truyu øsig purrabeløbe tøbøtag lutau chab kwaben, katø tru maryu barcomera maya købiibe tøbøtag lutau chab pinabig kòn.

¹⁰ Inchen tru ángel pøñ kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan truba nu estrella srømbalarøngurri nu nag tulu lataig naarab peñippe, pimera kuimørig nørøø pimeran køben, katø kølømø pi kal-labzheelan køben, mayamba pøngatøyu partø, partø ka kørøømisren, kane itøbenig kørøømisrøbig køn.

¹¹ Tru estrellabe Ajenjo munchi købig køn. Inchen pimera tru pønyu kanun itøbenimburappe, larrø trømbø møbgølig misren, misaamerabe tru møb pimeragurri truba truba nørøø kwabelø køn.

¹² Inchen tru ángel pib kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, nøsig lata, katø pøl lata tøbøtag lutau mindisailø kørøømisren, katø estrellamera chigucha maya købig tøbøtag lutau mindisaig pilømeelø kørøømisrøbig køn, yem lata, kwaløm lata pib urabatø purø løstiig kønrrai.

¹³ Inchen na møimbe ashene, kan wasrø srømbalawan llirab arri mørøbig kur, mur trashib, øyah chib: “¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Ay karrengucha kuita! ¡Pirau warab misag waachameran maig kørøørrer! chib, tru katøgan pøngatø ángelesmera trompetan urrøbene.”

9

Tru tratrøgatø kønrrabyu trompeta

¹ Inchen tru ángel tratrøgatø kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, kan estrella srømbalarøngurri pirausrø peni ashibig kur. Inchen tru estrellane tru purø trømbø umbu trabyu llaviwan tranig køn.

² Tru purø trømbø umbu trabwan kurene, truyugurrimbe naguish kan nu hornoyugurri lataig nebarrubig køn. Inchen nøsiiba, pala srønzhig chishchig pasrabiibabe tru trabyu naguishkurri løstørabig køn.

³ Inchen tru naguishyugurrimbe chapullmera piraumay werruben, truilane pirau alacránmera lataitøwei nu chindamgaig martrai tranig køn.

⁴ Incha truilane pirau puwan lata, kauwan lata, chi tusrwandøgucha mindishimønrrain karuig køn, tru Tiuswei sellon kappaløyu chiga misaamerandø mindishinrraingue.

⁵ Inchendø kweechippe, kweechimøtø, tratrø pøl ørøba purø trømbøig pusrkwaig melønrrain købig køn. Inchen tru pusrkwabiibe misagwan kan alacrán kwanen pusrkwabig lataig købig køn.

⁶ Inchen tru kwalømmerawane misaamerabe kwamigwane labendø, chinchagucha kwanrrab kaimanrrun. Kwag kuimbe inchendø, kwamibe nømuiukkurrimbe tarømisrtrun.

⁷ Tru chapullmerabe kaullimera guerrayuy kwayamig tamariilø lataig asønabelø købig køn. Nømui turyube orotøga marig latailø corona petsar købig køn. Inchen nømui maløbe kan misag malø latailøgue.

⁸ Inchen nømui pusruube ishuwei lataig køben, nømui trugulmerabe kan leónwein trugul lataig tøgær købig køn.

⁹ Nømui asrwan merrammay chinchimønrrai katabig kan tsandzøn lataig tøgær, katø nømui kwaldzarig ichen wanrrøbiibe, kan guerrayuy kwayanrrab carretillameran kaulli sötø srua lulen wanrrab lataig trømbøig wanrrabig køn.

¹⁰ Inchen tru mørømerabe kan alacránwei lataig køben, katø kalmera kwanøbig tøgær købig køn. Inchen nømui mørømerayube misaameran tratrø pøl ørøba maramburab marøb mindisamig tøgær købig køn.

¹¹ Inchen nømun ashib karub pera pasrabiibe, tru purø trømbø umbu trabyu ángel købig køn, hebreamaybe Abadon munchi køben, griegomaybe Apolión munchi.

¹² Tru i trømbøig kørig køndiig srøsriibe chab puraiben, katøgucha trømbøig kørig køndiig attrabig par palabig køn.

Seis kønrrabyu trompeta

¹³ Inchen tru ángel seis kønrrabyuig nui trompetan urrabig køn. Inchen Tiuswei merrab pasrabig orotøga mari altaryu, tru pibgatø kigulmerayugurrimbe kan wam webarri mørøbig kur,

¹⁴ tru seis kønrrabyuig trompeta srua ángelwane trenchib:

–Tru pibgatø ángelesmera Eufrates nu pi menda lusrig pønrrabelan lelachi– cha.

¹⁵ Inchen tru pibgatø ángelesmeran ke yandø treeg pumweimba, tru kwalømweimba, tru pølweimba, tru pilaweimba treeg martrai tamariilø pønrrabelan pirau muba kuimburab maya misag pasrabigwan tres milyu milbatø kwetchai, tru ángelesmerane elatsiilø købelø køn.

¹⁶ Inchen tru suldaumera kaulli palartø doscientos millones køn taig mørøbig kur.

¹⁷ Pøs øyamay nan piab lataigu øyeeg kenamisren kaullimeran øyeeg ashar: tru itøgwanarbe nømui asrwan merrammay chinchimønrrai katabiibe, nag lata piguig køben, pillizhig køben,

øskøig azufre lataig køben tøgær købig køn. Tru kaullimerai turmerabe leónmerain tur latailø køben, nòmui trigugurrimbe naaba, naguishba, azufreba webarrubig køn.

¹⁸ Inchen pirau muba kuimburab misaamera pøn millonyube millonbatø kwaben, pøn milyube milbatø kwabig køn, tru i pøngatø trømbøig naaba, naguishba, azufreba kaullimerai trigugurri webarruben.

¹⁹ Pøs tru kaullimera nò chindamgaig maramig tøgagúibe nòmui triguba, mørryuba pasrabig køn. Kaguende nòmui mørrmerabe ulmera latailø turmera tøgær købig køn, truiløtøga misaameran mindishibelø.

²⁰ Inchen misaamera tru i øyeeg trømbøig chab puraiben, kwamø kørømisrøbeløbe øyeeg puraibenguen nòmui taska mariilan treeg marmønrrab isua mørøb elachimeelø køn, tru kwaimandziimeran køriibala tabig wamindamigwan lata, nòmui taska mari tiusmeran lata, tru nòm orotøga mariilan lata, tsandzøn andøga mariilan lata, broncetøga mariilan lata, sruutøga mariilan lata, tsiitøga mariilan lata, truilan elachig kømub, truiløbe ashmøwei, mørmøwei, ammøwei inchibelan.

²¹ Katø kweetsamigwan lata, misag wanna trømbø maramelan lata, møgueløba, ishumburmeraba trømbøig maramigwan lata, nilamigwan lata treeg marmønrrab isua møra, Tiusweimay llirameelø køn.

10

Angel kan libro-unan sruaig

¹ Inchen katøgan ángel maramburab marøbig srømbalårøngurri kørøarrubig køn. Truibe wañindøga pinøgasraig, tur palabe kan køshømbøtø tøgæg, nui maløbe kan nøsig lataig pilabig køben, nui srøbmerabe øneb kan nag pilabig lataig købig køn.

² Taskube kan libro-unan kura sruaig pasrabig køn. Incha kusrmay srøbwane mar pala punappe, atsimay srøbwane pirau puna pasramisrøbig køn.

³ Inchabe truba mur trashibig køn, kan león trashib lataikke. Inchen tru trashibene, siete palaig trashibeløbe tru trasaigwan treetøweih trashib løtabelø køn.

⁴ Inchen tru siete palaig trashibelø chab waminchen, nabe pørtrab inchene, srømbalårøngurri nane kan wam treeg mørø waminchibig køn:

–Tru siete palaig trashibelø wamindigwane pørmøtø, ñuinetø esegau– cha.

⁵ Inchen tru ángel mar palaba, pirø palaba na pasrai asiibe kusrmay tasigwan srømbalaneb kusrawabe, trenchibig køn:

⁶ “Srømbalawan lata, truyu pønrrabelan lata, pirøwan lata, tru pirau pønrrabelan lata, marwan lata, truyu chine purrabelan lata marøbig, tru managatig øsig wabikken ashen, truigwei merrab trendamønrrun cha: Yandø mas srørrønrraamøn cha.

⁷ Pøs tru ángel siete kørørrayuig trompetan urram kwalømmere puben, urrab pølbasrene, Tiuswei chigøben maramig søriilø pønrrabeløbe yandø marig kørørrmistrun cha, tru nui marøb melabelø tru nø maig karuigwan eshkabelø maig eshkaig, treeg.”

⁸ Tru srømbalårø wam na møriibe nan katøyg waminchib trenchibig køn:

–Inrøø cha. Incha tru ángel mar palaba, pirø palaba puna pasrabig tasku libro-unø kura srua pasraigwan utø– cha.

⁹ Inchen nabe ángelweimay ya, tru libro-unan tranrra chibene:

–¡Chal chibig køn. Inchabe, ¡Mal chibig køn. Ñui trigube kuizhig miel lataig kua, ñui patsaube møbig misrtrun– cha.

¹⁰ Inchen nabe tru libro-unan ángelwan uta, mabene, nai trigube kan miel lataig kuizhig købendø, na chab mabene, nai patsaube larrø møbgølig misrøbig køn.

¹¹ Inchabe nane trenchibelø køn:

–Ñibe misaamera nørøø kanbalatø warabelanba, misag nørøø pønrrabelanba, peg peg wam waminchib misaameranba, reymeranba Tius maig eshkanrrai karuigwan treeg kørørrun chib katøyg eshkamig nebunrrun– cha.

11

Tiusweimburab maig kuigwan eshkabelø pailø

¹ Incha nane kan caña, unaasin tsig lataig tranabe, trenchibig køn:

–Kurra, Tiuswei yawanba, tru altarwanba unaasha, katø truyu Tiuswan køriibala tabig waminchibelan munchi cha.

² Inchendø Tiuswei yau, tru yawambigwane unashmøta cha. Kaguende judíos kømø misaamera Tiuswan ashmeelan tranig pasran cha. Truiløbe tru Tiusweindø tarømari ciudawane pøn pila y tøbø pilaba itølulrrab køn cha.

³ Inchen nabe pailø naimburab maig kuigwan waminchibelan øramønrrun cha, eshkanrrab amrrai. Truiløbe yaliig trøsrkøleelø kewar kwalømmera mil doscientos sesenta nemisramne naimburab eshka waminchun— cha.

⁴ I tru pailø naimburab maig kuigwan waminchibeløbe, tru pagatø olivo tusrmera køb, tru pagatø kandilerumera køb køn, Tius pirøwan nø ashib karub pasrabigwei merrab pønrrabelø.

⁵ Møikkøben chigøben nømun kaig martrab inchene, nømui trigugurrimbe nag webarringarua, nømun kerrigu chishtø parrøbelø køn. Møikkøben nømun mindishinrrab inchibeløbe øyeeq kwamig nebunrrun.

⁶ Tru Tiusweimburabigwan eshka waminchibeløbe srømbalawan kasramig maramburab martrabelø køn, nøm Tiusweimburabigwan eshka waminchibeløbe kwalømmerawan sre pumønrrai. Katø treetøwei pimerangucha anim pimera misrrai marøg købene, anim pimera martrabelø køn. Katø pirøwangucha kaig nebunrrai, kaig kwanrrømera køben, kaig pølømmera mindishinrrabelø ørtrun, nømun mammay mindishig køben mindishinrrai.

⁷ Yandø tru Tiusweimburabigwan maig kuigwan nøm chab eshka waminchibeløbe, tru purø trømbø umbu trabuyugurri animal purø trømbøgølig nebarrua nømba kwayam lawa, nø kanawa, truilane kwetchun.

⁸ Inchen kwailai asrmerabe ciudayu mayeelø llirai mayu waramisrrun tru nømui Señorwan kurusu mesraig nu ciudayu, truike Sodomaba, Egiptoba lataig asønabig køn cha waminug.

⁹ Inchen misag nørø kanbalatø warabeløba, peg peg misag sötømeraba, peg peg waminchibeløba, chu pirusreelø køben misag nørø pønrrabeløba, truiløbe pøn kwaløm menrra tru kwailai asrmerane ashib kønrrun. Incha truilai asrmerane sørinrrabmerayu sørøbashmønrrun.

¹⁰ Inchen misaamera pirau warabeløbe tru kwaig warabelaimburab truba truba kasraarawa, kasrag købiitø kangurri ketiilø ørtrun, kaguende tru pailø Tius maig karuigwan eshka waminchibeløbe tru nømun mammaygucha kømig jkatø! isua møra melønrrai marøbelø kuikkurri.

¹¹ Indiibe pøn kwaløm menrrayube øsig kømig Tiusweinukkurri arrubig nømuinug kibeben øsiiranrrai Tius nømun urrøben, katø kurra, pønrramisrøptinchen, mayeelø ashibelane purø trømbøig kørig købig arrubig køn.

¹² Inchene tru pailøbe srømbalærøngurri kan wam truba mur wamindi mørøbelø køn, trenchibig: “Yusrø nerruy” cha. Inchen nømun ashig kømui inchibeløbe ashibelø køn, nømbe kan wañiyu srømbalærøngurri may nebamben.

¹³ Inchen treeg puraibendø, kan truba mur pirø kønabig arruben, tru pirø kønabikkurri ciudayu yamerabe milmørig cienbatø kegørrabig køn. Inchen treegu misaamera siete mil kwabelø køn. Inchen kwamø kørømmisrøbeløbe truba trømbøig kørig kuilø, Tius srømbalærø wabigwan truba truba tabig waminchibelø køn.

¹⁴ Srøsrøigwei wendauig trømbøig chab puraibendø, tru kørig kømdiig pøn kønrrabyuibe petø attrun.

Tru siete kønrrabyu trompeta

¹⁵ Inchen tru ángel siete kønrrabyuig nui trompetan urrøbene, srømbalærømbø wammera purø mur trenchibelø køn:

“Pirau reymera nøm ashib karub tøgagúiløbe namui Señorweimba, nui Cristoimba misran cha.

Inchen nøbe managatig ashib karub wanrrun” cha.

¹⁶ Inchen tru kølli misaamera veinticuatroelø tru nøm karub purrainug Tiuswei merrab purrabøbe pirau tømønøsrøb srala, Tiuswan køriibala tabig waminchib,

¹⁷ trenchibelø køn:

“Mayanguen ungwa, ungwa,

Señor Tius Newan Maramburab Marøbig,

møi ya pasrabig, katø manawei købig.

Kaguende ñui purø nuig maramburab mariitøga

ñibe ashib karub pølbasaran cha.

¹⁸ Misaamera nørø pønrrabeløbe truba truba namig kurrig køn cha.

Inchendø ñui purø trømbøig namig købig pub,

katø tru kwabelan maig kønrrabigwan asha maramikkucha yandø pub indin køn cha.

Inchen ñui marøb melabelø

tru ñi maig karuigwan eshka waminchibelø,

katø tru ñui misaameranba,

ñui munchiwan kaig kui lataig maramigwan køriguelanba,

nørrø kusrebelanba, treeg kømeeelanba,
truilan truburø ketamikkuha puin køn cha.

Trugurri pirøwan mindishib pinishibelangucha pinisamig puin køn” cha, trenchibelø køn.

¹⁹ Inchen Tiuswei ya tru srømbalarø pasrabig kurene, tru israelitasmeraba Tius acuerdo marig, tru arcabe, truyu kena pasrabig køn. Inchen palaig pilabelø køben, wammera køben, palaig trashibelø køben, katø kan truba mur pirø kønabig køben, purø trømbøig sre srug pubig køben arrubig køn.

12

Ishuuba, dragonba

¹ Inchene srømbalarøembe kan truba nuig chigøben kønrrab kuitamab asha kømig kenamisrøbig køn. Kan ishug nui asrwan pøsrøga pinøbuli lataig, srøb umbube pølwan tøgag, turyu corona estrellamera doce tøgag petsaig købig køn.

² Tru ishuube kwanrriig kua, yandø unø tammisrtrab trømbøig pusrkwai inchib, truba trashibig køn.

³ Inchene srømbalarøembe katøgan chigøben kønrrab kuitamab asha kømig kenamisrøbig køn. Kan dragon piguig purø nuig, turmerabe siete tøgag, katø kigulmera diez tøgag, turmørig tabzheelø petsartø købig køn.

⁴ Incha srømbalarø estrellamerane kanbalø ørøba nui mørrtøga srua, tøbøtag lutau pirau pinøbetabig køn. Incha tru dragonbe tru unø tammisrtrab ishuweim pinrøgue pasramisrøbig køn, tammisren latatø unan manrrab.

⁵ Inchen tru ishuube kan møg-unø tammisren, truike misag nørrø pønrrabelan chue-landøgucha ashib karuppe, kan tsandzøn pørøtsigwan srua pasramisra mu kurraasamgaig karub martrabig købig køn. Inchendø nui nusrkawane kerrappa, Tiusweimayba, nø wamisra karub wainuumayba nune srua yaig køn.

⁶ Inchen ishuube mu misag warab waraimøsrømay luløbig køn, tru ishug tsumig Tius tamara pasriisrømay, kwalømmerra mil doscientos sesenta nemisramne trusrø mannøb tøgagønrrai.

⁷ Inchen trugurrimbe srømbalarøembe Miguel nui ángelesmeraba purø trømbøig kwayabelø køn tru dragonba. Inchen dragonbe nui kaig ángelesmeraba kwayabendø,

⁸ chinchaguen kanab kwayanrrab kaimaben, yandø trugurri srømbalarøembe nømuimbe yandø chu pønrramikkaig patsabig køn.

⁹ Inchen tru purø nu dragon, tru merrabsrø ulwane pinøgutsig køn, truigwane nug-waimandzig cha wamamba, Satanás cha wamamba indigwan, tru pirau maya misagwan kegørrørkøbigwan. Truigwane nui kaig ángelesmeranbañau pirau pinøbusrig køn.

¹⁰ Inchen nabe srømbalarø kan wam truba mur trendaig mørøbig kur:

“Møimbe yandø kaigyurri wesraiba,
katø maramburab maramiba,
namui Tius nø ashib karub wamiba,
katø nui Cristo mu mandamgaig karub marøb wamiba puin køn cha.

Kaguende Satanás Tiuswei merrab yem, kwaløm
namui nunelan ‘yeeg kailø køn’ chib,

‘øyeeg marøbelø køn’ chib pasrabigwane pinøgutsin køn cha.

¹¹ Namui nuneløbe tru Ubisha-unai aningurrimba,
nøm Tiuswei wamwan wamindikkurrimba

kanawa pønrramisran cha.

Kwamig nebubene, kwanrraptø pønrraig køn cha,
nømbe øsig kømigwangøba isumøtø.

¹² Inchawei treekkurri, srømbalameraba,
katø kerrigu truyu pønrrabelø

chigucha truba kasraaray cha.

Inchendø ¡nusiasmus, pirau chi øsig købelø lata,
marmeryu lata øsigueløbe chincer! cha.

Kaguende nugwaimandzig ñimuiamay
ke ne namig kuin kørroyan cha,

nui llirab unamibe yana unamig kømønrrab kuimba.”

¹³ Inchen dragon nune pirausrø pinøgutsi mørabe, tru ishug møg-unø tøgagøbigwane pasraarøb mendøben,

¹⁴tru ishuwane purø nu wasrøwei pagatø kwaldzariimeran tranig køn, ulweim pulugurri purø yabsrø nø tsumsrømay pala kurra inrrai tru mu misag warab waraimøsrømay. Tru pøn pila y tøbø pilaba nun mannøb tøgagømsrømay.

¹⁵Inchen ulbe ishuwan pasraarøb ya, nui triimay pi weguchibig køn, kan nu piiburabig, tru ishuwan pi srua yaig kønrrai.

¹⁶Inchendø pirøbe tru dragon trigugurri nu pi wegutsigwane anchippa kerrigu piñiptinchibig køn, tru ishuwan purugunrrab.

¹⁷⁻¹⁸Treenchene, dragonbe ishuwan purø trømbøig namaptø, tru ishuweinukkurri katøburø amrrub misaameraba kwayam lanrrab ibig køn, Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan møra marøbelø, Jesucristoimburabigwan tabigwan elachimø marøb tøga pønrrabig pønrrabeløba. Incha tru dragonbe tru mar menda pisrumyu pasramisrøbig køn.

13

Pagatø animal trømbøgølelø

¹Inchen maryugurrimbe kan animal purø trømbøgølig webarrubig køn, turmera siete, kigulmera diez tøgag, kigulmørig purø tabzhig petsargue. Inchen turmørig munchi pøriibe Tiuswan purø trømbøig wamabig pørig tøgar købig køn.

²Inchen tru trømbøgøligwan na asiibe kan tiiri lataig købig køn, srøbmerabe wig srøb lataig køben, nui triibe leønwein trig lataikke. Trunun tru dragonbe nui maramburab maramigwanba, nø wamisra karub waigwanba, mu mandamgaig mayangatikkucha karug køben karub martrai tru animal trømbøgøligwan tranøbig køn.

³Inchen tru trømbøgøligwei turmerabe, mø tur køsrøbe purø trømbøig kørriindig kwanr-raptiig lataig købendø, tru treeg kørriindiibe tammisrin køben, mayeelø yu piraeløbe truba kwaara ashib, tru wendautø ambubelø køn.

⁴Incha misaamerabe tru dragonwan køriibala tabig waminchibøl køn, kaguende dragonbe tru trømbøgøligwan nui karumburab karumigwan martrai tranikkurri. Katø tru trømbøgøligwangucha treetøwei køriibala tabig waminchib trenchibelø køn:

—¿Kan i trømbøgølig lataibe katøgane mu kuin kønrrab kø? chib. ¿Kan nøbabe mu kuin kwayam lanrrautah?— chib.

⁵Incha tru animal trømbøgøligwane katø kan trig tranig køn purab nuig misrøb wamin-damba, purø trømbøig wamamba inchai, katø pøn pila y tøbø pilaba mu mandamgaig martraimba.

⁶Inchen tru animal trømbøgøliibe nui trigwan kurøbig køn, Tiuswan purø trømbøig waminchab. Incha Tiuswei munchiwanba, nø pasraigwanba, srømbalasrø purrabelanba purø trømbøig wamabig køn.

⁷Incha tru Tiuswei misaameraba kwayabasha, nø ka kanabasig køn. Incha chi misag sötømeran køben, kanbalatø warabelø chi misaameran køben, peg peg wam waminchib misaameran køben, nørø misag pønrrabig chu pirausreelan køben, truilaim pala mu manchinrraingag karumigwan tøgagønrraingucha tranig køn.

⁸Tru animal trømbøgøligwane tru maya misag pirau warabeløbe køriibala tabig waminchi-belø køn, tru chiwangurrimbunø marøb urassrøwei Ubisha-unø kweetsig kønrrabigwei libroyu tru managatig øsig purønrrabelan pørigu nømui munchimeran truyu chigarbe.

⁹Møikkøben kalubaibe mør.

¹⁰Merrarrawa srua ambinanrrabelane,

merrarrawa srua amben,

espadatøga kweetsinanrrabelane,

espadatøga kwetchun.

Øyeelø pubene, tru Tiuswei misaamerabe chi arringucha ka melaptø melamiguba, katø isubigwan Jesucristoinuutø pasra tøga pønrramiguba masken treegutø melabig melamitøwein kønrrun.

Tru animal purø trømbøgølig

¹¹Inchen katøgan animal trømbøgølig piraugurri nebarri ashar. Triibe pagatø kigulmera ubisha-unai lataig asønabig tøgag købendø, waminchippe, dragon lataig waminchibig køn.

¹²Triibe tru animal trømbøgølig srøsrøigwei mu manchinrraingag marøb karuigwan nø tøga pasramisra, nui merrab treetøwei marøb karubig køn. Incha pirøwanba, pirau warab misaameranbabe tru animal trømbøgølig srøtiig tru purø trømbøig kørriindig tøgag købig, chi øsig kønrrabgaig kua, tammisraigwan køriibala tabig waminchai inchibig køn.

¹³Incha katø nøgucha misaamera nui maramburab marigwan asha kønrrai chigøben truba nørreelø marøbig køn, misaamera ashen srømbalasrøngurringuen piraumay nag kørraarringarub.

¹⁴ Tru treeg asha kōmig tru animal trōmbōgōlig srōsriigwei merrab marbasikkurri, nōbe pirau warabelan pelōsrka chab kegōrrōsrkōbig kōn. Incha tru trōmbōgōlig srōsriibe tru espatatōga truba kōrrō kōrriindig kōbendō, kwamō, ōsig kōbigwan tab inchab, trunun asha, treetōwei mara pasrtrai pirau misaameran karubig kōn.

¹⁵ Incha tru trōmbōgōlig srōtiigwan treetōwei mara pasrigwane ōsig kōmigwan nōbe tranōbig kōn, tru mara pasriibe waminchibig misra, nun kōriibala tabig waminchimeelane mayeelan kwanrrai martrai.

¹⁶ Incha trutō kōmōtō, nōrrō kusreb mōguelan kōben, treeg kōmeelan kōben, puarmeran kōben, waachameran kōben, karuindiig melabelan kōben, karuindiig melōmeelan kōben tranōbig kōn, tru mara pasriibe waminchibig misra, nun kōriibala tabig waminchimeelane mayeelan kwanrrai martrai.

¹⁷ Tru trōmbōgōligwei munchin kui, numeron kui marcaig chigaibe mugucha yanmōwei, penōmōwei inchai.

¹⁸ Yubesi chigúi ashchappe, purō nu isumig pasran. Tab chigúi mōrōbiibe, tru trōmbōgōligwei numeron maya trandashchab ash. Kaguende kan mōwei numero kōn. Tru numerobe 666 kōn.

14

144.000-elō cantaig

¹ Inchen na ashene, Ubisha-unōbe Sion taig Tun pala pasrai ashibig kur. Inchen 144.000 tru nōba pōnrrabelōbe Ubisha-unai munchiwanba, Mōskawei munchiwanba nōmui kappalōyu pōrig tōgar pōnrrabelō kōn.

² Inchen srōmbalarōngurrimbe kan wanrrōbig mōrōbig kur, kan truba truba nu pi wanrrōb lataig, kabe kan palaig mur trashib mullib lataig, truba yamelō arpas kōnabelō kōnōben wanrrōb lataig wanrrōbig kōn, truipe.

³ Incha tru wamisra karub waigwei merrappa, tru pibgatō ōsiguelai merrappa, kōlli misaamerai merrappa tru 144.000-elōbe kerrigu srōig mana mōriimōzhig cantabelō kōn. Tru cantaigwane mugucha cantam kusrenrrab kaimaben, pirau tru misaamerai utugurri 144.000 tru Tiuswein kōnrrai wesruilōtōwei cantabelō kōn, trunune.

⁴ Iilōbe ishumburmeraba trōmbōig marmōwar, nōmui asrwan trōmbōig marōb mun katōrameelō, chishelō kōn. Iilōbe Ubisha-unō chu iben, chu uragucha elachimō, mendig amōnibelō kōn. Iilōbe maya misagwei utugurri nōmune nuin kōnrrai wesruilō kōn, Tiusweyasiiba, Ubisha-unayasiiba nōmunmerrig pōlbasra tranuilō.

⁵ Nōmui trigube chigucha isa wamindiibe chigar kōbig kōn, mu mandamgaig chishelō.

Pōngatō ānglesmera eshkan wamindiilō

⁶ Inchen katōgan āngel srōmbalawan pala arri ashibig kur, Tiuswei tabig srō wam mana patsōmīgwan pirau warabelan eshkanrrab: chu pirausrōn kōben misag nōrrō pōnrrabelanba, chi misag sōtōmera kōben warabelanba, peg peg waminchib misaameranba, kanbalatō warabelō chi misaameran kōben truilanba.

⁷ Inchabe truba mur waminchib ōyah chibig kōn: “Tiuswane kōriibala marōb, truba truba tabig wamindamig kōn chib. Kaguende tru maig kōnrrabigwan asha maramig yandō pun chib. Srōmbalawanba, pirōwanba, marwanba, kōlōmō pimeranba marōbigwane kōriibala tabig waminday” chib.

⁸ Inchen katōgan āngel tru wendau ōyah chib, ibig kōn: “iBabilonia truba truba nuibe yandō penan, yandō penan! chib, truōrō tru misag nōrrō pōnrrabelan kerriguba nui trōmbōig marōg kōbiitō keerōba chinchimmōrō indi vinon mutsamne incha, mutsiiranōbig.”

⁹ Inchen tru wendau katōgan āngel tru pōn kōnrrabyuibe truba mur ōyah trenchib ibig kōn: “Mōikkōben tru trōmbōgōligwanba, tru nō maig kuig treetōwei asha marigwanba kōriibala tabig waminchib, katō nui marcan kappalōyu kui, tasku kui utab inchiibiibe

¹⁰ nōgucha tru mumaygucha kōmui mōra melōnrrai mari vinon Tiusweinukkurri arrubigwan mutchun cha, Tiuswei namig kōbigwan truigwandō tamara copayu usrigwan. Katō Tiusweindō tarōmari ānglesmerai merrappa, Ubisha-unai merrappa naaba, azufrebaigu mumaygucha kōmui purō trōmbōig kui meganrrun.

¹¹ Tru purō trōmbōig kui melōnrrai marōb naguishbe managatig nebarrub pasrōben, nōmuimbe yem kwalōm pishindō tab purramibe managuen kaagōn, tru trōmbōgōligwanba, katō nundōwei asha treezhigwei marigwanba kōriibala tabig waminchibelaimba, katō tru nui munchitōga marcarramabelaimba.”

¹² Incha ōyeekkurriwei melabig melamig palan, tru Tiuswei misaamera Tius tru maig maramigwan martrai karuigwan mōra marōb, Jesūsuan tarōmismō trag pulu melabelaimbe.

¹³ Inchen nabe srōmbalarōngurri kan wam trendaig mōrōbig kur:

—Iigwan pør cha: “Møingurrimbunøbe mayanguen tab kuilø køn cha, Señorwan kørewa kwabelaimbe.”—

“Øø, treegwein køn tan, Espíritu Santobe. Nømbe nømui muraara, muraara marøb melailøyugurri isrønrrun. Kaguende nømui mariiløbe nømbe lincha pasrabig pasrønrrun” cha.

Pirau ellmariilan tulishib

¹⁴ Inchen, na ashene, kan pulø wañi kenamisren, tru wañim palabe Møg Misra Arrubig lataig wamisra wabig køn, turyube orotøga marig kan corona petsaig, tasigube kan uses purø trøsrig sruaig.

¹⁵ Inchen katøgan ángel Tiuswei yaugurri webarrua, truba mur trashib, tru wañim pala wabigwane trenchibig køn: “Ñui usestøga parøb tulishi cha. Kaguende pirauibe paramig yandø srønø kønben, parøb tulisamig nebun” cha.

¹⁶ Trenchibene, tru wañim pala wabiibe pirau ellmarigu nui usestøga parøb puraibene, tru pirau ellmariibe tulisaið kørømisrøbig køn.

¹⁷ Inchen katøgan ángel srømbalasarø Tiuswei yaugurri webarruppe, truikkucha kan uses truba trøsrig sruaig købig køn.

¹⁸ Inchen katøgan ángel webarrubig køn, altaryugurri truiibe nag piløgamigwan nø ashibig. Incha tru trøsr uses sruaigwane truba mur trenchib wamabig køn: “Ñui trøsr useswan srua, pirau uvas traamerayu, uvas lusrømeran parøb tulishi cha. Kaguende uvasmerabe yandø srønø køn” cha.

¹⁹ Inchen ángelbe useswan pirø palawan parøb, puraya, pirau tru uvas tusryu uvas lusrømeran parabe, tru uvas kwaramig marig pasrabigu kebusrøbig køn, uvas piwan wesraig kønrrai. Truiibe Tiuswei tru purø trømbøig kørig kømdiig namig købigwan eshkabig køn.

²⁰ Tru uvas pi wesraibe ciudayu kømøtø, wambig nøørøsrøn pasrøben truyu piwan wesraben, truyugurri ani webarruppe, kaullimeran frenossrøngatig neguchibig webarrubig køn, trescientos kilómetros ørøba ani luløbikke.

15

Angelesmera tru srabe siete plagaswan sruar

¹ Srømbalasarømbe katøgan chigøben kønrrab kuitamab asha kømig truba nuig ashibig kur kwaara asamdiig, siete ángelesmera siete chine kaig nebunrrai marøb amrunrrabelø yandø srabeelan tøgá. Truiløtøga yandø tru Tiuswei namig købiibe truyu yandø newan patsøgaig kørømisrøbig køn.

² Katø kan mar pigriu lataig naaba lindisaig ashibig kur. Tru animal trømbøgøligwanba, nundøwei tru treetøwei asha marigwanba, nui munchi numeronba utømø, treegu chinchamamø webambarbe tru mar tørguelarrøzhig pala Tius arpas traniilan srua pønrrabelø køn.

³ Nømbe tru Moisés Tiuswei marøb megabig cantaigwanba, katø Ubisha-unø cantaigwanba trenchib cantabelø køn:

“Señor, purø nørreelø ñi chigøben mariiløbe,
kwaara asamdeelø mariilø køn chib,
Señor Tius Newan Maramburab Marøbig.

Ñui maymerabe tabig sølgandeelø,
newan ciertonelø køn chib.

¡Chusrøn køben misag purø nørø pønrrabelai
ñi Rey køn! chib.

⁴ ¡Ay Señor! ¿Ñun kørmíbe mu kuaasamø? chib.

¿Ñui munchiwan tabig waminchimiibe mu kua asamø? chib.

Newan tabig chishiibe ñitøwein køben,

truørø tru misag nørø pønrrabelø kerriguba

ñui merrab amrrua køriibala tabig waminchun chib.

Kaguende mumaytøgucha ñui sølgandø tabig mariilø kenamisran” chib cantabelø køn.

⁵ Øyeelø chab puraiben, na ashene, srømbalasarø Tiuswei yaambusrø tru Tius nø pasramig nyasiitø tarømarig pasrabiibe kuri ashibig kur.

⁶ Inchen truyugurrimbe tru siete ángelesmera tru siete chine kaig nebunrrai marøb amrunrrabelan sruar werrui ashibig kur. Truiløbe linotøga marig chishcheelø, tørbilabzheelø kewar, pøronaig orotøga marig pechoburab pøronawar købig køn.

⁷ Inchen møikkøsrøn tru piðgatø øsiguelai utuibe tru siete ángelesmeran oro copamera siete tranøbig køn, Tius tru managatig øsig wabig, nui namig købigwan truyu netsøganiilan.

⁸ Inchen Tiuswei tru tab yaube Tiuswei tǝrguegwalmabikkurrimba, maramburab marig pasraikkurrimba naguishtǝ tinbulǝben, mugucha kebamrrab kaimabelǝ kǝn truyube, tru ángelesmera siete tru chine kaig nebunrrai marǝb amrrunrrabelan ángelesmera kan kan srua ambiilǝ maig punrrabig chab purayamnegatig.

16

Copamera tiuswei namig kǝbiitǝ netsailǝ

¹ Inchen kan wam truba mur wamindi mǝrǝbig kur, Tiuswei purǝ tab yaugurri tru siete ángelesmeran trenchib:

“Ambay cha. Incha tru siete copas Tiusweinukkurri purǝ trǝmbǝbig kǝrig kǝmdiig namig kǝbig tǝgaig arrubigwan pirau lushchigay” cha.

² Inchen tru srǝsǝrǝ ángelbe ya, nui copan pirǝ palawan lushene, tru animal trǝmbǝgǝligwei marcan tǝgarwanba, nun tru treetǝwei asha marigwan kǝriibala tabig waminchibelanba kan pisrǝ purǝ trǝmbǝbig pusrkwab pill-llabig webarrubig kǝn.

³ Inchen tru ángel par kǝnrrabyuig nui copan mar pala lushene, maryu pibe kan kwaigwei ani lataig misrǝbig kǝn. Inchen maryu chine ǝsiguig purrabelǝbe mayamba chab kwabig kǝn.

⁴ Inchen tru ángel pǝn kǝnrrabyuig nui copan nǝrrǝ pimerayuba, pigabmerayuba lushene, kerriguba anindǝ misrǝbig kǝn.

⁵ Inchen tru pimeran ani misrtrai marǝb pasrab ángelbe trendaig mǝrǝbig kur:

“Ñi, Señor, tabig sǝlgandǝ marǝbig,
mǝi ya kǝb, katǝ manasrǝngurri kǝbig,
Tius Newan Tabig ñibe treeg kǝn cha.

Kaguende ñibe iilan maig kǝnrrabigwan asha maran cha.

⁶ Pǝs tru pirau misaamerabe tru ñui misaameranba,

Tius maig karuigwan eshkabelanba
kweecha aniwan lusikkurri,

mǝimbe nǝmungucha ñibe ani mutsǝsrain kǝn cha.

Kaguende nǝmune ǝyeeg maramigweim palaig kuig kǝn” cha.

⁷ Inchen tru altaryugurri trendaig mǝrǝbig kur:

“ǝǝ, treegwein kǝn cha,
kan ñi Señor Tius Newan Maramburab Marǝbig.

Ñui maig maramigwan ñi asha mariibe,
ciertonig, sǝlgandǝ tabig mariilǝ kǝn!” chib.

⁸ Inchen tru ángel pib kǝnrrabyuig nui copan nǝsig pala itǝlushene, tru nǝsiibe nui pachibitǝga misagwan parrǝbig kǝn.

⁹ Inchen misaamerabe tru purǝ trǝmbǝbig pachibiitǝga parrig kǝrrǝmisra, Tiuswei munchiwan tsalǝ wamabelǝ kǝn, tru ǝyeeg chine kaig nebub attrai arringarub maram purab marǝbigwan. Treeg kuindǝgucha nǝmbe isua mǝra, Tiusweimay llirameelǝ kǝn, nun truba tabig waminchab.

¹⁰ Inchen tru ángel trattrǝgatǝ kǝnrrabyuig nui copan tru animal trǝmbǝgǝligwei wamisra karub waigwan itǝlushene, nǝ ashib karub tǝga waibe kerriguba lǝstiiig kǝrrǝmisrǝbig kǝn. Inchen misaamerabe pusrkwabiitǝ nilǝmeran ke tsachatǝ mǝrǝbelǝ kǝn.

¹¹ Incha tru srǝmbalaserǝ wab Tiuswan tsalǝ wamabelǝ kǝn, tru chine nǝmun pusrkwabelǝgurrimba, katǝ trǝmbǝbig pill-llab pisrǝmeragurrimba. Treeg indingucha, nǝmui kaig mariilan isua mǝra Tiusweimay llirameelǝ kǝn.

¹² Inchen tru ángel seis kǝnrrabyuig nui copan tru Eufrates purǝ nu pi pala kelushene, tru pimerabe kǝlaptinchibig kǝn, pǝrr kal-labsrǝngurri amrrub reymera puraambamig kǝnrrai may kura kǝrrǝmartrab.

¹³ Inchen dragonwei trigugurrimba, tru animal trǝmbǝgǝligwei trigugurrimba, tru ka isatǝ ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwei trigugurrimba pǝngatǝ trǝmbǝbig marǝb kwaimandziimera urututuimera lataig asǝnabelǝ werrubelǝ kǝn.

¹⁴ Iilǝbe kwaimandziimera mǝsiimera kǝbig kǝn, nui maramburab marigwan kenamarǝbelǝ. Truilǝbe pirǝ ǝrǝba maya reymeraisrǝmay webambubelǝ kǝn, kwayamig truilan tulundzuningarunrrab, Tius Newan Maramburab Marǝbigwei tru purǝ nu kwalǝm kwayamig.

¹⁵ “Au, nabe kan niliig lataig arrumǝnrrun. Mayanguen tab kuig kǝn pesannamǝ, ashiptǝ megabigweimbe, nui keigwan tab asha tǝgagǝb, katǝ ñi kǝsaatiiig uñen, ñui kǝsagwan misagasinab, kǝrig puraimǝnrrappe.”

¹⁶ Incha truilǝbe tru reymeran tru hebreomaybe Armagedǝn tainug tulundzuningarubelǝ kǝn.

¹⁷ Inchen tru ángel siete kónrrabyuig nui copan tru chiguchagayu srónzhig pala lushene, srómbalasarø tru Tiuswei yau tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur trenchibig webarrubig kón:

—Yandø chab patsøgaig kórrømisran— cha.

¹⁸ Inchen palaig pilabelø kóben, sre mullibelø kóben, palaig trashibelø kóben arruben, pirøbe purø trómbøig kónabig kón, misaamera yu pirau srøtø warab urassrøngurri øyeeg lataibe managen kónømuinrrunikke.

¹⁹ Inchen tru purø nu ciudadabe pónbaliig misrøb lanrra, pirisaig kórrømisren, yu pirau ciudadamera pónrrabeløbe kerrigu tuin pitis kegórrabelø kón. Inchen Tiusbe tru Babilonia purø nu ciudadawan isua, tru nui copayu purø trómbøig namig kóbig tøgagwan mutsøsrøbig kón.

²⁰ Inchen tru pirø pi tøbøtag pónrrabeløbe mayamba trubab chab lulen, katø nørøø tunmera chigucha chab trubabelø kón.

²¹ Inchen srómbalasarøngurrimbe misaameraim pala sre srug ibig kón, truba nørreelø, pib arroba lutau kuatsiguelø. Inchen mógueløbe tru treeg trómbøig srug kórrøben, Tiuswan tsalø wamabelø kón. Kaguende tru treeg kaig nebub arrubiibe ¡katø! purø trómbøig kóbig kón.

17

Tru trómbøig marøb ishuwan nø chu pasramnug pasrønrai pasrøb

¹ Inchen tru siete ánglesmera tru copas siete srua pónrrabelai utuig kan ángel arruabe, nan trenchibig kón:

—Amø cha. Tru nørøø pi palamerawan wabig tru nui asrwan móguelan anwei yanøb ishuwan nun chu pasrønrai pasramigwan eshkarrumøn cha.

² Pirau reymerabe tru ishuuba purø trómbøig maren, katø pirau warab misaamerabe mutsiirain kón cha, nø tru treeg trómbøig mariibe vino lataig kóben trunun mucha.—

³ Inchen Espíritu nø nan tøga pasramisren, tru ángelbe mu misag warab waraimøsrømay nan srua iben, trusrøbe kan ishug kan animal piguiig trómbøigligu itøgwana wai ashibig kur. Tru animalbe Tiuswan purø trómbøig wamabig munchimera pøriitø netsaig, truiibe turmera siete, kigulmera diez tøgag kóbig kón.

⁴ Tru ishuube piguiiba, yalø piguiiba keweig kóbig kón, orotøgagøben, tab sru-uzheeløtøgagøben, perlastøgagøben tabzhig tamarag. Tasigube kan oro copa mutaig kóbig kón, tru mógueløba trómbøig marøptø kósøngømdiig mariiba, ashikken kónrrabgaig mariibatø netsiigwan.

⁵ Katø nui kappaløyube kan munchi øyeebe mandø termab muguen nebua isumgaig pørig tøgag kóbig kón:

Babilonia purø nuig,

mógueløba kaig marøptø warab ishumburweimba,

pirau trómbøig kósøngønraptiig mariilaimba usrin kón.

⁶ Tru ishuwane mutsiguig wai ashibig kur, Tiuswei misaamera kweetsilai aniwanba, katø Jesúsweimburab waminchibelan kweetsilai aniwanba mucha.

Inchen nabe ashippe, truba kórrø kwaarig kórrømisrinaben,

⁷ tru ángelbe nan trenchibig kón:

—¿Chindimbarre kwargu? cha. Nabe ñune tru ishuweimburappa, tru animal trómbøiglig ishuwan niga pasrabig turmera siete, kigulmera diez tøgagweimburappa, øyeebe mandø chibig kermab mu nebua isumgaigwan chi chibig kui eshkarrumøn cha.

⁸ Tru animal trómbøiglig ñi asiibe merrabsrømbe øsig kóbig yandø treeg kómøn cha. Inchendø tru purø trómbø umbu trabyugurri nebatrun cha, tru managatig møra pasramnuumay inrrab. Inchen chiwangurrimbunø marøb urassrøwei yu pirau warab misaamera nømui munchimeran tru managatig øsig purrønrrabelai pørig libroyu pørig chigarbe, tru animal trómbøigligwan ke kwaara ashchun cha, srøtøbe øsig kua, mõi yambe pinig mu kaagua, katøyug attrabig kui ashippe.

⁹ Tigwan tab maig køtashchab ashchappe, yube purø may isubig kómig palønrrun: Tru siete turmerabe tru siete tunmera kón, tru ishug pøtø waig. Katø tru turmeratøwei siete reymerangucha eshkabig kón.

¹⁰ Tru siete reymerai utu tratrøgatøbe chab kórrabguen inchen, kan møikkøsrøn tru-íløyuibe møin kwaløm ashib karub pasrøben, kane katøgucha arrumø, srø kón cha. Inchendø yandø truig arruabe, nune maya yanatø kórrømisramig nebunrrun.

¹¹ Tru animal trómbøiglig, merrabsrømbe øsig pasrabig kóbig, mõi yambe øsig pasrømiibe, tru ocho kónrrabyu rey kón, tru sietelai utugurri webarrub reytwøwei, truiibe tru managatig møra pasramnuumay inrrabig.

¹² Tru diez kigulmera ñi asiibe ashib karub purramigwan utømø srø pønrrab reymera køn cha. Inchendø tru animal trømbøgøliiba kegøtø, truiløbe reymera lataitøwei mugucha manchinrraingaig karumigwan kan uratø tøgagømig utønrrun cha.

¹³ I tru reymera diezeløbe ke kandø isua pønrramisra, nømui maramburab maramig tøgagúigwanba, mugucha manchinrraingaig karumig tøgagúigwanba tru animal trømbøgøligwan tranrrun cha.

¹⁴ Inchen nømbe Ubisha-unøba kwayaben, Ubisha-unøbe nømune kananrrun. Kaguende nøbe Maya Misagwan Karub Ashib Pønrrabelaim Pala Nø Karub Ashib Pasrabig, katø Maya Reymerai Nø Rey kua. Inchen nøba pønrrabeløbe Tius wamiilø, lawa wesruilø, nun elachimø melabelø købig køn— cha.

¹⁵ Katø ángelbe nane trenchibig køn:

—Møgueløba kaig marøptø tsub ishug wamisra wainug, tru pimera ñi asiibe, tru chi misaamera køben, misaamera purø nørø pønrrabelø køben, misag nørø pønrrabig køben, peg peg wam waminchibølø køben, truilø køn cha.

¹⁶ Inchen diez tru kigulmera ñi asiiba, tru animal trømbøgøliibabe tru ishug nui asrwan møguelan anwei yanøbigwane ashig kømui inchib tsalø asha, nundø mu keesha asiimúig tsunrrai mara, kòsaatiig yandiig kørømarabe, tru ishuwei yauwane ma, naatøga patrun chibig køn.

¹⁷ Kaguende Tiusbe nø maig martrab isuigwan trunun nøm isua martrai nømui manrrømerayu pasrin køn cha. Treeg punrraimbe nømbe kandø isua pønrramisra, tru animal trømbøgøligwan nømui ashib karub purraigwan tranøb inchai, Tius nø mandø wamindiig treeg nebumnegatig.

¹⁸ Tru ishuz ñi asiibe tru purø nu ciuda køn cha, pirau reymeran nø merrarrawa karumburab karub tøga pasrabig.—

18

Babilonia purø nu ciuda yandø pinab

¹ Øyeeq chab puraibene, katøgan ángel srømbalásrøngurri kørøarri ashibig kur, mu mandamgaig karub maramigwan purø nuig tøgag. Inchen pirøbe tru ángelwei tørguegwalmabiitøga tørgwaløm kørømisrøbig køn.

² Incha truba mur wamab trashib trenchibig køn:

“¡Tru purø nu ciuda Babiloniabe

yandø penan, yandø penan! chib.

Møimbe kwaimandziimera yandø nøm waramig nømui misrøb,

chigurrimbunø kaig mõiimerai warain trab misrøb,

kaig illimera kòsøngømdiig asamguengailai kanbalatø waraig le misrøb indin køn chib.

³ Kaguende misaamera nørø pønrrabelø mayamba,

nø ke chinchimmørø inchib, møgueløba trømbøig maringarub vinon mucha, mutsiirain køn cha.

Inchen pirau reymerabe tru ishuuba trømbøig maren,

pirau yanøb, penab inchibeløbe puarmera misrin køn cha,

tru nun maig marøq køben trømbøig marøb pasrai anmeratøga.”

⁴ Inchen srømbalásrøngurri katøgan wam trendaig mørøbig kur:

—Ñim nai misaamerabe tru ciudadayugurri webambay cha,

nø kaig mariiløyu ñimgucha treetøwei tøgatø marøb melømwøwei,

katø chine kaig neburrai marøb arrubig nebumøwei inchain chib.

⁵ Kaguende nui kaig mariiløtø srømbalásrøngatig tunbasrig pasrøben,

Tiusbe tru ishug sølgandø tabig marmuulan isua pasran cha.

⁶ Nø kanelan maig tranig,

nungucha truburø treetøwei pamay tranay chib.

Mutsamig nø katøanelai tamarin copayutøwei

nuiimbe pamay mutsamigwan kandiig lindisha tamaray chib.

⁷ Nøbe maya nuguen tabigu wag køben wab,

katø nø maig isuigwan maig købash tsuig købene,

møimbe treetøwei mandøguen kømui møra meganrraimba,

kishib meganrraimba maray chib.

Kaguende nøbe nui manrraube trenchibig køn:

“Nabe yube kan reina lataig wamisra war cha.

Nabe keg kucha kwaitøguen kømøwei,

katø managuen isub kisamig chigawein kømønrrun” cha.

⁸ Inchawei treekkurri ke kan kwalømyutø chine kaig nebunrrai marøb amrrunrrabeløbe itømaytø attrun cha:

kwamig køben, kisamig køben, parø arrubig købengue.

Nun naatøga patrun.

Kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiibe maig maramigwan truig nø asha maran cha, nune.

⁹ 'Inchen pirau reymera tru ishuuba larrø trømbøig marøb, chull kōtanmaptø chine palømiig purø tabigu nøba warabeløbe nun isub, truba truba wamab kishchun nun tru parrig naguishwan ashippe.

¹⁰ Nun øyeekkatig nebui meganrrai maren, nømbe trunun kørig køb yabsrøndøø pønrrabelø køn trenchib:

“¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!

¡Babilonia, kan yeeg purø nu ciuda,

chigøben nørriig marøbig!

¡Ke kagøppa, ke kan urayutø ñune øyeeg pinisainab pasramig nebuita!” chib.

¹¹ 'Inchen pirau yanøb, penab inchibeløbe nun isub wamab kisan, kaguende yandø nømui yanamelan mugucha penønrrabig kaaben.

¹² Nømui chine nørø yanamelø, oro køben, an køben, tab sruuzheelø køben, perlas køben, linotøga marig purø tab llensuzheelø køben, yalø pigøzheelø køben, seda llensumera køben, pigø llensuzheelø køben, chine tsiimera may irrabzheelø køben, marfildøga mariilø køben, tab tsiizheeløtøga mariilø køben, broncetøga mariilø køben, hierrotøga køben, marmoldøga mariilø køben,

¹³ canela køben, chigøben may irrabzheelø køben, incienso køben, mirra køben, asru srøliilø may irrabzheelø køben, vino køben, aceite køben, purø tab harina køben, tirigu køben, niisrai animalmera køben, ubishamera køben, kaullimera køben, kaulli sruig karrumera køben, karuindiig melabelan køben, misaameran køben, øyeelan yandø lu penønrrabig kaaben.

¹⁴ 'Incha ciudawane trenchinrrun cha: “¡Ñi purø chull inchib lurra maig mamimerabe ñuyasiibe kaanrrai chab pinøben, katø ñi chull inchib mailø mayzheelø trurrigu tabzheeløbe ñuyasiibe kaanrrai chab pinin køn chib, yandø managuen katøbe asamikkaikke!”

¹⁵ Inchen penab, yanøb inchibelø tru ciudayugurri pua misra købeløbe, ciudawan øyeekkatig trømbøig nebunrrai maren, kørig købiitø yabsrøndøø pønrrønrrun cha, truba truba wamab, kishib,

¹⁶ trenchib:

“¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!

¡Kan yeeg purø nu ciuda,

kemig lino llensu purø tabiitøga marig,

yalø pigøzheelø køben, pigøzheelø køben,

orotøgaba, tab sruuzheeløtøgaba, perlastøgaba

tabzhig tamarigwan keweig købig!

¹⁷ ¡Ke kagøppa, kan urayutø chigurrimbunø nørø købig yeekkucha chab pinita!” chib.

'Inchen mayeelø tru barcomeran srubeløba, mayeelø maryu amburab iburab misag llirabeløba, barcon ashib truyu purugub llirabeløba, tru maryu llirab an marøbeløba, truilø kerriguelø yabsrøndøø pønrrabelø køn cha.

¹⁸ Incha tru Babilonia ciuda parrig naguishwan ashabe, trenchib trashibelø køn cha: “¡Øyeeg nu ciudatøweimbe katøgane chuguen kaagúig køn!” chib.

¹⁹ Incha nømui tur pala usrø pusrøb, trenchib wamab kishibelø køn cha:

“¡Karrengucha kuita! ¡Karrengucha kuita!

¡kan yeeg purø nu ciuda chib,

mayeelø maryu barcos tøgarmarabe truyu yeeg chine købiitøga puarmera misrig!

¡Mømbe ke kan urayutø chab pinisaig kørømisrin køn! chib.

²⁰ ¡Inchen ñi, srømbalabe, tru ciuda øyeeg pinøben kasraarau! chib.

¡Nim Tiuswei misaameraba,

katø Cristo nøashib karua øriiløba,

Tius maig karuigwan eshkabeløba kasraaray! chib.

Kaguende Tiusbe ciudawan øyeeg nebunrrai marøppe,

ñimgurri øyeeg maramigwan asha mara pasrin køn.”—

²¹ Inchen kan ångel purø murig, kan tirigu kichib srug lataig, purø nuigwan kusrawa, muta, maryu trenchib keguchibig køn:

“Babilonia nu ciudawane øyeetøwei tsakkandø tranrra keguchen,

katøbe managuen asamig kaanrrun cha.

²² Yandø ñuinuube arpas kønabelø kønøben møramig kawei,

chigøben kønabelan tabzhig køni møramig kawei,
 lus urrabelø urri møramig kawei,
 trompetas urrabelø urri møramig kawei,
 katø taska chigøben tabzhig marøbelø mu kawei,
 tirigu kichib srug tirigun kichen

katøbe managuen wanrri møramig kawein kønrrun chib.

²³ Katøbe managuen ñuinuube lámpara piløben,

tru tørwan asamig kawei,

katø kasharabyu keg misrtrabiiba,

srai misrtrabiiba kasrag waminchen,

trunun møramig kawein kønrrun cha.

Kaguende ñuinug penab, yanøb inchibeløbe

yu pirau purø nørreelø købig køn chib.

Katø ñibe trømbø marøb piimailøtøga

pirau misag nørreø pønrrabelan mayamba

chab kegørrøsrkaig køn cha.

²⁴ Babilonia ciudayube

Tius maig karuigwan eshkabelan kweetsilai aniwamba,

Tiuswei misaameran kweetsilai aniwamba,

katø yu pirau mayeelan kweetsilai aniwamba

wetørraig køn.”

19

Srømbalasø cantailø

¹ Øyeeel chab puraiiben, srømbalasrømbe kan wam purø nu søteelai lataig øyah chib kui mørøbig kur:

“iKan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.

iKaigyugurri wesraiba, torguegwalmabiiba,

maramburab maramibabe namui Tiuswein køn! chib.

² Kaguende maig maramigwan nø asha mariibe,

ciertonig, sølgandø tabig mariilø køn chib.

Kaguen nøbe tru møgueløba purø trømbøbig marøb ishug

tru nui trømbøbig mariiløtøga pirau mindishibigwan

møra pasrønrrai pasrin køn chib.

Katø Tiuswei karuindiig melabelan

nø ani lusingaruigwan

nungucha ulø payib treetøwei maran” chib.

³ Incha katøyug trenchibelø køn:

“iKan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.

Tru ishuwei parrig naguishbe

managatig nebib pasrabig pasrønrrun” chib.

⁴ Inchen tru veinticuatro kølli misaameraba, tru pibgatø øsig purrabeløbabe pi-

rausrøngatig tømønrsøb srala, tru wamisra karub wainug wabig, Tiuswan køriibala tabig

waminchib trenchibelø køn:

“iTreg kønrrun! chib.

iKan øyeebe maya nuguen tab køn!” chib.

⁵ Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam mørø trenchibig køn:

—iÑim Tiusweiwan marøb melabelø mayeeløba,

katø Tiuswan køriibala pønrrabeløba,

tru nørreelø kusrebelø køben,

katø treg kømeelø køben,

namui Tiuswane purø tabig waminday!— chib.

Ubisha-unø kasharam kwalø

⁶ Inchen kan truba nu søteelai wammera lataig, kabe kan truba nu pi wanrøb lataig, kabe

kan palaig trashibelø lataig trendaig mørøbig kur:

—iKan øyeebe maya nuguen tab køn! chib.

Kaguende namui Tius Newan Maramburab Marøbiibe nø ashib karub pasran chib.

⁷ Kasraarab, katø truba tab kui mørøb,

katø nune maya nuguen tabig waminchigun chib.

Kaguende møimbe Ubisha-unø kasharab kasraaramig pun cha.

Nui srain kønrrabiibe tamara pasran cha.

⁸ Incha srain kōnrrabigwane lino llensu,

chishig tōrbilabigwan kenrrai tranig kōn— chib.

(Pōs tru lino purō tab llensuzhiibe tru Tiuswei misaamera nōm sōlgandō tabig mariilan eshkabig kōn.)

⁹ Inchen ángelbe nan trenchibig kōn:

—Iigwan pōr cha: “Tru Ubisha-unai kasharab yaumay manrrab linchab amrrunrrai eshkailōbe mayanguen tab kuilō kōn”— cha.

Inchabe nane treekkucha chibig kōn:

—Iilōbe Tius nō newan cierton wamindiilō kōn— chib.

¹⁰ Inchen nabe ángelwei merrab tōmbōnsra kōriibala tabig waminchab inchene, ángelbe nane trenchiptinchibig kōn:

—¡Au, øyeeg marmōta! cha. Ñiba, ñui nunelōba tru ciertonigwan Jesús kenamarigwan treetōwei elachimō, pōnrrabelō lataitōwei, nagucha Tiuswei marōb megabitōwein kur cha. ¡Tiuswane kōriibala tabig waminchi! cha. Kaguende tru ciertonigwan Jesús kenamariibe Tius maig karuigwan eshkabelan Tius maig tamigwan isungarub pasrabig, truitōwein kōn — cha.

Pulō kaulli itōgwanaig

¹¹ Inchen srōmbalabe kurig pasrai ashiptindinaben, truyube kan kaulli puliig kenamisrōbig kōn. Inchen truyu tru itōgwana wabigwane trencha wamig kōbig kōn: “Nō maig kōppe, Managucha Treetō Tabig, katō Newan Ciertonig” cha, treeg wamig, kaguende nōbe sōlgandō tabig mariitōga maig maramigwan asha marōb, katō kwayab inchibig kōn.

¹² Nui kabmerabe kan nagurō pilab lataig pilabelō kōben, nui turyube coronamera truba yam petsaig, kan munchi pōrig tōgaig kōbig kōn, trunune chi chibig kuigwane nōtōwei asha kōbig kōn.

¹³ Nui kewagūibe anindōga pisig keweig kōbig kōn. Inchen nui munchibe “Tiuswei Wam” cha wamig kōbig kōn.

¹⁴ Inchen tru nōrrō sōtō srōmbalasreelō mayamba pasrabiibe lino llensuzheelō pulōzhig chishcheelō kewar, pulō kaulli itōgwanar nui wendautō amrrubelō kōn.

¹⁵ Inchen nui trigugurrimbe kan trōsr espada webarrubig kōn, trutōga misaamera nōrrō pōnrrabelan kōrrinchab. “Incha nōbe ashib karuppe, kan tsandzōn pōrōtsiitōga karub lataig ashib karunrrun.” Incha katō nōbe tru uvaswan pi wesrunrrab kwarainug kebusra, Tius Newan Maramburab Marōbigwei purō trōmbōig namig kōbiitōga tru uvas piwan wesrunrrab pusōbunōnrrun.

¹⁶ Incha nui kewagūiguba, srōptsimburappa øyeeg munchi pōrig tōgaig kōbig kōn:

Maya Reymeraim Pala Nō Rey;

Maya Misagwan Ashib Karub Pōnrrabelaim Pala

Nō Karub Ashib Pasrabig, chibig.

Tru animal trōmbōgōligwan chinchamamub

¹⁷ Inchen kan ángel nōsigu pasramisrabe, maya illimera srōmbalawan llirab amōñibelan mur wamab trendai ashibig kur: “Amrrua, tulundzunay cha, mamig purō nōrrō, Tius tamarigwan manrrab.

¹⁸ Reymerai yauwan kōben, maya suldaumeran ashib pōnrrabelai yauwan kōben, chiwan-gucha kōrmō kwayam mōguelai yauwan kōben, kaullimerai yauwan kōben, tru itōgwanabelai yauwan kōben, mayeelai yauwan, tru karuindiig melabelai yauwan kōben, karuindiig melōmeelai yauwan kōben, kusreb mōguelai yauwan kōben, katō treeg kōmeelaiwan kōbengue.”

¹⁹ Inchen tru animal trōmbōgōligwanba, pirau reymeranba, nōmui suldau sōtōmeranba tulundzunin kui ashibig kur, truilōbe tru pulō kaulli itōgwanaiba, truigwei suldaumeraba kwayanrrab.

²⁰ Inchen tru animal trōmbōgōligwane merrarraig kōbig kōn, tru isatō ‘Tius maig karuigwan eshkabig kur’ chibigwanbañau. Truibe tru trōmbōgōligwei merrab tru maramburab mariilan asha kōnrrai marōbig kōbig kōn. Tru treeg mariitōga pelōsrka chab kegōrrōsrkaig kōbig kōn, tru trōmbōgōligwei marcatōga marcarramabelanba, katō tru trōmbōgōligwan treezhigwei asha marigwan kōriibala tabig waminchibelanba. Inchen tru animal trōmbōgōligwanba, tru Tiusweinukkurri arrubig lataig marendō, peemaytō marōbōligwanba tru nag pisu lataig azufreba, naarabigu øsiiba kebusriilō kōbig kōn.

²¹ Inchen tru katōganelō kōrrōmisrōbelane tru kaulli palaigwei trigugurri espada webarrubig chab kweechen, maya illimerabe truilai yaumeran ke kaasha mabelō kōn.

20

Tru mil años

¹ Inchen kan ángel tru purø trømbø umbu trabyu llaviwanba, truba nu cadenanba tasku sruaig srømbalårøngurri kørraarri ashibig kur.

² Incha tru ángelbe tru dragon trømbøgølig, tru ul merrarsriig, tru nugwaimandzig, Satanás taigwane cadenatøga mil añoswei merrarrowa, lusra pasrøbig køn.

³ Incha tru purø trømbø umbu trabyu kegucha, yaskabwane muguen kurtraingaig kasra pasrøbig køn, misaamera norrø pønrrabelan peløsrkøb kegørrøsrkømonrrai tru mil años nebunnegatig. Yandø treeg chab puraiben, katø kan maya yanatø picha, elatsamig kømig palønrrun.

⁴ Katø purramisra karub purrailø ashibig kur. Inchen truyube maig maramigwan asha marøb purramigwan utabeløbe purramisrøbelø køn. Katø Jesúsweimburabigwan eshkaikkurrimba, Tiuswei wamgurrimba nømui turmeran pariilø købelai mōsiimerangucha ashibig kur. Truiløbe tru trømbøgøligwanba, tru nun treetøwei asha marigwanba kōriibala tabig waminchimøwei, katø kappaløyu lata, tasigu lata, marcarramamøwei inchar købig køn. Incha truiløbe katøle øsiirawa, Cristoba mil años ashib karub purrabelø køn.

⁵ Inchen tru kwabelø katøganeløbe tru mil años purayamnegatig øsiirameelø køn. Iig køn, tru kwawa katøyug srøsrø øsiiraibe.

⁶ Mayanguen tab kuilø køn trurrigu Tiusweindø tarømariilø, tru kwawa katøyug srøsrø øsiirabelai utu øsiirabelaimbe. Yandø tru kwab kwanrrai katøle kwangarub arrubiibe nōmune chigucha chi martrab kaimanrrun, nōmbe masken Tiusweimba, Cristoimba sacerdotes-mera kua, nōba mil años ashib karub purrønrrun.

Nugwaimandzigwan yandø kerriguwan kanawa kørømarøb

⁷ Incha yandø tru mil años nebuben, tru Satanáswane tru merrarrowa keera wan-ninukkurri elachen,

⁸ nøbe pirau misaamera norrø pønrrabelan kegørrøsrkømonrrab webinrrun, yu pirau wal-ligurri, wagurri, ambugurri, igurri misag warabelan –tru Gog taigwanba, Magog taig-wanba– kwayamig tulundzunørrab. Inchen tru kwayanrrabeløbe nu køptø mar mendawan kan pisrum lataig købig køn.

⁹ Incha Tiuswei misaamera warainug tru pøtøgatanba, Tiuswei undaarraig ciuda pøtøgatanba pirau ørøba nōmbe algønab amrrua tulsruben, nag srømbalårøngurri kørraarruppe, chishtø parrøbig køn.

¹⁰ Inchen tru nugwaimandzig chine mara peløsrka nōmun kegørrøsrkøbigwane tru nag pisu lataig azufreba naarabigu kegutsig købig køn, tru animal trømbøgøligwanba, tru isatø 'Tius maig karuigwan eshkabig kur' chibigwanba kebetinug. Inchen truyube nōmune yem, kwaløm managatig purø trømbøbig kui mōra melønrrai martrun.

Wamisra karub waig purø nuig kørandiig

¹¹ Inchen kan wamisra karub waig puliig purø nuig pasrai ashibig kur, truyu wabig-wanba. Inchen nu merrabgurrimbe pirøba, srømbalababe yandø kerrigu trubab chab lulen, nōmuimbe chuguen pønrramig kaabig køn.

¹² Katø truyube tru kwabelø norrø kusreb misaamera køben, treeg kømø misaamera køben, Tiuswei merrab pønrrai ashibig kur. Inchen libromeran kuren, katøgan libro, tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri librongucha kurøbig køn. Inchen tru kwabelane tru libromerayu maig pørig pønrrøben truyu asha, maig maramigwan treeg asha marøbig køn, nōm maig mariilø køben treekke.

¹³ Inchen marbe tru piyu kwaig purrabelø købelan tranen, katø tru kwangarubig taiba, tru kwabelø pønrraig "Hades" taiba, truilø chigucha nōmuinug tru kwabelø pønrrabelan tranen, nōmune mōigwandøgucha maig maramigwan treeg asha mariilø købig køn, nōm maig mariilø køben treekke.

¹⁴ Inchen tru kwangarubigwanba, tru kwabelø pønrraigwanbabe tru nag pisu lataigu kebetiilø købig køn. Inchen tru nag pisu lataibe tru srøsrø kwaig kømnetø katøyug kwamig, truiig køn.

¹⁵ Inchen tru managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pøri libroyu nōmui munchimeran truyu wetørramuinabeløbe mutøgucha tru nag pisu lataigu kebetiilø købig køn.

21

Srømbalaba, pirøba srøizheelø

¹ Incha katø kan srømbala srøiba, srø pirøba ashibig kur. Kaguende yandø srømbalaba, pirøba srøteelø købeløbe yandø chab pinøben, yandø mar chigucha pinin købig køn.

² Inchen nabe tru ciuda Tiusweindø tarømarig, tru Jerusalén srøigwane srømbalasarøngurri kørraari ashibig kur, Tiuswei merrabgurri. Tru ciudabe kan srai misrtrabig tabzhig keweig tamara pasrab lataig pasrabig køn nui keg kønrrabigweyasig.

³ Inchen tru wamisra karub wainukkurrimbe kan wam truba mur waminchib øyah taig mørøbig kur:

“¡Au! mõiibe Tius nø pasraig yabe yandø misaameraba pasran cha.

Tiusbe nømbe pasrønrrab pasrøben,
nømgurrimbe nui misaamera kønrrun cha.

Inchen Tiustøwei nøashib truyu nømbe pasrøwa,
nømui Tius kønrrun chib.

⁴ Incha nømbe nømui kappimeran kerrigu pinømrøtrun cha.
Inchen yandø kwamig kawei, kisamig kawei,
wamab trasamig kawei, puskrwabig kawein kønrrun chib.

Kaguende merrab chi købiibe chab purayan” cha.

⁵ Inchen tru wamisra karub wainug wabiibe trenchibig køn: “Nabe chiwangurrimbunø srøitø maramønrrun” cha. Inchabe katø nane trenchibig køn:

–Pør cha. Kaguende i wambe maig taibe treeg køb, katø ciertonig køb køn— cha.

⁶ Inchabe katø nan trenchibig køn:

–Yandø chab marig kørrømisran cha. Nabe Aba, Zetaba latawei, Srøsrriiba, Srabeiba kur cha. Møikkøben pimulgwaigwane øsig kønrrai tranøb pi, tru kølømø pigabyu piwan, ka yandø ketig mutchai tranamønrrun cha.

⁷ Møikkøben chine nebingucha truyu pureb ibiibe ilan keta tranamig tøgagúigwan ketig utønrrun chibig køn. Inchen nabe nui Tius køben, nøgurrimbe nai nusrkain kønrrun cha.

⁸ Inchen chigøben kaig puben kørab llirawa ambubeløba, chiweingucha køremeeløba, ashikken kønrrabgaig trømbøig marøbeløba, kweechipteeløba, møguelø ishumburba trømbøig marøbeløba, kwaimandzigweimburabelan marøb, trømbø marøb piimabeløba, chiwangøben kan tuis kui lataig inchibeløba, mayeelø isapteeløba, mayamba iiløbe nømuimburappe tru nag pisu lataig azufreba naarabigumay ambamig kønrrun cha. Truiibe tru srøsrø kwaig kømnetø tru katøyug kwamig truig køn— cha.

Tru srø Jerusalén

⁹ Inchen kan ångel tru sieteelai utuig tru srabeig chine kaig neburrai marøb amrrunrral-
belan tru sietø copas netsiig mutarwei utuig arruabe, nan trenchibig køn:

–Yusrø amø cha. Ubisha-unai srai misrtrabig, tru srawan eshkarrumøn— cha.

¹⁰ Inchen Espiritu nø nan tøgø pasramisren ångelbe kan truba nu tun trurrigu pala tunsrømay pera ya, nane Jerusalén, tru ciuda Tiusweindø tarømarigwan kenamarøbig køn, srømbalasarøngurri, Tiusweinukkurri kørraarrubigwan.

¹¹ Tru ciudabe Tiuswei tørguegwalmabigwan tøgøig tørbilabig kørraarrubig køn, kan purø tab sruuzhig, kan jasje sbrug tørbilabzhig lataig, kabe kan pigriu tørguelarrøzhig lataikke.

¹² Tru ciuda pøtøgatanbe sbrug pusrig lendiig trurrigu palaig kusraig købig køn, yaskab-
mera doce tøgøig. Tru yaskabmørig kan ångel pønrrøben, tru yaskabmerayube munchimera pøriilø pønrrabig køn, Israelweinukkurri karrab misaamerai tru doceelai munchimera.

¹³ Ciudadu tru yaskabmerabe pørr kal-labgatømay pøn, kandarøgatømay pøn,
katøgandarøgatømay srø pøn, pørr pinebgatømay pøn købig køn.

¹⁴ Inchen tru ciudadu pøtøgatan tru sbrug pusrig palaig kusruigwan niga pasrønrrabig pølsrugu pøtøburab doce warig tøgøig købig køn. Inchen trumørig tru Ubisha-unai tru doce nøashib karua øriilai munchimeran pøriilø købig køn.

¹⁵ Incha tru naba waminchibiibe ciudadwan køben, truyu yaskabmeran køben, tru sru-
utøga pusrig palaig marigwan køben unaasamig kan oro caña tsig sruaig købig køn.

¹⁶ Tru ciudabe mumaytøgucha atsi kømíig latazhig købig køn, lendømay lata, yamay
lata. Angelbe tru ciudadwan cañatøgø unaashene, 2.200 kilómetros købig køn. Yamay lata,
lendømay lata, mumaytøgucha latazhig købig køn.

¹⁷ Incha tru pøtøburab palaig marigwan palamag mayan køtashchab unaashene, 75
metrosig købig køn, tru ångel misag unaasimay unaashene.

¹⁸ Tru pøtøburab palaig kusrub mariibe jasje sruutøgø marig køben, ciudabe orotøgato
marig kan pigriu tørguelarrøzhig lataig købig køn.

¹⁹ Inchen tru ciudadu palaig marigwan niga pasrønrrabig katsigwan pusriiløbe chi
sruutøgøben tabzheeløtøga purø tabzhig kønrrai marig købig køn:

Srøsrriibe jaspetøgø marig køben,
tru wendauibe zafirotøgø marig køben,
pøn kønrrabyuibe ágatatøgø marig køben,
pib kønrrabyuibe esmeraldatøgø marig køben,

²⁰ trattrøgatø kōnrrabyuibe ónicetøga marig købig kōn.

Inchen seis kōnrrabyuibe cornalinatøga marig køben,

siete kōnrrabyuibe crisolítotøga marig køben,

ocho kōnrrabyuibe berilotøga marig køben,

nueve kōnrrabyuibe topasíotøga marig køben,

diez kōnrrabyuibe crisoprasatøga marig køben,

once kōnrrabyuibe jacinto taig sruutøga marig køben,

srabeig doce kōnrrabyuibe amatístatøga. Øyeeg sruumeratøga marig købig kōn.

²¹ Tru doce yaskabmerabe doce perlas købig kōn, yaskabmørig kan perlatøgatø marig kandiig kemesraimøzhikke. Inchen tru ciudayu mas lendiig llirainuube orotøgatø marig købig kōn, ¡katø! kan pigriu tørguelarrøzhig lataikke.

²² Tru ciudayube Tiuswei yawane ashmur; kaguende Señor Tius Newan Maramburab Marøbiiba, Ubisha-unøba, nōmashib tru ya købig kōn.

²³ Tru ciudabe tōr kōnrrai pōrr pilamig palain kōmøwei, pōl pilamig palain kōmøwein kōn; kaguende Tiuswei tørguegwalmabiibe tru ciudawan kebiløben, tru ciudayu pilab pasrabiibe Ubisha-unø kōn.

²⁴ Inchen misamera purø nōrrø pōnrrabelø tru kaigyugurri wesrailøbe tru ciudawei tōryu amøñiben, pirau reymerabe nōmui chigurrimbunø purø tabzheelø tøgagúilane srua amba, trarrun.

²⁵ Kwalømbe chu uraskucha yaskabmerabe kurindø pōnrrønrrun. Kaguende truyube yem misrøbiibe kaanrrun.

²⁶ Misag nōrrø pōnrrabelø nōmui chigurrimbunø purø tabzheelø tøgagúigwanba, maya nuguen tab indigwanba ciudayumay srua amrrunrrun.

²⁷ Truyube chishig kōmiig kaiba, katø ashikken kōnrrabgaig marøbeløba, katø is-
apteeløbabe managuen kebamrraamōn. Truyu kebambuppe, tru Ubisha-unai libroyu
managatig øsig purrønrrabelai munchimeran pørig tøgartøwei kebamrrun.

22

¹ Incha ángelbe kan nu pi chishchig, tru øsig kōmig tranøb piwan nan eshkabig kōn. Truibe tørguegwalmabzhig kan pigriu lataig, tru Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub wainukkurri webarrubig kōn.

² Tru ciuda tøbøtagwan mas lendiig llirainuube, tru nu pi mendabe øsig kōmigwan tranøb tusr ambumay imay pinøgasrøbig pasrabig kōn, truibe mamimera peg, peezhig doce nigabig kōn, pølmørig, pølmørig lurrámig. Inchen tru tusryu ishiimerabe misag nōrrø pōnrrabelai kwanrrømeran tamaramigweyasig købig kōn.

³ Tru ciudayube Tius kaig nebuli warønrrun tainamig kaanrrun. Inchen Tiusweimba, Ubisha-unaimba wamisra karub waibe tru ciudayu pasrøben, nuiwan marøb melabeløbe truyu kōriibala tabig waminchun.

⁴ Malaugue nun ashib, nui munchiwan nōmui kappalømerayu pørig tøgagøb inchun.

⁵ Truyube yandø yem misrtrabig kawei, truyube tōr kōnrrai piløgamig palain kōmøwei, nøsig pilam palain kōmøwein purrønrrun. Kaguende Tius Señorbe nōmune nø pilønrrun. Inchen nōmbe managatig ashib karub purrønrrun.

Cristo arrumibe lutau kōn

⁶ Angelbe katø nan trenchibig kōn:

—I wamindiiløbe maig taibe treeg køb, katø ciertonig køb kōn cha. Señor, tru nø maig karuigwan eshkabelan nø maig tamigwan isungarub pasrab Tiusbe, nui ángelwan ørin kōn cha, tru petø chigøben purø attrabigwan nuiwan marøb melabelan eshkanrrai.—

⁷ “¡Au! Nabe petø arrumønrrun tan. Chi pureb attrabigwan i libroyu pøriilan mōra marøbigweimbe mayanguen tab kuig kōn” tan.

⁸ Iigwan ashib, mōrøb inchibiibe, Juan, na kur. Incha yandø tru chab ashib, chab mōrabe, tru ángel nan kenamarøbigwei merrab nun kōriibala tabig waminchab tømønrsrøb sralene,

⁹ nøbe nane trenchiptinchibig kōn:

—¡Øyeeg marmøta! cha. Nagucha Tiuswei marøb megabiitøwein kur cha, ñiba, ñui nunelø, tru Tius maig karuigwan eshkabeløba, katø mayeelø i libroyu wamindiilan mōra marøbeløba, truilø lataitwingue. ¡Tiuswane kōriibala tabig waminchi!— chibig kōn.

¹⁰ Inchabe katø nane trenchibig kōn:

—Chi pureb attrabigwan i kilgayu wamindig pōnrrabelane kasrøppa, esegamøta cha. Kaguende tru treeg nebunrrabiibe yandø lutau pasran cha.

¹¹ Søl gandø tabig marmíibe, trube, katøgucha treegwan ka marøb uñ cha. Trømbøig ashikken kōnrrabgaig marøbiibe, trube, katøgucha treeg ka marøb uñ cha. Inchen sølgandø

tabig marøbig kuabe, trube, katøgucha treeg marøbig marøb uñ cha. Inchen Tiusweyasiitø tarømarig kuabe, treetø pasrabig pasrau— cha.

¹² “Au, na, Jesúsbe, petø arrumønrnun cha, nøm møitøgucha maig marig køben, truburø na tranamig tøgagúigwan tranrrab srua.

¹³ Nabe Aba, Zetaba lataig, Srøsiiba, Srabeiba, katø Pølbasarøbiiba, Patsabiiba, truiibe na kur cha.

¹⁴ Mayanguen tab kuilø køn, nømui keilan tsarøbeløbe, tru øsig kømig tranøb tusryuigwan mu merønrraig mamig tøgagøb, tru ciudayu yaskabmerawan kebambub indamig.

¹⁵ Trune tru wera lataig inchibeløba, trømbø marøb piimabeløba, møgueløba, ishumburba trømbøig marøbeløba, kweechipteeløba, chiwangøben kan tius kui lataig inchibeløba, mutøgucha isa wamindamigwane larrø chullelø ke chi tabig kui lataig isa waminchibeløba, iiløbe wambig kørrømisrtrun.

¹⁶ “Na, Jesúsbe, nai ángelwan iigwan ñimun eshkanrrai ørar tru iglesiamerayasig. David kønrrai tru srøl namerrig pasrabig kua, katø nabe Davidweinukkurrindøwei larrøbicha arrubig kur, tru løtsø tørram uras tørguegwalmab estrella.”

¹⁷ Inchen Espiritu Santoba, Ubisha-unai Sraimbabe: “¡Amø!” tan. Iigwan møøbikkucha: “¡Amø!” chi. Inchen møikkøben pimulgwaibe, amø. Katø møikkøben mutchappe, tru øsig kømig tranøb piwan, ka yandø ketig, muchi.

¹⁸ Maig pub attrabigwan i libroyu pørigwan wamindi møøbelane mundøgucha, isuptø martrai, nabe eshkar: Møikkøben iilan ka yandø nemarøbigwane chine kaig nebub amrrunrrabigwan nune Tiusbe nemartrun tru i libroyu pørig pønrrabelan.

¹⁹ Katø møikkøben i libroyu maig pub attrabigwan wamindiilan kerrabigwane tru øsig kømigwan tranøb tusrwanba, tru Tius nuindø tarømari ciudawanba, Tiusbe nungucha kerranrrun, i libroyu truilaimburab chi pørig pønrrabigwan.

²⁰ Iilan maig kønrrabigwan waminchib eshkabiibe trendan: “Arrumø kømø, nabe petø arrumønrnun” cha.

Treeg kønrrun. Amø pøs, Señor Jesús.

²¹ Namui Señor Jesucristoi tru ka yandø tab indiibe mayeeløba pasrønrrun. Treeg kønrrun.